

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG16215	ImageGroup:	I1KG16250
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	མི་རིགས་ཤིག་གི་སྒྲ་སྟོན་གླེང་བ། mi rigs shig gi bla srog gleng ba/
Author:	n/a
Descriptor:	n/a
Original Publication:	mi rigs shig gi bla srog gleng ba/;1
Place:	upper dharamsala, h.p.
Publisher:	'phags yul kirti'i byes pa grwa tshang /
Date:	2010
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 12/2013

ཆེད་བརྒྱུགས་འབྲུག་ཚོམ།

༄༅། མི་རིགས་ཤིག་གི་བླ་སྤྲུལ་སྤེལ་བ།

ཚོད་ཀྱི་སྤྲུལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

འཕགས་ཡུལ་གཞིའི་བྱེས་པ་གྲུ་ཆང་ནས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།

སྒྲུབ་མེད་།

༡༡། དེ་ཡང་བོད་མི་རིགས་འདི་ཨི་ག་ཡའི་སྤྱི་ཆེན་གྱི་ཚོ་རྒྱལ་དུ་གནས་པའི་
མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ་དངོས་དང་བསྟན་ན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡང་རྒྱ་གར་
དང་འབྲ་བར་ཡུལ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་བསྐྱལ་བ་ནས་བྱུང་བར་བརྟེན་ཀྱང་ཆོག་པ་སྟོབ་
དཔོན་ཤེས་རབ་གོ་ཆ་དང་འགོས་ལོ་གཞོན་དཔལ་སོགས་ཀྱི་ས་བབ་ད་པ་དོན་ལ་གནས། མི་
རིགས་འདི་འདི་ལ་བོ་ག་མེས་པོ་ཆོ་བོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱུངས་སུ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བསམ་སྟེའི་འབྲེར་སོ་
ཞིག་གི་རྣམ་པས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་འབྲེལ་ཐབས་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་ལུས་ཤིང་རིམ་པས་ཕན་ཚུན་
འབྲེལ་འདྲིས་མེ་ཟེབ་དང་མཐུན་སྦྲེས་ཟུར་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱ་བ་ལྟར་ལྟར་སྦྲེས་སྦྲེས་ཀྱི་ལ་
ཐུན་བཅུ་གཉིས་དང་སིལ་མ་བཞི་བཅུ་སོགས་སྟེ་བ་མི་འབྲ་བའི་ཆོ་ཁག་མང་དུ་གྱུས་དགོས་
བྱུང་། ཆོ་ཁག་སོ་སོའི་བར་མིག་སྟེའི་འཆོ་བ་སྦྲེལ་སྦྲེས་ཐད་ཕན་ཚུན་འགྲུལ་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་
པ་མངོན་གསལ་མེ་དོད་དུ་སོང་སྟབས་ཁོངས་སོ་སོའི་མི་མང་གི་བོན་སྦྲེད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དང་བོན་
སྦྲེད་རྣམ་གྲངས་བོན་སྦྲེད་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་ཀྱི་རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལྟར་ཆད་མཐོ་
པའི་འགྱུར་ལོ་ག་ཆེན་པོ་འབྱུང་འགོ་ཚུགས།

རིམ་པས་མེ་འོ་མེ་སྤྱི་ལ་གྱིས་བཅོན་པ་སྟོད་དང་གཉིས་ཀྱི་གཞུག་པ་བྱུང་དང་སྤྱི་ལས། གཉན་
པ་སེ་དང་སྟོ། ལྷ་པོ་ལྷ་སྤྱིས། ས་པོན་མ་པོན། ཅོག་ལ་པོན། འང་འུང་པོན། ཆོ་མི་པོན་
སོགས་པོན་རིག་པའི་གནས་ཆད་ངེས་ཅན་ལྷན་པའི་ཤེས་ཡོན་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གཞོགས་འདེགས་
བཅུད་བོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱུངས་ལྟར་གང་སར་དུ་མ་ཕྱར་ཆད་པའི་རྒྱལ་ཐུན་སིལ་མ་བཅུ་གཉིས་དབང་
ཆ་གཅིག་སྟེད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འོག་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱི་ལས་དེའི་བོད་གཅིག་གྱུར་ལ་དབང་པའི་རྒྱལ་
རྒྱུད་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྟོད་དབང་ཐོག་མར་བཅུགས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་མེ་པོ་གནམ་རི་སྟོང་བཅོན་
བར་རྒྱལ་ཁྲིམས་མི་ཆོས་དང་བསྟན་ཅི་བྱུང་བྱས་ཏེ་དམངས་དོན་སྤྱི་བ་པའི་བྱ་འགུལ་འོག་མང་འ་

༡ ད་ལྟའི་བར་འཛམ་གླིང་འདི་འགོ་ཚུགས་ནས་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་ལྗེ་ཅམ་དང་། ལོ་ཐེར་འབྲུམ་གཅིག་མེའི་ཚུལ་དུ་གནས།
དེ་རྗེས་སོག་ཆགས་བྱུང་ནས་ད་ལྟའི་བར་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་བཞི་ཅམ་སོང་། ཡིན་ན་ཡང་མི་དཔུང་རིག་པ་བ་འགས་མེའི་
འགོ་བཟུང་ནས་ད་ལྟའི་བར་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་གཅིག་ལྷག་མ་གཏོགས་སོང་མེད་པར་བབ་པས་དཔུང་།

ཁོངས་ཀྱི་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་ཡུམ་བྱ་བ་མཁར་གྱིས་གཙོས་སྐུ་མཁར་འཕྲིང་བ་སྟག་ཅེ་དང་། སྐུ་
མཁར་གཡུ་ཅེ། སྐུ་མཁར་དབུ་ཅེ། སྐུ་མཁར་འབུམ་སྟག་ སྐུ་མཁར་མཐོང་ཅེ། སྐུ་མཁར་
བྱི་ཅིག་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་རིམ་པའི་ཕོ་བྲང་འདྲ་མིན་གསར་བཞེངས།
ཁིང་བསྐྱེགས་ནས་སོལ་བ་དང་། རྟོ་བཞུས་ནས་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས། ས་གཞི་བཞོས་
ནས་ཕུ་ཁུ་ཡུར་བྲངས། མེན་པ་དོར་བསྐྱེབས་ཀྱིས་སྤང་བཅང་ཞིང་མོས། ཞིང་ལ་དོར་ཁ་དང་
འབྲོག་ལ་བྱལ་ཁ་ཅིས། བྲེ་ཕུལ་སྤང་གསུམ་གསར་བཅོ། ཡུལ་ཡུང་གང་སར་ཟམ་པ་འཛུགས་
སྟུན། མཚོན་ཆ་དང་། མདའ་གཞུ། དབ་སྟ། ཁུ་གྲི། ཞགས་པ། འུར་དོ། དྲང་རལ་གོ་ཆ་
ཕུབ་ཁུང་། མེ་ལོང་། གཤུ། ལྷགས་གཟེར། གནམ་ལྷགས། གཟི་ནར་དང་གཟི་རིལ། ར།
དྲང་ཆེན། སུར་སྟ། སྤུབ་ཆལ་སོགས་ཐོན་དངོས་འདྲ་མིན་གསར་བཅོ་དང་སྤུས་ཚད་མཐོར་
འདེགས་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྱོད་གསལ་གང་ཐད་ནས་ཏེ་རྒྱས་ཏེ་ལེགས་སུ་བཏང་།

ལྷག་དོན་གནས་ཚད་མཐོ་པའི་བོན་སྤྱང་ལྗེ་འུགས་མ་དང་། གཏོ་དབྱུང་། རུ་ཐིག་ མོ་
བཟོ། མི་ལམ། དབྱངས་འཆར། སྟན་དབྱུང་རིག་པ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་མིག་
སྤེལ་དཀར་ཁག་སེལ་བཅས་ལ་མཁོ་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྲེ་བྲག་སྤྱ་མང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་གང་
མང་ཞིག་གསར་བཏོད་དང་མི་རབས་རིམ་པས་རྒྱ་ན་འཛིན་བྱུང་སྤེལ་བྱས་འདུག་པ་འདི་རིགས་
ནི་ཡ་ཐོག་བོད་མིའི་ཤེས་རིག་གི་སྙིང་བརྩུད་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཆོག

དེ་རྗེས་བཅན་པོའི་གྲྲུང་རབས་སོ་གཉིས་པ་མི་རྗེ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་སྤར་ཡབ་མེས་
ཚོའི་དབང་འོག་ནས་མོར་པའི་འཁ་དང་ཁང་ཁྱུང་སུམ་པ་སོགས་བཅན་བྱུགས་ཀྱིས་ཆབ་འོག་ཏུ་
བསྐྱེས་ཏེ་མངའ་ཁོངས་གཅིག་ལྟར་དང་ས་ཁྱོན་རྒྱ་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་ཡིག་གསར་བཅོ་དང་བད་སྤྱོད་
པའི་བསྟན་བཅོས་གསར་ཅོམ་རྒྱ་དཀར་ནག་བལ་ཡུལ་སོགས་ནས་སློབ་དཔོན་ཀྱ་སར་དང་། བམ་
ཟེ་ཤང་ཀར་། སློབ་དཔོན་གྱི་ལ་མཆུ། ཏེ་ཤང་མ་ཏེ་ཡུ་ན་སོགས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནས་

༡ བོད་ཀྱི་སྟན་ཀའུང་རྒྱུད་བཞི་དང་བོན་པོའི་སྟན་ཀའུང་འབུམ་བཞི་གཉིས་ལ་སྤྱོད་གསལ་ཡོངས་ནས་འདྲ་པའི་ཆ་དྲ་ཅང་མང་
པོ་ཡོད་ལྟེན། མཁས་དབང་བྱུང་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བཞི་དེ་བོན་པོའི་སྟན་ཀའུང་འབུམ་བཞི་ལས་བྱུང་བར་སྒྲིབ་
ཀྱིན་ཡོད། ལྷ་མ་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་གསོ་དབྱུང་འབུམ་པ་ཟེར་བཞིག་ཡོད་པས། དེ་བོན་པོའི་འབུམ་བཞི་ཡིན་པའི་དབང་དུ་
བཏང་ན། བལ་ཆེར་གོང་གསལ་བན་བོན་ཀྱི་སྟན་ཀའུང་གཉིས་ལ་དངོས་བྱུགས་གང་རུང་ནས་བྱུང་མཆར་པའི་འབྲེལ་བཞིག་
མེད་དམ་སྟམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

ཆད་མཐོ་པའི་ལོ་རྒྱུ་པ་དང་མཁས་པ་གང་མང་ཞིག་སྤྱིར་གདན་འདྲན་གྱིས་<<མདོ་སྡེ་དགོན་
མཆོག་གླིན།>>སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ནང་པའི་བཀའ་བསྟན་གསུང་རབ་ཁག་པོད་བསྟུར་གྱི་ལས་དོན་
གཉེར་ཏེ་གཙུག་ལག་རིག་གནས་སྤེལ།

ཕྱིས་མངའ་བདག་ཁྱིམ་གྱི་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་མཛད་པ་རྒྱན་སྦྱང་དང་འབྲེལ་བྱ་
གར་ནས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་དང་སློབ་དཔོན་པད་འབྱུང་། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྤྱི་དགེ་སྦྱང་
བརྩ་གཉིས་སོགས་སྟུན་བྱངས། པ་གོར་བེ་རོ་ཅ་ན་དང་འཁོར་སྤྱི་དབང་པོ་སོགས་སང་མི་(སང་
མི་ཞེས་པ་ཆོད་ལྟ་བུས་པར་གོ།)མི་བདུན་དང་སྟོགས་ལ་བའི་གཞོན་ནུ་སྤྱི་བརྩ་ཅམ་རབ་བྱུང་མཛད་
དེ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་མང་དུ་བརྩུགས་ཐོག་བསྟན་པ་འཛིན་སྦྱང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་དུ་བརྩུག

སྟུག་དོན་བསམ་ཡས་སྤྱི་བརྩུར་སྦྱང་དུ་ལོ་རྒྱུ་པའི་དཔུང་ཁག་གསེས་སྦྱང་དང་། ཡིག་སྦྱར་རི་
ཏྱར་གྱི་ཏྱར་སྤངས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་བརྩུར་བམ་པོ་དང་གཉིས། ཡིག་སྦྱར་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་
གྱི་བྲག་ཏོགས་གྱི་སོགས་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་པ་བེ་རོ་ཅ་ན་དང་སྐུ་ཅོག་ཁང་གསུམ་སོགས་
ལོ་པའ་བརྩུ་སྟུག་མང་པོས་ཡིག་བསྟུར་གྱི་བྱ་བ་འགོ་འདྲུགས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་སྤྱི་བརྩུར་དང་དོན་སྦྱར་ཐད་
སྦྱར་གསུམ་གྱི་གྱི་ཐབས་སྤྱི་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་པོ་ལི་འུ་ནག་སྤྱི་སོགས་སུ་བཞུགས་པའི་ནང་
བསྟན་གསུང་རབ་བཀའ་བསྟན་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཆད་མ་རིག་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྟོན་གཞུང་སྦྱར་
བ་བརྩུ་བ་དང་། སྟུན་འཆོ་པའི་མདོ། ཅུ་ཨ་ཕའི་ཆོ་ག་ ཡན་ལག་བརྩུད་པའི་སྦྱང་པོ། རྩེ་ཟེར།

༡ ཕུ་ལིའི་སྤྱི་དེ་སངས་རྒྱལ་ཞལ་བཞུགས་སྤྱི་བརྩུ་སྤྱི་སྤྱི་ལྟ་བུར་སྦྱོད། རྒྱན་ཆགས་ཞེས་པ་ཕུ་ལིའི་
སྤྱི་དོད་ཡིན། ལ་ལས་སྤྱི་དེ་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱི་དེ་གསུམ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཡུ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྤྱི་
ཡིན་པར་བཤད་པས་དཔུད་དགོས། མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་<<ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་>>ཞེས་པ་འདི་ཕུ་ལིའི་
སྤྱི་ནས་པོད་སྤྱི་དུ་བརྩུར་བར་གྲགས།

༢ པོད་ཀྱི་ཆད་མ་རིག་པ་འདྲ་ཆད་མ་རིག་པ་གཞན་ལས་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེང་སང་ཆད་མ་རིག་པར་སྦྱང་
མཁན་ཆེན་ཀྱིས་རོས་འཛིན་གྱི་དེ་བཞིན་ཡོད། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་གྱི་རྟམ་གཞན་དང་། དེང་
རབས་ཆོན་རིག་པའི་(Logic) བར་སྤྱི་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བཞེན་
ནས་སྟོན་གྱི་གནས་ཤེས་སུ་དཔག་ཚུལ་གྱི་གནད་གསང་དེ་ནང་པའི་ཆད་མ་རིག་པར་མ་གཏོགས་མེད་ཅིང་། ད་
ལྟོ་གནས་སྤྱི་བརྩུ་སྤྱི་དེ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཐེ་ལན་ཏེ་དང་། ཕྱི་ལྟར། འབར་མ་སོགས་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུ་འང་
ཕྱོགས་སྤང་དང་ཆོས་གྲགས་ནས་བརྩུད་པའི་ཆད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། དེའི་བཤད་རྒྱུན་མེད་རྟམ་སྤྱི་དེ་
ཀྱི་ཆད་མ་རིག་པ་འདི་ཏ་ཅང་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་འདི་དེ་ཅེས་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་གནང་འདུག

དབྱུང་གི་གཞུང་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་གསོ་བ་རིག་པ། གཞན་ཡང་སྐྱོད་དང་ཕྱིས་རིག་པ་སོགས་ཅི་རིགས་
ཞིག་ཉིན་ཐོག་ཆེ་བཅེགས་དང་ཆེ་ཐོག་ལོ་བཅེགས་ཀྱིས་བོད་རྒྱུ་དུ་སྐྱུར་ཞུས་བྱས།

དེ་བཞིན་གདུང་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་ཁྱི་གཙུག་ཞེས་ཀྱང་སྐར་ཡབ་མེས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐྱུར་
མ་བེན་པའི་མདོ་སྐགས་ཀྱི་ཆོས་ཆུན་མང་པོ་ལ་བསྐྱུར་དང་བསྐྱུར་བེན་པའི་གསུང་རབ་ལས་ཆེར་
རྒྱུད་གསར་བཅད་དང་དཀར་ཆག་བཏབ། དེ་མིན་ལྟ་ཁང་ཉམས་གསོ་དང་། བུ་གང་དོ་དཔེ་མེད་
བཀྲ་ཤིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་ལྷག་གསར་བཞེངས།
སྒོ་མ་གྲ་དང་བཤད་གྲ་འདུལ་གྲ་སྐྱུ་ཅུ་ལྷག་བཙུགས་ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟན་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་
གཞི་ཁྱོན་སྐར་ལས་ཀྱང་ཇེ་བཟན་དང་ཇེ་ཆེར་བཅོས་སྐབས་བོད་རང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་
རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ནང་དོན་ཐད་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་སྐབས་ལས་ཀྱང་ཆེ་ལྷག་
གིས་འཕེལ་བྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་།

དེ་རྗེས་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་མཐའ་མ་རྒྱལ་སྤྱི་དར་མས་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་མཛད་
རྒྱུན་ཁག་ལ་སྤང་མེད་ཀྱིས་འདུལ་ཞེའི་མ་ལག་ཐོག་ཆེད་མངགས་གཏོར་བཞིག་ཆབས་ཆེན་བཏང་
སྐབས་མེ་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་འདུལ་བའི་བཟན་པ་ཏ་ལམ་རྩ་མེད་རང་བཞིན་ལྟ་བུའི་ཉམས་
ཆག་གི་རྣམ་པར་ལུས་ཤིང་། སྐབས་དེའི་ཡས་མས་ཞིག་ནས་གསང་བ་སྐགས་ཀྱི་བཟན་པ་འཕེལ་
བྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྐབས་གསང་སྐགས་སྤྱིར་མའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཡང་། སྤྱིར་
སྒོལ་ལྟ་བུའི་སྐགས་ལོག་སྤྱོད་པའི་རིགས་ཀྱང་གང་སར་བྱུང་སྐབས་ལྟ་ཆེ་མ་ལེ་ཤེས་འོད་དང་བྱང་
རྒྱུ་འོད་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཁོང་གི་སྒོ་བ་མཞི་བའོད་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷས་བཙས་སོགས་མཁས་
ཤིང་བྱུང་པའི་སྤྱི་བུ་དམ་པ་རི་མ་པས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་སྐགས་ལོག་སིན་འབྲིན་

༥ རབ་བྱུང་དང་པོའི་དཀྱིལ་སྔོན་ཅམ་ལ་དུས་འཁོར་རྒྱུད་འབྲེལ་དང་། རྗེ་བོ་སྤྱིར་བཙན་དང་མེས་ཨག་ཆོས་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་དུས་སོ་སོར་སྤྲོན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་འགའ་དང་། ལྷག་དོན་ཁྱི་སྤྱིར་ཐེ་བཙན་གྱི་དུས་ལོ་ཆེན་པོ་རོས་སྤྲོན་ཅིས་ཀྱི་
གཞུང་འདྲ་མིན་བོད་རྒྱུ་དུ་བསྐྱུར། དེ་རྗེས་གལ་སྤྱོད་གིས་གོང་གསལ་གྱི་སྤྲོན་ཅིས་ཀྱི་གཞུང་འདྲ་མིན་གྱི་བཞེད་སྤྱིར་
བསྐྱུ་ལེན་གྱིས་རྒྱར་ཅིས་རི་བོ་དུལ་འཕེབས་དང་། རྒྱ་ཅིས་འཁོར་འདས་གཏན་འབེབས། འབས་ཅིས་ཤིང་ཉེའི་ལྷ་ལ་
འབྲེད་སོགས་མཛད། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་གལ་ཡང་སྤྱོན་དོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུག་
དུས་ཀྱི་བཟང་དང་སྐར་ནས་སྤྱིའི་ལོ་ཐོ་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་དབང་སྤྱི་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་སྐབས་བར་སྤྲོན་དང་
ཅིས་ཀྱི་སྒོར་གཞུང་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཐད་ནས་འཕེལ་བྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག

པའི་བཀའ་ཤོག་དང་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་བཀྲམ། ལྷག་པར་དུ་ཨྲ་ཟླ་མ་བྱང་ཚུབ་འོད་དང་ནག་
ཆོ་ལོ་ཆེན་ཟུང་གིས་ཇོ་བོ་རྗེ་པོ་དུ་གདན་དྲངས་པ་དང་། ཇོ་བོ་རྗེ་མཛོད་ལྷགས་གཉིས་ཀའི་
གལ་གནད་བསྟུས་པའི་བྱང་ཚུབ་ལམ་སྟོན་ལྷགས་ཚོམ་གནད་། ཁོང་གི་དངོས་སྟོབ་འབྲོམ་སྟོན་
པས་བཀའ་གདམས་ཆོས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོལ་ག་གསར་བཏོད་མངོན།

དེ་རྗེས་རིམ་པས་ས་སྐྱ་དང་། བཀའ་རྒྱུད། རི་བོ་དགེ་ལུགས་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཆོས་
རྒྱུད་མི་འབྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་བ་མ་ཟད། ལོ་ཆེན་རིན་པམ་དང་དྲུ་མེས་ཚུལ་ཤར་སོ་སོས་མངའ་
རིས་སྟོད་དང་མཆོ་སྟོན་བརྒྱུད་མངའ་རིས་དང་དབུས་སུ་དེ་ལྟར་ཉམས་ཆག་དུ་སོང་བེན་པའི་
འདུལ་བའི་སྟོམ་རྒྱུན་བསྐྱར་སྟེལ་བྱས་པ་དང་། མཁྱེན་དཔྱད་མཁའ་ལྷར་ཡངས་པའི་ལྷ་བཙུན་
ཆེན་པོ་ཁུ་དཔོན་དང་། ལོ་ཆེན་ལོ་རྒྱུད་ནམ་གཉིས། མཉམ་མེད་ཇོ་འབྲོམ་ཡབ་སྲས། ས་ཆེན་
གོང་མ་ནམ་ལྷ། རྩ་སྟོན་ཁང་གསུམ། བྱུ་བོ་བ་མར་མི་དྲགས་གསུམ། ཁོང་དཔང་བྱ་གསུམ།
རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་སོགས་མཁས་ཤིང་བྱུ་བ་པའི་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་རིམ་བྱོན་གྱིས་དབུ་བྱིད་ལམ་སྟོན་
འོག་པོ་དེ་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སོགས་གནས་ཆད་མཐོ་བའི་རྒྱལ་ས་ཆེན་གྱི་མཁས་དབང་སྟོང་སྟག་
མང་པོས་སྐྱར་ཡང་པོད་རང་གི་མཛོད་ལྷགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་པོད་དང་རྒྱ་ནག་པོད་ནས་
ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་པོད་རིགས་དང་། ཕྱི་སོག་ནང་སོག་གལ་ལྷག་བལ་པོ།
འབྲས་རྒྱུང་ས། འབྲག་ཡུལ། ལ་དྲགས་སོགས་སུ་འཆད་རྩྱུ་རྩྱུ་རྩྱུ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་དར་བར་
བྱས་པ་མ་ཟད། ཇོག་ལོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། ལྷ་བ་ཆོས་སེང་གིས་ཆད་མའི་རིགས་
ལམ། ས་པཎ་གྱིས་གསལ་སྟོང་འཛིན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བ། ཀྱན་མཁྱེན་ཇོ་ནང་པས་གཞན་སྟོང་ཆེན་
མོ་བཅས་གསར་བཏོད་མངོན་པ་སོགས་མཛོད་ན་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་
པ་ལྟར་སྐྱ་རྒྱུར་དང་རང་རྩོམ་གྱི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་ཆ་ནས་བཟང་ཤོས་དང་ཡག་ཤོས་བྱུང་བའི་
ཁར། ལྷག་པར་ཆད་མ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། རང་དོན་རིག་པ་ལགས་ཀྱི་སོག་ཆོས་

༤ ཐོག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་རྗེ་བཞིས་བསྟུས་པའི་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཆད་ལ་མ་རྟོར་བ་ཡོད་པ་དེ་པོད་ཀྱི་
ནང་དོན་རིག་པ་མ་གཏོགས་མེད། རང་ཆོས་དར་སའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་དང་། དེ་ཆོར་ཐོག་པ་བྱམ་མོང་བའི་ཆོས་ཚུལ་
སྟོགས་རེ་བ་དང་རགས་པ་རེ་ཅམ་ལས། ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། རྒྱུད་
རྗེ་བཞིའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཆ་ཆད་བཞིག་པོ་དེ་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པར་མ་གཏོགས་གཞན་གང་
དུ་འདེམ་སྟོན་པ་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ལྟ་བུ་ཡིན།

སྒྲིབ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས་འཛིན་ཏེ་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་། སྒྲིབ་བཞིའི་གནས་
ལའང་འཕགས་པའི་ཡུལ་དང་དོ་མཉམ་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་འདི་མིག་སྤར་མཛོན་གྱི་ཕྱེད་བྱལ་པ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟའི་བོད་བརྒྱུད་
ནང་བརྟན་གྱིས་ཆང་གཞི་བྱས་པའི་རིག་གཞུང་དེས་བོད་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་པ་དང་སྐད་
ཡིག་འགྲོ་འདུག་ཆས་གོས་སོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་སྐབས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོའི་རིང་ར་ཆོ་
བོད་མི་རིགས་འདི་གཟི་བརླིང་དང་སློབས་སེམས་ཆེན་པོའི་རང་འཛུལ་གྱི་འདིའི་སྟེང་གསོན་
གནས་བྱལ་པ་བྱུང་བ་རེད།

སྤྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན་བར་སྐབས་ཤིག་ནས་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་མ་
འུ་དུམ་བཅན་གྱིས་འཆར་གཞི་དང་ཕྱེད་ཐབས་སྒྲུ་མང་གིས་མི་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་འདུལ་
བའི་མ་ལག་ཡོངས་ཆོགས་མིང་གི་ལྷག་མར་བཅོམ་པ་དང་། ལྷག་དོན་བཅེ་མིན་པ་བྱ་བ་དང་རྟོན་
མིན་པ་བྱ་བའི་ལྟ་བུ། སྒྲིབ་དང་སློལ་སོགས་སྤྲུགས་ལོག་གི་སྒྱུད་པ། མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཆ་
གང་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ། ཆད་མའི་བརྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་རོལ་རྟོག་གི་པའི་
བརྟན་བཅོས་ལྟ་བུར་བཅིས་ནས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་པ་དུས་ནམ་ཡང་མི་མཁོ་བར་འདོད་པའི་འདུ་
ཤེས་རན་པའི་རིགས་སོགས་དུས་ད་ལྟའི་བར་རྒྱུན་འབྲམས་དང་བྱ་བྱལ་ལྟ་བུར་སྤྱོན་པ་དང་གཅིག་

དུས་འགྱུར་གྱི་སྒྲིབ་བོད་ཁྱེད་ཡོངས་སུ་དགོན་སྡེ་གང་ས་ཉིས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་གི་ནང་
ཟླ་བཅུན་ཁྱི་ཉི་ཤུ་ལྷག་དང་སྤྲུགས་པ་དང་དགེ་བརྟན་རིགས་བརྒྱུ་མས་ཁྱི་གཅིག་ལྷག་ཡོད་པ་ཆོས་
ཁོར་ཡུག་རེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་རང་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་རྩལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་
བའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཁག་སྟོབ་སྟོབ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱལ་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་ལས་དོན་གཉེར་པ་མ་གཏོགས་
བོད་མི་དཀྱུས་མ་ཕལ་མི་ཆེའི་སེམས་ནང་བོད་ཀྱི་ཟླ་བཅུན་སྤྲུགས་གསུམ་ཆོ་དང་དཔུང་རྣམས་མཉམ་
གཤིབ་ཀྱིས་བོད་རང་གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྟོབ་སྟོབ་དང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་
བྱལ་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་ལྟ་བུ་དང་ལམ་སློལ་གང་ཡང་བྱུང་མེད་པ་མ་ཟད། ཁོར་ཆོའི་མི་ལམ་ཚུན་
ཆད་དུ་འང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་ཆད་གཞི་སོགས་ཀྱི་ཐད་འདི་ཡིན་དང་འདི་མིན་

ཎ ལྷགས་འདི་གཉིས་ལ་མཁས་པ་ལ་ལའི་གཞུང་དུ་རིམ་གྱིས་པ་དང་ཅིག་ཅར་པ་ཞེས་གྲགས་མོད། བྱ་སྟོན་དང་རྒྱལ་
དབང་སྤྲུག་སོགས་ཀྱིས་དེ་མི་འཐད་པར་བཞེད།

གྱི་བསམ་སྒྲོ་ཙམ་ཡང་འཁོར་སྒྲིང་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་གི་འོག་ལྷག་པ་དང་གཉིས།

གནད་འགག་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་ཡན་ཚུན་དབར་དང་ཆོས་རྒྱུད་ཡན་ཚུན་དབར་དུ་ས་ནས་
དུས་སུ་མཐུན་སྒྲིལ་མཉམ་གནས་ཀྱི་རིགས་ཤེད་ཐུབ་མེད་པ་དང་། ང་དགྱའི་དུས་འགྱུར་གྱི་རྗེས་
རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བཙན་འཇུག་གིས་སྤོང་བཞི་ཅ་གཏོར་གྱི་ལས་འགུལ་བསྐངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་གི་བརྟེན་གནས་དགོན་སྡེ་དུག་སྡོང་ལྷག་ཅ་གཏོར་དང་གནའ་དཔེ་འབྲུམ་སྤྲག་མང་
པོ་མེ་བསྐྱེད་དགེ་བཅུ་མ་གྲི་སྤྲག་འགའ་དམར་གསེད་དང་སྐྱ་སར་ཕབ་དུ་བཅུག་པ་དང་གསུམ།

འདས་པའི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་མི་སེར་སྤེལ་བའི་ལམ་ལུགས་
ལག་བརྟར་གྱིས་བོད་མི་ཆོ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་གྲངས་ཉུང་ཅན་དུ་བཟོས་པ་དང་། བོད་
མིའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དང་དེའི་གཞི་ཉིན་དུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོ་བཀག་སྡོམ། བོད་
མི་འབྲུམ་སྤྲག་མང་པོ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བཙན་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ། དེ་ལས་ཀྱང་བོད་མི་ཆེག་འབྲུམ་སུམ་
སྡོང་ཙམ་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་འདྲ་མིན་ནང་གི་འབྲུམ་རུས་འབྲུམ་དུ་སོང་བ། བཙན་བྱོལ་སྤྱི་ཆོགས་
ནང་བོད་མི་ཁེ་གཙང་གི་གཞིས་ཆགས་དང་། བོད་རིགས་ཁོ་ནའི་ཆེད་གཏན་ཉིན་སློབ་གྲ་དང་།
བོད་ཀྱི་བྱ་རྒྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་བརྟེན་གནས་དགོན་སྡེ་ཁག་གསར་འཇུགས་
བཙས་བྱས་ཀྱང་གཞན་དབང་སྐབས་བསྐྱུ་ན་ཁོ་ནས་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་། བོད་སྤྲུག་བྱིམ་
སྡེ་དེ་དཔུས་བོད་སློབ་འཛིན་སྡོང་ཆོགས་པའི་མངའ་འོག་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲ་ཁག་ལ་བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་སྡེ་འཛོམས་ཀྱི་སློབ་ཆ་ན་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་སྐབས་ཁོངས་སོ་སོའི་
གཞིན་སྡེ་སྡོར་འདས་པའི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་གཞི་རིམ་གྱི་
སློབ་གསོ་ཙམ་ཡང་སྤྱོད་ཐུབ་མེད་པ་དང་བཞི།

དེ་མིན་ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་རྒྱ་བཀོལ་སྐད་ཆའི་ནང་རྒྱ་བོད་དབྱིན་གསུམ་གྱི་སྐད་བརྒྱས་
བཙན་འཇུག་ལུགས་ཆེ་ཤེད་བཞིན་ཡོད་སྐབས་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཟུར་མང་པོ་ཞིག་རང་
བཞིན་བེད་མེད་སྤྱི་ཡུལ་ཆགས་པ་དང་ལྷ་བཙས་གོང་གསལ་གྱི་ཉེས་ཐོག་ཉེས་བཅེགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་
དེ་ཆོར་བཞེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྤྱི་ཆ་ཁྱོན་ཡོངས་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་དང་
འགྲོ་མུས་སུ་ཡོད་པ་ནམས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཐབས་ཆེད་ཡོར་
ཆེན་བརྟན་པའི་སློན་མེ་ཡུལ་སྤྱི་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་དབུ་ཁྲིད་ལམ་སློན་འོག་འདི་ག་

འཕགས་ཡུལ་གཏིང་གི་ཤེས་པ་གྲ་ཚང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་བོད་གཞུང་མང་གཉིས་བཅན་གྱི་ལ་དུ་ཐེབས་ཏེ་མི་ལོ་ཆེ་ལ་པོ་ལྷ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་བྲན་གྱི་ཆ་གས་སུ་དམིགས་ཏེ་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་སྡེ་ཚན་ནས་དུས་ཡུན་གྱི་རྒྱ་བུ་འདི་རིང་བརྒྱ་ལྷག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྡེ་ཚོགས་པའི་དེ་བཞེང་དུ་མ་གསར་རྩོམ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་འགྲེམས་སྤེལ་གྱི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་བརྒྱ་དེ་མ་ནང་རྩོམ་དེ་བ་གངས་བརྒྱ་ཐམ་པ་རྩོམ་སྒྲིག་འགྲེམས་སྤེལ་བྱེད་པའི་དམིགས་བསལ་མཛད་སྟོའི་ཞིག་གོ་སྒྲིག་ཞུ་བཞིན་པ་དང་སྐབས་བསྐྱུན། འདས་པའི་མི་ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་རིང་གཞིས་ཤེས་བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་དར་རྒྱས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འབྲེལ་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་དུས་རབས་ནང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དཔེ་དཔྱད་ཤིག་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྟོར་རྩོམ་ཡིག་འགན་བསྐྱར་ཞིག་གནང་རྒྱུའི་བདེ་ཁྲབ་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་བཏང་བ་གཞིར་བཟུང་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་རྩོམ་ཡིག་གངས་སུ་མ་ཕུག་འཕྲོར་བར་ཞིབ་འདུག་འདེམས་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་ནས་གསང་བའི་ཐོག་རྩོམ་ཡིག་སོ་སོའི་བཞེད་བྱའི་ཟབ་བྱ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན། ཆོག་སྦྱོར་དང་དག་སྡེ་བ་ལེགས་ཉེས་སོགས་མདོར་ན་བཞེད་གཞི་རང་ལ་དཔགས་པའི་ཆོག་དོན་གང་ཅིར་དཔྱད་ཞིབ་གཟབ་ནན་གནང་བའི་འབྲས་བུར་ཨང་རིམ་དང་པོ་ལོན་པ་གཅིག་དང་། ཨང་རིམ་གཉིས་པ་ལོན་པ་གཅིག ཨང་རིམ་གསུམ་པ་ལོན་པ་གསུམ། དམིགས་བསལ་རྩོམ་ཡིན་ཐོབ་པ་བརྒྱ་བཅས་ཁྱོད་རྩོམ་ཡིག་ལེགས་གས་གངས་བཅོལ་བུང་འདུག་

དེ་མིན་བོད་ཕྱི་ནང་དུ་གནས་པའི་རྩོམ་པ་པོ་ཁྱད་གས་རྣམས་འགན་བསྐྱར་གྱི་གས་སུ་ཞུགས་རྒྱུར་དགོས་པ་དེ་ཙམ་མ་མཐོང་ཡང་བོད་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོང་གྱིར་གོང་གསལ་གྱི་བཞེད་གཞི་རང་གི་ཐོག་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆེད་རྩོམ་རེ་གསོལ་བསྐྱུལ་ཡོང་བ་ཞུ་ཞེས་ཟུར་དུ་རེ་སྐྱུལ་བྱས་དོན་ལྟར་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཆ་ནས་རྩོམ་ཡིག་གང་མང་ཞིག་སྤེལ་འཕྲོར་བུང་བ་རྣམས་ཆེད་དེ་བ་འདིར་ཡོངས་སུ་བཀོད་ཡོད།

གཞན་འདི་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་སྡེ་ཚན་ནས་འགན་ཞུགས་རྩོམ་ཡིག་ཁག་ཨང་གནས་དང་རྩོམ་ཡིན་ཐོབ་པའི་གས་སུ་ཚུད་མིན་དང་། རྩོམ་ཡིག་སོ་སོའི་ངོ་གདོང་གི་ནང་དོན་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་རྒྱབ་རྒྱུངས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་ལ་གཟབ་ནན་གྱིས་དཔྱད་ཞིབ་དང་རྒྱས་ལོན་གཏིང་ཟབ་གྱི་རྣམ་པ་ཐོན་

ཐུབ་ཡོད་མེད། འདི་ནས་ཆེད་མངགས་གདམས་གསེས་བྱས་པའི་ནང་དོན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་
 མེད་ཀྱིས་ཆོག་ཆོགས་མང་དུ་སྟེལ་མིན། ཙཱ་མི་ཕྱི་སྤྱོད་ཁོ་སྤོང་སྤངས་དང་ཆོག་སྤྱོད་སྟེལ་སྤངས་
 རང་དོན་ཟབ་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནི་བག་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་མེད། ཏུས་རབས་ཀྱི་ཁ་སྤྱོད་སྤངས་དང་བོད་
 མིའི་ད་རྒྱའི་གནས་བབ་ཅི་རིགས་དབར་པམ་རྒྱུན་དཔུང་བསྟར་གྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འདོན་
 བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ཐད་གཞན་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་མང་ཞིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་བགད་
 པ་རྒྱུར་མིན། རང་དོན་སྒྲོས་བགད་དང་ཆོག་གི་དོ་གཏོང་ནས་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་སྟོབས་གད་
 ཡང་སྟེར་ཐུབ་མིན་གྱི་རིགས་མི་རྒྱུད་བཞིག་ཡོད་མེད། ཆོག་གི་གཙོད་མཚམས་ངོས་འདོན་
 དང་འབེབས་འདོག་སྤངས་ལེགས་ཉེས་སོགས་གང་ཡོད་ལ་མ་རྟོགས་པར།

[illegible]

མ་ཟད་འདི་གའི་ཚིམ་སྒྲིག་ཚོགས་ཀྱི་འཕུལ་ཁུགས་ཚུ་མ་ཡིག་སོ་སོའི་གནས་ཁོད་
ཀྱི་དོན་དངོས་རྒྱུས་ལོན་གཏོང་བའི་ཡོང་ཆེད་འཕུལ་ཁུགས་ཚུ་མ་ཡིག་འགར་ཡོད་པའི་ཚིམ་གྱི་སྒྲི་
ཁོག་གི་ས་བཅད་སྒྲིག་སྤངས་ཚོར་བ་དང་། ཚིག་སྒྲུབ་སྤྱིལ་སྤངས་མི་ལེགས་པ། བར་དོན་ཆོས་
སྒྲིག་སོགས་ཡོད་འི་གསུང་བཅོས་སྒྲིག་གང་ཡང་མ་གྲུས་པར་རང་འདུགས་བཞག་ཡོད། དེ་མིན་
ཚིམ་ཡིག་ཁག་གི་གོ་འཕྲིམ་སྒྲིག་སྤངས་ཀྱི་དང་ཚིམ་ཡིག་གི་སྤྱུལ་ཁོད་དང་ཚིམ་པ་པོ་ཅན་གཞིན་གྱི་

ནམ་པ་ལྟ་བུས་བསྐྱེགས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་རྩོམ་པ་པོ་སོ་སོའི་མཚན་དངོས་ཀྱི་མིང་གཞིའི་ཡི་
གཏི་གོ་རིམ་རྩ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ངེས་དགོས་པ་བཅས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དེ་
བྱེས་པ་ལྷ་ཚང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་རྩོམ་སྒྲིག་མེ་ཚན་ནས། ཟླ་
ལོ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༥ ལ།

དཀར་ཆག

ཚུལ་པ་པོ་ཀན་གསུམ་འགའི་ཆེད་ཚུམ།

1. གྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་པའི་བསམ་ཚུལ་རགས་ཙམ་གླེང་བ།
..... བེ་རི་འཛིགས་མེད། ༡༡
2. བོད་ཀྱི་གྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲེར།
..... ཀ་ག་སངས་རྒྱས་བཟླ་ན་དར། ༡༧
3. བོད་ཀྱི་གྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲེར།
..... དཀོན་མཆོག་འཕེལ་རྒྱས། ༥༥

ཆེད་བསྐྱེད་གསུམ་འགའ་ཚུམ།

- ༡༥ བོད་མི་རིགས་འཛིག་ཉེན་ལས་སྦྱོབ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གནད་བསྐྱེད་གཅིག་.....
..... ལྷ་སྦྱོན་ཏེ་རུ་ཀ ༩
- ༢༥ འདས་པའི་གྲོལ་རྒྱུན་དང་མ་འོངས་པའི་ཐབས་ལམ།
..... ཨ་མཆོག་ལྷ་སྦྱོབ་བཟླ་ན་དར། ༡༥
- ༣༥ བོད་ཀྱི་གྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།
..... གོང་དཀར་རག་ནམ། ༣༧
- ༤༥ བོད་གྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱས་ལྷགས། ངག་དབང་བྱམས་པ། ༤༡

༥༥ ལྷན་འཛིན་ནི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་དགོས། འབྲོག་རུ་ཆོས་གྲགས། ༥༥

༥༦ བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལྷན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་དགོས་མཆན་སྒྲོར་བཤད་པ།
..... བྱ་གཞུང་འཇམ་དབྱངས། ༥༧

༥༧ བོད་ཀྱི་མི་རིགས་རིག་གནས་ལྷན་འཛིན་བྱེད་པའི་མིག་སྤེལ་ཡན་འབྲས་དང་དེ་ལྷན་འཛིན་
བྱེད་པའི་ཐབས་ཁུས་ཀྱི་མདུན་ཚྱེད་ས་འཆོལ་ཞིབ། ཆབ་ཆང་འཇམ་དཔལ། ༥༨

༥༨ བོད་ཀྱི་སློལ་ལྷན་རིག་གནས་ལྷན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་
བྱི་སྣ་ཆོགས་བྱིས་པའི་ལབ་ཅོལ། འཇམ་དཔལ་གཤེས་རབ། ༥༩

༥༩ བོད་ཀྱི་སློལ་ལྷན་རིག་གནས་ལྷན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།
..... ཨ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་བྲིམས། ༦༠

༦༠ བོད་ཀྱི་སློལ་ལྷན་རིག་གནས་ལྷན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།
..... ཉི་མ་འཆོ། ༦༡

༦༡ བོད་ཀྱི་སློལ་ལྷན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱི་ནང་ཚོགས་པ།
..... བོན་ཀྱི་བསྟན་འཛིན་རབ་ཀྱས། ༦༢

༦༢ སློལ་ལྷན་རིག་གནས་སྒྲོར་བྱེད་པའི་དབྱེད་ཐུན་བྱ།
..... གསེར་འོད་བསྟན་འཛིན། ༦༣

༦༣ བོད་ཀྱི་སློལ་ལྷན་རིག་གནས་ལྷན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།
..... ཆོས་རྒྱུད་བསྟན་པ། ༦༤

༦༤ བོད་ཀྱི་སློལ་ལྷན་རིག་གནས་ལྷན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་

རྩོམ་ཙམ་སྒྲིང་བ།ཀ་ཉག་བསྟན་འཛིན། ༡༥༣

༡༥༥ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ...
..... སྤྱི་རིགས་ཐོགས་མེད། ༡༤༥

༡༥༦ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲིང་བ་
རྩོམ་ཙམ་སྒྲིང་བ། འབྲོང་དར་རྒྱས། ༡༠༥

༡༥༧ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ...
..... པདྨ་རྒྱལ་མཚན། ༡༡༥

༡༥༨ འགན་འཁུར་ཆེ་ཞིང་བཞུད་ལམ་རིང་བའི་སྐད་ཡིག་ པ་སངས་རྒྱལ་མཚན། ༡༡༧

༡༥༩ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ...
..... རྟ་རྒྱ་འཕྲིན་ལས། ༡༢༣

༡༦༠ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚུངས་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་
དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ལ་བྱུང་བཅད་གཞིག་པ་རྒྱག་བསམ་དཀར་པོའི་རང་མདངས།
..... ཨ་སྦྱིད་སྦྱིན་པ། ༡༤༤

༡༦༡ མེས་པོའི་བྱུངས་ཁག་གིས་བསྟན་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་ལ་བསམ་
གཞིག་རྩོམ་ཙམ་གྱིས། དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་ཐབས་ལམ་སྒྲིང་བ་བྱི་
རབས་བོད་ཀྱི་བྱུང་ལ་ཡུས་སུ་བསྒྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
..... བྱང་རི་བ་མོ་བཟང་སྟན་གྲགས། ༡༦༣

༡༦༢ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ...
..... མོ་བཟང་རབ་རྒྱས། ༡༦༤

༣༩༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ལ་ཚོགས་དབང་གྲགས་འབུམ། ༣༤༧

༣༩༦ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་ཨོར་རྒྱལ། ༣༠༡

༣༩༧ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། འབྲུག་ཐར་རྒྱལ། ༣༡༣

༣༩༨ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ཚེ་བརྟན་བཀྲ་ཤིས། ༣༣༥

༣༩༩ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། རྩོ་སྤྱིས་རྒྱ་ཆེ་རིང་། ༣༤༡

༤༠༠ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་དམིགས་དང་སྦྱད་མར་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་བ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། ༣༥༣

༤༠༡ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ཁྱིམ་ཁ་ལེབ་མོ། ༣༤༥

༤༠༢ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ༣༤༧

༤༠༣ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་ཐབས་ལམ་སྐོང་བ། ཐེ་བོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ། ༣༧༥

༡༣༥ བོད་ཀྱི་ཕྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

.....བསམ་གྲུབ། ༤༠༧

༡༣༦ བོད་ཀྱི་ཕྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ། ..

.....སངས་རྒྱས་མཁར། ༤༡༡

༡༣༧ བོད་ཀྱི་ཕྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

.....ཐང་བ་ཨོ་རྒྱན་བྲག་གིས། ༤༡༥

ཕྱི་མ་པ་པོ་གན་གྲས་འགའི་ཆེད་ཕྱི་མ།

སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ ཚུལ་རགས་ཙམ་སྒྲུང་བ།

ཐེ་མི་འཛིགས་མེད།

སྡོན་དུ་བརྗོད་པ།

༡༡། བྱང་རྒྱུད་སྤྱན་པའི་དོ་ར་ན། ཉི་ཟླའི་འོད་སྤང་འདྲན་མཛད་པ། །སྡོན་ཕྱོན་དམ་
པའི་སྒྲེ་བོ་ནམས། །འདྲན་པའི་མགོན་དུ་སྤྲུལ་ས་བཤུངས། །འདི་ན་སྲོལ་རྒྱན་རིག་པ་ཡི། །དོ་
བོ་ཕན་རྒྱས་ཐབས་ལམ་བཅས། །གང་དྲན་གཟིན་སྤྱི་བྱིས། །འགོད་པའི་ངལ་བ་རགས་ཙམ་
བརྟེན། །

བྱེས་འཕྱོར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཆོས་དང་ལྷག་དོན་ཐ་སྙད་རིག་པའི་གནས་ལ་འབྱར་དུ་
ཐོན་པའི་ཆབས་ཆེན་གྱི་བྲ་གཞག་ཅན། ཀའི་བྱེས་པ་གྲ་ཆང་ཞེས་པ་རྒྱུ་ཆེན་བརྟན་པའི་སྡོན་
མེའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་འདྲུགས་བྱས་པ་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་ནས། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་སྤྱད། དུས་
ཚོད་མི་རིང་བ་ཞིག་གི་ནང་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་པའི་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་གསར་ཚོམ་དང་།
ཚུགས་སྒྲིག་ཅི་རིགས་ཀྱིས་དེ་བ་གངས་གོ་དགུ་ཡོངས་ཟིན་ཅིང་། འདི་ལོ་བོད་གཞུང་མང་བཅན་
ཕྱོལ་དུ་ཐེབས་ནས་མི་ལོ་ཕྱི་ལ་པོ་ཧུ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་བཙུ་སྤྱང་གནང་རྒྱུའི་ཆ་གས་སུ་
དམིགས་ཏེ། རིང་མིན་དེ་བ་གངས་བརྒྱ་ཏག་ཏག་ཡོངས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་སྒོ་ཞིག་
ཚུགས་རྒྱུའི་ལས་རིམ་ཁོངས། མི་ལོ་ཧུ་བརྒྱའི་རིང་གཞིས་བྱེས་བོད་མེའི་ཤེས་ཡོན་དར་རྒྱུད་
ཀྱི་གནས་བབ་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འབྲེལ། འབྱུང་འབྱུར་དུས་རབས་ནང་མུ་མཐུད་བོད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་ཉིད། མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་
དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒོར། བོད་ཕྱི་ནང་གི་ཚོམ་ཡིག་མཁས་ཅན་ནམ་པས་ཆེད་ཚོམ་འགན་བསྐྱར་
གནང་སའི་སྤྱེ་གས་བྲ་ཞིག་ཀྱང་གནང་འདུག་ཐོག་ ཚོམ་པ་པོ་ཀན་གས་ནམས་འགན་བསྐྱར་ནང་

ཞུགས་མི་དགོས་པར་བཟོད་གཞི་དེའི་སྐྱོར་ལ་ཆེད་ཚོམ་རེ་གནང་བྱུང་ན་དགེ་ཕན་ཆེ་ཚུལ་གྱི་ཚོམ་
སྐྱུལ་ཡིག་ངག་གཉིས་ཐོག་ནས་གནང་དོན་བཞིན། གདན་ས་འདི་ཉིད་ཤེས་འཕྲོར་ཁྲོད་དུ་སློལ་
རྒྱན་རིག་གནས་འཛིན་སའི་ལྷེ་གནས་ལྷ་བུ་དེ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ད་ཕན་ཤེས་འཕྲོར་ཁྲོད་དོན་སྤྱིར་
ཐུན་པའི་ཚོམ་དེ་བ་འདྲ་མིན་སླེལ་གྲངས་མང་ཤོས་ཀྱང་ཡིན་ལ། གདན་ས་འདི་ནས་ཐོན་པའི་
པོད་ཀྱི་རིག་གནས་པ་རྣམས་ཁྲུངས་ཐུན་གྱི་སློལ་རྒྱན་མཁས་པ་རང་དུ་ངོས་འཛིན་ཆོག་པེས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་དང་མཛད་རྗེས་ཐུན་པས། ཆེས་གུས་ཞབས་དང་ཆེས་ཡི་རང་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་བའི་
ཐོག་ཚོམ་སྐྱུལ་འཕྲིན་ཡིག་དུའང་། པོད་ཀྱི་བྱུང་མིང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་མི་ཉམས་རྒྱན་
འཛིན་དང་། དར་སྤེལ་གྱི་ཚུགས་ལ་ཕན་ཐོགས་པེས་ཅན་ཞིག་ཡོང་གཞི་ཞེས་འཁོད་དོན་ལྟར་
དང་བ་ཆེན་པོས་སྐྱར་སྒྲངས་ནས་གང་དུན་ཞིག་འབྲེལ་བར་འདོད་དོ། །

དང་པོ། སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན།

སློལ་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཆོག་འབྲུ་སྐྱམ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བཟོད་མདོ་ཙམ་ཞུ་ན། མི་
རིགས་ཤིག་ཆོས་ལུགས་དང་སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་གིས་འཆོ་བའི་ཡུལ་དུ། གནའ་ནས་ལུགས་སློལ་
གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱན་རང་ཆས་སུ་གནས་པ་དེ་ལ་གོ་རྒྱུ་རང་རེད། འདིའི་ཁྱབ་ཆད་ནི། སློམ་
སྐྱབ་ཉམས་ལེན་དང་དབྱ་འདུལ་གཉེན་སྦྲོང་། མཐའ་ན་གཉེན་སྦྲིག་མཛད་སྟོ་དང་། དུར་འཇུག་
ཆོ་ག་ཚུན་ཆད་ལ་ཁྱབ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཁས་པའི་དགོངས་སྟོང་ནས་འཕྱར་བའི་ལྷ་བུ་གྱི་མང་
གཞི་ཐུན་པའི་འབྲེལ་བཟོད་ཅིག་ཞུ་ན། སློལ་རྒྱན་ཞེས་པ་འདི་གནའ་རབས་ནས་གོམས་གཤིས་
སུ་འཇགས་པའི་རྒྱན་ཡོད་ཙམ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ཟེར་བར། འབྱུང་ཁྲུངས་ཡང་དག་པ་ལས་བྱུང་
བཤྩ་ རྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་དུ་གནས་པ། རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་
ཐུན་གྱི་གོམས་སློལ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་དགོས། དེ་ལྟར་སློལ་རྒྱན་གྱི་དོན་ལ་སྐྱུ་ཡངས་པ་དང་
དོག་པ་གཉིས་སམ། ཡང་ན་ཁྱབ་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་བ་གཉིས་སུ་སྤེས་ནས་འབྲེལ་བཟོད་ཞུ་ནའང་
འགྲིགས་པ་སྐྱམ་ལ། ཡང་ན་སྤྲ་མར་སྦྱིར་སློལ་རྒྱན་དང་། སྤེ་མར་ཡང་དག་པའི་སློལ་རྒྱན་ཞེས་
སྐྱར་ནའང་འཐད་པར་སེམས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་སློལ་རྒྱན་ནི་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཀྱི་
འགྱུར་འགྲོས་ལ་མི་ལྷོས་པར་ནག་དུ་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་སུ་གནས་པའི་རིག་པའི་རྒྱུད་ཅིག་
ལ་གོ་དགོས། ༡ སློལ་རྒྱན་ཤེས་ཡོན་ནི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཁྱབ་གཅིག་ཀྱང་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐུན་པའམ་

སྤྱི་རིགས་ཅན་ཞིག་མིན་པར་བྱལ་ཁབ་སོ་སོ་དང་། མི་རིགས་སོ་སོ་ལ་དོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་མི་
འབྲ་བའི་ནམ་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དང་དེར། མི་རིགས་དེ་དང་དེར་
ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་པའི་གནས་དེ་དག་མ་འབད་པ་དང་མ་བཙོན་
པར་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་དོ་བོ་དེ་ཉིད་ལྷན་སྦྲེས་སུ་རྒྱུན་ཆགས་ནུས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པའི་རང་
བཞིན་གསལ་བ་དང་རིག་པའི་དོ་བོར་ལྷན་སྦྲེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་ཡང་།
མ་བཙོན་མ་འབད་པར་གསལ་རིག་གི་རང་དོ་མི་འཕྲོད་པ་ནང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ནི། རྒྱ་མགོ་གངས་དང་ཆོས་མགོ་སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་ལྟར་རྒྱ་
བརྒྱའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དང་གིང་བརྒྱའི་ཅ་བ་ཏུ་བྱ་མི་རིགས་རང་གི་གདོད་མའི་སྤྱི་ཆོགས་ནས་བྱུང་བའི་
ཆོས་ལུགས་ཏུ་གྲུབ་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་བསམ་སྒྲེའི་ཁ་སྤྲོགས་ལ་བཞེན་ནས།
ཐོག་པ་རིམ་འཛེགས་དང་གོ་མ་པ་རིམ་སྒྲིལ་གྱིས་བྱུང་བའི་གཡུང་དུང་བོན་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་
པའི་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་དང་ཏུ་སྒྲོམ་སྤྱོད་གསུམ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྲོག་
ཅུ་དེ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ནང་དོན་རིག་པའི་ཐོག་ཡན་
ལག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱི་ཆད་གསོ་བཟོ་བཞི་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་ལག་གཤམ་ཆེའི་རང་བཞིན་
ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན།

གཉིས་པ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྲུབ་ཆད།

འོ་ན་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མི་རིགས་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་དང་། མི་
རིགས་རང་གི་དོ་བོའི་ཐོག་བྲུབ་ཆད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཇི་ཅམ་ལྡན་ཡོད་ཅེ་ན། མི་རིགས་འདིའི་མི་ལོ་
སྟོང་ཕྲག་ཡར་སྔོན་ནས་ཞོགས་པ་ལྔས་མགོ་ནས་མགོ་པོ་གྱུན་ལ་བཞེགས་པ་དང་བླ་མ་ལ་སྐྱབས་
སུ་མཆི་བའི་སྐྱབས་འགོ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཞལ་འདོན་རང་ཆས་སུ་ཞུགས་པ་ནས། སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོ་དང་ངག་གི་འགྱུར་ཁྲགས་
ཅམ་མ་ཟད། ལུས་ཀྱི་ཆ་བྱད་ཀྱང་རྒྱན་ལྡན་ནས་ལུས་ཀྱི་གོས་ཆས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་ཚུན་ཆད་
མི་རིགས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆ་བྱད་པ་མེས་ཀྱི་སྐྱབས་ནས་ཡོད་པ་དེ་རང་གྲོན་པ། ཞོགས་
ང་ལ་ཞུགས་པ་དང་བོད་ཀྱི་ཅམ་པ་དང་ང་སོགས་གདོད་མའི་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ཡར་སྔོན་ནས་མི་

རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོད་པའི་ཟས་རིགས་དེ་དག་ལ་གོམས་ཤིང་སྦྱོད་པ། དེ་བཞིན་ས་ཁོང་འདེབས་ལས་དང་ཁང་བྱིམ་བཅུ་གས་བཟོ། རྗེ་བོའི་ལ་གཞས་དང་མ་ཁི་རྒྱང་འབྱོར། ཟུ་གཞས་ཕྱོ་འབྲུག། ཤོ་མོའི་བཅུ་གཞས་སོགས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱ་སྦྱོད་པལ་མོ་ཆེ་མི་རབས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ཡར་སྦྱོན་ནས་བྱུང་བའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་པའི་རྗེས་བྱ་ལ་འབད་མེད་དུ་འཛིན་ཅིང་སྦྱོང་བའི་ཐོག་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཀྱི་མང་གཞི་ལྡན་པ་དང་སྒྲིག་ལམ་གྱི་གཞི་ཙུ་བརྟན་པ། བྱ་སྦྱོད་ཀྱི་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི། བསྟོད་མངའ་རིས་གངས་སྟོ་མན་ཆད་ནས་སྤྲད་མདོ་ལ་རིང་མོ་ཡན་ཆད་དུ། ས་དགེ་བཀའ་སྙིང་བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེ་ཆུང་ཅི་རིགས་དེས་མེད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆོས་ལུགས་བྱ་བ་མཐའི་བཀའ་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱི་སློབ་རྒྱུན་གྲུ་མ་ཉམས་པ་དང་བྱ་མ་ཞིག་པའི་སྟོན་ནས་འཛིན་སྦྱོང་རྗེ་ལྟར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་ནི་བཀའ་པས་རྗེ་གས་མཐའ་དང་། བྱས་པས་ཆར་བ་ཞིག་མིན། དེ་བཞིན་དགོན་སྡེ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཏུ་ནང་དོན་གྱི་ལྟ་བུ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ད་དུང་སྒྲན་དང་ཅིས་ཀྱི་བྱ་ཆང་ཟུར་འདྲུགས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་རིག་པའི་གནས་དེ་དག་ལ་འང་བརྩོན་པའི་སྒྲན་རམས་པ་དང་ཅིས་རམས་པའི་མཁས་པའི་ལག་རྗེས་ལྡན་པའང་ཡོད་ལ། དུས་ཁྱིས་གཞུང་རང་གིས་བརྒྱུགས་པ་དང་དེ་མིན་སྒྲེར་པས་བརྒྱུགས་པའི་སྒྲན་ཅིས་ཀྱི་སྟོབ་བྱ་གང་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་དག་ནས་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཀྱི་མང་གཞི་ལྡན་པའི་སྒྲན་ཅིས་རིག་པའི་བྱ་བ་ཆང་གྲང་རྒྱང་རྒྱང་དང་ཉུང་ཉུང་ཙུ་བ་ནས་མིན། དེ་བཞིན་དགོན་སྡེ་བྱ་ཆང་དེ་དག་ཏུ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཐིག་དང་རྩལ་ཆོན། གཙུག་ལག་ཁང་དང་ལྷ་ཁང་། མཆོད་རྟེན་སོགས་བཞེངས་པའི་ལག་རྩལ་ཐད། གཞུང་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་བཟོ་རིག་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་ཆང་གྲང་རྒྱང་རྒྱང་ཆུང་ཆུང་མིན། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱུས་པའི་བོད་ས་སྟོད་སྤྲད་གང་སར་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་། མཆོད་རྟེན་སོགས་བྱི་ཕྱག་ཡོངས་པ་དེ་ཆོ་སློབ་རྒྱུན་གྱི་བཟོ་རིག་མཛེས་བཞོན་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་གས་གཅིག་ཡིན།

ད་དུང་དགོན་སྡེ་བྱ་ཆང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ནང་དགུན་འཆམ་དང་འབྲེལ་བའི་འབག་བཟོ་དང་གོས་བཟོ། དེ་བཞིན་འདོན་རྟ་དབྱངས་དང་བཅའ་རྒྱང་འབྲུད་གསུམ། གར་ཐིག་དབྱངས་གསུམ། རྟ་འདྲུར་དབྱངས་གསུམ། མདོ་རྟ་བཀད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱུས་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྟོམ་གཞི་ལྡན་པའི་བོད་རིག་པའི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་བྱ་བ་ཆང་ནི། ཆུང་ཆུང་

དང་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་བོད་ས་སྟོང་སྤང་ཡོངས་སུ་ལྷན་སྦྲུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་སློབ་ས་ཁྲབ་དོ་ཁྲབ་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

མེད་མངས་དཀྱུས་མའི་ཁྱོད་དུ་མཆོན་ནའང་བོད་རིགས་ཁིང་པ་ཆོ་གནའ་ནས་ད་བར་འཆོ་སྟོང་བྱེད་ས། ས་ཁང་དང་། རྫོང་ཁང་། ཞིང་ཁང་སོགས་མི་རིགས་རང་ཁོངས་ནས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དཔེ་དེབ་དང་གཞུང་ལུགས་ཡོད་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཆེ་ཆུང་དང་བོན་དེབ་ས། གོ་སྒྲིག་སོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཁོས་བབ་དང་བསྟུན་ནས་བོན་བདད་། འབྲོག་པ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གཡག་ཅིང་གྱིས་སྒྲུ་གུར་བོན་བ། ཆོང་པ་དང་གནས་སྒྲོར་བ་སོགས་ཀྱིས་རང་དང་འཆོམ་པར་ཐུབ་ན་བདེ་བའི་རས་གུར་བོན་དེབ་བས་འདྲ་མིན་ཆོམ་དུབ་བྱེད་པ། མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་དགོས་ཤིང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་ཆགས་པའི་དོ་བོན་དང་། ཞིང་བོན། སློབ་བོན། ལུགས་བོན། གསེར་བོན། དངུལ་བོན། རྩ་བོན། ཀོ་བོན། ལྷུ་མ་བོན་སོགས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་རིག་པ་ཤིན་ཏུ་འང་མང་། ༡ དེ་ལས་གཞན་སྤྱི་ཆོགས་ནང་མཁས་པར་བགྱང་སའི་འབབ་སྟེགས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལས་ཅོམ་རིག་གི་ཁྲབ་ཆད་འབྱར་དུ་བཏོན་ནས་ཅུང་ཟད་ཁྱ་ན། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་ཅོམ་རིག་ལ། གནའ་ཅོམ་དང་། དེང་ཅོམ། སྤྱང་ཅོམ། ལྷན་ཅོམ། དབྱུང་ཅོམ། ལྷག་ཅོམ། དགག་ཅོམ། སྤྱབ་ཅོམ་སོགས་ནམ་གངས་འདྲ་མིན་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་། མདོར་བསྡུས་ན། གདོད་མའི་ཅོམ་རིག་དང་། སློབ་རྒྱུན་ཅོམ་རིག་ ཅོམ་རིག་གསར་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་ནི་བོད་རང་གི་གདོད་མའི་སྤྱི་ཆོགས་སྐབས་ནས་ཡོད་པ་དང་མི་རིགས་གཞན་ནས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅོམ་ལས། བོད་རང་གི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། ནང་དོན་རིག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་གནས་ལྟའི་བརྗོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་རྒྱུན་ཅོམ་རིག་གི་སྒྲིགས་བམ་གྱི་གངས་ཆོད་ཉུང་ཉུང་མིན་ལ། བརྗོད་གཞི་ཆ་ལག་ཀྱང་དེ་བས་ཉུང་ཉུང་དང་ཆུང་ཆུང་མིན། རང་རེའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་གནའ་ནས་ད་བར་ནང་ཆོས་ཐེ་བའི་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། ཅོམ་པ་པོ་དང་སྟན་ངག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་བགྱང་སློབ་ཡང་ཡོད་མོད། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁྲབ་པ་ངེས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཕལ་ཆེ་བཞི་ཅིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བཟོད་བྱེད་ན་མི་འཆོམ་པ་

མེད།

གསུམ་པ། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཕན་ཡོན།

བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་སྟོར། མདོ་བསྟན་བཅོས་དང་ལམ་རིམ་སྒྲ་མཆོས་ཆོགས་བཤད་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་གནང་སློབ་ཡོད་པ་དེ་རིགས་འདིར་བགྲང་ན། གནས་ལུགས་ཟབ་ཅིང་དོན་ལ་འབྱོར་ཡང་། ཡུལ་དུས་ལ་སྟོས་པའི་ཕན་ཐོགས་དེ་ཙམ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། དེ་བས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ལྡན་པའི་ཡུལ་དུས་གནས་བབ་དང་འཆོམ་པ། མཐོང་ཐོས་སྤྱིང་གསུམ་གྱིས་བཏག་བྱུབ་པ། ལག་ཏུ་སྒྲང་ན་བདེ་ཞིང་འཆོར་ན་ཕངས་པ། མི་རིགས་རང་གི་སྒྲ་སྟོག་གི་རྩ་བ་ཟུག་ས་དང་། དབང་རྩ་ལོ་ལོ་འདཔ་རྒྱས་ས། ཟུངས་ཁྲག་གི་འགོ་འོང་རྩེན་ས་ཉག་ཅིག་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ཁག་ད་བར་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བའི་དགེ་མཚན་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་ནི་ས་ཕག་དུས་འགྱུར་གྱི་ཡོ་ལང་ས་ཆེན་གཡོ་བ་དང་མཆོ་ཆེན་འཕྱར་བ་ལྟར་འབྲུགས་ནས། སྤྱིང་སྤྱིང་མེད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དབང་འུ་བྱག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་མཆོམས་སུ་སྒྲེབས་ནས། གནམ་ས་ཆུ་གསུམ་དང་། བཟའ་བརྟུང་གོས་གསུམ། འགོ་འདུག་སྤྱིད་གསུམ་གང་ལའང་ཆ་རྒྱས་ཉམས་སྤྱིང་སྤྱི་རྩེ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་མི་ཡུལ་ལུང་པའི་ནང་བྱས་པ་ཐང་དཀྱིལ་དང་། སྟོག་མ་བྱེ་ཐང་དུ་ལུས་པ་ལྟར་གྱུར་པའི་སྐབས། ལགོང་ས་མཆོག་གི་བྱགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་འོག་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་བུའདྲ་དང་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་གི་སློབ་རྒྱུན་རིག་པའི་སྟོག་ཤིང་བཏན་པོ་དང་འབྲེལ་ཐག་མཁྲགས་པའི་གཞུང་རྟ་གཅིག་གི་རྒྱས་བྱགས་ལས་མི་རིགས་ཁ་འཐོར་དུ་མ་སོང་བར། ད་བར་བཅོན་བྱོལ་རྒྱ་གར་ནང་ཁུལ་དུ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ ༤༩ དང་སློབ་གྲ་ཁག་ ཆོས་སྡེ་ཁག་ ༡༩༩ བསྐྱར་པ་མ་ཟད། གཞིས་སྟོགས་ནས་ཆོལ་གསུམ་བོད་རིགས་སུ་ཞིག་བཅོན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནའང་། ཆོས་རིགས་སློབ་གསོ་དང་འཆོ་བའི་རྟེན་གཞི་གསར་འཛུགས་བྱུབ་པའི་མང་གཞི་གང་ལེགས་ལྡན་པ། ད་བར་འཛམ་གླིང་ཤར་རྒྱུ་གྱི་གླིང་ཆེ་ཆུང་དུ་མའི་ནང་ཆོས་ཆོགས་ཁག་བརྒྱ་ལྷག་གསར་འཛུགས་བྱུབ་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་སྒྲ་མ་དགེ་བཤེས་ཆོའི་མཛད་འབྲིན་ལས། ས་སྡེ་དང་འདིར་བོད་ཅེས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་ཞིང་། ཆོས་རིག་གི་ཡུག་ནོར་གྱིས་ཡུག་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་གཞན་གྱི་བཅོན་གཞོན་འོག་འུ་བྱག་ཐབས་ཟད་དུ་གནས་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་ཤེས་གསལ་

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་རགས་སྒྲིང་།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་ལ་གོགས་ཆགས་པ་ཡང་ཕྱིན་མེད་པར་མ་ཟད། འཆར་གཞི་དང་སྤྱི་གཞུང་འཛུགས་
ལྷན་པའི་སློན་མས་མདུན་སྤྱོད་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ནི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འཛུགས་
སྤྱོད་གནང་བའི་ཐབས་ལམ་ཨང་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཐབས་ལམ་དེ་ནི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
འཆིགས་ཅིག་གི་སློག་ཅུ་ཡང་ཡིན།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འཛུགས་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐབས་ལམ་གཉིས་པ་ནི། དགོན་སྡེ་
ཁག་གི་སྤྱི་གཞུང་འཛུགས་ཡིན། ས་ཕག་དུས་འགྱུར་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་གཅིག་
པོར་ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུ་འཛིན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་སྡེ་ ༡༣༩ ཅམ་གསར་འཛུགས་བྱས་ཤིང་
དེ་དག་གི་ནང་དུ་རང་རང་གི་བརྒྱུད་པའི་ཁ་ཐོང་ས་མ་ཡལ་བའི་ནང་ཆོས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ག་མ་ཉམས་ཤིང་གྲུ་མཞིག་པའི་ཐོག་དེ་དག་དང་ཉ་གཤིབ་ཀྱི་གཤིབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐད་ཡིག་གཞན་
དང་འབྲེལ་སྤྱོད་མ་ལྷགས་པའི་རང་སྐད་གཙང་མའི་སློལ་རྒྱུན་དང་རང་ཡིག་གཅིག་པོའི་འབྲེལ་སློལ་
ཀྱི་མང་གཞི་ཉ་ཅང་བརྟན་པོ་གནས་དང་གནས་བཞིན་པ་མ་ཟད། དེ་ཡང་སྤྱི་གཞུང་སློལ་གཉིས་ལྷན་
ཀྱི་ལམ་ནས་རྒྱུན་འབྲེངས་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་འདི་དག་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་
འཛུགས་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ལ། གལ་ཆེའོ་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་
ཐབས་ལམ་འདི་ཡང་ང་ཆོས་ཁ་གསལ་དང་ཁྱེད་ཀྱི་ཡང་མི་དགོས་པར་གནས་ལུགས་ཅམ་ངོ་
སྤྱོད་བྱས་པ་དེས་འབྲས་སོ་སྟམ།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འཛུགས་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐབས་ལམ་གསུམ་པ་ནི། མ་འོངས་
བོད་ཀྱི་སོན་ཅའི་བརྟེན་གནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འཛུགས་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་ལྷན་ཡིན།
ས་ཕག་དུས་འགྱུར་བྱུང་བ་དང་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་གཟིགས་རྒྱུང་སྐྱེད་ལངས་པའི་འཆར་འཁོད་
ལྟར། བཅན་བྱོལ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སྤྱོད་
རྒྱུན་འབྲེངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བཀའ་དྲིན་ལས། ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་གར་གྱི་མི་འཛོམས་རྒྱ་
མཚོ་ལྷ་བུའི་ནང་བོད་རིགས་ཀྱི་ཐོག་གཞུང་གཅིག་གི་ཆད་ལས་མེད་ཀྱང་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཐད་
ནས་འབྲེལ་སྤྱོད་བཀའ་གསུམ་གྱི་སློལ་གནས་པ་ཅམ་རྒྱུན་འབྲེངས་ཐུབ་པའི་སྤྱོད་ལྷན་གྱི་སློབ་གཞི་
འདི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛུགས་སྤྱོད་གནང་བའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་རང་བཞིན་ལྷན་
པའི་ཆ་ལག་ཅིག་མེད་སྟམ། ཐབས་ལམ་དེའི་རྒྱུད་རིམ་ཐོག་ རྒྱ་བལ་ཀྱིས་གཡོ་བའི་མཚོ་

གྲུ་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་བས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་དར་ཆེན་བཞིན་བཅན་བྱེད་ཀྱི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་
ཡལ་ཡོ་འབྱར་འཁྱོར་གྱིས་ལོ་ལྔ་རིམ་པར་བསྐྱལ་བའི་ཁྱོད། ཐོག་དང་པོ་མི་ཡུལ་ལུང་པར་སྤེལ་ས་
དུས་མི་སྐད་མི་གོ་བའི་དཀའ་ངལ་ལ་བརྟེན་ཀྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེར་འཛིན་
པའི་རྟེན་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤེལ་ས་པ་དང་། གཉིས་ནས་སྤོབ་ཆེན་ཆ་བཞོས་སྐབས།
དུས་རབས་སྤོབ་གྲུའི་འགོ་སློལ་གྱི་སྤོབ་ཆེན་དང་དུས་ཡུན་གྱི་གནས་སྐབས་མ་ཤེས་ནས། ཉིན་
རེར་བོད་ཡིག་གི་སྤོབ་དུས་གཅིག་ཁོ་ན་ལེན་པ་ལས་ནང་གསེས་སྐད་ཡིག་བད་སྤྱོད་དང་། རྒྱལ་
རབས་ལོ་རྒྱུས། རིགས་ལམ་ནང་ཆོས་ལྟ་བུའི་སྤོབ་ཆེན་ཆ་བཞོས་ཐོག་སྤོབ་དུས་ལེན་དགོས་
པ་མ་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ལྱིས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས། རིགས་ལམ། ནང་ཆོས་དང་བཅས་པ་
ཉིན་རེར་ཐེངས་རེ་ལས་ཁྲིད་ས་མེད་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིམ་པར་བྱུང་བ་དང་། དུས་ཕྱིས་གནས་
སྐབས་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནའང་དཔུས་བོད་སྤོབ་འཛིན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྤྱིག་གཞི་དང་། ལོ་མང་སྤོབ་
དགེ་བྱས་པའི་རྒྱ་གར་བའི་ཡུལ་མི་ཁག་ཅིག་གི་རྩོམ་སྐད་འབྲེལ་བ་ཆགས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་
ནས། ལེགས་བཅོས་དང་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་པ་ཞིག་སྤེལ་རྒྱུའི་སློབ་ཁོག་དང་། གོ་
སྐབས་གཉིས་ཀ་ཐུན་རེས་ཤིག་ད་མན་བྱུང་སྤྱོད་མེད་པས། ཁོར་ཡུག་འདི་དག་ནས་བོད་རང་
གི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་གསར་པ་ཞིག་འབྱས་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ།

ད་དུང་བར་ལམ་ནས་སྤོབ་དགེ་པལ་མེ་ཆེ་བཅན་བྱེད་ཀྱི་སྤོབ་གྲུ་ཁག་ནས་འཆར་ཡོངས་
བྱུང་བའི་སྤོབ་ཐོན་པ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་རིགས་ཀྱིས་མཐའ་ན་བོད་སྐད་ཆ་ཆར་
བཞིག་མི་ཤེས་པའི་ཐོག་དེ་སྤོབ་སྤོབ་གྲུར་ཡོད་སྐབས་འཛིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་ཐོན་རྒྱུ་མཐོ་
སྤོབ་འགྲིམས་པའི་རིང་ལ་བོད་ཡིག་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་དང་བོད་སྐད་ན་བས་གོ་རྒྱ་མེད་
པའི་ནམ་ལྔ་རྒྱུན་རིང་བསྐྱལ་བས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀས་རང་རྒྱ་མི་འཕེར་བ་སྤོབ་མེད་
རེད། ད་དུང་དེ་བས་སྐབས་ཉེས་པ་ཞིག་ནི། གོང་གསལ་གནས་སྐབས་ཐབས་སྤྱོད་པོ་དེ་ལས་སྤོབ་
པའི་ཆེད་དུ་རིགས་དངུལ་འབོར་ཆེན་དང་། སྤོབ་གསོ་རྒྱ་ཆེར་ཁྱུས་ནས་གསར་འཛུགས་བྱས་
པའི་བུ་བྲིམ་ཁག་གི་མགོ་བྱེད་ལ། བོད་ཡིག་འབྲི་སྤོབ་མི་འཕེར་བར་རྒྱལ་ཀྱག་མཐོན་པོ་སྤྱིག་
ཤོམ་བྱས་པ་ལས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀར་རིན་ཐང་གི་བོ་བསྤྱོད་མི་བྱུང་བའི་གནས་སྐབས་
འདི་བྱུང་ཞིང་། བོད་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཆག་གྲུམ་ཐེབས་པའི་ཆ་ཁག་སོ་རྒྱུའི་ཆ་བ

དུ་ནག་དང་ཚུ་མེར་གྱི་ཆང་གསར་པ་ཞིག་བཅས་པ་རེད། མདུན་ལམ་ཚུང་ཁག་ལ་འབྲེད་བཀག་གི་གདུང་མ་དང་། མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་གྱི་ཁ་གཡང་སྟན་པོའི་འོག་མདུན་མཆོང་ལམ་ཆེ་ལ་བཀག་དོ་བཅེགས་པའི་ལས་གྲུ་བསམ་བཞིན་བརྩམས་པ་ཉུང་ཉུང་མིན།

གནས་སྤངས་དེ་རིགས་གཙང་སེལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ལག་ཤོས། འོད་སྟོང་འབར་བའི་སློལ་རྒྱན་ཤེས་ཡོན་རྒྱན་འཛིན་ཆད་ལྡན་ཡོང་ཐབས་སུ་བཀའ་ཤག་སྐབས་བརྩམ་གཉིས་པས། ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྩལ་གཏན་འབེབས་གནང་བ་དེ་ནི། མ་འོངས་སོན་ཙ་ཆོའི་ཟུང་ཙ་དང་ཁྲག་རྒྱན་ལ་ངེས་པར་དུ་འབྲེས་དགོས་པའི་ཆང་བྲུ་གཡེ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན་འདིར་རྒྱས་བཤད་མི་དགོས་པར། བཅོན་བྱོལ་སློབ་གྲུ་ཁག་གི་ནང་། པོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་འཛིན་སྟོང་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་ནི། བཀའ་ཤག་གིས་འཆར་བེན་དང་གྲོས་ཆོགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྩལ་དེ་རང་རེད།

ཤེས་ཡོན་སྲིད་རྩལ་གྱི་ནང་ནས་ཐེར་འདོན་བྱེད་དགོས་པའི་གཡེ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་སློབ་དགེ་རེད། དེ་ནི་ང་ཆོས་གཞིས་སྤྱོད་གས་སུ་དཔེ་བཞུགས་ན་ཤེས་རྒྱས་པ་ཞིག་རེད། གཞིས་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གཞིན་སྒྲུས་ཤེས་ཡོན་ངེས་ཅན་ལྡན་པ། མི་རིགས་རང་གི་ལ་རྒྱ་ཡང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སློབ་དགེ་ཁག་ཅིག་གི་བསམ་སྒྲུབ་ལྟེ་ལྟ་བུ་བ་ནང་། སྟོན་བྱོན་མཁས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་རྗེས་ལུས་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཛད་པ་འབྲིན་ལས་ཡོངས་རྫོགས་ལ་དགག་པ་མཐའ་སྒྲུལ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། རང་ཉིད་ལ་ཁ་བརྟེན་པའི་སློབ་མཆོ་ལའང་དེ་དོན་ལམ་སྟོན་བྱགས་ཆེར་བྱས་པའི་རྒྱུད་རིམ་ལས། པོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློག་ཙ་དང་བྱངས་ཁྲག་ལྟ་བུའི་སློལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གཞུང་འདི་གད་སྟོགས་གསེབ་དུ་གཡུག་རྒྱང་བྱེད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་ར་ཆེ་རུ་འགྱོ་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་རེད། ཉེ་ལམ་ནས་རང་རེའི་སློབ་གྲུའི་ཁོར་ལུག་འགའ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འང་། ནར་མ་སོན་པའི་གཞིས་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བ་གསར་པ་དེ་རིགས་འཛིན་མཁན་གྱི་གཞིན་སྒྲུས་ཁག་ཅིག་སྐབས་ནས། བྱ་གྲུ་ཆོའི་བསམ་སྒྲུབ་ལྟེ་ནང་སློལ་རྒྱན་ལ་རིན་ཐང་མེད་པའི་ལྟ་བུ་བ་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་ཐབས་ཅི་དག་གང་དག་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་རིགས་སྟོན་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་ནི། སློལ་རྒྱན་གྱི་ཆེ་སློག་ལ་སྒྲན་པའི་ཐབས་ལམ་གཡེ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་དཔེར་ན་ཉེ་སྟོན་ས་རྒྱ་སློབ་གྲུའི་ནང་སྟན་ངག་མེ་ཡོང་མ་མེ་སྟེག་གཏོང་དགོས་ཟེར་མཁན་དང་། དེ་ལ་དཔེ་བཞུགས་

31

རིམ་དང་འཆམ་ལ་འདྲུག་པ་དང་མཐུན་པའི་གནས་ལུགས་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།
ཐུ་པ། སློབ་རྒྱུན་དགོས་མེད་དུ་ཆུ་བའི་འབྲུལ་སེལ་འགའ་ཞིག
དེར་སངས་སློབ་རྒྱུན་ལ་རྗེས་ལུས་དང་འབྲུལ་བ། བན་མེད་དང་གད་སྟེགས་འཛིན་མཁན་
མང་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ནི། བསམ་མཐོ་ནར་མ་སོན་གོང་ནས་གཞན་ལ་འགྲམ་ཆུ་ཐུང་བ། རང་གི་གཅེས་
ནོར་དང་གཞན་གྱི་གད་སྟེགས་གོ་ནོར་མཁན། ཐུ་རབས་མེས་པོ་ཆོ་དོག་རྩིས་གཏོང་ཐུབ་ན་འཛིན་
པོ་དང་། དེར་རབས་ནལ་ཐུག་པར་དུ་རྒྱངས་ན་དཔལ་པོ་ཡིན་སྐྱར་གར་མཁན། དེ་དང་དེ་དག་
ཁག་ཅིག་གི་བྱིས་སྒྲོའི་འཆར་སྒྲོའི་ནང་། རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་རིགས་འདི་འཛམ་གླིང་
ནང་ཆེས་རྗེས་ལུས་དང་ཆེས་མུན་ནག་གི་གནས་སུ་ལྷུང་ཡོད་ཤག་དང་། རུབ་ཕྱོགས་པའི་སྤྱི་
ཆོགས་གནས་བབ་དང་ཆུ་བྱུབ་བྱ་སྤྱོད་ཡོངས་རྫོགས་ཆེས་སྤོན་སྤོན་དང་། ཆེས་མཛེས་སྤྱུག་ཐུན་
པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁོར་ཅག་གིས་འགྲམ་ཆུ་
ཐུང་ས་དང་ཡིད་སྟོན་བྱེད་ས་ཡང་རུབ་ཕྱོགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ཁ་
ཅིག་ བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་ནི་དུས་ཚོད་བཟའ་བེན་པའི་རིག་གཞུང་རྙིང་པ་ཡིན་པས་དུས་རབས་
འདིར་ཕན་ཐོགས་མེད་ཟེར། ལ་ལ་ནི། མི་རིགས་དང་ཁྱུ་ཁྱོད་གཞན་ནས་བསྐྱར་བའི་རིག་
གཞུང་ཡིན་པས་རང་གི་རིག་གཞུང་མིན་ཟེར། དེས་ན་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་འཆམ་པོ་མེད་ཟེར།
དེ་དག་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་ཉམས་སྤྱོད་ནར་མ་སོན་པའི་རྣམ་པ་སྤྱིར་མངོན་བྱེད་ཅམ་
ལས། དོན་དངོས་ཐོག་ཚུལ་གསུམ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཅིག་ཀྱང་མེད། རིག་གཞུང་
རྙིང་པའི་ནང་དུས་རབས་གསར་པ་དང་མི་འཆམ་པའི་རིགས་རེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་རིགས་དོར་ན་
ལོས་འགྲིགས། དེ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རིག་གཞུང་རྙིང་པ་ཡོངས་རྫོགས་འདོར་དགོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ག་ལ་ཡོད། ལྟོས་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྲན་ཅིས་གཅིག་པུར་མཚོན་ནའང་རིག་གནས་
གསར་བརྗེའི་སྐབས་ཀྱང་སློ་རྒྱལ་མ་ཐུབ་པའི་ཕན་ཐོགས་རྗེན་པ་ཁ་ཐུག་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་དེ་རིགས། མའོ་ཅེ་ཏུང་ལས་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཕོ་སྟོད་ཅིག་མ་སྐྱེས་བར་དུ་གཏོར་བཅོམ་
ཐུབ་ཐབས་མེད་ལ། རིག་གཞུང་རྙིང་པས་དུས་རབས་གསར་པར་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་དེ་བས་སྐྱབ་
མི་ཐུབ། མི་རིགས་དང་ཁྱུ་ཁྱོད་གཞན་ནས་བསྐྱར་བའི་རིག་གཞུང་ཡང་། མི་རིགས་རང་སྐད་
དུ་བསྐྱར་ནས་ཐེད་སྤྱོད་ངེས་ཅན་སོང་རྗེས། མི་རིགས་རང་གི་རིག་གཞུང་དུ་ངོས་འཛིན་མི་ཁྱ་

རྒྱ་གར་བའི་ཤེས་ཡོན་པ་སྤྱི་ཤུ་ཁྲི་ལྷག་དེར་འགོག་རྒྱུན་བྱས་རབས་མེད་ལ་བྱེད་ཀྱང་ཐུབ་
ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད།

ཡར་རྒྱས་སོང་བའི་རྒྱ་བུ་གས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་རང་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གཞུང་
ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེར་ཚི་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་རྒྱུང་ཆགས་ཚུན་ཆད་ཀྱང་
གཅེས་ཉར་དང་རྒྱུན་འབྲེངས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དཔེ་མཚོན་འགའ་ལྟར། རྩ་རན་སི་རྒྱལ་ས་
པེ་རི་སི་ནང་ཁང་པ་གསར་པ་ག་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་ནའང་། ཁང་པའི་བཅོ་བཏོད་ལྟན་ཆོགས་ཀྱིས་
རྩ་རན་སི་གནའ་པོའི་ཁང་པའི་སྤྱི་གཏོད་གཞི་ལ་བཞག་ནས་དོ་བདག་སི་མིའི་མ་ཙཱའི་འཁོས་བབ་
ལ་དཔོག་པའི་ཁང་པའི་བཅོ་བཏོད་གཏན་འབེབས་བྱེད་སྲོལ་གཞིར་བཟུང་གིས་ཁང་ལས་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྐབས་སུ་འང་ཡུ་རོབ་སློབས་ཅན་
རྒྱལ་ཁབ་རྩ་རན་སིའི་སྐད་གསལ་ཆེས་ཆེར་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ས་པེ་རི་སི་ནི། དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་
དང་བརྒྱ་གཉིས་ཡན་མན་གྱི་བཏོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡོད་ལ། ཁྲོད་ཁྲེར་སྐད་གསལ་ཅན་གཞན་
སྤྱི་ཤུ་ཁྲི་དོ་ཆེ་མི་ཆོག་པའི་བརྗེད་ཉམས་ལྡན་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད།

ཨི་ཏེ་ལི་རྒྱལ་ས་རོ་མ་དུ་ཆེས་སྐད་གསལ་ཡོད་པ་དང་ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བཞིན་དུ་ཅང་རིང་
པའི་རྒྱལ་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་། དཀོན་པ། རོ་ཆོས་རིགས་སོགས་སྤྱོད་མེད་ཐོག་མཐའ་ན་ཡོ་རྒྱས་
ཀྱི་འབྲེལ་བཞིན་ལྡན་པའི་ཁྲི་མག་གཞུང་གི་དོ་ཚིག་རྒྱུང་དུ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཆ་གསལ་ཕྱ་མོ་ཅམ་རེ་ཡང་གཏོར་
བཅོམ་མི་ཆོག་པར་གཅེས་ཉར་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

འཛམ་གླིང་ཐོག་དམངས་གཙོའི་ཨ་མར་འགྲགས་པ་དབྱེན་ཇི་དམངས་གཙོའི་སྤྱི་གཞུང་
གི་སྤྱི་འཛིན་ཁྲི་འདོན་བྱེད་ས་དབྱེན་ཇི་རྒྱལ་ཁང་ནང་གི་དེ་སྤྱོན་དབྱེན་ཇི་རྒྱལ་པོ་བཞུགས་སའི་
ཁྲི་སྟེགས་དེ་ག་རང་ཡིན་ལ། དམ་འབུལ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་སྟོན་པ་ཡོ་ཤུ་དཔང་དུ་བརྒྱགས་ནས་
བྱེད་སྲོལ་ལས། རྒྱལ་ཁང་རྙིང་པ་དང་ཆོས་ལུགས་རྙིང་པ་རེད་ཅེས་སྟོན་འཇུགས་བྱེད་མཁན་
དང་ཞོ་ལ་དུང་བྱེད་མཁན་སུ་ཡང་མེད།

དུས་རབས་བརྒྱ་དྲུག་པའི་ནང་བྱུང་བའི་ཤེ་སི་ཕི་ཨས་ལཱེས་པའི་སྐུང་ཙོ་མ་དང་། ལྷན་
ངག་རྣམས་ད་ལྟའི་བར་སྐད་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མའི་ནང་བསྐྱར་ནས་འཛམ་གླིང་གང་སར་བྱུང་
བརྟེན་འགྲོ་དང་འགྲོ་བཞིན་པ་ཡིན་ལ། དབྱེན་ཇི་རང་གིས་ཀྱང་ཙོ་མ་རིག་དེ་རིགས་རྒྱལ་ཡོངས་

སྲོལ་གྱི་སྲོལ་ཆོན་དུ་བཞག་པའང་ཉུང་ཉུང་མིན། ཁོང་རྒྱུན་རིང་བཞུགས་སྤྱིང་ས་དེའི་ཉི་མ་
ཀྱུལ་ཁང་ནང་གི་ཁང་མིག་གཅིག་དུ་ཤེས་ཅི་ཨ་བཞུགས་ནས་སྟན་པ་དང་སྤྱད་ཚུལ་མང་པོ་བྲིས་
སྤྱིང་པ་རེད་ཅེས་ད་ལྟོ་འདྲེ་ཆེ་མཐོང་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། དེ་རིགས་ལ་མི་རྒྱུང་པ་དང་། ཚུམ་
རྒྱུང་པ། ཀྱུལ་ཁང་རྒྱུང་པ་ཞེས་མཐོང་ཆུང་བྱེད་མཁན་སུ་ཡང་མེད། རས་འདིར་ཆེད་གཉེར་
གིས་རུབ་སྤྱོད་པ་འདི་སྲོལ་རྒྱུན་དང་བྱ་སྤྱོད་མང་པོ་ཞིག་ལུང་འདྲེན་དང་དཔེ་མཚོན་དུ་བགྱངས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྲོལ་རྒྱུན་ལ་སྤང་བའི་རང་རེའི་བྲིས་པ་ནར་མ་སོན་པ་ཁྱུ་གཅིག་གིས། རང་
ཉིད་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་རྗེས་ལུས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐའ་
གཏུགས་ས་དེ། རུབ་སྤྱོད་པ་འདི་བྱ་སྤྱོད་ལ་བཞུགས་ཡིན་པས། འདིར་རུབ་སྤྱོད་པ་འདི་གནས་
སྤངས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་ཉག་གི་ཆོད་ཅམ་རེ་གཉིས་བགྱངས་ནས་གསལ་བཤད་བྲིས་པ་ཡིན།

རང་རེའི་ཁྲིད་ནས་ཆེས་སྤྱོན་ཐོན་དང་། ཆེས་ཚེ་ཏོག་དུ་བཞག་པའི་མཁས་པ་མདོ་སྤྱད་
པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ལྟ་བུ་ཡང་། རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་པའི་སྲོལ་
རྒྱུན་སྤྱི་དང་། ལྷག་དོན་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ལ་ངེ་ཅམ་གྱིས་དོ་སྤངས་བྲིས་འདུག ཐུགས་
ཡིད་མི་ཆེས་ན་ཆོས་ཆེགས་སུ་བཅད་པའི་འགྱུར་བྱང་ལ་གཟིགས་དང་། ཁོང་གི་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་
གི་ནང་། དེང་སང་དགོས་པའི་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱིང་བཞིན་ཡོད་ལ། མི་དགོས་པའི་
ཕྱི་སྤྱིང་གི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་སྤྱིང་གི་ཡོད་ཚུལ་བཀོད་འདུག་པ་འདིས། དགེ་ཆོས་ཁོང་ཉིད་སྐད་ཡིག་
རྒྱུང་པ་དང་རིག་གཞུང་རྒྱུང་པ། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་བཅས་ལ་རིན་ཐང་འཛོག་མཁན་
ཞིག་རེད་འདུག་གམ། ཡང་ན་ཁྲིད་ཅག་གིས་འདོད་པ་ནང་བཞིན་གསར་གཏོད་པ་ཞིག་རེད་འདུག
དེ་བས་རང་རེའི་མཁས་པ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ནི་བསྟེན་རྒྱུ་གས་བསྐྱབས་ནས་གཞན་ཁང་འགྲིམས་
པ་དང་། ཆོས་གོས་གོན་ནས་ཆང་ཁང་ཉུལ་བའི་གསར་གཏོད་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན་ཕལ་ཆེར་ཡིན་
སྟེད། དེ་ལས་གཞན་གསར་གཏོད་ཀྱི་མཁས་པར་བགྱང་བ་ལས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་མཁས་ཆེན་ཞིག་
དུ་བརྩིས་ན་གནས་ལུགས་དང་ཤིན་དུ་འཆོམ་པ་སྤང་།

ཆོན་ཚེ་བཟང་བའི་འགྲིག་དང་ཤོག་བྱ་ཡིས། །མཚོན་རྒྱས་མ་ཡིན་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་
ཁམས། །གངས་ཅན་ལྗེ་རིག་སྲོལ་རྒྱུན་གཙང་མའི་གཏོར། །ཉམས་ཡང་མི་རུབ་སྤྱོད་ལ་བར་གྱུར་ཅིག །
ཤེས་སྟོན་བཅས་རྒྱ་བོད་གཙུག་ལག་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་འཆད་ཚིད་ཚུལ་འདི་

པོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་རགས་སྒྲིང་།

ཐོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོ་བས་པ་དགེ་ཡང་། ཐོས་དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐོལ་བས་དབུལ་བ་པེ་རི་
དགེ་བཤེས་འཛིགས་མེད་དབང་རྒྱལ་པས། རྒྱ་ས་གངས་སྤྱིད་སྤྱི་ལྷན་དུ་དུས་མེད་ནམ་ཡོད་ལ་བྲིས་
ཏིང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་མཇུག་རྫོགས་པ་བྲིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།
མཆན།

༡ བེས་ཡོན་སྤྱིད་རྒྱས་ནང་གསལ།

༡ སྐོལ་རྒྱུན་གྱི་པོད་བཟོ་ཕལ་བ་ལ། རྒྱ་དོ་ལ་བརྟེན་པའི་དོ་ཁང་དང་། དོ་སྐྱས། དོ་བམ། དོ་
གཞོང་། དོ་གཏུག། མཆིག་དོ་རིལ། དོ་མོར། དར། དོ་ཡུར། དོ་པར། དོ་རིང་། དོ་སྒྲོམ། དོ་ཁྲི།
མཆོད་རྟེན། རྒྱ་དོ། ཉག་དོ། དོ་བཅལ། དོ། འབུམ། སང་ལོ། དོ་ཤོ། དོ་ཐབ། དོ་ཏིང་། དོ་ཐེམ་
སོགས་དང་། བེད་གི་རྒྱ་ཆ་ལས་ཀ་བ་དང་། གདུང་མ། རྩམ། སྒོ། རྩེའུ་ཁྲང་། བེད་ཁང་། རྒྱག་དབུག
སྦར་མོ། སྐྱས། རྩམ། ཁྲི། ཀུན་དགའ་ར་བ། བེད་བམ། བེད་མོར། མོ་བ། ཟེའུ། མཏོང་མོ། བེད་
ལྷེར། བེད་སྒྲོགས། བེད་གཏུག། ཁུས་གཞོང་། རྩེད་བུ། རྒྱ་མེད་། རྒྱ་མ། ཅན་ཅེ། ཁེལ། བེད་པར།
བེད་བྱང་། བེད་སྤྱག་ བེད་གཞུ། ཐིག་བེད་། མདའ་བེད་། ཡུ་བ་སྒྲ་ཆོགས། རྩགས་གད། འཐག་ཁྲི།
ཁྲིགས། ཀྲང་ཀྲལ། ཡུར་བ། ཆ་རུ། རྩ་གཙུ། རྩ་སྒྲོགས་བེད་། མཆོད་ཁྲི། བེད་སྤྱག་གྲུ་གཟིངས།
བེད་གྱི། ཅིས་གཞོང་། གཙམ་གདན། བེད་ཐེལ། སང་སོགས་མང་།

རྒྱ་རྩགས་ལས་བྲིས་པ་མདའ་གྱི་མདུང་གསུམ་དང་། ཁབ། འཕིག་ པོ་འུ་རུ་རིང་། རྩགས་ཐག
མཛེར་མ། རྩགས་ཐབ། རྩ་རེ། སོག་ལེ། མོ་བ། གཛོང་། གམོར། ལེན། གཙག་བུ། མེ་ཆ། རྩགས་
ཁེལ། ཟ། ལྷེ་མིག་ མོར་བ། འཛོར། རྩགས་ལྲང་། སར་དར། རྩགས་སྒྲོག་ རྩགས་སྤྱག་ རྩགས་སྒོར།
རྩགས་ཆགས། རྩགས་གཞོང་། རྩགས་སྒྲམ། རྩགས་བྱར། རྩགས་གས་མོར། ཁབ་ཆོག་སོགས།

གམེར་དབུལ་གྱི་མཆོད་ཆ་དང་རྒྱུན་ཆ་སྒྲ་ཆོགས། ཀོང་། འཁར་བརས། འཁར་རྩེའུ། རག་
དང་བརས་གྱི་ཁོག་མ། ཏིང་། དུང་ཆེན། སྒྲོས། ཁེལ་བུ། ཀཏོར། ཀོང་སོགས། ར་རྒྱས་ལས་ར་ཁོག་
དང་། ར་མོར། རྩག་གཞོང་། འོ་ར། བུམ་པ། སྒོས་མོར། ར་ཁ། གཡུ། ར། ར་པར། ར་སྒྲང་སོགས་
དང་། རྒྱ་ཅིད་པའི་རེ་རྩེ་དང་། ཡུར་བ། རྒྱེ། མིག་ར། རྒྱ། རྩན། ཐག་པ། ཅི་སྤྱད། འུར་ཆ། ར་ཐུག་ ར་
གདུགས། ར་གཡམ་སོགས་དང་། བལ་ལས་སྒྲམ་བུད་། ཐག་པ། སྤྱད་པ། ཐེར་མ། བུམ་ཅེ། ས་གདན།
རྩན། ཀྲང་འཕོལ། སྤྱ་རུག་ སྤྱག་ རྩེད་པ། རྩེད་ཞུ། རྩེད་རྩམ། བལ་ཡུར། བུལ་བ་སོགས་དང་།

ཀོ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲེང་བ་དང་། རྒྱན་བུ། ཀོ་རྩམ། རྩེད་འཆིང་། རྒྱོ་བ། ཀོ་སྐྱམ། ཀོ་ཁུག

ཀོ་ལྷ། ཀྱལ་པ། ཀོ་ཚགས། ཀོ་སྒྲིག་ཕྱག་ཚན། གི་བྱབས། ཀོ་དམ། ཀོ་བདན། ཀོ་དར། ཀོ་སྒྲེར། ཀོ་གཞུང་ཀོ་སྒྲིག། ཀོ་ཕུར། ཀོ་འཕོ་སོགས་དང་། པགས་པ་ལས་སྒྲིག་པ་དང་། སྤམ་སྒྲོར། གཟིགས་སྒྲོར། ཐུགས་ལྷ། ཐུགས་སྒྲུམ། ཐུལ་པ། ལག་བྱབས། ཐུགས་གདན། སྤྲན་གཡོག་ར་སོགས་དང་། གཞན་ཞུག་གཟིགས་གཅན་གཟན་དང་། ས་འཕྱེ་སོགས་རི་དྲགས་ཀྱི་པགས་པའི་བཅོ་ཆོང་། ཀྱང་མང་ལ། རྒྱ་ས་ལ་བརྟེན་པའི་ཁྱོ་མོ་སོགས་དང་། རྒྱ་རྩོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིག་གཟོ་དང་། རྩོ་རྩོ་སོགས། རྒྱ་ཕྱི་མིང་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲན་དང་སྒྲོ་ས་སྒྲོར། མོག་བྱ་སོགས་དང་། སྤམ་སྤྲག་རེའུ་ཐུགས་ལ་བརྟེན་པའི་བཅོ་སྤྲ་ཆོགས། རུས་པ་ལས་རྟང་སྒྲིང་དང་། གང་ཟག་རུ་ལས་ཟོ་རྒྱུང་དང་ཁེམ་བུ། སྤྲ་རུ། རུ་ཐེའུ། གི་ཡུ། རུ་དྲང་། རུ་མོད་སྤྲ་སྤྲ། རུ་མདྲངས། མཁྱོགས་རུ། བར་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཅོས་པ་མ་བུའི་སྒྲོ་གྱུར་དང་། མདའ་མོད་སྒྲོ་མ་སོགས་དང་། ཟས་གཡོས་སྒྲོར་དང་གོས་ཆོམ་བཅོའི་ཁྲོད་ནའང་པ་ཏའི་གོ་རེ་དང་། ཁབ་སྤྱད་ཀྱི་གཅགས་བཅོ་སོགས་མང་བཞི་རེ་རེ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལོངས་པའི་གནས་སོ། །

༡ དབྱིན་ཇི་སྤྱི་གཞུང་ལ་འཇམ་སྒྲིང་ཐོག་དམངས་གཙོའི་ཨ་མར་Mother of Democracy ཞེས་གསལ་པ་ཡིན།

༢ བེ་སི་ཕི་ཨ་ ShakesPeare (༡༥༦༤-༡༦༡༦-༣༡-༥-༧) ཁོང་གིས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲོས་གར་འབྲབ་གཞུང་༡༩ དང་། སྤྲན་ངག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་(ཐིག་ཐེང་༡༤ཅན་༡༥༤) ཅུ་སྤྱེལ་ཡོད། འདི་དག་སྤྱད་རིགས་མི་འདྲ་བ་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་བརྒྱུར་ཟིན་པས། དེང་སང་བར་རྒྱ་ཅལ་ཚོ་མ་རིག་ཐོག་འདིའི་བརྩམས་ཆོས་ལས་ཁྲབ་བཤལ་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེང་མེད། དབྱིན་ཡུལ་ཡོན་ཏེན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འབྲེམས་སྟོན་ཁང་ཕལ་ཆེ་བའི་ནང་། ཁོང་གི་པར་རིས་དང་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས། ཁོང་གི་ཚོམ་རིག་བཅས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་མེད་སྟེང་སའི་དབྱིན་ཇི་རྒྱལ་ཁང་སོགས་སུ་ཆེད་མངགས་ཀྱི་ཁང་མིག་ཟུར་གཙོད་

ཀྱི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ཡང་འདྲག

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་
དགེ་མཆན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྟོར།

ན་ག་སངས་རྒྱས་བསྟན་དར། (བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།)

༄༅། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱིས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
ལ་ཕན་བདེ་སྟེར་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྲོལ་རྒྱན་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་དང་རེ་བ་མི་བྱེད་མཁན་
རྣམས་ལ་འབང་། ད་གཞོད་འདི་ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་ཆེ་འདི་ཉིད་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་ན་
མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་འདི་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ན་དགེ་མཆན་ལྡན། འདི་ཉིད་
ཤེས་ཡིན་གྱི་ཆ་ནས་དགེ་མཆན་ཡོད་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་བཟང་སྟོད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ཀྱང་བཟང་
སྟོད་སྟོབ་པར་ཡང་དགེ་མཆན་ལྡན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་མར་ཡིད་ཆེས་དང་བདེ་སྐྱིད་འདོད་པ་
རྣམས་ལ་འབང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་འདི་ཉིད་དགེ་མཆན་ལྡན་པར་གྱུར། མཐའ་མར་འདི་ཉིད་ཀྱི་གལ་
ཆེ་ཚུ་ལ་གང་ཞིག་གཞན་ནས་སོན་རེ་མེད་པ་གཅིག་པུ་དེ་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
གོ་འཕང་སྐྱབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ལ་དགེ་མཆན་ལྡན་ན་མེད་པས་ཡིན།

གཅིག་ ཡིད་ཆེས་ཡོད་མེད་ཀྱན་ལ་འདི་ཉིད་དགེ་མཆན་ལྡན་པ་ཡིན།

ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཞེས་པའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་
རིག་གནས་ཡོངས་ལ་གོ་ཆོག་ དེས་ན་རིག་གནས་ནི་དུས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ མི་རིགས་དང་སྐད་
ཡིག་བཅས་ཀྱི་ས་མཆམས་ལས་འགོངས་ཏེ་རེས་པར་དུ་བཤད་དང་བསམ་དགོས་པས་ན་དུས་དང་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དགེ་མཆན་ལྡན་པ་ཡིན། གལ་ཏེ་རིག་གནས་གང་ཞིག་མགོ་ནས་མཇུག་
བར་ལུང་ཁོ་ན་ལས་རིགས་པ་མི་ལྡན་པ་དང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་
ཆོད་ ད་གཞོད་ང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མཁན་ཁོ་ན་ལས་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་མཁན་ལ་ཕན་ཐོགས་
མེད་ཅེས་སྒྲས་ཀྱང་རུང་། འོན་ཀྱང་རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་ནི་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་

དང་། འཆད་ཚིན་ཚིམ་གསུམ། དགག་གཞག་སྤྱིར་གསུམ། མཁའ་བརྩན་བཟང་གསུམ་བཅས་
ཀྱི་ལག་རྩེས་ཆད་དུ་བྱུང་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་ལུང་དང་རིགས་པ་བྱུང་ཐུན་དུ་བྱས་ཏེ་གཏན་
འབེབས་བྱུང་བ་ཞི་གཅིག་ཏུ་ཟད། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཡོད་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནམ་དུ་ཤོད་ཀྱི་ཙལ་ལས་འདི་ཉིད་དག་མཚན་ལྡན་པ་མངོན་གྱུ་བ་པ་ཡིན།
གལ་ཏེ་རིག་གནས་ཀྱི་དམིགས་ལུ་ལ་ཞོར་སྐྱབ་པ་ཞི་གཅིག་ཡིན་ཆེ་གཅིག་བྱས་ན་དུས་བྱུང་ནང་
སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞོར་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོང་ལས་བཞིན་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་མི་བྱུང་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་མཚན་མི་ལྡན་པ་འང་མངོན་སྤྱོད། གཅིག་ཏུ་ན་བདེན་པ་ཡིན་པའི་དེས་པ་འང་
མེད་དེ་ཞོར་ཡིན་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་མཁོ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ཞོར་ཡིན་པས་དེས་པ་ག་ལ་ཡོད། བོད་ཀྱི་
སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནམས་ཀྱིས་ནང་གི་ཞོར་ཆེན་པོ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལྷན་མེད་པ་འང་སྤྱིན་པ་ཡིན།
དེར་མ་ཟད་ནང་གི་ཞོར་དེ་ཡིས་སྤྱེས་བྱ་འབྲུམ་ཡུག་མང་པོའི་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་སྒྲ་ན་མེད་
པ་འང་བྱེད་པ་ཡིན།

གཉིས། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་དག་མཚན་ལྡན་པ་ཡིན།

བོད་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནམས་ནི་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ཕན་ཆད་ཁོ་ན་ལས་
ཆེ་འདིའི་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ད་གཞོད་ཆེ་འདི་ཁོ་ནར་གཅིགས་
འཛིན་བྱེད་མཁན་ཆེན་རིག་པ་ནམས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གཅིགས་ཆེ་ག་ལ་བྱེད་སྤྱོད། འོན་ཀྱང་དེར་
གི་དུས་སུ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིའི་ནང་བཞུགས་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དག་མཚན་དང་འཛམ་
སྐྱིང་མི་མང་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་འོང་བར་འདི་ཡིས་ཕན་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆུ་ལ་རྟོགས་ཏེ་བྱུན་མོང་གི་རིག་
གནས་ཡོད་དོ་ཙམ་གྱི་མང་གཞི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་རང་རེའི་རིག་གཞུང་འདི་འདྲ་ལ་འགྲམ་
ཆུ་ཡང་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། ཐ་ན་རྒྱ་མི་ཡིན་ན་ཡང་མ་བཤད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་དོན་གྱི་དོ་
མཆར་སྤྱོད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། སྤྱི་མོ་ཡིན་ན་ཆེན་རིག་པས་རང་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུ་ལ་
དུ་མ་གྱུར་པ་ནམས་བདེན་པ་མིན་པར་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དེར་གི་ཆར་ནང་ཆོས་ཀྱི་
རིགས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་པ་དང་མེད་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་མཚམས་གསལ་རྟོགས་
བྱུང་སྟེ་ད་ཆ་ཆེན་རིག་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་མེད་པ་དོས་འཛིན་མི་བྱེད་ཅིང་། སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་
ཡོད་པ་མ་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་དོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཡིན། འདི་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱིས་ཆེན་

རིག་པའི་ཤེས་བྱར་ཤེས་ཡོན་དངོས་སུ་སྒྲེལ་བྱུང་པའི་མཚན་གཞི་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ཡང་།
དེ་སྒྲེལ་ཡིན་ན་ཚན་རིག་པས་བརྒྱ་ཆ་མང་བའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་ལས་བརྒྱ་
ཆ་ཉུང་བའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་དོན་ལ་དེ་ཙམ་གདེང་འཛིན་མི་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་དུས་ཕྱིས་
ནི་ཚན་རིག་པ་བརྒྱ་ཆ་དགྲུ་བརྒྱ་ལོ་དགྲུ་ཡི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་དོན་དང་། ཚན་རིག་པ་བརྒྱ་ཆ་
གཅིག་གི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་གྲུབ་དོན་གཉིས་མཐུན་གྱི་མི་འདུག་ན་ཡང་སྤྱི་མ་འདིར་གདེང་འཛིན་མི་
བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ལྟ་གི་མེད། ད་དུང་འགའ་ཞིག་གིས་གཅིག་བྱེད་ན་སྤྱི་མ་འདིའི་
གྲུབ་དོན་འགྲིགས་པ་དང་སྤྱི་མ་ཚའི་གྲུབ་དོན་ནོར་བ་ཡང་མི་སྤྱིད་པ་མ་དེད་ཅེས་བསམ་སྒྲོ་བུ་ཡང་ས་
པོ་ཞི་དྲག་ཆགས་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཆོས་ལུགས་པའི་བསམ་སྒྲོ་བུ་དོག་པོ་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནི་ཤིན་ཏུ་གྲུ་ཡངས་ལ་དྲག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཐད་ནས་སྤྱོད་གཉིས་གའི་ཐད་ནས་
མཐར་མ་ལྟར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚན་རིག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན། འདི་ནི་
སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་ཐད་དཔེ་མཚན་ཆེ་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པར་སེམས།
གསུམ། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ངོ་པོའི་ཆ་ནས་ཀྱང་དཔེ་མཚན་ཐུག།

དེར་གི་དུས་ནི་ཚན་རིག་གི་ལམ་ནས་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྤྲུབ་བྱེད་པའི་དུས་ཤིག་ཡིན།
དཔལ་འབྱོར་འཆོལ་སྤྲུབ་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་ཚན་རིག་པ་དང་ཆོང་པ་ནམས་ལ་སྤྱོད་བརྒྱད་
ཡོངས་རྒྱུ་ལས་རང་གི་དཔལ་འབྱོར་གི་མཐུན་ཆེན་དུ་ཇི་ལྟར་བཀོལ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་མ་གཏོགས་
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་སའི་གོ་ལའི་གནས་བབ་ཇི་ལྟར་འོང་བར་འགན་འཁུར་བུ་ལྟ་ཅི་བསམ་
སྒྲོ་ཙམ་ཡང་མི་གཏོང་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། འཇམ་གླིང་གི་གཙམ་གཤིས་འགྱུར་ཐོག་
གིས་མཚོན་པའི་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ང་ཚོའི་མདུན་དུ་ལྟག་ཡོད་ན་འཛིགས་
པ་དེ་དག་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེའི་རུས་པ་ཐོན་ངེས་ཡིན།

རང་འཕྲི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གཏུགས་ཤིང་། སངས་
རྒྱུས་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཅི་ཞིག་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྱི་ཕན་བདེ་འབའ་ཞིག་ལ་དགོངས་ཏེ་
དུས་བརྒྱན་བསྐྱབ་བྱ་ཞེ་གཅིག་ཡིན། མདོར་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་ཕན་ཡང་ཕྱགས་
སུ་གནོད་ན་དོར་བྱར་གསུངས་པ་དང་། གནས་སྐབས་གནོད་ཀྱང་ཕྱགས་སུ་ཕན་ན་ལྡང་བྱར་
གསུངས། གནས་སྐབས་དང་ཕྱགས་ཉིས་ཀར་གནོད་ཀྱི་ཡོད་ན་མཐའ་གཅིག་དུ་དོར་བྱ་དང་། གནས་

སྐབས་དང་ཕྱགས་ཉིས་ཀར་ཕན་གྱི་ཡོད་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱས་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་
རང་བྱུང་ཁྲིར་ཡུག་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྲོག་ཆགས་ནམས་ལ་ཆད་ལས་འདས་པའི་བཞོལ་སྦྱོད་
གྱུ་དཔེ་རང་ཉིད་ཁོ་ནའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་གནས་སྐབས་ཕན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་ཕྱགས་སུ་རང་
ཉིད་དང་བཅས་པའི་འཛམ་གླིང་ཉིལ་པོ་ཕུང་ལ་སྦྱོར་བའི་ལས་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན་དོར་
བྱར་འོས་པ་ཡིན།

ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོར་གཏོགས་པའི་ཆེན་པོ་ཇི་སྟེད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ཏེ་
ཁྲིར་ཡུག་དང་སེམས་ཅན་ལ་ཐོག་ཐུག་འགྲོ་གཞིའི་ལས་རིགས་ལ་བྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཀག་སྡོམ་
ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱས་ཡོད། དེ་དག་གི་བསམ་མཁོའི་རྒྱུ་ལྡོངས་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་གཞུང་ནང་བཤད་པའི་
ཆེན་འབྲེལ་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ལྷ་བར་གཞི་བཞག་ཡོད། རྒྱུང་ས་ལ་མཚོན་ན་བྲིམ་ཆང་ནང་གི་བདེ་
སྦྱིད་བཅས་ལ་ཡང་སྲོལ་རྒྱུན་གྱིས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་ཡོད། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཞག་ཅི་མེད་མཁན་ནམས་
ཀྱི་ཕྱ་གུ་མང་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱེད་རྒྱ་ལྷ་ཅི་རང་གི་ཡམ་ནན་འཁོགས་
ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ཡང་སྤང་མེད་དུ་བཞག་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དེ་ལས་ཐབས་དྲུགས་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་ནི་ཡམ་མའི་བཀའ་བྲིན་དྲན་རྒྱུའི་ཆབ་ལ་ཡམས་སྤྲུག་པོ་བཏང་རབས་ཤོད་མཁན་ཡང་ཡོང་གི་
ཡོད། འདི་འདྲའི་སྤྱད་པ་མིན་ན་ཡང་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་པ་འབྱུང་གིན་ཏུ་དགོན་པ་ཡིན། མང་
པོ་ལྷ་ཅི་སྲོལ་རྒྱུན་ནས་བཤད་པའི་མ་བྱིན་པར་ལེན་པའི་བསྐབས་བྱ་ཅམ་རང་གིས་སོ་སོའི་མི་ཆེའི་
ནང་ཉམས་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ན་འཛམ་གླིང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་བྱུང་
ངས་ཡིན། དེར་གི་འཛམ་གླིང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་འདི་ཡང་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུན་ནས་དཀའ་
ངལ་ཆགས་པ་འདི་འདྲ་ཡིན་ས་མ་རེད། དབུལ་ཕྱུག་དོ་མ་མཉམ་པའི་ཆ་ནས་དཀའ་ངལ་འདི་
ཆགས་པ་རེད། གལ་ཏེ་སྤྲུག་པོ་ནམས་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་ནས་བཤད་པའི་སྦྱིན་པའི་སྐོར་གལ་ཏེ་ཉམས་
ལེན་གྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་འཛམ་གླིང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་དེ་ཡང་མིང་ཅམ་ལྷག་
པར་ངེས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམར་ཤོག་གི་ལྷ་གྲུབ་གསར་གཏོད་དང་རྒྱུན་སྦྱོར་གི་རྣམས་པ་ཡང་
ཉམས་ཉེས་འབྱུང་ངེས། གཏམ་ལས་གཏམ་འཕྲོས་ཏེ་དགོས་མེད་ཀྱི་ཡོང་གཏམ་ཆགས་པར་དོགས་
ཏེ་འདིར་བཞག་ན་སྙམ།

བཞི། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་ཐབས་ལམ།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཐོ་དོལ་དུ་བྱུང་བཞིག་མིན་པར་བརྟེན་འདི་ཉིད་ལ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས། འདི་ནི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཅམ་མ་ཟད་བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་ལ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པའི་བཤད་རྒྱུན་བྱུང་ན་གཞུང་ནང་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་དང་གྲགས་བསྟན་རྣམས་ཐོས་བསམ་དང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱས་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྤྲོས་དོན་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཞལ་ཤེས་རྒྱུན་འཛིན་ལས་ཤེས་དགོས་པ་ཉག་ཅིག་དུ་ཟད། ཁ་ཅིག་གིས་བརྒྱུད་པ་གལ་ཆེར་འཛིན་མཁན་རྣམས་ལ་ཟུར་ཟེའི་མདའ་མོ་འཕེན་པ་གནང་གི་འདུག་ཀྱང་འདི་ནི་འབེན་གྱིས་དཔེན་པའི་མདའ་མོ་རང་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་མཚང་ལ་ཕྲོག་པར་འོས་པའི་མདའ་མོ་ཞིག་ནི་མིན། འདི་ནི་ཐོ་དོལ་བྱེད་མཁན་གྱི་ལམ་སློལ་ལ་མདའ་མོ་འཕེན་པ་དང་གཅིག་པ་ཡིན། ཐོ་དོལ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དག་གལ་ཆེན་པོ་མ་ཟེད་ཟེར་གྱི་མེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་གཞུང་གང་ཞིག་ཐོ་དོལ་བྱེད་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཐོ་དོལ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་གསུང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་ཀྱང་བྲིད་རྒྱུན་ཡོད་ན་དེ་དང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དཔེ་ཆའི་ནང་གསལ་ཁ་མེད་པ་མང་པོ་ཞིག་དམིགས་བཀར་གོ་བ་ཡོན་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པར་དགོངས་ཡོད། རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། ལྷ་ཡི་ཆབ་དང་ཉོས་པའི་བྱ། གཡལ་པོའི་རྒྱན་དང་བརྒྱས་པའི་ཁོར། རློབ་དཔོན་མེད་པའི་རིག་པ་རྣམས། རྟོག་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བརྟེ་བ་མེད། ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་རྗེ་མི་ཡམ་པས། ཡང་དག་མཁས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལ། བསྟེན་པར་མ་བྱས་རིག་པ་རྣམས། འཕྲོན་མ་ཡི་ནི་བྱ་བཞིན་དུ། རྒྱངས་བཅུན་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རང་དོན་རིག་པའི་སྐབས་སུ་ནི་ལྷག་པར་ཡང་གལ་ཆེ་བ་ཡོངས་འཛིན་འབྲོག་དཀར་ཅེ་བས། ང་ཡི་སྒྲ་མའི་བརྒྱུད་པ་དེ། ལྷ་ཏིག་སྟར་ལ་བརྒྱས་པ་བཞིན། ཁང་རང་སྒྲ་མའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཡིན། བརྒྱུད་པ་མེད་པའི་སྒྲ་མ་དེ། བྱིན་ཆུབས་ཆེ་ཡང་ང་མི་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བརྒྱུད་འཛིན་དང་བྲིད་རྒྱུན་རྣམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་དུ་སེམས་དགོས་པ་ལས་དགོས་པ་མེད་པ་ནམ་ཡང་བསམ་མི་རུང་།

རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་བསྟེན་པ་དང་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཐོ་སློལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་

དུ་འགྲོ་ཆོག་པ་ལས་ལྟག་སྤྱོད་དུ་རྩོམ་འཛིན་མི་རུང་། རྒྱན་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་འོང་བ་ལ་སློབ་མར་སྤྲོད་ཀྱི་གསུང་རབ་གང་ཞིག་སློབ་སྤྱོད་གནང་ཡང་ཚུལ་བཞིན་སློབ་གཉེར་གནང་དགོས་པ་ལས་གོ་ལོ་དང་སློབ་ལོར་འཛིན་མི་རུང་། སློབ་མཁ་པ་ཞིག་ལ་དེང་གི་དུས་སུ་བརྩམས་ཆོས་འགའ་ཞིག་ནང་དུ་སྤྲོད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པའི་ཁར་དེ་ལ་དགག་པ་གནད་དུ་ཁེལ་བར་སློབ་མ་སྟེ་བརྩམས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག གསུང་གཏོང་གལ་ཆེ་ན་ཡང་ནམ་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་པར་དགག་པ་རྒྱག་པར་འབད་ཚུལ་བྱས་པ་ནི་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་མིག་ལྟོས་ངན་པར་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་མཐོང་། དཔེ་མཚན་གྱི་ཆེད་དུ་གཤམ་དུ་བཀོད་ཡོད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དགོངས་པ་རྩོམ་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་པའང་རང་ངོས་ནས་གསལ་བཤད་གྱི་རྒྱར་འབད་ཚུལ་བྱས་ཡོད་ན་གཞིགས་པར་འཆ་ལ།

ཐོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་གནམ་གྱིས་ས་བཀའ་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་ནང་བྱོན་པའི་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་སྤྱོད་སྤྱི་བའི་དབང་པོ་རྣམས་གཉིས་ནི་སི་དུ་པར་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་བ་དང་ཕྱ་ཏི་དགེ་བཤེས་རིན་ཆེན་དོན་གྲུབ་རྣམས་གཉིས་ཡིན། དེ་རྗེས་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་སྤྱི་བའི་རྣམས་ལ་རང་ལུགས་ངེས་པར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། གཤམ་ཆེ་བའི་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲུངས་གོང་གསལ་མཁས་དབང་རྣམས་གཉིས་ལ་མངའ་ཡོད། ཁ་ཅིག་གིས། སི་དུའི་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལུང་འབྲེན་གནང་སྟེ་ནང་འགལ་དགྲ་བཀོད་འདུག་པ་འདིའི་ཐད་དཔྱད་པ་བྱུང་བུ་ཞིག་ལྟ་འདོད་བྱུང་།

༡༥ ཁ་ཅིག་གིས། སི་དུ་པར་ཆེན་གྱི་བཞེད་པས། འདིར་བསྟན་བྱ་བ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམས་པ་གཉིས་ཏེ། གང་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་ཆུགས་གསེར་དུ་བསྐྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཆུགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། འདིའི་སྤྱི་མ་ལ་བདག་གཞན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱར་རུང་ཡང་། སྤྱི་མ་ལ་མི་རུང་ངོ་། ཅིའི་སྤྱིར་ན། བདག་གཞན་སོགས་བརྩེ་བའི་གཞི་ལ་བྱ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཞིག་དགོས་ནའང་ཆུགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། བདག་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ནི་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། འགྱུར་བྱ་འགྱུར་བྱེད་གཉིས་ཀ་གསེར་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། འགྲོ་བྱ་འགྲོ་བྱེད་གཉིས་ཀ་བདག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ཞིང་། བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཡང་བྱ་བ་གང་ཞིག་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་

སྤྱི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སྤྱི་སྤྱང་བ་དང་མི་སྤྱང་བ་ལ་བཞེད་སྤྱང་ངོ་། །འདི་དག་ལ་བདག་
སློང་མ་དག་པའི་སློན་གྱིས་འགལ་འདྲུ་མང་ཞིག་འཇུག་པར་མཐོང་སྟེ་འདི་ལྟར། གང་བྱ་བ་ཡིན་
ན་དེ་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་དགོས་པས་ལྷགས་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་དང་བདག་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཁས་
ཐངས་པ་དང་། དེ་དག་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ཁས་ཐངས་པ་གཉིས་འགལ་བ་སྟེ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་དང་པོ། སི་རྩ་པ་ཆ་ཆེན་གྱི་བཞེད་པས་ཞེས་གསུངས་མ་ཐག་པའི་བཤད་པ་
དེ་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱུ་མུ་ཉིག་ཕྱིར་མཛོས་ལས་ལུང་འདྲེན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་སི་
རྩའི་རྗེས་འབྲང་གང་རུང་ཞིག་གིས་ལོག་འགྲེལ་བྱས་པའི་བདེ་སྟོན་གྱི་ཕྱག་དཔེ་ཞིག་ལས་ལུང་
འདྲེན་བྱས་པ་གང་ཡིན་གསལ་ཆ་མི་མངོན། གལ་ཏེ་འགྲེལ་ཆེན་ལས་ལུང་འདྲེན་བྱས་པ་ཞིག་
ཡིན་ཆེ་འགྲེལ་ཆེན་དེ་ཉིད་གང་ཉིད་ལས་གཞན་སྤྱི་ཀྱང་ད་བར་མཇལ་མ་མྱོང་བའི་སི་རྩའི་ཕྱག་
བརྟམ་མ་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་དཔོན་འགྲེལ་ཆེན་ང་ཚོའི་མདུན་ན་མཆིས་པ་དེ་རྟེན་གོང་གསལ་གྱི་
ལུང་འདི་མི་སྤྱང་། འདིར་ནས་ཕྱིར་ཏེ་བར་སི་རྩའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་ཡང་སི་རྩའི་འགྲེལ་
ཆེན་ལས་ལུང་འདྲེན་ནི་མིན་ཅིང་། དེ་ལོག་འགྱུར་བྱ་ནས་ཕྱིར་དང་བར་འགྲེལ་ཆེན་གྱི་ལུང་
འདྲེན་ལྟ་ཅི་སི་རྩའི་དགོངས་པ་ཡང་མིན། འགྱུར་བྱ་འགྱུར་བྱེད་གཉིས་ཀ་གསེར་ཡིན་པ་སི་རྩས་
མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐད་སི་རྩས་གང་ཞིག་གསུངས་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥
ལོའི་ཤེས་རིག་སྤར་མའི་འགྲེལ་ཆེན་ཤོག་ངོས་༣༠༥ལས་ དཔེར་ན་བདག་འགྲོའོ། །ཞེས་པའི་
འགྲོ་བའི་སྐྱ་དེ་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་ཡང་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བའི་གཞི་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ་འགྲོ་
བར་བྱེད་པ་པོ་འང་བདག་ཡིན་ཞིང་འགྲོ་བར་བྱ་བ་འང་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་དང་། ལྷགས་རང་བཞིན་
གྱིས་གསེར་དུ་འགྱུར། ཞེས་པར་འགྱུར་བྱེད་དང་འགྱུར་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷགས་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་
མི་དམིགས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཤིན་རྩ་ཞིབ་མོར་དཔྱད་པའི་ཆོ་དངོས་པོ་རྣམས་
ཀྱི་རང་མཚན་སོ་སོ་ནས་རང་གིས་རང་ལ་བྱ་བ་འགལ་ཡང་སྤྱི་ཚྭ་ག་རགས་པ་ནས་ཐ་སྟངས་ཅམ་
ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་རང་གིས་རང་ལ་བྱ་བ་འབྱུང་བའང་གོ་དགོས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདྲེན་འདི་ན་རྗེ་སི་རྩས་སྤྱི་ཚྭ་ག་རགས་པ་ནས་ཐ་སྟངས་ཅམ་ལ་འཛིག་
རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཞེས་པ་འདི་ཡི་གོ་དོན་ནི་འདི་ལས་ཕྱི་བཤད་པ་ཞིག་ཐ་སྟངས་
པའམ་བདེ་སྟོན་པའི་བརྟན་བཅོས་ནང་དུ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་གནས་སྐབས་མི་དགོས་པར་བྱས་པར་

དགོངས་མི་རུང་། བ་སྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་རིགས་སུ་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་གོ་དོན་བ་
སྟན་པའི་འབྲེལ་ཚུལ་ཙམ་གྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་དོན་ཡིན། འདི་ལས་བྱ་བའི་བཤད་
པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེ་དག་བ་སྟན་པའི་བཤད་པ་མིན་ཆོ་བཤད་པ་དེ་རིགས་འདིར་
མཁོ་བའང་མིན། དེས་ན་བད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སུ་བ་སྟན་པའི་ཆད་མས་ཆོམ་པར་མ་བྱས་
ཏེ་དེ་ལས་བཞུགས་པའི་སྒྲིབ་པ་བྱེད་ན་ནི་དོན་མཐུན་ག་ལ་ཡིན། འདིར་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཇི་སྟེ་
ཏུར་ནང་འགལ་དང་པོ་ཐུལ་བ་དེ་ཉིད་བ་སྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་དགོས་པས་ན་
ནང་འགལ་འགོ་རྒྱ་ལྟ་ཅི་ལྟ་ག་ཆོད་དུ་སྟོང་འདུག

༡༥ ཁ་ཅིག་གིས། གལ་ཏེ་བྱ་བ་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་འདོད་ཀྱི། བྱེད་
པོ་ཙམ་མེད་པར་མ་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་མེད་དོ་སྟེ་མ་ན། དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་རང་ལ་བྱ་བ་མི་འདུག་
པས་བྱེད་པོ་ཡོད་ཕྱིན་རང་ལས་གཞན་དུ་ཁས་ཁྲུང་དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་བྱེད་པོ་གཞན་ཡོད་པར་
ཐལ། བྱེད་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བརྗོད་ན་ལན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་གཉིས་པའོ། ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་གཉིས་པ། ཙུ་བའི་གསལ་བཤད་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གིས་ཇི་སྟེ་ཏུར་ཐུལ་
བའི་ནང་འགལ་ལམ་ལན་མེད་འགྱུར་བའི་ལན་དུ་སྟོང་ན་ཡང་། འདི་ཐད་ཆ་མེད་པའི་སྤྱིར་
བ་སྟན་པའི་བཤད་པ་ལུང་འདྲེན་བྱས་ཏེ་ནན་ཏན་ལྟ་བུར་བྱ། དེ་ཡང་འབྲེལ་ཆེན་ཤོག་ངོས་ཀྱི་ལམ།
དེ་ལས་ཐུ་མའི་དོན་ནི་རྟོགས་སྒྲིབ་པ་ཇི་མ་ནི་དཔེར་ན། རྒྱེས་བྱ་ཞིག་གི་མཐུན་དུ་ལྷགས་གོང་རང་
བཞིན་གྱིས་གསེར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་རྒྱགས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་
བཞིན་དུ་གྱུར་ཀྱང་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ལ། རྒྱེས་བྱ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་དུ་གྱུབ་
པས་བསོད་ནམས་ཉིད་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་དངོས་སུ་མི་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱེས་
བྱ་གང་ཞིག་གནས་ནས་འབྲེན་པ་པོ་མེད་པར་རང་ཉིད་གནས་ནས་འབྱུང་བའི་ཆོ་རང་ཉིད་བྱེད་
པ་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་ཞིབ་མོའི་སྒྲོས་ངེས་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་བ་སྟན་པའི་བཤད་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་ལ་དངོས་ཟིན་བྱེད་པ་པོའི་བ་སྟན་བཞག་པ་མ་གཏོགས་མངོན་པར་
མི་གསལ་བའི་བྱེད་པ་པོ་རྒྱེས་བྱའི་བསོད་ནམས་སོགས་བཤད་པ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱེད་པ་
པོ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་། འདི་ག་ཅེན་པས་བྱེད་པ་པོའི་སྤྱིར་མ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་བ་སྟན་པའི་བཤད་པར་

བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མེ་སི་རྩ་བ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་མཛད་དོ། །

༡༥ ཁ་ཅིག་གིས། ཅི་སྟེ་བྱེད་པོ་གཞན་ཡོད་པར་མཚུངས་ཀྱང་དེ་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་
མ་འབྲེལ་མི་མཚུངས་པས། བདག་གཞན་སོགས་འདྲ་གཞི་འདྲ་གཞི་ཁྱད་པར་འཐད་དོ་སྟེ་མ་ན།
གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟོན་གིག། གལ་ཏེ་གསེར་དུ་བསྐྱར་ཅེས་པས་སྐྱར་
བྱེད་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་དངོས་སུ་གོ་བའི་སྟེར་སྟེ་མ་ན། འོ་ན་གསེར་དུ་བྱར་ཅེས་པས་ཀྱང་འགྱུར་
བྱེད་གཞན་ཞིག་ཡོད་པར་དངོས་སུ་གོ་བ་སྟེ། ཚད་མ་ན་མ་འབྲེལ་ལས། མ་སྐྱར་པའི་ཆོག་དོན་
དུ། ཁྱུར་པ་ཉིད་གསུངས་དེ་ཡི་སྟེར། ཞེས་པའི་རྩ་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པའོ། །དེ་བས་ན་སྟེ་
སྟེ་ལ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་པར་འབྲེད་པའང་མི་འཐད་པ་ཉིད་
དེ་གསུམ་པའོ། ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་གསུམ་པ། གསལ་བཤད་གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གིས་མེ་སི་རྩར་ཐུལ་བའི་
མི་འཐད་པ་དེ་ཡི་ལན་དུ་སོང་འདྲ་གཱང་། སི་རྩ་རང་ཉིད་ནས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་
འབྲེལ་མ་འབྲེལ་གྱི་གོ་དོན་འབྲེལ་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་བཤད་པ་དེ་ཉིད་འདིར་ལུང་
འདྲན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྐབས་མང་པོར་ང་ཚོས་ཁ་ཅིག་གི་བསམ་ཚུལ་ངོ་མ་གང་ཡིན་ཤེས་པར་
མ་བྱས་ཏེ་འདྲེ་ཤར་སྟོར་གནས་པ་ལ་སྐྱད་ཅུབ་སྟོར་གཏོང་བའི་དཔེ་ལྟར་འགྱུར་ཉེན་ཆེ། འབྲེལ་
ཆེན་ཀྱང་ཉལས། ཐོག་མར་འདི་ཤེས་དགོས་ཏེ། ལས་གང་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་
འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱེད་པ་པོའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་
བདག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ནི་གཞན་
ཞེས་བྱའོ། །དེ་བཞིན་ཀྱང་ཉལས། འདིར་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་ཞེས་
སྟོན་པ་ནི། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་ལས་གང་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཏེ། དཔེར་ན། ལྷགས་གསེར་དུ་བསྐྱར་
ཟིན། བསྐྱར་བར་བྱ། སྐྱར་བར་བྱེད། ཤིང་བཅད་ཟིན། གཅད་པར་བྱ། གཅོད་པར་བྱེད།
འབྲུང་ཁུངས་ནས་སྐྱར་ཟིན། དབྲུང་བར་བྱ། འབྲིན་པར་བྱེད་ཆ་བྱ་དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་
ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དངོས་པོ་གང་ཞིག་ལ་ལས་གང་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་སུ་མེད་པར་རང་
གི་ངང་གིས་འགྱུབ་པར་སྐྱར་བ་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཏེ། དཔེར་

ན། རྩལ་གསེར་དུ་གྱུར་བྱིན། འགྱུར་བཞིན་པ། འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། ཤིང་ཆད་བྱིན།
འཆད་བཞིན་པ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། གནས་ནས་བྱུང་བྱིན། འབྱུང་བཞིན་པ། འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་ནས་རྟོགས་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལས་སི་རྟའི་དགོངས་པ་
མ་མེད་པར་རྟོགས་རྒྱས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིར་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱེད་སའི་གང་ཞིག་
བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་དགོས་པ་ལས་སྒྲིབ་བྱེད་
པ་པོ་ཙམ་འདོག་རྒྱ་ཡོད་མེད་ལ་བརྟུས་ན་ལྟ་སྤངས་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། གཞན་ལུགས་ལ་སྤྱན་འབྲིན་
བྱེད་སྐབས་གཞན་ལུགས་དེ་ཉིད་རང་ལུགས་མིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱན་འབྲིན་བྱས་ན་ནི་
རིགས་པ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་སུ་ཡེ་ནས་འགྲིག་ཐབས་མེད། གཞན་ལུགས་དེ་ཉིད་འཐད་ལྡན་དུ་མཐོང་
བ་ན་གཞན་ལུགས་དེ་ཉིད་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ནི་རིགས་པ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་
དང་ཀྱན་ནས་མཐུན་ནོ། །

༤༥ ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་ཡང་གསེར་དུ་འགྱུར་བྱེད་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་སྐྱེས་འབྱུང་
བའི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་ན་འགྱུར་བྱེད་
ནི་གསེར་མ་ཡིན་དགོས་པས། འགྱུར་བྱ་འགྱུར་བྱེད་གཉིས་ཀ་གསེར་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བ་སྟེ་བཞི་པའོ། ཞེས་གསལ།

ལེགས་བཤད་བཞི་པ། གསལ་བཤད་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གིས་རྗེ་སི་རྟའ་ལུ་བའི་དངོས་
སུ་འགལ་བ་སྟེ་བཞི་པའོ། ཞེས་པ་དེ་ཡི་ལན་དུ་སོང་འདུག་ན་བསྐྱར་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་བསྐྱར་བར་བྱ།

༤༦ ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་ཡང་གསེར་དུ་འགྱུར་བྱེད་གསེར་མིན་པ་མ་ཟད་གསེར་དུ་
འགྱུར་བྱ་ཡང་གསེར་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་དཔེར་མཚོན་ན་གསེར་དུ་བསྐྱར་བྱ་རྩལ་ཡིན་པ་བཞིན་
དུ་དེར་འགྱུར་བྱ་ཡང་རྩལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། རྟེན་བས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་དང་གང་དུ་འགྱུར་
བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་རྒྱ་ལ་འཛིངས་འདུག་པ་སྟེ་སྒྲིན་ཆ་པའོ། ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་ཆ་པ། གསལ་བཤད་དང་པོ་དེ་ཉིད་ཁ་ཅིག་གིས་རྗེ་སི་རྟའ་ལུ་བའི་སྒྲིན་
ཆ་པ་དེ་ཡི་ལན་དུ་སོང་འདུག་ན་བསྐྱར་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོམ་པ་དགོས་པ་མ་མཚམས་ཀྱང་། འདི་ཐད་ཁ་
ཅིག་རང་ཉིད་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་དང་གང་དུ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་དགོས་རྒྱ་ལ་འཛིངས་
འདུག་པ་ལས་སི་རྟའི་འདི་ཐད་ག་ལ་འབྲུལ་ཏེ་སི་རྟའ་འགྱུར་བྱ་འགྱུར་བྱེད་ནིས་ཀ་རྩལ་སུ་

བཞེད་པ་ལས་གསེར་དུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

༩༥ ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་ཡང་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་ཡིན་པས།
འགྱུར་བྱེད་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱས་དངས་ན་འགྱུར་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཐ་མི་དང་
ན་རྒྱ་འབྲས་ཐ་མི་དང་པའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་དུག་པོ། ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་དུག་པ། འདིར་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཐ་སྙད་པའི་བཤད་པ་ལ་གཅིག་ས་ཆེར་
མ་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་འབྲས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འགྱུར་བུ་འགྱུར་བྱེད་གཉིས་དེས་པར་དུ་
ཐ་དད་པར་འཛོག་དགོས་པར་དགོངས་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་སི་རྟུས་རྒྱ་འབྲས་ཐ་དད་ཡིན་པ་མཆིན་
བཞིན་དུ་དུང་འགྱུར་བུ་འགྱུར་བྱེད་གཉིས་གཅིག་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་གསུངས་པའི་
དགོངས་དོན་ནི་སྐབས་འདིར་འགྱུར་བུ་འགྱུར་བྱེད་གཉི་ག་ཚུགས་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་པ་
ཅམ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཉིད་ནས་ཀྱང་བཞེད་དེ་སི་རྟུར་རྒྱུན་ཁྲ་པ་ལུལ་བའི་སྐབས་
རང་ལུགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་འགྱུར་བུའི་ཚུགས་དང་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཚུགས་
ལོགས་སུ་འཛོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེ་སི་རྟུས་དེ་གཉིས་གཅིག་དུ་བཞེད་པ་ཡིན། ཚུགས་གསེར་
དུ་འགྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་སྟེ་ཕྱིའི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྗེ་སི་རྟུས་དགོངས་པ་མ་བཞེས་པ་དེ་ནི་དགོངས་པ་
བཞེས་མི་དགོས་པ་ཞིག་ལ་དགོངས་པ་མ་བཞེས་པ་ཡིན་པ་ལས་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་པ་ཞིག་
ལ་དགོངས་པ་མ་བཞེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྱིར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་བཤད་པའི་སྐབས་ཐ་དད་མིན་པའི་
བཤད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བཤད་པའི་སྐབས་འགལ་བ་མིན་པ་མ་ཟད་
འཐད་ཆུག་གྱི་བཤད་པ་ཞིག་དུ་འགྱུར་རོ། །

༩༦ ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་ཡང་འགྲོ་བྱེད་ཐ་མི་དད་ན་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་དགོས་ཤིང་།
དེ་ཐ་མི་དད་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་དེའི་ཆེ་བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ལུང་རིགས་རྒྱ་ཆེར་འགལ་བ་སྟེ་བདུན་པོ། ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་བདུན་པ། འདི་ན་སི་རྟུའི་བཤད་པ་གང་ཞིག་ལུང་གང་དང་རིགས་པ་གང་
ཞིག་དང་འགལ་བ་རྒྱུར་ཟད་ཀྱང་དངོས་སུ་མ་སྒྲིས་པར་ལུང་རིགས་རྒྱ་ཆེར་འགལ་བ་ཞེས་པ་ནི་
རྟོག་པ་པོ་རྣམས་སུ་འབྲི་བ་པོས་གང་ཞིག་བརྗོད་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ན་ལུང་རིགས་
རྒྱ་ཆེར་འགལ་བ་བཤད་པ་དེ་ཡང་ཆོག་ཅམ་དུ་ཟད། ལར་ནས་སི་རྟུས་བྱེད་པོ་དང་བྱ་བ་གཅིག་

ཡིན་ཟེར་གྱི་མེད་ལ། སི་རྟུ་ས་གཅིག་རྟུ་བཤད་པ་དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དང་དངོས་སུ་མ་འབྲེལ་
བའི་བྱ་ཆོག་རྣམས་སུ་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་ཡུལ་ཞེས་ལོགས་སུ་འཛོག་རྒྱ་མེད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་
ཏེ་འགྲོ་བྱ་འགྲོ་བྱེད་གཅིག་དང་འགྱུར་བྱ་འགྱུར་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན།

༡༥ ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་ཡང་བདག་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བ་པོ་བདག་དང་
འགྲོ་བྱ་གཞན་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང་། གང་དོན་ལ་ངེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོ་ལའང་དངོས་
སུ་སྒྲུང་བས་བདག་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་དངོས་སུ་མི་
སྒྲུང་བར་འདོད་པའང་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་བརྒྱད་པ། ཁ་ཅིག་གིས་ཇེ་སི་རྟུར་སྤུལ་བའི་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པ་འདི་
ཡང་ལྟ་གཞི་ཁོ་ནར་སོང་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། འདི་སྐབས་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཡུལ་
དང་། ཡུལ་གང་ལ་གཞན་དུ་འཛོག་པ་གཉིས་འབྲུལ་ཏེ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མང་དོ། །དེ་ལྟར་
མིན་ན་འགྲོ་བྱ་གཞན་ལམ་ཡིན་པ་གསུང་མི་མཆིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱ་ཡུལ་དང་
འདིར་བསྟན་གཞན་དུ་གཏོགས་པའི་བྱ་ཡུལ་གྱི་བཤད་པ་འདི་སྒྲོ་བར་བྱ་སྟེ། བྱ་ཡུལ་གང་ཞིག་
རྟུ་ལ་དོན་གྱི་ཐུང་ཞུགས་པ་དེ་ནི་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱ་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་འམ་དེར་
གཏོགས་ཀྱི་བྱ་ཡུལ་དེ་མིན། བདག་འགྲོ་བ་ལ་མཆོན་ན་བདག་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སྐབས་འདིར་
བྱ་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དང་དེར་གཏོགས་ཀྱི་བྱ་ཡུལ་མིན། བོད་དུ་ཡི་གེ་བསྐྱར་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
ན། བོད་ནི་ལ་དོན་གྱི་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་བྱ་ཡུལ་དེ་ཡིན་པར་བཞེན་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་བྱ་ཡུལ་
དེ་ཡིན་ཅིང་། བསྐྱར་བྱའི་ཡི་གེ་དེ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱ་ཡུལ་གང་ལ་གཞན་ཞེས་པའི་
ཐ་སྟད་འདུག་ཡུལ་དེ་ཡིན། བསྐྱར་བྱ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཡི་གེ་ཙམ་ནི་བྱ་ཡུལ་ཡིན་ཡང་དངོས་
པོ་གཞན་ནི་མིན་ཏེ་མིང་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱར་བྱ་ལ་མ་འོངས་པའི་སྟེ་བསྐྱར་འབྲི་
དགོས་པ་དེ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བད་སྟོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་སུ་ཁ་གསལ་བར་བཅོས་པ་ཙམ་
ལས་བད་སྟོད་སྐྱེ་བ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་བཅོ་ཡེ་ནས་མིན། དེས་ན་སུ་ཞིག་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོན་
འདུག་དཔུང་པར་འཇོལ།

༡༦ ཁ་ཅིག་གིས། གཞན་ཡང་འདིར་བསྟན་བདག་གཞན་དང་དུས་གསུམ་ལ་སོགས་

པ་ནི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འཛོག་དགོས་པ་ལས་ཇི་དུང་ཆོག་ལ་འཛོག་རྒྱ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་མོད།
དེ་ལྟ་ནའང་སྐྱེའི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས། དུས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ནི་བྱ་བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་རག་
གི་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལྟ་མ་ནམས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའི་ལ་བཞེད་འདུག་པས་གིན་ཏུ་མོར་བ་སྟེ་
དགུ་པའོ། ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད་དགུ་པ། གིན་ཏུ་མོར་བར་བཤད་པ་འདི་ཡང་གིན་ཏུ་མོར་བ་མི་འདུག་སྟེ།
གང་ལགས་ཤེ་ན། སྐྱབ་པ་པོ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་སུ་ད་ལྟ་བའི་དག་ཆ་འབྲི་
དགོས་པར་བཤད་པ་དེ་ཆོག་ལ་དགོངས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་དེས་གང་ཞིག་བརྟན་པའི་དུས་ད་
ལྟ་བ་དང་། བདག་བྱེད་པ་པོ། བྱེད་ལས་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱའི་བཤད་པ་བཅས་ནི་དོན་ལ་དགོངས་
པའི་དོན་ཡིན་པས་ཆོག་གམ་སྐྱེའི་ལ་དགོངས་པར་བསམ་པ་ནི་མོར་བ་ཁོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་བསྐྱབ་
བྱ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། འདི་ཐད་མ་འོངས་པའི་དག་ཆ་འབྲི་དགོས་པར་
བཤད་པ་དེ་ཆོག་ལ་དགོངས་པའི་དོན་དང་། ཆོག་དེས་བརྟན་པའི་མ་འོངས་པ་དང་། གཞན།
བྱ་ཡུལ། བྱ་ཡུལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྦྱའི་བཤད་པ་བཅས་ནི་དོན་ལ་དགོངས་པའི་དོན་ཡིན་པས་ཆོག་
གམ་སྐྱེའི་ལ་དགོངས་པར་བསམ་པ་ནི་མོར་བ་ཁོ་ནའོ། ཞེས་སྒྲུས་པར་ཐལ།

གཞན་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ལྟར་འགལ་འདྲུ་མང་དུ་འདུག་པའི་རྒྱ། ཁོ་པོའི་སྒོ་
མིག་མ་དག་སྦྱོན་ཡིན་ནམ། ཡལ་ན་གཅིག་གོས་རིགས་ལམ་མི་མཁྱེན་པས་ནོངས་ཞེས་གཟུར་
གནས་མཁས་པ་ནམས་དབྱེད་པར་རིགས། ཞེས་པར། འགལ་དུ་མེད་ལ་འགལ་འདྲུར་དགོངས་
པ་ནི། གཙོ་ཕལ་མཚན་བདགས་དངོས་ཤུགས་མ་དགོངས་པས་ལན། མ་སྙད་བརྟན་བཅོས་
དྲང་པེས་མི་འབྱེད་ནའང་། གཙོ་ཕལ་མཚན་བདགས་དངོས་ཤུགས་དགོངས་པར་རིགས། ཞེས།
གསོལ་བར་འདོད།

གཞན་ཡང་། ཁ་ཅིག་གིས། དོན་བསྐྱུས་ན་མདུང་གིས་བསྐྱུན་པ་ལ་མདུང་བསྐྱུན་ཞེས་
བརྗོད་པ་དང་འདྲ་བར། བདག་གིས་འགྲོ་བ་ལ་བདག་འགྲོ་ཞེས་བྱེད་སྐྱབ་སྐྱུས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
དོན་ལ་འགྲོ་བྱ་འགྲོ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་མིན་ཞིང་བསྐྱུ་ཡང་མི་རྒྱས་པས། ཆོག་དོན་གྱི་འདུག་
པ་མ་ནོར་བར་བྱ་དགོས་ལ། དེའི་ཕྱིར། ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་ཡོད་ན་ཡང་། །དེ་དང་དེ་ནི་སྦྱར་

བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་འགྲོ་ཞེས་པ་ལ་བདག་གིས་ཞེས་བྱེད་སྒྲ་དགོས་པས། དེར་
ཡང་བདག་གཞན་སོགས་མི་འདུག་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བྱེད་བདག་དང་། འགྱུར་
བྱ་མ་འོངས་པ་སོགས་ཏེ་མདོར་ན་བདག་འགྲོ་བ་དང་གསེར་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ལའང་བདག་གཞན་
སོགས་ཆ་ཆར་སྐྱར་རུང་བས་ཆོག་གི་བཞེད་ཚུལ་དང་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་གན་བྱེད་པར་བྱས་ལ།
སྒྲ་ཕྱིན་ཆད་བདག་འགྲོ་བ་དང་། གསེར་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་གི་བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་ཅིང་། དེ་ཐ་མི་
དད་པས་དེར་བདག་གཞན་སོགས་སྐྱར་མི་རུང་ཟེར་བའི་ཚིངས་གཏམ་ནི་ནམ་དུ་འང་སྒྲ་བར་མི་བྱ་སྟེ།
ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཐུགས་ཁེལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ།

གསལ་བཤད། སྤྱིར་ན་གོང་གི་གསལ་བཤད་དེ་རིགས་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་ལོག་
ནོག་དེ་མི་ཁེགས་པ་མི་འདུག་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐ་མི་དད་པ་རྣམས་ལ་བདག་གཞན་སྐྱར་མི་རུང་
བ་ཚིངས་གཏམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་དངོས་འབྲེལ་ཚིངས་གཏམ་ཡིན་མིན་དབྱེད་པ་དབྱིས་ཕྱིན་པ་
ཞིག་དགོས་པ་ལས་རང་དགར་ཁས་ལེན་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་འབྱུངས། དེས་ན་རང་
གིས་སྤོན་གྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་བཞིན་དུ་དགག་པ་འཕེན་པ་ནི་རུང་ཟད་རིགས་པ་
སྒྲ་བའི་ལུགས་དང་འགལ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་སྒྲོ་བ་གཉེར་ལ་བཅོམ་པ་དག་གིས་མ་དག་རྒྱན་འབྲུམས་
མི་ཡོང་ཆེད་ད་ལམ་འདིར་ཞུ་བར་ཐལ། དགག་གཞག་དང་རྗེས་སུ་སྒྲོ་བ་ཚུལ་ནི་སྟོན་པས་རི་
ལྟར་བཀའ་རྒྱལ་བ་བཞིན། དགེ་སྒོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེགས་བཅད་བདར་བའི་
གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །ཁྲུང་བར་བྱ་ཡི་གྲུས་སྤྱིར་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ཉག་ཅིག་ལ་སྒྲོ་བ་དགོས་པ་ལས། རང་གི་དགེ་ནན་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་རྗེས་
སུ་འབྲང་བ་དང་། །ཁ་ཅིག་སྙན་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་
ལྷན་པོ་རྒྱ་སྙན་གར་འབྲིད་ཀྱི་རིགས་ལམ་མོ། །འདི་ན་གང་ཞིག་བཤད་པ་འདི་ནི་མཁས་པ་དང་
སྒྲོ་བ་གཉེར་པ་རྣམས་ནས་རི་ལྟར་ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་ལམ་ནས་སྤྱིར་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ཐབས་
ལམ་ཞིག་ཡིན།

གཞུང་གི་དོས་ནས་ཀྱང་འདི་ཉིད་སྤྱིར་བྱེད་པར་ངེས་ཅན་འཆར་གཞི་དང་བཅས་ཏེ་
ཐབས་ལམ་སྟེལ་དགོས་པ་ཡིན། དཔེར་ན། སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་གནང་མཁན་རྣམས་
ལ་དངོས་པོའི་མཐུན་རྒྱུན་སྒྲོར་རྒྱ་དང་། དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་གོ་སྐབས་གསར་སྤྱོད་གནང་རྒྱ། དཔེར་

སྒྱུ་ནི་ཆོད་ལྷན་རྣམས་ལ་ལེགས་སེ་དང་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་སྒྲེལ་རྒྱ། མཁས་པའི་བསྐྱེད་དང་རིག་གཞུང་
ཟབ་སྦྱོང་སྤྲོ་མང་སྒྱུ་ལ་འདྲེད་ཕྱིན་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། སྒྲོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་
ཆེ་ཡིས་ཉེ་ཆར་འཛམ་གླིང་གྲོས་ཚོགས་འབྲུས་མིའི་བོད་དོན་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་ལྔ་པའི་སྐྱེད་།
བོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་ནི་སྤར་ལས་ཀྱང་ཇོ་དག་རེད། ད་ཆ་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བོད་
ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཙུ་གཏོར་གཏོར་བ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་རྟགས་ཙུ་མེད་
བཟོ་བའི་སྲིད་བྱུས་དེ་མངོན་སྲུང་གིས་ལག་བསྟར་ཕྱིན་ཀྱི་ཡོད། མི་འབོར་རྒྱ་སྐྱེད་ཀྱིས་དག་
གཞོན་དང་། རྣམ་པ་གང་ཐད་ནས་ཁྱད་གསོད་ཕྱིན་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པ། བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། ཆོས་ལུགས་བཅས་ཙུ་གཏོར་གྱི་རྣམ་པ་དེ་རྗེ་ཆེར་གྱུར་པ། བོད་
ཀྱི་ཐོག་ལ་ཡང་སྤྱིར་རྗེ་མེད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་མུ་མཐུད་ནས་གཏོར་སྒྲོན་གཏོར་བ་
སོགས་དང་། འདི་ལས་མང་བཞིག་ནི་སྤྲ་ལོར་བོད་ནང་ཞི་བའི་རོ་རྟལ་བྱུང་རྗེས་ནས་བཟུང་ལག་
བསྟར་ཕྱིན་བཞིན་པ་རེད་སོགས་བཀའ་གནང་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ནས་གཞན་དང་གཞན་ནི་
གཞན་ལ་འབོད་སྒྱུ་ལ་ཕྱིན་རྒྱུ་ཙམ་ལས་དེ་ཙམ་རང་རོས་ནས་རྒྱས་པ་ཐོན་དཀའ། རང་རེའི་སྐད་
ཡིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྒྲོ་བ་ར་ཆོས་འཆར་གཞི་དང་ལྷན་པའི་ཐོག་
ནས་ངེས་པར་གནང་གལ་ཆེ། ཉི་མུ་ལ་ཡིའི་རི་བརྒྱད་ལ་དྲུགས་དང་མོན། འབྲས་ལྗོངས། བལ་
ཡུལ་བཅས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་རྣམས་རང་རེའི་སྒྲོ་བ་གྱར་འཕྲུལ་ཞུགས་ཕྱིན་རྒྱུར་རྒྱ་གར་
ཀྱི་ལག་འཁྱེར་དགོས་སྒྲོར་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འདི་རིགས་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་ནང་འགྲུག་ཕྱིན་ཐུབ་ན་འབྱུང་
འབྱུར་བོད་ཀྱི་མི་རབས་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འོང་བར་ངེས་སོ། །ཁོར་རྣམས་ར་
ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་སྒྲོ་བ་གཉེར་ཆེད་འོང་བར་དགོན་པ་ཆོ་ནང་བཞིན་གྱུ་ཡངས་པོ་བཟོ་དགོས་པར་
མཐོང་། བོད་མི་ཡིན་ན་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱ་གར་དང་བལ་པོའི་མི་ཁྲུངས་བཟོས་གྲུབ་ཟིན་ན་ཁོར་རྣམས་
སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སུ་མཐུད་སྤྱང་སྒྲོ་བ་སྐད་བོད་མིའི་སྒྲོ་བ་གྱར་རང་གི་སྤྱ་གྱུ་གཏོར་བར་
རྒྱ་གར་དུ་བཞུད་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱེར་དགོས་སྒྲོར་གསུངས་མི་དགོས་ན་རིག་གཞུང་ལ་མཐུན་རྒྱུ་ན་
ལས་བར་ཆད་མིན། ང་ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཡང་རིམ་ཁོར་ས་ཡིན་ན་སྒྲོ་བ་གྲས་མཚོན་གཞུང་ཞབས་
དང་སྤྱི་འབྲུས། བཀའ་སྒྲོན་ཡན་ཆད་ཕྱིན་ཆོག་གི་ཡོད་ཀྱང་ཉམ་ཆུང་ཞིག་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཁོར་ས་
ཡིན་ན་བོད་མི་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་ལག་ཁྱེར་དགོས་སྒྲོར་བོད་ཀྱི་

ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གཏིང་ཚུགས་པ་གནས་པར་ཉིས་ལྔ་ལྔ་ཡིའི་རི་བརྒྱུད་
དུ་གནས་པའི་བོད་རིགས་ཀྱི་རོགས་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་མཐོང་། བོད་མི་ནམས་ནི་རི་མ་གྱིས་ལྷག་
ཚུ་ཆད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེད་རང་བཞིན་དུ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རེད་འགྲོ་བ་ཞིག་མཐོང་། འབྲས་ལྗོངས་
ལ་མཚོན་ན་ད་ལྟའི་ཆར་རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་མི་ཚོས་
ཀྱང་བཤད་པར་སློབས་པ་མི་ཐེང་བར་གྱུར་ཡོད། མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
དང་རིག་གཞུང་ལ་མཐོང་དང་རིན་ཐང་། གུས་ཞབས་ནམ་ཞིག་མེད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རིང་
པོར་མི་ཐོགས་པར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ལེགས་སྒྱུར་སྐད་ཡིག་བྲལ་སྟེ་ལྟོ་སྟེ་འཛིན་ཉེན་ཡོད།
དེ་ཆོ་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གནས་སྤངས་ཙམ་དུ་ལྷུས་པ་མ་གཏོགས་མི་
རིགས་གིག་གི་འཚོ་གནས་ཀྱི་གོ་ས་དེ་སྐད་ཡིག་དེར་བརྒྱག་པ་རེད། འདི་ལྟར་མི་འོང་བར་གཞུང་
སྐྱོར་ཅི་རིགས་ནས་བསམ་མཐོ་གཏང་། ཕྱ་བ་བརྩམས། རྩོ་སྟོབས་སྟེལ། མཐུན་ཁྱེན་སྒྱུར། ཐ་ན་
སྒྲོན་ལམ་ཡན་ཆད་འདེབས་དགོས་པར་སེམས་སོ། །གཙོ་བོ་སྐད་ཡིག་འདི་བེད་སྤྱོད་ཕྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།
གོང་དུ་རྩེད་ཟེད་བྲིས་པ་འདི་ནི་ཀྱི་རྟེ་བྲེས་པ་གྲུ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་
ཁང་གིས་བོད་མི་བཅན་ཁྱོད་དུ་འབྱོར་ནས་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་རྩེལ་པོར་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྤྱང་ཅིའི་
ཆ་གས་སུ་དམིགས་ཏེ་དེ་བ་གྲངས་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལོངས་པར་དམིགས་བསལ་གྱི་མཛད་སྒོར་འཇུག་
ཞུགས་ཕྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་འདི་ཉིད་ཆུད་ཚོས་སུ་མི་འགྲོ་ཆེད་བྲིས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་
སྐལ་མཉམ་འགའ་ཞིག་ལ་ཕན་པའི་ཀྱན་སྒོར་དང་བཅས་ཏེ་མི་ཁོམ་བཞིན་དུ་བྲིས་པར་ཐལ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར།

དགོན་མཆོག་འཕེལ་རྒྱས།

༄༅། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་གྲ་པའི་གྲངས་འབོར་མར་ཆག་པ་འདི་བཞིན་དེ་མུར་
བསྐྱེད་དེ་སྐབས་མཚམས་ཤིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་འགན་
བབ་བྱིས་པ་མི་ནག་ནམས་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ཏུ་རྩེད་ཆེ་ཁོང་ཆོས་འཛིན་ཏེ་ན་གྱི་འཆོ་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་
ཞོར་དུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་འཆད་ཚུད་ཚུམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་བོད་ཡིག་ཐོག་གི་ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་ལྔ་གས་དང་བཅས་པའི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ལྔར་བཞིན་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་བས།
གཞན་ཡང་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གནས་ལཱ་རིག་པའི་མཁས་པ་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་དང་། སྤར་
སྤོད་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ཀྱི་བོད་ཡིག་གི་གནས་ཚད་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པའི་བརྒྱ་ཆ་
མཐོན་པོ་བྱེད་ཡོད་པ། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཆ་འཛིན་ཆེན་
པོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་གང་གི་ངོས་ནས་བརྟུན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་
པའི་དགེ་མཚན་གྲེང་སྟེ་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་ལ་ཡོད་དགུ་ཅལ་སྒྲུགས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དུས་སུ་
བབ་པའི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐར་ཐོར་ཞིག་ལས་མི་ཤེས་
པའི་ཕན་ལྷ་བྱས་བྱུང་ཁོངས་ཏེ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་
དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་འདིར་དམར་འཇུ་བྱས་ཏེ་ཡུ་ཚུགས་
ཀྱིས་ཆོག་ཉོག་འགའ་བྲིས་པར་བཤད་ཚུལ་ཆ་མ་ཆང་བ་དང་ཐབས་ལམ་རབ་རིབ་ཅན་ཞིག་ལས་
ཡོང་རྒྱ་མེད་ན་ཡང་གྲ་ཆང་གི་ཚིམ་དེབ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡོངས་པའི་མཛད་སྤྱིའི་གོ་སྤྲོད་ཆོགས་ཆུང་
གིས་ཚིམ་སྤུལ་གནང་ངོ་བོ་སྒྲིག་མ་རྒྱས་པར་བྱང་ཅམ་འབྲི་བའི་ལས་སུ་ཞུགས་པ་ལ།
གཅིག་ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།
རིག་གཞུང་གང་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཞེས་པ་ནི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་

སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

གྲི་བྱ་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་དང་། རིག་གནས་དེ་དང་དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ནས་
འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་ཆོག་པས། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་
ཤེད་པའི་དགེ་མཚན་སྐྱེད་སྐྱབས་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་མཐ་ཡང་ན་ནང་རིག་རྒྱན་འཛིན་གྱི་བྱ་བའི་རྒྱ་འོག་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་བརྟུ་དགོས་
པར་མཐོང་། སྐབས་འདིར་ངེས་པར་དུ་བཤད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་འམ་ཡང་ན་བོད་
ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་དགེ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ནང་དོན་རིག་
གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པ་པོ་རང་རང་གི་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་སྐྱངས་ཀྱི་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་
ངམ་ཡང་ན་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་སྐྱངས་ཀྱི་བྱ་བའི་རྣམ་པ་སྟེ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་
སྟོམ་གསུམ་ཆ་སྟོམས་མི་སྟོམས་ཀྱི་འབྲས་བུར་ཉིན་ཞག་ཕྱགས་གཅིག་གི་བདེ་སྦྱིད་ནས་ངེས་ལེགས་
གཏན་བདེའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་བར་ཡོད་པ་སྟེ། རྒྱས་པར་བཤད་ན་བཀའ་བརྟན་གྱི་གཞུང་
ལུགས་ཁག་ཏུ་གསལ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་། སྤྱིར་འོང་། སྤྱིར་མི་འོང་། དག་བཅོམ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་སྦྱོར་མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་སོགས་ལེགས་ཆོག་ས་སྟེ་མང་གི་འབྲས་བུ་འཐོབ་
ཏུ་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་དགེ་མཚན་དུ་འཛིན་པའོས་

མདོར་བསྡུས་ན་སྲོལ་རྒྱན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་དགེ་མཚན་ཞེས་པའི་
ནང་དུ་ནང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་ཆོད་འདུས་ཡོད་པས། འདི་ནི་ཐིག་སྤྱིང་ཁ་
ཤས་དང་ཤོག་སྟེ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ཆ་ཆང་བཞིག་བཤད་མི་བྱུང་ལ་བཤད་པས་ངོ་ཡང་མི་ཐོགས་
ནང་བརྟན་གཞུང་ལུགས་ཁག་ཏུ་གསལ་བའི་སྐྱང་དོར་བརྟན་དོན་རྣམས་དང་ནང་རིག་རྒྱན་འཛིན་
ཤེད་མཁན་གྱི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་གཉིས་བར་ཐག་རིང་དུ་གནས་འདུག་ན་སྤྱི་རྒྱུ་
དུ་ནང་བརྟན་རིག་གནས་གསར་སྦྱོང་དང་དར་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་ཁ་གཡང་ངེ་ཅམ་བསྐྱགས་ཀྱང་གང་
ཟག་དེའི་ལུས་སེམས་ཐོག་ན་དོན་དུ་ནང་རིག་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་དགེ་མཚན་ཅང་ལྷག་མེད་སྟེ་
གཉིས། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཤེད་པའི་དགེ་མཚན།

བརྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུ་བ་ལྟ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟ་
ནང་དོན་རིག་པ་ཕུད་པའི་རིག་གནས་གཞན་དགྲ་གསན་སྦྱོང་དང་། རྒྱབ་སྤེལ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་
རྒྱན་འཛིན་བྱས་པ་ལ་རིག་གནས་དེ་དག་རང་རང་གི་བྱེད་ཆོས་དག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་

ཉམས་པ་སྤར་གསོ་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་པ་སྟེ། སྤྱི་བབ་ནས་སྤྱི་ཚད་གཉིས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་ཆོག་དོན་ལ་འབྲུལ་པ་ཆར་གཅོད་པའི་དགེ་མཚན་ལྷན་པ་ནས་བཟོ་གསོ་གཉིས་ཀྱིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ། ལྷན་དག་གིས་ཉམས་འབྱུར་ལུ་སྤྱི་ཚད་གསལ་པའི་བཞེད་ཚུལ་མཛེས་པར་བྱེད་པ། མཛོན་བཞེད་སྒྲིལ་གར་སྐར་ཅིས་སྤྱི་བཅས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པས་རིམ་པ་བཞིན་མིང་ལ་མི་སྒྲིལ་པ་དང་། སྐད་རིགས་ལ་མི་སྒྲིལ་པ། བྱངས་ལ་མི་སྒྲིལ་པ། ཆོགས་བཅད་སྤྱི་བཅས་ལ་མི་སྒྲིལ་པ་བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལྷན་པ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་ཁག་སྤྱིར་སྤེལ་འཆད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ན་བོད་རང་གི་སྤྱི་ཚད་དག་གསལ་བྱས་མཚོན་པའི་སྤྱི་རིག་པ་དང་། ཆོག་སྤྱིར་ལུ་སྤྱི་ཚད་གསལ་པའི་སྤྱི་བཅས་ཚུལ་རིག་སྤྱི་ཅལ། རྒྱལ་སྤྱི་བཅས་ཐོད་མི་རིགས་ཤི་ལ་བོད་རུས་ཀྱི་སྤྱི་བཅས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྤྱི་བཅས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་རིག་གཞུང་སྤྱི་བཅས་དེ་དེ་ཞིབ་གཏིང་ཐབ་བྱེད་སྤྱི་གསལ་ཀྱི་རིགས་ལམ་ནམ་དུ་བྱེད། དཔལ་འབྱོར་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་བཟོ་སྐྱེད་དང་། སྤྱི་ཅལ་གྱི་བྱེད་ཆོས་འབྱུར་དུ་ཐོན་པའི་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་བཞེངས། སྤྱི་ནང་གི་འཕྲོ་འབྲུ་མ་སྤྱི་ཚད་པའི་ནད་རིགས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བཞི་རི་ལྟར་གསོ་ཐབས་ཀྱི་སྤྱི་བཅས་དཔུང་རིག་པ། གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་དང་འབྲུང་ཅིས། དཔུང་ས་འཆར་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་འཁོར་འདས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལུང་དུ་སྤྱི་བཅས་བྱེད་མཚར་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཅིས་ཀྱི་རིག་པ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚད་གསལ་བོ་ག་རིག་གནས་གཞན་ནང་བཞིན་དར་བྱེད་དེ་ཅམ་མ་སོང་བའི་སྤྱི་བཅས་རིག་པ་དང་སྤྱི་བཅས་རིག་པ་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་རང་རང་གི་བྱེད་ཆོས་དང་། དུང་རིག་གཞུང་དེ་དག་གི་བྱེད་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ཁག་རྒྱ་དུ་བྱུགས་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཆ་ལུགས་གོམས་སྲོལ་ནམས་མི་ཉམས་སུང་ཞིང་སྤྱི་བཅས་པའི་དགེ་མཚན་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐུན་མོང་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་གཅོད་པོ་ཞིག་ནི། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁྲིད་ཀྱི་ཆེས་གཏིང་ཐབ་མོས་ནང་དོན་རིག་པར་འཇུག་པའི་སྤྱི་ཚད་མིག་ལྟ་བུ་བྱེད་པས་ཡིན། བོད་ཡིག་ཐོག་གི་ནང་དོན་རིག་པ་མེས་པ་ལ་བོད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་ཆ་ཆར་སྤྱངས་པ་སྤྱི་བཅས་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་ཀྱང་བོད་ཡིག་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་སྤྱི་གསལ་དང་བཅས་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་ཆ་ཆར་བར་ཞིབ་འཇུག་དང་། ཉམས་ལེན། གོ་ཏོགས་སོགས་ཡོང་བ་ལ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐུན་མོང་པའི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་ལ་མ་བརྟེན་ཐབས་མེད་

ཡིན། རྒྱ་མཚན་འདིའི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་སྐབས་བོད་རིགས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་སྐྱད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་ཕྱེད་པ་ཡིན།

གསུམ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་ཐབས།

བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁྲིད་ནས་ཆེས་གཏིང་ཟབ་ཤོས་དང་ཁྲུང་ས་འཕེར་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲུ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་འབྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་དོན་སྒྲུབ་ཕྱེད་ཉག་ཅིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་བསེལ་ཐུན་གྱི་སྡོང་ས་ཙམ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་གྱི་མཐུན་གྱི་བྱུང་རྟེན་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད། དོན་གྱི་དབང་འདི་རྟོགས་ཏེ་འཛམ་གླིང་གར་བུ་བ་ཀྱི་སྐལ་བ་དང་ཐུན་པ་མང་པོའི་ནང་སྤར་ལས་དོ་སྤང་གསར་པ་དང་འབད་བཅོམ་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་མཁན་ལེ་རེ་བཞིན་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་མཁན་མང་ཆེ་ཤོས་དགོན་སྡེའི་གཙུག་ལག་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་དག་ནས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཅག་ནི་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་ཁག་ལ་ནང་བྱན་ཆུད་པའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་མཁས་པ་རྒྱུད་རྒྱུང་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཆོའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཅོམ་ཆ་སྒྲོམས་པའི་ལག་ཇེས་སུ་མཁས་བརྟན་བཟང་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་བ་བཞི་གནའ་རབས་ཆོས་འབྱུང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དང་ཁག་ཏུ་གསལ་བོ་ཡོད་པ་རྩེར་ཡིན། སྤྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་དབང་འདྲུལ་གཉེན་སྦྲུང་གི་འཁོར་པའི་བྱ་གཞག་སྦྲུང་ཞོར་དུ་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་མཚན་ཉིད་ཆང་བཞིག་ཡོང་དཀའ་ན་ཡང་། དཔལ་འབྱོར་འདྲུལ་གོད་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བོད་ཀྱི་སྒྲུ་ཆོགས་གསར་པའི་ཁྲིད་ནས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་བྱ་རྒྱུན་འབྱུང་མུས་ཀྱི་གངས་འཁོར་ལེ་རེ་བཞིན་ཇེ་ཉུང་ལ་འགྲོ་བའི་སྤང་ཆུལ་ལ་གཞིགས་ན་མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་མཁན་ནི་སྒྲུ་སེར་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་སྒྲེད་སྒྲིང་ཕྱེད་དགོས་པར་མཐོང་། དེ་ཡང་སྤོང་ལོ་གསར་པའི་ནང་ང་ཆོས་སྲིལ་རྒྱུན་ནང་དོན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཕྱེད་དགོས་ན་གཤམ་གྱི་དོན་ཆེན་འདི་དག་ཐོག་གི་སྤོང་ཆ་ཁ་གསལ་ཕྱེད་དགོས་སྟུང་སྟེ།

༡། བྱ་བརྟན་སྒྲོབ་གཉེར་པའི་ཁྲིད་དུ་གཞུང་དོན་འཆད་ཤེས་ཀྱང་ཅོད་མི་ཤེས་པ་དང་།

ཅོད་ཤེས་ཀྱང་ཅོམ་མི་ཤེས་པ་སྟེ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ཆུ་སྒྲོམས་པའི་སྤོང་ཆ་ཁ་གསལ་ཕྱེད་དགོས།

༡༥ ལོ་མང་པོར་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་པ་བྱས་པ་དང་ཐོས་དོན་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བར་སྟོང་རང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཆ་མི་སྒོམས་པའི་སྟོང་ཆ་གསལ་དགོས།

༡༦ རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་རྒྱ་གཞུང་ཁག་དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱེ་མ་ཆོས་མཛད་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་གི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ཅམ་འཛེག་བྱས་ཏེ་མ་ཆོད་གཤོམ་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་རང་དགར་མ་བཞག་པར་གཞུང་དོན་ཀྱན་ལ་ཞིབ་ཏུ་སྦྱོང་ས་ཡོད་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་དགོས།

༡༧ བོད་ཀྱི་མི་སྐྱེ་ནམས་ནང་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་ཅམ་ལས་གོ་རྟོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་མིག་སྒྲུའི་རང་རྒྱུ་བསྐྱར་ཏེ་ནང་ཆོས་ཐོག་གི་བྱ་བ་མཐའ་དང་ས་ལམ་དང་། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་གཞི་ཅའི་ཤེས་བྱ་གང་མང་བསྐྱབ་སྦྱང་གནང་སའི་ནང་རིག་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འཛུགས་སྐྱེན་བྱེད་དགོས།

༡༨ ནང་ཆོས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་སྐྱེ་འགྲུའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་མེལ་བ་དང་བདེ་བ་སྐྱབ་ཆེད་ཡིན་ན་ནང་ཆོས་བསྐྱབ་སྟོན་གནང་བ་པོ་དང་ནང་ཆོས་འཆད་ལུལ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཁག་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ཟུང་མཐུན་གྱི་ཡོད་མེད་ཆེད་བྱ་ར་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས།

༡༩ སྐྱེ་བོ་སྐྱེར་དང་། ཆོགས་པ་ཆེ་ཆུང་། རྒྱལ་ཁབ་ཁག་བཅས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ནང་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་སྐྱེར་གྱི་མི་ཆེ་བདེ་སྦྱོང་ཐུན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འཆེ་བ་མེད་པ། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ལམ་ལ་གཞིལ་འདོད་ན་རི་མ་པ་སོ་སོའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་དཔར་སྟོང་ཆ་མ་སྐྱག་པ་བྱེད་དགོས།

༢༠ འཛིག་རྟེན་བྱིམ་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་དབུ་ཡར་ཆོད་གསུམ་དང་ཆོས་མཛོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཐོག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་ཆེད་མཁས་པ་ཐོན་སའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་གསར་འཛུགས་བསྐྱར་དགོས།

༢༡ ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་བར་གྱི་འགལ་འདྲུ་དང་མཐུན་པའི་ཆ་བརྟེན་བྱར་སྒྲངས་པའི་དགག་གཞག་སྟོང་གསུམ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དུས་དེ་བཅགས་དཔར་ཆོད་དང་ཐུན་པ་གང་མང་མང་འདོན་ཐབས་བྱེད་དགོས།

བཞི། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱིན་པའས།

བོད་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྲོལ་རྒྱུན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་མཚན་ཉིད་ཁྲི་བ་གནང་མཁན་མང་ཆེ་ཤོས་སེར་མོ་བའི་ཁྲོད་ནས་བྱུང་ཡོད། གནས་ཁྲི་བ་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ཁྲུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་དམ་པ་དེ་དག་གིས་དཀའ་སྤྱད་དཔག་མེད་མཛད་དེ་སྤྱི་རབས་པའི་དོན་དུ་ཆོས་ལུགས་དང་། རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་། སྟན་ངག་ ཅིས་རིག་བཟོ་ཙལ་རིག་པ། བན་སྟོན་སོགས་ནང་དོན་ཐུན་སྲུམ་ཆོགས་པའི་སྒྲུབ་བས་བཅུམས་ཆོས་མང་དུ་མཛད་ཡོད་པ་ནི་དེ་རིང་སངས་ཉིན་མིག་ཁ་སྤྱེ་བ་མི་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན། ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་ཁྲོད་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱིན་པའཁན་གྱི་མི་སྣ་གསོ་སྦྱོང་དང་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱིན་པའས་གསར་འདོན་སྐབས་ང་ཆོས་གཤམ་དུ་འཆད་འཁྱུར་གྱི་མིག་སྤེལ་གནད་དོན་ཁག་ལ་བསམ་ཞིབ་ནན་ཏན་ཕྱིན་དགོས་སྟུ་ཞེ། དེར་སྐབས་བོད་གཞིས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་གཞིན་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱིས་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་འཛོལ་བས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མཐོ་སྒྲོབ་དང་སྒྲོབ་ཆེན་གཤེམ་རྒྱུ་ཡིག་གཞན་གྱི་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་ཤེས་ཡོན་ལ་བོད་རང་གི་རིག་གནས་ལས་མཐོང་ཆེན་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་བོད་གསུམ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་སྒྲོབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་ནམས་འགྲིམ་བཞིན་པའི་བོད་རིགས་གཞིན་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱི་བོད་ཡིག་གི་མང་གཞིའི་ཤེས་ཚད་ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་བའི་སྤང་ཚུལ་དངོས་ཡོད་ཡིན་པ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་ཁག་སྦྲངས་བཅོཅ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་ཐོབ་པའི་སྒྲུབ་པའི་ལས་ཀ་དང་། སྲོལ་རྒྱུན་རི་མོ་བ། བཀྲོས་དཀྲོལ་བ། སྐར་ཅིས་པ། ཉག་ཅིས་པ། སྟན་ངག་སྲུམ་ཉགས་སོགས་ཀྱི་དགེ་ནན་ཕྱིན་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ལས་རིགས་ལ་ད་ལྟའི་མི་རབས་འདིས་དོན་གཉེར་དེ་ཙམ་མི་ཕྱིན་པའི་ནམ་པ་ཤུགས་ཆེན་འབྱུང་གི་ཡོད་པས། གནས་སྤངས་འདི་འདྲའི་འོག་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱིན་པའི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་སྐབས་གནང་སྒྲུ་མོའི་ཕྱིན་ཐབས་གཅིག་ཤུས་འགྲིག་པ་མ་གནང་བར་བོད་ཀྱི་ཐ་སྟངས་རིག་གནས་སོ་སོའི་སྤྱིང་གི་མ་འདང་སའི་འཛམ་གྱིང་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་དེད་དུས་ཤེས་ཡོན་མང་པོ་བསྐྱུ་ལེན་ནང་འདྲན་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་མི་རབས་མེས་མ་མེས་མ་དག་གི་འཛོལ་གནས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་ཐད་ཀར་རམ་འདེགས་ཕྱིན་བྱུང་པའི་གནད་དེད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རིག་ལམ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་དགོས། དེར་སྐབས་སྐབས་བཅོལ་

བོད་མིའི་ནང་བོད་ཡིག་འབྲི་ཚྲོག་དང་བོད་སྐད་གཙང་མ་ཤོད་མི་བྱུང་པའི་བོད་ཡུག་གཞིན་སྦྱོས་
འགའ་རེས་ལོ་མང་བོའི་རིང་རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་སྒོ་བ་ག་གོ་མོར་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཐོག་གི་ཤེས་ཡོན་
སྤངས་བཙོན་ཆེད་དུ་ས་ཆོད་མང་པོ་སྦྱེ་ལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁོང་ཆོས་དབྱེན་ཡིག་སྤངས་ནས་
ཐོབ་པའི་ལག་འབྲེར་ནམས་ཁྱེར་ཏེ་དེད་དུ་ས་ལས་རིགས་སྡེ་ཁག་གང་ཞིག་དུ་འཇུ་ལ་རྗེས་ཉམས་
དགའ་བའི་སྡོད་ཤག་དང་། དཔེ་གསར་རྒྱངས་འཁོར། འབྲེར་ཆེན་ཟུ་ཕོགས་སོགས་ཀྱི་མཐུན་
ཀྱེན་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པས་ཡིན་པ་འདྲ། མི་ནམས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
བན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་ནི་འདོད་རྒྱུད་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཡོད་མཁན་ཞིག་
མིན་ན་བྱར་དུ་འབབ་པའི་བབ་ཆུ་བཞིན་ཏེ་ཅང་སྡོག་དཀའ་བའི་ཆད་དུ་སྦྱང་ཡོད། དེར་བརྟེན་
བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་བ་སྟངས་རིག་གནས་སྤངས་པ་བརྒྱད་ནས་སོ་སོའི་སྡོ་གོས་ལ་གྱོད་མི་གཏོང་བའི་
ལས་རིགས་སྡེ་མང་གི་གོ་སྐབས་འཐོབ་དུ་ཡོད་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུན་དགོས། འདིའི་ཞིབ་ཐུའི་
ལམ་ལུགས་ནི་མི་རང་འགའ་བ་ཞིག་གི་སྒོ་རོར་གང་ཤར་བཤད་བསྟན་པས་མི་འགྲིག་པས་ཤེས་
འཛིན་ཉམས་སྦྱོང་གིས་སྦྱུག་པའི་མཁས་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་ཏེ་བཟོ་སྦྱང་སྤངས་
བཤད་མང་པོ་བྱས་མཐར་གཏན་ལ་འབྲེལ་ས་དགོས་པར་སེམས།

ཆེད་བསྐྱིག་ལ་བསྐྱུན་ཅིང་།

བོད་མི་རིགས་འཛིན་ཀྱི་ཉེན་ལས་སྐྱོབ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་

གནད་བསྐྱེད་བཅུ་གཅིག

༡) ལྷ་སྐྱོན་དེ་ཅུ་༡

༡༡། གངས་ཅན་པའི་སྐྱོད་བཅུད་ཡོངས་ཇོགས་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་འགྲོ་བམའི་
ཀྱན་སྐྱོད་ཀྱི་གཏོར་བཟག་གཉིས་ཀའི་བར་དུ་ཚུད་ནས་ད་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་དུ་
སླེབས་ཟིན་པའི་དེ་རིང་། ང་ཚོས་རང་རང་ས་ནས་ཁ་བ་ཅན་པའི་ཕྱི་ནང་སྐྱོད་བཅུད་སྐྱོད་སྐྱོབ་
འི་ལྟར་བྱེད་དགོས་མིན་ཐད་སེམས་ཁུལ་དང་སློང་སློང་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མི་རབས་རྗེས་མར་
ངོ་གནོད་མི་དགོས་པའི་ལེ་ཆ་ཞིག་བྲིས་པ་ཡིན་པས། གཤམ་དུ་བདག་གིས་འདིའི་ཐད་དུ་རང་
གི་ལྟ་ཚུལ་ཅི་ཡོད་བརྗོད་པར་སྟོ།

དང་པོ། སེམས་ཁུལ་རིག་གཞུང་སྐྱོད་སྐྱོབ་

ཆོ་སྟོག་དང་ལྷན་པའི་འགྲོ་བ་མའི་སྐྱེ་ཆོགས་གང་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སེམས་ཁུལ་རིག་གཞུང་སྐྱེ་ཆོ་ག་ཅན་ཞིག་གི་སྒོར་ན་འཆོ་གཞིས་དང་འཕྲོ་འགྱུར་བྱེད་
ཅིང་། རི་མཐོ་ས་གཙང་གི་འཛམ་གླིང་ཡང་ཅེ་ར་གནས་པའི་རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་
ན་དཔང་མཐོ་བའི་རི་ཆོགས་དང་ཀྱ་ཆེ་བའི་རྩ་ཐང་། འབྲུམས་ཁྲུས་པའི་ནམ་མཁའ་དང་གཏོང་
ཟབ་པའི་ཤེས་རིག་འདི་བཞི་ཡིས་སེམས་ཁུལ་ཀྱང་གྱུ་ཡངས་ཤིང་བག་ཐེབས་པ། རང་བཞིན་
གྱིས་རྒྱན་ཆགས་ཞི་བདེར་ཕྱོགས་པ་ཞིག་བསྐྱེད་དང་སྐྱེན་བཞིན་ཡོད་པས། དུངས་གཙང་གི་སེམས་
ཁུལ་འདི་དང་འདིས་བྱིན་པའི་མི་ཆའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་ལྟངས་སྦྱེད་པོ་ཞིག་སྐྱོད་སྐྱོབ་བྱེད་པ་ལ།
ཆེས་ཐོག་མར་སེམས་ཁུལ་རང་ཉིད་ལ་བདེ་སྦྱོད་སྐྱོད་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། འཛད་
མཐའ་ཡོད་པའི་རང་བྱུང་ཁུལ་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་དེ་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་སྐབས་གཉིས་བར་གྱི་
གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས། མི་རིགས་ཤིག་
གི་ནང་སེམས་ཀྱི་འདོད་རྗེས་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ། འདོད་རྗེས་དེའི་དགོས་མཁོ་སྟོང་

པའི་ཆེད་དུ་དམག་འབྲུག་དང་བཅན་འདུལ། འཕྲོག་བཅོམ་དང་མགོ་སྐོར་སོགས་རང་གཞན་གཉིས་ཕྱང་གི་བྱ་ངན་སྒྲུ་མང་ལ་རང་བཞིན་ངང་གིས་འདུག་པ་དང་། འདྲི་ཐུག་དེའི་དབང་གིས་མི་རབས་གཅིག་གི་བདེ་སྤྱི་གཙམ་ལ་དམིགས་ནས་དུལ་ཕྱན་མཚོན་ཆ་བཟོ་བ་དང་མཁའ་རྒྱུད་བཅོག་པ་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ས་མི་རབས་སྤྱོད་གི་འཆོ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སའི་གོ་ལ་ཁྱེལ་པོའི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་ཡང་གཏོར་སྐྱོན་ཆད་མེད་བཟོ་བ་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་ཉམས་ཉེན་གྱིས་བྱེན་པའི་སེམས་ཁམས་སྟོག་བྱེད་ཅན་གྱི་ས་མི་ཆོ་ཁྱེལ་པོར་བདེ་སྤྱི་མེད་པ་དང་། འགན་སེམས་དང་ཕྱག་དོག་གཉའ་ལྷུ་མ་དང་འཛིགས་སྒྲག་ཁོ་ནའི་ངང་མི་ཆོ་སྐྱེལ་དགོས། ཆེས་དྲངས་གཙང་གི་སེམས་ཁམས་སྟོག་པའི་ཉེས་ཆད་ཚུ་མོ་དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་ནམ་ཞིག་གི་དུས་སུ་འགྲོ་བམའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་སྟེང་དུ་བབས་དང་འབབ་བཞིན། མ་འོངས་པར་འབབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་གཞིགས་ཆོ། དེ་རིང་གི་འཛམ་གླིང་འདིར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཞེས་གྲིང་ཐུ་མཚོ་བཞིའི་སྐྱེ་པོ་ཀུན་གྱིས་ཡིད་སྟོན་འཆོར་སའི་རང་རེའི་སེམས་ཁམས་རིག་གཞུང་འདི་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཆུ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་འཛམ་གླིང་འདིའི་བདེ་སྤྱི་གཙམ་དང་ཡང་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་འདི་ལ་དུས་དྲུག་དུ་བསམ་གཞིག་གནང་གལ་དུ་ཅང་ཆོ།

གཉིས་པ། ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ།

མའི་རིགས་རིག་པ་བགང་མང་ཞིག་གི་ཞིབ་འདུག་གི་འབྲས་བུར། ས་གནས་གང་ཞིག་དུ་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་གིས་མི་རིགས་དེའི་ཆག་འཛིག་ལ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གུགས་ཆེར་ཐུན་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་ནང་སེམས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན། དེའི་ཆོ་སྟོག་གི་རྒྱུན་ཐག་ངེས་ཤིང་མ་ཆད་བར་དུ་མི་རིགས་དེའི་སྤྱི་སྟོན་གྱི་ཉམས་པར་མེད་པ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས། རང་རེའི་གནའ་བོའི་བོན་ཆོས་དང་ནང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་ཆ་སྟོན་སྐྱོད་གསུམ་གྱི་སྟོགས་སུ་མི་རིགས་འདིར་ཆེས་དྲངས་གཙང་གི་སེམས་ཁམས་དང་ཞི་བདེའི་བསམ་སྟོན་གཞན་ཕན་དགེ་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གུགས་ཆེན་ཞིག་བཞག་དང་འཛིག་བཞིན་ཡོད་པས། ཆོས་ལུགས་ལས་བྱུང་བའི་ནི་བདེའི་བསམ་སྟོན་དར་སྤེལ་བྱེད་པ་ལ་ངས་པར་དུ་ཆང་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་

ཆེན་པོ་གསུམ་ནི་གཞི་ཅིའི་ཆོས་དང་རང་མོས་དང་། ཆོས་ལུགས་སྒྲོབ་སྒྲོང་། ཆོས་ལུགས་སྤྱང་
སྒྲོབ་འདི་གསུམ་ཡིན་ཞིང་། ཅུ་བའི་ཆ་རྒྱུན་འདི་དག་གི་མང་གཞིའི་སྤྱིང་ནས་བྱུང་མཐའ་གསར་
བཏོད་དང་ཆོས་ལུགས་གསར་བཅའ་སོགས་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་གི་སྤྱི་འགྲོས་ཅན་གྱི་ལག་ལེན་
ཁག་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཉིང་ཁུར་གྱུར་ཆར་བའི་ཆོས་ལུགས་རིག་
གཞུང་འདི་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སྟོང་གི་སྒྲོན་སྤྱང་སྒྲོབ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་
མ་ཡིན་པར་ཆོས་དང་པ་རེ་རེའི་སེམས་ཁམས་སུ་སྤྱི་འབྲས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་དང་དེའི་
སྤང་བརྟན་རྗེ་གསལ་དུ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་ན་ཆོས་ལུགས་སྒྲོབ་སྒྲོང་གི་གནས་
ཚད་མཐོ་རུ་འདེགས་དགོས་པ་དེ་འོ། སྤྱི་ཆད་དང་མི་འདྲ་བར་རང་རེའི་བན་པོ་ན་ཆོས་ལུགས་
གཉིས་ཀ་ཤོད་ཁམས་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་ཉིན་སྤྱི་ཙམ་ལས་བཞུགས་འཇམ་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱ་
ཕྱག་ཙམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་དར་སྤེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚུལ་རང་རང་གི་གཏོད་
མའི་ཆོས་ལུགས་དག་གི་གནས་བབ་ལས་ཀྱང་སྐབས་རེ་རབས་ལ་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད་པ་འདི་སྤྱི་ཐོག་ཁོ་མཆར་བའི་གནས་སྤངས་ལ་བཀོད་དང་འགོད་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། རང་
རེའི་ཆོས་ལུགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་འདི་འཇམ་སྒྲིང་གིས་ཤེས་རྟོགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
དང་། ཆོས་ལུགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རེའི་རིག་གཞུང་ཡང་འཇམ་སྒྲིང་མི་དམངས་ཀྱིས་
ངོས་འཛིན་བྱུང་པ་དང་འབྲེལ། རང་རེའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་འདི་ལ་ཡང་འཇམ་སྒྲིང་གི་
ནང་ཆོས་དང་ཐུན་པས་སྤྱི་དངས་ཏེ་གདུང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་
བཞིན་ཡོད་པས། ཐོད་དོན་གྱི་སྤྱི་ལ་ལུགས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཆར་འདུག་པའི་རང་རེའི་
ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་འདི་མ་ཉམས་ན་འཇམ་སྒྲིང་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་ཅ་དོན་ཡང་མི་ཉམས་ཤིང་། གལ་
སྤྱིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་འདི་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར་ཆོ། དེ་འབྲེལ་ཐོད་དོན་རྒྱུ་སྐྱོར་
ཡང་ཅུ་བརྒྱུ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉིན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་དམིགས་ནས། ཐོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་ཐོད་མི་
དག་གིས་རང་རེའི་གཞི་བྱིན་འབར་བའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་འདི་སྤྱིང་སྒྲོབ་དང་དར་སྤེལ་གྱི་
ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ནང་གསར་བའི་ཐབས་བྱས་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་འདོན་དགོས་པའི་དུས་སུ་སྤྱི་བས་འདུག་
གསུམ་པ། སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སྤྱིང་སྒྲོབ།

སྐད་དང་ཡི་གེ་གཉིས་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་དེ་སྟོན་ཐུག་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་གཞན་དག་

པོན་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ཡང་ཀུན་སྒྲིབ་བཟང་པོ་དང་ངན་པ་གང་ཡིན་ཡང་རང་བཞིན་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཡོང་བ་ཞིག་དང་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁོར་ཡུག་བརྒྱད་ནས་ནང་སེམས་ལ་
པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་གི་རྒྱབ་རྩ་དང་མི་ཆོས་ཀྱན་སྒྲིབ་རིང་ལུགས་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱིས་གཞིགས་
འདེགས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བོད་མི་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་གང་དུ་འཆོ་སྤྲོད་བྱེད་ས་དེར་གནའ་
ནས་ད་བར་བྱུང་བའདུ་ཡོད་པའི་ཡ་རབས་ཀྱན་སྒྲིབ་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་སྤང་སྒྲིབ་བྱེད་དགོས་
མིང་། དེ་ཡང་དེར་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་མི་གཅིག་གི་ཀྱན་
སྒྲིབ་ཡག་ཉེས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་པའི་སྤང་བརྒྱན་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ཤུགས་ཀྱི་ཉ་ཅང་ཐེབས་
སྒྲ་བའི་རང་བཞིན་འདི་སེམས་ལ་དུས་དྲུག་པར་འཆང་དགོས་པ་ཞིག་དུ་སྤང་ངོ་། །

ལྟ་པ། ཆ་ལུགས་རིག་གཞུང་སྤང་སྒྲིབ།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྒྱུ་པ་གཉིས་སྒྲིབ་དེ་གོ་མ་བརྟོད་བྱེད་མགོ་བརྩམས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་མིང་ཤུན་དང་མིང་ལོ། སེམས་ཅན་གྱི་པགས་རིགས་དང་བལ་རིགས་འདྲ་མིན་སོགས་
ཀྱིས་བཙོས་པའི་མིའི་རིགས་ཆ་གང་དང་ཆར་རྒྱུང་སོགས་ལས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་མི་འདྲ་
བར་བྱུང་པར་མཆོན་བྱེད་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འགྲོས་དེད་
ནས་ཡོང་བ་དང་། བོད་རིགས་ལ་ནི་མཐོ་སྒང་གི་གནམ་གཤིས་དང་ཆོས་ལུགས་གསར་རྒྱུ་རྒྱུ་
རིག་གཞུང་འདྲ་མིན་དང་གོ་མས་སྒྲིབ་འདྲ་མིན་གྱི་དབང་གིས་དྲུག་དང་ཆ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་
ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་ལས་མང་ཤོས་ཤིག་རྒྱ་རིགས་དང་སོག་རིགས་སོགས་མི་རིགས་
གཞན་དག་དང་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་འབྱེད་བྱེད་དུ་གྱུར་པས། གནས་གང་ཞིག་དུ་ཡང་གལ་སྤྱིད་མི་
ཞིག་གིས་བོད་པའི་ཆས་གོས་དང་ཆ་ལུགས་རང་དང་མཉམ་སྒྲིབ་དུ་ཡོད་ཆེ་མི་དེ་བོད་པ་ཡིན་པའི་
ཁྲུང་ས་སྟེ་ལ་གྱི་དབང་དྲུག་ཤིག་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་བཞིན་མི་རིགས་གཞན་པའི་སྤང་ངོར་ཡང་
བོད་པའི་ཆ་ལུགས་མང་ཤོས་ཤིག་མཛོས་ཤིང་ལྟ་ན་སྤྱི་ཅིང་ཞི་བདེའི་ཆོར་བ་ངང་གིས་འདྲན་
པའི་བྱུང་ཆོས་ལྟ། ཡིན་ན་ཡང་ལོ་འགའི་སྔོན་ནས་བཟུང་ལོ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ལྷ་མོད་བྱུགས་
བརྟེན་གཟི་བྱེན་གྱིས་སྟག་གཟིག་སྐྱེས་གསུམ་གྱི་པགས་རིགས་ལེད་སྒྲིབ་གཏན་འགོག་ལག་ལེན་
གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་ན་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ནང་

སྤྱོད་གི་ཆས་གོས་ཆ་ལུགས་འདོར་ལེན་ཤེད་མཁས་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟུན་
པ་ཡིན་པས། ཆས་གོས་ཆ་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་རང་བཞིན་དང་རྒྱ་རྒྱུང་རིང་ལུགས་ཀྱི་ས་
མཆམས་ཤེས་པའི་སློ་ནས་མི་རིགས་རང་གི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གི་སྤྱོད་བརྒྱུད་དུ་གྱུར་པའི་
ཆ་ལུགས་རིག་གཞུང་འདི་ཅན་རབས་པ་དག་གིས་གཞིན་རབས་པར་ངོ་སྤྱོད་དང་། གཞིན་རབས་
པས་འདི་ལ་འདོར་ལེན་གྱི་སློ་ནས་མི་རིགས་རྒྱུན་འཛིན་ཤེད་དགོས་པ་གལ་ཏེ་ཅང་ཆེ། ད་ལྟ་
བོད་ས་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་མེད་ཀྱི་རིགས་མ་གཏོགས་སྤྱེས་པ་ཆོའི་ལུས་སྤྱོད་ནས་བོད་པའི་ཐུན་
མིན་ཆ་ལུགས་ཤིག་རྟེན་དུ་མེད་པ་འདི་ནི་ཏེ་ཅང་སེམས་འཆབ་ཤེད་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་། དེ་
ཡང་འཛམ་གླིང་གྱི་དང་ཡང་སློས་བོད་ལུ་ལ་གི་གནམ་གཤིས་ཆ་བོད་ཏེ་ཅང་མཐོ་རུ་སོང་བ་འདིས།
བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་བོད་མ་བཟོད་པར་བོད་ལུགས་རྒྱུན་གོས་མཐུག་པོས་གཙོས་པའི་གནའ་སྔ་
མོའི་རྟགས་ཆ་ལུགས་ཚུན་ཆད་ལུས་ནས་འདོར་དགོས་ཤུང་ཡོད་པ་འདི་ལ་དམིགས་ནས། ཟྱེ་
ནང་སྤྱོད་བརྒྱུད་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་གནས་ལུགས་འདི་བོད་མི་ཅན་དར་གཞིན་གསུམ་
ལ་ངོ་སྤྱོད་ཤེད་རྒྱ་ཏེ་ཅང་གནད་འགག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་འདུག།

དུག་པ། སྤོད་གནས་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྤྱོད།

བོད་མི་ཆོ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྲག་ལུག་ནས་ཟྱེར་བྱེད་དེ་རྒྱ་ཆ་འདྲ་མིན་ལས་བཟོས་པའི་སྤྱུ་གུར་
དང་ཁང་པའི་ནང་དུ་སྤོད་མགོ་བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རང་རང་གང་དུ་གནས་པའི་སྤོད་གནས་
དེར་དར་སྤྱོད་དང་གཡུང་དུང་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྟགས་མཆན་
བྱུང་པར་ཅན་དེ་དག་ཟྱེ་ནང་གར་སར་བྲིས་བཞོས་སོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་སྤྱང་སྤྱོད་བྱས་དང་ཤེད་
པ་དེ་ལྟར་ཡང་། དུས་རབས་སྤོན་མའི་ལོ་རབས་ལྔ་བརྒྱུ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་ས་བཅན་གཞིན་
གྱི་འོག་ཏུ་ཚུད་དེ་རང་དབང་ཅ་བརྒྱག་ཏུ་གྱུར་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་བོད་གངས་ཅན་པའི་བྱུང་རྟོར་སྤོད་
ཁང་རིག་གཞུང་འདི་ལ་ཡང་ཆོས་རིག་གི་བསྟེ་གནས་དགོན་སྡེ་དག་ནས་བརྩམས་ཏེ་བོད་པའི་རིག་
གཞུང་གཞན་དག་དང་མཚུངས་པར་གཏོར་བཤིག་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཤིང་། གནའ་བོའི་སྤོད་
ཁང་རིག་གཞུང་ལ་མཁས་པའི་ཅན་རབས་པ་དག་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུར་ཅིང་།

ཟྱེ་རབས་པའི་ཁྲིད་དུ་གསར་པར་ཏམ་འདྲན་ལས་རྟེང་པར་དུང་ཞེན་མེད་པའི་མི་རབས་
ཤིག་འཆར་ལོངས་ཤུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་དང་། ལོ་འགའི་སྤོན་གྱི་རུབ་རྒྱུད་གསར་སྤེལ་དང་

ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེག་སྒྱུར་གྲོང་སྡོད་ཀྱི་སྲིད་བྱུས་གསར་པའི་གནོན་ཤུགས་འོག་ཏུ། གནའ་བོའི་ལོ་སྟོང་གི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆོག་གསུངས་ལོ་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཏན་དུ་སྦྱར་མི་ལོག་པའི་གཉིད་སྒྲིབ་རྒྱག་དགོས་ཤིག་བཟོས་ཡོད་ཅིང་སྡོད་ཁང་རིག་གནས་ལ་གཏོར་བརྒྱག་ཐེབས་པ་འདིས་སྡོད་ཁང་འདིའི་ནང་དུ་འཛོལ་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་འད་གཏོར་བརྒྱག་ཐེབས་ཏེ་གྲོང་སྡོད་རིག་གཞུང་གིས་བཞག་པའི་སེམས་པ་གྲུ་དོག་དང་འབྲན་སེམས་ཕྲག་དོག་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་མཆེད་ཡོང་གི་ཡོད་པས། ཉོ་བ་སྟེ་བརྟུན་ན་དེ་ཙམ་མི་མཐོང་ཡང་ཕྱགས་སུ་བོད་པའི་དཀྲུག་ཡངས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་གཙང་མ་འདི་ཡང་ད་ནས་བཟུང་གྲུ་དོག་གྲོང་སྡོད་རིག་གནས་ཀྱི་བཙོན་ཁང་དུ་བཅུག་ཆར་བ་ཤེས་རྒྱ་གལ་ཆེ།

བདུན་པ། རིགས་རྒྱུད་རིག་གཞུང་སྤང་སྒྲིབ།

མི་རིགས་ཀྱི་ཙུ་བའི་གྲུབ་ཆ་ནི་ཁྲག་རྒྱན་གང་ཞིག་རིགས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སློང་བ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། ཁྲག་རྒྱན་དེའི་འཁོར་སྒྲིབ་ཀྱི་སློང་ནས་ད་གཟོད་མི་རིགས་དེའི་ཆག་འཛིག་གི་ལོ་རྒྱུང་འཛོལ་དགོས་ལ་རྟེན་ཀྱང་ཐུབ། རང་རེ་བོད་མི་དག་ཀྱང་ས་གནས་ཀྱི་གདོད་མའི་ཁྲག་རྒྱན་དང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་སོགས་པོ་དང་དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲག་རྒྱན་འདྲེས་ནས་ད་རྟེན་པར་དུ་བསྐྱེད་པས་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་རིག་གཞུང་འདྲ་མིན་ལ་གཏོར་བརྒྱག་ཐེབས་ན་ཡང་མི་རིགས་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་རིག་གཞུང་འདི་གཅིག་པོ་སྤང་སྒྲིབ་བྱེད་ཐུབ་ན་དེ་དུང་བོད་མི་རིགས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་ནམ་ཡང་རྟེན་ཐུབ་ན་ཡང་། དེ་རིང་གི་དུས་འདིར། བོད་ཡུལ་འདི་མི་རིགས་གཞན་པའི་མི་སེར་སྟེལ་ཡུལ་དུ་བསྐྱུར་དང་སྐྱུར་བཞིན་པའི་སྤང་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་རྒྱུད་ས་མཆོམས་ནས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་བོད་རིགས་ཁྲི་ཕྲག་དང་སྟོང་ཕྲག་གིས་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་རིག་གཞུང་བརྒྱགས་དང་སྒྲིབ་བཞིན་པ་དང་། སྤྱི་སྡོད་བོད་པ་སྤྱི་དང་ཡང་སྟོས་རྒྱུ་བསྐྱོགས་སྤྱི་ཆོགས་སུ་བོད་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིག་གཞུང་འདི་ལོ་ངོ་རྒྱ་བཅུའི་ནང་རྩ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོའེས་ཡིན་པ་ཏེ་ཅང་གསལ་པོར་གྱུར་འདུག་པས།

རིགས་རྒྱུད་རིག་གཞུང་སྤང་སྒྲིབ་ཀྱི་སྟོན་ཅ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་གཉིན་སྒྲིག་གི་ལུགས་སྟོན་བཟང་པོ་འདི་སྟོན་དང་བསྟོས་ནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྟེལ་གྱི་སྤྱོགས་སུ་བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅིག་གིས་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཤིང་། རྒྱག་པར་དུ་དོང་དུས་ཀྱི་གལ་མ་

ལ་རྒྱལ་པར་དགའ་པའི་དར་མ་དང་ན་གཞིན་དག་ལ་འདི་ཕྱིགས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་རྒྱ་དང་། མི་
 རིགས་ཤིག་གནས་དང་མི་གནས་ཀྱི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིག་གཞུང་བརྒྱལ་ཆར་ན་དེའི་
 ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་ཆ་ལུགས་གོམས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལུང་ན་མ་མཐར་དེངས་
 པ་བཞིན་དམིགས་མེད་དུ་འགྱུར་དེས་ཡིན་པས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྲིག་རྒྱུན་རིག་གཞུང་
 ངམ་རིགས་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འདི་སྤྱད་སྒྲིབ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ད་དུང་འཕྲིས་བྲགས་མེད་པའི་ཚུལ་དུ་
 གནས་སོ། །

བརྒྱད་པ། ཁོར་ཡུག་རིག་གཞུང་སྤྱད་སྒྲིབ།

འཛམ་གླིང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྤང་གི་སྒྲིག་ཁྲུན་ཡོད་དོ་ཅིག་གིས་རང་རང་གནས་འཆའ་
 སའི་ཁོར་ཡུག་དེའི་དར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོང་ན་ས་སའི་ཆོ་སྒྲིག་གི་རྒྱུན་སྒྲིབ་བཞིན་ཡོད་པ་ལྟར། རང་
 རེ་གངས་ཅན་པ་དག་གྲང་ལོ་དེ་ཁྲི་སྤྲལ་གི་སྒྲིབ་ནས་བཟུང་དེ་མ་ལ་ཡའི་སྒྲལ་ཆོགས་དང་ཅི་བས་
 རུས་ཀྱི་དོས་སུ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་པ་དང་། རི་མཐོ་ས་གཙང་ཆུ་རྒྱུན་དངས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཁོར་
 ཡུག་འགན་རྒྱ་མེད་པ་འདིས་རང་རེའི་མི་རིགས་ལ་རྒྱ་ན་མེད་པའི་སེམས་ཁམས་དང་སྒྲིབས་པ།
 ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་། རིགས་རྒྱུད་དང་ཐོན་ཁུངས་སོགས་གང་ལ་གང་འདོད་དེ་དུས་
 ད་ལྟར་བར་དུ་བརྒྱལ་དང་སྒྲིབ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། བོད་ལ་དུས་འགྱུར་བྱུང་བ་ནས་བརྒྱམས་ཏེ་རང་
 རེའི་གངས་ཆོངས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཡོངས་ལ་གཏོར་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གཡའ་བ་གང་མང་ཞིག་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
 དང་འཕྲིག་བཞིན་པ་སྟེ། གཏེར་ཁ་སྒྲིག་འདོན་དང་རྒྱལ་མཚན་བཟོ་ལས། ཤིང་ནགས་གཙོད་འབྲེག་
 པར་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཅིང་། ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་སྒྲིབ་བཟོས་པའི་ནམ་མཁུན་དེ་ལས་ས་ཡོམ་
 དང་ཆུ་ལོག་ཐན་སྒྲིབ་སོགས་འཛིགས་སུ་རུང་པའི་འབྲུང་གནོད་སྐྱོ་ཆོགས་བསྐྱེད་མར་བྱུང་དང་
 འབྲུང་བཞིན་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཕྱིའི་འབྲུང་བཞིན་དོ་མ་སྒྲིམས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ནང་བརྒྱད་མའི་རིགས་ཀྱི་
 སེམས་ཁམས་ཀྱང་རྫོག་ཟིང་དུ་གྱུར་ནས་སྤྲིག་སྒྲིབ་ཀྱི་རིགས་ལ་འཛམ་གླིང་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་། ས་
 བརྒྱུད་ཉམས་པས་ཅི་ཤིང་གི་རིགས་ལས་བྱུང་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱི་རུས་པ་ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྱུར་
 བཞིན་པ་དང་།

མཁའ་རྒྱུད་གཙང་མ་དང་ས་རྒྱ་གཤིན་པོ་བཟོ་བར་ཕན་རྒྱལ་ཏུ་ཅང་ཆེ་པའི་འབྲུ་སྟོན་
ཆེ་སྤྲུགས་མེད་ཅིག་ལོ་རེ་བཞིན་ཅ་སྟོང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་མིག་མཐོང་
ལག་ཟེན་དུ་སྤར་བས།

ཁོར་ཡུག་རིག་གཞུང་སྤྱད་སྒྲིབ་ལ་དོ་སྤར་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་འདི་ལ་དམིགས་
ཏེ་བོད་མི་དག་གིས་རང་རིགས་ནང་ཁྲལ་ལ་བཟོ་སྒྲེང་དང་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་སྒྲོད་པ། མི་རིགས་གཞན་
དག་ལ་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་དང་འཛོད་སྒྲུལ་གྱི་ལམ་ནས་འཛམ་གླིང་གི་བདེ་སྤྱུག་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་རིག་གཞུང་ཉམས་སྤྱད་དུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྤར་རྒྱལ་འདི་
དག་སྟོན་འགོག་དང་ངོ་སྟོན་བྱེད་དགོས།

དགུ་པ། འཕྲོད་བརྟེན་རིག་གཞུང་སྤྱད་སྒྲིབ།

སྟོན་ཁྱེད་ཡོད་དོ་ཅིག་གི་ཆེ་སྟོན་གནས་དང་མི་གནས་དེ་ཆེ་སྟོན་དེའི་དྲན་གཞིར་གྱུར་
པའི་གཟུགས་ཡུང་དེའི་དར་རྒྱུད་དང་འཕྲོད་བརྟེན་ལེགས་ཉེས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། གལ་
སྲིད་མི་རིགས་གང་ཞིག་ལ་འཕྲོད་བརྟེན་རིག་གཞུང་གི་ཤེས་བྱའི་ཆུ་ཆད་མེད་པ་འམ་ཡང་ན་རིག་
གཞུང་འདིར་དོ་སྤར་དང་ལག་ལེན་བྱས་པ་མི་ལྡང་ཆོ། ལྷན་སྒྲུལ་སྟོན་འབྲུ་འབྲུགས་པའི་ན་ཆ་
དང་བྱ་ནད་ཕག་ནད་སོགས་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ནད་ལམས་སྒྲ་ཆོགས་མཆོ་ལྟར་དོ་ལ་ཞིང་རྒྱུད་
ལྟར་རྒྱ་བའི་དུས་རབས་འདིར། བོད་མི་རིགས་ལྟ་བུའི་གངས་འཛོར་ཉུང་ཉུང་ཅན་གྱི་མི་རིགས་
ཤིག་ནད་ལམས་རིགས་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཏུ་ཅང་ལས་སྒྲ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཅ་མེད་བཟོ་བྱ་བ་ཅིང་། བོད་
རིགས་སྤྱི་ལ་མཆོན་ན་འཕྲོད་བརྟེན་རིག་གཞུང་གི་ཤེས་བྱ་ཏུ་ཅང་དམན་ཞིང་། གལ་སྲིད་དོ་སྤར་
ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་དཔལ་འཕྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་སྤངས་སྒྲིབ་པའི་འོག་ནས་ལག་ལེན་བྱེད་
མི་བྱུང་བའི་ཉིན་གྱིས། གལ་སྲིད་གྲོང་སྡེ་གཅིག་གི་མི་ཞིག་ལ་ལྷན་སྒྲུལ་སྟོན་འབྲུ་འབྲུགས་པའི་
ན་ཆ་ཞིག་བྱུང་ཆེ་གྲོང་སྡེ་ཁྱིལ་པོར་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གྲོང་སྡེ་གཅིག་གི་མི་རྣམས་ན་
ཆ་དེས་ཟེན་ཆེ་ཏུ་ལམས་སྤྱལ་ཁྱིལ་པོ་ཞིག་གི་མི་རིགས་འཛིན་གཉིན་གྱི་གནས་སྤྱད་སྒྲིབ་སྤྱི་བས་
པར་འགྱུར་བས། འཕྲོད་བརྟེན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོད་ལོག་སྒྲོད་པར་སྤངས་འཛིན་དེ་ཅམ་
མེད་པའི་བོད་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་སུ་འཕྲོད་བརྟེན་རིག་གཞུང་ངོ་སྟོན་དང་ལག་ལེན་ཁྱེད་ཀྱི་བྱེད་
དགོས་མེན་གྱི་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་སྒྲོད་རྒྱ་འདི་ནི་བོད་མི་རིགས་འདི་ཆག་འཛིག་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་གོ་མ་

པ་སྟོ་པའི་གདམ་ཀ་ཆོག་གིས་མི་མཆོན་པའི་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེ་བཞིན་མ་བུའི་བདེ་སྲུང་
རིག་གཞུང་འདི་ཡང་བོད་ཁུལ་དུ་ཉ་ཅང་གལ་ཆེ་ཞིང་།

ཞིང་འབྲོག་བུད་མེད་དང་བྱིས་པ་གང་མང་ཞིག་མ་བུའི་བདེ་སྲུང་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་
མེད་པའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱིས་དུས་མིན་འཆེ་སྟོན་བུང་དང་འབྲུང་བཞིན་ཡོད་པས། འཕྲོད་བསྟེན་སྡེ་ཁག་
གིས་གནད་འགག་འདིར་དོ་སྣང་ཆེན་པོའི་སྟོན་སྟོན་བོད་རིགས་ཀྱི་མི་རབས་ཕྱི་མ་ཇི་ལྟར་གསོ་སྦྱོང་
དང་འཆར་ལོངས་བྱེད་པའི་ཚུགས་སུ་སྟོབ་གསོ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་རང་གིས་བསྐྱབ་བརྒྱུར་
འབད་བཅོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག།

བརྒྱུ་པ། མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་སྲུང་སྟོབ།

ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་། ཆོལ་ཁ་དང་ལུང་ཆོན་ཞེས་པ་འདི་ནི་ཡག་ས་ནས་མི་
རིགས་ཤིག་མཐུན་སྦྱོལ་བྱེད་པའི་གོང་བུ་ཞིག་དང་། ལུག་ས་ནས་མི་རིགས་ཤིག་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་
བའི་མཆོན་ཆར་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་རིག་ཆོལ་ཁ་མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་
འདི་ནི་གྱ་ཡངས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཞིག་གི་མང་གཞིའི་སྟེང་ནས་ཅ་བ་རྒྱུགས་ཏེ་འབྲས་བུ་སྒྲིན་དགོས་
པ་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་རིགས་དག་ལ་མཆོན་ན་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་གི་སྟོན་ནས་རང་དབང་བག་ལེབས་
ཀྱིས་བྱིན་པའི་ལྟ་སྟོམ་སྟོད་གསུམ་གྱ་ཡངས་པ་ཞིག་གིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་དུ་འཆོ་
ཞིང་གཞེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མདོར་བསྡུས་ན་བོད་རིགས་ཞེས་པ་འཇམ་ཡང་ན་མགོ་ནག་
ཅུ་མ་ཟན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གཅིག་གིས་བོད་རིགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡུལ་དུ་ས་གནས་སྐབས་གང་
དུ་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཡོད་པ་དང་།

ཆོལ་ཁ་དང་ལུང་ཆོན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་གི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་
ལྟ་བས་རྒྱས་འདེབས་བྱས་ཏེ་ད་ལྟ་བར་དུ་དག་བྱུང་ན་མདུང་མོ་མཉམ་འཛིན་དང་སྦྱིད་བྱུང་ན་ར་
ཆང་མཉམ་འཐུང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་མི་རིགས་གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་
བྱེད་ཡུན་རྒྱུང་རིང་བའི་ས་ཁུལ་དག་གི་མི་དམངས་ལ་མཆོན་ན་ཆག་འཛིག་གི་རྒྱ་ནང་ན་ཆ་བས་
ཆེན་རེ་མ་བྱུང་བར་དུ་བོད་རིགས་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་རིག་གཞུང་འདིར་དོ་སྣང་དེ་ཅུ་མེད་པ་འཇམ་
ཡང་ན་ཅ་བ་ནས་མེད་པའི་སྣང་རྒྱལ་ཡང་གང་མང་ཞིག་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་དང་འགྱུར་
བཞིན་ཡོད་ལ། མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་གི་རྒྱུན་ཐག་འདིས་མ་བཟུང་བའི་བོད་རིགས་ཀྱི་ས་

ཁུལ་དུ་མི་དམངས་ཀྱིས་རང་སྤྱོད་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཡང་
རྒྱན་འཛིན་གྱི་མ་ཐུབ་པར་མི་རིགས་གཞན་པའི་ཁྲིད་དུ་གྱེ་མ་ཆུ་སིམ་དུ་སྤང་དང་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད། མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་འདིའི་སྲོག་དང་ཟུངས་ལྟ་བུ་ནི་འབྲེལ་མཐུད་དང་འགྲོ་འོང་གྱི་ད་
དགོས་པའི་རྩ་དོན་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་དང་ལྷག་པར་དུ་དུས་
རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འབྲེལ་ལམ་གྱི་དུས་རབས་དང་བདེ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་སུ་འབྲོད་པ་འདིའི་
ནང་དུ། བོད་རིགས་ནང་ཁུལ་འགྲོ་འོང་དང་འབྲེལ་མཐུད་གྱི་ཤུགས་སྤར་བས་ཐེ་ཆེར་གཏོང་
མ་ཐུབ་ཆོ། མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་གི་སྟོབས་ཤུགས་རྗེ་སྤྱུག་ཏུ་གྱུར་ནས་དོ་རྩ་ཆེག་སྒྲིལ་
ཞེས་པ་དེ་མིང་ཙམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་ངེས་པས། དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་བོད་རིགས་
འདུས་སྟོན་གྱི་ས་ཁུལ་དུ་བོད་རིགས་དག་སྟོལ་རྒྱན་ཆོས་ལུགས་རིག་གཞུང་གི་དུས་སྟོན་དང་
དེང་རབས་པའི་འདུ་འཛོམས་དག་ལ་མཉམ་འཛུགས་གྱི་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་
མཆོན་ན་མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་འདི་ཅི་ཙམ་གལ་ཆེན་ཡིན་པའི་སྐོར་འོ་སྟོན་གྱི་དུ་འགྲོ་བཞིན་
གཅིགས་སུ་འཛིན་དགོས་པ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་རིག་གཞུང་འདིའི་ཡང་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་
རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་ཆ་ལུགས་ཤིང་སྟོན་སོགས་ཀྱང་གོ་སྐབས་འདི་དག་དམ་འཛིན་གྱིས་
དམངས་ཁྲིད་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱི་ལོ་ཤིང་།

བཅུ་གཅིག་པ། འདུ་ཤེས་རིག་གཞུང་སྤང་སྟོབ།

སྟོག་ཁྲུག་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་རེད་ལ།
འདུ་ཤེས་དེས་རང་ཉིད་སུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་རང་ཉིད་གང་ཞིག་ལ་གདོགས་མིན་དེ་ཐག་གཅོད་གྱིད།
འདུ་ཤེས་དེའི་ཐོག་མའི་འབྲུང་ཁུངས་ནི་ར་དང་ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་བསམ་སྒྲོམ་ཞིག་རེད། སྟོག་
ཁྲུག་སྒྲི་དང་བྱུང་པར་དུ་ར་དང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་བསམ་སྒྲོམ་འདུ་ཤེས་དྲག་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་
ཤིག་ལ་མཆོན་ན། མི་སྤྱོད་དང་ཆོགས་པ་ཞིག་ལ་ར་འཛིན་དང་རང་ཉིད་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
མེད་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དེས་བརྟེན་པའི་བསམ་སྒྲོམ་མ་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འདུ་ཤེས་རིག་གཞུང་
གི་ཤེས་རྟོགས་ཤིག་མེད་ཆོ། སྤྱི་སྤྱོད་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྟོག་མེད་པེམ་པོ་ལྟ་བུར་འགྱུར་སྐབས་
དང་། གཞན་གྱིས་ད་ཅང་ལས་སྤོམ་པོའི་སྟོན་སྐབས་རང་ཉིད་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུབ་པ་ཞི་གངས་ཅན་པའི་

ལོ་རྒྱུས་ཉིད་དུ་བཟུན་དང་སྟོན་བཞིན་མཆིས། འདུ་ཤེས་རིག་གཞུང་འདི་ནི་ཆོས་བྱེད་པའི་གང་
 ཟག་བྱེད་པར་བ་རེས་སྤང་བུ་ཡིན་སྟེན་ཀྱང་། མི་རིགས་སྤྱི་དང་བྱེད་པར་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཇིག་
 ཉེན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྦྱོད་བཞིན་པའི་བོད་མི་རིགས་འདི་ལ་མཚོན་ན་མེད་ཐབས་མེད་པའི་རིག་གཞུང་
 གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཙམ་པོ་བ་ཞིག་གིས་ཅི་ཡང་
 མི་ཕན་པར། བོད་པ་ཞིག་གིས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདི་དང་སྤྱི་ཆོགས་འདིའི་བྲོད་དུ་འབྱེད་དགོས་
 པའི་འགན་ཁུར་ལ་གཤོང་ལེན་དང་སྦྱོང་བཟུང་བྱེད་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཤིག་གིས་ད་གཟོད་མི་
 རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་སྦྱོབ་པའི་སོན་ཅ་བྱེད་པ་དང་། སོན་ཅ་དེ་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་
 ལུང་ལྟ་བུའི་རང་ཉིད་འཇོག་ཞེས་དང་ཉམས་ཉེན་གྱི་བར་ན་གནས་པའི་འགག་ཅའི་རང་བཞིན་
 འོ་ཤེས་པའི་ཤེར་ཉོགས་རིག་པ་ཞིག་གིས་མང་གཞི་བྱས་ཏེ། མདང་སྐྱེས་བྱིས་པ་ཚུན་ཆད་ལ་
 འདུ་ཤེས་རིག་གཞུང་གི་བག་ཆགས་བསྐྱོ་ཅི་བྱབ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་མི་སྐྱེར་རང་ཉིད་
 གྱི་ཉམས་ཉེན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་པོའི་ཆག་འཇིག་གཉིས་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་
 རིག་གཞུང་མ་ལག་དང་བཅས་པ་ཟླད་པའི་ནང་དུ་འཁོར་སྦྱོད་བྱེད་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། འདུ་
 ཤེས་དེ་ཡང་སྟོན་མེད་ཀྱི་བཅའ་རྩ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དུས་དྲུག་ཏུ་གསོན་གྱུགས་དང་རེ་བས་
 ཁེངས་བསྟུན་ཡོད་པ་ཞིག་རེས་པར་དུ་དགོས།

འདས་པའི་སྲོལ་རྒྱན་དང་མ་འོངས་ པའི་ཐབས་ལམ།

༡) ཨ་མཆོག་གྱུ་རྒྱལ་བརྟན་དར།

ཤེས་རིག་གི་གོམ་སྤྲེལ་སྒྲུང་བ།

༡༡། རྒྱུ་ར་མི་རིགས་གང་ཡིན་ཡང་ཐོག་མར་འགྲོ་འདུག་ཟ་གསུམ་ལ་སྦྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་
དམ་པོས་མ་བཅིངས་པའི་དུས་རབས་སམ་ཆེས་ཐོག་མའི་རྒྱ་རྒྱའི་འཆོ་བའི་དུས་རབས་དང་། ཤེས་
རིག་གི་རྒྱང་གཞི་རྒྱུགས་པའི་དུས་རབས། ཤེས་རིག་སྤྲེད་དར་གྱི་དུས་རབས། ཤེས་རིག་གིས་
ཐམས་ཅད་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་རབས་སོགས་འཕེལ་འགྲིབ་དང་འགྱུར་ཕྱོག་གི་རྣམ་པ་མང་དག་
ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་མཆོན་དགས་དེས་ཅན་ཞིག་གི་གཟུགས་རིས་སུ་བསྐྱར་ཏེ་བརྟན་ན། ངའི་
པ་མེས་ཡང་མེས་དག་གིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་མྱོང་བ་འདྲ་མིན་ཅིག་ལ་དགའ་སྦྱོར་
འབྲེལ་གྱི་འདུ་ཤེས་རྣོན་པོ་དག་གིས་གོ་དང་གཏུགས་དང་དང་ལེན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གཟུགས་
འདས་རིག་པའི་རྒྱ་རྩ་ལ་ཆེན་པོའི་འཁྲབ་གཞུང་གི་གནས་བབས་རེ་རེའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་སྟོན་
ཅི་ལ་དགོས། དེ་ལྟ་བུའི་འཇིག་རྟེན་འཕྲོ་འགྱུར་གྱི་དུས་ཆེགས་རེ་རེའི་གྲུབ་ཆ་ན། བསམ་སྒྲོའམ་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོར་རྟོགས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་རེས་གོམས་འཇགས་དང་ལེན་གྱི་ངང་རྒྱལ་རྣམས་གཅིག་
རྒྱུ་གཉིས་མཐུད་དུ་བསགས་པའི་ཆོར་ལུགས་ཀྱི་ངལ་རྩལ་ཟབ་མོ་སྟེ། མྱོང་སྤང་སྦྱོར་པོ་རེ་
རེའི་རྒྱབ་ཕྱོངས་སུ་བྱེད་ཐབས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་དཔང་པོར་རུང་བའི་ཉམས་མྱོང་གི་གྲུབ་ཆ་རེ་རེ་ཡོད་
པ་ནི། ཤེས་རིག་གམ་རིག་གནས་ཞེས་གྲགས་པ་འདིའི་ཐོག་མའི་རྒྱང་གཞི་འམ་ཡང་ན་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ནམ་གྱེ་བྲག་རེ་རེའི་གཟུགས་
འདས་རིག་པའི་ངལ་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱའི་འཆོ་བའི་ངང་རྒྱལ་ལས་བལྟལ་ཏེ། ཤེས་རིག་
གི་དཔལ་ཡོན་གྱི་མཐོངས་ལ་སྟེ་བས་པའི་ཐོག་མའི་རྒྱང་གཞི་རེད། ཤེས་རིག་གི་ལས་གཞི་ཇི་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་རྒྱང་གཞིའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ངལ་རྩལ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་བརྒྱུད་ཆོ། དེ་ནི་

ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཚད་ཡོངས་པ་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད་ལ། དེས་ངར་ལུགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལས་གཏན་སྡོད་བདེ་འཇགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བྱུང་གཞི་བྱས་པའི་ཆད་མཐོའི་ཞབས་འདེགས་ཤིག་དེ་བས་ཀྱང་ཡོང་མི་སྲིད། ལྷ་མཆན་དེའི་ཕྱིར། རིག་གནས་སམ་ཤེས་རིག་དེ་རྟོག་སྒྲུང་འཆར་ཡན་རང་ལུགས་པའི་འདུ་ཤེས་རགས་པའི་བསམ་པའི་ངལ་རྩལ་གྱི་ཕྱེད་རྒྱས་ངེས་ཅན་ཞིག་གིས་བྱུང་གཞི་བྱས་ཏེ། ཏུས་སམ་རྒྱན་གྱི་ཁ་སྐྱོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་འཇུག་ཕྱོག་ཁྲོད་ངར་དབའོར་ལེན་གྱི་ཁྱོད་བ་ལས་ཁྱད་འཕགས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲོལ་རྒྱན་ནམ་གནའ་བོའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་གི་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་འཛིན་ཤིང་འདི་ཡི་བདེ་སྤྱུག་གི་ཕྱེད་པོར་སོང་བ་དེ་ལ་ཏུས་རབས་ཀྱི་གོམས་འགྲོས་བསགས་པའི་ལེགས་ཆ་དང་། སྒྲོལ་རྒྱན་ནམ་གནའ་བོའི་འཕགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་བཞེད་ཆོག་ལ། བརྒྱད་རིམ་གྱི་བྱུང་ཆ་འདི་ལ་སྒྲོལ་རྒྱན་ཤེས་རིག་གི་གོམ་འགྲོས་ཞེས་ཀྱང་བཞེད་ཆོག་གོ། །

ངའི་མེས་པོས་བསགས་པའི་སྒྲོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་སྐྱེང་བ།

དེ་ལྟ་བུའི་བརྒྱད་རིམ་གྱི་ངལ་དབའོར་ནས་ངའི་ཡབ་མེས་བཅོན་པོ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ངལ་རྩལ་ལ་དབང་བའི་ལས་རིགས་རྣམས་འབད་འབྲངས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཡོད་པ་སྟོན་ཅི། གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་སྤྱང་གྱིང་དོད་པོས་སྤྲེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་གཞི་བྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་ལ་ཁྱོད་སྒྲུང་མངོན་གྱུར་པའི་འདོད་འདུན་སྒྲ་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་རྒྱས་པའི་སྒྲོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་ཆེན་པོ་དག་གི་བསམ་སློབ་སྒྲུ་ཅལ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་རྗེས་སྒྲུང་གི་ཡུལ་དུ་བདལ་བར་མ་ཟད། ཡུལ་དུས་དེ་དང་དེའི་འབངས་ཀྱི་དགའ་སྟོགས་དང་མངའ་ཐང་གི་གནས་བབས་ལ་བསམ་གཞིག་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཁ་སྐྱོགས་གསར་སྟོན་དང་། ཐབས་སྒྲ་རྒྱན་སྐྱོང་སོགས་ཡོད་ཆད་རྒྱས་པ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་ལམ་སྟོགས་དེ་དུས་དང་གནད་དུ་ཞེལ་བར་བཞེན། ཆེས་གྲགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དག་དཔྱད་དུས་ཀྱི་ལྷ་གྲགས་ར་པའི་རོ་བཅུད་ལྟར་འུ་བུ་ཆོར་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔལ་དུ་ཐོན་པ་རེད།

ཡང་གཅིག་གླེང་ན། ང་ཆོའི་སྒྲོལ་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་འབྲམས་ཁྲོད་རིག་གནས་ཞེས་པའི་མིང་ཆོག་གི་སྟེན་གཞི་འམ་གོ་དོན་གྱི་བྱུང་ཆད་ལ་ཡངས་དོག་གི་སྒྲུ་ཡི་ཆད་འཛིན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་དཔྱེད་གོས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱན་པ་འགའ་རེས་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆད་མཆོམས་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར་སྤྱི་ཆོགས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་གི་འདོད་འདུན་གྱི་རྒྱས་པ་ཕྱེ་བྲག་པ་རེ་སྐྱབ་

རྒྱས་པའི་བྱ་བ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྒྱན་འབྲམས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཐབས་འབྲལ་ལམ་དེ་དང་
ཤེད་རྒྱས་མཚུངས་པའི་རིགས་སྡེའི་བྱ་བ་ཁོངས་སུ་གནས་པ་ཞིག་ལ་རིག་གནས་ཞེས་ཟེར་ཞིང་།
ཡང་སྤར་བཅོད་ཟེན་པ་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་དེར་ཆོད་གཞི་ངེས་ཅན་གྱི་ལེགས་པའི་གོམས་སྤྲེལ་བསྐྱར་
རྒྱས་པའི་བསམ་སློབ་ངལ་རྩལ་བྱུང་པར་ཅན་ཞིག་ལ་རིག་གནས་ཟེར་ཞེས་ཆོད་འཛིན་ཤེད་ཚོགས་

ཡང་བཤད་རྒྱན་ནམ་བསམ་གཞིག་གི་ཤེད་སྤྱིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཤེས་ཡིན་དང་རིག་གནས་
གནིས་སྤྱི་ཙམ་གྱི་རྒྱས་པ་སོ་སོར་བཟུང་སྟེ། ཤེས་ཡིན་ཞེས་པ་བཅོད་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་
སློབ་ངར་ཤུགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་། རིག་གནས་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱ་བ་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་བསམ་སློབ་ངར་ཤུགས་ཀྱི་གནས་བབས་གང་ཡིན་རྒྱན་འབྲམས་སུ་སོང་བཞིག་ལ་ཟེར་
ཞེས་ཀྱང་བཅོད་ཚོགས་པར་སྟེན་ཞེས་བཤད་འདུག་གོ། །

མེས་པོའི་སྲོལ་རྒྱན་དེ་དག་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་སྟེང་བ།

སྤྱིར་སྟེན་རྒྱགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་ལས་མ་བཞལ་ན། རྩ་སྟོན་མ་དག་ལས་བཞལ་
ཐབས་མེད་ལ། རྩ་སྟོབ་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མ་བྲལ་ན་ཀྱང་འགྲོ་གཅན་གཟན་ལས་རྣམ་པར་
རྒྱལ་ཤེད་དཀའ། རྩ་སྟོབ་འཚོ་བའི་ངང་རྒྱལ་ལས་འདས་པའི་གདོད་མའི་མི་སྡེ་ནས་བཟུང་སྐབས་
བབས་སོ་སོའི་གོམས་རྒྱན་ཁོད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་དང་ངེས་གནས་སྐབས་སོ་སོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འབྲས་
སྒོ་ཆང་བའི་དགོས་མཁོ་ངེས་ཅན་རེ་བཟུང་ཡོད་པར་ཆོད་འཛིན་བྱུང་། ཐོག་མའི་མགྱར་སྤྱི་ལྟ་
བུར་ཆ་བཞག་ནའང་གདོད་མའི་མི་སྡེ་དེར་ཕན་རྒྱུན་བདེ་སྤྱིར་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱ་གཞག་བསྐྱབས་
འདུག་པར་མ་ཟད། རི་བྲག་གཡང་གཟར་སོགས་མཐོང་བའི་སྤྱི་གཡའ་བའི་དངངས་སྐྱག་གི་འདུ་
ཤེས་དག་ཀྱང་། འཛིགས་སུ་རུང་བའི་རི་བྲག་དེ་དག་ལ་གུས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བཅོད་པའི་མགྱར་
ཚོག་རྣམས་ཀྱིས་བསལ་བྱུང་འདུག དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་དུས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་གོམས་ནས་ཡོང་
བའི་རིག་གནས་མང་གཞི་ཅན་གྱི་སྲོལ་རྒྱན་དག་གིས་མི་སྡེ་འཕེལ་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དང་དེའི་མཁོ་དགོས་
བྱུང་འཕགས་ཀྱི་བྱ་གཞག་བསྐྱབས་འདུག་པ་མཐོང་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་བབས་ཅི་སྟེད་ཅིག་གིས་
གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

ཡང་གཅིག་སྟེང་ན། སྤར་སྲོལ་རྒྱན་སྟོང་བྱས་པ་ལས་དེང་དུས་ང་ཚོ་མི་རིགས་གཞན་
དང་དབྱེད་པ་མཉམ་གཤིབ་ཀྱིས་གསོ་དབྱེད་སྤྲོན་གྱི་རིག་པ་དང་། མངོས་རྩལ་བཟོ་ལས་རིག་

པ། ཚུམ་ཅུལ་སྒྲིག་དག་གི་རིག་པ། ད་དུང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་གཏན་
ཆོགས་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་དབྱ་མའི་རིག་པ་སོགས་གཞན་ནམས་འགུལ་ཆུང་ཆུང་ཞིང་། གཞན་
གྱི་རིག་གཞུང་དང་དབྱུང་བསྐྱར་འོས་པ་ག་སྟག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལས་དབྱེད་དུ་སྤྱི་གནས་ལ་སྒྲིན་པ་འབྲིགས་པ་བཞིན་མི་
རིགས་ཤིག་གི་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཁྱོད་ཁྱོད་ཕྱར་དུ་བྱུང་ཡོང་བ་ཞིག་གང་ནས་ཡིན།

སྒྲུབ་ཡང་སྒྲེང་ན། འུ་ཕུ་ཆོ་གོང་བར་ཐ་གསུམ་གྱིས་རང་མི་རིགས་འདི་འཛམ་གླིང་ནང་
རྗེས་ལུས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ཞིག་དུ་བགངས་དང་བགང་བཞིན་པ་གང་ལྟར་ཡང་། གཞན་དང་མི་འདྲ་
བའི་སྟོབས་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ན་འབར་བའི་སྟིང་སྟོབས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི། འུ་ཆོ་མི་གཞི་རང་ཉིད་
ཀྱི་དོས་ནས་ཁྱད་དུ་འཕགས་སོང་བ་དང་། རང་རྒྱུགས་ཡོད་སོང་བ་ཞིག་མ་རེད་ལ། དཔའ་ངར་
ལྡན་སོང་བ་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་གཏད་ནས་མ་རེད། དེ་ཅམ་ལ་གཞིགས་ན་གཞན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་
ང་ཆོ་དང་འདྲ་མཉམ་ཁོ་ན་ལས་ང་ཆོ་ལས་དམན་ས་བཟུང་མེད་པ་མི་ཆོས་རང་ལུགས་པའི་འཛིག་
རྟེན་འདིས་ང་ཆོར་ནན་བཤད་བྱས་ཡོད། འོ་ན་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན། དེང་གི་དུས་རབས་དང་མཐུན་
པའི་འཛིག་རྟེན་ཡར་ཐོན་གྱི་དོ་ཤོ་ལ་དགོས་ཤིང་མཁོ་བ་ནི། རིག་གནས་སྟོན་ཐོན་རེད། རིག་
གནས་སྟོན་ཐོན་དེ་ལ་རྒྱ་ན་མཐོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་འགའ་དགོས་པ་ནི། མ་གནས་ཀྱི་སྤྱུས་ཀ་དག་པའི་
ཐོག་ཡར་ཐོན་གྱི་རྒྱ་ཅུལ་མཐོ་བ་དང་། བྱི་རིག་ནང་འདྲེན་ལ་འཁོར་ལམ་ཡངས་པོར་སྟོན་ཞིང་
དབྱེས་འཇུག་གི་ངང་རྒྱལ་བརྒྱུད་རང་མི་རིགས་ཀྱི་གར་སྟེགས་སུ་བསུ་བྱུང་བ་བཅས་རེད། ང་
ཆོར་མཆོན་ན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱ་ཅུལ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཆང་ཡོད། དེ་ཡང་སྟོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་
འཛིན་བྱས་པའི་བྱགས་རྗེ་ལས་ནམ་མཁའི་ལྷ་ཡིས་ཆར་རྒྱུའི་ཟེགས་མ་དང་ལྷན་དུ་སྟོར་དུ་གནང་
ཡོང་བ་ཞིག་གཏད་ནས་མ་ཡིན།

ཡང་གཅིག་སྒྲེང་ན། འཛམ་གླིང་གོ་ལ་རྒྱུམ་པོ་འདིའི་སྟེང་དུ་ཆེས་གངས་ཉུང་དུ་གྱུར་
པའི་འུ་ཆོ། གོ་ལའི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལྟ་བུའི་མི་ཆེན་དག་གིས་གཅེས་སྦྱོང་ངམ་སེམས་ཀྱི་ཆོར་
བ་ཟབས་ཞིག་དུ་འཛིན་བཞིན་པ་མངོན་གསལ་རེད། གྲོགས་པོ་ལགས། ངས་འདི་ལྟར་སྒྲེང་
ན་ཁྱེད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བསམ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཐག་གིས་ཆོད། ཡིན་ནའང་ཆེས་སྒྲིན་གྲགས་ཅན་གྱི་སྟེ་
དངོས་རིག་པ་བ་དང་། རྟོས་གྲུབ་རིག་པ་བ། རྗེས་འགྱུར་རིག་པ་བ། ལྷག་པར་རྟེན་ཁམས་

རིག་པ་བ་སོགས་ལ་པོད་ཅེས་བཞིན་ཆོད་ཅོན་གཉེར་ཞིག་དང་། སོ་སོའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་
 གྱི་གནས་བབས་ལ་ཆེས་མཁོ་དགོས་ཆེ་བ་ཞིག་དུ་སོང་བའང་འདྲ་བུ་ཆོད་མེས་པོ་དཀའ་བྲིན་ཅན་
 དག་གིས་རྩལ་ཁྲག་གི་འགྲོ་གྲོན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་སློལ་རྒྱན་འདི་རྒྱན་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཐབས་
 མཁས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ཆེས་མངོན་གསལ་རེད། དེ་བས་ཀྱང་མེས་པོ་བཙན་པོའི་བྱངས་ཁྲག་
 གི་ཐམ་ཁ་ཆག་འཛིག་ཟད་གསུམ་གྱི་གཡང་སར་རྩྭ་དང་ལ་ཉེ་བའི་དུས་རབས་འདིར་རིག་གཞུང་
 གི་ཙ་བ་མི་འདྲ་བ་དང་། སློལ་རྒྱན་དང་འདྲ་མེས་མི་འདྲ་བའི་མི་རིགས་མང་པོའི་བདེ་འདོད་ཀྱི་
 ཆོར་བའི་ཟབ་སར་སོང་སྟེ། རྩོགས་སོ་སོའི་འདྲ་མེས་ཀྱི་སྤྱིང་བ་ཟབ་སར་ནས་པོད་འདི་ཞི་བདེའི་
 ཅ་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ཆེས་མེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། རྒྱུད་ཁམས་ཙ་འཛིན་
 རིག་པ་ལྟ་བུའི་ཆེས་མཐོའི་དཔུང་བསྟར་ཀྱི་རྩོགས་ལའང་ཆེས་མེད་དུ་མི་རུང་ཞེས་ཆེས་མཚན་
 གན་དང་། ཆེས་རྒྱབ་སྦྱོར་། ཆེས་མཐོ་བའི་སྟེགས་བུ་ཞིག་ཐོབ་བཞིན་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སློས་ཅི་ལ་དགོས།

ལྷག་པར་ཡང་ཤར་རུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་ཆོས་ལུགས་འཐེན་འཁྲུང་མེད་པར་ཡོད་ཆད་གོང་
 བུ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དབང་ལུག་དུ་ལའི་སྒྲ་མར་བཀྱར་ཞིང་། སོ་སོའི་ཉིན་ཞག་གཅིག་
 གི་བདེ་སྟེད་ཀྱི་འདྲ་མེས་ཡན་ཆད་དུ་ལའི་སྒྲ་མ་ལ་རེ་ཞིང་། དུ་ལའི་སྒྲ་མ་ལས་འཆོལ་བཞིན་
 པ་ནི། ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་ལེགས་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་
 བཞིན་ཆོག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དུ་ལའི་སྒྲ་མ་ནི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་ཉམས་
 རྩེང་ཁོ་ནས་བསྐྱུན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་དག་གི་གོམས་སློལ་ལྟར་ཐོག་མེད་
 ནས་མཚན་སྟན་ཅན་གྱི་དུ་ལའི་སྒྲ་མར་བཞེངས་བཅུད་པ་གཏད་ནས་མ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཆེས་མང་
 པོ་ཞིག་གིས་རྩོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་རེ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་པ་ཐམས་ཅད་སློལ་རྒྱན་ཁྱད་འཕགས་
 རིག་གནས་འདི་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་རྒྱབ་འབྲས་ཁོ་ནར་ངེས་པས་ན། སློལ་རྒྱན་
 མདོར་ན་རྒྱབ་འབྲས་ཆེན་གྱི་ཡར་ཐོན་མེད་ཟེར་མཁན་ཆོས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཆེས་གཞུང་པོའི་བཤད་
 ཡམས་དག་མི་རིགས་འདིའི་གནས་བབས་དང་འགྲོར་མིན་བར་ནས་བསྐྱར་ཐུབ་བྱ་རྒྱ་ལས་རིག་
 གནས་འདིའི་གནས་བབས་དང་། གནས་བབས་འདིའི་དགོས་མཁོ། ཡང་ན་མི་རིགས་འདིའི་
 གནས་བབས་དང་། གནས་བབས་འདིར་ཆེས་མཁོ་དགོས་ཆེ་བའི་རྒྱབ་སྦྱོངས་བཙས་ལ་བསམ་

གཞིག་བསྐྱར་དུ་བྱས་ན་ལེགས་ཀྱི་ལས་ད་དུང་པར་འགྲངས་བྱེད་ཉན་གྱི་མ་རེད་ལ།
 ཞི་བདེའི་ཙ་བར་སྐྱེད་བ།

སྒྲིགས་པོ་ལགས། བྱེད་ཀྱིས་སྒྲོག་གིན་སྒྲོག་གིན་འདྲ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་ཟབ་ས་རེ་སྒྲོན་
 དུ་ཤོས་དང་། སྐྱེད་དང་སྒྲོག་བཞིན་པ་འདིས་བྱེད་ལ་སྒྲོབས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ངལ་རྩོལ་
 ཟབ་མོ་རེ་སྐྱེད་པ་ཐག་གིས་ཆོག་དེ་ཡང་ངའི་མེས་པོ་ཆོས་འབད་འབྲངས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་སྐབས་
 ཆེན་ཞིག་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འཛིག་ཏེན་དེ་འཛིག་སྐྱེད་སྒྲོན་ཐོན་ཅན་གྱི་ཞི་བདེའི་ཙ་བར་
 སྐྱེད་དང་སྐྱེད་མུས་སུ་གནས་པ་དེ་ཆེས་བདེན་དོན་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཏམ་བཞོད་རྒྱ་གཞི་
 རེད། ད་དུང་གཏམ་བཞོད་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཙམ་ལས་འདས་པར་བྱས་ཏེ། ཉེན་ཞག་གི་འཆོ་བའི་
 ངར་ཤུགས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བོ་ལ་སྐྱོད་དུ་སྐྱེད་ན། དེ་བས་ཀྱང་སྐབས་ཆེན་གྱི་བྱ་གཞག་སྐབས་
 ཆེན་དུ་མཐོང་ལ། སྐབས་ཆེན་གྱི་རིག་གནས་ཞི་བདེ་ཡི་ཙ་བར་མཐོང་ཡོང་། དེ་ཡང་ཞི་བདེ་
 དང་འཐབ་འཛིང་ནི། སྐབས་ཆེན་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མི་ཡིས་འདྲ་ཤེས་བོ་ལ་སྐྱོད་ཀྱི་ཁ་སྒྲིགས་
 ཁོ་ན་ལས་འཕྲོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཉོག་འཆར་རང་ལུགས་པ་འུ་ཆོ་ལྟ་བུའི་སྤྱིང་གསལ་རང་བཞིན་
 ཅན་གྱི་འདྲ་ཤེས་དག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་བབས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་པས་འདིར་དམིགས་བཀའ་
 གྱིས་བཞོད་བྱར་ལེན་མི་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་ངལ་རྩོལ་གྱི་ལས་ལ་དུང་བའི་མི་བྱ་རེ་རེ་ལ་མཆོན་
 ནའང་རང་གི་འདྲ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་ཞི་བདེ་དང་འཐབ་འཛིང་གང་གི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་མིན་
 ཆོད་འཛིན་ནམ་ཐག་ཆོད་ཤིན་ཏུ་དཀའ། གནད་དོན་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིག་ཡིན་ཏུ་བྱེད་
 རང་གིས་འཆར་ཡན་རང་བཞིན་གྱི་འདྲ་ཤེས་ལ་ཆོད་བགམ་མ་ཐུབ་ན། ས་རོལ་པོ་དང་བྱེད་གཉིས་
 ཡན་ཚུན་ཆེས་སྤང་སེམས་དང་ཆེས་རྒྱལ་སེམས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འདྲ་ཤེས་དེས་རྗེས་འཛིག་འཛིགས་
 པའི་མཆེ་བ་དགུ་བརྟེན་ཅན་ཅན་ཞིག་གི་གདོང་བག་གྱོན་ཏེ་ཡན་ཚུན་འབྲུག་ཚུན་ལ་སྒྲོབས་སེམས་
 སྐྱེད་ཁྲལ་གྱིས་ཞི་བདེ་བག་ཤེབས་ཀྱི་འཆོ་བ་དེ་བྱེད་རང་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་འཆར་ཡན་གྱི་འཛིག་
 ཏེན་ལས་མཐར་བཟོད་བཏང་སྟེ། ཐ་མར་ཆེས་ངམ་གནག་ཅིང་སྒྲོ་གདུང་གི་ངང་ཚུལ་ཅན་གྱི་
 ཆོར་སྤང་ཟབ་མོ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་ཤུགས་རིང་ནས་ཤུགས་རིང་འཐེན་བཞིན་ཉེན་ཞག་དང་ལོ་རྒྱུ་
 བསྐྱལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འཆོའི་མངོན་སུམ་པའི་སྤྱིང་བ་རེད་ལ།

ད་དུང་འདྲ་ཤེས་དེ་ལ་སྐབས་འགྲིག་ན་བྱེད་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་འཕུང་

ལན་ དེ་ལས་ཀྱང་གོ་སྐབས་རེ་གན་མི་སྡེ་དང་ཡུལ་སྡེ། རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་ཐོན་ཡང་འཕུང་
ལ་སྒྱར་སྤྱོད། རྒྱལ་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་ཉལ་མ་སྤྱོད་པའི་ཁོད་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འབྲུག་ཆེན་གཉིས་
པ་ཡོང་ཀྱིན་ལ་བསམ་གཞིག་གོས་དང་། དང་པོར་ཡུལ་སྡེ་འགའ་ཞིག་གི་ཚོད་སྡེ་དང་ཡིན་མོད།
དེ་ཡང་རིགས་པའི་དབང་རྒྱལ་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡུལ་སྡེ་དེ་དག་གི་འབྲུག་ཚོད་
ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་དབང་འཛིན་པ་འགའ་རེ། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་སྐར་ཆ་འགའ་ཡི་
རྒྱལ་ཡུན་ལ་མི་བྱ་ཞིག་གིས་འབྲུག་སྤྱི་ལཱ་ཁོང་འཛིན་མ་ཐུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རང་
ཆོའི་མི་ཆོའི་སྤྱི་ལཱ་དང་གིན་རྒྱ་འབྲེལ་བས་ན་བསྐྱར་བཤད་ཀྱི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་ཅི་ཞིག་བྱ།
དཔེར་ན་ཁྱེད་རང་ར་བཞི་བ་ཞིག་དང་འཕྲད་དེ་དེས་ཁྱེད་ལ་ཆང་སྟོད་ཀྱིས་རུང་ཅམ་དེག་པའི་དབང་
དུ་བཏང་ན། སྐབས་དེར་ཁྱེད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱོད་མེད་ཅེས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལན་སྟོན་
བྱས་ཆོ་ཁོ་བོ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་མེད་ཅེས་བྱས་ཅན་ཞིག་ཡིན་སྤྱོད་པས་ཁྱེད་རང་གི་བདེ་སྤྱོད་ལ་སྟོན་ཏེ་
འབྲུག་ཆེན་གསུམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱོད་པས་ཆར་བ་རེད། རྒྱ་མཆན་
དེ་དག་ལ་གཞིགས་ཆོ། ཁྱེད་རང་དང་ཁྱེད་རང་གི་འཛིན་ཏེན་ལ་ཞི་བདེ་བོ་མིན་ཁྱེད་རང་ཐེ་
བའི་མི་བྱ་དག་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་སྤངས་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་རགས་ལས་ཡོད་པས་ན་དེ་ཉིད་
སེལ་བའི་བྱེད་ཐབས་དེས་པར་དུ་འཛོལ་དགོས། དེ་ཡང་ཁྱེད་རང་ཐེ་བའི་རང་བདེ་འདོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་སྤྱི་ལཱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོར་བ་ཟབ་མོའི་སྟོན་ནས་འདུ་ཤེས་སྤངས་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་རྒྱ་
དེ་ཆེས་མཆོག་དུ་བྱུར་པའི་བྱེད་ཐབས་ཡིན། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་ལེགས་
ཉེས་གང་ཡིན་བཏགས་ཐབས། ཉེས་པའི་ཚུགས་སུ་གཏོགས་ཆོ་འགོག་ཐབས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
བསམ་སྟོན་སྟེད་ཚུལ། ལེགས་པའི་ཚུགས་སུ་གཏོགས་ཆོ་དེ་རང་གི་བསམ་སྟོན་རྒྱ་ནག་གནས་ཐུབ་
པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་གཞི་འཛིན་ཚུལ། གཞི་རུང་ཅམ་ཚུགས་དུས་སྟེད་སྤྱི་ལཱ་ལ་བརྩོན་ཐབས།
བརྩོན་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་གོམས་འདེས་ཀྱི་སྤྱི་ལཱ་བརྩོན་ཐོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་ལེན་
ཚུལ་སྤྱོད་ལེགས་པར་འཛོལ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་འཛོལ་སྤྱོད་དེ་ནི་ཁྱུ་མ་གཟུགས་
ཅན་གྱི་འཛིན་ཏེན་འདོད་སྤྱོད་དུ་བྱུག་ཐུབ་པའི་རིག་གཞུང་སྤྱི་ལཱ་ཅན་གྱི་པོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུགས་
འདི་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལས་རིག་གཞུང་གཞན་ལས་འབྲས་སྟོན་ཆར་བའི་འཛོལ་སྤྱོད་ནམ་དག་
ཅིག་ཆེད་ཐུབ་པ་སྤྱོད་མཐའ་ཅམ་དུ་ཟད་པས་རིག་གཞུང་གཞན་དང་སྤྱི་ལཱ་གཞན་ལ་གོམས་

པའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ཟླ་དུ་ཙུམ་དཔང་བ་དག་གིས་ཀྱང་འདི་ནི་བདེའི་ཙུམ་བཟེད་ཅེས་སྒྲུབ་
གིན་ཡོད་པ་རེད་ལ། བདེན་དོན་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྲགས་པའི་དབྱུང་ཐབས་ཀྱི་མཐའ་དོན་གསལ་
ཏེ། ལ་བསྒྲགས་ལུང་བསྒྲགས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པའང་རེད།

ཡང་གཅིག་སྒྲུབ་ན། ངས་འདི་ལྟར་བཤད་ཡོང་དུས་སྒྲོག་པ་པོ་ཁྱེད་ཀྱི་འཆར་སྒྲུབ་ལ་
མཐའ་དོན་མི་གསལ་བའི་བན་བྱན་ཞིག་གམ། ཡང་ན་སྤྱོད་ཁྱེད་ཀྱི་བའི་བདེ་ལྟར་ལྟར་གི་སྤྱོད་བ་
ཞིག་ཡོང་བུ་ཐག་གིས་ཆོད། ཡིན་ནའང་ནང་བསྟན་འདོར་དགོས་པར་འདོད་པ་དག་གིས་གཟབ་
གཟབ་མ་བྱས་ན། ཡང་ན་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་སྤར་ནས་དོར་ཡོད་ན། འདི་ལྟ་ཕྱི་འཛམ་གླིང་
རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཆན་སྟན་ཞིག་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྟེང་དུ་ཐོབ་དགའ་བུ་རེད་ལ།
བྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་སྒྲུབ་བ།

འུ་བྱ་ཆོར་ཆེས་དཔའ་འཛངས་ལྟན་པའི་མེས་པོ་བཅན་པོ་རེ་ཡོད་པས་ནི། དེང་རབས་
སུ་གྲགས་པའི་སྟན་གྲགས་ཅན་གྱི་དུས་ཚུགས་འདི་ལྟ་ཕྱི་འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་སྒྲུབ་རན་པོ་ཞིག་གམ་
ཞབས་རྗེས་ཞེས་སྟོན་རན་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཀྱན་གྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་གམ་ཀྱན་
ལ་འགྲམ་ཆུ་ལྟར་བཞིག་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ནའང་ཐར་མི་ཆེ། ཡིན་ནའང་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་
ལྡོག་དང་། ཟུང་བྱེད་གི་དཔལ་ཡོན་ཆད་མཐོར་སྒྲེབས་ཏེ་མི་རྒྱལ་ལ་འདི་ཡིན་གཏད་སོ་མེད་
པའི་ལ་མ་ཟུང་གི་འདུ་ཤེས་གསར་པའི་སྒྲུབ་ཆུ་ལ་ཞིག་སྒྲེབས་ཡོང་དུས། ཤ་ཁྲག་རྩས་རྒྱུད་གཅིག་
པའི་ཏེ་མ་ལ་ལ་བའམ་བྱ་སྟོད་མི་རིགས་སམ་ཡང་ན་བོད་མི་རིགས་ཏེ་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དུ་
གྲགས་པའི་འུ་བྱ་ཆོས་ཀྱང་ངང་ཆུ་ལ་དེ་བརྒྱུད་དགོས་པ་ལས་དེ་ལ་ཟུར་མི་བྱལ་བ་དུས་རབས་འདིས་
ང་ཆོར་སྤྱད་པའི་དགའ་ངལ་རེད། ཡིན་ནའང་ང་ཆོས་ལ་མ་ཟུང་གི་ངང་ཆུ་ལ་དེ་བརྒྱུད་བཞིན་
འདུ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཡོད་ཆད་ལ་མ་ཟུང་དུ་མི་སྤྱུལ་བར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་འོད་སྟོང་ལྟན་
པའི་རིག་གཞུང་འདི་འང་སྤྱོད་སེམས་ལྟན་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་ལེན་བྱལ་དགོས་པར་མ་ཟད། བསམ་
གཞིག་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ། སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ནས་ངལ་
ཚོ་ལ་དང་དུ་ལེན་བྱལ་བ་བྱ་དགོས།

འདུ་ཤེས་དང་དབྱེ་འབྱེད་སྒྲུབ་བ།

རང་ཉིད་ཅི་ཞིག་གི་ལས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པའམ་འཇུག་བཞིན་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་།

དེ་དང་དེ་ལ་ད་ནས་བཟུང་ངས་བྱེད་དགོས་སྟེ་ཕ་དང་འདི་ལྟར་བྱུང་བ་ཇི་ཡིན་སྟེ་ཕ་པའི་གཟུང་
ནས་པའི་འདུ་ཤེས་རེ་རེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ནི་ཁྱེད་ལ་དབང་སྲིད་པའི་ཤེས་རིག་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཆར་གཞི་རེད། འདྲ་བའི་སློལ་རྒྱན་གྱི་དང་འདི་དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཆོར་བས་བཟེན་ནས་ཡོད་སྟབས།
རང་ཉིད་ལ་གཞན་གྱིས་དམན་པར་སྒྲིམ་ན་མི་བདེ་ལ་ལེགས་པར་བཞེད་ན་ཤིང་ཉེ་བུ་སྲིད། དེ་ལྟར་
ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་ལེགས་པར་བཞེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།

ད་དུང་གཅིག་གླེང་ན། ཉི་མ་གང་འབྲེལ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཆོར་སྒྲུང་ཡོད་པའི་སློལ་རྒྱན་
སྐུ་མས་དང་། ཆེས་ཆུང་ས་ནས་ཁྱེད་རང་གིས་ཞལ་ལག་བཟོས་པ་ལེགས་པོ་མི་འདུག་ཅེས་བཞེད་
ཆོ་འོ་འཐབ་འབྲུག་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱ་གཞག་གི་ངང་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ་ཕ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། གང་
ཅི་མ་འགྲིག་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཙལ་ནས་དེ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ཚུགས་ལ་འབད་དགོས་སྟེ་ཕ་པའི་འདུ་ཤེས་
རེ་མངོན་དུ་ཤོས་དང་། དེའི་བྱེད་རྒྱུས་ལས་རིགས་སྒྲོ་སྒྲུང་གསལ་བའི་སྲིད་སྲིང་གི་ལམ་བུ་
རེ་རྒྱུད་མི་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་གཉེན་པ་ཞིག་ལ་
མཆོན་ན། སྐད་ཡིག་འདིས་ཁྱེད་ཀྱི་མི་ཆོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མ་རེད། འདི་སྒྲུང་བའི་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་བཞེད་མཁན་ཡང་ཡོད་ལ་ཉིན་ཞིག་སློབ་པ་པོ་འམ་མི་བྱེད་ལ་དམིགས་བཀའ་གྱིས་བཞེད་
ཆོ། ཆོར་སྒྲུང་དབུན་པའི་འཆར་ཡན་གྱི་ངང་ཚུལ་ལས་འདས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མ་མིན་སྟེ་
པའི་བསམ་གཞིག་བྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་དེ་ཆོར་སྒྲུང་ཟབ་ས་ཞིག་ནས་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་
བས་ཀྱང་སློལ་རྒྱན་འདི་མ་དོར་ན་ཡར་ཐོན་མེད་ཅེས་བཞེད་ཆོ། ལྷན་པོ་རྒྱ་སྒྲུང་གི་སྲིད་ཅེས་
པའི་གཏམ་དཔེ་ཡི་རྒྱུ་སློལ་འགྲོ་བར་དོན་དངོས་སུ་ཕན་ཐོགས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་
སམ་མི་རིགས་འདི་ལ་དུས་རབས་འདི་ར་ཆེས་མེད་མི་རུང་གི་གནས་བབས་དེ་གང་ཡིན་སྟེ་ཕ་པའི་
འདུ་ཤེས་སོགས་མངོན་ན་ལེགས་ཉེས་གང་བྱས་ཀྱང་གོ་མེད་ཆོར་མེད་དུ་མི་འདུག་པར་ཅི་ཡིན་
སྟེ་ཕ་པའི་དབྱེད་ཐབས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་སྒྲུང་ཅན་རེ་མངོན་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཤིན་
ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་འགངས་ཆོ།

ཡང་གཅིག་གླེང་བ། ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་སེམས་ཆོར་ཟབ་ས་ཞིག་ནས་སྐུ་མས་དང་། རྒྱུང་
བ་མངོན་གྱི་པའི་རྒྱན་ཐུན་གྱི་ཆོར་བའི་ཁྲོད། ཁྱེད་རང་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་གནོད་པ་ཕན་བྱ་
རེ་ལས་མ་བསྐྱལ་ན་འདྲ་ཉིན་ཞིག་ངས་དེ་ལ་སློལ་སྟེ་ཕ་པའི་དཀའ་ངལ་ཅན་གྱི་ཆོར་སྒྲུང་རེ་ཡོད་

བ་བཞིན། གཞན་དག་གིས་ཁྱེད་ལ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱོད་ནའང་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་སྒྲིམ་ཅི་ལ་དགོས།
 རྣམ་ཞིག་རྒྱུ་དབང་དང་འཕྲད་དེ་དེ་བས་ཀྱང་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དཀའ་སྤྱད་གི་དོན་
 རྒྱུ་མང་དག་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཐ་མར་ཁྱེད་ཀྱི་བྱང་ས་ཁྲག་གི་རྣམ་པ་ས་དོའི་
 རང་འཐིམ་སྟེ། ཆེས་གཅེས་ཤིང་མངས་པའི་ཆེ་སྒྲིག་གི་ངོ་པོ་འཇིག་རྟེན་དང་བྲལ་ཉེན་ཆེ། རྟེ་
 ལྟར་བསམ་གཞིག་གི་རྣམ་པ་ཡོད་ཆད་ཁྱེད་ཀྱི་མི་ཆེ་ཡི་བདེ་སྤྱད་དང་ཆེ་སྒྲིག་གི་རིན་ཐང་སྤྱགས་
 སུ་བསྐྱུས་དང་། སྐར་ཆ་རེ་རེའི་ནོར་འབྱུང་ལ་ཀྱི་ཁྱོད་ནའང་ཆེས་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བའི་མུན་ནག་
 གི་འབྱུང་རྒྱུ་མང་དག་རེ་གསལ་ཡོང་། ཡིན་ནའང་དེ་རིང་ནས་བཟུང་ཁྱེད་རང་གི་འདུ་ཤེས་
 ཟབ་ས་ན་གནས་པའི་ཉེན་ཁའི་འབྱུང་རིམ་དེ་དག་དཔྱེ་འབྱེད་ཐང་དོར་གྱི་སྤྱགས་ལ་བསམ་གཞིག་
 གིས་དང་། ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་ཁྱེད་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཡོང་བ་བཞིན་
 དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་བྱམས་ན་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་བྱམས་ཡོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་གཤིས་
 རེད། ད་ལྟ་ནས་བཟུང་ཁྱེད་རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་སུ་འདྲ་ཞིག་ལས་དཀའ་སྤྱད་
 གི་རྣམ་པ་ཇི་ཞིག་མཐོང་ནའང་ཁྱེད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དེ་གོ་མེད་ཆོར་མེད་ཅིག་གི་ངང་དུ་མི་འཇོག་
 པར་སེམས་ཆོར་ཟབ་མོ་ཞིག་གིས་ཁོ་བོའི་གནས་བབས་ལ་བསམ་གཞིག་དང་། དཀའ་ངལ་དེ་
 ད་ལྟ་རང་སྟེང་དུ་ཡོད་ན་ཅི་འདྲ་སྒྲིམ་པའི་འདུ་ཤེས་རེ་མངོན་དུ་གོས་དང་། མྱོང་སྤང་ངེས་ཅན་
 པ་ཞིག་ཡོང་བར་ངེས་ལ། འདུ་ཤེས་དེའི་ངང་སྐར་ཡང་ཁོ་བོ་ལ་བཞུས་ཆེ་སྐར་ལས་ཀྱང་ཆག་
 སྒོ་སྒྲིམ་པའི་ཆོར་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་ངང་གིས་ཡོང་། ཆོར་སྤང་དེ་ལ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་ཆེ་
 ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གནོད་པའི་བྱེད་སྒོ་རྒྱུང་དུ་འགྲོ་ཞིང་། གཞན་དག་ཁྱེད་ལ་དྲངས་པའི་འདུན་
 པ་ངང་གིས་འཕེལ་རྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཞི་བདེ་དང་སྤྱིང་འཇགས་བསྐྱུན་བྱུང་བར་མ་ཟད།
 རྟེང་འཇགས་དེས་སྒྲོ་སེམས་ལྡན་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ངལ་ཚོ་ལ་མངོན་དུ་བྱས་རྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་
 འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཟབ་ས་ན་གནས་པའི་གཞན་ལ་གནོད་ན་མི་འདོད་པའི་ཆོར་སྤང་ལ་སྦྱེད་འཕེལ་གྱི་
 རྣམ་པ་ངང་གིས་བསུས་ནས་འབྲུག་ཚོད་ཀྱི་བྱེད་ལས་རིང་དུ་གཏོང་བྱུང་། དེ་ལྟར་རིག་གཞུང་
 ལ་མཁོ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་ཤེས་ལ་མཁོ་བའི་ཆོར་སྤང་། ཆོར་སྤང་ལ་ཉེ་བའི་གོམས་
 པ་སོགས་རིམ་བསྐྱུས་བྱས་ཆེ། རྒྱ་ཁྱབ་པའི་ནང་བཞུན་རིག་གཞུང་གིས་ཁྱེད་ལ་གནང་བའི་
 བྱེད་སྒོ་རྣམས་སྒྲོ་སེམས་ཆེན་པོས་དང་དུ་ལེན་བྱུང་བར་མ་ཟད། མངས་ནས་མ་འོངས་འཆོ་བའི་

ཐོན་པུ་ཐུབ་པའི་རིག་གཞུང་གི་སྟིང་པོ་ལོངས་སུ་སྦྱོང་ཐུབ་ལ། དེ་དར་སྤེལ་གྱི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་
ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོར་སྤང་དང་འདྲིས་བཞུགས་ནས་ཡང་ངལ་རྩལ་ལ་སྦྱོར་འཕེལ་རྒྱ་ལས་དང་དུ་ལེན་
མ་འདོད་པའི་སྤང་བ་འཁོར་མི་སྤྱིད་དོ། །

རྩེ་ཡང་སྤང་བ།

དེ་ལྟར་བསམ་གཞིག་གི་རྒྱས་པ་ཐབས་ལམ་དུ་བསྐྱར་རྟེ། ཐབས་ལམ་གྱི་ཡོད་ཚད་འདྲ་
ཞེས་ཐབས་ཞིག་གི་རྒྱ་རྒྱ་བཅུག་ནས་ད་དུང་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ནི། དེ་རིང་གི་དུས་ཆེགས་
པ་དེར་སྦྱོར་ཆོག་པའི་གི་འོ་པོའི་ཐོག་ནས་ཅི་ཞིག་རྒྱན་སྦྱོང་བྱ་དགོས་ན། སྦྱོར་ཆོག་གི་བསམ་
ཕྱོགས་དང་ཉེ་དགོས་པ་ནི། ཐབས་ལམ་གྱི་སྟིང་པོ་རེད། འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གིས་ཀྱང་ཕ་
ཆོར་ཡོད་པའི་མང་དག་ཅིག་དེང་རབས་པར་གྲགས་པའི་རྒྱབ་སྦྱོགས་རིག་གནས་དང་དཔུང་བསྐྱར་
གིས་སྟིང་པོ་ལེན་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་དང་གསུང་བཞིན་པ་ལྟར་ང་ཚོས་ཀྱང་སོ་སོའི་
གཟུགས་འདས་རིག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འཕམ་སེམས་ཆོར་ཐབས་ཞིག་ནས་དང་དུ་ལེན་དགོས་
པ་དེ་རིང་གི་དུས་རབས་འདིར་རང་གི་རིག་གནས་དེ་འཇམ་སྦྱང་དུ་གནས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱ་ཉག་
ཅིག་རེད། དེ་ཡང་གསོ་དཔུང་རིག་པ་དང་རྩོམ་རྩལ་སྟན་པ་གི་རིག་པ་ལྟར་བརྩམས་ན། རྒྱབ་
སྦྱོགས་གསོ་བ་རིག་པ་དང་རྩོམ་རྩལ་རིག་པའི་ཉམས་སྦྱོང་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གྱིས་ལེགས་ཆ་བསྐྱར་
ལེན་བྱ་དགོས་ལ། ལྷག་པར་རྩོམ་རིག་ལ་མཆོན་ན་རྒྱབ་སྦྱོགས་དེང་རབས་སྦྱོར་བའི་རྩོམ་རིག་གི་
སྟིང་པོར་རྩེ་ཡང་མཆོན་དོན་རང་ལུགས་པའི་མཆོན་ཚུལ་ལམ་ལུགས་དང་རང་གི་སྲོལ་རྒྱན་
ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན་ཚུལ་ལམ་ལུགས་གཉིས་དཔུང་ཞིབ་གྱིས་ལེགས་ཆ་བསྐྱར་ལེན་དང་། ཡང་ན་དོན་
རིག་པ་ལྟར་བརྩམས་ན། རྒྱབ་སྦྱོགས་ཆོན་རྩལ་རིག་པ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་
རྟེན་འབྱུང་གི་རིག་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལྟོས་བཏགས་ཞེས་པའི་དོན་སྟིང་པོ་མེད་གནས་བབས་
ལས་ཨའི་དབྱེན་སེམས་སྦྱོར་ཆོན་ལྟུང་རགས་པ་འཕམ་སྦྱོགས་གཅིག་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་བཤད་
ཚུལ་ལ་ཁ་སློང་མང་པོ་བྱེད་རྒྱས་པར་མ་ཟད། ཅི་ཤིང་སྦྱོགས་གཟུགས་ཅན་དག་གི་འབྱུང་གཞིའི་
རྒྱལ་ཕྱན་ཕྱོད་འཕྲུལ་སྦྱོར་ཆོན་པའི་རྩེ་ཡང་རིག་པ་དང་། སྦྱོང་དོན་རིག་པ་སྦྱོགས་
ཀྱི་ནང་དུ་བྱུང་བའི་གསལ་ཁའི་གནས་བབས་ལས་ང་ཚོས་མི་རྟག་པ་འཕམ་སྦྱོང་ཅིག་མ་ཞེས་བཤད་
པའི་ལམ་ལུགས་ལས་ཁ་སློང་དུ་ལེན་དགོས་པའང་ཤིན་ཏུ་མང་།

ཡང་ནམ་ཤེས་རིག་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། ཁོང་ཆོའི་མྱོང་སྤང་དུ་མ་ཐོན་པའི་གོ་ཉོགས་
མང་དུ་སྒེལ་བྱུང་ལ། ཁོང་ཆོའི་བཤད་རྒྱུ་ཁོད་ཀྱི་བསམ་མཐོ་ཞེས་ཆད་གཞི་ཁྲད་པའི་ཙ་ཕན་
ཕ་མོའི་འགྲུལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ཤས་དེ་ཙམ་ཞིག་བསམ་མཐོ་འམ་ནམ་ཤེས་སུ་མི་རུང་མོད། འོན་ཀྱང་
བཤད་ཚུལ་དེ་ལས་ང་ཆོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཁོད་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཅན་སྤྱི་
མོའི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་གསལ་ཁ་ནང་འདྲེན་གྱི་བྱ་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མང་སྤྲུལ་འཛིག་
རྟེན་དབང་ཕྱག་གིས་ཀྱང་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ན་ལེགས་ཆ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་བསྟན་པ་འདི་ལྟ་བུ་དག་
ལ་དགོངས་པར་གདོན་མི་ཟེའོང་། ཕྱི་རིག་ནང་འདྲེན་གནང་རོགས་ཞེས་ང་ཆོར་མེ་པའི་ཚུལ་
དུ་གསུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་འང་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

ཡང་གཅིག་སྒྲུང་ན། འདི་ནི་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་ཞིབ་བསྟར་རམ་འགྲན་ཚོད་ཀྱི་
ཐབས་ལམ་ལེགས་ཤོས་ཡིན་ཞིང་། ཞིབ་བསྟར་མེད་ན་ཆད་མཐོའི་སྤྱོན་ཐོན་གྱི་ནམ་པ་ཡོང་
མི་སྲིད་ལ། འགྲན་ཚོད་མེད་ན་ཤེས་རིག་གི་གྲུབ་འབྲས་མངོན་མི་སྲིད་ཅེས་པ་ནི་རྒྱལ་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྤྱོན་ཐོན་རིག་པ་བ་དག་གི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ། །

ཉེན་ཁ་སྒྲུང་བ།

ཡལ་ཉེན་ཆེ་རུབ་ཉེན་ཡོད་ཅེས་སྒྲུང་བ་རྒྱ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་བཙལ་ན། མང་
པོ་ཞིག་ཉམས་ཟིན་འདུག གསོ་བ་རིག་པའི་ཆ་ལ་མཆོན་ན་འུ་ཆོའི་མི་རབས་གོང་མ་རང་ལ་བཞུས་
ནས་བརྒྱལ་བ་ནང་ནས་གཅིག་ལྟ་བུར་བརྒྱུད་ན། འདྲེན་སྤྱོད་ཀྱི་གསལ་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་
རྩ་དབྱེད་ཀྱི་གསལ་ཁ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་འཕགས་ལྟན་ཞིང་། ད་ལྟ་རང་ལ་མཁོ་བའི་སྤྱོན་
གྱི་སྤེལ་ཁ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྒྲིག་བྱུང་པར་མ་ཟད། བཅོས་མེད་དུ་གྲགས་པའི་ནད་རིགས་མང་དག་
ཅིག་ལ་སྐབས་དེ་དང་དེར་ཁོང་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་དང་བསམ་གཞིག་ལས་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་སྤེལ་ཁ་རེ་རེ་བཏོད་དེ་ནད་རིགས་དེ་དག་སེལ་བྱུང་པར་བཤད། དེ་ཡང་སྐབས་དེར་ཉ་
ཡི་རིགས་ལ་ཆམ་ནད་ལྟ་བུའི་ཉེན་ཆད་སྤོང་བའི་ནད་གཞི་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་ཉ་སྤྱོད་སེར་མོ་ཞེས་
པ་དང་། མྱོ་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ནད་དུ་ཁྱག་ནག་བྱུང་བའི་ནད་ཡམས་ཤིག་བྱུང་བ་ལ་དེ་སེལ་བྱེད་དུ་
དཀར་པོ་ཡར་འདྲེན། ཆ་གང་འཐབ་པའི་ཡམས་ནད་སེལ་བྱེད་དུ་ཆ་གང་དེའི་འབྱེད་ཅེས་པ་སོགས་
མང་དག་ཅིག་གསར་དུ་བཏོད་པ་དང་སྐབས་སུ་འང་ཡམས་ནད་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་འགོག་བྱེད་

ཏུ་ཤོག་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་ད་པའི་ན་ཡོད་ན་འདྲ་། དེ་དག་རྒྱ་ཆེ་མི་རབས་འདིར་དེ་ལྟ་ཏུ་འདི་རྒྱས་ལྡན་གྱི་
 ལྟ་རྒྱུ་རྒྱལ་པོ་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་མ་ཟད། ཆེས་ཙམ་ཆེ་པའི་དཔུང་ཐབས་རིག་པའི་
 ལག་ལེན་མང་པོ་ཞིག་ཡལ་བེན་ཞིང་། ད་ལྟ་ཏུ་ཟད་པེ་ཡོད་པ་དག་གྲང་པོ་པོ་ཆེ་ཡལ་ནས་ཆེ་
 ཡལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལས་ཆད་རྒྱས་པེས་ཅན་པེའི་སྒོ་རྒྱན་འཛིན་ཀྱི་ད་མཐན་མཐོང་བྱུང་གོ་ན་
 པོ་པེ་དཔལ། དེ་པའི་ན་ཏུ་སྒྲུ་དང་ཅིས་དཔུང་རིག་པའི་སྤྱོད་ལས་ནས་གྲང་གན་འདྲིང་གཉིས་བསྐྱར་
 ཐབས་གཏང་ནས་མེད་པས་ཉམས་བེན་པ་མངས་སེམས་ཆེདོ། །དུང་གི་ན་ཏུ་ནས་གྲང་གཟུབ་
 གཟུབ་མ་བྱས་ན་ད་ལྟ་ཆེ་ལ་ཡོད་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་འདི་འདྲ་ཆན་རིག་པ་སྒྲུ་སེར་མིག་སྤྱོན་
 དག་ལ་གཅིག་ཤོར་གཉིས་ཤོར་གྱིས་མཐར་དེ་དག་གིས་གཏན་འཁེབས་གསར་པའི་རང་པའི་ན་ཅན་
 གྱི་རིག་གཞུང་གི་སྤྱིང་པོ་ཆགས་ཉེན་གི་ན་ཏུ་ཆེདོ། །

མདུག་མཐའི་བསམ་གཞིགས།

པུའི་པ།

གྱིར་པུ་དེ་ཟིན་པ་ལྟ་བུའི་དབྱ་ཤེས་ཟབ་མོ་ཞིག་དང་། དེས་པསྐྱལ་པའི་དང་ལེན་རང་
 བཞིན་ཅན་གྱི་རལ་ཙོ་ལ་ཟབ་མོ་ཞིག་གིས་ལུབ་འབྲས་རྟེན་པའི་འབད་འཐུངས་འེ་བྱེད་མ་ཐུབ་ན།
 དེ་ཅིང་མྱོད་གཞུང་གིས་རང་མི་རིགས་འདི་བརྒྱགས་སོང་། རིག་གཞུང་འདི་རྒྱབ་སོང་ཞེས་སྒྲེང་
 བཟུང་པ་ཙམ་གྱིས་མན་རྒྱས་ཐོན་རྒྱ་རྩེ་ཅི། དུང་ཕྱི་པའོ་ལ་ནས་ཕྱི་པའོ་ལ་སོང་ནེ་བཟུང་ན་
 དེ་ཅིང་མྱོད་གཞུང་གི་ཐུགས་བསམ་འབྲུབ་ཐབས་ལ་དེ་ལས་རྣམས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོར་ཅི་ཞིག་ཡོད།

གཏིང་།

འདིག་ཉིན་དབང་རྒྱག་ཏུ་པའི་རྒྱ་མ་མཚོག་གིས་མ་འོངས་པའི་ལས་གཞི་དང་འགྱུར་ལྡོག་
ཐམས་ཅད་མངོན་མཐོང་ལྟ་བུའི་ངང་ནས་ཕྱུ་ཚེར་གནང་བའི་གདམས་ངག་གི་ཆ་གསུམ་མེ་འང་
འདྲ་འབག་ལས་ཀྱང་འདྲ་འབག་ཅམ་མེ་ལས་འོངས་སྟོན་བྱལ་གྱི་མེད་པ་ལ་བསམ་གཞིག་གཟལ་
ནན་གྱིས་འདྲ་ཤེས་དང་ངལ་རྩོལ་བྱ་མ་བྱལ་ན་སྟོང་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་འདི་འམ་དེ་བས་ཀྱང་རང་
ཉིད་ཀྱི་ཡིན་པ་ལ་སེམས་ཆོར་ཟལ་ས་ཞིག་ནས་སྟོང་སྒྲུང་ཡོད་ས་ཞིག་ནས་དང་ལེན་གནང་རོགས་
ཞེས་གསུངས་གསུམ་སྟོང་ཆོར་ཟལ་མོ་ཞིག་གིས་ཟེན་པའི་ངང་ནས་མེ་སྐྱལ་གྱི་ཚུལ་དྲ་ལྟོ། །

པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ང) གོང་དཀར་ངག་ནམ།

༡༥ སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གལ་གནད་དང་དེའི་རིན་ཐང་གི་སྒྲེང་མོལ་བྱང་དུ།
 ༡༦། དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་བསམ་སྒྲེའི་ལྟ་བུ་པ་སྒྲེ་ཚོགས་
 པ་འདི་ཚོའི་འཕེལ་འགྲིལ་གྱི་བརྒྱད་རིམ་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་བལྟས་ཀྱང་། ཆེས་ཐོག་མའི་བསམ་སྒྲེའི་
 གནས་སྤངས་ཞན་པའི་ཞིག་ནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་། མིས་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ནང་མ་གཏོགས་
 ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱི་གལ་གནད་དོ་མར་ཇ་དྲག་གི་ལྟ་རྒྱལ་ཞིག་སྒྲེ་བས་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དུས་རབས་
 ཉི་ཤུ་པ་ནི་འཆོ་བ་དང་དྲག་སྤྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་སུ་བརྟེན་བཞག་ལ། ཡང་དགོས་པའི་གནས་བབ་དེས་
 འགྲོ་བ་མིར་སྤར་ཡང་འཆོ་གནས་ཀྱི་གནད་དོན་དོ་མའི་ཐད་བསམ་གཞིག་གི་གོ་སྐབས་གསར་
 པ་སྤྲད་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་དང་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐབས་ལམ་གསར་
 རྒྱུ་དེ། དེ་བཞིན་མིས་སྤྱི་ཚོགས་དང་གནས་སྤངས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ལམ་ལུགས་སྦྱར་བ་སོགས་
 རྟེན་ ༥ ལྟའི་དཀར་ཆེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་སྤྱུག་གྱིང་ཁྲོད་ནས་རིམ་
 བཞིན་ཐག་གཅོད་དང་ངེས་ཤེས་སྒྲེ་འོང་བ་ལྟར། དུས་རིམ་འདིའི་ནང་དུ་འང་འཛམ་གླིང་གི་ཞི་
 བདེ་དང་། ཁོར་ཡུག་རང་དབང་སོགས་ཀྱི་གནས་བབས་ཇ་དྲག་པོ་དེ་ཆོར་བསམ་གཞིག་དང་
 དོ་ཁུར་ཅན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་མང་པོས་སྤོན་དཔག་དང་ལྟ་རྒྱལ་སྤེལ་བའི་ཆ་རྒྱུས་ཤིག་འཕྱར་བས་ཡིན།
 དེ་རིང་ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱན་ལྟ་བུ་བྱེད་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གལ་གནད་སྒྲེང་བར་ཡང་གང་ཐུབ་ཀྱིས་སྲོལ་རྒྱན་
 གྱི་བསམ་སྒྲེའི་འབྱུང་གཞི་དང་། དུས་ཚོད་ལ་བསམ་གཞིག་ནན་པོས་གར་ལུབ་ཀྱི་མཁས་པ་སྤྱི་
 མ་དག་གི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བསམ་སྒྲེའི་སྒྲོམ་གཞི་ལ་རིན་ཐང་མཐོང་བར་བྱ་
 རྒྱུ་ནི། སྲོལ་རྒྱན་ལ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་དང་ལག་ལེན་འགོལ་བའི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་འཛོལ་
 སྤངས་ཡང་དག་པ་ཞིག་དུ་མཐོང་། གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྲོལ་རྒྱན་གྱི་འཕེལ་རིམ་དེ་ག་ལེར་མའི་

སྤྱི་ཚོགས་ཁོ་ནའི་བདེ་དོན་གནས་སྐབས་འོག་ནས་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། མིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆད་
འཛིན་དཀའ་བའི་ནམ་དཔྱིད་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་བྱས་པས་རིག་ཅུལ་དང་། ཤེས་བྱའི་ནམ་གངས་
གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་མངོན་འགྱུར་བྱས་པའི་ལག་རྒྱུ་ལ། མིའི་རང་བཞིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་
བསམ་སྒྲུབ་འདོད་མོས་དང་མཁས་པའི་ལྟ་བུ་བྱ་བ་དཔྱིད་དགོས་དམིགས་ལས་ཡོངས་སུ་ཁ་བྱལ་བའི་ཆབ་
སྲིད་དང་དམག་འབྲུག་ཁོ་ནས། མིའི་བྱ་བ་དུ་འཕགས་པའི་ནམ་དཔྱིད་དང་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་
འཛམ་གླིང་འདིའི་རང་མདོག་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་ཀྱི་སྟེན་པ་དང་། མ་ཟད་མིའི་ཆོ་སྲོག་གི་ལམ་བུའི་སྤྱི་
སྤྱོད་པར་གསུམ་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན་ལྟ་བུ་བཅི་མཐུན་པ་ཁོ་ནས་བསམ་གཞིག་གི་རྩ་པ་བག་ལ་ཞ་
བར་བྱས་ནས། འཁོན་འཛིན་དང་དབང་ཤུགས་ངོམ་རེས་ཀྱིས་ཉམ་ཆུང་བའི་སྤྱོད་འགྲོ་གངས་ལས་
འདས་པ་ཞིག་ལ་རང་དགར་ཆོ་སྲོག་གི་ཁྱེད་གུད་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་དང་། འདི་ནི་ལྟ་བུ་བྱ་བ་ཀྱི་
གལ་གནད་དང་དོན་སྤྱིང་ལ་དབྱུད་དོན་མ་རྒྱུས་པར་འགྲོ་བ་མིའི་གཡམ་རྒྱ་གཉིད་འདྲུས་ཁོ་
ནའི་དབང་གིས་དོན་ལ་ལྟ་ཆུལ་ལའང་རང་བཞིན་གྱིས་དུས་མཆོམས་དང་། སྤྱོད་པ་མཆོམས།
སྤྱོད་པ་ཞང་། འཕེལ་འགྲུབ་ཀྱི་རིན་ཐང་བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་པར་འདི་འཛོལ་ཞིང་། དངོས་གཙོ་དང་སེམས་
གཙོ་རིན་ཐང་ཐོག་ལའང་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱོད་པ་ནམ་དཔྱིད་ཅན་མང་པོས་ཅོད་སྤྱོད་བྱས། འོན་
ཏེ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བར་མི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ནང་བསམ་སྒྲུབ་དང་སྤྱོད་དངོས་པོའི་
རིན་ཐང་གཉིས་ཀ་གླིང་གི་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་། དོན་ལ་དངོས་པོའི་དུས་རབས་ཁོ་ནས་
འདས་ཤིང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཡུལ་ལུང་དར་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་སྐབས་དེ་ཡང་དངོས་པོས་ཟིན་ཡོད་པས།
སྤྱོད་པ་རྒྱ་ནི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ལས་དེ་ལ་ཁ་བྱེད་པ་སྤྱོད་པ་ནས་བསམ་གཞིག་དང་རྒྱ་མཆོན་འཛོལ་
རིན་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོགས་སྒྲོང་ཐོག་ནས་འདི་ལྟར་སྤྱོད་པ་རྒྱ་གྱི་སྤྱོད་པ་འབྱེད་དགོས་པ་ལས། སྤྱོད་
པ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་དེའི་དོན་སྤྱིང་ངོ་མའི་བྱ་བ་ཁོངས་དྲུང་དོས་འཛིན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་
གང་ཡང་མེད་པར། མི་རིགས་རང་མཆོན་པ་གཅིག་གི་ངོས་འཛིན་ནམ་འཛོལ་གནས་ཅམ་གྱི་ཆད་
དུ་དང་། ཐ་ན་གོམས་གཤིས་དང་ཆས་གོས་ཅམ་ལའང་སྤྱོད་པ་རྒྱ་རིག་གནས་སུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
རྒྱ་ལྟ་འཛིན་གྱི་དགོས་མཆོན་སྤྱོད་པ་ནི། ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་ནང་དོན་རིག་པའི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དང་ལྟ་བུ་པར་
དཔལ་ན་ལེན་པའི་མཁས་པ་དེ་དག་གི་བྱི་མ་མེད་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་གི་དོན་སྤྱིང་
ལ་བསམས་ནས་བྱས་ན་ནི། དེ་ཅམ་གྱི་རིན་ཐང་དང་རྒྱ་བས་ཆེད་སྤྱོད་པ་བསམ་མེད་པའི་གནས་

སྣངས་ཤིག་ཆགས་པའི་གོ་ཚོགས་སྡེ་དགོས་པ་ནི་གལ་ཆེར་མཐོང་ངོ་། །

༡༥ འགྲོ་བ་མིའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོད་མེད་ཐོག་ནས་
སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་སྤྲད་གོས།

མིའི་ལྷན་སྡེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱོགས་སོ་སོའི་ལྷ་སྣངས་མེ་འབྲ་བ་དང་། དེས་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་ཡང་ཤུགས་རྒྱུན་བཟང་ངན་ཇི་ལྟར་ཐེབས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། བློ་གྲོས་
ཀྱི་གོ་གསལ་དང་བཅས་པའི་མིའི་ལྷན་སྡེས་སམ་མང་གཞིའི་བསམ་བློ་དེ་ཉིད། འཚོ་གནས་ཙམ་
ཀྱི་དགོས་མཁོར་སྤྱོད་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྡེས་པའི་མདོན་འདོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་མེད་ཅིང་། གལ་
ཏེ་ཆོས་ལུགས་དང་ལྷ་བྱུང་ག་གེ་མོས་བཤད་པའི་ལམ་ཁ་དེ་ཆོར་གཞོལ་ཡང་མཐར་སྐྱུག་བསྐལ་
ལས་མེད་པའི་ལྷ་བྱུང་འཛིན་མཁན་ནི། བྱུང་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དུས་རིམ་
གང་འདྲ་ཞིག་དུ་འབྱུང་ལུགས་དང་ཐ་ཆད་དུ་བརྩི་བ་ལས། དེ་ལ་ཤར་རུབ་ཀྱི་བསམ་བློ་བ་སྤྲུལ་
ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་རྒྱུ་ལ་བཟུང་མེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མིའི་རིགས་ནི་སྤྲུལ་ལྷན་གཞན་ལས་
ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། མིའི་ཆོ་སྤྲུལ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོན་སྙིང་ཡོད་པའི་གཞུང་
ལུགས་དུ་མ་བརྒྱུ་མ་ཤིང་། རེས་གཏན་མེད་པའི་མིའི་མདོན་འདོད་དང་། རང་དབང་། བྲིམས་
ལུགས་སོགས་ལྷ་བྱུང་གི་རྒྱ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་གནས་སྣངས་ཤིག་ཡོད་བཞིན་པ་རེད། མེས་རང་
ཉིད་ཀྱི་ལྷན་སྡེས་དང་སྤྲུལ་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དཔགས་ནས་ཤེས་ཡོན་ཉིད་རིན་
ཐང་གི་ལྷ་མིག་ལྷ་པུར་བརྩིས་ཏེ། ཤེས་ཡོན་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་འགྲོའི་ཐོག་ནས་མི་ཆོའི་ལམ་
ཁ་འཆོལ་ཞིང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་མཁོ་ནི་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དམ་པར་བརྩི་བའི་འདུ་ཤེས་
འདི་ཡང་། མདོར་ན་མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་དང་འདིས་སྤྲུལ་ཆགས་གཞན་ལ་མེད་
པའི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་སྤྲུལ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ན་མ་འགྲིག་པ་མེད། དེ་ལྟར་འདྲ། ད་ལྟའི་རྣམ་
དཔྱད་ཅན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་འདས་དོན་ནི་བྱིས་འབྱུང་གི་མི་ཆོའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་
འཚོ་ལ་དགོས་པའི་སྟོན་འགྲོ་དང་། དེ་ཡང་འཆར་སྟོན་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་དཔགས་པའི་འགྲུལ་
སྤྱོད་ཅིག་ལས། དུས་ཚོད་དང་མིའི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་འབད་བརྩོན་གཉིས་ཡན་ཆོན་འགྲན་པ་ལྟ་བུའི་
ཐོག་དུས་རབས་དང་མི་རིགས་རིམ་བཞིན་འདའ་ནའང་། མིས་འདི་ལྟར་འདས་དོན་ལ་ལྷ་སྣངས་
ལོག་པ་ཞིག་འཛིན་ནས་འདས་དོན་ནི་ད་ལྟ་དང་། མ་འོངས་པའི་འབྲུལ་རྩྱེད་དང་གོད་ཆག་གི་

ཁྱེན་ཅུར་བསྐངས་ནས། དོན་ལ་ཆོས་ལུགས་དང་། དཔལ་འབྱོར། མི་རིགས་སོགས་ཀྱི་ཡང་
དགོས་པའི་ཚད་ཚྭ་གི་རྒྱ་ལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་བཞིན་ཡོད། དངོས་བྱུང་གི་མིའི་འཆོ་
བའི་སྒྲིག་རུ་འདིས་མིའི་འཆོ་བའི་བསམ་གཞིག་ལའང་དཔྱ་སྒྲུལ་ཞིག་ཐེབས་ཏེ། འཆོ་བའི་དགོས་
དོན་ནི་བདེ་སྦྱིད་དང་། བདེ་སྦྱིད་ནི་འཐབ་ཚད་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་སུ་སེམས་པའི་བག་ཆགས་ལ་
བཅོས་སྦྱར་གྱིས་རིམ་བཞིན་རིག་ཅུལ་གྱི་ཤེས་བྱ་སྣ་མང་ཞིག་དེའི་ཆེད་དུ་གཏོང་མའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནས་བཟུང་འགོ་ཚུགས། མི་རྒྱལ་ལ་ལུས་ཆོར་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ལས་ཡིད་ཆོར་གྱི་བདེ་སྦྱིད་གལ་
ཆེ་བ་ཡིན་པའི་མྱོང་སྒྲུང་ཐུན་མོང་བཞིག་ཡོད་ཅིང་། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདི་ལ་
ང་ཚོས་མི་ཆེའི་དགོས་དོན་ནི་བདེ་སྦྱིད་དང་། ཡང་ན་གཞན་པར། བརྟེ་བ་སོགས་ཅི་འདྲ་ཞིག་
ལ་བརྟེན་ཀྱང་དགོས་མཁོ་དངོས་གནས་ནི་ཡིད་ཆོར་གྱི་བདེ་སྦྱིད་འདི་རེད་ཅེས་ཤོད་ཐུབ། ལྷག་
པར་དེ་རིང་ཁ་སང་གི་དུས་ཆེད་ནང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཕེལ་ཁྱུས་ཏུ་ཅང་ཆེ་ཞིང་དམར་པོའི་ལམ་
ལུགས་ཅན་གྱི་ནག་ཁྱུ་ལུས་ཀྱང་ཆོས་དུག་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུའི་ཆབ་དུ། མི་འདོད་ནའང་མིའི་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནོད་བྱགས་གལ་ཆེན་ཞིག་གི་དབང་ལས་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་དྲག་
པར་ཤོད་དགོས་པ་འདི་ཆོའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་སྐངས་ལ། ང་ཚོས་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་བ་
ཡིན་ན་ཆོས་ལུགས་གཤམ་མོར་དམའ་འབེབས་དང་དེ་ལ་གཏོར་བཤིག་གཏོང་བ་ནི། སྤྱི་འགྲོའི་
བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་གཤེད་མ་ངོ་མ་ཞིག་དང་། དེ་ནི་འགྲུབ་ཐབས་ཀྱང་མེད་པའི་ལས་ཀ་རྒྱ་གཞིར་ཅན་
ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་རྟེན་ཐུབ། དེ་བས་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་ཁྱུས་ཀྱི་དུས་རིམ་ནང་
མིའི་བྱང་བདེན་དང་། འཆོ་བ། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆར་གཞིའི་བསམ་སྒྲོ་བཅས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དགོས་མིན་ཐད་ལ། ཤར་རུབ་ཀྱི་མཁས་པས་ཐག་གཅོད་པ་དང་ལག་དུ་ལེན་པའི་
བརྒྱུད་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་ཡོད་ནའང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་ས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་
ལྟ་བུར་ལུས་སེམས་ཀྱི་ངལ་དུ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་གི་ཡོད་པའི་དངོས་ཡོད་འདིས།
ཆོས་ལུགས་ལའང་གལ་ཆེར་འཛིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མཐོང་བས་མདོར་ན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོས་
མཁོ་ནི་མིའི་བསམ་སྒྲོའི་དགོས་མཁོ་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པས། སྤྱི་ལ་རྒྱ་ན་ཡང་བསམ་
སྒྲོ་འདིའི་ཐོག་ནས་སྒྲུང་ན་འོས་འཆར་དུ་མཐོང་། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐང་དར་མའི་
སྐབས་སུ་འང་མི་ངན་མང་དག་ཅིག་ཁ་རུལ་བ་དང་ཞིང་འབྲོག་ས་ཁུལ་དུ་སྤར་བྱུང་མྱོང་མེད་པའི་

ནད་ཡམས་ལྷགས་ཆེར་བྱུང་བ། དེ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མི་སྣས་རང་དགར་བསམ་སྦྱོང་ལོག་
པ་བཅད་སྤྱད་དེ། མི་དམངས་ལ་དཀའ་སྤྱུག་སྤོང་དུ་བཅུག་པའི་སྤར་ཚུལ་སྦྱོར་བོ་བཅས་ཀྱི་ཆ་ཤིན་
འོག་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་གཏོར་གྱི་ལ་ཆད་མེད་བྱུང་ཡོད་ནའང་། དེས་ཆོས་ལུགས་
ཙམ་མེད་བཏང་མ་བྱུང་པའི་དོན་དངོས་དེ་ལྟ་བུར་གཟེགས་དང་། བོད་ཀྱི་ཉེ་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་
དུང་དཀར་ཆོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར། “གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ནས་མཐོང་
བྱུང་པ་ཞིག་ལ། མི་མང་པོའི་བསམ་སྦྱོང་ཐོག་གི་དད་པའི་དོན་གནད་དེར་ཆབ་སྲིད་དང་བྲིམས་
ལུགས་ཐོག་ནས་བཀའ་ཙམ་སྟེ་ཆོས་ལུགས་བསྟུངས་པ་དེར་མཐའ་མའི་གྲུབ་འབྲས་ནི་དེ་ལས་ཐོག་
པ་ཞིག་བྱུང་བར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་རེད” ཅེས་གསུངས། ལྷག་པར་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པ་འདི་ནི་གྲོས་མོལ་གྱི་དུས་རབས་ཞེས་འགོང་ས་ཏུ་ལའི་ཆ་མས་དྲག་པར་གསུང་གི་ཡོད་པ་བཞིན།
ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་འཛམ་གླིང་གི་ཞི་བདེ་དང་ཚུངས་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་དཀའ་སྤྱུག་དེ་ཡང་
མཐར་ལས་རིམ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་གཏོགས་སེལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། དེ་ལ་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་
དོན་རིག་པའི་ལྟ་བུ་ལས་ཙམ་འདོན་བྱས་པའི་གཞན་ཕན་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཚུལ་འདི་ཉིད་
ཆོས་ཉེ་བར་མཁོ་བར་གྱུར་ཡོད་པས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་དེ་བས་འཛམ་གླིང་གི་
བདེ་སྦྱིང་དང་། ཤེས་རིག་གི་ནོར་བུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཛོན་དྲགས་ཤིག་གསལ་ལྟར་དེར་འཆར་
བཞིན་ཡོད། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ཉེ་རབས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་མཆོག་གིས་
ཀྱང་སློལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་གཉིས་མཚུངས་སྤུར་བྱེད་མི་འོས་པར་སློལ་རྒྱུན་ཡང་དག་པའི་བྱེད་
ཆོས་གསུམ་ཅན་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ནི་བྱན་མོང་གིས་གཅེས་ཉར་བྱེད་དགོས་པའི་འཛམ་གླིང་
གི་རིག་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱང་འུད་ཤོབ་གཏན་ནས་མ་ཆགས་པའི་སློབས་པ་
ཡོད་ལ། ང་ཆོས་ཆད་མཐོའི་རང་སྦྱོང་ཚུན་པ་བཞིན་སློལ་རྒྱུན་ཡང་ཆོད་མཐོན་ཞིག་ཡིན་པ་མགོན་
པ་བཏེགས་ནས་སྦྱང་གི་ཡོད་ཅེས་སྒྲུབ་འདོད་སྦྱེས།

༡༥ ཤར་རྒྱལ་གྱི་མནའ་བོའི་བསམ་སྦྱོང་བཞེད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དབྱེད་དོན་གླེང་རྒྱ།
དོན་དངོས་ནི་སློལ་རྒྱུན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཉིས་ཀའི་སློག་རྩར་དགོས་པའི་རྩ་ཚུལ།

དུས་རབས་དང་། མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན། བསམ་སྦྱོང་བཅས་ལ་འགྱུར་ཐོག་གིས་
ཆོས་ཐོག་མའི་འཆོ་བའི་དགོས་མཁོར་གྱུར་པའི་རིག་ཙམ་གྱི་ཤེས་བྱར་ཡང་། དོན་དངོས་ལ་

གཞིགས་པའི་བསམ་སྒྲོའི་ངོས་ནས་རིན་ཐང་གི་ལྷ་ཚུལ་དེ་མཐོར་སོང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། མིས་
སྤར་ཡང་བསམ་གཞིག་དང་རལ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས། རིག་ཅལ་གྱི་བྲག་པའི་
ཁྲབ་ཁོངས་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་དར་ཡོད། འོན་ཏེ། ཆེས་
ཐོག་མའི་རིག་ཅལ་དང་ལྷ་གྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་སེམས་གཙོ་དང་དངོས་གཙོ་ལྷ་ཤུའི་ཚོད་སྒྲུབ་
ཀྱི་མང་གཞི་དེས་གཏན་ཞིག་མེད་ཀྱང་། ད་ལྟའི་མིའི་འཛིན་ཉེན་གྱི་གོ་ལ་ཕྱི་ལ་པོ་ཚན་རིག་དང་
འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་དབང་བ་ལྷ་ཤུར་ཡོད་པའི་དུས་འདིས།
མིའི་མི་ཆའི་དོན་སྤྲོད་ངོ་མ་གསལ་སྟོན་གྱི་མེད་པས། དུས་རབས་རིམ་གྱིས་བསྟོད་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱི་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་དཔུང་ཁག་ནང་སྤྲོད་པ་དོར་
བརྒྱུད་ལེན་གྱི་རང་ཚུལ་ཞིག་སྤེལ་བས་ཀྱི་ཡོད་པའི་དུས་རབས་ཤིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལོས་ཡིན། འཛམ་
གླིང་གི་ད་ལྟའི་གནས་བབས་ནང་བྱམ་མོང་གིས་གཙོགས་ཆེར་འཛིན་པའི་ཚན་རིག་གི་རིག་ཅལ་
གྱིས་ཀྱང་དོན་དངོས་སྤྲོད་ཞིང་དོན་དངོས་མེད་ན་རིག་གཞུང་ཡང་རལ་བ་འབྲས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་
ལས་མ་འདས་སྟེ། དཔེར་ན། རོ་སྟེལ་ལ་ཚོམ་རིག་གི་བྱ་དགའ་ལེན་མྱོང་བའི་ཨུ་རུ་སུའི་གཟུགས་
ཁམས་རིག་པ་བ་སྤྱི་ཞབས་པ་སྤྱི་ལུ་སྤྱི་ཀྱང་། “འདབ་ཆགས་ཀྱི་གཤོག་སྒྲོ་ཇི་ལྟར་ལེགས་ཀྱང་།
མཁའ་དབུགས་ལ་མ་བརྟེན་ན་ཤུའི་གཟུགས་ཤུང་གི་ནམ་མཁའ་འཕྲུར་མི་བྱུང་པ་ལྟར། དོན་དངོས་
ནི་ཚན་རིག་གི་མཁའ་དབུགས་རེད། དོན་དངོས་མེད་ན་ཁྱེད་རང་ནམ་ཡིན་རུང་འཕྲུར་སྟོད་ཀྱི་ཤུའི་
བྲུབ་ཀྱི་མ་རེད། དོན་དངོས་མེད་ན་ཁྱེད་རང་ཆོའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི་རལ་བ་འབྲས་མེད་
ཅིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད།” ཅས་ཤོད་མྱོང་ཡོད། དེ་བས་དུས་མཆོམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་དེའི་
ཁྱོད་འཕེལ་རྒྱས་ཤུང་བའི་བསམ་སྒྲོའི་ལྷ་སྤངས་འདི་ཆོའི་རིན་ཐང་ལ་དཔུང་པའི་ཆོ། དངོས་
ཡོད་ཉིད་མང་གཞིར་འཛིན་དགོས་པའི་གནད་འགག་གི་ཐོག་ནས། ད་གཞི་དེ་སྟོན་རྒྱུན་དང་དེང་
རབས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཆུ་ཡང་གི་སྤྲོད་སྤྲོད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། འགྲོ་བ་མིའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་ཉམས་སྟོང་དང་། ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་མིའི་ལྷན་
སྤྱོད་ཀྱི་མངོན་འདོད་སོགས་གང་ལ་བརྟེན་ཀྱང་། མངོན་གསལ་དོད་པོའི་སྤར་ཚུལ་གལ་ཆེན་
ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པས་ཡིན། ད་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དངོས་ཡོད་མང་གཞིར་འཛིན་དགོས་པའི་བསམ་
སྒྲོའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་ཡུན་རིང་གི་བསམ་གཞིག་མེད་པར། དུས་རབས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་གསར་

གཏོང་ཅི་ཞིག་སྒྲིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་དུས་རབས་དང་ལྡན་གྱུ་བ་གཤམ་མེད་འོ་གཏོང་ཅམ་ལ་བལྟས་
པའི་སྒྲིགས་སྒྲིམ་ཞིག་ལས་གང་ཡང་མིན། དངོས་ཡོད་དང་ཕྱ་མཚན་གྱི་མང་གཞི་སྒྲིང་དགོས་
པའི་ཆེ། དེ་ལ་ལྟ་གྱུ་བ་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་བརྟན་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་པའི་འདུ་
ཤེས་མི་མང་པོར་རང་བཞིན་གྱིས་འོང་གི་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་ཐོག་ནས་འདི་ལྟར་དུས་རབས་དུ་
མ་འདས་ཀྱང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་གི་དོན་སྤྱིང་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་ལག་ལེན་གཉིས་
ཀའི་ཐོག་ནས་རིན་ཐང་འཛོལ་བཞི། ཁོང་ཆོའི་རྒྱུ་འབྲང་ཅམ་མིན་པར་དོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱང་གནད་དོན་གྱི་བྲག་པ་དེར་བཞག་དཔུང་གྱི་པ་ནི་གནའ་བོའི་བསམ་སྒྲོ་བ་དེ་ཆོས་ང་ཆོར་བཞག་
པའི་ལེགས་སྒྲིམ་ཤིག་དངོས་འཛིན་གྱུ་བ་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པས། སྤྱི་ཆོགས་དང་མི་སྒྲིལ་གྱི་
འཛོ་བའི་གནས་བབས་གང་འདུ་ཞིག་གི་ཁྲོད་ནས་བྱུང་བའི་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་རྒྱ་བརྟན་ཡིན་ནའང་། དེ་
མ་ཐག་ལྟ་གྱུ་བ་དང་བསམ་སྒྲོ་མི་འདུ་བ་ཅམ་ཡོད་ཆད་བཅོལ་ཏེ་སྒྲིམ་ཆོང་རྒྱག་པ་འདི། ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་ལམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་གང་ཡང་མིན་པར་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟར་ནའང་།
དོན་དངོས་སྒྲིང་བའི་ཆེ་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་གཅིག་པུའི་སྤྱི་ལོ་གནས་སྤངས་ལོད་ཀྱི་ན་བསྐྱེད་ཀྱང་མ་
འགྲིག་པར། རེས་པར་དུ་ཡུལ་ཅན་བསམ་སྒྲོའི་གནས་སྤངས་ལའང་ནན་ཞིབ་ཀྱིས་དཔེར་ན་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་ཆ་བཞག་ན། འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་པོ་དུང་ཕུར་ཁ་གས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་དག་
ལ་སོ་སོའི་འདོད་མོས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་སུ་མ་བྱུང་དགོས་
པ་ཡང་དོན་དངོས་ཤིག་ཡིན་པས། འདི་དག་གི་ལྟ་གྱུ་བ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་མེད་སོགས་ཅི་རིགས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤང་ར་གཏོང་བའང་གཏན་ནས་མི་འགྲིག ད་ཕན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་
བསམ་སྒྲོ་བ་མང་པོས་སྒྲིགས་འདིར་ཐལ་དྲགས་པའི་རང་མཚང་གསལ་པོ་བཞག་ཡོད་པས། དོན་
ལ་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ལ་ཞུགས་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཁྲིམས་ལུགས་ཤིག་གི་འོག་དབང་མེད་
དུ་འཛུལ་དུ་བརྒྱག་པ་རང་ཡིན་པའི་སྤང་ཚུལ་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་འང་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་
འདི་བྱུང་བ་རེད། མདོར་ན་ང་ཆོས་ང་ཆོའི་དོན་དངོས་སྒྲིང་བའི་ཆེ་སྤྱིགས་མང་པོའི་གནས་ཚུལ་
ཤེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་འདི་ནི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཏ་ཅང་དཀའ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་
ཡིན་པས། འདིའི་སྒྲོར་ལ་ཞིབ་འདུག་དང་སྒྲོ་བ་སྒྲིང་བྱས་ན་ད་གཟོད་སློབ་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ན་
འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཞན་དང་གཞན་ཡང་གསར་རྟེན་དུ་ཀྱིས། དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་སྒྲིགས་དེ་ཡང་

བཟང་ས་ཞིག་དུ་འགྱུར་ཐུབ་པའི་འོས་འགན་ཡོད་པ་བཞིན་ཏན་ཏན་རྒྱས་པ་འདོན་སྤྱིའི་དུས་བབ་
ཅིག་འོང་མི་སྲིད་པ་ག་ལ་ཡིན།

༡༥ གྱེ་བྲག་དུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ངོས་འཛིན་དང་དེ་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་གྱི་བྱེད་ཐབས་
འགའི་བསམ་འཆར།

རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ལའང་རང་གི་གནའ་བོའི་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་
གི་བསམ་སྒྲུབ་སྤྱི་སྒྲུབ་མ་ཞུགས་པ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་། སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་འདིའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཞིག་ངང་གིས་སློབ་བཞིན་པ་དེའི་དཔེ་མཚོན་གསལ་
ཤོས་ཤིག་ནི། དཔེར་ན། ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་བོད་དུ་ས་ཁྲབ་དོ་ཁྲབ་དུ་གྱུར་པའི་དབང་
ལས་བོད་པའི་གོམས་གཤིས་ལའང་དེས་གོ་ས་ངེས་ཅན་ཟིན་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱབ་སྟོན་གསལ་
པའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་སྒྲ་ཞབས་པེ་ལད་ཀྱི་མཚོག་གིས་འདི་ལྟར་“སློབ་སྦྱོང་གི་ཕན་ཡོན་གང་རེད་
ཅས་པར། ལན་ལས་སྒྲ་བོར་འདེབས་ཐུབ་སྟེ། དེ་ནི་སློབ་སྦྱོང་གི་མི་ཡག་པོ་ཆགས་ནས་མི་
དེས་བྱ་བ་བཟང་བོ་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་ཡིན་”ཞེས་པ་ལྟ་བུས་རྒྱབ་སྟོན་གསལ་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་ཀུན་སྦྱོང་
ཀྱི་སློབ་གསོའི་ཁྲབ་ཁོངས་ནང་ཤུགས་རྒྱུན་ཞིག་ཐེབས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་བས་སྲོལ་རྒྱན་
རིག་གནས་ཀྱི་འགོ་བྱངས་འཆོལ་བ་དང་། དེའི་ལེགས་ཉེས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པ་ཡང་མིའི་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་ཁྱོད་གལ་འགངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་
པོད་སྦྱོང་གྱི་དུས་ཡུན་དང་། ཁྲབ་ཆད། རིན་ཐང་གི་ཁོར་ཡུག་སོགས་ལའང་དུས་རབས་ལྔ་
མའི་ནང་སྤྱིར་ཡང་བསམ་ཚིད་ལས་ཡོངས་སུ་བཞུགས་པའི་དུས་རིམ་ཞིག་བྱུང་བས། ད་ལྟའི་བོད་
ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་ལྔ་ར་བས་རྒྱ་ཆེ་རུ་དང་། དེའི་རིན་ཐང་གི་རྣམ་པར་ཡང་འགྱུར་ལྡོག་
ཆུབས་ཆེན་ཞིག་ཐེབས་བཞིན་ཡོད། འཕེལ་ཆུབས་འདི་བྱུང་ནས་ལོ་རབས་ཁ་ཤས་ཅམ་ལས་ཕྱིན་
མེད་ཀྱང་། ལྔ་བརྒྱ་དགུའི་ཡར་སྤྱོད་ཀྱི་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲུང་ཁྲུང་དེའི་ནང་ནས་ཐོབ་སྦྱོང་
མེད་པའི་རིན་ཐང་དང་ལྟ་ཆུལ་ཞིག་དེ་རིང་ང་ཚོས་སྦྱོང་བཞིན་པ་ཡིན་པ་འདི་སང་ཆོར་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྤྱངས་ཐད་གོ་སྐབས་དང་། གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གསར་པ་
ཞིག་སྒྲུན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ངེས་པར་ཤེས་དགོས།

གཞན་དུ་ནང་ཆོ་དང་ཆ་ཆང་བའི་རིག་གཞུང་གི་བསམ་སྒྲུབ་དབར་རྒྱང་ཐག་རིང་པོས་

ཆོད་དེ། མཁའིག་གང་ཡང་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པའི་སྐབས་བཅོལ་བཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལས་མེད་ཅིང་།
དེའི་ཆེ་མེས་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དྲན་གསོ་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ། ང་ཆོར་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོར་ཡུག་
གི་གནས་སྐབས་ཤིག་ཐོབ་པ་དང་། སྐབས་ལེགས་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲོན་ཁྲོ་གྲོས་ཅན་དེ་ཆོས་
ཀྱང་སློ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཡོངས་སློས་གཏོང་གིས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆར་དུ་དངར་བཞིག་
དག་ཐེར་དང་ལེགས་སྦྱེས་སུ་བཞག་པ་འདི་ཁོ་ནས་ང་ཆོར་སྤར་མེད་པའི་རེ་བ་དང་སློབས་པ་སྦྱེ་
རུ་འཕུག་གི་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་དང་རིག་པའི་བྲབ་ཁོངས་ནང་དུ་འང་ནང་དོན་རིག་
པ་དང་། ཐ་སྙད་རིག་པ། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ཆོན་སྣ་ཆོགས་པ་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་པའི་བྲད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་ངེས་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་
བསྟན་སྦྱི་དང་ལྷག་པར་ཆད་མ་རིག་པའི་ཐོག་ནས་སྤྲད་གོས་ཀྱི་ཡོད་སྟུང་། ལྟ་བུ་འདིར་དོན་
སྟེ་བསྟན་ན་མོངས་དད་དམ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྤྱང་བའི་ངང་ཚུལ་ཞིག་ངང་གིས་མཐོང་སྲིད་ཀྱང་།
འདི་ནི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་གཅིག་ཙམ་རིང་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་རིག་གནས་ཤིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་
ཉམས་སྦྱོང་ཕྲན་ཆོགས་ཤིག་ཡིན་ཟེར་ན་འདྲ་ཆོག གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་འདི་ད་བར་ཡུན་
གནས་བྱེད་བྱབ་པ་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་དམ་པ་དེ་ཆོའི་བྱས་རྗེས་གཅིག་པུ་ཡང་མིན་པར། རིག་
གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་སློམ་གཞིའི་ངོ་བོ་དང་ལྟ་བུའི་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་ཡང་ཆད་མ་རིག་པའི་
རྒྱས་པས་ཟིན་ཡོད་པས་ཡིན། མ་ཟད་ཆད་མ་རིག་པའི་རྒྱས་པས་ནི་རིག་གནས་དང་རིག་རྩལ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་ལ་འང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་རྒྱས་ཤུགས་སྦྱིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཉེ་རབས་ཀྱི་བོད་
ཀྱི་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་མཆོག་གིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་“ཆད་མ་རིག་པའི་ལམ་ནས་དངོས་པོའི་
གནས་ལ་དཔྱད་པའི་ཐབས་ཚུལ་གྱི་གནད་གསང་དེ་ཤེས་ན། ཐ་སྙད་རིག་པའི་གནས་དང་འཛིག་
ཉེན་ཕལ་བའི་བྱ་གཞག་ཚུན་ཆད་ལ་འང་ཕན་ངེས་ཤིག་ཡིན་སྟབས་”ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཉེ་
བའི་ཆར་མགོངས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་ཡང་དམིགས་བསལ་ལམ་སྟོན་འོག གཞི་རིམ་གྱི་
སློབ་མ་དེ་ཆོར་ཡང་རིགས་ལམ་ཚོད་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ལས་གཞི་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ཡང་།
གནད་འདི་ལ་ཐུག་པའི་ངོས་འཛིན་གསལ་ཉོགས་དགོས་ཤིང་། ད་དུང་ཡང་ལག་ལེན་དོན་ཐོག་
ཏུ་མ་འབྱོལ་བའམ་སློབ་འབྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་པས་ཕན་འབྲས་དེ་ཙམ་ཐོན་གྱི་མེད་
སྟབས། འདིའི་སྒྲོར་ལ་དམིགས་བསལ་བཤོ་སྒྲིང་དང་ལྷག་པར་དགེ་ཆེན་ཆོའི་བསམ་འཆར་བསྟུ་

ལེན་གྱིས། འཆར་སློང་དང་བསམ་སློབ་གཞན་གྱི་ཐོག་ནས་རྣམས་པ་ཡོད་མེད་ལ་དྲིན་གཞི་བ་བྱེད་དགོས་
 གྱི་འདུག་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་འགྲོ་སྤངས་འདི་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་མ་འོངས་པར་ཡང་ཁག་པོར་མཐོང་།
 འདི་ནི་པོད་ཀྱི་ཆད་མ་རིག་པའི་རིན་ཐང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་སྒྲིང་བའི་དོན་གནད་དང་།

དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བཞིག་ནི་བཅན་བྱོལ་ནང་གི་རིས་མེད་ཀྱི་ནང་བསྟན་སློབ་གཉེར་ཁང་
 དེ་དག་གི་སློབ་གཉེར་ལམ་ལུགས་ལའང་དུས་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བཅས་སམ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་
 དགོས་པ་སྟེ། དེ་དག་གི་ནང་དུ་ད་ལྟ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྒྲིག་སྲོལ་ནང་དེད་དུས་ཀྱི་
 ཤེས་ཡོན་ཟུར་དུ་ཤོད་སྒྲིག་མི་དགོས་ནའང་། དེད་དུས་ཀྱི་སྒྲི་ཆོགས་དང་མཐུན་པའི་ཞིབ་འཇུག་
 ཁང་དང་། ཡིག་སྒྱུར་ཁང་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆན་ཟུར་དུ་དགོས་པ་དང་། རྒྱག་པར་ཆན་རིག་གི་ཤེས་
 བྱའི་སློབ་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྡེ་ཁག་དང་། གཞུང་ཐུན་མོང་གི་ངོས་ནས་བསམ་ཆུལ་དང་ལས་གཞི་
 གསར་གཏོད་ཀྱི་ཆེད་བཏོ་སྒྲིང་གང་མང་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ནི་མིག་སྔར་རྒྱག་བསྟན་པའི་གནད་
 དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་མཐོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སྒྲི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སྤངས་མང་པོའི་ཁྲོད་ནས་
 ནང་བསྟན་སྒྲིམ་ཆེན་པོ་མ་དེ་དག་བཞིན་སྒྱུབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས། གྲུབ་པ་བརྟེན་མཁན་
 བཅན་བྱ་ཁག་པོ་དང་། རྒྱག་པར་དེ་རིང་ཁ་སང་གི་སྒྲི་ཆོགས་ནང་འབྱུང་བཞིན་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
 ལམ་ལུགས་ལ་མཆན་པོ་དེ་དང་། འགྲོ་སྤངས་དེའི་ཀྱེན་གྱིས་རིམ་བཞིན་དགོན་སྡེ་དེ་དག་གི་
 ནང་དུ་འང་གནས་སྤངས་བྱུང་མཆར་ཞིག་མི་ཆགས་པའི་ངེས་པ་གང་ཡང་མེད་པས། རིག་གཞུང་
 འཕེལ་བྱས་དང་རྒྱན་འཛིན་གྱི་འགན་ལེན་ཕྱན་སུ་མ་ཆོགས་པོ་ཞིག་འོང་རྒྱུའི་ཆེད། དགོན་སྡེའི་
 སློབ་གསོའི་དགོས་དམིགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་འང་རབ་དང་ཡག་ཤོས་བྱུང་ན་ནི་སྒྱུབ་པ་ཉམས་ལེན་དང་།
 ཅི་སྟེ་དེ་མ་བྱུང་ནའང་རིག་གཞུང་ཐོག་ཡིག་སྒྱུར་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ། ཚིམ་པ་པོ་སོགས་བྱ་
 རྒྱུའི་གནས་རིམ་གཏན་འཁེབས་བྱ་དགོས། ད་བར་དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཀྱེན་གྱིས་ཆོས་སྡེ་ཁག་
 དེ་དག་ནང་ལོ་ཁ་ཤས་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོར་སྤངས་ཏེ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཁྲུལ་ཡིན་ནའང་།
 སྡེ་ཁྲུལ་གྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་དེ་དག་ལྟ་བུའི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་ཐོབ་ཀྱི་མེད་པ་འདི་རེད། དཔེར་ན།
 མཐོང་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་རེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་སློབ་ཐོན་དབྱུང་དེ་བའདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དེད་སང་
 གི་རྣམ་པ་རྩུང་ཟད་རེ་མངོན་གྱི་ཡོད་ནའང་། དེ་ནི་སྡེ་ལུགས་ཀྱི་ལད་མོ་བྱས་པ་ཙམ་ལས་ང་ཆོའི་
 ངོས་ནས་ཁོང་ཆོའི་ཉིན་རེའི་སློབ་ཆན་དང་སློབ་དུས་ཀྱི་ནང་། སློབ་འབྲིད་རི་རྩར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་

མེད་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་རྒྱུས་ལོན་མཐིལ་ཕྱིན་པ་ཞིག་གཏན་ནས་བྱས་མེད་པའི་དྭགས་མཚན་གསལ་བོ་ཡོད། དེ་བས་སློབ་བླུག་དང་དགེ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་ཁེངས་པའི་བྱ་བ་འབྲས་ཤིག་མ་འཐོབ་པར། ཐ་ན་སློབ་བླུ་ཞིག་ནས་ཐོན་པའི་ཆེ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་དང་ཐད་དེ་ཁ་བྲལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྤང་ཚུལ་འདི་འབྱུང་ཞིང་། དོན་རྒྱུན་འདི་དག་ལ་ད་བར་ལྟོད་གཡང་ཤོར་བའི་རྒྱུན་ཁོ་ནས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་མེད་པའི་སྤྲུག་སྐད་འདི་ཡང་མ་རྒྱག་ཀ་མེད་བུང་བ་རེད།

གལ་ཏེ་འདས་པའི་དུས་ལུན་ནང་ང་ཚོས་དེའི་ཕྱོགས་ལ་འགྲུལ་སྦྱོང་རྒྱ་བས་ཆེན་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་ན་ནི། ད་གཟོད་བོད་རང་གི་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་ཐད་ཆེད་ལས་ཀྱི་མི་སྤྱིའི་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུར་ཐག་གཅད་ཆོག། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་མི་འཛོམས་ཀྱི་རྩ་འཁོར་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གྲུ་བརྩན་གྱིས་ཟེན་ཡོད་པས་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོར་ཡང་བསམ་གཞིག་མི་བྱེད་པ་ནི་དྭགས་ཉུང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ནི་མི་རིགས་ཙམ་ཡང་གནས་མིན་ལ་ཐུག་པའི་ཇ་དྲག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། དེ་རིང་ང་ཚོར་ཐུག་པའི་འགག་རྩ་ནི་ད་ལྟོའི་འཇམ་གླིང་གི་དངོས་ཡོད་རང་བཞིན་གཞན་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་སྡོམ་གྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཐག་རིང་ནས་བརྟུ་དེ་ཡིན། དེར་དུས་དང་མཐུན་པའི་བཅོས་སྦྱར་ཟེར་བར་ཡང་གོ་བ་ལོག་པ་ལེན་མི་འོས་ཤིང་། ངས་འདིར་སྤྱི་འདོད་པ་ནི་དེར་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་ནང་སྦྱོང་བཞིན་པའི་ལྷགས་ཆ་གཙོ་བོ་དེ་དག་ལ་དམིགས་བཀར་གྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཙམ་ལ་གོ་བྱ། དེ་ལས་སློབ་པའི་རང་རྩོམ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་གང་ཡང་མེད།

བོད་སྐད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ རྒྱུ་ལྗགས།

ང) ངག་དབང་བུམས་པ། (ས་རྒྱ་མཐོ་སྒོ་བ།)

བརྗོད་གཞི།

“བོད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུ་ལྗགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ལོ་ཐབས་ལམ།”

མི་རིགས་སུ་འདྲའི་གཤིས་ཁམས་དང་འཆམ་པའི་རིག་གནས་དེར་ཁྱད་ཐོན་གྱི་རྒྱུ་ལྗགས་
དགོས་ཤིང་། ཅི་ཞིང་རིག་གནས་གང་ཞིག་ལ་དམིགས་བཀར་འབྱར་དོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྗགས་སྒྲིང་ན། རིག་
གནས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ལྗགས་ཀྱི་དཔེ་དེ་ལོ་ཐབས་ལམ་དང་ཉིང་དགོས་ཡོད་ཆད་བྲལ་སོང་བ་རེད།

༡༥ བོད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་རིག་གནས་ངོས་འཛིན།

ནང་ཆོས་གཙོས་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཀྱི་རིག་གནས་ཕལ་ཆེར་སྔོན་རོལ་འཕགས་ཡུལ་ནས་
སྐྱུ་བྱུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྐད་ཀྱི་མི་འདྲ་བ་ཆེ་ཁག་གཉིས་ཏེ། དང་པོ།
རྒྱ་གཞུང་བོད་འབྱུར་མཛོད་དང་། འདུལ་བ། དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱུད། བོད་དུ་སྒྲིང་དོལ་ལྷ་མ་
དང་། བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་དགགས་མཛད་པའི་གསུང་འབྲུམ་སོགས་འཕགས་བོད་ཀྱི་བཀའ་
བསྟན་དུ་མར་རིག་གནས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་དག་ནང་དུ་གྲངས་འདྲེན་མཛད་སྐད་ས་
ཀྱང་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཆོགས་སུ་མཆིས། གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཕལ་མོ་ཆེར་རིག་གནས་
ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུང་བ་ལྟ་ཞེས་རིག་གནས་བརྒྱུ་ལ་བཞེད་སྐད་ལྟོངས་ཁྱབ་དུ་གྱུར་འདུག

མདོ་ཆོག་རེ་འགར་རིག་གནས་ལྟ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཁར། མ་ཕམ་པས། “རིག་པའི་
གནས་ལྟ་དག་ལ་བརྟོན་པར་མ་བྱས་ན། །” ཞེས་རིག་གནས་ལ་གྲངས་ཆད་ལྟ་ཙམ་ལས་མ་
བཞེད་ཅིང་། བཀའ་བྲི་ཟམ་གདོང་མཆོག་གིས་ཀྱང་། “ང་ཆོ་བོད་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་
རྒྱུང་བ་ལྟ་ཞེས་རིག་གནས་བརྒྱུ་ལ་བཞེད་སྐད་ལྟོངས་ཁྱབ་དུ་གྱུར་འདུག་ག དེ་ང་རང་ཆོ་བོད་པས་བཅོས་བཞག་པ་
ཞིག་མིན་འགྲོ་བསམས། དེ་ངའི་དོགས་པ་རེད། རྒྱ་གཞུང་ནང་ལ་རིག་པའི་གནས་ལྟའི་སྐད་

ཆ་དེ་མ་གཏོགས་རིག་གནས་བཅུ་ལྔ་ཆ་དེ་ངས་ད་ལྟ་བར་མཐོང་མ་སོང་། རྗེས་མ་ཁྱེད་རང་
ཆོས་མཐོང་སོང་ན་ང་དེ་ཤེས་འདོད་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་འདུག།

གང་ལྟར། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ། བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ། རྒྱ་
རིག་པ། གཏན་ཆོགས་རིག་པ། རང་དོན་རིག་པ་བཅས་ལ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྡ་དང་། ལྷན་
ངག་དང་། མདོན་བརྗོད། རྟེན་འགྲུབ། རྒྱུ་གསུམ། ལྷན་རྒྱུས་བཅས་ལ་རིག་གནས་རྒྱུང་བ་ལྡ་
དང་བཅུ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་སོ། །

༡༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་པའི་དགེ་མཚན།

གོང་བརྗོད་ལྟར། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡོངས་གྲགས་བཅུ་ལ་ངས་ཤིང་། རིག་
གནས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་འད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕན་ལུས་དང་དགེ་མཚན་ཐ་
དད་པ་རེ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་། དེ་དག་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཐུར་གྱི་མེད་ན་ལྷོང་དོན་ལྷོང་པའི་ཡིག་ཆོགས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱིན་ན། གཤམ་དུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལས་ནང་ཆོས་སྐོར་
དམིགས་བཀའ་དགེ་མཚན་གཙོ་གནད་ཟུར་འདོན་གྱིས་རུང་ཅམ་གྱིང་བར་འདོད།

༡༦ རང་ཆོས་བོད་དུ་དར་བ་ཅམ་གྱི་ཕན་ལུས།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མང་དག་ལས་ནང་ཆོས་ནི། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། ལྷག་
པར་བོད་མིའི་ནང་ཁུལ་ལ་ཆེས་རྩ་ཆེའི་སྤྱི་ཆོར་ཞོར་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་ལྟ་བུའི་གྲོང་རིག་ཁྱད་
འཕགས་སུ་ལྟ་ན་ཏེ། རང་ཆོས་བོད་དུ་མ་དར་བའི་སྤྱི་ཆོར་ཞོར་འབྱུང་པའི་དུས་ནས། སྤྱི་དང་བྲག་
སྤོན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ལས་མཆེད་པར་འདོད་པའི་བོད་ཁམས་གདོང་དམར་ཡོངས་ལྗོན་གས་
གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཁྱད་སྤྱུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱད་བུ་ལྟར་ཕྱ་ཞིང་། དུས་རབས་བདུན་པར་སྤོང་
བཅན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་རུས་ས་ཁོངས་དང་བཅས་པ་གཅིག་གྱུར་བཟོས་ཤིང་། བཅན་པོས། མི་
རིགས་འདི་ཉིད་འདས་དོན་ལྟར་སྤྱིར་ཡང་འཛོམ་ཞིག་ལ་འགྲོ་དགོས་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་དུ། བོད་
མི་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་སེམས་རྩ་འཁོལ་ཞིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་གནས་ས་བྱམ་མོང་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་
བཞེངས་སྤྱོད་དགོས་པའི་བྲགས་སྤྱང་གར་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་ལུ་ལ་ན་ཡོད་པའི་གྲུའི་བཟུང་
པ་ཁ་བའི་སྤོངས་སུ་གདན་འདྲེན་བྱུང་ན་ལེགས་ཤིང་སུ་གཟིགས་ནས། ལྷན་པའི་ཆབ་སྤྱོད་དང་།
དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཆོགས་ཉིག་ཟིང་སོགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་བཟད་པ་ཆང་མ་གདོང་ལེན་ཁྱད་

གསོད་དུ་བཏང་ནས། གངས་རྫོངས་མིག་འབྱེད་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སྟོ་ཏེས་གཙོས་པའི་ལོ་
ཙཱ་བ་དུ་མ་རིམ་གྱིས་འཕགས་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་པ་དང་རྫོང་བཞིན་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ལག་ཆང་ལ་མཛོད་
བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྷགས་དང་བཅས་པ་བོད་རྒྱུ་ར་ནང་འདེན་མཛད་རྗེས། ལྷོན་འདབས་ཀྱི་གིང་
ལོ་ལྟར། ཁ་འཐོར་ལ་འགྲོ་ཆོག་ཆོག་གི་གདོང་དམར་རྩམ་ཟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཕྱོགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བྱལ་པའི་རྒྱས་པ་ཐོན་བྱུང་། དེ་ནི་ནང་ཆོས་བོད་དུ་སྦྱར་བཏང་དར་བ་ཙམ་གྱིས་
བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཅིག་སྦྲད་ཅ་འཛིན་ད་སྟེ་ལག་ཏུ་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་བཟོ་བྱལ་པའི་ཕན་
རྒྱས་སུ་གྱུར་སོང་བ་རེད།

སློང་བཙན་ངར་གྲགས་ཀྱིས་ཀྱུ་ནག་ནས་རྫོང་པོ་གྲུ་མུ་ཞེའི་སྐྱེ་བརྟན་བོད་དུ་གདན་འདེན་
ལུས་རྗེས། བོད་རིགས་ཆང་མ་རང་བཞིན་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་དབྱུང་རྩ་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་འཕེལ་སོང་
སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་སར་རྫོང་པོ་བཞུགས་པར་མཛུལ་དུ་འགྲོ་བཞི་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་མ་གྲོས་
བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱི་གོམས་དབང་ལ་སོང་གཤིས། དེ་ཡི་སྟོན་བས་ཀྱིས་ཆོང་དང་། རྒྱལ་
ཁམས་མཐའ་སྟོར། ཕྱོགས་མཐའི་བོད་རིགས་སྤྱན་རློན་ཕན་ཚུན་གྲུག་འཕྲད་དང་རྒྱས་ལོན། ས་
ཁྱོན་དང་མཐོང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དགེ་ཕན་སོགས་མང་དུ་འབྱུང་གི། རྫོང་པོ་སྐྱེ་བརྟན་ནི་བོད་ཁམས་
ཡོངས་ཀྱི་མི་སྣ་ཀན་གཞིན་ཆང་མ་དད་འདུན་གྱི་ངང་ནས་སེམས་ཅན་དགེ་སྟོན་གཅིག་ཏུ་རྒྱས་ས་ཞིག་
ཏུ་གྱུར་ཏེ། བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་དཀའ་ཆོགས་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆིག་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་
བའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་སོང་ན། དེ་ནི་བོད་དུ་ནང་ཆོས་དར་བ་ཙམ་གྱི་བྱིན་མཐུ་ཞེ་གཅིག་ལས་
འབྱུངས་པའི་འབྲས་བཟང་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།

ཁ་། རང་ཆོས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མི་སྣ་ཁག་དང་སྒྲིལ་བ།

མྱང་དར་སྐབས་སུ་དབུས་ཕྱོགས་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་གྲགས་ཆེན་བྱུང་བས། དཔལ་ལྷན་
བོ་རི་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུབ་མཛད་བཞིན་པའི་དབུས་གཙང་གི་དགེ་སྟོང་མ་གཡོ་གཙང་གསུམ་བཞུགས་བཟོད་
བྲལ་ཏེ་བོད་ཁམས་ཨ་མདོའི་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས་བཞུགས་མཛད་དགོས་ཤར་ཅིང་། དེ་ནི་ནང་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཆིག་སྒྲིལ་བཟོས་ཟིན་པའི་རང་གི་ཡུལ་ཡུང་ལ་ཕེབས་སོང་
བ་མདོན་གསལ་ཡིན་ལ། མ་གཡོ་གཙང་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ཆེ་མཐའ་ཅན་ཨ་མདོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་རྗེས་
ནང་བརྟན་ལྟར། ཨ་མདོ་ཕྱོགས་ཀྱི་མི་སྣས་དད་འདུན་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བེ་ཡིང་(མཁས་པ་

མི་གསུམ་ལྟ་ཁང་) དུ་ཁོང་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་གདུང་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་ཨ་ཁམས་དབུས་གསུམ་
 བོད་རིགས་ཆང་མའི་སྒོ་སེམས་གཅིག་སྟེན་ལ་བཟོ་བྲལ་གྱི་ཡོད་པའི་རྩས་ལུགས་ཀྱི་མངོན་རྟགས་
 གསལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཨ་མདོ་ལ་མཆོན་ནའང་། ནང་བསྟན་ལྟར་ཆ་གཡོ་གཙང་གསུམ་གྱི་
 སྐྱེ་གདུང་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཡིང་ལ་ཡོད་པའི་དད་འདུན་དང་སྟོབས་སེམས་དབྱར་ཚུ་ལྟར་རྒྱས་ཤིང་།
 ཆ་གཡོ་གཙང་གསུམ་དབུས་གཙང་ནས་ཡིན་ནའང་ས་ཐག་རིང་བྱང་ལ་མ་སྟོས་པར་མདོ་དབུས་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་མི་མང་ཆང་མས་རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཐག་ཏེ་བོར་གྱུར་ཀྱིན་གཙོ་བོ་ནི་ནང་
 ཆོས་ཀྱི་དགེ་ལུ་ག་སྟག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

༡༥ རྒྱ་མཚོང་ཁ་པ་སྒོ་བཟང་གཤམ་པ་མཆོག་ནི་རང་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱ་འདུལ་
 བའི་སྐབས་དང་། ཡུལ་གང་དུ་འབྱུངས་དགོས་མིན་གྱི་ཕྱགས་རྒྱུ་ལ་དགེ་ལུ་ག་ཆེ་བའི་མ་འོངས་
 སྟོན་གཟིགས་ལྟར་བོད་རྒྱལ་ས་མཆོངས་དང་ཁང་ཏེ་བའི་ཨ་མདོ་ཚོང་ཁའི་ཡུལ་དུ་འབྱུངས་ཤིང་།
 དེ་ནི་ཆོལ་གསུམ་མཐུ། ཅུམ་ཟན་བོད་འབངས་ཡོངས་རྫོགས་ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་མཐུན་ཀྱིན་ཆ་ལྟག་དུ་
 འགྲོ་བའི་རྩས་ལུགས་ཆེ་གོས་ཤིག་དུ་འབྱུངས་ལ། ཁོང་ནི་ཡུལ་དུ་སོགས་བོད་འབངས་ལ་ཆེད་
 དུ་བསྟན་ནས་ཐེབས་པའི་མ་འོངས་མངོན་གཟིགས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཤིག་དང་གཅིག་དུ་མཛུངས་སོང་།

༡༦ རྒྱ་མཚོང་ཁ་པ་མཆོག་དགྲུང་ལོ་རྒྱུད་དུ་ས་ནས་དགའ་སྟོན་དཔག་མེད་ཀྱི་རང་ནས་དབུས་
 ལྷ་སའི་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཐེབས་ཤིང་སྐྱེ་ཆེ་བལྟགས་རིང་ལ། རྒྱ་ནག་གིས་གདན་འདྲན་
 ཡང་ཡང་ཞུས་ཀྱང་། རྒྱ་ཡིས་ཕྱགས་སུ་དགོས་པ་ལས་ཀྱང་དགག་བྱ་ཆེ་བར་གཟིགས་ནས་རྒྱ་ནག་
 ལ་ཐེབས་རྒྱུར་ཕྱགས་མཉེས་མཉེས་ཅ་བ་ནས་མ་མཛད་ཅིང་། མཐའ་ན་གདན་འདྲན་ཞུ་མཁན་ལའང་
 མཛུལ་ཁ་དམ་པོར་གྱུར་སོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་སྟེ། མཛད་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ལ་ནམ་ཡང་བསྐྱབ་དུ་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱུ་ཆེས་ཆེས་གཟེངས་ཐོན་ཞིག་བཞག་གནང་མཛད་ཡོད།

༡༧ གང་ལྟར་རྒྱ་མཚོང་ཁ་པ་མཆོག་གི་འབྱུངས་ས་དང་། འབྱུངས་དུས་བཅས་ལ་
 ཞིང་ཁའི་དུས་ཐོག་ཆར་པ་ལྟར་གྱུར་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ། སྐྱེ་ཆེ་གང་བོར་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་
 ལ་འབད་འབྲས་འབྲར་དོད་ཀྱིས་འབྲོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁྱིང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
 སྒོ་བ་གཉེར་བཞི་གནས་བཞུགས་མཛད་དེ། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་བཅས་བོད་ཀྱི་ས་
 ཕྱོགས་ཀྱན་ནས་སྒོ་བ་གཉེར་ལ་ཐེབས་སྟོན་མཛད་རྒྱུ་ལྟགས་ཆེན་བཞག་བྱུང་བས། བོད་ཀྱི་

འགྲུལ་འགྲུལ་དང་། འབྲེལ་འདྲིས། མཐོང་ཐོས། མདོར་ན་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཤེས་འཕྲོར་སྤྱི་དག་སུམ་རང་བཞིན་གྱིས་འཁོར་རྒྱུ་དང་། འགྱུར་བ། ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་རྣམ་སྟོབས་སོགས་སྤར་ལས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གཞིགས་འདེགས་ཞོགས་དུས་སྐྱེ་རིངས་བསུ་བ་བཞིན་དུ་གྱུར་སོང་ཞིང་། མདོར་ན། རྗེ་མེ་མཚོ་ཁ་ཁ་མཆོག་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གང་གི་ཐད་ལའང་བོད་མའི་སེམས་ཅུ་གཅིག་སྟེང་བཟོ་བའི་རྣམ་པ་ཀླན་ལས་ཁྱད་འཕགས་མཐོང་བཞིག་དུ་ཐོན་ཡོད་པར། གནས་ལུགས་དེ་དག་ལ་ཕྱིར་མདངས་ལུགས་བརྟེ་རེ་བྱས་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཡང་རྩེར་སོན་པའི་ནང་ཆོས་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་མཚན་ཉག་ཅིག་ཡིན་པའི་རེས་ཤེས་རྙེད་འོང་།

ལ་རྒྱལ་མཆོག་བདུན་པ་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འབྱུངས་ཤིང་། དུས་འགྱུར་གྱིས་ཨ་མདོ་རྗེ་སྐུ་འབྱུངས་ལ་གདན་དྲངས་པ་དང་། རིམ་བཞིན་དབུས་སུ་པོ་དྲུ་ལའི་གསེར་ཁྲིར་ཞབས་སེར་འཁོད་པ་སོགས་ཀྱིས། སྐབས་དེ་ན། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་དད་འདུན་དང་། ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་མས་གཅིག་སྟེང་བཟོ་བའི་རྣམ་པ་འབྱུར་ཐོན་བྱུང་ཡོད་དེ། དུས་མཚུངས་སུ་རྒྱ་རྩོར་དང་། རྒྱ་གཞི་ན་བོད་ནང་ཁྲལ་དང་བཅས་པ་དུས་ཟིང་སྤྱིན་ནག་ལོང་ལོང་དུ་གཡོ་བཞིན་མཆིས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་དབང་ཐང་དང་། རྒྱ་རྩོར་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བྱིད་ལ་མ་ལྟོས་པར། རྒྱ་རྩོར་དང་། ཁྲུང་པར་བོད་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཅུ་ནི་ལ་རྒྱལ་དབང་མཆོག་ལ་འདུན་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་འཁོར་བྱུང་གྱི་ཡོད་པས། དུས་བབ་ཆོས་སྤྱིད་གནས་སྤངས་མང་དག་ཐག་གཅོད་མཛད་ཅིང་། ཞིབ་དུ་བསམ་ན། དེ་ནི་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་ཆོས་ལ་དད་སྟོབས་ཟབ་པའི་དབང་གིས་མི་སེམས་གཅིག་སྟེང་ལ་བཟོ་བྱུང་སོང་བ་རེད།

ལ་རྒྱ་དབང་བཙུ་བཞི་པ་བསྐྱེད་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་ཁྱིལ་པོར་འདི་བཞིན་མི་སྣ་རྒྱ་བསམ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར། འོས་སྒྲུལ་དུ་མའི་ནང་ནས་ཨ་མདོ་རྒྱ་མཚོར་ནས་འབྱུངས་པའི་རྩ་མཛེད་གྲུབ་ལ་བཙུགས་པའི་རྣམ་སྟོབས་འཛིན་ལུང་ཉགས་གཏན་འབེབས་གནང་བ་དེ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་རྩ་སྤྱོད་གིས་བོད་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་བདེ་སྐྱབས་ལ་དགོངས་པ་མཐོང་དུ་བཞེས་ཤིང་། འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་མཆོག་གི་རྣམ་དཔྱད་ཞུན་མ་ལས་འབྱུངས་པའི་བྱ་གཞག་རྒྱ་བསམ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལུགས་མཁས་པའི་སྤྱི་སྐད་དུ་གྱུར།

དེ་ཡང་། ཡུལ་མཆོག་བརྩ་བཞི་པ་མཆོག་ནི། རང་ཉིད་སྒྲེར་གྱི་མི་གཞི་བཟང་པོ་
 དང་། བོད་སྤྱི་དམངས་གཙོས་པའི་རྒྱ་དཀར་ནག་དང་། འཛིག་རྟེན་སྤྱི་འགྲོ་ཡོངས་ལ་བུམས་
 སེམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཤིང་། གཞན་ཕན་རང་དོན་ལས་ཀྱང་ཆེས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཐུགས་
 ཀྱི་གཞི་ལ་བསྐྱར་མི་ཚྲོག་པའི་གོམས་ཆ་སྤྱི་བརྟན་གསེར་གྱི་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་ལ་གྱུར་པའི་སྟོབས་
 ཀྱིས། རྒྱ་མོར་དང་། མི་འཕྲོར། དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སོགས་ཆེས་ཞན་ས་ནས་སྤྱོད་པའི་
 བོད་མི་འདི་འདྲ་ཞིག་འཛམ་གླིང་ནང་རང་རྩོམ་ཆེ་བའི་སྟོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱན་གྱིས་བདེ་ཐུག་
 གི་རང་ནས་བཀྱར་འོས་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་ལ་མངོན་པར་ཅེན་ཞིང་། ཆེས་
 རྒྱབས་ཆེན་དང་། དོན་དམ་ལ་ཁའི་འོད་སྟོང་ལྟར་གཟི་བུ་དེ་ཆེ་བའི་མི་སྡེ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཆེན་
 གཙོ་གནད་ནི་བོད་དུ་དར་བའི་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དངོས་མཐོང་
 ལ་གཟིན་ཡིན།

ཡཔུ་ཆེན་བརྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་ནི། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་སྟོན་ཅམ་
 ནས་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ནག་ངོས་ནས་བོད་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་འཕམ་ཉེས་འགྲོ་བའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་ནང་མ་
 སྒྲུང་ལ་ངན་བསྐྱལ་འོག་ཡཔུ་ཆེན་བརྩ་བ་མཆོག་སྤྱི་ཆུང་དུས་ནས་ཡུལ་དབང་བརྩ་གསུམ་པས་
 ཡཔུ་ཆེན་དགུ་པ་རྒྱང་ཐུད་བཏང་སྟེ་ཁོང་གཉིས་ནང་མ་གཤིན་པའི་སྒྲོར་སོགས་སྤོབ་གསོ་ལོག་
 པ་དང་། ཡུལ་དབང་བརྩ་བཞི་པ་བཅན་སྤྱོད་ལ་ལེབས་རྩེ་ས་མའོ་གཙོས་པའི་དམར་ཤོག་ཆོགས་
 པས་ཡཔུ་ཆེན་མཆོག་གི་ཐུགས་བསམ་རྒྱ་ནག་ལ་དཀར་ཞིང་ཡུལ་དབང་བརྩ་བཞི་པར་སྤང་
 ཟུག་དང་ཁ་གཏད་མཆོན་བྱེད་ཅིག་ཆགས་ཐུབ་པའི་རེ་རན་དང་གདེང་ཆོད་ངེས་ཅན་ཞིག་བྱས་
 ཡོད་ཆོད་ཀྱང་། ཡུལ་གཟིགས་ཡཔུ་ཆེན་མཆོག་ནི་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཚྲོག་སྟེ་བོད་སྤྱི་དམངས་
 དང་། རྒྱ་གར་ཡུལ་དབང་བརྩ་བཞི་པ་བཅན་འཛིན་རྒྱ་མཆོན་མཆོག་དང་མཐུན་གྲོགས་དམ་
 ཟུང་ཆེ་གོས་གིག་ཏུ་གྱུར་སོང་བ་རེད། དཔེར་ན། ཡགོང་ས་བརྩ་བཞི་པ་བཅན་སྤྱོད་ནང་ལེབས་
 རྩེས། རྒྱ་གཞུང་གིས་དུ་ལའི་ཁྲ་མ་དང་ཡཔུ་ཆེན་དབང་གི་དབྱེ་མཆམས་གསལ་པོ་བཟོ་དགོས་
 རྒྱུ་ལ་བཞེད་ཅིང་དུས་ཆེགས་རྩེ་དྲག་གི་སྐབས་དེར། ཡུལ་གཟིགས་ཡཔུ་ཆེན་མཆོག་གིས་ཕྱི་
 ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་“ངོས་ནས་བོད་ལ་སྤྱིར་ཡང་ངེས་པར་དུ་རང་བཅན་ཐོབ་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་
 ཡོད། དུ་ལའི་ཁྲ་མ་ཡང་བསྐྱར་གསེར་བྱིར་འཁོད་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད་”ཅེས་དང་། དེ་

མ་ཐག་དུ་གསུང་སྐད་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་“དུ་ལའི་ཐ་མ་སྐྱེ་ཆེ་བྱི་ལོ་བཏན་པར་གྲོག་”ཅེས་གསུངས་
 པ་དང་། རྒྱུ་ཆེན་མཆོག་ཐེངས་ཤིག་ནོར་གླིང་ལ་ཕེབས་དུས། “ཡུལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
 ང་རང་གཉིས་སྟོན་པ་གཅིག་གི་རྗེས་འདྲུག་པ་ཡིན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་མཁན་
 མཆོད་གྲོགས་དམ་པ་ཡིན་པས་མེས་ཀྱུ་ལ་དང་ཐག་རིང་པོར་བཞུགས་པའི་དུ་ལའི་ཐ་མ་ཞེ་དག་
 དྲན་གྱི་འདུག་”ཅེས་གསུངས། ཟ࿃་ལོ་ ༡༧༡༥ ལོར་ཡུལ་ཆེན་མཆོག་གིས་“ང་རང་ངོས་
 ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དུ་ལའི་ཐ་མ་ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་གནས་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་
 ཡོད་”ཅེས་དང་། ཟ࿃་ལོ་ ༡༧༡༩ ལོར་ཀྱུ་ལ་དབང་མཆོག་གི་སྐྱེ་ཆ་བཙུགས་པ་དང་མཇུག་
 འཕྲད་གནང་དུས། རྒྱུ་ཆེན་མཆོག་གི་གསུང་གི་ཐོག་མར་“ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱེ་ཁམས་
 བཟང་ངམ་”ཞེས་དང་། ཟ࿃་ལོ་ ༡༧༢༣ ལོར་སྐྱེ་ཆ་བཙུགས་པ་དང་མཇུག་འཕྲད་གནང་དུས།
 རྒྱུ་ཆེན་མཆོག་གིས། “བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་དབང་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་དད་མོས་ཆེན་པོ་དང་། གུས་བརྩེ་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་ལུགས་
 ཆེན་གྲེང་དགོས། དེ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཙ་དོན་རེད་”ཅེས་གསུངས་འདུག ཟ࿃་ལོ་ ༡༧༢༤
 ལོར་ཡུལ་ཆེན་མཆོག་གིས། “ངའི་རེ་བ་ལ་མ་འོངས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བོད་དུ་བྱིར་
 ཕེབས་རྗེས་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཇུག་སྒྲོ་འདྲ་མིན་གཙོ་སྒྲིང་གནང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ང་རང་
 ངོས་ནས་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ཡོང་བར་སྟོན་ལམ་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད། ཅེས་དང་། ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་དང་ང་རང་གཉིས་ཆོས་གྲོགས་ཡིན། ང་རང་གཉིས་དབར་ལ་འགལ་ཁྲ་གང་ཡང་
 མེད། འོན་ཏེ། མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་གཏམ་འཆལ་འདྲ་བཅོས་ཏེ་སྤར་གྱི་སྤྱིད་གཞུང་དང་སྤར་
 དབར་གྱི་གནས་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ངས་ཁོ་ཆོར་བཤད་པ་ཡིན། དེ་ཆོ་མ་བཤད་ན་
 ཡག་པོ་ཡོད། དེ་ཆོ་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཡན་པ་མེད་ལ་གཞོད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ནང་ཆོས་དང་བོད་
 མི་རིགས་ལ་གཞོད་པ་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་”ཅེས་སོགས་གཟི་བྱིན་བྱུང་
 བའི་བཀའ་སློབ་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། གང་ལྟར་ཡུལ་ཆེན་བཙུ་པ་མཆོག་ནི་བོད་སྤྱི་བའི་བྱུགས་
 ཁུར་དང་། རྒྱུ་ལ་དབང་བཙུ་བཞི་པ་མཆོག་ལ་ལྟན་མེད་བྱུགས་ཀྱི་མཇུག་བཅེ་དབྱར་ཆུ་ལྟར་
 རྒྱས་ཤིང་དད་སྟོན་ལུགས་ཆེན་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། མདོར་ན། གནས་ལུགས་དེ་དག་འབྱུང་
 རྒྱུ་ཆེན་པོ་དུ་བསམ་ན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཉིང་

བརྒྱུད་ཐུགས་སུ་སེམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲང་བདེན་དང་། རྣལ་བསམ། ཡིད་ཆེས། འགྱུར་མེད་
ཀྱི་དམ་བཅའ་བཟན་པོ་བྱུང་བཞིག་ཡིན་པ་སུས་ཀྱང་བརྟོག་མི་དགོས་པར་ཤེས་རུས་སོ། །
གཤེས་ཅན་ཆོས་ཀྱིས་ཤེས་རིག་ལ་གཞིགས་འདེགས།

པོད་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུམ་ཡིག་པོད་ཐེང་སྟོང་ཡུག་ཡས་མས་བཞུགས་ཅིང་། དེ་དག་
གི་ནང་དུ་སྒྲུ་ཆོད་བཟོ་གསེས་གསུམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་འདུས་ཆོད་ནང་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཡལ་
ཆེར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྣང་ཆོས་ཀྱིས་གཙོ་གནད་བསམ་སྟོན་འི་རྣམ་གཞག་ལས་གྲུབ་པའི་བཟང་
སྟོང་མི་གཤིས་རིག་པ་གསེས་སྟོང་སྟོར་བྱང་རྒྱུ་པར་བཤད་པ་སྟོན་མེད་ཐོག་ དོན་གཉིས་མཐར་
ཕྱིན་བསྐྱབ་པར་རིག་པའི་གནས་གཞན་ལའང་མཁས་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་བས། བཟོའི་
ཐད་གསེར་ཟངས་འདི་མ་བཟོ་སོགས་བཟོ་ཙལ་ཁྱད་འབྱར་དང་། གོས་ཐང་བྲིས་ཆེ་མ་གྱི་བཟོ་ཙལ་
སོགས་ཆེས་ལུ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་། རྒྱུད་པའི་ལས་འཕྲོས་པའི་གསེར་རིག་རྣམ་གྲངས་
དུ་མ་སོགས་ནང་ཆོས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོད་ཆོད་ལ་གཞིགས་འདེགས་སྒྲུ་མེད་དུ་བྱུང་གི།
གལ་ཏེ་ནང་ཆོས་བོད་དུ་དར་མེད་ན། དེ་ཆོད་བོད་ནི་ཤེས་རིག་སྟོན་མེས་ལུངས་པའི་མུན་ནག་
གི་རྒྱལ་ཁམས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ངེས་སོ། །

ང་། རྣང་ཆོས་དང་བོད་པའི་མི་གཞི།

འདི་གཞེན་ན། མིའི་རིགས་ཀྱི་གཟུགས་ལུང་ལ་རང་བཞིན་ཁྱད་ཆོས་སྒྲུ་ཆོགས་སུ་འཕྲོས་
རིམ་མངོན་སུམ་ལ་གྲུབ་ཅིང་། སེམས་ཀྱི་རང་གཤིས་ནི་ཁོར་ཡུག་གཅིག་ཏུ་གསེས་ཀྱིས་ལྟ་
སྟོང་ལེབ་སྒྲིག་འབྱུང་ཆོས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱ་ནག་མི་འཕྲོར་ནང་ཁུལ་ལྟ་བུ་སྟོང་གཅིག་མཚུངས་
ཀྱང་རྒྱ་གར་དང་ཁྱད་པར་ཆེ་ལ། རྒྱ་གར་མི་འཕྲོར་ནང་ཁུལ་ལྟ་བུ་སྟོང་མཐུན་ནའང་རྒྱ་ནག་དང་
ཁྱད་པར་ཆེ་བ་མངོན་གསལ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཆེར་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡུལ་ལུང་དེའི་རིག་གཞུང་དང་།
སྒྲུ་ཆོགས་གོམས་སྟོན་ཀྱིས་མིའི་ཐོག་མའི་རང་གཤིས་ལ་ཁ་སྦྱར་རམ་འགྱུར་བཅས་ཐེབས་ངེས་
ཡིན། དེས་ན། རང་ཉིད་བོད་རིགས་ལ་སྟེས་ཅོམ་གྱིས་དགའ་སྟོབས་རྒྱས་འོས་ཀྱི་བཟང་ཆ་གཟེངས་
ཐོན་ཡོད་པའི་བོད་སྟོབས་ཅང་མ་མཆིས་ཀྱང་། དེང་རབས་རང་ཉིད་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་གདོང་
སྟོབས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྲེ་ན། སྒྲེ་རིན་ནི་བོད་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་
ཆོས་ཀྱི་ཅི་བརྒྱུད་ཞུན་མ་ཁ་ཁ་པའི་གདུང་རུས་གསེབ་ཏུ་ཤོག་སྐྱུ་མ་ལྟར་འབྱམས་སོང་བས། བཟོ་

སྙན་དང་སྟུག་རྩུམ་ཆེ་ལ། ངང་རྒྱུད་དང་སྤྱི་ཐག་རིང་བ། གཞན་དོན་དང་དཀའ་སྟུག་གང་ལའང་
གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དང་ལེན་བྱུང་འབྱུང་རྣམས་ཤིང་། དེ་ཡིས་བོད་པ་ནི་རྒྱུ་གཉིས་གཞན་དང་
མི་འདྲ་བའི་གང་ཅིར་ལྟ་སྟོན་གཟེངས་ཐོན་གྱིས་འཇིག་རྟེན་འདིར་མི་རིགས་མང་པོ་ལས་བྱུང་
འཕགས་ཀྱི་གོ་འཕང་བརྟེན་མོང་བས་ཡིན་གྱི། དོན་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་ཆོས་ཀྱིས་
མི་གཞི་ལེགས་འབྱུང་གི་བསམ་སྟོན་རྣམས་པ་སྦྱར་ཏེ་འགྱུར་བཅོས་བྱུང་མོང་བས་ཡིན།

ཅ། རང་ཆོས་དང་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྟོབ།

བོད་གདོད་མའི་རྒྱུད་རིམ་ནང་། ཏེ་བོང་སོགས་སྟོ་ཐོག་རི་དྲགས་དང་བཅས་པ་གངས་
མེད་དམར་མཆོད་ཕྱེད་པའི་སློབ་རྒྱུན་ལག་བསྟར་གྱིས། སྟུག་གཅོད་ལ་སྟུག་རྒྱུད་གི་སེམས་
ཆོར་མི་སྟོང་བའི་རང་གཤིས་ལྟན་སྟེན་སྲུ་ལྟན་ནའང་། དུས་རབས་བདུན་པར་ནང་པ་སངས་
རྒྱུས་པའི་ཆོས་ལུགས་གངས་ལྗོངས་སྲུ་དར་ནས་ད་ལྟའི་བར་གཡུང་རྒྱུད་བོན་དང་བཅས་པ་བོད་
དྲུང་དཔའི་ཆོས་རྒྱུད་ཁག་གིས། རྣམ་གཤེར་གང་དྲུ་གནས་པའི་སྟུག་ཆགས་རིགས་ལ་ཆོས་རྟུགས་
འཆོ་མེད་ཀྱི་ལས་དང་སྟེལ་ཏེ། སྟོང་བཅན་སྐབས་ནས་ལྟ་ཆོས་དགེ་བ་བརྒྱ་དང་། མི་ཆོས་གཙང་
མ་བརྒྱ་དྲུག་བཅས་ཆོས་རྟུགས་ཀྱི་སྟོབ་གསོ་ཟབ་ཅིང་། སེལ་བའི་དུས་རིམ་ལ་བོད་སྐད་ཀྱི་
ལུང་རྒྱུད་དཔོན་རྒྱུད་ལྟ་བུར་གནས་ཡོད་ནའང་། ཅ་བའི་སྤྱི་ཆོགས་སྲུ་རྒྱལ་བོའི་བཀའ་གཅིགས་
དང་རང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་བརྒྱད་ལྟན་པའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཏུ་འཆོ་བ་མེད་པའི་ལས་སོགས་གང་རྣམས་སྤྱང་
སྟོབ་ཕྱེད་པའི་སྟོབ་གསོ་ལྟན་ལ། ས་སྤྱུ་དང་། སྤག་གྲ། རིན་གཙང་། དགའ་ལྟན་སོ་བྱང་།
ལྟག་པར་ཡ་རྒྱལ་དབང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་བར་དུ་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་ལྟར། བོད་རྫོངས་རི་རྒྱུད་
སྐམ་གཤེར་ལ་གནས་པའི་སྟུག་ཆགས་ཆེ་ཕྱི་སྟུག་ལ་འཆོ་བ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་རི་རྒྱུད་
རྒྱ་དམ་པོར་བསྐམས་ཤིང་། ཡ་རྒྱལ་མཆོག་བརྒྱ་བཞི་པ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། མ་རུང་འཆོ་བའི་
ལས་རིགས་ལ་འགྲོ་བའི་བོད་དུ་སྟུག་སྟུགས་གཟིག་སྟུགས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུས་སྟོབ་ཕྱེད་མི་རུང་བའི་
བཀའ་སྟོབ་ཡང་ཡང་གནང་འདུག་ན། དེ་དག་གཅོ་གནད་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱིན་
ཆུབས་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་གསོ་ག་ལྟག་ལས་རིམ་བརྒྱད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག

ཆ། རང་ཆོས་དང་སྟོབ་གསོ།

རང་ཉིད་མཁར་མི་འདོད་ཅིང་། བདེ་སྐྱང་ངོམས་མེད་ཀྱི་ཆོར་འདུ་ཇི་བཞིན་སྟེ་འགྲོ་

ཀུན་ལ་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པ་སྒྲིམ་མེད་ཀྱང་། མཐོ་སྒང་གི་རིགས་རྒྱུད་འདི་ཡིས་ཡང་དག་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་ལ་དཔག་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་། རྩོས་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད། ཆོ་སྤྱི་སྒྲིམ་
རིམ་བྱུང་དོན་རྩེ་སྤྱི་འགྲོ་ཡོད་དགུ་རང་ཉིད་ཀྱི་མར་མ་བྱས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་གནས་ལུགས་
ཡང་ཡང་བསམ་བཞིན། ཀུན་ལ་རང་ལས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་རྩས་པ་གསོ་སྤྱོད་རྒྱན་སྤོང་
གིས། ཅམ་ཟན་སྤྱས་ཀྱང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ནང་ཆོས་སེར་བཞག་སྒྲོ་གསུམ་གང་རྩས་གཞན་
ཉིད་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་བ་གསོ་སྤྱོད་བས་ཆེ་པའི་བག་ཆགས་དང་ལྡན་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱུང་པོ། །

བཞིན་ཟེན་གནས་ལུགས་དེ་དག་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཡོད་ཆོད་
སིལ་བཤད་སྤངས་ཏེ་གཙོ་གནད་གསལ་བཞིན་བྱེད་ཁུལ་འདིས། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱན་རིག་གནས་
ཀྱི་དགེ་མཚན་མཁའ་ལྡར་ཡངས་ཤིང་ཉི་ཟེར་ལྟར་གྲངས་མང་པའི་སྤྱིར་དོན་གཞན་ལའང་གཅིག་
ཤེས་ཀུན་གྲོལ་གྱི་ཉམས་སུ་འགྱུར་བའི་རེ་འདུན་ལ་བསྒྲིམས་ཏེ་གོང་དུ་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་
ཟུར་འདོན་དཔེར་བཞིན་ཅམ་དུ་བཀོད་པ་ལགས་སོ། །

འདི་ན། བོད་སྤྱོད་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནང་ཆོས་ཀྱི་དགེ་མཚན་བཤད་དོན་ནི།
གལ་ཏེ། རང་ཆོས་བོད་དུ་མ་དར་ན། ཆོ་སྤྱི་མ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་
འཕང་སོགས་རྒྱང་མཐོང་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་ནམ་དཔྱོད་རྒྱས་པའི་རེ་འདུན་ལྟེ། ས་ཡ་ཁ་ཤས་ལས་
བགྲང་དུ་མེད་པའི་ག་རུས་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་མཚུངས་བོད་རིགས་སྤྱན་རློང་འདི་དག་ཀྱང་གཅིག་
སྤྱད་དུ་བཟོ་མ་བྱུང་བར་ཁ་འཁོར་དགུ་འཁོར་དུ་སོང་བེན་ནས། དུས་འདི་ལྟ་བུ་ལ། བོད་ཅེས་
པའི་མིང་གི་རྣམས་མ་ཅམ་ཡང་ཐོས་རྒྱུར་དཀོན་པའི་གདེང་ཆོད་ཀྱི་ཆོག་ཐག་ཆོད་སོང་ན། ད་ལྟ་
ཆོལ་གསུམ་མམ། བོད་རིགས་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་དམ་དུ་སྤྱིལ་བའི་རྒྱ་ཐག་གི་དངོས་
པོ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱན་རིག་གནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་ལ་
བྱག་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ལྷ་ར་དང་། ཅམ་པ། ཀར་གསུམ་སྤྱུ་མ་ཅི་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་
བྱད་ལ་གཅིག་སྤྱད་བཟོ་མཁན་ཁོག་ཅི་ནི་འབྲེ་མར་སེར་པོ་ལ་བྱག་ཡོད་པ་དང་གཅིག་དུ་མཚུངས་
ཤིང་། གལ་ཏེ། བོད་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་རྫོངས་སུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་
དར་བྱུང་དུ་གྱུར་མེད་ན། བོད་མི་གཅིག་སྤྱད་ཀྱི་སེམས་རྩ་འཁོར་སའི་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་
ཀྱང་ངོམ་རྒྱུ་མེད་ལ། རང་ཆོས་བོད་དུ་དར་མེད་ན། རང་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་

རྒྱུན་རིག་གནས་གཞན་དག་ཀྱང་གང་ཞིག་བཤད་རིན་ཡོད་པའི་སློབས་པ་དང་ཇུན་དཀའ་ཞིང་།
བོད་ཀྱི་བཟོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་རིག་གཞུང་གཞན་དག་ཀྱང་དེར་དུས་ལ་རིན་
ཐང་ཁྱད་འཕགས་ཅུང་ཟད་མངོན་གྱི་ཡོད་ན་ནི། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་དགེ་པའི་ཁྱད་
རྣམ་ཞུགས་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཡོད་པ་ཀྱན་ཤེས་རེད། གང་ལྟར་གནའ་ནས་ད་བར་བོད་
ཕྱི་ནང་གང་ལའང་བོད་པས་གདེང་སློབས་མཐོན་པོའི་ངང་ནས་ངོ་མ་རྒྱ་སྤྱིང་ནོར་གཙོ་བོ་ནི་བོད་
ཀྱི་ནང་ཆོས་འདི་ཉིད་གཅིག་ཤུ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༡༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

ལག་ལེན་བོར་ཞིང་ཕྱི་རྒྱལ་རིག་ཉམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་བྱེད་དགོས་སྐོར་ལ་སུས་ཀྱང་ཁ་ནན་དང་། ཅུ་སྤྱིད་སྤྱིད་བར་ཇི་ཅམ་བཤད་རུང་ཕལ་ཆེར་
སྟོང་ཟད་ཅམ་ལས་ཕན་པ་ཅང་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། འོ་ན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མེད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ལག་བརྟུར་བྱ་ན་སྐབས་
འདིར་ཐབས་ལམ་གཙོ་གནད་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་།

དང་པོ། རྒྱལ་དབང་བརྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་དགོངས་དོན་ལྟར་བོད་ཀྱི་བདེན་
དོན་སྐོར་བོད་རྒྱ་གཉིས་སྤྱན་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་རྒྱ་ཞི་འགྲིག་ཡོང་
པའི་ལས་དོན་ཐད་བོད་མི་ཀྱང་གྱིས་ཁ་ཁོག་དབྱེར་མེད་དང་འབད་བཙོན་སྟོང་མེད་གནད་སྤྱིན་
བྱེད་ཅིང་། དུས་ཚོད་སྤངས་འཛིན་གྱིས་རྒྱལ་དབང་བརྟུན་པའི་པ་མཆོག་གཟུགས་སྤྱི་འཚོ་བལྟགས་
ཀྱི་སྐབས་འདིར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་བཅས་ལ་ཞབས་སོར་འཁོད་ཐུབ་པའི་སྤྱི་འཚོ་བས་ཆེར་སྤྱིད་ཀྱི་
གྲུབ་དོན་ཐོན་ཐབས་སྐོར་དཀའ་སྤྱེད་མངོན་འགྱུར་ལ་བཙོན་ན། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཆེ་མ་ཆུང་
གསུམ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སློབ་བརྒྱུ་ཆོག་པའི་ལམ་ལ་རྒྱ་གསུམ་སྤྱི་འཚོ་བས་བརྟུར་
རེས་ཡིན་པས། བྱ་གཞག་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སུང་སྤྱི་བྱ་ཐབས་བཟང་ཤོས་
ཞིག་ཡིན་པར་མཐོང་ངོ་། །

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་ཆོང་ལས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གང་སར་
བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་པའི་བཟོ་ཆོང་ཁག་སྤྱི་འཚོ་གས་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་ཅིས་ཀྱང་བོད་
ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཐད་ཡར་རྒྱས་རེས་ཅན་ཞིག་གཏང་དགོས། དཔེར་ན། དེང་དུས་རྒྱལ་ཁབ་གང་

འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཆོས་དང་། ཆབ་སྲིད། རིག་གཞུང་སོགས་རིག་གནས་
དང་གོམས་སྲོལ་གང་འདྲ་ཞིག་གོང་འཕེལ་ཕྱིར་སོན་ལྟ་བུར་འགྲོ་བྱུང་དོན་མང་གཞི་དཔལ་འབྱོར་
མཁོ་སྒྲུབ་བརྒྱ་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་རག་ལས་བསྐྱད་ཡོད་པ་མངོན་མཐོང་ལག་ཟིན་ཡིན་པས་ཤེས་
རྒྱས་ལ། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཐད་བོད་མི་ཡོད་ཆད་སྤྱོད་པའི་མིང་བྱང་ཐོད་དུ་འཆིང་
རྒྱར་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་མོས་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་གནས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་རིང་དུ་འདོར་བབས་
དང་། བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་ལྟ་བུས་དུར་བཙོན་གྱིས་བོད་སྤྱི་ཆོགས་སུ་དཔལ་འབྱོར་མཁོ་སྒྲུབ་
བྱ་བབས་ལ་འབད་ན། དེ་ནི་ཅིས་ཀྱང་འབད་འགྲུབ་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། བོད་
ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་དང་མཉམ་དུ་དར་རྒྱས་འོང་ངེས་ཡིན་པ་གདོང་
སློབས་ནི་ད།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མི་སྣ་ཁག་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་བསྐྱབ་བཀྲིམས་ལྟར་
སྤར་ལས་ལྷག་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་མང་དོར་གྱི་ཆད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས་ངེས་
ལས། བོད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མི་སྣ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཁ་བྱང་འབྱེད་པ་བཞིན་ནང་ཆོས་དང་
རྒྱབ་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་ཆད་ནལ་རྒྱལ་ཁབ་གང་སའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་བྱུང་བཅའ་འགྲོ་བཞིན་པ་
ཡིན་ཆོད་ཅེད། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མི་སྣ་མང་པོ། སྤྱུག་རྒྱག་རྒྱན་འཛོག་བྱེད་སའི་
དཀྱིལ་དུ་འཆངས་པས་མ་ཆད་དདུལ་དངོས་པངས་མེད་ཀྱིས་རྒྱན་འཛོག་བྱེད་པ། ཆགས་སྟེད་
འབྲིག་སྦྱོར་བྱེད་པར་ངོ་ཆ་འཛོམས་ཟོན་མི་བྱེད་པ། (འདིའི་ཐད། གསར་ཤོག་ག་གེ་མོ་ཞིག་
གི་ནང་དུ། <<གསང་བ་ཤོར་བའི་བརྟུན་མ།>>ཞེས་པའི་མགོ་བརྗོད་འོག “ཁ་སང་དགོང་མོ་
ལག་ཟས་ཆར་རྗེས་ང་རང་གཅིག་ཕུ་ནགས་གསེབ་དུ་འབྱུང་འབྱུང་ལ་ཕྱིན་དུས་སྟོ་ལགས་དང་ཨ་
ནི་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འཐམ་འབྲུད་བྱས་ནས་ཡན་ཚུན་འོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པ་ངས་མཐོང་
སོང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་ངས་སྟོ་ལགས་དང་ཨ་ནི་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དོ་སྣང་བྱས་པས་ཉིན་ཞིག་མཚན་
མོའི་རྒྱ་ཆོད་བརྟུ་གཅིག་རྗེས་ནས་ནད་པ་ཆང་མ་ཉལ་ཟིན་ཡང་། སྟོ་ལགས་དང་ཨ་ནི་གཉིས་
ཀྱིས་སྟོ་གསྟོན་སྤར་འདུག་པས་ངས་ག་ལེར་དོག་ཉལ་བྱས་ནས་ཉལ་ཁང་གི་སྟོ་འགམ་ནས་ཉན་
དུས་ནང་ནས་གསལ་ལ་མི་གསལ་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་པ་གོ་གིན་འདུག ཡང་བསྐྱར་པར་རུང་
ཟད་ཕྱིན་པས་སྤབས་ཉེས་པ་ཞིག་ལ་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་སྐེའུ་ཁྲུང་གི་ཏཱ་ཡལ་ཡག་པོ་མ་སུམ་སྤབས་

བར་སྟོང་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་ལྷག་འདུག ངས་དེ་ནས་ག་ལེར་འཇུག་ཏུ་བྱས་ཏུ་མ་ཞི་དང་སྟོང་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་མལ་ཁྲི་མཉམ་དུ་བསྒྲིགས་ནས་དམར་རྩེ་མར་ཉལ་སའི་ནང་དུ་ཕན་ཚུན་འཐམ་འབྲུད་བྱེད་ཅིང་། ཨ་ནེའི་རྒྱ་མ་དང་འཕྲོང་མགོ་ལ་སྟོང་ལགས་ཀྱིས་ཕུར་ཕུར་བྱས། སྐབས་རེར་སྟོང་ལགས་ཀྱི་གསང་གནས་ལ་ཨ་ནེས་ཕུར་ཕུར་བྱས། མཆམས་རེར་ཨ་ནེས་སྟོང་ལགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བཞོན་ཞིང་མཆམས་རེར་མཆུ་འདབ་སྤྱར། རྒྱུ་ཀྱིས་འདེགས་འཛིག་དང་ཤེད་པའི་མཉེན་ཆ་གང་ལ་བརྟམས་ན་འདྲ་བུ་ཕྱོགས་མགོ་སེར་པོའི་ཡུལ་ནས་དར་བའི་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཆགས་སྟེང་ཀྱི་སྒྲིག་བརྟན་ཞིག་ལ་ལྟ་བུ་མིན་ནམ་སྟུང་པའི་ཆོར་སྤང་ཞིག་དངོས་སུ་བྱིན་སོང་། འབྲིག་སྟོང་ཀྱི་བྱ་བ་འདི་ཡོངས་སུ་མཇུག་རྗེས་དུས་ཁོང་གཉིས་ཀ་རྒྱུང་ཟད་ཐང་ཆད་པའི་སྟོང་ནས་མལ་ས་རུ་ཕན་ཚུན་འཐམ་འབྲུད་བྱས་ནས་རྒྱུང་ཟད་བསྟེད་སོང་། མཆམས་ཤིག་ནས་ཨ་ནེ་ལགས་དམར་རྩེ་མར་ལ་ཡར་ལངས་ནས་སྒྲིག་སྒྲིན་བསད་སོང་། ཞེས་སོགས་འཁོད་འདུག)། ཆང་ཁང་ཁག་དུ་མུལ་ཞིང་ཐོབ་ཐང་ལྟར་ལྷོས་བྱེད་ཀྱིས་རེ་བ། ཞེ་སྤང་གིས་ཀྱན་ནས་སྤངས་ཏེ་འབྲུག་འཛིང་དང་གི་མཆོན་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་ཐེ་མི་ཆོམ་པ། སོར་མགུལ་སོགས་ལ་གསེར་དངུལ་རིན་ཆེན་གྱི་ཀྱན་ཆ་འདོགས་ཤིང་ཆོང་གི་ཁ་ལོ་སྤྱར་བ། (འདིའི་ཐད། རྩ་དཔལ་སྤུལ་མཆོག་གིས་“ཁྱད་པར་དེང་སང་གི་སྐབས་སུ་གླ་མ་དང་སེར་མོ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཆོང་བྱེད་པོ་ཞེས་པའམ་སྒྲིན་དུ་མི་ལྟ་ཞིང་སྤྱོད་ཆེ་དེ་ལ་བསྒྲིལ་ནས་པོ་ཆོད་པོར་སྒྲོམ་པར་འདུག་ཀྱང་། གླ་མ་སེར་མོ་བ་ཞིག་གི་རྒྱུད་རྒྱུད་ཟོས་བྱེད་པ་ལ་ཆོང་ལས་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། ཉག་དུ་དེ་ལ་གཡེངས་པས་སྟོང་གཉེར་དང་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སོགས་བྱེད་རྒྱུའི་སྒྲོ་གཡེལ་ཞིང་གོ་སྐབས་ཀྱང་མེད། མཆོན་མོ་ཉལ་བའི་དུས་ཚུན་ཆད་ཆོང་ཅིས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བས་དད་དང་ངེས་འབྱུང་སྟོང་རྩེ་སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཆད། དུས་ཉག་དུ་འབྲུལ་བའི་གཞན་དབང་དུ་འབྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་རྩེ་བཙུན་མི་ལ་དགོན་སྡེ་ཞིག་དུ་བྱིན་ནས་མཆོན་གྲུ་ཁང་ཞིག་གི་སྟོར་གཟིམས་བསྟེད་པས། དེ་ན་གྲུ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མཆོན་མོ་ཉལ་ནས་སང་ཉིན་བཞིག་བཞའ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེའི་གཏོ་བཙོང་ཐབས་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་། མགོ་དེས་འདི་ཁྲག་ལག་པ་དེའི་སོག་པ་ལ་འདི་རིན། དཔུང་པ་ལ་འདི་རིན། ལག་ངར་ལ་འདི་རིན་སོགས་དེའི་བྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོང་ཅིས་བཏང་བས། གཉིད་ཐུན་གཅིག་ཀྱང་གཉིད་ཡོང་མ་བྱུང་བར་མཇུག་མ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་ལ་འདིང་པོག་སྐབས་ནམ་ལངས། དེར་ཁོ་རང་འབྲུལ་

དུ་ཡངས་ནས་ཆོས་སྤྱོད་དང་གཏོར་མ་གཏོང་བ་སོགས་བྱེད། རྗེ་བཙུན་དུང་ཡང་གཟིམས་ནས་
བཞུགས་པས་ཁོ་འོང་ནས་བྱེད་ཆོས་པར་སྒྲིམ་པ་ལ། ཆོས་སྤྱོད་དང་བཟུངས་བཞིན་སོགས་ཡང་
ཡང་བྱེད་མི་རྒྱས་པར་དུང་ཡང་ཉལ་ནས་སྤྱོད་ཅེས་འབྲུ་བར་བྱེད་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་ནས།
ང་དུས་ཉག་ཏུ་དེ་ལྟར་གཉིད་ཁྲག་འདུག་པ་ཞིག་མིན་ཀྱང་མཉམ་སྦྲུལ་ང་རང་ལུ་བཞིག་བཤའ་རྒྱ་
ཡོད་པ་དེ་བཙོང་ཐབས་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་གིན་བཞུགས་གཉིད་ཡོང་མ་བྱུང་བར། ད་ནངས་
གཉིད་དུ་ཤོར་བར་འདུག་གསུངས་པས་ཁོའི་མཚང་ལ་ཤོག་ནས་སོང་།” ཞེས་གསལ་ལོ།) སུམ་
བཙུ་དུས་དན་ལྟ་བུར་བྱུང་བའི་རྗེས་འབྲང་དེ་དག་མང་པོས་འཆོར་སྒྲུང་ཐུན་པའི་སྐད་འཕོད་དང་
ངར་ཤུགས་ཆེ་བའི་ནམ་འགྱུར་ཐོན་ཅིང་། སྤེ་རྒྱལ་ལ་གལ་ཏེ་དག་པོ་མདུན་དུ་ཡོད་ན་ཡང་མེད་
པའི་གསོད་པར་ཐེ་ཆོམ་མི་འདུག་སྐུམ་པའི་ཆོར་སྒྲུང་སྟེར་བ། ལུས་ཀྱི་ཆས་གོས་ཆ་ལུགས་ལ་
མང་དོར་གཟབ་ནན་མི་བྱེད་ཅིང་རང་སྒྲུང་གང་ཤར་གྱི་ཆ་ལུགས་ཡ་མ་བྱུང་སྐྱས་མཁུ་མང་བ།
ངག་གི་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱིམ་པ་དང་བྱུང་པར་ཅང་མི་འབྱུང་བ། ཁ་ལ་སྒྲུབ་ཐ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་
ཡུལ་མིས་བཟུང་བའི་དུག་རྩིས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཆད་བཟུང་བ་ལ་འཛེམས་ཐོན་སྒྲུབ་ཅམ་མེད་ཅིང་ཐོབ་ཐང་
ཡིན་ཤིག་ལྟར་བཟུང་། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གིས་ཡིད་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲུས་ཀྱང་ཆད་དམའ་བའི་གནས་སུ་སྤྱོད་པས་
རྒྱས་པས། ཆོས་བྱེད་མི་སྤྱིའི་ཆས་གོས་དང་བྱེད་སྒྲོ་ཁག་ནི་སྒྲོ་བ་གྲུ་ཞིག་གི་སྒྲིག་ཆས་དང་གོ་
དབང་མཉམ་ཞིང་། སྒྲོ་བ་གྲུ་ཞིག་གི་འགྲོ་སྒྲུངས་ལྟ་བུ་ལས་ཆོར་སྒྲུང་མི་སྟེར་བ་སོགས་མང་དུ་
སྒྲུང་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཆགས་རྒྱུད་དམ་ཟབ་འབྱུང་ན་པོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་རྒྱུན་རིག་གནས་
སྤང་སྒྲོ་བ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་བཟང་ཤོས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་སུ་མཐོང་བ་ལགས་སོ། །

བཞིན་མ་ཐག་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་གསུམ་ལ་དོ་སྒྲུང་དང་གཟབ་ནན་གྱིས་འབད་བཙོན་བྱེད་
བྱུང་ན་པོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་སྤང་བྱེད་ཐབས་འབྲས་མེད་སྟོང་བཤད་ཅམ་མ་ཡིན་པར།
ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཤིག་གི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་བར་འདུག་གོ། །

རིག་གཞུང་གང་འདྲ་ཞིག་གིས་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཡན་རྒྱས་འབྱུར་ཐོན་འབྱུང་བཞིན་མཆིས་
ནཎ་ རིག་གཞུང་དེ་ཉིད་རྒྱུན་གནས་སྤང་བཞུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དབུལ་བའི་མིག་འབྲས་ལྟར་གཅེས་ཤིང་
སྤང་སྒྲོ་བ་བྱེད་འོས་ངེས་རེད། །

རྒྱལ་འཛིན་ནི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་དགོས།

(བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱལ་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲེང་བ།)

ཆ) འབྲོག་རྩུ་ཆོས་གྲགས།

སྒྲེང་གཞི།

༡༡། གངས་རི་ལ་དགའ་ཞིང་གངས་སེང་ལ་དྲངས་པའི་བོད་མི་རིགས་འདིའི་གདོད་མའི་
སྤྱི་ཆོགས་སྐབས་སུ། མི་རྒྱལ་གྱི་ས་གོས་སུ་གིང་ལོ་གྱོན་ཞིང་། ཟས་སུ་གིང་ཏོག་བཟའ་བའི་
དུས་ནས་བཟུང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་བབ་དང་བསྐྱུན་ཏེ། རྫོང་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་བསྐྱར་ནས།
མིའི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ལོ་བྱད་ལ་མཁོ་བའི་ཐོན་ཁུངས་དང་ཡུལ་སློལ་མང་པོ་ཞིག་གསར་བཏོད་
བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། མི་རིགས་འདིའི་འགྲོ་འདུག་ཉལ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་ལམ་དང་། ཟ་འཐུང་
གྱོན་གོས་ཀྱི་སྤྲང་ཚུལ། རིམ་གྱིས་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་མཇེའ་འབྲེལ་གོམས་སློལ། འཚོ་བར་
འཁོ་བའི་ཐོན་སྐྱེད་ལོ་བྱད་རང་བྱུང་གི་གནས་བབ་དང་མཐུན་པའི་སློན་ལ་འཕྲོད་བརྟེན་ལེགས་
བཅོས། མིའི་བསམ་སྒྲུབ་འབྲེལ་འབྲིབ་དང་བཅོ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་སློབ་གསོ། ད་དྲུང་འཛིག་རྟེན་
རྩ་ཚུལ་དང་། མཛེས་དཔྱད་སེམས་ཁམས། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་དང་། ཆན་རྩལ་རིག་གནས།
སེམས་ཀྱི་དགའ་སྦྱོར་ཆགས་སྤང་གི་རྣམ་པ་གོ་བརྟེན་པའི་སྐད་ཆ་སོགས་གསར་བཏོད་བྱས་པ་
ནས་དེ་རིང་གི་བར་དུ་ང་ཚོས་བཟང་གིས་མི་ཡོངས་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཆེ་འབྲང་ཆུང་གསུམ་
མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དེ་རིང་དགོས་དབང་གིས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འགའི་དགེ་
མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་སྒྲེང་འདོད་བྱུང་།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་སྡིང་དང་དེའི་དགེ་མཚན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་ནང་སྡིང་ནི་བསམ་སྒྲུབ་འབྲིབ་སྤྱོད་ཏེ། ནང་བསམ་སྒྲུབ་འཚོ་བར་བདེ་འཇགས་དང་ཞི་བདེ་ལ་
སྟེག་བཞིན་པའི་ནང་བསྐྱུན་རིག་པོ། ཞེས་བཤད་ན་ཐལ་མི་ཆེ་བར་སྟུམ། གང་ལ་ཞེན། ནང་
བསྐྱུན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་སྒྲུབ་བོད་མིའི་ཀྱན་སྦྱོད་དང་བསམ་སྒྲུབ་འབྲེལ་སྤྲངས། འཛིག་རྟེན་

ལྟ་སྤངས། མཛེས་དཔྱད་ཀྱི་སེམས་ཁམས། བོད་ཀྱི་གཉེན་སྣོན་དང་། ཁང་སྟོན། ཐ་ན་མི་
 ཁྱོངས་དྲུས་གཤིན་ལས་སོགས་བོད་མིའི་འགྲོ་འདུག་གི་ཡུལ་སྤྱོད་གོམས་གཤིས་ནང་གོག་བྱ་སྤྱུམ་
 གྱིས་སེམ་པ་ལྟར། ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་མཁོའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་འདྲེས་ཡོད་སྟབས། ནང་
 བསྟན་རིག་གནས་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་བྱུང་འཕགས་དང་རྒྱས་པ་ལྡན་པ་
 ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་ཡོད། བོད་མིའི་སེམས་སུ་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་མཁོ་ནི་
 ཆེས་ངོ་མཚར་དང་། ཆོ་འདི་བྱི་གཉིས་སུ་ཕན་པའི་ལམ་བོ་རྩ་ཆེ་གོས་དེ་ཡིན། སྤྱིར་ནང་བསྟན་
 རིག་པའི་སྤྱི་བཤད་ནི་ལྟ་བུ་ཆེན་འབྱུང་དང་སྤྱོད་པ་འཆོ་མེད་ཡིན་ལ། བོད་པ་ནམས་ལྟ་བུ་ཆེན་
 འབྱུང་གི་གནས་ལ་བུ་ཆེན་ནས་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བར་བཙོན་
 སེམས་བསྐྱེད་པ། སྤྱོད་པ་འཆོ་མེད་ཀྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་འདིའི་
 ཆེད་དུ་རང་སྤྱོད་གིས་ལྷ་འབྱོར་བྱས་ནས་འཛམ་གླིང་མིག་ཆུ་ཤོར་དགོས་པའི་གནས་སྤངས་དེ།
 ཁ་སང་དེ་རིང་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཡིན་སྟབས་བཤད་མི་དགོས་པར་ཆགས་
 ཡོད། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་འཆོལ་སྟེག་བྱེད་བཞིན་པའི་སེམས་ཀྱི་ནི་བདེ་ལ་འགྲོ་བའི་ཐེམ་
 སྐས་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ཏེ་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་མཁོའི་བྱུང་ཆ་གཙོ་བོར་
 ཆགས་ཡོད་སྟབས། ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་མཁོའི་ཆ་གས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བོད་མིའི་
 སེམས་ངོགས་སུ་འཐིམ་ཡོད་མེད་དེ། བོད་མིའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་འཆོ་གནས་ཀྱི་བསམ་མཁོའི་བྱུང་
 ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་རྟོགས་བྱུང།

བོད་ནང་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མི་ཚང་ཞིག་གི་ཉིན་གཅིག་གི་གོམས་སྤྱོད་ཁྲོད་ནས་བོད་
 མིའི་མི་ཆོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་རྟོགས་བྱུང། དཔེར་ན། བོད་ནང་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། མི་
 ཚང་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟེན། ཞོགས་པ་སྤྱོད་པོ་ལངས་ནས་ཁ་ལག་གཙང་མ་བཀྲས་
 རྒྱུ་ཡར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཚོན་བཤམས་གཙང་མ་ཕུལ་བ་དང་མཉམ་དུ་ཐུག་འཆལ་བ་དང་།
 མཚོན་ཅིང་བཤགས་པ། བྱེ་ཆད་ལས་ངན་པ་མི་བཟོ་བར་དམ་བཅའ་བ་སོགས་བྱས་རྒྱུ་ཡིན། ནང་
 མི་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་ཞོགས་ཇ་གཙང་མར་མཚོན། ཉིན་དེར་རང་གི་འགན་དུ་བབ་པའི་ལས་
 ཀ་གང་ཡོད་དེ། སྤྱོད་པ་འཆོ་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་མི་གཞོད་པའི་ལས་རིགས་
 སྤྱུབ་པ་དང་དུ་ལེན། བསམ་མཁོ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་གང་ཡིན་ཡང་། མི་ནན་པར་བརྩི་བཀྲར་

དང་ཆུང་བྱིས་པར་བྱམས་སྐྱོང་གིས་འཆོ་བར་རོལ། ལས་ཀྱི་འབྲས་གཅིགས་དབུས་སུ་བཀྲར་
 ཞིང་། གཡོ་སྐྱུ་ཕྱ་གསུམ་སོགས་མི་དགེ་པའི་ལས་སྤོངས་ཅི་ཐུབ་ལ་འབད། གཞན་ལ་རོགས་
 རམ་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་བྱ་ནི། ལྷན་ལྷན་གྱི་བོད་པའི་བསམ་སྒྲེའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་
 ཡོད། དེ་བཞིན་སྐྱེས་པོ་མོ་ནན་གཞིན་དང་སྐྱ་སེར་སུ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་ཕ་མ་ལྷ་བཞིན་བཀྲར་
 ཞིང་དེ་ལ་ཆོག་ཙུབ་དང་སྤྲེགས་དཔོན། ཆོག་དན་པས་ལན་སྒོག་པ་སོགས་གཏན་ནས་མི་བྱེད་
 པར། རང་གི་དབྱལ་པའི་མིག་བཞིན་གཅེས། དེ་ལྟར་དགོང་མོ་ཕྱིར་ནང་དུ་ལོག་ཁར་གཏམ་
 བཟང་དང་ཕ་མ་ཐུགས་སྐྱོ་ཡོང་བའི་གཏམ་དང་དངོས་པོ་གང་འཛོམས་ཁྱེར་ནས་ཡོང་བའི་སློབ་
 ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་ཁུལ་ཁ་ཤས་སུ་ནངས་དགོང་གཉིས་ལ་བསང་གསུར་གཏོང་བའི་སློབ་ཡོད་
 པ་དང་ཡི་དྲགས་སམ་བྱི་ཟེའི་ཆོགས་ལ་ཆོ་གསུར་གཏོང་བའི་སློབ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དགོང་
 ཟས་མཆོད་རྗེས། ནང་མི་མཉམ་འཛོམས་ཀྱིས་སྐབས་འགོ་དང་སྐྱོལ་མ་མ་ཁེ་སོགས་འདོན་པའི་
 སློབ་ཡང་ཡོད། འདི་ལྟར་ཉིན་གཅིག་གི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་འདིའི་ནང་དུ་དྲུང་མེད་ས་མང་
 པོ་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། ལོ་གསར་སྐབས་དང་། གཉེན་སྣོན། ཁང་སྣོན། བག་སྣོན། གཤིན་
 སྐབས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཆུང་མེད་པས་དེ་དོན་དགོངས་འཇགས་ཡོང་བར་བྱ། བོད་པའི་བསམ་
 སྒྲེའི་ནང་བཞུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་ཞིང་། ནང་བཞུན་རིག་གནས་བོད་ཀྱི་བསམ་སྒྲེའི་གྲུབ་ཆ་
 གཙོ་བོ་ཆགས་ཡོད་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་ཡོད། ཡང་དེའི་སྒྲོར་ནས་བོད་ནང་གི་བྲ་བཅུན་
 ཙོ་མ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་ནན་བྱ་གྲོལ་ལགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་སྐབས་འགོ་བྱན་གཡོག་གི་འདུ་ཤེས་
 ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ནང་། ནང་བཞུན་རིག་གཞུང་ནི་བོད་མིའི་སྤྱི་དུས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ནང་ག་འཐིམ་
 རུས་འཐིམ་དུ་སོང་བ་བྱིས་ཡོད་པ་འདི་ལྟར། བོད་ཀྱི་གཉེན་སྒྲིག་དང་གཤིན་སྐབས། བྱིས་པ་
 བཅས་པ། ཁང་སྣོན་སོགས་ཆོ་ག་ཆེ་ཆུང་གང་ལའང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་འབྲལ་དུ་མེད་པ་
 ཆགས་ཤིང་། བྱེད་སྒོ་དེ་མེད་ཆེ་ཁོང་ཆོའི་སེམས་པ་སྟོང་ལྟར་ལྟར་ཞིག་ལས་མེད་པ་དང་། ལྷན་
 པར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐབས་སུ་ཆོས་ལུགས་བཀག་འགོག་བྱས་ཆེ་རང་གི་སློག་ལའང་མ་
 འཛོམས་པར་སྒྲོག་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་རིག་དངོས་སུ་ང་སྟོབ་
 བྱེད་པ། སྤྱི་དབུས་ཀྱི་ཡངས་སུ་སོང་མ་ཐག་མི་མང་གིས་ཡོད་ལ་མེད་བཏོན་ནས་དགོན་སྡེ་སྤར་
 གསོ་དང་། ལྷ་ཉིན་ཆོས་གསུམ་བསྐྱར་བཞེངས། ང་རང་གི་བྲ་སྐྱུག་བྲ་པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་སོགས་

ལ་བསྟུན་ན་ནང་བསྟུན་ཆོས་ལུགས་ནི་ཁོང་ཆོར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་འཛོལ་བའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་
 དུ་གྱུར་ཡོད་ལ་གནད་ཡོད་པ་དོན་འདྲི་ནི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་རང་དབང་གི་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་
 དོན་དང་དགོས་པ། ལག་ལེན་བྱེད་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔུང་ན་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ། ཅེས་ཀྱང་གསུངས་
 ཡོད་འདུག བོད་གངས་ཅན་པ་ཆང་གི་མེས་པོ་གོང་མ་ཆོས་བརྟོན་པའི་རྒྱལ་བ་ཆེན་གྱི་སྲོལ་དེ་
 རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱས་ནས་དེ་རིང་གི་བར་དུ་ཡོང་ཡོད་ནའང་། དུས་རབས་དང་རྒྱལ་
 སྤྱིའི་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དང་བསྟུན་ནས་མི་རིགས་སོ་སོའི་བྱེད་ཆོས་དེའང་རང་
 བཞིན་གྱིས་འཕོ་འགྱུར་ལ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ཡོངས་བསྟན་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་།
 བོད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཟེར་ན་འདྲ། ནང་བསྟུན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་སྒྲུབ་
 སྲོག་ཤིང་ཟེར་ན་འདྲ། གང་ལྟར་ཞི་བདེ་དང་འཆམ་མཐུན། གཞན་ཕན་དང་ལྷག་བསམ་སོགས་
 ཀྱིས་སྤྱུག་པའི་གོམས་སྲོལ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲི་ནི་ཁ་སང་དེ་རིང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བའི་བཞིན་པའི་
 དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་དེ་ཆགས་ཡོད།
 བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སྲོག་ཤིང་དང་དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱ་ཐབས།

མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་མི་རིགས་དེའི་བྱེད་ཆོས་སམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གོམས་
 སྲོལ་དང་རིག་གཞུང་། རྣམ་ཡིག་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཞེས་པའི་མིང་དེས་སྤྱི་ཆོགས་
 ཤིག་རིགས་མཐུན་བཟོས་པ་དང་། དེའི་དུངས་ཞེན་དང་དགའ་སྦྱོགས་ཀྱི་དབང་གིས་མི་རིགས་
 ཆང་མས་རང་སྤྱང་རང་འགེབས་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་ག་རུས་ལ་འཐེམ་པ་རེད། དེ་བཞིན་བོད་
 ལའང་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང་། རིག་གནས་དེའི་བྱེད་འཕགས་དང་། གལ་
 འགངས་ཆེན་པོ་ཁག་ཅིག་ནི་མི་རིགས་དེའི་བསམ་སྒྲུབ་མཆོན་པའི་ཆ་དང་། ཆོ་སྲོག་མཆོན་པའི་
 ཆ་། རོ་རྟགས་མཆོན་པའི་ཆ་སོགས་ཡོད། དེ་དག་ལས་མི་རིགས་འདྲིའི་རོ་རྟགས་མཆོན་པའི་
 ཆ་དང་། ཆོ་སྲོག་མཆོན་པའི་ཆ་གཉིས་ནི་བོད་ཀྱི་རྣམ་དང་ཡི་གེ་ཁོ་ན་ཡིན། བོད་ཀྱི་རྣམ་དང་
 ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་འདྲིའི་རོ་རྟགས་ལྟར་ལ་བུད་ཅིང་། ཆོ་སྲོག་བརྟན་
 པོ་ནས་དར་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱུགས་སུ་བསྐྱོད། དེ་བཞིན་ནང་བསྟུན་རིག་གནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རྣམ་དང་
 གི་རོ་བོར་འཐེམ་ཞིང་། རྣམ་ཡིག་གི་རྒྱས་པའང་མི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་འཐེམ་ཡོད་པའི་གནས་
 ལུགས་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོའི་ཡར་ཚེན་དུ་

མ་རྟོ་གོང་མས་ཀྱི་མི་རིགས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པར་སྐབས་བདེ་ཡོང་ཆེད་སྲིད་ཕྱོགས་ནས་ཀྱི་ཡིག་གཙུག་པོ་བཞུགས་ཕྱིན་མ་རྟོ་རིགས་ཀྱིས་རང་གི་སྐད་དང་ཡིག་གེ་བཅས་ཕྱིན་མ་བྱས་པར་བརྟེན། མ་རྟོ་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་གེ་ཉམས་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ཡོ་རྒྱས་དངོས་མང་བཤམས་སྟོན་ཁང་དུ་བསྐྱལ་བ་ཀྱི་ནག་གི་ཡོ་རྒྱས་དག་ནས་མངོན་གསལ་ལྟར་རེད།

ད་དུང་གནད་དོན་དེའི་ཕྱོགས་ནས་བོད་ནང་གི་མཁས་དབང་མཁན་ཆེན་འཛིན་མེད་ལུག་ཆོག་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ལྟེན་ལོ་ལྟེན་སྐད་ཡིག་ཀྱི་ཆད་ནས་སྐད་ཆེན་འདིའི་སྟེང་སྐད་ཡིག་དེ་ཤེས་མཁན་ནན་པོ་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་དུ་སོན་པའི་མི་གཅིག་ལས་ལྷག་མེད་པས། སུ་ལུ་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཀྱང་སློབ་ཐབས་མ་བྱུང་བའི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་མི་རིགས་སུ་ལའང་དེ་ལས་ཆོ་པམ་ཆེ་བཅུ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་རེད། གནད་དོན་དེའི་ཐད། ལྟ་བུ་བསམ་སྒྲོ་ལག་ལེན་ཞེས་པའི་དེ་བཞུང་། འཇར་པན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཀྱང་གོའི་བྱང་ཤར་ས་ཆ་བཟུང་དུས་འབྲལ་དུ་སློབ་བྱའི་ནང་དུ་ཁོ་ཆོ་རང་གི་ཡིག་གེ་སློབ་བྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཁར་བསྐྱན་པ་དང་། འཇར་པན་ཡི་གེ་དར་སྤེལ་དུ་བཏང་ནས་རིག་གནས་བཙན་འཇུག་བྱས་པ་ཀྱང་གོའི་ཡོ་རྒྱས་དེ་བཞུང་སོགས་སུ་མཐོང་། གོང་སློབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་དག་གིས་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་མི་གཅིག་པའི་འཛམ་གླིང་གི་ས་ཆ་བདག་དུ་བཟུང་ཡང་། རང་གི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མ་བཏང་བར་བཙན་གྱིས་དར་སྤེལ་བྱས་པ་རེད། མ་རྟོ་གོང་མས་ཀྱང་ཀྱང་གོ་དབང་བསྐྱར་དུས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་དགེ་མཚན་འདོན་སྤེལ་མ་བྱས་པར། ཐད་ཀར་ཀྱང་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཁོའི་དབང་བསྐྱར་གྱི་སྐལ་བཟོ་གས་དུས་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཤེས་མཁན་རེ་གཉིས་ལས་མེད་པར་གྱུར། ཁོང་ཆོས་སྲིད་དབང་མ་བཟུང་བ་མིན་ལ། སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ཁོང་ཆོ་ཕུག་པོར་མ་གྱུར་པ་ཡང་མིན། རང་གི་སྐད་ཡིག་ཆར་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཙུག་པོ་དེ་རང་གི་སྐད་ཡིག་བྲལ་བཅོལ་དུ་མ་བཀོལ་བར། དེའི་ཆབ་དུ་ཀྱང་སྐད་ཡིག་ཁོ་ན་བཀོལ་བ་དེས་ལན་པ་རེད། ཅས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་འདུག

དེ་བས་ང་ཆོས་བོད་སྐད་ཡིག་བཅས་སྤྱོད་དང་དར་སྤེལ་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་འདྲ་མིན་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་ཤིང་དུ་གྱུར་པས་རང་གི་སྐད་དང་ཡིག་གེ་སྤྱད་སྤྱོད་དང་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་པ་ལ། སྐད་ཡིག་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་དུ་ཆགས་ཡོད། དེ་བཞིན་ཀྱང་།

ནག་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱ་སྐད་དང་རྒྱ་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་སར་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་གསར་
འགྱུར་དང་། རྒྱ་སྐད་ལ་བརྒྱན་འཕྲིན་ཁང་། དཔེ་སྐྱུན་ཁང་། རྩལ་དེབ། ཡིག་སྐྱར་ཁང་། རྫོག་
བརྒྱན་སྐྱར་སྐྱུན་ཁང་། རྫོག་བརྒྱན་གསར་བཅོམ་ཁང་སོགས་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་
པར་དོན་མ་ལས་ཁུངས་འདི་ལྟ་བུ་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྩ་ཆོས་ཀྱང་བོད་
ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་ཤིང་སྟེ་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱ་གྲོང་
བར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་དུ་ཆགས་ཡོད་སྟབས། ཞོང་གི་དོན་མ་ལས་ཁུངས་འདི་བཞིན་
སྐབ་བྱུ་བཙུན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་གསེས་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡིག་རྒྱུན་འཛིན་དང་
དར་སྤེལ་བྱ་གྲོང་བྱུ་བཙུན་པའི་གདེང་ཚིང་དང་སློབས་པ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁ་དབུགས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

སྤྱིར་བཏང་སློབ་གསོ་རིག་པ་ནི་འཁྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་པའི་བདེ་འཇགས་དང་། སྤྱིར་
བ་ཀྱན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་ཐང་ལེགས་པོ་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་ཁ་དབུགས་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་སྟབས། བོད་ཀྱི་
སློལ་རྒྱུན་སློབ་གསོ་རིག་པ་དེ་འང་མཐར་དེད་ན་གཉིས་ལས་མ་འདས། དང་པོ་ནི། བོད་ཀྱི་གདོད་
མའི་སྤྱི་ཚོགས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བྱིས་སུ་དར་བྱུང་བའི་བའི་དགོན་
སྡེའི་སློབ་གསོ་ཡིན། བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ནི། མདོར་བསྡུས་ན་
ཀྱན་བྱུ་བར་བཞིན་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དེར་ཕན་ཚུན་ལ་བད་སྤྱོད་པའི་སྐད་ཆ་མེད་
ནའང་། གོས་སུ་ཤིང་ལོ་བྱོན་ཞིང་། ཟས་སུ་ལོ་ཏྲོག་བཟའ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དུས་ཚོད་དེས་བོད་
མིའི་གཤིས་རྒྱུད་ནི་བྱམས་བརྩེ་ཡིས་སྤྱུག་ཡོད་པ་དང་། འཚོ་བའི་ལས་སུ་མི་ཞུགས་པའི་མི་རིགས་
ཞིག་གི་སློབ་གསོའི་ཁ་དབུགས་དེ། གོས་སུ་ཤིང་ལོ་བྱོན་ཞིང་ཟས་སུ་ལོ་ཏྲོག་བཟའ་བའི་ཚོག་
གིས་མཆོན། དཔེར་ན། སྐབས་དེར་མིས་རང་གི་སེན་མོ་བྲག་རྩེས་སེན་མོ་དེ་འདབ་ཆགས་
བྱ་རིགས་ཀྱིས་ཐོས་ན་དེར་གཞོད་སྒྲིན་བཅོམ་བར་དོགས་ནས་སེན་མོའི་གད་སྟེགས་ས་འོག་དུ་སྐྱུས་
པ་དང་། རང་གི་གཞུག་ལས་ཆད་པའི་བྱ་སྤྱུག་དེ་རང་གི་སློག་ལས་གཅེས་པར་འཛིན་པ་དང་།
པ་མ་དང་སྤྱན་མཆེད་བར་ཁྲེལ་དང་དོ་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། གན་བཀྱར་རྒྱུ་བྱམས་ཀྱི་སློབ་གསོ་
རིག་པ་དེ་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བོད་མི་ནམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་བཙུན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
རིམ་གྱིས་བྱུ་བཙུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་གསོ་རིག་པ་དེ་གོང་འཕེལ་སོང་ཡོད། དེའི་ཐད་མཁས་

དབང་དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་ལགས་ཀྱིས་ལྷགས་ཚོམ་གནང་བའི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པས་བསྐྱར་
བའི་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མའི་ནང་། རྩོན་གྱི་དུས་སུ་བོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཚུལ་
ལུགས་ཅི་ལྟར་ཡོད་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་རྩལ་ཆེ་ཞིང་གཡོ་སྐྱུ་རྒྱུ་བྱ་བ་ རང་ཚུལ་བརྟན་ཞིང་
མནའ་ལ་བརྩེ་བ། སྤྱིང་སྤྱོད་བས་ཆེ་ཞིང་རང་རིགས་ལ་ག་ཆ་ཅི་བས་ཆེ་བ། རྩེ་ལ་གུས་པ་ཆེ་ཞིང་
འཁོར་གཡོག་ལ་བརྟན་པ་རྒྱུ་ཞིང་བྱམས་པ་སོགས་ལ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། ཞེས་
པའི་ཆོག་ཐེང་ལས་སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསེའི་ཆ་ཡང་མངོན་གསལ་དོད་པོས་འགྲེལ་བཤེས་
བྱས་འདུག

གདོད་མའི་སྤྱི་ཆོགས་སྐབས་ཀྱི་རང་ཚུལ་བརྟན་ཞིང་མནའ་ལ་བརྩེ་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་སྒྲིར། མཁས་དབང་ནམ་མཁའི་ཉོར་བུས་བརྩམས་པའི་བྱང་འབྲོག་གི་ལམ་ཡིག་ཅེས་
པའི་ནང་། སྤྱིར་བཏང་འབྲོག་མི་རྣམས་འདྲིས་ཟིན་པའི་རྩེ་ས་སུ་ཡོད་བརྟན་ཆོག་པའི་གྲོགས་པོར་
འགྱུར་བཞི་འབྲོག་མའི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་འབྲོག་མའི་གྲོགས་
པོ་ཞེས་པ་དེ་ཕན་ཚུན་ངོ་ཤེས་པ་འཕམ་ཡུན་དུ་འདྲིས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་ཅིང་། འབྲོག་མི་དག་
གིས་མནའ་འཛོག་ཅེས་པའི་གྲོགས་པོ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རེད། དེ་ཡང་
མི་སྡེ་དང་མི་སྡེའི་བར་གྱི་མནའ་འཛོག་གལ་ཆེའི་རིགས་བྱེད་དགོས་ཆོ། ཀོ་དམར་ཁྲག་དཔེས་
ཞེས་པའི་མནའ་འཛོག་སྤྱོད་ཞིག་ཡོད་འདུག་ཅིང་། དེའི་སྤྱོད་ཚུལ་ནི། ཡུལ་སྡེ་འཕམ་ཤོག་ཁག་
ཕན་ཚུན་གྱི་ཀན་པོ་རྣམས་གནས་ཤིག་དུ་ལྟན་འཛོམས་ཀྱིས་གཡལ་གཡི་ཀོ་བ་ཚོན་པ་ཁྲག་དམར་
དང་བཅས་པ་ཞིག་ཐང་མར་བཅུ་བའི་སྟེང་དུ་ཀན་པོ་རྩེ་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་པ་
རྩེན་པས་མཉམ་དུ་བརྩེ་ཞིང་། ལག་གཡས་ཀྱི་མཛུབ་མོ་རྣམས་ལྷགས་ཀྱི་ལྟར་བཀྲུག་པ་ཕན་ཚུན་
བསྐྱོལ་ནས་སྐབས་ཀྱི་བརྩོད་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་གསལ་བོར་སྒྲུས་རྩེས། རི་སྤྱོད་གནམ་མ་འཛིག་
མ་སྟོང་གི་བར་དུ་མི་འགལ། ཞེས་ཀན་པོ་རྩེ་རྩེ་བཞིན་བརྩོད་ཅིང་། ཡུལ་སྡེ་སོ་སོའི་ཡུལ་ལྗོ་
གཞི་བདག་རྣམས་དཔང་དུ་འཇུགས་སྤྱོད་ཡོད་པ་རེད། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མནའ་ཉི་ཏེ་ཅང་ཆ་བས་
ཆེར་བརྩེ་ཞིང་། མནའ་དེ་བཞག་ཟིན་པའི་རྩེ་ས་སུ་མནའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་སུས་ཀྱང་
འགལ་བ་མི་བྱ་ཞིང་། གལ་དེ་མི་ཞིག་གིས་འགལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་ན། འགལ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་
མི་དེའི་ནང་དང་། དེའི་ཤོག་ཁག་བཅས་ལ་ཡུལ་གྱི་གཞི་བདག་གིས་མི་ཤིས་པའི་བཀའ་ཆད་གཏོང་།

པའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་འགལ་བ་བྱེད་མཁན་དེ་ནི་གོ་གསལ་ཕན་ཚུན་ཆང་མའི་
 སྤྱིའི་དྲུག་གྱུར་པ་ཡིན་འདུག་ཅེས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལས་ང་ཚོས་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ནས་
 དར་ཡོང་པའི་མནའ་འཛོག་གི་བྱེད་ཆོས་དང་མནའ་གྲོགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་སོགས་གསལ་བོར་དོགས་
 ཡོང་། གལ་སྲིད་དུས་རབས་འདིའི་ནང་ཡང་དེ་བཞིན་མནའ་གྲོགས་ཇི་ལྟར་མང་ན་འཛམ་གླིང་
 ཞི་བདེ་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཆམ་མཐུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་པས། མནའ་གྲོགས་སྤྱིག་པའི་
 སྤོལ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དེ་རྒྱ་ཆེན་བྱེད་ཐུབ་ན། འཛམ་གླིང་སྤྱི་བདེ་ཁ་སང་དེ་རིང་
 འབྲུང་བཞིན་པའི་ཕ་མ་དང་བུ་ཕྱག་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་། གྲོགས་པོ་དང་གཉེན་ཉེ་བར་གྱི་རྩོག་
 ཏུ། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་བར་གྱི་འགལ་ཆུད་འང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྲོ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་
 གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱིན་ཡོད། དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་བཟུང་། བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་རིག་
 པའི་སློབ་གསོའི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དར་བྱུང་འགྲོ་བའི་མགོ་བརྩམས་ཡོད།
 དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོ་ནི། འཛིན་ཉེན་མི་ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་འགྲོ་བམའི་སེམས་ཁམས་
 བདེ་སྦྱིད་དུ་གནས་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་དང་། ཡང་ན། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དུ་སྟེག་པའི་ལམ་ཀའི་གཞི་རིམ་བཤད་ན་འང་ཆད་ལས་
 བཞུགས་མེད་སྟེ། དེར་བརྟེན། ནང་བཟུན་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོའི་དགེ་མཚན་དང་བྱེད་ཆོས།
 དམིགས་ཡུལ་དང་གྲུབ་འབྲས་སོགས་དཔེ་དེ་བ་གཞན་རིགས་ནང་མང་ཐག་ཆོད་གསུངས་ཡོད་པས་
 འདིར་ཆོག་རྩོག་མང་པོ་འབྲེམ་དགོས་པར་འདོད།

བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་རིག་པ་འདི་རྒྱ་ཆེན་འཛིན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ནི། བསམ་སྒྲོ་བཙུན་བསྐྱར་
 གྱི་ཐད་ནས་འདོད་དོ། །གང་ལ་ཟེར་ན། བསམ་སྒྲོ་བཙུན་རྒྱ་ཆེན་མི་ཞིག་གི་ཐོག་བཙུན་བསྐྱར་
 ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་བརྟེན། བསམ་སྒྲོ་སྤྱིའི་འཁོར་ཡུག་དང་ནང་གི་ཀུན་སྒྲོང་སོགས་གཡོ་འགུལ་
 བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ལྟར། བསམ་སྒྲོ་བཙུན་པ་ལའང་བོད་ཀྱི་ནང་བཟུན་རིག་གནས་ཁོང་གི་
 སྤྱིས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་མང་ཅམ་བརྒྱུད་སློག་དང་གསལ་འདེབས་བུ་རྒྱ།
 ཡང་ན་སྤྱིས་བུ་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཁ་སང་དེ་རིང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་བདེ་འབྲུང་བཞིན་
 པའི་གཞོད་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནས་མའི་འཚོ་གནས་དང་ཐག་ཉེ་བོའི་སྤྱོད་ཐབས་
 གཞན་པའི་ཐོག་བཤད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱ་སོགས་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་རིག་པ་དེ་རྒྱ་ཆེན་འཛིན་དང་དེའི་

ཐབས་ལམ་དུ་འདོད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཅེད་མོའི་སྒོར་དང་དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་ཐབས།

བོད་རང་གི་སྒོ་བྱས་ཀྱི་ཙལ་ནས་ཐོན་པའི་ཅེད་མོ་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད་རབས་འདྲུག་དཔེར་ན། མདའ་འཕེན་པ། འབྲིག་འདེད་པ། མིག་མངས་ཅེ་བ། འབའ་འདེབས་པ། དེ་བཞིན་ན་རྒྱུག་གཡལ་རྒྱུག་སྐར་འཕེན། (སྐར་འཕེན་ཞེས་པ་ནི་མི་གཉིས་ཀྱིས་ཐག་ཞགས་ཤིག་མགུལ་དུ་ཐངས་ནས་འཕེན་རེས་བྱེད་པའི་ཅེད་མོའི་རིགས་ཤིག་ལ་ཟེར།) ཐུག་སྐྱམ། (ཐུག་སྐྱམ་ཞེས་པ་ནི་མི་གཉིས་ཀྱི་ཐག་མདུད་ཆེ་བ་ཞིག་གི་སྒྲེ་བསྐྱམ་ཆོག་དུ་བབྱུང་བའི་ནང་ནས་མི་གཞན་ཞིག་འདྲུལ་བའི་ཆེ་ཐག་མདུད་བསྐྱམ་པའི་ཅེད་མོ་ཞིག་ལ་ཟེར།) ཐིག་འཕགས། (ཐིག་འཕགས་ཞེས་པ་ནི་ཐག་པ་མཐོན་པོར་བསྐྱེད་པའི་སྤྲོང་ནས་ཕར་ཚུར་འཕགས་པའི་ཅེད་མོ་ཞིག་ལ་ཟེར།) རྩོམ་ཐོག་སྤྲེལ་མང་པོ་ཡོད། (རྩོམ་ཐོག་ཞེས་པ་ནི་རྩོམ་ཆུང་ཆུང་བཙུགས་པ་མཐའ་ནས་གོང་དུ་རིམ་བཞིན་ལག་རྩོམ་ཆུང་དུ་ཕྱས་བསྒྲིག་བྱུང་བ་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་གོ་རིམ་ནོར་བར་ཐོག་ན་སྐར་ཡང་མཐའ་ནས་བབྱུང་རྩོམ་ཆུང་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་ནས་ཐུའི་བར་གསར་དུ་བསྐར་དགོས་པའི་ཅེད་མོ་ཞིག་ལ་ཟེར།) གོང་གི་འདི་དག་ནི་དཔེར་མཚོན་ཅུམ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཅེད་མོའི་རིགས་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་བྱིང་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྒོ་སྐྱང་ཆེ་ཞིང་ཆོར་ཡུན་རིང་བ་མ་ཟད། ཁ་སང་དེ་རིང་རྒྱུན་འཛིན་གི་ཅེད་མོ་གཞན་པ་ནང་བཞིན། དེའི་ཐོག་རང་གི་འཆོ་གནས་དང་ནང་མི་བུ་ཕྱག་སྤྲེལ་གོར་དགོས་པའི་ཆབས་ཆེན་རང་བཞིན་གྱི་གནོད་སྦྱོན་གང་ཡང་མེད་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཅེད་མོའི་རིགས་འདི་བོད་ཕྱི་རབས་པས་ཀྱང་ལག་ལེན་དང་། ད་སྐབས་བོད་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཅེད་མོ། དཔེར་ན། འབྲིག་འདེད་པ། ཐག་འཕེན་བྱེད་པ། ས་སྒྲེ་འབྲོག་པ་སྤྲེལ་འབྲན་བསྐར་གྱི་ལམ་ནས་མི་མང་ནང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཅེད་མོ་དེའི་རིགས་རྒྱུན་འབྲམས་སུ་གནས་ཐབས་ལ་འབད་པ་ཆེར་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ན་ཡོད་པ་གསར་འཁྱར་བརྒྱུད་ལམ་ཁག་ནས་ཀྱང་གསལ་བོ་རྟོགས་སོ། །

ཅེ་མོ་འདིའི་རིགས་དར་སྤེལ་བྱས་ན། གཅིག་ནས་རང་གི་རིག་གནས་ཤིག་སྤང་སྒྲོབ་བྱས་ཡོད། གཉིས་ནས་གོང་དུ་བཤད་པ་ནང་བཞིན་རང་གི་རྒྱ་ནོར་དང་བུ་ཕྱག་ནང་མི་སྤྲེལ་གཞན་ལ་གོར་བའི་ཆབས་ཆེན་རང་བཞིན་གྱི་གནོད་སྦྱོན་འགོག་པ་སྤྲེལ་དགོས་ཕན་མང་པོ་ཡོད་

སྐབས། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁྲོད་ཀྱི་ཅེད་མིའི་རིགས་འདི་བརྒྱད་སྟོག་དང་ལག་ལེན།
རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཞིག་ཏུ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད་བསམ་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཅེད་
མི་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་སེམས་འཁོལ་བའི་བརྒྱད་ལམ་ཉག་གཅིག་དེ་ཡིན་པར་བརྟེན། ཅེད་མིའི་
ངོ་བོ་དང་ནང་དོན་གྱི་ཐད་ནས་མི་རིགས་དེའི་བསམ་སྟོན་ལུགས་འདུན་དང་། སྤྱིད་པའི་སྤངས་
སྐབས་སོགས་མཆོན་གྱིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁྲོད་ཀྱི་ཅེད་མིའི་རིགས་དེ་རྒྱུན་
འཛིན་གྱི་དཔེ་དག་མཆོན་དང་ཐབས་ལམ་ནི། ངའི་བསམ་པར། འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཤིག་
གི་ཐོག་རེད་བསམ་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཅེད་མོ་ལ་རིགས་མང་པོ་ཡོད། ཁོང་ནས་བྱིས་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་
སེམས་ལ་གང་དུན་དང་། ལག་ལ་གང་ཡོང་བྱིས་པ་ཡིན། ཁོང་གི་ཅེད་མོ་དེའི་ཁྲོད་དམངས་
ཁྲོད་ནས་ཉིན་རྒྱུན་ཅེད་མཁན་ཆོར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིའི་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཅེད་འདོད་
ཀྱི་ཆོར་ཤུགས་དྲག་པ། རང་གི་འཆོ་བར་གཞི་དུ་སྟོན་མེད་པ། བསམ་སྟོན་ལ་གཞི་ཤུགས་མེད་
པ་སོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཟུང་ནས་ཅེ་བ་ཡིན་ན། ཅེད་མོ་ཅེ་མཁན་ཇི་མང་དུ་འགྲོ་བར་བརྟེན། རྒྱུན་
འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་ནི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཐད་ནས་བཞག་ན་འོས་འཆམ་དུ་མཐོང་ངོ་། །
བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

མང་པོ་ཞིག་གིས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སམ་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ན། དེ་ནི་བརྟེན་ན་
མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རིག་ན་འཛིན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ ཡང་ན་དེ་ལ་གཞུང་ལུགས་ཡོད་
ས་ཞིག་ལ་གོ་གི་འདུག ངའི་བསམ་ཆུལ་ལ། འདི་ནི་རྟོག་ཞིབ་མེད་པའི་བྱལ་ལམ་ཞིག་རེད་
བསམ་གྱིན་ཡོད། ངས་བསམ་གྱིན་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་དར་ཆུལ་ལ་བརྟེན་ན། བོད་
ཀྱི་དམངས་ཁྲོད་ནས་བརྒྱད་ཡོང་བའི་རིག་གནས་ཤིག་རེད་བསམ་ཡོད། མ་ཟད་འདིའི་ཁྲོད་ས་
ན་སྟོབ་གསེ་རིག་པ་ཞིག་ཡོད་སྟེ། དེ་ནི་ལྷག་བསམ་གྱིས་སྦྱག་པའི་འདུ་ཤེས་ནལ་མ་དེ་རེད།
གྲོགས་པོ་དང་གཉེན་ཉེ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་པར་ལྷག་བསམ་གྱིས་རོགས་རམ་གྱིས་པ། དཔལ་སྦྱག་
དང་དཔོན་གཡོག་ལ་བྱུང་པར་མེད་པར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་སེམས་བྱུང་
གྱིས་པ། མི་དང་མིའི་བར་ལ་བསམ་ཤེས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱུང་པ། ཅན་ལ་བཀྱར་ཞིང་། གཞིན་ལ་
བྱམས་པའི་འདི་ཤེས་འཛིན་སྤངས་འདི་ནི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁྲོད་ཆེས་བྱུང་འཕགས་དང་། ལྷག་
པར་དུ་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་འཆོ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ལ་མཁོ་བའི་རྒྱ་དངོས་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

འདི་འདྲ་བོད་པ་ཚང་གི་མེས་པོ་ནས་བརྒྱུད་འོང་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན། ད་ཆར་
 རིག་གནས་འདིའི་མིང་བྱང་སྐམ་པོ་རེ་མཐོ་རིམ་མི་སྡེ་ཚོའི་ཞལ་ནས་མང་ཐག་ཆོད་གསུང་གི་
 ཡོད། ཡིན་ནའང་། དམངས་ཁྲོད་དུ་འདིའི་རིག་གནས་ཤིག་ཏུ་འབྱུངས་ཀྱིན་མེད།
 མི་མང་པོས་རིག་གནས་འདིའི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་ཡང་འབྱུང་གི་མེད། ཁོང་ཚོས་བསམ་པའི་རིག་
 གནས་ནི། རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། རང་བཟུན་རིག་པ་སོགས་ཆེན་པོ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཡིན། དེར་
 བརྟེན། ང་ཚོས་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རིག་གནས་འདིའི་སྐོར་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་དང་གསལ་འདེབས་བྱས་
 རས་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་འདྲུ་ཤེས་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་རྒྱུན་འབྱུངས་སུ་གནས་པར་བྱ་ཐབས་
 མང་ཙམ་སྤེལ་དགོས་པར་འདོད། དང་པོ་མིའི་བསམ་སྒྲོ་སྒྲོ་བ་གསོས་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་སྐབས་
 འདྲུ་ཤེས་དེའི་ས་བོན་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདྲ། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་། སྒྲོ་བ་གསོའི་ཁྲོད་འདྲུ་ཤེས་
 དེ་སྐྱེས་སྒྲོ་བས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་དགོས་པ་གལ་ཆེན་དུ་ཆགས་ཡོད། ཁ་སང་དེ་རིང་འབྱུང་བཞིན་པའི་
 ཡིད་སྒྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཏེ། ས་མ་དང་བུ་ཕྱག་བར་བཅེ་བ་མེད་པ། བུ་ཕྱག་གིས་རང་གི་ས་མ་
 མི་གཉོར་བ། གྲོགས་པོ་དང་གཉེན་ཉེ་བར་གྱི་འགལ་ལྷ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་འདྲུ་ཤེས་འདིའི་རྒྱས་
 ཤུགས་ཀྱིས་འབྱར་འཛོམ་དུ་གཏོང་བར་གདོན་མི་བ་བས་དེ་ལ་འབད་པ་ཆེར་སྒྱེད་བྱེད་དགོས་པ་
 གལ་ཆེན་རང་བཞིན་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེའི་སྐོར་ལ་མཁས་དབང་ནམ་མཁའི་ཁོར་བུས་བརྩམས་
 པའི་བྱང་འབྲོག་གི་ལམ་ཡིག་ནང་། འབྲོག་མི་གཞིན་ལུ་དག་ནི་རང་གི་ས་མ་ལ་བཅེ་བ་ཀྱང་ཏ་
 ཅང་ཆེ་ཞིང་། ས་མ་ནམས་ཀྱན་གོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ། བྱིས་ནང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་སྲོལ་མེད་པ་
 དང་། དེ་དག་ནི་དགོན་པ་འམ་ཆོས་སྐར་ཁག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ། ལྷ་མ་ནམས་ཀྱི་དྲུང་ནས་བཀའ་ཆོས་
 ལུ་ཞིང་འབྲུམ་ལྷ་གསོག་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། འབྲུམ་ལྷ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ལ་འདུག་པའི་སྒྲོ་སྐྱབས་
 འགོ་འབྲུམ་ཐེར། སྤིག་སྤིག་བསྐྱར་བའི་སྒྲོ་དོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་ཡིག་བརྒྱ་འབྲུམ་ཐེར། ལུས་
 ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་སྐྱར་བའི་སྒྲོ་སྤྱག་འབྲུམ་ཐེར། ཆོགས་བསགས་པའི་སྒྲོ་མཉམ་འབྲུམ་ཐེར། དྲིན་ཆེབས་
 དབང་གི་སྒྲོ་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་འབྲུམ་ཐེར་བཅས་ཡིན། དེ་དག་གྲུབ་རྗེས་འཕྲོ་བའི་མན་ངག་སོགས་
 ལ་བསྐྱབས་ནས་ཀྱན་གོན་དེ་དག་ཆོས་སྐར་ཁག་ཏུ་གཏན་གནས་འཆའ་བའམ། མང་ཤོས་ནི་ནང་མི་
 དང་ཉེ་བའི་སར་སྤྱུ་གྱར་རྒྱུད་དུ་འདྲུག་གིང་ཁ་འདོན་དང་དགེ་སྦྱོར་ལ་བཅོན་གྱིན་ཡོད་པ་
 རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་སྲོལ་འདི་ལྟ་བུ་ཡོད།

ལུགས་སྒྲིལ་འདིའི་རིགས་ནི་དངོས་གནས་བོད་པར་མཁོ་བ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་ལའང་མཁོ་
བའི་ལུགས་སྒྲིལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། རིན་ཐང་ཅན། དགོས་མཁོ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུགས་
སྒྲིལ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཀྱིན་ཡོད། འདྲ་ཤེས་འདི་རྒྱན་འཛིན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ནི། རྟག་བསམ་
ནམ་དག་གིས་མི་གཞན་ལ་རོགས་རམ་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་བ་ནི། མཐར་དེད་ན་ཁོང་གི་འདོད་
དོན་འགྲུབ་པར་བརྩོན་པ་དང་ཁོང་གི་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་རེད། རང་དབང་གི་དམིགས་ལུལ་
ནི་སྐྱེར་སྐྱོད་དམ་སྐྱེར་འཛིན་མེད་པར་བཟོ་རྒྱ་དང་། མི་ཆོ་བ་དེ་སྐྱོད་དང་སྐྱོ་སེམས་རང་སྐྱེལ་
འདོད་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན། མི་ཡོད་ཆོད་ལ་གཅིག་ཁྱུར་གྱི་དམིགས་ལུལ་གཅིག་ཡོད་
པ་ནི་བདེ་སྐྱོད་རེད། གཅིག་ཁྱུར་གྱི་བདེ་སྐྱོད་དེའི་ཆ་གས་འགྲུབ་བྱེད་ནི་རྟག་བསམ་གྱི་འདྲ་ཤེས་
ཡིན་སྟབས། བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པ་དག་ལའང་འདིའི་སྒྲོར་གསལ་འདེབས་བྱེད་
རྒྱ་ནི་རིག་གནས་འདི་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དུ་འདོད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་གསོ་རིག་རྒྱན་འཛིན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར།

བོད་ཁམས་སུ་གྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བརྩའི་གས་སུ། ད་སྐབས་མི་མང་ནང་ཁ་
ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་དང་བདེ་ཐང་སྐྱེན་གྱིན་པ་ནི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རེད། རིག་
གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཡང་རང་རྒྱུགས་ཐུབ་པའི་སྒྲོན་སེམས་མང་གི་འདོད་སྒྲོལ་བ་དང་།
འདོད་དོན་འགྲུབ་དུ་བཅུག་ནས་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་ཁྲོད་སྐྱོང་བཞིན་པ་ནི་ནང་བསྟན་རིག་གནས་
དང་། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་གཉིས་རེད། བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱན་རིག་གནས་སྐྱོང་ཡོང་དུས་གསོ་
བ་རིག་པ་འདི་འང་མི་སྐྱོང་ཐབས་མེད་ཅིག་ཆགས་ཡོད། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་གསོ་རིག་མཁས་དབང་
དམ་པ་རྗེ་བརྩན་གཡུ་ཐོག་མགོན་པོས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདིས་སྐྱེ་འགྲུ་སྐྱོད་དང་སྒྲོས་སུ་མིའི་
རིགས་ཀྱི་བདེ་ཐང་ཆེད་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བའི་སྒྲོན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་བཏབ་པ་ལྟར། ཁ་སང་དེ་རིང་
རིག་གནས་འདིས་བོད་སྤྱི་ཡོངས་བཞུགས་འཛམ་གླིང་གི་མི་དམངས་ཀྱི་ལུས་སྒྲིག་བདེ་ཐང་ཆེད་
ལེགས་སྐྱེས་ཐུལ་དང་འབུལ་བཞིན་ཡོད། རིག་གནས་འདིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ལ་བག་ཆགས་
ཟབ་མོ་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་ནི། གསོ་རིག་གཞན་པ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་ན་ཆ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བོད་
སྐྱན་གྱིས་སྐྱན་བཅོས་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེས་རང་གི་བདེ་ཐང་གཞན་པར་གཞོད་པ་མེད་པའི་དམིགས་
བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཞིག་ཡོད་པས་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་དེ་ཟུ་མཐུད་དེ་རྒྱན་སྐྱོང་དང་བྱེད་ཐབས་སྟེ་

མང་སྤྱོད་རྒྱ་ནི། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་མཁས་པ་ཁག་གིས་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱེས་གསུམ་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་པས་འདི་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འདོད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་ནི་མོའི་དགེ་མཚན་དང་དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱ་ཐབས་སྟེ།

ངས་སྟོན་མ་ཨ་ཡའི་འབྲིས་ནས་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་མྱོང་ཡོད། རི་མོ་ནི་ཡི་གེ་མ་བྱུང་གོང་འགོ་བཟིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་བཙུགས་པའི་གཞི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རི་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེའི་གཟུགས་བཅོས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་གོ་མྱོང་ཡོད། ད་དྲུང་སྐབས་རེར་ཆོག་གིས་མཆོན་མི་བྱུང་པའི་མིའི་སེམས་ཀྱི་འགྱུར་བ་སྣ་ཆོག་སེམས་ཀྱི་མོ་དང་བཅོ་བཤོད་ཀྱི་སྐྱུ་ཅལ་ལམ་ནས་མཆོན་ཐབས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་འགྲེལ་བཟོད་ཀྱང་གནང་མྱོང་ཡོད། སྐབས་དེར་ངའི་བསམ་ཚོལ་འཛོམས་མྱོང་། ངའི་རིག་པ་འབྲུམ་མྱོང་། དེ་ནས་བརྩེད་པའི་བསམ་པར། རི་མོ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེའི་ཐོག་ཏུ་ངས་རྟོགས་མི་བྱུང་པའི་གསང་བའི་སྐྱུ་ཅལ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྒྲུང་པ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ཡིག་ཐོག་དང་ངག་ཐོག་གང་རུང་ནས་མཆོན་མི་རྒྱས་པའི་བསམ་ཚོལ་འགྱུར་བ་མང་པོ་ཞིག་རི་མོའི་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་ལམ་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་བཞིན། གངས་ཅན་པ་འདིའི་བཙན་པོ་རི་མོ་བྱོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཡང་བོད་ཀྱི་འཆོ་གནས་མཆོན་པའི་རི་མོ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན། མི་མཐུན་གཡུལ་རྒྱལ་དང་། མཐུན་པ་སྤྱན་བཞི། ཆེ་རིང་རྣམ་དུག་བཀྲ་ཤིས་ཉག་ས་བརྒྱད། རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱ་བདུན་སོགས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་ཚོལ་མཆོན་ཐབས་དང་། ཀྱན་སྤྱོད་མཆོན་ཐབས། སྤྱི་སྤྱོད་མཆོན་ཐབས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཟུན་པས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་ནི་མངོན་ཅལ་རིག་པའི་མཆོན་ཐབས་དང་རྣམ་པ་སོགས་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ཟུན་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་ཐོག་མ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་མ་བྱོན་པའི་སྤྱི་རོལ་ཏུ་། རྒྱལ་ཕན་བརྒྱ་གཉིས་དང་སེལ་མ་བཞི་བརྒྱའི་སྐབས་ཡུལ་མི་ཕན་ཚུན་དང་། རུ་རོགས་ཁྲིམ་མཆོས་བར་དམག་འབྲུག་མང་པོ་ལངས་ནས་དམག་འབྲུག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་བསྐྱུན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མི་མང་གི་ཤེས་རིག་གཅིག་གྱུར་དང་། ལམ་སྤྱོགས་གཅིག་གྱུར་སོགས་ལ་འབད་པ་རེད། སྐབས་དེར་དམག་འབྲུག་གིས་མི་ཆེ་བསྐྱལ་ཞིང་། མི་མང་གིས་ཁྲག་དང་མིག་ཚུའི་ནང་འཆོ་བ་རོལ་བའི་ཉམས་མྱོང་གི་འབྲས་བུ་དེར་སློ་བྱོས་ཀྱི་ཅལ་རྒྱས་པའི་མཁས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་སྟོན་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་ཉམས་མྱོང་སྤྱོགས་སྟོན་བྱས་ནས་མི་མཐུན་གཡུལ་རྒྱལ་གྱི་རི་མོ་འདིའི་

རོས་ནས་རང་གི་ཡུགས་འདུན་དང་རེ་སྟོན། བསམ་ཚུལ་སོགས་མི་མང་ནང་བསྐྱགས་པ་རེད།
 རེ་མོ་འདིར་བོད་མིས་དགའ་མོས་བྱེད་སའི་སྟོབས་ལྡན་སེམས་ཅན་གངས་སེང་དང་། བྱུང་སོགས་
 གྱི་གཟུགས་རིས་བཞོད་དེ་དམག་འབྲུག་དུས་སྐབས་ཀྱི་ངར་འཛིན་བསམ་སྒྲོ་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད།
 མི་མཐུན་གཡུལ་ཀྱལ་གྱི་རེ་མོ་འདིར་དབྱ་གཤེད་དུ་ལྷུང་པའི་སྟོག་ཆགས་རིགས་གཞི་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེད་བས་ཏེ། མི་མཐུན་པ་མཐུན་པར་ཡོང་བའི་མཚོན་ཐབས་སྤྱད་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་བཤད་
 སྟོལ་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་གངས་སེང་དང་བྱུང་གཉིས་དབྱ་ཟླ། ཉ་དང་སྤམ་གཉིས་དབྱ་ཟླ། རྩ་སྤྱིན་
 དང་དུང་གཉིས་དབྱ་ཟླ་སྟེ་སོ་སའི་ཁེ་ཕན་དང་འདོད་སྤྱོད་སོགས་མི་གཅིག་པའི་དབྱ་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་ཕུང་
 པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས། སྐབས་དེའི་མི་རྒྱུས་ཞི་བདེ་དང་འཆམ་མཐུན་ལ་རེ་བའི་བསམ་སྒྲོའི་
 མཚོན་ཐབས་རེ་མོར་བཞོད་ནས་བཟོས་ཡོད། དེའི་ཐད་བོད་མེད་ལེན་འཇུག་སྤྱིའི་འདོན་ཐེངས་
 ༡༡ ནང་། དེ་ཡང་ཆེ་སྤྱོད་སོགས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་དམག་འབྲུག་དང་རྒྱུང་སྤྱོད་སོགས་ནས་མི་སྟེར་
 ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ཚོད་པ་གང་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རྒྱུན་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། སྤྱོད་སོགས་གཉིས་
 ཀྱི་ཁེ་ཕན་མི་གཅིག་པ་དང་། ལྟ་སྤངས་མི་འདྲ་བ་དེ་རེད། དེ་ལྟའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉ་དང་སྤམ་
 གཉིས་ལ་མཚོན་ན། སྤམ་གྱི་ཐད་ནས་ཉ་ནི་ཟས་ཞིམ་པོ་ཞིག་ལ་འཛིན་ཅིང་། ཉའི་ཐད་ནས་སྤམ་
 ནི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་གཤེད་མར་འཛིན་ཇེས་པས་ཁོ་གཉིས་འགྲིག་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། འོན་
 ཀྱང་ཁོ་གཉིས་ལ་གཅིག་མཐུན་གྱི་བྱེད་ཆོས་ཤིག་མཆིས་པ་ནི་འཚོ་གནས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་རེད།
 དེའི་དབང་གིས་མི་མཐུན་གཡུལ་ཀྱལ་གྱི་བརྩམས་ཆོས་ཁྲོད་ཉ་དང་སྤམ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱེད་བས་ཤིང་། སྤམ་གྱི་ལུས་ལ་ཉ་ཡི་མགོ་བོ་སྤྱར་བས་མཚོན་སྤངས་འོས་ཤིང་འཆམ་པ་སྟེ།
 གལ་སྲིད་ཉ་ཡི་ལུས་ལ་སྤམ་གྱི་མགོ་བོ་སྤྱར་ཆེ་སྤམ་གྱིས་ཉ་བཟའ་བ་འགོག་པར་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཉ་
 ཡིས་སྤམ་མི་བཟའ་བའི་ཆ་ནས་མཚོན་རྒྱས་སོ། ཞེས་ཀྱང་གསལ་བོར་བཞེད་ཡོད། དེ་བཞིན་
 ཀྱན་སྟོད་ཀྱི་མཚོན་ཐབས་ལ་མཐུན་པ་སྤྱན་བཞི་དང་། ཆོ་རིང་བའི་མཚོན་ཐབས་ལ་ཆོ་རིང་རྣམ་
 དུག་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་ལུགས་ཀྱི་མཚོན་ཐབས་ལ་རྒྱལ་སྲིད་སྤྱན་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པར་བྱས་
 ཡོད། མཐར་དེད་ན་རེ་མོ་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་བསམ་སྒྲོའི་མཚོན་དོན་དང་། དེའི་མཛེས་ཚུལ་
 གྱི་ངོ་གདོང་སོགས་ཡིན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་མཚོན་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་རེ་མོ་འདི་དག་དར་
 སྟེལ་དུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་ནི་རེ་མོ་འདི་དག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཡིག་རིགས་གཞན་པའི་ནང་བཞོད་

དེ། རིམ་དང་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་འཛོལ་བ་དང་འཛོལ་བ་སྒྲིལ་བ་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་འཛོལ་བ་ཅན་དུ་བསྒྱུར་
ན་དར་སྤེལ་དང་རྒྱལ་འཛིན་གཉིས་བརྒྱད་ལམ་གཅིག་ནས་བྱེད་སྒྲུབ་པར་གཤིས་སྒྲུབ་།

མཇུག་གི་གཏམ།

སྒྲིལ་བ་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་འཛོལ་བ་རྒྱུ་ལོའི་གསུང་སྒྲུབ་ཡོད། མི་རིགས་ཤིག་གི་གཏམ་
རྒྱུ་དང་ཐོག་མའི་ཀ་ཁ་ག་ངའི་ཁྱིམ་གཞིས་ཡོད། ལ་དང་སྒྲུབ་མའི་ཞལ་གསུང་དོན་མོ་གངས་རིའི་
ཐོངས་ན་གསུང་བ་ཡོད། མ་དང་ཕུ་མོའི་བུ་མས་བཅེ་དོན་མོ་སེམས་པའི་ནང་ན་གནས་རབས་
ཡོད། ས་མཐར་འབྱུངས་པའི་མི་རིགས་འདི་ལ་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་གནས་ཡོད། རྒྱལ་
ས་ཤོར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ལ་བུ་མས་དང་བཅེ་བའི་གོ་མས་གཤིས་ཡོད། མནར་སྦྱོང་འོག་གི་མི་
རིགས་འདི་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་དབྱ་བྱེད་ཡོད། ཡོད་པ་སྟོང་གི་མིང་ཆོག་འོག་ན་བོད་ཀྱི་
ལ་དར་དུ་བཞིན་ཡོད། །

དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ།

དགེ་ཆོས་ལགས་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་དེ་བ་གཉིས་པ།

སྐབས་འགྲོ་བཞག་གི་ལྟ་བུ་ཤེས་ཡིན་ནམ། ཤེས་རབ་བསྟན་དར་ལགས་ཀྱིས་བཅུ་མས།

ལྟ་བུ་ བསམ་སྒྲོལ། ལག་ལེན། གངས་ལུན་དང་རྟོ་ལྷ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་སྒྲིག་བྱས།

བོད་ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩ ལོའི་དེ་བ་བཞི་པ།

བོད་ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩ ལོའི་དེ་བ་གཉིས་པ།

བོད་ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩ ལོའི་དེ་བ་བཞི་པ།

བོད་ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩ ལོའི་དེ་བ་གཉིས་པ།

བོད་ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩ ལོའི་དེ་བ་ཆ་ཆང་།

བོད་ཐོངས་ཞིབ་འདུག ༢༠༠༩ ལོའི་དེ་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ།

པོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་རྒྱུ་འདིན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་

དགོས་མཆན་སྒྲོར་བཤད་པ།

༥) བྱ་གཞུང་འཇམ་དབྱངས།

༄༅། པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་བཙོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་འི་གཉན་བཙན་འབྱུངས་པ་དང་། རྒྱལ་
པོ་དེ་དགྲང་ལོ་དྲུག་རྒྱུ་ཐམ་པར་ཐེབས་པའི་ཆེ་ཐོ་བྱང་ཡུམ་འཁར་དུ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཤིག་
ལ་སྤོན་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ས་ལོ་ལ་མའི་ཆ་ལ་ནས་ལུང་བརྟན་པ་བཞིན་པོད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་
བརྟན་པ་དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་མདོ་སྤེ་ཟ་མ་དོག་དང་སྟོང་པོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ་
ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འགའ་གས་ཤིག་ཕྱག་རྒྱ་འབྱོར་བ་དང་། རྒྱལ་པོས་དོན་མ་མཐུན་ཅིང་རྒྱལ་
པོའི་ཆེ་ལམ་དུ་བྱེད་ནས་གདུང་རབས་ལྡ་པ་ན་འདིའི་དོན་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་ལུང་བརྟན་བྱུང་བས་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་རྟེན་དེ་ནས་སོ་མཆར་ཆེ་དགོངས་ཏེ་གཉན་པོ་གསང་
བ་ཞེས་མཆན་གསོལ་ནས་མཆོད་པ་དང་བཙས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་མཐུས་རྒྱལ་པོའི་སྐྱོ་ཆེ་བསྐྱངས་
ནས་དགྲང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་བར་དུ་བཞུགས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དགྲང་ལོ་བརྒྱ་དུ་བར་དུ་རྒྱལ་སྤྱིད་
བསྐྱུངས། གོང་ནས་ལུང་བརྟན་དུ་བྱེད་ནས་གདུང་རབས་ལྡ་པ་ན་འདིའི་དོན་ཤེས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་
འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཙན་སྐམ་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཙན་
སྐམ་པོའི་རིང་དུ་པོད་ལ་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་པའི་སྤོལ་བཏོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཙན་
སྤེ་བཙན་ནས་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་བཙན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྒྱལ་རིམ་བྱོན་གྱིས་བོད་ཁམས་ཡོངས་
ལ་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ། རྒྱལ་པོའི་བཀའ་སྤྱི་དང་ཕྱེ་བྲག་རྒྱ་འཕགས་
ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བརྟན་བཙོམ་ཕལ་ཆེ་བ་བོད་ཡིག་རྒྱ་ཕབ་
བསྐྱར་གྱིས་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་དང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲོ་ནས་བོད་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྟན་པ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་རྒྱས་པར་མཛད་པ་རེད།

དེའི་ཕྱིས་རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཙན་པོའི་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་པོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་

ལ་དར་རྒྱུད་དང་ཆག་འཛིག་ཉམས་དམས་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་པ་བྱུང་བོད་སིལ་
བྱུང་གནས་ཏེ་བོད་སྤྱི་ལ་ཉམས་རྒྱུད་དང་གོད་ཆག་ཡང་བཞིག་བྱུང་སྟེ་བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ཤི་མ་གསོན་གྱི་རང་དུ་སྦྱང་བ་རེད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཚོས་ལུགས་ལའང་ཉམས་
རྒྱུད་སྣ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། དམ་པ་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་ཆ་ན་མེད་པའི་བླགས་
ཇི་བཀའ་འདྲིན་དང་རྩི་མཚར་པའི་བྱིན་ཆུབས་དང་རྒྱས་སྟོབས་ཀྱི་མཛད་བཟང་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་
ཡང་ནང་བསྟན་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་འོད་མདངས་མ་ཉམས་པར་གནས་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་།
དེར་སྐབས་ར་ཆོའི་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་དང་བཅས་པ་གདུག་རྩུབ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ལག་
ཏུ་ཤོར་ཏེ་བོད་མི་རིགས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱེས་ཤིང་ཁ་སྐྱབས་ཞན་པ་དང་ཉམས་རང་བའི་གནས་
སྟངས་ཤིག་གི་འོག་ཏུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་ཡིད་དམུས་པ་དང་སེམས་ཤངས་པ་ཞིག་ལ་རང་
རིགས་བོད་པའི་ནང་ཁྲལ་དུ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་སྟོན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐད་ཡིག་གིས་གཙོས་ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་ཟབ་མོ་དག་ལ་དོ་སྣང་དང་བརྟེན་མཐོང་། དགོས་མཚན་དང་ཕན་རུས་ལ་ངོས་
འཛིན་ཐོབ་མཁུན་དང་། དེ་དག་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་དང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་
གཏོང་རུས་པའི་རང་འགྲུལ་རང་རྟོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་། རང་སྦྱོར་བྱུང་བའི་བླགས་སེམས་ལྡན་
པ་ཇི་ཉུང་དུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པ་རེད།

ར་ཆོའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚོར་ཆོས་རིག་ལེགས་བྱང་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་དག་བདག་
གཉེར་དང་གཅེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་མ་ཞིག་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་ཡན་དང་སྒྲུང་མེད་དུ་བཏང་སྟེ། འདི་
ལ་འཛིག་ཉེན་དང་ཉམས་རྒྱུད་ཅིག་བྱུང་ཆེ་ར་ཆོའི་རིགས་འདི་མི་རིང་བར་ཕྱན་ནག་གི་དབྱིངས་
སུ་བྱིང་རྒྱུར་སྒྲོས་ཅི་དགོས། དེ་བས་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་ར་ཆོའི་རིགས་
ཡོངས་ཀྱི་འཕུལ་བླགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་དང་སྤྱི་དང་འཇགས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་ཆོས་རིག་
ལེགས་བྱང་ཕྱན་སུམ་ཚོགས་པ་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་ཡར་རྒྱས་
གོང་འཕེལ་འབྲས་ཆང་གཏོང་བྱེད་ལ་བསམ་གཞིག་དང་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱ་ཆེ་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་
ལ་རང་བླགས་ཀྱིས་འབྲི་བའི་འོས་འགན་དང་ཁག་ཁྲར་ཆ་མེད་ཅིག་རེད།

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ཕན་རུས་དང་བྱུང་ཡོན།

གོ་ལ་རྩེ་ལ་པོ་འདིའི་སྒྲུང་གི་འགྲོ་བ་མི་ཡོད་དོ་ཅིག་གི་ཀྱན་སྦྱོང་རྩུབ་པོ་དང་འདྲ་ཤིས་རན་

པ་ཆང་མའི་གཞི་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་སྐྱེས་སེམས་དང་འདྲིའི་རྣམ་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མའི་སྒྲུབ་སྐྱེས་སེམས་དང་འདྲིའི་རྣམ་ལ་ཆོག་མ་གཤིས་པ་དང་ཆོད་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོ་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ལ་གོད་ཆག་དང་ཉམས་རྒྱུད་སྤྱི་ཆོག་གི་གཤུག་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་རེད། འགྲོ་བ་མའི་སྒྲུབ་སྐྱེས་སེམས་དང་འདྲིའི་རྣམ་ལ་ཆོག་མ་གཤིས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ནས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་མཆོན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་གོ་མཆོན་འདྲ་མིན་བཅོས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་བར་གཉེན་གཞི་དང་བཅན་འདྲེས་བྱེད་པ་དང་། དམག་འབྲུག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མནར་གཅོད་དང་དམར་གསོད་ཀྱིས་ཁྲག་གི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཐོང་བ་དང་ཐོང་བ་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། སྤྱི་ཆོག་ལ་བདེ་འཇགས་མིན་པ་དང་བྱིས་གཞི་མི་མཐུན་པར་བཅོ་བའི་བསམ་སྦྱོར་དང་པ་དང་ལུགས་སྒྲིལ་དན་པ་དང་བྱིས་རྒྱུ་ཆེར་འགྲོ་བའི་སྐབས་འདིར། ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོར་བཟང་པོ་དང་ལུགས་སྒྲིལ་ལེགས་པོ་རྣམས་ཁྲབ་སྤེལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་བྱེད་ཆེ་ཕན་ཐོགས་ཐུ་མེད་ཡོང་བར་རེས། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས། སྤྱི་ཆོག་དང་མི་དམངས་གང་ཡིན་ན་ཡང་འབྲུག་འཛིན་དང་གསོད་རེས་ཀྱིས་དམག་འབྲུག་བརྒྱབ་སྤྱོད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་དང་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུས་པས་དེ་དག་ལ་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱོར་དང་རང་དབང་གི་འོངས་སྦྱོར་ཅིག་ཐོབ་མི་སྲིད། འགྲོ་བ་མེས་མཆོན་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་འཕྲད་པ་དང་། རྟོག་པ། འབྲེལ་བ། བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཁར་ཚུགས་དང་རང་རྒྱུ་བར་གྲུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་པ་རེད། དེ་བས་འགྲོ་བ་མེས་མཆོན་པའི་སྤྱོད་ཐུན་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་དང་འཆམ་མཐུན། སྤྱིང་རྒྱུ་དང་ཞི་བདེ། མཛའ་བཅེ་དང་མཐུན་སྦྱོལ་གྱི་རང་དབང་འཛོད་གོས་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཞིག་མཉམ་མེད་སྟོན་པ་མཆོག་གིས་ཡང་ཡང་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་མཐུན་པའི་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་འདི་དག་ད་ལྟོ་སྤྱི་ཆོག་ལ་འཕྲུལ་ཕྱགས་གང་ལ་འང་དགོས་མཁོ་ཞིན་ཏུ་ཆེ་བས་དར་སྤེལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་མའི་བསམ་སྦྱོར་བཟང་པོ་དང་མའི་འཕྲུལ་ཕྱགས་ཀྱི་དམིགས་ལུ་ལ་དང་རྟོ་ཚུལ་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲུལ་ཕྱགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་གིག་རེད། གོད་ཆག་དང་རྟོག་འཛིན་འདི་དག་ཐམས་

ཅད་མིས་བཅོས་པ་ཡིན་ལ་མི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་མིའི་གཡོ་སྤྱོད་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུམ་དང་། ལྷན་འབྲེག་སྤྱད་གསུམ། རྟོག་རྒྱན་འབྲུལ་གསུམ་གྱི་བསམ་སྦྱོང་ལ་ལེགས་བཅས་དང་། མིའི་རང་གཤིས་ལ་ཡོད་པའི་གཞུང་བྱང་དང་། རྩོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཐུན་སྦྱོར་དང་འབྲུས་སྒྲིལ་ཆེ་ཆང་དུ་གཏོང་བའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་འཛིན་ཚུགས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་རེད། རྩིང་འཇགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་། རང་དབང་གི་ཡོངས་སྦྱོང་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན་དགའ་སྟོན་དང་འདོད་ཡུལ་གྱི་མཚོགས་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྷན་མེད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ཡང་མིའི་བསམ་སྦྱོང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟན་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་འབྲས་ཆང་དང་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཆད་མཐོར་སླེབས་ཀྱང་། དེ་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་མིའི་འདོད་པ་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་སྒྲིང་མི་ཐུབ་ལ་བདེ་འཇགས་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་དེ་བས་ཀྱང་བསྟན་ནི་ལུས། ད་དུང་མིའི་སྒྲེར་སེམས་དང་འདོད་དུམ། འགན་སེམས་དང་འཁོན་འཛིན་གྱི་སེམས་བྱུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ཏེ་ཟང་ཟིང་དང་རྩོག་འཛིན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་གདོན་མི་ཟ། དེའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་དང་ཁ་ཕྱེགས་གཡོ་སྤྱོད་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུམ་དང་། ལྷན་འབྲེག་སྤྱད་གསུམ། རྟོག་རྒྱན་འབྲུལ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལས་བཞུགས་ཏེ་བཟང་པོ་དང་བདེན་པ། འཆམ་མཐུན། མཛའ་བཅེ། ཡར་བས། རྩལ་ལྡན། རྩིང་རྩེ། ཞི་དུལ་གྱི་རང་ནས་བདེ་འཇགས་དང་རང་དབང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཕྱེགས་སུ་འབྱེད་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་ལས་མཚོགས་དུ་གྱུར་པ་དང་ལྷན་མེད་པ་ཞིག་མི་འདུག་བསམ། དེའི་ཕྱིར། འཆོ་བ་མེད་པ་དང་རྩིང་རྩེ་བདེན་པ་སོགས་བསྟན་དོན་གྱི་རྩིང་པོར་བཟུང་བའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་གོ་ལ་ཕྱི་ལ་པོ་འདིའི་རྟོད་ཁོལ་དང་འོད་མདངས་ཡིན་ལ་མཛའ་སྤྱུག་དང་གཟི་བུ་ཤིང་ཡིན། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་འཛམ་གླིང་གི་རྩིང་འཇགས་དང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཁྲ་གཞི་ཡིན་ལ། འདྲ་མཉམ་དང་འཆམ་མཐུན། ཡར་བས། སྦྱོང་བཟང་། མཛའ་བཅེ། བདེན་པའི་ལམ་སྟོན་གྱི་དེད་དཔོན་ཡང་ཡིན། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་སྤྱི་འགྲོ་བམས་ཅད་ཀྱི་དགའ་སྦྱོང་དང་། ཆགས་སྤང་། རྩིད་སྤྱུག་དཀར་ཆོགས། འུ་ཐུག་སྤྱུག་བསྐལ་སོགས་ལ་དོ་སྣང་དང་སེམས་ཁུར་གདོང་ལེན་ཕྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན། དེའི་ཕྱིར། ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་འདི་གསོ་སྦྱོང་དང་དར་སྤེལ་རྒྱུ་ནི་

འདོན་གཅིས་སྤྲོད་ཀྱི་གལ་ཆེན་རེད།

པོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་མི་ཆེའི་ཀྱན་སྦྱོང་།

ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་དབུལ་ཕྱུག་དང་གཟུགས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་ག་མདོག་དཀར་ནག་
ཐོ་མོ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཡང་མེད་པར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་ཚུལ་གཅིག་པ་དང་འབྲེལ་མཉམ་
ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་། སྤྱུག་བསྐལ་མི་འདོད་པ་འབྲེལ་
མཉམ་དང་། རང་དབང་འདོད་པ་དང་། བཅན་གཞོན་མི་འདོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་
པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད། གནས་ལུགས་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་འགྲོ་བ་
མི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་དུ་ལམ་སྟོན་དང་ཁ་ཕྱོགས་ལེགས་པོ་དང་སྦྱོང་ཚུལ་བཟང་པོ་ཞིག་སྟོན་
གྱིན་ཡོད། མི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་རང་གིས་རང་ལ་མཛད་བཅོམས་བཅུགས་ནས་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་
གྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་ཐེར་འདོན་དང་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ཏེ། རང་གི་ཉེས་སྦྱོན་དང་ནོར་འབྲུལ་དག་གཅང་
སེལ་དང་དག་ཐེར་ཡང་ཡང་བྱས་ཏེ་མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་དང་བཟང་པོའི་ཕྱོགས་སུ་འབད་
པ་རྩོད་མེད་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དངོས་དང་མཐུན་པའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་ཡིན།
དེར་དུས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ནང་དུ་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གཏོང་ཕྱོགས་
ཀྱི་སྒོར་ལ་ནམ་དུའང་ཀྱི་ཅལ་མང་པོ་བཏོན་ཡོད་པ་ལས། རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ནལ་
དུ་གནས་བཅུག་སྟེ་སེམས་རྩོད་པར་བསྐྱད་ནས་རང་གིས་རང་ལ་བཏག་དབུད་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱུད་
ལེགས་པར་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྦྱོང་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་། ཆད་དང་ལྡན་པ་འབྲས་
སྒོ་ཆང་བ་པལ་ཆེར་བསྟན་མེད་ཆོད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་དང་ལམ་སྟོན་ནང་དུ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྦྱོང་བཟང་པོ་དང་། མི་ཆེའི་ལྟ་
བུ་སྤྱོད་དག་པོ་དང་ཆད་ལྡན་ཞིག་བཅོ་དགོས་པའི་གདམས་པ་ཡང་ཡང་གསུང་གིན་ཡོད། ང་ཚོ་
འགྲོ་བ་མི་ཆང་མ་ཉག་ཏུ་ཡིད་ཆད་དང་སྒོ་པམ། དཀའ་ཆེགས། དུ་ཕུག་སྤྱུག་བསྐལ་གྱི་ངང་
དུ་རྒྱུད་བསྐྱད་པ་འདི་ང་ཚོ་ལ་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྦྱོང་བཟང་པོ་དང་མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་ཞིག་
མེད་པས་ལན་པ་རེད། དེ་བས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་གདམས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྦྱོང་
བཟང་པོ་དང་། མི་ཆེའི་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པ་འདི་གཉིས་ནི་མིའི་མི་ཆེའི་ནང་རིན་ཐང་ཆེ་གོས་གིག་
རེད། དེའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རང་གི་མི་ཆེའི་ནང་དུ་འདི་གཉིས་ཉམས་ལེན་

དང་རྒྱན་འཛིན་གཅེས་སྤྲུལ་བྱེད་རྒྱུར་གཡོལ་མི་རུང་། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤང་དུ་གཏོར་ཤོལ་
དང་འཇིགས་སྤང་། འབྲུག་འཛིང་དང་རྩྭ་ཁྲོ་སྤྲོང་མཁན་ཆང་མ་བསམ་སློའི་ཀུན་སྦྱོང་བཟང་
པོ་དང་མི་ཆེའི་ལྷ་བ་ཡང་དག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་དག་གིས་སློབ་སྦྱོན་གྱིས་འཕྲོངས་པའི་ཤེས་
ལྡན་མི་སྣ་དག་ཡིན་པ་ལས་འཁོར་རྒྱུ་དང་གཞི་གསལ་གང་ཡང་མེད་པའི་མི་དཀྱུས་མ་དག་མ་རེད།
ཤེས་ཡོན་གྱིས་ཀུན་སྦྱོང་གྱིས་མི་འདད་སར་ཁ་བསྐྱང་མི་བྱུང་བ་ལ། ཀུན་སྦྱོང་གྱིས་ཤེས་ཡོན་
གྱིས་མི་འདད་སར་ཁ་བསྐྱང་བྱུང་བ་རེད། དེ་ཡང་རྒྱའི་མཁས་པ་ཏན་ཏིན་ནས། ཀུན་སྦྱོང་གྱིས་
ཤེས་ཡོན་གྱིས་མི་འདད་སར་ཁ་གསལ་བྱུང་མེད། འོན་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་གྱིས་ཀུན་སྦྱོང་གྱིས་མི་
འདད་སར་ཁ་གསལ་མི་བྱུང་བ་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་བས་ཤེས་ཡོན་དང་བསམ་སློའི་འཁོར་རྒྱུ་
རྒྱ་ཆེར་ཡོད་ན་འདྲ་བསམ་སློའི་ཀུན་སྦྱོང་འཇུག་ཆང་ཞིག་མེད་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དེས་སྦྱི་
སྒྲེར་གང་ལའང་ལྷོང་འཇགས་དང་བདེ་སྦྱིད་ཅིག་སྤྲུལ་མི་བྱས། མི་སུ་ཡིན་ན་ཡང་ཤེས་ཡོན་
ལ་དོ་སྤང་དང་སྦྱང་བཅོན་བྱེད་དགོས་དོན་ནི་སྦྱི་ཆོགས་དང་མི་དམངས་ལ་ཕན་བདེ་སྤྲུལ་ཆེད་དང་།
རང་ཉིད་ཀྱི་འཕུལ་ཕྱགས་ལ་ལྷོང་འཇགས་དང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འཆོ་བ་ཞིག་སྤྲུལ་ཆེད་ཁོ་ན་རང་ཡིན་
པ་ལས། འཇིགས་སྤང་དང་རྩྭ་ཁྲོ་འཛིང་སྤྲོང་ཆེད་དུ་གཞི་ལ་བཞིག་མིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་
རེད། འགྲོ་བ་མིའི་སྦྱི་ཆོགས་འདིའི་ནང་དུ་ཀུན་སྦྱོང་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་བ་དང་ཁ་སྤྲུགས་ཡང་
དག་པ་ཞིག་མེད་ན་འཆམ་མཐུན་དང་མཛའ་བཅེ་དོན་དམ་པའི་ཞི་བདེ་དང་ལྷོང་འཇགས་ཤིག་ཡོང་
ཐབས་མེད་པ་ལ་གཟིགས་ནས་སྦྱོན་པ་བྱགས་མེ་ཅན་གྱིས་ཀུན་སྦྱོང་བཟང་པོ་དང་ཡང་དག་པའི་
ལྷ་བའི་སྒྲོར་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བྱེད་ལྷག་བསམ་ཞོལ་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་
སྦྱི་ཆོགས་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷོང་འཇགས་དང་བདེ་སྦྱིད་ལ་འགན་འཁུར་དང་ཁག་ཁུར་དང་དུ་ལེན་
པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནང་དུ་བཤད་པའི་ལྷ་སྦྱོང་གཉིས་པོ་མི་ཆེའི་ནང་
དུ་མེད་དུ་མི་རུང་བཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཉག་ཏུ་མི་ཆེའི་ནང་དོ་སྤང་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་གལ་
འགངས་ཆེན་པོ་རེད།

ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་པའི་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ།

བར་སྐབས་ཤིག་ནས་ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་ཇོགས་ལ་གཅིག་གྱུར་
གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་དབང་འཛིན་པ་ཞིག་མེད་པ་དང་། ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་ཇོགས་ལ་གཅིག་གྱུར་

དང་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་སྲིད་དབང་ལམ་ལུགས་ཤིག་འདྲེགས་མ་བྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རེའི་རྒྱལ་
ཁབ་ལ་ཕྱི་ཕྱོགས་ནས་དབང་ཤུགས་དང་བཅན་གཞོན་དག་གི་ལ་འདྲེམ་ཞིག་སྤེལ་པ་རེད། དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིས་སྤྱུག་གྲོང་མཉམ་པ་གཅོད་དང་། འུ་ཐུག་ཐབས་ཟད་ཀྱི་འཆོ་
བ་གང་མང་ཞིག་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་པ་རེད། ང་ཚོའི་སྲིད་འཁྲོར་རིག་གསུམ་ལའང་གོད་ཆག་དང་
ཉམས་རྒྱུད་ཡང་བཞིག་བྱུང་བ་རེད། འདི་འདྲའི་ཡང་བའི་གནས་སྤངས་ཤིག་གི་འོག་ནས་ལོ་
ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཕྱིན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐུན་པའི་བོད་མི་
རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འོད་སྤང་ད་དུང་ཡང་མ་རྒྱབ་པར་མཐོང་ཐོས་མྱོང་གསུམ་བྱུང་རྒྱུ་ཡོད་
པ་འདི་ང་ཚོའི་ཆོ་སྲོག་གི་སྤྱིང་པོ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བརྗོད་ཉམས་དང་འོད་སྤང་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བཞིག་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟ། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་
སྲིད་དབང་ལམ་ལུགས་ཤིག་མེད་ནའང་། བོད་མི་རིགས་ཆང་མ་འགྲིག་མཐུན་དང་ཆེག་སྦྱིལ།
མང་འབུར་དང་འཆམ་མཐུན། ལག་དང་གཅིག་སྦྱེལ་དང་། དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་ཀྱིས་ཆོ་དཀར་
གཞུང་དང་དང་། ཞི་བདེ་འཆོ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་སྦྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདི་ནི་ང་ཚོའི་
གཟི་བརྗིད་ཅིག་རེད། དེ་ཡང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་འོད་མདངས་བོད་ཀྱི་སྲིད་འཁྲོར་རིག་
གསུམ་ལ་ཐད་ཀར་འབྲེལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་འཁོར་ཕྱོགས་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་རེད། བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གནས། བསམ་སྦྱོད། གོམས་གཤིས། ཚྭ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་
སོགས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་རྣམ་པ། ཐ་ན་འགྲོ་འདུག་སྦྱོད་གསུམ་ཚུན་ཆད་ལའང་ནང་བསྟན་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ཤན་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྲེལ་བས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་བོད་མི་རིགས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞུང་
དང་དང་ཆོ་དཀར་། ཡ་རབས་རྒྱལ་ཐུན་གྱི་མི་གཤིས་འཇམ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་མི་
རིགས་ལ་ཁྱད་ཚེར་དང་ངོ་མཆར་བའི་འོད་སྤང་། གཞན་ལ་ངོ་མ་སོ་བྱེད་ཆོག་ཆོག་གི་དཔལ་
ཡོན་དང་མཛེས་སྤྱུག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། ཞི་བདེའི་དཔལ་ཡོན་དང་མཛེས་དཔྱིད་ཀྱིས་མངོན་པར་
འབྱུང་བའི་སྤང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་ལས་སྤྱུག་པ་ཞིག་མི་འདུག དེང་སྐབས་འཇམ་སྒྲིང་གི་
རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་མང་དག་ཅིག་གིས་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་དོ་སྤང་དང་བརྟེན་མཐོང་ཤུགས་
ཆེར་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་འང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསེར་མདོག་གི་འོད་སྤང་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་
ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ཡིན་ན་ཡང་། དེ་དང་སྐབས་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་བསམ་སྡོད་ཅེ་སྟེ།
དང་ཅེ་ནས་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། འདིའི་འབྲུང་སྡོ་ཡང་ང་ཚོ་མི་རིགས་པ་ལ་ཆེ་བས་ཁ་འདོན་
དང་ཕྱག་སྒྲོར་མཆོད་འབུལ་སོགས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་པོར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་ཟབ་དོན་ལ་དོ་སྣང་དང་སྒོ་བ་སྒྲིང་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་ཆེ་འདིའི་
བདེ་སྦྱིད་དང་རྟིང་འཇགས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་ཤིག་གི་འོག་ནས་
ནང་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་བྱུང་ཡོན་པན་རྒྱས་སོགས་ངོས་འཛིན་མ་བྱུང་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
ཞིག་རེད། རྒྱ་དཀར་གཞུང་བྱང་དང་། འཆོ་མེད་བག་ཐེབས་ཀྱི་མི་གཤིས་བཟང་པོ་དང་། དྲང་
པོ་དྲང་བཞག་དང་། རྒྱ་འབྲས་དཔང་བཅུགས། མངོན་རྟོག་རྒྱུ་མདུན་མེད་པའི་ལུགས་སྟོལ་
བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསེར་མདོ་གཤི་འོད་སྣང་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།
འདི་དག་ལ་ཉམས་དམས་དང་འཛིན་ཉེན་ཞིག་བྱུང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིང་མེད་པའི་མཛེས་
སྟེག་དང་འོད་སྣང་ཉམས་པ་རེད་ལ། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་གཟི་བརྒྱུད་དང་
འོད་མདངས་ཤིག་མེད་པ་རེད། འདི་ལས་ལྷག་པའི་རིན་ཏོར་ཞིག་འཆོལ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་གསེང་གི་རུས་དང་རུས་གསེང་གི་རྟེན་ལ་ ང་ཚོའི་སྒྲིང་གཏུ་ཁྱེད་པའི་ནང་བསྟན་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འོད་སྣང་སྤང་འཛིན་དང་གསོ་སྦྱོང་། དར་རྒྱས་དང་གོང་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་བྱགས་
སྟོན་དང་འབད་བཅོམ་མ་བྱས་པར་འདི་ལ་ཉམས་སྦྱང་དང་འཛིན་ཉེན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་
རང་གི་མེས་པོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་དྲིན་ལན་ལོག་འཇལ་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་གི་མི་རིགས་
ཆེས་མཉམ་ནས་གི་སྒོར་དུ་བཏབ་པ་རེད། གོང་དུ་བཞིན་པའི་སྐད་ཆ་དེ་དག་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་ནས་
བསམ་གཞིག་དང་ཞིབ་འདད་ཞིག་བརྒྱབ་ན་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་འདིའི་འཕུལ་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་འཇགས་
དང་ཁ་ཕྱོགས་སོགས་ལ་འབྲེལ་ཆེ་བ་དང་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་
ཀྱི་ཟབ་དོན་ཤེས་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་གྱིས་མི་ཉམས་སྦྱོན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་འཕུས་ཆང་གཏོང་བྱུང་།
ལག་ལེན་གནད་སྒྲིན་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ང་ཚོའི་འགན་འཁུལ་ཉག་གཅིག་རེད།
ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་ཐབས།

སྟོན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩ་སྦྱོང་སྒྲོམ་གསུམ་དང་།

ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསེའི་ལམ་སློབ་སོགས་དར་བྱབ་དང་འཕེལ་བྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། མི་དམངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིང་བརྒྱུད་དང་འོད་མདངས་དར་བྱས་ཤུགས་ཆེར་འགྲོ་མ་བྱབ་པའི་ཆེན་གྲིས་ད་ལྟ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་རེད། དེ་བས་རིག་གནས་དང་སློབ་གསེ། གོམས་གཤིས། ལུགས་སློབ་གང་ཡིན་ནའང་མི་དམངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་དར་བྱས་དང་བྱབ་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་ལོ་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་མང་པོ་ལ་ཡུན་གནས་བྱབ་པ་མ་ཟད། རོ་བོ་ཇི་ལེགས་དང་འབྲས་སྒྲོ་ཇི་ཆེད་དུ་འགྲོ་ངེས་རེད། ང་ཚོ་བོད་ལ་མཆོན་ནའང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའ་ཕྱིན་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། ང་ཚོའི་མི་དམངས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཁ་འདོན་ཕྱག་སྒྲོར་དང་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་སོགས་ཐུབ་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཙམ་ཞིག་མ་གཏོགས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱིང་བརྒྱུད་དོ་མ་མི་དམངས་ཀྱིས་སྤོང་བྱབ་མེད་ལ། ནང་ཆོས་ཀྱི་འོད་མདངས་ནལ་མ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་བྱབ་བྱུང་མེད་པ་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་སྐབས་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་གཞིན་སྤྱོད་པོ་མོ་མང་པོ་ཞིག་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་དོ་སྣང་དང་བརྩི་མཐོང་ཇི་ཆུང་དང་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཇི་ཞེན་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད།

ང་ཚོ་ད་དུང་འདི་ལྟར་ཡུན་རིང་དུ་སོང་ཆོང་ཚོ་ལ་ཆག་སློང་དང་གྲོང་རྒྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་རེད། དེའི་ཕྱིར། མང་ཚོགས་སེར་སྤྱོད་པོ་མོ་གན་གཞིན་དཔེ་བལྟེད་པ་ཆང་མ་ལ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་ཡིན་དང་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་རྒྱ་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དང་ཤེས་བྱ་མཐོར་འདེགས་གཏོང་རྒྱ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཡིན་དང་གོ་རྟོགས་ཡར་རྒྱས་མཐོར་འདེགས་གཏོང་སྐབས་དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་དགོས་མཁོ་བསམ་སྦྱོང་དང་བསྟུན་ཏེ་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་འབྲས་ཆང་ཞིག་མེད་པའི་ཆེན་གྲིས་ནང་ཆོས་དང་སྤྱི་ཚོགས་བྱ་གཞག་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་འགལ་བ་ལྷག་སྦྱོང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ནོར་འབྲུལ་ཙན་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདུག མང་ཚོགས་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཆད་དང་གོ་རྟོགས་དར་སྤེལ་དང་མཐོར་འདེགས་གཏོང་རྒྱ་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་། འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་བརྟན་བརྩིང་གི་ཆེད་རང་ཡིན་པ་ལས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་བཤད་མི་སྣའི་ཆེད་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་འཕེལ་བྱས་གཏོང་རྒྱ་གལ་འགའ་ཆེན་པོ་

རེད་ལ། ཁ་གསལ་གཏོང་གསལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་མང་ཆོག་གསུང་ཆེད་རང་ཡིན་པ་གསལ་སྒྲོ་ན་བྱེད་
 དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། བོད་ལ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་བ་ནས་བཟུང་པོད་དུ་དགོན་པ་དང་
 གྲུ་པ་སྒྲུ་མ་སྒྲུ་ལ་སྒྲུ་ཏ་ཅང་གི་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་། དགོན་པ་སྐུ་ལ་ཆེ་
 བ་ཞིག་ལ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོ་བ་ཚུགས་མེད་པ་དང་། དེར་གནས་ཀྱི་གྲུ་པ་ཆོ་ལའང་
 རང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་ཆ་དང་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་གང་ཡང་མེད་པར་ཆོ་ག་ལྷག་ལེན་དང་འདོན་ཏྲ་དབྱངས་གསུམ་
 རེ་སྒྱུངས་ཏེ་གོང་ཆོག་གི་འཆོ་བ་བསྒྲུལ་ནས་བསྟན་ཡོད་པ་རེད།

དངོས་གནས་བཞད་ན་དགོན་པ་ནི་རང་ཆོས་ཆེད་སྒྲོང་བྱེད་སའི་བསྟེ་གནས་དང་། དེའི་
 རང་གི་གྲུ་པ་ནི་ཆོས་ཆེད་སྒྲོང་བྱེད་པའི་མི་སྡེ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། དེ་བས་ང་ཆོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་
 ཡོད་ཆད་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་གཉེར་དང་སྒྲོ་བ་གསོའི་ལམ་སྒོ་ལ་ངེས་པར་འཇུགས་
 དགོས་པ་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྒྲོ་བ་གཉེར་དང་སྒྲོ་བ་གསོའི་ལམ་སྒོ་ལ་འཛིན་སྒྲོང་ཡར་རྒྱས་
 གོང་འཕེལ་གཏོང་སྒྲུགས་ཀྱི་སྒྲོར་ཡོད་པ་ལེགས་བཅས་དང་མེད་པ་ཁ་སྒྲོན་དང་དགོས་མེད་དོར་
 བ་བཅས་ཀྱི་ས་མཐོར་འདེགས་དང་འཐུས་ཆང་གཏོང་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་རེད།

པོད་ཀྱི་མི་རིགས་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་མིག་སྒྲེལ་
 བན་འབྲས་དང་དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤུས་
 གྱི་མདུན་སྒྲོངས་འཆོལ་ཞིབ།

༩) ཆབ་ཚང་འཇམ་དཔལ།

སྡོན་སྒྲེང་།

༡༡། དེ་ཡང་ད་ལྟའི་ཆར་འཇམ་སྒྲེང་འདིར་མི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཅུང་དང་། མིའི་
 བྱངས་འཛོམས་དྲུང་ཕྱིར་དྲུག་རྒྱ་ལས་བཞུགས་ཡོད། མི་རིགས་དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་ཁ་འཐོར་དང་
 འགའ་གས་མཉམ་གནས་ཀྱིས་འཆོ་བཞིན་ཡོད། ཨེ་ག་ཡའི་སྒྲིང་ཆེན་གྱི་སྡོ་རྒྱུབ་དྲུ་གནས་སྡོད་
 བྱས་པའི་པོད་མི་རིགས་འདི་ཡང་མི་རིགས་དེ་ཆོའི་བྲས་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གནའ་རྫས་
 དང་གནའ་ཡིག་རྙིང་བྲས་ཀྱི་རིགས་ལ་བརྟག་ན་མི་ལོ་སྤྱི་མི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུ་པའི་
 རྒྱལ་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་གིག་ཀྱང་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུབ། མི་རིགས་འདིའི་བསྐྱལ་བ་ཡ་ཐོག་གི་མེས་
 པོ་ཆོ་པོད་ཀྱི་ཡར་སྒྲོང་གི་རི་ལུང་ཐང་གསུམ་དང་། རགས་ཆལ། བྲག་སྒྱིབ་སོགས་སྡོད་གནས་
 རེས་མེད་དུ་བས་སུ་མ་ཆོས་པའི་ལོ་ཉི་ཤ་དང་གོས་སུ་གིང་ལོ་སོགས་བྱོན་ནས་འབྲུམ་ཉུལ་གྱིས་
 འཆོ་བཞིན་ཡོད་ལྟ་བུ། ཁོང་ཆོའི་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་སྤྱུས་ཀ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ནམ་བྱངས་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་
 པའི་ཐབས་ཤུས་ཀྱི་རིག་གནས་སོགས་ཏ་ཅང་ཆད་དམའ་བའི་གནས་སུ་ལུས་ཡོད། རིམ་པས་
 ཁོང་ཆོས་རང་རང་གི་གཉེན་འབྲེལ་དང་མཐུན་སྦྱོགས་དཔུང་བསྒྲིགས་ཀྱིས་རུས་རྒྱུད་ཆོའམ་རྒྱལ་
 ཡུལ་སོལ་མའི་ནམ་པར་གཞིས་ཡུལ་པར་བརྟེན་ཁོ་ཆོ་འཆོ་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤུས་རིག་གནས་ཐད་
 འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་སྤང་ཡོད། དེ་རྗེས་པོད་རྗེ་ཐོག་མ་གཉེས་ཁྱི་བཙན་པོ་ནས་གནམ་རི་སྤྱོད་བཙན་
 བར་མངའ་རིས་རྒྱུད་དང་། ལྷག་དོན་ཁྱིམས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་བརྒྱད་ནས་བོན་ཆོས་བྱུང་
 སྤེལ་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་འགོ་འཇུགས་བྱས་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ལྷུངས་དེ་དག་དྲུ་པོད་མི་ཁྱོན་ཡོངས་
 ཀྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་བྱུབ་པའི་ཡིག་རིགས་གིག་མེད་ལྟ་བུས་པོད་མི་ཡིག་རྙིང་ས་ ༡ ཀྱི་བསྐྱར་
 ཆད་ཡལ་ཆེར་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱར་བྱེད་ཡོད། སྤྱིས་སུ་སྤྱོད་བཙན་སྐྱམ་པོས་བཀོལ་བྱུང་ཆེ་བའི་ད་ལྟའི་

བོད་ཡིག་འདི་གསར་བཞོད་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་སྤོང་བཅན་ནས་སྒྲུང་དར་མའི་དུས་མཇུག་བར་
 དང་། དེ་རྗེས་བོད་མིལ་བའི་དུས་དང་། སྤྱི་སྡེ་ས་ཡག་རིན་གཙང་དང་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་བའི་
 དུས་སོ་སོར་གཞུང་སྒྲེར་ཆང་མས་བོད་རང་གི་སྲིད་འབྲེལ་རིག་གསུམ་དང་ལྷག་དོན་མི་རིགས་
 རང་གི་ཤེས་རིག་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་དོན་ཐད་ཕན་ཚུན་མཐུན་སྦྱོལ་མཉམ་གནས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་
 སྤྱད་པས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་འདི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འཕེལ་བྱས་ཆེན་པོ་སྤྲོད་ཡོད། ཕྱོགས་གཞན་
 ཞིག་ནས་ཤེས་རིག་དེ་དག་སྤོང་སྤོང་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་དཔོན་
 རིགས་དང་དགེ་བཅུན་སྡེ་གསུམ་གསུམ་གྱི་ནང་ཁྲལ་གྱི་ཁྲབ་ཁོངས་ལས་བཞུགས་མ་བྱུང་སྟབས། ཞིང་
 འབྲོག་རིང་གསུམ་དུ་གནས་པའི་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་ལྷག་དོན་བྱུང་མེད་ཀྱི་རིགས་དུས་ད་ལྟའི་
 བར་ཡིག་ཆོངས་དང་ཤེས་ཆོངས་ཀྱི་གནས་བབ་གཉིས་ཆ་ནས་སྒྲོལ་བྱུང་མེད། དུས་འགྱུར་གྱི་
 རྗེས་སྡུང་གྱུ་ནག་གཞུང་གིས་རྩིང་བཞི་ཙུ་གཏོར་གྱི་བྱེད་ཐབས་བརྒྱུད་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་རིག་
 པའི་གཏོར་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་དགོན་སྡེ་དུག་སྟོང་ལྷག་ཙུ་མེད་དང་། སྡེ་སྲིད་ཡག་གྱུའི་དུས་
 བཅུགས་པའི་ཡག་གྱུའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། སྡེ་བ་གཙང་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསམ་གྲུབ་རྩེའི་དཔེ་
 མཛོད་ཁང་། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་གོང་ཀུམ་སྐུ་འཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་ཉར་ཆགས་མཛོད་
 པའི་རྩེ་ལ་སྒྲུང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། འབྲས་སྤྱངས་ཀྱན་དགའ་རྩེ་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་ལའང་
 གཏོར་བཅོམ་ཤུགས་ཆེ་བཏང་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་བོད་རང་གི་ཆོས་སྲིད་རིག་གནས་
 ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་དང་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་གྱི་གོམས་པའི་གཤེས་སྤྱོད་ཡོད་ཆད་མར་ཁེ་སིའི་
 རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་ཡོངས་སུ་རྒྱབ་འགལ་ལྷ་བྱུར་བཅིས་ཏེ་གཟབ་ནན་གྱིས་
 རྩ་མེད་དུ་བཏང་། དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཀྱང་གོའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་
 ལ་སེམས་གཏོང་ནས་མཐོང་དང་ཆ་འཛོག་མི་བྱེད་མཁན་བོད་མི་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་དང་།
 གོ་བབ་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་སྐུ་ལྷུ་ལྱི་རིགས། དེ་བཞིན་ཚུམ་པ་པོ་དང་། སྐུ་རྩལ་བ། རི་མོ་
 མཁན་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཡོད་ཆད་བཅོན་འཇུག་དང་དམར་གསོད། རྒྱུ་ལྷུ་
 དུ་གཏོར་བསོགས་ཀྱི་ལས་འགལ་འདྲ་མིན་བརྟེན་སྟེ། ལྷག་དོན་ཤུལ་ལུས་བོད་མི་ཆོར་བོད་རང་
 གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་སྤོང་སྤོང་གྱི་གནས་བབ་ཆད་ལྡན་ཞིག་སྤོང་གྱི་
 མེད་པས། དུས་ད་ལྟའང་བོད་མི་ཡིག་ཆོངས་པ་དང་ཤེས་ཆོངས་པ་གཉིས་ཀའི་བསྐྱར་ཆད་བརྒྱ་

ཆ་ ༥༠༥༩ རྒྱ་གཟིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྲོད་ཀྱིས་མི་རིགས་རང་གི་རྒྱ་ཆེ་གཏོང་བཅས་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་རིག་གནས་རང་སྤེང་ནས་དང་གཞི་རིམ་མང་ཆོག་ཀྱི་རྒྱ་དུ་གཉིས་ཆ་ནས་དོ་མཉམ་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ཆེད་གསུམ་དུ་འབྱུང་འབྱུར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་ཕན་འབྲས་རང་བཞིན་དང་དེ་བསྐྱར་གསོ་བྱ་ཐབས་སོགས་ཀྱི་སྒོར་ལས་འབྲེས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཁག་ཅིག་རང་རེའི་ཕུ་རུ་སྤྲུག་ཆེའི་གྲོས་སོལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཞུ་འདོད་བྱུང་།

དང་པོ། མི་རིགས་རང་གི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་དེ། རིག་གནས་དེའི་གཞི་ཅའི་བྱུང་རབས་དང་འབྲེལ་ནས་ངོས་འཛིན།

དེ་ཡང་མི་རིགས་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རྩ་སོ་སོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་པེས་ཡིན་ལ། རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དེ་ཆོ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་ནང་དོན་དང་། རྣམ་པ། བྱེད་རྒྱས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་བཅས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་མི་མཚུངས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འབྱེད་པེ་དང་དེས་བསྐྱངས་པའི་འཁོར་ཡུག་མི་འདྲ་བ་རེ་ཆགས་སུ་བརྒྱག་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ཕན་རྒྱུན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བྱུགས་རྒྱུ་མ་ཐེབས་པ། ཕན་རྒྱུན་ཁ་གསལ་དང་འདྲེས་སྦྲེར། རྩོགས་ཡོངས་ནས་ལེགས་སྒྲིག་སོགས་བྱས་མཚུངས་བ་དེ་འདྲ་མིན། སྤྱིར་བཏང་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འཕྲོར་རིག་གསུམ་གང་ཞིག་ཡིན་རྩ་དུ་ཕན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་མ་གཏོགས། ཕན་རྒྱུན་འབྲེལ་མེད་རང་རྒྱུས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་ཡིན་མི་སྤྱིད་པས། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་ཀྱང་གནས་བབ་དེ་ལས་མ་འདས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་དང་ཡི་གེ་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་མི་རིགས་འདིས་གནའ་དུས་ནས་ཡུལ་དུས་གནས་བབ་དང་འཆམ་པའི་གདོད་མའི་བོན་དང་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཤེས་རིག་ ༡ དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལམ་ལུགས་འདྲ་མིན་གསར་བཏོད་དང་དེ་དག་གཅིག་གྱུར་གྱིས་རྒྱ་འབྲོངས་བྱས་པ་མ་ཟད། ཕ་ཆ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱིས་འཆར་གཞི་དང་། བྱེད་རྩོགས། བྱེད་ཐབས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་གཏན་འཇགས་སུ་བབྱུང་ནས་སྤྱིར་ཡོད་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་རིག་

གནས་དང་སྒོ་སྒྲིལ་གྱི་ལམ་ལུགས་གང་མང་ཞིག་ད་ལྟ་དང་རྗེས་འབྱུང་སྤྱན་རློམ་རིགས་སྤྱི་
དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྤྱི་གས་དོར་བཅུད་ལེན་དང་། མ་འདང་བའི་སྤྱི་གས་
གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་གསར་བཏོད་དང་ཁ་གསལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤྱད་དེ་ཕུན་སུམ་རྗེ་ཆོག་སུ་བཏང་སྟབས།
དུས་ལུན་བྱུང་བུའི་ནང་མི་རིགས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་འབྱུང་དུ་བྱོད་པའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་
རིག་གཞུང་གི་དཔལ་ཡོན་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་གསར་སྤྱོད་བྱུང་བའི་ཐོག་མའི་རྒྱང་གཞི་བཏང་
གནང་བ་རེད།

དེ་རྗེས་བརྒྱ་ཕྱག་བདུན་པའི་ནང་རྒྱ་གར་ནས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་རང་རེའི་བོད་དུ་དར་
སྤེལ་བྱུང་བའི་རྗེས་བཀའ་བསྟན་ ༩ གཙུག་ལག་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འབྲེལ་བོད་ཀྱི་
ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་མཁས་པ་ ༧ ཆོས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་འཕོར་ཆེན་དང་། ལྷག་དོན་
རིག་པའི་གནས་ཆེན་པོ་བཅུ་ཞེས་པ་བྱུང་བ་མ་ཟད། རྒྱང་གཞི་དེ་ཆོའི་སྤྱིང་གནའ་རབས་ནས་
བརྒྱད་འོངས་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་དངོས་པོའི་རིག་གནས་སྤར་བས་ཀྱང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱར་ཆད་
རྗེ་མཐོར་གཏོང་ཆེད་སྤར་ཡང་བོད་རང་གི་ཤར་(རྒྱ་ནག་དང་འཁོར་)རྩོ་(རྒྱ་གར་)རྒྱལ་(ཏ་
ཟུག)བྱང་(རྒྱ་ག་གཟིག་)གི་སྤྱི་གས་མཆམས་སོ་སོའི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མར་བབ་བསྟན་གྱིས་ཆོས་
དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱད་བོད་རིགས་དང་འཛམ་སྐྱིང་མི་རིགས་སྤྱིའི་ཁེ་ཕན་ལ་དུས་ཀྱི་
འགྱུར་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཞབས་འདེགས་ངེས་ཅན་ལུ་རུས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱིང་བཅུད་
གང་མང་ཞིག་ནང་འདྲན་བྱས་ཏེ། མི་རབས་རིམ་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་མི་དྲག་དང་བཅས་པས་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གཤིས་སྤྱོད་དང་མཐུན་པར་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་བས། མིག་སྤེའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ ༥ འདི་མངོན་གྱུར་བྱུང་བ་རེད། རིག་གནས་འདི་
ལོ་རྗེ་སྤྱིང་ཕྱག་མང་བོའི་རིང་བོད་མི་རིགས་དང་ལུས་དང་གྲིབ་མ་བཞིན་དུ་འགྲོགས་པའི་རིག་གནས་
ཤིག་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱིང་བཅུད་བསྟུ་ལེན་དང་གསོག་ཉར་བྱས་པའི་འཛམ་
སྐྱིང་རང་བཞིན་གྱི་རིག་གནས་སྤྱི་གས་ཡོངས་ནས་མ་ལག་འབྲས་ཆང་ཅན་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་
ཀྱང་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་བོད་མི་
རིགས་གཅིག་ཤུ་ཅམ་མིན་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་སྤྱི་ལ་གཤམ་གནད་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན།

མདོར་བསྟུས་ནས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་དང་ལག་ལེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་མཐུན་སྦྲེལ་བྱས་པའི་གཞི་སྒྲིམ་གྱི་སྤྱི་འཇུག་གི་ཁྲི་ལྟར་བྱུང་བའི་། བོད་མི་རིགས་དང་གཞི་བསམ་ཡུན་རིང་བ་ཙམ་མ་ཟད། མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཐད་ཆད་མཐོའི་སྒྲོབ་སྟོན་ཕྱེད་པའི་རྣམ་པ་དེས་ཅན་ལྡན་ཐོག་སྒྲིགས་ཡོངས་ནས་གཅིག་གྱུར་གྱི་དཔལ་ཡོན་མཛོན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་སྟབས། རིག་གནས་འདི་མི་རིགས་དང་། ཡོ་རྒྱས། དུས་རབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་རྒྱུ་རིག་གནས་འདི་སྒྲིམ་གཞིའི་ཆ་ནས་རིག་པའི་གནས་ཆེན་པོ་བརྒྱ་ ༥ དང་། དར་ཅོག་གི་རིག་གནས། བསང་གསོལ་གྱི་རིག་གནས། སྤྱར་སྦྱོང་གི་རིག་གནས། གཏོར་མའི་རིག་གནས། ཆ་ཆའི་རིག་གནས། མ་ཟད་རྒྱན་གོས་ཀྱི་བཟོ་དབྱེ་བས་དང་གྲོན་ལུགས། བཟའ་བདུད་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བཟའ་བདུད་ཕྱེད་ལུགས། ཁང་བྲིམ་གྱི་བཟོ་བཞོད། སྒྲིལ་འདེན་ཕྱེད་ཚུལ། གཉེན་སྟོན་གྱི་རིག་གནས་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམངས་སྒྲིལ་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱེ་བྲག་རྣམས་མང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འདུས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

རིག་གནས་འདི་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་གསར་དར་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྱུང་དང་འཛེབ་སྐྱངས་པའི་ཀྱན་སྦྱོང་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ཀྱིས་གཞུང་ཤིང་བྱས་པའི་དེ་ལྟར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་གྱིས་མང་གཞི་བྱས་ནས་བསྐྱངས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་སྟབས། བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་ནི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆ་འགངས་ཆེན་ཞིག་དང་། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཁྲིན་ཡོངས་ལ་བྱུང་བའི་མ་ཡུམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེར་བརྟན་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལ་སྒྲོབ་སྟོན་ཕྱེད་མཐུན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་ལ་སྒྲོབ་སྟོན་ཕྱེད་རྒྱ་གཙོ་གནད་དུ་འཛིན་དགོས། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ཆེ་དེའི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཀྱན་སྦྱོང་གྱི་རྣམ་གཞག་དག་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཆད་གཞི་དེས་ཅན་ཅིག་ལ་སྒྲེབས་ཐུབ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད། གཉིས་པ། མི་རིགས་རང་གི་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཕྱེད་པའི་མིག་སྒྲུབ་པའི་ཕན་འབྲས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་ཁྱད་ཡོན་རང་བཞིན་ཞིབ་སྒྲེང་།

དེ་ཡང་མི་རིགས་འདིའི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཕྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དེ་རིག་གནས་དེར་མི་རིགས་ཤིག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་འཕེལ་སྒྲིགས་དང་མཐུན་པར་བཞོལ་སྦྱོང་དང་

ཕན་ནུས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྒྲུབ་དགོས། གཞི་རྩ་འདིའི་ཐོག་ནས་བརྟུན་ན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིས་སྦྱེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་མི་རིགས་འདིའི་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ལས་བྱུང་བའི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་སྦྱེལ་སྤངས་དང་། ལུགས་སྲོལ་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྤངས། དད་མོས། ལུས་ལུགས་བཅས་ལ་དུས་ཀྱི་བབ་དང་མཐུན་པའི་ཆད་ཅན་གྱི་བཟང་སྤྱོད་ཅན་པདེ་ཡང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟུན་གྱིས་མང་གཞི་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་འབྲས་ཀྱིས་ཐང་ཀར་ནུས་པ་ཐོན་པའི་མིག་སྤེའི་བྱབ་འབྲས་ཤིག་ཡིན། འདི་ལྟའི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་། རིག་གནས་དེས་བརྟུན་པའི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་གཉིས་ནི་མི་རིགས་འདི་སོ་སོའི་ཡུལ་ཡང་མེས་ཀྱི་གཞི་བྱིས་དོད་མོར་དུས་རི་སྤྱི་དབར་གནས་བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས། རིག་གནས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་ཆོས་སུ་ཁོངས་གཅིག་དུ་མི་ལོ་སྤྱོད་ཕྱག་མང་བོའི་རིང་སྦྱོད་སྤྱོད་མཉམ་སྦྲུང་གི་འཆོ་བ་སྦྱེད་པོ་ཞིག་སྦྱེལ་བྱུང་བ་བྱུང་བ་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་འབད་པ་ཆེན་པོས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམས་གངས་འདྲ་མིན་ལ་སྟེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཅད་ཞིབ་བཞུས་ཏེ་ཕུལ་བྱུང་གི་ཆ་རྣམས་དོས་འཛིན་ཡང་དག་པ་བྱུང་བའི་ཐོག་མུ་མཐུད་འཆར་གཞི་དང་ལག་ལེན་བྱུང་སྤྱོད་ཀྱིས་དར་སྤེལ་ལེགས་པོ་བཏང་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་སུ་ཁོངས་སྤྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་ཀྱང་གོང་བྱ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་དེས་ཅན་ཡོད།

རྟག་པར་དུ་ད་ལྟའི་“གོ་ལ་གཅིག་གྱུར”་གྱི་“སྤྱོད་ལོ་གསར་པ”་འི་ནང་གཞིན་སྦྱོས་མང་པོ་ཞིག་གིས་“མེད་རིགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ཐོབ་ཐང་”་ཞེས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་སྲོལ་ལ་གཞི་རྟེན་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཐུན་མིན་རིག་གནས་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་བསམ་བློའི་འབྱེད་སོ་དང་འཆོ་བའི་སྤྱོད་སྤངས་སོགས་ལ་ཕྱིས་མེད་ཀྱིས་མི་དང་མིའི་བར་ཕན་ཚུན་འགན་འཁུར་དང་བསམ་ཤེས་བརྩེ་དུངས་སོགས་མེད་པའི་འོག་མི་གསོད་ཁྲག་སྦྱོར་དང་། རྒྱ་འབྲེག་བཙོན་གསུམ། མཐོང་ཆུང་དང་གཉམ་གཞོན། བྱི་དང་སྤྱུ་བ་སྦྱང་གི་རིགས་ལ་འབྲིག་སྤྱོད་དང་གཉེན་སྦྱིག་གི་ཆོ་ག་རྩོམ་པ་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་རིག་གནས་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་བག་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་མང་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་སྟབས་ལུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་རིག་གནས་སྤྱོད་མང་ཞིག་ལ་གྲགས་ཀྱིན་དང་འགའ་གས་རྩ་མེད་རང་བཞིན་རྩ་བུའི་ཉམས་ཆག་དུ་སྦྱིན་ཡོད། གནས་ཚུལ་འདི་འདྲའི་

རིགས་ནམ་ཞིག་རྒྱན་ལྟ་བུ་འཛོལ་བའི་སྤྱི་ཚུལ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཆེ་འགྲོ་བའི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མིང་
མ་ཡིན་པའི་བསམ་ཞིབ་དང་འཛིན་ཐང་གི་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་བྱུང་ཡོན་གང་ཡང་མེད་པ་
ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཉེར་ལེན་དེས་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་སོ་སོར་གནས་པའི་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་
གང་སར་ཆོད་དཔག་གྱིས་དཀའ་བའི་མཐུག་འབྲས་ངན་པ་ལྷན་མཐུན་ནས་འབྱུང་གིས།

ནང་སྒོས་སུ་དཔྱིད་འཇུག་གི་རྒྱས་པ་དམན་པའི་རང་རེའི་གཞིན་སྒྲིམ་ལལ་མོ་ཆེ་རང་མི་
རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་སྤྱང་འབྲས་དམན་པ་དང་། ལྷག་དོན་སྤྱི་དང་ནང་གི་འབྱུང་
ཀྱིན་དང་། གཞི་རྟེན་བྲལ་བའི་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་གྱིས་རྒྱན་པས་བོད་རང་གི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་
ཀྱི་རང་སྤྱང་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཏིང་ཟབ་ས་ནས་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་པ་ཞིག་གྱིས་མ་བྱུང་པའམ།
ཡང་ན་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རང་གཞན་གྱི་ཉིན་རེའི་འཛོལ་བའི་དགོས་མཁོ་སྤྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱུ་དུ་དུས་
བསྟུན་བཀོལ་སྤྱོད་གནད་ལ་ཁེལ་བ་ཞིག་གྱིས་མ་ཤེས་སྟབས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ ༥
དེ་རྗེས་ལུས་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིག་ཏུ་བསམས་ཏེ་སྤྱོན་བརྗོད་དང་དམའ་འབེབས་གྱིས་རྒྱུ་ལྷིས་གསར་
བཙུག་གྱི་ལས་ལ་ངམ་བཞིན་ཡོད། བསམ་ཚུལ་འདི་སློལ་རྒྱན་དང་གསར་བཙུག་གཉིས་ལ་སྒོས་
གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་དང་། གསར་བཙུག་ནི་སློལ་རྒྱན་ལ་ངེས་པར་དུ་བརྟེན་དགོས་
པ་དེ་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱིས་འདི་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གསར་བཙུག་གྱི་རྒྱས་
པ་རྗེ་མཐོར་གཏོང་རྒྱུ་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་གལ་གནད་རང་བཞིན་དག་མ་ཤེས་པས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།
གྱིས་སྤངས་འདིས་རྒྱན་པས་མི་རིགས་འདིའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་དག་ཉམས་
ཆག་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་ན། མི་རིང་པར་མི་རིགས་འདིའི་བྱུང་མིང་གི་བསམ་སློབ་འདྲ་ཤིས་དང་
འདྲ་ཤིས་དེའི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱམས་བརྩེའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ཡང་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་
གཏན་ཁེལ་ཡོད་ལ། ཉེར་ལེན་དེས་བོད་མི་ཆོའི་རང་ཡུལ་རང་གཅེས་ཀྱི་བསམ་སློབ་གོ་རྟོགས་
དང་རང་ཉིད་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་མི་འདྲ་བའི་འདྲ་ཤིས་དང་སློབས་སེམས་ཐུན་རིགས་རྒྱུད་སོགས་
ཀྱི་ཐད་ལའང་ཚོགས་ཕྱོགས་ནས་ཤུགས་རྒྱུན་དུ་ཐེབས་ཉན་ཆེ་སྟབས། ཐབས་བརྒྱ་རྒྱས་སྤོང་
གིས་རང་རེའི་གཞིན་སྒྲིམ་ཆོར་མི་རིགས་རང་གི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་གྱིས་
པར་བསྐྱལ་ནས་དེ་དག་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་རིག་གནས་ཅན་དང་། ལྷག་དོན་བོད་རང་གི་སློལ་
རྒྱན་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐད་སྟབས་ཚོལ་རིང་ལུགས་པ་གཞན་གཅིག་ཏུ་ཆགས་བྱུང་པ་བྱ་དགོས།

གཞན་ཡང་དེ་དག་གི་ཆར་མི་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་སྲིད་དོན་པ་དང་དཔལ་འཕྱོར་རིག་པ་པ་
རིག་གཞུང་ཞིང་འདྲུག་ར་ཚན་རིག་མ་ཙམ་ཅན་མོ་གས་ཀྱིས་འོད་ཀྱི་ཕྱོད་ཕྱུན་རིག་གནས་དང་།
ལྷག་པར་དུ་རིག་གནས་དེའི་གཞུང་གིང་དུ་གྱུར་པའི་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ ༡ ཀྱི་
སྲོལ་རྒྱན་དང་ལེགས་བྲལ་ཁག་ལ་ཞིབ་འདྲུག་དང་དད་ཞེན་བརྩེ་དུངས་གཏིང་ཟབ་བྱེད་བཞིན་པའི་
གོ་སྐབས་འདི་དག་བརྒྱད་ནས་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་གནས་འདི་ཚན་རིག་རིག་གནས་བཞིན་
འཛམ་གླིང་གི་ལ་པོར་ཁ་སྤྲོས་ཏེ་ཚན་རིག་རིག་གནས་དང་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་
ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་སྤེལ་ཆེར་གཏང་བྱུང་ན། ཉེར་ལེན་དེས་རྒྱ་
ནག་དང་། ཟུ་རུ་སུ། གོ་རི་ཡའི་ནང་འབྲུག་དང་། དེ་བཞིན་ཨེ་རག་དང་། ཨ་ཟླ་ལྷ་མོ་སུ་
ཐན་གྱི་དམག་འབྲུག་སོགས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་དང་ཉེར་གཅིག་པའི་འགོ་སྟོན་གྱི་དམག་འབྲུག་
ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་ཁག་ཞི་མོད་དང་། མོས་མོ་ཤར་ཨེ་ཤ་ཡར་ཞི་བདེ་དང་
བདུན་བརྒྱའི་སྤྱོད་པས་ཆེ་རྒྱུང་དང་། ཐོབ་གོ་ས། དྲག་ཞན། དཔལ་ལྷན་སོགས་ལས་གྲུབ་
པའི་མི་རིགས་འདྲ་མིན་གནས་འོག་གཅིག་དུ་ཕན་ཚུན་མཐུན་སྦྱིལ་མཉམ་གནས་ཀྱིས་འཕྲོ་བྱུང་
པར་སྐྱེལ་འདེད་བྱ་རྒྱུར་གཏིང་ཟབ་པའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་འཛོག་བྱུང་།

འགའ་ཤས་ཀྱིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚན་རིག་གི་གསར་བེད་དུ་བྱུང་བའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་
དཀའ་བས། དེས་འཛམ་གླིང་འདི་དོན་དམ་གྱི་ཞི་བདེར་བརྒྱུར་བྱུང་པར་བསམ་ཡོད། ཡིན་ནའང་
གྲུབ་འབྲས་དེ་དག་གིས་སའི་གོ་ལར་དུས་ཡུན་ཆེས་སྤར་དུའི་ནང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་གཏོར་བཞེག་
ཆབས་ཆེན་བཏང་ཡོད། དེའི་རྒྱན་རྩ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་རིག་གནས་དེའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
དུ་བྱམས་བརྩེ་དང་གཞན་ཕན་འཕྲོ་བམེད་པ་ཕན་ཚུན་རྟེན་འབྱུང་སྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཀྱང་སྒོར་སོགས་
ཀྱིས་མ་རེག་པས། རིག་གནས་དེ་དག་མིའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་བརྩེ་བའི་
མྱོང་ཆེར་དང་རྣམ་གཅིག་མི་གནས་འགལ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་རིག་གནས་དེ་དག་
རྒྱང་པར་འགྲོ་བའི་རིགས་ལུགས་མཐུན་གྱིས་མཐུན་སྦྱོར་བྱེད་པའི་གཞི་རྩ་མེད་པས། འཛམ་
གླིང་ཞི་བདེར་བརྒྱུར་བར་ངེས་པར་དུ་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ལྟ་བུའི་སེམས་ཁམས་འདུལ་བའི་
རིག་པ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ལ་བརྟེན་དགོས།

མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། མི་རིགས་འདི་ཁོར་ཡུག་དང་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་ངེས་

ཅན་ཞིག་གི་འོག་ནས་སྐྱེས་འཆར་བྱུང་བས། མི་རིགས་འདི་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གནས་བྱུང་མིན་དེ་
མི་རིགས་འདིའི་རིག་གནས་དང་རིག་གནས་དེའི་གཞི་རྒྱ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སོགས་
ཅི་ཙམ་གནས་བྱུང་མིན་དང་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཡོད། མ་ཟད་མི་རིགས་འདི་ངོས་འཛིན་ཡང་
དག་པ་ཞིག་ཕྱིན་བྱུང་མིན་དེ་ཡང་མི་རིགས་འདིའི་རིག་གནས་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཕྱིན་
བྱུང་མིན་ལ་ལྟོས་ཆད་མེད་ཀྱི་ཆེ། དེ་ལྟའི་གོ་སྐོན་ཆོ་འགྲུག་གི་རྒྱས་པ་ངེས་ཅན་ལྟར་པའི་རིག་
གནས་འདི་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་མང་པོའི་ནང་ནས་མངོན་མཚན་ཆེ་བའི་རྒྱ་ཆེ་གཏིང་ཟབ་
ཀྱི་རིག་གནས་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རིག་གནས་འདི་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་
བཞི་གཟི་བརྗིད་ལྡན་ཞིང་དཀར་ཆོག་གས་ཆེ་བའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། རང་ཤེད་དང་སྤྱི་གས་
རེ་གཏུག་གི་བསམ་སྦྱོང་གི་རིགས་སྤངས་ནས་རང་རེའི་བྱ་ལོ་མང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་
གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་འདི་དག་པོ་དང་པོ་དང་རིགས་ནང་ཁྲུལ་ཙམ་མིན་པར་འཛམ་
གླིང་གི་ལ་པོར་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་རྒྱ་ཆེ་འཁྲོངས་ཕྱིན་བྱུང་ན། མི་རིང་བར་
པོད་ཀྱི་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་གསེའི་མ་ལག་གོ་མས་སྤྱི་ལྗོངས་ཆགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་
སེམས་ཅན་འབྲུ་སྤྱིན་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་གལ་གཞི་དཔེ་འཆོ་བ་དང་། ཁྱོད་ཤིང་གསེན་གྱི་དམག་
འབྲུག་བཟུ་གཞིག་འཛིན་སྐྱེལ། བཅན་གཡེམ་སོགས་ཀྱི་གཞི་དཔེ་འཆོས་དཔེན་པའི་དམངས་
གཙོ་དང་། ཞི་བདེ། འདྲ་མཉམ། མཐུན་སྦྱིལ་བཅས་ཀྱིས་བཅིངས་པའི་དཔལ་ཡོན་གཉིས་
ལྡན་གྱི་སྤྱི་ཆོག་གི་བསྐྱུར་རྒྱ་ལ་འདྲེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་བྱུང་། དེར་བརྟེན་པོད་ཀྱི་
སྤྱི་ལྗོངས་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཕྱིན་ཀྱི་འདི་ད་ལྟ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་དུས་གནས་བབ་
གང་ལ་བསམས་ཀྱང་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། སྤྱི་ཆོག་དང་འཆོ་གནས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་བར་ནས་མི་རིགས་རང་གི་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་
གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ལམ་གསར་པ་འཆོ་བ་ཐབས།

དེ་ཡང་དགྲའི་དུས་འགྱུར་དང་། རིག་གནས་གསར་བརྗེ། ལྷག་དོན་མི་སེར་སྤེལ་
བའི་ལས་འགུལ་གྱི་བརྒྱད་མིའདྲ་མིན་ཁྱོད་པོད་མི་རིགས་འདི་མི་རིགས་སྤུས་གཙང་ཅན་ནས་
སྤུས་འདྲིས་ཅན་ ། དུ་གྱུར་སྟབས་པོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ། འཆོ་བའི་
གོ་མས་སྤྱི་ལྗོངས་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་གནས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འདྲུ་གེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་བསམ་ཡུལ་ལས་

འདས་པའི་ཉམས་སྐྱོད་ཆོས་ཆེན་བྱུང་། དེ་ལྟར་ཡང་བོད་མི་ཆོས་མས་བོད་དང་བོད་རིགས་
ནང་ཁྲུལ་ཙམ་མིན་པར་རྒྱལ་སྤྱིར་ཁ་སྤྲོད་ཀྱི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ལྟ་བུ་དང་ཡང་དག་
པའི་ཀྱན་སྦྱོང་གི་གཞི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་
དག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོངས་ལྡན་ཁྲུལ་སྤྱོད་ལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གོང་མཐོར་བཏང་སྟབས། ད་ཆ་
བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་ཉམས་སྐྱོད་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྲོད་
སྤྱོད་ཐུབ་ཙམ་བྱུང་ཡོད། གཞི་རྒྱུ་འདིའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་
གི་རྣམ་གྲངས་དག་ཁྲུལ་བཅུ་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལྟ་ཆོད་ལྟར་ལས་རྩེ་མཁྱོགས་སུ་གཏོང་བུ་
མིན་གྱི་ཐོག་མའི་ཆར་གཞི་དེ་གཤམ་གྱི་དོན་གནད་འགའ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་གཏོང་བུ་ཡོད།

༡། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་སློབ་གསོ་དང་དེར་རབས་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་གཉིས་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་བུ་བ་རྒྱུན་འཁྲུངས་དང་། ལྷག་དོན་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་ཉག་གཅིག་དང་མི་རིགས་གང་དེའི་སློབ་གསོ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟབས། མི་རིགས་རང་
གི་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་སྦྱོང་དང་ཁྲུལ་གདལ་དོ་དམ་སོགས་བྱེད་པའི་གཞི་ཁྲོན་རྩེ་ཆེ་དང་། སྐད་ཡིག་
ལ་མཐོང་ཆེན་དང་སློབ་གཉེར་གཏོང་བུ་ཐོབ་ཆེད་དུ་བོད་ནང་ཁྲུལ་གྱི་སྤྱོད་འཕྲོར་རིག་གསུམ་
དང་ཆོན་རིག་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་འཇུག་སྒོར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་
གནས་ཀྱི་ཆོད་གཞི་གཙོ་གནད་དུ་བཟུང་ཐོག་གཞུང་སྤྱིར་གྱི་ཆོག་ཀྱི་འདུ་ཆེ་རྒྱུ་ཆོད་མའི་སྤྱོད་
བོད་ཡིག་དང་བོད་སྐད་གཙང་མ་བཞེད་སྦྱོང་བྱེད་པ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱིས་ཁག་ཐེག་བྱ་དགོས། མ་
ཟད་སྤྱོད་གཞུང་དང་སྤྱིར་གྱི་ཆོག་ཀྱི་པ་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་། བཅུ་ཁྲུལ་ཁག་བསྐྱེད་ཡིག་
ཁག་བོད་ཡིག་འབའ་ཞིག་གིས་སྤྱོད་པ་བཅུ་དང་། ཐ་ན་ལམ་བུ་དང་། སློབ་བྱུང་། རྒྱུ་ལོར་
གྱི་འཛིན་བྱུང་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་ཡིག་རིགས་བཞེད་སྦྱོང་བྱེད་པའི་དངོས་རིགས་ཡོངས་རྒྱུ་
ཐོག་བོད་ཡིག་བཞེད་པ་དགོས། དེ་མིན་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཆེད་ལས་མི་སྤྱོད་སྦྱོང་དང་།
མང་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱུན་བཞེད་ལ་བཅུ་དང་རིག་གཞུང་གི་བཅུ་དང་གཉིས་གཅིག་ལྟར་ཡོང་ཆེད་མི་
རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་གི་ཆོག་ཀྱི་པ་བཅུ་དང་། དུས་དེ་བུ་རྒྱུ་འཕྲིན་། བརྒྱན་འཕྲིན་། ཐོག་
བརྒྱན་གྱི་རིགས་ཀྱང་གང་མང་ཐོན་ཐབས་ལ་འབད་དགོས། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། བོད་
མི་ཞིག་ཡིན་ཅིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་ཆོད་འོས་འཛམ་

ཞིག་མེད་པར་བོད་ནང་ས་ནས་(ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་ཐོག་ནས་) འཆོ་བ་འཁྲུལ་ཐབས་དཀའ་བའི་གནས་བབ་ཐོག་སྒྲིལ་བྱུང་བའི་སྒྲིམ་གཞི་འདིར་དགོས།

༡༥ འདས་པའི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་འདྲ་མིན་སོ་སོའི་ཉམས་ཆག་གི་སྒྲིགས་དང་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས་སའི་གཞི་ཅན་རྣམས་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་པ་བྱས་ཐོག་མིག་སྔའི་བོད་ཀྱི་བླ་མོར་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡོད་ཆད་ལྷུང་བྱུང་ཅན་ཡིན་པའི་ཆོངས་ཞེན་དོར་ཏེ། ཉུས་བབ་ལ་གཞིགས་ནས་སྒྲིན་མི་ཞིབ་ཆགས་བྱེད་པ་བརྒྱད་ཤེད་ཤུགས་ཆེན་པོས་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཁག་ད་ལྟ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་སྒྲིམ་ཆགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གཞི་ཅན་ཆོས་ཉིད་དང་འཆོམ་པའི་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས།

༡༦ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་དོན་དང་། རྣམ་པའི་བྱད་ཆོས། སློལ་རྒྱན་དང་དེར་རབས་རིག་གནས་བར་གྱི་འགལ་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་བྱད་པར་སོགས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་དབྱེ་ཞིབ་བརྒྱད་བོད་མི་མི་རེ་རེར་འབྲུལ་རྒྱགས་དང་ཟབ་སྦྱོང་འདྲ་མིན་གྱི་བྱེད་ཐབས་བརྒྱད་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་རྒྱན་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་རིན་ཐང་ལྡན་མིན་ཤེས་སུ་བརྒྱག་སྟེ། ཁོང་ཆོས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་ལ་འཛིན་པའི་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ལྟ་བུ་དག་བསྐྱར་བྱུང་བ་བྱ་དགོས། མ་ཟད་གཞི་ཅན་འདིའི་ཐོག་ནས་ཁོང་ཆོར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ་སོའི་ལེགས་ཆ་རྣམས་སྤངས་སྒྲིབ་གྱི་འཁམ་འབྲིའི་འདུ་ཤེས་གཏོང་བཅས་དང་ཤུགས་རྒྱུང་རིང་ས་ནས་རྟེན་དུ་འཇུག་དགོས།

༡༧ བོད་ཀྱི་བླ་མོར་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་ཕལ་མོ་ཆེ་བོད་བརྒྱད་ནང་བཞུགས་རིག་གནས་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་གཏོང་བཅས་ཡོད་པས། བོད་བརྒྱད་ནང་བཞུགས་རིག་གནས་ཁྲུབ་སྡེལ་དང་རྒྱན་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་གོང་མཐོར་གཏང་བྱུང་། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དག་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ལྟ་བུས། བོད་བརྒྱད་ནང་བཞུགས་རིག་གནས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཆོས་བོད་བརྒྱད་ནང་བཞུགས་རིག་གནས་ཁྲིད་སྟོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་འདྲ་མིན་འོག་སྒྲིམ་རེ་རེ་སྤེད་ཀྱི་ནང་ནས་

པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་ཆད་རེས་ཅན་ཡོད་པའི་སློབ་མ་དང་། པོད་བརྒྱད་
ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཆེད་ཁྲིད་མི་སྣ། པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་མི་
སྣ་གང་མང་ཞིག་གསོ་སྦྱང་བྱ་དགོས་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་པོད་བརྒྱད་ནང་
བསྟན་ཆོས་ཆོག་གས་དང་། དབུས་དང་ས་ཁུལ་ནང་བསྟན་ཆོས་ཆོག་གས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་མིན་གསར་
འཇུག་སྤྱུས་ཏེ། པོད་དང་ཉི་མ་ལ་ཡའི་རི་བརྒྱད་དུ་གནས་པའི་པོད་རིགས་མང་ཆོག་གས་དང་།
མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་པའི་གོཾླ་གས་གོང་མཐོར་གཏང་དགོས།

༥༥ གནའ་བོའི་གཙུག་ལག་རིག་པའི་གཏེར་མཛོད་དུ་གྲགས་པའི་པོད་ཕྱི་ནང་གི་ནང་
པའི་དགོན་སྡེ་དང་ས་ཁུལ་འདྲ་མིན་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་མི་རིགས་རིག་གནས་སྤྱི་ཆད་བཟོ་གསོ་
ནང་རིག་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནའ་དཔེ་རྙིང་གས་དཀོན་རིགས་དག་འཛོལ་སྤྱད་དང་། ཐོ་
འགོད། དཀར་ཆག་ལེགས་སྤྱི་གཙུག་སྤྱི་གཙུག་དཔེ་སྤྱད་བཅས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུན་འབྱོར་སྤྱད་དགོས་
པ་མ་ཟད། པོད་མི་རིགས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་འཛོལ་བ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱི་སྤྱོད་གས་ཀྱི་རིག་གནས་འདྲ་
མིན་ཐད་དཔེ་ཞིབ་ཀྱིས་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཁག་འདེམས་སྤྱི་གཙུག་སྤྱུས་ཏེ་དེ་དག་ནང་འདེན་ཆེད་
གཞུང་གཉེར་ཡིག་བསྐྱར་ཆོག་གས་ཆུང་གསར་འཇུག་སོག་ཡིག་བསྐྱར་གྱི་ལས་དོན་གོང་འཕེལ་
དང་། ཆོན་རིག་གི་ཐ་སྙད་དང་། གསར་བྱུང་དངོས་རྒྱུ་ཡོད་ཆད་ལ་པོད་སྤྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གསར་
བཟོ་དང་། དེ་དག་གཅིག་གྱུར་གྱིས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱུང་པ་གཞུང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཙུ་འཛིན་བྱེད་པ་བརྒྱད་
མི་རིགས་རང་གི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་རིག་གནས་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་སྤྱོད་གས་དོན་མཉམ་
དང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བའི་རྣམ་གཞག་གཏིང་རྩེ་ཟབ་དུ་གཏང་དགོས།

༥༦ མི་རིགས་གཞན་དག་དང་རིག་གནས་སྤྱེལ་རེས་དང་རིག་གནས་སྤྱེལ་རེས་ཀྱི་ཐབས་
རྒྱས་བརྩེ་རེས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་གཞུང་གཉེར་ལོ་རྒྱུ་བའི་སྡེ་ཆ་ནང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་པོད་རིགས་ཞིབ་
འཇུག་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་པོད་རིག་པའི་ ༡༠ ཆེད་ལས་ཉམས་ཞིབ་པའི་དཔྱད་ཁག་སོགས་གསོ་སྦྱང་།
ལོ་གཉིས་རེའི་མཆའ་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱིའི་པོད་རིག་པའི་ཆོག་གས་འདུ་སྦྱང་སོགས་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། པོད་
བརྒྱད་ནང་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱི་ཆད་སྤྱི་ཆད་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་འདོད་ཡོད་
པའི་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་རང་གཞུང་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་མཐུན་ཁྱེན་མཁོ་སྤྱོད་བྱ་དགོས།

༥༧ པོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་གསོག་འཛོག་

དང་། ཉམ་ཚགས། སྤང་སྦྱོབ་སྤྲུལ་བའི་ཡོང་ཆེད་གནད་འགག་ཆེ་བའི་ས་གནས་གང་སར་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་འབྲེལ་བྱེད་དང་། དཔེ་མཛོད་ཁང་། དངོས་རིགས་འབྲེལ་སྤྲེལ་ཁང་ཆོད་ཁྲུག་གི་རིགས་གསར་རྒྱག་བྱ་དགོས་པ་བཅས་གོང་གསལ་གྱི་དོན་གནད་ཁག་གཙོ་བོ་དགེ་ཆེན་དང་། སློབ་ཆེན་པ། རིག་གཞུང་ཆེད་ལས་པ། རིག་གཞུང་གི་ཆོན་ཁག་མི་འབྲུ་བའི་ཐོག་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པའི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ། འབྲུར་ཁྲུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ཚུན་མཉམ་ཁུངས་དང་སྒྲེར་སོ་སོར་ལས་བཞོམ་གྱི་བྱེད་ཐབས་བརྒྱུད་ནས་ལག་བསྟར་དོན་འབྲོལ་བྱེད་བྱ་བ་ན། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་གྲངས་དག་དུས་ཡུན་བྱུང་བའི་ནང་སྤྱི་གསལ་ཡོངས་ནས་འཕེལ་བྱས་འགོ་རྒྱུར་འབྱུར་དུ་དོད་པའི་རྒྱས་པ་ངེས་ཅན་ཐོན་བྱུང་།

དེ་བས་ཀྱང་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། ད་ལྟའི་བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་བསམ་སྒྲུབ་དོས་འཛིན་དེང་རབས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྟ་བ་དང་། བྱེད་སྤྱོད་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་ལ་གཞི་བཟུངས་ཀྱིས་དེང་གི་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལམ་སྲོལ་ནང་རང་རེའི་གཞི་རྒྱས་ཆོ་འཇམ་སྒྲིབ་མི་རིགས་སྤྱིའི་མིག་དཔེར་འོས་པའི་ན་གཞི་ན་དཔུང་ཁག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཆེད་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་གནས་ཆོད་ངེས་ཅན་ལྟ་བུའི་ཐོག་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་། ལོ་རྒྱུས་། བྱིས་སྤྱོད་ལུགས་། གཏན་ཆོག་སྤྱི་གསལ་། རྩིས་རིག་། དམངས་སྲོལ་། དེ་མིན་དེང་རབས་ཚུས་རིག་དང་། རྒྱ་ཚུལ་། འབྲུལ་ལས་། གནམ་དཔུང་། ས་ཁམས་། དངོས་ལུགས་། རྩིས་འགྱུར་། རྒྱུ་དངོས་སོགས་ཆོན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་འབྲེལ་བྱེད་ཐད་ཤེས་འཛིན་སྤྱི་གསལ་གསུམ་འཛོམས་དང་། ཞོལ་མེད་ཀྱི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་ཁྲུག་ཞིང་གཤིས་རྒྱུད་བཟང་ལ་བརྩི་བཀྱར་ཆེ་བ། ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་ལམ་དང་སྤྱོད་པའི་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཁེལ་གཞུང་དང་བག་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱི་གསལ་པའི་“ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པ་ལྟེ་ཤེས་ཁྲུག་མི་སྤྱོད་ཁྲུག་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་བྱེད་མཉམས་འབེན་དུ་ལེན་དགོས། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། ཆོ་འདི་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀ་དོ་མཉམ་གྱིས་རྩ་གནད་དུ་འཛིན་བྱུང་བའི་བསམ་སྒྲུབ་སྤྱོད་པ་གསོ་དང་། མི་རིགས་རང་གི་སྤྱོད་འབྱོར་རིག་གསུམ་འཕེལ་བྱས་ཐད་དུས་བསྒྱུར་མཐུན་འགྱུར་ངེས་ཅན་སྤྱོད་བྱུང་བའི་མི་གཞི་ཁྲུག་པའི་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་ཤེས་ཁྲུག་མི་སྤྱོད་ཁྲུག་ཞིག་ཏུ་རྩ་བའི་ཡང་རྩ་དུ་འཛིན་དགོས་པ་དེ་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་དེ་དག་དུས་ཡུན་བྱུང་བའི་ནང་མདོར་གྱུར་བྱུང་བའི་སྤྱི་གསལ་སྤྱི་གསལ་གྱི་དོན་

གནད་ཁག་ཚུ་དོན་དུ་འཛིན་དགོས།

༡༥ འདས་པའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་གི་
རྣམ་གངས་དག་སྦྱོང་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས་ཐད་སྦྱོགས་ཡོངས་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་སྦྱིགས་དོར་བཅུད་
ལེན་གྱིས་སྦྱོགས་སྡོམ་གཟབ་ནན་དང་འབྲེལ་བྱལ་སྦྱིའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་སྦྱོང་
བྱེད་ཐབས་དང་ཕན་ཚུན་དཔུང་བསྐྱར་ནན་ཏུར་བགྱིས་ཏེ་མ་འདད་པའི་སྦྱོགས་ཁ་སྐོང་ཐོག་སློབ་
བྲིད་ཀྱི་ཁ་སྦྱོགས་དང་། སློབ་བྲིད་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་ཏུས། སློབ་གཞི། སློབ་གཞིའི་གོ་རིམ།
སློབ་ཡུན། སློབ་མའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་ ༡༡ ཁག་གི་གོ་རིམ་མཐོ་དམན་བཅས་བྱལ་
སྦྱིའི་འགྲོ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་ཐག་གཅོད་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་དང་བྱ་གཞག་གི་དུས་ཡུན་གཉིས་
དོ་མཉམ་ཡོང་བ་བྱ་དགོས།

༡༦ དེ་རྗེས་ལས་རིམ་དང་པོ་གྲུབ་དོན་གྱི་མང་གཞིའི་སྡེ་རྒྱ་སེར་དང་པོ་མོ་དཔེར་མེད་
ཀྱིས་བོད་རང་གི་གནད་དེད་གི་ཆོས་སྲིད་རིག་གནས་ཆ་ཆར་བར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་ཆེད་རྒྱ་སེར་
གཉིས་ཀ་དང་། སྲོལ་རྒྱུན་དང་དེད་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཀ། ཆོས་དང་རིག་གནས་གཉིས་
ཀའི་སྦྱོགས་སུ་མ་རྒྱུང་པའི་མི་རིགས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ཤེས་ཡོན་
སྲིད་བྱུས་ཤིག་བཟོ་དགོས། མ་ཟད་དེ་འདྲའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་དེ་སྡོན་འགྲོ་ནས་མཐོ་རིམ་
སློབ་གྲུའི་བར་ཁྲུབ་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྲིད་བྱུས་
དེ་གཞི་ཅུར་བཟུང་ནས་སྦྱོང་སྦྱོང་བྱས་པའི་སློབ་ཆོན་ཡོངས་རྫོགས་མི་རིགས་རང་གི་མ་སྐད་རྒྱུད་པའི་
ཐོག་ནས་སློབ་ཐུབ་ཆེད་ང་འག་ལྟ་བུས་སློབ་གཞི་ཚོ་མ་རྒྱུར་ཆོགས་རྒྱུད་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་དགོས།

༡༧ དེ་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས་ཐོག་དཔུས་དང་། ཞིང་ཆེན། ཁྲིང་ཁྲིར། རྫོང་།
གྲོང་ཆོར་རིམ་པའི་ས་གནས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་གཞུང་སྡེར་གྱི་ཉིན་སློབ་དང་གཏན་འཇགས་ཀྱི་རྣམ་
པར་ཡོད་པའི་སློབ་གྲུ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་འགྲོ་དགོས་ཐོག་གཞི་རིམ་གོང་འོག་བར་
གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཆར་མ་དང་རབ་ན་མཐོ་རིམ་གྱི་གནས་ཚད་ཐོན་མཆོམས་བར་གྱི་ཤེས་ཡོན་
ཆར་མ་གཞུང་དོས་ནས་རིན་མེད་ཐོག་འབུལ་བྱུབ་པ་བྱ་དགོས་པ་དང་། དེའི་ཆེད་གཞུང་འབྲེལ་
ཐོག་ནས་བོད་ཁྱིམ་ཡོངས་སུ་ཁྲུབ་ཐུབ་པའི་བྱལ་ཡོངས་གཞི་རིམ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་མའི་སློབ་
ཡོན་གྱི་མ་དངུལ་གསོག་ཉར་ཁང་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱ་དགོས། མཐུན་ཆུན་དེའི་འོག་ནས་

བོད་ཀྱི་ཡུལ་མི་(ཡུལ་མི་ཞེས་པ་འདིའི་ནང་འབྱུང་འགྱུར་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མ་གྱི་དཔྱད་འདོད་
ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་དགེ་འདུན་པ་དང་བཙུན་མའི་རིགས་གྱི་རྒྱ་གཏན་ཁེལ་ནས་ཡོད་
པའི་ན་གཞིན་རྣམས་ཀྱང་ཚུད་ཡོད།)ཞིག་ཡིན་ཅིན་རང་ལོ་བཞི་ནས་བཟུང་ཉིན་སློབ་བརྒྱད་རིམ་
པས་གཏན་འཇགས་སློབ་གྲུའི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་སློན་འགྲོ་དང་། གཞི་རིམ་གོང་འོག་བར་གསུམ་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་གྲུ་ཁག་ལ་ངེས་པར་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པ་གཞུང་གི་སྒྲིག་
འཇུགས་ཀྱིས་ཁག་གེག་བྱས་ཏེ་སློབ་འཇུག་གི་གཞི་ཁྲིན་རྗེ་ཆེར་གཏང་དགོས།

༩༥ གོང་གསལ་གྱི་དོན་གནད་གསུམ་ནང་གསེས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཤེས་
ཡོན་སྤྱིད་བྱས་ཀྱི་སློམ་གཞིའི་རྩ་གནད་དུ་འཛིན་དགོས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་བྱས་
དེའི་འོག་ནས་བོད་ཀྱི་འཁོར་ཡུལ་གྱི་ལོ་ལྟ་ཡུལ་མི་རང་བཞིན་པའི་རིག་གནས་ཅན་གྱི་ཁོར་ཡུལ་
ཅིག་དུ་ཆགས་ཐུབ་མིན་གྱི་རྩ་གནད་དེ་དགེ་ཅན་གྱི་གངས་འཕོར་དང་རྒྱ་སྤྱོད་གཉིས་ལ་སློམ་ཆ་བས་
ཤིན་དུ་ཆེ་སྟབས། གངས་འཕོར་དང་རྒྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཆ་སློམ་སྟེན་པའི་དགེ་ཅན་འཕོར་ཆེན་
སྤྱིད་སྤྱིང་བྱ་དགོས། དེའི་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཁྲོན་ཡོངས་དང་ས་ཐག་ཉེ་བའི་ས་གནས་འགར་
དགེ་ཅན་འོས་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་འོས་སློབ་ཆེན་བརྒྱ་ལས་མ་ཉུང་བཞིག་གསར་རྒྱག་བྱ་
རྒྱུ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་གནས་སོ་སོར་ཡོད་པའི་དགེ་ཅན་ཡོངས་རྫོགས་གོང་གསལ་དགེ་འོས་སློབ་
ཆེན་གང་རུང་ཞིག་བརྒྱད་ནས་ཐེབས་པའི་དགེ་ཅན་རྒྱུང་པའི་ལས་དོན་གཉེར་མཁན་གྱི་ཆེད་ལས་
པ་ག་སྟག་ཡིན་དགོས། མ་ཟད་གཞུང་དང་མི་མང་ཆར་མས་དགེ་ཅན་གྱི་གནས་བབ་ལ་མཐོང་
ཆེན་དང་། དགེ་ཅན་གྱིས་ཀྱང་སློབ་བྲིད་ཀྱི་འཆར་འགོད་དང་སློབ་བྲིད་དམིགས་འཕེན་དུ་བཟུང་
ཐོག་སློབ་བྲིད་གནད་སྐབས་སློབ་ཆེན་ཁག་སྒྲིག་དག་གསལ་གསུམ་གྱི་སློན་སློབ་དགོས་པ་སློས་
མེད་ཐོག་སློབ་ཆེན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་གཉེར་དང་། སློབ་མའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
གནས་ཆད་དང་མཐུན་པའི་བད་ཆིག་ཤེད་སྤྱོད། ཅི་བ་ཅིས་ལན། སྤྱོད་བདར། ཁྱོས་བཟུར།
བཟོ་སྐྱེང་། བཟུར་སྤྱོད་སོགས་སྤྱོད་དགོས། ལྷག་དོན་དགེ་ཅན་གྱིས་འགྲོ་འཆག་ཉལ་འདུག་
གི་སྤྱོད་ལམ་དང་སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཤེད་ཐབས་སོགས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སློབ་སྤྱུག་ཆོའི་སེམས་ནང་དགེ་ཅན་
ལ་མངལ་འདོད་དང་དགེ་ཅན་གྱི་སློབ་བྲིད་ལ་ཉན་འདོད་ཀྱི་སྤྱོ་སེམས་འཕེལ་ཐུབ་པ་བཟོ་དགོས།
གཞན་ཡང་རྒྱ་གསུང་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་སྐར་ཆ་སྤྱོད་སྟངས་གཅིག་གྱུར་ཅི་བའི་གསང་རྒྱ་དམ་པོ་

བཅས་ཤེད་དགོས། སློབ་ཐོན་གྱི་ཤེས་སུ་འདྲ་སློབ་ཐོན་ལས་མེད་ཀྱི་གངས་འཕོར་ཉུང་དུ་གཏོང་
ཆེད་གཞུང་ངོས་ནས་གང་ལ་དེ་འཆམ་གྱི་ལས་གནས་མཁོ་སྦྱབ་ཤེད་ཐུབ་པ་དགོས་པ་བཅས་གོང་
གསལ་གྱི་ཚུལ་ཡིག་ཀྱི་ལ་པའི་དོན་གནད་ཁག་ལག་བརྟུར་དོན་འབྲེལ་ཤེད་ཐུབ་ན། བོད་ཀྱི་སློབ་
རྒྱུན་རིག་གནས་རང་སྤྱོད་གི་འཕེལ་རྒྱས་ཙམ་མེན་པར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་གནས་
སྡོད་ཤེད་བཞིན་པའི་ད་ལྟའི་བོད་མི་ཡིག་མོངས་ཅན་རྒྱུ་མཐའ་ལོ་གེ་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་
གནས་ཆད་དམན་པ་རྒྱུ་མཐའ་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་བ་དང་། ཤེས་ཡོན་ཅན་ཉུང་མཐའ་ཤེས་
ཡོན་ཅན་མང་བ་དང་། ཤེས་ཡོན་གཏན་ནས་མེད་མཁན་ཆོ་ཤེས་ཡོན་ཅན་དུ་བསྒྱུན་པའི་ལས་
དོན་ཁག་བདེ་ལྷག་ངང་བསྒྱུབ་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ། མཇུག་གཏམ་བྱང་དུ།

ཚུལ་ཡིག་འདི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རང་སྤྱོད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བཅས་དང་
ལྷག་དོན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་ཆོན་རིག་རིག་གནས་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་མཆོམས་
མཐུན་སྦྱར་ཡང་དག་པ་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་དོ་མཉམ་གྱིས་ཙམ་གནད་དུ་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱས་འོག་
ནས་ད་ལྟའི་ཆར་འཆར་ཡོངས་བྱུང་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅིག་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མང་གཞིའི་སྤྱོད་དེང་རབས་ཆོན་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་མི་གཞི་
ལྷན་པའི་སྤྱི་ཆོག་ས་གཤུ་སྒྱུན་རྒྱུར་གཙོ་བོར་དམིགས་ནས་བྲིས་པའི་ཐབས་ཇུས་ཀྱི་རང་བཞིན་
རུང་ལྷན་པའི་ཚུལ་ཡིག་ཅིག་ཡིན། །

བཟུང་མཆན།

༡༽ རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ ༡༩༥༩ ལོའི་གོང་དུ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཡིག་མོངས་པ་བརྒྱ་ཆ་
༩༥ དང་། ཉུས་འགྱུར་གྱི་ཤེས་སུ་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཡིག་མོངས་པ་བརྒྱ་ཆ་ ༩༩ མ་
གཏོགས་ལྷག་མེད་ཚུལ་རྒྱུད་ལམ་ཁག་དུ་བསྒྲགས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་སུ་མི་ལོ་ལྷ་བཅུའི་ཤེས་
ཀྱི་ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཉུང་མཐར་བོད་མི་ཡིག་མོངས་པ་དང་ཤེས་མོངས་
པ་གཉིས་ཀའི་བསྒྱུར་ཆད་བརྒྱ་ཆ་ ༥༠ ༥༤ ལྷག་ཟིན་ཡོད།

༢༽ བོན་གྱི་བཀའ་འགྱུར་ལ་བོད་གངས་བརྒྱུད་དང་བཞི་བཅུ་དང་། བརྟན་འགྱུར་ལ་སྒྲིགས་བཅས་སུ་མ་བརྒྱ་
སོ་དུག་ཡོད།

༣༽ བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་པ་ཀའ་འགྱུར་བོད་བརྒྱུད་ཅན་ཆོས་ཆེན་མི་འདྲ་བ་ཉིས་སྟོང་སྐུ་བརྒྱ་སོ་བཞི་ཡོད།
བསྟན་འགྱུར་བོད་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱ་གསུམ་ཅན་ཆོས་ཆེན་མི་འདྲ་བ་ཉིས་སྟོང་སྐུ་བརྒྱ་སོ་བདུན་ཡོད།

༤༽ མཁའ་དབྱེད་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པའི་ལོ་ཆེན་ལོ་ཆུང་ནམ་གཉིས། ས་ཆེན་གོང་མ་ནམ་ཁ། བོ་དཔང་
བྱ་གསུམ། རྩེ་ཡཔ་སྐས་གསུམ་སོགས་གནའ་ནས་ད་བར་གསུང་འབུམ་བཅུ་མ་སྟོང་བའི་མཁས་པ་
ཁྱི་གཅིག་ལྟ་བུ་ཡོད། དེ་ཆེད་གསུམ་ནས་བོད་དང་པའ་ཆེན་ལ་གསུང་འབུམ་བོད་བརྒྱུད་སོ་གཉིས་
ཡོད་ལྟ་བུ་བོད་མཁས་པའི་གུང་ནས་གསུང་འབུམ་མང་གོས་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན། དེ་མིན་རྩེ་གཡོ་
ཙུ་བསྟོ་ལྟ་བུ་རབ་ཀྱིས་མར་ལྷན་དང་ཆད་མ་རིག་པ་སོགས་ཐེ་བའི་རྒྱ་གཞུང་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྟོང་
ཕྲག་གཅིག་ལྟ་བུ་ཙམ་བོད་སྐད་དུ་བསྟུར་གནང་མཛད་ལྟ་བུ། ཁོང་ནི་འདས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙུ་བ་
ཆེད་ཁོད་ནས་འགྱུར་མ་མང་གོས་ལྟ་བུའི་གུགས་ཆེན་ལོ་ཙུ་བ་ཞིག་ཡིན།

༥༽ ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྐུ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་སྤར་ཡོད་གདོད་མའི་བོན་ཆོས་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་
རིག་གནས་གཉིས་མཐུན་སྒྲིལ་གྱི་གཞི་སྒྲིམ་སྟེང་ནས་ཆགས་པ་དང་། རིམ་པས་འཕེལ་རྒྱས་སོང་བ་
ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་མཁན་གྱི་མཁས་པ་མང་།

༦༽ སྤྱ་དང་། ཆད་མ་དང་། བཟོ་དང་། གསོ་བ་བཅས་ཐུན་མོང་བའི་རིག་གནས་བཞི་དང་། ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་། སྐར་ཅིས་དང་། ལྷན་
ངག་མདོན་བརྩོད། ལྟ་བུ་སྤྱོད། སྒྲིམ་གར་བཅས་ནི་རིག་གནས་རྒྱུང་བ་ལྟ་ཡིན།

༧༽ སྐུ་རྒྱན་རིག་གནས་ཟེར་བ་ནི། བསྐྱར་བཅོས་དང་ལེགས་བཅོས་མི་དགོས་པའི་རིག་གནས་གཏོང་
ཚུགས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས། དེར་རབས་རིག་གནས་ནི། ཉིན་རེ་བཞིན་གསར་དུ་གང་ཆེད་
པ་དེ་ཁ་སྟོན་བརྒྱབས་ནས་གང་ལྟར་ལེགས་བཅོས་དང་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་རིག་གནས་ཞིག་
ལ་གོ་དགོས་ཞེས་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།

༨༽ བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་གསུམ་སྐུ་འཛོག་
མཁན་གྱི་མཁས་པ་མང་ཙམ་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཁས་པ་ཁག་ཅིག་གིས། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིག་
གནས་དང་བོད་ཀྱི་སྐུ་རྒྱན་རིག་གནས་གཉིས་ལ་སྐུ་གསུམ་བཅུ་མ་པའང་ཡོད། ཡང་མཁས་པ་
ཁག་ཅིག་གིས། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཞེས་བ་ནི། བོད་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུའི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པར་འདོད། དེ་ཡང་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་བརྒྱུད་དང་བོད་རང་གི་
གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་གཉིས་མན་ཚུན་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱིས་ནས་ཐོན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཞིག་

ལ་ངོས་འཛིན་ཕྱེད།

༧༩ བྱེ་ལོ་ ༡༧༥༡ ལོར་མའོ་ཅོ་རྩུང་གིས་བོད་ནང་རྒྱུ་མི་མེར་སྐྱོན་ཅིང་མ་གནས་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པའི་སྲིད་བྱས་བཏོན། དེ་རྗེས་སྲིད་སྒྲིལ་གྱི་འཕྲུལ་ལེ་དང་། རྒྱལ་པར་དུ་ཏིང་ཞའོ་ཡང་གིས་སྤོན་དུ་གསར་བའི་ཚོགས་འདུ་ རྒྱ་གཅིག་གཉིས་ ཟེར་བ་བསྟུ་སྒོར་བྱས་པའི་ཐོག་བོད་ནང་གི་བོད་མི་ཚོ་གསལ་འགྲུལ་མེད་པ་བཟོ་ཆེད་བོད་ཀྱི་ས་གནས་སོ་སོར་རྒྱ་མི་རིགས་འབྱར་ཆེན་གནས་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྲབ་བཏང་བར་བཞུགས། སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་འདུགས་སྒྱུན་རྒྱལ་སྒྲིལ་ན་གཞོན་ཚོགས་པ་ ཟེར་བའི་མིང་ཐོག་ནས་འདས་དང་ད་ལྟའི་བར་བོད་རང་སྲོད་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་། འབྲུ་རྒྱུ་གར་བརྒྱད་དུ་གནས་པའི་མཚོ་སྒྲིལ་དང་། ཀན་སུའུ་ ཡུའུ་ནན། སི་ཁྲོན་སོགས་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་རྒྱ་མི་རིགས་སྐྱོན་ལེན་པ་གནས་སྒྲིལ་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡༠༥ དེར་སངས་བོད་རིག་པ་འཕེལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅེས་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་གར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་དག་ཏུ་འང་མཆེད་དེ། ཨོཀ་སི་ལོར་རྒྱུ་དང་། ཏར་མེད་རྩ་བུ་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་རིའི་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་གྲགས་ཅན་སྒྲོ་བ་གྲུ་མང་བོའི་ནང་བོད་ཡིག་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཆེན་པོ་དང་། བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སྒྲོ་བ་གཉིས་བྱེད་སའི་སྡེ་ཆེན་མི་འདུ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྡེ་ཆེན་དེ་ཆོའི་ནང་མི་རིགས་མི་འདུ་བའི་སྒྲོ་བ་མ་ཡང་འབྱར་ཆེན་ཡོད།

༡༡༥ འདས་པའི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་བསྐྱབས་པ་མཐར་མོན་པའི་གོ་མིང་སྲོད་སྒྲོལ་ཡོད་པའི་ནང་ལྟ་རམས་དགེ་བཤེས་སམ་ལྟ་རྩན་གྱ་སྒོར་ཞེས་པའི་མཆན་གནས་འདི་མདོ་སྐྱོགས་ནས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོ་ཤོས་དང་བོ་དང་། ཚོགས་རམས་པ་གཉིས་པ། རྩོ་རམས་པ་གསུམ་པ། རྒྱུང་བསྐྱེ་(འདི་ལ་ཡིག་ཆ་འགར་གྱི་དཔེ་དཀར་བཅུ་པ་ཞེས་བྲིས་པ་ཞིག་ཀྱང་གསལ།) བཞི་པར་འཛོག་པའི་སྒྲོལ་དར་ཡོད། བཀྲས་རྩན་དུ་དགེ་བཤེས་རབ་ལ་དཀར་ཆེན་དང་། དགེ་བཤེས་འབྲེང་ལ་དཀར་བཅུའི་(དཀར་བཅུ་པ་ཞེས་པའི་སྒྲོལ་འདི་རྒྱལ་ཆབ་རྒྱུས་ལྟེན། དཀར་བཅུ་ནི། བཀྲ་བོད་ལྷ་དང་དེ་དག་གི་དགོངས་འབྲེལ་པོ་ཉི་ཤུའི་སྒྲོལ་བཏོད་པ་ལ་ཟེར།) གོ་མིང་སྡེར་སྒྲོལ་ཡོད་པ་རྩ་བུ་ཡིན། དེ་མིན་ལྷགས་རམས་པ་སོགས་ཀྱང་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་
 དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲིར་གྱི་
 ལྷ་ཚོགས་བྱིས་པའི་ལབ་དོལ།

༥) འཇམ་དཔལ་གེས་རབ། (ས་རྩ་མཐོ་སྒྲོབ)

༡༡། །གངས་དཀར་ཁ་བའི་རྩལ་མང་རབ་བརྟེན་ཁ་བ་རི་པའི་ཞིང་གི་དཔལ། །བརྟེན་འཛིན་
 རྒྱ་མཚོའི་ཞབས་མེན་ཆུ་སྐྱེས་བྱམས་དང་སྙིང་རྩེས་སྒྲོགས་བརྒྱར་བཀོད། །ངོ་མཚར་རྟེན་འབྱུང་
 གཏམ་གྱི་དབྱངས་སྙན་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་དགའི་ན་བར་འབྱུང་། །དེང་འདིར་དགེ་ལེགས་སྟོང་གི་
 གེས་པས་བདག་ཅག་ཀྱན་ནས་སྤྱང་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སྟོན་བྱོན་དམ་པའི་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོའི་
 རྩེས་སུ་འབྱངས་ནས། ཐོག་མར་ཡུལ་དམ་པའི་ཡུན་སུ་མཚོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྐྱ་
 ཅེ་ཅམ་ཞིག་ཐོར་བས་སྤུན་བསུས་ཏེ། སྤྱ་སྤྱེལ་གྱི་བྱ་རྒྱ་དུ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རང་རེ་བོད་
 མི་རིགས་ཀྱིས་དྲངས་གིང་གཙང་ལ་ཡངས་གིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་འཛམ་གླིང་ཡང་ཅེའི་ཡུལ་འདིར་ལོ་
 རོ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་། རང་དབང་དང་བྱང་བདེན་གྱི་ཕ་གཞིས་བཟུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་
 སྙིང་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཡུན་དེ་དག་གི་རིང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འགྲོ་འདུག་སྟོན་གསུམ་གྱིས་
 མཚོན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་བཅས་གསར་གཏོད་
 བྱས་ཏེ་གངས་རྒྱུངས་མི་རིགས་ཞེས་མཚན་སྙན་གང་སར་བྱབ། དེ་ནི་སྐབས་བབས་ཀྱི་བརྗོད་
 གཞི་ནི། སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲིར་ཡིན།
 དེ་ཡང་རྩ་བའི་སྤྱི་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་བསྒྲིལ་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ། རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཆོག་དུ་མ་བྱ་དེ་ཡང་སྙིང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།
 སྤར་ནས་ད་ལྟོའི་བར་གྱི་སྤྱི་ནང་མཁས་པའི་ཁྱོད་དུ་རིག་གནས་ལ་རྩ་རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་དང་།
 རོས་འཛིན་གནང་སྤྱོད་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་མི་དགོས་པའི་ཐོག་ རང་ཅག་
 བོད་ཀྱི་མཁས་པའི་ཁྱོད་དུ་འང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ནི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རིག་གནས་ཞེས་པ་
 དེ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་རིག་པའི་གནས་སམ་རིག་པར་

བྱ་བའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་སོགས་ཡོད། འདོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀར་བསམ་སྒྲོ་གདོང་སའི་གཞི་མེད་
 པ་མ་ཡིན་ནའང་སྟོགས་གཉིས་ཀར་རྩལ་ཟད་གཏོག་པའི་སྒྲིན་ཡོད་སྟེ། འོ་ན་བྱེད་ཀྱིས་རི་ལྷོ་ར་
 འདོད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། རང་སྒྲོ་རང་ལ་སྒྲོག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ནོར་གྱིས་དབུལ་བའི་
 བྱིས་པ་བདག་ལྟ་བུར་ཟབ་ཅིང་ཡངས་པའི་རིག་པའི་གནས་ལ་བདར་ག་བཅད་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་
 རྩོམ་ཆོག་འཛོག་པའི་ནམ་དུས་དེ་རིག་པ་མི་ལྡན་སྐབས་དའི་ལྟ་ཚུལ་དང་བསམ་ཚུལ་འདི་ཡིན་
 ཞེས་ཁ་ཆོན་བཅད་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཡི་ནས་མེད་ལ་བཤད་ཀྱང་ག་ལ་རུང་། འོ་ན་ཀྱང་དུས་ཆོད་རིང་
 ཟུང་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོན་བྱོན་མེས་པོའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་སྤྱིར་བཙུད་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་
 པར་བཤད་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོ་བ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་
 པོ་ཐོབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་བཞིན་ཅམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ན། རིག་པར་བྱ་བའི་གནས་
 དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གནས། བེས་པར་བྱ་བའི་གནས་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་དང་།
 བྱེད་ལས། རུས་པ། སྒྱུ་རྩལ་དང་། དེ་དག་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་དང་།
 ཡུལ་ཅན་རིག་པའི་གནས་དེ་དག་མེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། རིག་པ་བཅས་རིག་གནས་སུ་བཞག་ཆོག་
 སྟེ། ༡༩༣༩ ཟླ་ལྷུང་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༥ ལོར་ས་རྒྱ་མཐོ་སྟོབ་
 དུ་འཆོགས་པའི་བཅན་བྱོལ་ནང་གི་མཐོ་སྟོབ་ཀྱི་སྟོབ་མའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བཟོ་སྒྲིང་དབུ་འབྱེད་
 ཐོག་གནང་བའི་བཀའ་སྟོབ་ནང་། རིག་གནས་ཞེས་བཤད་དུས་སྐབས་ལ་ཆོག་སྟོན་བྱས་ནས་འགྲེལ་
 བཤད་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། རིག་པར་བྱ་བའི་གནས་དང་། རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གནས་དེ་འདྲ་ཞིག་
 ལ་རིག་གནས་ཞེས་བཤད་པ་རེད། འོ་ན་ཀྱང་རིག་པའི་གནས་དེ་ལ་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ་གཅིག་
 དང་གཞུང་ལུགས་མེད་པ་གཅིག་ཅི་རིགས་ཡོང་སྟེད་པ་ཞིག་རེད། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རིག་
 གནས་ནི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡིན། འོ་ན་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་དགོས་
 ཞེ་ན། བོད་རིག་པ་སྤྱི་བའི་ཟུང་དབང་དོར་ཞི་མཆོག་གིས། མི་ཡི་འགྲོ་བ་ཆགས་པ་ནས་ད་
 ལྟའི་བར་བྱུང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་དེ་ལ་ཟེར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 ནི་ཁྱད་ཆོས་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་དགོས། གཅིག་ འབྱུང་ཁུངས་ཡང་དག་ཡིན་པ།
 གཉིས། བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་དུ་གནས་པ། གསུམ། རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་དགོས་
 པ་དང་། དེ་ལ་གཞུང་ལུགས་མེད་པ་ངག་ཐོག་དང་། ལག་ལེན་ཁྱོད་དུ་ལུས་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་

གནས་དང་། གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ་ཡིག་ཐོག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གཉིས་ཡོད།
དང་པོ་གཞུང་ལུགས་མེད་པའི་རིག་གནས་ནི།

རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་གཏན་འབེབས་བྱུང་མེད་པའི་རིགས་དེར་ངོས་འཛིན་བྱས་
ན་ཆོག་དེ་ཡང་དཔེ་མཚོན་ཅམ་ཞུས་ན། ཡ་ཐོག་མི་ཡི་འགྲོ་བ་བྱུང་ནས་ཡི་གེའི་ཤེས་རིག་མ་
དར་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དུས་རིམ་ནང་མའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་ལས་བྱུང་བའི་བཟོ་ཡི་
གནས་དང་། རྒྱུ་གར་གྱི་གནས། གསོ་དཔྱད་ཀྱི་གནས་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ནི། མཛངས་མི་
བཞི་པ་གངས་ཅན་ཡི་གེའི་བྱེད་པོ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བྱུ་མི་སྟོ་ཏཱ་མ་བྱོན་སྟོན་གྱི་མཛངས་མིས་
མཚོན་མི་བྱ་ནོད་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་མཛངས་པའི་ལས་ལ་སོགས་པ་
ངལ་རྩལ་མི་མང་གིས་མི་དང་། མི་མིན་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚོ་དང་ཡུན་རིང་འཐབ་
པའི་དཀའ་སྤྲུག་གི་བྱོད་ནས་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོར་རྟེན་སོན་བྱུང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་རྩལ་
གཏོར་ཁ་ཐོག་འདོན་དང་། རྟོག་ཞུས་ནས་ཏ་ཡང་དང་། གཤམ་ཆོ། ཟངས། རྩལ་ས། རགས།
དངུལ། གསེར་སོགས་གྲུབ་སྐྱངས་དང་། རྟོ་ཚོན་གྱི་བཟོ་སྐྱངས། ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་ཕུལ་
བྱུང་བུན་མིན་འཁེལ་ཐག་གི་ལག་རྩལ་དང་། ཕུགས་རིགས་འཚོ་སྤྱོད་དང་། སྤྲན་བཅས་ཀྱི་
ལག་རྩལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞུང་ལུགས་མེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གྲལ་དུ་བཞག་ཆོག་པ་དང་།
མ་ཟད་སློབ་དཔོན་བྱུ་མིས་ཡི་གེ་བཟོས་པའི་རྩེས་སུ་ཡང་གཞུང་ལུགས་མེད་པའི་རིག་གནས་འཛིག་
རྟེན་ཀན་པོའི་རག་རྒྱུན་དང་། ལག་རྒྱུན་ཅམ་དུ་ལུས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི། ཨར་རྒྱག་
བཟོ་སྐྱན་གྱི་རིག་གནས་དང་། ཞིང་ལས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་ཡོ་བྱད་དང་། འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་གོས་
འཚོམ་སྐྱངས་དང་། རྒྱན་ཆ་བཟོ་སྐྱངས། ཟས་གཡོས་སྦྱོར་བྱེད་སྐྱངས་ལ་སོགས་པ་ཏ་ཅང་མང་
པོ་ཡོད་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཆད་གྲུབ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་པར་གཤམ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་སྟོན་དུས་པོད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པའི་ཕོ་རྩལ་སྤྲ་དགུ་དང་། སྟོན་དུས་གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་
ནང་རྟོག་པོ་བཟོས་ཅེད་མའི་རིགས་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཅེ་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་མཚོན་ན།
དང་སང་ཡར་ཐོན་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་ཆད་མཐོའི་སྤྱི་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་རྩན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་སྟོས་
མེད་ཡིན་ནའང་དེ་དག་གི་ལག་ལེན་གྱི་སྤྱི་གྲོལ་བཤད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་
པ་ནི་ཆེས་སློ་ཕམ་གྱི་རང་བཞིན་རེད། ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཕངས་པ་ནི་མེས་པོས་གསར་

བཏོད་གནང་པའི་གོང་གསལ་གྱི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཞིག་
བདག་ཅག་ཕྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུན་འཛིན་མ་བྱུང་པ་དང་། རེ་བྱུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ནས་
ཆ་ཆར་བཞིག་དང་ཡང་དག་པ་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་མ་བྱུང་པ་ནི་འཇམ་སྒྲིང་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་
མིག་སྒར་ངོ་ཆ་དགོས་པ་ཞིག་དང་། རོ་གནོང་དགོས་པ་ཞིག་ཅིས་མ་ཡིན། མདོར་ན་སྡོན་དུས་
བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བོན་སྒྲུང་ལྗེ་ལྷ་མ་གྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཆོག་པའི་གོང་གསལ་གྱི་རིག་
གནས་དེ་དག་གཞུང་ལུགས་མེད་པར་དག་རྒྱུན་དང་། ལག་ལེན་བྱོད་དུ་ལུས་པ་བཅས་སྲོལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ཀྱི་གནས་བབ་དེ་ཙམ་ལགས།

གཉིས་པ་ཡིག་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི།

སི་དུ་པཱ་ཆེན་གཙུག་ལག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མའི་ལྷ་འཇམ་ཡང་ན་སྐྱེ་
བོ་མི་སྐུ་གདུལ་དཀའ་བ་རྣམས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་པོའི་ལམ་དུ་ནན་གྱིས་སྤོང་ཞིང་།
མཛེས་བྱེད་མི་མཛེས་བྱེད་བར་མ་རྣམས་ལ་བྱུགས་རབ་དུ་སྒྲིམས་པས་སྒྲིགས་སུ་མ་སྒྱུང་བའི་
ཕྱིར་གྱིན་དུ་བྱང་བའི་བཀའ་བྲིམས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལས་མངའ་འོག་པ་རྣམས་འདུལ་བའི་སྐབས་
མེད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་བྱ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་མ་འཆོལ་ཞིང་འབྲུག་པ་མེད་པར་དཔུང་པ་
གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་མཛེས་པར་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགོངས་པའི་གཏིང་
དཔོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སྐྱེས་པོ་སྟེ་སྤོང་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཆོག་སྟན་པར་གྲགས་པ་ཉིད་སྟེ་དགའི་
དཔལ་དུ་གར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མཆོག་གྱི་ཡི་གེ་རབ་དུ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེས་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྲོལ་བཞེད་ས་ནས་མཐའ་བཞིའི་རྒྱལ་ཡུན་རྣམས་ཀྱིས་མཆོག་པའི་གངས་ཅན་ཆབ་
འབངས་རྣམས་ལུགས་གཉིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཇམ་དར་ལུག་གཅིག་གིས་བཀའ་དབང་དུ་བསྐྱུར་ཞིང་
མཐོ་སྒང་བོད་ཀྱི་མཐའ་བྱ་ཀྱན་དུ་བྱུང་བའི་ཡི་གེ་གསར་བཏོད་ཀྱི་ཆུང་གཞིའི་ཐོག་བྲིམ་མཆོས་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་བསྟན་རིག་གནས་དང་། བཟོ་རིག་པ། སྐྱར་དཔུང་གསོ་བ་རིག་པས་
མཆོག་པའི་ཡུན་སྐུ་མཆོགས་པའི་རིག་གཞུང་ནང་འདྲན་གནང་བ་དང་། བྲི་སྤོང་ལྗེ་ལྷ་བཅུ་གཉིས་
སྤྱི་ལྷག་ནང་བསྟན་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་ནང་འདྲན་དང་། སྐྱ་བསྐྱུར་གྱི་སྤྱི་ཆོན་གསར་འཛུགས།
བྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་དེ་དག་ལེགས་བཅོས་ཡང་དག་པ་གནང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་རབས་མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་གཅིག་མཐུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་མདོ་སྐྱེས་རིག་གནས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ནང་

འདྲན་དང་། དག་ཐེར། གསར་གཏོད་བཅས་གནང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་བོད་འདི་ཆབ་དཔལ་
ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་མངོན་འགྱུར་བྱུང་ཡོད།

གཉིས་པ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།

སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་དག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ནི། སྤྱིར་མིའི་རིགས་ཀྱི་
སྤྱི་ཚོགས་གཅིག་གྱུར་དང་། ཡར་རྒྱས། བརྟན་མྱིང་གི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་དང་། མི་སྡེར་ལ་
མཚོན་ནའང་བསམ་མཁོར་བཅིངས་གྲོལ་ཐོབ་པ་དང་། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་།
འདྲ་ཤེས་གསར་པ་སྐྱེད་པ། ཞི་བདེ་དང་བག་ཐེབས། དགའ་སྦྱིད་དང་སྤྱོད་ལེ་འཚོ་བ་སྟེར་
བ་མ་ཟད། སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་དང་མི་སྡེར་ཚང་མ་སྤངས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མདོར་ན་རིག་གནས་
རྒྱ་ཚུལ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་མཚོན་བྱེད་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རིག་
གནས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རིན་ཐང་མེད་ན། མི་རིགས་དེ་ལ་རིན་ཐང་མེད་ལ། མི་རིགས་
དེར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། གསར་གཏོད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡང་གཤེད་ཡོད། དེས་ན་རིག་གནས་ནི་
མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་ཆ་ཡིན། མི་རིགས་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་
པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་རྣམ་པར་གྲུབ། རང་ཅག་གི་ཤ་མེས་ཡང་མེས་རྣམས་ཀྱིས་
དཀའ་སྤྱད་གངས་མེད་ཁྱད་བསད་དང་། ཐབས་འཚོལ་ཡོད་རྒྱས་ཉམས་སྦྱང་རིམ་བསགས་ཀྱིས་
གསར་གཏོད་དང་། གཞན་གྱི་རིག་གནས་ལས་སྟེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་ཉིང་བཅུད་བསྐྱེད་ལེན་
བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། སྟོན་དུས་སུ་སྤྱིར་རྒྱལ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཉིད་གངས་ཅན་ས་མཐོར་ཕུན་
ཚོགས་སྡེ་བཞིའི་མངའ་ཐང་ལ་ཅི་དགར་རོལ་བ་སོགས་གཞན་སྟོན་རང་སྤྱིད་ཀྱི་གནས་སུ་ཅེན་
པ་མ་ཟད། ཚོས་རྒྱལ་ཚངས་པ་ལྟ་ཡི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱད་དུས་སུ་འཛམ་གླིང་སུམ་གཉིས་ཀྱི་ས་ཆར་
ཆབ་སྤྱད་ཀྱི་བཀའ་དབང་བསྐྱར་བྱུང་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་
པའི་མང་གཞིའི་འོག་ནས་བྱུང་བ་དང་། བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་ལྔ་བཅུ་ནས་བཟུང་རང་ཡུལ་
ཡང་དགྲ་ལག་ཏུ་གོར་ནས་བདག་དབང་གི་ས་ཆ་ཁབ་ཅེའི་གོ་ས་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཆབ་སྤྱད་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཐ་ཞན་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་སུ་གྱུར་ནའང་། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་སྤང་བྱུང་
པ་དང་། ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་དེ་ཉིད་སྟོབས་སེམས་
ཆེན་པོས་གནས་སྐབས་པ་དང་། དྲང་བདེན་མི་རིགས་ཀྱན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་ཞེས་བཞུགས་བཞོད་

གྱི་མེ་དོག་ཐོར་པའི་རྒྱ་ཡང་། སྤོན་བྱོན་མེས་པོ་ནམས་ཀྱི་སྒོ་བྱོས་ཀྱི་སྤྱིང་བཅུད་ལས་བྱུང་བའི་
 སྒོ་ལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེང་སྐབས་བོད་མི་
 ནང་གང་སར་མི་རྒྱལ་ཡུལ་སྐོར་བ་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་རིག་བྱེད་མཁས་དབང་ནམས་ཀྱིས་ལམ་
 བྱོན་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་མི་འཛེམས་པར་བོད་ས་ཀྱུན་ཏུ་རྒྱ་བཞིན་ཏུ་རྩལ་བ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་
 རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་དགེ་མཚན་གྱི་ངར་གྲགས་ལས་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ཡང་མི་
 ལོ་ལྷ་བཅུད་ཀྱིས་ཆོད་ཐུང་དེའི་ནང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་འཛེམ་སྒྲིང་ས་
 རྩོགས་གང་སར་བྱུང་བ་དང་། རྒྱག་པར་དུ་ཨ་རིས་མཆོན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་ཆེས་མཐོའི་
 གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་རེ་བྱུང་ནང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟུན་གྱི་རིག་གནས་སློབ་གཞི་གསར་
 འཛུགས་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་འདི་ཆོན་ཅལ་གྱི་དུས་རབས་ཆད་མཐོ་ཤོས་
 ལ་སྤེལ་བས་ཡོད་པ་དང་། འཛེམ་སྒྲིང་བོག་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ཆང་
 མ་ཆོན་རིག་གི་མདུན་དུ་དཔལ་ལྷན་ནང་བོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་ནང་
 བཟུན་རིག་གནས་དེ་ཆོན་རིག་དང་འདྲ་མཉམ་གྱིས་བསྐྱོད་བྱུང་བ་མ་ཟད། ད་དུང་ཤེས་བྱའི་གནས་
 ལུགས་འགའ་ཞིག་ཆོན་རིག་གིས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་མི་བྱུང་བ་དེ་འདྲ། ནང་བཟུན་རིག་གནས་ཀྱིས་
 རི་ལྷ་བ་བཞིན་གཏན་ལ་ཡབ་བྱུང་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཆོན་རིག་དང་དཔལ་པ་མཉམ་གཤིབ་ངང་མཉམ་
 འགྲོ་མཉམ་སྤྱོད་ངང་ཕར་ཆོན་རིག་ལ་ཡང་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འཛེམ་སྒྲིང་ཡར་
 ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་མང་པོས་སྤྱི་ནོར་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་
 མགོན་ཆེན་པོར་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་གི་ཕྱག་འཁྱེར་དང་། གསེར་གྱི་གཟེངས་ཉགས་ཕུལ་
 བ་སོགས་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་སྒོ་ལུལ་ལས་འདས་པའི་སྤྱི་ལུ་དང་བཀྱར་བསྟེ་ལུས་ཏེ་ཉིན་མཆོན་
 ཀྱུན་ཏུ་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོའི་སྐབས་མེད་པའི་གཅིག་ནས་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་
 ཤིང་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་མཛུགས་ཀྱིས་གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་རྒྱུན་འཛིན་གནང་བའི་དགེ་མཚན་ཉག་ཅིག་རེད། མ་ཟད་རང་ཅག་བཅོན་ཤོལ་གཞུང་གི་
 འཛིན་སྐྱོང་རྗེ་ཆོས་ཁག་གི་ལས་ཁུངས་དང་། སུམ་ཅེན་མི་ཡུལ་དུ་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་རྒྱུད་
 ཁག་གི་དགོན་རྗེ་གྲ་ཆང་། གཞི་རིམ་སློབ་གྲ་ཁག་དང་། རྗེར་གྱི་ཆོགས་པ་ཁག་བཅས་ཀྱི་དཔལ་
 འཕྲོར་ཡོངས་ཁུངས་ཀྱི་ཉིན་གཞི་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། འདི་ལྟ་བུའི་གྲ་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་

འཆོ་གནས་ཀྱི་རང་དབང་ཐོབ་པ་ནི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། མ་ཟད་མི་རིགས་གཞན་དག་གིས་བོད་མིའི་ལུས་ཐོག་ནས་མཐོང་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་
ཡིད་ཀྱི་རེ་སློན་བྱེད་ས་ནི། ཞི་བདེ་དང་། བྱང་བདེ་ན། བག་མེད་ས་དང་སྤྱི་སྤང་། བུམས་བཅོ་
དང་ལྷག་བསམ་བཅས་ཀྱི་བབ་ཆགས་ལ་གུ་ཡངས་པའི་བསམ་སློའི་རིན་ཐང་དེ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་
བསམ་སློའི་རིན་ཐང་ཡང་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་སློའི་རིན་ཐང་ཡིན་པ་དང་། ད་དུང་
ཆེས་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་རང་ཅག་བོད་མི་རྣམས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་ཁ་གྱེས་ནས་མི་ལོ་རྒྱུ་
པོ་ལྷ་བརྩུ་འདས་པ་དང་། མི་ལོ་རྒྱུ་པོ་ལྷ་བརྩུའི་རིང་སྤྱི་གས་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་
དང་ལྟ་བུ། མང་གཙོའི་ཁེ་དབང་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་འཆོ་བའི་ཁོར་ཡུག་རྒྱུང་ཁད་
ཏུ་ཅང་རིང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་འཆོ་གནས་བྱས་ན་ཡང་། ད་དུང་ལྔ་ལས་ལྷག་པའི་
མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལྷ་བ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སློའི་རང་དབང་སྤར་གསའི་བསམ་
པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱུའི་དར་གྱི་མདུད་པ་གཅིག་ཏུ་སྤྱི་ལ་བསྐྱོད་པས་བསམ་སློའི་མང་གཞི་བརྟན་
པོ་འདི་ལྟ་བུར་གནས་ཐུབ་པ་ནི། མི་རིགས་གཅིག་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་དང་། བ་ཁྲག་གཅིག་
དང་། རུས་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཚུལ་འདྲུ་མེས་དང་ལ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། ས་
མེས་ཡང་མེས་ནས་བཞག་པའི་སྤྱི་ཚུལ་འདྲུ་མེས་དང་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་དང་། དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་
པའི་དགེ་མཚན་རྣམས་གསོན་ཤུགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། ད་དུང་བོད་ཀྱི་འདས་པའི་
ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཡང་དག་པ་ཞིག་བྱས་ན། བོད་མི་རིགས་འདི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་བྱས་ནས་འཆོ་གནས་བྱས་ཡོད་ལ། རིག་གནས་དེའི་ཆེད་དུ་སྤྱི་ཚུལ་འདྲུ་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ལུས་སློག་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ་དག་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལེགས་སྦྱོས་སུ་བྱུང་བ་སོགས་མདོར་ན་
བོད་མི་རིགས་དང་། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བར་གྱི་ལས་དབང་ནི་འཆོ་ག་ཆེ་མཉམ་
དང་། གསོན་ན་གསོན་མཉམ་གྱི་ལས་དབང་བཅོན་པོ་ཞིག་གིས་བཅིངས་ཡོད་པ་དག་ཟེན་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱིས་བདེན་དབང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་བ་ལ། དང་པོ། སློལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་གི་རང་བཞིན་གལ་ཆེ་བ་ནི། དེའི་རིན་ཐང་མ་མཐོང་ན། ཇི་སྲིད་དུ་

སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མཐོང་མི་བྱུང་པ་དང་། དེ་མ་བྱུང་ན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་
བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་མེད་པ་རེད། དེ་མེད་ན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་སྒྲོ་
ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་འགགས་པ་སྒྲོས་མི་དགོས། དེས་ན་རང་ཆོས་དང་ཐོག་གཞི་རིམ་སྤྱི་
ཚོགས་ཁྲིད་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སྤེལ་དགོས།

གཉིས་པ། འདྲ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གལ་ཆེ་བ་ནི། སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་དགོན་པ་
དང་གྲྭ་ཚང་ཁག་གི་རིག་གནས་དང་། འཛིན་ཏེན་ཀན་པོའི་རིག་གནས་དང་། ཚན་རིག་དང་
མི་མཐུན་པའི་རྗེས་ལྷས་ཡིན་པ་དང་། ཏུས་རབས་གསར་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་
ལ་འགོག་ཀྱིན་བཟོ་མཁན་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་འཛིན་པའི་འདྲ་ཤེས་དེ་དག་གཙང་སེལ་བྱས་ནས། སྲོལ་
རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཡང་དག་པའི་འདྲ་ཤེས་ཐོབ་དགོས།

གསུམ་པ། ཁོར་ཡུག་རང་བཞིན་གལ་ཆེ་བ་ནི། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་། སློབ་
གྲུའི་ཁོར་ཡུག་ བྱིས་ཚང་གི་ཁོར་ཡུག་ཡོད་པ་དང་། དང་པོ། སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་ནི། སྤྱི་
ཚོགས་ཁྲིན་ཡོངས་ནས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་
པ་དང་། རིག་གནས་སློབ་གསོར་གཞིགས་འདེགས་ཏུར་ཐག་བྱས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིན་ཡོངས་
ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། གཉིས་པ། སློབ་གྲུའི་ཁོར་ཡུག་ནི། སྤྱི་ཚོགས་
སྤྱུག་ལ་དེད་ཏུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་གཙོ་བོ་བྱེད་དགོས་
ཀྱི་ཡོད་ན་འདྲ་ཉིན་རེར་ཉུང་མཐར་ཆུ་ཆོད་གཉིས་ལས་མི་ཉུང་པའི་ཏུས་ཆོད་ཟུར་བཅད་ཀྱིས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ཁོར་ཡུག་ཆད་ཡུན་སྤྱིན་རྒྱ་
དེ་གལ་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན་སློབ་ཕྲུག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྲིན་རྩ་ཡིན་པ་དང་།
མི་རིགས་ཀྱི་སྲིན་རྩས་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་རྒྱས་མང་འཕེད་ན་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་
འགྱུར་ལ་རེ་བ་མེད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐབས་ལམ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དེད་རབས་ཀྱི་ཤེས་
ཡོན་དང་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སློབ་མའི་སེམས་ཁམས་དང་འཆམ་པའི་སློབ་གཞི་
གསར་ཚོམ་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཁ་གསལ་དགོས་པ། དཔེར་ན་མི་དགེ་བཅུའི་སྐོར་ལ་སློབ་ཁྲིད་
གནང་སྐབས་ནང་ཆོས་ཀྱི་རིགས་པ་གཏོང་ཟབ་པོ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ཕྱོལ་ཡན་
ཆད་ཡར་སྐྱེད་ནས་བཤད་ན་ཁོང་ཆོས་གོ་མི་བྱུང་པའི་ཁར། ཟུང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བསྐྱེད་སྤྱོད།

དེ་ལས་མི་དགེ་བཅུའི་སྐོར་བྲིད་སྐབས་དེར་སང་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྲིམས་ཀྱི་འགྲོ་སྤངས་དང་སྦྱར་ནས་
བྲིད་བྱུང་ན་གཅིག་གནས་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ནང་འཇགས་བདེ་བ་དང་། སྤང་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་
ནས་མི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ཚད་ཇུག་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱུང་
ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་གྱི་རེད། དེ་བྱུང་ན་ལས་འབྲས་དང་བྲིམས་གཉིས་ཀ་དང་
མཐུན་པས་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ནང་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་ལ་དོ་སྤང་གསར་པ་བྱངས་ནས་སྦྱང་འདོད་
ཀྱི་སློབ་འཕེལ་རྒྱ་གདོན་མི་ཟ་བས། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཟབ་དགོས་པ་ནི། སློབ་སྦྱོར་
གི་ཤེས་ཚད་དང་དོ་མི་མཉམ་པའི་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་ལྟུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་
དག་བསྦྱར་བཅོས་མ་བྱས་ན་སློབ་མའི་སེམས་ལ་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་གསོ་འཇགས་མི་
བྱུང་བའི་ཐོག དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་ཁོང་ཚོར་ཐོག་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཐེབས་སྲིད་པས། སློབ་ལྟུན་
རིག་གནས་ཀྱི་ཆེན་གཞི་ཁག་གི་དགེ་ཆུན་མས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བྱ་ཐབས་
སྣ་ཚོགས་སྦྱད་དེ་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་ལྟུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གསར་བཏོད་དང་། ལག་ལེན་
གནང་དགོས་པ་ནི། ཡགོང་ས་ཡུལ་ས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པའི་བོད་མི་ཞིག་སྤྱད་སྲིད་བྱེད་པ་ལ། གནའ་དེར་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཐབས་
ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་གསུངས་པ་ནི་ཅི་འདྲའི་རིན་ཐང་ཇུག་པ་དང་། ཅི་འདྲའི་གྲུ་ཡངས་དང་ཐབས་
ལ་མཁས་པའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་ཅིས་མ་ཡིན། འདིར་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་དང་འབྲེལ་ནས་སློབ་
ལྟུན་རིག་གནས་ལྟུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་བཤད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། གཞི་
རིམ་གྱི་སློབ་མ་རྣམས་ནི་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཁོང་ཚོས་རང་གི་སློབ་
ལྟུན་རིག་གནས་ལ་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་བདག་པོར་འགྱུར་མི་བྱུང་པས།
སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོར་རྒྱུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་མིན་དུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་
ནི་ཡགོང་ས་མཚོགས་གི་སྐུ་ངལ་ཇི་ལྟར་ཆེ་བ་དང་། མཇུག་འཕྲིན་གཞོན་མང་ནའང་དེ་དག་ཅུམ་
འཛོག་གནང་ནས་དུས་ཚོད་ཟུར་བཅད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ན་གཞིན་སྤྱི་དང་། རྒྱལ་པར་གཞི་རིམ་སློབ་
གྲུ་ཁག་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པའི་སློབ་སྦྱོར་ཚོར་བོད་ཀྱི་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། བྱེ་
བྱུག་ནང་བསྟན་རིག་གནས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་དང་། དེ་ལ་བཀོ་སྤྱོད་གནང་རྒྱར་ཆད་མཐོའི་མཐོང་
ཆེན་གནང་བ་ལ་ང་ཚོས་བསམ་གཞིག་གན་ཏན་བྱེད་དགོས་པ་རེད། འདས་པའི་དུས་ཀྱི་ནང་ང་

ཆོ་གཞུང་སྒྲེར་ཆང་མས་མགོན་པོ་གང་གི་གྲང་དོར་ལམ་སྟོན་ལ་ཁ་ཙམ་མ་གཏོགས་ལག་ལེན་དངོས་
 གྱི་ཐོག་ནས་དོན་འབྲེལ་མ་བྱས་ཙང་། ང་ཆོའི་བཙན་བྱོལ་ཁྲིད་ཀྱི་གཞོན་སྤྱེས་ཆོའི་ཤེས་ཡོན་
 ཐད་ཐབས་སྤྱུག་གི་གནས་ཚུལ་དེ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནི་འདས་པ་ནི་འདས་པ་རེད་སྟེ་སྟེ་མ་ནས་མི་འཛོག་
 པར་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གྲངས་ནས་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་གནའ་དེང་ཤེས་ཡོན་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་
 ཐབས་ལམ་གྱི་ཁ་སྤྲོད་མ་ཞོར་བ་བྱེད་རྒྱ་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། གསུམ་པ། བྱིམ་
 ཆང་སྟོབ་གསོན། བྱིམ་ཆང་གི་པ་མ་ཆོས་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་ཆོར་བྱིམ་ཆང་སྟོབ་གསོའི་ཁ་སྤྲོད་མ་
 མ་ཞོར་བར་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། པ་མ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་སོ་སོའི་བྱ་སྤྱུག་ལ་བྱིམ་ཆང་སྟོབ་
 གསོ་གཏོང་རྒྱ་དེ་འགན་འབྲི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། རང་གི་མི་ཆོའི་ནང་གི་བྱ་གཞག་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། དེས་པར་དུ་བྱིམ་ཆང་སྟོབ་གསོར་གཟབ་དགོས་པ་ཡིན། བྱིམ་ཆང་
 སྟོབ་གསོན་ནི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་པོ་ཡོང་མི་ཡོང་གི་འགག་
 སྟོ་འམ་གོམས་པ་དང་པོ་དང་། རྒྱང་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
 བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཀྱང་བྱིམ་ཆང་སྟོབ་གསོ་ཡིན། དེང་རང་ཅག་བོད་གཞིས་བྱེས་
 གཉིས་སུ་གྲེས་ནས་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་སྤྱུག་ན་གཞོན་པ་མ་ཆེར་ལ་བྱིམ་ཆང་སྟོབ་གསོ་
 ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་རྒྱུས་ལ་རབས་བཟང་སྟོང་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ཀྱི་བྱི་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། ད་དུང་ཁ་གས་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་པའི་
 རྒྱ་མིན་བོད་མིན་ནགས་གསེབ་ཏུ་འབྱུངས་པའི་སྤྱུ་ལྟ་བུ་ཅི་སྟེད་ཅིག་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ནི།
 གཙོ་བོ་བྱིམ་ཆང་སྟོབ་གསོའི་འོས་འགན་མ་འགྲུབ་པའི་སྟོན་ཡིན་པ་ནི་གསལ་བོ་རེད། གང་ལགས་
 ཤེ་ན་དཔེ་མཆོན་རྒྱུད་དུ་ཞིག་བྱངས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་ཁོ་བོའི་ཨ་མ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་སྤྱིར་བཏང་
 ཞིང་གྲོང་གི་བྱུང་མེད་ཡིག་ཆོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རྒྱུན་ལྡན་རང་གི་བྱ་སྤྱུག་ཆོར་ཞི་བྱ་
 གང་གི་སྟོབ་གསོ་གནང་བའི་སྐབས་ལ་ཐག་བཅད་ནས་བཤད་ཆོག་པ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་རེ་རེའི་མཇུག་
 ལ་གནའ་བོའི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་བྱངས་ཏེ། དཔེར་ན། ཁོ་བོ་ཅག་སྤྱ་གུ་ཆོས་ཡུལ་མི་དང་བྱིམ་
 མཆོས་ལ་སོགས་པར་གཞིན་འཆོའི་བྱ་བ་རྒྱུང་ཅག་ཅིག་བྱས་པ་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་གཟེགས་ནས་བཀའ་
 བཏོན་གནང་སྐབས། གཏམ་དཔེ། ཡ་རབས་མ་རབས་སྟོང་པས་ཤེས། རྒྱེས་ས་གང་ཡིན་སྐད་
 གྱིས་ཤེས་ཞེས་དང་། ཡང་། བྱ་དེ་བཅང་ལ་འཛོགས་པར་ཡར་ལྟ་བ་ལས། ཞི་མི་ཐུར་དུ་བབས་

པར་ལྟ་རྒྱ་མེད་ཟེར། ཨ་མ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དག་འབྲུད་བྱེད་པ་དང་མཉམ་དུ།
གཏམ་དཔེའི་བརྗོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་གསེད་དག་འཆོ་ཤུ་གཤི་
སེམས་ཁམས་སུ་འདགས་ཐབས་གནང་བ་ནི་སློབ་ཅི་དགོས། མ་ཟད་མཚན་མོའི་དུས་སུ་ནང་
མི་མཉམ་འཛུལ་སྤྱོད་གོང་གྲུལ་བསྐྱེད་ནས་པ་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཅོས་པའི་གན་འཁོགས་རྣམས་
ཀྱིས་གནའ་སྡེ་མོའི་སྤྱང་དང་། གཤམ་ཆོག་(རའོའི་ཡུལ་སྐད་ལ་སྐབས་སྐབས་སྤྱོད་པ་ཟེར།) བཤད་
རེས་བྱེད་པ་དང་། སྐབས་རེ་འདས་ལོག་ཉི་མ་དག་འདུལ་གྱི་སྐོར་དང་། འདས་ལོག་སྤང་ས་
འོད་འབུམ། དེ་བཞིན་རྗེ་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པའི་སྡེ་མོའི་རྣམ་ཐར་ཁག་སྤུ་གུ་
རྣམས་ལ་ངག་ཐོག་ནས་ཨ་མ་རང་གིས་གང་མཆོད་པ་རྣམས་གསུངས་ནས། རང་གི་སྤུ་གུའི་རྒྱུད་
ལ་བཟང་ངན་དབྱེ་འབྱེད་དང་། རྒྱུ་འབྲས་དཔང་བཅུགས་ཀྱི་མི་གཤིས་བཟང་པོ་སྤྱན་ཐབས་བྱས་
ནས་དུས་འདུག་བཞི། བོད་མིའི་བྱིས་ཆང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་དང་། ཡུལ་ཡུང་བྱེ་བྲག་ཅིག་གི་
དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་གཞི་རིམ་བོད་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཡོངས་
ཀྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་ཡིན་པ་ཀུན་གྱིས་མཆོད་གསལ་ལྟར་རེད་སྟེ། འོ་ན་དེས་གང་ཞིག་མཚོན་
གྱི་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་དེས་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དངོས་
དང་། ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཡིན་པ་དེ་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཞིག་དང་། དེར་གཅིག་བྱས་ན་འདིར་
ཐོགས་ཀྱི་པ་མ་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མི་འདྲ་བ་དང་། དུས་རབས་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཁག་
འབྲི་གཞན་ལ་བཏགས་ནས་རང་གི་ཉེས་པ་དག་ཐབས་བྱེད་སྤྱོད་པ་རེད། འོ་ན་ཀྱང་དེ་ལ་ངས་དྲི་
བ་ཞིག་དྲིས་ན། འོ་ན་བྱེད་ཀྱི་ལོ་གཅིག་གི་སློབ་གྲུའི་བར་མེད་གི་དུས་ཚོད་ཐུང་དུ་དེའི་རིང་
ལ་རང་གི་སྤུ་གུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གམ་དུ་ཉར་ནས་བྱིས་ཆང་སློབ་གསེད་ཅི་ཙམ་རྒྱག་གིན་ཡོད། སྤུ་གུའི་
ཤེས་ཡོན་ཐད་ལ་ཅི་ཙམ་གྱིས་འགན་འཁུར་ཏེ་དོ་འཁྲར་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། སྤུ་གུའི་སྤྱོད་ལམ་ཀུན་
སྤྱོད་ཐད་ཤེས་རྟོགས་དང་རྒྱས་ལོན་ཉམས་སྤང་བཞག་ནས་རང་གི་སྤུ་གུ་དེ་ཤེས་སྤྱོད་གཉིས་ལྡན་
དང་། གནའ་དེང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཡོན་ཏན་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་སློབ་གསེད་ཁོར་ཡུག་དང་། བྱིས་
ཆང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤྱན་གྱིན་ཡོད་དམ། ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤུ་གུས་རང་གི་པ་སྐད་གཙང་མ་ཞིག་
བཤད་ཀྱི་ཡོད་དང་མེད་པའི་ཐོག་ལ་དོ་སྤྱང་ཏིལ་འབྲུ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཟད། པ་མ་རང་ཉིད་
མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་རྒྱས་མང་འཕེལ་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་འགན་འབྲི་མེད་

པའི་རྟགས་དམར་རྩིན་དུ་བསྟན་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ། བཅན་སྤྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཆང་རེ་
 ཟུང་མ་ཡིན་པར། བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་ཡན་གྱི་ནང་ལ་ལྷག་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་ཕྱག་ཁྱིམ་
 རྩེ་ཁག་གི་ཁྱིམ་ཆང་གི་པ་ཆ་བ་མ་ཆ་བ་ནམས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་འང་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པས་དེ་དག་ལ་སྤང་
 རྒྱུ་ཡེ་ནས་གཏོང་མི་རུང་བ་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར། སྤང་རྒྱུ་ལ་ངན་པ་དེ་དག་ནི་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་
 གནས་རྒྱུ་འཛིན་དང་། རྒྱུ་འཛིན་གྱི་པའི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཆ་དང་གཞི་རྩ་བ་ནས་གཏོར་སྤྱོད་གཏོང་
 གྱིད་ཀྱི་འབར་ཇུས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་ད་བར་གྱི་གཞོན་སྤྱོད་འཆར་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། ཁྱིམ་
 ཆང་སློབ་གྲྭ་བཅས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གིས་ར་འབྲོད་གསལ་བོ་བྱས་ཡོད་པ་དེ་རེད། རྩིན་དུས་ང་ཚོའི་
 མི་རིགས་ཀྱི་ཡིག་ཆོངས་ཀྱི་གངས་ཆད་ད་ལྟ་དང་བསྟུར་ན་ཏ་ཅང་མང་བོ་ཡིན་ཀྱང་། ཕ་མེས་
 ཡང་མེས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཆང་སློབ་གསོ་གལ་ཆེར་བཟུང་བའི་ཉེར་ལེན་
 ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོའི་མི་རབས་གོང་མ་ནམས་དེང་སང་གི་ན་གཞོན་ལྟར་ཆབ་ཆོབ་བཅོམ་བརྒྱད་ཀྱི་
 ཤེས་བྱའི་ནམ་གངས་མ་ཤེས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གནས་ཐད་ལ་གང་ལ་གང་འཚམ་
 གྱི་རྒྱས་མང་འཕྲོད་པ་ནི། ཡིག་ཆོངས་སུ་ལྷུས་པའི་རང་ཅག་གི་ཕ་མ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཁྱིམ་
 ཆང་སློབ་གསོའི་རྒྱ་སྤྱས་དག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེས་ན་བདག་ཅག་གི་ཕ་མ་ཚོས་ཀྱང་
 དོན་དངོས་ཀྱི་ལམ་ནས་རང་ཉིད་ཡིག་ཆོངས་པ་ཡིན་ནའང་གངས་ཅན་ཤེས་རིག་འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་
 གསུམ་གྱི་བྱ་གཞག་ཐོག་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དང་། ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་ལེགས་སྤྱོད་ཆུབས་
 ཆེན་ཞིག་ཕུལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གནས་རྒྱུ་འཛིན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་
 ཐད་གཞུང་ས་སུ་ཐོན་པའི་བྱས་རྩིས་ཆུབས་ཆེན་བཞག་པ་ནི་འདས་དང་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་
 ཀྱིས་བདེན་དཔང་གྱི་དུས་པ་དང་།

ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་ནས་རང་གི་རིག་གཞུང་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་པའི་ཐབས་
 ལམ་ནི། རིག་གཞུང་དེ་ཉིན་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཡང་ཡང་གྱེད་རྒྱ་དེ་
 རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་དགོས་པ་དང་། སྤྱོད་རིག་གཞན་ཞིག་ནས་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གཞུང་དེ་ཉིད་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤྱི་
 ཚོགས་གསར་པ་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གསར་པ་ཞིག་གི་ནང་བཀོལ་བྱུང་བ་བྱས་ནས་
 རིག་གཞུང་གཞན་དང་བསྟུར་ནས་ཕན་ཚུན་ལེགས་ཆ་ལེན་རེས་དང་། དུས་རབས་གསར་པའི་
 ཤེས་བྱའི་ཁྱབ་ཁྱངས་ནང་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་གོམས་པ་སློ་ཐབས་གྱེད་དགོས།

མདོར་ན་གོང་དུ་ཞུས་པའི་ཆོག་རྒྱུ་གནས་མདོར་བསྐྱེལ་ན། ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དཀའ་ཆོག་ས་ཆེན་པོས་གཞན་ནས་འཆོལ་མི་དགོས་པར་ལགོང་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཤེས་ཡིན་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་བཞིན་བྱེད་རྒྱུ་ཅི་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་བཅས། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མཐའ་དག་གི་ལུས་དང་སྦྲོམ་གཞི་ནི། དབྱངས་གསལ་སོ་བཞིའི་སྐད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྟོག་ནི་བྱམས་སྟིང་རྩེ་གཞི་རྩར་བྱས་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱིས་བཟུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན། སྐད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་། འཛིན་སྦྱོང་སྟེལ་གསུམ་བྱེད་པ་ལ་རང་ཅག་བོད་མི་མགོ་གནས་ལ་བསྟན་མཁན་ཡོངས་ཀྱིས་འབད་འབྱངས་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་གཅིག་ཤུ་དེ་ཡིན་ནོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

༤) ཨ་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་བློམས།

ཐོག་མའི་སྒྲེང་སྒྲོང་།

༡༡། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་པའི་རིག་གནས་མ་ལག་ཁྲོད་ཀྱི་དུས་ཡུན་དེས་ཅན་
བརྒྱུད་དེ་བྱུང་གདལ་དུ་ཕྱིན་པའི་རིག་གནས་སྤང་ཚུལ་ཞིག་ལ་གོ་ན་འབྱུང་གིང་། སྲོལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་མི་འབྲུག་པའི་ལམ་ལུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་དག་རེ་རེ་
ལམ་ལུང་བུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ལུན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས། མི་རིགས་རང་རང་གི་དོ་
བོ་སྤང་སྒྲོབ་བྱེད་བྱུང་མིན་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྲེལ་གཏོང་མིན་ལ་རག་
ལས་པ་གིག་དུ་དེས། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་པའི་བསམ་བློ་འབྲེལ་སྒྲིགས་
དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གནས་པ་ལ། འཆོ་བའི་གནས་སྤངས། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཚུར་སྤང་སྒྲིགས་
ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ནང་སེམས་ཀྱི་རིག་གནས་ནས་སྤྱི་དངོས་པོའི་རིག་གནས་ཏེ། མཐོ་སྒྲང་
གི་འཆོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་རིག་གནས་གིག་ཡིན་པས། མི་རིགས་རང་གི་སྤྱི་རྒྱུ་བས་དང་
སྒོ་བྲོས། མངོས་དཔྱོད་དང་དགོས་མཁོ་འབའ་ཞིག་གིས་གྲུབ་པའི་རིག་གནས་སྤང་ཚུལ་ཞིག་
ཡིན་ལ། གལ་སྲིད་བོད་རང་གིས་དུས་རབས་ནས་དུས་རབས་དང་མི་རབས་ནས་མི་རབས་རྒྱུན་
བསྐྱངས་ནས་གོ་མས་པའི་གཤིས་སུ་འབྲིམ་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་འདི་དང་བྲལ་ཆོ། མི་
རིགས་རང་ཉིད་ཀྱང་དུས་ནམ་ཡང་ཆུགས་བྱུང་དུ་སྡོད་ཐབས་མེད་ལ། རང་སྐྱེ་འཕེར་བའི་རིག་
གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆགས་ཉམས་ཆོ་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཁོ་ནའི་བཅན་འཇུག་འོག་དུ་འཆོ་སྡོད་བྱེད་
དགོས་པས། མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་སྤང་སྒྲོབ་བྱེད་པའི་གཞི་ཙམི་སྲིག་ཐག་ཀྱང་ཆད་ཟེན་པ་ཡིན་ནོ། །
དང་པོ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་དང་མིའི་བར་མཇུག་འབྲེལ་སྐྱུན་པའི་རིག་གནས་གིག་
བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་དང་མི་ཡན་ཚུན་བར་མཇུག་མཉམ་གནས་བྱེད་

པའི་རིག་གནས་ཤིག་སྟེ། གཞུང་རྒྱུ་དང་ཁིང་གཤིས་སྦྱོང་བཟང་པའི་གངས་འདབས་ཀྱི་མིའི་
 རིགས་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལས་འཆར་ཡོངས་ཤུང་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། སློལ་
 རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྲམས་སྤྱིང་རྩེའི་གཤིས་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད་པས། ཉམ་
 རྒྱུད་གི་རིགས་ལ་བྲམས་སྦྱོང་ཆེ་ཁིང་དབྱལ་ཕོངས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བའི་རིག་གནས་དམིགས་བསལ་
 བཞིག་ཡིན་པས། མི་ལ་གལ་རིམ་ཕྱེ་སྟེ་མཐོང་རྒྱུད་དང་བརྒྱས་བཅོས་མི་བྱེད་པར་མི་དང་མི་
 སུན་ཚུན་བར་ལ་བརྩེ་བཀྲར་དང་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་བས། དཀའ་སྤྱད་གི་གནས་སྤངས་
 རིང་འདྲེན་ལ་འཕྲད་ཀྱང་འཇུག་ཤིག་ཤིག་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤང་རྒྱལ་ཞིག་མངོན་གྱི་ཡོད།
 སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདིས་བསྐྱེད་བསྐྱང་བྲམས་པའི་བོད་པ་ཆོར་ཤིན་བཀྲར་གཞིན་བྲམས་ཀྱི་གོམས་
 གཤིས་རྒྱན་འཇགས་སུ་གནས་ཤིང་། བློགས་པོད་གཤུང་ཡུལ་དུས་ཀྱི་བར་ཐག་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཆོད་
 ཀྱང་ཁྱེལ་གཞུང་གི་རང་གཤིས་འགྱུར་བ་མེད་པར་གཏན་དུ་གནས་ཐུབ་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སེམས་
 ཁམས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་མཆིས།

རྣམས་པར་དུ་ཕ་མ་སྤྱན་མཆོད་སོགས་ཀྱི་ནང་ཁྲལ་དུ་བརྩེ་བཀྲར་ཆེ་ཁིང་བག་ཡོད་ཀྱི་ལས་
 ཁོན་བྱེད་པ་ལས་འཆལ་གཏམ་དང་སྦྱོང་ངན་གྱི་ནམ་འགྱུར་ཅི་ཡང་མི་སྟོན་པར་ངོ་ཆ་ཤེས་ཤིང་
 ལ་རབས་ལ་དགའ་བའི་ཁྱེལ་ཡོད་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་འདོར་དུ་མེད་པས། གཉིན་ཉི་དུ་ལ་བརྩེ་བ་ཆེ་
 ཁིང་ཁོང་ཁྱིམ་མཆོས་ལ་རྣམས་པས་མ་འཛིན་པའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་སྤྱི་ཆོགས་མཇུང་
 མཐུན་དང་འཆོ་བ་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དཔལ་དུ་སྤྱོད་པའི་མ་ལག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། རྒྱས་མེད་མགྲོན་
 པོ་བློགས་སུ་བརྩེ་བ་དང་དཀའ་སྤྱད་གི་མཉམ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རང་ལས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་རིག་གནས་
 རྩ་བ་འདིས་མི་དང་མི་སུན་ཚུན་འདྲིས་སྦྱོང་ཁིང་རྒྱན་གཏམ་གྱིས་རྩུབ་སྦྱོན་མེད་པར་གཞུང་དང་
 གི་ཁྱད་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས། བོད་པ་ཆོས་ལ་རབས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་
 ཐ་སྙད་མང་པོ་ཆོད་དུ་བཀོལ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུར་དགའ་བ་ཡིན། དེར་བརྟེན་བོད་པ་ཆོས་སྦྱོང་མ་ཐག་ནས་
 རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་འདི་ལྟ་བུའི་ཁྱོད་ནས་ནར་སོན་པས། གཞན་སུན་དང་དང་བདེན་ལ་
 མོས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་མཐོ་སྤང་ནས་འཇུག་སྤྱིང་དུ་མཆོད་ཅིང་། ད་ལྟ་འཆོ་བ་མེད་པའི་
 ཞི་བདེ་སྤྱིང་འཇགས་ཀྱི་ཡུལ་གྱུ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱིས་གསོ་
 སྦྱོང་བྲམས་པའི་དགེ་མཚན་གྱི་དཔང་རྟགས་ཆེས་ལེགས་ཤིས་ནི་ཕུ་ཅག་གི་ཡ་སྤྱབས་མགོན་གང་

ཉིད་ཡིན་ལ། ཁོང་ནི་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དབུ་ཁྲིད་གཅིག་ཕྱར་གྱུར་པས། ཀུན་གྱིས་སློན་ཡུལ་དང་རེ་བའི་མིག་ཟུང་གཏོད་སར་གྱུར་པ་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཚུར་སྤང་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །

དེས་ན་འུ་ཅག་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སུ་ཆོས་ཀྱན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གི་གནས་ལུགས་ཤིག་བཟོད་ཀྱི་ཡོད་པས། བྱིས་ཆང་གི་ནང་ཁྲུལ་ནས་བྱིས་མཆོས་གཡས་གཡོན་བར་དང་། དེ་ནས་རུ་སྡེ་ནས་ས་ཁྲུལ་མི་འདྲ་བའི་བར་། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་མི་འདྲ་བའི་བར་བཅས་འཆམ་མཐུན་དང་མཛའ་འབྲེལ་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་ཡོངས་སུ་སྦྱོད་པར་མ་ཟད། ས་རོལ་དབྱ་བོའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་པའི་ཁ་གཏད་དུ་གཉེན་གྲོགས་ཀྱི་བརྟེན་བ་ཟབ་མོ་འབྱེར་པས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་རང་ཉིད་ལས་འགོ་བརྩམས་ཏེ། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་ཡངས་དང་བསམ་ཤེས། སུན་པ་སྦྱུན་པའི་རིག་གནས་བྱུང་པར་བཞིག་ཡིན་པས། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེར་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་རིག་གནས་འབྲས་སྒོ་ཆང་བཞིག་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་འཆོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རིག་གནས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཏུ་འང་འཁྲུམས་སོ། །

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་དང་སེམས་ཅན་བར་སུན་བདེ་སྦྱུན་བྱེད་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིག

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མི་དང་མིའི་བར་དུ་སུན་པ་སྦྱུབ་པ་མ་ཟད། མི་དང་སེམས་ཅན་ནམ་མཁུ་ཆགས་གཞན་དག་གི་བར་དུ་སུན་པ་སྦྱུབ་པའི་རིག་གནས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟེ། བོད་པ་ཆོས་སྒོ་སྤྱགས་མང་པོ་སྤྱག་སྒྲུའམ་ཆེ་ཐར་གཏོང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་གོམས་སློལ་ཡོད་ལ། བོད་པ་ཆོས་རྒྱུན་དུ་རི་དྭགས་གཡུང་དུ་ཕབ་སྟེ་སྒོ་ནོར་དུ་ཉར་རྟེ་སེམས་ཐག་ཉེ་རུ་གྱུར་ཡོད། བོད་པ་ཆོས་སེམས་ཅན་གྱི་ག་ཟ་བའི་དམར་ཟས་སྤངས་ནས་དཀར་ཟས་སྦྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། བོད་པར་ནོར་ལུག་ཆེ་ཐར་གཏོང་བའི་དུས་ཆེན་ཡོད་པ་དང་། རྟག་པར་རྒྱ་ནང་གི་ཉ་སོགས་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་སོགས་སྦྱིན་གཏོང་གི་རིག་གནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་དུ་ད་འགྲོ་སོགས་ལ་སྟེལ་བ་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ཐུན་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་སློན་འདུན་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་ཆའི་རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་ཁམས་སུ་འང་སྤར་བཅན་འཇུལ་

མ་བྱས་པའི་ཡར་སྡོམ་དུ་རི་དྲགས་དང་འདབ་ཆགས་རང་འཁོར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལུང་མངོས་སྟུག་
ལྷན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། བོད་པའི་སེམས་སུ་འདབ་ཆགས་སོགས་ལ་རིག་གནས་དང་མཐུན་པའི་
ངོས་འཛིན་བྱུང་པར་བར་ཡོད་པས། དཔེར་ན། བྱ་བྱ་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པའི་ལྷ་བྱ་ཞིག་
ཏུ་བརྟེན་སྤྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན་སྟུག་ཀ་མགོན་པོ་འབྱོར་པའི་བད་ནགས་ཤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་པའི་རིག་གནས་
ཀྱི་ལྷ་སྒངས་འདི་ལྷ་བྱ་འདབ་ཆགས་དང་སེམས་ཅན་ལ་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད། དེ་ནི་མི་དང་སེམས་ཅན་
བར་གྱི་བརྟེན་བ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

བོད་པའི་དམངས་གཞས་ཁོད་དུ་བྱ་དེ་བྱུང་བྱུང་དཀར་མོ་ཞེས་དང་། མྱོད་ཐང་དཀར་
དུང་གི་སྒྲེ་རྒྱན་ཅན་ཞེས་པ་སོགས་འདབ་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་བརྟེན་གཞས་མང་ལ། བྱ་སྡེ་བྱ་
གཏམ་རྒྱུད་དང་རྗེ་ཅིག་གི་གཏམ་རྒྱུད་བཅས་སོགས་སེམས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་མང་བ་མ་ཟད། རི་
དྲགས་སྟོ་སྟུ་དང་མ་མོའི་སྟོ་སྟུ་སོགས་སེམས་ཅན་ཆེ་སྟོག་སྟོབ་པའི་བརྟེན་བ་མཆོན་པའི་སྟོལ་རྒྱན་
སྟན་པར་དང་གཞས་མང་དུ་ཡོད། བོད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་སུ་རི་དྲགས་ནི་གཞི་
བདག་གི་སྟོ་བྱ་གས་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུན་ཡོད་པས། དེ་ནི་སྤྱིར་རྗེ་འཇམ་རིག་གནས་ཀྱི་བདེན་པ་
ཡིས་བསྐྱེད་པའི་མེད་ཀྱན་སྡོང་འབྱེར་སྒངས་ཤིག་དང་འཆོ་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཛིན་སྒངས་ཤིག་
བོད་པའི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་བ་མངོན་སྒངས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན།

བོད་མི་ཆོས་རྒྱུ་འོག་འབྲུ་གྲོག་མའི་ཆེ་སྟོག་རྒྱུན་ཆད་མཐོ་བསམ་གཏོང་བ་བོད་ལ་དུས་
འབྲུག་གིས་ལྷོགས་སྒྲོམ་དང་མེད་ལུག་མང་དུ་བྱུང་སྟེང་ཡང་། ཅི་གུ་དང་སྤུལ་བ་སོགས་སེམས་
ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་བྱས་ཏེ་ཁ་ཟས་སུ་སྦྱང་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་སྟོལ་རྒྱན་རིག་
གནས་ཀྱི་ལྷ་བདེས་མི་དང་སེམས་ཅན་བར་དུ་ཕན་པའི་སྟོལ་ཐག་དམ་པོ་ཞིག་གིས་བཟུང་ཡོད།
སྟོལ་ཐག་འདི་ནི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་བཟུང་བའི་ཆེ་སྟོག་སྟོང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་
ཆུབ་སེམས་ཆེ་བའི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། བོད་མི་ཆོས་ཁྱི་དང་བྱ་ལ་སོགས་ཁྱི་མ་དུ་ཉར་ཏེ། རང་
ཉིད་ཀྱི་གཅེས་སྟུག་བཞིན་སྟོང་བ་དང་། གནམ་ལོ་གསར་བའམ་དུས་ཆེན་སོགས་སུ་མེད་ཁ་ཟས་
ཞིམ་པོ་སྟོ་བྱ་གས་སོགས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྟོད་ཅིང་། ལྷ་བས་འདིར་མི་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ལྷ་བྱར་བརྟེན་སྟོལ་ཡང་ཡོད། དེ་ཡང་ཀྱན་གྱིས་བདེ་བ་འདོད་ལ་སྟུག་བསུལ་
མི་འདོད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གྱི་བྱ་གས་རྒྱུན་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱན་

རིག་གནས་ནི་མི་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་ཕན་པ་དང་བཅེ་བ་སྒྲུབ་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ལག་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་གྱུར་པས། ཉེས་སྟོང་དུག་ནས་བཟུང་བོད་པ་ཆོས་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོར་མངའ་ས་རྒྱུན་དུ་སྟོན་པའི་སྣལ་གཟིགས་སྤུངས་ཀྱང་རི་དྭགས་སྤྱང་སྟོབ་ཕྱིར་དུ་མི་སྒྲིན་གྱི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ་ཡིད་དུ། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོད་ཆད་ཞི་བདེ་ལ་འགོད་པའི་རིག་གནས་ཆེས་བྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་མངའ་ས་སྤྱག་སྒྲུབ་པའི་རིག་གནས་ཤིག་

བོད་མི་ཆོ་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་དགའ་ཞིང་དུངས་པས། བརྟན་པ་སྟོན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་བསྟོན་སྒྲུ་མང་དུ་གྱུར་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྩོམ་པ་པོ་མང་པོས་སྣན་ཆོག་གིས་གནས་བསྟོན་སོགས་བྲིས་པ་གངས་ཀྱིས་མི་ཡོངས་པ་ཞིག་ཡོད། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བོད་པ་ཡོད་དོ་ཅོག་གི་བསམ་སྒྲོར་དབང་སྒྱུར་ངེས་ཅན་བྱེད་པས་ཏེ། ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་ཕན་ནུས་རྒྱ་ཆེར་བྱུང་ཡོད་ལ། བོད་པ་ཆོས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ངོས་འཛིན་རིག་གནས་ཀྱང་ཆེས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན། རྩ་རི་མཐོན་པོ་གཉན་གྱི་གནས་སུ་བཅུས་ཏེ་རི་རྩེ་ནས་བསང་གསོལ་བྱེད་བཞིན་པ་དང་། མཆོ་དང་མཆོའུ་དག་ཀྱང་ལྷ་འཇགས་ཆེན་བྱེད་པར་བཞིག་དུ་སྒྲུབ་ནས་དར་སྟོག་འཐེན་པ་སོགས་མཆོད་བཀྲར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ལྷག་ལོ་ནི་བོད་ཀྱི་མཆོ་སྟོར་རིག་གནས་ཀྱི་དུས་ཆེན་ལྟ་བུར་གྱུར་པས། དུས་དྲག་དུ་ལྷག་གི་ལོ་ནི་མཆོ་ལ་སྟོར་བ་བྱེད་པ་དང་མཆོ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་བཀྲར་སྟེ་བྱེད་པའི་དུས་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ན་ལི་ལོ་ཡང་གནས་སྟོར་རམ་གངས་སྟོར་གྱི་ལོ་ཡིན་ལ། རི་ཆེན་དང་གངས་ཆེན་ལ་དད་སྙིང་བྱེད་པའི་ལོ་ཡང་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཅེས་པའི་ལོ་ངོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། བོད་པ་ཆོས་ཀྱི་འགོ་དུངས་མོ་དག་རྟོག་ན་སྒྲུ་ལ་གནོད་པར་བཤད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་མིག་སྒྲུམ་པར་ངོས་འཛིན་པས། རྣམས་ཆ་ལ་སོགས་གཅོད་འབྲེག་མི་བྱེད་པར་གནའ་བོའི་བྲིམས་སྟོལ་དུ་རི་རྒྱུང་རྒྱ་བསྐྱམས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་བཟུང་སྟེ། ད་ལྟོ་ལྷ་འདྲུག་ཏེར་ཁ་སོགས་གང་བྱུང་དུ་ཤོ་སྟོག་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་དང་། རྒྱུང་ལྷ། ས་ལྷ། མེ་ལྷ་སོགས་འབྱུང་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་ལྷ་ལ་གནོད་པར་སྒྲུམ་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་

འཛིན་སྐངས་འདིས། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཅེས་སྦྱོང་དང་སྤངས་སྦྱོང་གི་གྲུབ་འབྲས་སམ་ནུས་
པ་ཐོན་གྱི་ཡོད།

ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ནི་མངའ་ས་ཤིང་ལྷ་ན་སྤྲུག་པ་ཞིག་སྟེ། ཡངས་པའི་སྤང་
ཐང་དུ་མེ་ཏོག་ཁྲ་ལམ་མེར་བཞད་པ་དང་། མཐོ་ཞིང་བཞིན་པའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་གངས་རྒྱུད་དང་རྩ་
རྒྱུད་ས་རྒྱུང་རྒྱུང་འབབ་ཅིང་། ཉགས་ཆལ་སྤྲུག་པོ་སྤྲུམ་ཤིག་གེར་རི་ལུང་ཡོངས་སུ་གཡོགས་
ཤིང་། རི་སྐྱེས་བག་ཡངས་སུ་རྒྱ་ཞིང་བྱ་བྱེའུ་སྐད་སྙན་བར་མེད་དུ་སྒྲིག་པའི་ཆེས་མངའ་ས་སྤྲུག་
ཐུན་པའི་མི་ཡུལ་གྱི་དག་ཞིང་ཞིག་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་
གནས་ནི་མི་དང་རང་བྱུང་ཁྲམས་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ཕན་ནུས་སྤྲུལ་པའི་རིག་གནས་ཤིག་དང་། མིའི་
འཆོ་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤངས་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པས་སོ། །

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོ་སློག་འཛིན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་བརྒྱ་དང་ཟས་གོས་དང་ཆ་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས། འཆོ་
བ་རོལ་སྐངས་དང་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྐངས་ཀྱི་རིག་གནས་ཏེ། མདོར་ན་བོད་མིའི་བྱེད་ཚུལ་གྱི་
གྲུབ་འབྲས་རྒྱུན་ཆད་ཀྱི་རིག་གནས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་བོད་མིའི་རོ་བོ་སྤང་
སྦྱོང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་ཅིའི་སློག་ཙ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་པས། གལ་སྲིད་སློག་ཙ་འདི་ཉིད་ཉམས་
པར་གྱུར་ན་བོད་པའི་རོ་བོ་ཉམས་པར་གྱུར་པའི་མཚོན་ཉགས་དངོས་གནས་ཤིག་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན།
ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་སྤང་མའི་སྤྲུ་གཞས་ཞབས་བྱོད་དང་རི་མོ་འབྲི་སློལ། སྤྲོད་ཁང་ཅིག་སྐངས་སོགས་སློལ་
རྒྱན་གྱི་སྤྲུ་ཙ་ལ་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་དུས་རབས་གསར་པའི་ཁྲིད་དུ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པས། བོད་ཀྱི་
བྱུང་ཆོས་མཚོན་པའི་སྤྲུ་ཙ་ལ་གྱི་རིན་ཐང་གིས་བོད་མིའི་བསམ་སྒྲོ་དང་མངའ་ས་འཛིན་གྱི་རིན་ཐང་
ཞིག་མཚོན་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྲུ་གྱུར་དང་ཙམ་པ། དར་སྤྲོད་སོགས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་
རིག་གནས་ཀྱི་འཆོ་བའི་སྤང་རྒྱུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་དུ་གྲུབ་ཡོད་པས། རི་མོ་དང་པར་རིས། བརྒྱན་
འཕྲིན། སྙན་རག་སོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་འང་བོད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མཚོན་པའི་སྤང་བརྒྱན་འདི་ལྟ་བུ་སྤྲ་
མོ་ཙམ་བྱུང་ན་བོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་པ་ནི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་
ནི་བོད་ཀྱི་རོ་བོའི་རྒྱར་སྤང་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། པོ་དུ་པའི་འཇུགས་སྤྲུན་གྱི་རིག་གནས་དམིགས་
བསལ་བ་དེས་འཇུག་སྤང་དུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་ཅིག་བཟོའི་རིག་གནས་སྤྲུ་ཙ་ལ་བྱུང་གྱི་རིན་ཐང་

གཞི་ཏིག་ལྷ་བུ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

དེས་ནི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཅལ་གྱི་བཀོད་པ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་བོད་པའི་སྒོ་གྲིས་གྱི་
 རྒྱས་ཅལ་དང་གྲུབ་འབྲས་གྱི་བསྐྱངས་གཞུགས་ཀྱི་མཆར་བ་ཞིག་འདྲམ་སྒྲིང་དུ་འགྲེམས་སྟོན་
 བགྲིས་ཡོད། དེ་མིན་ཅེད་རིགས་རིག་གནས་གྱི་རྣམ་གྲངས་རྟེ། ཉ་ཐོག་ཁ་བདགས་ལེན་པ་
 དང་སྒྲང་ཆེན་ས་གཤགས། མདའ་འཕེན་པ། མིག་མང་ཅེད་པ། ཀྱང་རྒྱག་དང་ཐག་འཕེན་
 མོགས་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་གྱི་དུས་ཆེན་དུ་རོལ་ཅེད་འདྲ་མིན་བྱེད་བཞིན་མི་རིགས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་མཆོར་པའི་སྒོ་སྒྲང་གི་དཔལ་ཡོན་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྒྱུད་བཞིན་ཡོད། འདི་
 དག་ནི་ཕྱི་འཆོ་པའི་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་གནས་དག་རྒྱན་འདིན་བྱས་པས། བོད་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་གོམས་
 སྟོལ་དང་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས། བསམ་སྒོ་གཏོང་སྤངས། ཆ་ལུགས་འདིན་སྤངས་སོགས་
 དམིགས་བསལ་བའི་རིག་གནས་གྱི་རང་གཤིས་ཤིག་གྲུབ་པས། ད་གཟོད་བོད་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་འདིས་བོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཁེ་སན་སྟུབ་
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡིན།

པོད་ཀྱི་རིག་གནས་པ་འདྲ་ནི་ཐོག་མར་དགོན་པའི་ཁྱིད་དུ་རྒྱན་འཛིན་གྱི་རུས་པ་བྱུང་སྟེ་ལ་
བཏང་བས། རྩ་དགུའི་དུས་འབྱུག་དང་རིག་གནས་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་པ་མྱ་བས་ག་ཚོད་འཁྲིགས་ཀྱང་
བརྟན་བཅོས་བྱག་རི་བཞིན་ཅིག་པའི་པོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་པོད་ཀྱི་བརྟན་གཤེད་རིག་
གནས་ཆ་ཆར་འཛིན་སྐྱོང་གི་ཁྲོལ་ཐག་རྩ་བུར་གྱུར་པས། ཕྱི་དངོས་པོའི་འཛིན་རྟེན་ནས་ནང་
བསམ་པའི་འཛིན་རྟེན་གྱི་རིག་གནས་ཡོད་ཚད་ད་རྟེན་གནས་བྱུང་པ་གྱུར་པའི་ངོ་མཆར་པའི་
ཁྱད་ཆོས་རྩན་པས། པོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་པོད་ཀྱི་ཆོ་སྒྲུབ་གི་སྒྱིང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུང་པར་
མ་ཟད། འཇམ་མིང་ཞི་བདེ་རྒྱན་པའི་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྱིང་པོ་ཞིག་ཏུ་འདར་གྱུར་ཡོད།

ལྷ་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་ཡུལ་སྐོར་འགྲུག་པའི་ཐབས་ལམ་སྟེ་ལ་པ།

ད་ལྟ་བོད་ཁབ་མ་ཞི་རྒྱུ་འདྲི་ཡུལ་མྱོར་ལྟེ་གནས་ཆེས་ལེགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
པའི་རེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལྟོ། བོ་དྲུ་ལས་མཆོན་པའི་བོད་ཀྱི་དཔོན་ལྷེ་དག་གི་གནའ་བོའི་བོའ་བཞོན་
ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་གཟི་ཆ་ལྷེ་དགུ་ལོགས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་མངོས་སྤྱུག་ལྡན་པ། གནའ་བོའི་
བོད་ཀྱི་རྒྱན་ཆས་འདྲ་མིན་དང་ལོ་བྱང་སྤྱོད་ཆོགས་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱར་ཞིང་གྲུབ་པའི་

ཐུན་མིན་བྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་བྱལ་བསྒྲགས་དང་། གསལ་བཤད། འབྲེལ་
 བཞུགས་ཏེ་མི་རིགས་རང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གཞིལ་དགོས།
 མཐའ་ཡས་པའི་སྤང་ཚྲིངས་དང་། དཀར་ཁིང་བཟིང་པའི་གངས་རི། རྩུང་རྩུང་བཞུར་བའི་
 རྩ་ཁྱུ་བསེལ་མ་སོགས་འདུགས་སྒྱུན་གྱིས་སློག་སྒྱུར་མ་ཐེབས་ཤིང་། ཏུག་རྩས་དང་བཟོ་གྲུ་
 ཏུ་བ་བཙོག་པོས་སྒྲིབ་སྒྱུན་མ་བྱུང་བའི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དགའིང་གིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་དང་
 བདེ་སྲིད་ཉམས་སུ་སྤྱང་བར་འདུག་པར་བཙོན་ལེན་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་གནའ་བོའི་
 རིག་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ལྟེ་ཆེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ཕྱི་ནང་གི་བྱད་ཆོས། ཆོ་
 ག་བྱག་ལེན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོམས་སློལ་དང་སློལ་རྒྱུན་རོལ་ཆ་འབྲུད་དྲེལ་གྱི་གདངས་འགྲོས་
 སོགས་ཀྱིས་སྤྱིར་འབྲེམས་སྟོན་བྱ་འོས་ལ། དེ་བས་ཀྱང་གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་འབྲེམས་སྟོན་ཁང་སོགས་
 བཙུགས་ཏེ། ད་ལྟའི་བོད་པའི་ཆ་ལུགས་དང་བྱིམ་ཆས་ལོ་བྱད་ཀྱི་རིག་གནས་སོགས་མཁྱོགས་
 གྱུར་རང་ཉམས་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་སྤྱང་སྒྱོབ་བྱ་དགོས་པ་དང་། ཆེད་དུ་ཡུལ་སྐོར་
 བའི་སེམས་ཁམས་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱིར་བའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱིས་འགྲུག་པའི་ཐབས་ལ་གཞིལ་བ་དང་།
 བོད་པ་རང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཁོར་ཡུག་དང་ཐོན་དངོས་དག་སྤྱང་སྒྱོབ་
 རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་བོད་ཡུལ་གྱི་ག་བ་གསེབ་པའི་ར་བ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བ་དེ་
 ཡང་ཡུལ་སྐོར་ལྟེ་གནས་སུ་བསྐྱུར་དགོས་ལ། བོད་ཀྱི་གོས་ཐང་སོགས་གཙགས་དུབ་ཀྱི་རིག་
 གནས་དང་རྩ་སྒྱུ་སྒྱུངས་དུང་གི་ཉེན་བཞེངས་རིག་གནས་དག་ཀྱང་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྒྱུར་ནས་
 ཡུལ་སྐོར་ཁོ་མ་རའི་ངོ་བོར་བསྐྱུར་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆེད་དུ་ཕྱི་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་ཁག་ཏུ་བོད་ཀྱི་
 དམིགས་བསལ་ཆས་གོས་འབྲེམས་སྟོན་སོགས་ལས་འགྲུལ་སྒྲ་མང་སྡེལ་ཏེ། རིམ་གྱིས་བོད་ཡུལ་
 ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཞི་བདེའི་ཡུལ་སྐོར་ལྟེ་གནས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱུར་བའི་འགོ་ཚིམ་དགོས་ལ། མ་འོངས་
 པའི་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འདྲ་འགོད་ཀྱི་ལས་རིགས་ཀྱང་རི་བོ་སྡོག་སྟེ་གཏེར་ཁ་འདོན་པ་དང་
 ཏུ་སྤྱོན་འཐེབས་པའི་བཟོ་གྲུ་བསྐྱུར་པ། ཏུག་རྩས་བསྐྱུབས་ཏེ་རྩལ་ཕན་མཚོན་ཆ་བཟོ་བའི་ཆེས་
 འཛིག་ཉེན་ཆེ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཞིག་ཏུ་མི་བསྐྱུར་བ་དང་། ཆེས་ཞི་བདེའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་སྟེ། རྩུང་
 འདུགས་ཡུལ་སྐོར་སྟོ་འཆམ་གྱི་སྤྱི་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་ནས། འདི་ལྟའི་ཡུལ་སྐོར་གྱི་ཐབས་ལམ་
 ལ་བཞེན་ནས་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་ནི་ད་ལྟ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པའི་

ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་དུ་འབྲམས་སོ། །

དུག་པ། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཐབས།

བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཉེ་གནས་ཆེ་མོས་ནི་དགོན་སྡེ་དག་ཡིན་ལ། དགོན་སྡེའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁ་སྤྲོགས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུལ་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཏེ། རང་ཆོས་ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་དགོས་ལ། སྤར་གྱི་བསྟན་བཅོས་དག་ཀྱང་སྤྱི་སྡེ་ཆེན་དག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཁོ་ནར་མི་འགྲུལ་བར་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གོ་བདེ་བའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་དེ་བྱམ་སྤེལ་གཏོང་དགོས་པར་མ་ཟད། མི་མང་གི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྤངས་དང་སྤྱོད་ལམ་འཛིན་སྤངས་ཚུན་ཆད་ཀྱང་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བྱམ་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱར་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་ན་སྤར་གྱི་འཕགས་ལུ་ལ་ནང་བསྟན་དགོན་སྡེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ཆོས་སྤྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་དུ་བསྐྱར་མ་བྱུང་བར་དགོན་སྡེའི་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཡན་གར་བའི་ངོ་བོར་གནས་པས་ཉམས་སྤྱད་དུ་སྤྱིན་པར་བརྟེན་གྱི་ཡོད། བོད་ཀྱི་ཤིང་དཔར་སོགས་སློབ་རྒྱུན་དཔར་སྐྱུན་དེ་ཡང་དེང་རབས་སྤྱི་གྲ་ཆད་ཅན་དུ་བསྐྱར་དགོས་པར་མ་ཟད། སྤར་བཞིན་དགོན་པ་ནི་རིག་གནས་མཐའ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དཔར་སྐྱུན་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་བསྐྱར་ཏེ། རང་ཆོས་སྤྲེལ་ས་བཅའ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་འདམམ་ཆུན་ཆད་དཔར་སྐྱུན་བྱ་དགོས། དགོན་པའི་དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་ཀྱང་དད་ལྡན་སྤྱིན་བདག་ཁོ་ནར་མི་བརྟེན་པར། དུས་དང་བསྟུན་ནས་སྐྱུན་ཁང་དང་སློབ་གྲྭ། སློབ་གསོ་ཁང་། ཀན་གསོ་ཁང་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཡན་བདེ་སྐྱུན་པའི་ལས་གནས་འདུགས་དགོས་པ་མ་ཟད། སློབ་བཟོ་ཁང་དང་ཁ་བཏགས་འཐག་ཁང་། ཆོས་ལུགས་ཡོ་ཆས་བཟོ་ཁང་། དེ་མིན་མགོན་ཁང་ཟེལ་ཁང་སོགས་དུས་དང་བསྟུན་ནས་སྤུ་མཐུད་དུ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་བྱིད་སྤེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་ཡང་སློན་ཐོན་སྤྱི་ཚོགས་དང་སློབ་སྦྱང་ཁག་གི་སྤྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཏེ་གོ་དཀའ་བ་སྤེལ་བར་བྱེད་པ་དང་རྩྭ་འཛིང་ཅན་སྤེལ་བདེ་བར་གཏོང་བའི་དུས་ཀྱི་འགྲུལ་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་བྱིད་དགོས་ལ། དེ་ནི་སློབ་རྒྱུན་སྤྱང་སློབ་ཀྱི་རྒྱས་པ་ལྡན་པར་འགྲུར་བའི་གཞི་རྩའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གཞན་ཡང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡོད་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉམས་ཉེས་ཆེས་ཆེར་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་ཡང་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་

དང་མཐུན་པའི་བྱད་ཆོས་ཡེ་ནས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བེད་གི་ཐོམ་བྱ་དང་སྒྲེ་བོ། ཟེའུ་
 སོགས་ཀྱང་གསོལ་མཁོན་ཁང་ཆེན་མོའི་ནང་དོས་སོགས་སུ་མེལ་སྒྲོམ་དུ་བཞག་སྟེ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཁེ་ཕན་དུས་དང་བསྐྱུན་ཏེ་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་སྲོལ་རྒྱུན་རི་
 མོ་ཡང་དེ་དང་རབས་ཐོག་ཁང་པའི་ཁྱེ་བས་དོས་སོགས་སུ་བྱིས་ཏེ་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་
 མཐུན་པར་བྱ་དགོས་པར་མ་ཟད། འུ་ཅག་བོད་ཀྱི་ཐུག་ཁ་དང་ཆུ་སྐྱུག་གི་བྱད་ཆོས་དེ་དག་སྟེ་
 བྱང་གི་མེལ་སྒྲོམ་མཐའ་ལ་འབྱུང་པ་སོགས་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྟོན་ཞིག་བརྒྱད་ནས་མི་རིགས་
 ཀྱི་བྱད་ཆོས་ཁྱེན་ཞིང་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་རིན་ཐང་སྐྱོང་ཐུབ་པའི་ཐབས་སུ་འབད་དགོས། བོད་པའི་
 མདུང་མོ་དང་ཐང་རྒྱ། སྒྲོ་བ་སོགས་བྱིས་པའི་ཅེད་ཆས་ཚུན་ཆད་དར་སྟེལ་གཏང་དགོས་པ་མ་
 ཟད། དེ་དང་དུས་ཡུལ་སྒོར་བ་མང་པོས་ས་གནས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མཚོན་པའི་ལག་ཅན་གསུམ་ཉི་ལྔ་བ་བྱེད་
 པའི་མཐོ་ཆུབ་ས་འཕྲུལ་ཡོད་པས། བོད་པས་ཀྱང་ཆུ་ཆ་མེལ་དང་མིང་། རྩལ་སོགས་ཀྱིས་
 ཐུབ་པའི་འབྲོང་དང་ལུག་པ་ཏ་དང་འཁོར་ལོ། སྤྱ་གྱར་དང་ལྷ་ཁང་གི་རྣམ་པ་སོགས་སྤྱས་དག་
 ལྟ་བས་བདེ་བཅོས་ཏེ། སྟེལ་འདོགས་རྒྱ་དང་བྲང་ཁར་འདོགས་རྒྱ། རང་དུ་བཞུགས་རྒྱ་སོགས་
 དུས་ལྟར་བཅོས་ནས་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་ནས། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱོང་པའི་ཐབས་
 ལམ་ལ་གཞིལ་དགོས་ལ། དེ་བས་བོད་ཀྱི་མར་དང་འོ་མ། སྤར་བ། འཁྲུལ་ཅིང་པགས་རུས་ཚུན་
 ཆད་ཀྱང་དེ་དང་རབས་ཆོང་རའི་དཔལ་ཡོན་ཁྲོད་དུ་སྟེལ་བས་པར་བཅོན་ལེན་བྱ་དགོས། བོད་ཀྱི་ཁྱོན་
 ཆས་ཀྱང་མི་རིགས་རང་གི་བྱད་ཆོས་ཡོད་པའི་དཔེ་གསར་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་སྦྲིམ་རའི་འཕེལ་
 འགྱུར་ཐུར་ཆད་དང་བསྐྱུན་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ཏེ། གཞི་ཅིང་བོད་ཀྱི་བྱད་
 ཆོས་མ་བརྒྱལ་པར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་ཐོན་དངོས་
 ཀྱི་རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་ཆོང་བསྐྱར་བྱ་རྒྱ་ནི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་ཞབས་
 བློ་དང་རི་མོ་སོགས་སྤྱི་ཙམ་ལས་རིགས་ཀྱང་གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་སྲོག་རྩ་མ་ཉམས་པར་དེང་
 རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ལེགས་ཆ་སྤྱད་ལེན་བྱ་རྒྱ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་
 དང་མཐུན་པར་འཁོར་སྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཞིག་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་
 རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་སྐྱོབ་དང་འབྲེལ་ཏེ་དེ་དང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པར་
 དར་སྟེལ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་དུ་ངས་སོ། །

བདུན་པ། བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ལྟུན་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་ཐབས་ལམ།

ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ཀྱིས་ལྟུན་སྤྱིའི་སྤྱོད་གོ་གནས་ངེས་ཅན་ཞིག་བྱེད་པ་ནི་ནང་བརྟན་རིག་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྟུན་ཁབ་མང་པོའི་ནང་དུ་ཆོས་ཆོག་སྐྱོད་ཆུང་འདྲ་མིན་བརྟགས་པས་ཡིན། ད་དུང་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་དེ་རྩལ་སྤྲུགས་ལྟུན་ཁབ་ཁག་དུ་བྱུང་བར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ནི་ཁ་འཛོམས་ཀྱི་བོད་པ་རང་གི་རིག་གཞུང་ཁྲོད་ནས་ཆོག་སྐྱོད་ལ་ངང་འཆར་ཡོངས་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་དང་། མི་རིགས་གཞན་ཡང་རང་གི་སློབ་ལུན་རིག་གཞུང་ཁྲོད་ནས་སྦྱེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་མི་ལམ་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་དགོས། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གཞུང་ཡང་འཛམ་གླིང་གིས་ལྟུན་འཛིན་དང་རིན་ཐང་གི་ཆོད་གཞི་གསར་པ་ཞིག་རྟེན་པའི་རེ་བ་ཡོད་ལ། ཡིག་སྦྱར་སྡེ་ཁག་གསར་འཛུགས་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ལྟུན་སྤྱིའི་སློག་པ་པོའི་སྤྱིངས་ཆར་སླེབས་ཐུབ་པ་དང་། ད་ལྟ་གེ་སར་སྦྱང་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་སྙན་ངག་རིང་པོས་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོ་ལག་གསར་པ་ཞིག་ལུ་མཐུད་དུ་རྒྱས་ཐུབ་པ་ཡིན་པས། ད་ལྟ་ནས་གནས་ཚུལ་འདིའི་ཐད་བཅན་སྤྱོད་གཞུང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་ཞིག་དུ་སྦྱོར་པས། བོད་ཀྱི་སློབ་བྱ་དག་གི་འཛུགས་སྦྱར་ཁོར་ཡུག་ཀྱང་ཁྱ་བསྐྱེད་དེ་ལྟུན་ཁབ་མང་པོའི་ཁྲོད་དུ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་མཐོ་རྒྱ་བས་ཞིག་འཕྱར་དུ་འཛུགས་དགོས། དེ་བས་གཞན་བོད་ཀྱི་སྤྲུགས་ལས་ཐོན་རྫས་སྤྱི་ཡོད་དང་མར། དེ་མིན་བལ་དང་ཁུལ་ཅིང་གིས་འཐག་པའི་ཐོན་རྫས་རིགས་འདྲ་མིན་ལྟུན་སྤྱིའི་ཆོང་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ལམ་ག་གསར་པ་འཛོལ་བ་དང་། ད་ལྟ་ལྟུན་སྤྱིའི་འགྲེམས་ལྟུགས་ཆེ་ཞིང་གོང་ཆོད་མཐོ་བའི་རི་དྲགས་གཙོད་ཀྱི་ཁུ་ལུའི་ཐོན་ཁུངས་གཙོ་བོ་བོད་ལུ་ཡིན་པས། ང་ཆོས་འཆོ་བ་མེད་པའི་ཆོང་ལམ་གྱི་ཐབས་ལམ་སློབ་ལུན་རིག་གནས་དང་མཐུན་པའི་སློན་མཐོན་སྦྱེད་དང་འགྲེམས་ཆོང་གི་རྣམ་པར་བརྟེན་དགོས།

དེ་མིན་ལྟུན་སྤྱིའི་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་འགྲུལ་སྒྲ་མང་སྡེ་ལ་ཏེ། དཔེར་ན། ཞབས་ཁྲོད་དང་རི་མོའི་འགྲེམས་སྟོན་གྱི་ལམ་ནས་མི་རིགས་རང་གི་ཐོན་དངོས་ཀྱི་ཆོང་ལམ་བཟོ་བ་སོགས་བྱེད་པར་འོས་ལ། གཞུང་དངོས་སོགས་ཆོག་སྐྱོད་སྤྲུགས་ཏེ་ཆོང་ལམ་ལྟར་བསྒྱུར་པ་དང་དེ་ལ་བསྒྲགས་ཅི་འཛུགས་སྦྱུབ་པ་སོགས་ཐབས་ལམ་འདྲ་མིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་སྤྲུགས་ཀྱང་དུ་བྱུང་བར་བྱ་དགོས། ལྟུན་སྤྱིའི་མིང་གྲགས་ཅན་རི་

ཆར་ཤར་ལྟ་བུ་སོགས་ཆེད་དུ་གདན་ཞུ་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་འཛམ་གླིང་
 ཞི་བདེ་དང་ཁོར་ཡུག་སྤངས་སྟོབས། མི་རིགས་མངའ་མཐུན་སྦྲུན་གྱི་རིག་གཞུང་ཞིག་ཏུ་བྱུང་
 བསྐྱུགས་བྱས་ནས་ངོས་ཟིན་དང་དང་ལེན་གྱི་པར་སྐྱུ་ལ་འདེད་གཏང་དགོས། བོད་ནི་སློགས་
 གཅིག་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྤངས་ཚུལ་མང་པོ་མ་ཉམས་པར་ལུས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་
 ཡུག་རྒྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཏཱ་ལྷ་རྒྱལ་སྤྱི་ཆོགས་སྡེ་ཁག་རིག་གནས་རྒྱེད་པ་སྤངས་སྟོབས་ཀྱི་ལས་
 ལ་བྲེལ་བཞིན་པའི་གོ་སྐབས་ལེགས་ཤོས་འདི་ཉིད་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ། འུ་ཅག་གི་སློལ་རྒྱུན་རྒྱུ་
 ཡིག་གི་རིག་གནས་དང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས། ཆ་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས། འཇུགས་
 རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་སོགས་རིག་གནས་རྒྱེད་པའི་རིན་ཐང་མཐོར་འདེགས་དང་བྱུང་སྡེ་ལ་བཏང་
 རྟེན་། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་མ་ལག་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གསར་
 འཇུགས་བྱ་རྒྱུ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤངས་སྟོབས་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་
 ལེགས་ཤོས་གིག་ཏུ་ངེས་སོ། །

བརྒྱུད་པ། མཇུག་བསྟུ་བ།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཉིང་བརྒྱུད་ཅིག་དང་། རིག་
 རྒྱལ་གྱི་དཔལ་ཡོན་ལྷ་མོ་དེ་ཅིག་ཡིན་པས། བོད་ཇི་སྤྱིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་
 རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཡང་ཉམས་པར་བྱ་མི་འོས་ལ། གལ་སྲིད་བོད་པ་རང་ཉིད་སློལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་དང་རྒྱུང་ཐག་གྲེས་ཆོ། མི་རིགས་ཉམས་སྤྱད་ཀྱི་སྤྲ་ལྷས་ཤར་བ་ཡིན་པས། མི་རིགས་
 གསོན་འདོད་པའི་སློ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱང་ནམ་ཞར་ཡང་རང་གི་རིག་གནས་ཐལ་བར་བརྟུག་མི་སྤྱིད་པ་
 ཞིག་ཏུ་ངེས་ལ། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛིན་སྟོར་སྤེལ་གསུམ་གྱི་ཆོ། བོད་
 ཅམ་དུ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་མཆར་སྤྱུག་གི་གཟི་དཔལ་འདྲེན་པའི་རྩ་ལག་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་
 བར་ཅིས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ན) ཉི་མ་འཛོེ།

ཟུང་གི་གཏམ།

༄༅། འདས་པའི་དེ་རིང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་(ནང་དོན་རིག་པ་གཙོ་བྱེད་སྤྱི་ལོ་འཕེལ་རྒྱས་དང་
འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་ཅན་དུ་དར་བྱུང་འབྱུང་བཞིན་པ་ལ་བརྟུན་ན། མི་རིགས་འདི་ནང་བརྟུན་
རིག་གནས་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱིས་
ཀྱང་ནང་ཆོས་ལ་བརྟུན་ནས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་རྒྱས་ལོན་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་དེང་
གི་དུས་འདིར་འཛམ་གླིང་ཐོག་གོ་གནས་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་ཆོད་གཞི་མཐོན་པོ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་
ནའང་། བོད་དམངས་ཁྱོད་ཀྱི་རིག་གནས་དག་ཉམས་བཞིན་པའི་སྔ་ལྟ་སྟེན་གྱི་ཤར་ཡོང་གི་
ཡོད་པ་ལྟར། བརྗོད་གཞི་འདི་དང་བརྟུན་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ང་ཚོ་སྟེ་བོད་
མི་རིགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པས་དོ་སྣང་དང་སེམས་ཁུར་མང་དུ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ང་
ཚོ་སྤྱ་ལའང་དེ་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པའི་འགན་འབྲི་དང་བདག་དབང་ཡོད་པས། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ནི་ང་ཚོའི་འཛོེ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བརྟུན་ནས་དར་བྱུང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་
ལ་བརྟུན་ནས་མི་རིགས་ཤིག་གི་དར་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡང་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་
པ་ཡོད་པ་ཡིན། དྲང་མོར་བཤད་ན། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་མི་རིགས་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ནའང་མི་ཆོག་པ་མེད། འདིར་གྲུས་མོས་ཀྱང་སྐབས་བབ་དང་བརྟུན་ནས་སློལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་དུ་དེ་དག་ལ་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་ཐབས་ལམ་ཅུང་
ཙམ་སྐོང་བར་སྤྱོད། །

གཅིག་ སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།

༡༥ མི་རིགས་ཀྱི་རང་གཞིས་མཚོན་བྱུང་པ།

བོད་ལ་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར་ན་འདྲ། གང་ལྟར་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བཅུ་ཡོད་ལ་

དེ་དག་གི་ནང་ནས་ང་ཚོ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་ཡོད་པ་ནི་ནང་ཚོས་རེད། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་
ལྟར། སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཐྱོགས་
ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས། ང་ཚོས་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཤིག་
གི་རང་གཤིས་མཚོན་པ་དང་། མི་རིགས་ཤིག་གི་རང་གཤིས་ནི་མི་རིགས་དེའི་རིག་གནས་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། རིག་གནས་དེའི་དགེ་མཚན་ཀྱང་མི་རིགས་དེ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེང་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་བྱུང་པ་ནི། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱིས་དར་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་
མཚམས་གསལ་བོ་འབྲེད་བྱུང་པ་ཡིན། དེ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་རེད་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་
ཚུབ་ཀྱང་རེད། འདི་གཙོ་བོ་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་མངོས་དབྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུའི་ཐྱོགས་ནས་
བཤད་པ་ཡིན། དེ་མིན་དུང་དམངས་སློལ་རིག་གནས་མང་པོ་ཉམས་ཀྱིན་པ་འང་དུས་རབས་
དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་རེད་ཅེས་ཁ་གཡོར་ས་ཞིག་བཅུ་མ་ནི་འགྲིག་པ་མེད་མོད། འོན་
ཀྱང་ང་ཚོའི་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་ལ་མ་སྐྱེ་བས། མར་ལ་མ་སྐྱེ་བས། བར་ནས་ནད་པ་
མགོ་འཁོར་ཞིག་གི་རང་གཟུགས་ལས་ཅི་ཡང་མཐོང་དཀའ་བ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་འང་
བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་མོ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན།

༡༥ མི་རིགས་རང་གི་ཁེ་ཕན་སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་བྱུང་པ།

མི་རིགས་རང་གི་ཁེ་ཕན་དང་མཉམ་དུ་རིག་གནས་སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བ་དང་། དྲང་
མོར་བཤད་ན། སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་བྱུང་བ་ཚོའི་ཁེ་ཕན་ཀྱང་འགྲུབ་སྟངས་བཅུ་དེད། ལར་ནས་གལ་
བོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་རང་ལ་འཛོལ་འོས་པ་དང་རང་ལ་དབང་ཆོག་པའི་བྱ་དངོས་དག་རྒྱ་
འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་པ་དང་བསྟར་ནས་ཁེ་ཕན་ཀྱང་འཛོལ་དགོས་པ་དང་། མི་རིགས་ཤིག་
གི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་གསོན་གནས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་མི་སྤྱི་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་བསྟར་
ན་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཁེ་ཕན་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ཁེ་ཕན་བསྐྱུད་རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བ་ནི། འདིར་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་“མི་རིགས་ཤིག་གི་བདག་དབང་སྤངས་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ནི་མི་རིགས་དེའི་
རིག་གནས་དང་ཤེས་ཡོན་པར་བྱུག་ཡོད།”ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་བཞིན། མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་
ཡང་ཤེས་ཡོན་པའི་སྤེལ་རྒྱ་ལས་ཡོད་པ་དང་ཤེས་ཡོན་པས་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་
མཁོ་རེད་ཅེས་བཤད་ཆོག་པར་སྟེ།

གཉིས་པ། སློབ་ལྗན་རིག་གནས་ལྗན་འཛིན་གྱི་དཔེ་དེབ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

༡༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་དགོས།

དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཚུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་སྒྲོག་ཆས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས་གར་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་གནས་སྤངས་དང་། འཚོ་བའི་འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་གས་ལམ་སང་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་ཐོས་ཐུབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་ཚུལ་མཐའ་དག་སྤྲོ་གསང་གི་རྒྱས་པ་ཏ་ཅང་ཚུང་བའི་དུས་སྐབས་ལ་སྒྲེབས་ཡོད། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ནས་གཞིན་སྤྱི་ས་མང་པོས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སྟེགས་འདོད་དང་དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་སེམས་ཁམས་ཤིག་ཡོད་དགོས་པར་བསམས་ནས་མི་རིགས་རང་གི་བྱང་ཆོས་མཛོན་པའི་སློབ་ལྗན་རིག་གནས་མང་པོ་སྤྲོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྐད་ཆ་ཡུང་གསུམ་པ་ཞིག་བཤད་པ་དང་ཆ་ལུགས་ཡན་གར་བཞིག་བཙོས་ནས་མགོ་བོ་དགྲེ་དགྲེ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། རེད་ལ། བོད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སམ་མི་རིགས་རང་གི་བྱང་ཆོས་མཛོན་པའི་འབྲུང་རྩ་དེ་སློབ་ལྗན་རིག་གནས་རེད། སློབ་ལྗན་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཁ་དོག་ཟེར་ན་འདྲ། གང་ཏྲ་མི་རིགས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་བྱང་ཆོས་དེ་རྟེན་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ལ་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་བ་ཡར་ཞོག་རང་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནས་ཕྱི་ལ་ཡུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཙོ་བོ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མ་འཆམ་པ་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མ་ཤེས་པ་རེད། ང་ཚོའི་ལྷ་ས་ནི་ཁ་ཐུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཡིན་པས་བཟང་ངན་གྱི་དཔྱེ་བ་བགར་མ་ཤེས་ན། ཤུགས་རྒྱུན་ངན་པ་ཅི་རིགས་ཐེབས་ཀྱི་ཡིན་པ་སྒྲིས་མེད་རེད། དེར་བརྟེན་སྤྱི་ཚོགས་གཞི་ལ་བཞག་ནས་གནས་ལུགས་ཤིག་འཛོལ་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་སྤྱི་གས་ལ་འགན་ཁུར་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་འདོད་སྒྲོ་དངོས་དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ནི་ང་ཚོའི་འདོད་སྒྲོ་འང་རེད། དེར་བརྟེན་ཚུང་ས་ནས་དཔེ་བཞག་ན། བོད་ཡིག་མཉམ་ཆས་དང་སྒྲོག་དུ་ལ་ཆོག་མཛོད་སྤྱི་གས་ངས་པར་དུ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལ་འང་ཡན་བདེ་བསྐྱུན་ཐུབ་པ་ཡིན།

༢༽ ཁང་པ་དང་གྲོན་ཆས། (བཟོ་རིག་ལག་རྩལ།)

མི་རིགས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་དེར་ཐུན་མིན་གྱི་བྱང་ཆོས་རེ་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་པར་

པོད་རང་ལ་མཆོན་ནའང་སྒྲ་མོ་ནས་ཁང་པའི་མངོས་བཀོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་འབྱུང་བོན་རང་བཞིན་
ཅན་ཞིག་རེད། དེ་ལ་སློབ་ཀྱིན་གྱི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་དང་། འཕེལ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་
སྒྲར་ལས་རྗེ་ཆེད་དུ་གྱུར་ཡོད།

རེད་ལ། སློབ་ཀྱིན་རིག་གནས་མེད་ན། མི་རིགས་ཤིག་གི་སློབ་བས་དང་མ་འོངས་
མདུན་ལམ་ཟེར་བ་སོགས་ཅི་ཡང་སྟོན་ཀྱི་མེད་ལ་རིན་ཐང་ཡང་མེད། སློབ་ཀྱིན་གྱི་ཀྱན་ལ་བརྟེན་
ནས་ལག་རྩལ་སོགས་སྤྱི་དངོས་པོ་བཟོ་སྐྱོན་ཡར་བྱས་ལ་འགྲོ་ཡི་ཡོད་པ་དང་། པོད་ལ་པོད་རང་
གི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པའི་ཁང་པ་དང་བྱོན་ཆས་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སློབ་ཀྱིན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཟེར་
ནས་ཆུད་རྩིང་མཁུགས་འཛིན་བྱེད་མི་རུང་བ་དང་། ལྷག་པར་དེད་གི་དུས་འདིར་ཀྱན་འཛིན་
དར་སྤེལ་དང་དུས་རབས་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ཀྱི་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་མིན་དེད་གི་བྱོན་ཆས་
རིགས་འགའ་ཤས་ལ་སྟོད་ཡོད་ཀྱང་སྤྲད་མེད། ཡང་ན་སྤྲད་ཡོད་ཀྱང་སྟོད་མེད་པ་དེ་འང་མཐོང་
ཀྱི་འདུག དང་མོར་བགད་ན། དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་འདྲ་བོ་ཡིན་ཡང་དེ་ནི་སློབ་
ཀྱིན་གྱི་རིག་གནས་དང་ཁ་ཐག་རིང་དུ་བྱུང་སོང་བ་རེད་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་མང་དུ་སོང་ན་མི་རིགས་
ཀྱི་སློབ་ཀྱིན་རིག་གནས་ཉམས་འགྲོ་བ་དང་། སློབ་ཀྱིན་རིག་གནས་མེད་སོང་ན་སྤྱི་ཞིག་གིས་
ང་ཚོ་ལ་རིན་ཐང་སྟེར་རམ། ཁང་པའི་རིག་གནས་ནང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ བཟོ་སྐྱོང་སྤྲད་ མཆོན་
དོན་སོགས་མི་རིགས་རང་གི་བྱུང་ཆོས་མངོན་པའི་རྣམ་པ་ཀྱང་ཆེ་མོད། དེང་སང་ཁང་པའི་རིག་
གནས་དང་བྱུང་ཆོས་ཟེར་བ་མ་ཤེས་པར་དཔེ་ཅུང་དང་དབྱིབས་ཅུང་གི་ཨར་འདམ་གྱི་ཁང་པ་(ལྷ་
ཁང་།) མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག་པར་བརྟེན་ན་ཡིད་ཡུལ་པའི་གནས་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོར་ཡུག་
དང་སྤྱི་ཚོགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བར་གཞིགས་དགོས་ཆེ་དེ་ཆོར་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་རེ་ཡོད་
པ་ཤེས་ཐུབ། མི་རིགས་ཤིག་གི་གནས་བབ་དང་རིག་གནས་ཤིག་གི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་འོག་
མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པར་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་ཆ་མང་དུ་འདྲེས་པ་བདེན་ཀྱང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
ངོས་དང་བྱུར་ནས་སློབ་ཀྱིན་གྱི་རིན་ཐང་ཤེས་མཁན་ཉུང་དུ་འགྲོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན།
མ་གཞི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ཉིན་རེར་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཀྱིན་པའང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་ང་ཚོའི་
འདོད་པ་ཆ་དགས་པས་རེད། དེ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་འགྱུར་འགྲོས་ཆོས་ཉིད་ལས་མ་འདས་པའི་
ཀྱན་གྱིས་ང་ཚོའང་དེའི་རྗེས་སུ་ཀྱུགས་པ་སྟོམས་དུ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་མི་རིགས་རང་གི་བྱུང་

ཆོས་ནི་མི་རིགས་རང་གི་འཆོ་གནས་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས། ཏུས་དང་
ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་ཁང་པ་དང་གྲོན་ཆས་ནི་མི་རིགས་
ཀྱི་ངོ་རྒྱུས་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པའི་གསུང་ལས་ཡང་ཡང་བློས་བྱུང་པ་ལྟར། མི་རིགས་རང་
གི་བྱང་ཆོས་འཛིན་མི་ཉན་ལ་མི་རིགས་རང་གི་ངོ་རྒྱུས་ཀྱང་བརྒྱལ་བ་མི་རུང་། མ་གཞི་གསར་
བཟོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྩ་བའི་བོད་རང་གི་བྱང་ཆོས་དང་རིང་དུ་འགྲོ་
མི་རུང་། ཁང་པ་དང་གྲོན་ཆས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་བཟོ་ལྗེ་ཅི་འདྲིའི་འགྱུར་རུང་རྩ་བའི་བོད་རང་
གི་བྱང་ཆོས་ཀྱི་ནམ་པ་འདོར་མི་ཉན་པ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་།

༡༥ ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས། (ཡ་རབས་སྦྱོང་བཟང་།)

ཡུལ་སྲོལ་དང་གོམས་གཤིས་ནི་མི་རིགས་རང་གི་འཆོ་གནས་རང་འཆོམ་པའི་ལྟ་བ་དང་
ཡ་རབས་སྦྱོང་བཟང་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རིགས་མང་པོའི་ནང་
ནས་བོད་མི་རིགས་འདི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡིན་པའང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་“མི་རིགས་ཆང་
མར་མི་རིགས་རང་གི་བྱང་ཆོས་རེ་ཡོད་ཀྱང་བོད་ལ་མཚོན་ན་གཞན་དག་དང་མ་འདྲ་བར་ཡ་རབས་
སྦྱོང་བཟང་གི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བ་ཡིན།” ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། མི་རིགས་རང་གི་ཡུན་རིང་འཆོ་གནས་ཁྲོད་ཀན་ལ་བཀུར་བ་དང་གཞིན་ལ་
གཅེས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་གནས་ལུགས་རེ་རེར་རིན་ཐང་དེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དང་། འདིར་
གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་དེ་དག་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གོ་གནས་གལ་ཆེན་བཟུང་ཡོད་པ་དག་ལ་རིན་ཐང་ཞིག་
སྦྱོལ་འདོད་པ་ཡིན། སྤྱིར་བོད་ལ་མཚོན་ན་རྒྱུང་ས་ནས་ཡུལ་རེ་རེ་སྲོལ་དང་ལུང་རེ་རེ་རྒྱ་ཞེས་
བཤད་སྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར་བོད་རང་ལ་གོམས་སྲོལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད། ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་ཆོས་
དང་རིག་གནས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་གོམས་སྲོལ་ནི་ད་གཟོད་མི་རིགས་རང་
གི་གོམས་སྲོལ་ཉག་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་བྱང་ཆོས་ཀྱང་དེས་མཚོན་པ་ཡིན།
དེར་གི་ཏུས་འདིར་གཞིན་སྒྲེས་ལ་ལས་བོད་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ལ་རྒྱུང་ས་དད་ཀྱི་ཆ་འདྲེས་ཡོད་པ་དང་
ཡ་རབས་སྦྱོང་བཟང་གུས་འདུད་རྒྱུན་ཆད་ནས་བྲན་གཡོག་གི་ནམ་པའི་འོག་གནས་ཡོད་རབས་
སོགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱོད་བཞིན་པ་ནི་དོན་དངོས་ཐོག་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་ཐེབས་
ཆེ་བ་དང་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུང་གཞི་ཡང་མེད་སོང་བས་ལན་པ་དང་། ལྷག་པར་རིག་གནས་

ཀྱི་འདྲ་ཤེས་སམ་གོ་དོགས་ཤིག་རྒྱུད་ལ་མེད་སོང་ན་རྒྱ་མཚན་ཡོད་མེད་དང་གནས་ལུགས་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟ་བུར་འུར་སྒྲིག་བྱེད་པར་ཁག་ཁྱོན་ནས་མི་འདུག་སྟེ། བོད་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་ནི་དེར་གི་བྲིམས་ལུགས་དང་འདྲ་མཚུངས་སུ་གནས་པ་འདྲ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་“གཞན་གྱི་འདུན་མར་སེམས་ཁུར་དང་བཅི་བཀྱར་མ་བྱས་ན་ཁྱོད་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བ་ལྟ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་ཐོག་ལ་འདྲ་སྟེ་ག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁུར་པོ་ལྗོད་མོ་ཞིག་འབབ་ངེས་ཡིན།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་ལ་སེམས་ཁུར་དང་གཞན་ལ་བཅི་བཀྱར་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་འདི་དང་བདེ་ན་སྟོམས་སྒྲིག་གི་སྦྱོར་ཆོགས་ཤིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད།

༤༥ མི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་དེ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་ཐོག་ནས་མངོན་དགོས།

མི་རིགས་ཤིག་གི་ཐེང་དུས་དེའི་བྱེད་ཆོས་གཙོ་བོ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐོག་གནས་ཡོད་པ་དང་། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེད་ཆོད་དང་དགོས་མཁོ་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལ་ལ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། ལ་ལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཞན་གྱི་རོ་བོར་འགྱུར་གྱིན་ཡོད་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་དྲུག་མཚམས་ཀྱི་ལུ་ལུ་རེར་འགྱུར་གྱིན་ཡོད། མ་ཟད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ཟེར་བ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཟེར་བ་སོགས་ཅི་ཡང་མེད། ལྷག་པར་དེར་གི་དུས་འདིར་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱུད་འཁྱུ་བོའི་གནས་ཚུངས་དོན་གྱི་རྣམ་པ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་དང་བསྟུན་ནས་མི་ཆང་མས་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་འཆར་གཞི་སོགས་ཀྱང་སྟོམས་སྒྲིག་བྱེད་དཀའ་བའི་ཆད་ལ་སླེབས་པ་རེད། ལ་ལས་ཟ་མ་དང་ཁྱོན་ཆས་ཁོ་ནར་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ཆད་གཞི་འཛིག་གི་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཁ་བྱག་གི་དགོས་མཁོ་ཙམ་རེད། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་ནས་ཀྱང་མི་རིགས་དང་མཉམ་གསོན་མཉམ་གཤིབ་མཁན་ནི་ནང་དོན་རིག་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན། དེ་ནི་ང་ཚོའི་མཐར་ཐུག་གི་དབུགས་དབྱུང་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་བོད་མི་རིགས་དང་མཉམ་གསོན་ཡོང་བུ་ལ་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཤེས་དགོས་པ་དང་། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་རང་གི་མཐར་ཐུག་གི་འཆོ་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་དུ་ལྷ་མ་འོངས་གསུམ་གྱི་འཆོ་བའི་བྱོད་ཐིག་དེ་རྟོག་བྱུང་ལ། མི་རིགས་རང་གི་མདུན་ལམ་ཡང་དེའི་སྤེངས་ནས་ཆོད་དཔག་བྱེད་བུ་ལ་པ་ཡིན། ང་ཚོས་དཔེ་རྒྱུད་ཞིག་གི་སྤངས་ནས་བཤད་ན།

བོད་གངས་ལྗོངས་ནི་སྐྱུ་གར་གྱི་ཕ་ས་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་མི་རིགས་རང་གི་བྱང་ཆོས་མངོན་པའི་
སྐུ་དང་། གར། འབས་བྱོ། འགས་འབྱེད། སྒྲོར་གཞས་སོགས་ནམ་གངས་མང་དུ་ཡོད་པའང་
བོད་རང་གི་སྐྱུ་ཙལ་གྱི་བྱང་ཆོས་ཤིག་རེད། བྱང་ཆོས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རིགས་རང་
གི་དགའ་སྦྱོར་ཆགས་སྤང་གི་བསམ་འདུན་མཚོན་པར་གྱེད་པ་དང་། མི་རིགས་འདི་སོས་དལ་བག་
ཐེབས་ཀྱི་ཞི་བདེ་ལ་རོལ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་དང་། ང་ཚོའི་གཤེས་རྒྱུད་ལའང་ཞི་བདེ་དང་འཆམ་
མཐུན་གྱི་ལ་རབས་ནམ་དག་གི་སེམས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་བརྟན་ཡོད།

“༥༥ སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་ཐག་ཉེ་བར་གཏང་དགོས།

དེར་སང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁ་ཐག་གིས་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ལ་དོ་སྣང་དང་གདེང་
འཛིག་དེ་ཙམ་གནང་གི་མེད་པའི་གཅིག་བྱས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་ཤིག་ཡིན་སྲིད་མོད།
འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་ཐག་ཉེ་ཅུ་གཏང་དགོས་པ་ཁ་ཆ་དགོས་
གཏུགས་ཀྱི་བྱ་གཞག་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ། དེར་སང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཟ་མ་དང་བྱོན་ཆས་སོགས་
གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱིན་པ་དང་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་དང་ཁ་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་ཆོར་
སྤང་རྒྱུ་མར་ཡོང་གི་འདུག དེས་ན་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་འདི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་ཐག་ཉེ་ཅུ་གཏོང་
བ་ལ། ཆོས་ལུགས་(ནང་བརྟན་ལ་གོ) དང་སྒོ་བ་གསོ། རྟེན་ཡིག་གསུམ་ལ་བརྟེན་དགོས། དེས་
ན་ཆོས་ལུགས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་རེད་ལ་ཆོས་ལུགས་དང་མིས་ནི་མི་སྤྱིར་གྱི་འདོད་སྒོ་
རེད། ཡིན་ནའང་ལ་ལས་ཆོས་ལུགས་རང་ཉིད་གང་ཞིག་ཡིན་པར་ཡོད་འཛིག་མི་གྱེད་པར། གཞན་
ཀྱི་ཇེས་འབྲངས་ནས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཁ་གཏོང་བའི་དུ་ཅང་མི་འོས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱབ་ཚུགས་པར་
མཚོན་ན་ཆོས་ལུགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་ཉམས་ལེན་གྱེད་ལ། རང་ཉིད་
ཀྱི་ཅ་བའི་ལངས་ཚུགས་དུ་ཅང་བརྟན་པོར་ཉར། དགོད་བྱོ་བ་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆོས་
ལུགས་ཀྱིས་འབྲིག་གི་མེད་ཚུལ་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱས་པས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མིངས་དད་ཀྱི་སེམས་
པ་ཤུགས་ཆེ་ཅུ་དར་ཚུལ་སོགས་བསྐྱགས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་འདིར་སྤྱུག་བསྐུལ་གྱི་ཐུན་པ་བཟབ་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོས་ལུགས་བྱང་བའང་དོན་དངོས་རེད། ངས་དཔེ་ཞིག་བཞག་ན། ང་ལ་གྲོགས་
པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ནི་ཤེས་ཡོན་པ་ཞིག་རེད། ཁོང་གིས་ནམ་རྒྱུན་ཆོས་ལུགས་ལ་ཁ་གཏོང་བ་
དང་། སྤྱག་འཆལ་བ་དང་སྒྲོར་བ་རྒྱག་པ་ནི་དུས་ཚོད་འབྲེ་ལྷག་དང་མི་ཆེ་སྤྱིད་པོ་ཞིག་བསྐུལ་

མ་ཤེས་པར་སྒྲུབ་ཀྱིན་ཡོད། ཉིན་ཞིག་ཁོང་ན་ཆ་ཞིག་གིས་རྒྱུན་པས་རྒྱ་བཀའ་ཤས་རིང་ཕྱག་འཆའ་
བ་རེད། དེའི་རྒྱུ་ནས་ལག་པར་སྒྲུབ་བཞིན་པ་ལྟར་ནས་འགྲོ་གི་འདུག མ་གཞི་འདི་དཔེ་འཛིན་
ཅམ་ཡིན་ནའང་འདིའི་ཐོག་ནས་ཕྱག་འཆའ་བཞིན་པའི་ཉེན་ཆས་མང་བ་དང་མིའི་འཕྲོད་བསྟེན་
དང་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པ། ང་ཚོའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་ཐང་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་
ཐོག་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ང་ཚོ་དང་ཁ་ཐག་ཉེ་བ་ཡོད་པ་མཆོཅན་ལ། ང་ཚོས་འབད་བཅོཅན་
བྱས་ན་འབས་བྱ་ཞིག་ཡོད་པའང་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན། སློབ་གསོའི་ནང་དུ་འང་ང་ཚོའི་ཡ་རབས་
སྦྱོང་བཟང་དང་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་ཡོང་བའི་བོད་པའི་རྣམ་དག་གི་དགེ་སེམས་གིག་
ཡོད་པ་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་པ་མས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་ནང་བོད་རང་གི་དྲི་མ་མ་ལལ་བའི་
ཀྱན་སྦྱོང་ལམ་སྟོན་གྱི་སློབ་གསོ་སོགས་ཡོད་པ་ཡིན། ང་ཚོའི་སློབ་གསོ་དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་
ན་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་སོགས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ལ། གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་ཚུལ་
དུ་གནས་ཡོད། རྒྱུད་ཡིག་ནི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དང་རྒྱུད་ཡིག་ལ་བརྟེན་
ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཆོན་འཕྲོ་བ་ཡིན། དེང་སང་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཁོང་རྒྱུད་ཡིག་གི་རྣམ་པ་མཐོར་འདེགས་གཏོང་གིན་ཡོད་པ་ཆང་མས་
ཤེས་གསལ་རེད། དེས་ན་རྒྱུད་ཡིག་གི་རྣམ་པ་ནི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་སྤེལ་གྱི་འགག་
རྩའང་ཡིན། ང་ཚོས་ཕན་གནོད་ལས་ཕན་པ་གཙོ་བོར་འཛིན་དགོས་པ་དང་། ཡོད་པ་འཕྲེལ་
རྒྱས་སུ་གཏང་དགོས་པ་ཡིན།

༥༥ སློལ་རྒྱུན་ལ་སློལ་རྒྱུན་གྱི་འདུ་ཤེས་གིག་གི་ཐོག་ནས་མི་ལྟ་བུར་དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དགོས་
མཁོ་ཡོད་མེད་སོགས་གཤམ་ཆེར་འཛིན་པ།

ང་ཚོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་སློལ་རྒྱུན་གྱི་འདུ་ཤེས་(བསམ་སྒྲུབ་ཉིང་པར་ཟེར།) སྤངས་
ནས་ལྟ་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནང་དུ་རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ཆ་མེད་པ་མ་རེད།
ང་ཚོས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ནམ་ཡང་སློལ་རྒྱུན་གྱི་ཡོལ་བའི་ཕག་
ནས་བསྐྱེད་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པ་དང་ང་ཚོའི་འདོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐབས་མེད་
ལ། སློལ་རྒྱུན་གྱི་དགེ་མཆོན་ཡང་མཐོང་དཀའ་བ་ཡིན། ལཱ་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གང་
ཡིན་རུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཞིར་བཟུང་ནས་དར་སྤེལ་དུ་གཏོང་དགོས་པ་གཤམ་ཆེར་འཛིན་

ཀྱི་ཡོད། གང་ལ་ཞེ་ན། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་དག་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནས་ཐོན་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། སྤྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱི་སྤོང་ཆ་དེ་བསྐོར་དགོས་པ་སྤྱོད་མེད་ཐོག་དེ་དུང་
སྤྱི་ཚོགས་ལེགས་པའི་སྤྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་དགེ་མཚན་མི་ཉུང་བ་རེ་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་
ཡིན། འོན་ཀྱང་འགའ་ཤས་ཀྱིས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ང་ཚོ་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཚུགས་ཐག་དང་
རྗེས་ལུས་ཀྱི་ནམ་པ་བསྐྱར་མ་བྱུང་བ་འདི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གཡུག་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལ་
བརྟུས་ན། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མ་སྤངས་ན་ང་ཚོ་ལ་འོད་སྤོང་གི་མདུན་ལམ་ཟེར་བ་དང་དུས་
རབས་གསར་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འགྲུབ་པར་རེ་བ་མེད་ཟེར་བ་འདྲ་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་དངོས་
སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་ཉམས་དམས་སུ་བཏང་བའི་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་མེད། སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་རང་གི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཏུ་གྱུར་ཟིན་པས། གལ་སྲིད་ཁྱོད་
ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཞིར་བབྱང་ནས་ལེགས་པའི་སྤྱི་ཆ་བྱེད་ཀྱང་དགོས་པ་
ཡིན། ཡིན་ནའང་དོན་མེད་ལུང་སྟོག་གིས། གཡུག་གོ་ཟེར་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་
མཐུན་ལམ་སོགས་ལ་འགན་མ་ཁུར་བ་དང་སྤང་མེད་བཞག་པ་ཡིན་པས། ལངས་སྤྱོགས་དང་
དམིགས་ཡུལ་ཞིག་པར་ཞོག ལག་ཏུ་སྦྱུ་གུ་འཆང་བའང་དོན་མེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། མ་
གཞི་སྲོལ་རྒྱུན་ནི་ང་ཚོའི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བརྒྱུད་ནས་བར་མ་ཆད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་
ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། གལ་སྲིད་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐུན་སུ་མ་ཚོགས་
པ་འདི་དག་མེད་ན་བོད་མི་རིགས་ལ་འང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། འཛམ་གླིང་དུ་ཡུན་
རིང་གནས་བྱུང་མིན་ཀྱང་བཤད་ཆོད་དཀའ། ངས་འདིར་བཤད་འདོད་པ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྲོལ་
རྒྱུན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་རྗེས་སྟེན་མི་དགོས་ཟེར་གྱི་མེད་ལ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་དགེ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་བརྟན་བརྩིང་ཡོང་བར་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད།
ང་ཚོ་སུས་ཀྱང་གལ་མ་ཉམས་འདི་མ་ཉམས་པར་མི་རིགས་འདི་སུ་མཐུད་འཛམ་གླིང་རིལ་བུ་འདིའི་
སྤང་འཆོ་གནས་ཡོང་བར་བྱེད་འདོད་པ་ལས། ཁ་ཆག་སྒྲ་རལ་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་གྱོད་ག་
ལ་འདོད་མི་འདོད་དོ། དེས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་དགོས་
པའང་དུས་ཀྱི་དགོས་དབང་དང་དེང་གི་བོད་མིའི་བསམ་འདུན་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཟད།
ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་བསམ་སྟོན་གྱོད་དགོས་པའི་དུས་ལའང་བབ་ཡོད་དོ། །

མཇུག་གི་གདམས།

གོང་དུ་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཟིན་མོད། འོན་ཀྱང་
 དང་ཐིག་གམ་ཁེ་གཙང་ཞིག་ཡིན་མིན་བདག་གིས་ཀྱང་བཤད་དཀའ། གང་ལྟར་ད་ཐེངས་གོ་སྐབས་
 འདི་བརྒྱད་ནས་སེམས་ནས་བཤད་འདོད་པའི་སྐད་ཆ་ནམས་སྟེ་གསང་མེད་པར་བཞིན་ཡོད། མ་
 གཞི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སྒྲོར་གྱི་དབྱུང་གཞི་དང་དབྱུང་ཚུལ་བྲིས་ཡོད་པ་ཉུང་བ་དང་། སློལ་
 རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་བཞིན་མཁན་ཡང་ཏ་ཅང་དཀོན། བདག་གིས་དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་
 འདི་བཟུང་ནས་རང་གི་འཛིན་ཐང་དང་གེས་ཚད་ལ་མ་བཞུས་པར། སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་
 དགེ་མཚན་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་སྒྲོར་ལ་ཅུང་ཟད་བཞིན་པ་འདིར་ལེགས་ཉེས་ཅི་ཡོད་ནམ་དབྱེད་
 ཡངས་པའི་དབྱུང་འདེམས་པ་ནམ་པ་དང་བྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོག་པ་པོ་ཚོར་གོ་སྐབས་ཏུ་ཕུལ་བ་ལགས།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་སློག་པ།

ད) བོན་རྒྱ་བསྟན་འཛིན་རབ་རྒྱས།

༡༡། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་དེ་མེ་ཏོག་ཅིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་འདམ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པའི་པལ་ལྷ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་པའི་པ་ལས། གཤིན་ཇི་སྐྱོ་དུང་ལ་བལྟ་དེ་ཁའི་སྐྱོང་སྤྱུག་མའི་སྐྱོང་འདྲིའི་མེ་ཏོག་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡིན་མི་འོས།

༡༢། རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བསམ་སྒྲོ།

རིག་གནས་གསར་རྒྱུ་གང་ཞིག་སྐྱེད་ནའང་དེའི་བསམ་སྒྲོ་མ་སྐྱེད་བར་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོར་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ལ་འདོན་ན་མི་ཤེས། དེའི་ཕྱིར་སློན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་བ་དག་གིས་ཀྱང་རིག་གནས་སྐྱེད་པའི་སྐབས་མང་ཆེ་བར་བསམ་སྒྲོའི་ཆ་ནས་དབྱེ་སྐྱེད་བྱས་ཏེ་དགེ་སྦྱོར་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད། ད་དུང་རིག་གནས་ནི་བྲབ་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་ཏེ་ཅང་གི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་ན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ལོར་བོན་པའི་དབྱིན་ཇིའི་མཁས་པ་ཐེད་ལེས། “རིག་གནས་ཞེས་པ་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། དད་མོས། སྐྱུ་ཅལ། ཀྱུན་སྦྱོང་། བཅའ་ཁྲིམས། ཡུལ་སློལ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གྲུབ་ཆར་གྱར་པའི་མི་རྒྱུས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་དགོས་པའི་རིགས་དང་། དང་དུ་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱས་སྒོ་བས་དང་གོམས་སློལ་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་བཅས་པའི་འདུས་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་”ཞེས་ངོས་འཛིན་གནང་ཡོད།

དེ་བཞིན་རིག་གནས་ཀྱིས་མི་རིགས་བརྒྱུད་ཅིང་། མི་རིགས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་བསྐངས་པས། མི་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ངོ་མཆར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ཞིབ་འདུག་པ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཇི་སྟེ་ས་རྒྱ་ཆེ་ས་དང་གཏིང་ཟབ་ས་ནས་ཞུགས་ནའང་རིག་གནས་ནི། མི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་སྤོང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཏན་གཏན་དུ་གནས་ཤེད་དང་། མི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱུ་བསྐངས་ནས་གསོག་འཛིན་བྱས་པའི་གཏན་ཁེལ་རྒྱུ་ཆགས་ཀྱི་ཚམ་པོ་འདི་ལས་བཞུགས་ཐུབ་མེད།

འདི་ལྟར་བསམ་ཆོ་ཞིག་བཏང་ན། མིའི་ཀུན་སྡོད་དང་། འཆོ་བ་རོལ་སྤངས། ཕྱིའི་
དཔལ་འབྱོར་དང་ནང་བསམ་ཆོའི་ཡོངས་སྡོད་ཆ་ཆང་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་ཆོ་དང་ཤུགས་རྒྱུན་
ལ་འབྲེལ་ཡོད། དེ་དག་ལ་དགེ་ཡན་བྲལ་བའི་རིག་གནས་དག་ནི་མེད་མེད་ཀྱི་རིག་གནས་ཤ་སྟག་
དང་། མིའི་ཀུན་སྡོད་དང་འཆོ་བ་རོལ་སྤངས་བཅས་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་བསྐྱུན་པའི་རིག་
གནས་དག་ནི་དུས་ནམ་ཡང་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་རིག་གནས་ཤ་སྟག་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལྟར་བསམ་ཆོ་ཞིག་བཏང་ན། གཤོད་མའི་རིག་གནས་དང་། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས།
དེང་རབས་རིག་གནས་སྟེ་རིག་གནས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཆེན་མོ་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་མོས་ཙམ་གྱི་
མི་སྡེ་ན་པ་དག་གི་དྲུངས་ཞེན་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་སྟེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གལ་ཆེ་བ་ཡིན།
༡༥ རིག་གནས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་བ།

རིག་གནས་ཞེས་པ་འདི་སྡོན་ཆད་ལྟ་ཡིས་དབང་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། བར་དུ་དཔལ་འོས་
དབང་དུ་བསྐྱུར་བ། ཐ་མར་མིའི་ཆོགས་སྟེ་ཡིས་དབང་བསྐྱུར་བ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་སྤྱི་སྤྱིང་
མཁས་པ་དག་གིས་ལྟ་ཡི་དུས་རབས་དང་དཔལ་འོས་དུས་རབས། མིའི་དུས་རབས་ཞེས་ངོས་
འཛིན་བཞིན་ཡོད། འདི་ལ་དོན་གྱིས་བཟུས་ན་ཡིད་མི་ཆེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སྤྱི་ཆོགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་རབས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ན་རིག་གནས་དབང་བསྐྱུར་གྱི་གནས་
བབ་ནི་དངོས་གནས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་མི་རེ་རེ་ལའང་དུས་རིམ་འདི་ལྟར་སྐྱར་
ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། ལྟག་པར་རྒྱབ་སྤྱོད་མཆོད་ཉིད་རིག་པ་བ་ཆོས་དུས་རབས་འདི་གསུམ་པོ་
ཆོས་ལུགས་དང་། རྩོམ་རིག་ཆབ་སྲིད། ལྷ་རྩལ། ཐ་ན་མི་སྡེར་རེ་རེ་ལའང་དུས་རིམ་འདི་
གསུམ་པོ་བཀོས་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་སྡོན་གྱི་དུས་རབས་དགུ་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་བྱང་པའི་རྟོ་མེར་homer ཀྱི་དཔལ་
འོས་སྟན་རྩོམ་རིང་མོ་(IliadH-P-Odyssey གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད། Iliad ལེའུ་ ༢༤ དང་
ཆོག་རྒྱང་ ༡༥༦༧༩ ཡོད། Odyssey ལ་ལེའུ་ ༢༤ དང་ཆོག་རྒྱང་ ༡༢༡༡༠ ཡོད། རྩོན་
བསྐྱོམས་ལེའུ་ ༤༩ དང་ཆོག་རྒྱང་ ༡༢༥༠༩ ཡོད།) ཟེར་བའི་སྐད་གྲགས་ཅན་དེས་ལྟ་སྦྱང་
གི་བརྗོད་བྱ་རིལ་གྱིས་དྲིལ་ནས་རྩོམ་རིག་གི་ངོ་བོར་བསྐྱུར་ཡོད་པས་དུས་རབས་ཀྱི་དབྱེ་མཆོམས་
ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བཞིན་ཡོད།

འདི་ནི་བརྗོད་བྱ་གཅིག་གི་སློབ་པ་སྤྱི་མི་ལྷ་མོ་ Helen ལགས་དཔལ་པོ་ Achilles
དང་དམག་དཔོན་ Agamemnon སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུན་ལེན་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་པན་
ཚུན་གྱི་ཚོད་རྒྱུ་ལ་ཁྱུར་པའི་རྒྱལ་རྒྱུས་བཤད་བྱས་པའི་དཔལ་ཚོམ་རིང་མོ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་
ང་ཚོའི་ཁྱིམ་སྤྱང་ནང་སེང་ལྷ་མ་འབྲུག་མོ་ཚོད་ལེན་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་རྟོར་ཁྱིམ་གཡུལ་འབྲུག་
དང་ཤིན་ཏུ་འབྲས་འདི་དག་ལས་དཔལ་པོའི་དྲུས་རབས་ཟེར་བ་དེ་ང་ཚོར་དོན་སྤྱི་རགས་རིམ་
ཞིག་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མི་ཤེ་ཤེ་ལའང་རིམ་པ་གསུམ་བཞི་སྤྱི་ཚུན་བཤད་ཀྱིན་ཡོད།
དཔེར་ན། དང་པོ་སློབ་ཀྱི་ཆ་མེད་ཆོས་མི་ཤེ་ཤེ་ཞིག་འདོད་ན་དུ་བ་ལས་བད་གཞན་སྤྱི་ཚུན་མི་ཤེ་ཤེ་པའི་
བྱིས་པ་དམར་འབྲར་གྱི་གནས་སྐབས་དེ་ཆེས་དྲངས་གཙང་ལྷ་ཡི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་དང་། དེ་
ནས་འདི་གས་པ་ཅི་ཞིག་བྱུང་ནའང་སྐབས་མཐར་ཐུག་རང་གི་ཨ་མར་བྱེད་ཅིང་ཨ་མ་ལས་ལྟ་ག་
པའི་དཔལ་པོ་གཞན་མི་འཆོལ་བའི་བྱིས་པའི་དྲུས་སྐབས་དེར་དཔལ་པོའི་དྲུས་སྐབས་དང་། དེ་
ནས་རང་གི་བསམ་མཛོད་བཏང་ནས་བྱ་བ་སྐྱབ་རྒྱས་པའི་གནས་སྐབས་དེར་མིའི་དྲུས་སྐབས་ཞེས་འབྲུག་
པ་ཡིན། དེ་བཞིན་བསམ་མཛོད་ལ་དཔེ་ལྡན་ཆེས་ཆུང་དང་པོ་བསམ་མཛོད་རང་ཡིན་ལ། བར་དུ་ཤེས་
རིག་ཐ་མར་བད་འཕྲིན་གྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་ངེས་པ་ཡིན། འདི་ལྟར་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དཔེར་བྲངས་
ནས་བཤད་ནའང་དང་པོ་སྤྱི་ཚུན་པ་དང་དབྱེ་བཅོམ་སེམས་དཔལ་ཚུལ་སྤྱི་ཚུན་ཆོས་རང་
གི་ངོ་བོར་ཡོད་ལ། བར་དུ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་བྱོན་པ་ནས་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་། ད་ལྟ་བད་
འཕྲིན་ཅམ་གྱི་ངོ་བོར་འགྲོ་བར་ཐག་ཤིན་ཏུ་ཉེད། འདི་དག་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འགྲུར་བ་ཞིག་དང་
དབང་སྐྱར་གྱི་རིམ་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་དབང་སྐྱར་པ་ལ་མཆན་ནའང་། དང་པོ་གཞན་སྤྱི་ཚུན་ནག་པོའི་དབང་བྱས་
ཏེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རིམ་ལ་བརྟེན་ན་དང་པོ་ལྟ་འདྲེ་ཡིས་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་ལྟེ་སློབ་
གུར་གྱི་ལྟ་འདྲེའི་མཐུ་ཅལ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་རི་རྒྱུང་གསུམ་ལ་ལྟ་འདྲེ་ཞུགས་པའི་
ལྟ་བ་དང་། སློབ་གུར་གྱི་བཙན་གཏོན་ལ་དམར་མཆོད་བྱེད་པ་སོགས་ལྟ་འདྲེ་ཡི་དབང་ལུགས་
ཆེས་ཆེ་བའི་དྲུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པས་ལྟ་འདྲེ་དྲུས་རབས་ཞེས་ངོས་བཟུང་ནའང་འགྲིག་པར་འདོད།
བར་དུ་བཙན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱི་སྐབས་སུ་དངོས་གནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་གནས་ཡོད་ཆད་དཔལ་

མོད་རེ་བྱང་གིས་དབང་སྐྱར་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་མཚོན་ན་མིའི་དཔུང་སྡེ་དང་
ཚོགས་པ་ཁག་གི་མོ་ཙལ་དང་བསྐྱེད་ལས་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་གནས་ཡོད་ཆད་ཁ་ལོ་
སྐྱར་བཞིན་པ་དེ་ཐད་ཀྱིས་བལྟས་ན་མཐོང་བཞིག་རེད། དེང་སང་ང་ཚོ་ལ་སྡོན་ཆད་ཀྱི་དཔལ་
མོད་དེ་འདྲ་བྱོན་བྱབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་འང་མཐར་ཐུག་ན་རིག་གནས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་སྐྱར་བ་
ཚོགས་སྡེ་ལ་འབྲེལ་བས་ཡིན།

དཔེར་ན། རང་རེའི་སྡོན་མཚོག་དྲུ་ལའི་བླ་མ་དང་། ཨ་རིའི་ཨོ་ལྷ་མ། དམར་ཕྱོགས་
པ་སྤྱི་ཅིན་ཐོ་མོགས་སུ་ཡིན་ནའང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་འདོད་བཞིན་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རྒྱས་པ་མེད་
པར་ཚོགས་སྡེ་ཡི་ཐག་གཅོད་ལ་བརྟུ་དགོས་པ་ཡིན། ད་དུང་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་རྒྱུང་
རྒྱུ་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་འང་སྡོན་ཆད་དགེ་བསྐྱོས་དང་མཁན་པོས་མཛུ་བ་མོས་གར་བལྟན་གར་
ཡིན་ནའང་དེང་སང་དེ་ཙམ་དབང་སྐྱར་བྱབ་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད། དགོན་པ་རེ་རེ་བཞིན་གྲོས་ཚོགས་
འཐུས་མི་འདེམས་སྐོལ་ཞིག་དར་བཞིན་ཡོད། དཔེ་འདི་འདྲ་ནས་བལྟས་ན། རིག་གནས་དང་
མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་དབང་སྐྱར་གྱི་འཕེལ་རིམ་ནི་དང་པོ་ལྟ་དང་། བར་དུ་དཔལ་བོ། ཐ་མར་མིའི་
ཚོགས་སྡེས་དབང་སྐྱར་བྱས་ཟེར་བཞི་འདྲ་བོ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་དང་དར་སྤེལ་ནི་མི་རེ་བྱང་གི་
བྱེད་རྒྱས་ལས་བཀལ་ཡོད་པས་རིག་གནས་གང་ཞིག་དར་སྤེལ་དང་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་ཁོར་ཡུག་
དེར་དབང་བྱགས་ཆེ་བའི་ཚོགས་སྡེ་དང་། རྒྱལ་ཁབ། སྤྱིད་གཞུང་བཅས་ལ་ངེས་པར་འབྲེལ་
ཡོད་པ་མ་ཟད་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོན་ཆེན་ཞིག་ལ་རིག་གནས་དེའི་གོ་རྟོགས་ཡོད་དགོས། ཁ་
གསལ་བོས་བཤད་ན། བཅན་ཕྱོལ་ལུང་པ་ནས་རིག་གནས་གང་ཞིག་རྒྱ་ཆེན་པོས་དར་སྤེལ་རྒྱུ་
འཛིན་བྱེད་པ་ལ་བཅན་ཕྱོལ་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་ནས་རྒྱབ་ཅ་དང་རོགས་རམ་དགོས་པ་ལས་མི་
རེ་བྱང་དང་དགོན་པ་གཤེས་མོ་ཞིག་གིས་སེམས་ཤུགས་དང་མུ་ཚུགས་ཀྱིས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པ་དེ་ཡིན།

༡༩ བོད་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་འབྲས་བོད་ཁ་བ་ཅན།

བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྐྱེང་བ་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་འབྲས་བོད་ཁ་བ་ཅན་ངེས་པར་
སྐྱེང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། སྡོན་ཆད་ང་བོད་ཁ་བ་ཅན་ན་ཡོད་དུས། བོད་ནི། དུས་བཞིའི་གནམ་

གཤིས་ཏ་ཅང་ཆ་མི་སྟོ་མས་པ་དགུན་གྱི་དུས་སུ་གནམ་གཤིས་གང་ངར་ཆེ་ལ་རྒྱུང་བུའི་བྱར་སྒྲ་
ཆེ་བ་དང་། དབྱར་གྱི་དུས་སུ་ཉི་མར་ཆ་གདུག་ཆེ་ལ་ཆར་བ་འབབ་བྱགས་ཆེ་བ། སྤྱི་གཞི་ནི་
གྱིས་འགྲོ་ལམ་གཅིད་པ་སོགས་གནམ་གཤིས་སྤྱི་གཤིས་པ་དང་། ས་བབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་རི་རྒྱ་གཟར་
ལ་དེ་མཐོ་གཞིངས་མང་པའི་ཏ་ཅང་གི་ས་སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་དུས་སུ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད་དུས་བཞིན་
སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་སྤྱི་ལྗོངས་འདབ་མོ་ཉག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ཟེར་བ་ཇི་འདྲའི་
སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་ཡོད།

ཡིན་ནམ་དང་། ད་ལྟོ་ངས་ཡོད་ཆད་ཤེས་སོང་། བོད་ཁ་བ་ཅན་ནི་ས་འོག་རིན་ཆེན་གསེར་
དངུལ་ཟངས་ལྷགས་ཀྱི་གཏོར་དུ་གྱུར་ཅིང་། ས་སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་རིག་གི་རྒྱུ་ལྟར་དང་མི་རིགས་
ཀྱི་འདྲེ་ལག་མ་བརྒྱུངས་པའི་དྲངས་གཅོད་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱི་གཤིས་དང་པོ་སྟེ། རི་བོ་མཐོ་ལ་ས་ངོས་གཅོད་
བཅུ་ལྟ་བུ་དྲངས་ལ་མེ་ཏོག་བཀྲ་བ་སོགས་མནན་ན་ནེ་མ་ཞིང་འཕར་ན་འདེགས་པའི་དག་ཞིང་
གི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གསལ་དུ་ཁྱེན་ལ་སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་རིག་གིས་ས་གཤིས་ཁོ་བོས་པའི་ཡུལ་སྤྱི་གཤིས་གཤིས་
ལྟ་ལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་གཤིས་ནས་ཏོགས་སོང་། ད་དུང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སྟེ་མས་ཅན་ལ་དཔགས་ནས་
བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་ཡང་། གཉེན་ལ་བརྟེན་བཞེད་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་གསལ་ལ་སྒྲོ་སེམས་དཀར་བ། དག་ལ་
བཟོད་བསྟན་ལུས་པ། ཀྱུན་ལ་སྤྱི་གཤིས་ཆེ་ཆེ་བ། ཟས་ཀྱིས་སྤྱད་དང་ཅེ་དགོད་གཏམ་གྱི་སྤྱི་གཤིས་
བསྟུ་བའི་མི་ཆོས་གཅོད་མ་བཅུད་དུ་གདང་ལྟ་ཆོས་དགེ་བ་བཅུད་པ་གཏམ་བྱ་དམ་པོ་ཅན་གྱི་མི་རིགས་
རྒྱུ་བས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་ཡོད།

དེར་བརྟེན། སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་འདྲེ་གཉེན་དང་བཅུད་ཀྱི་སྟེ་མས་ཅན་གང་ནས་བརྟེན་ནམ་དང་ལྟོ་གོང་
ས་མཆོག་གིས་རྒྱུན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱུ་བས་ཆེན་གྱི་ལུང་བརྟན་དང་བྱགས་རེ་ཆེན་པོ་སྟེ།

“མ་འོངས་པའི་བོད་ཁ་བ་ཅན་ནི་ཞི་བདེའི་བསྟོན་གནས་ཤིག་”ལ་འགྱུར་ཆོག་ཆོག་གི་ང་
ཀྱལ་ཡོད།

འདི་ནི་ངའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་པའི་གནས་ཆེན་བཅུད་ཀྱི་བདག་ཀྱིན་ཉི་མར་བྱས་པ་ལས་
བྱུང་བཞིག་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་ཡོད་པས། ངས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བཟུང་བའི་
བརྟེན་བཅུད་ཡོད་ཆེས་ནི་འདི་ལྟར་ཆོད་དཔག་བྱལ་བཞིག་ཡིན་ནམ་དང་། ད་ལྟོ་གནས་སྐབས་
སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་སྤྱི་གཤིས་ཀྱི་འདྲེ་གཉེན་ལ་བསམ་སྒྲོ་བཏང་ན་སྤྱི་གསལ་བཞིན་ལུས་པ་འཕྱུར་

ཡོང་བ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་འདམ་གྱི་ཁྲོད་ན་ཉམ་རྒྱུ་
ངང་འདམ་གྱིས་ནོག་གྱིན་པའི་པ་སྟོ་རྒྱུ་གཅིག་དང་ཀྱན་ནས་མཚུངས་ལ། ཡང་གཅིག་བཤད་
ན་གཤིན་རྗེ་སྟོ་བྱུང་ལ་ཐེབས་ཁའི་སྟོང་སྟུག་མའི་སྟུང་འདྲིའི་མེ་ཏོག་ཅིག་དང་ཀྱན་ནས་མཚུངས་
པས་ད་ལྟ་ང་ཆོས་འདི་ལ་སྟེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དུས་ལས་
ཡོལ་མེད་ནའང་ཁྱ་མེད་དོ། །

༩༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རོ་བོ།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་གནས་ཆེན་བཅུ་རུ་བཞོས་ནས་མཁས་དབང་རིམ་ཕྱོག་
དག་གིས་རྒྱས་བཤད་གནང་ཡོད་པས་རེ་རེ་བཞིན་ངལ་བ་བསྟེན་ནས་བཤད་འདོད་མེད་མོད། བོད་
ཀྱི་དེང་རབས་རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློག་སྒྲིང་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
ཡོད་པ་དེའང་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། དཔེར་ན། རྩལ་སྤྱོད་མཚན་ཉིད་
རིག་པ་ཟེར་བའི་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་ཡང་མགོ་ཁྲིལ་མཐར་གཏུགས་ན་སྟེ་རི་མི་དང་རོ་མ་གྱི་ལྟ་
སྟུང་ལ་གཏུགས་ཡོད་ལ། ད་དུང་རྩལ་སྤྱོད་མཁས་པའི་བཤད་སྟངས་ཤིག་ལ་“ཤར་སྤྱོད་མཁས་
སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རུས་ཀོག་ལས་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་གནས་བྱུང་བ་
ཡིན།”ཞེས་བཤད་སྟངས་ཤིག་ཡོད་ལ།

དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམ་ཞིབ་བྱས་ནའང་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་ནོ་རྟེན་ལ་བྱ་དགའ་རིག་
མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྒྱ་གར་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཐན་བྱན་རེ་ཤེས་ཏོགས་བྱུང་སྟེ།
དེ་ཁ་བསྐྱར་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱན་སྟོད་ཀྱི་སྟོར་ལ་ཚོམ་ཡིག་འཕོར་ཆེན་བྲིས་པ་ག་སྟག་རེད་ཅེས་
བཤད་ནའང་ཤོབ་ཏུ་མི་འགྲོ། འདི་ནས་ངའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་བྱེ་བྲག་པ་བོད་ཀྱི་ཆོས་
ཚོད་སྟོར་ནས་རོ་བ་ཅམ་ལུ་འདོད་བྱུང་མོང་།

རྒྱ་མཚན་ནི། རིག་གནས་འདི་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཕུ་བ་ཆོས་ཀྱི་མེ་རྒྱུས་གསར་བཏོད་
གནང་ཞིང་། ལེགས་ས་མཆོག་གིས་འདི་ནི་དགོན་པ་ཅམ་མེན་པར་སྟོབ་གྲ་ཁག་གི་ནང་དུ་འང་
ཡོད་ན་ཡག་རབས་ཀྱི་བཀའ་སྟོབ་ལན་མང་དུ་ཐེབས་ཡོད་མོད་དེ་ཅམ་དང་ལེན་གནང་མེད་པ་དང་།
རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟུས་ནའང་འདི་ལ་བྱན་མེན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག་པས་མདོ་
ཅམ་ལུ་འདོད་བྱུང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་ཚོད་ཟེར་བ་འདི་དུས་གཅིག་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཅལ་

སྒྲིང་ཅིག་ཅར་ནས་པའི་རིག་པ་ཞིག་ཡིན།

༡) འདི་ལུས་རྩལ་གྱི་སྒྲིགས་སུ་གཏོགས་པ་ནི། འདིའི་སྐབས་སུ་རྒྱང་ལག་ཤུགས་ཀྱིས་
བརྒྱུད་ས་ནས་ས་ལ་བཅུག་སྟེ་གནས་ལ་འཕྱར་དགོས་པས་གྲུ་པ་ཆོས་ཆོས་ཚོད་སྐབས་ལུས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁུ་ཁྲོམ་ཁྲོམ་ས་ལ་འཁོར་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་རེད།

༢) འདིའི་སྐབས་སུ་མི་མང་གིས་རྩལ་བརྒྱུད་ས་ནས་འཆང་ཁ་རི་འབྲུ་ཆེ་ནའང་རང་ཉིད་
ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དག་གཙང་གསལ་གསུམ་གྱིས་སྐད་ཤུགས་ཆེན་པོས་བཤད་དགོས་པས་འདི་
ལས་ལྷག་པའི་ངག་རྩལ་ཞིག་མི་འདུག།

༣) མཆོན་ཉིད་པའི་བཤད་རྒྱུན་ལ། “ཡོད་པ་མེད་པར་སྒྱུབ་ན་རིགས་པ་བྱང་བའི་རྟགས་
དང་མེད་པ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་ན་རིགས་པ་བྱང་བའི་རྟགས་”ཟེར་བ་བཞིན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྒྲོ་རིག་
བསྐྱེམས་ནས་དམ་བཅའ་བས་ཡོད་པར་བཤད་ན་འཕྲལ་དུ་མེད་རབས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཆོལ་དགོས་
ལ། མེད་པར་བཤད་ན་ཡོད་རབས་ཀྱི་རིགས་པ་འཆོལ་དགོས་པས་འདི་ལས་ལྷག་པའི་སྒྲོ་རྩལ་
སྒྲིང་ལུགས་ཞིག་མི་འདུག རིག་གནས་འདི་འབྲ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་གོ་ལ་བྱེད་པ་འདིར་བོད་ཁ་
བ་ཅན་ལས་སུ་གང་ལའང་མེད་དོ། །

འདི་ལྟར་བསམ་སྟོན་ཞིག་བཏང་ན་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཅི་བཞིན་སྒྱུབ་པ་ལས་
ལྷག་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་བྱེད་ལུགས་ཞིག་མེད་པ་ཡིན།

“༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་འབྲས་མི་དང་བསམ་སྟོན།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་སྐྱེད་བ་ལ་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གི་བསམ་སྟོན་དང་དེའི་བསྐྱེད་འབྲས་
མི་ཡང་ངེས་པར་དུ་སྐྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་ངེས་བསྐྱེད་པའི་
མི་ནི་ཆེས་ལེགས་སྒྲིགས་ནས་བརྟམས་ན། འཛམ་གླིང་གི་ཞོར་བྱར་གྱུར་ཅིང་ཞི་བདེ་དང་བུམས་
བརྩེད་རང་གཟུགས་ཡགོང་ས་དྲུ་ལའི་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་རེད། ཉེས་སྒྲིགས་ནས་བརྟམས་ན་དང་དང་རྩ་
བུའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་གད་སྟེགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཞིང་། བ་ན་རང་གི་འཆོ་གནས་ཙམ་ཡང་
ཐག་གཅོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ལ་ཐུག་པའི་རིགས་འདི་དག་རེད། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་འཛོན་པ་ཡིན་
པས་ཁྱོད་ཀྱི་ནག་ཉེས་རིག་གནས་ལ་བཀའ་མི་ཆོག་ཅས་ཤིན་མཁན་ཡོད་སྟེ་མོད། ང་ཡང་རིག་
གནས་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་ཅིང་འཆར་ཡོངས་བྱང་བ་ཡིན་པས་དེ་ལ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་

ལས་གཞན་གང་ཡང་འཛིག་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ལེགས་སྤྱོད་གས་གཞན་ཞིག་ནས་སྐྱེད་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་བློའི་
སྐོར་རེད། དེ་ནི་ནང་པ་གཤེན་རབ་པ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟར་མེད་པའི་
སློབ་སྦྱང་བྱས་པའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གཞན་ལ་འཆེ་མེད་བྱམས་བརྩེ་དང་། མི་ཚུ་ག་
བརྩེན་སེམས། མི་གཞིའི་བྱས་བསྐྱུན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་པས་འདི་རྒྱུན་འཛིན་དང་
དར་སྤེལ་བྱས་ན། འདི་ས་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་འང་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་འཆམ་མཐུན་ལ་ཐད་ཀར་
གསོན་ཤུགས་བསྐྱུན་རྒྱས་པ་མ་ཟད།

ཐོན་གྱི་དུས་སུ་འང་འདི་དག་ལས་གནས་གྱི་ཉི་མུ་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་མཐར་
སོན་པའི་སྤྱི་མཆོག་གསེར་རིའི་སྤེང་བཙུང་དུ་དངར་བ་བྱུང་ཡོད་ལ། དཔེ་ཅུ་བཀོད་ན་གསུང་
རབ་ཀྱི་རིམ་བཞུགས་པའི་བུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་བྲག་རི་བསྐྱེད་པའི་རྗེ་ཙོང་
ཁ་པ་ཡབ་སྲས་དང་འཛམ་མགོན་མི་ཙམ་ཡབ་སྲས། རྒྱལ་ཁབ་སེམས་རིགས་པས་བསྐྱོར་བའི་མཁས་
དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་སོགས་རེད། འདི་དག་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་
ཆེན་བྱུར་སྤྲོང་ལས་འཛོར་བའི་བྱུར་དམར་གྱི་སྤེང་དོག་རེ་རེ་རེད། ད་དུང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ཀྱི་བྱེད་ཤུགས་ལས་བོད་མི་རིགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱུག་ལས་ལ་འཛོམས་ཤིང་སྤྱིང་
རྗེ་ཆེ་ལ་བྲེལ་གཞུང་ལྡན་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་ལྟར་སྤྱིས་སྤྲུལ་པ་འདི་འདྲ་རེད། དཔེར་ན། སྤྱི་
པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་མཐོ་སྒང་གི་ཁོང་གསེང་ཞིག་ནས་འགྲུལ་མ་ཕྱིང་ལ་གཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་
མེད་ལ་ལྟ་རྒྱུ་སྤྱིས་སྤྱི་འཛུང་མེད་པའི་རའི་པ་མ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱུག་ལས་
ལ་འཛོམས་ཤིང་མི་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསམ་བློ་ནམ་ཡིན་ཡང་མངོན་
གུར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན། འདི་དག་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་ལ་གནང་
བའི་རྒྱས་སྤོབས་རེད། དེའི་སྤྱིར། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཟླ་སྟོའི་རིག་གནས་རེད་
ཟེར་མཁན་དང་། ལྟ་འདྲའི་རིག་གནས། རྗེས་ལུས་རིག་གནས་རེད། རྒྱལ་པའི་རིག་གནས་
རེད་ཟེར་མཁན་དག་ལ་ང་ག་དང་རྒྱས་པའི་གཏོང་ནས་གད་མོ་འཕྱོར་བཞིན་ཡོད།

༦༥ བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་གསལ་དོར་སྐོར་སྐྱེད་བཞུགས།

སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་པ་ནི་མི་ཐོག་རེས་བརྒྱུད་ཀྱིས་ཡོང་བའི་གོམས་སློབ་ཞིག་རེད་

ལ། དེར་དགེ་སྦྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་ཟེར་བ་དག་གིས་འཁོར་བའི་རང་བཞིན་ལ་ལོག་འགྲེལ་བྱས་གི་ཡོད། དཔུང་པ་མེད་པའི་སྒྲུན་པོ་ཁག་ཅིག་གིས་ཐད་ཀར་ལུང་ཆོག་དུ་མ་ཆན་རེ་དང་ས་ནས་ཁ་གདང་རྒྱུད་ཀྱི་ཐད་ན་ཐང་མོད། བསྐབ་བྱ་བྱས་མཁན་ལ་བསྐབ་བྱ་བྱས་མཁན་གྱི་ཆོག་ཅིག་དང་དཔུང་པ་ཀྱེད་མཁན་གྱི་ཆོག་ཅིག་ཡོད་པས་མི་ཐམས་ཅད་གོར་ཐིག་གཅིག་གི་ནང་འགྲོ་དགོས་ཟེར་ན་དེ་བྱ་ནས་གུང་ཁྲན་གྱི་འདོད་པ་ལས་རང་དབང་ལུང་པའི་དྲང་བདེན་ཚུ་མ་པ་པོ་ཆོས་དུ་ས་ནས་ཡང་ཁས་ལེན་མི་སྲིད་དོ། །

དཔེར་ན། གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་ནང་དར་བྱུང་ཆེས་ཆེ་བའི་དམར་མཆོད་ཀྱི་རིགས་དང་། ཕྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་དུ་ག་བར་དུ་སྐྱུ་ལ་སྦྱོག་ཅི་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཅ་ཆེའི་རི་དྲགས་ཀྱི་པགས་པ་འཕྲོར་ལུ་བྱེད་པའི་གོ་མས་སློབ་དང་། ད་དུང་ཡང་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་དང་། གཡུ་བྱར་གྱི་རིགས་རྒྱུ་ཆར་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་།

ད་ལྟ་བཙན་བྱོལ་བའི་མི་ཤན་དག་གིས་གལ་ཆེན་དོན་ཆེན་ལ་བརྩི་ཞིང་སྒོས་པ་ཅོམ་གྱིས་ཉོབ་སྒྲུང་དང་གིས་འཁོར་བའི་ཨ་མ་དོའི་དམངས་སྒྲུ་དང་། ལྟ་སའི་ལྟ་མོ་ལྟ་བུའང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གི་གལ་ལ་མི་འདེད་རང་འདེད་ཡིན་ནའང་ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུ་ཆ་སྦྱོད་པའི་རྒྱས་པ་གཏན་ནས་མེད་པས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དགོས་པ་བཤད་པར་དགའ།

ད་དུང་ལོ་ངོ་བརྒྱ་སྟོང་གི་རིང་ལ་བོད་ཁ་བའི་མི་ཐོག་བརྒྱད་ནས་འོང་བའི་གོ་མས་སློབ་སྟེ། མེས་པོ་གཏམ་དཔེ་རྒྱུན་ཆད་ནང་དུ་“བྱ་གཅིས་སེམས་ཀྱིས་གཅིས། ཐལ་ལྷག་སེན་འདལ་གྱི་རྒྱུན་མ་ཆད།”ཞེས་པ་མས་བྱ་སྤྱག་ལ་གཅིས་པ་ལ་ཐལ་ལྷག་སེན་འདལ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟོན་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་དང་།

དགོན་པའི་ཁོར་ཡུག་ནང་དུ་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོས་“མཐུ་བ་མོས་གར་བསྟན་ཤར་”ཟེར་བའི་སྒྲེན་བཤད་ཀྱིས་དངས་པའི་ད་ལྟ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་དུའང་ཉ་ལྷག་མཁའ་ལ་འབྱར་ནས་དགེ་འདུན་པ་ཆོ་ཤཉོག་རུས་ཉོག་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས། “སྒྲན་བུ་མོ་སྒྲན་རིང་ཡང་སྒོ་སྒྲ་ཐུང་། ཁྱི་བུ་མོ་གཉིས་ལ་སྒོ་གཏད་མེད། བུ་མོ་དང་བོང་བུས་སྦྱིད་མི་ཐེག་”ཅེས་བུད་མེད་ཆོ་འབྱར་འཛོམས་ཀྱི་ཐོབ་ལྟ་བུའི་སློབ་རྒྱུན་གཏམ་དཔེ་དང་དེའི་ཤུགས་རྒྱུན་ལས་ད་ལྟ་ང་ཆོས་བུད་མེད་ཀྱི་རུས་ཤུགས་སྟེལ་བའི་སྟེད་བུས་གསར་དུ་སྟེལ་དགོས་བུང་

བ་འདི་ལྟར་ལགས་པས། རྩི་མ་དང་བཅས་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་དག་ལ་འདོར་ལེན་མེད་
པར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་ཞེས་དད་པ་བྱེད་རྒྱུ་དང་ཕྱག་འཆོལ་རྒྱུ་བྱེད་མཁན་དག་ལ་དྲང་བདེན་
པའི་ཐ་སྟེན་རི་ལྟར་འབུལ་དགོས།

ཡ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གསོད་ཉེན་གྱི་སྒྱུར་བ་དང་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་ནད་རྟགས།

ཆེས་ཙམ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འདི་གསོན་དུ་རྩི་བའི་སེམས་པ་རྒྱུན་དུ་འཕྲོ་
ནའང་། འཆི་ལ་ཉེ་བའི་ནད་རྟགས་མང་པོ་ཞིག་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་མངོན་པས་བདག་གི་སེམས་
པ་གདན་ནས་བདེ་མ་མྱོང་། ཡིན་ནའང་། འདིའི་འཛིག་ཉེན་གྱི་ལག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གཞིས་སུ་
རྒྱ་དམར་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་སྒྲིག་བཞིན་ཡོད་ལ། བྱེས་སུ་ངམ་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་འགྱུར་
བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་ནང་དུ་བྱིས་པ་ཆོར་གཞོན་དུས་ནས་དམར་དམག་རྒྱུད་སྒྲིད་
དང་། དཔེ་བཟང་ལེའུ་རྒྱུ། ལུ་ཐོ་ནག་ལེ། དཔལ་བོ་རྟོང་ཅི་ཀྱང་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་པའི་
ནང་ལྟག་ཅི་བྱལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་སྐྱ་ཆེའི་རིག་གནས་དང་། ལྟ་འདྲའི་རིག་
གནས། རག་པའི་རིག་གནས། རྩིས་ལུས་རིག་གནས་ཞེས་དམའ་འབེབས་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་རྒྱུན་གཅོད་ཐབས་ཀྱི་བྱས་ངན་འགོད་བཞིན་ཡོད་ལ། ད་དུང་བོད་ཁམས་
གང་སར་སྒོར་མོ་བསྟེན་པའི་གཞང་ཁང་དང་། བཟེ་རག་སྒོ་ཁང་སྐྱ་ཆོགས་བརྩུགས་ཏེ་མི་རབས་
གསར་པ་དག་བག་མེད་རྩེད་འཛོལ་ཕྱོགས་ལ་ཆེད་དུ་འདེད་བཞིན་ཡོད། ད་དུང་རྒྱ་ནག་སྲིད་
གཞུང་གིས་ཆེད་དུ་ཉེན་རྟོག་པ་དང་། གསང་ཕྱུལ་བ། ཀུན་མ། སྤྲད་འཆོང་མ་སོགས་བོད་
ཡུལ་སྡོད་སྤྲད་བར་གསུམ་དུ་བཀྲམ་ནས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དང་། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཆེས་
འཛིགས་རུང་གི་གཡང་ངོས་ན་ཡོད། འདི་དག་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཆི་ལ་ཉེ་བའི་
ནད་རྟགས་འབྱུལ་མེད་ག་ལྟག་རེད། ད་དུང་བཅན་བྱོལ་བའི་གནས་བབ་ནས་སྤང་ནའང་། ཆེས་
སྒྲུག་བྱོ་བའི་ལས་ཀ་ནི་སྒོར་མོ་དང་འདོད་སྲེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་ལས་དགུ་ལས་བྱེད་ཀྱིན་པ་དག་ནི་
(བརྟེ་བའི་པ་མ་ཁྲིམས་ལ་སྒྱུར་བ། མ་བུའི་བར་ལ་གཉེན་ཡིག་ལྷངས་ནས་སྤྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བ།
མནའ་བཅད་གོགས་ཀྱི་བཟའ་ཟླ་འཕྲོག་པ། དུད་འགྲོའི་བྱ་སྒྲིད་དང་དུ་ལྷངས་ནས་ཆགས་ལས་
ལ་ཞུགས་པ།) བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ནད་རྟགས་འབྱུལ་མེད་དག་ཡིན། ད་དུང་སྤྲད་
ཆའི་ནང་དུ་འཆོ་སྤྲོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། དབྱིན་ཡིག་བསྟེ་བ། རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་

ནི་ཨེ་ཅི་འི་རེ་ག་དྲུག་ན་ཆ་དང་། བྱ་ཕག་གི་ནད་ཡམས་ལས་ཀྱང་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཡིན། ད་
ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་བརྟེ་བ་དང་པོར་འཛིག་མཁན་གྱི་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཟེར་
བ་འདི་ལས་རིག་གནས་གཞན་ཞིག་གིས་འདི་ལ་ཁ་གཏད་དང་བསྐྲབ་བྱ་ཅི་ཡང་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།
དེས་ན། མི་རེ་རེ་བཞིན་བྱིས་དྲུས་ནས་བཟུང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་ནང་པའི་ཟབ་
ཆོས་ཀྱི་རིགས་ལམ་སྟོན་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་མོད། འདི་ལ་ལགོ་སྟོན་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་
ཁྲི་སྟོང་ཐེབས་ནའང་། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ང་ཆོས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱིན་མེད་པ་ནི་བོད་
ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཤེས་ཀྱི་མེད་པའི་དྲགས་མཚན་ཡང་གི་དང་པོ་རེད། ངས་
འདི་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཆོན་རིག་ལ་དབྱར་བལྟས་ནས་བོད་པ་ཆོས་ཆེན་རིག་མ་སྦྱོངས་ཞེས་ཞུ་
གིན་མེད། ཆོན་རིག་སྤངས་ཏེ་ཆོན་རིག་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསྐྲབ་བྱ་བརྒྱད་སྟོན་བྱས་ནས། ཀྱན་
གྲིས་ངོས་ལེན་དང་དགའ་མོས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་གྱི་ཆོན་རིག་ཟེར་བ་འདི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ལག་
དམར་ལས་གཉེན་ཞིག་ལ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་། འདི་ཡང་ནང་པའི་ཆོས་བཞིན་རང་བྱུང་ཁམས་
ལ་བརྟེ་བ་དང་བརྟེ་བ་ཀྱུར་ཅན་གྱི་རིག་གཞུང་ཞིག་གི་ངོ་བོར་སོང་ན་ཅི་མ་རུང་འདོད་བཞིན་ཡོད།
འདི་ནི་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པའི་དགོས་པ་ཡང་དང་པོ་དེ་
ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་ཡོད།

༡༠༥ བཅན་བྱོལ་བར་དམིགས་བསལ་གྲིས་འབྲི་བའི་འགན།

མ་འོངས་པར་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ང་ཆོས་གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་
མང་ལ་ཅིས་འབུལ་ཞུ་རྒྱུ་འདི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཤིག་ངས་པར་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ནི་ཨ་མ་འདོའི་
དམངས་གཞན་དང་། ལྷ་སའི་ལྷ་མོ། འབའ་བའི་སྒྲོར་གཞན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་སློབ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་བརྒྱུད་རྒྱུང་བའི་ལགོ་སྟོན་མཆོག་གི་རྒྱབ་ཆེན་གྱི་གསུང་རབ་ཁག་ཡིན།
ད་ལྟ་ང་ཆོས་དེ་དག་ལ་བདག་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་ཡོད་མེད་ཤིག་ཅིས་ཤིག་བྱས་ན་མི་གསལ་
བ་ཅི་ཡང་མེད། ལགོ་སྟོན་མཆོག་གི་བཀའ་འབུམ་སྟུང་སྤྱི་གཞུང་ཟེར་བ་ཞིག་གནང་སྟེ་མི་ཞིག་
ནས་བརྒྱུགས་ཡོད་ནའང་དྲུང་གསུང་འབུམ་ཀ་བཅུ་ལས་སྟོ་ཁར་འབུལ་བྱུང་མེད། འདི་འབུམ་
ཤོར་རེད་ཅེས་ངས་སྐད་གསེང་མཐོན་པོས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཡང་ལགོ་སྟོན་མཆོག་དགྲང་ལོ་བརྒྱད་རྒྱུར་ཐེབས་ལ་ཉེ་ཡང་ཁོང་གིས་སྤྱི་ལོ་བསྟོན་ནས་

མངོན་ནམ་མཁའ་ཕྱི་གཉིས་ཐོན་པ་དང་། མི་སྒྲེར་གཅིག་གཉིས་ཤིག་གིས་ཐན་ཐུན་རེ་བསྒྲིགས་པ་
ཡར་ཡུད་ནས་མངོན་ནམ་མཁའ་སྤྱད་སྒྲིག་ཁང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ ལོ་ནས་བཙུགས་ཡོད་ནའང་ད་ལྟ་ཕྱི་
ལོ་ ༡༩༦༠ ཡར་ཐོན་གྱི་མངོན་ནམ་ལས་སྒྲོར་ཐོན་མེད། འདི་ལྟར་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་ཐོངས་
དང་། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཞེས་སྐད་གསེང་མཐོན་པོ་བྱེད་པ་དག་ནི། “ཁ་བཤད་རྒྱ་
ཡི་ཐུ་བ་”འབའ་ཞིག་ལས་ཅི་ཡང་མིན་པ་ར་སྤྱོད་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོ་བཟང་དོན་ཡོད་ཟེར་བ་མི་གཅིག་གི་སྐུ་ངལ་ལས་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་འབུམ་
ཆ་ཆང་དཔར་སྐྱེན་རྒྱས་ཡོད། རྒྱལ་བ་ཀམ་པ་དགྲའ་གངས་ཉི་ཤུའི་ནང་དུ་ཡོད་མོད་གསུང་འབུམ་
དེ་བ་བཙུ་གངས་ཤིག་སྒྲོར་ཐོན་ཡོད། འདི་དག་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ན་ཡགོང་ས་མཆོག་སྐུ་
རྒྱུང་རེད་ཅེས་ལུ་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། ཁོང་གི་སྐུ་འཁོར་དག་དང་བཙན་བྱོལ་གཞུང་གི་འཛིན་
སྐྱོང་བཙོན་འཛིན་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ལུ་དགོས་པ་རེད། འདི་དག་ནི་ང་ལ་མཆོན་ན་ངའི་བཞིག་
ཡིན། འདི་ལྟར་བསམ་སྒྲོ་ཞིག་བཏང་ནས་སེམས་ཀྱི་དམར་དམར་པོ་བཤད་ན། ང་ཆོར་བོད་
ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཡོད་དོ་ཅོག་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་འཛིན་ཐང་ཡོད་པ་མ་རེད།

གནས་ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་སྐབས་བདེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནི་གཞིས་ལུས་སྤྱན་རྒྱ་
ཆོས་“རུས་པའི་གསེང་ན་རྒྱང་མེད་ཀྱང་། རུབ་མའི་སྐུར་ཁ་མེ་ལ་གཞུས་”ནས་འབད་པ་གནང་
གིན་པ་ལྟར། མ་འོངས་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛུམས་སྐབས་སུ་ཁོང་ཆོས་ང་ཆོར་ཅིས་སྤྱོད་བྱེད་
ངེས་པ་རེད་སྙམ། ང་ཆོ་ལ་ད་ལྟའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་འབྲི་བའི་འགན་ནི། ཡགོང་ས་མཆོག་
གི་གསུང་འབུམ་བཀའ་སྒྲོ་བ་ཁག་ལ་བདག་པོ་ཞིབ་ཚགས་ཤིག་རྒྱག་རྒྱ་དང་། གཞོན་སྒྲེས་ཆོར་
བོད་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་གོམས་གཤིས་འཇགས་ཐུབ་པ་བྱེད་རྒྱུ་སྙམས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། མ་འོངས་པར་
ང་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ཡགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་
རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་མཁས་དབང་དག་གི་གསུང་འབུམ་ལ་བདག་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེ་བར་འདོད་དོ། །

སྒྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྒྲོར་གྱི་དབྱུང་བཟོད་པམ་བུ།

བཟོད་གཞི།

(བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།)

༡)གསེར་འོད་བརྒྱན་འཛིན། (ས་རྩ་མཐོ་སྒྲོབ།)

༡༡། ང་ཚོ་ལ་འཛིན་གཏེན་འདིའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་མཐོང་བའི་རིན་ཆེན་གྱི་མིག་རྒྱུང་ཡོད་པས། ང་ཚོ་བག་འཁྲུམ་གྱིན་རྒྱུད་པ་ཁྱུ་ཁྱུམ་བྱས་ནས་སྔོན་དགོས་དོན་གཏན་ནས་མེད། བག་བྱ་དུ་མའི་ཡར་སྔོན་ཞིག་ནས་ཁྱད་ཆོས་གསལ་ལ་ནང་དོན་དང་ནམ་པ་ལུན་སུ་མ་ཆོག་གསལ་བའི་འོད་སྟོང་ཅན་གྱི་རིག་གནས་ཤིག་དར་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་སྐད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་གཏན་ཆོག་གསེར་གྱི་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ། རིག་གནས་སྒྲོབ་གསོ། གནམ་དབྱུང་དང་སྐར་ཅིས་རིག་པར། གསེར་རིག་འཕྲོད་བརྟེན། མཚན་ཉིད་རིག་པ། ཅོམ་རིག་རྒྱ་ཙལ། མི་ཆོས་ཀྱན་སྦྱོང་སོགས་སྐ་མང་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། ང་ཚོ་སྤུ་ལའང་ངོ་གཞོང་དགོས་དོན་མེད། དེ་བས་ང་ཚོས་རང་ཉིད་སྐྱེད་ཞིང་རང་གི་རིག་གནས་སྐྱེད་དགོས་པའང་སྐུ་བས་སྤུ་བཟུང་སོ། །

སྒྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྐྱེད་བཞག་ རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲོར།

སྤྱིར་ཆོར་རྟོག་ཟབ་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན་དེའི་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་དེ་བྱུང་བ་དང་འགོ་བརྒྱུམས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའང་མི་རིགས་དེའི་འཛོལ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་པོ་དེ་འཛོལ་བ་དངོས་ལས་མ་འཛོལ་བ་ལོགས་ཤིག་ནས་རྒྱུད་ཅིང་འཛོལ་དུ་རྫོམ་ན་འཛོལ་ནི་རྒྱ་ཙལ་གྱི་ཤོ་བརྒྱུད་གང་ཡང་མ་མཆིས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། རིག་གནས་དེ་མི་རིགས་ཤིག་གི་དད་མོས་དང་ཀྱན་སྦྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་གོམས་གཤིས་སོགས་འདུས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལྟར་འཛོལ་བ་དངོས་ལས་འབྱུང་དགོས་ཤིང་འཛོལ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ད་གཞོད་རྒྱ་ཙལ་གྱི་ཤོ་བརྒྱུད་ལུན་སུ་མ་ཆོག་གསལ་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས། དེའང་ཐེ་ལེ་ཡིས་“རིག་གནས་སམ་ཤེས་རིག་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འཛོལ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་དོན་རྒྱུ་དང་ཐོག་ནས་བཤད་

ན་ཤེས་བྱ་དང་དད་མོས། སྒྱུ་རྩལ། ཀུན་སྨྱོད། བཅའ་ཁྲིམས་གོམས་སྦྲོལ་བཅས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
 ཁོངས་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐོབ་ངེས་པའི་རྒྱས་བྱུགས་དང་གོམས་སྦྲོལ་བཅས་འདུས་པའི་མ་ལག་
 ཆ་ཆང་བཞིག་ཡིན་ཟེར་’’། རིག་གནས་སྐྱེང་བའི་སྐབས་འདིར་རྒྱབ་སྐྱོགས་པའི་མཁས་པ་ཚོ་ན་
 དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དག་གིས་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་འདོད་པ་ཤེས་ན། བོད་ཀྱི་
 རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་སུ་ངོས་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ལ་རང་རེའི་ཐོས་བསམ་
 པ་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་དག་ལ་དགོས་པ་ཕྲན་བུ་རེ་ཡོད་ངེས་སྟེ་རྒྱས་བྱུགས་བསམ་ནས་རུང་ཟད་ཅམ་བྱས་
 ན་། སྤྱིར་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་སྒྲ་ཡང་དག་གི་གོ་བ་ལེན་སྟངས་མི་འདྲ་བའི་ས་བརྒྱུ་བརྒྱུ་
 ཅམ་ཡོད་པ་ལས་དེ་ཉིན་ཇི་འདྲ་དུ་“culture”ཞེས་བརྗོད་ལ། ཐ་སྙད་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡང་།
 རིག་གནས་དང་རིག་གཞུང་ཤེས་རིག་བཅས་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེའི་འབྲུང་ཁྲུངས་ལེ་ཁྲིན་ཡི་གེ་
 “cultura”ཞེས་པ་ཡིན། དེའི་ཐོག་མའི་གོ་དོན་ཡང་མི་འདེབས་དང་གསལ་སྤྲོད་། སློབ་གསོ།
 འཕེལ་ཁྱོམ། གུས་བཀྱར་བཅས་ལ་གོ་ཞིང་། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་ནས་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་ལ་
 རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྲབ་ཁོངས་ལ་ཉོག་དུས་ཀྱི་ཉེ་པའི་འགོ་བརྒྱུ་མས།

རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་རིག་གནས་ལ་ཆེས་ཐོག་མའི་མཚན་ཉིད་འཛིག་མཁན་དེ་ཡང་ཁྱེར་སྤེན་
 ཡིན་ལ། དེས་ཡུན་རིང་བསམ་གཞིག་བྱས་ཤིང་ས་“རིག་གནས་ནི་གནད་ལྡོ་མོ་ནས་བྱུང་བ་རིམ་
 གྱིས་འཕེལ་ཁྱོམ་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་”ཡིན་ཟེར་། མི་རྒྱུད་ཅི་རིག་གི་མཁས་དབང་
 གྲགས་ཅན་པ་རན་ཇི་ཨོ་ཨ་ཡིས་“བྱུང་བ་བྱེ་བྲག་པ་ནས་ནམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཐོན་པ་”ཞིག་ལ་ཟེར་’’།
 དུས་རབས་ ༡༩ ནས་ལོ་རབས་ ༣༠ བར་ལ་འཕུལ་ཡོད་རིག་གནས་ལ་སྤོན་སྤོན་དང་འཕུལ་
 མེད་པའི་རིག་གནས་ལ་ཤིས་ལུས་སུ་འདོད། དུས་རབས་ ༡༩ ནས་ལོ་རབས་ ༥༠ བར་ལ་
 རིག་གནས་དཔུང་ཞིབ་པས་མི་ལྟེ་བར་བཟུང་ནས་རིག་གནས་ལ་ལྟེ་བའི་འགོ་བརྒྱུ་མས་ཡོད། འགྲུ་
 ཞིག་གིས་“རིག་གནས་ནི་མཚན་རྟགས་ཤིག་དང་དེ་ལ་འབྲེལ་བཞིན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་’’། ཞེ་ཐེ་
 ཁྱེ་ལན་ཡིས་“རིག་གནས་ནི་གོམས་སྦྲོལ་དང་འདུ་ཤེས་ཆ་ཆང་བ་ལ་རིག་གནས་”ཞེས་ཟེར། དེས་
 ན་རིག་གནས་ལ་དཔེ་ཚུལ་ཡང་གཉིས་སུ་དཔེ་བ། གསུམ་དུ་དཔེ་བ། བཞི་རུ་དཔེ་བ་སོགས་
 སུ་བྱུང་འདུག རྒྱབ་སྐྱོགས་སུ་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འཕེལ་རིམ། ཁྲབ་ཁོངས་ཆེ་ཆུང་
 དང་། ལྟ་ཚུལ་ཡང་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྟ་བ། བྱུང་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་ལྟ་བ་དང་། མི་ལྟེ་བར་

བཟུང་བའི་ལྷ་ཚུལ་སྐོས་སྤྲུལ་ཡོད་དོ། །རང་རེའི་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་
 ལེགས་པར་སྒྱུར་བའི་སྐད་དུ་“བདེལ་”ཞེས་པ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་འདིའི་སྒྲ་དོན་ཡང་རིག་པར་
 བྱ་བའི་གནས་སམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འདོད། ཐ་སྙད་དེའང་ཤེས་ཡིན་གྱི་
 གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། དཔྱེ་ཚུལ་ཡང་སྒྲ་བཟོ་གསེས་སྐོས་སྤྲུལ་རིག་གནས་ཆེ་
 བ་ལྡན་དང་། ལྷན་ངག་མངོན་བཞིན་པའི་སྐོས་སྤྲུལ་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྡན་པའི་རིག་གནས་བཅུ་
 རུ་དཔྱེ་བ། རིག་གནས་བཅུ་རུ་དཔྱེ་བའི་ཚུལ་དེའང་པོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དཔྱེ་ཚུལ་
 ཞིག་ཡིན་པ་ལས། རྒྱ་གར་དུ་དཔྱེ་ཚུལ་དེ་མེད་པའང་བཤད། མཛོད་དང་དུས་འཁོར་འདུལ་
 བ་ལུང་སྐོས་སྤྲུལ་རིག་པའི་གནས་བཙུག་དུ་དཔྱེ་བ་སྐོས་སྤྲུལ་ནམ་གང་ས་མང་དུ་མཛད་དོ། །མཁས་
 པ་ཁག་ཅིག་གིས་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེའང་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་མ་འདྲེལ་བའི་གནས་གཞན་ལ་མི་འདུག་པའང་གསུངས། འོན་
 །ཀྱང་སྐབས་འདིར་“culture”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་འདུག་དོན་ལྟར་ན་དོན་རིག་པའི་བསམ་
 རྒྱུའི་འདུ་ཤེས་དང་སྐད་ཡིག་བདེ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཅམ་ལགོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཆབ་སྲིད་རིག་
 གནས་དང་དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན། བྱིས་ལུགས། སློབ་གསེས་རིག་ཅུལ་རིག་གནས་སྐོས་སྤྲུལ་
 ལགོ་དཔོན་པས་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་
 རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བྱི་སྤྱོད་ཁྱེ་བཙུག་སྐབས་སུ་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་མདོ་ཁྱེ་རྒྱུན་སྐོས་སྤྲུལ་
 ཀྱི་ནང་དུ་རིག་པའི་གནས་ཞེས་འཁོད་འདུག་ཀྱང་རིག་གནས་ཞེས་གཤེབ་བསྟུན་གྱི་མིང་དེ་དེའི་
 སྐབས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྐོས་སྤྲུལ་ཏ་ལམ་འཁོད་མེད་པས་བོད་དུ་རིག་གནས་ཞེས་གཤེབ་བསྟུན་
 ཀྱི་ཐ་སྙད་འདི་ཡིག་ཐོག་དུ་ ༡༩༣༤ ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་དུ་བྱུང་བའི་<<མེ་ཏོག་སྤྱི་ལོ་སྤྱང་
 རྩེའི་བཅུད>>ཅས་པའི་ཆོས་འབྱུང་དང་དེའི་རྗེས་ ༡༩༤༡ ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་ལ་བྱུང་བའི་
 <<མཁས་འདུག>>དུ་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་འཁོད་ཡོད་པས་དེ་དག་ནི་རིག་གནས་
 ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིག་ཐོག་དུ་འཁོད་པའི་ཐོག་མའི་གཞུང་ལུགས་དེའང་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སྐུ་རྒྱུ་རིག་གི་སྒོར།

སྐུ་རྒྱུ་རིག་གི་ཐ་སྙད་འདི་ལེགས་སྒྱུར་གྱི་སྐད་དོད་དུ་“པར་ཐུབ་པ་”ཞེས་པ་ཡིན་ཞིང་
 དེའི་རེས་ཆོག་ཡང་ཆད་མེད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱུན་ནམ་རྒྱུད་ལྷ་བུ་ལགོ་ཞིང་། དེའང་“ཟམ་གདོང་”

ཐ་མས་”སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེ་ནི་“ཆད་མར་གྱུར་པའི་ཁྲངས་ལས་བྱུང་ཞིང་བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་
 པར་གནས་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དབྱུང་བཅོད་ཅིག་ཡིན་དགོས་པ་གནད་དེང་གི་མཁས་པ་མང་
 པོས་གཅིག་མཐུན་བཞིན་”ཅེས་གསུངས། ཐ་སྙད་དེའི་རང་སྤྱིང་ནས་གོ་བ་ཐུངས་ན། སྲོལ་
 ནི་དག་ཡིག་སོགས་སུ་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱུན་ནི་སྤྱད་ཅིག་སྡུ་བར་མ་ཆད་པར་བྱུང་
 པའི་ཆོགས་ཅན་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཆ་གས་གཉིས་འདུས་པ་ལས་སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་པའི་
 མིང་ཆོག་དེ་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་སྐྱབས་ལྡན་ཡང་ལམ་སྲོལ་གང་ཞིག་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱང་བ་ཞིག་
 ལ་ཟེར། ལམ་སྲོལ་གང་ཞིག་ཟེར་བའི་ལམ་སྲོལ་དེ་ནི་མེས་པོ་གོང་མས་གསར་བཏོད་བྱས་པའི་
 ལག་རྩལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཟེར་བས། དེ་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པ་ཞིག་
 ལ་སྲོལ་རྒྱུན་ཞེས་འདོད། དེས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་ནི་མི་རིགས་རང་རང་གི་འཛོལ་བའི་
 ཁྲོད་ནས་དངོས་རྒྱུད་བྱུང་བའི་གནས་ལུགས་ཤིག་དང་རིམ་བཞིན་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་མཐོང་དང་
 ལག་རྩལ་གྱིས་གསར་བཏོད་བྱས་པའི་ཐོན་དངོས་ཤིག་ དེ་དག་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་མ་
 ཆད་པར་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ལ་འདོད། སྤྱིར་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་མི་རིགས་ཤིག་འབྱུང་འཕེལ་
 གྱི་རིམ་པ་བཞིན་འགོ་བརྩམས་ནས་འཕེལ་བཞིན་རྒྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་དང་། རང་བྱུང་
 ཁོར་ལུག་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཅིག་ཡོད་ཀྱིན། མི་དང་མིའི་བར་རུས་རྒྱུད་དང་རུས་རྒྱུད་བར།
 མི་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྲོག་ཆགས་བར། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་རོ་བོ་འཁྱུར་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་
 མི་ལ་བསམ་གཞིག་གི་རྩོམ་སྤྱོད། རིམ་བཞིན་ཉེན་ཁ་སོགས་ལ་ཡོལ་བ་དང་འཛོལ་ཆེས་སོགས་ཀྱི་
 ཆེད་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་གསེས་ལག་རྩལ་རིག་གནས་དར་འགོ་རྒྱུགས། ལག་རྩལ་དེ་དག་གྱུང་
 བྱོན་མར་དོ་ཆས་ལག་རྩལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཤིང་ཆས་ལག་རྩལ། དོ་རྩལ་ལག་རྩལ་སོགས་
 ལག་རྩལ་གྱི་རོ་བོ་གོང་མཐོ་རུ་སོང་། དེ་དག་བྱུང་བའི་རྒྱུ་རིམ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་བྱུང་
 བ་ནས་ངལ་རྩལ་གྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་རྩལ་རྒྱུ་མེད་བྱས་རྗེས་འཛོལ་ཐབས་དང་། བསམ་
 རྒྱུ་། ལྟ་ཆ་སོགས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་། བསམ་རྒྱུ་ཡིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ནང་གསང་
 གསུམ་གྱི་དར་རྒྱུད་དང་མཛེས་པ་མཐའ་དག་ལ་དོ་གཞི་བཞུགས་པར་ལྷུ་ལེན་བྱས་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ཀྱི་བསམ་མཐོང་རྒྱ་ཡི་རྒྱང་གཞི་གྲུབ། རིམ་བཞིན་ཀྱང་སྤྱོད་ཆགས་སྤང་གི་རྒྱ་བྱས་ཏེ་མགྱིན་
 པའི་ངག་དང་ལུས་ནས་བསམ་མཐོང་མཆོན་པའི་བདུ་བྱུང་། བདེ་དེས་མིའི་བསམ་མཐོང་བདེ་ལེགས་

དང་མཆོན་ཐུབ་སྐབས་མི་དང་མིའི་བར། མི་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་སྒར་མེད་པའི་འབྲེལ་
འདྲིས་དང་འགལ་འདྲུག་ཅོད་བྱས་པའི་གནའ་པོའི་རུས་རྒྱུད་ཁག་གི་སྤྱི་ཆོག་གསུ་སྒྲུང་ཚུལ་སྒྲུ་ཆོག་གས་
ལ་སྒྱུན་བཞིན་དང་མཐུབ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་པའི་རིག་ཆོན་ཆད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་དར་བའི་
འགོ་བརྩམས། དེ་ཡང་རིག་གནས་ནང་འདྲན་མ་བྱས་པའི་ཡར་སྔོན་ཞིག་གོ།

མཁས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་ཐོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་མ་བོན་ཆོས་དར་བ་ནས་འགོ་
བརྩམས་པ་དང་དེ་ཡང་བཅཅན་པོའི་རྒྱལ་ཁྲི་ཐོག་མ་གཙའ་ཁྲི་བཅཅན་པོའི་སྐལ་བས་ནས་ཡིན་པར་བཤད་
འདུག་ཀྱང་། ཐོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་བསམ་པའི་རིག་གནས་དང་དངོས་པོའི་རིག་གནས་གཉིས་
འདུས་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་སྐབས། ས་འོག་ནས་དངོས་རྒྱུད་བྱུང་བའི་དོ་ཆས་དང་བང་སོ་
ལས་རྒྱུད་པའི་ཅ་དངོས་དེ་དག་ལས་གཙའ་ཁྲིའི་སྔོན་ནས་དར་ཡོད་པ་རྟོགས་བྱུང་། དཔེར་ན། རང་
བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིག་ཆགས་དང་གདོད་མའི་མི་རྒྱལ་ས་བར་འབྲེལ་ཚུད་བྱེད་པའི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་དོ་
ཆས་དང་ཤིང་ཆས་མེད་སྟོན་བྱེད་པའི་འགོ་བརྩམས་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། དར་བའི་དུས་སྐབས་
ཀྱང་སྔ་བ་ལག་ཅུལ་ཡང་ཆད་ངེས་ཅན་ལོན་ཡོད་པ་འདྲ། “༡༧༥༠ ལོར་བོད་རྒྱུངས་སུ་གནའ་
མིའི་རིགས་ཀྱི་དོ་ཆས་ཐོག་དང་པོར་རྒྱུད་པ་དང་ ༡༧༦༠ ལོར་དོ་ཆས་ ༤༠ རྒྱག་རྒྱུ་ཅིང་།
ད་དུང་ ༡༧༧༣ ལོ་ནས་ ༡༧༧༦ བར་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་རྒྱལ་ས་སུ་དོ་ཆས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་
ལུལ་ ༣༥ བཅའ་རྒྱུད་བྱུང་བའི་ཁྲོད་ནས་དོ་ཆས་གསར་རྒྱུང་ ༣༥༦ རྒྱག་ཡོད་པ་”དང་། དོ་
ཆས་དུས་རབས་ཀྱི་དངོས་རྗེས་དེ་དག་ལ་བརྟུས་ན་དུས་སྐབས་དེ་ནས་ལག་ཅུལ་རིག་གནས་ཁྱད་
ཆོས་ཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་པའི་ལག་ཅུལ་རིག་གནས་ཀྱི་ཤན་བྱགས་ཐེབས་
ཡོད་པ་འདྲ་བཤད། “༡༧༧༧ ནས་ ༡༧༩༩ བར་ཁ་རུབ་རྗེས་ལུལ་ཁྲོད་དུ་ཁང་པའི་རྗེས་ལུལ་
༣༩ དང་། རྒྱུང་བཟོའི་དོ་ཆས་ ༦༠༠ དོ་ཆས་སྤྲ་མོ་ ༦༠༠ བརྒྱུ་བཟོ་དོ་ཆས་ ༥༠༠ རུས་
ཆས་ ༡༠ གྲངས། རྗེ་ལེབ་དང་ཞིང་འབྲས་”དེ་དག་ལས་གཞན་རི་བོང་དང་སྒྲ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཀོང་རུས་དང་ཐག་རུས་སྤྲས་ཡོད་པ་འདྲ་རྒྱུད་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ཀྱང་དུས་རབས་རྒྱུད་པའི་ལག་
ཅུལ་རྒྱན་སྤེལ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ད་དུང་གནའ་ལུལ་ཁྲོད་དུ་བང་སོ་སྐུམ་ཅུ་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བང་སོའི་ནང་དུ་
དུར་སོགས་དང་རྩན་དུ་དངོས་པོ་སྤྲས་ཡོད་ལ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྗེས་དངོས་རྗེས་ཆས་

ནམས་ནི་བོའ་ཕུ་མཛེས་ཤིང་ལག་ཤེས་ཀྱི་ཆོད་མཐོན་པོར་སྒྲེབས་ཡོད་པའི་ཁར་བཙལ་སྟེད་བྱུང་
 པའི་རིག་དངོས་དེ་དག་གིས་ས་གནས་དེའི་ལག་ཕུ་ཁྱད་ཆོས་མངོན་ཡོད་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་
 གི་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་འདི་གནའ་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་དར་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་ཡང་བྱས་ཡོད། དེ་
 འདྲའི་ལག་ཕུ་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་ཀྱང་། ཡུས་ནི་ཁྲང་གིས་“གལ་ཏེ་མིའི་
 རིགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ནམས་རིག་གནས་བྱུང་བའི་མཆོན་ཏྲགས་ཤིག་ཡིན་ཆེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲུང་ས་དེ་ནི་དོ་ཆས་སྟེང་པའི་དུས་སུ་གཏུགས་ཆོག་ལ། ད་བར་ལོ་བྱི་ལྔ་འཕ་གསུམ་ལས་
 མས་ཤིག་སོང་ཡོད་”ཟེར། དེ་འདྲའི་ས་གནས་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་དེ་བོད་ཀྱི་མེས་
 པོ་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཡིས་གསར་བཏོད་ཅིག་ཡིན་པ་གདོན་མི་ཟེའོ། དངོས་ཚུལ་དེ་དག་
 ལ་གཞིགས་ན་དོ་ཆས་གསར་མའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་རང་གི་ས་ཁྲུལ་ཁག་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 ལག་ཕུ་དང་གསར་བཏོད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་ཤིག་ཡོད་ལ། དུས་
 རབས་གསར་པའི་དོ་ཆས་ལག་ཕུ་དེ་དག་ཡང་དུས་རབས་སྟེང་པའི་ལག་ཕུ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
 བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་བྱུང་པོ། །

དེས་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་ནི་ཐོག་མར་འཆོའི་བའི་བྲོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྟེ་དམངས་
 བྲོད་རིག་གནས་དང་། དེ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་གན་བྱགས་སྒྲེབས་པའི་འགོ་
 བརྒྱམས་པ་དང་བར་དུ་བོན་པོའི་ཤེས་རིག་གིས་བྱགས་རྒྱུན་སྒྲེབས། མཐའ་མར་ནང་པའི་ཤེས་
 རིག་གིས་བྱགས་རྒྱུན་སྒྲེབས་པའི་དུས་རིམ་གསུམ་བརྒྱད་ནས་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གང་ལའང་
 མཆོན་ན་ཏ་ཅང་ཡུན་རིང་ཞིག་འགོར་ཞིང་རྒྱུད་རིམ་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། བོད་ལ་འཕེལ་རྒྱས་
 དར་ལ་ཡུན་སུམ་ཆོག་པའི་རིག་གནས་དང་རིག་གནས་པའི་སྡེ་ཁག་ཅིག་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་ཡོད་
 པའང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དངོས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་བོད་རྒྱལ་ཐོག་མ་གཏམ་བྲི་བཙན་པོའི་སྐབས་
 སུ་བོན་གྱི་མི་ཤེས་པ་ཅན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱང་བོད་རང་གི་ཡུལ་གྱི་ཤེས་བྱ་དང་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་
 ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་ཁག་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ཁྲོད་ན་གནམ་གྱི་ཉི་མེ་སྐར་གསུམ་གྱི་བཟོད་
 རྒྱུ་འཇེས་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེང་དུ་དུས་བཞིའི་འགྱུར་ལྡོག་གང་འདྲ་ཡོད་པ་དང་དེའི་ཆོས་
 ཉིད་དང་བརྟུན་ནས་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལས་ཀ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་སོགས་ལ་མཁུ་པའི་མི་
 སྣ་ཡོད་པའང་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་ན་གསལ་བས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་ནི་

ཆེས་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མཐུན་པ། ཉུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆས་པ།
རང་བཞིན་གཏོང་བཅུ་པ། ཆ་ཆང་བ། དུན་སུམ་ཆོག་པ་པོ་དེ་ལོ་ཅན་གྱི་གནའ་བོའི་ཤེས་རིག་
མ་ཕམ་གཡུ་མཆོ་རྩ་བུ་ཞིག་ཡོད་སྟབས། རྒྱའི་གནའ་རྩལ་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཨི་གི་མ་གྱིས་
“རིག་གནས་ཐོག་གས་གང་ནས་བཤད་ན་བོད་མེད་སེམས་ཀྱི་ཡ་མཁེང་གནའ་རབས་ཤེས་རིག་འདྲུ་འཛོམས་
བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པ་རྩུ་ར། གནའ་བོའི་བོད་མེད་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་
ཕུག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་མེས་པོ་གོང་མ་དག་གིས་ངལ་ཚོ་ལ་གྱིས་བསྐྱུན་ཡོད་པ་ཤེས་ནུས་སོ། །
དགེ་མཚན་སྐྱེང་བ།

སྤྱིར་རིག་གནས་ཤིག་གི་དགེ་མཚན་ནི་རིག་གནས་དེ་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་མི་རིགས་ཀྱི་
སྤྱི་ཆོག་སྤྱོད་ནས་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་སྤྱོད་དང་། བསམ་སྒྲུབ། འཆོ་བ། མི་གཤིས་
སོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་དང་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་དོ་བོར་འཕྲོར་གཏོང་བྱུང་བའི་བྱེད་རྒྱས་རང་བཞིན་
ཅན་ཞིག་ལས་འདུང་བཅུ་པ་ཤེས་པས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་མི་རིགས་རང་
གིས་གསར་བསྐྱུན་བྱས་ཤིང་རིམ་བཞིན་མ་ཆང་བ་ཁ་སྐྱོང་དང་། རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱི་ལེགས་
ཆ་བསྟུ་ལེན་སོགས་སྤྱི་གས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱི་ནམ་པའི་སྒོ་ནས་འབྲས་སྒོ་ཆང་བའི་རྒྱུད་འཛིན་
རིག་གནས་ཀྱི་དོ་བོ་ཅན་དུ་གྱུར། རིག་གནས་དེ་བོད་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་དར་རྒྱུད་རིམ་གྱི་ཁྱོད་མི་
རིགས་རང་ཉིད་དཀར་པ་ལ་དང་ཉག་སྤྱི་ཉེན་ཁ་སོགས་གནས་སྤངས་ཉག་སྤྱི་བའི་སྐབས་སུ་མི་
རིགས་དེ་ལ་རིག་གནས་དེས་གན་ཤུགས་ཐེབས་ཡོད་སྟབས། མི་རིགས་ཀྱི་དོ་བོ་ནམ་ཡང་རང་
སོར་གནས་བྱུང་ཡོད་ལ། ཁོ་བཞོན་རིག་གནས་དེའི་གཤིས་རྒྱུད་ནས་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱིན་དཀ་
གི་ཀུན་སྤྱོད། བསམ་སྒྲུབ། མི་གཤིས་བཟང་ལ་འཆོ་བའི་དཀར་པ་ལ་གང་འདྲ་ཞིག་དང་འཕྲད་
ནའང་གདོང་ལེན་དང་སྤྱུག་རུས་ཆེ་བའི་དོ་བོ་གདོང་མཐུག་པོ་ཞིག་ཡོད་པའང་། དཔེར་ན། ཡག་ང་
ས་མཆོག་གིས་“བོད་མི་ཆོས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཟད་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་དཀར་པ་ལ་འཕྲད་
སྐབས་པལ་ཆེར་གཞན་ལས་སྤྱི་བསམ་ཆེ་བ་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་མེད་པའི་མི་ཞིག་ལ་དཀར་
པ་ལ་འཕྲད་ན། ང་རྒྱལ་དང་ཁོང་ཁྱོད་ལངས་སྤྱི་ཞིང་། དེའི་དབང་གིས་འཆོ་བའི་ལས་ལ་ཞུགས་
པ་ཡོང་གི་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་འཕྲད་པས་མ་སྤྱིད་པ་བྱེད་པ་དང་། གང་ཅི་མ་ནས་རྒྱུང་
འཕར་ཏེ་ཞེ་སྤང་ལངས་ནས་འཆོ་བའི་ལས་ལ་ཞུགས་པ་ཡོང་གི་ཡོད། བསམ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཟད་གཏོང་

ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་གཅིག་ རྟེན་འབྲེལ་སྒོ་སྒྲིག་གི་ལྟ་བུ་དང་གཉིས།
 བུམས་བརྩེའི་བསམ་སྒྲོ་བཅས་ཀྱིས་རྟེན་ངན་གྱི་མདུན་ལ་སེམས་ཞི་བདེར་གནས་པ་ལས་ཞུམ་པ་
 དང་། ཁོང་ཁྱོད་དབང་དུ་གཏོང་གི་མ་རེད། དེས་ན་མིའི་བསམ་སྒྲོའི་འབྲེར་སོ་གིན་དུ་གནད་
 འགག་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་ཡན་ཐོགས་དུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་”
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་ལས་རྟེན་དུ་མེད་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྲོད་བཅུད་པོད་
 ཀྱི་ནང་བཞུགས་ཤེས་རིག་དེ་མི་རིགས་རང་གི་ཡན་བདེ་ཀྱན་གྱི་ཙ་བཡིན་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཤེས་
 ཡོན་གྱི་དུས་རབས་འདིར་འཛམ་གླིང་གྱི་ལ་ཡན་པའི་དགེ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད་ལ་རྒྱབས་
 ཆེ་བའི་དགེ་མཚན་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡོངས་པས་མཚན་གཞིའི་དོན་དུ་བྱུར་ཙམ་རྒྱབ་སྟོབས་
 ཀྱི་ཆེན་རིག་པ་དག་གི་ནང་བཞུགས་ཤེས་རིག་ལ་ལྟ་ཚུལ་དང་སྒྲུགས་ནས་བརྗོད་ན། སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ལུགས་ནི་ཆེན་རིག་ལག་ཙམ་གྱི་མདུན་དུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་སྟོན་རྟ་བུ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་
 འང་། དངོས་ཁམས་རིག་པའི་འབྲུམ་རམས་པ་རྣོས་ཁས་པོ་ལའི་<<དངོས་ཁམས་རིག་པའི་ལམ་
 སྟོན>>ཞེས་པ་ལས་“ད་ལྟའི་དངོས་ཁམས་རིག་པ་གསར་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྒྲོལ་དང་
 ཤར་སྟོབས་མི་མངོན་རང་ལུགས་གཉིས་དཔུང་བསྐྱར་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་ཤར་སྟོབས་མཚན་
 ཉིད་རིག་པ་བ་དག་གིས་ལྷ་མོ་ཞིག་ནས་མི་མངོན་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོར་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་གཉེན་
 གནས་ལུགས་མཐོང་ཆར་འདུག”ཅེས་བཤད་ཅིང་། ཁོང་གིས་ཆེན་རིག་དང་མི་མངོན་རང་ལུགས་
 གཉིས་ཡན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཁ་སྐྱོང་བར་འདོད། དེས་མི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་གནས་ལ་སྐྱུ་ལ་
 མ་བཏང་བའང་བཤད། ད་དུང་“དྲི་ལྷན་མེ་ཉོག་རྒྱང་རིང་ཀྱང་། །བྱང་བའི་སྤྱིན་གྱིས་འཆོགས་
 ཞིང་འཁོར། །”ཞེས་པ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་གཟུར་གནས་དཔྱད་ཐོན་གྱི་སྒྲེ་
 པོ་ནམས་ཀྱིས་བརྟོད་བསྟེན་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་དུ་འཛིན་པ་མང་དུ་འབྱུང་རྟེན་དཔྱད་ཅི་
 ལོ་རྒྱུས་སྒྲེ་བའི་མཁས་དབང་ཨར་ནོད་ཐོ་ཡེན་ལྷུ་ས་“དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པར་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་བྱ་
 བ་དེ་ནང་བཞུགས་ལྷ་བསྟོབས་སུ་དར་བ་དེ་ཡིན་”ཟེར། ཨ་རིའི་དུ་རྫོང་ཐེ་གཙུག་ལག་སྒོ་བ་གྲ་
 ཆེན་པོ་འབྲུམ་རམས་པ་དུ་སུ་བྱ་ལན་ཅིན་གྱིས་“བོད་ལ་ཆེས་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་ས་ཡན་སུ་ཞིག་
 འདུག”ཅེས་བཤད་ཅིང་། ཐོ་ཡེན་སི་པ་སྒོ་བ་གྲ་ཆེན་པོའི་འབྲུམ་རམས་པ་རུ་པོ་སུས་ནན་གྱིས་
 “བོད་ཀྱི་མིས་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གྱི་ལ་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་ནི་འགན་དུ་མེད་པའི་

ས་ཡན་མིའི་རིག་པ་དེ་དང་དེའི་སྒོ་བས་ལས་སྐྱབ་པའི་མིའི་ཤེས་རིག་ལེགས་སྒྲིགས་སུ་སྐྱུལ་པའི་
 ཐབས་ཤེས་དེ་རེད་ཀྱི་ཅེས་བཤད། དུས་རབས་གཅིག་གི་མཁས་པ་ཞེས་པ་སྤྲུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 རིག་པ་ཨན་ཤི་ཐན་སོགས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལ་བསྟོན་བསྤྲུགས་ཡང་ཡང་གནང་བའང་ནང་བསྟན་ཤེས་
 རིག་གིས་མི་དང་མི་ཡི་བར་མི་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིལ་དངོས་བར་མི་དང་སྲིག་ཆགས་བར་
 ལ་འབྲེལ་ལམ་དང་བརྟེན་མཐོང་དང་ཕན་ཚུན་བར་བསམ་ཤེས་དང་བྱམས་སྤྱི་རྒྱ་སོགས་དགོས་
 པའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་ཡོད་པ་ཅུ་མ་ཟད། དབྱེད་ཤེས་རིག་པ་ཆད་མཐོ་བོ་དང་དེས་མི་ཡི་འཆོ་
 བ་དང་མི་ཆེ་ལ་ཕན་ཚུན་ཆེན་པོ་ཐོན་སྤྲུགས་སུ་མ་རྒྱུང་པའི་སྒྲིལ་བྱ་མང་པོས་བསྟོན་བསྤྲུགས་
 ཡང་ཡང་མཛད་དོ། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་“ངས་འདིར་བཤད་དགོས་དོན་ནི་སྒྲིལ་བྱ་དང་རང་
 ཆོའི་རང་གིས་ལ་སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་པ་དང་སྤྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་པོ་བྱེད་པ་རྒྱུ་མ་གོད་པ་བཅས་
 རྒྱུ་དུས་སྐབས་ནས་གོམས་གཤེས་སུ་འཇགས་ཡོད། གོམས་གཤེས་དེ་དག་གང་ནས་བྱུང་བ་
 ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་ཕལ་ཆེར་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 རྒྱལ་ཆེ་བའི་དགེ་མཆོན་གང་མང་ཞིག་བསྐྱབ་ཡོད་དོ། ད་དུང་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་བོད་ལ་
 དར་བཅས་བོད་རིགས་ནི་བསམ་སྒྲིབ་གཉིས་ཆ་ཏུ་ཅང་ཡག་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པས་མི་རྒྱལ་
 བདེན་པ་གཞུང་བྱང་། ཆེ་བྱུར་རྒྱུང་བྱམས། དགེ་ཆེན་ལ་བརྟེན་བྱུར་དང་ཁེངས་སྐྱུང་གཞན་
 བྱུར་བྱམས་དང་སྤྱིར་རྒྱུ་རྒྱུ་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་བའི་རྒྱུ་ནགས་སོགས་རྒྱ་ཁྲོན་དུ་སྒྲིན་
 སོགས་ཀྱིས་བདག་དུ་བཟུང་ཡོད་པའི་བསམ་སྒྲིབ་འོག་ཁོར་ཡུག་སོགས་སྐྱུང་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་ལམ་
 སྲིལ་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་གོམས་སྲིལ་བཟང་པོ་དེ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་དགའ་
 མོས་དང་བསྤྲུགས་བཅོལ་ཡང་ཡང་བྱས་སོ། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་མི་རིགས་
 རང་དང་གཞན་གྱི་ལ་ཕན་བདེ་ཡི་ཅ་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད་པ་ཡང་སྲིལ་སུ་མ་རྒྱུང་པའི་ཕྱི་ནང་མཁས་
 དབང་གི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་ལས་རྟེན་བྱུང་བོ། །

རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གླེང་བ།

ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་སྤྱང་སྒྲུབ་ཀྱི་དབྱེད་
 བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་རིག་གནས་འདི་ཉིད་འཕེལ་རྒྱས་དང་གནའ་དེང་རིག་གནས་ཀྱི་
 ལེགས་ཆ་གཉིས་འདུས་ཀྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྐྱར་ནས་དུས་རབས་གསར་

པའི་ཤེས་རིག་གི་ལམ་ཆེན་དུ་རང་ཉིད་བཞུད་ཐུབ་པ་བྱེད་ཆུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེའང་སྤྱི་ཚོགས་
འཕེལ་རྒྱས་དང་བརྟུན་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་ཐད་དགེ་མཚན་ཐོན་མིན་གྱི་ཁྲུང་
དོར་བྱ་རྒྱ་ནི་ད་ལྟ་ནས་འགོ་འཇུག་ས་དགོས་ལ། དེའང་གསལ་སྤྱོད་གཞི་ནི་རྒྱ་ནམས་ཀྱི་ཐུག་ཏུ་
བབ་པའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ལས་འདའ་མེད། ད་དུང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཟེན་པའི་གནད་
དོན་མཐའ་དག་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་ལ་རག་ལས་སྟབས། ལགོང་ས་མཆོག་གིས་“ང་རང་ཆོ་བོད་མི་
རིགས་རྒྱམས་འཛམ་གླིང་གི་མི་གྲལ་དུ་རྒྱུད་པ་ཞིག་དང་གདན་སོབ་ལ་འོངས་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡོང་
བ་ལ་གཙོ་ཆེ་བོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་ནས་ཆད་འོངས་དགོས་པ་རེད། ང་ཆོའི་ལུང་པའི་གནས་སྟངས་
ནི་དངོས་འབྲེལ་ལོ་རྒྱུས་ཅན། མི་ཆོའི་ཡིད་འཕྲོག་པ། རང་བཞིན་གྱི་སྤུས་དག་པོ་ཡོད། ང་
རང་ཆོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ཡང་། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྗེས་ཟེན་
ཐུབ་པ་ཞིག་ང་རང་ཆོའི་དོས་ནས་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་རྗེས་ལུས་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ། ང་ཆོར་དཔེ་
འདྲ་བོའི་ཁྱོད་ལོག་པ་རེད། དེའི་ལྷན་གསལ་དང་། དུས་ཚོད་རྗེས་ཟེན་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཆོས་ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་དུས། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཆོར་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཐོབ་པའི་སྐབས་
སུ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་སེམས་ལ་རུས་པ་བརྟུག་ནས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་”ཞེས་གསུངས།

སྤྱི་རབས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལུགས་དུས་རབས་མང་པོའི་
རིང་རབ་བྱུང་གི་རྗེས་འཛིན་རྗེས་གནང་ཡོད་པ། ཁོར་ཡུག་ཀྱང་དགོན་སྡེ། རྒྱག་གཞི་ཡང་
དགོན་པའི་རྒྱག་གཞི་དང་ལམ་ལུགས་སོགས་ཡིན་སྟབས། རིག་གནས་དེ་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཉམས་
སྤྱད་ཀྱི་གནད་དོན་མཐའ་དག་རབ་བྱུང་གི་ཚོགས་རྗེ་ལི་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཉམས་སྤྱད་ཀྱི་གནད་དོན་
ཞིག་ཏུ་ཐུག་ཡོད་པས། མ་འོངས་པའི་དུས་རབས་ནང་རབ་བྱུང་གི་རྗེ་གྲངས་རྗེ་ཉུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་མཐོང་ཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཟད། རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པའི་རབ་བྱུང་གི་ཚོགས་རྗེ་ཡང་རྗེ་ཉུང་
དང་དཔུང་སྟོབས་རྗེ་ཞན་དུ་འགྱུར་བའང་འདོན་མི་ཟ་བས། མ་འོངས་པར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་རྒྱུན་ཅི་ཙམ་གནས་མིན་ཡང་ད་ལྟའི་རབ་བྱུང་ཤེས་ཡོན་པའི་རྗེ་ལ་རག་ལས་པས། སྟོན་པ་
དང་དེའི་བརྟུན་པ་ལ་དད་འདུན་གཙང་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་རབ་བྱུང་ཤེས་ཡོན་
པའི་དཔུང་ཚོགས་ཀྱིས་འགན་འཁུར་བཞེས་ནས་མ་འོངས་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་མི་སྣ་སྤྱོད་སྤིང་
དང་དེའང་རྒྱ་བོ་རང་གི་ནང་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུད་འཛིན་ཐུབ་པའི་མི་སྣ་སྤྱོད་སྤིང་བྱེད་

དགོས་ལ། རྒྱ་མཚན་ཡང་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྒྲོ་བོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་གྱུར་ན་མ་
འོངས་པར་མུ་མཐུད་ནས་གནས་ཐུབ་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་དམ་སྙམ་མོ། །

དེས་ན་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་མང་གཞིའི་སྤེངས་
རབས་གསལ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མིག་དང་ལྡན་པ་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་དང་མཐུན་པར་སྒྲུབ་དོར་
དེའི་འབྲེད་ཀྱི་དཔྱད་ཤེས་མངའ་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྟེ་ཁྲིད་ཐུབ་པའི་བྱེད་རྒྱས་ཅན་འགའ་ཞིག་
སྒྲོ་བོ་རང་ནས་ཡོང་བ་ལ་འབད་དགོས་པས། ཁོར་ཡུག་ཡང་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་བོ་མོ་
ལ་དམིགས་ནས་སྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་ཆད་ལྡན་ཡོད་པ་དེའང་དེང་དུས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་གྲུ་སྤྱི་
ཡི་འགྲོ་རིམ་ལྟར་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆད་གཞིའི་སྤེངས་གནས་རིམ་དང་པོ་གཉིས་པའི་གནས་རིམ་གཏན་
འཁེབས། ད་དུང་སྟོན་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་དང་རྒྱུད་
འཛིན་བྱེད་སྤྲེངས་ལ་མིག་དཔེ་བལྟས་ནས་དགོས་པའི་ཐབས་ལམ་ནང་འདྲེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་ཀྱང་བདེ་འཕྱིན་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟེན་པ། དེང་རབས་རིག་གནས་དང་མཉམ་དུ་དབྱུང་
གཤིབ་ཐུབ་པ་དང་འགྲན་ཐུབ་པ། དེང་རབས་རིག་གནས་ལྟར་དུས་རབས་ཀྱི་གོ་གནས་འཛིན་
ཐུབ་པ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལའང་རིག་གནས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གསར་པ། ཁོར་ཡུག་གསར་པ། མི་
སྡེ་གསར་པ། ཐོབ་ཐང་དང་གོ་གནས་གསར་པ་བསྐྱུན་དགོས་པ་མ་ཟད། ཤེས་ཡོན་པའི་སྤེལ་གསལ་
དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་གང་རུང་སྤེངས་ནས་ལག་རྒྱུ་སྤེལ་ཅན་ཞིག་བཞག་
པའི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་གོ་གནས་འཕམ་པ། གཟེངས་བསྟོད་དང་མི་དམངས་ཀྱི་གོང་བཀྲར་བྱེད་པའི་
ལམ་ལུགས་སྟོན་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མཐུན་པ་བྱེད་དགོས།

ད་དུང་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱིས་མི་རིགས་རང་གི་རིག་
གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི་མི་རབས་གསར་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་གཞི་རབས་
གང་མང་ཞིག་མི་རིགས་གཞན་དང་རིག་གནས་གཞན་ལ་དགའ་མོས་དང་ཡིན་སྟོན་གོར་བ་དྲ་ཅང་
མང་བ་མ་ཟད། རིག་གནས་གཞན་ལ་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྒྲོར་ལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་
ལས། རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སྒྲོར་ལ་ལ་བ་སྒྲུབ་དྲ་ཅང་དཀོན་པའི་གནས་སུ་ཡོད་
པའང་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པས། དེ་དག་གི་རིག་གནས་ཁྲིད་གཞི་ནི་སོ་དཀར་ནས་ནན་མགོ་དཀར་
བར་ཡོད་དབང་འགྲུག་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་རིག་གནས་ཡོད་པ་རྒྱ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་སྤེངས་ཆ་དང་

སྐྱུ་ཅུ་ལ་དེས་རང་གི་མི་ཆེ་རིན་ཐང་ཅན་དུ་བསྐྱུར་པའི་བྱེད་ཀྱིས་འདོན་བཞིན་ཡོད་སྟབས། གཞོན་
 རབས་པ་གང་མང་ཞིག་གིས་སྐྱུ་ཅུ་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཅན་གྱི་བྱུ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་དགའ་མོས་
 ཡིད་སློན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་སྐྱུ་ཅུ་ལ་
 ཅན་གྱི་རིག་གནས་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེས་ན་བདེ་འཕྲིན་དང་སྐྱུ་ཅུ་ལ་གྱི་དུས་རབས་
 འདིར་སྐྱུ་ཅུ་ལ་དང་ཅེད་རིགས་ཀྱི་རྗེས་ལུས་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་སྟབས། སྐྱུ་ཅུ་ལ་དང་ཅེད་རིགས་
 ནང་འདྲེན་དང་གསར་བཏོད་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ཅེད་རིགས་འགྲན་བསྐྱུར་གྲོད་དུ་འཇུག་ཞུགས་ཐུབ་
 པ་ཞིག་དང་། གཞོན་རབས་པ་ལ་སྐྱུ་ཅུ་ལ་ཕྱིར་འདོན་གྱི་སྤྲིངས་ཆ་བསྐྱུན་པར་གཞེངས་བསྟོད་
 དང་བྱ་དགའ་སྟོད་པའི་ལས་ཆེན་གཞུང་དང་ཆོག་སྟེ་གང་རུང་གིས་བཏོད་སྟེ་གསོགས་བྱས་ན་
 ད་གཞོད་གཞོན་རབས་གང་མང་ཞིག་རང་མི་རིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དགའ་མོས་དོས་འཛིན་ལར་
 ཞེན་སོགས་མི་རིགས་ཤིག་གི་གཞོན་རབས་ལ་ཆང་དགོས་པའི་ཆ་ཤྱེན་ནམས་བདེ་ལེགས་ངང་
 འཛོམས་པ་ནི་གོར་མ་ཆག་གོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱི་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ད) ཆོས་རྒྱུ་བརྒྱན་པ།

སྲོན་མེད་།

༡༡། རང་རེའི་བོད་གངས་ཅན་པའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་། དར་
སྲོལ་ལ་འབད་འབྱུངས་གྱི་པའི་དགེ་མཚན་དང་བྱུང་འཕགས་ལྡན་པ་ནི་སྲོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་
དང་། ཆོས་གཉན་འཕྲང་ཆེ་བའི་མ་འོངས་པའི་མདུན་རྒྱུངས་ལ་བསམ་གཞིག་དང་འབྲེལ། འདས་
པའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་བྱུང་བའི་གནད་དོན་ཁག་ལ་དཔྱད་ཞིབ་གྱི་དགོས་པ་ནི། སྲོལ་
རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་ལ། རིག་གནས་དང་སྤྱི་ཆོགས་དབར་
གྱི་འབྲེལ་བ་དོ་མཉམ་ཞིང་ཐུན་མོང་ལམ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྟེག་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱན་
རིག་གནས་ཡུན་རིང་གནས་མིན་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོར་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལ་པོར་
རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་ཟབ་ཚད་དང་རིན་ཐང་ལ་རྒྱས་ལོན་གྱིས་མོངས་དད་ཀྱི་སྤྱི་བ་གཡོགས་ལས་
ཕྱིར་འདོན་ཏུ་འདུག་དགོས་པ་ནི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཡུན་གནས་སྤྱི་བརྟན་ཡོང་བའི་གྱི་ཐབས་
དང་ལག་ལེན་དངོས་གྱིས་ར་སྲོད་གསལ་བོ་གྱི་ཐུབ་པ་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པར་གནས་མིན་རྟོག་ཡིག་དང་རིག་
གནས། ཆོས་ལུགས། དཔལ་འབྱོར། ཆབ་སྲིད་སྲིག་ཀྱིས་སྲོལ་བའི་རྒྱས་སྟོབས་ལ་རག་
ལས་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་པོའི་རྟོག་ཡིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་པས་བརྒྱུད་པའི་སྲོལ་རྒྱན་
རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བུས་བྱུང་ཚད་དང་། ལུལ་གོམས། གཉེན་སྲྀག་འབྲེལ་བ་སྲིག་ཀྱིས་མཆོན་
རིག་གནས་མ་ལག་གི་ངོ་བོ་དང་ལྡན་པ་ནི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉག་སྤིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་
ཆོག་པར་སྟེ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱི་པའི་དགེ་མཚན།

ད་ལྟ་བོད་གངས་ཅན་རྒྱུངས་འདིར་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་

ནི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གཙོས་ལོ་པའ་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་སྤྱད་འབད་བཅོན་གནང་སྟེ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་བསྟན་པ་འདི་བོད་དྲུ་དར་སྟེ་ལ་བཏང་བའི་རྒྱལ་ཆེན་མང་དུ་ཆེས་དང་། རིས་མེད་གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་སྒྲིམ་ཆེན་དམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་རྒྱངས་ནས་འཆད་ཚིན་ཚོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་བར་འབད་པའི་འབྲས་བུར་ད་ལྟའི་བར་བོད་བརྒྱད་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཞེས་འདྲ་མ་སྒྲིང་ཡོངས་ལ་དོམ་རིན་ཡོད་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འདྲིན་བྱ་བར་ཏ་ཅང་རྒྱལ་ཆེ་བའི་དོན་སྙིང་ལྷན་ལཱ་གོ་ལ་ཆེན་པོ་འདིའི་བྲིམ་དྲུ་ར་ཆོས་མེད་རིགས་ཀྱི་ཞི་བདེ་སྙིང་འཇགས་དང་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆེད་ཞབས་འདེགས་རྒྱལ་ཆེན་ཞིག་སྦྱབ་བྱུང་པས་མ་ཆད། ར་ཆོ་བོད་མི་རིགས་འདི་ཡང་ཕྱིའི་རིག་གནས་ཀྱི་བཅན་འདྲུ་ལ་མི་བྱུང་པར་སྒྲེར་ཚུགས་རང་རང་གི་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་གཞན་གྱི་རོ་བོར་མ་འགྱུར་བར་གནས་བྱུང་པའི་དགེ་མཆན་ཡང་བྲུ་སྟོན་ཏུ་མཆིས།

སྦྱར་རིག་གནས་ཞེས་པ་སྙིང་པ་མང་གཞི་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་གསར་པ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་མོ་ལ་ངེས་དགོས་ཤིང་། དཔེར་ན། སྟོབ་དཔོན་སྦྱ་སྦྱབ་ཀྱིས། དེ་འབྲའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ལས། རྒྱ་དང་འབྲ་བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་། །ས་བོན་མེད་པར་འབྲས་ཡོད་པ། །ཤེས་ལྷན་གང་གིས་སྦྱབ་པར་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་། སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷ་བས་སྟོག་ཤིང་བྱས་ཏེ་དུས་རབས་གསར་པའི་ཁྱད་ཆོས་མཆོན་བྱུང་པ་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་། ཆེས་གཉན་འཕྲང་ཆེ་བའི་དུས་རྒྱལ་པས་ཡང་བཞིག་ལ་གདོང་བྱག་བྱུང་སྟེ། རང་རེའི་མེས་པོ་ཆོའི་རྒྱ་མེད་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་སྟོགས་སྡེ་མང་ནས་གྲོང་གུང་ཀྱང་ཕོག་བཞིན་ཡོད་ལ། མི་རབས་གསར་སྙིང་གི་ལྷ་བའི་བར་ཁྱད་ཀྱི་དབང་གིས་རིག་གནས་མ་ལག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དང་རྒྱུན་འདྲིན་ལ་ཡང་འགལ་ཆེན་མི་ཉུང་བཞིག་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། བཅན་འདྲུ་ལ་རྒྱ་དམར་གྱིས་སྟོག་རྩས་ལྷན་པའི་སྤྱི་དྲུས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱལ་འོག་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་གསལ་ཐབས་བྲལ་བའི་གཅོང་རོང་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟོབ་ཞིན་པའི་དུས་རབས་ཕྱེད་འདིའི་རིང་། བོད་གཞིས་བྲེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་རང་རེའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འདྲིན་དང་དར་སྟེ་ལ་ལ་འབད་བཅོན་ཆེར་བསྐྱེད་དང་ཐབས་རྒྱལ་གང་ཡོད་འདོན་བཞིན་པ་ནི་དགའ་གུས་ཡི་རངས་ཀྱི་གནས་སུ་མཆིས་ཀྱང་།

རྒྱ་རྒྱུན་སྐྱ་མང་གི་དབང་གིས་ཆ་མ་ཆང་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་མཐོང་ཐུབ་ལ། དེ་འབྲེལ་གྱི་བསམ་གཞིག་བྱས་ན། འབྲུང་འབྲུར་ཅི་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་ཐད་དབྱུང་འབྲས་ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་པའི་འགན་འཁུལ་ཆུ་མོ་ཞིག་ར་ཆོའི་མདུན་དུ་སྟེག་ཡོད་ལ། སྟེག་པར་དུ་དྲུའི་དུས་རབས་འདྲིའི་ནང་འགལ་རྒྱུན་ཤིན་དུ་མང་བས། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཡིད་གཟབ་སྒོམ་བྱུང་སྟེལ་གཏོང་དགོས་པ་སྒོམ་ཅི་དགོས། ད་ཆ་ལུང་དང་ཉོགས་པའི་བསྟན་པ་འཛམ་གླིང་ཤར་བྱལ་ཀུན་ལ་དར་བཞིན་པའི་སྐུ་རེངས་གསར་པ་འདིས་དྲོད་འཇམ་ཐུན་པའི་ཉི་འོད་ཅིག་འཆར་བའི་མང་གཞི་ཞིག་ཀྱང་འདྲིང་བཞིན་ཡོད།

ལ་ཁོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཆུབས་ཆེན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན། བོད་དང་། བོད་མིའི་ཆོས་རིག་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་ངོ་སྤྲོད་གནང་སྟེ། ད་ཆ་ཕྱིའི་ཡུལ་གྱུ་ཁག་དུ་བོད་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་ཉམས་ཞིབ་དང་། རྒྱས་ལོན་བྱས་ནས་བོད་མིའི་གནས་སྡངས་དང་རིག་གཞུང་གི་བྱུང་ཆོས་ལ་དགའ་མོས་དང་། སྟེག་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་པའི་བསྟན་པ་ཞེས་མཚན་སྟན་གྱི་བ་དན་སྟེགས་ཀུན་བྱུང་ནས། བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཕྱིས་བཅན་འཇུ་ལ་དང་གཉའ་གནོན་ཐེབས་པར་གཏོང་སེམས་མཉམ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱུང་སྒྲོར་བྱས་དང་བྱེད་ཐུས་འདི་ཡང་། གཙོ་བོ་ལ་ཁོང་ས་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་བྲིན་དང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་གཟི་འོད་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་མ་ཡིན་ནམ།

ཡིན་ནའང་། མི་རེ་བྱང་གིས་རང་གི་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ལ་དུས་ནམ་དུ་ཡང་དགག་གཞག་ཁོ་ན་བྱས་ནས། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ད་ཅང་རྒྱས་ཡོད་ཁྲུལ་གྱིས་ཆོས་རིག་ཙ་མེད་བཟོ་བའི་ཀུན་སྒྲོང་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་ཡང་། བདུད་ཀྱི་བྱེད་ལས་སྐྱོད་ཆོགས་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པའང་། ཨ་ལགས་དོར་ཞིས། དེང་སང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྒོ་ནང་དུ་ཡང་མ་རྒྱུད་པར་དེ་ལ་རྒྱས་ཡོད་ཁྲུལ་བྱས་ནས་ཡིན་མིན་སྐྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་དགག་གཞག་སྒྲོ་བཤད་འདྲེ་མིན་མང་དུ་ལབ་པ་ལ་ངོ་ཆར་མི་བརྟེན་བའི་མི་ཡི་གཟུགས་བརྙན་ཅན་ཡང་མི་ཉུང་བཞིག་ཡོད་པར་སྟངས་། རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པར་བྱི་རྒྱགས་སྐར་མར་བྱུག་པའི་ཚུལ་དེ་ཡང་མ་བསྐྱབ་མ་སྦྱང་ལུང་དོག་མོར་གནས་འཆའ་བའི་མི་ཤེས་ཆོངས་པའི་དགོད་བྱོ་བའི་རྣམ་འགྲུར་ལས་མ་འདས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཆོགས་ནང་རང་གིས་མི་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འགོ་བར་ཀྱ་ཙོ་

འདོན་པ་རང་མཚང་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པའི་སློན་ཚྭ་སུ་འདྲེན་གཏམ་ཅན་དང་། རང་གི་རིག་གཞུང་
ལ་རྒྱས་ཡོན་གང་ཡང་བྱེད་འདོད་མེད་པའམ་མི་གཟུགས་དུད་འགྲོའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཅན་དག་ནི་
མོང་བ་དང་འདྲ་བར་རང་གི་རིག་གཞུང་གི་དགེ་མཚན་མཐོང་ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན། གང་ལྟར།
ཉན་བྱལ་མཁའ་ན་རབ་འོད་གསལ་གྱིས། རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་ནི་རྗེས་ལུས་ཚབས་ཆེ་ཙམ་ཐེབས་
པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་མོད། འབད་བརྩོན་བྱས་ན་རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ལས་ཐར་རེས་ཡིན་པས་
སློ་འཆབ་སྤྱི་མི་དགོས། འདྲེན་ཆེད་རྒྱལ་ཁབ་བཅས་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་བྱས་
ཏེ་དར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ལས་དུས་གཅིག་ལ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་།
ལྟག་པར་དུ། ལགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་གཞིན་རྒྱ་རྣམས་
འདབ་གསོག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྦྱོང་གནང་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ཆ་མེད་ན་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་
སྤེལ་གཏོང་བའི་གནས་མེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འོགས་ཨང་།

ཨ་ལགས་དོར་ཞིས། མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལ་སྐྱད་རིགས་དང་གནས་ལུལ། འཛོ་བའི་
གནས་སྤངས། རིག་གནས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལྟ་བའི་བྱང་པར་བཅས་བཞིར་སྤྱེ་བ་
བྲགས་ཆེ་ལ། དེའི་ནང་ནས་ལུལ་དང་འཛོ་བའི་གནས་སྤངས་ནི་དེ་འདྲའི་རེས་པ་མེད་ཀྱང་། བསམ་
པ་དང་ཀུན་སྤྱོད། སྐད་ཡིག་དང་སློ་རིག་གི་བྱང་ཆོས་མཆོན་པའི་རིག་གནས་སོགས་མི་རིགས་
རང་མཚན་པར་གྲུབ་པའི་བྱང་ཆོས་གཙོ་བོ་བསྟོན་མེད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། གལ་ཏེ་བྱང་ཆོས་དེ་
རིགས་ཉམས་སོང་ན། མི་རིགས་ཀྱང་ཉམས་པའི་རྟགས་ཡིན་ལ། བྱང་ཆོས་དེ་རིགས་མིང་ཙམ་
དུ་གྱུར་ན་མི་རིགས་དེ་ཡང་མིང་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་རིགས་པ་དང་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཉམས་སྤོང་
སྤང་ནས་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་དེ་དག་ལྡན་དགོས་
ན་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱང་རྣམ་དག་རྒྱུན་འཛིན་དང་། འཛོ་བའི་རྒྱུན་སློལ་གྱི་ཤེས་བྱ་དག་
ཀྱང་མི་རབས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྒྱུད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་སྟོར་འོག་ཏུ་འཆད། དོན་གྱི་ཕྱི་ལ་
པོར་བསྐྱེལ་ན། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་གཞན་མ་འདྲེས་པའི་སྤེར་
ཚུགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཏུ་མཛོན་བྱུང་བ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་རང་རིགས་ལ་ཞེན་པའི་གཏམ་དུ་ཟད།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་ས་ནས་བཤད་ན། བོད་

མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་འབྲུང་ཙ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་གདོང་དྭགས་ངོ་མ་ཡིན་ལ། ཆེ་ས་ནས་
བགད་ན་མེད་ཅི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་དང་འཇམ་སྒྲིང་ཞི་བདེ་འབྲུང་བའི་གཞི་ཅན་གྱི་ཡོད། མཁས་
དབང་ཟམ་གདོང་བས། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་ཆ་ནས་
ཆེས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། ལྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། བོད་བརྒྱུད་ནང་པའི་
བསྟན་པ་འདི་ཅི་ཙམ་གལ་ཆེ་བ་དེ་ཡང་། དུང་དྭགས་བས། ལུང་པ་གང་འདྲ་ཞིག་དང་། དུས་
ཚོད་གང་འདྲ་ཞིག་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་དུ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་མི་མང་ཆེ་བས་
ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བོད་བརྒྱུད་ནང་པའི་ཆོས་
ཀྱི་ངོ་བོའི་དོན་དངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་ཚན་རིག་པ་དང་རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བརྒྱ་ཐུག་མང་པོས་
བསྟགས་བརྗོད་བྱེད་བཞིན་པ་ནི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོའི་རིན་ཐང་གི་བདེན་པའི་གནས་
ལུགས་ཤིག་དུ་བགང་ཆོག་པར་སྟེ།

ང་ཆོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་གྱི་དོན་དངོས་གང་འདྲི་ག་
དགོས་སམ་ཞེ་ན། ལྟ་བུ་དེ་ཀྱང་འབྲུང་དང་། སྤྱིད་པ་འཆེ་བ་མེད་པའི་ཉམས་ལེན་སྤྱིང་པོར་བྱས་
པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་བསྟན་བཅས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དེ་མ་མེད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན། བྱ་བ་
གང་བྱས་ཀྱང་ལས་འབྲས་དཔང་པོར་འདྲི་ག་པ་དང་། དགེ་བའི་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་བྱུགས་ཆེ་བ།
སྤྱི་གཤམ་འདྲེ་མས་པ། གཞན་པ་ལྟ་བུ་བསམ་སྒྲུབ་པ་སོགས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་
ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སེམས་ཡོད་པས། བོད་རིགས་རྣམས་ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཆོས་
དང་འབྲེལ་བ་ཆེ་བ་དང་། བྱིས་པའི་དུས་ནས་འདྲིས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ལ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
མོས་ཤིང་། ཁྱ་མ་དང་། དགེ་འདུན། དགེ་ཀན། སྐུ་མ། རང་ལས་ཀན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཞུ་
དང་། ཐུ་དུད་བྱེད་པ། རྒྱུད་པ་ཞིང་། ཁ་དན་ལ་གནས་པ། ཆོག་ཤེས་དང་། སྤྱིང་རྩེ་ཆེ་བ་
སོགས་མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་རྒྱུད་ལ་འཇགས་པ་བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་
སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་། འཚམ་མཐུན་དང་ཞི་བདེ་སྤྱིང་འཇགས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཅིག་བསྟན་ཡོད་ལ།
མེད་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འཆོལ་བཞིན་པའི་མི་ཆེད་སྤྱིང་པོའང་འདི་ལས་མ་འདས་སོ། །

བདག་ཅག་གི་ལྟོན་པ་བཀའ་འདྲིན་ཅན་གྱིས་ཀྱང་། ངས་ནི་བྱེད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་གྱི། །

ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་གཤིས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ར་ཆོའི་གཤིས་རྒྱུད་ན་ཡོད་
པའི་སྤྲིང་རྩེ་དང་། བུམས་བརྩེ་ཡིས་སེམས་ཅན་སྟོག་ཆགས་འབྲུ་སྟོན་གྲོག་མ་ཚུན་གྱི་སྟོག་མི་
གཅོད་པ་དང་། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གང་བྱུང་སྐྱག་བཙོག་དང་གཏོར་བཤེག་མི་གཏོར་བསྟོགས་
ཡུལ་སྟོལ་གོམས་གཤིས་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ལྟ་བས་མ་ཁུབ་ས་ཤིན་ཏུ་དྲོགོན་ལ། དེ་འབྲེལ་
གཞན་ཕན་གྱི་ལྟ་བས་འདྲི་གཏེན་དང་མཐུན་གཤིབ་བྱས་ཡོད་ལ། སྤྱིད་སྤྱུག་ལེགས་ཉེས་གང་
ཞིག་བྱུང་ཡང་བཟོད་བསྟན་ཆེ་བའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཕན་རྒྱས་ཡིན་པས་ད་ལྟ་མི་
རིགས་གཞན་དག་གིས་འགྲམ་ཆུ་ལྟར་བའི་གནས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ལ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་
བོ་མཚོན་པའི་འབྲས་ཉགས་ཤིག་ཏུ་འདྲ་གྱུར་ཡོད། དེ་ཡང་དོན་གྱི་སྤྲིང་པོ་བསྐྱེལ་ན། ལྟ་བ་
ཉེན་འབྱུང་དང་། སྤྱིད་པ་འཆོལ་མེད་པས་སྟོག་སྤྲིང་བྱས་པའི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མིའི་རིགས་
ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལ་པོར་ཆེག་སྤྱིལ་དང་བརྟན་བརྩེང་གི་ལམ་སྟོན་གྱི་དང་པོ་ཅམ་མ་ཡིན་པར། ཐར་
པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མད་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་
དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་མི་སྤྲོད་ཚུན་གྱི་བསམ་སྒོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་དང་འདྲི་ག་
ཉེན་ཀྱང་བྱུང་གྱི་བསམ་སྒོར་སྤུག་པའི་གཞན་ཕན་གྱི་སྤྲིང་སྟོབས་དང་། འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་
འབྱུང་བའི་གཏོར་དུ་གྱུར་པ་འི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱུན་པའི་ལམ་བུ་ཉག་ཅིག་ཡིན།

འོན་ཀྱང་། ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདིར་རྟ་ཅང་འགྱུར་བ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཆོགས་དང་མིའི་རིགས་
ཀྱི་བསམ་པའི་རིག་གནས་ཀྱང་བརྩེ་སྟོར་བྱས་དང་བྱེད་མུས་ལ་བརྟེན། གསར་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
དབར་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། ཉེ་ཆོལ་བའི་བསམ་སྒོར་ལྟ་བུ་སྤྱུག་བཙོག་གིས་སྤྲད་པའི་མིའི་རིགས་
ཀྱི་སེམས་ཁམས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་འདྲིང་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཤེས་རབ་དང་སྟོང་སྟོས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཞིང་གཞན་
ཕན་གྱི་བསམ་སྒོར་དབུལ་བས་འཆོལ་བ་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱིད་ཆོད་ལས་བཀལ་བའི་དུས་སྐབས་ལ་ང་བ་
ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པར་བརྟེན། གོ་ལའི་ཁྱོན་འདིར་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱི་དངོས། མིའི་
རིགས་དང་སྟོག་ཆགས་སེམས་ཅན་ལ་འཆོལ་བའི་དུལ་སྤུན་མཚོན་ཆ་དང་དེའི་སྟོགས་རོས་ཁེངས་
པའི་བྱེད་ལས་ཀྱིས་གནམ་གཤིས་འགྱུར་ཐོག་དང་། ཉན་ལམས། དམག་འབྲུག་སྟོགས་དཀའ་
ངལ་རྒྱུན་པར་འཕྲད་བཞིན་པ་དག་ཀྱང་། མདོར་བསྡུས་ན་གཞན་ཕན་སྤྲིང་རྩེ་ཡི་བསམ་སྒོར་
དབུལ་བའི་མི་ཆོས་བཟོས་པའི་ལོར་འབྲུལ་འབའ་ཞིག་རེད།

དེས་ན་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་བཞི་རང་བྱུང་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་ན་
འཁོའིང་མཉམ་གནས་བྱུང་པའི་དགེ་མཚན་ཟླ་གྲག་ཏུ་ཆེ་བར་བརྟེན། རྗེ་ཟླ་མཚོང་ཁ་པས། གཞུང་
ལུགས་ཆེ་ལ་ལོ་མང་སྤྱངས་པ་ཡི། །ཁྲོགས་དག་རང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ། །དོར་ནས་གཞན་
ཀྱི་འཆིང་བུ་མ་ལེན་པར། །རང་ལ་རིན་ཆེན་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད། །ཅེས་བོད་གངས་ཅན་
ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་དེ་རྒྱལ་བའི་དཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དེ་མ་མེད་
པ་འདི་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་རུང་བཅུད་གནང་བའི་མཆེད་ཁྲོགས་སམ་ཁྲོགས་པོ་དག་ལ། ས་སྤྱང་
སྟེ་འགྲོ་ཡོངས་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བཞི་བསམ་འཕེལ་དབང་གི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཁོ་ན་རང་
ཡིན་པས། འདི་དོར་ནས་གཞན་ཀྱི་འཆིང་བུ་སྟེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་ཆང་བའམ་གཏན་
བདེ་སྐྱབ་མི་བྱུང་བའི་བྱ་བར་མགོ་མི་གཡེང་བར། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་
ཆོས་རྒྱལ་བླ་བ་མོ་ཞིག་བསྟན་དུ་མེད་ཅིང་། འདི་གཞེན་ན་འདི་སྤྱིའི་ལེགས་ཆོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡོད་པ་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅེས་གངས་པ་ལྟར། བོད་རང་ཉིད་ལ་མངའ་བའི་
རིག་གནས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཆེན་པོ་འདི་བཞག་སྟེ་ཨ་གསར་རྟ་ལས་མགྲོགས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤྱིའི་
རིག་གནས་ལ་དང་དོད་ཁོ་ན་བྱས་ན། མཐའི་གར་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཁིང་གཞན་
ཀྱི་དོ་བོར་གྱུར་ནས་མེས་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཅམ་སྒྲེང་སྟེ་འགྲོད་པ་སྐྱེས་དུས་འཕྲིས་དྲགས་པ་མིན་ནམ།
ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་བ་རྒྱལ་བའི་འཕྱར་བ་ལྟ་བུའི་འཛམ་གླིང་གི་ཉིན་རེའི་འགྱུར་ལྷོག་ཁྲོད་འཕྲད་པའི་
མེའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དཀའ་བསྟན་སྤྲུག་སྤྲུགས་གང་ལ་གཞིགས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱིས་མེའི་རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱས་པའི་བྱང་ཆོས་ལྡན་སྟབས། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་པ་ནི་གོང་དུ་སྟོན་མ་ཐག་པ་ལྟར་བོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་
ཡོངས་སུ་ཕན་བདེ་ཐུན་སེལ་གྱི་ཉི་མ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཡང་
དག་པའི་དོས་འཛིན་དང་དཔེ་ཞིབ་གསལ་པོ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ནི་སྐྱབས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་
ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ནི་ཆེས་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་
པའི་དགེ་མཚན་བྱུང་པར་བཞིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་ནང་པའི་བསྟན་པ་གངས་རེའི་རྫོངས་
སུ་དར་ནས་བཟུང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་རྒྱུད་ལ་འབྱམས་པའི་བུམས་བཅེ་དང་། སྤྱིང་
རྗེ་གཞན་ཕན་རོགས་རེས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལ་པོར་ཞི་བདེ་དང་། སྤྱིང་འཇགས་ཀྱི་ཁོར་

ཐོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་སྐྱེད་པར་ད་ལྟ་སློལ་ས་སྣ་མང་ནས་དཀའ་ངལ་

དེས་ན་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་མང་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་

168

ལྡན་པ་རེད་ལ། བོད་རིགས་ཞེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ལྡན་པ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་ཕྱིའི་དབང་པོས་བཅན་འདྲུལ་དང་གཉའ་གཞིན་འོག་ཆོའི་སློལ་རྒྱུན་བཟང་པོའི་རིག་གནས་ཅ་མེད་བཟོ་བའི་སྐོག་གཡོ་དང་ཐབས་རྒྱས་མངོན་གསལ་ཆེ་བའི་སྒར་ལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུལ་ཕྱོག་དང་ཁྱིམ་ཡུག་རྒྱུ་རྒྱས་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ཕྱིའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་སོགས་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱ་མང་ལ་བརྟེན་སྒྲེར་རྒྱུགས་མི་བྱལ་བའི་རིག་གནས་དག་ཉམས་རྒྱུ་ཀྱི་གནས་སུ་ཀྱང་པ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཅམ་དུ་ཟད་ཀྱང་། སྤྱིགས་གཅིག་གནས་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་དབུགས་གསར་པ་རྒྱས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བྱད་རྒྱས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྡན་ཡོད། ལགོང་ས་མཆོག་གི་བླ་མེད་དགོངས་པ་ཟབ་མོའི་ལམ་སྟོན་གྱི་ཁ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འོད་སྟོང་བོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཇམ་སྐྱིང་ལ་འསྔ་བྱལ་ངེས་ཡིན།

འདབ་གསོག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པའི་གངས་འབྲེལ་དང་སྤྱི་ཚོགས་མཐོར་འདེགས་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་བརྒྱུད་སྤེལ་དང་། ཕྱི་རབས་བོད་མིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་འོངས་སྤྱོད་བྱལ་བའི་དོན་དངོས་ཤིག་ཏུ་མཐོང་མོད། ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་རིག་རྒྱུན་འཛིན་ཡོང་ཆེད་བཀའ་སློབ་རབ་དང་རིམ་པ་ཐེབས་ཀྱང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་མ་ཐུང་བར་བརྟེན་ལོང་སུམ་ཅུའི་ནང་འཇུས་གོར་བུར་འདུག་ཅེས་བྱགས་པམ་གནང་དགོས་པ་བྱུང་། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་རྒྱལ་མི་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ནི་འདབ་གསོག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་། རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་གསོ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་རྒྱས་ཡང་དག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་སྐྱོང་མ་དགོས་པས། ང་ཚོས་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་གསོ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཁྲིད་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་བ་གཏིང་ཟབ་དང་རིག་གནས་བྱེད་སློ་ཁག་སྤེལ་རྒྱ། སློབ་གྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱས་བོད་ཀྱི་གནའ་བོའི་རྒྱ་རྒྱལ་ཁག་དང་ཡུལ་སློལ་གྱི་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་སྤེལ་རྒྱུ་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་བཞིག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་མང་གཞི་དང་ད་ལྟའི་བྱ་དངོས་གསར་པའི་མིང་བད་དག་བོད་སྐད་ཀྱི་སྐར་ནས་དངོས་མིང་ར་འཕྲོད་པ་ཞིག་བྱེད་བྱལ་ན། རྒྱ་རིག་གསལ་བའི་བྱིས་པ་དག་གི་ཡིད་ལ་འཇགས་བྱལ་བས་མ་ཆད་འཆར་འོངས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་བོད་

མི་ནལ་མ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ལྟན། རིག་གནས་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་
ཞིག་གི་སྒྲུང་ལ་ང་ཚོས་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་ཐུང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། གནའ་བོའི་སྤྱི་ལྗོངས་
གི་ཐད་ནས་བདེ་སྤྱོད་དང་། ལྷན་དག་ལོ་རྒྱུས། ཚོམ་རིག་སྒྱུ་ཅལ། རི་མོ། བཟོ། རང་དོན་
རིག་པ་དང་ཆད་མ་རིག་པ་སོགས་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་གསོ་སྦྱོང་ཐུང་དགོས་མོད། རིག་
གནས་དེ་དག་གི་ཁྲབ་ཁྲིངས་རྒྱ་ཆེ་བས་དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཆོན་པ་འཕམ་བཞིན་ཐུང་དོན་ཆོན་གཅིག་
གི་སྒྲུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ན་ད་གཟོད་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡང་
དག་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པར་སྙམ། དཔེར་ན། ལོ་རྒྱུས་ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ན་རྒྱལ་རབས་དང་ཆབ་
སྲིད། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན། སྤྱི་འབྲེལ་སོགས་གཙོ་གནད་ཆེ་བའི་སྒྲུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་
ཉམས་ཞིབ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་ཞིག་སླིན་ཐུབ་ལ། དེས་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རིགས་
གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་དང་ཉམས་ཞིབ་པ་ཆད་ལྟན་གསོ་སྦྱོང་བྱ་ཐུབ་ཤིང་སྟེ།

དེ་བཞིན་དེང་རྒྱུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྐོར་ལ་འང་ཆོན་རིག་དང་། ཆབ་སྲིད། ཁྲིམས་ལུགས།
རྩིས་འགྱུར། དངོས་ཁམས། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་དངོས། ས་ཁམས། འབྲོད་བརྟེན་སོགས་ཀྱི་
སྒྲུང་ལ་འང་དེ་བཞིན་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་ཐུང་དགོས་པ་སློབ་མེད་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ཁྲབ་
ཁྲིངས་ནས་རང་མོས་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་དང་ཉམས་ཞིབ་ཐུང་དགོས་པ་ནི་ང་ཚོ་བོད་ལ་མཚོན་ན་ཆེས་
མེད་དུ་མི་རུང་བའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ལ། དེ་མཚུངས་དགོན་སྡེ་ལྟ་བུར་
ཆ་བཞག་ན་འང་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོན་ཞིག་གི་སྒྲུང་ལ་དེས་པ་དབྱིས་སྤྱིན་
པ་གནད་གལ་ཆེ་ལ་ཆོན་རིག་དང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་རང་འཕྲིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་འབྲེལ་
བཤད་གནང་ཐུབ་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་གནས་ཡུན་རིང་གནས་ཐུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཁྲོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་དང་ལེན་བྱ་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡང་སྤྲོ་ལྡན་ཆེ།

མདོར་བསྡུས་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་གནས་རྒྱུ་འཛིན་ཐུང་པའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་
བ་ནི་སྐད་ཡིག་གི་མང་གཞི་གཙོ་བོར་བཞག་སྟེ། སློབ་གསོ་རིག་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཙོ་བོར་འདོན་བྱ་
མ་ཐུབ་ན། རྒྱུ་འཛིན་ཐུང་པའི་ཉམས་ཞིབ་དུ་སྤྱི་ལྗོངས་རིག་གནས་འཇགས་
ཐབས་བྲལ་བ་ནི་ང་ཚོས་ཐོག་མར་ཁས་ལེན་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། སྐད་
ཡིག་གི་མང་གཞི་མེད་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་བ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྱད་ཆུས་སོགས་ཀྱི་ངོ་

བོའི་རིན་ཐང་དེ་ལ་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་མེས་པོའི་མཛད་རྗེས་དང་
མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་བེར་བའང་གནང་གཏམ་ཞིག་དུ་འཆར་བའི་སེམས་ཚོར་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་དང་།
མི་རིགས། རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་མཐོང་ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་བྲག་རྩར་རྒྱ་
བའི་བྱངས་བྲག་བོད་ཀྱི་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་མི་རིགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་གང་ཡང་ཁོའི་ཐོག་ནས་མངོན་
ཐབས་བྲལ་བ་ཡིན། དེ་ནི་ད་ལྟའི་མི་རབས་གསར་པའི་ན་གཞོན་ཚོའི་སྤང་ནས་ང་ཚོས་མཐོང་
བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་སྤྱད་པ་གཏོང་བར་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་
ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་དོགས་སྦྱོང་ཆེར་འགོ་བཞིན་ཡོད་པ་དོ་སྤང་བྱ་དགོས་པའི་འབྲུར་ཐོན་
གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དགོན་སྡེ་ཁག་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་གནའ་དེང་རིག་གནས་བྱང་
འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡུན་གནས་སྤྱད་ཡོང་བའི་བྱེད་ཐབས་
ཞིག་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དགེ་འབྲུན་པ་ཚོའི་སྤྱི་ནང་གི་ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡག་པོ་དགོས་
ལ། འཛམ་གླིང་ཐོག་ཆོན་རིག་དང་ནང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་བར་བྱེད་དང་ལྟ་བའི་རིན་ཐང་བཅས་
མཚུངས་བསྟར་དགོས་པའི་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ང་ལོང་ས་མཚོག་གི་རྒྱུ་ཐབས་
ཆེན་དགོངས་གཞི་ཡིན་ལ། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བུའི་བྱེད་རྒྱས་རྩལ་དུ་བཏོན་
ནས་གསུང་བཞིན་ཡོད་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་འཛིག་ཆེན་ལ་བྱམས་བརྩེ་དང་སྤྱིང་
རྗེ་ཡི་ལྟ་བུའི་རིན་ཐང་སྤྱི་མེད་ཀྱིས་བཞག་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འོད་
སྤྱོད་འབར་བའི་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་ཡིན་པ་གཏོན་མི་བ།

ང་ཚོས་སྤང་བ་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་
ལམ་ལ་བསམ་གཞིག་དང་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡུན་གནས་སྤྱད་པ་གཏོང་བའི་འབད་
བཅོན་བྱ་དགོས་པ་ནི་སྤྱོད་མ་ཐག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་མ་བྱུང་ན་མི་རིགས་ཞེས་པ་གནས་
སྤོང་གྱིང་། སྤྱོད་མེད་ཐེམ་པོ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་ཚུལ་ཞིག་ལས་མི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་ལྟར་ཐབས་བྲལ་
བའི་གནས་ལུགས་རགས་པ་འདིས། ང་ཚོར་སྤྱོད་གསོ་དང་སྤྱུ་ལ་འདེད་ཡོང་ངེས་ཡིན་ན། གཞུང་
སྤྱི་པ་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་རང་ཉིད་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་འགན་འབྲི་ཤྱག་དུ་བྱུངས་ནས་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་རྒྱུན་འཛིན་དང་གཅེས་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡང་རྩེར་གནས་པའི་
ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིའི་མདུན་ལམ་ཉག་ཅིག་ཡིན་ལ། རང་ཅག་གི་མེས་པོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་

བཞག་པའི་འོད་སྟོང་འབར་བའི་གཙུག་ལག་གི་ནོར་བུ་འདི་ཉིད་ཐབས་ཅུལ་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་
ཐུ་རབས་ནམས་ལ་རྩིས་སྟོན་དང་ཁོང་ཚོའི་མདུན་ལམ་ཏུ་ཅང་ཡང་བཞིག་བསྐྱུན་དགོས། དེ་
ནི་འདབ་གཤོག་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡིན་ཅན་དང་། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་གསེ་སྟོང་བྱས་
ཏེ་ང་ཚོའི་མདུན་དུ་ལྷག་པའི་གནད་དོན་ནམས་གཙང་སེལ་བཟོ་དགོས་པ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པར་སྙམ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་ དེའི་ཐབས་ལམ་སྐོར་རོབ་ཅམ་སྒྲེང་བ།

༥) ༡༧་ཉམ་བཞུན་འཛིན། (ཀི་ཏི་གྲུ་ཆང་།)

ཐོག་མའི་གཏམ།

༄༅། སྤྱིར་ན་མི་བྱ་སྒྲེར་རེ་རེའི་བསམ་པའི་འབྱེད་སོ་དང་། མངོས་འཛིན་འདྲ་ཤེས། འཇིག་
རྟེན་ལྟ་ཚུལ་སོགས་མིའི་སྒྲོ་མིག་གི་འདྲ་ཤེས་ཕྱ་ས་ན་གནས་པའི་མི་གཤིས་དེ་དག་མི་བྱ་རང་
ཉིད་གནས་སའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དེ་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་བཞིན། འུ་ཚོ་བོད་མི་རིགས་
ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་བོར་འཚོ་གནས་བྱུང་མེན་གྱི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་ཡང་།
རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་། དར་སྤེལ། འཐུས་ཆང་རང་བཞིན་དུ་གཏོང་
བྱུང་མེན་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེ་བས་ན་ཕྱི་ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་འུ་ཚོས་མི་རིགས་
གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ལ་སྤྲི་གས་དོར་བཅུད་ལེན་བྱས་ཏེ། རང་གི་རིག་གནས་
ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏེ་ལེགས་ཏེ་མངོས་དང་འཐུས་སྒྲོ་ཏེ་ཆང་དུ་བཏང་བར་བརྟེན། བོད་བཙན་པོའི་
རྒྱལ་རབས་ཞེས་སྤྱིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་སོགས་སྒྲིགས་གང་ཐད་ནས་སྤོ་བས་འབྱོར་མང་འཐར་
ཟུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བསྐྱུན་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་བོད་ཀྱི་ལོ་བཅ་དང་
མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རིགས་འདིའི་ཕུགས་རྒྱུད་རིང་པོའི་མདུན་ལམ་ལ་བསམ་གཞིག་བྱས་
ཏེ་ཐུང་དོར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ཐོན་རིག་གནས་ཁག་
ནང་འབྲེན་དང་དར་སྤེལ་བཏང་བར་བརྟེན། ད་ཆ་བོད་ནི་རིག་གནས་དཔལ་ཡོན་གྱིས་ཕྱག་པའི་
མི་རིགས་ཤིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ནི། འུ་ཚོ་བོད་མི་ཕྱི་རབས་པ་ཆོའི་ངོ་མ་དུ་རི་བོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
གཟི་བརྟན་ཅིག་དུ་ཆགས་ཡོད། དེ་བས་ན་དེ་རིང་ངས་དེ་འདྲའི་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་དེ་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་། དེ་རི་ལྟར་བྱས་ནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་
པའི་བྱེད་ཐབས་སྐོར་ལ་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་བཞིན་དུ་པར་འདོད།

དང་པོ། སྤྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་གངས་ལས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དང་རྣམ་གངས་ལ་བརྟེན་པ།

དུས་ཀྱན་བུམས་བརྩེ་དང་ཞི་བདེའི་སེམས་ཉིད་ལེགས་སྦྱེས་སུ་བརྟེན་པའི་སྒྲུང་བ་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི། རྒྱུན་འཛིན་ཡུན་གནས་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་
ཐབས་ལམ་སྐོར་གཙོར་འདོན་བྱུང་པ་ལ། དང་པོ་རིག་གནས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་གངས་ངོས་
འཛིན་ཐོག་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པ་དབྱེ་ཚུལ་མཁོར་བར་ཤེས་དགོས་
པ་གལ་ཆེན་ཡིན་ནའང་། མི་སོ་སོའི་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་རིག་སྒྲོ་བས་སམ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་
ནི་གཅིག་མཚུངས་མ་ཡིན་པས། མི་རེ་རེའི་བྱ་དངོས་གང་ཡང་རུང་བཞིག་ལ་བརྟེན་ཅིང་དབྱད་
པའི་བྱ་བ་དོན་གྱི་འབྲས་བྱ་དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཁེལ་མིན་ཏེ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། དེའི་ཕྱིར་རིག་གནས་
ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་སྒྲོ་དེ་ཡང་འདྲ་མིན་སྒྲུ་ཆོག་ཤིག་ལས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ངོ་བོ་དང་
གཅིག་གྱུར་གྱི་རྣམ་གངས་ཤིག་འདས་དང་ད་ལྟའི་བར་དུ་བྱུང་མ་ཕྱིང་བ་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་
སྤྱོད་བར་ཆོས་བརྟེན་གྱིན་ཡོད། དེ་བས་ན་སྒྲུང་བ་བོད་མི་རིགས་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་རྒྱལ་མཚོན་
པའི་རིག་གནས་ལུན་སུམ་ཆོག་ཤིག་ཞིག་ཡོད་ནའང་། རིག་གནས་དེའི་སྤྱོད་བཀའ་ཙམ་ལས་ངོ་
བོ་འམ་མཚན་ཉིད་འདི་ཞེས་ཀྱང་གྱི་འདོད་འདུན་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་ད་ཡན་བྱུང་ཕྱིང་མེད་པའི་
ཟོལ་དུ་སྒྲུང་། ཡིན་ནའང་རིག་གནས་དེའི་མཚན་གཞི་འམ་རྣམ་གངས་ཀྱི་དབྱེ་སྒྲོའི་ཐད་མཛོད་
རང་འགྲེལ་ལས། རོལ་མོ་འབྲིག་ཐབས་འཆོ་རྩིས་གངས་དང་སྤྱ། །གསོ་དབྱེད་ཆོས་ལུགས་
བཟོ་འཁོར་གཏན་ཆོག་ཤིག་དང་། །རྣལ་འབྱོར་ཐོས་པ་དྲན་པ་སྐར་མའི་དབྱེད། །རྩིས་མིག་འཕུལ་
འཁོར་སྒྲོན་རབས་སྒྲོན་བྱུང་རིག །འདི་དག་རིག་པའི་གནས་ཆེན་བཙེ་བརྒྱུད་ཡིན། །སོགས་
འདུལ་བ་ལུང་དང་། སྤྱིས་རབས་རྒྱུ་ཆེར་འགྲེལ་པ། དུས་འཁོར་ལུགས་སོགས་ཀྱིས་འདྲེན་ཚུལ་
ལ་མི་མཐུན་པ་འགའ་ཞིག་མཆིས་རུང་དོན་བསྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྟེན་ན། ས་པར་གྱི་དུས་སྐབས་
ནས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་རག་རྒྱུན་དུ་བོད་ལ་རིག་པའི་གནས་བརྒྱུད་ཡོད་དེ་ཆེ་བ་ལྟ་དང་རྒྱུང་
བ་ལྟ་ཞེས་བརྟེན་གྱིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེ་དག་སོ་སོའི་བྱེད་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཚོད་བྱེད་ཆོག་དང་
བརྟེན་བྱ་དོན་གྱི་འབྲུལ་བ་ཆར་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱོད་བཀའ་ཙམ་རིག་པ། གདུལ་བྱ་སྤྱི་
དང་བྱེད་བྱག་རྩིས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་བཟོ་དང་གསོ་བ། བདག་ཉིད་ཀྱང་མཁྱེན་

སྐབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ནང་དོན་རིག་པ་སྟེ་རིག་གནས་ཆེ་
པ་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོག་མཛུགས་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་སྟུན་རྒྱུ་དང་། མིང་
བཟུང་ནི་རྣམ་གངས་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་མངོན་བཟོད། ཡི་གེའི་སྟེ་ཡང་གི་སྟོར་
བ་ལ་མཁས་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་སྟེ་བསྟོར་རིག་པ། སྐད་རིགས་སྟེ་མང་ལ་མཁས་པར་བྱེད་
པའི་རིག་གནས་སྟོས་གར། གངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ཅིས་ཀྱི་
རིག་པ་སྟེ་རིག་གནས་རྒྱུད་པ་ལྟ་སོགས་འུ་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ལ་མི་རིགས་རང་གི་བྱུང་མིན་གྱི་ཁྱད་
ཆོས་ལྟར་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་གངས་འདི་ལྟར་ལུ་སྟུ་མ་ཆོགས་ཤིང་ཆ་ཆང་བ་ཆན་རིག་དང་
མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད།

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་སྟོར།

༡༥ རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་འཛིན་ཡུན་གནས་སྐབ་པའི་དགེ་
མཚན་ལ་ལྟ་བུ།

སྤྱིར་ཀྱང་གཉིས་ས་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་
ཆད་ཐོག་མ་ནས་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་མིག་ལྟར་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་རུང་། ཁོང་
ཆོས་བྱ་དངོས་ཡོད་ཆད་ལ་ཐོག་མའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་སྟིང་སྟོབས་དེ། རང་སྟེང་ལ་དཀའ་ངལ་དང་
གོད་ཆག་འདྲ་མིན་ཞིག་གི་སྟེ་འཛིངས་མ་བྱུང་བར་དེའི་སྟིང་སྟོབས་ལ་གསོན་གྱུགས་དང་འཕེལ་
རྒྱས་འགྲོ་མ་སྟེང་བ་དངོས་ཡོད་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཟེད། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་
གང་མང་ཞིག་ལ་གདོང་དང་གདོང་བྱག་པའི་ངལ་ཚུལ་ཁྲོད། མའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ལ་སྟེ་
ན་མེད་པའི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐབས་དེ་ནས་མའི་རང་སྟེང་གི་དཀའ་ངལ་ཡོད་
ཆད་ལ་བསམ་གཞིག་གི་སྟེ་མོར་འདྲུས་ཏེ་ཡང་དང་བསྐྱར་དུ་བསམ་གཞིག་དང་བསམ་གཞིག་བྱས་
པའི་བྱུང་མིང་གི་ལྟ་ཚུལ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་སྤྲུངས་ནས། མའི་རིགས་སོ་སོས་ཐོག་མར་
རིག་གནས་ཞེས་པ་འདི་གསར་བཏོད་བྱས་པ་ཟེད། ཏུས་དེ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་
གནས་སྤྱི་དབང་ཆོས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནོར་ལུག་ལྟར་རིགས་རྒྱུད་ཁོ་ནས་སྟེ་བ་མིན་པར། མི་
རིགས་དེ་མི་རིགས་གཞན་དང་མ་འདྲིས་པར་བྱེད་པར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་སྐད་རིགས་གོ་མས་གཤེས་
ཀྱིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འཛོག་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་། དོན་སྟེང་གི་མི་རིགས་

གྱི་འཛིག་ཤེད་ཅིག་ཡིན་པ་ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཚོ་བས་བདེན་དཔང་ར་སྤྱོད་ཤེད་ངེས་རེད།
 དེ་བས་ན་འུ་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་ཡང་ལྷ་བ་རྟེན་འབྱུང་དང་། སྤྱོད་པ་འཚོ་མེད། གཞན་
 ཡན་སྤྱིར་རྗེ་སོགས་ཀྱི་མི་གཤིས་ཀྱན་སྤྱོད་རང་བཞིན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡུན་སྐུམ་ཚུགས་
 པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས། གནའ་ནས་ད་བར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་
 བསམ་སྒྲོའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་
 འདྲའི་རྒྱ་བས་ཆེན་གྱི་རིག་གནས་དེ་ལ་དྲུང་འདྲུན་དང་བརྟེན་བཀྱར་ཁོ་ན་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རིག་
 གནས་དེས་ཁྲིད་པའི་བསམ་སྒྲོའི་འཛིག་རྟེན་ཡང་དག་མིན་གྱི་ལྷ་ཚུལ་གྱུང་བོའི་སྒྲོ་ནས། དེ་
 སྤྱང་སྤྱོད་དང་རྒྱུན་འཛིན། དར་སྤེལ་དང་འབྱས་ཚང་རང་བཞིན་དུ་བཏང་ནས་མི་ལོ་སྤོང་
 སྤྱི་གཅིག་དང་སྐུམ་པ་རྒྱ་ལྷག་གི་རིང་མཉམ་གནས་མཉམ་སྤྱོད་ཀྱི་འཚོ་བ་བསྐྱེད་ཡོད་པར་བརྟེན།
 རིག་གནས་དེ་ཉམས་སྤང་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཉམས་འབྲོ་ལ། གལ་ཏེ་རིག་
 གནས་དེ་མིང་ཅམ་དུ་གྱུར་ན་བོད་རིགས་དེ་ཡང་མིང་ཅམ་དུ་འགྱུར་འབྲོ་བ་བཤད་མི་དགོས། དེའི་
 ལྷ་བས་ཀྱིས་མིག་སྤར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་འཆར་གཞི་དང་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་བོད་མི་རིགས་
 དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་གཉིས་ནམ་པ་ཐ་དད་ལས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་འོག་བོད་མི་རིགས་
 ཅ་མེད་བཟོ་དགོས་ན། དང་པོ་ངེས་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤེ་བསྐྱར་ཤེད་
 དགོས་ཚུལ་དང་། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤེ་བསྐྱར་ཤེད་པ་ལ། བོད་མི་རིགས་
 ཀྱི་བསམ་སྒྲོར་བཅོས་བསྐྱར་ཤེད་དགོས་ཚུལ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོར་བཅོས་བསྐྱར་
 ཤེད་དགོས་ན། དང་པོ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་ཤེད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ནམ་པ་འདྲ་མིན་
 གྱི་སྤྱད་བྱས་འོག་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱོད་པ་ལྟ་གཤིག་གནས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དེང་གི་
 གནས་བབ་འདིར། ང་ཚོས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱང་འཛིན་ཡུན་གནས་སྐབས་པ་ལ། མི་
 རིགས་རང་གི་གཞན་མཚུངས་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་
 ཤེད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱས་འདྲ་མིན་ལ་སྒྲོ་མིག་བཟད་དེ། ཉེ་མས་ཆུ་བ་དང་ཆུ་བས་ལོ་སྤྱོད་ནས་
 རང་གི་རིག་གནས་དར་རྒྱས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་འབད་འབྱུངས་བྱས་ན། ད་ལྟའི་གོང་ཆག་ཁ་གསལ་
 དང་། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མི་རབས་ཚོའི་འཛིག་རྟེན་ཡང་བུམས་བརྟེན་དང་ཞི་བདེའི་སྒོ་མིག་ལྷན་
 པས་ཀྱན་གྱི་རེ་སྒྲོན་གྱི་ཞིང་མཆོག་ཅིག་དུ་གཏན་དུ་གནས་སྐབས་པ་ལ་འདས་སོང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་

འགྲོ་བ་མི་སྤྱིའི་དགོས་མཁོ་དང་ལག་ལེན་ཁྲོད་རིག་གནས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་ཉིན་རེ་བཞིན་
 རི་ཀྲས་རི་ལྷུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་དེང་གི་རིག་གནས་འཕེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་བསྟོད་ལམ་ཁྲོད། སྐད་
 བ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་སམ་རིག་གནས་དེའི་མིའི་རིགས་ལ་ཁབས་འདེགས་
 གྲུབ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡང་ཉིན་རེ་བཞིན་རྒྱ་ཆེ་རུ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དེ་བས་ན་དེ་འདྲའི་
 རིག་གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སམ་རྟེན་གཞི་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་བརྒྱའི་ཆོས་ཉིད་ཁྲོད་རང་
 ཆས་སུ་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་ཆོག་པུང་སོགས་ཀྱི་རེས་སློལ་རྒྱུ་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་
 ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྐད་ཡིག་དེའི་གྲུབ་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡང་“བོད་རིགས་འདུས་སྡོད་
 ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ཆང་མས་ཐུན་མོང་དུ་གོ་བྱུང་བའི་སྐད་ཀྱི་རྒྱ་གདངས་ཆགས་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འདུག་
 བྱས་པའི་མང་གཞིའི་ཐོག་དེ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་རྒྱུར་ཡི་གེ་དང་། བརྒྱུད་རིག་པ་གཏན་ཁེལ་
 བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་”པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྐད་ཡིག་གི་རྟེན་གཞི་འཕུང་ཁུངས་
 དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱོད་ཀྱི་ཁ་སྐད་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་གསལ་བོ་རེད།
 ཡིན་ནའང་དེང་སང་མི་བྱ་འགའ་རེས་ཆོལ་གསུམ་བོད་མིའི་སྐད་བརྒྱའི་གཅིག་གྱུར་ཡོང་མིན་གྱི་
 ཚུམ་ཡིག་འདྲ་མིན་གྱེལ་དྲེ། དབྱས་དང་ཁམས་ཨ་མདོ་ཞེས་ལུང་ཆཅན་འདྲ་མིན་གྱི་སྐད་ལ་གཞི་
 བཙེལ་དགོས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་བརྗོད་ཀྱིན་ཡོད། དེ་བས་ན་ད་ལྟོ་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 བེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གྲེས་པའི་ཆོལ་གསུམ་བོད་མིའི་ཡུལ་ལུང་སོ་སོའི་
 རང་སྐད་ལ་སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་གྱིས་གན་གྲུགས་མ་ཐེབས་ས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས། ང་ཆོའི་
 སྤྱི་སྐད་ཀྱི་ཆད་མར་ཅིའི་ཕྱིར་འོས། ཡིན་ནའང་བོད་མི་སྤྱི་འགྲོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དགོས་མིན་དང་།
 སྤྱི་འགྲོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དགོས་ན་རི་ལྷུང་བྱས་ནས་གཏན་འབེབ་བྱེད་དགོས་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐད་
 ཚུམ་ཐུང་འགའ་གསུང་དང་། ཆོགས་འདུ་འགའི་གྲོས་འཆམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་ཆོད་བྱེད་དགོས་
 པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད་སྟེ། རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་ཞེ་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་
 རས་འབྲི་དགོས་པ་དང་བཟད་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཞེས་

བཟོད་ཀྱི་ན་ཡོད་པར་བརྟེན། ང་ཚོས་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱི་མོ་བོད་སྐད་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས་
 པ་མ་ཟད། ཏཱ་ལྷི་བོད་སྐད་ཚད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྲུངས་གདུགས་ས་ཡང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་
 གནས་འདི་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཐོག་ རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་འགོས་མ་བརྒྱུག་མ་བོར་བར་རྒྱན་
 འཛིན་ཡུན་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འབད་འབུངས་བྱས་ན། ང་ཚོས་(རི་སྤྱོད་བསྟན་བཅས་ཀྱི་ཐ་
 སྐད་དང་ཡིག་སྐད་ལ་ཆ་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་སྤྱི་དབྱེད་ཡུལ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་ཀྱང་གཅིག་
 ཏུ་གནས་པ་)ཐོག་མའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་མང་ཉེན་འཚོལ་ཡུལ་དང་ད་ལྟོའི་ཡིག་
 སྐད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས་ལས་གསལ་བོར་རྟོགས་བྱུང་པར་སྟེ།
 ༡༥ རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཁེ་ལས་ཀྱི་མདུན་རྒྱུ་ལ་ཕན་
 བའི་དགེ་མཚན་ལ་ཉུང་།

ང་ཚོས་རང་གི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་ནས་མི་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་གཅིག་དང་སྐུ་
 བརྒྱ་ལྷག་འདས་པའི་དེ་རིང་ཁ་ཕྱིར་འཁོར་ནས་འདས་པའི་འུ་ཚང་གི་ལོ་ཟླ་རིང་མོའི་ཁྲག་སོ་
 རེ་རེ་ན་ཕྱིར་འདང་དང་ཕྱི་བྲན་རེ་བྱས་ན། བོད་བཅན་པོས་སྐུ་མ་གཉིས་ས་ལ་མངའ་དབང་བརྒྱར་
 བའི་གྲགས་པ་འབར་དགོས་དོན་དེ་ཡང་། སྐབས་དེའི་བོད་མི་ཤེས་པ་ཅན་ཚོས་རང་གི་སློལ་རྒྱན་
 རིག་གནས་ཀྱི་ར་བ་རུ། མི་རིགས་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རིག་གནས་འདྲ་མིན་ལེགས་
 གྲུབ་ཉེས་འགོག་བྱས་ཏེ་རང་གི་རིག་གནས་རྗེ་རྒྱས་རྗེ་ལེགས་སུ་བཏང་བར་བརྟེན། བོད་བཅན་
 པོའི་དབང་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཨེ་ག་ཡའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཐོག་མ་རུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་
 དཔལ་འབྱོར་ཁེ་ལས་ཀྱི་ལམ་སློལ་དེ་ཡང་བྱང་བདེན་དང་ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ་ལོག་ འཆེ་
 བྲལ་གྱི་བདེན་དོན་གཅིགས་འཛིན་བྱས་ཡོད་པ་གསལ་བོ་རེད། ཡིན་ནའང་དེང་གི་སྐབས་འུ་ཚང་
 གི་སྤར་ཡོད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་རྣམས་མང་ནས་འཕྲོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ཡང་། ནང་
 གི་གནད་(རང་གི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཐེད་མེད་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་བློའི་རང་གཤིས་ལ་གོ་)དོན་
 གཙང་ཕྱི་བྱེད་མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་བྱས་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་རེད། དཔེར་ན་འཇར་པན་པ་ཆོ་འཇམ་
 རྒྱུ་འབྲུག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ཕམ་ནང་ཐོངས་བྱས་ཡོད་ནའང་། ཏཱ་ལྷི་ལོ་ག་ཡའི་
 གཡུ་འབྲུག་རྒྱུང་བཞིའི་གལ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་དང་
 རྒྱུན་ཡང་། འཇར་པན་པ་ཆོས་མི་རིགས་རང་གི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་ལོག

རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ར་བ་རྩ་ཚན་འཕུལ་རིག་གནས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་དེང་གི་ལེགས་བྱང་ཡོད་ཆད་ཚུར་བཟུ་ལེན་ཁྱེད་བྱུང་ཡོད་པར་བརྟེན། ད་ཆར་སྤྱི་འཕྲོར་རིག་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཨེ་ག་ཡོད་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཐོག་མ་རྩ་གྱུར་པ་རེད། དེ་བས་ན་ང་ཚོས་ཀྱང་དཔལ་འཕྲོར་མང་ནས་འདྲུགས་སྐྱུན་གྱི་ཐོག་མ་ནི། མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་སྟོབ་གསོའི་བྱ་བ་གཙོ་གནད་དུ་བབྱང་ནས། བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་བཞི་གོ་རྟོགས་མཐོ་རྩ་གཏོང་མ་བྱུང་ན། མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་གོང་དུ་སྤེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་འབྱུང་མི་བྱུང་པ་མ་ཟད། ཚན་རིག་ལག་ཅུལ་གྱིས་མཚོན་པའི་ཐོན་སྐྱེད་ཁྱེད་སྤངས་ཡར་ཀྱས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་མི་བྱུང་པ་དངོས་ཡོད་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་སྟོབ་གསོའི་བྱ་བ་གཙོ་གནད་དུ་བབྱང་ནས། རང་གི་དཔལ་འཕྲོར་ཁེ་ལས་ཀྱི་ལས་དོན་ཐད་འབད་འབྱུངས་རྒྱར་ཐག་བྱས་ན། དེང་གི་འཕུལ་གསར་བཅོ་ལས་དང་ཁོར་ཡུག་བཙོག་བཅོ་མཉམ་གནས་འོག ཤུགས་རྩོགས་ཁའི་མདའ་མོ་ལྟ་བུའི་(ཐོན་ཁུངས་འཛུགས་ལ་བརྟེན་པའི་དཔལ་འཕྲོར་)ཁེ་གཉེར་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། བོད་ཀྱི་དཔལ་འཕྲོར་ལམ་ལུགས་ནི་དྲང་བདེན་དང་འཆོ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་འོག རང་ཀྱུལ་གཞན་ཕམ་གྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དམངས་ལ་ཕན་པའི་དབྱ་མའི་ལམ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་འདི་དང་ཀྱུལ་ཁམས་འདིའི་མ་འོངས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དཔལ་འཕྲོར་ཁེ་ལས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཁོད། བོད་ཀྱི་དཔལ་འཕྲོར་ལམ་ལུགས་འདིས་མཉམ་འབྲེལ་མཉམ་ལས་ཀྱི་ལམ་སློབ་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱུན་བྱུང་པ་མ་ཟད། ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཞིག་དང་བག་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་བྱ་ངན་འདྲ་མིན་ལ་གཏོང་ལེན་དང་ཁ་གཏད་གཙོག་བྱུང་པ་དངོས་ཡོད་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་དུ་ཆགས་ཡོད།

༡༥ རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་གྱིས་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་འཛིན་ཁྱེན་ལ་ཕན་བདེ་སྐྱུབ་པའི་དགེ་མཚན་ལ་ལྟ་བུ། ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་མི་ཆེ་བྱང་བྱང་འདིའི་ཆེད་དུ། མ་འོངས་མི་རབས་རྗེས་མ་ཚོའི་སྐྱེ་འཕེལ་གནས་གསུམ་གྱི་རྟེན་གཞི་འམ་འཆོ་གནས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ལ་བཤུ་གཞིག་ཁྱེད་མཁན་གྱི་ད་ལྟོ་ཆོན་རིག་སྒྲུ་དབང་ཆོས། ནམ་ཞིག་འཛུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པར། འཕུལ་དང་ཤུགས་ལས་འཕུལ་དོན་གཙོ་གཉེར་གྱི་ཁེ་དབང་ཡོངས་སུ་སྤྱད་དེ། ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་ཆད་ཡོད་རང་བཞིན་གྱི་གཏོར་དངོས་ཡོད་ཆད་གཏོར་བཞིག་བཏང་བར་བརྟེན། ཕྱིའི་འབྱུང་ཁམས་དང་གནམ་གཤིས་

ཀྱི་ཆ་ཆད་ལ་སྒར་ལས་འགྱུར་བ་བྲེབས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མིའི་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། དཔལ་འབྱོར།
 ཆབ་སྲིད་སྟེགས་ལ་བྱགས་རྒྱུ་རྒྱ་པ་བཅོས་ཡོད་པ་དེས། གོ་ལ་འདི་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
 ཡུན་རིང་དུ་འཆོ་བྱུང་མེད་པ་ཆུན་ཆེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བདེ་ཞིག་སྤྲད་པ་དེ། ཡིན་ནའང་དུས་
 དང་ཆེན་རིག་སྒྲུ་མཁན་ཆོས་རང་གི་ཁེ་ལས་ཀྱི་བྱ་བའི་ཆེད་ཕྱི་སྡོད་ཀྱི་གཏོར་རྩིས་དང་། སྡོན་
 བེད་། གཙང་པོ་སྟེགས་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཆོའི་བོན་དངོས་དང་འཆོ་གནས་ལ་ཆད་ལས་
 བཞལ་བའི་ལས་གཞི་འདྲ་མིན་བརྒྱུ་ཤིང་། ད་ཆར་ང་ཆོ་འཆོ་གནས་ཀྱི་མཁའ་རྒྱུད་དང་རྒྱུའི་
 འབྱུང་ཁུངས་བཅོག་རུ་ལ་དུ་གྱུར་ནས། ཕྱི་སྡོད་དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཅི་ཙམ་བར་འཆོ་
 མིན་ཆོད་བགམ་ཤེད་དགའ་བའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་སུ་བསྐྱལ་བའི་དེད་གི་སྐབས་སུ། ང་ཆོས་ཁ་
 ཤེར་འཁོར་ནས་འདས་པའི་འུ་ཆང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤེར་འདང་དང་ཕྱི་དྲན་ཤེད་བཞིན། “རང་
 ཉིད་འཆོ་གནས་ཀྱི་དོན་སྦྱིང་དང་ཆོ་སྟོན་གི་རིན་ཐང་”གཙུག་ཏུ་བཀྱུར་ནས། གནའ་བོའི་འུ་
 ཆང་གི་རི་རྒྱུད་རྒྱ་བརྒྱུ་མས་པའི་སྟོན་རྒྱུན་བཟང་པོ་དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཤེད་དགོས་
 པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་འདི་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལས་འདིའི་“སྟོད་བཅུད་དང་ཅི་ཡིང་སྟོན་ཆགས་ཆང་
 མ་པན་རྒྱུན་རྟོས་བྱུང་དང་ཆེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་”འོག་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་ཁེ་དབང་
 མཉམ་གནས་ཀྱི་ལྷ་སྟོད་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྟོན་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་
 ལ་གནོད་འཆོ་དང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཞིག་སྤངས་ཤིང་། སྦྱིང་རྩི་དང་བྱམས་བཅེ་རྩ་བ་བྱས་པའི་
 འཛིན་ཆེན་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱུག་ལ་སེམས་ཁུར་གྱི་བསམ་མཁོ་ནལ་མཁའི་གཞུང་དགོས་པའི་ཆང་བྱ་འདོན་
 བཞིན་ཡོད་པས། ང་ཆོས་རང་གི་རྒྱུས་ཆེན་གྱི་རིག་གནས་དེ་ཉིད། མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་
 སྟོན་བྱགས་འཛམ་གླིང་དང་གོ་ལ་ཅན་དུ་མདུན་བསྐྱོད་ཤེད་དགོས་པ་ནི། ད་ལྟའི་སྟོད་བཅུད་
 ཀྱི་ཇ་དྲག་གི་གནས་བབ་ཁྲོད་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། འབྱུང་འགྱུར་
 གྱི་འགྲོ་བ་མི་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། མི་
 དང་དུད་འགྲོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་སྟེགས་སྟེགས་ཡོངས་ནས་འཛམ་གླིང་འདི་མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུའི་
 ཁྲོད། འཆོ་བུལ་ནི་བདེའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་སྡེ་ཁྲིད་པའི་རྒྱུས་ཆེན་གྱི་རིག་གནས་དེ་ནི། བོད་
 ཀྱི་སྟོན་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཡིན་པས། ང་ཆོས་ཁ་སྟེགས་མ་པོར་བའི་མདུན་རྒྱུང་སྟེགས་
 སུ་བཟུང་ནས། རང་གི་སྟོན་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་འབྲས་ཆང་རང་བཞིན་

དུ་གཏོང་བྱུང་ན། མ་འོངས་པའི་ལོ་ཟླའི་ཁྲིད་འཛམ་སྤྱིང་འདིའི་ཕྱི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་
དང་ནང་བཅུད་དུ་འཛོེ་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ཆད་བག་ཐེབས་བདེ་འཇགས་ངང་། བརྒྱ་གིས་ལོ་
ལེགས་ཀྱི་འཛིག་ཆེན་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་རྩོམ་བྱུང་པ་མ་ཟད། ནང་བཅུད་དུ་འཛོེ་བའི་འགྲོ་བ་
མའི་རིགས་ལ་གཞན་པ་ནང་སྤྱིང་། བྱམས་བཅེ་དང་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་ཚོས་བསམ་སྦྱོར་
བཟང་པོའི་ཅུ་བ་བཞུན་པོར་གནས་བྱུང་པ་དངོས་ཡོད་རེད།

༥༥ རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་ད་ལྟའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་བབ་ཁྲིད་གོ་གནས་ཅི་ཙམ་བཟུང་ཡོད་
པའི་དགེ་མཚན་ལ་ལྟ་བུ།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་ཡང་ན་མི་རིགས་ཤིག་འཛོེ་གནས་ཀྱི་འཐབ་ཚྭ་ད་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་
དེ་ཇི་ལྟར་ཚུད་ལེན་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐབས་རྒྱས་ཁྲིད། ཡང་དག་པའི་རིག་གནས་ཤིག་གིས་མཛུབ་
ཁྲིད་ཡོད་ན། མཐར་ཐུག་རང་ལག་ཏུ་བདེན་པ་ཐོབ་ངེས་པ་ནི། རིག་གནས་དེ་ལག་ལེན་གྱི་ལྷོ་
མེག་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ང་ཚོར་ཐག་བཅད་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོའི་འཐབ་ཚྭ་དེ་ཀྱི་ཐབས་
རྒྱས་བདེན་པ་དང་འཛོེ་མེད་ཀྱི་ལམ་བུ་གཉིས་སྒྲན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ལམ་དབུ་མའི་སྤྱིད་རྒྱས་འདི།
ཡགོང་ས་མཆོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་གཞི་དང་། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཅིག་
མང་བྱས་པའི་སྤྱིད་རྒྱས་ཐུན་སུ་མཆོགས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བཞུགས། བོད་ཀྱི་ཇ་དྲག་གི་གནས་བབ་
དེ་ཡང་། དེང་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིང་ས་ཆའི་ཐོག་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་མཐོ་རྒྱལ་ལྷགས་ཆེན་
འཕུར་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ང་ཚོར་འཛམ་སྤྱིང་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་རྒྱུ་སྤྱོད་ཐོབ་པའི་གཞི་
ཅན་དང་། འཛམ་སྤྱིང་ཆབ་སྤྱིད་རིག་པའི་མ་ལག་ཁྲིད་ང་ཚོའི་སྤྱིད་རྒྱས་འདི་གཞན་མཚུངས་མ་
ཡིན་པའི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་མ་ལག་ཅིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་གཞི་དང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་མཛུབ་
ཁྲིད་འོག་འཛོེ་བྲལ་ཞི་བདེ་དང་། གཉིས་སྒྲན་གཉིས་པ་ན། བདེན་པ་བདེན་བྱུང་དང་། དྲང་པོ་
དྲང་བཞག་གི་ལྟ་སྦྱོར་འདི་ལ་བྱུག་ཡོད་པ་གསལ་ལོ་རེད། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་དེ་རིང་གི་གནས་
བབ་ལ་རྒྱ་འཐབ་སྤྱོད་སང་ཉིན་ང་ཚོ་འཛོེ་དགོས་ན། རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་བདེན་སྟོབས་དང་དགེ་
པན་འཛོལ་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཟད། རིག་གནས་དེ་སྤྱིང་སྦྱོབ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཤེས་དགོས་པ་
ནི། ད་ལྟའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་བབ་འདིའི་མདུན་དུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱིད་སྤྱོད་ལྟ་

བུའི་དོན་གནད་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པ་ད་ལྟོ་བོད་མི་ཚོའི་བསམ་དཔྱད་ཀྱིས་ཟེན་དགོས་པ་མ་ཟད།
 རྩོག་མེད་ཀྱི་འོས་འགན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་སྒྲངས་ནས། མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་
 དང་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་བཞིན། འཛམ་གླིང་མཐོང་བའི་མིག་ཀྱི་སྒྲེད་བྱལ་ན། འབྲུང་འབྱུར་གྱི་
 བོད་དེ་ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་བོད་བཞིན་ཤེས་རིག་དང་སྟོབས་ལུགས་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་
 རྒྱན་གནས་བྱལ་པ་དངོས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་རེད།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད་ལས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་འོས་པའི་དགེ་མཚན་
 ལ་ལྟ་བུ།

ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་ནམ་པ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི།
 བོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་གར་རྒྱལ་གྱི་མིའི་རིགས་སོ་སོའི་རང་གི་སེམས་ཁམས་དང་འཆོ་
 བའི་ལག་ལེན་ཁྲོད། ཏུས་ཀྱན་བྱམས་བཙུང་དང་ཞི་བདེའི་སེམས་ཉིད་ལེགས་སྐྱེས་སུ་བཏོགས་
 པའི་གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཤིང་། ཆ་ཆང་བ། ཆན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་
 ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་པར་བརྟེན། དེར་སྐབས་ཀྱི་གར་གྱི་མཐོ་སློབ་ཁག་བརྒྱ་བཞི་ཅམ་དང་རྒྱལ་
 གླིང་དང་ལྗོ་གར་(འདི་ནི་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཏུས་ཤིག་ལ་བཞུས་པ་ཡིན་)ཨི་ག་
 ཡའི་མཐོ་སློབ་བརྒྱ་ལྷག་བཟུལ་བའི་ནང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆར་གཞིའི་སློབ་སྦྱོང་
 བྱེད་སའི་ཇེ་ཆེན་བརྒྱལ་སྡོད་པ་མ་ཟད། བོད་དང་འབྲུག་གྱི་གར་དང་བལ་ཡུལ། སོག་པོ་
 བཅས་ལ་ཆད་མཐོའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་ཆར་གཞི་བཟན་པོར་གནས་ཡོད་པར་བརྟེན། འཛམ་
 གླིང་གར་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོ་སོ་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་གངས་
 ཆད་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་ལྟར་འབྱུར་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་ཆར་བྱེ་བ་དུག་བཟུལ་ལ་
 ཉེ་བའི་གཏམ་གླེང་གི་གསལ་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་། ང་ཚོའི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་
 འདི་བོད་མི་ས་ཡ་དུག་ལ་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་དེ་ལས་ལྷག་འཛམ་གླིང་གར་རྒྱལ་གྱི་མིའི་འགྲོ་བ་སྐྱེ་ལ་
 གལ་འགངས་ཆེ་བའི་བདེན་དོན་ར་སྟོན་བྱས་པ་ཞིག་རེད། དེ་བས་ན་ང་ཚོས་རང་གི་སློབ་རྒྱན་
 རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཡུན་གནས་བྱལ་པའི་ཐབས་ཇུས་ལག་ལེན་དུ་གཞི་ལ་བྱལ་ན། དེས་འཛིག་
 རྟེན་འདི་དང་འཛམ་གླིང་འདིའི་མ་འོངས་འབྲུང་འབྱུར་གྱི་བདག་པོ་ཆོར། དམངས་གཙོ་དང་
 འབྲུག་མཉམ་པ་རང་དབང་དང་མཐུན་སྦྱོལ། འཆེ་མེད་དང་ཞི་བདེའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གསར་སྐྱེན་

ཕྱེད་ཐུབ་པ་མཐོང་ཆོས་མངོན་གྱི་ར་ཅིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད།

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་བ།

སྤྱིར་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་རྒྱུས་ལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་
སྟེད་རུང་། ར་ཆོས་ཕྱི་དན་དང་སྦྱོན་སྦྲངས། ཁ་གསལ་དང་མདུན་བསྟོད་རང་བཞིན་གྱི་ཐབས་
ལམ་བཞི་གཙོ་གནད་དུ་བརྒྱུད་ནས། ཐབས་རྒྱུས་ཀྱི་དགོས་དམིགས་འཛོལ་དགོས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་
འཕྲོ་ཆོའི་སྟེང་དུ་བཞག་པའི་ཞུག་མེད་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིག་རེད། དེ་བས་ན་འདམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་
ཐོན་མིས། བསྐྱབ་ལ་བཅོན་པའི་གང་ཟག་གིས། །དང་པོ་དང་འོ་རྣམས་ལ་སྦྱང་། །ཞེས་པ་འདིས་
འཕྲོ་ཆང་གི་གནད་པོའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་གྱི་དོན་སྟེ་བསྟན་ཡོད་པ་མ་ཟད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་གནད་
ཐུ་ཆོས་རིག་གནས་སློབ་ཚུལ་ལས་མང་གཞི་འདིར་ཐབས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པས། ར་
ཆོས་ཕྱི་དན་གྱི་གོམ་པ་དང་པོའི་དོན་སྟེ་ཡང་འདི་ལ་གཏད་དེ། ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་དང་།
འཆད་ཚད་ཚུལ་གསུམ། མཁས་བརྟན་བཟང་གསུམ་སོགས་དེ་སྟེའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྲོལ་
དེ་རིགས་མ་བརྒྱུག་མ་བོར་བར། ད་ལྟའི་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་ཕྱེད་ཐབས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཁྲིད་བཞིན་པ་
སྦྱོང་ཕྱེད་བཞིན། རང་གི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཕྱེད་དགོས་པ་ནི། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་དེ་རེད།

གཉིས་པ་སྦྱོན་སྦྲངས་ཀྱི་འདོར་ལེན་ཁྲིད་ར་ཆོའི་ཤེས་དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་
རིགས་སུ་ཡིན་རུང་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ཁྲིད་གཞིའི་མ་ལག་ཁྲིད། རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་མང་གཞིར་བརྒྱུད་མེད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་སྟབས། ར་ཆོ་བཅོན་བྱེད་ཡོད་པའི་བོད་མི་
ཆོས་ཀྱང་། དེ་སྟེའི་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་སློབ་ཆན་དག་ལུ་ལུ་སྟོར་ལུག་
ལ་བསྟར་མཁས་ཆེ་དྲགས་ཡོད་པས། ད་ལྟ་དེ་རིགས་བཅོན་བྱེད་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྟེད་བྱས་
ཀྱི་དགོངས་དོན་ཇི་འབེན་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མང་གཞིར་བརྒྱུད་པའི་ཁྲིད་གཞིའི་མ་ལག་
བསྟར་སྒྲིག་ཕྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་ལྟའི་སློབ་གྲུ་ཁག་སེ་སེའི་སློབ་དགེ་རྣམས་སློབ་མ་ལས་
ཤེས་ཚད་དམའ་བ་དང་། སློབ་མ་དང་འདྲ་མཉམ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་པའི་ཐབས་སུ། རང་གཞུང་
ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་སློབ་དགེ་དེ་རིགས་ལ། དགེ་འདོན་སྦྱོན་སེལ་གྱི་ཐབས་རྒྱུས་ལག་ལེན་
དུ་བསྟར་བྱུང་དགོས་པ། ཇི་དྲག་གི་ལས་རིམ་ཁྲིད་དེ་ཟུར་འཛོག་མི་བཟོད་པའི་གནད་དོན་ཆབས་

ཆེན་ཞིག་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན་“གཞུང་ཞབས་ལས་ཕྱེད་པ་གཞན་གྱི་ལས་དོན་འབྲས་ཤོར་ཕྱིན་
 པ་འཕམ་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཆེ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཕྱིན་
 ཆོག་ས་ལ་གནོད་སྐྱོན་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་
 མདུན་ལམ་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཕྱེད་མི་བྱུང་། སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆན་ཆོའི་ལས་དོན་ཇི་བཞིན་མ་འགྲུབ་
 པ་ཡིན་ཆེ་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ན་གཞོན་ཁྱོད་ཆེ་ཞིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་བསམ་སྦྱོར་གྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་
 གནོད་སྐྱོན་འགྲོ་”བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། མ་འོངས་པོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་གོམས་གཤེས་ཀྱིས་མཆོན་
 པའི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀྱི་བརྟན་ལྗེ་དང་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་འགྲོ་ཤེས་ཡིན་པས། རྩ་ས་ནས་
 ང་ཆོས་དེ་རིགས་ལ་བསམ་མ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་ནི། རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ཕྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་
 ལམ་གཉིས་པ་དེ་རེད།

གསུམ་པ་ཁ་གསལ་གྱི་ཐབས་རྒྱས་བརྒྱུད་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཙོར་འདོན་
 ཐུབ་པ་ལ། དུས་བསྐྱེན་བབ་གཟིགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་ཅ་དངོས་འདྲ་མིན་ལ་མིང་བརྟན་གསར་བཟོ་མཛད་
 དགོས་པ་མ་ཟད། དངོས་ཁམས་ཆོན་རིག་གིས་མཆོན་སྤྱི་ཆོག་ས་རིག་པ་དང་། དཔལ་འབྱོར་
 རིག་པ། འཛིན་སྦྱོང་རིག་པ་དང་། འཆར་འགོད་རིག་པ། སྤྱི་ཅུལ་རིག་པ་དང་། ཅིས་ཀྱི་རིག་པ།
 རྩས་འགྲུར་རིག་པ་དང་། ས་རྒྱས་རིག་པ་སོགས་དེང་དུས་ཀྱི་རིག་གནས་འདྲ་མིན། མི་རིགས་
 རང་གི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཁོད། བསྐྱེད་ལེན་གྱི་ཐབས་རྒྱས་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་ཐུབ་དགོས་
 པ་ནི། རང་གི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཡུན་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གསུམ་པ་དེ་རེད།

བཞི་པ་མདུན་སྦྱོང་གྱི་ཕུགས་རེ་ལག་ལེན་དུ་བཀོལ་ཐུབ་མིན། གོང་སློབ་ཀྱི་དོན་ཆོན་
 དེ་གསུམ་རྒྱན་འཛིན་ཕྱེད་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད་པས། ང་ཆོས་རང་བབ་འགན་ལེན་གྱིས་
 བརྩོན་སེམས་སྤེལ་ལ་བཅངས་ནས། བབས་ལྗེ་དང་བརྟན་གསུམ་གྱིས་གོམ་པ་མདུན་བསྐྱོད་ཕྱེད་
 ཐུབ་ན། ད་ལྟའི་པོད་མི་ཆན་དར་གཞོན་གསུམ་གྱིས་རང་གི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་སྦྱོང་འདོད་
 མེད་པ་དང་། དེ་ལ་མདུན་ལམ་དང་ཁོར་ཡུག་མེད་པའི་རྩ་རྒྱལ་རྒྱུངས་ནས་གཙོད་ཐུབ་པ་མ་ཟད།
 མི་བུ་སྒྲེར་སོ་སོའི་འཕྲལ་དང་ཕུགས་ཀྱི་དོན་གནད་ཅམ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་མི་རིགས་དང་
 རྒྱལ་ཁབ། ཡང་ན་འཛམ་གླིང་འདི་དང་རྒྱལ་ཁམས་འདིའི་ཅ་དོན་ཆེ་མ་རྒྱུད་གསུམ་འཆོ་བུལ་
 ཞི་བདེའི་ངང་སྤྱི་བུ་ཐུབ་པ་ད་ལྟའི་དངོས་ཡོད་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་དཀའ་སྤྲུག་སྤྱི་ཆོག་ས་ལས་ང་ཆོས་

གསལ་བོ་མཐུན་ཏོགས་བྱལ་པར་སྟུང།

མཇུག་གི་གཏམ།

ཚུལ་བཞིན་དཔྱོད་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སློ་བྱོལ་གྱི་ཅུལ་ཁ་གང་ཡང་མ་རྒྱུན་གས་
པའི་གྲུས་དམན་བདག་ལྟ་བུས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་
དེའི་ཐབས་ལམ་སྟོར་བརྗོད་བྲལ་བྱས་ན། སྟོན་དང་ཚོར་འབྲུལ་གང་མང་ཡོད་པེས་ཡིན་པས་
གཟུར་གནས་སློ་ལྡན་དག་ལ་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ཐ) སྐྱ་རིགས་ཐོགས་མེད།

ཐོག་མའི་སྐྱེད་བཞེད།

༡༡། གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲེ་བྱེད་འོག་ཉིན་རེ་བཞིན་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་
དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད། མི་རིགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་བྱེད་ཆོས་ནི་ག་མདོག་
དང་རིགས་རྒྱུད་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་འཛིན་མི་བྱུང་བ་གསལ་བོ་ཆགས་ཟིན་པར་བརྟེན། ༡༩༧༧
ལོའི་མཉམ་སྦྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དམངས་མི་རིགས་ཐོབ་ཐང་གྲོས་མོལ་གྱི་ཙུ་འཛིན་
ཡིག་ཆའི་ནང་དུ་མི་རིགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ངོས་འཛིན་ནི་གཙོ་བོ་སོ་སོའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྐད་ཡིག་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རིག་གནས་ཁོར་ལུགས་གི་བསམ་
སྒྲུབ་དང་གོ་མས་གཤིས་བྱུན་མོང་བ་སོགས་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཛིན་དགོས་པར་གསལ་བོར་བཀོད་
ཡོད། དེར་བརྟེན། མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་དར་རྒྱས་ཀྱི་གནད་དོན་ནི་ཐད་
ཀར་མི་རིགས་དེའི་ངོ་བོ་འཆི་གསོན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་པར་སྤྱོད་
གསལ་བོ་བྱས་ཡོད་ལ། གནས་ལུགས་འདིའི་འོག་ནས་ང་ཚོས་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་གི་གལ་ཆེན་
རང་བཞིན་ལའང་གེས་ཏོགས་ཟབ་མོ་ཞིག་རྟེན་བྱུང། མི་རིགས་ཤིག་གི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་
དང་དར་སྲེལ་བྱེད་པར་ཐོག་མར་ངེས་པར་དུ་རིག་གཞུང་དེ་གནས་སའི་སྐད་ཡིག་དེ་དར་སྲེལ་
དང་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་དགོས། གནས་ལུགས་དེ་ང་ཚོས་རྒྱུ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་འཐབ་ཚད་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ་བོ་མཐོང་བྱུང་ངེས་ཡིན། དེར་བརྟེན། ད་ལྟའི་རྒྱ་དྲགས་ཀྱི་དུས་ཚོད་འདིར་
ང་ཚོས་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སྟོང་གིས་རང་གི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་
རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྲེལ་བྱེད་པའི་ལམ་ཁ་འཚོལ་དགོས་ལ། རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཆེ་དུས་ཚོད་འདི་ནི་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོབས་གུགས་དང་ཉམས་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ལར་ཐོན་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བྱུང་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ངེས།

ཐོག་མར་ང་ཚོས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དགོས་ཤིང་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བཞིན་ཏེ་མ་འོངས་
 པའི་དུས་རབས་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱོད་པར་གྱ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་སྔོན་ཕྱོན་བཅན་པོ་རིམ་
 བྱུང་གི་སྐོམ་དཀྱིལ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་འོག་ལོ་རྒྱུ་བ་དང་པོ་སྤྱོད་མང་པོས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
 དུ་དུས་རབས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ། དངོས་ཡོད་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་གསུམ་
 གཅིག་སུ་བབྱུང་ནས་རང་འཕྲོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ངང་
 རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཚོས་ལུགས་དང་གསེར་རིག་ཆབ་སྲིད་
 དང་དམག་དོན། བཟོ་དང་བྲིམས་ལུགས་སོགས་ཐ་ན་ཡུལ་སྤོལ་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཚུན་ཆད་
 རྒྱས་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལེགས་ཆ་ཁག་ལ་དུས་བསྟུན་སྒྲིག་སྤྱོད་པར་བཅུད་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནང་
 འདྲན་བྱས་པར་བརྟེན། དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་ཐུན་མེན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་
 གིས་འཕུས་སྒོ་ཆང་བའི་སྒོ་ནས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་གཙོས་ཏེ་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རིགས་ས་ཡ་
 མང་པོར་ནང་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་དགོས་
 མཁོ་ཆ་ཆང་བསྐྱངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་། བོད་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཉམས་སྤྱད་དུ་ཕྱིན་པའི་
 བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་དུ་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ཀྱིས་དང་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་གྱི་
 ཁ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་མཐུགས་འཛིན་དང་ལུ་ཚུགས། མོངས་དད་དང་བཀག་
 སྒོམ་བཅས་ཀྱི་ལོག་ལམ་དུ་ཤོར་བར་བརྟེན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་དངོས་ཡོད་
 ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ནི་བདེ་འཕྲིན་མ་ལག་གི་ཡར་རྒྱས་ཆད་མཐོར་སོན་པའི་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་
 སུ་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ཕྱི་དངོས་པོའི་དགོས་མཁོའི་ཕྱོགས་ནས་དུས་རབས་
 ཉེར་གཅིག་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་ཡོད།

དེ་དང་མཉམ་དུ་བོད་ནང་དུ་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གི་གཡོ་ཐབས་ཀྱི་སྲིད་ཀྱིས་དང་
 གཞན་གྱི་འོག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ལ་དངོས་གྲུགས་བརྒྱུད་གསུམ་
 རྒྱས་གཏོར་སྒྱུན་ཆབས་ཆེན་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཡིག་དང་བོད་སྐད་མི་ཤེས་པའི་
 བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་སྐྱེད་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ལས་ཡིད་སྤྱོད་བཞིག་ལ་རང་དབང་
 བཅན་ཕྱོལ་བྱོང་དུ་རྒྱུ་བྱོགས་པའི་འཆལ་སྤྱོད་ལྟ་ཚུལ་གྱི་གྲུགས་ཀྱི་ནང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་
 རྒྱས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུ་ལོག་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་འདྲེས་སྤྱོད་ཅན་

དུ་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པར་བརྟེན། སང་ཉིན་གྱི་ང་ཆོའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ནི་ཆེས་
འགུན་ཚོད་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་གདོང་དུ་ལངས་ཡོད། དེར་བརྟེན། ང་
ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་སོ་སོའི་རང་སྤྱིང་གི་སྤྱུས་ཚད་དང་སྟོབས་ཤུགས་ནུས་
པ་སྤར་གསོ་བྱས་ནས་གཟི་བརྗེད་ལྡན་པའི་ངང་སང་ཉིན་གསར་པ་ཞིག་དུ་སྟེ་བྲིད་བྱེད་ཀྱི་བོད་
མི་འེ་རེའི་ངོས་ནས་འགན་ལེན་དང་མཉམ་ཞུགས་བྱེད་དགོས་པའི་གཤེལ་མེད་ཀྱི་འགན་འབྲི་ཉག་
ཅིག་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན་གནད་དོན་དེ་ཐད་ཀར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཆི་གསོན་དང་འབྲེལ་ནས་
ཡོད། གང་ལྟར། དུས་ཚོད་འདིར་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་རྒྱུན་འཛིན་སྐོར་གྱི་དཔུང་གཏམ་
དང་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་སྟེ་ལ་རྒྱུ་ནི་དམིགས་བསལ་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞིའི་རྒྱ་ཁྲིའི་འོག་འཆར་
ཡོངས་བྱུང་བའི་བོད་རིགས་ཤེས་ཡོན་པ་ཆོའི་ཚྭ་གཤེད་ཀྱི་འགན་འབྲི་ཡིན།

དང་པོ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དཔེ་དཔྱད་མཆོད་དང་གལ་ཆེན་རང་བཞིན།

རྒྱ་མཆོན་ལྡན་པའི་ངང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་ལུ་མཐུད་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྟེལ་
བྱེད་པར་ཐོག་མར་ང་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ཚྭ་གས་ཡོངས་ནས་རིག་གཞུང་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་
མཁོ་དང་ཕན་ནུས་ལ་ངེས་ཤེས་གཏིང་ཟབ་རྒྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དངོས་ཡོད་དང་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་
གཞི་རྩར་བཞག་ནས་ང་ཆོས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་དགེ་མཆོན་སྐྱེད་པར་ཚྭ་གས་གཉིས་
ནས་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན།

༡༥ འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཚྭ་གས་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་དགེ་མཆོན་སྐྱེད་པ།

དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པར་ཁ་ཚྭ་གས་པའི་དེ་རིང་གི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཉམས་རྒྱུད་དང་བོར་བརྒྱག་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་ནང་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་
བའི་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་གི་མ་ལག་དེ་དག་རེད། ནང་བསམ་སྟོན་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་ཉམས་
རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བཞི་སྤྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་ནམ་ཡང་ཁ་གསལ་བྱེད་ཐབས་བྲལ་བཞིག་རེད།
ལོ་སྟོན་མའི་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་སྤྱི་ཚོགས་ཞིབ་འཇུག་གི་སྟེན་ཐོའི་ནང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན། ལོ་
རེ་བཞིན་ཨ་རིའི་ནང་དུ་སྤྱིང་ནད་ཀྱིས་འདས་གྲོངས་སུ་འགྲོ་མཁན། སེམས་ངལ་གྱི་འོག་རང་
གི་རྒྱག་མཁན། མེ་མདའ་ཁུར་ནས་རང་གི་ཡ་མ་དང་བྱ་སྤྲུག་གསོད་མཁན་སོགས་ཚད་མཐོ་བོའི་
ངང་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་རྒྱུག་གསོད་དང་འཕྲོག་བཅོམ། བསྐྱེད་བྱེད་དང་

བཅན་གཤམ། རྒྱལ་མཉམ་སྲུང་སྐྱོབ་ལྷན་ཁག་གི་འགན་ཁུར་པ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་
འགྲོ་བམིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་བསམ་མཁོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་འཐོར་ཞིག་དུ་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན།
དུས་རབས་འདིའི་ནང་དུ་གར་རྩལ་གྱི་མཁས་པ་ཆང་མས་ནང་བསམ་མཁོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་
དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཀུན་སྡོད་སློབ་གསོ་ལ་གདོང་འཛིག་དང་དེ་རྒྱན་འཛིན་ཕྱེད་
པར་ཏ་ཅང་མཐོང་ཆེན་ཕྱེད་བཞིན་ཡོད།

གང་ལྟར། ར་བླ་གི་དུས་ཚོད་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་དུ་ང་ཚོས་ནམ་དུ་དང་ལྡན་པའི་
ཐོག་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ནང་བསམ་མཁོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆབས་ཆེན་གཞུང་ལུགས་ཁག་དང་དེས་
བསྐྱེད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་བཟང་པོའི་གོམས་གཤིས་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱན་ཆར་བཙུགས་ནས་ཉར་ཆགས་
ཕྱེད་དགོས་པ་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་གཤམ་ཆེ། དཔེར་ན། དཀའ་སྤྱུག་གང་ལའང་སྟོ་མས་པོར་བཞུ་བ།
ལས་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ། བུ་མས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྟོ་མ་པ་སོགས་གང་ཟག་
སྟེར་གྱི་བསམ་མཁོའི་ལོངས་སྤྱོད་ཁག་དང་། ཅན་བཀྲར་རྒྱུད་བུ་མས། ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱར་བཙུ་
འཛིག་གི་དཀའ་སྤྱུག་གཙོ་བོ་འབྲེག་ལ་འཛིན་པ། རང་བྱུང་ཁོར་ཕྱག་གི་མཚོ་དང་གཙང་པོ་སྤྱང་
སྟོབ། གངས་རི་དང་སྤང་ཐང་བདག་སྟོང་། མི་གཞན་གྱི་ཁེ་དབང་དང་རིན་ཐང་ལ་གུས་བཀྲར།
ད་དུང་ཉམས་ཐག་སེམས་ཅན་འབྲུ་སྤྱིན་རྒྱུན་ཆད་ལའང་སྙིང་རྩེ་དང་སྤྱིན་གཏོང་ཕྱེད་པ། ཡ་མའི་
བཀའ་བྲིན་ལ་བསམ་ཤེས་དང་སྟོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་གིས་ཞབས་ཞུ་ཕྱེད་པ། སྤྱན་མཆེད་དང་ཕྱོགས་
བཟང་པོར་ཡན་འདོགས་པ་སོགས་མདོར་ན་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་བསམ་མཁོའི་རིག་གནས་
ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་དེའི་བྱད་ཆོས་མངོན་པར་གསལ་བའི་གོམས་སྟོབ་བཟང་པོ་དེ་དག་རྒྱན་འཛིན་
དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས། རྩལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་ནང་བསམ་མཁོའི་གཞུང་ལུགས་
ལ་བསྟེན་ནས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འཛམ་གླིང་འདི་ཞི་བདེ་དང་མཛུལ་མཐུན་གྱི་ལམ་ཁ་
ཞིག་དུ་སྟེ་བྱིད་ཕྱེད་ཐུབ་པར་ཡིད་ཆེས་ཕྱེད་བཞིན་ཡོད།

༡༥ མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་དགེ་མཚན་སྟེང་བ།

གངས་རི་མུ་ཏིག་གི་ཏིག་པ་ལྟ་བུས་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བའི་འཛམ་གླིང་མཐོ་སྒང་དེར་གཞིས་
ཆགས་པའི་ཐུ་རྟོད་མི་རིགས་ནི་བསམ་མཁོའི་ལྟ་བུ་དང་ཀུན་སྡོད་སོགས་ཆད་མཐོར་སོན་པའི་
ཆབས་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། གནས་ལུགས་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་མི་ཡུལ་དུ་གྱར་བའི་བོད་པ་

ཆོ་འཇམ་སྒྲིང་མི་མང་གི་སེམས་ཀྱི་གཅེས་སྤྲུག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོན་འདུན་དུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་། རྟེན་འབྲུང་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་མཐར་གཏུག་ན་རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་དང་སྐད་ཡིག་དེས་བསྐྱེད་པའི་རིག་གནས་མ་ལག་གི་ཁོར་ཡུག་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན། ད་གཟོད་བོད་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་འོས་དང་ཀུན་སྦྱོང་གི་ངོས་གཉིས་ནས་འཇམ་སྒྲིང་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་འབྲུར་གཟུགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་གྲུབ་པ་བྱུང་བ་རེད། འདི་ལྟར། སྤྱི་ཕྱིའི་འཇུག་ཚུགས་གི་གོ་རིམ་ཆང་མར་ངེས་ཤེས་གཏིང་ཟབ་ཅིག་རྟོག་རྟེན་ཆེས་གཞི་ནས་ང་ཆོས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་མི་རིགས་ནི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་མངོན་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་དེར་ངེས་ཤེས་གསལ་བོ་རྟོག་དེས།

དེར་བརྟེན། མདོར་བསྐྱེད་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཆི་གསོན་དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེས་བསྐྱེད་པའི་རིག་གཞུང་གཉིས་ནི་གྲུབ་འཇིག་གནས་གསུམ་དུས་མཉམ་པའི་ཡན་ཚུན་མེད་ན་མི་གནས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆགས་ཡོད། གནས་ལུགས་དེ་འཇམ་སྒྲིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དེ་བཟེར་ལས་གསེད་དགོལ་བྱེད་གྲུབ། དཔེར་ན། སོ་མ་ལེའུ་ཐེ་མི་རིགས་ལ་ལོ་ངོ་དུག་བརྒྱའི་རྗེས་སུ་ཕྱིའི་བཙན་འཇུག་འོག་གནས་རང་དབང་ཐོབ་ནའང་ཁོ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཙུ་བརྒྱུག་དུ་སོང་བར་བརྟེན། དཔག་ཆེན་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་ཁུ་སི་མེར་འཇར་མན་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོར་ས་སུ་འཐིམ་ཟེན་པས་དེ་རིང་གི་སོ་མ་ལེའུ་ཐེ་མི་རིགས་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཁོད་ཀྱི་ལྷ་སྦྱང་ཙམ་ལས་ལྷག་མེད། གང་ལྟར། ང་ཆོས་ནང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་མ་ལག་འདི་དག་ཡར་རྒྱས་བཏང་ནས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པར་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས། རི་སྤྱོད་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་རིག་གནས་མ་ལག་གི་ཁོར་ཡུག་འདི་ཙུ་འཐོར་མ་ཕྱིན་བར་དུ་བོད་མི་རིགས་ནི་ནམ་ཡང་གཟི་བརྟེན་དང་ས་སྐང་འདིའི་ཐོག་འཚོ་ངེས་ཡིན།

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཁོད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས།

རིག་གཞུང་གང་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏིང་བར་ཐོག་མར་རིག་གཞུང་དེའི་ཉམས་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལ་ངོས་ཟིན་གཏིང་ཟབ་རྟོག་དགོས་པ་ཡིན། འདས་ཟིན་པའི་བགྲངས་བྱ་མང་པོའི་

རིང་རང་རེའི་རྒྱལ་སྐྱོད་ཆེན་མཁས་དབང་མང་པོས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་
འཛོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཁོ་མས་གཤིས་དག་འདོར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ནང་འདྲན་དང་ཕབ་བསྐྱར་སོགས་
རིག་གཞུང་དང་སྤྱད་ཡིག་སོ་སོའི་རང་སྤྱོད་གི་སྤྱི་ཚད་དང་རྒྱས་ཤུགས་གོང་སྤེལ་ལ་གདོང་འཛིག་
ཟུམ་མཐུན་མཛད་པར་བརྟེན། དུས་རབས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་རེའི་རིག་གཞུང་གིས་སྤྱི་
དངོས་པོའི་དཔལ་འབྱོར་དང་ནང་བསམ་སྒྲོའི་ཡོངས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་འཛམ་གླིང་གྱི་
ཚོགས་ཁྲིད་དུ་གོ་གནས་དང་བཀོལ་སྤྱོད་རིན་ཐང་གི་ཆོད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་ཟིན་ཡོད། འོན་
ཀྱང་། དུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པའི་སྤྱད་ཅམ་ནས་བཟུང་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆ་འཛིན་དང་དར་
སྤེལ་གྱི་ལྷ་སྒྲུང་ས་དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་ལོག་ལམ་དུ་སྤྱིན་ཡོད།

༡༥ རིག་གཞུང་དཔྱད་བརྗོད་པ་དང་ཆོད་ལས་ཡིག་སྐྱར་བའི་གྲངས་འཛོར་ཉུང་དུགས་པ།

མོངས་དད་དང་མཁྱེན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤོབས་ཤུགས་ཆེ་རུ་སྤྱིན་པ་དང་ཆབས་
ཅིག་དུ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཚུར་ལེན་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་བ་དང་རིག་གཞུང་དཔྱད་མཐུང་
མཁན་དག་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ངོ་ཚོལ་དང་རྩེ་དཀྲོག་ཡོད། རྣམས་འབྲུལ་འདྲིའི་ཤུགས་རྒྱུན་
ཆེ་རུ་སྤྱིན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོད་ལས་ཡིག་སྐྱར་མཁས་ཅན་དང་རིག་གཞུང་
དཔྱད་མཐུང་བའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་ཚད་དང་གྲངས་འཛོར་གཉིས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་དུ་ཉམས་ཆག་དུ་འགྲོ་
བའི་འགོ་རྒྱུགས་ཡོད། ང་ཚོས་ཤེས་གསལ་བཞིན་ ༢༠༠༦ ལོར་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་
བོད་དཔྱད་ཆོད་ལས་ཡིག་སྐྱར་མཁན་བསྐྱར་བའི་གསལ་བསྐྱགས་ཐེངས་མང་བྱས་མཐར། ས་མིག་
གསུམ་ལ་ཚུད་རྒྱགས་གཏོང་མཁན་མི་གཉིས་ལས་བྱང་མེད་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོན་
ཡོངས་ཀྱི་ཆོད་ལས་ཡིག་སྐྱར་བའི་གྲངས་འཛོར་དང་རྒྱས་པ་ཆོད་གཞི་ག་འདྲ་ཞིག་དུ་སྐྱེད་ཡོད་
པ་ཤེས་ཐུབ། རིག་གཞུང་གང་ཞིག་གི་དར་རྒྱ་དུ་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་དུ་ཆོད་ལས་ཡིག་སྐྱར་མཁན་
དང་རིག་གཞུང་དཔྱད་མཐུང་མཁས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚད་ཉམས་ཆག་དུ་སོང་ཆོ། རང་བཞིན་
གྱིས་རིག་གཞུང་དེ་ཁ་ལོ་སྐྱར་མཁན་མེད་པའི་ཤིང་ན་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཛོལ་བ་དང་དུས་རབས་
ཀྱི་དགོས་མཁའི་རྗེས་སུ་བྱས་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ལས་མ་འདས། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་རིག་གཞུང་
དེ་དུས་རབས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ། དངོས་ཡོད་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་བཅས་
གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་སུ་མཐུད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་ཆོད་ལས་ཡིག་སྐྱར་མཁན་དང་

རིག་གཞུང་དཔུང་བཞེད་པའི་སྤྱི་སྡེ་རྒྱུས་ཆད་རྒྱས་པ་གཅིག་སྟེ་འཛིན་དགོས།

དཔེར་ན། བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་ཆ་མཚོན་ན། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་
ལོ་ཙྰ་བ་དག་གིས་གཞུང་ལུགས་དེའི་སྤྱི་བྱེད་བྲག་གི་དབྱེ་བ་དང་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་བྱུང་པར་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལས་ཡིད་ཉོན་འཕེར་
བཞིག་དང་གཏིང་ཟབ་པ་ཅིག་འཛམ་གླིང་གི་ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་སྤྱི་ཁྱད་
བྱེད་ཐུབ་མེད་པ་མ་ཟད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིའི་ནང་དུ་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་ཆ་ཆར་བཞིག་སྦྱོང་བ་ལ་བོད་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞི་ལས་ལྷག་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་འཛམ་
གླིང་གི་ས་ཕྱོགས་གང་དུ་འར་མེད་པ་དངོས་ཡོད་ཀྱིས་ར་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ། ང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གནས་
ལུགས་དེ་ལས་བསྐྲབ་བྱ་བྲངས་ནས་རིག་གནས་མ་ལག་གཞན་དག་ཀྱང་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་
ནས་ནང་དོན་རིག་པ་དང་འབྲ་བར་སྤྱི་སྡེ་ཆད་དང་རིན་ཐང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་དུས་རབས་དང་
མཉམ་སྦྱོང་བྱ་ཐུབ་པ་བཟོ་དགོས། ང་ཚོས་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་འབྲུར་བྱ་མཉམ་
འདེགས་ཀྱིས་རིག་གཞུང་དཔུང་བཞེད་པ་དང་ཆེད་ལས་ཡིག་སྦྱར་མཁས་པའི་རིན་ཐང་རྒྱས་པ་
སྤར་གསོ་དང་བྲངས་འཕོར་གང་མང་སྦྱེད་བསྐྱང་བྱས་ནས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་
སྤྱ་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་རང་སྤྱོད་གི་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱས་པ་དང་ཞབས་ཞུའི་རྒྱས་པ་གོང་
འཕེལ་བཏང་ནས་མི་རིང་བར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་ཕུར་བརྟེན་ནས་དེང་རབས་ཚན་རྩལ་རིག་
གནས་དང་ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཛོལ། ཉིན་རེའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་
གསར་འཕྲིན་སོགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཁག་ཆར་མར་ཐད་ཀར་བརྟ་སྒྲིག་དང་སྦྲོབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་བཟོ་
དགོས། ད་དུང་སྒྲིག་སྦྱང་དང་ཅིས་འཁོར། སྒྲིག་འཕྲིན་ཏུ་བ་སོགས་བརྟེན་འཕྲིན་མ་ལག་གི་ཤེས་
བྱ་གང་མང་ཞིག་འཛོལ་འདེད་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པ་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་དུ་ཐབ་སྦྱར་དང་
ཡང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རང་སྤྱོད་གི་སློལ་རྒྱུན་བཟོ་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་ཁག་ཡར་རྒྱས་བཏང་
སྟེ་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་དགོས་པ་ནི་ང་ཚོ་རྣམས་ཡང་གཤེས་ཐབས་མེད་
པའི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། ལས་དོན་འདི་དག་ལེགས་འགྲུབ་
འབྱུང་བར་རིག་གཞུང་དཔུང་བཞེད་མཁན་དང་ཆེད་ལས་ཡིག་སྦྱར་མཁས་པ་གཉིས་ནི་བྱ་ནི་དཀོན་གྱི་
གཤོག་པ་གཉིས་བཞིན་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཆགས་ཡོད།

༡༥ རིག་གཞུང་གི་ཁ་ཕྱོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ།

འགན་ཚུགས་དང་བདེ་འཕེལ་མ་ལག་ཉིན་རེ་བཞིན་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་དེ་རིང་གི་
འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་ཡུན་གནས་དང་གཏན་འཇགས་
དང་འཕེལ་ཆུས་འགྲོ་དགོས་ན་ཐོག་མར་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རིག་གཞུང་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་
འདེགས་སྐྱབ་སྐྱབ་པའི་ཆད་གཞི་དང་ཕྱི་དྲུང་གི་རྒྱུ་པ་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས། རིག་གཞུང་
གང་ཞིག་གིས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཞབས་འདེགས་དང་དགེ་ཕན་འདོན་སྤྱོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་རིག་
གཞུང་དེ་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བརྟན་པོའི་དང་འཕེལ་ཆུས་སུ་འགྲོ་བུ་བ། གནས་ལུགས་དེ་རང་རེ་བོད་
ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་ཆུས་ཐོག་ནས་ར་སྤྱོད་བྱེད་བུ་བ། འོན་ཀྱང་། བོད་བརྒྱུད་
ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ལས་གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་གཞན་དག་ལ་ད་ལྟའི་དུས་རབས་
ཁྲོད་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཞབས་ཞུ་སྐྱབ་སྐྱབ་
པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་རྒྱུ་པ་མེད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་མང་པོ་ཞིག་རིམ་
བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དངོས་དང་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན། ད་ལྟ་བོད་རང་གི་
སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཞེན་ཁོག་དང་དག་འཁེན་བྱེད་པ་ཅུ་མ་ལས་འཆོ་བ་
དངོས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཁྲོད་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྐད་ཡིག་གི་ཁོར་ཡུག་ཉིན་རེ་བཞིན་
ཁུང་རུར་ཆགས་བཞིན་ཡོད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དགོས་མཁོ་དང་དངོས་པོའི་
དཔལ་ཡོན་གྱི་འཇུགས་སྒྲུན་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ནས་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ཕྱི་དྲུང་
ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྐྱོང་ཆོ། གཞི་ནས་དངོས་ཡོད་འཆོ་བ་དང་ཁ་ཐག་རིང་བོས་ཆོད་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་མ་ལག་ཁག་གི་དར་ཁྱད་དེ་ཤེས་སྐྱབ་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་མཁྲེགས་འཛིན་རང་
ལུགས་པའི་ཤུགས་ཀྱི་འོག་འཆོས་རང་རེའི་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་གྱི་ཐོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནོར་
འབྲུལ་གྱི་ལྷ་བ་དེ་འདྲ་ཤེས་བྱུང་བཤ། རིག་གཞུང་དང་སྤྱི་ཚོགས་དགོས་མཁོ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བར་
བརྟེན་རིམ་བཞིན་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་སྤྱོད་མཁན་གྱི་
གངས་འཕོར་རྩེ་རུ་རྒྱུ་ལོད། དེར་བརྟེན། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་གཞུང་གཉིས་
ཀྱི་ཁ་ཐག་མི་མངོན་པའི་ཚུལ་དུ་རིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
དང་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་དངོས་ཤེས་མཁན་ཡང་རྟ་ཅང་དགོན་པོར་ཆགས་བཞིན་པར་བརྟེན།

རིམ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་མི་ཤེས་མཁུངས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་འཕེལ་བཞིན་ཡོད་ལ། ཁོ་ཚོས་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་ལ་འཛིན་པའི་དགའ་ཞེན་དེ་འདྲ་མིངས་དང་ཅམ་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད། ལག་ལེན་འདིའི་ཁྲོད་ནས་ད་གཞི་དང་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་མས་གཤིས་སོགས་ཁྲ་སིམ་མེར་འབོར་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

གཤམ་དུ་བདག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་བསྐྱར་གྱི་ཞིབ་འཕུག་དང་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་གཉིས་ལན་རྒྱུ་བསྐྱར་ནས། བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་ཁག་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་དགོས་མཁོའི་རྗེས་སུ་ལུས་བཞིན་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཁ་གསལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་མཛུབ་མོས་རི་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་དུ་བརྒྱུད་ན།

༡) བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་སྤྱི་དང་རྒྱག་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྟོར་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཞན་པས་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་བདུན་འཕྲིན་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལུས་པ་དེ་དོ་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྲོག་མ་ཐུབ་པའི་སྒྲིན་མིན་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་རང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཚད་ཞན་པའི་སྒྲིན་དུ་འཛིན་པ། རྟོར་འབྲུལ་འདིས་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ལ་འཛིན་པའི་རིན་ཐང་རྩ་རྒྱུ་ཉམས་དམས་སུ་གྲོག་བཞིན་ཡོད།

༢) ཕྱིའི་རིག་གཞུང་གི་ལེགས་ཆ་ནང་འདྲེན་དང་འདོར་ལེན་བྱས་ནས་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་མ་ལག་རང་སྟེང་གི་སྤྱི་ཚད་དང་དུས་རབས་ལ་ཁ་ཕྲོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུའི་རྒྱུ་པ་གོང་མཐོར་གྲོག་བར་འབད་བརྩོན་མི་ཕྱིན་པར། འོ་ལ་ཆོད་ཀྱིས་རྩོག་སྤྱི་ཚད་ནས་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་སྒྲིན་བརྒྱུད་དང་གྲོག་བཞིག་གི་ངར་སྐད་བསྐྱགས་ནས་རང་ཉིད་མཁས་པར་སྒྲིམ་མཁུངས་མང་དུ་འབྱུང་བཞིན་པ།

༣) བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གོ་རྟོགས་ཏུ་ཅང་དམན་པས་ཁོ་ཚོས་ཆོས་ལུགས་ལ་བབྱུང་བའི་དགའ་ཞེན་དང་ཡིད་ཆེས་དེ་དངོས་ཡོད་དང་རྩོག་ཆུར་ལངས་པའི་ཆོངས་དང་ཅམ་དུ་ཆགས་བཞིན་ཡོད་ལ། ཡང་རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཁ་གསལ་གྱིས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཁྲོན་ནས་མི་ཤེས་ཀྱང་འོ་ལ་ཆོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་སྤྱི་བམ་ཅམ་པོ་རེ་ཁ་ལ་ཁྱེར་ནས། བོད་མི་རིགས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རྗེས་སུ་ལུས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་བཅོས་པར་འདོད་མཁུངས་འབྱུང་བཞིན་པ།

༤) འདས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལོག་ལམ་དུ་བྱིན་པའི་བག་ཆགས་ཡལ་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན། ད་དུང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེ་ནང་བསྟན་རིག་གནས་གཅིག་པོ་སྤྱིར་བྱེད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་སྐད་ཡིག་ཅིག་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་གི་སློབ་སྦྱོང་དེ་དགོན་པ་ཁག་དང་གྲ་བཙུན་དག་ཁོ་ནའི་རིག་གཞུང་ཞིག་དུ་ངོས་འཛིན་པ་ལས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལས་ཐ་དད་དུ་སོང་བར་སྒྲིམ་མཁུག་གི་གཞིན་སྦྱོར་མང་དུ་བློན་བཞིན་པ།

༥) བོད་གཞུང་དང་མི་དམངས། ཚོགས་སྡེ་ཁག་ཐ་ན་བོད་མི་སྡེར་བ་བཅས་རེ་རེའི་ངོས་ནས་དུས་བསྟུན་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་ལྷུང་སྦྱོབ་དང་། གཅིག་ས་འཛིན། བདག་གཅིས། བཀོལ་སྦྱོད། དར་སྤེལ་བཅས་གཏོང་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་དེ་རིང་གི་དུས་ཚོད་འདིར་གཞུང་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ཡང་ན་མི་སྡེར་སོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་དང་ཟབ་སྦྱོང་འདྲ་མིན། ཐ་ན་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་བེད་སྤྱོད་ཁྱོད་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་བཀོལ་སྦྱོད་རྣམས་པ་དང་དབང་ཤུགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ།

༦) གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་དཔལ་འབྱོར་མཉམ་སྦྱོད་ཀྱི་དུས་རབས་ལ་རྒྱས་མང་འཆུང་བས་བྱའི་རིག་གསར་ནང་འབྲེན་དང་རིག་གནས་འདོར་ལེན་གྱི་དངོས་ཡིད་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་མེད། དེར་བརྟེན། གནའ་བོའི་སློབ་རྒྱུན་ཁོ་ནའི་རིག་གནས་མ་ལག་ལས་གཞན་པའི་བཅོས་སྦྱར་དང་འདོར་ལེན་ལ་ལྷ་ཆུགས་ཀྱིས་དགག་གཞན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་མཛུགས་འབྲས་ནི་རིམ་བཞིན་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་གཉིས་སྦྱོགས་ཡོངས་ནས་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལུས་བཞིན་པ།

༧) དེང་རབས་གཞི་རིམ་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲའི་དངོས་ཁམས་དང་། རྗེས་འབྱུར། སྤྱི་དངོས། དཔལ་འབྱོར། ཚོང་ལས། ཆབ་སྲིད། དམག་དོན། བྱིས་ལུགས། འབྲེམ་འགྲུལ་ལས་རིགས། འཕྲོད་བསྟེན། བརྟན་འཕྲིན་དང་དྲ་རྒྱ་སོགས་མདོར་ན་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆོམ་པའི་ཤེས་བྱ་ཆང་མ་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཅིག་པོའི་ཐོག་ནས་བརྟ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་མཐུན་ཁྱེན་སྦྱར་མ་ཐུབ་པ།

༨) རྒྱབ་སྦྱོགས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁོ་ཚོའི་འཆལ་སྦྱོད་ལྟ་ཆུལ་གྱི་ཤུགས་ཁྱེན་འོག་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་གི་བསམ་སྒྲོ་དང་ཀུན་སྦྱོད། མི་གཤིས་ལྟ་ཆུལ་སོགས་

ཀྱི་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་མ་ཤེས་པས། བོད་རིགས་ན་གཞིན་མང་ཆེ་བས་དེང་དུས་རྒྱབ་ཕྱོགས་
པའི་གོམས་གཤིས་དང་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་ལ་རྗེས་སློབ་བྱས་ནས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་
མ་ལག་གི་བསམ་སློབ་ཁོར་ཁོར་ཡུག་དང་བཟང་པོའི་ཀྱན་སྦྱོད་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་འཛོར་བཞིན་པ།

༧) བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་དངོས་ཀྱི་སྐོར་ལ་དོན་དམ་གྱིས་སློབ་སྦྱོང་མ་
བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ན་གཞིན་མང་པོའི་སེམས་ནང་གི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རིན་ཐང་གི་ཉ་ཚུལ་དེ་སྤྱི་
ཚོགས་འཚོ་བ་དང་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་པའི་ཡུགས་བསམ་རང་ཡུགས་པ་ཅམ་དུ་གྱུར་
བར་བཞུགས། ཁོ་ཚོས་ཁ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཅམ་ལས། དངོས་ཡོད་ལག་
ལེན་དང་བསྐྱར་ནས་རིག་གཞུང་རང་སྤེར་གི་སྤྱུས་ཚད་དང་བདེན་པ་ར་སྤྱོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པ།
གསུམ་པ། ཞོར་འཁྲལ་ངོས་བཟུང་ནས་མདུན་སྦྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དངོས་འཚོལ་བ།

༡) བོད་རིགས་ཤེས་ཡོན་པས་རིག་གནས་རྒྱུན་འདིན་ལ་སྡེ་བྲིད་བྱེད་ཐབས།

ང་ཚོས་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་ལོག་ལམ་དུ་ཕྱིན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་ངས་ཤེས་གཏོང་བའི་
རྟེན་རྒྱུ་སྤྱོད་ཐབས་བརྒྱ་ལྷུས་སྤོང་གིས་མདུན་སྦྱོད་ཀྱི་ལམ་ཁ་འཚོལ་དགོས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དངོས་
ཡོད་དང་མཐུན་པར་མདུན་སྦྱོད་བྱེད་དགོས། རྒྱལ་ས་ཆེ་བའི་ལས་དོན་འདི་ལེགས་འགྲུབ་འབྱུང་
བར་ང་ཚོས་ཐོག་མར་བོད་རིགས་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྡེ་བྲིད་དང་ལེགས་སྐྱེས་འབྲལ་དགོས།
དེ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་རིགས་ཤེས་ཡོན་པའི་བསམ་སློབ་ཁོར་ཁོར་ཡུག་སྤྱོགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཁ་སྤྱོགས་གཉིས་
དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་སྤྱོགས་སུ་བསྐྱོར་དགོས། སྤྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་སྤྱུས་ཚད་ནུས་པ་གོང་མཐོར་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་དེ་གཙོ་བོ་བོད་རིགས་ཚོམ་
པ་པོ་དང་རིག་གཞུང་དབྱུང་བཅོལ་པ། ཆེད་ལས་ཡིག་རྒྱུར་མཁས་ཅན་མང་ཆེ་བའི་ཁ་སྤྱོགས་
ལོག་ལམ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ་ཤིང་། གནས་ལུགས་དེ་ང་ཚོས་གནས་ལུ་ལ་ཀྱ་གར་གྱི་
ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་ལྷུས་ཐོག་མར་ལག་བསྟར་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཀྱ་གར་ཤེས་ཡོན་པ་ཚོའི་ཞོར་འཁྲལ་
གྱི་ཉ་ཚུལ་དང་དེ་རིང་གི་དུས་ཚོད་འདིར་སྤྱོད་ལྷུས་དེས་བསྐྱེད་པའི་དཀའ་ངལ་གྱི་ཐོག་ནས་ར་
སྤྱོད་གསལ་བོ་བྱེད་ཐུབ། དེ་དང་འབྲེལ་བར་བོད་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཡིག་རྒྱུར་མཁས་པ་དང་དང་ཚོམ་
པ་པོ་ཚང་མས་ཀྱང་དངོས་ཡོད་འཚོ་བ་དང་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཁག་སྤང་མེད་དང་། ལྷག་
པར་དུ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་བོད་སྤྱོད་རིན་ཐང་ལ་སྦྱར་གྱིས་

མ་གཟིགས་པར། སྐྱུ་གྲུ་བཟུང་ནས་རྩོམ་འབྲི་ཤེས་མཁན་མང་ཆེ་བས་གཞུང་ལུགས་སམ་བཞུན་
བཅོས་གཤེམ་མོ་དག་ལ་དགོངས་འགྲེལ་དང་ཡང་འགྲེལ་བྱས་ནས་མི་ཆོ་ཚོགས་ཡོད་ལ། ཡང་ཁ་
གས་ཀྱིས་མཁས་དབང་གཤེམ་མོའི་ལྷ་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་ལ་སྤྱན་དང་དགག་སྐྱབ་བྱས་ནས་
ཡིད་ཆེ་མ་ཆེ་མ་ངང་བསྐྱད་ཡོད། དེ་ལས་ཀྱང་ཡིད་སྦྱོར་བཞི་པོ་དེ་གི་རིག་གནས་མ་ལག་དང་སྐད་
ཡིག་གི་ཆ་ང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་ཡག་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་མ་བྱུབ་པའི་ན་གཞིན་མང་པོ་ཤིག་གིས་ཤོག་
བྱ་དང་སྒྲག་ཆའི་འགྲོ་གྲོན་ཡང་ཁ་གསལ་བྱེད་མི་བྱུབ་པའི་རྩོམ་ཉོག་དང་དུས་དེ་བའི་འབྲི་བཞིན་
ཉི་མ་འཕྱད་པ་ལས། རྩོམ་པ་པོ་དང་ཆེད་ལས་ཡིག་སྐྱར་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་རང་གི་ཉེ་འཁོར་
ན་ཡོད་ཅིང་གལ་ཆེ་ལ་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་བརྗོད་བྱ་གཅིག་
ཀྱང་ཁོ་ཆོའི་སྐྱུག་ཅེ་ནས་བཞུར་མ་བྱུབ་པ་ནི་ཇི་འདྲའི་ཡིད་ཡངས་པ་ཞིག་རེད་ཨང་། དེར་བརྟེན།
དེ་རིང་གི་ང་ཆོའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་དེ་སྤྱི་ཆོགས་དང་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་
དང་ཆུང་ཐག་རིང་ནས་རིང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། བརྒྱད་རིམ་དེའི་ཁྲོད་ནས་དེ་རིང་གི་ང་ཆོའི་
སྤྱི་ཆོགས་སུ་འཆོ་བ་དངོས་དང་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་བསྐྱར་
གཞུང་དོམ་ཆོག་ཆོག་ཏུ་ཅང་ཉུང་དུ་ར་ཆགས་ཡོད། ཁྲོད་ཀྱིས་ལྷོས་དང་ང་ཆོའི་ཉེ་འཁོར་དུ་བོད་
སྤྱི་ཆོགས་རང་གི་འཆོ་བ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་ཅིང་ཇི་འདྲའི་ཆོགས་ཆུང་ལ་དོན་ཆེ་བའི་བརྗོད་
བྱ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ལྷག་ཡོད་པ་རེད་ཨང་།

དཔེར་ན། ༡ རྩོ་བཟོ་དང་ཤིང་བཟོ་རྩོས་དྲེད་ལ་སོགས་དང་། འཇིམ་བཟོ་དང་རྩོ་བཟོ་
ཆོམ་གྲུམ་སོགས་ལག་ཤེས་ཀྱི་རྩོར། ༢ ཀ་ར། བྱ་རམ། ནས་ཆང་། བྱེ་མར་སོགས་རྒྱས་
སྒྲིས་ཐེར་ཁའི་ཟས་རིགས་ཀྱི་རྩོར། ༣ ཅན་བཀྲར་ཆུང་བྲམས་དང་། བག་མ་གཏོར་ལེན།
དུས་ཆེན་ཉེན་འབྲེལ་སོགས་སྒྲིལ་རྒྱན་གོམས་གཤིས་ཀྱི་རྩོར། ༤ ཤོ་འཕེན་དང་རྒྱན་ཅེད། ཤགས་
འབྲེད་དང་གཏམ་བཤད་སོགས་སྒྲིལ་རྒྱན་ཅེད་མོའི་རྩོར། ༥ ཉ་རྒྱགས་དང་མདའ་འགྲན། རྩོ་
གཤོགས་དང་མཆོངས་རྩལ་སོགས་སྒྲིལ་རྒྱན་ལུས་རྩལ་གྱི་རྩོར། ༦ འོ་མ་དྲུགས་ཆུལ་དང་
མར་ཕུར་བཟོ་ཆུལ། ཤ་དང་ཞོ་འབྲས་སོགས་ཁ་ཟས་ཀྱི་རྩོར། ༧ ལྷ་མ་འཐག་དང་ཅིད་འཐག་
དར་ཐག་སྐྱུ་གྲུར་དང་རྒྱན་གོས་སོགས་བཟོ་ལས་ཀྱི་རྩོར། ༨ གསེར་དངུལ་གྱི་རྒྱན་ཆ་འདྲ་མིན་
དང་། ཟངས་རྒྱགས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲུབ་དང་རྟེན་ཆས་སོགས་མགར་ལས་ཀྱི་རྩོར་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད།

གལ་ཏེ་ང་ཚོས་བརྗོད་བྱ་འདི་དག་ལེགས་བཅོས་དང་ཡབ་བསྐྱར་བཅས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཞུང་
ལུགས་ཅན་དུ་བསྐྱར་བྱུང་ཆེད་གཞི་བཟུང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཛོལ་དེ་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་
གཉིས་ལས་ཁ་འབྲལ་མེད་གོས་པར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བྱུང་ལ། དེ་ནི་ཚོམ་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་གི་
མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ཕུལ་བའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། བརྒྱད་རིམ་འདིའི་
ནང་ནས་དགའ་བོ་དང་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་རང་
བཞིན་གྱི་མ་ལག་ཚང་བའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་དུ་བསྐྱར་བྱུང་།

༡༥ བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གྱེ་བྲག་པ་རེ་རེའི་རང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱུས་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་ཆུ་ལ།

ང་ཚོའི་སྒྲ་བས་ཆེན་གྱི་མེས་པོ་ཚོས་གསར་གཏོད་དང་། ནང་འདྲེན། འདོར་ལེན་བཅས་
ཀྱིས་གཏན་ལ་ཡུལ་པའི་རིག་གནས་བརྒྱུ་པོ་དེས་འདས་པའི་དུས་རབས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་
སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆ་ཚང་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ངང་བསྐྱེད་སྤྱོད་
བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཏེ་མ་ལ་ཡ་གཙོས་ཤར་དཀྱིལ་ཨེ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་ས་ཡ་མང་པོ་ཤིག་བོད་
བརྒྱུད་ནང་བཞུགས་ཚོས་ལུགས་གཙོས་རིག་གནས་མ་ལག་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་ངང་འཛོལ་བ་བསྐྱེད་ཡོད། སྐབས་དེར་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་གནས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཕྱག་པའི་གངས་
ཅན་བོད་ཅེས་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོས་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་པའི་བཞི་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་
ཡོད་པ་བོད་སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་འབྲེལ་བ་ལས་ཁ་འབྲལ་བོ་གྲགས་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། ཤེས་
ཡོན་དང་འཕུལ་གསར་གྱི་འགྲན་རྒྱུ་དེར་བའི་དེ་རིང་གི་འཛམ་གླིང་རིག་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཁྱོད་
དུང་ཚོ་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་དང་བཅས་ངོམ་འོས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆ་ཚང་བ་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྐུ་རྒྱུ་
ནང་དོན་རིག་པ་གཅིག་ཕུ་ཅམ་ལས་མེད། དེར་རབས་འཛམ་གླིང་གི་བསམ་སྒྲོ་བ་དང་དབྱུང་རྗེས་
པ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་འཛིན་པའི་གདེང་འཛིན་གྱི་ཡང་ཡར་གཏུགས་ན་བོད་ཀྱི་ནང་
དོན་རིག་པ་གཅིག་པོའི་ཐོག་དུ་འབབ་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ངེས་པར་
ཤེས་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། འོན་པོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུགས་རིག་པ་ལས་
གཞན་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་གཞན་པ་ཁག་གི་རང་སྤྱོད་ལ་ནང་བཞུགས་ཚོས་ལུགས་བཞིན་
འཛམ་གླིང་རིག་གཞུང་ཁྱོད་དུ་གཟི་བརྗེད་འབར་བྱུང་བའི་སྤྱུས་ཚད་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཟེར་
ན་དེ་ནི་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། གནས་ལུགས་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༠ ལོར་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་དེ་རྒྱལ་

སྤྱིའི་གསོ་རིག་སྡེ་ཚན་གྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་དུ་དོས་འཛིན་བྱས་པ་དང་། ༡༩༥༥
ནས་བཟུང་ཨ་རི་དང་དབྱིན་ལན་གྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་སྡེ་ཚན་བཟུང་འཇུག་ས་དང་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་སློབ་དཔོན་གནས་རིམ་གསར་
འཇུག་ས་བྱས་པ་བཅས་ལས་ར་སློབ་བྱེད་བྱུབ། རྒྱག་པར་ཉེ་ཆར་རྒྱ་གར་གྱི་ཚན་རིག་པ་སློར་ཞིག་
གིས་བོད་ཀྱི་གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་ཀྱི་ཉི་མའི་བྱིམ་རྒྱུད་འབྲེལ་སྤངས་སློར་ལ་དེང་རབས་ཚན་རིག་
གི་བྱེད་ཐབས་སྤྱད་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་དེ་དག་མང་
གཞིར་བཟུང་ནས་ར་ཆོས་མདུན་སློབ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་ར་ཆོས་འདས་པའི་དུས་ཚོད་ནང་དུ་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་མིག་དཔེ་རྒྱངས་ནས་རང་
རེའི་རིག་གཞུང་མ་ལག་གཞན་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་ལྷན་སུ་མ་ཐེ་ཆོག་ས་དང་སྤྱི་ཚད་ལྡན་
པ་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག

ར་ཆོས་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མིག་དཔེ་རྒྱངས་ནས། ཆེད་ལས་ཡིག་
རྒྱུར་མཁས་པ་སྟེད་སྤྱིང་དང་ཡིག་རྒྱུར་ཆོག་ས་པ་གསར་འཇུག་ས་ཀྱིས་སྤྱིའི་རིག་གནས་མ་ལག་
གི་ལེགས་ཆ་ནང་འདྲན་གྱིས་དེང་རབས་ཀྱི་སྟེ་དེོས་ཇུས་གསུམ་སོགས་ཚན་རིག་གི་སློར་དང་།
བཟོ་གྲ། ཆོང་ལས། འགྲུམ་འགྲུལ་ཉོ་ཆོང་སོགས་དཔལ་འབྱོར་ལས་རིགས་ཀྱི་སློར། དམག་
དོན། ཆབ་སྤྱིད། ལོ་རྒྱུས། ས་གཤིས་རིག་པ་སོགས་འབྱུང་རིགས་སྡེ་ཚན་གྱི་སློར་སོགས་
དང་། ད་དུང་བརྟན་འཕྲིན་དང་ཁ་པར། རྫོག་རྒྱུལ་ཅིས་འཁོར། གསར་འབྱུར་སོགས་མདོར་
ན་འཛམ་གླིང་གི་དེང་རབས་སྤྱི་ཆོག་ས་རིག་གནས་ཆང་མ་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཅིག་པུའི་ནང་
ནས་བཀོལ་སྤྱོད་དང་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྐད་ཡིག་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ཁོར་ས་རྒྱ་བསྟེད་དང་
སྤྱི་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ།

གཡུ་ཐོག་གསར་རྟིང་དང་བྱང་བུར་སོགས་བོད་རང་གི་གསོ་དཔུད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་
མང་གཞིར་བཟུང་ནས། གནའ་བོའི་གསོ་དཔུད་ཀྱི་གཏར་བསྟེག་གཅོད་གསུམ་སོགས་ཀྱི་མ་ལག་
དག་དེང་རབས་འཕུལ་ཆས་རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བའི་གནད་

དོན་ཞིག་ནི་བོད་སྐད་བཙོ་སྤྲངས་སྡེ་བ་སྦྱོར་དག་དང་རབས་རྗེས་འགྱུར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
དང་ཕན་ཚུན་ལེགས་ཆ་འདོར་ལེན་གྱིས་ལེགས་བཅོས་དང་ཆད་གཞི་ཅན་དུ་བཟོ་དགོས། བོད་
ཀྱི་གསེར་གཏེ་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་གསེར་གཏེ་ཆགས་བྱུ་བ་མིན་གྱི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་དེ་ད་ལྟའི་
ཆར་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་མ་ཡིན་པར་གཙོ་བོ་སྐྱེན་རྗེས་སྡེ་བ་སྦྱོར་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ལ་རག་ལས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་བཟོ་རིག་པ།

བོད་ལ་གནའ་རབས་ནས་བརྒྱུད་པའི་བཟོ་རིག་གི་ངོ་བོ་སྣ་མང་ཞིག་ཡོད་པ་ནམས་འདོར་
ལེན་དང་བཅོས་སྒྲིག་སྒྲོས་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་པར་མ་ཟད། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་སྤྱི་
ཚོགས་ལ་ཁ་སྤྲོགས་པ་དང་དངོས་ཡོད་ལ་ཁ་སྤྲོགས་པའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་བཟོ་རིག་གི་
གཞུང་ལུགས་དེའི་ཆར་གཞིའི་ཐོག་དུ་སྤྱིའི་འཕུལ་ཆས་རང་བཞིན་གྱི་བཟོ་རིག་ལེགས་ཆ་དག་
ཚུར་ལེན་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་བཟོ་རིག་གཞུང་ལུགས་དེ་ཐོན་སྐྱེད་བཟོ་བྱ་དང་འཕུལ་ཆས་མ་ལག་
ཅན་དུ་བསྐྱར་དགོས། འདིའི་དཔེ་མཚོན་དུ་ང་ཚོ་བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཁབས་
བསྐྱེད་དང་། གསེར་། དངུལ་། འོ་སྤེ། ཁྱུན་གོས་། ཀློས་དྲེད་ལ། ལྷགས་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་བཟོ་
བྱ་ཁང་སོགས་འཛོག་དགོས། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟའི་བཟོ་བྱ་ཁང་དེ་དག་ལ་ད་དུང་སྤྲོགས་ཡོངས་
ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པའི་ཆ་མང་པོ་ལྷག་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྐར་ཅིས་དང་ནག་ཅིས་སོགས།

རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་གཉིས་ནས་གཙོ་ཆར་ནང་འདྲེན་དང་འདོར་ལེན་བྱས་པའི་རང་རེའི་
གནམ་རིག་སྐར་ཅིས་དང་། འབྲུང་ཅིས། མྱོང་ཅིས། དབྱངས་འཆར་སོགས་དང་རབས་ཀྱི་
ཆོན་རིག་གི་གནམ་དབྱེད་རིག་པ་དང་ཕན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་ལེགས་ཆ་འདོར་ལེན་དང་བསམ་ཚུལ་
བརྗེ་རེས་གྱིས་རང་གི་རིག་གནས་མ་ལག་ཆད་ལྡན་དུ་བཟོ་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་རིམ་བཞིན་
སྐར་ཅིས་ཀྱི་རི་མོ་སྤྱབ་ཚུལ་དང་དབྱངས་འཆར་དག་སྒྲིག་རྒྱལ་ཅིས་འཁོར་ཅན་དུ་ནས་རང་འགྲུལ་
གྱིས་ནོར་བཅོས་དང་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཅན་དུ་བཟོ་དགོས། ལས་རིམ་དེ་ད་ལྟའི་ཆར་
རྒྱ་གར་གྱི་ཆོན་རིག་པ་ཁག་ཅིག་གི་ཞིབ་འཇུག་ནམ་གངས་འོག་འཕུལ་ཆས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་ཙོམ་རིག་

ཚུམ་རིག་གི་ཁོངས་སུ་འདུས་པའི་སྟན་ངག་དང་གཏམ་བཤེད། འབྲུག་གཞུང་། སྤྱི་
གཏམ། སྤྱི་གར་སོགས་ལ་སློལ་རྒྱུ་གི་མང་གཞི་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་དེང་རབས་དང་སློལ་རྒྱུ་
གཉིས་ཀྱི་མཐར་མ་རྩུང་པའི་པོད་རང་གི་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་དང་འཛོལ་བ་འཆམ་པའི་དབུ་མའི་
ཚུམ་རིག་གི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ཐུབ་པར་འབད་བཅོལ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་སློལ་རྒྱུ་
ཡོད་ཆད་སྤང་བྱར་བརྟུང་བ་དང་རིག་གསར་ཡོད་ཆད་དགག་ཆར་མཐོང་པའི་འགལ་བ་དེ་ཚུམ་རིག་
གི་དངོས་ཡོད་གནས་ལུགས་ཐོག་ནས་གཙང་སེལ་བྱེད་ཐུབ་དགོས། ལས་དོན་དེ་ལེགས་འགྲུབ་
འབྱུང་བར་སྐད་ཡིག་གཉིས་ལྡན་གྱི་པོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་པ་ཆད་ལྡན་གང་མང་སྦྱེད་སྤྱོད་དང་
བཀོ་སྐྱོང་གང་མང་བཀོད་སྒྲིག་བྱ་དགོས།

པོད་ཀྱི་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས།

ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་མོངས་དད་བྱེད་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་དེ་སྤོང་པའི་ཆེད་དུ་པོད་ཡོངས་
ཀྱི་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཁྲིད་དུ་གནས་བབ་དང་འཆམ་པའི་ནང་ཆོས་སློབ་ཁྲིད་དང་དེའི་ཤེས་བྱ་
ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས། རྒྱ་སྤྱུལ་དང་དགེ་འདུན་པའི་དབུ་ཁྲིད་ལོག་གཞི་
རིམ་མང་ཚོགས་ཁྲིད་ནང་ཆོས་འཛིན་གྲུ་གསར་འཇུགས་དང་ནང་ཆོས་འཆད་ཁྲིད་དར་སྤེལ་བྱེད་
དགོས་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་སུ་མཐུན་གཤིབ་བསྐྱར་བྱས་
ནས་ཕྱགས་རྒྱང་རིང་པོའི་ཐོག་ནས་འགོ་བཙའི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་ཐུབ་པའི་ཐབས་
ལམ་འཛོལ་དགོས།

པོད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་རིག་པ།

འདས་པའི་དུས་རབས་མང་པོའི་ནང་དུ་པོད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་རིག་པའི་བྱུང་ཁོངས་ནི་གཙོ་
པོ་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་ལ། དེའི་བཤེད་བྱ་ཕལ་ཆེ་བ་ཡང་སྤྱི་རྣམས་པ་དང་
ནང་པའི་བར་གྱི་དགག་སྒྲུབ་རིག་པའི་ཚོད་སྐྱོང་ལས་བཞུགས་ཐུབ་མེད། དེར་བརྟེན། ད་ལྟོ་
ཆོས་གཏན་ཆོག་རིག་པའི་བྱུང་ཁོངས་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་འཛོལ་དང་། ལོ་རྒྱུས། ཆབ་སྲིད།
ཁྲིམས་ལུགས་སོགས་དེང་རབས་རིག་གནས་མ་ལག་དང་། གཞན་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་
ཀྱི་མ་ལག་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་གཏན་ཆོག་རིག་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞུགས་དང་འདོར་
ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆད་གཞི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གོང་མཐོར་གཏང་དགོས་པ་གལ་ཆེ།

གསུམ། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་ཤེད་སྟོང་ཁོར་ཡུག་གྱུ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐབས།

མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་སྤྲུལ་ཚད་རྒྱས་པ་འབྲས་ཚང་ཅན་དུ་
བསྐྱར་བ་དང་དེའི་ཤེད་སྟོང་གི་ཁོར་ཡུག་གྱུ་བསྐྱེད་གཏོང་བ་གཉིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཕན་
ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པས། རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་གི་བྲལ་
ཚད་ནི་དེའི་ཤེད་སྟོང་རྒྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཤེས་བྱལ་ལ། སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གང་ཞིག་ཤེད་
སྟོང་དང་དར་བྲལ་གྲགས་ཆེར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཆེ་དེའི་སྤྲུལ་ཚད་རྒྱས་པ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་
གཏན་འཁེལ་བྱེད་བྱལ། དེ་རིང་གི་དུས་ཚོད་འདིར་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་དར་སྤེལ་གྱི་ཐབས་
ལམ་ནི་པོ་རྟེ་རྒྱ་གཤོང་དག་དར་གོས་གྱིས་བརྒྱམས་ནས་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་བ་དང་སྐྱོར་བ་བྱེད་ཀྱི་
ཅམ་མ་ཡིན་པར། རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་རྒྱལ་ཆེན་དེ་དག་ལ་སྦྱངས་བཅོན་དང་དོན་གཉིས་
གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་བློ་དང་སྤྲོད་ཀྱི་ཤེད་སྟོང་གཏོང་བ་ནི་རིག་གཞུང་དར་
སྤེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དངོས་ཡིན།

ལས་འགུལ་འདི་ལེགས་འགྲུབ་འབྱུང་བར་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཁ་གསུལ་མཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་
མི་ཆོག་པར་བོད་མི་ཆང་མས་གནས་ལུགས་དང་དངོས་ཡོད་རྒྱུ་གཞིར་བཟུང་ནས་རང་གི་རིག་
གཞུང་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་དག་འཛིན་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་གཉིས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་བློ་དངོས་སུ་ཤེད་སྟོང་གཏོང་དགོས། འོན་ཀྱང་། ཤེད་སྟོང་
ཀྱི་དོས་ནས་སྒྲུང་ཆེ། ཐོག་མར་དེས་པར་དུ་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་རང་སྤྱིའི་དགོས་མཁོའི་
རྒྱས་གྲགས་གོང་མཐོར་བཏང་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་བློ་དུ་ཤེད་སྟོང་གཏོང་བྲལ་
པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། དེར་བརྟེན་བོད་གཞུང་དང་ལས་རིགས་ཁག་གི་ཆོགས་སྤྱི་ཁག་ ཡང་ན་
བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་གཙུག་ཁག་གི་མི་སྤྱིར་ཆང་མས་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ལ་ཐུར་བྱ་མཉམ་
འདེགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་དུ་བློ་སྤྲོད་དཔལ་འབྱོར་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆོག་
འཕྲིན་དུ་བ། ཆོག་རྒྱལ་སྤྱིར་འཕྲིན། འབྲུལ་བཟོའི་རིག་གནས་དང་བརྟེན་འཕྲིན་བརྒྱུད་ལམ།
བརྟེན་འཕྲིན་དང་དུ་གྱ། ཉིན་རེའི་འཕྲིན་གསར་མོགས་ཆང་མ་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་
ཤེད་སྟོང་དང་བཟོ་སྒྲིག་བྱེད་བྲལ་པ་བཟོ་དགོས། སྐད་ཡིག་གི་མཐུན་ཀྱིན་དེ་འདྲི་ཞིག་འདོམས་
པ་ནས་བཟུང་ངའོ་ཆང་མས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་དེའི་ཤེད་སྟོང་ཁོར་

ཡུག་བཅས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིགས་སུ་ཡང་འཛིན་དགོས།

དཔེར་ན། བོད་གཞུང་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་འབྱུང་བཞིན་པའི་སྐད་ཡིག་མུར་སྒྲིབ་ཆོགས་པ་ཁག་མཐུད་དར་སྤེལ་དང་། བོད་མི་རེ་རེའི་ངོས་ནས་ནམ་རྒྱུན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱང་སྒྲིན་མི་ཞུགས་པར་འབད་བཅོལ་བྱ་དགོས་པ་མ་ཟད། རང་གི་ནང་མི་བྱ་སྤྱུག་ལ་ཡང་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་དེ་དག་འཇགས་སྤྱབ་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བོད་རང་གི་གཞུང་སྒྲེར་གང་རུང་གི་ལས་བྱེད་བསྐྱོ་འཛིན་དང་བརྗེ་སྒྲོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ཡིན་ན་དམིགས་བསལ་གོ་སྐབས་ཡོད་དགོས་ལ། གཞུང་སྒྲེར་གང་རུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཟུང་དང་མགོན་ཁང་། ཆོང་ཁང་། བཅོ་ལྷ། འགྲུལ་འགྲུལ་ལས་རིགས། ཁྲིམ་རྩའི་ཐོན་ཁུངས་སོགས་ཆང་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་དུ་འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་སྤྱབ་པར་འབད་བཅོལ་བྱེད་དགོས། དེ་དང་འབྲེལ་བར་ང་ཆོའི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ནང་གི་ཅ་ལག་གསར་པ་གང་ཞིག་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཐོན་མ་ཐག་བོད་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཡང་མཉམ་དུ་ཐོན་སྤྱབ་པ་བྱེད་དགོས། ལས་དོན་འདི་ལེགས་འགྲུབ་འབྱུང་བར་ངེས་པར་དུ་ཆེད་ལས་ཡིག་སྒྱུར་མཁས་པའི་ཆོགས་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

ཐབས་ལམ་འདིའི་མ་དཔེ་ལེགས་ཤོས་ང་ཆོས་འཇར་པན་ལས་མིག་དཔེ་ལེན་སྤྱབ་དགོས། འཇར་པན་དུ་ཁོ་ཆོས་འཇམ་སྒྲིང་རང་བཞིན་གྱི་ཆུན་རིག་ཤེས་བྱ་དང་བརྟེན་མ་ལག་ཆང་མ་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཅིག་པོའི་ཐོག་ནས་བརྟེན་སྒྲོག་དང་སྒྲུབ་བཅོལ་བྱེད་སྤྱབ་པར་མ་ཟད། དེང་རབས་འཕུལ་རིག་གསར་བཅོ་དང་ཕྱིར་ཆོང་གི་ཐད་ནས་འཇམ་སྒྲིང་ཡོངས་ཀྱི་ཨང་དང་པོར་ཟིན་ཡོད། དེར་བརྟེན། འཇར་པན་དུ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནང་ཁུལ་དུ་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་ལེད་སྒྱུར་བྱས་ན་ཉ་ཅང་ཐ་ཆད་དུ་བརྗེ་སྒྲོལ་ཡོད་ལ་ཐ་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རང་ཁྱེར་བཞིག་མ་ཤེས་པར་དུ་སྐད་ཡིག་གཞན་ཞིག་སྒྱུར་བའི་ལུགས་སྒྲོལ་ཡང་མེད། དེ་ནི་བདག་གི་མ་འོངས་པའི་སྤྱུགས་བསམ་ཁྲོད་ཀྱི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གནས་བབ་ཡིན། གང་ལྟར། ང་ཆོ་ཆད་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་དང་གནས་བབ་དེ་འདྲ་ཞིག་དུ་སྒྲེབས་པར་དུས་ཆོད་ངེས་ཅན་ཞིག་འགོར་སྲིད་པ་མ་ཟད། སྤྱི་གས་ཁ་ཤས་ནས་དཀའ་ངལ་ཡང་རེ་བྱུང་འཕྲད་སྲིད་མོད། འོན་ཀྱང་། ང་ཆོས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་འདི་འཆི་ལམ་ལས་གསོན་ལམ་དང་གསོན་ལམ་ལས་སྤུས་ཆད་ཅན་དུ་བཅོ་ཕྱིར་དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་ནས་མཐུད་མདུན་སྒྲིབ་བྱེད་དགོས། ང་

ཆོས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། གོམས་གཤིས་སོགས་ཀྱི་བྱད་ནོར་དེ་དག་
རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་པར་སྤྲོགས་ཡོངས་ནས་འབད་བཅོན་བྱ་དགོས་པ་ནི་དུས་རབས་
ཀྱིས་ང་ཚོར་སྤྲད་པའི་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

མཇུག་གཏམ་དང་མེ་སྒྲུལ།

ང་ཚོས་འཇམ་སྒྲིང་གི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ཐངས་ནས། རང་མེ་བོད་མི་
རིགས་དེ་ཡུ་རོབ་བྱང་མའི་ཇི་འུ་ཤི་མི་རིགས་དང་ཨ་རིའི་རྒྱ་གར་པ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མི་ཆགས་
པའི་ཆེད་དུ། བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་མ་བགྲོས་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་རང་གི་སྐད་ཡིག་
དང་རིག་གཞུང་ལྟ་བུ་ཐབས་ཆེན་དེ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་དུ་རྒྱུན་འཛིན་དང་།
ལེགས་བཅོས། འདོར་ལེན། བཀྲལ་བཏགས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དར་སྤེལ་གྲོལ་དགོས་པ་ནི་མིག་
སྤེལ་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ནི་སློག་པ་པོ་བྱེད་དང་ང་གཉིས་པོ་ཅམ་མ་
ཟད་ང་ཚོའི་ཕུ་རུ་སྤྲུལ་ཆང་མ་བཅས། མདོར་ན་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྐྱེད་ཡོངས་ཀྱི་ཕྲག་
ཏུ་བབ་པའི་འོས་འགན་བརྒྱུ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་ངོས་ཟེན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་གལ་ཆེ། དེ་
ནི་བདག་གི་ཤེས་ཡོན་གྱིས་འཛིན་མིན་ལ་མ་སྟོས་པར་དཀའ་བ་གང་མང་སྤྱད་ནས་དབྱེད་ཅོམ་འདི་
འབྲི་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་ང་འདྲ་གི་དུས་ཆོད་འདིར་བོད་ཁ་བ་གངས་
ཅན་པའི་ལྟ་བུ་ཆེན་རིག་གཞུང་འདིས་མ་འོངས་པར་ལེགས་སྒྲིམ་ཅུང་ཟད་མེ་འབྲུལ་བྱུང་ན་ཅི་
མ་རུང་སྒྲུལ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །

བོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་
དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒྲོར་རུང་ཙམ་སྦྱང་བ།

ད)འབྲོང་དར་རྒྱས།

སྦྱང་སྦྱང་བ།

༡༡། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་འབྲེད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་སེ་སེའི་ཐུན་མེན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་། ལྷན་
ཡིག་གོམས་གཤེས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ལེགས་བྱང་སོགས་ཡིན་པ་ཀྱང་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་རེད།
རིག་གཞུང་གིས་མཚོན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་ནི་མི་རིགས་དེའི་དར་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་
གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་བོད་རྒྱུན་ལས་ལོགས་སུ་འབྲེད་ཆོས་མེད་པར་
བཟོ་ཆེད་རྒྱུན་གཞུང་ནས་ཐབས་བརྒྱུས་སྒྲོང་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གིས་མཚོན་པའི་ལེགས་
བྱང་རྣམས་རིག་གསར་སོགས་སྒྲོར་བ་ལྟ་རྒྱུ་སྤེལ་དང་སྤེལ་ལུས་ཡིན་ལ། གནས་ཚུལ་འདིའི་
འོག་ནས་རང་རེ་རྣམས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱུར་བ་ཡིན། ལྷག་དོན་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་དབུས་
བོད་མི་ཆོ་བཙན་བྱོལ་ལ་དང་བོར་འབྱོར་དུས། རྒྱ་གར་གྱི་མིང་སྒོན་འདས་པོ་ནི་ཉ་རུས་ལྷག་
བསམ་རྣམ་དག་གིས་བོད་ལྷག་སྒོའ་བྱ་བྱར་དུ་འཇུགས་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་པ་ལྟར། རང་
གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཐོག་ཕྱིའི་རིག་གནས་གསར་པ་ནང་འབྲེན་
བྱ་ཆེད་དགོན་སྡེ་དང་སྒོའ་བྱ་གསར་འཇུགས་གནང་ཞིང་། དེའི་དགོས་དམིགས་ཀྱང་རང་རེའི་
སྤྱི་ཆོགས་ནང་འདབ་གཤོག་བྱང་ཐུན་གྱི་ཤེས་ཐུན་མི་སྣ་གང་མང་སྦྱེད་སྦྱོང་ཡོང་བའི་ཆེད་ཡིན་
ལ། དམིགས་སྒོས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་འཛིན་སྤེལ་གསུམ་བྱ་རྒྱུ་ནི་མིག་
སྤེའི་བོད་སྒོའ་བྱ་གཞག་ཁྲོད་ཀྱི་གཞི་ཙའི་མ་ལག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
བོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་དེ་མཐར་གཏུགས་
ན་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད་དུས་ཕན་གྱིས་དེའི་ཐད་ལ་བསམ་ཚུལ་རུང་ཙམ་སྦྱང་བར་འདོད།
བོད་ཀྱི་ཁྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སྒྲོར།

འཛིན་ཁྲེན་གྱི་བྱ་དངོས་ཡོད་ཆེད་ལ་ཕྱིའི་སྤྱང་ཚུལ་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་

དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྒོར་ཅུང་ཙམ་སྒྲེང་བ།

ད)འབྲིང་དར་རྒྱས།

སྒྲེང་སྒྲེང་བ།

༡༡། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་འབྲེད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི་སོ་སོའི་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གཞུང་དང་། སྐད་
ཡིག་གི་མཐོན་པོ་ཞིག་གིས་མཚོན་པའི་ལེགས་བྱང་སོགས་ཡིན་པ་ཀུན་གྱིས་ཁ་སྐྱོལ་ལེན་པ་ཞིག་རེད།
རིག་གཞུང་གིས་མཚོན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་ནི་མི་རིགས་དེའི་དར་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བའི་
གལ་ཆེད་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་བོད་རྒྱལ་ལས་ལོགས་སུ་འབྲེད་ཆོས་མེད་པར་
བཟོ་ཆེད་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཐབས་བརྒྱ་རྩ་སྟོང་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གིས་མཚོན་པའི་ལེགས་
བྱང་རྣམས་རིག་གསར་སོགས་སྒྲོར་བ་ལྟ་རྒྱུ་སྲུ་སྒྲེལ་དང་སྒྲེལ་སྲུས་ཡིན་ལ། གནས་ཚུལ་འདྲིའི་
འོག་ནས་རང་རེ་རྣམས་གཞིས་ཁུལ་གཉིས་སུ་བྱུར་བ་ཡིན། ལྷག་དོན་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་དབུས་
བོད་མི་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ལ་དང་པོར་འབྱོར་དུས། རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་ཚོན་འདས་པོ་ཉེ་དུས་ལྷག་
བསམ་ནམ་དག་གིས་བོད་ལྗུ་སྒྲོབ་བྱ་བྱུར་དུ་འཇུགས་རྒྱུའི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་པ་ལྟར། རང་
གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཐོག་སྤྱིའི་རིག་གནས་གསར་བ་ནང་འབྲེན་
བྱ་ཆེད་དགོན་སྡེ་དང་སྒྲོབ་བྱ་གསར་འཇུགས་གནང་ཞིང་། དེའི་དགོས་དམིགས་ཀྱང་རང་རེའི་
སྤྱི་ཚོགས་ནང་འདབ་གཏོག་བྱུང་ཡུན་གྱི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་གང་མང་སྤྱིད་སྤྱིང་ཡོང་བའི་ཆེད་ཡིན་
ལ། དམིགས་སྒོས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་འཛིན་སྒྲེལ་གསུམ་བྱ་རྒྱ་ནི་མིག་
སྤེའི་བོད་སྒྲོབ་བྱ་གཞག་ཁྲིད་ཀྱི་གཞི་ཙའི་མ་ལག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་ཆེད་གནད་དོན་དེ་མཐར་གཏུགས་
ན་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད་དུས་ཕན་གྱིས་དེའི་ཐད་ལ་བསམ་ཚུལ་ཅུང་ཙམ་སྒྲེང་བར་འདོད།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སྒོར།

འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་དངོས་ཡོད་ཚད་ལ་སྤྱིའི་སྤང་ཚུལ་དང་ངོ་བོ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་

གྱི་སྐབས་ལ། ཕྱི་ལོ་སྤང་ཚུལ་བརྒྱད་ནས་ངོས་འཛིན་གྱི་མ་གཞི་གསལ་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་གྱི་
 མི་བྱུང། མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་བོ་མཆོན་གྱི་ལ་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་དང་ཡུལ་
 སྲོལ་གོམས་གཤིས། ཆ་ལུགས་ཀྱང་སྤྱོད་སོགས་ཆ་ལག་ཆང་ཁིང་ལུན་སྤྲུལ་ཆོག་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་
 རིག་གནས་ཡིན། རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་ནི་རང་རེའི་ལས་དོན་གྱི་དར་རྒྱུད་
 དང་ཆུན་དུ་གནས་ཡོད་ཅེས་སྒྲུང་ན་འགལ་འབྲུལ་ཆེར་མེད་སྟེ། དེ་ཡང་ཅ་བའི་ཆ་ནས་རིག་
 གནས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་དང་གོ་དོན། རྒྱུ་ཁྲིའངས་དང་གྱེད་ལས་སོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་
 ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་རང་རེའི་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་དགོས་ལ། ལྷག་དོན་འདིར་སྒྲུང་
 པའི་ན་པའི་རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ངོས་འཛིན་དང་ཁྲུག་གསལ་བོ་ཡོད་དགོས་པར་
 སེམས། ལར་རིག་གནས་ཞེས་པར་གོ་དོན་འཛིན་སྤངས་དང་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཐད་ལ་རྩལ་
 སྤྲོགས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས། མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་སྟོན་བརྒྱུད་པའི་སློ་སྤྲུགས་དང་ཡོ་
 གྲོག་སོགས་ནི་རིག་གནས་སུ་བགྲང་ལ། ད་དུང་རྒྱ་ཁྲུབ་ཆེ་བའི་མི་རིགས་རིག་པའི་སྤྱི་ལོ་
 བཤད་ན་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིའངས་མིར་གོམས་པའི་ལས་རིགས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་དང་། དད་མོས། ལྷ་
 ཅལ། ཁྲིམས་ལུགས། ཀྱང་སྤྱོད། རུས་པ་སོགས་སྤྱ་འདུས་ཀྱི་ཡུང་ཆོགས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་
 པར་བཤད།

རྒྱ་རིགས་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཀྱིས་འདི་ལ་སྤྱི་ཡངས་དོག་གཉིས་བཤད་ཅིང་། དང་
 བོས་མའི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་ནང་ལག་ལེན་གྱི་གོ་མི་མཁྲོད་གསར་བསྐྱར་བྱས་པའི་
 ལྷ་མོར་(དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་དང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་)གྱི་སྤྱི་སྒྲོམ་བཞུགས་པ་དང་། གཉིས་
 པས་དོན་གྱི་རིག་གནས་ནི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་དང་། དེ་མཐུན་གྱི་འཆོ་བའི་
 སྤྱོད་སློ་མཆོན་པའི་ལམ་ལུགས་སྤྱི་ཆོགས། རྒྱུ་འཕྲུགས་བཟོ་སྤངས་སོགས་རྒྱུན་འཇགས་ཀྱི་
 གོམས་གཤིས་སོགས་ཡིན་པར་བཤད།

དེ་བཞིན་རང་རེའི་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་གྱི་སྤངས་ནི་
 རྒྱ་ཡངས་དོག་གཉིས་ཀྱི་སློ་ནས་གྱེད་པར་སྤང་། རྒྱ་ཡངས་འཕྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཤེས་ཡོན་ནམ་
 ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ཞེས་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་དོག་འཕྲུག་གི་སྐབས་སུ་རིག་
 པའི་གཞུང་ལུགས་སམ་རིག་ཆོན་བཅུ་སྟེ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྷ་དང་ཆུང་བ་ལྷ་ཞེས་ངོས་འཛིན་གནང་

གི་ཡོད་པར་མཐོང་། འདི་དག་གིས་རིག་ཚན་སྤྱོད་ག་མ་ཞིག་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད་པར་འདོད། འདིའི་ཐད་ལ་ཁོ་བོས་བསམ་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་པ་ནི་རིག་ཚན་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་མི་བྱེད་པར་རང་རེའི་མཁས་པ་ཆོས་རྣམས་དཔྱད་ཀྱི་ཙལ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་འདྲེན་དང་གསར་བཏོད་གནང་བའི་ཤེས་རིག་སྟེ་སྐད་ཡིག་དང་། ཆོས་ལུགས། ཚུལ་རིག་གཏན་ཆོགས་རིག་པ། སེམས་ཁམས། རྩས་འགྲུར། གསེས་རིག་བཟོ་རིག་སློབ་གསོ། མངོས་ཙལ། སྐར་ཅུས། དངོས་གཤིས། སྤྱི་ཆོགས་ཚན་རིག་སོགས་གནང་སྤྲོ་མོ་ནས་རང་རེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་དང་ལྟན་ཏུ་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་སྤྱི་དང་། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཆོགས་ཤེས་བྱ་སོགས་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་ཡོད་ཆད་ལ་འདྲུག་ཅིང་བྲབ་ཡོད་པར་སེམས།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དམིགས་འབེན།

དང་གི་དུས་འདིར་འཇམ་མཐོང་ཐོག་གི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཆོས་བོད་ཅེས་ཆེ་མཐོང་དང་བཅི་འཇོག་བྱགས་འབྲར་དང་བྱབ་སྐྱོར་སོགས་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ནི། བོད་མི་རིགས་འདི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་རིགས་གཞན་ལས་སྟོབས་འབྱོར་ཆེ་བ་དང་། རིག་འཕུལ་རྩས་འགྲུར་སོགས་ཀྱི་ཐད་སྟོན་ཐོན་ཡིན་པས་ག་ལ་ཡིན། འདི་ནི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་གཙོས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་ཀྱན་སྦྱོད་དང་། སེམས་ཁམས་བྲབ་སྟངས་སོགས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་སྤྲོ་མོ་ནས་དར་ཁིང་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བའི་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་བྲབ་ཁོངས་ལས་མ་འདས་པའི་བྱམ་སྤྲུལ་ཆོགས་པའི་རིག་མཛོད་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆོང་བའི་སྟོན་ནས་རང་རེ་ལ་བྱབ་སྐྱོར་དང་བྱགས་ཁུར་གནང་བ་ཡིན་པེས། འདི་ཡང་ལུགས་དེད་ན་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་བྲབ་པའི་བོད་མི་ཆོའི་ནི་འཇམ་བག་ཕེབས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་ཀྱན་སྦྱོད་དང་། སེམས་ཀྱི་ནི་བདེ། ཀྱན་བྲབ་སེམས་ཁུར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན། བྲབ་བྱ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འགོ་ཁུངས་དང་གཞི་ཅིའི་ཤེས་རིག་སྟེ། བོད་མི་ཆོའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཀྱན་སྦྱོད་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འཐིམས་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་གཙོ་བོ་ནི་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་ཡིན་ལ། ཤེས་ཡོན་འདིའི་འབྲུང་ཁུངས་བོད་པ་མིན་ལ་བྲབ་ཆད་ཀྱང་བོད་པ་ཁོ་ན་ཙམ་ག་ལ་ཡིན་

མོད། འཛམ་གླིང་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཞེས་སྟོན་པ་དང་བཀྲར་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་
སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགོས་པ་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་སུ་ལ་ཡང་མེད་
པའི་ཐོག་པ་ཆེ་ཆུང་སྟགས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཆང་བར་ཡོད་ས་བོད་རང་ལས་མེད་པ་དང་། དེ་འབྲེལ་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་རིག་གནས་ཀྱི་རིག་ཚན་མང་དག་ཅིག་གྲུབ་པས་ཡིན། གཞི་རྩ་འདིས་
བསྐྱེད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་པའི་འབྲེར་སྤངས་དང་། ཀྱན་སྦྱོང་འཁྲར་སྤངས། གོམས་
གཤེས་འཇགས་སྤངས། འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་སོགས་ལ་གཞི་རྩ་འདིས་མ་བསྐྱེད་པའི་རིག་ཚན་
ཤེ་བྲག་པ་ཞིག་མེད་ཅེས་སྐྱེད་ཡང་རྩན་དུ་འགྲོ་མི་སྲིད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་
གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་སྟོགས་རེ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་འཛམ་
གླིང་ཞི་བདེ་དང་། འཚམ་མཐུན། མང་འ་སེམས་སོགས་སྐབས་ཆེ་བའི་ལས་དོན་འདི་དག་དང་
རང་གིས་འབྲེལ་ཡོད་པ་ལགོར་ས་མཆོག་གིས་ཀྱང་བཀའ་སློབ་མང་དུ་གནང་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཆེ་སྟོག་
གསོན་གནས་བྱུང་མིན་སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་། འགྲོ་
བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྤྱི་ག་འགན་ལེན་སྲུང་སྦྱོབ་བྱེད་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད། རྒྱལ་
ཆེ་བའི་རང་རེའི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་དག་རྒྱན་འཛིན་དང་སྲུང་སྦྱོབ་བྱ་དགོས་ན། རིག་གནས་
དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་ཉིད་སྲུང་སྦྱོབ་བྱ་དགོས་ལ། དེ་དང་མཐུན་པའི་སྐད་ཡིག་
དེ་བཟེན་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་རིགས་དང་བཀོལ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་སོགས་ལ་སྲུང་སྦྱོབ་བྱ་
དགོས་པ་སྟོན་མ་དགོས། དེ་ལྟའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་ཉམས་ཆག་དང་ཐོར་བཞུག་
སོང་ན་བོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འཕྲོག་པའི་གྲོང་གཤེན་ཅིག་ཡིན། འདི་
ལ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདི་ལ་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་
བཞུག་སོང་བ་ཡིན་ན་འཛིན་གཞེན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། འགྲོ་བ་མི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་ལ་ཡངས་པོ་ཡིན་པ་དང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད།

གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་འདིའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་དང་བདེན་པའི་འཐབ་
རྩོད་བྱ་བཞིན་པ་ཡང་། གནད་འགག་འདི་ལ་བྱག་ཡོད་པ་ནི་མཁས་པ་དང་མཁྱེན་དཔྱོད་ཅན་ཚོས་
བྱགས་འདུན་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་མི་རིགས་

ཁག་མཁས་པ་དང་ཤེས་ལྡན་པ་ཁག་གིས་འགན་ལེན་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
དང་ཐུགས་འཁྱར་གནང་བ་ནི། བོད་པ་འདི་རིག་གནས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཡུན་སྙུག་སྐྱོ་སྐྱོ་གསལ་པའི་རྒྱལ་
ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྲིག་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རིག་ལེགས་བྱང་
གི་ཆེ་སྲིག་འདིའི་རྩ་བ་ལེགས་པར་རྒྱས་ཏེ་ཡལ་ག་འཛམ་གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་རྒྱས་པའི་འབད་བརྩོན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཀྱན་བྱབ་ཀྱི་ཕན་མེས་སྒྲ་ན་མཐོ་བའི་དམིགས་འབེན་འདིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་སྒོ་འོག་
ནས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་པ་ནི་དགེ་མཚན་ཆེ་ལ་
མདུ་བྱུང་བའི་ལས་རིགས་འོད་སྟོང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྟོར།

མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚན་ན་ཐོག་མར་མི་རིགས་དེའི་བྱེད་ཡོན་ཤེས་རིག་གི་བྱབ་ཁོངས་
ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རིག་སྟེ་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་སྲིག་
གཅེས་ཉར་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བཙག་ཞིབ་ཀྱིས་སྤྱད་སྒྲོལ་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། ལར་
མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་ཡིག་དེས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་མི་རིགས་དེའི་
ངོ་བོ་དང་ཆོ་སྲིག་ལས་གཞན་དུ་འཛོགས་མེད་ལ། དེ་བས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེས་བསྐྱུས་
པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཡོན་ནམས་རང་རེའི་སྒྲ་སྲིག་ཡིན་པ་ཙམ་
དུ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་གི་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་དུས། བོད་ཀྱི་
སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་གཅེས་ཉར་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ནི་རིན་ཐང་ཏ་ཅང་ཆེ། བོད་
ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་དགོས་པ་དང་དམིགས་ལུལ་དེ་འདྲའི་འོག་
ནས། རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་བྱབ་ཁོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
མཉམ་བསྐྱེད་མ་བྱས་པར། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་བྱབ་ཁོངས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱིས་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་
འགྲེས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་བབ་སོགས་ལུལ་དུས་གནས་བབ་སོགས་ཀྱང་ལ་མཐུན་ཞིང་འཚོམ་
པར། དགོས་ཤིང་མཁོ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིག་ཚན་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན།

རིག་གནས་དེ་རི་ལྟར་རྒྱལ་སྤྱིའི་བཞིན་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་སྟོང་
མ་བྱུང་ཆོ། དེའི་རྩ་བའི་རིན་ཐང་དང་ཕན་རྐྱེན་ལ་མི་བརྟུ་བར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕེད་སྤྱོད་བྱེད་
མཁན་ཉུང་དུ་འགྲོ་སྤྱོད་པས། དེ་ལྟར་མི་ཡོང་ཆེད་མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་རིག་གནས་དེས་སྤྱི་

ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་སྐོང་ཐུབ་ཆེད་དང་། ཡུན་སྡུམ་དེ་ཚོགས་ཀྱི་མ་ལག་ཡོངས་སུ་
 ཚང་བར་བཅོམ་སྤྱི་ལོ་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་བྱ་དགོས་པ་ཁ་ཆད་དགོས་གཏུགས་ཡིན། དེར་བརྟེན་
 ང་ཚོས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ནང་དུ་རང་རེའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ལག་དེ་ཚོགས་སུ་གཏང་ཆེད་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་། སློལ་རྒྱ་ན་གོམས་གཤེས་སོགས་འདྲོར་ལེན་སློས་སྤྱི་ལོ་རིག་གསར་
 ནང་འདྲེན་བྱ་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ནང་དུ་རང་རེའི་རིག་གནས་ཀྱིས་དེང་རབས་
 ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་སྐོང་མི་ཐུབ་པའི་སྟོང་ཆ་དེ་ཁ་གསལ་དགོས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞིགས་ཤིང་།
 དགོས་པ་ནི་ཆེས་གལ་གནད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཆགས་ཡོད་དུས། རྒྱ་སྤྱོད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡིག་བསྐྱར་
 བ་ཆད་ལྡན་གསེས་སྐོང་དང་ཡིག་བསྐྱར་སྡེ་ཆ་ཆེད་འདུགས། དེ་བཞིན་ཆེད་ལས་རིག་གནས་
 ལ་དཔུང་སྡེ་ལོ་ལས་རིགས་གཅིག་འདྲིན་གྱི་ཤེས་ལྡན་ཞིབ་འཇུག་པ་སོགས་རང་གཞུང་གིས་འགན་
 ལེན་གཙོ་བོ་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས་ཆེད་ལས་མི་སྣ་གསེས་སྐོང་གནང་སྟེ། དུས་རབས་དང་མཐུན་
 པའི་བད་འཕྲིན་དང་། ཆོན་ཅལ་རིག་གནས། དཔལ་འབྱོར་བཀོལ་སྤྱོད། སློབ་འཕུལ་ཆ་ལག་
 ཐོན་བསྐྱེད་ལས་རིགས་སོགས་དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དགོས་མཁོ་ཆེ་ཞིང་བོད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་
 བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པའི་རིག་གནས་མ་ལག་སྤྱི་བྱ་བའི་རིག་ཆ་ཁག་ནང་འདྲེན་གྱིས་རང་རེའི་སློལ་
 རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ཁྱབ་རྒྱ་སོགས་གཞི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ལ་ཡུན་སྡུམ་དེ་ཚོགས་སུ་གྱུར་ན། རང་
 རེའི་སྤྱི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་རང་གི་རིག་གནས་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དུས་རབས་
 དང་མཐུན་པའི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་སྤྱུལ་ཐུབ་ན། རང་རེའི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་ཅ་བ་དེ་
 བརྟེན་དུ་འགྲོ་ངེས་ཡིན།

སྤྱི་ལོ་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་བྱ་དགོས་ཞེས་པ་དེ་གང་འདྲོད་འདྲོད་དང་། ལག་ཏུ་གང་
 ཐེ་ཐེ་མ་ཡིན་པར་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་སྤྲངས་དང་། ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ། ཡུགས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་
 སོགས་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཞིབ་འཇུག་བརྒྱུད་དགོས། དེས་གང་འདྲ་ཞིག་མཚོན་ཐུབ་ཅེ་ན་རང་རེའི་
 སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་ལ་དགའ་ཞེན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཅ་བའི་དགོས་མཁོ་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་ཞིག་
 ཡིན། དེས་མི་རིགས་ཤིག་གི་གོམས་གཤེས་དང་སྤྱོད་ལམ་གྱིས་མི་རིགས་དེའི་རིན་ཐང་ལ་ཆད་
 འཇལ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། རང་རེ་ལ་མཚོན་ན་ཕ་མེས་ཡང་མེས་ནས་བརྒྱུད་ཡོང་བའི་བསམ་པའི་
 ཀུན་སྐོང་འདི་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་གིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། ཆེས་སྒྲིབས་ཆེ་བའི་འཇམ་

སྐྱེད་རང་བཞིན་གྱི་འགན་འཁུར་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲུབས་ཆེ་བའི་རིན་ཐང་
དང་བརྟེ་མཐོང་བྱེད་སའི་གཞི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཤར་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་
དོན་ལ་ཐུགས་འཁུར་དང་རྒྱུ་སྐྱོར་བྱས་པ་མཐར་དེད་ན་གནད་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་
དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ་རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་དུས་རབས་ལ་ཁ་སྐྱོགས་པ་དང་།
སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་སྐྱོགས་པ། མི་རིགས་ལ་ཁ་སྐྱོགས་པ་བཅས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་དང་
སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་དང་ཁ་སྐྱོགས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྲོ་བ་ཡིན།
འདི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་རིམ་མཐོ་དམན་བར་གསུམ་བཅས་ཡོངས་ནས་ཆ་མཉམ་གྱིས་དགོས་
མཁོ་སྐོང་བྱུང་བེས། དེ་ལྟར་ཐུབ་དུ་བྱུང་བའི་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཉམས་ཆག་
དང་བོར་བཞུག་མི་འགྲོ་བར་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་སྐྱེད་ཐུངས་ཐུངས་ལ་དོན་ཚན་འགའ་བཞོན་ན།

༡༥ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཏ་ཅང་སྲོག་འདོན་བྱེད་རྒྱུ་མང་པོའི་ཤེས་རིག་གི་
གཏེར་མཛོད་ཅིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་འདི་ནི་ད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ལས་དོན་གྱི་གལ་ཆེའི་
གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་འདི་ནི་ད་ལ་སྤྱིགས་ཡོངས་ནས་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་
འཆར་འགོད་དང་འགྲོ་གྲོན། ལས་མི་བཅས་དམིགས་བསལ་ཡོད་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་སྡེ་ཁག་
གསར་འཛུགས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མིག་སྔའི་རང་རེའི་ཤེས་རིག་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་ཆེད་ལས་ཅན་
དུ་སྦྱར་བའི་བྱེད་ཐབས་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་དུ་མཐོང་།

༡༦ ད་དུང་མིག་སྔར་བོད་རིག་པ་འདི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་བྱུང་ཁོངས་ཏ་ཅང་ཡངས་པོའི་རྒྱལ་
སྤྱིའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་དུ་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་དགའ་འོས་པའི་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་རུང་།
འདི་ནི་ཞིབ་འཛུགས་ཆེད་དུ་ཞིབ་འཛུགས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱིར་བཏང་གི་འཕེལ་སྤྱོད་ཤིག་རེད།
དེ་བས་ན་ང་ཚོས་སྤྱིགས་གཅིག་ནས་ཞིབ་འཛུགས་གི་ལས་དོན་གཉེར་རྒྱ་དང་། དེ་ཡང་ངེས་པར་
དུ་ལག་ལེན་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ལག་ལེན་དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་དུ་འདྲེས་བྱུང་བའི་ཞིབ་འཛུགས་ལག་
ལེན་ལ་སྤྱོད་པ་རྒྱ་དེ། རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་ནང་ངེས་པར་དུ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་
ལས་དོན་ཞིག་རེད་བསམ།

༡༧ དེ་ཡང་སྤྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་ནི་ཞིབ་
འཛུགས་རྒྱུ་དང་པས་བསྐྱབ་བྱུང་བ་ཞིག་མ་རེད། དེས་ན་ངེས་པར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་འཕྲོ་

པའི་ཆ་གས་ཀྱན་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་རྣམ་པས་བྱབ་ཐུབ་པའི་ལས་དོན་དེ། རིག་གཞུང་གི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆ་ལག་དང་ཆས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འབྲེམས་སྟོན་དང་། ཕྱིར་གཏོང་
གི་ཆོང་ཐོག་གཅིག་ཕུར་འབྲེམས་སྟེ་ལ་བྱེད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཛོལ་བའི་ཉེར་
སྟོན་མཐའ་དག་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་རིག་གཞུང་གི་བྱེད་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཐབས་ལ་
སྟོགས་ཡོངས་ནས་དུར་བཙོན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རིག་གཞུང་འཛོལ་བའི་ཉེར་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་པའི་
ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

༤༥ ད་དུང་ཕྱི་སྟོན་བོད་མི་དག་གིས་ངེས་པར་དུ་བརྒྱབ་དགོས་པའི་ལས་དོན་ཞིག་ནི་
བོད་ནང་གི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་དང་། དམངས་སློལ་ཞིབ་འཇུག་གི་ཚུ་ཆད་གྲུབ་དོན་སྟོགས་
བསྟེན་སྤྱི་ཚོགས་བོད་རིགས་འཛོལ་གནས་བྱེད་བཞིན་པའི་ས་ཁུལ་ཆང་མར་བོད་མིའི་སྤྱི་སྟོན་ལ་དོ་སྟོན་
དང་། ཕྱི་སྟོན་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་དམངས་སློལ་རྒྱན་འཛིན་དང་
བྱབ་སྟེ་ལ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ནི་ཆེས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེར་སྐབས་བོད་ནང་དུ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་དམངས་སློལ་ལ་ཉམས་
ཉེས་ཆེན་པོ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

༤༦ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་བོད་མི་གཉིས་ཀྱི་པར་ལ་རྟེན་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་
བ་དམ་ཟབ་ཅིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་བསམ་སྒྲུབ་འབྲེལ་སྤངས་དང་། ཀྱན་སྟོན་འབྲེལ་སྤངས་།
སྐད་ཆ་བཤད་སྤངས་། འཛོལ་སྟེལ་སྤངས་། བྱ་དངོས་ཁག་ལ་རིན་ཐང་འཛིན་སྤངས་སོགས་
སྟོགས་ཀྱན་ནས་གཞི་རྩའི་མ་ལག་གཅིག་པར་ཆགས་ཡོད། སྟོན་སྟོན་འདི་དག་བྱིས་པའི་དུས་ནས་
རྒྱུད་ལ་འཇགས་དགོས་པས། ས་མ་དང་དགེ་ཞན་ཆོས་བྱིས་པའི་འཆར་ལོངས་དང་བསམ་སྒྲུབ་
འཆར་ལོངས་སོགས་དང་མཐུན་པར་དཔེ་སྟོན་དང་སྟོབ་གསེའི་བྱེད་སྟོན་མང་དུ་སྟེ་ལ་བ་ཅམ་དུ་
མ་ཟད་བྱིས་པ་ཆོའི་གཤིས་རྒྱུད་དང་ཀྱན་སྟོན་ལ་འཇགས་ཐབས་བྱ་དགོས་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཞི་
རིམ་ནས་འགོ་འཇུགས་དགོས་པའི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

༤༧ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཁ་གསལ་བསྒྲགས་པ་ཅམ་
མ་ཡིན་པར། གཞུང་སྐྱེར་གྱི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གིས་སྒྲིག་འཇུགས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་ཆས་གོས་
རྒྱན་སྤངས་དང་ཆ་ལུགས་སྟོན་སྤངས་། སྐད་ཆ་བཤད་སྤངས་དང་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་སྤངས་སོགས་

ཀྱལ་ཁབ་གཞན་དང་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་རང་རེ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁོར་ཡུག་སོགས་མཐོང་
དུས་དམིགས་བསལ་བཞིག་དང་གནས་ཡུལ་ཁྱད་པར་བཞིག་ཡིན་པ་བཟོ་དགོས།

༡༥ རང་རེའི་སྲོལ་གྲུ་ཁག་གི་ནང་གྱིས་པ་ཚོའི་བསམ་སྒྲུབ་འཛིན་གནས་བབ་དང་མཐུན་པའི་
སྒོ་ནས་ཤེས་རིག་གི་སྤྱད་སྒོ་ཁག་སྟེ། དཔེར་ན་ཕུགས་ཐོག་འཚོ་སྤྱད་བྱེད་སྤངས་སོགས་གྱིས་
མཚོན་པའི་འགྲོག་པའི་འཚོ་བ་སྟེལ་སྤངས་དང་། འབྲུ་རིགས་འདེབས་འཇུགས་བྱེད་པའི་ཞིང་
ལས་ཐོན་བསྐྱེད་དེ་ཞིང་པའི་འཚོ་བ་སྟེལ་སྤངས། དེ་བཞིན་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དང་ཚོས་ལུགས་
བྱེད་སྒོ་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་མ་ལག་འདྲ་མིན་ཁག་ངོ་སྤྱོད་བྱས་
ཏེ་གྱིས་པ་ནམས་དེ་ལ་དགའ་མོས་ཡོད་པར་བཟོ་ཆེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་སྟེལ་རྒྱ།

༡༦ གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་རང་རེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཏེ་བྲབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་
རིག་སྤྱད་སྤྱོད་བབས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་གསར་པ་སྟེལ་རྒྱ་དང་། གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པ་ཚོས་
ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་གཞི་སྟེལ་བར་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་མཐའ་གཅིག་
དུ་བྱ་དགོས་པར་འདོད།

༡༧ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་བྱེད་བྲག་དུ་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་ཆ་ལག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱུབ་མཐའ་ཁག་དང་གཏན་ཆེགས་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་རིག་
ཚན་ཁག་དགོན་སྡེ་ཁག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་བོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་སྤངས་སྟེལ་བྱ་དགོས་པ་སོགས་
ནི་ཡེ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་བྱགས་དཀོངས་ཀྱང་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འདི་ལྟ་བུའི་
ལས་གཞི་གང་འཚམས་ཤིག་འགྲོ་བཞིན་པ་དག་ལ་ཡང་ཀྱན་གྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་མཐའ་འཁྱེངས་པ་བཞིག་
བྱ་དགོས་པ་སྟེང་།

༡༨ རྒྱངས་ཀྱི་བོ་དྲི་བསེ་རུ་ལས་ལ་བ་མེས་ཀྱི་ཡིག་ཚང་དང་ཆེ་བ་སོགས་ཅིས་ཀྱང་
ངོས་འཛིན་ཡོད་དགོས་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟར། ང་ཚོ་གཞོན་སྐྱེས་བོད་ཕུག་ཚོས་ཀྱང་མི་རབས་ཀྟན་
པ་ཚོའི་ངག་རྒྱུན་ནས་བརྗེད་དུ་ཤངས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་། ཡུལ་གོ་མས་གཤིས་ལུགས། ཅེད་
རིགས་སྐྱུ་ཅུལ། སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་སོགས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཁག་ལ་
སྤྱངས་གོ་མས་བྱ་རྒྱུ་དང་། བསྐྱེད་ལེན་ཕྱོགས་བསྐྱིགས་བྱ་རྒྱུ། དར་སྟེལ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱང་
གལ་གནད་དུ་འཛིན་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

གོང་ནས་རང་ལ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ཁྱར་བྱ་དགོས་
མིན་ཐད་ལ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཕྱོགས་རེ་བཡིན་མིན་ཁྱར་ལང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་རྒྱུས་
མངའ་རྒྱུ་ཅུང་ཙམ་ཡོད་པའི་མི་བྱ་ཞིག་གི་འོས་འགན་དང་དྲུ་ཐུངས་ནས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བཞེད་
དུ་ཕངས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེ་སྲོག་དང་དར་རྒྱུད་ཀྱི་ཐད་ལ་ནམ་རྒྱུན་བསམ་སྒྲིལ་ནང་
འཆར་བསྐྱད་པའི་རང་ཆོད་ཀྱིས་ལྟ་ཞིབ་བྱས་པའི་དོན་ཆེན་ཁག་བཤད་ཡོད་མོད། དེ་ནི་རང་རང་
མི་བྱ་སྒྲེར་བ་ཞིག་གི་བསམ་པའི་འཆར་སྒྲོ་ཅུང་ཡིན་དུས། ད་དུང་འདིར་མ་འདུས་པའི་དོན་ཆེན་
ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལྟས་ཡོད་པའི་བསམ་ལས་གཞི་འདིར་ཁ་སྒྲོན་དང་འཕྲི་འཇུག་ཡོང་དགོས་པར་
ངས་སོ། །

མཐུག་གཏམ་དང་ཞེན་སྐྱུལ།

རང་ལ་བོད་མི་ཅུང་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་འགྲོ་ཡོངས་ལ། བརྒྱུ་ལྷན་ཕངས་གིང་འཕྲོག་
པའི་གྲོང་གུང་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིའི་མ་ལག་ཆ་ཆང་བཞི་རང་
མི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་གནས་དང་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱུད་ལ་དོ་སྣང་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་ཅུང་མ་ཟད།
འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་འགྲོ་ཡོངས་ལ་འབྲེལ་ཡོད་པ་ལྟོང་ས་མཆོག་གིས་དབྱས་འཛམ་གླིང་གི་དཔྱད་
ལྡན་མཁས་དབང་ཁག་གིས་མགིན་དབྱངས་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་བས་ཆེ་བའི་རང་ལ་བོད་ཀྱི་
སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཁག་གཅེས་ཉར་དང་རྒྱུན་སྦྱོར་གནང་བཞི། རང་ལ་བོད་པ་ཅུང་
མ་ཟད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་སྦྱུ་ཆོགས་འཆམ་མཐུན་སོགས་དང་འབྲེལ་བསྐྱད་ཡོད་དུས། རང་
ལ་འདི་གཞུང་མང་ཀྱན་གྱིས་འཁྲུག་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་གོམས་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས། ལྷན་
ཡོད་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཐོག་དང་རབས་ཆེན་ཅུལ་རིག་གནས་ཁག་ནང་འདྲེན་
གིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཆ་ཆང་ཞིང་ཕུན་ཆོགས་མེ་ཆོགས་
སུ་བཏང་ན་ཕན་ཅུས་དང་། ཁྱབ་ཁོངས། བརྒྱན་བརྒྱུད་སོགས་ཡོང་བར་ཕན་རྒྱུ་བས་ཆེ་
ན། བོད་མི་ཆོ་མི་རེ་ངོ་རེ་ནས་ལས་གཞི་འདིའི་ཕྱོགས་སྒྲོ་སྒྲོར་མོ་ནས་འབད་བརྩོན་བྱ་དགོས་
པ་ནི་ཚུལ་ཡིག་འདིའི་མཐུག་གཏམ་དང་ཞེན་སྐྱུལ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

པ) པརྩ་རྒྱལ་མཚན།

༡༡། “ད་ལྟ་ང་ཆོས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་རིག་གནས་ཁག་དེ་དག་རྒྱན་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་
བྱེད་པའི་སྲོལ་རྒྱན་རབས་ལ་ངོ་གཞི་བཟུང་མི་དགོས་པ་དང་སྤྱི་རབས་ལ་གཞི་བཟུང་སྲོལ་རྒྱབ་པ་ཞིག་ཡིང་བ་
བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན།” ཞེས་པོད་མི་རིགས་ལ་གཞི་བཟུང་ནས་བཀའ་བྱིན་ཆེ་པའི་ཡུལ་ཆེན་སྐྱེ་སྲུང་བཅུ་
པ་གང་གི་གསུང་རྒྱུན་དེ་མ་མེད་པ་ཞིག་གི་རིན་ཐང་ལ་སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་བྱས་ནས། དེ་ཡང་སྐབས་
འདིར་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཞེས་པ་ནི་མིང་ས་དད་དང་མཐུགས་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ས་
བསྐྱངས་ཤིང་རྣམ་ཤོག་གིས་བསྐྱར་པའི་དབྱེད་མི་བཟོད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་
ཁུངས་ཡང་དག་དང་ཁུངས་བཅན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་མ་ཉམས་པར་དུས་ད་ལྟ་ཡང་གསོན་པོར་
གནས་པ། སློ་འདོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པ། དུས་ནས་
དུས་སུ་མཁའ་ཁྲབ་སེམས་ཅན་ཡོངས་ཀྱི་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་སུ་གནས་བྱུང་པ། ལྷག་པར་
དུ་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་བོ་གསལ་བར་མཆོན་བྱུང་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྷན་པའི་དགེ་མཚན་
ནི་ཆོག་རེ་བྱུང་གི་ནང་སྐྱེད་བྱུང་པ་ཞིག་མིན་ཞིང་། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་
བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ས་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱུས་ཏེ་འཆད་པ་ལ།
དང་པོ། འདས་པ།

༡ རྩོགས་གཅིག་ནས་བསམ་ན་འདས་ཟེན་པའི་དུས་ཚོད་སྤར་ལྟོག་ཐབས་མེད་ལ་སོང་
ཟེན་པ་ལ་མེ་བ་བྱེད་རིན་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་ཡང་། འོན་ཏེ་མར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན། ང་ཆོས་འདས་
ཟེན་པའི་ལོ་རྒྱུད་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོགས་དང་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་བར་གྱི་བར་ཐག་ལ་སྤར་ཡང་
སྤར་བལྟས་ཤིག་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱུང་བྱེད་པ། པོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་སོ་གསུམ་པ་བཅན་པོ་སྤྱིར་བཅན་
སྤུངས་པའི་སྐབས་སུ་པོད་ལ་ནང་ཆོས་དངོས་སུ་དར་ཞིང་འཆད་ཉན་འགོ་རྒྱགས་པ་ནས་བཟུང་བོད་
མིའི་ཚོལ་ལྱི་རྒྱས་པ་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་བསྐྱེད་ཡོད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་བརྩམས་

པ་དང་དར་སྤེལ་གནང་བའི་དཔེ་དབང་དེ་དག་ལ་ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ན་ཡོད། ལྷག་
 པར་དུ་སྐབས་དེའི་ཆེ་ན་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་སྤོལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་གཉིས་ནི་ཉ་མོ་ཐུ་དང་
 འབྲེགས་པ་ལྟ་བུར་གནས་ཤིང་། དེའི་དབང་གིས་བོད་མི་རྣམས་སྤྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་འབྱོར་ལ་
 ཆད་མཐོ་བའི་གོམ་པའི་གསོ་བྱུང་པ་བྱུང་མེད་ནའང་སྤྱིར་ཐོབ་རང་བཞིན་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་མི་
 རིགས་ཤིག་དང་། རྩོལ་དང་དཔལ་ངར་ལྷན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་དུ་གྱུར་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་
 དཔང་པོ་བྱེད་ཐུབ། དེ་དང་འདྲ་བར་དུས་རབས་བརྒྱུ་གསུམ་ཙམ་ནས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
 བར་དུ་དུས་རབས་མེ་རེའི་ནང་བོད་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་ལ་བཀའ་བྲིན་གིན་དུ་
 ཆེ་བའི་ནང་ཚོས་སྒྲུབ་དང་། གསོ་རིག་སྒྲུབ། ཆད་མ་སྒྲུབ། བཟོ་རིག་སྒྲུབ། རྒྱ་རིག་སྒྲུབ་
 བ་སོགས་མཁས་དབང་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ལྟར་བྱོན་ཡོད་པ་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་
 ལུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ད་ཆར་ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་མངལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་དབང་མེད་དུ་འབྲོག་པའི་
 གཞི་ཞིག་ཡིན། དུས་དེར། ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྤོལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ལ་བཅངས་པའི་
 ཆོད་སེམས་ནི་ཡར་རྒྱང་གཙང་བོའི་རྒྱ་རྒྱུན་པའི་ན་ཉམས་པ་མེད་པའི་གཞི་ཡིན་ལ། ཁོང་རྣམས་
 དང་སྤོལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ནི་མ་ཕུ་ལྟ་བུ་གནས་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོས་ཆོད་
 དཔག་བྱེད་ཐུབ་པའི་གཞི་ཡིན།

१ ལྷག་པར་དུ་བོད་ཡུལ་ཡོངས་ཤོགས་ཀྱི་ལག་དུ་གོར་བའི་རྩལ། ཡགོང་ས་སྐུབས་མགོན་ཡིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གང་ཉིད་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་ནས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མི་ཉམས་པ་དང་རྒྱུན་འཛིན་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་སྐྱད་སྐྱོང་ལ་འཛད་མེད་སྦྱོན་ཡོད་ལ། ཁྱོད་མི་ཡུལ་དུ་ཕེབས་དུས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མའི་དགོངས་གཞི་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་རྒྱུན་འཛིན་གནང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། བོད་ཡུལ་ན་ཡཔམ་ཆེན་སྐྱོ་སྤེང་བརུ་པ་གང་གིས་བྱུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་ཐོག་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་ཁ་གཏད་དུ་བཞེངས་ནས་དཔའ་ངར་འཛུམས་མེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཐབ་རྩེད་གནང་བ་ནི་དམ་པ་གང་ཉིད་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་མཁྱེན་ཀྱ་ཡངས་ཤིང་། དེའི་རིན་ཐང་རྒྱུན་འཛིན་བྱུང་ན་དགེ་མཚན་ལྷན་པར་གཟིགས་ནས་འཐབ་རྩེད་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱུད་རིམ་དེའི་ཁྲིད་དུ་ཁྱོད་མི་ལོ་རྒྱུ་པོ་དག་ཏུ་ག་ཏུ་ག་པོ་ཆོན་དུ་བཞུགས་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ཞིག་གྱང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། མདོར་བསྟོན་ན་མཁྱེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ཞིག་གྱང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། མདོར་བསྟོན་ན་མཁྱེན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ཞིག་གྱང་བྱུང་ཡོད་པ་རེད།

ན་མེས་པོ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་སྟོབས་དང་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ནར་བསམ་ནའང་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་དགེ་མཚན་དུ་མས་རབ་དུ་བརྒྱན་པ་ཞིག་དུ་མཐོང་། གཉིས་པ། ༥་ཉ།

༡ ༥་ཉའི་དུས་ཚོད་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་ཅེས་ཡོད་ཆད་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་འཕྲོ་འགྲུར་ཆེས་མགྱོགས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་དུས་ང་རང་ཚོས་མི་ཆེད་རྒྱུད་རིམ་དང་རྟག་པར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ནས་བཟུང་ད་བར་གྱི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ལ་བསམ་མོ་བཏང་ཆེ་རིག་གཞུང་དེ་དག་རིམ་པར་འགྱུར་བ་འགྲོ་བའི་གནད་དོན་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་དེ། འགའ་རེ་རྩ་མེད་དུ་སོང་བ་དང་། འགའ་ཤས་གཞན་གྱི་ཤན་ཞུགས་པ། འགའ་ཤས་ཉམས་སྤྱད་དུ་སྒྲིན་པ་སོགས་སྟོགས་མང་པོ་ནས་འགྱུར་བ་སྤེལ་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཡང་ཕྱན་བུའི་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་མེས་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ད་ལྟོར་གསོན་པོར་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དུས་ནས་དུས་སུ་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ལ་ཕན་པ་མ་མེད་སྤྱི་བ་རྒྱུས་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ལམ་གོ་ན་པོ་གང་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྤྱི་ལ་མ་གནང་བ་ལ་གཞིགས་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེར་མཐོང་།

༡ ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་མི་ཤེས་པའི་མི་འགའ་རེས་རིག་གནས་དེ་དག་ནི་མི་རིགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འགག་དོན་ལྟ་བུར་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་ང་ཚོ་མི་ཟེར་བཀའ་དང་བཅན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཞན་ཆ་གཏན་ནས་མིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་གྱིང་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་ལ་རིག་གཞུང་དེའི་རིན་ཐང་ནི་བོད་མི་ཙམ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་ཤི་ལ་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ཆུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། ཆགས་འདིག་གི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་བོད་མི་རིགས་སམ་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་མ་ཁ་ལས་ཁོ་ལ་མི་ཐུབ་པའི་མི་རིགས་འདིའི་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་བཤད་ནའང་བོད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་ནི་བོད་མི་ཞེས་པ་རྩ་བརྒྱུག་དུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞི་རྩ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་གོམ་པ་གལ་འགངས་ཆེ་གོས་ཤིག་ཡིན། མཚམས་འདིར་ལགོ་ས་མཚན་གིས་ལོ་རབས་དགུ་བརྒྱའི་ནང་དུ་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ལུང་འདྲེན་པ་ལ་གང་

ལྷ་ར་བོད་དང་རྒྱ་བསྐྱེས་ཀྱང་འབྲེས་རྒྱ་མེད་པ་ཆགས་པ་དེ་ག་རེ་བྱས་ནས་ཆགས་པ་རེད་དམ་ཞེ་
ན། རང་རང་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཁ་གྲགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་
''ཅེས་གསུངས་པ་ནི་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་མཆོན་པའི་སྡོམ་ཆོག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེས་
ན་ཅིའི་ཕྱིར་ང་ཆོས་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་མི་བྱེད་དམ།

༡ བོད་ནང་དུས་ད་ལྟའང་བོད་མི་ནམས་ལ་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་རང་དབང་ལོངས་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་དང་། བཅོན་ཤོལ་ནང་དུ་ཡང་གཞན་དབང་སྟབས་བརྟུན་སོགས་ཀྱི་
དཀའ་ངལ་མང་པོའི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཚུང་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་
ཉུང་བ་སོགས་དཀའ་ངལ་མང་ན་ཡང་། བོད་ནང་དུ་བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཞེན་པའི་
བོད་མི་མང་པོས་རྒྱ་དམར་གྱི་མེ་མདའི་ཁ་གཏད་དུ་ལངས་ནས་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་
སྤང་སྤྱོད་བྱེད་དཀའ་ངལ་གངས་མེད་སྤྱིར་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་དཔལ་ངར་ལྷུ་མེད་
ཀྱིས་འབྲེལ་ལ་ས་ནས་ལངས་ཐབས་བྱེད་པའི་སེམས་ཤུགས་དང་སློབས་པ་དག་ལ་གཞིགས་ན་
སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆན་ཆེས་ཆེར་མཐོང་ཞིང་། ང་ཆོ་བཅོན་
ཤོལ་བ་ནམས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ལས་དོན་དེའི་ཐོག་འབད་པ་དེ་ལྷ་ར་མ་བྱུང་ཆེ་གཞིས་ལུས་མི་
མང་ལ་སྒོ་པམ་ཡོང་ངེས་ཡིན།

གསུམ་པ། མ་འོངས་པ།

༡ ང་ཆོ་འགྲོ་བ་མི་ཟེར་བ་ནི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་པའི་རང་བཞིན་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིར། འབྲུང་འགྱུར་གྱི་གནད་དོན་ལ་དེ་ཙམ་གནད་འགག་དུ་མི་འཛིན་མོད། དེས་ན་འདས་
པ་དང་ད་ལྟའི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་རྒྱས་ལོན་གྱིས་འབྲུང་འགྱུར་ལ་ཁ་ཕྱགས་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མི་རིགས་
ཤིག་དང་མི་སྣེར་སྤུ་ལའང་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན། དེ་ལྷ་ར་ན། བོད་
ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུད་ཁྲོད་དུ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་མི་རིགས་འདིའི་གལ་
ཆེའི་རང་བཞིན་ཞིག་ལ་གྱུར་ཡོད་ལ་ད་ལྟ་ཡང་ངོ་བོ་དེ་རང་དུ་གནས་ཡོད་ཅིང་། མ་འོངས་པའི་
དུས་ལའང་དེ་ལྷ་ར་གནས་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི་ང་ཆོའི་སྤྲུག་ཐོག་གི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་
པ་ནི་འབྲུང་འགྱུར་གྱི་བོད་ཡུལ་འཛུགས་སྐྱུན་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤང་སྤྱོད། མི་རིགས་
འདིའི་བདེ་སྤྱི་ག་ལ་སོགས་གང་གི་ཆ་ནས་བཤད་ནའང་བོད་མིའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་མེད་ན་

མེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་དང་། མ་འོངས་པར་བོད་མི་རིགས་ཞེས་པ་གནས་དང་མི་གནས་ནི་མི་
རིགས་དེ་ལ་དབང་བའི་རིག་གཞུང་བཟང་པོ་དེ་དག་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་བ་མི་བྱ་བ་ལ་རག་ལས་གིང་།
འཛམ་གླིང་ནང་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་“མི་རིགས་གིག་གནས་དང་མི་གནས་ཞེས་པ་
དེ་དོ། མི་རིགས་དེའི་ལེགས་བྱང་དུ་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་གསོན་པོར་གནས་དང་མི་གནས་ལས་
ཐག་གཅོད་པ་ཡིན།” ཞེས་ཁ་གཅིག་གྲགས་སུ་གསུང་བཞིན་ཡོད་ལ་དོན་ངོ་མ་ཡང་དེ་རང་ལས་
མི་འདུལ། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཞེས་པ་གཏན་དུ་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་གནས་དགོས་ལ་མི་རིགས་
གཞན་དང་འདྲ་བར་ང་ཚོ་ཡང་དུས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་ལྡན་དུ་དུས་ནས་དུས་སུ་གོ་མ་པ་མཐུན་སྟོང་
ཁྱེད་དགོས་པར་སོང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་ཁྱེད་དགོས་
པ་ནི་དགེ་མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།

༡ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྩ་བའམ་ཆང་གཞི་བདུན་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་མེས་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་བཙུགས་ཟིན་ཡོད་ལ། མ་འོངས་པའི་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ལ་བརྒྱུད་སྤེལ་ཁྱེད་ཀྱི་
མི་རབས་འདིའི་ཐོག་དུ་མེད་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན་པར་སོང་། ང་ཚོ་བག་ཐེབས་དང་སྒྲུང་
མེད་དུ་འདུག་ཐབས་བྲལ་ཞིང་། སྤྱག་ཐོག་གི་འོས་འགན་དོན་འཁེལ་མ་བྱ་བ་ཆེ་མ་འོངས་པར་
ང་ཚོ་གི་བའི་རྗེས་ལ་ང་ཚོའི་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ལ་འཁར་ར་དང་འབྲུ་སྟོན་ཁྱེད་
སྟོང་ལ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཟིན་ཐོ་ནག་པོ་ཞིག་ཀྱང་འགོད་སྟོང་པ་ཡིན། གང་ལྟར་ང་ཚོ་འཚོ་གནས་
བྱ་བ་ཐབས་ཁྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེ་ཡང་དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ང་ཚོའི་བྱ་སྤྱུག་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་མདུན་
ལམ་ལ་བསམ་གཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་ཡིན་པར་སོང་། ང་ཚོས་དུས་བཟང་ངན་དང་འཚོ་བའི་སྟོང་སྤྱུག་
ཡག་ཉེས་སོགས་གང་ལའང་མ་ལྟོས་པར་རྒྱུན་བསྐངས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་བཞིན་
མ་འོངས་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མངོན་འདོད་སྟོང་བྱ་བ་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་མོས་པ་དང་འཆམ་
པ་དོ། ལྷག་པར་དུ་གོ་ལ་འབྲེལ་པོའི་བདེ་སྤྱུག་ལ་སྦྱར་བའི་རིག་གཞུང་ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་ལ་འབད་
དགོས་ལ། རིག་གཞུང་དེའི་རྩ་བའི་ངོ་བོ་དང་རིན་ཐང་ཡང་དེ་ལས་མ་འདས་པས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་དགའ་སྦྲང་གི་སྟོན་རྒྱུན་འཛིན་ཁྱེད་པ་ནི་མ་འོངས་པར་ཁ་སྤྱོད་ནས་བཞུས་
ནའང་དགེ་མཚན་དུ་མ་ལྡན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་སྟོབས་པ་ཆེན་པོས་བརྟེན་ཅུས་པ་ཡིན།

༢ ལྷག་པར་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་པ་མེས་ཀྱི་དུས་ནས་སངས་རྒྱུས་ཚོས་ལུགས་

ལ་དང་མོས་ཡོད་མཁན་ཞིག་དང་། མ་ཟད་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱི་དང་འབྲ་བར་བདེ་བ་འདོད་
 ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པར་ཐ་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་མངོན་དུ་སྤྲུགས་མཁན་
 ག་ལྟག་ཡིན་པ་ནི་ང་ཚོ་གནས་སའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ལས་ཉོགས་ལུས་པ་ཡིན། ཡིན་
 ན་ཡང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ལེགས་པར་མ་བསྐྱབས་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་
 ཐོབ་མི་ལུས་པ་ནི་དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་ལས། རིག་པའི་གནས་ལྗེ་དག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་
 ན། འཕམགས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འཐོབ་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་
 རིག་པའི་གནས་ལྗེ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་ཁག་ལྗེ་པོ་དེ་དག་
 ལ་གོ་བ་ཡིན་དུས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་འཕམ་ཕྱགས་གཉིས་ཀར་ཕན་ཆུབ་ས་ཆེ་བ་ཞིག་
 ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ཡངས་པ་ལྡན་ནའང་
 སྐབས་འདིར་འེ་རེ་བརྗོད་པའི་དགོས་པ་མ་མཐོང་། མདོར་བསྡུས་ན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ནི་འདས་པ་དང་། ད་ལྟ། མ་འོངས་བཅས་སྡེ་སྤྱི་གང་གི་ཁྲིད་དུ་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ལྷག་
 པར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལ་པོར་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དང་རིན་ཐང་གིས་རབ་དུ་བརྒྱན་པའི་རིག་
 གཞུང་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་མི་བྱེད་པ་ནི་མིག་ཡོད་ཀྱང་དམ་
 པ་ངོ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུར་སོང་། རྣམ་བུ་རང་ལག་དུ་ཡོད་དུས་དེ་ལ་བདག་སྦྱོང་དགོས་པ་ནི་གིན་
 དུ་ནས་དགེ་མཚན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན།

སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གླེང་བ།

ང་ཚོ་བོད་པ་ཞེས་པའི་མི་རིགས་འདི་འཆི་མི་འདོད་ན་གསོན་པའི་ཐབས་ཤེས་ལེགས་ཤོས་
 དེ་རིན་ཐང་དང་ལྡན་པའི་མི་རིགས་འདིའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟར་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ས་བཅད་རི་མ་པར་དབྱེ་ནས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལ།

༡༥ སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་གིང་ལྟ་བུའི་སྐད་ཡིག་གླེང་བ།

མིའི་ཆོ་སློག་ཡུན་དུ་གནས་ཅིང་བདེ་བར་འཚོ་བར་བྱེད་པའི་རྟེན་སྡིང་གིས་བྱེད་པ་ལྟར་
 བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་གིང་ལྟ་བུ་ནི་མི་རིགས་འདིའི་སྐད་ཡིག་གིས་བྱེད་པ་ཡིན།
 དེས་ན། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་སྦྱོང་གོམས་གང་ཡང་མེད་པར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ཀྱི་ཉམས་འགྱུར་སྒྲ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་འདོད་བྱེད་པ་ནི་ཅ་བ་མེད་པའི་ལྗོན་གིང་ལ་འབྲས་

བུའི་རེ་བ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་བྱམ་མིན་རིག་གཞུང་འདིའི་སྤྱིང་བཅུད་ཅི་དགར་
སྦྱོད་འདོད་ན་ཇེས་པར་སྐད་ཡིག་གི་མང་གཞི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཡང་སྦྱོབ་དཔོན་
ཐོན་མི་མཆོག་གིས། བསྐབ་པ་ཀུན་གྱི་གཞི་འཛིན་ཅིང་། །རིག་བྱེད་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱི་རྒྱ། །མིང་
ཆོག་བཟོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞི། །ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། ཡང་སྐུམ་ཅུ་པའི་ཙ་
བར། བསྐབ་པའི་རིམ་པ་འདི་ཡིས་ནི། །གང་ཞིག་འབད་པ་རྒྱུད་དུས་ཀྱང་། །ཤེས་རབ་མུར་
དུ་སྐོལ་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དང་པོར་དེ་ཉིད་བསྐབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་གངས་ཅན་
ཀྱི་རྫོངས་སུ་མཁས་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟར་བྱོན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོག་མར་བོད་རང་
གི་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་གནང་བ་སོགས་གོམ་པ་རིམ་འཛེགས་ཀྱིས་བྱོན་པ་ག་ལྟ་ག་
ཡིན་པ་ནི་སྦྱོས་མི་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱིར་དེང་གི་ཆར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྦྱོད་བྱེད་མཁན་
ཀྱི་བྱ་བ་ཆད་ལ་ཆ་མཆོན་ན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་མིན་ནའང་སྐད་ཡིག་དེའི་རིན་ཐང་དང་། སྐད་
ཡིག་འདིའི་ནང་དུ་དེང་བར་ཉར་ཆགས་བྱས་པའི་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་གྲ་གྲ་མ་ཉམས་པར་བཟོད་
བྱབ་པའི་བྱད་ཆོས་ལ་གདེང་འཛེག་དང་གྲས་བཅི་ཞུ་མི་དུས་ནས་དུས་སུ་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དངོས་ནས་ར་སྦྱོད་བྱབ་པ་ཡིན། ལྟག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་བཀོལ་སྦྱོད་
བདེ་ལ་ཤིན་དུ་ནས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་སོགས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་བྱད་ཆོས་སྡེ་མང་ལྡན་ཡོད་
ལྟམས། བོད་མིའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མདུན་ལམ་ཡང་སྐད་ཡིག་དེ་ལས་ཆོད་དཔག་བྱེད་བྱབ་པ་
ཡིན་ལ། ཚོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྟོན་ཤིང་ལྟ་བུའི་སྐད་ཡིག་ལ་བདག་གཅེས་དང་། ཡང་ནས་
ཡང་དུ་བཀོལ་སྦྱོད་སོགས་མདོར་ན་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་བྱོད་དུ་ཇེ་ཙམ་བཀོལ་སྦྱོད་གཏོང་བྱབ་པ་
དེ་ཙམ་གྱིས་བོད་མིའི་ཚོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་བྱབ་ཇེས་ཡིན་ལ། བོད་མིའི་སྐད་
ཡིག་ལ་གོམས་འདྲིས་སུ་སོང་ནས་བོད་རང་གི་ཚོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་བྱབ་ན་
སྟོགས་གང་ནས་དགེ་ཕན་ཆེ་བར་མཐོང་། དེ་ལས་ཐོག་ཏེ་སྐད་ཡིག་ལ་སྦྱངས་གོམས་གཏན་ནས་
མེད་ཅིང་ཐ་ན་ཀ་མད་སུམ་ཅུ་དང་སྟོན་འཇུག་དང་ཇེས་འཇུག་གི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ཡང་མི་ཤེས་
པར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་མི་རིགས་དེའི་ཚོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཉམས་ཆོད་བྱེད་པ་ནི་ལག་ལྟུམ་བྱག་
འཛེགས་ལྟ་བུ་མཐོང་། དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་འོག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་དུ་བྲིས་པའི་རིག་
གནས་ཤིག་དང་གདོང་བྱག་དུས་ཅི་ཤོད་འདི་ཤོད་མེད་པའི་ས་མཆོམས་ཤིག་དུ་རྒྱུད་འགྲོ་བ་ནི་

ཆེས་མངོན་གསལ་ཞིག་ཡིན། དེས་ན། ཅ་བ་བསྐྱར་ནས་ཡལ་ག་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
 སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སྡོ་འབྲེད་རྒྱས་པའི་ཕྱེ་མིག་ལྟ་བུའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཆེས་མཐོ་བའི་རིན་ཐང་
 འཛིག་དགོས་པ་དང་སྐད་ཡིག་ལ་སྤྲོད་པའི་བསམ་སྒྲིལ་པ་དོར་ནས་དེ་ལ་དགའ་སྤང་
 དང་། དེའི་གྲུབ་འབྲས་སུ་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་ལྡན་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ནི་སྤྲུགས་རྒྱུ་རིང་
 བའི་མདུན་ལམ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཡ་ཤེད་ཆེན་སྒྲིལ་པ་གང་གིས། བོད་ཡིག་བྲིད་ན་མདུན་ལམ་
 མེད་ཟེར་བ་དེ་མདུན་ལམ་ཡོད་པར་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། བོད་ཡིག་བསྐྱབ་ན་ཟེར་མེད་ཟེར་
 བ་དེ་ཟེར་ཡོད་པར་བསྐྱར་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ད་ཆ་དང་རང་ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་ཡོད་
 ལག་ཡོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེ་བའི་བཀའ་སློབ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

༡༥ སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་བཀོལ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱར་ཐབས།

རིག་གནས་ཁྱིམ་རྒྱུན་འཛིན་དང་བཀོལ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་དགོས་རྒྱུ་ནི་ཅང་ཤེས་
 ཀྱི་དཔེས་རྩལ་དོམ་བྱེད་པའི་ཐང་ཆེན་ཞིག་དང་འདྲ་ལ་ཁོར་ཡུག་མེད་ན་སྲོལ་རྒྱན་ནི་སྲོལ་རྒྱན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཅུ་མ་ལས་དེའི་མདུན་ལམ་ལ་རེ་བ་བྱ་ཐབས་མེད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་
 རྒྱན་འཛིན་དང་བཀོལ་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱར་རྒྱུ་ནི་གཞུང་དང་བྱིས་ཆང་མི་སྡེར་བཅས་
 ཀྱི་ལས་འགན་ཡིན་ལ། གཞུང་ཞིག་ལ་མཆོད་ན། མི་རིགས་ཁྱིམ་དང་དེའི་ལེགས་བྱང་དུ་གྱུར་
 པའི་རིག་གཞུང་དག་སྤང་སྤྲོད་བྱེད་པའི་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། དེས་པར་དུ་ཐབས་ལམ་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སློ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མི་མང་རྣམས་ལ་རང་གི་པ་མེས་ཀྱི་དུས་ནས་དར་བྱུང་ཆེ་བའི་
 སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དག་ལ་འོངས་སྤྲོད་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱར་ཐབས་བྱེད་དགོས། ཡ་མོན་པོ་
 གང་ཉིད་བཅོན་ཤོད་པ་དུ་ཕེབས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མའི་སྤྲུགས་པེ་ཡང་དེ་ལས་མ་འདས་པ་
 ཉི་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་འཛིན་དམ་པ་ནི་ཏ་རུ་དང་ཐོག་མར་མཇལ་འཕྲད་ཀྱིས་བཀའ་མོལ་དེ་ལས་ར་
 སྤྲོད་སྤྲུབ་པ་ཡིན་ལ། སྤྲུགས་པེ་དེ་ནི་ཆེས་སྤྲུགས་རྒྱུ་རིང་ལ་དོན་སྤྲོད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་
 པ་རེད། བོད་ནང་གི་གནས་སྤངས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་དེ་སྤྲུག་དེ་ཞན་རེད་ལ། བོད་པའི་རིག་
 གཞུང་སྤང་སྤྲོད་དང་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་སྤོན་ཆད་བསྐྱར་མེད་
 ལ་མ་འོངས་པར་ཡང་གཏན་ནས་བསྐྱར་མི་སྤྱིད། དེ་ལས་ཐོག་དེ་སྤྲུགས་གང་ས་ནས་རྩ་མེད་རྒྱས་
 མེད་བཟོ་ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་ཟུར་བཞུས་ལེབ་མཐོང་ལྟ་བུར་སྤང་། ཡིན་ཡང་བོད་ནང་གི་

བོད་མི་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་སློ་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་གྱིས་
ཞུས་པ་མེད་པའི་སློ་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་གསོན་ཉམས་ད་དུང་ཡང་འཆོ་
ཞིང་བཞུགས་ཡོད། དེས་ན། རེ་ཆོ་རང་དབང་ལུང་པར་གནས་པ་ཆོ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ལས་འགན་
འཕར་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་རིག་གཞུང་རྒྱུ་འཛིན་དང་སྤང་སྟོབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་ཐབས་ལ་དུས་
ནས་དུས་སུ་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་གནང་རྒྱུ་དེ་རེད། བཅན་བྱོལ་གཞུང་གིས་གནང་དགོས་ངེས་
ཞིག་དང་གནང་མི་བྱུང་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་སེམས། དེ་ཡང་འདས་པའི་ལོ་གསུམ་ནང་
དཔེ་སྟོན་སློབ་གྲུ་ཞིག་ཆེད་འཇུགས་ཀྱིས་ལམ་ཁ་གསར་པ་ཞིག་གསར་བཏོད་གནང་བྱུང་བ་ནི་ཆེས་
ཡུགས་རྒྱུ་རིང་པའི་དགོངས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཞུ་བཞིན་ཡོད་ལ། སྟོན་མར་ཡཔུ་ཆེན་
རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་བོད་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དྲུས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་རང་
ཡིན་པ་ནི་ཁོར་གི་མཛད་ཀྱིས་ལས་ཉོགས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡིན་ནའང་དཔེ་སྟོན་སློབ་གྲུ་ཅམ་
ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུ་རིག་གནས་རྒྱུ་འཛིན་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་དཔེ་མཚན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་
ལས་རིག་གཞུང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་མཚན་ན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་སོང་། རང་
རེའི་བཅན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སློབ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཉམས་ལེན་གྱི་སའི་ཁོར་ཡུག་ཡོད་བཟུང་
པ་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ས་ནས་འབྲས་སྟོ་ཆང་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཐུགས་འཁྲར་བཞེས་དགོས་
པ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དྲུས་ལ་ཡང་བསྐྱོར་བསྐྱར་བསྐྱོར་གྱིས་བགྱི་ཆེད་དང་ཉམས་
ཞིབ་གནང་དགོས་པ་ནི་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་སེམས། རྒྱུད་རིམ་དེ་ལྟ་
བུའི་ཁྲོད་དུ་རེ་ཆོའི་མི་མང་ཆོས་ཀྱང་ཕྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱོད་གི་དགོངས་པ་དོན་
དུ་འཁྲོལ་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་འབད་དགོས་པ་ནི་ཞིན་ཏུ་ནས་གལ་ཆེར་མཐོང་ངོ་། །

དེ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཡགོང་ས་མཚན་གིས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་རྒྱུ་འཛིན་
དང་སྤང་སྟོབས། རིག་གཞུང་དེའི་རིན་ཐང་ལ་དཔག་པའི་ཕེད་སྟོད་ཡོད་པ་ཞིག་གྱེད་དགོས་པའི་
དགོངས་པ་བཞེས་གནང་མཛད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་རང་གཞུང་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་སློབ་རྒྱུ་རིག་གནས་
ཉམས་ལེན་གྱི་སའི་ཚོགས་པ་ཁག་ནས་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་གསར་བཏོད་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁག་གི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་ཆོས། རིན་ཐང་། རིག་པའི་
རྒྱུ་རྒྱུ་ངས་སོགས་རང་གཞན་གཉིས་ལ་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་གིས་བེད་སྟོད་ཡོད་པ་ཞིག་གྱེད་དགོས་

པའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་དང་མེད་ནམ་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཐོན་ཐུབ་པའི་རིག་གཞུང་རྒྱན་
 འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཤིག་ཡིན། གང་ལགས་ཞེ་ན། ཇི་ཙམ་གྱིས་རིག་གཞུང་ཞིག་ཤེད་སྡོད་ཐུབ་
 པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རིག་གཞུང་དེར་ཞིབ་འཇུག་དང་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་མང་དུ་ཡོང་ངེས་ཡིན། དཔེར་
 ན། བཟོ་གྲུའི་ནང་གི་དངོས་པོ་ག་གེ་མོ་ཞིག་སྤྲུལ་ཀ་ཅི་འདྲ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུང་དུ་དངོས་སུ་མཐོང་
 རྒྱ་མེད་ན་དེ་ལ་ཆ་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཆེས་དཀོན་པ་ལྟ་བུ་རེད། མ་ཟད་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལ་ཆ་
 བཞག་ན་སྒྲོ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར་ལོ་ངོ་མང་པོའི་སྡོན་ནས་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་ས་གཞིས་
 ཞེ་གཡའི་ནང་དུ་དར་བྱབ་གང་ཙམ་བྱུང་ཡོད་ན་འང་ད་ལྟ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱབ་ཆད་དང་གདེང་འཛིན་
 ཐོབ་བསམ་པ་སྤྲུལ་གྱང་སྒྲོ་ཡུལ་ལ་འཁོར་མེད་སྟེ། ཡིན་ན་འང་། རིག་གཞུང་རང་གི་རིན་
 ཐང་དང་ལ་མགོན་པོ་གང་གི་མཁྱེན་བརྩེའི་རྒྱས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ཆ་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རིན་
 ཐང་ནི་འཛམ་གླིང་ཡངས་པོར་ས་བྱབ་དོ་བྱབ་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། རྒྱག་པར་དུ་ཆོན་རིག་པ་དང་
 རང་ཆོས་དཔེར་བཟོ་སྒྲིང་གནང་བ་སོགས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་ནང་ཆོས་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་དོ་སྣང་གནང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་
 དང་དེ་དང་སྤྱིགས་མཚུངས་རིག་གནས་གཞན་ཆོར་ཡང་རིམ་པས་འཛམ་གླིང་མི་མང་གིས་གདེང་
 འཛིན་ཐོབ་པའི་ཇིང་ཆ་ཞིག་བསྐྱར་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་གཡུ་ཆེ་བར་མཐོང་། དེ་དང་འདྲ་བར་བྱིས་
 ཆང་ཞིག་གམ་སྒོ་བ་གྲ་གང་ཡིན་རུང་གིས་བུ་ཕུག་ཆོར་སྒོ་བ་སྒྱུར་སྒྱེད་ཐུབ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཚུལ་
 མཐུན་གྱི་སྒོ་བ་གསོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འཆར་བཞིན་པའི་ན་གཞིན་ཆོའི་རྒྱུད་ལ་རང་རང་གི་དགའ་
 རྒྱུགས་དང་དགོས་དམིགས་ལ་གཞིགས་པའི་སྲ་བརྟན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་རྒྱན་འཇགས་ཡོང་
 བ་བྱེད་དགོས་ལ་ཁོང་ཆོའི་མོས་པ་དང་། འཛིན་ཐང་། སྒོ་རིག་སོགས་ལ་དཔགས་པའི་མི་ཆོའི་
 འགྲོ་ལམ་ཞིག་གདམས་གསེས་ཡོད་པ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། མདུན་ལམ་དེ་དག་དོན་འབྱེད་ལ་ཡོང་
 བར་སྤྱིགས་གང་ས་ནས་རྒྱས་པ་འདོན་དགོས་པ་ནི་སྒོ་བ་གསོ་སྒྱུར་མཁན་གྱིས་གཡོལ་ཐབས་བལ་
 བའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན། དེ་འདྲའི་སྒོ་བ་གསོ་ཞིག་གི་འོག་བུ་ཕུག་ག་གེ་མོ་ཞིག་སྲོལ་རྒྱན་རིག་
 གནས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་འདོད་པ་ཡོད་ན་ཕ་མ་དང་དགེ་ཆུན་ཆོས་ཁོང་ཆོར་སེམས་ཤུགས་འཕར་
 མ་ཞིག་སྒྱུར་དགོས་པ་ལས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཕུགས་མདུན་མེད་པའི་སྒོ་བ་གསོ་སྤེལ་ན་ཁོང་
 ཆོངས་པར་དུ་འགྲོ་འདོད་པའི་གནས་ཤིག་ལ་སྤེལ་བར་ཉུང་ཉུང་ཡིན་པ་གསལ་བོ་རེད། དེ་འདྲའི་

གནས་སྤངས་ཐོག་ལ་མ་དང་དགེ་ཆན་ཆོས་ཐ་ན་རང་གི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་བྱེད་སློབ་ཞིག་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པ་བྱུང་ཡང་དེ་ལ་འགྲོད་པ་མེད་པའི་ལྷ་བཞིག་འཛིན་བྱུང་བ་འགྱུར་ལོ་འགའ་གསུང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལ་པོའི་ཁྲིད་དུ་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཞེན་པ་ཆེ་བའི་མི་རབས་གསུང་པ་གང་མང་ཞིག་སྤྱིད་སྤྱིད་བྱུང་བ་རྒྱུ་ཡིན་པར་ངས་ཆོག་སྒྲོམ་བྱེད་བྱུང་། མ་ཟད་ལ་མ་དང་དགེ་ཆན་རང་ཉིད་ཡིན་ནའང་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་རྒྱུས་མང་འཕྲོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་ཐོག་ཡར་བཅུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཞིག་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པ་ང་ཚོའི་སྤྱིང་བས་གྲུབ་བྱུང་།

མདོར་ན། ཡོད་ཆད་མི་སྤེལ་བཞིག་ལ་བྱུག་ཡོད་དུས་བོད་མི་སྤྱི་བོ་གནམ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ངས་པ་རྟེན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱ་ཆེ་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་དང་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་གལ་ཆེན་ཡིན་ལ་མི་རིགས་དེའི་ཆབ་སྲིད་དང་འཛམ་སྐྱིང་ཀྱི་ལ་པོའི་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱིས་ང་ཚོར་སྤྱད་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཡིན། ༡༥ འཆར་བཞིན་པའི་གཞོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐོག་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་དང་ལས་འགན།

སྐབས་འདི་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དོ་སྣང་བྱེད་དུས་འཆར་བཞིན་པའི་ན་གཞོན་ཚོའི་ཁྲིད་དུ་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་འཛིན་པའི་ལྷ་བ་གྲུ་ཡངས་མེད་པའི་ནམ་པ་མངོན་ཞིང་། ཐན་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཆོས་ལུགས་སྤངས་དད་ཅམ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཡང་བྱུང་ཡོད། སྤྱོད་གས་གཅིག་ནས་བསམས་ན། དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་དབང་བཅན་པས་ཁོང་ཚོ་ལ་ལན་པ་མེད་པ་ལྷ་བྱུར་སྤྱང་ཡང་སྤྱོད་གས་གཞན་ནས་བབད་ན་ཁོང་ཚོས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་རིན་ཐང་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་རྒྱུས་ལྡན་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་རྒྱ་ཆེན་གཅིག་ཀྱང་འགྲོ་བྱོན་དུ་མ་བཏང་བར་ཆོག་ཅམ་གྱིས་བསྒྲོམས་རྒྱག་པ་ནི་དམ་པ་ཆེ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ན་གཞོན་ཚོས་འཆར་གཞི་དང་ལྷན་པའི་སློབ་སྤྱོད་དུས་ཚོད་ཡོད་ཆད་ལ་བྱུང་བ་དཔེ་དེ་བ་བལྟ་སྟོག་དེ་མིན་མཁས་པ་ཚོའི་མདུན་ནས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་རྒྱུས་མང་འཕྲོད་དགོས་པ་དང་། དེ་དང་སྤྱོད་གས་མཆུངས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་མོས་པ་དང་གོམས་འདྲིས་ཡོད་མཁན་ཚོས་ཀྱང་བག་འཁུམས་སུ་མི་གནས་པར་རིག་གཞུང་ཁོ་ནའི་ཐོག་དུ་རྒྱ་སྤྱོད་ཐབས་དང་བགྲོ་སྤྱོད་། ཅམ་ཡིག་འགན་བསྟར་། དཔེ་དེ་བ་འབྲི་རྒྱ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལ་པོར་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་

ཐུབ་ན་ང་ཚོ་སློབས་ས་ཞིག་དུ་སློབས་ངེས་ཡིན། རྒྱ་ག་པར་ང་དང་ང་འདྲ་བའི་བོད་རིགས་སློབ་
ཡུག་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་བོད་ནང་དུ་རྒྱུ་ཞིད་རྩལ་ཇི་ཙམ་དབང་བཅན་ཡང་དེ་ཙམ་སློ་
སློབས་ཆེ་བའི་བོད་མི་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་“རང་གྲོལ་
སྐད་ཡིག་སྲུང་སྦྱོབ་ཚོགས་པ་དང་ཡུམ་སྐད་སྲུང་སྦྱོབ་ཚོགས་པ་སོགས་”རིག་གཞུང་སྲུང་སྦྱོབ་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་ལ་ང་ཚོས་བསྐྱེད་པ་བཞིན་བྱེད་དགོས་ལ་མིག་དཔེ་བཞུགས་ཏེ་གོམ་པ་མདུན་
སྒྲིད་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེར་མཐོང་། གང་ལྟར་ང་ཚོས་རང་དབང་ལུང་པར་རང་དབང་གི་ཐོག་ནས་རིག་
གཞུང་རྒྱན་འཛིན་གྱི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ནི་གཤམ་ལྟ་མེད་པའི་ང་ཚོའི་ལས་འགན་
ཡིན་ལ་གཞིས་ལུས་སྤུན་ཟླ་ཚམས་ཀྱི་ཐུགས་རེ་ཡང་ཡིན།

མཇུག་བསྟུའི་གཏམ།

པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་རང་རེའི་
མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་བསམ་སློབ་དང་། དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གཞལ་
དུ་མེད་པ་ཞིག་བསྐྱེད་ཡོད་པས་ང་ཚོ་བོད་རིགས་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་མི་རིགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་གནང་བ་བཞིན་བོད་མི་ཡོངས་
ལ་འདུ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པ་གལ་ཆེར་མཐོང་ལགས།

མཆམས་འདིར་ངེས་པར་དུ་བཞིན་དགོས་པ་ཞིག་ལ་རྩོམ་ཡིག་འདི་ནི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ལ་ཆེད་སྦྱངས་མཁས་པ་ཞིག་གིས་སྟེལ་བ་མིན་ལ། རྩོམ་ཡིག་འབྲི་སྦྱང་ལ་ཉམས་སྦྱང་དང་གོམས་
འདྲིས་སུ་སོང་བ་ཞིག་གིས་ཀྱང་མིན་པར་བཅན་གྱི་ལ་ནང་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ལ་གོ་སྐབས་ཐོབ་
པའི་མཐོ་སློབ་སློབ་མ་ཞིག་གིས་རང་གི་སྦྱོང་བ་བཞིན་པའི་ཟིན་ཐོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བྱིས་རྩོམ་འདི་
ལ་རྩོམ་ཡིག་ཞིག་ལ་དགོས་ངེས་པའི་ཆ་རྒྱུན་གང་མང་ཞིག་མི་ཇུན་པ་ངེས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་ཡོན་
ཅན་དང་ཉམས་སྦྱང་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་ཁ་སྒྲོལ་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་སྟོན་གནང་
སྦྱོང་ཡོང་བ་ལ་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་འདོད་ལྟར་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

འགན་འཁུར་མཁུ་ཞིང་བཞུད་ལམ་རིང་བའི་སྐད་ཡིག

པ) པ་སངས་ཀྱི་ལ་མཚན།

ལེ་ཆན་དང་པོ། སྐད་ཡིག་སྒྲུ་ཙལ་གྱི་བདེན་ལ།

གཅིག་ སྐད་ཡིག་གི་ལས་ཀན་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་ཡིན་པ།

མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ཙམ་སྐད་ཡིག་ཡིན་ལ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཙམ་ཆ་ལྟ་བུ་པ་ཡིན་པས་
དཔེར་ན་བ་ཆ་བས་དེ་རྒྱ་མཚོའི་དར་ཙམ་པ་ལྟ་བུ་རེད། མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ནི་
མི་རིགས་དེའི་སློབ་ཙམ་དང་། རིག་གཞུང་། སྤྱི་ཆོགས་འཛོལ་བཅས་བདེ་སྤྱད་མཉམ་སྦྲུང་དང་།
ཤི་གསོན་མཉམ་གནས་ཡིན། བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་འང་རོ་བོའི་ཆ་ནས་འབྲས་སྒྲོ་ཆང་བ། བཀོ་ལ་
སྦྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྲུལ་བའི་བ། ད་དུང་ཆད་ཅན་ཡིག་གས་སུ་ཚུད་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་མང་། དེ་
ཡང་རྒྱ་ཆོས་བཅད་སྦྱོད་ཀྱི་ལུས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་དང་བོ་ཉིད་ནས་སྒྲུ་སྦྱོར་ཡི་གེ་ཡིན་
པས། ཐོག་མར་བཟོ་དུས་སུ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་གདངས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་ནན་མོར་བྱས་
མཐར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུ་སྦྱོར་ཡི་གེ་གསར་དུ་བཟོས་པ་ཡིན་སྤྲུལ།
མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ལ་མ་བཞེན་པའི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་མི་སྤྱད་པས་ཡི་གེའི་ཕྱི་མོན་སྐད་
ཡིན། སྤྱིར་ཡི་གེའི་ཕྱེད་ལས་ནི་<<མཁུ་ཞིང་འཇུག་>>ལས། དངོས་སུ་བརྗོད་འདོད་མི་སྟོན་
ཅིང་། །བརྗོད་པ་ཀུན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡི་གས་ནི་ཤེས་བྱ་མཐའ་
དག་གི་ཙམ་བའམ་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། སྐད་ཀྱི་ཆ་བཤེད་རྒྱ་དེ་འང་སྟོས་ཅི། གལ་ཏེ་མི་རིགས་ཤིག་
གི་ཡི་གས་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཀྱི་ཆ་བཤེད་མ་བྱུང་ན་ཡི་གེ་དེའི་རྒྱས་པ་ཤོར་བ་ཡིན་པའི་གནད་
ཀ་འདི་འང་ཤེས་དགོས་སོ། །

གཉིས། སྐད་ཡིག་གི་ལས་ཀན་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་བཤེད་པ།

ལར་ཡི་གེའི་རོ་བོ་འཛིན་ཆུ་ལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་། ཡི་གེ་ཟེར་བའི་མིང་ཆོག་གཉིས་
ཀྱི་ཙམ་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་ལ་དངོས་འཛིན་བྱེད་པ་དང་། སྐད་ཀྱི་སྒྲུ་གདངས་མཚོན་
བྱེད་ཀྱི་རི་མོ་དེར་ཡིག་གཟུགས་ཟེར་བ་ལས་ཡི་གེ་རོ་མ་མེན། ཡི་གེ་ནི་སྐད་ཀྱི་ཆ་བཤེད་པ་མཚོན་བྱེད་

དང་། ཡིག་གཟུགས་ནི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་མཆོན་པར་བྱེད་ཀྱི་དེ་རང་ཡིན། ཡི་གེ་དང་ཡིག་གཟུགས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་མོད། གོམས་གཤིས་སུ་ཡལ་མོ་ཆེས་ཡི་གེ་ཟེར་བའི་མིང་ན་བར་ཐོས་མ་ཐག་དུ་ཤོག་བུའི་སྤྱི་བུ་བྱིས་པའི་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་གདངས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་དེར་གོ་བ་ལེན་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཡི་གེའི་གཟུགས་ལས་ཡི་གེ་མིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཡི་གེའི་གཟུགས་འདི་ཡི་གེ་མ་ཡིན་ན། ཅི་ཤོག་བུའི་ཐོག་དུ་ཡོད་པའི་ཡི་གེའི་རིམ་དེར་ཡི་གེ་ཟེར་དོན་ཅི་ཡིན་སྟེ། ཡི་གེ་ཟེར་བའི་སྐད་ཆའི་ཆབ་བྱེད་མཁའ་དང་། སྐད་ཆ་ནི་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་ཆོད་ཆབ་བྱེད་མཁའ་ཡིན་སྟེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤོག་བུའི་ཐོག་དུ་བྱིས་པའི་ཡི་གེ་དེས་སྐད་ཆའི་ཆབ་བྱེད་ཐུབ་མིན་ནི་གཞན་དག་གིས་སྒྲིག་ཐུབ་མིན་ལ་སྟོས་པ་ཡིན་པས་སོ། དེར་བརྟེན། ཡི་གེ་འབྲི་སྐབས་སུ་སྒྲིག་ཐུབ་པའི་སྟོབས་པ་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ། ཡིག་གཟུགས་ཅི་ལེགས་འབྲི་རྒྱུར་བཅོན་དགོས། སྤྱིར་ཡིག་གཟུགས་ནི་སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ན། རིམ་ཡི་སྒྲ་ཙམ་དུ་གཏོགས་པས། སྒྲ་ཙམ་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ལྡན་ཞིང་སྒྲིག་པ་པོ་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཡིད་འཕྲོག་ནུས་པ་ཞིག་དགོས།

འགྲོ་བ་མིའི་ཆོ་སློག་ནི་ཆེས་ཙམ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཏང་། ང་ཆོའི་ཆོ་སློག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་གཏིང་ཟབ་བྱས་ཆོ། ཆེས་ཙམ་ཆེ་ཤོས་ནི་སྐད་ཡིག་གི་ཆོ་སློག་ཡིན་ཟེར་ཆོག གང་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་སློག་ནི་སྐད་ཡིག་ལས་གྲུབ་པ་ལྟེ། སྐད་ཡིག་རེ་རེ་བཞིན་དང་རིག་གནས་རེ་རེ་བཞིན་གཅིག་ཐོག་གཅིག་བརྟེན་གྱིས་བྱས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཡིན། སྐད་ཡིག་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་པོ་མཆོན་བྱེད་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན། བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན། དཔལ་འབྱོར། ཆོན་རིག་ལག་ཙམ་སོགས་འཛིན་པའི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་གི་སྒྲ་སློག་གསོན་པོ་དུས་ཇི་ཅམ་གནས་མིན། མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དུས་དེ་ཅམ་གནས་མིན་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་སོ། །

གསུམ། སྐད་ཡིག་གི་ལས་ཀ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་འཆོལ་སྟེག་ཡིན་པ།

དུས་རབས་བདུན་པའི་དཀྱིལ་དུ་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅོན་སྐམ་པོའི་དུས་སྐབས་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་འདི། སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་སློང་ཁྲི་ལྷག་ལས་དུ་བཅོས་པ་ནས་བཟུང་། ད་བར་དུ་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་ཅམ་སོང་བེན་ནའང་། དེའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་བད་དང་ཡིག་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ཆེས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་ངོ་བོར་འཕྲོ་འགྱུར་སོང་མེད་པས། དཔེར་ན། ཡིག་སྐད་དུ་བྱིས་པའི་སྟེགས་བམ་

གང་ཡང་རུང་བཞིག་སྟོང་མངའ་རིས་ནས་སྟོང་མངའ་ཁུངས་ལ་དུ་སྟེར་བ་ཡིན་ན། ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་དོན་དོགས་ཤིང་གོ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་། དེར་གི་ག་གེ་མོ་འགའ་ཞིག་གིས་དབུས་ཀྱི་ཕལ་སྟོང་དང་། ལ་དྲགས་ཀྱི་ཕལ་སྟོང་སོགས་ལུང་པ་ག་ཤེད་ཀྱི་ཕལ་སྟོང་ག་གེ་མོ་མང་པོ་ཞིག་སྟོང་བ་གང་དུན་གྱིས་དེ་བ་ཏུ་སྟེང་བ་འདི་རིགས་ཀྱི་ལ་དར་སྟོང་ཆེར་བསྐྱེད་སྲིད་ན་ཡུལ་ལུང་ཕལ་སྟོང་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་སྟོང་དང་ཡིག་སྟོང་ཡང་སེལ་བྱར་སྲིད་སྟེ། དུས་ནམ་ཞིག་གི་ཆེ་ན་སྟོང་དང་ཡི་གེ་གོ་བརྟེན་མི་འཕྲད་པ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་ལ། དེ་ནས་མཐར་ཐོད་མི་རིགས་དང་ཀྱུ་ཁུངས་དུམ་བུར་ཆགས་པའི་རྒྱུ་རྩུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ་བས། སྟོང་པ་འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་བག་ཡོད་དང་དོགས་ཟོན་དགོས། དེ་བས་ཡུལ་སྟོང་དང་ཡིག་སྟོང་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས་སུ་ལས་དོན་ག་གེ་མོ་ཞིག་བསྐྱབ་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་ཡོང་ཅམ་ཞིག་འགྲོ་སྟེ་མ་མོ། །

ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། ལུང་པ་ག་ཤེད་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་ཡན་གར་བ་ཁ་ཤས་བོད་ཀྱི་བར་སྟོང་དང་མཐུན་གྱི་མེད་པས། བོད་ཀྱི་བར་སྟོང་གསར་པ་བཟོ་དགོས་ཟེར་བཞི་ཟུ་ཅོར་དུ་སྦྱོར་བར་སེམས་སོ། ། ཡང་དགེ་མཚན་གཞན་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། སྟོང་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཅ་བ་ཡིན་ཅིང་། བོད་ཀྱི་སྟོང་ཡིག་ནི་བོད་མི་རིགས་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་བ་ཡོད་པས་ཁྱད་ཆོར་ལོས་ཡིན། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ནང་དོན་རིག་པ་སོགས་ཆོད་ལྡན་དང་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་འགོད་བྱེད་ཀྱི་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བར་དྲགས་ཡིན་པར་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་དཔལ་ཡོན་ལའང་ལེགས་སྒྲིས་ཆེན་པོ་སྤུལ་ཡོད།

དེར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་སྟོང་ཡིག་རྒྱུད་འཛིན་དང་བཀོལ་སྤྱོད་བརྒྱུད་དེ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བར་བར་སྟོང་རིག་པ། མི་རིགས་རིག་པ། ཅོ་མ་རིག་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ། བོད་ཀྱི་སྟོང་ཡིག་སྟོང་གསོ། ཤེས་ཡོན་སོགས་སྤྱད་སྟོང་བཤད་རྒྱུ་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་འང་ཉག་ཉག་དུས་ལ་སྟེབས་ཡོད།

དེ་མིན་གཤམ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཆུབ་སྟོན་གྱིས་ད་དུང་མཐུད་དུ་གཞི་དུ་འཆོ་ཞོལ་བཞིན་ཡོད་སྟབས། གལ་ཏེ་དུས་ཐོག་ཏུ་དུག་རྒྱས་དེ་སེལ་ཐབས་མ་བྱས་ན་མི་མང་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀར་གཞི་དུ་སྟོན་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་ངེས།

བཞི། སྟོང་ཡིག་གི་ལས་ཀ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཡིན་པ།

སྟོང་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚན་ན། མི་རིགས་དེའི་དན་དྲགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཅ་

བཡིན་ཅིང་། སློབ་སྦྱང་བྱ་རྒྱུ་དང་། བཀོལ་སྦྱོང་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ནི། ཕྱི་སྤྱིང་
མཁས་པ་མང་པོས་ཡི་གེའི་ཆེ་སློག་ནི་བཀོལ་སྦྱོང་ཡིན་ཞེས་སློམ་ཆོག་བཞག་པ་དང་། བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་མ་རྒྱ་མཚན་གྱིས། “ཤེས་བྱ་ནི་ནམ་ཡང་འཆི་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟར་སྦྱང་དགོས་ལ། འཆོ་
བཞི་སང་ཉིན་ཤི་དགོས་པ་ནང་བཞིན་བསྐྱེད་དགོས།” ཞེས་དང་། ལྷ་ཞབས་ཏེ་ཤུའུ་ལའོ་ཀ་
ཡིན་གྱིས། “སློབ་སྦྱང་བྱ་རྒྱུའི་ཐད་ཅོད་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། མཐོང་བོས་ཆེར་གཏང་
དགོས་པ་དང་། དཔེ་དེ་བ་མང་ཙམ་བཟླག་དགོས་པ། ཆོད་ལྟ་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་
སོ་ ་” ཞེས་དང་། པཌ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། “བོད་དགོས་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབས།
བོད་དགོས་ན་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་སློབས། དེའི་སྤྱོད་སྲུ་ཐེ་ཆོམ་སྲུ་ཙམ་ཡང་ཡོད་མི་རུང་།” ཞེས་
དང་། དེ་བཞིན་མཁན་ཆེན་འཇིགས་མེད་ཡུན་ཆོགས་ཀྱིས། “བོད་རིགས་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དག་མ་ཞིག་ངེས་པར་ཤེས་དགོས། ཤེས་པ་དེ་སྦྱོང་དགོས། གལ་ཏེ་བོད་རང་
གིས་ཆས་ཀྱང་མི་བྱེད། སྐད་ཡིག་དག་ཀྱང་མི་སྦྱོང་ན་དེའི་ཆེ་བོད་ཅེས་པའི་མིང་བོར་ཆར་བ་
རེད།” ཅས་གསུངས་པ་ལྟར། སྐད་ཡིག་རྒྱན་འཛིན་དང་བཀོལ་སྦྱོང་གི་སློ་མོ་ཡངས་པོར་
དབྱེ་སྟེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཅེས་ནོར་བདག་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་འགན་ནི་བོད་མི་རིགས་ཡོད་དོ་ཅོག་
ལ་བདོག་པ་ཞིག་མིན་ནམ།

སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོ་སློག་ཡིན། སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་གནས་ཡིན། སྐད་
ཡིག་ནི་མི་གཤིས་ཀྱི་སྒྲར་གསོ་ཡིན། སྐད་ཡིག་ནི་རིག་གཞུང་གི་དོན་བདག་ཡིན། སྐད་ཡིག་ནི་
མི་རིགས་ཤིག་གི་ཁག་ཐེག་ཡིན། སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་རིགས་རུས་ཀྱི་མང་གཞི་ཡིན།
གངས་རི་ཤེལ་དཀར་ར་འབྲེལ་བའི། །གངས་ཅན་སྐད་ཡིག་བདུད་ཅིའི་བཅུད། །གངས་ལྗོངས་
མཐའ་དབུས་ཀྱན་རྒྱ་འབེབ། །གངས་རིའི་རྒྱན་གྱི་ཨེ་མ་མཆར། །
ཞེས་པ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

ལེ་ཆོན་གཉིས་པ། སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སྦྱེད་ཆོལ།

གཅིག འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་དང་། མི་རིགས་ཁག་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་དབར་ཁྱད་
པར་དང་། དེ་ལས་མི་ཡི་འགྲོ་བ་ཡོད་དོ་ཅོག་སྤྱོད་སྲུ་ལས་བྱེ་བྲག་རྒྱ་དབྱེ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། དོན་
གི་ནམ་དཔྱོད་ཀྱི་སློ་བྱོས་དང་། ལུལ་གྱི་སྤྱོ་རིས་འབྱེད་པའི་ངག་གི་ནམ་རིག་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཅལ་

ལ་བཞེན་ནས་འགྲོ་བ་མི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ། ཀུན་སྦྱོང་དང་། ལྷ་གྲུབ། རིག་གནས་སོགས་མི་རྣམས་པན་ཚུན་བསམ་སྒོ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྐད་བཅའ་མཆ་བཞི། མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བྱ་མེན་གྱི་རིག་གཞུང་རྣམས་ཡིན། དེར་བཞེན། གསར་སྐྱུན། ལེགས་བཅས། གོང་འཕེལ། རིག་གནས་ཕྱག་པོ་འདི་དག་བཞུད་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དབྱེ་བའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཚོགས་སོགས་ཆེད་ཡོད། རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན་ཞིང་། མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚེས་མཚོན་པའི་གཅེས་ནོར་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། མི་རིགས་ཆག་འཛིག་དང་འཕྲོ་འགྱུར་ཡང་རིག་གཞུང་གི་ཆག་འཛིག་དང་འཕྲོ་འགྱུར་ལ་རག་ལས་སོ། །

གཉིས། མི་རིགས་ཟེར་བ་ནི་བྱ་དངོས་ཡོད་དོ་ཅིག་དང་འབྲ་བར་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ཐམས་མེད་པར་ཆགས་པ་ཡིན་པ་ལས་འཛིག་ཞེན་མ་སྒོངས་ཀྱི་བར་དུ་འཚོ་གནས་མིན། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་མར་བྱུང་དུས་ནས་གྲུབ་ཀྱང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་འགྲོ་བར་རིགས་རྒྱད་མེད། དུས་ཤུས་ཅ་ན་མ་རྒྱུད་རིགས་རྒྱུད་དང་། པ་རྒྱུད་རིགས་རྒྱུད་བཅས་ཚོ་ཁག་རིམ་བཞིན་འགྱུར་ཆོག་དང་། འཕྲོ་འགྱུར་། འཕེལ་རྒྱས་སོང་བར་བརྒྱུད་མི་རིགས་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་ཞིང་། མི་རིགས་སུ་གྱུར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་འདྲུང་། ཐོན་སྐྱེད་དང་། འཕྲོ་འགྱུར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་ངེས་ཅན་ཞིག་གིས་མི་རིགས་སོ་སོའི་དབར་སྒོ་བས་བྱགས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐེབས་རྒྱུར་བཞེན། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་བཅས་འཕྲོ་འགྱུར་གྱི་རྒྱུད་རིམ་དེའི་ཐད་ལ། མི་རབས་སྲ་མ་སྲ་མ་ནས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་དབར་ལོ་རྒྱུང་ཐུག་མང་པོ་བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་བ་དང་མཉམ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་དགོས་པ་རེད།

གསུམ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སུ་ཡིན་ནའང་། ལུལ་དུས་ཀུན་དུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་དོ་བོར་མ་ཉམས་པར་གནས་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་སྐད་ཡིག་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ་གཅིག་གྱུར་དུ་མེད་རུང་། ཁ་ཅིག་གིས། རྒྱུ་གྱུར་ལ་རེ་དོགས་དང་། ཆེ་ལམ་འཁྲུལ་སྒྲུང་གི་རྗེས་སུ་བསྐྱེད་པས་ཏེ་འདི་སྐྱམ་དུ་སེམས་ཏེ། དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་པ་དང་རིག་གནས་ནང་འབྲེན་བྱེད་པ་དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཉམས་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་སྐྱམ་དོགས་པ་འདི། དོན་གྱི་དབང་འདི་གཞིགས་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་འཛམ་གླིང་རིག་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྲལ་དབུས་སུ་བེན་པ་

ཐུལ་ཁམས་པ་དག་ཆོས་ཀྱིས། ཐམས་ཅད་ཁོག་ཏུ་སྒྲེད་པ་ཟབ་མོར་སྒྲོམ། །ཀུན་ལ་དོགས་པ་
ཟ་བ་གྲུང་པོར་བྱེད། །རྟིང་པ་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཡི་སྒོལ་དུ་སྒྲོག། །གསར་པ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་
འབྱུལ་དུ་སེམས། །ངོ་མཆར་ཐམས་ཅད་ཐན་ལྟ་ཉིད་དུ་སྒྲོམ། །ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་སྟོན་གས་
ནས་དུས་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་སོགས་སྒོ་བ་སྒྲོང་བུ་དགོས་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། ལ་ལས་བོད་ཀྱི་
གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཕན་མེད་དང་། རུས་མེད་དུ་ཅིས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟིང་པ་གང་ཡིན་
རྟིང་བོ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། དུས་ལས་འདེམ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པར་ཆོགས་སུ་བཅད་ན།
འདི་ལྟར། ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མཁར་འཕྱར་བར་འཛོན་པོར་འཁུམས། །ཀུན་ལ་དོགས་ཐོན་སྒྲུར་
བ་སྒྲམ་པོར་སྒྲོམ། །རྟིང་པ་གང་ཡིན་གདོན་འདྲེའི་འབྱུལ་དུ་ཅིས། །གསར་པ་གང་ཡིན་ལྟ་ཡི་
དངོས་བྱུང་སྒྲོག། །སྒོལ་ཆུན་སྒྲོད་པར་རྗེས་ལུས་ཁོ་ནར་འཛོན། །ཅེས་ཀྱང་སྒྲོའོ། །

བཞི། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་རིག་གནས་ཆུན་འཛོན་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་
འཛོན་སྒྲོང་སྒོལ་གསུམ་བྱེད་པ་དག་ཟུང་འབྲེལ་བུ་ཆུ་ནི་གནད་ཀྱི་ཙ་བར་འཛོན་འོས་ཀྱི། རྟིང་
པ་གང་ཡིན་བདུད་ཐོན་དང་། གསར་པ་གང་ཡིན་ལྟ་འབྱུལ་ཞེས་པའི་དཔེ་དང་། རྟིང་པ་གང་
ཡིན་ཐམས་ཅད་ལྟའི་དངོས་བྱུང་དང་། གསར་པ་ཐམས་ཅད་གདོན་འདྲེའི་འབྱུལ་ཞེས་པའི་ལྟ་
ཐུལ་དག་ནི། གཡས་ལྷུང་དང་གཡོན་ལྷུང་གི་ལྟ་བ་ངན་པ་ཡིན་ཅིང་། དེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
གཙུག་ལག་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་དོག་བཞེས་དང་། སུ་གེའི་སྟེང་ལ་ཆེ་
ལྷག་གི་དཔེ་ལྟར། དར་རྒྱས་ལ་གཤམས་སུ་མ་ཟད། ད་དུང་མི་རྒྱལ་ལ་བག་ཆགས་ངན་པ་འཛོན་
སྟེ། མི་གཤིས་དང་། སེམས་གཤིས་ཀྱང་ངན་པ་ཆུན་འབྱུལ་སྟོན་སྟོན་སུ་འབྲིད་པས་ན། ང་
ཆོས་ལྟ་བ་ངན་པར་དགག་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ། ད་གཞོད་གསར་རྟིང་ཟུང་འབྲེལ་དང་། སྤྱི་ནང་མཐུན་
སྟེན། སྤར་རྒྱན་དང་སྟོན་ཐོན་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ཆོད་སེམས་བཅངས་ནས་བོད་ཀྱི་ཙོམ་རིག་
དང་། དེའི་སྒོལ་ཆུན་རིག་གཞུང་སྤྲད་ཡིག་བཅས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱས་རྗེས་འཛོན་ཆུ་ནི་ལོ་
རྒྱས་དང་། དུས་ཀྱིས་སྤྲད་པའི་སྤྲུག་ཏུ་བབ་པའི་ལས་འགན་ཆུ་མོ་ཞིག་ཏུ་སེམས།

ལ། བོད་ཡིག་བཙས་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་པའི་སྒྲོར་ལའང་། ཆོ་མཐུན་འགའ་ཞིག་གིས།
བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་རིག་གནས་ཁག་ཆ་ཆང་མི་སུ་ཡིན་ཡང་སྒོ་བ་བྱུང་བུ་དང་། དེས་ད་ལྟའི་སྤྱི་
ཆོགས་གསར་པའི་འཕེལ་རྒྱས་དང་། འཕྲོ་འགྲུར་གྱི་རྗེས་ཟིན་བྱུང་གི་མེད་པར་བརྟེན། བོད་

ཡིག་དང་བོད་སྐད་དགོས་མཁོ་མེད་པར་ཆགས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཐོག་བེད་སྤྱོད་མེད་པ། བོད་
ཡིག་རྩིས་ལུས་ཡིན་པ་རེད་ཅེས་ཟེར་བ་དེར་འདི་ལྟ་སྟེ། དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་གསར་པའི་རིགས་
ལ་མིང་ཆིག་དང་། ཐ་སྙད་གསར་བཟོ། ཁ་སྒྲོན་བྱེད་དགོས་པ་ལུད། དེ་མིན་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ་རྒྱ་དུ་སྐད་བད་གང་ཡོད་བོད་ཀྱི་ཡི་གེའི་ཐོག་ནས་འབྲི་བྱ་བ་པ་དང་། བཤད་
བྱ་བ་སྐབས་ཡི་གེས་མ་འདང་བ་མེད་ལ། གོང་གི་བསམ་ཚུལ་དེའི་འབྲུང་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི་དངོས་
ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་བསམ་སྒྲོས་ལམ་སྟོན་མེད་པ་དང་། རང་ཉིད་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱུ་ཚད་
ཞན་པ། སྤར་ཡོད་རིག་གནས་ཐུན་སུ་མ་ཆོགས་པའི་ལེགས་བྱང་། བྱ་བ་འབྲས་བུ་དེ་ཀྱིས་མི་
ལོངས་པ་དང་། བྱངས་ཀྱིས་མི་ལོངས་པར་རྒྱས་ལོན་མ་བྱས་ཤིང་། སྒྲོན་རྒྱུང་ཅག་ལའང་ཡོ་
བསྟར་། ལེགས་བཅོས། འབད་བཙོན་བྱས་མ་བྱ་བ་པས་ལན་པ་ལས། ཏུས་སྐབས་དང་མཐུན་
པའི་མིང་ཆིག་གསར་སྟོན་བྱེད་སྐབས་ཐ་སྙད་གསར་པ་བཟོ་བྱ་ལས་ཡི་གེ་དང་ཡིག་གཟུགས་གསར་
པ་བཟོ་མི་དགོས་པའི་གནད་ཀྱི་འདི་ནི་ང་ཚོའི་བོད་ཡིག་འདི་སྐྱོ་སྐྱོར་ཡི་གེ་ཡིན་པས་སོ། །

དུག ལར་ནས་མིང་ཆིག་གསར་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གསར་བྱུང་དངོས་པོ་དང་བྱ་བའི་རྩིས་སྟེ་གྲུབ་
མིན་ནི་དངོས་པོ་དང་བྱ་བ་གསར་པ་བྱུང་རིམ་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་གསར་པ་བཟོ་བྱ་བ་མིན་ལ་རག་ལས།

སྒྲོབ་དཔོན་ཐོན་མིས། གང་ལ་ཡི་གེ་ཐམས་ཅད་ལ། །གང་གིས་བརྩམས་པའི་དུག་གིས། །ཞེས་
རྩིས་འདུག་གི་འདུག་པ་བཤད་པའི་ཐད་ཀྱི་རྩིས་འདུག་ནམས་ཁྱད་པར་མེད་པར་མིང་གཞིའི་ཡི་
གེ་ཀྱན་ལ་འདུག་ན། དོན་གང་སྟོན་དང་མི་སྟོན་ཅེ་ན། དེར་དོན་ཡོད་མེད་སྟོན་གསུ་མཆིས་
ཀྱང་དགོས་པ་དམིགས་བསལ་བཞིག་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་འདི་སྲིད་དང་
མི་སྲིད་ཅེས་ཁ་ཆོན་གཙོད་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཆོགས་ན། ཤེས་བྱ་སྟོན་གསུ་
འབྲུང་སྲིད། དེ་བྱུང་རིམ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རེ་རེ་ལའང་ཐ་སྙད་རེ་བཟོ་དགོས། བཟོས་ཆེ་
མིང་གཞིའི་ཡི་གེ་ཞིག་ལ་རྩིས་འདུག་ཡི་གེ་གང་ཞིག་སྤྱར་ཏེ་བཟོ་དགོས་པ་དེ་ལྟར་ནའང་། བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཉིས་ནང་དུ་ཐ་སྙད་ཤིན་ཏུ་མང་པོས་མི་འདང་བའི་གནད་འདི་རེས་པར་དུ་རྟོགས་
དགོས། འོན་ཏང་། སྒྲོན་ཆ་དེ་རིགས་བོད་ཡིག་གིས་མ་འདང་བ་རེད་ཅེས་སྟོན་མི་འཐད་སྟེ།
དེ་ལས་སྐད་རིགས་གཞན་དང་དོ་མཉམ་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་རིགས་འདི་འདྲ་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཐུག་པོ་ཞིག་
བསྐྱུན་རྒྱུ་དེ་ནི་ཏུས་འབྲངས་སྤྲོ་མོ་ཅམ་ཡང་བྱ་མི་རུང་བའི་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་ལས་འགན་ནི་སྐད་

གཉིས་སྒྲིབ་དག་གི་ཕྱག་དྲུབ་བཅས་པས་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་ན་ཅིས་མི་ལེགས་སྟེ།

ཡང་བོད་ཀྱི་ཁ་རྒྱན་དུ། མ་མཐོང་ཕྱིར་ན་མེད་པ་མིན། །ཁྱེད་ཀྱིས་མ་མཐོང་ཤེས་བྱ་
མང་། །བོང་བུས་མ་བཟོད་ལམ་འཕྲང་མང་། །ཟེར་བ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བ་དང་།
མ་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བཀོད་ནས། །བོད་ཡིག་གིས་མི་འདང་ཟེར་བར་སྒོ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་
ཐོག་ནས་བཞུས་ན། །ང་ཆོའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་དེ་ནི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་ཕྱིན་པའི་
རྗེས་སུ་འདྲ་། གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ནང་དོན་རིག་པས་མཚོན་པའི་བརྒྱ་ཕྲག་རིག་གནས་
སོགས་མང་གཞི་བཟན་པོ་དང་། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གསལ་ཞིང་། ཆོས་དཔེ་བསྐྱར་ཡིག་དེ་དག་
ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དེ་དང་དེའི་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་མཉམ་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད།

བདུན། སྤྱིར་སྟོན་རྒྱན་གྱི་གོ་དོན་ཅིས་ཀྱང་ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་ན། ད་གཟོད་དེའི་
བྱེད་ལས་དང་རྒྱས་པའང་གཞི་ནས་ཉོགས་ཐུབ། དང་པོ་སྟོན་རྒྱན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ངོ་མ་ནི་ཡུལ་
གྲར་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་སྟོན་རྒྱན་དང་དེང་རབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུལ་དུ་འདོན་མཁན་ངེས་དོན་གྱི་
སྟོན་བུ་དཔོན་ཆེན་མོ་ཟམ་གདོང་བསྟོན་བཟང་བཞུན་འཛོན་མཆོག་གིས། སྟོན་རྒྱན་ཞེས་པའི་ཆོག་
ལེགས་སྤྱར་གྱི་པར་སྤམ་པར་ཞེས་པའི་སྐད་དོད་དུ་བཟུང་འདུག་པས་ངེས་ཆོག་གིས་བཤད་ན་ཆད་
མེད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱན་ནམ་རྒྱན་ལྟར་ལྟར་གོ་ཞིང་། དེ་ནི་ཆད་མ་གྱུར་པའི་ཁྱད་པར་ལས་བྱུང་ཞིང་།
རྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པར་གནས་པ། རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱད་བཟོད་ཅིག་ཡིན་དགོས་པ་གནའ་
དེང་གི་མཁས་པ་མང་པོས་གཅིག་མཐུན་དུ་བཞེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཁྱད་པར་བཅས། རྒྱད་
བར་མ་ཆད་པ། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་སྟོན་རྒྱན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དེར་དབྱིན་སྐད་
དུ་(tradition)ཞེས་དང་།

ཡང་སྤྱི་ཆོགས་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ་མ་དག་རྒྱན་འབྲུམས་མང་པོ་གོ་མས་གཤིས་སུ་འཇགས་
པར་ དཔེར་ན། ཁྱུ་མི་རྒྱག་པའི་གོ་མས་གཤིས་དང་། བག་འཁྲུམས་རྫིང་ཞེན་སོགས་ཡུལ་གྱི་
གོ་མས་གཤིས་སམ་ཡུལ་སྟོན་པའི་རིགས་དབྱིན་སྐད་དུ་(custom)ཞེས་བརྗོད། དེ་ནི་ཡུལ་
སྟོན་ཙམ་ལས་སྟོན་རྒྱན་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དང་བཅས་པའང་རིགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་ག་ལ་
ཡོང་སྤྱད་དེ་མི་སྤྱད་དོ། །

གཉིས་པ། རྒྱེ་བྲག་སྟོན་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་དང་དགོ་མཚན་ནི། གོ་ལ་རྒྱུ་མ་

པོ་འདིའི་སྤྲོད་སྟེ་དངོས་ཆོས་ཉིད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་སྡོད་གང་ཡིན་རུང་། དེར་གཏོར་བཅོམ་ཐེབས་པའི་རྣམས་ཤྱགས་ཆེ་གོས་ནི། མིའི་ནང་སེམས་ཀྱི་འདོད་རླུང་དེ་ཕྱིན་སྐད་དུ་(greed) དེ་ཡིན། འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཡལ་ཆེར་འདོད་རླུང་གིས་བཟི་ནས་དམག་འབྲུག་དང་། འབྲུག་ཅོད་རྒྱུ་མི་ཆད་པ། མི་རིགས་ཁག་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཡན་ཚུན་དམག་འབྲུག་དང་། འཐབ་ཅོད་ཀྱི་རྒྱ་པོ་རྒྱུ་མི་ཆད་པ་འབབ་པ་དེ་ལྟར་སོང་།

བརྒྱད། གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཡོད་དོ་ཅོག་འདོད་རླུང་ཅན་དུ་གྱུར་ན། རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་སྤྱི་ཚོགས་དེ་ཉིད་རིམ་བཞིན་རྩ་འཛུལ་དུ་འགྲོ་ངེས། སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་སྤྲོད་སྟེ་རྒྱུ་ལྟན། རྒྱལ་ཐོ་རུལ་སྤངས། རང་བྱུང་ཁམས་གཏོར་བཞིག་གཏོར་མཁན་སྤྱད་སྤྱི་ཡིན་ནའང་། ཁོ་ཆོས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་སེམས་ཀྱི་འདོད་རླུང་དང་མ་འབྲེལ་བ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྲིད་མོད། འོན་ཏང་། ནང་སེམས་ཀྱི་འདོད་རླུང་དེར་བྲིམས་ལུགས་དང་། རྟོག་སྤྱུགས། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། བདེ་འཇགས་ཉེན་རྟོག་པ། ཐད་འཕུར་གནམ་གྲུ་སོགས་ཇི་ཅམ་དམ་པོ་དང་རྟོག་སྤྱུག་ཆེན། ཡར་ཐོན་ཅན་ཡིན་རུང་སེམས་ཀྱི་འདོད་རླུང་ལ་འཕྲོ་འགྱུར་དང་། འགོག་ཐབས་ཆ་ཆང་ལྟ་བུ་ཐབས་དཔེ་ན།

འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཐུབ་པའི་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ནི། ནང་སེམས་ཀྱི་ཉེན་རྟོག་པ་སྟེ། བཟང་སྦྱོད་ལ་རག་ལས་གིང་། དོན་དངོས་ཐོག་ཆོས་ནི་ཉག་ཉག་བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་དང་། མི་མང་གི་བདེ་ཆུང་ཐུག་པའི་ཁེ་ཕན་གྱི་གཞི་ཡིན། ཆོས་ལུགས་དང་བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་མ་ལག་ནི་དེང་འདིར་འདྲ་མིན་མཆིས་ཀྱང་། དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་བརྒྱད་རིམ་ཁོད་དུ་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་ཆོས་ནི་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་གྱིས་མཆོན་པའི་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དག་ཡིན། དེ་ནི་འདི་ལྟར། མི་འདོད་ཡོད་ཀྱི་སྤྲོད་པའི་རྒྱ། །སྤྲོད་ཀྱི་ནང་སེམས་འདོད་རླུང་ནང་། །འཛམ་མཆོས་པར་བྱེད་པའི་སྤྲོད་ཀྱི་ཐུལ། །དམ་ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་ན་གང་། །ཞེས་ཀྱང་སྟེ། །

དེ་དག་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྒྱུན་གནས་ཡོང་བྱུང་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་གསུམ་གྱི་རྣམས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྟོན་མ་འཛིན་སྦྱོང་དང་། ཁྱབ་སྟེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ནི་མི་རིགས་རང་གི་རིགས་ལ་འཁྲི་བའི་ཐུག་ཏུ་བབ་པའི་ལས་འགན་ཡིན་པས། རྣམས་པ་ཡོད་ཀྱི་རྩ་ལ་སྤྱུགས་ཀྱིས་འབད་འབྱུངས་བྱ་

དགོས་པར་སེམས།

དགྲ། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ནི་དགོས་པེས་ཡིན།
གལ་ཏེ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལ་པོའི་མི་ཡོད་དོ་ཅིག་སྒོར་མོ་གཅིག་པུའི་སྤྱི་གས་སུ་ཅིས་ཀྱང་ཁ་ལོ་བསྐྱར་
བ་ཡིན་ན། གནས་སྐབས་རིང་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ལྟོང་འཇགས་ཏེ་བྱར་ཆགས་སྤྱིད་ཀྱང་། ཅི་འགྱུར་
ན་མོ་སྒོར་མོ་ཡིས་བཟོས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དོ་མཉམ་དང་། སྒོར་མོ་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དོ་
མི་མཉམ་པ་བསྐྱར་ན། ཆེས་དོ་མི་མཉམ་པ་མང་སྐབས། དུན་རིང་པོར་ལྟོང་འཇགས་སུ་གནས་
ཐུབ་ཐབས་མེད། དེ་ལས་ཐོག་ཏེ་སྒོར་མོ་སོགས་མང་ཅམ་ཡོད་པ་དེ་བས་སྤང་སྤྱོད་བས་ཤིག་དགོས་
པ་ལས། དེ་མིན་ཅི་འགྱུར་ན་ཉེན་ཁ་ཞིག་ལ་འབྱུང་སྤྱིད།

དོན་དངོས་ཐོག་ཀྱི་ཁམས་སྤྱོད་པའི་ལམ་ནས་བཤད་ན། འབྲས་སྒོ་མ་ལག་ཆང་བའི་
བཟང་སྤྱོད་སྟེར་བའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གིས་སྤྱོད་འཇགས་ཀྱི་རྒྱས་ཤུགས་ཤིག་ཐོན་ཐུབ། དེ་བས་
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་ཀྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐུན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་ལྟར་ཆེས་
དར་སྲོལ་ཆེན་པོ་དང་། ཆེས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཁྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེར་བསམ་གཞིག་གཏང་
དགོས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་སུ་གནས་ཤིང་། འཕེལ་རྒྱས་
སུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ལས། ལུལ་སྲོལ་དང་གོམས་གཤིས་ཏེ་དུས་ཀྱི་འགྲོས་རིམ་བཞིན་འཕོ་འགྱུར་
འགྲོ་བཞིག་གཏན་ནས་མེན་པ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་རིགས་ལ་ཆེས་མཁོ་བའི་སྤྱོད་འཇགས་དང་།
ཞི་བདེ། འཆམ་མཐུན་གྱི་ཟམ་པ་སོགས་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་དེར་མཐོང་ཆེན་དང་། བརྩི་སྤྱོད་།
རོགས་རམ་བྱེད་པ་ལགས། འདི་ཡན་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་དགེ་མཚན་
ཆེ་ལོང་ཅམ་དུ་བསྐྱས་པའོ། །རྣམ་མང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་པའི་གནས། །རྣམ་མང་མཁས་པའི་རྗེས་
འཛོལ་བསྟེན། །རྣམ་པ་ཅམ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་འདི། །རྣམ་པ་ས་བོན་ཅམ་དུ་སྟམ། །ཞེས་པ་
ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ལེ་ཆན་གསུམ་པ། གཟི་འབར་ཐབས་ལམ་གྱི་ཚུགས།

གཅིག་རྣམ་དཔྱོད་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཀྱ་གར་དབུས་གཞུང་གི་དབུ་ཁྲིད་འོག་དང་། མི་རིགས་
ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་འོད་སྣང་འཕྲོ་བཞིན་པའི་འོག་ནས་ང་ཚོའི་མེས་པོའི་དུར་ས་ནས་མཆེད་པའི་རྣམ་
ཤེས་ཚུ་མོ་ཞུགས་པའི་བོད་མའི་སློག་ཅ་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་འདི་ཀོ། གསོན་ཤུགས་ཀྱི་ཁྲག་

ཅ་འཕར་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་། དེང་རབས་རིག་གནས་གཉིས་ཀ་གཤམ་ཆེ་
མཉམ་གྱི་ཆོད་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱོང་བརྟུན། ད་ལྟོ་དུས་རབས་ཀྱི་ཀློག་ཀྱི་གཞི་མཚམས་འདིར།
འདི་མུས་སུ་བར་མ་ཆད་པར་གནས་ཤིང་། གནའ་དེང་གི་རིག་གནས་གཉིས་ཀ་ཁྲུངས་འབྲེལ་
བཟུང་། དེ་ལྟར་མི་རབས་ནས་མི་རབས་སུ་བསྐྱུས་ཤིང་དུ་མེད་པ། སྤར་བཞིན་སྒྲར་གསོ་བའི་ཁྲོད་
དུ་བོད་བརྟུན་ནང་བསྟན་གྱི་ཡན་ལུས་དང་། དེར་བྲེབས་པའི་ཡན་འབྲས་ཀྱི་འོད་སྒྲུང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་
དུ་བྱུང་བཞིན་པ་ནི། རང་དབང་སྒྲར་གསོ་བའི་ཁག་ཐེག་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་གྱི་འབྲེལ་
ལམ་གྱི་ཟམ་པ། ཡུལ་གྱར་དུ་སྤྱོད་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ལགས།

གཉིས། དང་པོ་བོད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དཔེ་ཐབས་ལམ་
སྒྲར་ནི། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་སློབ་གསོའི་ཆ་རྒྱུན་ཁག་ནི།
མི་རིགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས། ཤེས་རིག་གོང་འཕེལ། ཡུལ་ལུང་བདེ་
འཇགས་སོགས་ལ་ཡན་པའི་རིགས་ཡོད་དོ་ཅིག་དར་སྤེལ་བཏང་བ་དང་། གནའ་བཟང་དེང་སྤྱོད་
ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱིས་དོར་བརྟུན་ལེན་གྱི་ཐབས་སུ་བཟུང་བར་བརྟེན། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཡན་ལུས་སྤར་ལས་
ཆེས་ལྷག་པར་འདོན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

དེ་ཡང་སློབ་གསོ་དར་སྤེལ་གཏོང་བར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་
པ་དེར་ན། སློབ་གྲྭ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་ཕུལ་བྱུང་མི་སྣ་གསོ་སྐྱོང་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ར་བ་
ཡིན། སློབ་གྲྭའི་སྤྱི་གཏུགས། དེ་ནི་རིག་གནས་སློབ་གསོ་དང་། ཀྱང་སྤྱོད་སོགས་ལ་སྤྱི་ག་
འཇུགས་སྤངས་འཛིན་འོག་ནས་མ་བྱས་ན། སློབ་མ་ནམས་བསམ་སློབ་གཅིག་གྱུར་དང་། བྱ་སྤྱོད་
རེ་འདུན། ཕུགས་བསམ་གཅིག་གྱུར་བཅས་ཡོང་མི་ཐུབ་པས་སྤྱི་གཏུགས་ནི་དོན་སྤྱིང་ཆེན་
པོ་དང་། སློབ་ཁང་ནི། ཉག་པར་དང་། ས་སྒྲུག་དེ་བཞིན་ཡིག་ཅོག་རྒྱུ་ལྟེགས་སོགས་
མཐུན་རྒྱུན་དང་། དགེ་ཆན་ནི། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སློབ་བྲིད་ལག་བསྟར་དང་། ཤེས་ཡོན་
དང་སློབ་བྲིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉམས་ལྡན་མཁན། སློབ་མ་ནི་ཤེས་རིག་དང་། ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་
གཏོང་བའི་ཆོད་སེམས་དགོས།

གསུམ། ལར་དགེ་ཆན་ཞེས་པའི་དོན་ཆེ་ཡོང་ཅམ་དུ་དྲིལ་ན། ལེགས་པའི་ཆའམ་ལ་
རབས་སམ་དགེ་བའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་མཁའ་པ་དང་། རང་ཉིད་ལས་ཡོན་ཏན་གྱི་སློབ་ཆན་པ་ཡིན་

པས་དགེ་ལུ་ཞུ་མེད་ཐོག་ས་པར་གསུངས་སོ། དཔེ་མཛོད་ཁང་ནི་སློབ་སྦྱོང་གི་དབྱུང་གཞིར་
མཁོ་བའི་དཔེ་དེབ་འཛོག་སའི་ཁང་པར་ཟེར། དེར་ཆེ་ཆུང་དང་སློབ་པ་རྒྱས་བསྐྱས་ཡོད་ཀྱང་
། གཙོ་བོ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་དེབ་རིགས་ཁག་ཚུད་དགོས། དེ་ནི་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཆ་རྒྱུན་
ཞིག་ཡིན། སློབ་བྱིད་གནང་ཡུལ་གྱི་སློབ་མའི་སེམས་ཁམས་དང་ཤེས་རིག་གོང་འཕེལ་གྱི་གོ་
རིམ་ལ་མཚོན་ན། གཞི་རིམ། དམའ་འབྲིང་ སློབ་གྲྭ་བཅས་སོ་སོར་བྱུང་ཆོས་དང་། རྒྱས་
རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་རེ་མཆིས་པའི་དབང་ལས་སློབ་བྱིད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་དེ་བཞིན་སློབ་ཅི།

མདོར་ན་ཤེས་ཡོན་ལ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་མཐུན་ཀྱིན། མཐུན་འགྱུར་དཔལ་འབྱོར་སོགས་
ནི་སྐད་ཡིག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་སློབ་གྲྭ། ཚོགས་སྡེ་ཁག་ལ་ཤེས་ལྡན་གྱི་མདོར་ས་
མཐའ་ཅན་ལ་ཤེས་རིག་གི་དབྱུར་ངའི་སློབ་བཞིན་ནོ། །

བཞི། གཉིས་པ་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ནི། དེར་སྐབས་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཆོན་
རིག་ལག་རྩལ་གོང་འཕེལ་བ་རྒྱབ་སྐྱོར་བའི་དུས་འདིར། རང་རེའི་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་
ཁམས་སྤྱི་མཆོད་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ངེས་པར་འཛིན་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ། འཛོན་ཐང་།
སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་པའི་ཤེས་ཡོན་སོགས་མེད་པ། ད་དུང་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པའི་འབྲུང་ཙ་ལྟོག་ན་
རྒྱ་རྒྱུ་མང་མོད་ཀྱང་། དུས་རབས་ཀྱི་ཆུ་ཆད་དམའ་བ་དང་། དེ་ཡང་རིག་གཞུང་གི་སློབ་གསོ་
དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཁ་བྱལ་བ། རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་ཁ་བྱལ་བ་དེར་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་རེད།

དེར་བརྟེན། མའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་སྤྱི་མཆོད་རྗེ་ལེགས་བརྒྱད། མའི་རིགས་
སྤྱི་ལ་ཕན་པའི་ལས་དོན་རྒྱབ་སྐྱོར་སྤྱི་མཆོད་ཐབས་ནི་སྤྱི་གཞི་སེམས་ཡོད་པའི་རིག་གཞུང་གི་ར་
བའི་ནང་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སློབ་གསོ་ལུ་བྱུང་གི་ཚུལ་རིག་སྤྱི་རྒྱལ། ཚུལ་རིག་དུས་དཔེ་སོགས་
བརྒྱུས་ཆོས་ཆེད་སྤྱི་གཞི་ལ་ཆོན་དག་བརྒྱད་ནས་རང་གི་གནའ་དེང་གི་རིག་གནས་དང་། མི་རིགས་
ཀྱི་གཞི་རྩ་སྐད་ཡིག་གི་ཞལ་འདེབས་དང་། བྱུང་ཆོས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་བརྟེན་དུ་ཅི།

ལ། ཚུལ་རིག་ཅེས་པ་ནི་དོན་ཆེ་པ་གང་ཞིག་ཅོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་
འཆར་གྱི་རྒྱས་པ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་སྟེ། རྟོག་འཆར་གྱི་རྒྱས་པ་སྟེར་
བའི་ཚུལ་དག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་འདུག ཚུལ་ཡིག་ཅེས་པ་ནི་བཟོད་བྱེད་དོན་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་

རུང་རྫོང་ཤེད་ཆོག་སྒྲོར་གྱིས་སྒྲེབ་པའི་ཡིག་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་
ངག་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད་རྣམ་པ་ལས་དགེ་མཚན་ཆེ་སྟེ། ངག་ཐོག་གི་གཏམ་བཤད་ནི་དུས་ཡུན་
ཐུང་ངུ་ཞིག་གསུམ་གནས་སྐབས་འཛིན་བྱ་ཅམ་མ་གཏོགས་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱས་པ་མེད།

ཙོམ་ཡིག་ནི་ཡུལ་དུས་དང་མི་སྡུང་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། ཡུལ་དུས་ཀྱི་མི་སྡུང་སྲུ་ཡིན་རུང་
སྒོ་བ་གསེའི་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་མ་ཟད། བྱ་སྤྱོད་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བའི་རྒྱས་པ་ཐོན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།
ཙོམ་རིག་ནི་སྤྱི་ཆོགས་ཁོད་དུ་གནས་ཚུལ་གསལ་བའི་དུས་ཀྱི་མེ་ལོང་དང་། འདྲ་ཤེས་འཛིན་
སྤངས་ཤིག་ཡིན། དེ་ནི་ཤོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་རྒྱན་གཙུག་ལག་ཙོམ་གྱི་རིག་པའི་བང་མཛོད་འཛིན་སྐྱོང་
སྒྲེལ་བར་ཤེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཅིང་བད་ཡིན་ནོ། ཙོམ་རིག་གི་ཁ་སྒྲོགས་རྒྱན་འབྲེངས་བྱས་ཏེ། མི་
རིགས་ཀྱི་གནའ་དེང་གི་རིག་གནས་དར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སྒོར་ཆེ་ལོང་ཅམ་རེ་ཞིག་བཤད་ཟིན།
སྐྱེས་ཐོབ་ཤེས་རབ་རུས་སྒྲུལ་སྟུ། །སྐྱངས་སྟོབས་ཤེས་རབ་ཉིན་སྐར་བཞིན། །ལུགས་གཉིས་
ཤེས་བྱ་དམན་ཁོ་པོ། །དན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་བྱུངས། །ཞེས་པ་ནི་རེ་ཞིག་ངལ་གསོ་
བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ། །

ཐུན་ལ་སྐྱེས་སྐྱངས་གང་ཐད་ནས་ཆུ་ཚད་སྤྲ་སྟབས། འདིའི་ནང་དུ་སྒྲོད་ན་གང་གི་ཆར་
ཡང་སྐྱོན་དང་ནོར་འབྱུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པེས་པས་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོ་བསྐང་
གནང་རྒྱའི་རེ་བ་སྙིང་ནས་ཁུའོ། །

ཟུར་སྟོའི་ཡིག་ཆ།

- ༡ སྒོ་བ་གསེའི་སྒོར་གྱི་དཔུང་ཙོམ། ཉུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས།
- ༢ །སྐྱང་ཆར་དེ་དུས་དེ་བསྐྱེའི་དེ་བཟངས་ ༡༩ པ། མཚོ་སྒོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་གིས་པར་དུ་བསྐྱུན།
- ༣ །ཤོད་ཀྱི་ཙོམ་རིག་སྒྲུ་ཙལ་སྐྱེའི་དེ་བཟངས་ ༡༩༩ པ། ཤོད་ཀྱི་ཙོམ་རིག་སྒྲུ་ཙལ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་
པར་བསྐྱུན་བྱས།
- ༤ ཡིག་བཤད་མཁས་པའི་ཁ་རྒྱ། ཨ་ལག་ག་ངག་དབང་བསྟན་དར།
- ༥ རྒྱ་རིགས་ཙོམ་པ་པོ་ཞིག་གིས་ཤོད་ཀྱི་དོན་དངོས་སྒྲེང་བ། ཁ་བ་དཀར་པོ་ཤོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤིང་ལྷ་ཁང་
གིས་པར་བསྐྱུན་བྱས།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

པ) རྩ་ཁྲིམ་ལམ།

གཅིག་གི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ།

༡༡། གོ་ལ་ཕྱི་ལ་པོ་འདིའི་སྒྲིབ་འཛོལ་སྒྲིབ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་། ཐོག་མར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་ཐབས་མ་བྱས་པ་མེད་ལ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་འཚར་ལོངས་མ་བྱུང་བ་དེ་བས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། རྡོ་རྩེ་གསལ་རྒྱུ་ལྟར་རབས་ནས་བཟུང་ད་ལྟའི་བར་རང་ཉིད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཤེད་སྟུང་ནས། ཁོར་ཡུག་དང་སྔོན་གནས་གཏོར་འབབས་བྱས་ཤིང་། སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་པའི་གནས་ལྟན་སྤྲུལ་ཆོག་པ་མང་པོ་གསར་བཏོད་བྱས། སློལ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་བློ་དང་སློལ་རྒྱུན་གྱི་འཛིན་ཀློང་ལ་ཕྱེད་སྟུང་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་མང་གཞི་ཟབ་བརྟན་ཆགས་ཤིང་། ལུས་མིན་གྱི་གོ་མས་སློལ་དང་། ལུས་མིན་གྱི་སྒྲིབ་ཡིག་ལུས་མིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་དང་། ལུས་མིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལྟར་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་། རིག་གཞུང་གི་བར་ཁྱད་བྱེས། བར་རྒྱུ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་དེ་ནི་ཞོ་རྒྱུག་སྐབས་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམ་བྱུང་བྱས་ཤིང་། གནས་སའི་ཁ་དོག་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཆོན་ཅལ་གསར་པས་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་མང་གཞི་ལ་མཛེས་རྒྱུན་སྤྲུལ་ཏེ་ཕན་ཚུན་ལ་ངོ་མས་སོ་དང་། འགྲན་བསྐྱར་བྱེད་འགོ་ཚུགས། ཐབས་ལམ་འདི་ཤེད་སྟུང་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་བདེ་འཇགས་ལ་གྱུ་བ་འབྲས་གཟེངས་སུ་བློན་པ་བྱུང་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྤྲོད་ཀྱི་ལུས་སྤྲུལ་ཏེ་དང་། བཟོ་ལས་སྤྲུལ་ཏེ་དང་། རང་ཆོས་དང་ཆོད་མ། སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། དམངས་སློལ་གྱི་རིག་གནས་སོགས་འཛོལ་སྟུང་བྱས་ཏེ་དེང་རབས་ཀྱི་ཆོན་ཅལ་གསར་པས་ཁ་དོག་བསྐྱར་བ་ཅམ་ལས། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མང་མ་བཏང་བ་རྩུང་རྩུང་རེད། ཉེ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་མཚོན་ནའང་། རས་འཐག་སྤངས་དང་། བྱིང་བ་འཛོག་སྤངས། གསེར་

དངུལ་ཟངས་ལྷགས་པོ་སྤྲངས་ཀྱི་སྤངས་སོགས་གནའ་བོའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་གངས་མང་
 པོ་ཞིག་ལ། དེར་རབས་ཀྱི་འཕུལ་ཅུལ་གསར་པས་ཁ་ལོ་བརྒྱར་བ་ཙམ་ལས་ངོ་བོ་ནི་གནའ་བོའི་
 དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་ཅུལ་ལས་བྱུང་བ་ཤིང་སྤྲངས་ཀྱི་དུང་དེའི་བྱུང་ཚད་དང་། རྣམ་གངས་
 སོགས་བཅོལ་གྱིས་མི་ལངས་མོད། སྤྲངས་འདིར་བཅོལ་གཞི་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནད་
 ཁག་གསུམ་དུ་སྒྲེ་ནས་སྒྲུབ་བར་སྟོ།

གཉིས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དང་དེའི་བྱུང་ཚད།

རྒྱ་ཆོས་རང་ཉིད་ལ་ཅི་ཞིག་ལ་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཟེར་ཞེས་པའི་དྲི་བ་འདི་འདོན་དགོས་
 པར་བསམས། སྤྱིར་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དེའི་བྱུང་ཚད་སོགས་ལ་བཅོལ་
 རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་ཡང་། དེ་ཀྱི་མོངས་སྒོར་ཤར་ཆོད་ལྟར་ན་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་དོ་ཆས་
 གསར་རྒྱུ་རྣམས་ད་བར་ཀྱི་མའི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཅུལ་ལས་ཐོན་པའི་འཆོ་བ་འོལ་སྤངས་
 དང་། ཁོར་ཡུག་བཞེངས་བསྐྱུ་ན། དཔེར་ན་མདའ་འཕེན་སྐྱུ་ལེན་དང་། གཉེན་སྟོན་གྱི་འབྲེལ་
 ཀྱི་རིག་པ་སོགས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སུ་འཛོག་པར་སྟོ།

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྲུབ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་ཀྱི་རིག་པ་དང་། བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབེབ་ཀྱི་རིག་པ། བྱ་འབེབས་པ་དང་། མོ་འདེབས་པ། ས་ཆོག་ཀྱི་པ་དང་། རྒྱུད་གཏོར་
 གཏོང་བ། ཆར་འབེབས་པ་དང་། མཐུ་གཏོང་བ་སོགས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སུ་བགྱང་
 ར་ཆོག་སྤྱི་ཆོགས་རིག་གནས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྲུབ་ན། མགར་ཀྱི་དུང་པའི་རིག་པ་དང་། བིང་བཟོ་
 བའི་རིག་པ། གནམ་དཔྱད་ཀྱི་རིག་པ་དང་། སྤྲངས་ཀྱི་རིག་པ་སོགས་བགྱང་གིས་མི་ལོངས་པ་
 ཡོད་པས་ན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཚད་དང་། བྱུང་ཚད་ལ་ཡང་གངས་མེད་
 པ་རེད། དཔེར་ན་རྒྱ་མིས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་ཞག་སྟོན་སྤྲར་བའི་དུས་རབས་སུ། བོད་པ་ཆོས་ནོར་
 ལུག་གི་ཆོལ་ཞག་གིས་སྟོན་མེ་སྤྲར་ཞིང་། མར་དང་འབྲུ་སྤྲུལ་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྟོན་མེ་འབྲུལ་
 བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་བུ་ཀྱི་བྱུང་ཚད་ཞིག་རེད། ད་དུང་གནའ་
 བོའི་འབྲོག་པ་ཆོའི་རྣམ་དཔྱད་ལས་ཐོན་པའི་བིང་འཕུལ་དང་བིང་གི་ཐག་ཁྲི་ལ་བཞེན་ནས་སྤྱད་
 པ་འཁེལ་བ་དང་། སྤྲངས་བཟོ་བའི་རིག་པ་སོགས་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཚད་ས་
 སུ་གྲུབ་ཡོད། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་དག་གིས་དེར་རབས་ཀྱི་

དགོས་མཁོ་བསྐྱབ་མི་བྱལ་པར་བསམས་ཡོད་མོད། དོན་དངོས་ཐོག་ཕྱགས་རིགས་དང་། སློག་
འཕུལ་གྱི་ལམ་ནས་དེར་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྐྱབས་མ་བྱལ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གལ་སྲིད་སློག་འཕུལ་
གྱི་རྩིས་དངོས་ལ་སྦྱར་ཏེ་འདི་དག་བཟོ་བྱལ་པ་ཡིན་ན་དེར་རབས་ཀྱི་མིའི་དགོས་མཁོ་བསྐྱབ་མི་
བྱལ་པ་ཡོང་མི་སྲིད།

གསུམ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན།

མི་ཁ་གསུམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་རྗེས་ལུས་དང་དེས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་སྒོ་
བསྐྱབ་མི་བྱལ་པར་བསམས་ཡོད་མོད། དོན་དངོས་ཐོག་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
བྱས་པའི་དུས་རབས་དང་། དེར་དུས་གཉིས་བསྐྱར་ཆེ་གནམ་དང་ས་ཁྱ་བུའི་བར་ཁྱད་ཆེན་པོ་
ཡོད་ལ། བར་ཁྱད་དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་དང་། འཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ། དཔལ་འབྱོར་
འཕེལ་བྱས་དང་། རིག་དངོས་སྤང་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་དོས་ནས་གནམ་དང་ས་ཁྱ་བུའི་འགྱུར་ཕྱོག་
བྱུང་ཡོད་པ་རེད། གསལ་བོར་བརྗོད་ན། གནའ་བོའི་མི་ཚང་གཅིག་གི་ས་ཕྱེ་དང་རྒྱུན་གོས་
ཀྱིས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདིར་མི་སྦྱོར་ཕྲག་ལྷག་འཛོལ་བྱལ་ལ། གནའ་བོའི་མི་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་ལྗང་འཇགས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྗང་སོགས་ནི་དེར་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྩ་བ་ཅན་དང་
བསྐྱར་ཐབས་ལེ་ནས་མེད། དཔེར་ན་བོད་བཙན་པོའི་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ནི་རང་བྱུང་གི་
འབྱུང་ཁམས་གཙང་མའི་ཡུལ་རྫོང་ས་གིག་ཡིན་ལ། རི་རྒྱ་ནགས་གསུམ་མཛེས་གིང་། གཙང་
ཞིང་དངས་པའི་མཚོ་དང་མཚེལ། འབབ་ཁུ་དང་། ལྗང་ཀ་སོགས་གང་སར་འབྱེལ་ཡོད་ལ།
རི་དྲགས་དང་སྒོ་ཕྱགས། གཙན་གཟན། འདབ་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་རི་ལུང་ཁེངས་ཡོད། དེ་
ནི་གནའ་བོའི་བོད་མི་ཚོས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་དང་། ཁོར་ཡུག་འབག་བཙོག་མི་བྱེད་
པ་དེས་རྒྱུ་དུ་བྱལ་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་དེ་ནི་ནང་ཆོས་གཙོ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་
བསྐྱུན་པ་གཞུག་རེད། ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་བཞུས་གིག་བྱས་ཆེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་དངོས་ལ་སྤང་
སྦྱོབ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་སྤང་སྦྱོབ་བྱེད་པའི་དུས་རབས་སུ་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་བྱས་དང་།
སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྗང་། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་། རིག་གཞུང་སོགས་དར་སྤེལ་གཏོང་བྱལ་
ཡོད་པའི་དུས་རབས་གིག་ཡིན་ལ་གནའ་བོའི་བོད་བཙན་པོའི་དུས་རབས་འདིས། དུས་རབས་
ཕྱི་མའི་མི་རབས་ཆེ་ལ་མིག་དཔེ་དང་གནས་ལུགས་གིག་ར་སྤྱོད་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་རིག་

དངོས་སྤྱད་སྦྱོར་བྱེད་པའི་མིག་དཔེ་འདི་ལ་བལྟས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ཞིག་འཛོལ་དགོས་
ལ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་དངོས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ཀྱང་ཞིབ་ཏེ་གསུང་བྱེད་དགོས། ཉེ་ཆར་ངའི་
ཁྱོད་ཀྱི་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བ་རེད། ཁོའི་ཤེ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལུ་མིན་ཞིག་ཡོད་རབས་བཤད།
རྗེས་སུ་ཁོ་རང་བལ་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་ལུ་མིན་སློབ་གཅིག་པོ་དེ་བཙོང་ཐབས་བྱས་ཏེ་ཉིན་སྟོར་
འབྲམ་བརྩ་ལྟ་བུ་ཞིན་སོང་ཞེས་དགའ་དགའ་སྦྱོ་སྦྱོའི་རང་ང་ལ་ཁ་པར་བཏང་སོང་། དོན་དག་འདི་
ལྟ་བུའི་ཅི་ཞིག་ར་སྦྱོད་བྱུང་བ་རེད་ཅེ་ན། གནའ་བོའི་རིག་དངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ནི་གཞལ་ཐབས་
མེད་པ་དང་། གནའ་བོའི་རིག་དངོས་སྤྱད་སྦྱོར་བྱས་ན་དགེ་མཚན་གང་འདྲ་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་
བྱས་པ་རེད། གནའ་བོའི་རིག་དངོས་ནི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་རྒྱ་ཆ་ཡིན་ལ། བོད་
ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྲབ་ཆད་དང་། དགེ་མཚན་ནི་མཐའ་མི་དཔོག་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།
རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་མང་པོ་ཤེས་པའི་སློན་སྟོན་རྒྱལ་ཁབ་ཆོས་གནའ་བོའི་རིག་དངོས་
སྤྱད་སྦྱོར་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད་དེའི་ཁྲབ་ཆད་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། ཨ་ཤ་ཡ་དང་། ལུ་
ཕོ་གསུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཆོས་གནའ་བོའི་རིག་དངོས་རྩ་ཆེན་འཛོལ་སྤྱད་བྱས་ཤིང་། སློལ་རྒྱན་བསམ་
མཐུན་བྱེད་དང་། བཅ་སྟོན་ཁང་ཡན་ཆད་གོ་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། ཆེད་མཁས་པ་དེ་དག་ལས་དེང་
རབས་ཀྱི་ཆེས་འབྱར་དུ་སྟོན་པའི་རིག་འཕུལ་དང་། བཅོ་རྩལ་མང་དག་ཅིག་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲིག་
འཕུལ་བེད་སྤྱད་ནས་གསར་བཅོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། གསར་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་རིམ་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
སྟོན་རྗེས་གསར་པ་ཕྱིར་ཆོང་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལག་ཤེས་གསར་པ་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་
ཡོད། ཉེ་ཆར་ཨ་རིའི་ནེ་ལུ་ཡོག་ཏུ་ཡོད་པའི་གནའ་དངོས་སྤྱད་སྦྱོར་ཆོས་པ་ཞིག་གིས། བོད་
ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་དང་། ཤིང་འཕུལ་སྟོན་བཅོ། འོ་དཀྱགས་ཤིང་འཕུལ་དང་། ཤིང་གི་ཐག་ཁྲི་སོགས་
ལ་སྦྱོ་ལོ་ས་ཡ་རེ་སྤྱད་ནས་ཉེ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བཤད། ང་ཆོས་ནམ་ཞིག་བསམ་སྦྱོའི་གོ་ཏོགས་
ཟད་ནས་རང་གི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མ་ཤེས་བར་དུ། ཁོ་ཆོས་འདི་ལྟར་ཉེ་སྤྱད་
བྱས་ཏེ་ལག་རྩལ་གྱི་རིག་པ་གང་མང་ཞིག་མངོན་སུམ་འཛོམས་མེད་ཀྱིས་ཁྱེར་འགྲོ་ལ། ཁྱེར་
སོང་བའི་ལག་ཤེས་རིག་པ་འདི་དག་ལས་ཁོ་ཆོས་དེང་རབས་ཀྱི་ཅ་དངོས་གང་མང་ཞིག་གསར་
བཅོ་བྱེད་ངེས་རེད། ད་དུང་ལུ་མིང་ནས་ཡ་མིང་། ཡ་མིང་ནས་ཨོ་མིང་སོགས་འཛོམས་མིང་

ཡོངས་ལ་ངོམ་སོ་བྱེད་ངེས་ཡིན་ལ། དེ་དུས་ཀྱི་བཟོ་རྩལ་དེ་ནི་ཁོ་ཚོའི་རིག་གནས་ཤིག་ཏུ་བྱུང་བ་བསྐྱེད་བྱེད་ངེས་རེད། དེ་ནི་དཔེ་མཚན་གཅིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་དཔེ་མཚན་གང་མང་ཞིག་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་དང་། གཤམ་གཤམ་གཤམ་གང་ས་ན་བསྐྱང་གིས་མི་ཡོངས་པ་ཡོད་ལ། གནས་ཚུལ་འདིའི་རིགས་ནི་བོད་ལ་མཚན་ན་གཉིད་མི་ཁྲགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རིང་མོ་ཞིག་ཡིན་པ་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་གསལ་རེད། ད་དུང་བོད་མིའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན། རང་ཆོས་གཙོ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མིའི་སེམས་ཁམས་ལ་ལྗོངས་འཇགས་དང་། ཞི་བདེ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་མང་དག་ཅིག་ཡང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞིབ་པར་ཞིག་བྱས་ཆེ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྱོད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་ཡང་མང་དག་ཅིག་འགྲུབ་ཀྱི་ཡོད། སེམས་ཁམས་འདིས་དབང་གིས་རང་ཉིད་ན་འཆི་དང་། རླུག་བསྐྱེད་ཅི་ཞིག་བྱུང་ཡང་བཟོད་བསྐྱེད་དང་མེ་ཁོག་བརྟན་ཅིང་། ཞི་འཇམ་དང་། མོ་བདེ་བག་ཐེབས་བྱེད་བྱུང་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། གཤམ་སྤྱིད་འཆི་བའི་དུས་ལ་བབ་ན་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སློ་སྤེལ་བ་དང་། ཡང་ན་ཆོས་པ་གདན་འདྲེན་བྱས་ཏེ་ཆོས་གསུངས་སུ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་སེམས་ཀྱི་རླུག་བསྐྱེད་དང་དཀའ་ཁག་གང་མང་སེལ་བྱུང་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཡང་ན་རང་གི་ཡུལ་གཉེན་ཉེ་སོགས་འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་ཆེ་འགྲོ་སྤང་ཡང་སྤེད་བྱུང་ནས་ཆོས་ལྷ་བ་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བསྐྱེད་ཏེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་ཕན་པའི་བསམ་ཞིབ་ནན་མོ་གཏོང་བྱུང་པ་སོགས་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཙོ་བྱས་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མིའི་སེམས་ཁམས་དང་ཁོར་ལུག་ལ་ཐེབས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་ཡོད།

བཞི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

དེས་ན་རང་ཆོས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་། བདེ་འཇགས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཚོ་ཐབས་སོགས་ལ་གཏོང་གཏད་དེ་འབད་འབྱུངས་བྱེད་རྒྱ་ནི་དུས་ཀྱིས་དེད་པའི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་ཡོད། རྒྱལ་ཁབ་གང་མང་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྤྱི་ཚོགས་བཀོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། གནའ་བོའི་རིག་དངོས་དང་། རི་སྐྱེས་སྒྲིག་ཆགས། རྒྱེ་དངོས་དང་། གཏེར་ཁ་སྤྱད་སྒྲོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། སྤྱད་སྒྲོབ་

བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འོག་ དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་ཀློང་ལ་ཤུགས་སྤོན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།
 བོད་རང་ལ་མཆོན་ནའང་། བོད་བཅན་པོའི་དུས་རབས་ནས་བཟུང་སྔོན་རྒྱ་གཉེར་དངོས་དང་།
 ས་ཐོག་གི་སྤྱི་དངོས་སྤྱང་སྤྱོད་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཅན་དང་། ཁྱི་
 སྤྱང་ཞེ་བཅན། སྐལ་བྱ་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་སོགས་ཀྱི་རིང་ནས། བོད་
 ས་སྤོད་སྤྱད་བར་གསུམ་དུ་རི་རྒྱ་རྒྱུང་རྒྱ་བཅས་ཤིང་། རི་སྤྱོད་སྤོག་ཆགས་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་པའི་
 ཁྱིམ་ས་ལུགས་གཏན་འཁེབས་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་འོག་གི་རང་བྱུང་གཉེར་ཁ་དང་། ས་ཐོག་
 གི་སྤྱི་དངོས་ཤིང་ནགས་རྒྱན་ཆད་དང་། འདབ་ཆགས་བྱ་རིགས་དང་། བང་སོ་སོགས་གསོད་
 པ་དང་། གཅོད་པ། སྤྱོད་པ་དང་། འབྲུ་བ་སོགས་མི་ཚོགས་པའི་བཀའ་རྒྱ་བཏང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་
 སྤོན་སྤོན་བཅན་པོ་དང་སྤྱི་དོན་པ་དག་གིས་རང་རེ་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་། མ་འོངས་པའི་དར་
 རྒྱུ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་བྱས་པའི་ཐུགས་རེ་དང་། ཁོང་ཚོས་མི་རིགས་ལ་བཅངས་པའི་ལྷག་
 བསམ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཞག་པའི་མཛད་རྗེས་རྒྱལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ལ། རྒྱལ་ཆེ་བའི་མཛད་
 རྗེས་འདི་དག་གིས་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་མི་རབས་འདི་ལ་དྲན་སྐུལ་དང་ཐབས་ལམ་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་
 ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོས་ཀྱང་ཐབས་ལམ་འདི་དག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་ཏེ་དུས་རབས་དང་
 མཐུན་པའི་སྔོན་རྒྱ་རིག་གནས་དང་དེའི་ཡན་ལག་རིག་དངོས་མང་པོ་ཞིག་སྤྱང་སྤྱོད་བྱ་དགོས་
 པ་ནི་དུས་ཀྱིས་དེད་པའི་འོས་འགན་ཉག་ཅིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་ང་ཚོས་སྔོན་རྒྱ་
 རིག་གནས་ལས། སྤྱི་དབྱེ་བཞི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་དང་། སྔོན་རྒྱ་ཆོས་ལུགས་གཙོ་ར་
 བཟུང་བྱས་ཏེ་སྤྱང་སྤྱོད་དང་དར་སྤེལ་གཏང་དགོས་པར་འདོད། དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཆོས་
 ལུགས་དང་། སྔོན་རྒྱ་དམངས་སྔོན་རིག་གནས་ལ་ཆེས་སྤྱོད་པའི་ལྷ་རྒྱལ་འདོན་མཁན་ལོ་རེ་
 ནས་ལོ་རེ་རེ་མང་ནས་རེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། ང་ཚོས་གནད་དོན་འདིའི་རིགས་ལ་
 ཁྱོད་ཤིང་གསོན་དང་། ང་རྒྱལ་ཁྱོད་པམ་གྱི་དགག་གཞིག་བྱས་པས་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་གསལ་
 བོར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། དོན་དངོས་དང་གནས་ལུགས་བསྟུར་དབྱེད་བྱས་ནས་ནང་ཆོས་དང་། སྤྱི་
 ཚོགས་རིག་པ་དང་། དམངས་སྔོན་རིག་གནས་དང་། རང་བྱུང་ཆོན་རིག་སོགས་གང་ཡིན་རུང་
 ཅ་བའི་མང་གཞི་ལ་ཞིབ་དབྱེད་དང་། རྒྱལ་ལོན་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མ་ལག་དང་བཅས་
 པ་ངོ་བོ་སྔོན་རྒྱ་དང་ནམ་པ་དེང་རབས་ཀྱི་ལམ་དུ་འཕྲིད་ཅི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཀྱིས་དེད་པའི་

འགན་འཁུན་ལ་མ་ཞིག་ཅི་ལ་མིན། འདི་ལྟར་སྟོན་རྒྱུ་ནི་ག་གནས་ཀྱི་མང་གཞི་རྒྱུན་འཁུན་གྱི་ད་པ་ལ། འོན་ཆོན་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བརྗོད་གྱི་དཔར་སྟོ།

༡ སྤྱོད་གསལ་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ས་གནས་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་
མེད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཏོང་དགོས་པ་དང་།

༡ མང་ཁྱིའི་ལག་གེས་པ་དང་། ལྷ་ཙམ་པ། ལྷོས་གར་པ་དང་། ལྷན་པ་སོགས་ཀྱི་
ཆེད་ལས་མི་ལྷ་ལྷེད་མིང་བྱེད་པ།

༡ བོད་ཀྱི་དཔེ་ཞེ་ཁག་གི་སྒྲིབ་པ་མེད་ཅི་སྒྲིབ་པ་ལྟེ་མཉམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་ཆུ་མེད་པས་དེ་ན་
མན་གལ་གཞན་ཅན་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་འདོད་ལུང་།

དང་པོ། ས་གནས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་སྤྱི་ཡོངས་
ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སློབ་གསོ་གཏང་དགོས་པ།

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་དབྱེ་བ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གངས་མེད་པ་ཡོད་མོད།
 འདིར་མང་ཆོགས་ཀྱི་ས་ཤེས་དགོས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ནི། དགེ་མི་དགེ་དང་། ལས་
 འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ལུས་སྦྱང་གི་རིག་པ། རྩོ་སྦྱང་གི་ཤེས་བྱ་
 སོགས་གཙོ་བོར་བཟུང་ཐོག་མིའི་སེམས་ཁམས་དང་ཤེས་ཚད་ལ་གཞིགས་པའི་སློབ་གསོ་གཏང་
 དགོས་པར་འདོད། མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ནི་མི་མང་གིས་བྱུང་ཡོད་ལ་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱུས་དག་ཡོང་མིན་
 ནི་མིའི་སྦྱོང་ལམ་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་ཡིན། མིའི་སེམས་ཁམས་དང་སྦྱོང་ལམ་ནི་སྤྱི་ཆོགས་ཡར་
 རྒྱས་དང་བདེ་འཇགས་ཀྱི་མ་མཐའི་ས་པོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་བས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་
 འདི་དག་ངེས་པར་དུ་མང་ཆོགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་སུ་འཇགས་བྱུང་བའི་སློབ་གསོ་སྤེལ་དགོས་
 པར་འདོད། ད་དུང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་རྩྭ་དཔེར་ན། དེར་དུས་ཀྱི་ན་ཆ་
 འདྲ་མིན་སེལ་ཐབས་དང་སྡོན་འགྲོག་གི་དབང་སོགས་འབྲིད་རྟེན་དང་མཐུན་པར་མང་ཆོགས་
 ལ་ཤེས་སུ་འཇུག་པ། བྱིས་ལུགས་དང་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སློབ་གྲེད་ཐབས་སོགས་དེར་དུས་ཀྱི་རྣམ་
 ལ་ཡང་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཁོར་ཡུག་ལ་མཐུན་པའི་སློབ་གསོ་སྤེལ་དུ་འཇུག་པ། ཁེ་ལས་དང་
 བོད་ཆོང་གི་ཤེས་བྱ་སོགས་ནི་མང་གཞིའི་དཔལ་འབྱོར་དང་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་དང་མཐུན་པའི་
 གཞིགས་སྤེལ་བ། སྤྱི་ཆོགས་ཚན་རིག་དང་རང་བྱུང་ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱ་སོགས་ནི་ཡུལ་དུ་ས་

དང་མཐུན་པར་ཤེས་སུ་འདུག་པ། ད་དུང་བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པ་དང་། རང་དོན་རིག་པ། ལྷན་
 དཔུང་རིག་པ་དང་། བཟོའེ་རིག་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པ་དང་། ལུས་སྦྱོང་དང་ཆོ་སྦྱོང་གི་
 རིག་པ་སོགས་དེར་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཚན་རིག་གམ་ཇུས་འགྲུར་རིག་པ་དང་བསྟུར་དཔུང་བྱེད་
 པ་སོགས་ནི་ཆེས་གནད་དུ་ཁེལ་བའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་
 མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པར་འདོད། ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་སློབ་གྲྭ་བ་དང་། དམངས་ཁྲོད་
 ཀྱི་མི་སྤྱི་ཡུལ་བ་ཆོས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་བསྐྱབས་བྱུང་བའི་མེད་པ་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
 རྒྱ་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་དང་། དེར་རབས་ཀྱི་རང་བཞིན། གསར་བཏོད་ཀྱི་རང་བཞིན། ལྷན་གས་
 ཏོར་བརྒྱུད་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གོ་རྟོགས་སེལ་བྱུང་བའི་མེད་པས། འདི་དག་གི་རྩ་བ་ནི་རིན་
 ཐང་མ་རྟོགས་པ་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་མ་ཟེན་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱན་
 པའི་ཁྲོད་ལོང་སྤྲུམ་རུ་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་ལག་ལེན་དངོས་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཉམས་སྦྱོང་དང་གསར་
 བཏོད་གང་མང་ཞིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་མོད། ཁོ་ཆོས་གསར་བཏོད་དེ་ནི་གསར་བཏོད་དུ་ངོས་འཛིན་
 མི་བྱེད་པར་གསང་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། གསར་བཏོད་ཁོག་རུ་ལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།
 ཉེ་དུས་ངའི་ཨ་ལུ་ལ་དུ་དམངས་ཁྲོད་སྤྲུལ་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་ཁོ་བོའི་མིང་ལ་ཆིག་ལོ་ཟེར། ཁོས་དམངས་
 ཁྲོད་དུ་ལོང་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ལ་སྤྲུལ་པ་བྱས་པ་རེད་ལ་ཁོས་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་
 མ་རིགས་དང་། ལྷན་ནད་མང་པོ་ཞིག་དྲག་དུ་བརྒྱག་ཡོད། ཡིད་སྦྱོར་བ་ཞིག་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་གསར་
 བཏོད་པའམ་ཆེད་མཁས་པ་གང་མང་ཞིག་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་གོ་མེད་ཆོར་མེད་ངང་ལུས་ཡོད།
 གལ་སྲིད་བྱི་ཁྱིང་ག་གོ་མོ་ཞིག་ན་སྤྲུལ་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཆེ་སྤྲུལ་པ་དེས་
 ནད་པའི་ལག་རྩར་གཅིག་བཞུས་པ་ཙམ་ལ་ཨ་སྤྱོར་བརྒྱ་ཡས་མས་ཀྱིས་ཐོ་འགོད་དགོས་པ་གོར་
 མ་ཆགས། ད་དུང་དེར་དུས་ཀྱི་བྱི་ཁྱིང་བའི་སྤྲུལ་པ་སྐད་གཤམས་ཅན་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་འདི་ལྟ་བུའི་
 ལོང་བཞི་བརྒྱ་ཡས་མས་ལ་ནད་པ་དང་མཉམ་ཏུ་རྒྱུན་གཏན་གྱིས་སྤྲུལ་བཅོས་བྱེད་མཁན་ཉུང་ཉུང་
 ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་སྤྲུལ་པ་རེ་ཡོད་དུ་གྱུར་ཀྱང་ཉམས་ཐག་ནད་པ་ཆོས་སྤྲུལ་ཁང་དུ་སྤྲུལ་
 པ་སྐད་གཤམས་ཅན་དེ་ཆོ་མཆོམས་ལན་རེར་མ་གཏོགས་མཐོང་གི་མེད་པ་རེད། ཚུལ་འདི་ལྟ་བུའི་
 དཔེ་མཆོན་གང་མང་ཞིག་གིས་ང་ཚོར་དུས་ནམ་ཡང་བྱི་རྟོགས་གང་མང་ཞིག་བཏོད་དང་འགོད་
 བཞིན་ཡོད་པས། གོང་བཞིན་ལྟར་དུས་རབས་དང་མིའི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་གསོ་འམ་

གོ་རྟོགས་སད་དགོས་པར་འདོད།

གཉིས་པ། ཆེད་ལས་ཀྱི་མི་སྣ་སྦྱོང་སྤྱོད་གྱིད་དགོས་པ།

རྒྱལ་ཁབ་གང་མང་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་སྦྱོང་སྤྱོད་གྱི་ཡོད་ལ། ཆེད་མཁས་པ་ཚོར་གཞུང་དང་ཚོགས་སྡེ་གང་རུང་ནས་རྒྱལ་སྤྱིར་དང་རྒྱ་གསལ་འདེགས་གྱིད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཚན་ལྷན་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་། མི་རིགས་རྒྱུ་རྒྱུ་གཉིད་ལས་སད་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་ཡིན། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཚན་ན་སྤྱོད་ཆ་འདིས་དབང་གིས་ཚོགས་སྡེ་དང་མི་སེར་དཀྱུས་མ་སྤྱི་ཡིན་རུང་ལམ་ཁ་མི་མཐོང་བའི་ཡོང་བ་དང་གཉིས་སྤྱོད་མེད་པ་ཡིན། ཁོ་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གང་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་དེ་བརྟེན་གྱིས་ཀྱང་། མཁས་པ་ཆེད་ལས་པའི་བརྩམས་ཆོས་ཉུང་བ་མ་ཟད་དེ་ཟུང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཡང་འབྲི་དང་བསྐྱར་འབྲི་བྱས་པ། ད་དུང་བསྟོན་པ་དང་ཆེད་བརྟེན་རྒྱུ་རྒྱུ་གྱིས་པ་ལས། ཞིབ་འཇུག་ཡོད་པ་དང་། ཚད་གཞི་ཡོད་པ། རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ཆ་འཛུལ་བའི་དཔེ་དེ་བརྟེན་གྱི་མང་པོ་མེད་པ་རེད། དཔེར་ན་དམངས་སློལ་གྱི་ཆེད་ཞིབ་པ་ཞིག་གིས་བྱས་པའི་དམངས་སློལ་དེ་བཙུག་ཅན་གཅིག་ཡོད་ཆོ། དེས་སྤྱི་ཚོགས་དང་སློག་པ་པོ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལས་གསལ་ཇི་ནད་སློབ་ན་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ནི་ཡིན་གཅིག་མེན་གཉིས་རིག་གཞུང་བརྩམས་ཆོས་དང་། དཔེ་དེ་བརྟེན་གྱི་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་མི་དགོས་པ་མ་ཟད། བཟོ་ལས་སྣ་གཅིག་གི་ཐོག་གམ། ཡང་ན་ལག་རྩལ་སྣ་གཅིག་གི་ཐོག་རྩལ་པ་འབྱར་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆོ། དེས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གྲུབ་འབྲས་ལྷན་མེད་པ་འཛོག་བྱེད་པ་རེད། ཉེ་དུས་མཚོ་སྔོན་མཚོ་སྔོན་ཁུལ་ཆེ་ཁོངས་ཀྱི་འབྲིག་པ་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་གནའ་བོའི་འོ་དཀྱུགས་དང་དེར་དུས་ཀྱི་འོ་འཁོར་འཕྲུལ་ཆས་གཉིས་ལ་རྒྱུས་ལོན་གང་མང་བྱས་མཐར་ཁོ་རང་གིས་ཤིང་ལས་བཟོས་པའི་འོ་དཀྱུགས་འཕྲུལ་འཁོར་གསར་བཟོ་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆེའི་འབྲིག་པ་ཚོས་དགའ་བསུ་ཆད་མེད་ཐོབ་པ་རེད། འདི་ནི་བོད་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཅི་ཞིག་མཁོ་བ་དང་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ལ་མཐའ་རྒྱས་སྤྱོད་དགོས་པ་དཔེ་སྟོན་དང་གསལ་བཤད་བྱས་པ་རེད། ད་དུང་བོད་དམངས་ཁྲོད་དུ་ཆོམ་བཟོ་ཆེད་ལས་པ་དང་། འབག་བཟོ་བ། རྩོ་བཟོ་བ་དང་། ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་འཆར་འགོད་པ། རི་མོ་བ་དང་། རྒྱུ་གར་བ། རོལ་དབྱངས་པ་དང་།

སྤྱད་པ་སོགས་བཟུང་གིས་མི་ཡོངས་པ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པས་ན། ང་ཚོས་འདི་དག་
ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཆེ་མཐོང་དང་། བཟང་བསྟོད་། བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་དང་། རོགས་འདེགས་བྱས་
ན་ཅི་ནས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པར་
ཡར་ཐུན་ཡོང་བུ་པ་ཁོ་བོས་མགིན་པ་གཟེངས་སུ་བསྟོད་ནས་སྤྱི་བར་སྟོབས།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་སྡེ་ལ་སྤངས་ནི་དེས་པར་དུ་སློབ་གྲུའི་
སྤྱི་གཞུགས་དང་མཐུན་དགོས་པར་འདོད།

བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་སློབ་གྲུ་ལ་བྱ་
ཡིན་ལ་སློབ་གྲུ་འདི་དག་གི་བོད་ཀྱི་གནའ་སྡེ་མོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་ཚོས་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་
རིག་གཞུང་ཡོད་ཚད་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ཁོར་ལུག་ལུན་སུ་མཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན།
བོད་རང་ལ་མཚོན་ན་དགོན་སྡེ་ལ་སྤྱི་བར་ཚམ་ཡོད་ལ་འདི་དག་ལས་རེ་ཟུང་ཚམ་མ་
གཏོགས་ཚོས་སྤྱི་བ་པའི་སྤྱི་བ་གྲུ་དང་ནང་དོན་རིག་པ་དང་ཚད་མ་རིག་པ་སོགས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
ས་རྒྱ་རྒྱ་རེད། གལ་སྲིད་དགོན་སྡེ་འདི་དག་གཞུང་ལུགས་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་དེང་དུས་
ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲུ་རྒྱ་རྒྱ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཟང་ཆོ། ཕལ་ཆེར་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་
བོད་ནི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲུ་ཆེས་མང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་ནམ། བོད་ཀྱི་དགོན་
སྡེ་ཁག་གི་བོད་ཚམ་མ་ཟད་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་ཆེས་ཆད་གཞི་མཐོ་བ་དང་། ཆེས་གཏིང་ཟབ་
པའི་རིག་གཞུང་སྤྱད་སློབ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲུ་ཁག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་
ཆོག་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱི་གསལ་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་སྡེ་ལ་
སྤངས་སམ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྤངས་ནི་གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སློབ་གསོ་བྱེད་སྤངས་ཁོ་ན་ལས་
མ་འདས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ནི་གནད་དོན་ཚུ་ཚུང་ཞིག་མ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ད་དུང་མཐུད་
འདི་ལྟར་སོང་ཆོ་དགོན་པའི་ནང་གི་གཙུག་ལག་ཐོན་པའི་རྩ་རམས་པ་དང་བཀའ་རམས་པ། རྩ་
རམས་པ་སོགས་ཐོན་པའི་དགེ་བཤེས་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བོད་དམངས་ཁྲོད་དུ་གོ་བརྟེན་སྤྱོད་
མི་ཐུབ་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་སློབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད། དེང་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་བོད་
ཀྱི་དགེ་བཤེས་དང་ཐ་མཚོས་བརྩམས་པའི་ནང་ཚོས་སློབ་དེ་བཅི་ཚམ་མང་ན་ཡང་། དེང་དུས་
ཀྱི་སློབ་གྲུ་བ་དང་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་སེར་དཀྱུས་མཚོས་ནང་དོན་གོ་དཀའ་བ་མ་ཟད་གོ་བ་ལོག་

འགྲོ་མཁན་ཡང་མང་པོ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། བཅན་བྱེད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཚོན་ན། དམངས་
ཁྲོད་ཀྱི་མི་སེར་ཕལ་བ་ཆོས་ལགོར་ས་ལ་སྐྱབས་མགོན་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལས་གཞན་ནང་ཆོས་
དཔེ་དེ་བརྟེན་སྤྱོད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། ང་ཆོས་ཅིའི་སྤྱིར་ལགོར་ས་མཆོག་གི་བཀའ་
སློབ་མ་གཏོགས་གནའ་པོའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེགས་བཅ་མང་པོ་ཞིག་སྟོན་གྱུ་བྱེད་མེད་པ་འདི་ཅི་ཞིག་
རེད། ཅིའི་སྤྱིར་ལགོར་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་མང་ཆོགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲུབ་བར་གྱུར་པ་རེད། ཏི་
བ་འདི་ནི་ང་ཆོའི་སེམས་ལ་འཇགས་དགོས་པ་རེད། རྒྱ་གར་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་ཆོས་སྐུ་བ་
མཁན་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཅི་བསྐྱབ་བྱེད་མཁན། ཆོས་གསུངས་མཁན་དང་། ཆོས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཉུ་མཁན་སོགས་ནི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་སེར་ཕལ་བ་དག་ཡིན་ལ། ཆོས་ལུགས་
ནི་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུབ་སྤེལ་བ་དང་། ཆོས་
ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་མས་གཤེས་གང་ཡིན་རུང་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་སེར་ཕལ་བ་ཆོས་ཀྱི་ང་་
གེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཆོ་ནི་དེ་ལས་ལྗོན་སྟེ་ཆོས་པ་ཆོས་ཆོས་བཤད་ན་མི་སེར་ཕལ་བ་དང་
སློབ་གྲ་བ་ཆོས་གོ་དཀའ་ཞིང་། མི་སྐྱེ་ཕལ་བ་ཆོས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྒྱུངས་དད་ཁོ་ན་བྱེད་རྒྱུ་ལས་
གཞན། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཏུ་ཅང་ཞན་པོ་ཡིན། དུང་དཀའ་ངལ་གཞན་ཞིག་ནི་ཆོས་
པ་ཆོས་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་དང་མཐུན་པ། དམངས་ཁྲོད་ཁ་སྐད་དང་མཐུན་
པར། ཉེ་རབས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆད་གསུམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་གསུངས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། བརྒྱ་བཤད་
ཆོག་གི་རྩ་བ་ནི་འདི་དག་གི་དཀའ་ངལ་གང་མང་ཞིག་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་སྤེལ་
སྤངས་དང་། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྤངས་ཀྱིས་མ་འདང་ས་རེད་ཅེས་ཁ་ཆོད་བཅད་ཀྱང་ཆོག བོད་
ཀྱི་དགོན་སྡེ་གང་མང་ཞིག་ན་གནའ་པོའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱུང་རྒྱུང་ལ་སྦྱོང་བསྐྱར་བྱེད་པ་ལས། དེང་
རབས་རིག་གནས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་སོགས་ཀྱི་སློབ་བྲིད་བྱས་མེད་པས། དགེ་བཤེས་
ཆོས་ཆོས་བཤད་སྐབས། ཐུབ་མཐའ་དང་ཆོད་མ་རིག་པའི་རྒྱུད་གཞི་མེད་མཁན་ལ་འབྲེལ་བཤད་
གནང་མི་ཐུབ་པར་ཆགས་ཡོད། དེང་སྐབས་བོད་ནང་གི་ན་གཞིན་གང་མང་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་
ཆོས་ལུགས་དང་སྐུ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། གོ་དཀའ་བ། མགོ་ཉོག་པ་
སོགས་གཏམ་འཆལ་སྟེ་ཆོགས་ཀྱིས་བྱ་གནས་དང་། ཟེན་བྲིས་བཀའ་ཞིང་། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་
གྲ་བརྩན་དང་ཆོས་ལུགས་པ་ཆོ་དང་། དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་གྲ་བ་ཆོའི་བར་ལ་དག་གཤེད་ཀྱི་སྐད་

ཆ་ཚུ་མིག་ལྟར་གང་སར་དོལ་བཞིན་ཡོད། གལ་སྲིད་པོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དུ་སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་ཀྱི་བད་ཆད་སྒོར་སྒོར་བཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ན། གལ་སྲིད་པོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྡེ་ཆུང་དང་། སྤྱི་ཚོགས་རིག་གནས་ཀྱི་སྡེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད་ན། གལ་སྲིད་པོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་དགེ་བཤེས་ཆོས་སྒྲོབ་ཁྱིམ་ཅི་ཙམ་གནང་བ་དེ་ཙམ་ལ་གཞུང་གིས་ཆེ་རེ་རྒྱ་ཐོག་གནང་ཐུབ་ན། གལ་སྲིད་པོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་དུ་གྲང་མེར་གཉིས་སྒྲོབ་མའི་ཚུལ་དུ་འཕྲུལ་ཞུགས་ཆོག་ན། གལ་སྲིད་པོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་གཙུག་ལག་ཐོན་པའི་སྒོར་མཚོར་སྤྱི་ཚོགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་ལག་འཁྱར་སྤྲོད་ཐུབ་ན། གལ་སྲིད་པོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནས་གཙུག་ལག་ཆེད་ཐོན་པ་ཆོར་ཕྱི་ཁྱིམ་གི་སྒོར་གྲྭ་ཆད་ཐུན་གང་རུང་རེར་གཏོང་ཐུབ་ན། ཁོང་བཅོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་དག་ལག་བརྟར་བྱེད་ཐུབ་ཆེ་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་གང་མང་ཞིག་སེལ་ཐུབ་པ་བསྟོན་དུ་མེད་ཅེས་བཅོད་ན་འདོད།

མཇུག་བསྟུ་བ།

བཞི་པ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱི་གཤམ་པོ་ཆོར་ལྷ་རྒྱལ། ངས་འདིར་གསལ་བཤད་དང་འགྲེལ་བཤད་གང་མང་ཞིག་དཔེ་མཚོན་གྱི་ལམ་ནས་ལྷ་འདོད་བྱུང་མོད། ཐེངས་འདིའི་བཅོད་གཞི་རྒྱུ་ཙམ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཡིག་གུང་ས་ལ་གཏན་ཁེལ་ཡོད་ཐོག ཁ་གསལ་དང་གཏོང་གསལ་བྱེད་རྒྱ་མང་པོ་ཞིག་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསེས་དགོལ་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་མ་ཟད། དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་ཤེས་དང་། བཅོལ་ས། ཆེད་ལས་སྟན་ངག་པ་དང་། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ། ཁེལ་ས་ཆོང་ར་དང་། བྱིང་བཅོའི་ལས་རིགས་སོགས་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱ་དང་བྱེ་བྲག་གང་མང་ཞིག་གིས་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཕན་ནུས་ཇི་ཙམ་ཐོན་ཡོད་མེད་ཐད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་སྟན་ཐོ་ཞིག་དང་སྒྲགས་ཏེ་འབྲི་དགོས་བསམས་ཀྱང་ཡིག་ཆོགས་མང་བར་དོགས་ནས་རེ་ཞིག་འདི་ཙམ་གྱིས་འབྲུས་པར་བྱས་ལ། ཇེས་སུ་རྒྱ་ཆེའི་སྤྱི་གཤམ་པོ་ཆོའི་སྤྱི་གཤམ་དུ་པོད་ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་སྒོར་གྱི་ཞིབ་འཇུག་སྟན་ཐོ་ཞིག་བརྟར་རྒྱུའི་རེ་བ་དང་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོ་བཟུང་ཡོད།

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་
 རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ལ་
 རྒྱུང་ཟད་གཞིག་པ་ལྷག་བསམ་དཀར་
 པོའི་རང་མདངས།

བ) ཨ་སྤྱིད་སྤྱིན་པ།

༄༅། མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མེ་མུ་འབར་བ་ཡིས། ཁྱིལ་གཉིས་དྲུག་གི་བྱད་ཤིང་སྒྲིག་གྱུར་
 པལ་ རྣམ་ཉམས་མེད་ཤུའའི་རྒྱལ་པོའི་བྱུགས་སྤྲས་ཀྱི། མཚོག་གྱུར་རོང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་
 འདུད། མཛོན་སྤུམ་ཚད་མས་ངེས་པ་མི་མངའ་ཡང་། གཏན་ཆོགས་དྲགས་ཀྱིས་བདེན་པའི་
 ར་སྤྱོད་ལས། འཇམ་ཤེས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ཙམ་ཞིག ལྷག་བསམ་འོ་མཛོའི་རང་མདངས་
 འོ་མ་ལ་སྤོ། །

སྤྱིར་གངས་རིའི་རྫོངས་ཀྱི་རིས་སྤུ་མ་ཆད་པའི་མཁའ་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་འོས་འགན་
 གཙོ་བོ་དེ། ང་ཡི་སྤྱོགས་སྤྲ་ཁྱོད་རང་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོགས་སྤྲ་ང་རང་ཡིན་པར་སོ་སོའི་ཕན་
 ཚུན་བར་མཐུན་ལམ་འོ་ཁྱུ་གཅིག་འདྲེས་དང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ། རྟོག་
 ཅ་ཆེག་སྤྱིལ་གྱི་སློ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་
 མ་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སྤྲར་གསོ་བྱེད་ཅིང་། མ་འོངས་ཐུགས་རྒྱུང་རིང་བའི་འཆར་
 གཞི་བཀོད་དེ་རང་རེའི་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ལམ་སྟོན་དང་། ཕན་
 སེམས་ཀྱིས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱིལ་འདེད་གཏོང་དགོས་པ་ནི་ངས་འདིར་གསལ་བཤད་ཞུ་མ་དགོས་
 པར་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོ་ཆང་མས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆ་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་དུས། རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་
 དགེ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་དང་། དེའི་ཐབས་ལམ་མ་གོར་བ་ཞིག་མེད་དུ་མི་རུང་།

དང་པོ། རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་དགེ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་
 སོ་སོས་ལྟས་པ་གང་ཡོད་ཀྱི་སློ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་

འདི་ཉིད་ཀྱི་ཕན་ཚུ་སྤང་བ་ཀྱི་ཐུགས་སྦྱོར་ལྟར་ལྟ་བུ་དང་། བྱུང་རིམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟར་ལྟ་བུ་དང་། དཔུང་
ཞིབ་ནས་ཏན་མཛད་དེ། བདེན་པ་བདེན་ཀྱང་གི་སྒྲོ་ནས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་
པའི་དགེ་མཚན་ཞིག་མཐོང་ཞེ་ཟུག་བཟུང་དགོས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་
འདི་ཉིད་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་མ་མཐོང་བར་རིག་གནས་འདི་ཉིད་
རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པ་རེད།

དེས་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱན་
འཛིན་བྱེད་པར་དགེ་མཚན་གང་དང་གང་ཡོད་ཅེ་ན། མི་རིགས་གང་དང་གང་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོའི་
ངོ་བོ་ཡང་དག་པ་ཞིག་གནས་ཡོད་མེད་སོ་སོའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་གཙང་
མ་ཞིག་གནས་ཡོད་མེད་ལ་བྱུག་འདུག མི་རིགས་སོ་སོའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་
རིག་གནས་གཙང་མ་ཞིག་མ་གནས་པར་མི་རིགས་དེའི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པ་ཞིག་གནས་ཐབས་མེད།
དེ་བཞིན་མི་རིགས་སོ་སོའི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ལྟར་བྱུག་མེད་ཡང་སོ་སོའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་
རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་གཙང་མ་ཞིག་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཡོད། རྒྱ་མཚན་
གང་གི་སྒྲོ་ནས་རག་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་ནེ་ན། མི་རིགས་གང་གི་མི་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོའི་སྐད་དང་།
ཡི་གེ། བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་གཙང་མ་ཞིག་གི་སྤྱིང་ནས་འཛིན་གཤམ་
པ་མ་གཏོགས་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་དང་། ཡི་གེ། བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་
གནས་གཙང་མ་ཞིག་རྒྱན་འཛིན་མི་བྱེད་པར་མི་རིགས་གང་དང་གང་གི་མི་ཡིན་པ་ཤེས་བྱེད་ཆེད་
དཀའ། མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ན་སོ་སོའི་སྐད་དང་། ཡི་གེ། བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་
ཀྱི་རིག་གནས་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་སོ་སོ་རང་རྒྱུ་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་རིགས་དེ་དང་དེ་ངོས་འཛིན་
བྱེད་དཀའ། དེ་མིན་དེང་སང་བོད་ཕྱི་ནང་གང་དུ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་གཙང་མ་འདིའི་ཆེ་སྒྲོག་ལ་ཆོལ་བའི་བོད་མི་བྱུང་རྒྱུ་ཁ་ཤས་ཤིག་གི་
ལུས་ཀྱི་སྒྱུད་པ། རག་གི་སྒྲུབ་ཚུལ། གོས་ལུགས། བྱོན་སྤངས་སོགས་ལ་བོད་རང་གི་བྱུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་ཡ་རབས་བཟང་སྒྱུད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་བོད་མིའི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་རྒྱུ་ཆོས་ཟུར་
ཅམ་ཡང་མེད་པའི་ཁར་བྱུན་མོང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་
རིམ་ཅམ་ལའང་བསམ་གཞིག་མ་བྱས་པར་རི་བོང་ཅལ་འགྲོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུན་

མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་སྤྱངས་ན་དགོས་མཁོ་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་ཡིན་པ། ཕན་འབྲས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དྲྀགས་གཏམ་སྒྲ་ཚོགས་ས་བཤད་
ནི་བཤད་ཁྱེད་པ་འདི་ཡུགས་འདུན་གྱི་གཏད་སོ་བོར་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་ཏྲགས་ཤིག་དང་། ཡ་
རྒྱུ་གངས་དཀར་སེམས་པའི་ངོས་སུ་རིགས་གཅེས་ཀྱི་རི་མོ་བྲལ་བའི་ཁོག་སྤྱོད་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་
ཅི་ཡང་མེད། ཁོ་ཚོ་ནི་ཁ་ནས་བོད་མི་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། དོན་དངོས་སུ་ཁོ་
དང་ཁོ་འདྲ་བའི་བྱ་བ་རྒྱུད་བ་རྒྱལ་འཛོལ་ཁྱེད་གང་གི་སློ་ནས་བོད་མི་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། དེ་
བཞིན་དུ་དང་རང་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོགས་པར་བོད་མི་གཙང་མ་ཞིག་ཡིན་མིན་

གཉིས་པ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་
རྒྱུན་འཛིན་ཁྱེད་པར་ཐབས་ལམ་མཛོར་བ་གང་ལ་བརྟེན་དགོས་ཞེ་ན། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་
གཞི་ཅ་གང་ལ་བྱག་ཡོད་པ་སོགས་བོད་རང་གི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་
ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ན་དགེ་མཚན་དང་ཕན་འབྲས་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་དང་། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་
འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ན་ཕམ་ཁ་དང་གྲོང་གྲུང་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་གནས་ལུགས་དང་
རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་གི་སློ་ནས་ངས་པ་མ་རྟེན་ཆོ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་
འཛིན་ཁྱེད་པའི་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་མ་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་
ཁྱེད་པ་དེ། རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་ཁྱེད་ན་དགེ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་མེད་མཐོང་
བ་ལ་རག་ལས་པ་དང་། རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་ཁྱེད་ན་དགེ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་
ཡོད་མེད་དེ་འང་། རིག་གནས་འདི་ཉིད་སྤྱངས་ན་ཕན་ཐབས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འབྱུང་
བ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
རྒྱ་རྒྱུན་རིང་མོ་ཞིག་གི་རྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ནས་སྡོན་སྤྱོད་ཚོས་རྒྱལ་ལོ་པའི་བཀའ་བྲིན་ཆེ་མེད་པ་རྒྱལ་
ཀྱིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁྱེད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྲོག་ལ་མ་འཛོལ་པར་སྤྱོད་པ་ཡོངས་
ནས་དར་རྒྱས་དང་ཁྱབ་སྤེལ་བཏང་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སྡོན་སྤྱོད་མེས་
པོ་རྒྱལ་ཀྱིས་ཤུལ་བཞག་གི་གཅེས་ནོར་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛོལ་གསལ་བོ་ཡོད་མེད་ལ་རག་
ལས་ཡོད་སྟེ། དེས་ན་ད་ཆོ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་

མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདིའི་བྱུང་རིམ་དང་དར་རྒྱས། རྩལ་སྤེལ་བཏང་བའི་ཕན་འབྲས་སོགས་ཕྱ་ཁིང་ཁིབ་པ་ནམས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་དག་ལ་ཁིབ་གཞིགས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་བཞིན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདིའི་འཆད་ཉན་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲང་སོགས་སློབ་སྦྱོང་གི་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་དག་ཏུ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་དང་འཕེལ་རྒྱས། རྩལ་སྤེལ་བཏང་བའི་ཕན་འབྲས་སོགས་ཀྱི་སློར་ནས་སློབ་བྲིད་དང་བསྟོན་སྦྱོང་སོགས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཕན་ཚུབ་སོགས་རང་རེའི་སྤྱི་རབས་པ་ནམས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུ་འཆར་བྱལ་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་འདི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད་སྟེ།

དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་མཚན་མི་ཙུང་བཞིག་གཞིར་བཟུང་ནས་རང་རེའི་ཕ་མེས་ཡང་མེས་ནམས་ཀྱིས་བྲལ་བཅག་གི་གཙུག་ལོར་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་དག་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་རེས་ཤེས་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆེད་བྱལ་ཆེ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་སློལ་འདེད་གཏང་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་རྩལ་སྤེལ་གཏང་ཡོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས། དེ་མ་ཡིན་པར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་མིང་ཅ་མ་ཞིག་ལས་མི་ཤེས་པ་དང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཕན་པ་གང་ཞིག་སྤྱོད་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་པར་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཁོ་བོ་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་དག་མཚན་མཐོང་མི་བྱལ་ལ། རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱ་དེ་བས་ཀྱང་ཁག་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ།

རང་ཉིད་བོད་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཁ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སེམས་གཏིང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་ལོ་སྤྱི་རབས་དང་བརྟེན་འབྲས་ཆ་ཆ་ཞིག་ཡོད་རྒྱུ་དེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་དུས་རབས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྲུལ་གང་མང་ཞིག་གི་དཀའ་སྤྱད་གྲོལ་བྱེད་ནས་རང་གི་ཆོ་སློག་ལ་འགྱུར་ཐོག་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་བར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ཡན་འབྲས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གསེར་འོད་ལམ་ལམ་འཕྲོས་པའི་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སློག་གི་ཁྲག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ངོས་གསལ་བའི་ཞིག་ཟེན་རྒྱ་ལ་རག་ལས་ཡོད་སྟེ།

གཞན་ཡང་། རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་མཐོང་བ་ལ། རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་འཆོལ་དགོས། རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་དེ་ཐབས་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོལ་དགོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མིང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུད་རིམ་གཙང་མ་ཞིག་ངོས་ཟིན་པའི་འོག་ནས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་། ཡན་འབྲས་སོགས་རིག་གནས་གཞན་དག་དང་དབྱུང་བསྐྱུར་ཡང་ཡང་བྱ་རྒྱུ་ལས་སོ་སོའི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ལ་གཞན་ལས་སྐྱུག་པའི་ཁྲུང་ཆོས་དང་རིན་ཐང་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་མཐོང་བར་ཐུན་ཁུང་སྐྱབས་འཛིན་གྱིས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་མཐོང་མི་བྱུང་སྟེ།

དེ་ཡང་མི་སོ་སོའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འགྱུར་ཐོག་ཁྲོད་ནས་སོ་སོ་ལ་གང་སྤྲང་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མིན་པས་ཡིད་གཏོང་མི་རུང་བར་སོ་སོའི་བྱུང་མིང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུང་ཞིབ་དང་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་ཞིག་གི་སློ་ནས་དེའི་གནས་ལུགས་འཆོལ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་མ་བརྟག་མ་དབྱུང་པར་འོལ་ཆོད་གྱིས་མི་བབད་པར་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

རིག་གནས་འདི་ཉིད་དང་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་གཉིས་དབྱུང་བསྐྱུར་བྱེད་སྐབས་ཐོག་མར་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཆང་ཞིག་རང་གི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་རང་གི་པ་མེས་ཡང་མེས་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཁྲིད་དང་དག་རྒྱུན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོ་ཐོས་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏང་རྒྱ་དང་། བར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་སོགས་ལ་ཞིབ་མཐུན་བྱས་ཏེ་མཐར་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ངོ་སྟོན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་མ་ཞོར་བཞིག་གཏན་འབེབས་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེ། ལ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་འགན་མ་བཟུང་བར་ཟུར་དུ་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་ཡན་འབྲས་སོགས་ལ་ཞིབ་དཔྱད་བྱེད་མཁན་གཞན་ཞིག་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་ནས་བསྐྱེད་ན་འབྲས་བུ་སྒྲིན་མི་རྒྱས་པའི་ས་བོན་རུལ་བཞིག་དང་མཚུངས། དེ་མ་ཡིན་

པར་རང་ཉིད་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་འདིའི་རིན་ཐང་དང་ཕན་འབྲས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་
པའི་མཁས་པའི་ཉམས་ཞིབ་ཚོགས་པ་ཞིག་གསར་འཛུགས་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཚོགས་པ་དེས་ཀྱང་
སློ་ཀྱན་ནས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིན་ཐང་སློང་བཞིན། ཕན་འབྲས་ཞིབ་དཔྱད་སོགས་ལེ་ཆ་ན་
མི་འདྲ་བ་མང་པོའི་བཀོད་བཞག་དང་འབྲེལ་ཆེད་ལས་མཁས་པ་མང་པོའི་ཐུན་མོང་གི་གཞུང་ནས་
མཇུག་འབྲས་སྤྱི་བཙོམས་བྱས་ཏེ་རྩོམ་འོངས་པའི་མི་རབས་རྣམས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་
གིས་ལམ་ཁ་གསར་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས། སོ་སོའི་རང་ལྟ་མཆོག་འཛིན་བྱས་ནས་རང་རྒྱལ་
གཞན་ཕམ་གྱི་ཁེ་ཕན་ཕན་བྱ་ཞིག་ལ་མི་རེ་བར་དོན་དམ་པའི་དངོས་ལུགས་སྤྱི་བཙོམ་དང་རྒྱ་
མཚན་གང་ཟབ་ལ་ཆང་མས་མཐུན་སྦྱར་དང་རྒྱབ་གཉེར་ཡོད་རྒྱུ་འདི་བྱ་བ་གང་ཞིག་ལེགས་འབྲུབ་
འོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམས་པག་འ་
བཞོས་གཅིག་མཐུན་དང་། ལས་དོན་མཉམ་འབྲེལ། མཐུན་སྦྱིལ་དམ་ཟབ་བྱེད་རྒྱ་རྣམས་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གཞི་རྩའི་གནད་དོན་དེ་དག་ལེགས་
པོ་ཞིག་ཡོང་ན་བོད་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལེགས་
འབྲུབ་ཡོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། འདིའི་ཐད་དུ་རྩོམ་པ་ཀྱན་ལ་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་དང་བསམ་
སློབ་ཡང་གཏོང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་དོན་ཆེན་ཡིན་པས་ཡིད་འཇགས་འཆལ།

མཇུག་གི་རེ་མདུན།

གོང་དུ་བྲིས་པའི་<<བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ལ་རུང་ཟད་གཞིག་པ་ལྷག་བསམ་དགར་པོའི་རང་
མདངས་>> ཞེས་པ་འདིར་མཁས་པའི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་ལུང་འདྲེན་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་
གཙོ་བོ་ཁོང་ཆོའི་གསུང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་། ཁས་མི་ལེན་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་ཡིན་པར་
ཁོང་ཆོའི་ལུང་ཆོག་རྣམས་ཆོག་གིས་དངོས་སུ་བེན་མ་བེན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ནམ་ཡང་རྩོམ་བྱུང་
བཞེན་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྤྱིར་དཔྱད་ཚུལ་ཟེར་བ་དེ་བདག་ལྟ་བུ་ཐོས་
རྒྱ་དང་ལྟ་རྒྱ་རྒྱུ་ཆེད་ཆེད་རྣམས་དཔྱད་ཀྱི་ཙལ་ཞན་པའི་བྱེད་རྒྱུ་ཆུང་ཞིག་གིས་གནས་འཕང་སྟོད་པ་ཞིག་
མ་ཡིན་པར་བསམ་སློང་དང་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་ཅེས་ཅན་ཞིག་ལ་མ་སྤྲོད་བས་པར་གཞན་གྱི་ཟེར་རྒྱུས་

འབྲངས་པའི་ཉོག་གཏམ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་གཙོ་བོ་མི་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
དཔྱད་ཀྱི་ཅུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སློབ་སྦྱོང་གི་རྒྱ་དེམ་ཁོད་ཀྱི་མྱོང་ཆོར་དག་མ་ཞིག་དང་། སོ་སོའི་
དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་རིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དག་ལས་རྟེན་པའི་བྲང་གཏམ་དོ་མ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་
ང་ཚོས་རྩོམ་རིག་ཐམས་ཅད་ལས་འདི་ལ་གདེང་འཛིན་མཐོན་པོ་ཞིག་དང་རིན་ཐང་དེས་ཅན་ཞིག་
ཡོད་པར་སེམས་འདུག འོན་ཀྱང་བདག་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་ཉུན་གང་ཡང་མི་ཆང་ནའང་རང་ཉིད་
ཀྱི་བསམ་ཚུལ་རྒྱུང་ཅམ་ཞིག་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་ཡུལ་
བ་ལགས་ན། ད་ཐེངས་འདིར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དེམ་པ་གྲ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གིས་དེ་བཞེད་དུ་མ་གསར་རྩོམ་དང་རྩོམ་སྒྲིག་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་ནས་
ཕྱག་དེབ་རྣམ་གངས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལོངས་སྤོང་པའི་དམིགས་བསལ་མང་དུ་སྒྲོ་འདིའི་ལས་
རིམ་དང་འབྲེལ་བོད་ཀྱི་ཐུ་ནང་གཉིས་ཀའི་མཁས་གྲུ་བ་དུ་མའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཅུལ་ལས་ཐོན་པའི་
དཔྱད་རྩོམ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་དེ་གའི་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་གི་ཕྱག་དུ་འབྱོར་དེས་ཡིན་དུས། མཁས་
པ་སོ་སོས་ཡིག་ཐོག་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་གའི་གོ་སྒྲིག་ཚོགས་ཚུང་གིས་གཙོ་འགན་བཞེས་
ཏེ་གནས་སྐབས་བཀའ་རྩོམ་བསྐྱུས་པ་ཅམ་ཞིག་དང་གཟེངས་བསྟོད་ཀྱི་བྱ་དགའ་གཏོར་རྒྱུའི་ཆེད་
ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཁོང་ཚོའི་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་རིག་པའི་ཅུལ་ལས་ཐོན་པའི་སྟིང་གཏམ་དེ་ལ་ཉམས་
འཛིན་བྱ་རྒྱ་དང་། དེར་བརྟེན་ན་ནས་བཟུང་ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གི་འོས་འགན་
གང་ཞིག་འཁུར་དགོས་པ་དང་། ལམ་ཁ་གསར་པ་གང་ཞིག་གི་ནང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་མཇུག་
འབྲས་གིག་ཡོད་རྒྱུ་ངའི་སྟིང་ཁོང་གི་རེ་བ་ཆེ་གོས་གིག་དང་། ང་དང་ངའི་མ་འོངས་པའི་གངས་
རིའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཞིག་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

མེས་པོའི་བྱངས་ཁྲག་གིས་བསྐྱུན་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་ལ་
 བསམ་གཞིག་རོལ་ཅོམ་གྱིས། དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་
 ཐབས་ལམ་སྦྱང་བ་ཕྱི་རབས་བོད་ཀྱི་བྱ་ལ་ཡུས་སུ་
 བསྐྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བ།

བ) བྱང་རིམ་བཟོ་བཟང་སྟན་གྲགས།

༡༡། མེས་པོའི་རྩལ་རྒྱའི་འཛམ་བུའི་ཆབ་རྒྱུན་ཁྲོད་ཀྱིས་འབྱུངས་པས་ལུས་པོ་བརྟམ། མེས་
 པོའི་སྟིང་གི་རྩེ་བའི་བྱེད་ཀྱི་ཁྲོད་ལ་བསྐྱེད་མས་པས་འོད་སྣང་འབར། མེས་པོའི་ཁྲག་རྒྱུན་དབང་
 གི་རྒྱལ་པོས་ཁྲོད་ཉིད་རྒྱས་པས་རིན་ཐང་གསལ། ནང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་པའི་གཅེས་ནོར་བདག་
 ཡིད་དད་པའི་སྒྲིང་བྱ་བས། །

དེ་ལ་འཛམ་བུ་འབྲི་བྱིང་གི་མེ་ཏོག་རྩམ་རྩམ་བྱ་བཞད་པའི་སྟོང་སྒྲིང་ཡངས་པའི་གསེར་
 རྩན་གྱི་ཁྲོན་ཡངས་པོ་འདི་ནི། སྲོག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་བགྱང་བྱ་མེད་པ་ཞིག་གི་འཆོ་གནས་ཡིན་
 ན་ཡང་། མིའི་རིགས་ཀྱིས་གོ་ལ་བྱེད་པའི་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་དམ་སེམས་གྱིས་བདག་བབྱང་བྱས་
 ནས། བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཆག་འཛིག་སྒྲིང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
 ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་། ཀུན་སྡོད། ཞི་བདེ་དང་ཕྱགས་འདུན་སོགས་ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
 སྲོལ་རྒྱུན་རྩལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལས་འཆོལ་དགོས་པ་དེང་བྱས་འཛམ་གླིང་གར་རུབ་ཀྱི་ཆེད་མཁས་
 པ་དང་ཞིབ་འཇུག་པ་མང་པོས་དབྱངས་གཅིག་གིས་སྒྲོག་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུ་
 སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་རིག་གནས་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པས་དེ་ནི་ཟབ་
 ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ། གཏིང་དང་མཐའ་མི་མཛོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པས་ངོ་བོ་དང་རབ་དབྱེའི་སྟོན་ནས་
 དབྱད་མཐར་གཏུགས་ཐབས་མེད་ན་ཡང་། འདིར་འདས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ཀྱི་དར་རྒྱུད་དང་།
 ད་ལྟ་འཛིན་སྒྲིང་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་། མ་འོངས་པར་ཁ་ཕྱོགས་པའི་སྒྲིག་གཞིའི་ཐབས་
 ལམ་ཅུང་ཟད་སྦྱང་བ་དང་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱད་པར་འདོད་དོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། གྲོ་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ངོས་བཟུང་བ། དེའི་དར་རྒྱུ་ཆེང་བ། དེའི་
ཆེད་དུ་བྱུངས་ཁྲག་ཤོར་བའི་མེས་པོ་འགའི་སྤྱིང་སྤྱོད་བས་ཆེང་བའོ། །

དང་པོ། སྤྱིར་ན། རིག་པ་འམ་ཤེས་པར་བྱ་བས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་དེ། རིག་གནས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཡིན་ལ། སྤྱོད་བཟང་ནི། རིག་པ་འམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ལམ་གནས་ཡིན་པས་རིག་གནས་
ཞེས་བྱ་ཞིང་། དཔྱེ་བ་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བཅོས་སྤྱོད་བཅོད་བརྒྱུད་དང་། བཟག་པ་རྣམ་པ་
བརྒྱུད་གསུངས་པ་དང་། ལུང་སྤྲན་ཆོག་གས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏོག་གས་བྱེད་ལས་སྤྱོད་ཅལ་རེ་
བཞིར་དཔྱེ་བ་དང་། འདུལ་བ་དང་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་དང་། མཛོད་དང་། དུས་འཁོར་ལས་བཟང་
ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞི་བྱུང་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ན་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྗེའི་ནང་དུ་འདུ་བ་དང་།
དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་ཆར་གཅོད་པ་དང་། རེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཀྱན་ཤེས་པའི་རིག་གནས་གསུམ་
དུ་འདུ་བར་ཆེན་པོ་དག་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྗེར་དཔྱེ་ལ། བོད་ཀྱི་སློལ་
རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། རིག་པ་འམ་ཤེས་པར་བྱ་བས་རབ་དུ་སྤྱེ་བ་གང་ཞིག་ བོད་
རིག་པ་བྱིངས་ཀྱིས་གནས་དེར་སློབ་པའི་ལམ་སློལ་བཏོད་ཟིན་པའི་སློལ་རྒྱན་དེ་འདྲི་གཅིང་། བོད་
ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྗེ་དང་། དེས་བསྐྱུས་པའི་སློལ་རྒྱན་
ལྷ་ཆོས་རིག་གནས་དང་། མི་ཆོས་རིག་གནས་གཉིས་སུ་ཡང་དཔྱེ་ཆོག་གོ། །

ཡང་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྗེའི་དང་པོར་སྤྱོད་རིག་པ་བཟང་བ་དང་། རང་དོན་རིག་པ་བཟང་
བ་དང་། བཅོས་རིག་པ་བཟང་བ་སོགས་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་ནི། དང་པོ་སློབ་པའི་རིམ་པ་དང་། གཉིས་
པ་དམན་མཚོག་གི་རིམ་པ་དང་། གསུམ་པ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པར་
གསུངས་པས་བཅོས་རིག་པ་དེ་འདྲི་ལྗེའི་ནང་ནས་རྒྱ་ཆེ་རྒྱལ་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། །

གཉིས་པ། དེའི་དར་རྒྱུ་ཆེང་བ།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སམ་དམ་ཆོས་མཛད་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཐོག་མ་གྱི་གྲུམ་བཅན་
པོ་ཡིན་ཞིང་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རེ་གཉན་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་ནང་པའི་དགེ་སློང་དང་སྤྱོད་གསུང་བྲགས་རྟེན་
བཅས་གང་ན་བྱངས་ནས་རྒྱལ་པོས་འབངས་ལ་མཚོད་བཀྲར་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ནས་བཟུང་སློལ་རྒྱན་
ལྷ་ཆོས་རིག་གནས་ཀྱི་དབུ་བརྟེས་པར་འདྲི་གཅིང་། །

དུས་རབས་བདུན་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱ་པར་ཆོས་རྒྱལ་སློང་བཅན་སྐམ་པའི་ཕྱི་བས་ནས་ཇི་བོ་

ལོ་ལྷ་ལྷ་ར་གདན་བྲངས་པ་སོགས་སྐྱེ་གསུང་བྱུགས་ཏེན་དང་རྩ་ཁང་མང་དུ་བཞེངས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་ཁོང་གི་སྐྱེ་རིང་ལ་ཐོན་མི་སམ་རྩོལ་འཕགས་ཡུལ་དུ་མངགས་ནས་བོད་ཡིག་གསར་བཏོད་བྱས་པས་བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་གནས་དང་། མི་ཆོས་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་བཏོད་དེ། ཡི་གེའི་འབྲུལ་རྩལ་དང་རྩལ་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས། བོད་ལ་གསོན་བྱུགས་གསར་པ་ཞིག་དང་། རྩོག་གསར་པ་ཞིག་དོན་ཅུ་གསར་པ་ཞིག་དང་། མདུན་སྐྱོད་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱུན་གནང་མཛད་པ་ནས་བཟུང་སློབ་ལྟུན་རྩོམ་རིག་གནས་དང་མི་ཆོས་རིག་གནས་གཉིས་ཀྱི་སློབ་བཏོད་པར་འཛིག་གོ། །

དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་པར་བྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་ལྷེ་བཙན་བྱོན་ནས་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་མཆོ་དང་། སློབ་དཔོན་པཎྌ་འབྲུང་གནས། པཎ་ཆེན་རྩི་མ་ལ་མི་བྱ། བན་ཏི་གཤ། བུ་རྩ་ལྷ་མ་ཏ། རྩ་རྩ་ཀི་རྩི། རི་ན་མི་བྱ། རྩ་ཤེ་ལ། སློབ་དཔོན་ཀུ་ལ་ལེ་ལ། ཏེ་ཤིང་མ་ཏེ་ལ་ན་ལ་སོགས་པ་བྱུན་བྲངས་ཏེ། རྩ་གར་དང་། རྩ་ནག ཟ་ཏོར་སོགས་ཀྱི་མཁས་པའི་ཉམས་སྦྱོང་དང་། མན་ངག་ཡོན་ཏན་དང་། རྟོགས་པའི་ཆ་སྤྲོ་ཅམ་ལ་ཡང་བརྩི་འཛིག་དང་། མཐོང་ཆེན་གནང་ནས་སྤར་སློབ་བཏོད་པའི་རིག་གནས་དེའི་སྤོང་ཆ་ཁ་གསལ་དང་ལེགས་ཆ་འཛོལ་སྤྱད་བྱེད་པའི་ངོ་མཆར་བའི་རྣམ་ཐར་འདིས་ང་ཚོའི་སྤྱིང་གསལ་ན་རི་རྩེ་རྩེ་བའི་ཕྱོགས་སྤྱང་གི་མཁེགས་ཞེན་དེ་མི་གཏོར་རམ། ད་དུང་ལོ་རྩ་བའི་རོ་ཅ་ན་དང་། ཀའ་ཅག་ཁང་གསལ་གྱིས་རྩོམ་མང་པོ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར། སད་མི་བདུན་རབ་དུ་བྱུང་ནས་རབ་བྱུང་གི་སྤེ་བཙུགས་པ་སོགས་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བའི་ལོ་རྩལ་ལ། བོད་ཀྱི་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་སམ་བྱལ་བསྐྱུན་དར་ཞིང་བྱས་པར་བྱས་ཞེས་པའི་དབྱངས་སྣ་མོ་དེ་འདི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། དུས་རབས་འདི་བོད་དུ་སྐྱེ་རྩོམ་རིག་གི་རིག་གནས་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་དུས་རབས་ཞིག་ཏུ་མངོན་ནོ། །

དེ་ནས་དུས་རབས་དགུ་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བརྒྱུ་པར་བོད་བྱལ་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་བཏོངས་ནས་ཐང་དར་མས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ལྟུན་གཉིས་ཀར་གོད་ཆག་ཆབས་ཆེན་བཅོས་ཤིང་། སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་དང་སྐད་ཡིག་གིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་བཞག་པའི་དོ་རིང་མཐོན་པོ་དེ་བཞིག་མ་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས། རིག་གནས་ལྟུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ལ་མི་ལོ་བདུན་ཅུ་ལྷག་གི་སྤོང་ཆ་བྱུང་བ་འདིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀར་གནོད་

སྒྲིན་ཐེབས་ཡོད་པས། མི་རིགས་ཉམས་རྒྱུ་གི་ཤུགས་རྒྱུ་དང་པོ་འདི་ནས་བྱུང་བར་སེམས།
 འོན་ཀྱང་སྐད་ཡིག་དང་ལྷ་ཆོས་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱས་མཐུ་ལས་སྐབས་དེར་བོད་སྐད་ལྱུང་བ་འཛོར་
 ཡང་བོད་པའི་སེམས་ཁམས་སྐད་ལྱུང་མ་འཛོར་བས། ཉུས་རབས་བརྒྱ་པའི་དཀྱིལ་དུ་ལྷ་བརྒྱུན་
 ཡེ་ཤེས་འོད་དང་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སྒྱུ་རིན་ལས་མཉམ་མེད་རྩི་བོ་རྗེ་གདན་དྲངས་ཤིང་ལོ་རྒྱུ་བ་
 རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། རྩི་གློ་ལྷན་ཤེས་རབ་དང་། རྩི་གཤེགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱིས་
 གཞུང་མང་པོ་འགྱུར་བཅོས་བྱས་ཤིང་། སྐད་གསར་བཅད་མང་དུ་ནས་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་སྒྲར་
 ཡང་དར་བར་བྱས་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཉུས་རབས་བརྒྱ་གསུམ་པར་ས་སྒྲིའི་འགྲོ་མགོན་འཕགས་
 པའི་སྒྱུ་རིང་ལ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤིང་སྒྲིན་རྩི་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་དང་། དཔལ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིའི་སྐོལ་བཏན་པ། ལ་
 ལུ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་སྒྲིའི་བཟང་པོ་སོགས་བྱོན་སྐབས་སྒྲིན་དག་མེ་ལོང་མ་བོད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་སྒྲིན་
 འགྲེལ་མང་དུ་པ་ནས་བཟུང་བོད་དུ་ཚོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལ་ལག་
 རྩིས་བཞག་པའི་མཁས་པ་བཅུང་གིས་མི་ལོངས་པ་བྱུང་ཡོད་ལ། ཉུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་
 ལྔ་བརྒྱ་པར་སྒྲར་ཡང་གོད་ཆག་གིས་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱེས་པས་བོད་ནང་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་
 གནས་ཉམས་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལ་སྒྲིང་ཆ་རུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་
 བྱུང་བ་མ་ཟད། དེའི་འོད་སྣང་འཛམ་གླིང་ལ་སྒྲིགས་པའི་འགོ་བཙམས་ཡོད་ལ། ལོ་རབས་བརྒྱད་
 ཅུ་པར་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀར་ཚོམ་རིག་རྒྱུ་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་རྒྱུན་
 འཛིན་བྱེད་པར་འགྲན་ཚོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་། བར་ལམ་ཞིག་དུ་བོད་གཞིས་པ་ཆོའི་
 རང་འཛིག་རྟེན་གྱི་འཛོལ་གནས་སྒྲིང་ཞིང་རང་གི་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ལ་མཆིལ་ཞགས་འདེབས་
 མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་སྟབས། ད་ལོར་ཀིནྟི་བྲེས་པ་གྲ་ཆང་གིས་བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུ་རིག་གནས་
 འཛིན་སྒྲིང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་སྒྲོ་བས་མཆོན་པའི་དེ་བ་གྲངས་བརྒྱར་ལོངས་པ་པར་བསྒྱུན་བྱས་
 པ་ཡིན་ཞེས་པའི་གཏམ་སྒྲིན་དེ་བདག་གི་ན་ཡི་བྱ་གར་སོན་མ་ཐག་དགའ་སྒྲོ་རྩི་ཆ་བ་གསུམ་གྱི་
 མལ་དུ་དབང་མེད་དུ་རྒྱུང་སོང་།

གསུམ་པ། དེའི་ཆེད་དུ་ཟུངས་ཁྲག་ཤོར་བའི་མེས་པོ་འགའི་སྒྲིང་སྒྲོ་བས་སྒྲིང་བ།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཟུངས་ཁྲག་ཤོར་བའི་དཔལ་པོ་བཅུང་གིས་
 མི་ལོངས་ན་ཡང་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཛོ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་བ་ཅན། ལྷ་བརྒྱུན་ཡེ་ཤེས་འོད། ལྷ་

སྲིད་སངས་རྒྱལ་བྱ་མཆོ། ལོ་ཙཱ་བ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ། པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། གྲུང་
ཐང་བསྟན་པའི་དབང་ཕྱུག་སོགས་ཀྱིས་མཆོན་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཁྲ་ཆེན་དང་དཔོན་
ཆེན་མཁས་དབང་མང་པོས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ལྟ་ཆོས་རིག་གནས་འདི་རང་གི་སྤྱིང་དམར་པོའི་
ཆབ་ཏུ་བཞག་ནས་སྤྱང་སློབ་དང་རྒྱུན་འཛིན་ཁོ་ནར་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་རང་སྲོག་སྒོམ་བཏང་བྱས་
པའི་ནམ་ཐར་བརྗོད་ན་སྒྲེགས་བམ་བརྒྱ་ཕྱག་ལོངས་པ་བྲིས་ཀྱང་མི་ཤོད་པས། དེ་དག་གི་ཆོད་
སེམས་དང་སྤྱིང་སྒྲོབས་ལ་བསམ་སྒོམ་བཏང་ན་ང་ཆོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འདི་ལ་བརྩི་མཐོང་
དང་། གཅེས་སྤྲས། གདེང་འཛིག་དང་ཡིད་ཆེས་ནམ་དག་གིས་རྒྱུན་འཛིན་དང་སྤྱང་སློབ་བྱེད་
པའི་འོས་བབས་ང་ཆོ་བྱི་རབས་པ་དག་གི་ཕྱག་ཏུ་སྤྱང་ཡོད་པར་བརྟེན་ང་ཆོའི་སྤྱིང་ཁོང་དུ་སེམས་
ཤིག་དང་། ཤ་གསེང་དུ་རུས་ཤང་ཞིག་མཆིས་ན་ང་ཆོས་ཀྱང་སྤྱིང་དམར་པོའི་ཆབ་ཏུ་བྱས་ནས་
རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མི་བྱུང་ཀྱང་། ཡང་མེས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་བཤིག་པ་ཞིག་དང་། ཡང་མེས་ཀྱི་
སྤྱིང་སྒྲོབས་མ་བརྒྱག་པ། ཡང་མེས་ཀྱི་ཐུགས་མ་བཅོམ་པ་ཞིག་ཀྱང་ང་ཆོ་བྱི་རབས་པ་ཆོས་བྱེད་
བྱུང་གི་མེད་པའི་ངང་རྒྱལ་དན་ཆེ་སྤྱིང་ཁོང་རྒྱ་བཞིན་གང་བ་ལས་གཞན་མེད་མོད། ཅུང་ཙམ་
བཤད་ན། ང་ཆོའི་མེས་པོ་དེ་ནམས་ཀྱི་ཤ་རིན་དང་ཁྲག་རིན་དུ་གྱུར་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
འདིའི་རིན་ཐང་དང་། ཁྱད་ཆོས་དང་། དགོས་མཁོ་སོགས་ལ་བསམ་གཞིག་མེད་པར་རྟོལ་རྒྱུགས་
མི་བྱེད་པར། སློལ་རྒྱུན་ལྟ་ཆོས་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ནི་སྤོང་གསུམ་གསེར་གྱིས་བཀང་ནས་
བྱིན་ཡང་ལྷ་མི་བྱུང་པ་ཞིག་དང་། ཡང་མེས་དག་གིས་ཤ་དང་། ཁྲག་དང་། གསེར་དང་། རིན་
པོ་ཆེ་ཡངས་མེད་བཏང་སྟེ་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངང་རྒྱལ་དང་། བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་
རྩེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་བྱས་བྱུང་བའམ་དེས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ལས། གནོད་པའི་ཆ་སྤྱོད་ཙམ་ཡང་
མེད་པའི་གནས་རྒྱལ་དང་། བསྟན་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ལ་མེད་པ་གཞན་ཕན་ཀྱང་པའི་ཐབས་
ལམ་ལས་ཞི་བ་མུ་ངན་མེད་པའི་གོ་འཕང་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་རྒྱལ་དང་། སྤྱིང་སྒྲོམ་མཐའ་དག་
གིས་སྤྱིང་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་སྤྱིད། ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱིད་འཛོལ་བར་འདོད་པའི་གང་
ཟག་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་སོགས་ལ་གཟུར་པོར་གནས་
པའི་སྤོང་ནས་ནམ་དུ་དྲི་མ་མེད་པས་དཔུང་དེ་མེས་པོའི་བྱལ་བཞག་ལ་དོ་སྤང་བྱེད་རྒྱུ་འདི་གལ་

ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གཤམ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ། ད་ལྟ་དེ་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་སྐྱོང་བ།

བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་གིས་སློབ་ཅ་བཟུང་བའི་ང་ཚོའི་ལྷ་ཆོས་རིག་གནས་འདི་ནི་སྐྱེ་འགྲོ་
ཡོངས་ཀྱི་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་དང་། ཆེ་སྤྱི་མའི་བདེ་སྐྱིད། གཏན་གྱི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་
དང་། འཛོལ་སྟེག་བྱེད་ས་དང་། ཞི་བདེ་དང་མཉམ་གནས། འཆམ་མཐུན་དང་ཆེག་སྦྱེལ།
སྐྱོང་འཇགས་དང་བརྟན་བཟིང་། འབྲ་མཉམ་དང་སྤྲང་སྐྱོབ། རང་དབང་དང་བླང་བདེན། མང་
གཙོ་དང་རིན་ཐང་གི་ལྷ་ཚུལ་སོགས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་བྱུང་ཆ་ཆེས་ལུང་དུ་བྱིན་པ་མཐའ་དག་
གི་མ་ཡུམ་ལྷ་བུ་ཡིན་གཤིས་འདི་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་སྐྱོ་སློག་རྒྱུན་འཛིན་
བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དུ་བརྩིས་ན་ཆོག་པས། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཆེན་མོ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལས་འབྲུང་དགོས་ལ། འཛམ་གླིང་མཐུན་སྦྱེལ་ཆེན་མོ་ཡང་དེ་ལས་འབྲུང་
དགོས། སྐྱེ་ཆོགས་སྐྱོང་འཇགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་ན་ལ་མ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་
ལས་འབྲུང་དགོས་ལ། འབྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་དག་ཡང་དེ་ལས་འབྲུང་དགོས། འཛམ་
གླིང་གི་བླང་བདེན་གྱི་ཐིག་རིས་བླང་མོ་དེ་ལས་འབྲུང་དགོས་ལ། མང་གཙོ་དང་རང་དབང་གི་
ལམ་ཁ་ཡངས་པོ་ཡང་དེ་ལས་འབྲུང་དགོས། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ནི། བོད་གཅིག་ཤུའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་ལ། འཛམ་གླིང་གི་འགྲོ་བམའི་རིགས་
ཀྱི་ཆེད་དུ་འང་མ་ཡིན། བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱུལ་མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་
དུ་ཡིན། དེ་སྤྱིར་སྐྱེ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞི་བདེ་དགོས་ན་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་
ལ་སྐྱོང་འཇགས་དང་རང་དབང་བསྐྱུན་དགོས་ན་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས། ལྷ་ཆོས་སློལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་རྒྱུན་འཛིན་མ་བྱས་ན། སྤྱི་དངོས་པོའི་འགན་ཚུན་ཅོད་པོས་སྤུལ་བྱགས་
ཀྱིས་སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱོང་འཇགས་སློབ་པར་ངེས་ལ། འབྲ་མཉམ་དང་འཆམ་མཐུན་བརྟན་པར་
ངེས་ཤིང་། ཞི་བདེ་དང་རང་དབང་ཐོབ་མི་ལུས་ལ། འཁྲུག་ཅོད་དང་གཏམ་གཞོན་གྱིས་འཛམ་
གླིང་བདེ་མི་ཐུབ་ཅེས་བཤད་ཆོག་ལ། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིའི་གནས་བབ་དང་སློ་བཞུན་
ནས་བཤད་ན། སྤྱིའི་རྒྱུན་སྐྱེ་ཆོགས་པ་ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་འཛམ་གླིང་གི་སྤྱོགས་
གང་སར་ཁ་འཐོར་ཡོད་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་མི་འབྲ་བའི་གསེར་ཐག་ཞིག་གིས་སྐྱེལ་ཡོད་

པ་དང་། མི་རིགས་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་ཉམ་བཟུང་བྱས་ཀྱང་ནང་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མི་འཛོམ་བར་བརྟན་
ཆགས་པར་གནས་ཐུབ་པ་འདི་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ག་ལྟ་གཡིན་པས་
སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དགེ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་ལ་གསོན་ཤུགས་བྱིན་
ཡོད་ལ། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིའི་རུས་རྒྱུང་བཟུང་ཡོད། དེའི་དགེ་མཚན་གྱི་མ་རྒྱུང་ནང་ཚོའི་
མི་རིགས་འདི་འཛོམ་བཞིན་ཡོད་ལ། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་རྒྱས་བཞིན་ཡོད། དེའི་དགེ་མཚན་
གྱི་འོད་སྤང་རེ་རེས་ང་ཚོའི་འཛོམ་གནས་བསྐྱུན་ཡོད་ལ། དེའི་དགེ་མཚན་གྱི་གྲུ་ཁ་རེ་རེ་ནང་
ཆོས་འཕགས་འཆག་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེའི་དགེ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོས་སེམས་ཁམས་སྤྲེལ་ཡོད་ལ།
དེའི་དགེ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོའི་བརྟེ་སེམས་གཅིག་ཏུ་སྦྲུངས་ཡོད། དེའི་དགེ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོ་
འཛམ་གླིང་གི་དབྱ་རྩེ་རྩེ་ཆས་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་དགེ་མཚན་གྱིས་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་
སེལ་བཞིན་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དགེ་མཚན་མེད་ན། ང་ཚོའི་
མི་རིགས་འདི་ལ་གསོན་ཤུགས་མེད་ལ། ང་ཚོས་ཡང་མེས་ཀྱི་རུས་རྒྱུང་འཛིན་མི་ཐུབ། དེ་མེད་
ན། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤུལ་སྤྲེང་ནས་འཛོམ་མི་ཐུབ་ལ། མི་རིགས་ཆེན་པོས་
ཁྱུང་མིད་བྱེད་ངེས། དེ་མེད་ན། ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་ལ་ཞི་བདེ་བསྐྱུན་མི་རུས་ལ། འཛམ་གླིང་
གི་མིས་ང་ཚོ་ལ་མཐོང་ཆེན་མི་བྱེད།

དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ལ་མི་རིགས་འཕེལ་
རྒྱས་ཀྱི་དགེ་མཚན། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཡི་དགེ་མཚན། རྒྱུ་འབྲུ་བདེ་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཏེ་
ཆོས་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་དགེ་མཚན་གསུམ་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
མ་བྱས་ན་སྤྱན་སྤུམ་ཚོགས་པའི་དགེ་མཚན་གསུམ་ཉམས་རྒྱུད་ཏུ་འགྲོ་ངེས་པས་ང་ཚོ་རབ་བྱུང་
བའི་སྤེལ་ཁག་འདིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ལ་རུས་པ་རྩལ་སྤྲུགས་
ཀྱིས་འབད་པ་བྱ་དགོས་ཤིང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དེའི་བྱེས་པ་གྲུ་ཆང་ནས་དེ་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་ཡོངས་
པ་གསར་རྩོམ་གྱིས་ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པའི་སྡིང་སྟོབས་ལ་ངོ་མཚར་
ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གིས་བཀའ་བློན་ཆེ་ཕུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ། མ་འོངས་པ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་ལས་དོན་བསྐྱབ་དགོས་ན་འདས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་

སྤྱིར་མ་འོངས་པ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་ལས་དོན་བསྐྱབ་དགོས་ན་འདས་པའི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་

ཕྱིར་དྲན་དང་འདས་པའི་བྱང་རིམ་ལ་འཆོལ་ཞིབ་བྱས་ཏེ། སྐྱོན་ཆ་སྡོག་འདོན་དང་ལེགས་ཆ་
 རྒྱན་འཛིན། རྟོང་ཆ་ཁ་གསལ་དང་། བབས་བསྐྱེད་མདུན་སྡོད་ཀྱི་རྣམ་པ་བཏོན་པ་ཡིན་ན་གྲུབ་
 འབྲས་འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ་བས་ང་ཚོའི་སྤྱི་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་དཔེ་བྲིད་དུ་བདག་
 ལ་ཉམས་སྦྱོང་མེད་ཀྱང་བྱང་རིམ་ལ་འཆོལ་ཞིབ་ཅུང་ཙམ་གྱི་ཕྱི་དཔེ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་རྒྱུན་རིག་གནས་
 རྒྱན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་དཔེ་ཐབས་ལམ་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ནི། ཚུལ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་འཛིན་
 གྱི་ཕྱི་དཔེ་ལ་དེ་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ར་སྤྱོད་ཡོད་དེ། རྟོང་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱན་འཛིན་ཆེན་
 པོ་སྐྱོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དང་། འདྲུ་མི་ཡམ་དགེ་ལེགས་རྣམ་ཐུལ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་ནི་ཚུལ་
 རིག་སྐྱུ་ཅལ་ལ་མཁས་ཤིང་གསུང་ཚུལ་མང་དུ་མཛད་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་དང་། ས་སྐྱ་
 བའི་བ་རི་ལོ་ཙཱ་བ། ས་ཆེན་བསོད་ནམས་ཅེ་མོ། ས་སྐྱ་པའི་ཏེ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་ཐུལ་འཕགས་
 པ་དེ་གཡག་རོང་གཉིས་སོགས་དང་། བཀའ་གདམས་རྟོང་མ་པའི་རྒྱན་འཛིན་ལ་ཁྲ་རྟོག་འབྲེལ་
 གསུམ་དང་། མཉམ་མེད་པོ་ཏྲོ་བ་དང་ག་ར་བ་སོགས་དང་། བཀའ་གདམས་གསར་མའི་རྒྱན་
 འཛིན་ལ། རྒྱལ་ཆབ་ཆེ། མཁས་གྲུབ་ཆེ། རྟོང་བསྟན་དར་བ། བྱང་རི་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས།
 རྟོང་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། པཎ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་
 བཞད་པ་སོགས་ནི་རང་རང་གི་གྲུབ་མཐའི་རྒྱན་འཛིན་གྱི་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ནི། དེའི་གྲུབ་མཐའི་
 རྟོང་ལྷགས་པ་ཙམ་དང་། དེའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་སྦྱོང་སྤྱང་སྤྱོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེ་དག་གི་
 གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པར་སྦྱངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མ་བྱས་པར་ཚུལ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་སྤྱོད་པས་
 རྒྱགས་ལ་བརྟེན་ནས། གྲུབ་མཐའི་རྒྱན་འཛིན་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་བདག་གིར་བཞེས་པ་གཞན་ག་
 ཡིན་པ་འདིས་གསལ་བོར་མཆོན་རྒྱས་སོ། །

དེས་ན་ཚུལ་རིག་སྐྱུ་ཅལ་ལ་ཐོག་མར་སྦྱངས་ནས་དེའི་ཡོན་ཏན་དེ། སྤྱི་རྒྱུན་རིག་གནས་
 གཞན་ལ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཉར་ཆགས་གྱི་ཕྱི་དཔེ་ཐབས་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་
 ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྦྱོང་བ་གལ་ཆེ་བས་ད་ལྟའི་གནས་བབས་ལ་བསམ་གཞིག་གིས་སྐྱོན་ཆ་སྡོག་འདོན་
 སོགས་ཅུང་ཙམ་བཤད་ན། སྐྱོན་ཆ་སྡོག་འདོན་ཞེས་པ་ནི། སྐྱོན་དེ་ཆེད་དུ་བསལ་བ་ལ་ཟེར་
 བས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་དགོན་ཁག་འགའ་གསུ་གྱི་སྤྱི་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤོབ་སྤོབ་གྱི་ཕྱི་དཔེ་
 དུ་དེ་སུམ་ཉགས་དག་གསུམ་དང་སྟན་ངག་སོགས་སྐྱུ་རིག་པ་ནས་ཐོག་མར་སྤོབ་སྤོབ་མི་གྱི་དཔེ་

པར། དེ་ལ་བསྐྱབ་ན་རིགས་ལམ་ཆགས་པ་ལ་གནོད་ཟེར་བ་དང་། སློབ་པ་པོའི་ཀྱན་སྦྱོང་ལ་
གནོད་ཟེར་བ་དང་། རྗེ་གྲང་ཐང་བས། རྒྱ་སྟན་སྟན་ཅིས་སོགས་ལ་མགོ་འཁོར་ནས། ཞེས་
པར་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དྲུ་བྱེད་པར་ཏེ། ཐོག་མར་སྐྱ་ལ་སྦྱོང་བ་བཀག་མཐར་བཀའ་པོད་ཀྱི་གཞུང་
དོན་ལ་མཐའ་ཆོད་པ་སྦྱངས་ན་ཡང་ཙོམ་རིག་སྐྱུ་རྩ་ལ་གྱི་ལམ་ནས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་
བྱས་པའི་ཕྱི་རྗེས་སུ་ཉག་ཅམ་ཡང་སྟོན་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར་ཡོད་པ་མང་སྟབས། ཐོག་མར་སྐྱ་ལ་
མི་སྦྱངས་པ་འདི་ང་ཆོས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་པ་ཞིག་གིས་སྟོག་འདོན་གྱི་དགོས་
པའི་སྟོན་གྱི་རིགས་སུ་སེམས་གིང་། དེ་ལྟར་འདོད་པ་གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། རྒྱ་རིག་པ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ཀྱི་དང་པོར་བཟང་བ་སློབ་
པའི་རིམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེར་དྲུས་ཀྱི་སློབ་གྲུ་མང་པོས་སྐྱ་སྟན་སོགས་ལ་
ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ལ་ཡང་མི་སྦྱངས་པར་མཐོང་སྒྲུང་
ཉུང་ཅམ་རེ་ལས་སྟན་ཙོམ་གྱི་བརྗོད་བྲུ་མ་རྟེན་པར་འདུག་པ་ནི། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་སྐམ་
ཆེན་པོ་ཞིག་འབད་པས་བཙལ་ནས་ནང་དུ་སྦྱིང་པོས་དཔེན་པའི་ཆུ་གིང་རེ་ཉར་ཆགས་བྱས་པ་དང་
ཁྱད་མི་འདུག་པའི་སྟོན་ཡོད་པས། དེ་ཡང་རྒྱས་ན་སྟོག་དགོས་པའི་སྟོན་ཆའི་རིགས་སུ་འདུག་
སྟེ། ཡང་ཙོམ་རིག་སྐྱུ་རྩ་ལ་གྱི་ཉམས་སྦྱོང་དང་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་ཐོས་ཀྱི་ཆེན་
ཡང་སྟོན་གྱི་མཁས་པས་མ་བཤད་པ་ཞིག་བདག་གིས་རྗེ་ལྟར་བཤད་ཅེས་བག་འཁུམས་ནས་འདུག་
པ་ཡང་བསམ་སྒྲོ་ནོར་འཁྲུལ་ཅན་དུ་སེམས་ཏེ། རྗེ་སྐྱ་མའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྱེད་ལས། མེས་
རབ་འཕེལ་ཕྱིར་དུ་བརྩམས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་འདབ་ཤོག་རྩུང་ཟད་སྦྱེས་པའི་བྱ་འཕྱར་
བར་ཙོམ་པ་དང་འདྲ་བར་བཟུགས་པ་ཡིན་གྱི་སྟངས་པ་མིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལེགས་ཆ་རྒྱན་འཛིན་གྱི་དཔེ་དཔྱད་པ་ནི། དགོན་པའི་སློབ་གཉེར་གྱི་སྟངས་ཀྱི་ཁྱོད་དུ་གཞུང་
མང་སྟོན་འཛིན་གྱི་དཔེ། གཞུང་ལ་སྦྱོང་བར་འདོད་ཐག་མི་ཉེ་བར་ཡུན་གྱིས་སྦྱོང་བ། གཞུང་བཀའ་
པོད་ཀྱི་ལ་གོ་རིམ་དང་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྟོན་སྦྱོང་བ། རྒྱ་མའི་མན་ངག་དང་ཁྱིད་རྒྱན་
གལ་ཆེན་དུ་བརྩེ་བ། རིགས་ལམ་ཕྱ་ཞིང་ཞིབ་པའི་སྟོན་སྦྱོང་དཔྱད་པ་དང་། གཞུང་མང་པོ་གཞིབ་
བསྟར་གྱི་དཔེ་སོགས་སློབ་གཉེར་གྱི་སྟངས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་། ཟིན་བྲིས་འདེབས་ལ། མཆན་
བྱ་བྱག་ལ། བརྗོད་བྲུང་འབྲེ་བ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་གྱི་དཔེ་

ཐབས་ལམ་གྱི་ལེགས་ཆ་ཡིན་པས་ཉམས་སྤྱད་ཏུ་འགྲོ་གྲན་ནས་མི་རུང་ངོ་། །

སྟོང་ཆ་ཁ་གསལ་བཞི། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཉམས་ཆག་ཐེངས་མང་བྱུང་ཡོད་
སྟབས་ད་ལྟ་སྤྱི་མཐུན་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆར་ལུས་པ་དག་སྤྱི་མཐུན་བལ་བཤད་པས། ཏུས་རབས་
ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་སྤྱི་མཐུན་ལས་མས་སུ་བྱུང་བའི་མཁས་དབང་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཚུམ་
རིག་གི་སྒྲུ་ཙམ་དང་། ཡོངས་འཛིན་སྟོང་བཟང་དཔལ་ལྷན་དང་། འཛིགས་མེད་དམ་ཆོས་ཀྱི་མཆོ།
དོ་བེས་དག་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ། གྲུང་ཐང་སྟོང་གྲོས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་ཀྱི་ཚུམ་རིག་སྒྲུ་ཙམ་
དང་གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱི་གོ་རྒྱུ་བྱུང་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཚུམ་རིག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་ད་ལྟ་སྟོང་
ཆར་ལུས་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དང་། ཆད་མ་དང་། བཟོ་དང་། གསོ་བ་སོགས་ལ་
ཡང་ད་ལྟའི་སྒྲུ་ཙམ་གྱིས་སྟོན་རབས་མཁས་པའི་སྒྲུ་ཙམ་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་མ་གྲུབ་པར་ལུས་ཡོད་
པ་སྟོས་མ་དགོས་པས་ང་ཆོས་སྤྱི་གཤམ་གསལ་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པར་དེ་
དག་ཁ་གསལ་བྱེད་རྒྱུ་གཤམ་ཆེད། །

བབས་བསྐྱུར་མདུན་སྟོན་ནི། ཏུས་རབས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་
ནས་མདུན་དུ་བསྟོན་པ་ལ་ཟེར་བས། ང་ཆོའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་རབ་
བྱུང་གི་ཇེ་ཁག་འདི་དག་ཏུས་རབས་ཀྱི་འགྲུར་ལྟོག་དང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྲུར་ལ་ཁ་ཕྱོགས་
དགོས་མོད། ད་ལྟའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འགྲན་ཚུན་དང་དངོས་གཙོའི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་
ཅི་ཙམ་འཕྲོ་འགྲུར་བྱུང་ཡང་ང་ཆོ་དེ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་མི་རུང་ལ། ང་ཆོ་དེ་རབས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་
སྤངས་ནི་ང་ཆོས་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ལས་འཆར་དང་དེའི་དམིགས་འདུན་
ལ་སྟོང་བསྐྱུར་ནས་དེ་རབས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དེ་ཡིན། དེས་ན་དེ་འདྲའི་ལས་འཆར་ཁོད་ང་ཆོ་
སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ན་ང་ཆོས་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཕན་བདེ་བསྐྱབ་མི་རུས་ལ། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་
ང་ཆོ་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མི་སྲིད། དེ་བས་ང་ཆོས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྐྱང་དགོས་ན་སྤྱི་ཆོགས་
ཀྱི་གནས་བབས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་གཤམ་ཆེ་ཞིང་། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འདོད་སྟོང་མཐུན་པར་སློལ་
རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟོས་ཀྱིས་ཀྱང་
གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་བག་ལ་ཉལ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཆོས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་ཚུམ་རིག་སྒྲུ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་

ཁྱེད་ཚུལ་འཇམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱེགས་དགོས་ན། ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་
ཁྱེད་ལུལ་དེ་ཁྱར་དར་བའི་པོད་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་དང་སོག་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
རྒྱ་རིགས་སོགས་འཇམ་གླིང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་སྤེལ་དགོས་པས། ང་ཚོ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
རྒྱུན་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ཁྱེད་པའི་ཚུམ་རིག་པོད་
ཡིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་སོགས་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་ཡི་གེའི་སྟེང་སྤེལ་བྱ་བ་
ཐབས་བྱ་དགོས་ཏེ། མིའི་རིགས་ཀྱིས་བྱ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་ན་ཡང་ཐོག་མར་བྱ་བ་སྐྱབ་ཁྱེད་ཀྱི་
ལག་ཆ་ཆགས་སུ་རྒྱུད་པར་ཁྱེད་དགོས་པ་དེ་བྱ་བ་ཡང་དག་བསྐྱབ་པའི་གོ་རིམ་ཡིན་པའི་ངང་རྒྱུ་
ལ་ང་ཚོས་བསམ་སྒོ་བཏང་ནས་འབད་དགོས་པ་དང་། དེང་རབས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་བའི་སྒོ་གཞི་དང་འབྲལ་ཆས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ང་ཚོ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
དང་དར་སྤེལ་ཁྱེད་པའི་མི་སྡེའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་པར་མཁོ་འདོན་ཁྱེད་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་
ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བྱ་བ་པ་བྱས་ཤིང་། རང་གི་དགོས་མཁོ་སྐྱབ་པའི་རམ་འདེགས་སམ་གྲོགས་
སུ་སྤྲན་ཏེ་རྩལ་པ་འདོན་དགོས་ལ། འདི་ནི་དུས་རབས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ལ་སྤྲད་པའི་ལག་ཆ་གསར་པ་
དང་། ལག་ཆ་ཡང་དག་པ། ལག་ཆ་རྩལ་རྩལ་ཅན་ཡིན་པ་ང་ཚོས་མ་ཤེས་ན། དུས་རབས་ཀྱིས་
ང་ཚོ་ལ་སྤྱི་ཕྱག་འབུལ་ངེས་ཤིང་། ང་ཚོས་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོས་འཁྱོར་ཙམ་ཡང་ཁྱེད་
མ་བྱུབ་པའི་སྒྲི་གདུང་འབྱུང་ངེས་པ་ཡིད་ལ་བརྟན་དགོས་པའི་གནས་སུ་ཆེ་བས། དེའི་མདུན་
སྒྲོངས་ནས་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཟི་འོད་སྒྲོས་པ་ཡིན་ན། གོ་ལའི་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་
ཉིལ་གྱིས་འོད་སྤང་གསར་པ་ཞིག་དང་། བཟོད་ལམ་གསར་པ་ཞིག་ ཡུགས་འདུན་གསར་པ་ཞིག་
དང་མདུན་སྒྲོད་གསར་པ་ཞིག་ལ་འཛོལ་སྟེན་གསར་པ་ཞིག་གིས་ལམ་ཁ་གསར་པ་ཞིག་ནས་ཞི་
བདེའི་གནས་བབས་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་བསྟུན་ནས་འདུན་སྒྲོད་ཁྱེད་དགོས་པ་དཔེར་ན། ད་
ལྟ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པར་ཆོན་རིག་དང་ལག་རྩལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཡོངས་ལ་འཛིགས་སྤང་འབྱུང་བར་དོགས་པའི་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཆེད་ཚུམ་རིག་སྐྱུ་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇམ་གླིང་ལ་ཞི་བདེ་བསྐྱབ་
པར་མདུན་སྒྲོད་ཁྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །

མདོར་ན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བཞི་བཅུ་ཡས་མས་སུ་བོད་དུ་ཚོམ་རིག་སྐྱེ་ཙམ་
 ཆེས་ཆེར་དར་ཞིང་སྤྱི་ལེ་ཁྲོད་ལྡན་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ལ་
 སྤྱིགས་པ་གཏུག་ཡིན་མོད། དུས་རབས་དེའི་ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་པར་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་སྐྱེ་ཙམ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཆོས་མཐུན་མ་ཡིན་པར་ཤོལ་བའི་འགོ་བརྒྱམས་པར་བརྟེན།
 རིག་གཞུང་འདིའི་རྒྱབ་དཔུང་ན་ལངས་ཡོད་པའི་ང་ཚོ་རབ་བྱུང་བའི་དཔུང་སྡེ་འདིས། སློལ་རྒྱུན་
 རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་དང་སྤྱང་སློབ་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱས་པ་ཐོན་
 པའི་སྟེང་ནས་མ་འོངས་པར་ཚོམ་རིག་སྐྱེ་ཙམ་འབྲས་ཚང་དང་སྤྱི་དག་གིས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་སྒྲིག་གཞི་བཙུགས་པ་འདི་ལས་གལ་ཆེ་བ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བ་མེད་སྙམ་མོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

བ) རྫོ་བཟང་རབ་རྒྱས། (ནོར་མཁར་།)

དང་པོ། ཐོག་མའི་སྒྲིང་སྒྲོང་བའི་གཏམ།

༩༡། མི་རིགས་གང་དང་གང་ཡིན་ན་གདོད་མའི་མི་གཤིས་བྱུང་ཙམ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་དོ་བོར་གོམ་པ་སྒོས་པའི་བརྒྱད་རིམ་བྱོལ་ཁོར་ཡུག་གི་འགྱུར་ཐོག་དང་། མི་རྒྱལ་གྱི་བསམ་བློའི་ཀླན་སྤྱོད། འཆོ་བའི་ལས་རིགས་ཚུལ་སྒྲུབ་བཅས་ཀྱི་སྤྱུལ་རུས་འོག་མི་རིགས་སམ་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཙུ་བ་ཚུགས་ཤིང་། ཏུས་རབས་རིམ་པའི་འཕོ་འགྱུར་འཁོར་སྤྱོད་དང་བརྒྱན་འཕེལ་རྒྱས་རྒྱུ་ཆགས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་གི་ཡོ་རྒྱས་བྱོལ་གསོན་ལུགས་ལྡན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་གི་དོ་བོར་བྱུང་བ་དེ་ལ་མི་རིགས་དེའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཟེར་ཞིང་། རིག་གནས་དེ་དར་ཆགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ལོ་ངོ་ཅི་ཙམ་ཕྱིན་པའི་ཏུས་རབས་དེའི་ཡུན་དུ་མི་རིགས་གང་དེ་ཡི་འཆོ་གནས་སམ་གཞི་ནིན་ལྟ་བུར་གྱུར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིང་གཞི་འཇུགས་སྤྱོད་དང་། ཁོར་ཡུག་གི་རྒྱུ་པ་རྒྱ་བསྐྱེད། མི་གཤིས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་བཅོས་བསྐྱར། འཆོ་བའི་གནས་བབས་འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་གཞི་ཙའི་ཆེ་སྒྲིག་ལྟ་བུའི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རིག་གནས་གསར་པ་དང་ཚན་ཅལ་རིག་གནས་དར་འཕེལ་ཆེ་བའི་མགོ་ཐོག་གི་ཏུས་རབས་འདིར། འཛམ་གླིང་ཁྱིལ་པོའི་སྤྱི་ཚོགས་སམ་མི་རིགས་ཁག་ཡོད་དོ་ཅིག་གིས་གནའ་བོའི་རྫིང་སྲོལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཅོས་བསྐྱར་གྱིས་གསར་བཏོད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་དང་སྐྱོད་བཞིན་པའི་སྒྲིང་ཡིན་ནའང་། ད་ལྟའི་བར་དུ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་སྒྲིག་དང་སྤྱི་འཐབ་ནས་ཡོང་བའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་སྤྱི་གསལ་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་མི་རྒྱལ་སྤྱོད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏང་རྒྱུ་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་དོས་ནས་ཁ་ཆད་གོས་གཏུགས་ཀྱི་བྱ་གཞག་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེ་མཚུངས་རང་རེ་སྒྲིང་བ་བོད་པ་འམ་བྱ་ཚོད་མི་རིགས་འདི་ལ་མཚོན་ནའང་གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཁག་ཏུས་རབས་རིམ་བྱུང་དང་། མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྒྱན་ཐུར་

འབྲས་ཆང་དང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་རང་དུ་ལྟོ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདི་ལ་ཐུག་གི་པར་དུ་བསྐྱལ་
ཡོད་ལ། ད་ལྟོ་དུས་རབས་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་རིགས་གཤིས་གཅིག་
གུར་དུ་འཛོལ་གནས་སྤྱི་ཚོགས་སམ་བྱུང་ཁབ་གང་དང་གང་གི་དོས་ནས་བརྟམས་ན། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་
ཀྱི་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོའི་དངོས་པོའི་ཁྱད་ལྷན་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་བསམ་མཁོའི་གོ་རྟོགས་
བཅས་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཆོན་ཆུ་ལ་རིག་གནས་དར་ཤུགས་ཆེ་བའི་དུས་མཆམས་ཤིག་ཏུ་
ཁེལ་ཏེ། རྩོགས་གཅིག་ནས་བརྟམས་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གནའ་བོའི་རྟོག་སྟོན་ལས་གསར་བཏོད་
བཅོས་བསྐྱར་གྱིས་མི་རྣམས་ལ་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་གསར་པ་ཞིག་མཁོ་སྤྱོད་བྱས་དང་བྱེད་
བཞིན་པའི་དུས་རབས་ཤིག་རེད་ལ། ཡང་རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བརྟམས་ན་མི་རིགས་སོ་སོའི་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་བྱུང་ཁྱོད་བརྒྱུད་མྱོང་བྱས་ཡོང་བའི་སྟོན་ཆུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་མི་
ཉུང་བཞིག་ལ་བཅོན་འཇུག་ཐེབས་ཤིང་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཏུ་ཁེལ་ཡོད་པར་
དོས་འདོན་བྱས་ཆོག དེ་ནི་གཙོ་བོ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བརྟམས་པའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་
མཁོའི་ཁེ་དབང་གི་བག་ཆགས་ཤིག་ལས་ཕྱིར་བར་མདོན། དུས་སྐབས་འདི་དང་བསམ་མཁོ་འདི་
ལྟ་བུའི་དབང་ཤུགས་འོག་རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ནའང་། གསར་བཏོད་ཀྱི་འགྲོས་
དང་བརྟམས་ནས་སྟོན་ཆུན་རིག་གནས་ཁག་ཚུ་པ་མ་བསྐྱར་མེ་ལ་མ་བསྐྱེག་པར་རྒྱན་འདོན་བྱ་རྒྱ་
དང་། རྒྱན་འདོན་བྱ་རྒྱ་དེ་ཡང་རིག་གནས་དེའི་ཕན་ལུས་སམ་དགེ་མཆོན་གྱི་ཐད་ནས་མྱོང་རྟོགས་
ངེས་ཤིང་ཐོབ་པ་དང་། དེ་རྒྱན་འདོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡང་དག་ཅིག་འཛོལ་སྐྱབ་བཀོལ་
སྤྱོད་ཀྱི་ལག་ལེན་དངོས་ལ་བརྟམས་མདོན་སུམ་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས།

གཉིས་པ། སྟོན་ཆུན་རིག་གནས་དམན་པར་འདོན་པའི་དེང་གི་ལྟ་བུ་དང་བསམ་མཁོའི་བག་ཆགས།

རང་རེ་བོད་མི་རིགས་འདི་གནའ་བོའི་སྟོན་ཆུན་ཤིས་བྱ་རིག་གནས་ཀྱིས་སྤུག་པའི་མི་
རིགས་ཤིག་ལྟེ། ཡོང་བྱེད་སྤྱོད་མང་པོར་འཇུག་བྱ་སྤྱིར་གི་མིའི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་འཛོལ་གནས་
གཞི་རྟོན་གྱི་གོ་ལ་རྒྱུ་པོ་འདིའི་སྤྱང་སྤྱོད་དུ་མི་གཤིས་ཡན་གར་བཞིག་གི་ཚུལ་དུ། མི་རིགས་
རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་སེམས་ཁམས་ལས་ཕྱིར་བའི་གཞན་དང་མི་མཚུངས་པའི་སྟོན་ཆུན་རིག་
གནས་མང་པོ་ཞིག་གསར་གཏོད་དང་དར་སྤེལ་བཏང་སྟེ། ད་ཆ་སྤྱང་བ་བོད་མི་རིགས་འདི་ཉིད་
འཇུག་སྤྱིར་གི་ཕྱི་མོར་འོད་སྤྱོད་འབར་བའི་རིག་གནས་ཁྱད་མཆོར་གྱི་བང་མཛོད་ཀྱིས་གཏམས་

པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པར་བཤད་ཆོག་ ཡིན་ནའང་སྤྱི་ཚོགས་དང་དུས་རབས་འགྱུར་ཚྭ་གི་
དབང་གིས་ད་ལྟ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་འགྲེལ་སྟོན་
དང་འཕགས་འཆག་རྒྱག་དགོས་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཏུ་ཁེལ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་མི་རབས་
གསར་པ་ཚོའི་ཡངས་སྟོབས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཁག་གི་གཞི་ཅིའི་ཁྲད་ཡོན་ལ་གཏོང་
འཛིན་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པའི་ཁར། གནའ་བོའི་རིག་གནས་ཀྱི་དཔྱད་མཚན་རིན་ཐང་འཚོལ་ཞིབ་རྩད་
དཔྱད་ཀྱི་བསམ་མཁོའི་དཀྱིལ་ཡངས་མེད་པར། རང་ཉིད་སྐྱེར་སྐྱེས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་ལ་སྟོབས་
པའི་ལྟ་བཞིག་བཙན་གྱིས་བཟུང་ནས་ཡོད་པའི་ཀྱན་གཤིས་ཀྱི་སྤྱང་ངོར་ལོག་ཏེ་གི་སེམས་བྱུང་
ཞིག་ཐོལ་བྱུང་དུ་སྟེན་ཏེ། གནའ་བོའི་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་རྗེས་ལུས་ཡིན་པའི་དམའ་འབེབས་
དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚོན་འདེབས་པ་ནི་ད་ལྟའི་མི་རབས་གསར་པའི་ནང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གི་བསམ་མཁོའི་
བག་ཆགས་སུ་གྱུབ་ཡོད། དེ་ནི་གཙོ་བོ་རྩིང་ངོར་གསར་སྟེན་ལ་གྱི་བསམ་མཁོ་གསར་པ་ཞིག་སྟེ། ད་
ལྟའི་ང་ཚོའི་མི་རབས་འདིའི་ངོས་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་མི་རིགས་གཞན་ནང་བཞིན་
མོངས་གཉིད་ལས་སངས་ཏེ་གསར་གཏོད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་དམིགས་འདུན་ནམ། དུས་རབས་
གསར་པའི་འཕེལ་འགྲོས་སམ་རྒྱ་སྟོབས་ནས་ཀྱན་གཤིས་ལ་བཞག་པའི་བསམ་མཁོ་ཡར་ཐོན་གྱི་ཆ་
ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་འུ་ཅག་མི་རབས་གསར་པའི་ངོས་ནས་གསར་གཏོད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་
པའི་དཔྱད་རྟོག་གི་རིག་སྟོབས་དང་། ཉམས་སྦྱང་། ལག་ལེན། ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆད་གཞི་བཅས་
ཀྱིས་འདར་མེད་ཁར། འོལ་ཚོད་དང་ཁེངས་སེམས་སྐྱེར་སྐྱེས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
ཀྱིས་མཚོན་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་སྤྱང་སེམས་ཀྱིས་དགག་རྒྱག་བྱེད་པའི་ཀྱན་གཤིས་དེ་ནི་ཆེས་
མོར་འབྲུལ་གྱི་བསམ་མཁོའི་བག་ཆགས་ཤིག་ཏུ་འཁྲུམས། དཔེར་ན། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
ལྟ་བུར་ཆ་བཞག་ནས་བཤད་ན། དེང་སྐབས་འགའ་རེ་ནས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་
རེ་བྱུང་ཙམ་ལས། ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཅིའི་གཏོར་ཟབ་ས་དང་རྒྱ་ཆེ་སར་འཇུག་ཏེ་
རིན་ཐང་དང་ཁྲད་ཡོན་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་མི་བྱུང་པར། གཞུང་ལུགས་ལ་ངེས་ཆ་དང་རིག་སྟོབས་
ལ་གསལ་ཆ་ཡོད་མཛད་གསུངས་“ཤོབ་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་”ཟེར་བ་ལྟ་བུ་སྟོབས་ཆོས་ཀྱི་
གཞུང་མིང་ལོག་འདྲིགས་ཀྱི་བཀྲལ་ཆིག་སྒྲུབ་དང་། དེ་མཚུངས་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་པ་ནས་བཟུང་
ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེན་བྱ་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཚན་སྟོན་དམའ་

འདེབས་ཀྱིས་ཆོག་ལྟ་བུ་སྤྲོད་པ་སོགས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དབྱེ་རུ་བཟུང་ནས་གོ་ལ་སྒོར་བཞི་
གཡག་སྒྲ་ཁྲ་ཆུར་གྱིས་ཡུག་འདོད་སྟོང་བསམ་དེའི་ཆུ་རུ་གྱུར་པ་ལས་མ་འདས་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་
འུ་ཆོ་མི་རབས་གསར་པའི་ངོས་ནས་གསར་བཞེད་ཀྱི་བསམ་བློའི་བག་ཆགས་ཤིག་གསུམ། ཡང་
ན་དོལ་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་ལངས་ཕྱོགས་ཤིག་གིས་དུས་རབས་དང་བསྟུན་པའི་གསར་བཞེད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་
དེ་སྤྲོད་མ་ཐོང་པའི་ཞར་བྱུང་དུ། སྤར་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཞུག་རུས་འདྲེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁག་གི་རིན་ཐང་འཛོལ་ཞིབ་མ་བྱུང་པར། ས་ལ་བསྐྱེས་ནས་རྒྱུན་ལས་
དུ་གཏོང་ནི་ལ་འདུག་པ་ནི་ད་ལྟའི་དུས་རབས་འདིའི་འཁོར་ཕྱོགས་སམ་གནས་བབ་ལས་བྱུང་པའི་
གནད་དོན་ཆབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། འུ་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་མཆོན་
སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁག་གི་ཁྱད་ཡོན་དང་རིན་ཐང་ངོ་མ་འཛོལ་ཞིབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྤྲོད་པ་རྒྱུན་
འཛིན་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་ཆགས་ཡོད།

གསུམ་པ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གྲུབ་དོན་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དགོས་མཆོན།

རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་དུས་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡུན་རིང་ལྷན་པའི་རིག་གནས་ཅ་ཆེན་ཞིག་རྟེ། རིག་གནས་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆུགས་ཤིང་དར་སྤེལ་
འཕེལ་རྒྱས་དང་བསྟུན་པར་འབྱས་དགོས་མཆོན་གྱི་ངོས་ནས་ལ་ཐོག་གཏོད་མའི་དུས་རབས་སུ་བྱུང་
པའི་ཤེས་རིག་གྲུབ་དོན་གྱི་དགོས་མཆོན་དང་། དབང་བསྐྱུར་བཅན་པོའི་དུས་རབས་སུ་བྱུང་པའི་
རིག་གནས་གྲུབ་དོན་གྱི་དགོས་མཆོན། ཞར་བྱུང་ད་ལྟའི་ཆོན་ཅལ་དུས་རབས་སུ་སློལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ཀྱི་དགོས་མཆོན་བཅས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་འཕེལ་གཏན་ཆུགས་སུ་
ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་དུས་རབས་དེ་ཙམ་ཞིག་དབྱེ་བཀའ་གྱིས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགོས་མཆོན་
སྒྲུང་དགོས་པར་སྟེ།

༡༥ ལ་ཐོག་གཏོད་མའི་ཤེས་རིག་གི་གྲུབ་དོན་དགོས་མཆོན།

དེ་ལ་ལ་ཐོག་གཏོད་མའི་དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་ཁྲོད་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཤིས་
ནི། ཐོག་མའི་སྤྱུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་ཟས་སུ་ཤིང་རྟིག་ཟ་བའི་སྟེན་རྒྱུགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ཞིག་གི་
གཟུགས་གཤིས་ལས་རིམ་པས་སྤྱི་ཤེས་དོན་གོ་བའི་མའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་སྟོབས་དང་། འཚར་ལོངས།
འཕེལ་འགྱུར་གྱིས་གོས་སུ་ཤིང་ལོ་རྒྱུན་པའི་འཛོལ་འཕྲལ་སྤངས་ནས་མགོ་བཙུགས་ཏེ། འཛོ་

པའི་དགོས་མཁོར་རྟོག་ཅི་ཡོད་ཆས་སྒྲིག་སྒྲིག་པོ་ལ་བཟོ་བྱེད་པ་བཅས་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་འཛོམས་གསོན་ཤུགས་དང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་བསྐྱུན་པའི་གདོད་མའི་ཤེས་རིག་གཤམ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་ཆོའི་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ལས་ཁོང་ཆོས་གདོད་མའི་དུས་སྐབས་ནས་མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་དུ་ཡུ་ཚུགས་སྒྲིག་རྟགས་ཀྱིས་འཛོམས་སྤྱེལ་ཞོར་དུ་སྒྲོ་ཅལ་དང་ལུས་ཤུགས་ཅོལ་སྤྱེལ་པ་བཞེན་ནས་རིག་གནས་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བྱ་བ་སྤྱེད་མཛད། སྐབས་དེ་དག་གི་བྱ་སྤྱོད་སྲོལ་ལུགས་སམ་ཀུན་གཤེས་ལ་དཔག་སྟེ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྒྲོ་སྤྱོད་ཆེན་སྤྱེད་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། དོན་དངོས་སུ་མི་རིགས་འདིའི་གནའ་བོའི་ཡུ་ཚུགས་ཀྱི་གཤེས་རྒྱུད་ལས་ཤེས་རིག་ཡང་དག་ཅིག་གི་གྲུབ་འབྲས་སྒྲངས་ཡོད་ལ། གདོད་མཚོར་སྒྲིག་རྟགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོ་ལ་རྟོག་ཞིབ་འཐབ་ཅོད་ཀྱིས་སྒྲིག་གྱུར་བྱེད་ཀྱི་གསལ་བ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བར་བྱས་ཏེ། མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་དུ་རང་རྒྱུ་འཕེར་པའི་མི་རིགས་སམ་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ངོ་བོར་འཕེལ་བྱས་དང་། མིའི་རིགས་ལ་ཞི་བདེ་དང་ཆོ་སྲོག་སྤྱིན་པའི་རིག་གནས་ཤིག་གི་གྲུབ་དོན་དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད།

དེ་ལྟའི་བོད་གདོད་མའི་རིག་གནས་དེ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྲེད་བཞི་སྤྱི་བསམ་བཞིན་ལས་འདས་པས་ཐམས་ཅད་སྤྱི་བཞི་འདིར་སྐབས་དོན་བཞིན་བབ་དང་མི་འཚམ་པས། གཉིས་གོ་གཅིག་ཆོད་དམ་སྤྱིགས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒྲེད་ན། བོད་མིའི་གཞུག་རུས་གསུམ་དང་འདྲེས་པའི་གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་འཕམ་གཞི་ཅ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདེན་དོན་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དང་། གནམ་དབྱུང་སྐར་ཅིས་རིག་པ། འཛོམས་བྱེད་གསོ་བ་རིག་པ། ལག་ཤེས་བཟོ་རིག་པ། ངག་བཞིན་ཅོམ་གྱི་རིག་པ་སོགས་སྤྱི་འདུས་ཀྱིས་མཚོན་བོད་མིའི་འཛོམས་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་བྱེད་བྱ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁག་ཡིན་པས། རིག་གནས་དེ་དག་གི་ཕན་འབྲས་གྲུབ་དོན་ལ་བཞེན་ནས་སྐབས་དེའི་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཕེལ་བྱས་དང་། མི་གཤེས་སུ་གྲུབ་པའི་ཀུན་སྤྱོད་དང་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་ཞིག་མཛོད་ཆགས་སུ་གྱུར་པར་བྱས་ཡོད་ལྟམས། ད་ལྟ་སྤྱི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ངོར་གནའ་བོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཚུར་སྤྱང་དགེ་མཚན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་དང་དོད་སྤྱོད་སྤྱང་གི་ཆོར་ཤེས་མི་དམན་པ་ཞིག་སྤྱེས་ཏེ། ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་དཔའ་ངར་ལྡན་པ་ཞེས་མེས་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་རིག་དང་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལ་བསྐྱེད་ཀྱི་

སྒྲིམ་ཆོག་འདི་ལྟར་བཀོད་ཡོད།

༡༥ དབང་བསྐྱར་བཅན་པོའི་དུས་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་གྲུབ་དོན་གྱི་དགེ་མཚན།

དེ་ལྟར་བོད་ཡ་ཐོག་གདོད་མའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་མི་རིགས་རང་གི་འཆོ་གནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཆོར་གསར་ལྟ་བུའི་གནས་བབ་ཅིག་ནས། གཏན་ཆགས་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་བོར་འཕེས་པའི་ཆར་གཞི་འདུགས་བསྐྱར་གྱིས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྡོམ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཅུལ་རྒྱས་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་གཏུང་གཏུགས་བྱུང་གསོད་ཀྱིས་ཚོལ་སྤྱོད་ལག་ལེན་གྱིས་གདོད་མའི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་དང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་། དེ་ནས་རིམ་པས་གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དབང་མང་དེ་རིམ་པའི་འགན་ཚུལ་གྱི་དམག་འཐབ་འོག་བརྒྱ་གཞི་གཞི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བརྒྱད་སྟོང་བྱས་སྟེ། གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་བཟུང་བོད་བཅན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་མགོ་ཚུགས་ཤིང་གདོད་མའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞི་ཅའི་ཆར་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རྒྱ་ནག་འཛིན་དར་སྤེལ་དང་། གདོད་མའི་འདས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བཀོད་སྤྱོད་དང་། མི་རིགས་གཞན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསལ་ནང་འདེན་ཚུར་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱིས་མཆོར་སྤེལ་རྒྱ་ནག་རིག་གནས་དར་སྤེལ་རྒྱ་ནག་འཛིན་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ལྟ་བུ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་འཆམ་ཡར་བསྐྱེད་སྤྱོད་ལ་འདེད་དང་ལེགས་ལམ་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཕན་འབྲས་དང་། བོད་བཅན་པོའི་དབང་བསྐྱར་དུས་རབས་ཀྱི་དམག་དོན་དང་རྒྱ་འབངས་མངའ་ཐང་བཅས་ལ་རྒྱས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྤྱོད་བརྒྱབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་མི་དམན་པ་བསྐྱར་ཡོད།

དེ་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཛོན་པའི་བཅན་པོས་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་མཆམས་ཤིག་ཏུ། བོད་རྒྱལ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་སྐུ་དུས་རྒྱ་གར་འཕགས་ལུལ་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དར་བའི་དབུ་བརྟེན། ལྷག་པར་བོད་བཅན་པོའི་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རིག་གནས་ཀྱི་དཔལ་དར་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་སྟེ། བོད་རྒྱལ་སྟོང་བཅན་སྐམ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་བཅན་པོའི་སྲིད་དབང་གི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ཏེ་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་གཞི་ལེགས་པར་བརྒྱུས་ཤིང་། དེ་འབྲེལ་བོད་ཁམས་གཅིག་གྱུར་གྱིས་རིག་གནས་གཏན་འཇགས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསར་བཏོད་དང་།

ཁྲིམས་སློབ་གསར་བཏོད་། རིག་གཞུང་གི་མ་ལག་དར་སྤེལ། མི་རིགས་གཞན་དང་མངའ་མཐུན་གཉེན་འབྲེལ་བརྒྱགས་ཤིང་། སྤྱིའི་རིག་དངོས་དང་ཡུལ་ལུགས་གོམས་སློབ་མང་པོ་ཚུར་བསྐྱར་ནང་འདྲེན་གྱི་བྱ་གཞག་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་ཏེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རྒྱུན་ཁབ་གོམས་སློབ་སྤར་ཡོད་སྟེ་གསལ་བསྐྱེད་ཆེ་ཆང་ནས་ནམ་པའི་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་དུ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁོངས་གཅིག་གྱུར་དང་། རྒྱུད་ཡིག་གཅིག་གྱུར། རིག་གནས་གཅིག་གྱུར། དཔལ་འབྱོར་གཅིག་གྱུར་གྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྲོ་བརྟན་དུ་བཏང་། དེ་ལྟར་བཅན་པོ་རིམ་བྱོན་གྱིས་སྤོང་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་བྱ་བའི་རྒྱུན་རྒྱུང་སྤར་བར་སྐབས་ཤིག་ཏུ། རྒྱང་དར་འུ་དུམ་གྱི་སྐབས་བཅན་པོའི་སྤོང་དབང་འཕྲོག་ཚེད་དང་། ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འགལ་ཆུང་ནང་ཁྱེན་གྱིས་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་སྟེ་བོད་ཁམས་སེལ་བུར་འཐོར་ན་ཡང་། སྤར་ཡོད་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་རྒྱུན་འདྲིན་དར་སྤེལ་གྱི་བྱེད་སློ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་མ་ཉམས་པར། ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་ཅིག་གི་དབང་ཤུགས་གནས་རིམ་འོག་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདི་ལ་ཐུག་གི་བར་བསྐྱལ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དེར། བོད་ཀྱི་བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ནམ་པ་སྤར་ལས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་དུས་རབས་རིམ་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་པོའི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་ཁོང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཀླུ་གཤིས་དང་འབྲེལ་ཕྱིན་ཁོར་ཡུག་གི་རང་བྱུང་སྒྲེ་ཁམས་སྤར་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཡང་དག་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱི་འགྲོ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བདེ་ཡོང་བའི་བྱམས་དང་སྦྱིང་ཆེ་ཡི་ཀླུ་མོང་། མིའི་རིགས་ལ་གཅིག་ཐན་གཅིག་གྲོགས་དང་མངའ་མཐུན་རོགས་འདེགས་བྱེད་པའི་ལ་རབས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་སྟེགས་བོད་པའི་རང་ཆོས་སྤྱི་འཇགས་ནས་ཡོད་པའི་མི་གཤིས་ཀྱི་བྱུང་ཡོན་དེ་དག་ནི། རྒྱང་བོད་མི་རིགས་འདི་ལ་ཐོག་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་བོ་ནས་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཀྱུན་གྱིས་སྤྱོད་བྱུར་ཞིང་། རིག་གནས་ཀྱི་འོད་སྤོང་འཕྲོ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཆགས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་བྱུང་བའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྤོང་ན་མེད་པའི་དགེ་མཚན་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཆོག།

༡༥ ད་ལྟའི་དུས་རབས་སུ་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འདྲིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།

དེ་བཞིན་དེང་གི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིར་སྤར་ལས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འདྲིན་བྱ་རྒྱུ་ཞི་ཁ་ཆ་དགོས་

གདུགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཐུན་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་སྐབས་བོད་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་མི་གཤིས་སུ་གྱུབ་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་། ཀྱན་གཤིས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་སོགས་
 བོད་མིའི་གཟུགས་གཤིས་ན་རིམ་གྱིས་འགྱུར་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཚྭ་དགས་
 རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་སྒྲེ་དངོས་སོགས་ཀྱི་འཆར་ཡོངས་མཛེས་དཔྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་
 ཐུན་སློག་ཆགས་མོད་པོའི་རང་དབང་རྒྱ་བ་དང་བག་ཡངས་ཀྱི་འདུ་གནས་བཅས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཆེ་
 སློག་ལ་འཛིགས་ཉེན་ཉམས་རྒྱུ་ཐེབས་པའི་དུས་མཚམས་ཤིག་ཏུ་སྒྲེབས་ཡོད། དེ་ནི་གཅིག་
 ནས་སྤྱི་ཚོགས་དང་དུས་རབས་ཀྱི་གཡོ་འགུལ་བྱོད་མི་གཤིས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་གནད་དོན་
 ཞིག་དང་། ཡང་སློགས་གཞན་ཞིག་ནས་གནད་པོའི་བྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱ་ནག་གིས་ང་ཚོར་
 བཅན་འཕྲུལ་གཉེན་གཞོན་གྱིས་བདག་དབང་བཅན་ཐབས་ཀྱིས་བཟུང་ཞིང་། ཁོ་ཚོའི་འདོད་མོས་
 ལྟར་གྱི་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་བཟང་པོ་ཅ་མེད་དང་། རང་བྱུང་ཁོར་
 ཡུག་གི་རྣམ་པ་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་པར་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་སྤྱི་ཚོགས་འོག་ང་ཚོའི་མི་རིགས་
 འདི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པའི་གཡོ་བྱས་དམ་སེམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་
 རྒྱགས་བྱོ་བོད་ལས་བྱུང་བའི་གནད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ང་ཚོས་དུས་སྐབས་འདིར་བོད་
 མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་གི་ཆག་འཛིག་ཉམས་ཉེས་ཀྱི་ངོས་དེ་ཤེས་ཤིགས་བྱས་ཏེ། བོད་གདོད་མ་
 ནས་བརྒྱུད་མྱོང་བྱས་ཡོང་བའི་བོད་མིའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་བཟང་པོ་ལག་ལེན་གྱིས་དར་སྤེལ་
 རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མི་གཤིས་ན་ཉམས་འགྱུར་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ནང་བསྟན་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དགེ་མཚན་འཆོ་མེད་ཞི་བདེའི་སེམས་ཁམས་དང་། སློལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དགེ་མཚན་འཛིག་ཉེན་ཁམས་ཆེན་པོའི་བྱ་དངོས་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་རྒྱལ་མྱོང་
 རོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན། ལུལ་སློལ་གོམས་གཤིས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དགེ་མཚན་མིའི་རིགས་ཕན་ཚུན་
 བར་གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས་ཀྱི་ཀྱན་སྒོར་ཡང་དག་པ་སོགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ལྟ་བུ་དང་། ཉམས་
 མྱོང་བཅས་སྤར་བཞིན་ལག་ལེན་གྱི་བྱོད་ནས་གྲུབ་འབྲས་མངོན་སུམ་དུ་ལེན་གྱུབ་པ་མ་ཟད། ད་
 ལྟ་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཡོངས་ཚོགས་མང་གཙོ་དང་ཞི་བདེ་ཡི་ལམ་ལ་སྤྱོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་
 འདིར། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དགེ་མཚན་དེ་དག་བརྒྱུད་སྤྱོད་
 རོལ་མྱོང་དང་ཤེས་ཤིགས་བྱ་རུ་བཅུག་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་སྐྱོ་སྐྱོན་རྒྱགས་ཀྱི་

མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པའི་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་དེ་ལས་ཐོལ་བཞུགས། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་འཆོ་མེད་ཞི་བདེ་དང་དེང་གི་ཆོན་ཆུ་ལ་རིག་གནས་ལ་འགན་བཅོལ་དོམ་དུ་ཆོག་པའི་རིག་གནས་ཁྱད་མཚན་གྱིས་ཕྱག་ཅིང་གྲུབ་པའི་མི་རིགས་ཁེར་ཆད་ཅིག་ཡིན་པ་བདེན་དབང་ར་སྤྲོད་དང་། ང་ཚོ་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཅེའི་མཐོ་སྒང་འདི་ནས་སྤར་ལས་དགེ་མཚན་གྲུབ་འབྲས་ཆེ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་གདོང་ནས་འཆོ་གསོན་བྱུང་བོ། །

བཞི་པ། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དཔེ་ཐབས་ལམ།

དེ་ལྟར་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་འཕེལ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་མཐར། ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྐབས་འདིར་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཆོན་རིག་འཕེལ་རྒྱས་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་དང་། རིག་གཞུང་། གོམས་གཤིས། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ལ་སྤར་ལས་གནས་ས་ལྟ་བུའི་འགྱུར་ཕྱོགས་སྤྱི་ཚོགས་བྱུང་སྟེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་ཡར་ཐོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་མཚུངས་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ནའང་། སྤྱིགས་གཅིག་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་ལྷ་བ་གཅིགས་སུ་བབྱུང་ནས་དུས་རབས་གསར་པར་རྩམ་མཚའ་བྱེད་ཐུག་གིས་མི་རིགས་ཀྱི་སོན་ཆ་ལྟ་བུའི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་མི་ཉུང་བཞིག་རྒྱུད་ཡང་གིས་ཉམས་ཆག་དུ་འགྲོ་བ་དང་། སྤྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་མི་རིགས་གཞན་མང་པོར་ལྷན་འདྲིས་འཆོ་གནས་གྱིས་དཔལ་འབྱོར་བསྐྱུ་རུབ་ཀྱི་གནས་སྤངས་གྲགས་ཀྱི་ལོག་སྤར་གྱི་ཡོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་ལས་བྱུང་བའི་མི་རིགས་རང་གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དགོས་མེད་ཆོ་མེད་ཀྱི་རྩ་སྤྲོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྩ་སྤྲོད་གིས་གོས་ནས་རིམ་བཞིན་བག་ལ་ཞ་སྟེ་མེད་པར་ཆགས་བཞིན་ཡོད་པས། དེ་ནི་ངན་ཁག་འགེལ་ས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་མཐར་གཏུགས་ནས་བཞོད་ན། བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་དུས་རབས་དང་བསྐྱུན་པའི་ཁྲབ་མཉམ་གྱི་ཆིག་སྒྲིལ་མེད་པ་དང་། གཅིག་མཐུན་འབྲས་ཆང་གི་བསམ་སྒྲོའི་སྒོའི་གསོས་དབེན་པ། ཡོངས་སྤྱི་དབང་གཞུང་གི་སྤྱི་གཞུང་གས་ཀྱིས་མ་འདང་བས་ནོངས། དེའི་སྤར་འགལ་ཀྱི་དེ་རིགས་རྒྱུད་ཡངས་སུ་མི་གཏོང་བར་དག་སེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་སྤྱི་ཚོགས་འཐེན་རྒྱུའི་འགན་འཁུར་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཕྱག་དུ་བབ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་སུ་ཡིས་ཀྱང་ཁྱེད་དུ་མེད་པས་ན། མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་འགན་ལེན་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། རྩ་བྱ་གང་ཟག་སྤེར་དོས་སོ་སོའི་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ། ཁྱད་

པར་ཤེས་ལྡན་མི་སྣའི་དབྱང་ཁག་གིས་དར་སྤེལ་གྱི་ཚོལ་བ་བསྐྱེད་པ་བཅས་ལ་རག་ལས་ཡོད།

དེ་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་ན་རིག་གནས་བཟང་པོ་སྤྱང་སློབ་རྒྱ་ན་འཛིན་བྱེད་པར་མི་
 རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྒྲུང་ན། མདོ་དབྱས་མཐོ་སྒང་གི་ཡུལ་ལུང་འདིའི་གཞི་ན་འཆོ་
 སྤྱོད་བྱེད་པའི་བོད་ཚོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ས་བོད་ས་སྟོན་སྒྲོན་པར་གསུམ་དུ་བྱན་མོང་
 གི་རིག་གཞུང་དང་། གོམས་སློལ་གཤིས་ལུགས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་སྤྱོགས་ཁག་སྤྱོགས་གཏོགས་
 ཀྱི་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་དང་། ང་བཟང་ང་ལེགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མི་ཆེ་བར་སློལ་རྒྱ་ན་གྱི་ཆོས་རིག་
 གོམས་སློལ་གང་ཐད་ནས་ལེགས་པའི་ཆ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཉམས་ཉེས་སུ་མི་གཏོང་བར་ཉེར་ལེན་རྒྱ་ན་
 བསྐངས་དང་། ངན་པའི་ཆ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་བཏང་སྟོམས་སུ་མི་འཛོག་པར་འདོར་སྤྱང་གིས་མི་
 རིགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྒྱ་ན་དང་འདྲེས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་སྤྱང་སློབ་དང་། ཉེས་ཆ་འགོག་
 སྤོམ་གྱིས་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཏེ། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་མཉམ་
 གནས་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་ལངས་སྤྱོགས་འཇུགས་སྤྱན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྤྲོ་ཆོགས་འདོན་བྱུང་
 པ་དགོས། དེ་ལྟའི་ལངས་སྤྱོགས་དེ་བསྐྱར་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་བོད་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་ཆོལ་ཁ་
 ཁག་གི་ཁོངས་གཏོགས་སློབ་གྲྲི་སྤྱི་ཆོགས་དང་། དགོན་སྡེ། མང་ཆོགས་བཅས་ཆོགས་སྡེ་
 ཁག་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲུབ་ཆུ་ཆད་དང་བསྐྱར་ནས་མི་རིགས་རང་གི་བྱེད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་འབྲས་
 ཆང་གི་སློབ་གསོའི་ཁ་སྤྱོགས་ཡར་བསྐྱེད་དང་། སྤྱི་གཞུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་རྟུང་བཏང་སྟེ་
 མི་རིགས་རང་གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། གོམས་སློལ་སོགས་ལ་དང་དོད་ངེས་ཤེས་ཡོད་པར་
 བྱགས་སྟོན་རྒྱ་ན་དགོས་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཞིང་འབྲོག་ངལ་ཚོ་ལ་མང་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་
 སློབ་གསོའི་རྒྱས་པ་བྱགས་ཆེར་བཏང་ནས། བོད་རང་གི་སློལ་རྒྱ་ན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་བདེ་
 འཇགས་དང་སྤྱི་ཆོགས་གཏན་གནས་ཀྱི་འཆོ་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། དེར་སྤྱང་སློབ་བདག་གཅེས་ཀྱིས་
 རྒྱ་ན་འཛིན་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་འོས་འགན་མངོན་སྟོན་མེད་པར་སྐྱབ་མཁན་ནི་གཙོ་བོ་བོད་མི་
 རིགས་རང་ཉིད་ཡིན་པའི་འགན་འཁུལ་ཤེས་སུ་འཇུག་དགོས་པ་དང་། མ་ཟད་ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་
 འདུས་གནས་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་དེང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་གོམས་སློལ་ངན་པའི་གན་བྱགས་སྤྲོ་ཆོགས་
 ཐེབས་པར་སྟོན་འགོག་དང་། ང་ཆོའི་སློལ་རྒྱ་ན་གྱི་རིག་གནས་བཟང་པོའི་བླ་ལ་འདྲེས་སྤྱང་
 ཀྱིས་དགོས་མེད་ཆོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ན་སློལ་རྒྱེད་པ་དང་བསམ་སྒྲུབ་རྒྱེད་པས་ཡོད་པའི་

བཀག་གྱུ་ལས་ཐར་ཐུབ་པ་བཅས་བྱ་དགོས་སོ། །

ད་ལྟའི་ཆར་ཕྱོགས་ངོས་མང་པོ་ཞིག་ནས་བལྟས་ན་དཔལ་འབྱོར་དང་ཚན་རིག་འཕེལ་ཀྱས་
ཀྱི་དབང་གིས་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ཆ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གཡོ་འགྲུལ་དང་། དེར་བསྟུན་གྱིས་མིའི་
ཀུན་གཤིས་བསམ་སྤྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་སྣ་ཚོགས་ཐེབས་ཏེ། རང་ལྟའི་ཁེ་ཕན་གྱི་སྒྲེར་སེམས་
ཤུགས་ཆེར་སྤྱོད་པའི་དུས་མཚམས་ཤིག་དུ་སླེབས་ཡོད་པས། ང་ཚོ་གནད་དོན་དེ་ལས་ཡོལ་བར་
འཐུས་ཚང་གི་སློབ་གསོ་དང་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྒྲིག་འཇུགས་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། དཔེར་
ནན་ དེར་གི་ཆར་བོད་ཁམས་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་ཆུ་ཚད་དམའ་བའི་ཞིང་འབྲོག་མང་ཚོགས་
ཀྱི་ངོས་ནས་རྟོག་ཅི། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གྱི་སའི་བསྐྱེད་གནས་སློབ་གྲྭ་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་གཉིས་
ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་འདྲ་། སློབ་ཤུག་མང་པོ་ཞིག་རང་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་གཞུགས་
དང་རྒྱུན་འཛིན་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་ལྷན་སྡེ་དེ་ཙམ་མེད་པར། མི་རིགས་གཞན་པའི་གཤིས་སྤྱོད་
ལུགས་སྲོལ་རན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རོལ་གཡེང་གིས་གན་ཤུགས་རན་པ་སྣ་ཚོགས་ཐེབས་ཏེ། ལུས་
ཀྱི་ལུ་བ་ཀྱོན་སྤངས་ནས་མགོ་འཛུགས་ལྟེན་ལྟེན་ལ་ལུགས་ལ་མ་ཟུང་དུ་གྱུར་ནས། བོད་
མི་གཙང་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཆའི་ཟུར་ངོས་མང་པོ་ནས་ལལ་བའི་སྤང་ཚུལ་བྱུང་དང་འབྱུང་
གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་ཚོས་བྱེད་ཀྱི་གྲུ་པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱ་དམ་པའི་ཚོས་
ལ་སློ་ཁ་མི་ཕྱོགས་པར། ཡར་དགོན་པ་ལས་མར་འཛིན་ཏེན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་བར་བྱེད་ནང་འགྲུལ་
ཏེ། སྤྱི་ཚུལ་ལུས་སྤྱོད་ཀྱི་གཟན་གཟན་གྱི་དམར་མདོག་ཙམ་ལས་ཁྱིམ་པ་ལྟ་བུའི་བརྟུལ་ཁུགས་
བཟུང་ནི། བྱད་མེད་དང་མཉམ་དུ་ཅེད་དགོད་འཐམ་འབྱུང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་ཁྱིམ་པ་སུན་
འབྱེན་གྱི་ཚུལ་མེན་ལས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་ལ་རོལ་བ་དག་གིས་མཚོན། བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་གོམས་
གཤིས་རན་པ་མང་པོ་ཁྱབ་བཅུད་དུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བ་ཞིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། གནད་ཀྱི་དོན་ཅུ་འཐུས་
ཚང་གི་སློབ་གསོ་དང་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྒྲིག་འཇུགས་ཀྱིས་མ་འདྲང་བར་རྒྱ་ཡན་རན་གོམས་ཀྱི་གཤིས་
སྤྱོད་གཙུག་མ་ཐུབ་པས་ལན་པ་ཡིན། འགའ་ཤས་ཀྱིས་དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དེང་རབས་ཅན་དུ་འགྱུར་
ཀྱི་ཡོད་སྟབས་དུས་རབས་དང་བསྟུན་པའི་འོས་འཚམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གྱིས་སྤང་ཆུང་
དུ་གཏོང་གི་ཡོད་པས། དེ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་འཚོ་གནས་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་པའི་
སེམས་འདུན་མེད་པར་སློ་གཟུ་བོར་མ་གནས་པའི་དྲགས་སུ་འཁྱུམས། ང་ཚོས་ཕྱོགས་གང་ནས་

བསྐྱེད་པའི་རབས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་དུས་ལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་འདྲི་ཚུལ་
 དེ་ནི་སྤང་ཆུང་དུ་གཏོང་མི་རུང་བའི་སྐད་ཆ་ཞིག་རེད། ར་ཆོས་སྐད་ཆ་དེའི་ཕྱགས་ཀྱི་ལངས་
 རྩུགས་དང་ལམ་ཁ་དེ་འཆོལ་སྐྱབ་བྱེད་པའི་ངོས་ནས་དབྱེ་འབྱེད་གསལ་པོ་བྱ་མ་ཐུབ་པར། ཚུལ་
 མིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྐྱོ་ཆོགས་ལ་གཡེང་ཞུགས་ཀྱིས་པོད་རང་གི་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིལ་རྒྱན་རིག་
 གནས་དང་། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལ་རབས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་མང་པོ་ཞིག་པོད་མི་རང་སྤྱིང་ནས་བག་
 ལ་ཁ་བཞིན་པ་ནི་སེམས་འཆབ་སྐྱེད་གོས་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་སློབ་གསོ་ནི་རིག་ཤེས་གསལ་
 དུངས་ཀྱི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་འཁོར་རྒྱགས་ཁྲོད་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིགས་སྟོན་འཁོར་པོ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ཡིན་ལྟ་བུ། སློབ་གསོའི་རྩ་བ་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཆོལ་བ་དང་སྤྱི་འབྲུར་རིག་
 གསུམ་གྱི་ཁ་སྤྱིགས་ལ་ཤུགས་སྟོན་རྒྱག་ཐུབ་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་གསར་པའི་འཆོལ་ནས་ལ་བཅངས་
 པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁ་སྤྱིགས་གོང་མཐོར་བཏང་སྟེ། མིངས་འཕྲོམ་གྱི་བཀག་རྒྱ་ལས་ཐར་པའི་མི་
 གཤིས་བཟང་པོ་སྤྱོད་སྤྱིང་གིས་ཤེས་རིག་གོམས་གཤིས་རྒྱན་འཛིན་སྲུང་སློབ་ཀྱི་གཞིགས་འདེགས་
 བསྐྱེད་ཐུབ། དེ་ལ་འབྲུས་སློབ་ཆང་བའི་སློབ་གསོའི་སྐུལ་ཤུགས་ཀྱི་ཐད་ནས་དུས་རབས་འདིའི་
 གནས་བབ་དང་བསྐྱེད་རིག་གནས་སློབ་གསོ་དང་། ཆོས་ལུགས་སློབ་གསོ། སྤྱི་ཆོགས་སློབ་གསོ།
 བསམ་སྒྲུབ་སློབ་གསོ། ཆན་རིག་སློབ་གསོ། དཔལ་འབྲུར་སློབ་གསོ་བཅས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གྲོང་
 དང་གྲོང་རྩལ། དཔོན་པ་དང་སློབ་གྲྭ་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཆན་པ་ཁག་གི་ལངས་སྤྱིགས་དང་། མི་
 སྤྱིར་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁ་སྤྱིགས་ལེགས་བཅོས་བསྐྱེད་སྐུལ་དང་དེ་འབྲེལ་སྤྱིག་འཇུགས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་དམ་འཛིན་ལག་བསྟར་བྱ་ཐུབ་པ་དགོས། དེ་ལྟའི་རིགས་སོ་སོའི་སློབ་གསོ་བསྐྱེད་སྐུལ་
 གྱི་གོ་རིམ་ལས་ད་ལྟ་གཙོ་བོ་དཔལ་འབྲུར་མཁོ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆ་རྒྱལ་འབྲུར་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་
 བསམ་སྒྲུབ་སློབ་གསོ་གཞི་རྩར་བབུང་སྟེ། གཙོ་བོ་མིའི་སྤྱིར་སེམས་དེ་དཔལ་འབྲུར་འཕེལ་རྒྱས་
 དང་བསྐྱེད་ནས་མངོན་སྟོན་མེད་པར་ཤུགས་ཆེར་འགོ་བལ་སྟོན་འགོག་བྱ་ཐུབ་པ་དགོས། མིའི་
 རིགས་ཀྱི་མཐོ་བ་དཔོན་པོ་དང་དམའ་བ་ཕྱགས་རྩི་ནས་བབུང་སྟེ་རང་དང་རང་སྤྱིགས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་སྤྱིར་སེམས་ཏེ་བྱ་བྱེད་ཀྱིས་ཤུགས་ཆེ་བ་སེམས་ཐག་ཆེད་པོས་བཤད་ཆོག་མཛོད་བསྐྱེས་
 ཏེ་བཤད་ན་འགོ་འདུག་ཉལ་འཆག་ནས་ཅིས་ཏེ་འཆོལ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་ཚུལ་ཆང་མ་རང་སྤྱིགས་གཙོ་བོ་
 འཛིན་གྱི་སྤྱིར་སེམས་དེའི་བྱུང་འབྲས་ག་སྟག་ཡིན། གནད་དོན་འདི་ལ་དམིགས་ནས་མཛོད་བསམ་

ཞིབ་དུ་བཏང་ན་མིའི་རིགས་ལ་ལྷན་སྐྱེས་སུ་མངའ་བའི་སྒོངས་འབྲོམ་གྱི་སྒྲེར་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་
ནས། ཀྱུ་འབྲེར་འཕྲོག་གསོད་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་རན་བརྩམས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་འཕུང་
དཀྲུག་དང་། ཐུན་མོང་སྤྱི་དབང་གི་རིག་གཞུང་གོམས་སྲོལ་སོགས་ལ་གཅེས་འཛིན་དང་གདོང་
འཛིག་སྤང་སྦྱོབ་མི་བྱེད་པར་སྟོད་ཡངས་སུ་བཏང་ནས། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱོགས་མང་པོ་ཞིག་
ནས་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཆག་དུ་འགྲོ་དང་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། སྒྲེར་སེམས་དེའི་རྩ་བ་སྲོག་ལྡན་ཡོད་
དོ་ཅོག་ལ་མངའ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པའི་འདུན་པ་དེ་ལ་རག་ལས་ཀྱིས་
མི་སྒྲེར་སོ་སོའི་ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད། ཡིན་ནའང་མིའི་རིགས་ནི་སྲོག་ལྡན་གཞན་ལས་
སྤྲ་ཤེས་དོན་གོ་དང་སྒོ་རིག་གསལ་དུ་ངས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ལྷན་སྐྱེས་སུ་མངའ་བའི་འགྲོ་བཞིག་ཡིན་
ལྟ་བུ། འབྲས་སྒོ་ཆང་བའི་བསམ་མོའི་སྒོ་བ་གསོའི་རྒྱས་བྱགས་དང་རྒྱལ་མཐུན་སྤྱི་གཙུགས་
ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེར་སེམས་རྒྱུང་དུ་གཏོང་བའི་སྤྱོགས་ལ་དུར་བརྩོན་འཕྲོད་སྤྱུབ་བྱ་
དགོས་པ་དེ་བཞིན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཐབས་ལམ་དེར་བརྟེན་གྱིས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་བཟང་པོ་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་བྱེད་པར་སྒོ་ཁ་སྤྱོགས་སུ་འཇུག་དགོས། དེ་ལྟར་མི་སྒྲེར་
གྱི་སེམས་གཤིས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བའི་གཞི་རྩའི་ཐབས་ལམ་དེ་དང་འབྲེལ་ཤེས་ལྡན་མི་སྤེའི་
དཔུང་ཁག་གི་ངོས་ནས་སྒྲེར་ན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་བདག་སྦྱོང་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་
སྤྱོགས་གང་ནས་བརྩས་ན་ཏེ་ཅང་གི་འགན་འཁུལ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། འགན་འཁུལ་ཡོད་པའི་སྤྱོགས་
སྒོ་བས་རྒྱས་ཀྱང་མི་དམན་པ་ཞིག་མངོན་གསལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ཆོག མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
མང་པོར་ཤེས་ལྡན་མི་སྤྱ་སྟེད་སྤིང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་སྟོང་
ཆ་ཁ་སྒྲོང་དང་། མི་རིགས་ཡར་ཐོན་གྱི་ལམ་ལ་བྱིད་སྟོན་བྱེད་པར་དམིགས་ནས་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་
གཉེར་གྱི་སྒོ་བ་བྱ་སོགས་འཇུགས་སྤྱན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཤེས་ལྡན་པའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཤེས་
ཡོན་སྦྱོང་རྒྱུ་དེ་སོ་སོ་གཅིག་པུའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ཆེད་དུ་མི་སེམས་པར། ཤེས་ཡོན་ལྷོ་གནས་དེའི་
ལངས་སྤྱོགས་དང་ལམ་ཁ་དེ་གཞི་རྩར་བརྩུང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གོམས་སྲོལ་སོགས་
ལ་བདག་གཅེས་བྱེད་པའི་འོས་འགན་ཁུར་དུ་བྱུངས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་མོའི་དང་གཤིས་སྦྱོང་
ཤེས་ཡོན་ལ་བརྟེན་ནས་འདུལ་སྦྱོང་དང་། རང་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་བྱིད་པའམ་མི་མང་གི་སྒོ་བ་
གསོའི་མ་ལག་སྤྱན་མཁན་གྱི་འགན་འཁུལ་བ་ཡིན་པ་ལྟོང་ཆོར་ཤེས་དོན་གསུངས། ཤེས་དམན་གྱི་

ངལ་ཚུལ་མང་ཆོག་མ་འདུལ་གཙུག་གི་བྱེད་ཐབས་ཁོ་ན་དམིགས་འབེན་དུ་བཟུང་སྟེ། སྤྲིན་གས་
 རོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཆོས་རིག་དང་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་ལ་ཐེབས་
 པའི་བསམ་སྒྲོ་ངན་པ་དང་། གོམས་གཤིས་ངན་པ། ལྟ་སྒྲིབ་ངན་པ་སོགས་ཀྱི་གན་གྲུགས་འདོར་
 སྤང་བྱེད་པར་ཤེས་ཡོན་གྱི་རིན་ཐང་དང་འཐུས་ཚང་གི་སྒྲོབ་གསོའི་སྟོབས་རྒྱས་བཀོལ་སྤྱོད་གྱིས།
 མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ཉམས་ཆག་གི་འགག་སྒྲོར་ལངས་པའི་ཆོད་སེམས་སྤྲ་བརྟན་འཛིག་རྒྱ་
 རི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣའི་དཔུང་ཁག་གིས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་ལངས་
 སྤྲོགས་ཡང་དག་པའི་འགན་འབྲིའམ་ཐབས་ལམ་ཆགས་ཡོད་ལ། ཐབས་ལམ་དེ་བཞིན་ཁ་སྤྲོད་གཉིས་
 མེད་གྱིས་དངོས་དོན་སྤྲུལ་གཙང་གིས་སྒྲུབ་བྱུང་ན་སྐབས་དོན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 རྒྱུན་འཛིན་སྤྱད་སྒྲོབ་བྱ་རྒྱུར་ཡན་རྒྱས་ངེས་ཅན་ཐོན་ཐུབ་པ་བཅས་ཁོ་བོའི་ལྟ་ཚུལ་ཙམ་མོ། །

འཕགས་ཡུལ་གི་ཁྱིའི་བྱེས་པ་བྱ་ཆང་གིས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་
 རྒྱུན་འཛིན་གྱི་སྒྲོལ། འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གྱི་བྱ་གཞག་ཁྲ་ན་མེད་པར་རྟེན་བཅོན་འབད་སྒྲུབ་
 བྱེད་བཞིན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་སྒྲོར་གྱི་དཔེ་དེབ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་པར་རྒྱུན་
 བཟུལ་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་རིག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་དང་སྤྱད་སྒྲོབ་བྱེད་པའི་ཆུབ་སེམས་
 གྱི་བྱ་བར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་གོང་བཀྱར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་སྤེལ་གས་རིག་གི་བརྟེན་གནས་
 དེ་ག་ནས་གོ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཚོམ་ཡིག་འགན་བསྐྱར་ལ་ཁྱུགས་པའི་རེ་སྒྲུལ་དང་ལེན་བྱས་པ། ཤེས་
 དམན་ཁོ་བོས་འགན་ཁུགས་ཀྱི་བྱ་དགའ་འཛོལ་པའི་ཉམ་སེམས་བཅངས་པ་མིན་པར། གཙོ་བོ་
 གོ་སྒྲིག་པས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་བཅངས་པའི་རྟག་བསམ་ཐོལ་མེད་ཀྱི་བྱ་བར་བྱུང་སྒྲོར་གྱི་ཚུལ་
 དུ་ལས་དོན་ལ་བྲེལ་བའི་བར་གསེང་ཁོམ་སྐབས་དང་བསྐྱུན་ཚོམ་ཡིག་འདི་ཙམ་ཞིག་འབྲེལ་ལ་
 གྱིས་ཐུལ་བ་ཡིན།

པོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

བ) ལ་ཚོགས་དབང་གཉེས་འབྲམ།

ཐུ་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་སྒྲུབ་ཐོར་བ།

༄༅། མི་གངས་དྲུང་ཕྱིར་དུག་ཅུ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་གོ་ལ་འདི་རོ་པོའི་ཆ་ནས་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཆེན་མོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཡོད་མོད། ས་གནས་དང་ལུང་ཚན་རེ་རེའི་བར་མི་འདྲ་བའི་ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས་དང་འཚོ་བའི་ཁ་སྒྲིགས་མ་འདྲ་བ་བྱུང་བ་འདི་ལུང་པ་སོ་སོ་དང་མི་རིགས་སོ་སོའི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་ཙུ་བྱུར། སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་བར་དེ་ལྟར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགལ་བ་བྱུང་འགོ་རྒྱུགས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་མཚམས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་འགལ་བ་རིང་ནས་རིང་དུ་བྱུང་འགོ་རྒྱུགས། སོང་ཙང་འཛམ་གླིང་འདིར་མི་རིགས་གངས་གཞོན་ཡོད་མེད་དེ་འཛམ་གླིང་འདིར་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་ནམ་གངས་གཞོན་ཡོད་མེད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་ཆོག་ལ་མི་རིགས་ཤིག་གི་རིན་ཐང་འཚོལ་དགོས་ན་ཡང་མི་རིགས་དེའི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེད་ཆད་དང་དེ་བཞིན་མི་རིགས་དེ་དང་ཁོའི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་བར་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་གཞོན་ཡོད་མེད་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་ཐུབ།

དེ་སོང་ཙང་། ཐུ་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆགས་པའི་དུས་སྐབས་དང་ནང་སྒྲོས་སུ་མའི་རིགས་འདི་སྤྱི་མི་ནས་མེར་འབྱུར་བའི་དུས་དང་། སྤྱི་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་གོ་རིམ་ནི་དུས་ཡུན་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྱིལ་པོ་ཞིག་རེད། རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་འདི་ལ་ཡང་འཛམ་གླིང་གི་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་བའི་གོ་རིམ་སོ་སོའི་ནང་དུ། རང་རེའི་མེས་པོ་དང་མེས་མོ་ནམས་ཀྱིས་རང་གི་གཤིས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སློལ་རྒྱུ་རིག་གནས་བརྒྱུད་ནས་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ངོས་འཛིན་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་

ཅོད། རང་བྱུང་ཁམས་སྐྱུར་བཞོད་བཅས་བྱས་ཏེ། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་བའི་ལོ་
རྒྱུས་ཐོག་ཏུ་མཆར་སྤྲུག་འོད་སྟོང་འབར་བའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་
མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་རབས་ཚ་རྒྱུད་ནམས་བརྒྱད་ནས་མེས་པོ་ཐུ་མ་དག་གི་མངོན་རྟེན་དང་ཡུལ་ལུགས་
གོམས་གཤིས་དག་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པའི་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེས་ཐ་ན་མེད་པའི་
སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱི་ལ་པོ་ཞིག་ཡིན།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མི་རིགས་ཤིག་ལ་དོན་སྤྲོད་ཁྲུན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲུང་ས་
ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་དང་མ་འོངས་པར་དུས་ཡུན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ལ་གནས་ཐུབ་མིན་གྱི་རྩ་བའི་སློལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་རག་ལས་གིང་། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་ཡང་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་པའི་དར་བྱུང་གྱི་རང་བཞིན་
ཁྲུན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ངེས་ཅན་ཞིག་
མེད་པ་ཡིན་ན་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་ལམ་ཁ་མེད་ཅིང་། སྤྱི་
ཚོགས་ལ་བག་ཆགས་ཟབ་པའི་དར་བྱུང་གྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ན་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེར་
དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་བྱུང་ཚེས་དེ་འདྲ་མེད་པ་སོང་ཙང་དེ་ལ་གསེར་མདོག་གི་མ་འོངས་པ་
འབྱུང་ཐབས་བྲལ་བ་རེད།

དང་པོ། ཐོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད།

སི་དྲུ་ཡིན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་ས་
ཁོངས། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་ཐུན་མོང་གི་བསམ་པའི་ངོ་བོ་མཚོན་ཐུབ་པའི་ཐུན་
མོང་གི་ཚོགས་པ་གཏན་འཇགས་ཤིག་ལ་བཞིན་པ་ཡིན་ཞེས་པ་བཞིན། རང་རེའི་ཐོད་མི་རིགས་
འདི་ཡང་གོང་དུ་གསལ་བ་བཞིན་སྤྱི་མི་ནས་རིམ་བཞིན་གནའ་རབས་ཀྱི་མི་དང་། མི་གསར་པ།
ཆ་སྐོའི་དུས་རབས། བེས་མོངས་ཀྱི་དུས་རབས། བེས་ཁྲུན་གྱི་དུས་རབས་བཅས་བརྒྱད་ཚུང་
བཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་རྒྱལ་རབས་སོ་གཉིས་པ་སྤྱིང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་ནས་རུས་རྒྱུད་ཚོ་
བཀག་ནམས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལས་འགན་ཡོངས་སུ་བྱུང་སྟེ་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཁྲུན་པའི་སྤྱིད་
གཞུང་ཡང་དག་ཅིག་བརྩྭ་གས་པ་མ་ཟད། གཅིག་གྱུར་གྱི་ཡི་གེ་དང་། བྲིམས་ལུགས། དམག་
དབུང་གི་སྒྲིག་གཞི། སྤྱིད་འཛིན་ལམ་ལུགས། ས་ཁོང་གི་ལམ་ལུགས་རིགས་ལྡེ་སོགས་གཏན་

འཕེབས་རབ་དང་རིམ་པ་བྱས་ཡོད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱད་གཞུང་སྟེ་བོད་ཀྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་
རབས་ཆད་ལྷན་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཙན་སྐྱམ་པོའི་སྐབས་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་
སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་གྱི་གོ་མ་བཟོད་ཆེ་ཤོས་དང་ཞིབ་འཇུག་བརྒྱུད་རིམ་ལ་འབྱར་དུ་
ཐོན་པའི་བྱམ་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་
ནི་སྐད་ཡིག་གི་འཕེལ་རིམ་ཁྱོད་འཛོལ་ཞིབ་དང་རྒྱན་འཛིན། དར་སྤེལ་གྱི་བདེ་བ་ཞིག་ཡིན།
འོན་ཀྱང་། སྐད་ཡིག་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་འདྲ། སྐད་ཡོད་ཀྱང་ཡིག་མེད་པའི་མི་
རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ། དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་འདྲ་འདྲ། དེ་རྣམས་
ལ་རང་རང་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཆགས་པ་དང་འཕེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་
ཅང་། མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཚོན་པའི་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་སྐད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ནས་གཞི་
འཛིན་དགོས་པ་མེན་པར་འཛིན་ནེ་དུ་འགྲོ་བ་མི་དར་བ་ནས་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་འཕེལ་བའི་
ལོ་རྒྱུས་དུས་དེ་ནས་བཟུང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཚོན་
བྱུང་བའི་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟེར།

མི་རིགས་ཤིག་གམ་གང་ཟག་སྟེར་གཅིག་གི་བསམ་སྒྲུབ་འདྲ་ཤིས་མཚོན་པར་གྱེད་པའི་
སྤྱོད་ལམ་དང་ཀྱན་སྟོང་དེ་ལ་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་ཏུ་ཅང་ཆེ། མི་རིགས་ཤིག་
གི་གོ་མས་གཤེས་ཀྱིས་མི་རིགས་དེའི་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་ཆད་འཇུག་བྱུང་བ་ཞིག་
ཡིན། དེ་སོང་ཅང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་བོད་མི་རིགས་ནི་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་
ཆེ་ཞིག་དང་། ཀྱན་གྱི་གཙུག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ནི་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་གོ་མས་
གཤེས་བཟང་པོ་ཞིག་དང་འཛམ་གླིང་གི་རྩ་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱམ་མོང་གི་སྤོལ་རྒྱན་རིག་གནས་
ངེས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་འགྲོ་བ་རིགས་དུག་གི་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་འཁོར་བའི་སྤྱུག་
བསྐལ་ལས་སྦྱོབ་གྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན།

གཉིས་པ་། བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་འགལ་བ།

ང་ཚོས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་བརྒྱུད་
དད་མོས་དང་ཡིད་ཆེས། སྤྱི་གས་དོར་བརྒྱད་ལེན་སོགས་གཏན་ལ་ཡབ་ཚེག་པ་ལས་ད་ལྟ་བཞིན་
ཁག་ཅིག་གིས་དཔེ་དེ་བ་རིང་པོ་ཞིག་མཐོང་མ་ཐག་དཔྱེ་བ་མེད་པར་མགོ་ཐོག་དུ་བཞག་ནས་དད་

རྟེན་དུ་བཅི་བ་དང་། ཁག་ཅིག་གིས་དཔེ་དེ་བ་རིང་པོ་ཞིག་མཐོང་མ་ཐག་དུས་རབས་དང་མི་མཐུན་
པའི་རུལ་སུངས་ཅན་དུ་བཅི། གང་ལྟར་ཡང་ང་ཚོས་ཆོས་དང་རིག་གནས་བར་འབྲེལ་བ་དང་
འགལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་དོན་དངོས་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གྱེད་འོས་པ་ཞིག་རེད། མང་པོ་ཞིག་གིས་
ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་གཉིས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བཅི་གི་འདུག ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་
བར་དབྱེ་བ་ཁག་བཞིར་དབྱེར་ཆོག་པར་སྒྲམ། ཆོས་ལུགས་ཡིན་ལ་རིག་གནས་མིན་པ་དང་། རིག་
གནས་ཡིན་ལ་ཆོས་ལུགས་མིན་པ། ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པ་བཅས་སོ། །

༡༥ ཆོས་ལུགས་ཡིན་ལ་རིག་གནས་མ་ཡིན་པ་ནི།

སྟོན་པ་བཅོམ་ཞུན་འདས་ཀྱི་གསུང་དང་བྱིན་རྒྱལས། ལུང་སྟོན་བཅས་ཀྱི་སྡེ་སྟོད་གསུམ་
དང་རྒྱུད་སྡེའི་སྟོར། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བཅས་ལྟ་བུ་བཀའ་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་བྱ་བཞི། འབྲས་
བུ་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་ནས་ལམ་བདེ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན།

༡༦ རིག་གནས་ཡིན་ལ་ཆོས་ལུགས་མ་ཡིན་པ།

བོད་ཀྱི་བདེ་སྟོད་རིག་པ་སུམ་རུ་པ་དང་རྟགས་འཇུག་ལྟ་བུ། དུང་ལོ་རྒྱུས་ནི་གནའ་
རབས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་རྟགས་པའི་ཐབས་བཅས་ཡིན། རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྡེའི་ནང་གསལ་སྒྲ་རིག་
པ་ནི་བདེ་སྟོད་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་བར་རྟུས་པ་ལྟ་བུའོ། །

༡༧ རིག་གནས་ཡིན་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་ཡིན་པ།

སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཁྲུངས་རབས་དང་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྱེད་རིམ་
བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་སོགས་དང་བཅོད་བུའི་ནང་དོན་ཆོས་ཕྱིར་དཀའ་བ་བྱུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་། མི་ཆོས་
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་གཏམ་སྒྲ་ཆོགས་ལྟ་བུའོ། །

༡༨ རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ།

རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཅ་བྲིམས་དང་། བཅའ་བྲིམས། སྤྱི་གཡིག་དེ་མིན་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྟོར་
ལྟ་བུ་སྟེ། ཐུན་མོང་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ལས་བཞུགས་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་
ལ་ཟེར།

གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་འདིར་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤང་སྟོབ་བྱ་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན།

དེར་སྐབས་འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་འཆོ་བའི་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་ཕྱིའི་རྣམ་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་། རང་བསམ་སྒོ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་ཡོད་པ་ནི། ཕྱི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཁོ་ནར་སྟོགས་པའི་བསམ་སྒོ་གཅིག་དང་། རང་བསམ་སྒོ་གཞན་ཕན་ལ་སྟོགས་པའི་བསམ་སྒོ་སྟེ་འགལ་བའི་བསམ་སྒོ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ནས་ད་བར་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་བདེ་སྤྱལ་གི་ལམ་ཁ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཡོད། དེ་ཡང་ར་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་སྟོན་ནས་ཕ་མེས་ཡང་མེས་ཆོས་ནང་བསམ་སྒོའི་ཀྱན་སྟོང་བཟང་པོ་ཞིག་གཙོ་བབ་བྱས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཆེས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་བསམ་སྒོ་ཞིག་དང་འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་ཆེས་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཆགས་བསྐྱེད་ཡོད་ཅང་། འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིར་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤང་སྟོབ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

འོ་ན་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ཐེ་ཏྲ་ནང་བསམ་སྒོའི་རྣམ་པ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་རེད་ལའང་དུས། དེ་ནི་བོད་ཡུལ་དུ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དར་བ་ནས་འགོ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན། རང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རང་ལས་གཞན་གཅེས་སུ་འཛིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བསམ་སྒོ་ཡང་དགའ་བ་ཡིན་ཅང་། གཞུང་དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱམ་མོང་གི་ཆོས་ལུགས་དང་དེའི་གཞི་རྩའི་སྤྱི་བོན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་ཅང་། འཛིག་རྟེན་འདིར་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤང་སྟོབ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་བོད་མི་གཅིག་ཕུ་མ་ཡིན་པར་འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་འགན་ཡིན། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འགོ་རྒྱུགས་པ་ནས་བཟུང་འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཆད་མཐོང་རུ་ཕྱིན་པ་དང་ནང་གི་བསམ་སྒོའི་སྟོགས་སུ་དེ་ཙམ་གྱིས་འགྲན་སྒྲོང་དང་ཕྱག་དོག་གི་སྤྱལ་བསྐལ་འཕར་མ་ཞིག་སྟེ་བས་ཡོང་དུས། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་འཇམ་གླིང་གི་སྤྱལ་བསྐལ་འདི་བཅོམ་བརྒྱག་དང་རྩ་མེད་དུ་བརྩོ་བའི་གཞུང་ཆེན་གཅིག་ཕུ་དེ་ཡིན་ཅང་། རང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་འཇམ་གླིང་འདིར་ཅི་ཙམ་གྱིས་དར་རྒྱས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་འཇམ་གླིང་

སྤྱིའི་བདེ་སྤྱུག་དང་སྤྱུག་པར་དུ་མིའི་བསམ་སྒྲོ་བ་སྦྱར་བཅོས་བྱེད་པའི་ཐབས་ལག་གིས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ། རང་ཆོས་ནི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སམ་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་ལག་ལེན་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོང་སྒྲོང་ཐུག་ནས་དར་བའི་བོད་མི་རིགས་ཁོ་ནའི་གོམས་གཤིས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ཅང་འདྲི་གཏེན་འདིར་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་སྤང་སྒྲོལ་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཞིག་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད།

བཞི་པ། འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤང་སྒྲོལ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

སྤྱིར་བཏང་འཇམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མ་གཏོགས་མེད་པ་མིན་མོད། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་སྤྱིམས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཡིན་ཅང་སྤྱིམས་ཀྱིས་མིའི་བསམ་སྒྲོ་དང་ཀུན་སྒྲོང་ལ་དེ་ཅུམ་གྱིས་འགྱུར་བ་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་དཔེར་ན། གལ་སྲིད་སྤྱིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་བ་ཡིན་ན་ཉེས་རྒྱུ་གཏོང་བ་དང་བཅོན་འདུག་བྱེད་པ། དངུལ་ཆད་གཏོང་བ་དེས་མིའི་སེམས་ནང་ལ་མ་ཁ་ལྟ་བུ་བཟོ་བ་ལས་བསམ་སྒྲོ་ལ་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་མེད། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བའི་སྤྱིམས་དེ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་དབང་བསྐྱར་བྱེད་ཐུབ་པའི་དུས་ལ་བབ་ཡོད་ཅང་། འཇམ་གླིང་འདིར་མིའི་བསམ་སྒྲོ་བ་སྦྱར་བཅོས་བྱེད་མཁན་དེ་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཅང་འཇམ་གླིང་གི་འགྲོ་བ་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་སྤང་སྒྲོལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་རང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད། དེ་སོང་ཅང་།

༡༥ མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཆོགས་དང་འཇམ་གླིང་གི་སྒྲོ་བས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་རྒྱ་ནག་གི་གཡོ་རྒྱུ་འོག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྩ་མེད་དུ་བཟོ་བའི་སྲིད་ཇུས་འདིར་ཆ་རྒྱུན་འགན་ལེན་ལ་ཁེལ་བའི་གནོན་བྱགས་སྤྱོད་རྒྱ།

༡༦ བོད་ནང་དུ་ཆོས་དད་རང་དབང་དང་སྤྱི་བརྗོད་རང་དབང་། རྩོམ་འབྲིའི་རང་དབང་མེད་པ་འདི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིམས་རྩོས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ།

༡༧ འཇམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་གཞི་རྩའི་སྒྲ་བ་དང་ལངས་སྤྱོད་གཅིག་གྱུར་ཏུ་གཏོང་བ་དང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་རང་དབང་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་དགོས་པ།

༡༨ རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མི་རིགས་རྩ་མེད་དུ་བཟོ་བའི་སྲིད་ཇུས་དང་། རྩ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་སྤང་

སྦྱོབ་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་ཚུལ་གྱི་རྩ་ནི་སྤྲིན་གྱི་དྲིལ་བསྐྱགས་ནམས་དག་ཐེར་བྱས་ནས་བོད་ནང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བྱལ་སྦྱོར་དང་སྦྱོན་ཆ་ལ་ཐེར་འདོན་བྱེད་པ།

༥༥ བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། གོམས་གཤིས་སོགས་ནི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་སེམས་ལ་བདེ་བ་སྐྱེན་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་ཉག་གཅིག་ཕུ་དེ་ཡིན་ཅང་བྱལ་ཁབ་དང་སྦྱོ་བོ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཟུ་ན་མེད་པའི་རིག་གཞུང་དང་གོམས་གཤིས་འདི་སྤྱང་སྦྱོབ་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་འགན་ལེན་དགོས་པ་བཅས་སོ། །

གནད་དོན་འདི་དག་ནི་དུས་ངན་འདིར་བོད་མི་རིགས་འཆི་གསོན་གྱི་ལམ་ཁ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་གདམ་གཤོ་ན་དེ་ཡིན་ཅང་། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་དྲང་བདེན་ལ་མོས་པའི་དབུ་ཁྲིད་ནམས་དང་མཁས་དབང་ནམས། མང་ཆོགས་དང་གང་ཟག་སྡེར་གང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་གཞན་ཕན་གྱི་ཀྱན་སྦྱོང་ཁྱད་འཕགས་ཤིག་དང་། སྤྱད་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་ཆེད་ཀྱི་འཐབ་ཚད་ཡང་དག་ཅིག་དེ་བཞིན་གང་ཟག་སྡེར་ལ་མཚོན་ན་ཡང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་སྐྱེན་པའི་རང་དོན་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ཅང་། ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་རྒྱའི་འགན་ཆ་ཆང་འཛམ་གླིང་གི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་དུ་ལྷག་བསྟན་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

ཨྲ་པ། བྱེས་འཕྱོར་བོད་མིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དཔེ་ཐབས་ལམ།

བྱེས་འཕྱོར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་འདི་གྲུབ་ཆའི་ངོ་བོ་རྒྱུད་རྩུང་གཞིས་ལུས་བོད་མི་དང་བསྐྱར་ན་རང་དབང་ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་མང་གཙོའི་ནམ་པ་ཞིག་དང་ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ཆེའི་གཞིས་སྤྱོད་བོད་མིས་རེ་བ་བྱེད་ས་གཅིག་ཕུ་དེ་ཡིན་ཅང་འཛམ་གླིང་གི་བྱལ་ཁབ་ཆེ་སྤྱུང་གསུམ་དང་ཆོགས་པ། གང་ཟག་སྡེར་དང་བཅས་པས་ཡིད་ཆེས་དང་བྱལ་གཉེར་བྱས་ཡོད་ཅང་། ང་ཆོར་འགན་ལྷག་མ་ཞིག་དང་རེ་བ་བྱེད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་ཏེ་གོ་བའི་སྤང་ནས་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་ཞིག་དང་གྲ་སྤྲིན་ཨང་གསར་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས། འོན་ཀྱང་ཁ་འཐོར་དུ་གྱུར་པའི་ང་ཆོ་བྱེས་འཕྱོར་བོད་མི་ནམས་མི་ཡུལ་ལུང་པའི་ལུགས་སྲོལ་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་རྒྱུད་ལ་འཕྱོར་བ་ཤུགས་དག་པོ་ཡིན་ཅང་བོད་རང་གི་ཆོས་དང་སྐད་ཡིག་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་དོ་སྤང་དང་དགའ་ཞེན་མེད་ཅང་། བཅན་བྱོལ་སྤྱི་ཆོགས་ནང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་

རྒྱུན་འཛིན་དང་གོང་སྤེལ་བྱ་དགོས་ན་དང་པོ་སྒྲོ་བ་གསོ་ནས་འགོ་འཇུགས་དགོས། དེ་ཡང་སོ་
སོའི་པ་མའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཤུགས་རྒྱུན་ལ་འབྲེལ་བ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡིད་པས། པ་མ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་རང་གི་སྤྱ་གྲུ་ཆོའི་སེམས་སུ་རང་གི་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ལ་དགའ་ཞེན་དང་དྲུང་
གི་ས་བོན་བསྐྱུན་རྒྱུ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དཔེ་ཆེས་གཞི་ཅིང་མ་ལག་
ཅིག་དུ་གྱུར་ཡོད། དུས་རབས་ཀྱི་གོ་མ་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་ནས་མའི་བསམ་སྒྲོ་དང་རྣམ་དཔྱད་
ལ་དེ་ཅུ་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་རྒྱས་པ་གསར་པ་ཞིག་ཡིད་པས། ག་དུས་ཡིན་ན་ཡང་སློལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སློག་ཅ་ཡིན་པ་དོ་སྤྱོད་བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་རེད།
ང་ཚོས་གལས་དང་གཡོན་གྱི་ཕྱོགས་ལྗང་གི་བཀག་འགོག་དོར་ནས་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་
བསྐྱུན་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་གོང་སྤེལ་གྲོའི་བར་འབད་དགོས།

ཆོག་ཁུང་དྲ་རྒྱ་ནི་དེར་སྐབས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་འཕྲིན་སྤེལ་ས་དང་དར་བྱུང་ཆེ་སའི་
ལམ་ཀ་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན་པས། ཆོག་འཕྲིན་དྲ་རྒྱའི་ཆེད་མཁས་པ་གསོ་སྦྱོང་གིས། བོད་ཀྱི་སློལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཆོག་འཕྲིན་དྲ་ལམ་ནས་གནས་འཕྲིན་བརྒྱུད་གྲོའི་དང་། སྤྱི་ནང་ལ་རིག་གཞུང་
བརྒྱ་སྤེལ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དྲ་རྒྱ་གསར་བཟོ། དཔར་སྐྱུན་དང་བྱུང་སྤེལ། ཆོང་འབྲེལ་
དང་རོལ་ཅེད་ལ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་བྱ་འགུལ་སྤྲོ་མང་སྤེལ་བྱུང་བཅུ། ད་ལྟའི་མི་
རབས་འདི་དང་མི་རབས་རྗེས་མའི་ན་གཞིན་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་བཀོལ་
སྦྱོང་དང་བྱུང་སྤེལ། དེས་དྲུང་བའི་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་སྤྱང་དང་བརྟེ་བ་ཡང་རང་ཤུགས་ཀྱིས་
སྤེབས་ཡོང་། འདི་ནི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
སྤྱང་སྦྱོབ་གྱི་དཔེ་ཆ་བས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཤིག་ཡིན། བཅན་ཤུལ་བོད་མིའི་གནས་བབ་གཞན་ཞིག་
ནི་ང་ཚོས་གནའ་དེར་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་བསམ་སྒྲོའི་སྤྱི་བྱེད་གྱི་
པོ་ནི་ཤེས་ཡོན་པའི་དཔུང་ཁག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་ལ་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དོན་གས་
པའི་ཆ་སྤྱུལ་དང་དཔོན་རིགས་རྣམས་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོག་པའི་སྤྱི་དང་དཔུལ་བའི་མིག་ལྷ་
བུ་ཡིན་ཅང་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མངོན་སྟོན་གི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ནས་བོད་ནང་གི་ཆ་སྤྱུལ་དང་
དཔོན་རིགས། ཤེས་ཡོན་པའི་སྤྱི་ཁག་ལ་འབྲེལ་གཏུགས་གང་ཟབ་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་སྤེབས་
ཆེག་སྤྱིལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་གོ་མས་གཤིས་སྤྱང་སྦྱོབ་གྱི་ཐབས་སུ་གཞིས་

ལུས་ཤེས་ཡིན་དཔུང་ཁག་ལ་སྤྱིར་ནས་བཅོལ་གདམས་དང་ལས་འགན་སྤྲོད་པ། ཁོ་ཆོ་བརྒྱད་
ཏུ་ནག་དབུས་གཞུང་ལ་མི་རིགས་རང་སྤྱོད་གི་གནས་བབ་དང་མཐུན་པའི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་
དང་གོམས་གཤིས་སྤང་སྤྱོད་ཐང་སྤྱོད་དང་བོད་རིགས་འདུས་སྤྲོད་ཀྱི་སར་རིག་གནས་རོ་སྤྲོད་
དང་གོམས་གཤིས་ལུན་འཛིན་གྱི་ལས་འགུལ་གང་མང་སྤེལ་དུ་འདུག་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ལས་ལྷག་
པའི་གྲུབ་འབྲས་རྒྱུ་རྒྱུ་འབྱུང་དགེ། མགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༠
ཅམ་ནས་རང་བཅན་གྱི་ལྷ་བོད་ར་ནས་རང་སྤྱོད་རང་སྤྱོད་གི་གནས་བབ་བདམས་པ་ནི་དཔེ་མཚན་
ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཁོང་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མཆོག་གིས་རང་བཅན་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་རགས་པ་ལས་
རང་སྤྱོད་གི་གནས་བབ་ཆད་ལྷན་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་
སོགས་སྤང་སྤྱོད་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བུ་བཞུགས་ཀྱི་དེ་དག་མཚན་ཆེ་བའི་ལུ་མཚན་ལ་གཟིགས་ཡོད་
པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པ་མཆོག་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ལོར་བོད་ཀྱི་
ཞི་མོལ་ཐང་ལུ་བའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཆེན་ལྷ་བོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་རང་ཆོས་ཞིབ་དུ་བརྟག་ན་དེའི་བརྗོད་
སྤྱིར་གཙོ་བོ་ནི་མ་འོངས་པར་བོད་ལ་རང་སྤྱོད་གི་གནས་བབ་ཅིག་རགས་པ་ཡིན་ན་བོད་མི་རང་
ལ་རང་གི་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་སྤང་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་གཙོ་བོ་བཟུང་
བྱས་ཡོད་པ་ལས་ཆབ་སྤྱོད་དང་དཔལ་འབྱོར་ས་ཁོངས་དམག་དོན་སོགས་སྤྱོད་གང་ལ་ཡང་དེ་
ཅམ་གྱིས་གཙོ་བོ་བཟུང་བྱས་མེད་པ་གསལ་བོ་རེད། དེ་སོང་ཅང་། བཅན་ཕྱོལ་བོད་གཞུང་མང་
གང་ཡིན་ཡང་མགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཆོད་པའི་བྱུགས་དགོངས་དང་མཐུན་པའི་རང་ཆབ་སྤྱོད་དང་
དཔལ་འབྱོར་ལས་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་སྤང་སྤྱོད་ཀྱི་
དེ་གཙོ་བོ་འཛིན་གྱི་ཏེ་ཅང་གལ་ཆེན་རེད། འདི་ནི་ཏུ་ནག་གཞུང་གིས་བསམ་སྤྱོད་གཏོང་
འོས་པ་ཞིག་དང་བོད་མི་ལ་ཁེ་ཕན་ཆེ་གོས་ཤིག་ཡིན།

དུག་པ། ཏུ་ཆེ་བའི་གཞིས་ལུས་བོད་མིས་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ལུན་འཛིན་དང་གོང་སྤེལ་
གྱི་ཐབས།

བོད་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་ཉག་སྤྱི་བའི་འཆི་གསོན་གྱི་དུས་འདིར་འཛིན་ཏེ་དུ་མཐུད་
ནས་གནས་བྱུང་མེན་གྱི་སློག་རྩ་ནི་བྱམ་མོང་གི་རིག་གནས་ལུ་མཐུད་སྤང་སྤྱོད་དང་དར་སྤེལ་བྱ་
བྱུང་མེན་ལ་རག་ལས་ཤིང་ཏུ་ལ་གཙུག་དཔལ་བོ་དང་དཔལ་མོ་མང་བོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ད་བར་དུ་

ཆེ་སློག་གངས་མེད་ལེགས་སྐྱེས་སུ་ཡུལ་ནས་སྤང་སྦྱོང་དང་མི་ཉམས་གོང་སྤེལ་གྱི་རྣམས་ལྷན་གསུམ་
 འདོན་ཡུལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་འདི་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་
 དམར་གཞུང་གིས་བོད་ཡུལ་དུ་འཇུགས་སྐྱབས་ལ་ཁ་གཡས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་
 གོམས་གཤིས་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་བཞིན་པའི་སློག་གུར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་འདི་གཞིས་ལུས་བོད་མི་
 ཡོངས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ཏ་གོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བོད་རང་བཙན་གོར་ནས་མི་ལོ་ཉི་ཤུའི་བར་
 མཆོམས་དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་རང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཅ་མེད་
 དུ་བཟོ་བའི་ལས་འགུལ་ཟུར་ཅམ་དཔེ་རུ་བཀོད་ནས་བཤད་ན། སྐབས་དེར་བོད་ཀྱི་ཚོམ་རིག་
 ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་གོ་རྒྱུ་མེད་པར་བཟོས་པ་དང་བོད་ཡིག་གི་དབུ་བྱུང་དང་ཆེག་ཤད། ཉེས་ཤད་
 སོགས་བཅད་སྦྱོད་གཏོང་མི་ཆོག་པར་བཟོས་པ། འབྲེལ་སྦྱུང་ཡུད་གི་གྱི་ཁྱིའི་ཡི་ཟླ་ལས་གི་མ་གཏོགས་
 གཞན་ཆང་མ་བཅད་སྦྱོད་གཏོང་མི་ཆོག་པར་བཟོས་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་དོར་གཅང་འཛིགས་མེད་
 ཀྱིས་བཅུམས་པའི་ཁྲག་ཐིགས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལྗང་ལྷུག་ནང་གསལ། འདི་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
 དང་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་བབ་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཉམ་བུར་ན་ཅི་ཅམ་གྱི་གནས་བབ་དང་མི་རིགས་
 ཀྱི་ཆེ་སློག་ལ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་བ་ཆགས་མེན་རྒྱུ་མཆོན་དེ་ཅམ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ང་ཚོར་གསལ་བོ་བཟོ་
 ཟུབ། རྒྱ་མཆོན་འདིའི་དབང་གིས་སོ་སོའི་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་སྤང་སྦྱོང་དང་དར་སྤེལ་
 གཏོང་རྒྱུ་དེ་སོ་སོའི་རང་སློག་སྦྱོང་པ་དང་གཅིག་མཐུངས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་ཡང་གཞིས་ལུས་བོད་
 མིས་ཏ་གོ་དགོས། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རིག་གནས་གསར་བཞེ་མཇུག་བསྐྱེལ་བ་ནས་བཟུང་སྲིད་
 ཇུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་བོད་ནང་དུ་ཡང་བོད་ཡིག་བྲིས་ན་ཆད་པ་དང་བོད་སྐད་བཤད་
 ན་དུང་རྟེན་ བོད་ཆས་སྤྲས་ན་བཙོན་འཇུག་ཁྱེད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ཤིག་གཏན་ནས་མིན། གལ་
 སྲིད་བོད་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་གི་རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་གོམས་གཤིས་ཁྱོན་ཆས་སོགས་
 ངོ་སྦྱོང་དང་དར་བྱུང་བྱེད་ཆེད་དེ་བ་དང་། ཆགས་པར། རྒྱ་ག་བརྟན། རྒྱ་ས་གར། རོལ་དབྱངས་
 སོགས་མང་ཆོགས་ཁྲོད་ལག་ལེན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་སྤེལ་བྱུང་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་གཞིས་ལུས་བོད་
 མིའི་ཆེས་ལུ་ཏུ་བྱུང་བའི་འཐབ་ཚོད་ཡང་དག་ཅིག་དང་འོས་འགན་རྒྱུ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། དེ་
 བཞིན་དུ་རྒྱ་ནག་ལ་ལག་ལེན་མེད་པའི་མི་རིགས་རང་སྦྱོང་གི་བཙའ་བྲིམས་ཞེས་པ་དེའི་ཐོབ་ཐང་
 ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པར་བྱས་ནས་ཡོངས་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཆེད་སྙན་ཞུ་སོགས་བརྒྱབ་ན་བྲིམས་

འགལ་མིན་ལ་ང་ཚོའི་ཚུགས་ནས་ཚུད་འོས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། འདས་ཟིན་པ་གཞིར་བཞག་སྟེ་གཞིས་ལུས་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་ལས་འགུལ་སྟེ་ལ་སྒངས་ལ་གཞིགས་ན། ལས་འགུལ་མང་ཆེ་བ་དེ་རྒྱ་ནག་གི་བྲིམས་དང་སོ་སོའི་སྲུང་སྐྱོབ་ལ་འགལ་བའི་རྒྱུ་ཁྲིམས་ལས་འགུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བར་རིམ་སྒྲིག་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་དང་ཁ་སྐྱོགས་ནོར་བའི་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་ནག་གིས་ལས་འགུལ་སྟེ་ལ་སྒངས་དེ་འདྲིལ་སྒྲུབ་རིང་ལུགས་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་ངོས་འདོན་བྱས་པའི་རྒྱུ་ཁྲིམས་མིའི་ཆེ་སློག་གོར་དགོས་པ་དང་བཙོན་འཇུག་གྱེད་དགོས་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་དུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཁ་སྐྱོགས་ནོར་བའི་འཐབ་ཚུད་ཅིག་རེད། རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་སྲུང་སྐྱོབ་ཐད་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཡིན་ན་འདྲ། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་སྲོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཚུད་ལེན་ཡིན་ན་འདྲ་རང་གཞན་གཉིས་པན་དང་འཆོ་བ་མེད་པའི་ལྷ་བ་གཞིར་བཞག་ནས་བདེན་པའི་ཡུ་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་ཡུགས་རྒྱང་བརྟན་པོ་དང་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་མ་ནོར་བའི་ཆེས་སླ་མེད་ཀྱི་འཐབ་ཚུད་ཡང་དག་ཅིག་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ། མཐའ་མའི་མཛུགས་བཞུགས་མས།

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་པའི་འགན་འཁུར་ཅན་གྱི་སྒྲིག་འདོན་པ་ཚོ། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ང་ཚོར་པ་ས་རྩོན་པའི་ཉི་འོད་མ་ལྡན་རུང་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་སྟོན་གྱི་ཆོས་རིག་གི་རྒྱུན་ཆ་འདོམས་པ་ནི། སྟོན་བྱོན་མཁས་དབང་ཀུན་གྱི་མཛད་ཀྱིས་ཡིན་པ་རྟོགས་པ་ལས། ད་ལྟའི་ང་རྒྱལ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ས་ངན་ཁ་གས་ཤིག་གི་རང་གཤིས་བཞིན་པ་མེས་རྣམས་ལ་སྟོན་འཇུགས་དང་ཁས་མེ་ལེན་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་མི་རུང་། ཁོང་རྣམ་པ་སྟེ་ཏུས་སུ་བྱོན་པ་ཡིན་པས་དེང་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་འཕྲོད་པའི་ཆ་རྒྱུན་བཏོན་ན་ག་ལ་འགྲིགས། ང་ཚོས་འདས་དང་མ་འོངས། ད་ལྟ་གང་ཡིན་རུང་མཁས་དབང་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ལ་བརྩི་བཀྱར་གྱིད་རྒྱུ་ནི་ཕྱིས་འབྱུང་མཁས་དབང་བརྒྱ་ལྷོད་མང་པོ་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ལག་ཤོས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། རང་རེ་བོད་ལ་མཚོན་ན་ཡང་དེ་དང་ཏུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་ལག་ཙལ་ལུ་ཆད་མཐོན་པོ་རང་མེད་ཀྱང་འཛུལ་སྒྲིང་མི་མང་འགམ་ལུ་ལྡིང་སའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁྱད་པར་བཞིག་ཡོད་པ་ནི་རང་རེའི་སྟོན་བྱོན་མཁས་དབང་ཡོངས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱིས་ཡིན་པས་དེ་རྒྱུན་འདོན་དང་གོང་སྟེ་ལ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་སོ་སོའི་ཆེ་སློག་ལ་ཅི་ཅམ་གྱིས་བརྩི་བ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱ་མིན་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

སྤྱིར་བཏང་བོད་ཡིག་གི་དབྱགས་རྒྱན་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་དུས་འདིར་བོད་ཚུལ་བྲིས་ཏེ་མི་
 རིགས་ཤིག་གི་ཆེ་སློག་སྤྱོད་པའི་དུས་ཡུན་ཇོགས་ལ་ཉེ་མོད། རང་གི་རིགས་ལ་ཞེན་པ་དྲང་ལྟར་
 དཀར་བའི་སྤྱོད་པོ་ལྷག་བསམ་ཅན་ཁ་གསལ་གྱི་ཆོགས་དང་མཉམ་དུ་གཉིད་ཁྲག་མ་བྱུང་བར་སེམས་
 ཁུར་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བསམ་གཞིག་ལ་སྦྱང་ཡོད་པས་ངས་ཁོ་ཆོ་དང་མཉམ་དུ་དབྱགས་རྒྱན་
 གྲུབ་པའི་མི་རིགས་འདིའི་ཆེ་སློག་གི་ཆེད་ཁྱོས་བསྐྱར་དང་བསམ་གཞིག་བྱེད་རྒྱ་ནི་ངས་སྤྱུག་གྱ་
 རེ་ལག་ལ་ཐོགས་པ་ནས་སེམས་སུ་བསྐྱོས་པའི་དམ་བཅའ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ལ་ནམ་རྒྱུན་ཟ་འཁུང་
 དང་འགོ་འདུག་བར་དུ་ཡང་སློབ་གྲོགས་ཆོའི་ན་བ་ན་ན་བར་དུ་མི་རིགས་འདིའི་འཛིན་སྦྱང་གི་
 ཆེ་སློག་སྤྱོད་ལ་བསྐྱེད་དང་ཁྱོས་བསྐྱར་རྒྱུ་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ཡོད། ཐེངས་འདིའི་བདག་གི་དབྱང་
 ཚུལ་འདི་ཡང་མཆན་དང་གྲགས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡང་མིན་པར་མི་རིགས་འདིའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་
 ཁ་སློགས་ལ་ཕན་པ་ཏིལ་འབྱུང་ཅམ་ཐོགས་པ་ཡིན་ན་བདག་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་
 རེ་བ་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། བོད་རྒྱལ་ལོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

བ) ཀབ་མདོ་བྱམས་པའོར་རྒྱལ།

སྡོན་སྒྲེང་།

༡༡། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ལས་གཏིང་ཟབ་ལ་རི་བོ་ལས་དཔང་མཐོ་བས་
མོ་དམན་བདག་ལྟ་བུས་བཞེད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱུབ་དཀའ་ཡང་། རང་ཉིད་རིག་གནས་སྤང་
སའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་དུ་གནས་བཞིན་པས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ནམ་པའི་སྒོ་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཕན་པ་ཅུང་
ཟད་ཅམ་ཡོང་རེ་དང་། འཛམ་གླིང་སྡེ་འགོ་སྡེ་ལ་ཕན་ནུས་ལྡན་པའི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མུམ་
ཚོགས་པའི་རིག་གཞུང་ལ་ལར་ཞེན་ཆེ་བ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སོར་མོས་འདུ་བྱེད་ལ་མངོན་
པར་སྤྲོགས་པ་ལས། ཆོག་གི་སྡེ་བསྐྱོར་དང་དོན་གྱི་བཞེད་བྱ་གང་ཟད་ནས་དབུལ་བས་མཁས་
པ་མགུ་བའི་ལེགས་བཤད་དང་། དཔྱད་ལྡན་དགུས་པའི་མཚོད་སྡོན་དུ་འགྱུར་བའི་འདུན་པ་ནམ་
ཡང་མེད་མོད། དེར་སྐབས་སྡེ་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ལ་གཅིགས་སུ་འཛིན་ཅིང་ནང་བསམ་པའི་
དཔལ་ཡོན་ལ་ཇི་མི་སྒྲམ་པའི་དུས་རབས་གསར་པའི་འགྱུར་འགྲོས་འོག་མི་རིགས་ཤིག་ཆག་
འཇིག་ལ་བྱུག་པའི་གཉན་འབྲང་ཅན་གྱི་དུས་སུ་འང་། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ན་
གཞིན་ནམས་ཀྱང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྤངས་པ་ནི་ཆེས་ཇེས་ལུས་དང་། འཛམ་
གླིང་ན་རྒྱག་ཆེ་བའི་དབྱིན་སྐད་གཙོས་སྐད་རིགས་གཞན་གྱི་ཐོག་ལ་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་སྤངས་
འབྲས་མེད་ཀྱང་། མགོ་རྩ་མི་ཚང་བའི་སྡེ་སྡོང་ཙམ་བྱེད་རྒྱ་ནི་གཟི་བཞིད་དུ་རྫོམ་པའི་
གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་བསམས་ནས་འདིར་མེ་ཏོག་རྒྱུང་ཡང་ལྟ་རྒྱས་དང་། བྱར་བྱམ་ཉུང་
རུང་བུམ་རྩས་ཀྱི་དཔེ་ལྟར། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དེའི་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་གིས་གོ་སྒྲིག་འོག་ཙོས་འབྲིའི་
གོ་སྐབས་བཟང་པོ་གནང་བ་རྒྱུ་ལྟར་རྒྱུར་ལངས་ཏེ་དོན་གྱིས་དཔེན་པའི་གཟུགས་རིས་
ཙམ་འབྲི་བ་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་ཡང་བཏས་སོ། །

དང་པོ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན།

༡༥ སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཞེས་པར་སྐྱེ་ཡང་དོག་གི་སློ་ནས་གོ་བ་བྲངས་ཆེ་གོ་དོན་མི་
འབྲ་བ་ཤིན་དུ་མང་སྟེ། མཁས་པ་ ༡ ཁ་ཅིག་གིས། “སློལ་” ཞེ་མཁའ་གསལ་པོ་དང་སྤྱི་བརྟན་གྱི་
དོན་དུ་འདོད་ཅིང་། “རྒྱུན་” ཞེས་པ་དར་སླེལ་དང་འཛིན་སྐྱོང་སྤྱི་བརྟན་གནས་པར་བྱེད་
པའི་དོན་དུ་བཞུགས། ཡང་ཁག་ཅིག་གིས། “ཅོད་སྐྱབ་ཀྱི་གོ་རིམ་མང་གཞིར་བྱས་པའི་འབྲེལ་
པའི་སྟེང་གཞི་རྒྱལ་པའི་གཞན་གཅེས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདི་ག་རྟེན་བསམ་སྒྲེ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་
རིག་པའི་ཆད་གཞི་ཉག་ཅིག་ཡིན་” པར་བཤད་ཀྱང་། སློལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་
བོ་དང་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་གསལ་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ། མི་རིགས་རིག་གནས་
ཀྱི་སྒྲ་སྟོན་ཡིན་པར་མཛོན་པ། རྒྱུན་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ལྡན་པ་ཞིག་དུ་འདོད་དགོས་པར་སྒྲམ་སྟེ། དབྱེད་ཅོ་མ་རིག་པའི་རྩལ་སྟེང་ལས། “སློལ་རྒྱུན་
ཞེས་པ་ནི་འབྲུང་ཁྱད་ཆད་མ་ཡིན་པ། བར་མ་ཆད་པའི་བརྒྱུད་པ་ཡོད་པ། ཞལ་ནས་ཞལ་དུ་
བརྒྱུད་པ། སྒྲན་ནས་སྒྲན་དུ་བརྒྱུད་པ་ཞིག་ རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་ཤབ་དུ་རུང་བ་
གཡུང་རུང་དག་བརྟན་གྱི་ཆོས་ཤིག་ཡིན་དགོས།” ཞེས་གསུངས། མི་རྒྱལ་ཀྱི་སོ་སོའི་འདོད་
པ་དང་རང་མོས་སུ་ཆགས་པའི་ལུགས་སློལ་ཅམ་ལ་སློལ་རྒྱུན་དུ་རོས་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་མ་བསམ་
པ་ཞོན་སྟེ། གཞན་དུ་ན་བོད་མི་རྒྱལ་ཀྱིས་སྟག་གཟིག་གི་པགས་རིགས་གཡོགས་པའི་གོས་གྲོན་
པ་དང་ ཉ་ཞོན་པ། མདའ་འཕེན་པ། ག་མར་བྱུང་གསུམ་ཟ་བ། གཟུགས་པོ་འབྲུ་བའི་གོམས་
གཤིས་མེད་པ། ལུ་གུས་སྒྲབས་ལུང་ལུང་ནང་འཕྲི་བ་ཡན་ཆད་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་དུ་འཛིན་དགོས་
པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར་སྟམ།

༡༦ རིག་གནས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནས་སྤྱི་བྱུང་དུ་
གོ་ཞིང་། གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཉག་དངོས་གཉིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱ་བའི་གནས་
སུ་འདོད་དགོས་ཀྱང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བསྟོ་སྟེང་ལས། “རིག་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་སྤྱིར་
ལུ་ལ་གཏིང་རྒྱལ་པ་འགྲོ་ས་དེ་ནི་གཞུང་ལུགས་དང་ལྡན་པའི་རིག་པར་བྱ་བའི་གནས་ཆ་ཆད་
བ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་རིག་གནས།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རིག་གནས་ཞེས་པའི་སྤྱིའི་འདུག་
ལུ་ལ་གཏོ་བོ་ནི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཤབ་དུ་རུང་བའམ་གཏན་ལ་ཤབ་པའི་གྲུབ་

དོན་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལས་ཤེས་བྱའི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ཡུལ་ལ་གོ་བ་ནི་སྐབས་འདིར་བྱུང་བའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རིག་གནས་སྤྱིའི་སྤང་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་བཏག་ཆེ་སློབ་ལུན་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་རིག་གནས་གཉིས་འགལ་བར་སེམས་ལ། དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བའི་བར་གྱི་དབྱེ་མཚམས་ཤིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་པར་སྟེ། སྤྱིར་རིག་གནས་ལ། དངོས་པོའི་རིག་གནས་དང་། བསམ་པའི་རིག་གནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་ཆོག་པའང་ཡིན།

༡༢ བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ལ། བོད་རང་ནས་འཕེལ་བྱས་བྱུང་བ་གདོད་མའི་བོན་གྱི་ཤེས་རིག་གི་སློབ་ལུན་དང་། རྒྱ་གར་ནས་ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་སློབ་ལུན། བོད་ཀྱི་བླ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ཏེ་དགོངས་པ་སྒྲོང་དུ་བཅོལ་བའི་བབ་སྤྱང་དང་གཏེར་ཆོས་སོགས་གསུམ་དུ་འདུས་ཤིང་། བབ་སྤྱང་ནི་དགོངས་པ་སྒྲོང་དུ་བཅོལ་བའི་གཏེར་ཆོས་ངོ་མ་དེ་ཡིན་པར་སྟེ། བྱང་རབས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་ལྟུན་ཆད་པའང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། གདམས་ངག་འཕྲོ་བ་སྒྲོང་འདུག་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་ནི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་འོག་འཕེལ་བྱས་བྱུང་རིམ་ལས་བླ་མ་མིན་གྱི་རྣམས་པ་ཅི་ཙམ་བཏོན་ཡོད་པ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དག་ལས་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན།

གཉིས་པ། སློབ་ལུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་བཤད་པ།

༡༣ དེང་གི་དུས་སུ་སྤྱིར་ཁྱེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ནས་ལྟ་བུའི་གྲགས་པ་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་ཟབ་ཡངས་ཚུ་གཏེར་ལྟ་བུ་འདི་ནི། སྟོན་བྱོན་མེས་པོ་དག་གིས་སྤྱིར་སྟོབས་ཆེན་པོས་དཀའ་བ་དང་དུ་སྒྲུབ་ཏེ། རྒྱ་དཀར་ནག་གཙོས་ཚྭ་གསུམ་གྱི་མི་རིགས་དག་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་ནམས་བསྐྱུས་ཏེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རང་ཉིད་ངེས་ཤིང་གཞན་དག་ལ་། རྟེན་པ་སྐྱེད་པ་འདོད་པ་ཡིས། རྩོགས་ཆོས་འཕེལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་དག་པ་བཅོལ་བ་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་དང་། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་གྱུར་པ། དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། རིག་པའི་གནས་དག་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ངེས་པ་སྟོན་སྤང་གིས་གཞན་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤེལ་བའི་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་མཛད་དེ། གངས་པའི་བྲོང་བ་བསྐྱར་ཆགས་སུ་བསྐྱེགས་པའི་འཛམ་གླིང་མཐོ་སྒྲིང་གི་ཡང་ཅེར་འཕོད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཆེན་མོ་དེར། གཏིང་མཐའ་དཔོག་པར་དཀའ་ཞིང་གོ་ལར་ཉི་ལཱ་པོར་ཕན་རྒྱས་ཅན་གྱི་བཅུ་

ཕྱག་ཐུང་གི་རིག་པའི་གནས་གསར་བཏོད་དང་རྒྱན་འཛིན་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་རེད། འོན་
 ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་དང་མི་རིགས་གཅིག་ལ་མཆོན་ན་རང་མཐོང་ཆེ་ཆོམ་གྱིས་སྤར་སྲོལ་ཁོ་ན་
 ལས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལེགས་ཆར་མི་སེམས་པར་རྟིང་པ་རྩ་སྲོལ་དང་། གསར་པ་བདུད་ཀྱི་འཕུལ་
 དུ་འཛིན་པ་ནི་ཉམས་པའི་རྒྱ་ལས་མ་འདས་ཀྱང་། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས། མི་རིགས་རྗེས་
 ལུས་ཐེབས་ཐེད་ཀྱི་གཞི་ཅན་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཞན་ཆ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་འཆོ་
 བའི་ཁྲོད་དུ་སྤང་བྱར་བཞེད་པ་ནི་མི་ལེགས་པར་སེམས་ཏེ། སྔོན་ཐོན་ཆོན་ཅལ་དང་དེང་རབས་
 ཀྱི་རིག་པ་ལ་བསྐབ་དགོས་པ་སྒྲོས་མ་དགོས་ཀྱང་། གནའ་མི་ཁན་པོའི་དག་རྒྱན་ལ། འཕྱར་
 ས་ཨ་སྔོན་གནམ་ཡིན་ཀྱང་། །འབབ་ས་དོག་མོ་ས་ལས་མེད། །ཟེར་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན། གཞི་
 འཛིན་ས་གཙོ་བོ་འམ་སྒྲོབ་སྒྲོབ་ཐེད་སྤྱད་ཀྱི་ཡོ་བྱད་གཙོ་བོ་ནི། རང་གི་རིག་གནས་ལས་མི་རིགས་
 གཞན་ཞིག་གི་རིག་གནས་ཀྱིས་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད་དེ། མི་རིགས་ཤིག་རྒྱན་གནས་ཙམ་
 ཡོང་བར་སྲོལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གནས་ནི་མེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། སྔོན་གྱི་བྱང་བ་བཟོད་
 པའི་རབས་ལ་མཆོན་ན། སྤང་ཨ་མདོ་ཕྱོགས་སུ་སོག་པོ་གྱར་ཤི་རུན་གར་གྱི་བརྒྱད་པས་མདོ་
 སྤང་གྱི་ས་ཆ་གང་འཆམས་ཤིག་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཤིང་། ཅོང་ཁ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡུལ་ལུང་ཐེ་
 བྱག་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་ཁག་མང་བ་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་འང་། རྩེ་དགེ་རྒྱལ་པོ།
 རང་ཆེན་རྒྱལ་པོ། བེ་རི་རྒྱལ་པོ། ལྷ་ཐོག་རྒྱལ་པོ། འབྲོང་པ་རྒྱལ་པོ། རྩུགས་ལ་རྒྱལ་པོ་སོགས་
 རྩེ་དཔོན་མང་པོ་བྱང་ཡང་། ཨ་མདོ་དང་ཁམས་སྤྱི་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཔོན་པོ་གཅིག་ཀྱང་
 མ་བྱུང་བས། གཅིག་གྱུར་གྱི་བསམ་སྒྲུ་མེད་པ་དང་། མཐུན་འབྲེལ་གྱི་སྟོབས་བྱགས་མེད་པ་
 བཅས་ལ་བརྟེན་རྒྱ་སོག་གི་མི་རིགས་གཞན་རང་སར་བཅན་འཇུལ་ཐེད་རྒྱ་ལས་སྒྲུ་པོ་བྱུང་ཡོད།
 བོད་སིལ་བུའི་རྗེས་སུ་མཆོན་ན་འང་ཡིག་ཆ་རྣམས་སུ་གནམ་ཀ་བ་མེད་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་སྒྲོད་པའི་
 རྒྱུ་རྒྱ་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ་བཀའ་བསྟུན་པ། ཞེས་བཀའ་ཤིག་རྗེས་ཉམས་ཆེ་བ་ཙམ་ལས་ཡུལ་དུས་
 སམ་ཁོར་ཡུག་འགྲིམ་འགྲུལ་གྱི་དབང་ལས་བོད་སྤྱི་ལ་སྤྱི་དབང་གིས་ཁྲབ་ཁྲབ་མེད། འོན་ཀྱང་
 ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་བོད་ཆོལ་གསུམ་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་འཕྲིན་ལས་དཀར་འཇམ་ཡུག་
 གཅིག་ཏུ་ཁྲབ་ཡོད་པར་བརྟེན་མི་རིགས་གཅིག་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་སྤང་ཡིག་གཅིག་ཡིན་
 པའི་འདུ་ཤེས་དེ་རྒྱན་འཛིན་ཐེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད་པ་འདི་ཉིད་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ལག་རྗེས་

སུ་ཤེས་བྱུང་ཅིང་། ཉེ་བའི་ཆར་བོད་དྲུག་སྐབས་སུ་འདྲ་། ཞི་བའི་བཅིངས་གྲོལ། དམངས་གཙོ་བཅོས་བསྐྱར། རིག་གནས་གསར་བཞེ་སོགས་ཀྱི་དུས་རྒྱུང་འོག་ དཔུལ་བཅི་ཡུལ་དུ་འཕྲོས་པ་ལྟར་ཡང་བའི་མཚན་གཙོ་དེ་ལྟར་ཞི་ལྟར་གཅོས་ཀྱི་རང་གཤིས་དང་། ལྷ་མ་མེད་ཀྱི་སྲོལ་པ། གཡོ་མེད་ཀྱི་དད་འདུན། མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དག་དོ་ལ་རི་མོ་བཞོས་པ་ལྟར་བོད་མི་དག་གི་སེམས་སུ་གསལ་བར་གནས་པ་དེ་ཡང་རིག་གཞུང་ཞིག་གིས་སྤྱད་པའི་གདེང་སྲོལ་ལས་གཞན་ཅི།

༡༥ སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་དུས་རབས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟར་པ་ཞིག་ཁོ་ན་ཡིན་པས། མི་རིགས་འཕེལ་ཀྱས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུལ་བྱགས་གཙོ་བོ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་མང་གཞི་ཡང་ཡིན། བོད་མིའི་ཆེ་སྲོག་སྐྱེད་པའི་ལྷག་བསམ་ལས། “བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་དཀར་ཞིང་སྤྱིང་རྩེ་ཆེ་བ། ལས་འབྲས་ལ་བཅེ་བ། ཆོས་ལུགས་ཡང་དག་ལ་དད་པ། གཡོ་སྐྱེ་མེད་ཅིང་སེམས་དྲང་ཞིང་སྲོ་བྱུང་པ། གཞན་མན་གྱི་བསམ་པས་རྒྱུད་སྐྱུག་པ་སོགས། དེང་སང་འཛམ་གླིང་ན་གསེར་ལས་བྱིན་ཆེ་བར་བཅེ་བའི་སྤྱོད་བཟང་རིན་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་པས་ཆེས་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཀུན་དུ་བྱུང་བའོད་པ་འདི་དག་ལ་དགའ་བ་སྐྱེ་འོས་” ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྐར་ཆོར་སྤྱད་པའི་རིན་བྱུང་གི་འགོ་བཅིའི་གཞི་རྩའི་དགོས་མཁོའི་ལེགས་བྱང་ག་ལྟར་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ཅུམ་གྱིས་མི་ཆོམ་པར་མི་རིགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དེ་མ་བཟླག་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་ཆེ་དོན་ཟབ་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་མི་རབས་སྤྱི་མས་དཀོ་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་མ་བྱུང་ན་བཅུད་ལེན་སྤྱི་གས་དོར་གང་དགོས་བྱུང་ཆོག་པ་ལས་སྤྱབས་སུ་བཞུགས་པོ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་དགོས་དོན་མེད། ཐོན་མིའི་སྤྱིང་ཐིག་ལས། “མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྲོག་ཅ་ཡུན་དུ་གནས་མི་གནས་ནི་མི་རིགས་དེའི་རིག་གཞུང་གི་འཆོ་བཅུད་ལ་རག་ལས་ཡོད།” ཅས་པ་བཞིན་མི་རིགས་ཤིག་འཆོ་གནས་བྱ་དགོས་ན་ཅི་ཞིག་ལག་བསྟར་དགོས་པར་ངེས་པ་རྟེན་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་ཐུང་དོར་དཔུད་འཛིག་དང་། གདོད་མའི་མང་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཉིང་བཅུད་ཚུར་ལེན་དང་། བཟང་ལ་བཟང་སྤོན་གྱི་ལེགས་ཆ་དག་ཉམས་སུ་བྱངས་པ་ལས། སྤྱིང་པ་ཆེག་མེད་དང་ཐམས་ཅད་གསར་རྒྱུད་བཞག་ན་འགོ་བ་

མིའི་བདེ་དོན་གྱི་གཞི་རྩར་མཁོ་བའི་རྩ་ཆེན་གྱི་ལེགས་བྱང་མང་པོ་ཞིག་འདིག་པར་འགྱུར་བས་གཞི་མེད་གྱི་ཉམས་སྐྱད་ལས་ཡར་རྒྱས་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་འགལ་བའང་ཡིན།

༡༥ ད་སྐབས་ཡར་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་གྱི་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་སྤྱད་དང་རྩལ་ཁུ་ལས་གྲུབ་པའི་དངུལ་དངོས་དེས། འདིག་རྟེན་ཁམས་གྱི་ཡོད་རྒྱའི་དངོས་པོ་དག་ལ་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྩ་མོ་གནས་ལ་བསྟེགས་པའི་ཐོག་བཅེགས་ཅན་གྱི་ཁང་བཟང་ནང་སྤྱིད་ཉལ་བརྒྱབ་པའི་ངང་ཚུལ་དང་། རིན་གོང་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་ལས་ཉགས་ཅན་གྱི་མོ་ཏ་དང་། གནམ་གྲུ་སོགས་ནང་ཞུགས་ཏེ་ཡུལ་སྐྱོར་སྤྱོད་འབྲུམ་འགྲོ་བ། འཕྲོར་ཕྱག་ཚད་ལས་བཞུལ་བའི་དཔལ་འཕྲོར་སྐྱེར་སྤྱད་རིང་ལུགས་སོགས་ལ་མིག་དཔེ་མེ་ལྟ་བར། སྤར་གྲངས་མང་བའི་མན་རྩ་མི་རིགས་དེ་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་ཁོངས་སུ་འཐིམ་ཟེན་པ་དེ་དཔེ་མཚོན་ཅམ་དུ་གྲངས་ནས། གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གནས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་པོད་མི་རྣམས་རང་དབང་དང་རང་དབང་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས། སྐད་ཡིག་དང་ཡུལ་སྤོལ་གོམས་གཤེས་གཙོས་པའི་སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་། བོད་མིའི་བཟང་སྤྱོད་དག་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པ་འདི་ཉིད་སྤྱང་མེད་དུ་བཞག་ན་མི་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་འཆོམ་དང་མི་འཆོམ་དེ་མི་རིགས་ལ་གཙོ་བོ་ཡོད་པའི་སྤྱོད་པོ་རྣམས་དཔྱོད་ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཟུར་བཞུས་ལེབ་མཐོང་གི་ཚུལ་དུ་ཤེས་དགོས་པར་སྐམ། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འགྲོས་བཞིན་མི་རིགས་གང་ཡིན་སྐད་དང་ཡི་གེ་སོགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ཁོ་ནས་འབྱེད་པ་ལས། སྤན་པས་ནད་ལ་བཞག་པ་ལྟར་ཅ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱངས་ཁྲག་ལ་བཞགས་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡགོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་རྣམ་ཀུན་གསུང་བཞིན་པའི་འཛམ་གླིང་གི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ལྟེ། “དང་པོ། མི་འཕོར་ཏ་ཅང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུན་རྟེན་གྱིས་མ་ཁྲེང་བ་དང་། གཉིས་པ། དཔལ་འཕྲོར་འབྲེམ་ཉམས་མེད་པ། གསུམ་པ། ཁོར་ལུག་ཉམས་ཆག་ཆབས་ཆེན་འགྲོ་བཞིན་པ། བཞི་པ། དམག་དང་འབྲུག་ཅོད་གྱི་གནས་ཚུལ། ལྟེ་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མིང་དེ་འབྲུག་ཅོད་བྱ་རྒྱའི་དོན་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་ལྟེ་པ”ལས། འདི་དག་རེ་རེས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སའི་གོ་ལ་རྩལ་པོ་འདི་ཉིད་རྩ་གཏོར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཆེས་འདིགས་སྤང་ཅན་གྱི་གནད་དོན་དག་ལ་ཡང་གདོང་ལེན་བྱ་ཐབས་ནི་སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ལམ་བུར་བསྐྱོད་དེ་ནང་པའི་ཆོས་ནས་གསུངས་པའི་བྱམས་པ་དང་། སྤྱིང་ཇེ། གཞན་པ་ན་དང་། འཆོ་བ་

མེད་པ། ལྷག་བསམ་དང་དྲང་བདེན་སོགས་ལ་གཞི་བཙུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ན་ལམ། གཞན་
མདུན་མཚོང་དང་། གསར་བཏོད། དེང་རབས་དང་། སློན་ཐོན་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་ཚྲོག་
མི་རྒྱས་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་སྦྱང་བཞིན་པ་འདིས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་གདོང་
འཛིག་ཇི་ཙམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ཤེས་བྱའུ་བ་ཡིན་སྟེ།

གསུམ་པ། དེ་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་ཇི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ལ།

༡༽ མི་རིགས་ཤིག་འཚོ་གནས་རང་རྒྱ་བྱའུ་མིན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་
སྦངས་ན་སྤྱི་བོ་ཡོད་དོ་ཅིག་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་མ་ལུས་པ་འབྱུང་བའི་སློ་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ།
འཕྲོ་སློལ་གྱི་རིག་པའི་གནས་ཆེན་པོ་འདི་དག་ཉམས་སུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཚུལ་འདི་འབྲེལ་
ཡོད་དབུ་བྲིན་རྣམས་དང་། བསྟན་དང་འགྲོ་བར་ཕན་པ་ཁས་འཆེ་བའི་སྤྱི་ཆེན་མི་དཔོན་དག་གིས་
ཆོག་སྟན་མོའི་ཁ་གཡང་སློག་པ་ཙམ་དང་། འབྲེལ་ཆགས་པའི་གཏམ་བཟོད་རིང་མོ་ཙམ་གྱིས་
ཕན་པར་དཀའ་བས་བྱུགས་ཉམས་ཞིབ་འཛིག་གནང་སྟེ། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་། ཆོན་
རིག་དང་དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་དང་སློབ་གསོ་སོགས་གཙུག་ལག་གཉིས་ཀའི་གཞི་རྩར་གྱུབ་
པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་ཉམས་ན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་མཐའ་དག་འཚོ་བའི་
རྟེན་ས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སའི་གོ་ལ་ཆེན་པོ་འདིའི་ཡང་བར་གནས་པའི་སློག་ལྷན་ཀུན་
གྱི་ཡམ་ཁ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་ཐོག་ནས། དེང་རབས་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་རྣམས་ཡིག་ཚོངས་སེལ་
ཐབས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་དེར་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པའི་ངེས་
པ་བརྟན་པོ་རྟེན་པའམ། ཤེས་ནས་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་དེ་ལག་ལེན་དུ་འཇུག་བྱའུ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་
ཐབས་བྱས་ཤིག་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་འགོ་འཇུགས་ཀྱིས། རིམ་པའི་བོད་སྤྱི་བྱིངས་ལ་བྱུང་བྱའུ་
པ་དང་། རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་དང་ཆེ་མཐོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་རིམ་པའི་གོམས་གཤེས་སུ་
འཇགས་བྱའུ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་
དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བསམ་གཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུའི་གསར་རྟོག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་མ་
ཡིན་པར་གནའ་དེང་དཔྱད་བཞུར་གྱི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའང་ཡིན། ད་སྐབས་བོད་
ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་བོད་ཡིག་ལ་མདུན་ལམ་མེད་པ་ཡོངས་གྲགས་སུ་གྱུར་པར་བརྟེན། བོད་ཡིག་
སློང་མཁན་ཇི་ཅུང་དང་། མཐོང་རིམ་སློབ་གྲྭར་འགྲུམ་བཞིན་པའི་སློབ་མ་དག་གིས་ཀྱང་སློལ་རྒྱུན་

རིག་གནས་སྤང་རྒྱ་དགོས་མེད་དམ་ཅིས་མེད་དུ་དོར་དེ། སྤང་བ་ཨ་སྤོན་དགུང་དང་མཉམ་བཞིན་
 འགྲོ་རྒྱ་དེ་སྤོན་ཐོན་དུ་སྒྲོམ་པའི་དུས་སྐབས་འདིར། སྤོང་བཤད་འུར་ཡངས་གང་བྱས་ཀྱང་མི་
 སུན་པ། སྤྱི་ཚད་དང་ལྡན་པའི་དངོས་རིགས་ཀྱི་ཐོན་རྫས་གང་ཞིག་བཟོ་སྐྱོན་བྱ་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་
 པོ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཉིད་འཁོར་རྒྱུ་བྱེད་སའི་སྤྱོད་རིག་མེད་ན་ཐོན་སྐྱོད་བྱེད་མཁན་ཡང་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ་ལྟར། གཅས་པར་འོས་པའི་སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་འང་སྤོལ་བྲ་ལྟ་
 པུ་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤོལ་རྒྱ་ཅམ་གཙུག་པོ་མ་ཡིན་པར། དེ་ཉིད་སྤྱི་ཚོགས་སྤོང་དུ་དགོས་མཁོ་དང་བཀོལ་
 སྤོང་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱར་དགོས་པ་ནི་ནད་ཐོག་ལ་སྤོལ་དང་ནག་ཐོག་ལ་གཙགས་ལྟ་བུ་སྟེ།
 སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤང་བར་མི་སྤོ་ཞིང་དོན་གྱི་ཁ་སྤྱོད་ཅམ་མ་དེས་ཀྱང་། ཚན་རིག་དང་།
 དེང་རབས་རིག་གནས། མདུན་མཚོང་དང་། སྤོན་ཐོན་ཞེས་པའི་ཆོག་ན་བར་ཐོས་པ་ཅམ་དང་
 གཞན་གྱི་ཟེར་སྒྲོས་ལད་མོར་བྱེད་པར་དགའ་བའི་དེང་དུས་པོད་ཀྱི་ན་གཞོན། འདས་པའི་ལོ་
 ངོ་ཉི་ཤུའི་ནང་སྤྱི་ནང་གི་རིག་གནས་གང་ལ་ཡང་རང་རྒྱ་མི་འཕེར་ཞིང་། སྤོས་བྱེད་ཀྱི་རྫས་དང་
 ཆང་རག་ལ་རོལ་ཞིང་བག་མེད་ནམ་གཤམ་གིས་མི་ཆོ་སྤོང་བྱེད་པ་གཞན་དོན་ཕར་བཞག་
 རང་དོན་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པའི་མ་རབས་ཐ་གལ་དང་། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་གྱུར་
 བས། མི་རིགས་ལ་རང་བྟུར་དང་ཆེ་མཐོང་མེད་པ། གཞན་བརྟེན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་ཁོ་ནས་མི་
 ཆོ་ཕམ་ཁས་ངང་འདའ་བཞིན་པའི་གཞོན་སྤྱོད་དང་སྤོལ་སྤྱག་རྩེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་མིག་སྤེའི་
 དཀའ་ཁག་འདི་རིགས་བསལ་དགོས་ན། མི་རིགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མངོན་པར་གསལ་ཞིང་། ཤེས་
 རིག་གི་ཉིང་བཅུད། རྒྱ་སྤོས་ཀྱི་དྲངས་མ་སྟེ། སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་ཆང་བྱས་དེ་དེང་རབས་
 ལ་ཁ་སྤྱོད་པའི་སྤོལ་གསེའི་ཐབས་ལམ་གྱིས་སྟེ་བྱིད་བྱས་ན། མི་རབས་གསར་པ་དག་ལ་གསོན་
 རྒྱགས་གསར་པ་ཞིག་རྒྱས་དེ། རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བ། རྟག་ཏུ་རང་མཐོང་བྱེད་ཤེས་
 པར། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་སྤར་ལས་ཆེ་བ་མ་བཟད། དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་འཇུགས་སྐྱོན་ཡང་
 ཁོང་འཕེལ་འགྲོ་བྱུང་པ་སོགས་དོན་སྤྱིང་ཆེན་པོ་ལྡན་ཡོད། དེའི་བྱིར་གསར་སྤྱིང་བར་གྱི་དགེ་
 མཚན་འབྲུན་བསྐྱར་བྱ་རྒྱ་ནི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་མཚོག་ལྷན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། སྤར་ཡོད་
 སྤོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་བྱས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་པའི་སྤྱིང་བཅུད་བསྐྱར་དེ་གསར་སྤྱིང་
 ངོ་མཚར་མཐུན་སྟེ་བྱི་ལམ་ནས། གསར་བཏོད་དང་གོང་སྟེལ་ཆེད། རྒྱ་སྤོལ་བས་དང་། བརྩོན་

པ་མ་ཉམས་པ་བྱས་ན། ཉག་གུས་བརྩོན་པས་མ་བཏང་ན། །མི་འགྲུབ་བྱ་བ་གང་ཡང་མེད། །ཅེས་
པ་བཞིན་སྟོན་ཐོན་མི་རིགས་ཀྱི་གལ་དུ་ཚུད་ཅིང་། མས་པོ་གོང་མ་ཆོར་ངོ་གནོང་མི་དགོས་པ་
ཞིག་ཀྱང་ཡོང་བ་ཡིན།

༡༥ རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་བོད་ཡིག་བཅད་སྟོང་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་ཚུང་དྲགས་པའི་རྒྱུན་
གྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐོག་མཁའ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁག་
གིས་ཐུགས་དམིགས་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཞིག་ཚོམ་རྒྱུར་མཚོན་གྱིས་དབུལ་བའི་དཔའ་པོ་བཞིན། མི་
རིགས་ལ་མཁོ་བའི་ལག་རྩེས་གང་ཡང་འཛོག་མི་བྱུང་པར་རང་སར་ལྷག་སྟེ་གིང་བཟང་པགས་
པའི་འོག་དུ་རུལ་བའི་གནས་སྤངས་འདི་ཉིད་མི་འབྱུང་བར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་
ཡིན་པས། རིག་གཞུང་བཅད་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་བཅས་ལ་གཞུང་མང་གཉིས་
ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་ན་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་ཅན་གྱི་ན་གཞིན་མང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་རང་
བཞིན་ཡིན། དེ་མིན་མཁས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞིག་གིས་སེམས་ཤུགས་གང་ཡོད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ཐུག་ལས་གནང་རྒྱུ་འབད་ཚོན་བགྱི་བའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་། ཐོག་མར་
རང་ཉིད་འཛིན་གཉེན་ཁམས་སུ་འཚོ་གནས་ཆེད་ཐབས་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་རྩ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱིས་སྤྱི་
ནས་སྤྱི་བདག་ཁག་ཅིག་བཅའ་དགོས་པ་ནི་རྒྱུན་ཁྲུན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་དུས། རྒྱགས་སྤྱི་
ཆད་པའི་དང་ལྷང་སར་རི་འཛོག་པ་བཞིན་སེམས་ཤུགས་དང་སྟོབས་པའི་ཅམ་ཆེ་ཡང་དེའི་ཆོད་ཀྱིས་
དགའ་ངལ་ནང་རྩུང་རྒྱུ་ལས་རིག་གཞུང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་ནི་བྱུ་གསུམ་གྱི་ཆེ་ལམ་ཁོ་ན་
ལས་མ་འདས། དེར་བརྟེན་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་དང་། བརྩི་བཀྱར་ཏུ་ཅང་ཆེ་བའི་
གཞུང་ས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གཙོས་ཚོགས་སྤྱི་ཁག་གིས་ཇི་སྲིད་བསྐྱེད་པ་ནམ་གནས་ཀྱི་བར་དུ།
བོད་མི་རིགས་འདི་འང་རྩ་ཆེའི་རིག་གཞུང་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་བདེན་པ་དང་། འཚོ་བ་མེད་པ།
ཡང་དག་པའི་མང་གཙོ་སྐོག་གིས་མཚོན་པའི་ལྷ་གྲུབ་གང་ཞིག་ལག་བསྟར་གྱིས་ཡུན་དུ་གནས་
པར་འདོད་ན། དེའི་ཐབས་དམ་པ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་རང་རིགས་ཀྱི་ཐུལ་
བྱུང་མཁས་དབང་དག་ལ་མཐོང་བརྩོན་ཡོང་བཅས་གང་ལེགས་གནང་རྒྱུ་དེ་ཡིན། དེ་མིན་སྐད་
དང་རིག་གཞུང་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་ཞིག་ཆོག་སྟེ་མོ་གཙོ་བོ་བཅད་ཀྱང་ཡོང་བས་འཕངས་
པའི་མདའ་མོ་ལྟར་དམིགས་གཏད་ཅི་ཡང་མེད་པ་མི་འགྱུར་རམ།

༡༥ རང་རེར་འཇམ་གླིང་གི་མི་རྒྱལ་ཡིད་དབང་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲེག་པའི་ལོ་ངོ་སྤྱིར་
 ཡུག་མང་པོའི་སྤྲོན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཀྱང་རིགས་མི་འདྲ་
 བ་མང་པོ་ཡོད་པས། སྤུངས་ཡང་མེས་ནས་བརྒྱད་པའི་སྤྲོལ་རྒྱན་གྱི་ལག་ཤེས་རྒྱལ་ཀྱང་ཡོད་
 རྒྱ་བསྐྱད་པའི་མི་རབས་སྤྱི་མ་རྒྱལ་ལ་ཕན་པ་བྱ་ལ་སྤྲོད་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དར་རྒྱས་ཡོང་ཆེད།
 མོངས་དད་ལ་ཁ་བཏགས་ཏེ་ལས་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱད་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་དེ་དམན་
 པ་ཞིག་ཆགས་མི་ཡོང་ངམ་སྙམ་པའི་སྤྲོལ་ངན་ལ་བསྐྱར་བཅོས་བྱ་རྒྱ་དང་། ཡང་འགའ་ཤས་
 ཀྱིས་རང་གི་གང་ཤེས་དེ་གཞན་ལ་མི་བསྐྱབ་པའི་ལག་ཅུལ་ཁོག་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་སོགས་ལ་འགྱུར་
 རྒྱུ་གྱུ་ཡོད་བ་བྱས་ཏེ། ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་དཔལ་ངར་ལྡན་པའི་ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་ལ་མདུན་
 ལམ་ཡང་དག་པ་སྤྱོད་ཆེད། རྒྱ་གསུང་བྲགས་དེན་གྱི་བཟོ་ཅུལ་ མར་ཆོན་དང་། རུལ་ཆོན།
 སྤོ་མོའི་གྲོན་གོས། རྒྱ་གསུང་བྲགས་དེན། བིང་བཟོ་དང་། འཛིམ་བཟོ། རི་མོ། ཆོན་བཟོ།
 གསེར་བཟོ། དངུལ་བཟོ། ཟངས་བཟོ། རྩལ་བཟོ། ལུགས་རྒྱག་རྩ་བཟོ། དཀར་ཡོལ།
 འབྲག་ལས། གོས་བཟོ། ཀོ་བཟོ་སོགས་ཤུན་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་ཆས་
 སོགས་ལ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲུལ་དཔག་པའི་སྤྱོད་བཟར་གནད་ལ་སྤྲོན་པ་སྤྲོད་རྒྱ་དེ་འདྲ་དགོས་
 དམིགས་སུ་འཛིན་དགོས།

༡༦ དེང་རབས་གསར་པའི་འཕུལ་ལས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་བསྐྱོངས་ཏེ་གཟི་བྱན་གསར་
 པ་ཞིག་འཕྲོ་བཞིན་པ་འདི་ནི་མི་རྒྱལ་ཡིད་དབང་ཅིག་ཅིང་ཏ་སངས་དགོས་པའི་བྱ་དངོས་དག་
 འོ་མཚར་ཆེ་བའི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དེས་འཇམ་གླིང་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་ཉམས་ཆག་དང་
 མས་སྤྲོན་ཇི་ཅམ་གཏོང་གི་ཡོད་མེད་ལ་ཆོད་དཔག་མ་བྱུང་པའི་གཞིན་སྤྱོད་མང་དག་ཅིག་ནས་སྤྲོལ་
 རྒྱན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་རྒྱུད་གཡོང་འགྲོ་གཞི་ལྟ་བུར་ཆགས་སྤྱོད་པས། ཆོན་འཕུལ་མཉམ་སྡེ་བ་
 ཀྱི་དགོ་སྤྲོན་གང་ཡོད་དང་ལྷག་པར་ཆོན་རིག་མཁས་ཅན་རྒྱལ་ཀྱིས་མ་འོངས་ཁོར་ཡུག་གི་དཀའ་
 ངལ་ཇི་ཡོང་ཆོད་དཔག་བྱེད་བཞིན་པ་རྒྱལ་དཔེ་དོན་དང་བཅས་ཏེ་ན་གཞིན་ཁག་ལ་བདེན་པའི་
 དེས་ཤེས་རྟོག་པར་བྱ་དགོས། ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་སྤྱི་སྤྱོད་དཔེར་
 མེད་ཀྱི་ངོ་ཚོད་སྤྱི་ཆོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཚོགས་གང་ཟབ་སྤེལ་དགོས་ཤིང་། གང་ཟག་སྤྱིར་ངོས་
 རྒྱས་ནང་པ་ཡིན་མིན་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ནང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་སྤྱག་པའི་མི་རིགས་

ཞིག་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་དེ་ཡུགས་དམིགས་སུ་བབྱུང་ནི་གང་མགོ་གས་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་བོད་མིའི་ལེགས་
བྱུང་དག་འཛམ་གླིང་མི་མང་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་དུ་མངོན་པར་བྱས་ན་དགའོད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་
ས་བོན་སྐྱེན་པར་བྱེད་པའི་མཐོ་སྒང་གི་མི་བུ་དོ་མ་དེ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པར་འོས། ལོ་རྒྱུས་རིང་
ཞིང་ནང་དོན་ཡུན་སྐྱུམ་ཆོགས་པའི་རང་གི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་དག་ལ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་
བྱས་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་སློ་སྦྲོལ་དང་སློབས་པ། རང་བཅིང་རང་བཀྱར་ཐོག་
མ་འོངས་ཡུགས་བསམ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་དང་། མི་རིགས་
མཐུན་སྦྲིལ་གྱི་ལམ་ནས་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་སོགས་མདོར་ན་མཐོ་སྒང་གི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་རང་
རིགས་ནམས་འཛོགས་སྤྱེ་འཕེལ་དང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོ་ལ་འགན་ཀྱི་ལ་བྱས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་རིང་མའི་བྱིད་དུ་མཚར་སྤྲུག་འོད་སྟོང་འབར་བའི་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རིག་གནས་ལུ་འཕེལ་བའི་ཞེས་ཡོངས་སུ་གསུངས་པ་དེས། ང་ཚོར་མཚུངས་མེད་ཀྱི་ནམ་དུས་དྲུང་
དང་འཛད་མེད་ཀྱི་ཞེས་རབ་བསྐྱེད་ཡོད་ལ། དེ་དང་གི་དུས་སུ་འང་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་ནོར་
བུའི་བང་ཐོད་ཡུན་སྐྱུམ་ཇི་ཆོགས་སུ་གཏོང་བ་ལ་མཛད་རྗེས་ལུ་བྱུང་བ་འཛོག་བཞིན་པའི་གཅེས་
ནོར་འདི་ཉིད། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་
རིས་སུ་གཏོགས་པའི་སློ་སྦྲོལ་མཚོག་དམན་བར་མ་ཀྱན་གྱིས་སྤྱིང་ཞེན་དང་བག་འཁུམས། ལོ་
ལོ་དང་ཆོངས་པ། ཟུང་སྤྱིང་མཐུགས་བབྱུང་དང་། རང་སྤྱིང་མཚོག་འཛིན་སོགས་རྒྱུར་རིང་དུ་
སྤྲུགས་ཏེ། རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་མཉམ་པ། སློ་ཡིས་གང་སྤྲོགས། རྒྱས་པའི་གང་བྱུང་གིས་
མཐའ་གཉིས་བྲལ་བའི་ནམ་དུས་དྲུང་གིས་དགག་གཞག་དང་སུན་འབྲེན། ཞིགས་འདོར་དང་བཅུད་
ལེན་གང་འོས་བགྱིས་ཏེ་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་སྤོན་ཐོན་ལམ་དུ་བྱིད་པའི་ས་མཁན་
དང་། རྗེས་ལུས་དོང་ནས་འདྲེན་པའི་དཔུང་གྲོགས་ཅི་ནས་ཀྱང་གནང་དགོས་པ་ནི། ཆེན་པོའི་
ངང་ཚུལ་འཛིན་པ་དག་གི་ནམ་ཐར་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཏེ་མཐུན་རབ་མཁའ་ལྡར་ཡངས་ཞིང་སློ་གྲོས་
ཀྱི་རྩལ་དང་ལྡན་པ་ནམས་ཀྱིས་བགྱི་བར་འོས་པའི་འགན་འཁུལ་ཉག་ཅིག་དེ་ཡིན་ནོ། །

པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དགེ་

མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

བ) འབྲུག་ཐར་རྒྱལ།

ཐོག་མའི་གདམས།

༄༅། ཕྱན་ནི་སྤྱིར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་ལ་ཡང་མཐོང་རྒྱ་རྒྱུད་ཞིང་། ལྷག་པར་རྒྱ་
ཆེ་གཏོང་བྱ་བ་ཀྱི་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁག་ལ་སློབ་གཉེན་གསལ་དུ་བྱེད་བཞིན་པའི་སློབ་ཕྲུག་ན་
གཞིན་ཞིག་ཡིན་ནའང་། རི་བོ་གངས་ཅན་པའི་མགོ་ཐོག་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགས་གཏོར་ཆེན་པོས་
བཅན་འདྲུལ། བཅན་གཞོན་དང་ཅ་མེད་གསུམ་གྱི་དུས་རིམ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་དབར་ནས་འཆི་
ལ་ཉེ་བའི་མི་རིགས་འདིའི་ལས་དབང་ལ་རྟོགས་འདུག་བྱེད་སྐབས་སྤྱི་ཟུང་གྱི་མར་མའི་ངང་
རྒྱལ་དུ་གྱུར་པས། སེ་ཏ་ལེན་གྱིས། མི་རིགས་གིག་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡུན་རིང་དུ་གནས་དགོས་
ན། དེའི་སྐད་ཡིག་ཐེད་སྤྱོད་དང་གོང་འཕེལ་གཏང་དགོས། གལ་ཏེ། དེ་ལས་ཐོག་སྤྱི་མི་རིགས་
ཞིག་ཅ་མེད་བཟོ་དགོས་ན། ཐོག་མར་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཡིག་མེད་པར་བཟོས་ན་མི་རིགས་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པར་འགྱུར་སྲིད་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་ཡར་སྔོན་ཆོས་
རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་སྐབས་སྟོན་རྒྱ་གར་དང་སྤྱད་རྒྱ་ནག་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ཨ་རབ་ཁུལ་
གྱི་སྟོབས་འབྱོར་མངའ་ཐང་རྒྱས་པའི་ཡུལ་གྱ་དེ་དག་ལ་འགན་བཟོ་བའི་སྤྱིར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་
ཁབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་གོམས་སློབ་རྣམས་ཉམས་པ་སྤྱར་གསོ་དང་མི་
ཉམས་གོང་དུ་གཏོང་བའི་ལས་དོན་ནི་ཆེས་བསྐྱབ་འོས་པའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་ཕྱོགས་ལ་ཕྱན་རང་སློབ་ཉེ་ཞིང་འདུག་པའི་ཆེད་དུ་དཔུང་སྐྱེད་གི་བརྗོད་གཞི་འདི་ལས་འབྲས་
པའི་བསམ་རྒྱུ་རུང་བྱེད་སྤྱད་པར་སྤོང་། །

༡༥ པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་སྤྱིར་འཛུལ་བུ་སྤྱིར་ལ་གལ་གནད་དང་དགེ་མཚན།

དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་

དུས་སྐབས་ནི་ཚུགས་ཡོངས་ནས་ཕྱི་དངོས་པོ་ཡར་ལྷུ་གུ་ཡང་ཅེས་སོན་ཏེ་འཛམ་གླིང་ནི་ད་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིམ་ར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་མོད། ཚུགས་གཞན་ཞིག་ནས་དུལ་ཕན་མཆོན་ཆ་
བཟོ་བསྟུན། རྒྱལ་ཁབ་དང་ལུང་ཆོན་དཔར་ན་འཕེན་འཁྲེར་དང་ཚུགས་རིས། འཛིགས་སྒྲུལ་
རིང་ལུགས་པའི་བྱུང་བ་བཞིའི་ཕྱི་དུས་གནོད་ཆ་བས་ལས་ལྷག་པའི་གཏོར་བཤེགས། མནར་གཅོད་
དང་འཐབ་འཁྲུག་གི་སྤྲོད་ཡོང་གི་ཆོན་རིག་དང་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་དུས་རབས་གསར་པ་འདིའི་ནང་
འཛམ་གླིང་གར་རྒྱུ་གང་སར་ནི་མི་རིགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་རིག་གཞུང་
ཐེག་པ་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནམ་གཞག་ལ་དོ་སྣང་ཆེས་ཆེར་བྱེད་པའི་འཕེལ་རིམ་གསར་
པ་ཞིག་ཏུ་ཚུགས་པས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ནི་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཉེན་ཙམ་དུ་མ་ཟད། འཛམ་
གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱད་ཉེན་ཞིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུར་པ་རེད། དེའི་ཕྱིར་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་
རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། སྟོན་པ་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་ནམ་གཞག་དེ་ཆགས་ཡོད་
པ་རེད། སྐད་ཡིག་གཞན་གང་གི་ཐོག་ཏུ་འདྲ་བསྟུར་མ་བྱུང་བའི་མདོ་སྟེན་གསུམ་ཟུང་འབྲེལ་བ་ལི་
དང་སྤྱི་ཏའི་ཆོག་ཇི་མཇི་བཞིན་བསྟུར་བྱུང་ཡོད། བོད་སྐད་བཅད་སྟོད་བྱེད་མཁན་གངས་བྱེ་
བ་དུག་བརྒྱ་བཞུ་ལའོ་ཡི་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་འཛིག་གཉིན་ཁམས་ཡོངས་སུ་
གལ་འགངས་ཆེན་པོ་(Universal important) ཆགས་ཡོད། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་བརྒྱག་
སོང་བ་ཡིན་ན་འཛིག་གཉིན་གྱི་ཁམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། འགོ་བ་མའི་སྤྱི་ཆོགས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་ཕངས་པོ་ཡིན་ལ། མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏགས་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོས་འདི་དུས་གཏན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་བདེན་
པའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པར་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བར་
བདེན་ནས་བསྟུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་པའི་སྤྱི་ཆོགས་རིག་གནས་གཞན་དག་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ།
དེའི་ཕྱིར་ཉེ་རབས་ལོ་སྤུམ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱའི་ནང་ཡར་ལྷུ་གུ་ཡང་དོའི་རྒྱ་རྒྱུས་སུ་བསྟེན་པའི་ཆོན་
རིག་ལ་ངོ་གནོད་མི་དགོས་ལ། ཁོང་ཆོས་དབྱེད་ཞིབ་དང་འཛོལ་སྟེན་གསུམ་མ་བྱུང་བའི་བྱ་དངོས་
མང་ཆེ་བ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བརྗོད་ཡང་དག་པ་བྱེད་བྱུང་གི་ཡོད་
པས། རིག་པའི་དཔལ་པོ་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས། རང་རེའི་སྟོན་པའི་ཆོས་ལུགས་འདི་

ལ་གཞིའི་གནས་ལུགས། ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་སོགས་བཤད་པའི་ཆ་གང་
ནས་ས་ཡན་སའི་རིག་པ་ལ་ངོ་གཞོང་དགོས་པ་ཞིག་ནི་མེད། དེར་མ་ཟད་གནད་དོན་གང་ཡིན་
ལ་ས་ཡན་སའི་རིག་པའི་ཅིས་མཛད་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཚན་རིག་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ལོང་མང་པོར་བརྟག་དབྱེད་བྱས་ཀྱང་རྟོགས་དཀའ་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་རོལ་པོར་
འགྲེལ་བཅོང་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཟུན་མེད་པའི་ཟབ་ཁྱད་རེད། དེའི་ཕྱིར་དབྱིན་
ཇིའི་ཚན་རིག་པ་པོ་ལུ་ཏོན་གྱིས། དེང་སྐབས་ཚན་རིག་དང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་གིན་ཏུ་དར་རྒྱས་
ཕྱིན་པའི་དུས་ཡིན་ཡང་། ཁོ་ཚོས་ཤེས་པའི་བདེན་དོན་རྣམས་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་དང་ཆ་
འདུལ་ཤིང་། དེ་ལས་བཞུགས་མེད་ཐུབ་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ལ་དེ་བས་ཟབ་པ་དང་།
རྒྱ་ཆེ་བའི་གནས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ལྟའི་རིག་གནས་རང་སྤྲོད་གི་ཟབ་ཁྱད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལྟའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་
ཚེས་ལུགས་དང་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་གིས་དུས་
སྐབས་གསར་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ནང་རྒྱུ་རྩུ་བའི་མི་སྤྱི་དང་། རྩེ་བྲག་ཀྱན་ལ་འགོ་མི་
ཤེས་ལ། གཅིག་ཤུར་སྤོང་མི་ཚུགས་པའི་རྩལ་སྤྱོད་ཀྱི་འཕྲོར་ལྡན་པ་ཁྱི་སྤྲག་མང་པོར་དབྱུགས་
དབྱུང་དང་བདེ་སྤྱང་སྤྲོད་པའི་མཐའ་མཐུག་གི་སྤྱབས་ལུ་ལུ་ལྟར་པས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ནི་སྤྱོད་ཀྱིས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤོང་བརྒྱུད་གཉིས་ལ་གིན་ཏུ་དགེ་མཚན་དང་ཕན་ཐོགས་
ཟུ་མེད་ཆེ་བའི་འཛམ་གླིང་གི་ཁྱད་ཉོར་གྱི་ངོ་བོ་ཞིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཡོད།

ད་དུང་བྱེ་བྲག་ཉི་མ་ལ་ཡིའི་རི་རྒྱུད་དུ་གནས་པའི་བྲིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་ཚོས་
གྲོགས་སྤོང་སྤྲག་མང་པོའི་རང་ཉིད་ཀྱི་མ་སྐད་ལྟར་གཅེས་པའི་འཚོ་གནས་ཡིན་ལ། མི་ལོ་སྤོང་
སྤྲག་མང་པོའི་རིང་ལ་ཕ་མེས་ཡང་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་རྒྱ་བས་
ཆེན་གྱི་ཞབས་ཞུ་བརྒྱ་བས་དང་སྦྱུབ་བཞིན་ཡོད།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཐུན་མིང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་མཚོན་བྱེད་
དང་འཚོ་ཉིན། ཟུ་སྤྱོད་ཡང་ཡིན། རྒྱ་ནག་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀྱན་ལ་སྤྲགས་རྒྱུ་རིང་
པོའི་འཆར་འགོད་ལྟར་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཅ་མེད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དུ་མ་སྤེལ་དོན་ཡང་མི་རིགས་
ཅ་མེད་བཟོ་བའི་སྤོན་འགྲོ་ཡིན་པས། ཇི་སྲིད་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཅ་མེད་མ་སོང་བར་དེ་སྲིད་

པོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཅུ་མེད་འགྲོ་མི་ཤིང། སྤྱི་ལུ་རྒྱ་ན་རིག་གནས་དང་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་
འབྲེལ་བཞི་འོ་ཁུ་འབྲེལ་པ་ལྟར་ཡིན། འདི་ཉིད་རྒྱ་ན་འཛིན་ཀྱི་དགེ་མཚན་ནི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ག་
ལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཉམས་ཉེས་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད།

༡༥༥ པོད་ཀྱི་སྤྱི་ལུ་རྒྱ་ན་རིག་གནས་ཉམས་ཆག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་འགའ།

རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཉམས་ཆག་དང་འཕྲེལ་རྒྱས་ནི་སྤྱི་ནང་
གི་རྒྱུན་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལས་རྒྱ་གཅིག་རྒྱུན་གཅིག་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་འདས་
ཟིན་པའི་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཉམས་ཆག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་བསམ་གཞིག་གཟུབ་ནན་བྱས་ཆོ།
དུས་རབས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་སྒྲ་ཚོགས་ནང་ང་ཚོ་ནི་ནང་འགལ་ནང་འབྲུག་དང་། བཅན་གཞོན་ཀྱི་
འགོ་ག་རྒྱུན་དང་། ཅུ་མེད་གསུམ་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ཚོ་གི་ནང་དུ་ལྷུང་སྤྱོད་
ཡོད། འཛམ་གླིང་དུ་མ་བྱ་གཉིས་སུ་བཞོ་མཁན་(Hetler) ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་
གཞོད་བྱགས་དབང་གིས་(Jew) མི་རིགས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཀྱན་ལ་རིག་གཞུང་དང་མི་
རིགས་ཅུ་མེད་བཞེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་གནས་མང་པོ་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ལ་བྱུང་བ་ཆང་མ་སྒྲོས་ཀྱིས་
མི་ལངས་མོད། ང་ཚོས་སྐབས་འཕྲལ་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་ལ་ཞིབ་དང་རྒྱས་ལོན་བྱས་
པའི་རི་བོ་གངས་ཅན་པ་རྒྱམས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཉམས་ཆག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་འགའ་བཞོད་ན།

༡༥༦ ཚོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སུ་པོད་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་
གིན་ཏུ་དར་རྒྱས་མཉུར་པོ་བྱུང་སྟེ་སུམ་གཉིས་ས་ཡི་ཁྱོན་ལ་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་གྲགས་ཀྱང་། རྒྱལ་
ཐོག་ཞེ་གཉིས་པ་སྐྱང་དར་མའི་དུས་སྐབས་སུ་བརྒྱ་ཡུག་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་རྣམས་
རྒྱ་ལ་སྐྱར་བ་དང་མེར་བསྐྱེགས་པ། རྒྱལ་ས་གནས་དགེ་འདུན་ཀྱི་ཤེ་རྣམས་གཏོར་བཞིག་བཏང་
བ་སོགས་སྐྱར་རྒྱལ་གཏོར་དམར་ཆང་གི་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་པའི་སྤྱི་ལུ་རྒྱ་ན་རིག་གནས་ལྟེ་དང་
ཚོས་སྤྱད་གཉིས་ཉམས་ཆག་ཏ་ཅང་ཕྱིན་པ།

༡༥༧ རྒྱ་དམར་ཁྲ་མོའི་དབྱེད་ཚོགས་ཀྱིས་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ཞེ་དགུ་ལོ་ནས་བཟུང་སྟེ་
བཅིངས་སྒོལ་དང་གསར་བརྗེ་ཞེས་འབོད་སྤྱོད་བྱུངས་སུ་གྲགས་བཞིན་རང་རིའི་མི་རིགས་ཀྱི་མགོ་
ཐོག་བཅན་གཞོན་དང་གདུག་རྩུབ་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་མི་ཡུལ་ཀྱི་དཔལ་བཞེས། ཆབ་སྲིད། རིག་

གནས། མི་རིགས་དང་དཔལ་འཕྱོར་བཅས་ཆེས་ལུས། མོངས་དད། བག་འཁུམས་ལས་གསར་
བཏོད་དང་གསར་བཞེད་བར་ནི་ངན་རུལ་དུ་འགྱུར་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱིས་སེམ་འཇུག་ཆེན་པོ་བྲེལས་པ།

༡༥ “འཇིག་རྟེན་གྱི་མགོ་བོ་ས་ལ་འཇུགས་པའི་དུས་སྐབས་” ཞེས་རིག་གནས་གསར་
བཞེད་ཆེན་མོ་ནི་མི་ལོ་སྟོང་ཡུག་དུ་མའི་ཡར་སྔོན་ནས་ཕ་མེས་ཡང་མེས་ནམས་ཀྱི་བྱངས་ཁྲག་དང་
རུལ་ཁུས་བསྐྱབས་པའི་རང་རེའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྟིང་ནོར་སྟོལ་རྒྱ་རིག་གནས་ནམས་ཆེས་ཆེས་
ལུས་ཀྱི་རིག་གནས། མོངས་དད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། ཁྲོང་གསེབ་ཀྱི་རིག་གནས་སུ་ངོས་འཛིན་
དང་ཁྲབ་བསྐྱགས་བྱས་ཏེ་ཅ་གཏོར་དང་། ཅ་མེད་ཀྱི་ལས་འགྲུལ་རིམ་པ་སྟེལ་ནས་བོད་ཀྱི་བྱ་
མོང་མཁྱེན་པའི་རིག་གཞུང་དག་ལ་བཅོས་བསྐྱར་དང་གཤགས་བཅོས་བཏང་སྟེ། བོད་ཀྱི་རིག་
པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་ཉམས་ཆག་ཆབས་ཆེན་བྱིན་པ།

༡༦ གཞན་ཡུལ་སྐྱབས་བཅོལ་ལུང་པར་གྱར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་“ཡུལ་ཁུ་བདྱང་ན་ཡུལ་
ཁྲིམས་འཁུར་དགོས་” གསུངས་པ་བཞིན་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ལ་སློབ་གསོའི་ནང་
དོན་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་ལ་ཇི་མཇི་བཞིན་བསྟར་པ་ནི། དབྱིན་
ཡིག་སྐད་ཡིག་དང་པོར་ངོས་བཟུང་སྟེ་འཛམ་གླིང་ཤུང་རབས་སམ་ལོ་རྒྱས། ས་ཁམས་རིག་
པ་ཙམ་ཆབ་སྲིད་རིག་པ། རྩས་འགྱུར་རིག་པ། རྒྱུས་དངོས་རིག་པ། དངོས་ཁམས་རིག་པ་དང་།
ཅིས་རིག་སོགས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་འཆད་འཁྲིད་ལས་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་གཉིས་པ་ལམ་རིན་ཐང་
དཔེན་པའི་ཁེར་རྒྱུས་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་དང་རྩ་རྒྱུངས་ཤུགས་ཆེན་དར་བ།

༡༧ བོད་པའི་རིག་གཞུང་དང་འབྲེལ་བའི་དཔལ་ཡོན་ལས་ཀྱང་ཡུལ་སྟོལ་བྱེ་བྲག་པ་ནམས་
མངོན་ཆན་དང་མཐོང་ཆེན་བཟུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྐྱང་ན་དགོས་པ་དམིགས་ཡུལ་དང་།
སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་ལ་ལས་ཀ་མ་རག་པ་དང་ཕན་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ལོག་གི་རིག་དུག་ནད་
ངན་ཆབས་ཆེན་སྤྱི་ཚོགས་ལ་འགོག་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བྲེལས་ལ། དབྱིན་ཡིག་དང་ཡུལ་སྐད་གཞན་
ཤེས་ཆེ་མཁས་པ་ལམ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་ངོས་འཛིན་ལས། མི་མང་གིས་རང་རེའི་རིན་ཐང་གཞལ་
ཟླ་བལ་བའི་རིག་གཞུང་ལ་རྩ་རྒྱུལ་མི་ལེགས་པ་འཛིན་པ།

༡༨ བོད་ཀྱི་བྱ་མོང་མཁྱེན་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་དང་གསོ་བ་རིག་པས་གཙོས་འཛམ་
གླིང་སྟེང་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱར་དར་དང་འབྲེལ་རྒྱས་ཡར་ལོང་ཟླ་ཆེས་སུ་སྟེག་

བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་མ་དང་སྐུལ་སྐུ་རྩལ་མ་དང་མི་ངན་འགའ་ཤས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་
འཕུལ་གྱི་ཐོབ་འབྲས་ཁོ་ཞི་ཆེད་དུ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཀྱུ་ཁ་ཁ་བ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་
ཚུ་ལ་གཡུགས་ཏེ་ལྷ་ཚུ་ལ་ངན་པ་བརྩོས་པ།

༡༥༽ བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏོང་ཟབ་པའི་ནང་དོན་རིག་པ། ཚད་མ་
རིག་པ། གསོ་བ་རིག་པ། སྐྱ་རིག་པ་དང་། བཟོ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཟབ་གནད་ཀྱི་ནང་དོན་དག་
མང་ཆོགས་ནང་ཁྱབ་སྤེལ་གཏོང་བྱ་བ་དང་མང་ལ་གོ་རྟོགས་ཤིན་ཏུ་ཞན་ལ་རང་རེ་ཆོས་ལུགས་
ལ་དད་འདུན་དང་རིག་གནས་ཀྱི་འཆོ་བ་མང་ཆེ་བ་རྒྱུ་དང་དད་གཞན་གྱི་ཆེས་སུ་སྒྲིག་པ་ཁོ་
ནས་གྱུར་པ།

༡༦༽ བོད་གཞུང་གི་ལས་ཁྲེད་ཀྱི་ས་མིག་དང་སྤེལ་གཞན་གསལ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་
ཐོག་མའི་ཆ་རྒྱུན་སྐྱད་ཡིག་གཉིས་ལ་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་ཞིག་མེད་ཆེ། བོད་ཡིག་གི་སྤྱངས་འབྲས་
ཏུ་ཅང་ཡག་པོ་ཡོད་ནའང་གོ་སྐབས་མེད་དོན་ནི་རང་རེ་སྐྱད་ཡིག་ལ་རང་གཞུང་དང་རང་རེ་གངས་
ཅན་པའི་ནན་རབས་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་དང་རིན་ཐང་བརྩི་ཚུ་ལ་ཞན་པར་བརྟེན། མི་རབས་
གསར་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་ཡིག་སྤྱང་བའི་སྐྱོ་བ་ཞན་ལ་བོད་ཡིག་གི་མཐོ་རིམ་སྤྱོད་མཐར་
ཕྱིན་ནའང་བོད་དགེ་གཅིག་ཤུའི་ས་མིག་ལས་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་རང་བྱུགས་སུ་བསྐྱེད་པས་པ།

༡༧༽ བོད་ནང་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུགས་རྒྱུན་ལོག་ནན་གཞིན་
འཆར་ལོངས་འབྱུང་བཞིན་པའི་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་
གཞུང་འདི་ཆེས་ལུས་དང་གྲོང་གསེབ་ཀྱི་རིག་གནས་ཤིག་ལ་འབྲེལ་ལོག་བརྒྱབ་ཏེ། བོད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ངོས་འཛིན་ཡག་པོ་བྱས་མ་ཐུབ་པར་བོད་པའི་མི་གཤེས་ཀྱི་རང་
ཚུགས་ཤོར་བའི་སྤང་ཚུ་ལ་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་ལ་འགྲོ་བཞིན་པ།

༡༨༽ ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར་དང་། ཤེས་རིག་སོགས་གཞོན་ཤུགས་འདྲ་མིན་སྒྲ་
ཆོགས་དབར་ནས་བོད་རིགས་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོ་འཛམ་བུ་སྤྱིར་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ལ་
ཁ་འཐོར་གངས་འཐོར་ལོ་ནས་ལོ་བསྐྱུན་ཏེ་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་ལ་འགྲོ་བཞིན་པ་མ་ཟད། ཁོང་
ཆོས་དཔལ་འབྱོར་འཆོལ་སྐྱབ་ཁོན་ལས་རང་རིགས་ཀྱི་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་སྐྱོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
སྤྱང་འདོད་ནའང་དུས་ཆེད་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་དེ་དག་རྒྱབ་སྐྱོགས་པ་རྣམས་དང་ལྷན་དུ་

ཆང་ས་བརྒྱབ་པ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་ལའང་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་སྦྱོང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པའི་
མི་རབས་གསལ་པ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དེ་ལྟར་འཆར་བཞིན་ཡོད་པ།

༡༡༥ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བོད་ཀྱི་སྤྱ་རིག་པའི་ཤེས་ཚད་མཐོ་
རུ་འདེགས་པའི་ཞན་གཞོན་བར་མ་གསུམ་གྱི་བསམ་ཚུལ་བཞེ་ལེན་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་བསམ་སྟོ་
བཞེ་རེས་དང་། ཙོ་མ་རིག་སྤྱི་ཙལ་གོང་སྤེལ་བྱེད་སའི་དུས་དེ་བ་ལེགས་པོ་ཞིག་མེད་པ་ནི་མི་ལོ་
བརྒྱ་ཕྱག་དེ་དག་གི་འབྲས་ཤོར་དང་ཉམས་ཆག་གི་འབྲུང་རྒྱུ་ཆེ་ཁག་ཅིག་ཡིན་པ།

༡༡༦ བོད་ཀྱི་སྐད་བད་དེ་ཉིད་བོད་མི་རང་ཉིད་དང་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་འཛོལ་བའི་ལས་རིམ་
དང་ཁོར་ཡུག་ལ་རྒྱ་གཅིག་དུ་གནས་མ་བྱུབ་པར་ཏུ་ཅང་རྒྱང་ཆད་དང་ཁ་ཐག་རིང་པོར་སོང་བ།

༡༡༧ དུས་རབས་གསལ་བའི་འགྱུར་འགྲེས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་གི་གནས་ཚུལ་
དེ་དག་དང་འཆོམ་པའི་འགྲིམ་འགྲུལ་དང་འཛོལ་བའི་ལས་རིམ། བད་འབྲིན་ལ་སོགས་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཁ་བྲལ་འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་ཞིང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་པའི་རིག་གནས་
མ་ལག་འཛུགས་སྐྱུ་མ་བྱུབ་པ་ཡང་ཉམས་ཆག་དང་རྗེས་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་དང་
གསར་བཞེད། ནང་འདྲན་དང་བསྟུ་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་ལས་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་འཛིན་སྦྱོང་
སྤེལ་གསུམ་བྱེད་པའི་མང་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་རྩ་བ་ཆེས་ཉམས་
ཞན་དུ་གྱུར་པ་བཅས་སོ། །

གཤེ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ།

གོང་དུ་བཀོད་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཉམས་ཆག་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་འཕྲོ་འགྱུར་དང་སྟོ་བསྐྱེད་ཏེ་འཛིན་སྦྱོང་སྤེལ་གསུམ་དང་དར་སྤེལ་བྱས་མ་བྱུབ་པའི་དབང་
གིས་ཡིན། དེར་བརྟེན་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་ཐབས་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་
ཆེས་གལ་གནད་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ཕྱན་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཉུང་ཙམ་བཞིན་པར་འདོད།

༡༥ སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་མང་གཞིར་བྱས་པའི་སྟོབ་གསོ་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་གལ་གནད།

མི་རབས་གསལ་པ་ནམས་འབྲུང་འགྱུར་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རབས་ཀྱི་རྒྱུད་འཛིན་པ་ལམ་འགོ་
ཁྲིད་ཡིན་ན། མི་རིགས་དེའི་སྲོལ་རྒྱུན་བརྒྱ་ཕྱག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐོ་སྟོན་ནི་རང་རིགས་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཁོ་ན་ཡིན་མོད། བོད་ཀྱི་སྟོབ་གསོའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བ་དམ་

པོ་མིན་ལ་འགལ་བའི་སྤང་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པས་ཐོག་མར་སློབ་གསོ་ལེགས་བཅོས་བྱ་དགོས། མི་
ལོ་དེ་དག་གི་ནང་ལ་བོད་གཞིས་ཀྱི་ས་གནིས་ཀའི་འཆད་འཁྱེད་དམ་སློབ་སློན་གྱི་སྐད་ཡིག་གཙོ་
བོ་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དབྱིན་ཡིག་དང་ཆུ་ཡིག་གཙོ་བོ་ཨང་དང་པོ་དང་རང་རེ་མི་
རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་གནས་རིམ་གནིས་པ་དང་གསུམ་པ། སློབ་ཚན་ཁྲིད་གཞི་ཡང་ཆུ་གར་གྱི་
ལོ་རྒྱུས་དང་ཆུལ་རབས་མའི་ཅེ་དྲུང་གི་གསུང་ཚོམ་དང་། མར་ཁེ་སེའི་ལྷ་བྱུང་རིག་པ་ལས། བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་སྐད་ཡིག་སྤྱི་དག་སྤྱི་ལ་མ་བྱུང་བའི་རང་རེ་སྐད་ཡིག་གནིས་པ་དང་གསུམ་པའི་
ལྷ་ཚུལ། དེར་བརྟེན་མཁྱོགས་སྤྱི་དག་འདུ་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་ཏེ་ཕྱགས་རྒྱུང་རིང་པོར་
བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་གཞི་རིམ་སློབ་བྱ་ཁག་གི་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དག་གསར་པ་ལག་བསྟར་
བྱེད་གལ་ཆེ། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་བྱུང་ཆ་སྤྱི་དག་པ། ནང་
དོན་རིག་པ། བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་ལ་བྱང་ཚུབ་པའི་མཁས་ཤིང་རིག་གསར་ཚན་རིག་
སོགས་ཡང་ཤེས་པ། རང་རེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་བད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྤྱངས་པ་མཐར་
སོན་ལ་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ལའང་མི་རྒྱུངས་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་ལེགས་བཅོས་
གཏོང་བྱ་ནི་དར་སྤེལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་མང་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་རེད།

༡༥ རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་མང་ཆོགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་ཕྱོགས་དགོས་པའི་གལ་གནད།

ང་དགྱའི་ཡར་སྤྱོད་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་པེད་སྤྱོད་དང་བྱུང་སྤེལ་གནད་མཁན་ནི་དགོན་
སྤེལ་ཁག་གི་ཆུ་སྤྱི་དང་བྱ་པ་འགས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་འགྲོ་སྤེལ་ཞིག་གི་འོག་དུ་
གནས་འདུག་མོད། སྤེལ་ཁག་ཡན་གར་བ་དང་། མཁས་པ་ཉུང་ཤས་ལ་ཆུལ་པོས་ཆུབ་སྤྱིར་བྱས་
ཏེ་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་དུས་རབས་ཡོད་ཅིན་པ་རེད། དེས་ན་དེ་རིང་རིག་གནས་དར་
སྤེལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ན་ངེས་པར་དུ་མང་ཆོགས་སེར་སྐྱ་ཡོངས་ཀྱིས་བྱམ་མོང་གིས་
འཛིན་སྤྱོད་བྱེད་བྱུང་བའི་ཁ་ཕྱོགས་གསར་པར་ཕྱོགས་བྱུང་དགོས། གནད་དོན་འདིའི་ཐད་ལ་
སློ་སྤྱོད་པས་དང་སེམས་ཐག་ཆོད་པོ། ཡང་ན་འགྱུར་མེད་རང་རྒྱལ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཤི་ལ་པོ་དང་། ལྷག་པར་དུ་གཞོན་རབས་པ་ཆང་མའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དགའ་ཞེན་
དང་མཐུན་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་དང་རྒྱས་པ་ཐོན་ཐབས་བྱས་ཏེ། སྤྱི་དོན་བོད་ཀྱི་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་དང་གོ་རྟོགས་ལྡན་པའི་ན་གཞོན་འཆར་ཡོངས་ཡོང་བཞིན་པ་དག་

ངེས་པ་དོན་གྱི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སོན་ཅ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་ཆེད་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློའི་ལྟ་བུ་དང་སྤྱོད་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་རིན་ཐང་མངོན་ཐུབ་པའི་དར་སློབ་གསར་པ་ཞིག་མངོན་གྱུར་ཡོང་ཐུབ་ཐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཅོས་བསྐྱར་ལ་ཁ་སྤྲོད་གས་དགོས།

༡༥ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུང་ཁོར་ས་ཡངས་པོ་བཟོ་བའི་གལ་གནད།

འཛམ་གླིང་ཡོངས་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐའ་མཆམས་མེད་པའི་མི་རིགས་གཅིག་དང་སྐད་ཡིག་གི་ངོ་བོ་མ་འགྱུར་བར། རྩེ་བྲག་ཡུལ་ལུང་དང་རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་རིག་གནས་ནི་ཁིན་ཏུ་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྲོག་ཡིན། བོད་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་གསལ་པོར་མངོན་པའི་མེ་ལོང་དང་བོད་མི་རིགས་ཡུན་ཏུ་གནས་པར་མེད་ཏུ་མི་རུང་བ་རང་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡིན། དེས་ན་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དར་སྤྱོད་ལ་གཏོང་དགོས་ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་བྱུང་ཁོར་ས་ཡངས་པོར་བཟོ་དགོས། འགྲིམ་འགྲུལ་དང་འཆོ་བའི་ལས་རིམ། བད་འཕྲིན་དང་བྱ་སྤྲོད་ལ་བོད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་དགོས་པ། ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བོད་པའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པའི་རིག་གནས་གསར་པ་རྒྱུས་བོད་བསྐྱར་བྱས་ཏེ། རང་རེའི་བོད་མི་རྒྱམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཞན་ལ་ངོ་གཞོང་མི་དགོས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤེལ་གྱི་ཡིག་བསྐྱར་ལམ་ལུགས་དེ་ཉིད་ཆ་སྤྲོད་ཡོངས་ནས་ལྟན་འཛིན་གྱིས་ལས་དོན་གྱི་སྤྱོད་སྤྲོགས་སུ་ཚོད་ལེན་གྱི་དགོས་པ།

༡༦ ཆེད་ལས་མཁས་པའི་མཐུན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་དགོས་པའི་གལ་གནད།

བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་དར་སྤྱོད་ལ་དང་རྒྱན་འཛིན་གྱི་ཁ་སྤྲོད་གས་གལ་འགངས་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ནི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའམ་ཆེད་ལས་མཁས་པའི་མཐུན་ཚོགས་གསར་འཛུགས་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་བོད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་སྤྲུལ་ཉག་གས་དག་གསུམ་ལ་ཆེད་སྦྱངས་དང་ཞིབ་འཇུག་སྒྲོ་བ་མ་གསར་བསྐྱར་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་སློབ་ལུན་བདེ་སྤྱོད་རིག་པར་སྤྲོད་གས་དོར་བརྒྱུད་ལེན་གྱིས་གསར་བཞེ་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ནས་མ་ཆང་བ་རྒྱམས་ནང་འདྲན་ནམ་བསྐྱེད་ལེན་བྱས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་དང་ལག་ལེན་གཉིས་པུན་ཚུན་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་གཞུང་ལུགས་དབར་འགལ་བ་མེད་པའི་གསར་བཞེ་གྱི་རྒྱ་ནི་ཁིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེ། རྒྱ་རྒྱུས་དེ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེད་ལས་སམ་

བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ཆ) ཆེ་བཞན་བཀའ་ཤིས།

སྒྲུང་གཞི།

༡༡། འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་སྐྱེ་དངོས་ཉམས་ཉིད་དང་མི་སྡེའི་འཆོ་གནས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་མིའི་དགོས་མཁོ་འདྲ་ལོངས་ལམས་ལྷག་པའི་འདོད་རུང་དང་ཁ་བྱལ་དུ་མེད་པས། དེ་ལྟའི་འདོད་རུང་ལ་འགྱུར་བཅས་ཀྱིས་གོ་ལ་ཉེ་ལ་པོར་ཞི་བདེས་བྱུང་བྱུང་པ་ཞིག་དགོས་ན་ཁྲིམས་ལུགས་དང་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་སོགས་ཀྱིས་མིན་པར་དེ་ནི་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྒྲུངས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འབྱུང་ཙམ་ནི་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མཁའ་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ལགས་པས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་ཐད་རང་གི་བསམ་ཚུལ་རེ་ཤིས་འགོད་རྒྱ། དང་པོ། སྤྱིར་ཆོན་འབྲུལ་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་མའི་འཆོ་གནས་ལ་དཀའ་ཉེན་སྣ་མང་འཕྲད་བཞིན་པ་དག་ལ་གདོང་ལེན་དང་སེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་མཚན་སྒྲོར་སྒྲུང་བ། གཤམ་པའི་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་ཞི་བདེའི་བྲིམ་ཆང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བྱུང་བ།

དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་དང་དཔལ་འབྱོར་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་རྩོད་རྟོག་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་ཐམས་ཅད་ཞི་འཇམ་ངང་གཙང་སེལ་བྱུང་སྐྱེལ་པའི་རྩ་ཚུལ་ནོར་འབྲུལ་ཅན་དེས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་ལྷག་པའི་དཀའ་སྟོན་ནམས་དྲག་སྤྱོད་ལག་བསྟར་ཐོག་ནས་སེལ་ཐབས་བྲས་པས་མི་མང་གི་ཆེ་སློག་དང་ཁོར་ལུག་ལ་གཏོར་བཤིག་ཉམས་ཆག་ཆབས་ཆེ་བྱུང་བའི་ཉམས་སྤྱོད་ལས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིར་མི་རྣམས་ཞི་བདེ་དང་རང་དབང་ལ་མོས་ཤིང་རྩོད་རྟོག་ཐམས་ཅད་གྲོས་མོལ་ལམ་ནས་སེལ་ཐབས་ལ་ཁ་སྤྲོགས་བཞིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་མིའི་ཆེ་སློག་གི་རིན་ཐང་དང་འགྲོ་མི་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་གོ་ཏོགས་དམན་པས་ཤ་མདོག་དང་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ཙམ་

རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་མི་དང་མིའི་དབར་འགལ་ཆུ་ཆེན་པོར་འཛིན་བཞིན་ཡོད་པས་དོན་དམ་པའི་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་ཞི་བདེ་ཡོང་བར་ད་དུང་རྒྱུ་ཐག་གིན་ཏུ་རིང་། མི་དང་མིའི་དབར་དང་མི་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དབར་ན་ལྷག་པའི་སྤོང་ཆ་ཆེན་པོ་འདི་ཁ་གསལ་བ་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོབས་བྱུགས་ལ་མེད་པ་དེ་ནི་འགྲོ་མི་གཅིག་མཚུངས་སུ་ལྟ་བའི་གོ་དོན་གསལ་དང་མིའི་འཆོ་གནས་ཁྲོད་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གལ་ཆེད་རང་བཞིན་ལ་རྒྱས་ལོན་དང་བྱམས་བརྩེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ངེ་ཙམ་བཟུང་མིན་དེར་བྱུག་ཡོད་པས། འདི་ལྟའི་འདུ་ཤེས་ཆ་ཆོད་བཞིག་སྤྱི་ཁྲབ་ཏུ་རྒྱུད་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཙམ་བའི་རྩ་དོན་ཞིག་ཡིན། ཞི་བདེ་དང་གཅིག་གྱུར་གྱི་དགྲ་རྒྱར་གྱུར་པའི་འཁོན་ཚད་འདི་རིགས་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་འཁུལ་བའི་འདུ་ཤེས་ལས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པས་འདུ་ཤེས་འདི་ཉིད་ལ་ཀུན་སྤྱོད་རིག་པས་སྤངས་འཛིན་ངེ་སྤྱིད་མ་བྱུང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་རྒྱ་འབྲས་སྒོ་མིག་སྤྲོངས་པའི་མི་གསོད་ཁྲག་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཐར་ཐབས་དཀའ། བཟང་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་འགན་འཁུལ་འདུ་ཤེས་ནི་ཞི་བདེ་དང་གཅིག་གྱུར་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོར་སོང་འདི་ཉིད་རྒྱུད་སྤེལ་བྱུག་རྒྱུར་གོང་ཞུས་ཀྱི་མིའི་ཆེ་སྤྱིག་གི་རིན་ཐང་དང་འགྲོ་མི་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་གོ་དོན་གསལ་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ལྟར་བརྩེ་བའི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་མ་ལག་འདི་དག་ལ་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཤིག་སྤྱི་ཐབས་མེད་ལ། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་བཏོན་པའི་ཞི་བདེ་དོན་ཆོན་ལཱའི་ནང་མ་འོངས་བོད་དེ་ཞི་བདེའི་བརྟེན་གནས་ཤིག་ལ་བསྐྱུར་དགོས་ཞེས་པ་དེ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ལ་ལོ་རྒྱུང་སྤྱི་ལོ་ཉིན་ནས་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་རིག་པའི་རིན་ཐང་མ་ལག་འདི་དག་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་གཏིང་ཟབ་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཇགས་སུ་ཡོད་མུས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་གདོན་མི་ཟ་བས་དེའི་ཕྱིར་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་གཅིག་གྱུར་གྱི་འབྱུང་རྩར་སོང་རྒྱུན་འཛིན་གནད་སྤྱིན་བྱ་རྒྱུར་དགེ་མཚན་ཆེད། །

༥༥། དང་བདེན་དང་འདྲ་མཉམ་གྱིས་ཐོངས་པའི་སྤྱི་ཆོགས་སྟོམས་སྤྱིག་བྱུང་པ།

མི་སྤེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་དང་བདེན་དང་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ནི་ཆེས་མངོན་གསལ་དོད་པོས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཚད་སྐྱོང་དང་འབྲུག་པ་ཡོང་གཞིའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་བར་དང་བདེན་དང་འགལ་བའི་གནད་དོན་གང་

ཞིག་ལྟར་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལྟར་པ་དག་སེལ་གྱི་བྱ་ཐབས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ལས་གཞི་རྩའི་
 མེད་བསམ་སྒྲོལ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཡོངས་ཐབས་ལ་སྤྱི་སྡེར་གཉིས་སྤྱོད་ཀྱི་ནས་སྤྱོད་མེད་
 རྒྱུ་ཡན་དུ་བཏང་བ་ལས་བྱིས་པ་དང་ཉེན་ཉེན་པ་མེད་ཆོ་ཁྱོད་ཤིང་གསོན་ལས་འཆམ་མཐུན་དང་
 མཉམ་གནས་ཨེ་ཐུབ་སྐྱེས་པའི་ཆོར་སྤྱོད་འདི་སྤྱོད་བས་བཞིན་ཡོད། དོན་དངོས་ཐོག་དང་བདེན་
 ཉི་ནང་བསམ་སྒྲོལ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡིན་པས་ཕྱི་ལོ་སྤྱོད་བས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དང་
 བདེན་གྱི་སྤྱི་ཆོག་ཤིག་བསྐྱེད་ཐབས་དགའ། དཔེར་ན། སྤྱོད་བས་ཤུགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་ལ་མཚོན་
 ན་བྱིས་པ་ལུགས་བཅན་ཞིང་ཉེན་ཉེན་དཔུང་ཁག་ས་ཡ་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ས་གནས་སོ་སོར་
 མཉམ་འབྲེལ་འགོག་སྤྱད་པུ་ཁག་དང་། བདེ་འཇགས་སྤྱད་སྤྱོད་པུ་ཁག་ ཡུལ་དམག་སོགས་
 གངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་ལོ་ལྟར་ནས་ཉེས་བསགས་པའི་གྲོད་གཞི་ཆད་མེད་དུ་འཕར་བཞིན་
 ཡོད་པ་ལས་སྤྱོད་བས་ཤུགས་ཁོ་ནས་དང་བདེན་ལ་གནས་པའི་བག་ཐེབས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ཤིག་ཡོང་
 དགའ་བའི་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད། དེ་དང་གཅིག་མཚུངས་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་
 ཀྱང་ནང་བསམ་སྒྲོལ་གྱི་སྤྱོད་རིག་པའི་དོན་སྤྱོད་དང་རིན་ཐང་མ་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བྱུ་
 པ་ཞིག་ལས། ཕྱི་ལོ་བཅན་དཔང་གིས་དབུལ་ཕྱུག་འདྲ་མཉམ་བཟོ་བྱུ་རུང་དེ་ནི་གནས་སྤྱོད་བས་
 ཅམ་ཞིག་ལས་གཏན་གྱི་འདྲ་མཉམ་དངོས་དེ་མིན། འགྲོ་མེད་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འདིག་རྟེན་དུ་
 བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཐོངས་ཆེ་ཕྱི་ལོ་ཡར་རྒྱས་ཅི་ཅམ་དུ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་ཅམ་གྱིས་
 འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ཀྱང་བསྐྱེད་མར་ལྟག་དེས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ཡར་རྒྱས་ཀྱིས་མེད་འདོད་
 རམ་འཕེལ་བའི་གྲོགས་ཕྱེད་པས་སོ། དེ་ལྟའི་འདོད་སེམས་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་
 བསམ་སྒྲོལ་ཆོག་ཤིས་མེད་རྒྱུན་ལས་དགོས་མཁོ་འདང་ངེས་ལས་ལྟག་པའི་རྒྱ་ཁོར་བདག་སྤྱད་
 བྱས་རྒྱུན་ལས་འདྲ་མཉམ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་འདི་མིག་སྤྱད་ལྟག་པ་རེད། གནས་སྤངས་འདི་
 ལས་གྲོལ་གྱི་དེ་ཆོག་ཤིས་ཀྱི་རྒྱུ་སྤྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་རྒྱ་དེ་རེད། དོན་གྱི་དབང་འདི་གཞིགས་
 ནས་མཐུ་ཐུན་ཆེ་མཆོག་གིས་“མི་སོ་སོས་རང་རང་ལ་དགོས་མཁོ་ལྡང་ཅམ་རེ་ལས་མང་བ་ཉར་
 ཆག་མ་བྱས་ན་འཇམ་སྤིང་འདི་ནང་དབུལ་ཐོངས་མི་ཡོང་ཞིང་། སྤྱོད་བས་སྤྱོད་མ་གྱིས་འཆོ་བ་
 ཡང་མི་ཡོང་”ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་གནད་དོན་འདི་དག་
 གཙང་སེལ་བྱུ་བའི་རྒྱུ་སྤྱོད་རིག་པའི་མ་ལག་ཆ་ཆད་གཞི་རྟེན་གཞི་འཕྲུང་རྩ་ཡིན་པས་རྒྱུན་

འཛིན་ཕྱེད་པའི་དགེ་མཚན་གིན་ཏུ་ཆེ་ལོ། །

གཤམ་རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་དང་ཁོར་ཡུག་ཉམས་ཆགས་སྐྱེ་སྐྱབ་བྱུང་པ།

འགྲོ་བ་མིའི་བསམ་བློའི་ལྟ་བུ་རྒྱ་རྒྱུ་དྲགས་པ་དང་འདྲ་དུ་སེམས་ཆེ་དྲགས་པའི་མཐའ་ཆེན་
པོ་གཉིས་སུ་ལྷུང་ལྷེ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་གནས་རྒྱུ་སྒྲིམ་ཁོ་ནའི་སྒྲིང་རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་དང་ཁོར་
ཡུག་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱལ་བའི་གཏོར་སྐྱོན་ཆོབས་ཆེན་ཐེབས་པ་ལས་སྐྱེས་དངོས་རིག་ཚན་འགའ་
ཞིག་སྣང་ས་ཉེའི་མཚམས་སུ་སྒྲེབས་ཡོད་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་འབག་བཅོག་ཆོབས་ཆེའི་འོག་ནད་
རིགས་འབྲུ་མིན་སྐྱེ་འཕེལ་གྱིས་སེམས་ཅན་སྤྱིའི་ཆོ་སློག་ལ་གནོད་འཚེ་ཕོག་བཞིན་ཡོད། འོན་
ཀྱང་ཉེན་ཆོབས་ཆེ་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་སྣང་ས་འདིའི་འབྱུང་རྩ་འཚོལ་ཞིབ་ཀྱིས་ཉེན་འགོག་
སྐྱེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ལག་བསྟར་མ་བྱས་པར་དཔེར་ན་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོར་འབྲི་རྒྱའི་རྒྱ་ལོག་
བྱུང་རྗེས་རྒྱ་གཞུང་གིས་འབྲི་རྒྱ་ཁུལ་གྱི་ཤིང་ནགས་གཙོད་བྲེག་གི་བྱེད་སྒོ་མཚམས་འཛོག་བྱས་
པ་མ་ཟད། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་ཁྲ་ཁྲ་གསུག་སར་འཇུགས་བྱས་པ་སོགས་དང་།
དེ་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱེ་དངོས་ཉེན་མོ་དང་ཁོར་ཡུག་སྐྱེ་བ་ཉེན་མོ་སོགས་ཀྱི་དྲུས་དྲན་ཕྱེད་པ་
ལྟ་བུ་རེད། འོན་ཀྱང་འདི་དག་ནི་བཀའ་རྒྱའི་འོག་གི་སྐྱེ་སྐྱབ་ཅིག་ལས་རང་འགྲུལ་གྱི་སྐྱེ་སྐྱབ་
ཅིག་མིན་པས་སྤྲ་བཟན་ཕུགས་འཕེར་ཞིག་ཡོང་ཐབས་མེད། དོན་དམ་པའི་རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་
དང་ཁོར་ཡུག་སྐྱེ་བ་ཡང་དགེ་བྱུང་བཅིན་ཉི་འགྲོ་མིའི་བསམ་བློར་ལས་འབྲས་དང་བྱམས་སྒྲིང་
རྗེའི་སློག་སྒྲིང་དུ་གྱུར་པའི་པོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཇི་ཅམ་ཡོད་མེད་དེར་ཐུག་
ཡོད། འདི་ལྟའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེན་པོ་ཞིག་འགྲོ་མིའི་རྒྱུད་རྒྱུ་འཇགས་སྐྱེ་བ་ཆེ་རང་ཉིད་གཅིག་
པུའི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཆོད་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་བའི་རྒྱུ་སེམས་དེ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། མི་དང་རང་
བྱུང་ཁོར་ཡུག་དབར་གྱི་ཞི་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྤར་རྒྱུན་བཞིན་རྒྱུན་འཁྲིངས་ཡོང་ངེས་རེད། དེས་
ན་ལས་ངན་བསགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོང་བའི་ཆོས་ཉིད་རིག་པར་ཡིད་ཆེས་ངེས་
འཕེལ་ཐོག་ནས་སྤར་བཀགས་སྤེལ་སྤོམ་གྱིས་སྤང་སྤངས་ལ་ཚུལ་བཞིན་གནས་སྐྱེ་བ་ན་འགྲོ་མིའི་
འཚོ་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་འདི་ཉམས་ཉེས་སྤར་གསོ་ཡོང་བུལ། རྒྱ་ནག་གི་པོད་
བདག་བཟུང་མ་བྱས་གོང་གི་ལོ་རྒྱུད་ཐུག་ནང་པོད་ཀྱི་རང་བྱུང་སྐྱེ་དངོས་དང་ཐོན་ཁུངས་ལ་
བདག་སྐྱོང་དང་གཅེས་སྐྱོང་ལེགས་པོ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཕག་གུའི་དྲུས་ཁོར་ཡུག་སྐྱེ་བ་

ཆེད་དུ་ཤིང་འཇུགས་ནགས་གསེ་བྱེད་དགོས་པའི་ཁྲིམས་སློབ་གཏན་ལ་ཤབ་པ་དང་། སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༡
ལོར་ཡུལ་ཁོང་ས་ཁུ་པས་རི་སྐྱེས་སློབ་ཆགས་དང་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྐྱོབ་དགོས་པའི་རི་རྒྱ་ལུང་རྒྱ་
བསྐྱེམས་པའི་སྤྱུག་དམ་ཙ་ཆོག་ཆེད་སྤྱི་ལོ་གནང་བ་ལས་ཤུགས་སྐྱེན་ངེས་ཅན་ཐེབས་མོད། འོན་
ཀྱང་གཙོ་བོ་ནི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ལས་བྱུང་བ་གསལ་པོ་རེད། དེ་ཡང་ཐུང་
ལེ་ཁྱུང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཁྲུལ་དུ་གཞུང་གིས་འཇུགས་སྐྱེན་གྱི་དཔེ་རང་བྱུང་སྤྱང་སྐྱོབ་ས་
ཁྲུལ་ཞེས་པ་མེད་ཀྱང་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྐྱོབ་ལེགས་པོ་བྱེད་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་ཐུག་པར་ང་
ཚོས་ཉམས་ཞིབ་ཅིག་བྱས་ན། ཚོས་ལུགས་ཀྱིས་ཐོན་པའི་རྩས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་འགངས་ཆེན་
པོ་ཡིན་པར་མངོན་གསལ་ཆགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་ལ། དངོས་ཡོད་ཆ་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་བདག་སྐྱོང་ཐང་ནང་ཚོས་ཀྱིས་རྩས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་སློབ་ལུན་
རིག་གནས་འདི་ཉིད་ལྟན་འཛིན་གྱི་དཔེ་དཔྱད་མཚན་ཆེའོ། །

ང་། འཛམ་གླིང་འདི་དམག་དང་འབྲུག་ཚོད་ཀྱི་འཛིན་ཉེན་ལས་ཐར་ཐུབ་པ།

རྗེས་འབྲུལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ལ་གཅིགས་འཛིན་དང་
ནང་བསམ་སྒྲོའི་དཔལ་ཡོན་ལ་གལ་ཆུང་དུ་སྒྲ་བའི་རྗེས་འབྲས་སུ་དེ་རིང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པའི་འཛམ་གླིང་ནང་བཟན་སྡེ་དང་བྲལ་བའི་འབྲུག་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ལས་ཐར་མི་ཐུབ་པ་འདི་
བྱུང་བ་རེད། གནས་སྤངས་འདིའི་འབྱུང་ཙམ་རྒྱུས་ལོན་དང་རྟོག་དཔྱད་མེད་པར་ཡུལ་གྱི་བཟན་
སྡེ་ཆེད་སྒྲོར་དུང་ཐུར་མང་པོའི་འགྲོ་གྲོན་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་ནི་གནད་དོན་ཡོངས་རྒྱུགས་
ཀྱི་ཐག་གཅོད་སྒྲོ་བས་ཤུགས་ཁོ་ནས་འདུམ་སྒྲིག་ཐུབ་སྐྱེམ་པའི་ལོག་རྟོག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།
དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་བཟན་སྡེ་ནི་དམག་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེན་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན་པར་དེ་ནི་ནང་
བསམ་སྒྲོའི་བཟང་སྤྱོད་ལས་ཡོང་བ་ཞིག་ཡིན། བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་དམག་འབྲུག་གིས་
གཙོས་པའི་རྣམས་དག་ནང་བསམ་སྒྲོའི་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་འཁུལ་ཐོངས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པ་གསུག་ཡིན་པས། གལ་ཏེ་ནང་བསམ་སྒྲོའི་ཡར་རྒྱས་ལ་སྤྱང་ཆུང་གིས་ཆོན་རིག་དངོས་གཙོ་
རིང་ལུགས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་ཆེ་གོ་ལ་བྱེད་པོ་འདི་བཟན་སྡེ་དང་ཡུན་གནས་ཐུབ་ཐབས་མེད།
དེའི་ཕྱིར་ནང་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ལ་གཅིགས་འཛིན་བྱ་དགོས་པ་ནི་འཛིན་ཉེན་སྤྱི་
ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་བྱ་རེ་རེར་འབྲི་བའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན། ནང་བསམ་སྒྲོ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་

པའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་བསམ་སྒྲོལ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འབྲུང་རྩར་སོང་ནས་ཡང་རྒྱན་འཛིན་ཐུབ་པ་དགོས་པ་འདི་ཉིད་རྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་མིའི་བསམ་སྒྲོལ་དང་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁ་སྤྱོད་ལ་ཀྱན་སྤྱོད་རིག་པས་སྤངས་འཛིན་ཐུབ་ཆེ་འདོད་རྩམ་ལས་བྱུང་བའི་དམག་དང་འབྲུག་ཚོད་ཀྱི་རིགས་ཞི་འཇམ་དུ་འགྱུར་ངེས་ལ། སྤྱོད་པས་ཆེན་ཀྱལ་ཁབ་ཆོས་ལོ་ལྟར་འགྲོ་གྲན་ཆེ་གོས་གཏོང་ཡུལ་གྱི་ཞི་བདེ་དང་བརྟན་སྤོང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་ཐུབ། དཔེར་ན་དེ་སྤོན་དམག་ཤུགས་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཀྱན་སྤྱོད་རིག་པའི་སྒྲོབ་གསལའི་དོན་སྤྱིར་ལྟར་པའི་ནང་ཆོས་ཀྱིས་ཞི་བདེར་དགའ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། རྟོར་ཡུལ་སོགས་ལ་དར་ཁབ་ཀྱིས་འགྲོ་མིའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འཛིན་ཆེན་ཞི་སྤྱོད་དུ་གྱུར་ཏེ་འཆོལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལས་གཏན་འགོག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟའི་གནོད་འཆོལ་འགོག་སྤོམ་གྱི་རྣམས་ཤུགས་དང་འགྲོ་མིའི་འཆོལ་གནས་ལ་ཁ་ལོད་ལག་ལོད་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཟུག་ཏུ་ཆེད། །

གཉིས་པ། བྱེད་བྱས་ཏུ་ཆོལ་གསུམ་བོད་རིགས་གཅིག་འགྱུར་དང་སྤྱོད་པས་ཆེན་ཐུགས་འཕེར་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་སྐྱོར་སྤང་བ།

ཀ། བོད་མིའི་འཐབ་རྩེད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་དོ་སྤྲང་དང་རོགས་སྐྱོར་ཡོང་ཐུབ།

འཇམ་སྤང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མའི་ཁྲོད་ཆབ་སྲིད་དམག་དོན་དཔལ་འབྱོར་སོགས་སྤྱོད་པས་གང་ཐད་ནས་འབྲུར་དུ་ཐོན་བཞིན་པའི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུའི་མདུན་ནས་བོད་དོན་ཚོད་རྒྱུ་ནི་བདེན་པ་དང་སྤྱིར་སྤྱོད་པས་གཅིག་ཤུས་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་གསལ་གཟིགས་ཀྱིས་འདས་པའི་མི་ལོ་ལྟ་བུའི་ནང་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་དོན་དེའི་བསྐྱགས་ཀྱིས་མཚན་པའི་ལས་འགུལ་ཅི་རིགས་བརྩམས་པ་དག་ཀྱང་བོད་དོན་སེལ་ཐབས་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་མི་མང་དང་སྤྱིད་གཞུང་ཁག་གི་རྒྱལ་སྐྱོར་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་སོང་བས་རེད། རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་གཞི་རྩར་གྱུར་པའི་འཆོལ་གནས་བདག་དབང་ཚོད་སྤང་ནི་དེད་གི་དུས་འདིར་བརྟེན་བརྟེན་རིག་རིག་ཏུ་མཐོང་རྒྱ་ལོད་བཞིག་ཡིན་པས། ཡོད་ཆད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིད་གཞུང་ཁག་དང་མི་མང་གི་རྒྱལ་སྐྱོར་ཐོབ་དཀའ་བཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཅི་ཞིག་གི་རྒྱུན་པས་ང་ཚོའི་ཐབས་རྩེད་ལ་རྒྱལ་སྐྱོར་དང་ང་ཚོ་འཇམ་སྤང་མི་མང་གི་གཅེས་སྤྱག་ཏུ་གྱུར་ཚུལ་ལ་མཛོལ་བསམ་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན་གཞན་གང་ཡང་མིན་པར་དེ་ནི་མགོང་།

ས་མཆོག་གི་མཛད་འཕྲིན་ཉག་ཅིག་ལས་བྱུང་བཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་ཏེ་བ་
རྟེན་འབྱུང་དང་སྦྱོད་པ་འཆོ་བ་མེད་པའི་སློག་སྤྲོད་ཀྱི་ལུས་ལྟུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་
ཀྱི་རྒྱན་ཡིན། དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་རྒྱུ་དང་པར་གཅིགས་འཛིན་བྱས་པའི་ཉེར་འབྲས་སུ་མི་དང་
རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དབར་དང་མི་དང་མིའི་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་དོ་ཤིག་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་པའི་
དབང་ལས་འཛམ་གླིང་གི་ལ་པོའི་བྱོན་ལ་དཀའ་ངལ་བསྐྱེད་མར་འཕྲད་བཞིན་ཡོད། འདི་ལྟའི་
དཀའ་ཉེན་བཀའ་འགོག་གི་རྣམས་པ་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུད་ལྷན་དུ་ཉར་ཆགས་ལྟུན་འཛིན་
གནད་སྤྲོད་བྱས་པའི་སློབ་ལུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་དང་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱེད་སྤྲོད་བྱས་
པའི་མི་རིགས་འདིས་འཛམ་གླིང་གླིང་བདེ་ཐབས་ལ་ཕན་རྣམས་ངེས་ཅན་འདོན་སྤེལ་པར་མཐོང་
སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་མིར་དོ་སྣང་དང་བོད་མིའི་འཐབ་ཚད་ལ་བྱུང་སྦྱར་ཡོང་བཞིན་ཡོད། དེ་
ཡང་ཁོ་ལམ་པའི་ལ་སློབ་བྱ་ཆེན་མོའི་དགེ་ཆན་རབ་འབྲས་པ་རི་ལོ་སོས་མན་གྱིས་བོད་ཀྱི་མིས་
ད་ཏེ་འཛམ་གླིང་ལ་ཆེས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ལེགས་སྦྱོས་ནི་ཁོང་ཆོས་འགན་དུ་མེད་པའི་ནང་
གི་སན་སའི་རིག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ནང་ལ་ལས་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་
ལ་བརྟེན་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ལུ་བཞི་གདན་ནས་མི་འཆོམ་པ་གསལ་
ཐག་ཆོད་ཁར་ཏེ་ཁྱེད་མགོ་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས། རིག་གནས་ཀྱི་དེང་རབས་
ཅན་མངོན་གྱི་དགོས་ཆོད་སློབ་ལྟུན་རིག་གནས་ནད་དེ་གཡུག་དགོས་ཚུལ་བཟོད་ཀྱི་ཡོད། འདི་
ནི་མིག་ལ་གཅིག་གིས་གནམ་འོག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་སྟངས་གིག་ལས་དངོས་
ཡོད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་མིན། གལ་ཏེ་འཛམ་གླིང་གླིང་བདེ་ཅུར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་འདི་ཏེ་
བུ་ཞིག་བོད་མི་རིགས་ལ་མེད་ཆོད་གཞོད་ང་ཆོ་ཆབ་སྤྲིད་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་
བཅན་རྒྱལ་རང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དབར་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་མགོ་བོ་འདེགས་མི་བྱུང་པའི་ཆོད་དུ་སྒྲིབས་
ཡོད། ཐུན་མེན་རིག་གཞུང་འདི་ཉིད་ཡོད་པས་བཅན་བྱོལ་བ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་དང་
མི་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བའི་གདང་འཛོག་ཐོབ་བཞིན་ཡོད་ལ། འཕྲོང་བུ་ཆོད་རིང་དོ་རྩེས་
ཀྱང་། ཤར་རུབ་ཡུལ་གྱི་ཁག་དང་མི་རིགས་ཁག་གིས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་དེའི་རིག་གཞུང་
ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རྩ་བའི་ང་ཆོའི་རིག་གཞུང་ནི་འཛམ་གླིང་གླིང་བདེ་འཇགས་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་མི་རིགས་ལ་འདང་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གདང་འཛོག་བྱེད་བཞིན་

པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་འཇམ་གླིང་གྱི་འགྲོ་ཀླན་གྱི་བདེ་ཐབས་
དང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཕུལ་ཕྱགས་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཁེ་ཕན་སྒྲིབ་སྐྱོལ་རྒྱུ་ནི་གཞན་གསུམ་འདི་
ཉིད་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་པར་དགོས་མཆན་ཆེད། །

༡༥། བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་དང་འཆམ་མཐུན་དང་གནས་ཐུབ་པ།

འགྲོ་མིའི་འཆོ་གནས་ཁྲིད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གལ་ཆེད་རང་བཞིན་ནི་འཛིན་ཉིན་ཀླན་ཁྱབ་
འགན་ཁུར་འདྲ་ཤེས་ཅན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་མོང་ལྷ་ཚུལ་གཅིག་མཚུངས་ཡོང་དང་
ཡོང་བཞིན་པ་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ས་མིའི་འཆོ་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་མཐའ་དག་ལ་
ཕན་ནུས་ངེས་ཅན་འདོན་ཐུབ་པས་ཡིན་པ་སྟོན་མེད་རེད། སྤྱིར་མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་མིན་
གྱི་འགག་ཅན་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་མིན་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཆོས་ལུགས་དང་དེ་
ཙམ་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་མོད། འོན་ཀྱང་ཡོ་རོ་སྟོང་ཕྱག་ནང་བོད་མི་རིགས་གཅིག་
གྱུར་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་འཛིན་སྐྱོང་ས་མ་ཡལ་བར་སྟོད་ཐུབ་པ་འདི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཟན་དང་ཁ་བྲལ་
ཐབས་མེད། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐྱ་རིག་མཁས་དབང་ཆོས་བོད་སྐད་ལ་ཡུལ་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
ནས་ཡུར་ཕྱོགས་བསྟོམས་བྱས་དོན་ལྟར་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་སྐད་གཅིག་ལ་ཡུལ་
སྐད་མི་མཐུན་པ་དང་ཡིག་སྐད་ལ་གཅིགས་འཛིན་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་སྐད་གང་འདོད་དུ་བཀོལ་
སྟོད་བྱེད་པའི་ངན་གོམས་འདི་ས་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་ནས་འཛོར་བཟག་འགྱུར་ཉིན་ཡོད་པས་
དགོས་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་ཀྱང་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་མི་འདྲ་བའི་རྒྱུ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སྐད་སྤྱི་ཡང་
དུམ་བུར་ཆད་དེ་ནམ་ཞིག་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་དང་ཡིག་ཤན་རྒྱུན་བདེ་མི་འཕྲོད་པ་ཞིག་འོང་ངེས་
ལ། སྐད་ཡིག་སོ་སོར་གྱེས་པས་བསམ་འཁྱེར་དང་སྟོད་ལམ་སོགས་ཀྱང་ཐ་དད་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་
བོད་ཀྱི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅན་པ་ཉིད་ནས་སེལ་བུར་འཛོར་བའི་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བ་ལགས། ཞེས་
གསུངས་ལ། བོད་སྤྱི་ནང་གི་མཁས་པ་ཆོས་སྤྱི་སྐད་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་དང་སྐྱོང་སྟོང་ལུགས་ཆེན་
བྱུང་བ་ཡང་ནང་དོན་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས། དེ་ལྟར་མི་རིགས་གཅིག་གྱུར་ནས་སེལ་བུར་འཛོར་
བའི་རྒྱུ་ཅན་གཏུགས་ཀྱང་གཅིག་གྱུར་གྱི་འདྲ་ཤེས་མ་ཉམས་པར་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་པ་མ་ཟད།
འཆམ་མཐུན་དང་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་དང་འཆོ་གནས་ཐུབ་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལས་
བྱུང་བའི་དད་པ་དག་སྤང་སོགས་དང་བཟང་སྟོད་ཀྱི་རིན་ཐང་འདི་དག་ལས་བྱུང་བ་གསལ་བོ་རེད།

དཔེར་ན། ཡཀོང་ས་མཚོག་གིས་བྱེ་ལོ་ ༡༠༠༥ ལོའི་དུས་དབང་སྐབས་སྟག་ཐུགས་གཟིག་
ཐུགས་ཀྱི་ཁྱོན་གོས་དེ་ཡང་དག་མིན་པའི་སྒྲུང་དོར་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ནས་གཞིས་
བཟུགས་བོད་མིས་ཐུགས་པ་མེར་བསྟེགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་ཆོལ་གསུམ་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བྱུང་བ་མ་
ཟད། བྱེ་ལོ་ ༡༠༠༩ ལོའི་གསུམ་གཅིག་བཞི་ནས་བོད་ས་ཡོངས་སུ་མེ་སྟག་མཆོད་པ་བཞིན་
ཡར་ལངས་ཞི་ཤོལ་སྐབས་དམར་གཞུང་གིས་རང་རིགས་བསད་མས་གཏོར་བཅོམ་ཆད་ལས་འདས་
པའི་མནར་གཅོད་དང་གཉའ་གནོན་བྱས་རུང་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་རྒྱ་ལས་མི་བཞུགས་པའི་སློ་སློབས་
དེས་ཡཀོང་ས་མཚོག་ལ་དད་གུས་དང་མི་གཅིག་སེམས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཆེག་སྦྱིལ་ཇི་ཅམ་ཡོད་མིན་
ཀྱི་བདེན་དཔང་བྱས་པ་རེད། འདི་ལྟ་བུའི་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་གྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་མོ་དག་ཡཀོང་
ས་མཚོག་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དད་གུས་ཀྱི་དབང་ལས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་མཐར་གཏུགས་
ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་བས་ཡིན། དེ་ཡང་ཡཀོང་ས་མཚོག་གིས་
ཆབ་སྲིད་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་དུམ་བུར་གྱུར་ཏེ་དམག་འབྲུག་རྒྱག་གིན་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་རིགས་ཡོངས་ཇོགས་ཆེ་གསྦྱིལ་ཐོག་གནས་བྱུང་ཡོད་པས་སྦྱི་ཡོངས་ནས་ང་ཚོ་
བོད་རིགས་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་བྱེན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱུང་
ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་དང་འཆམ་མཐུན་ཡོང་ཐབས་ལ་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འདྲིལ་བྱེད་པའི་མཚན་ཆེད།

གཤེད་ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསོན་གནས་བྱུང་པ།

མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ནི་མི་རིགས་དེའི་ངོ་བོ་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་
འབྱར་དུ་ཐོན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ། མི་རིགས་དེ་རྗེས་ལུས་དང་སྟོན་སྟོན་ཡིན་མིན་
ཀྱི་ཆད་གཞི་ཡང་སྐད་དང་རིག་གཞུང་གི་སྟེང་ནས་གཞུགས་དགོས་པ་ཡིན། རང་ཅག་ལ་མཚོན་
ན་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་སྲིད་དབང་སྟེར་སྟོང་རིང་ལུགས་པའི་ཆབ་སྲིད་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་དང་
རིག་གཞུང་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱག་བར་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉམས་སྲུང་དུ་འགྲོ་
བཞིན་པའི་དུས་སྐབས་འདིར་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསོན་གནས་བྱུང་ཐབས་ལ་རྣམས་ཤུགས་གཙོར་
འདོན་བྱ་རྒྱུ་ནི་བོད་ཀྱི་བདག་དབང་ཚོད་ལེན་བྱེད་པའི་ཐོག་མའི་གཞི་ཅར་བྱག་ཡོད། དེས་ན་
བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་གོང་ཁྲུས་ཏུར་སྐད་དང་རིག་གཞུང་ལས་མ་འདས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ནང་བསམ་

སྒྲིལ་ཡིན་ཏེ་ཐོག་ནས་བྱར་དུ་དབྱེ་རྒྱ་དང་མཚོན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྒྲིལ་རྒྱ་རིག་གནས་
འདི་ཉིད་ཡིན། དེ་ཡང་མགོང་ས་མཚོག་གིས་ང་ཚོ་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་བོད་པའི་མཚོན་
ཏེགས་སམ་བོད་པའི་རྣམ་པ་འབྱར་དོད་མཚོན་པའི་རྒྱ་མཚོན་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དེ་ཆགས་
ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལ་ལས་བོད་རིགས་རྗེས་ལྷན་དང་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཙ་བ་སྒྲིལ་
རྒྱ་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་ནོར་བུའི་ནོར་ཉམས་མཚོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་
སྒྲིལ་གྱིས་བདེན་ཁ་ལྟོང་སྤྱོད། འདས་པའི་ལོ་ངོ་སྟོང་ལྷག་གཉིས་ཙམ་རིང་ལ་སྒྲིལ་རྒྱ་རིག་
གནས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བོད་རིགས་གཅིག་གྱུར་དང་ནས་གནས་བྱུང་པ་མ་ཟད་སྤྱིའི་བཙན་འཇུག་ལས་
ཀྱང་སྦྱབས་སྦྱོར་སྟེ། ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་སྟོབས་ལྷགས་འགྲན་ཆེན་བུལ་བ་ཞིག་ཡིན་
རུང་བོད་འདི་ཙ་བ་ཆུག་ཏུ་གྱུར་མེད་པ་མ་ཟད་སོག་པོ་རྣམས་ཀྱང་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱབས་འོག་ཏུ་བཅུག་
ཡོད། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གིས་རྒྱུ་མེད་པ་ཞི་ཙ་གཏོར་བུ་སྤྱི་དྲུས་ལག་བརླར་བྱས་
རུང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་བཞག་པར་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་བཙུ་མཐོང་སྟེབས་གཞི་ཡང་
སྒྲིལ་རྒྱ་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ལྷགས་ཉག་ཅིག་ཡིན། དེས་ན་སྒྲིལ་རྒྱ་རིག་གནས་
འདི་ཉིད་རི་སྤྱོད་ལུན་གནས་བྱུང་པ་དེ་སྤྱི་དབྱེ་མི་རིགས་འདི་ཡང་ཞི་བདེའི་དང་འཚོ་གནས་
བྱུང་རྒྱུར་སྤོང་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚོན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ། །

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱ་རིག་གནས་རྒྱ་མཚོན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྟོར་སྟེང་བ།

༡༥ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་དང་གོང་འཕེལ་ལ་གཅིགས་འཛིན་བྱ་དགོས་པ།

སྐད་ཡིག་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་བར་མཛོད་ཀྱང་ཡིན་པར་མཛོད་ཀྱི་ལྗེ་མིག་ཀྱང་ཡིན། མི་
རིགས་རང་གི་སྐད་ཡིག་མི་རིགས་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་བར་མཛོད་དང་ལྗེ་མིག་ཡིན་ཞེས་མཁས་
དབང་དོར་ཞེས་སྐད་ཡིག་གི་གལ་ཆེད་རང་བཞིན་བསྟན་ཡོད་པ། ལྷག་ཏུ་རིག་གནས་གང་ཞིག་
འཛིན་སྟོང་སྟེལ་གསུམ་གྱིས་རྒྱ་མཚོན་གནད་སྤྱོད་རྒྱ་ཡང་སྐད་ཡིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡོང་
ཐབས་མེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཡོད། བོད་ལ་མཚོན་ན་
ཡིག་སྐད་ཐོག་བྱིས་པའི་སྟེགས་བམ་ཞིག་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་ལ་ཁྱེར་ཀྱང་བོད་ཡིག་གེས་པའི་མིས་
སྟོག་འདོན་མི་བྱུང་པའི་དཀའ་ངལ་མེད་རུང་ལྷག་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་གོ་བརྟ་
མི་འཕྲོད་པའི་གནས་སྟངས་ལས་ད་རུང་གྲོལ་བྱུང་མེད། ལྷག་པར་དེ་དུས་ཡིག་སྐད་ལ་སྦྱང་

རྒྱུད་བྱས་ཏེ་རང་རང་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་འབྲི་བྱེད་ལུགས་འདི་ས་ཡིག་སྐད་
ལ་བརྟེན་པའི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སློག་དབུགས་འགག་ཅིང་བེད་མེད་དུ་འགྱུར་གཞིའི་
རྒྱུན་ཅ་ཆགས་ཡོད། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་
དང་སྐད་ཡིག་འདི་ཉིད་བརྒྱུད་ནས་ཤེས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱིའི་དགོས་མཁོ་དང་དེའི་རིན་ཐང་མ་རྟོགས་པས་རེད། དེས་ན་ཡུལ་སྐད་
ཀྱི་བཅན་འདྲུལ་འདི་ཉིད་བཞྌག་བྱེད་ནི་ཁ་བརྟུང་ཅམ་གྱིས་མིན་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱིའི་དོན་
སྤྱིང་ཤེས་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་དང་ལྷག་པར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཉིན་རེའི་འཆོ་
བའི་ནང་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཅིག་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་ལ་གོ་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་དང་ངེས་ཤེས་མཐིམ་
རྟོངས་གིག་བྱུང་ཆེ་ཡུལ་སྐད་ཀྱི་བཅན་འདྲུལ་ལས་རིམ་གྱིས་གྲོལ་བྱལ་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་
རིག་གནས་ཀྱི་འོད་སྤྲང་ཡང་གོ་ལ་རྩེལ་པོར་བྱལ་བྱལ་ངེས་རེད། དེ་མིན་རྒྱ་ངན་ལམ་གོར་དང་
མ་དག་རྒྱུན་འབྲམས་ཀྱི་གནས་སུ་དེ་མུར་སོང་ན་ནམ་ཞིག་སྤྱོན་གྱི་བཀའ་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་རིག་གནས་དག་ཤེས་རྟོགས་དཀའ་བ་མ་ཟད། ཡུལ་སྐད་རང་རང་དང་མཐུན་པའི་བད་སྤྱོད་
རེ་གསར་ཅོམ་དགོས་དུས་མི་རིགས་འདི་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་འཐོར་འགྲོ་རྒྱུ་ལས་མེད། དེ་
ཡང་འགོང་ས་མཆོག་གིས་ང་རང་ཆོས་པལ་སྐད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ཐལ་བྲགས་ན། གང་མཚམས་
ནས་བཀའ་བསྟན་གྱི་གཞུང་གི་དོན་མི་ཤེས་པ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉིན་ཁ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེས་
ན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་དང་རྒྱུན་འཛིན་གནད་སྤྱིན་བྱ་རྒྱུ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མ་ལག་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ། སྐད་ཡིག་དང་རིག་
གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་རིམ་བྱོན་གྱི་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་མི་རིགས་འདི་ཡང་འཆོ་གནས་བྱལ་པ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱིས་ཐག་བཅད་ཟིན་པ་ཞིག་གོ། །

ཁ། དགེ་འདུན་པའི་སློག་ལམ་དང་ཀུན་སྤྱོད་མཐོར་འདེགས་གཏང་དགོས་པ།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གནས་བྱལ་མིན་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བྱག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དུས་
རབས་བརྒྱུད་པའི་ནང་བཅན་པོ་ཁྱི་སྤོང་སྡེ་བཅན་གྱིས་སང་མི་མི་བདུན་མཁན་པོ་ལས་རབ་ཏུ་
བྱུང་སྡེ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཐོག་མར་བརྟུགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་གནད་དོན་འདི་ཉིད་ལ་བྱག་ཡོད།
དེ་ནས་ད་བར་ལོ་ངོ་སྤྱི་དུག་ནང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་

ཐུབ་པ་ཡང་དགེ་འདུན་སྡེ་ལྷན་པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བྱུང་བ་གསལ་བོ་རེད། འོན་ཀྱང་དུས་
 རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིར་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་དར་བྱུང་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་བསྐྱེད་མའི་བཟང་
 སྤྱོད་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཉམས་དམས་སུ་གྱུར་ཏེ་ཆོས་པའི་ནང་དུ་འང་དགེ་འདུན་སྡེའི་མཚན་མཐོང་
 ལ་གཞི་དགའི་ཅི་རིགས་ལྷག་བཞིན་པ་ལས་དད་ལྡན་མང་ཆོག་གས་དང་དགེ་འདུན་པའི་འབྲེལ་བ་
 རྩེ་ཞན་དུ་གྱུར་ཏེ་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་སྡེ་ལ་བྱ་རྒྱུར་འགོག་རྒྱུ་ཐེབས་བཞིན་ཡོད།
 དེ་ལྟར་བས་ན་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འདྲིན་བྱེད་པར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ནི་མེད་དུ་མི་
 རུང་བཞིག་ཡིན་ལ་རིག་གནས་འདི་ཉིད་དང་མི་མང་བར་གྱི་འབྲེལ་བར་ཡང་དགེ་འདུན་པ་ནི་ཟམ་
 པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། མའོ་ཅེ་རྩུང་གིས་ཆོས་ནི་དུག་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ཁོ་པའི་རྗེས་འབྲངས་
 པ་ཆོས་ནང་ཆོས་ལུལ་མེད་འགྲོ་བའི་རྒྱུན་ཅ་སྤྱུལ་དང་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ལ་བྱག་པར་ཤེས་ཏོགས་
 གྱིས་བོད་ནང་ཆོས་ལུགས་སྤྱིད་རྩུས་སྡེ་ལ་ཏེ་སྤྱུལ་ཁག་རིམ་གྱིས་མེད་པར་བཟོ་བ་དང་དཔེར་
 ན་སྤྱུལ་སྤྱུ་བསྟན་འདྲིན་བདེ་ལེགས་རིན་པོ་ཆེ་དང་མཁན་ཆེན་འདེགས་མེད་ལྷན་ཆོག་སོགས་
 རེད། དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བཅན་གྱིས་ཚུལ་བྲིམས་དང་འགལ་བཅུག་པ་དང་བསམ་བློ་བསྐྱར་
 བཞིན་གྱི་སློབ་གསོ་སྡེ་ལ་ཏེ་ལྟ་མེད་སྤྱོད་པའི་ལྟ་བ་བཅན་སྤྱུལ་གྱིས་ངན་རུལ་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད།
 དེ་ཡང་ཁྱེད་ལེ་ཁྱེད་ལེས་དེང་སང་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་ཆོས་ལུགས་སྤྱིད་རྩུས་ནི་གྲ་བཅུན་ཡོངས་
 རྒྱལ་མང་རུལ་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིད་རྩུས་ཤིག་ཡིན་སྤྱོད་པའི་དེ་དངོས་གནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློག་
 ཅ་སྤྱོད་མེད་ལྟག་པའི་ཉེན་ཁ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དགེ་འདུན་པའི་འདུལ་བྲིམས་ལེགས་
 སྤྱང་དང་ཞི་དུལ་གྱི་ཀྱན་སྤྱོད་གཙང་མའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་རྒྱུ་ནི་དམངས་ཡོངས་དང་ནང་
 ཆོས་དབར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་གལ་ཆེན་དུ་སོང་། གལ་ཏེ་དགེ་འདུན་པའི་འདུལ་བྲིམས་འཆལ་
 སྤྱོད་དུ་གྱུར་ཏེ་དམངས་ཀྱི་དད་དམ་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཆེ་ནང་ཆོས་དང་དད་ལྡན་མང་ཆོག་གས་བར་
 ཐ་དད་དུ་གྱུར་ཏེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་དགོན་པའི་རིག་གནས་ཅམ་དུ་ལུས་ངེས་
 རེད། དེས་ན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འདྲིན་དང་བྱུང་སྡེ་ལ་ཁྱོད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ནི་གཙོ་བོ་
 ཞིག་ཡིན་པས་དགེ་འདུན་སྡེའི་ཀྱན་སྤྱོད་སྤྱིག་ལམ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་སྤྱོད་གས་དང་། དགེ་འདུན་
 པའི་གྲངས་འཛོར་ལས་སྤྱུས་ཀ་གཙོར་འདྲིན་གྱིས་སྤྱོད་མིན་སེར་མིན་གྱི་བར་གནས་རིང་ལུགས་
 པ་དག་དགོན་ཁག་ནས་སྤྱིར་འབྱུང་གྱིས་དགེ་འདུན་སྡེའི་མཚན་མཐོང་སྤྱར་གསོ་བྱུང་བ་བྱས་ཏེ་

མང་ཆོགས་ཀྱི་དད་པ་མ་བརྒྱལ་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་དགེ་འདུན་པ་ཁོ་ནས་
རྒྱུན་འཛིན་ཙམ་མིན་པར་སྐྱ་སེར་མཆོག་དམན་ཀྱན་གྱིས་རྒྱུན་འཛིན་གནད་སློན་དང་སྤྲོ་བརྟན་
ཕྱགས་འཕེལ་ཡོང་བའི་ལམ་ཁ་ཉག་ཅིག་གོ། །

གཤེས་རབ་དབང་གི་ཁོར་ཡུག་ཆད་ལྡན་ཞིག་བསྐྱུན་དགོས་པ།

མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་ཆོའི་ཐོན་རྫས་སུ་གྱུར་པའི་རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་གསོན་
གནས་རང་བཞིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་རང་བཞིན་ཅན་དུ་འགྱུར་བྱུང་མིན་ནི་རིག་གནས་དེ་ཉིད་ཁྲག་
རྒྱུན་བཞིན་འཁོར་བྱུག་བྱ་སའི་རང་དབང་གི་ཁོར་ཡུག་ཆད་ལྡན་ཞིག་བསྐྱུན་ཐུབ་མིན་དེར་ཐུག་
ཡོད་ལ། དེ་ལྟའི་རང་དབང་གི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱུན་པར་མི་རིགས་ལ་རང་དབང་དགོས་པ་ཡང་
སློས་མེད་རེད། རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་མི་རིགས་ཀྱི་རང་དབང་དང་བསྐྱོངས་ནས་འཕེལ་
རྒྱས་འགྲོ་བ་ལས་མི་རིགས་ལ་རང་དབང་མེད་པར་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་ཐབས་མེད། དེས་
ན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་ན་མི་རིགས་དེར་རང་དབང་དགོས་པ་ནི་
ལྟོས་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཤིས་ལྷགས་ཤིག་རེད་ལ་ཐུང་ལེ་ཁུང་ནས་ཀྱང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་
གཞུང་ལ་སྤང་སྟོབ་ལེགས་ཤོས་ནི་མི་རིགས་རང་གི་རང་བཅོན་རྒྱལ་ཁབ་འཇུགས་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་
སློས་མེད་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། ལམ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་
པ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ལ་རང་ས་རང་སྤྱོད་གི་བདག་དབང་དགོས་པ་སློས་མེད་ལ་སོང་། རྒྱུག་
གཞུང་གི་ཅ་བྲིམས་ནང་གསལ་བཞིན་རང་སྤྱོད་རང་སྤྱོད་གི་ཐོབ་ཐང་ཅོད་ལེན་བྱེད་པ་འདི་ཡང་
རིག་གཞུང་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་དོན་གནད་འདིར་ཐུག་ཡོད། ཅི་སྟེ་རང་ཅག་ལ་སྤྱོད་འགྲོའི་བདེ་ཐབས་
ལ་སྤྲོད་པའི་རིག་གནས་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དབུལ་ཆེ་ང་ཆོའི་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་ས་
དོ་སྤང་ཇི་ཙམ་བྱེད་མིན་དང་གྲ་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གཏོང་འདི་ལྟར་བྱ་མིན་ཡང་དོགས་གནས་
ཤིག་སྟེ་ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ཀྱང་གལ་ཏེ་བོད་རང་དབང་གི་འཐབ་ཅོད་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ཆབ་སྲིད་
རྒྱུང་པ་ཡིན་ན་ང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་དགེ་སློང་ཞིག་གི་གཅིག་བྱས་ན་འདིའི་ནང་
སྟོད་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རང་དབང་གོར་བ་དང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
འདི་ཉིད་ཉམས་སྐྱོད་ནས་སྤོང་པའི་མཐའ་ལ་གཏུགས་སྒྲུབ་འདིས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསོན་
གནས་དང་བོད་ཀྱི་རང་དབང་བར་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཡོད་པ་ལས།

ད་གཟོད་བོད་ཀྱི་འཆོ་གནས་བདག་དབང་ཚོད་ལེན་ལ་ཕྱིར་ཞོལ་སྤྱོད་སྟོབས་དང་ཉེན་འཁོར་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ངར་འདི་ཡོད་པར་གྱུར་པ་རེད་ལ་ང་ཚོའི་འཐབ་ཚོད་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྷན་པ་ཡང་གྱུར་པ་རེད། དེ་ཡང་ལྷོ་ཤར་ས་མཆོག་གིས་མ་འོངས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྟན་པ་གནས་ཐབས་སུ་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་དབང་འདི་ཏ་ཅང་ཅ་ཆེར་ཆགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བོད་ཀྱི་རང་དབང་རྒྱལ་པའི་ཞབས་འདེགས་འདི་སངས་རྒྱས་བརྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཡོད། དེས་ན་སྤྱོད་སྟོབས་དང་སྟོབས་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་གསལ་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་ནི་བོད་རིགས་ཙམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ང་ཚོར་འབྲི་བའི་ལས་འགན་དང་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ། །

ང་། ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་དང་རྒྱན་འབྲེངས་བྱ་དགོས་པ།

དུས་རབས་བཙོ་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་དགའི་ནང་ཆོན་རིག་དར་བྱུང་བ་དང་བརྟན་ལུང་རིགས་ཟུང་གི་རྒྱབ་བརྟན་དབུལ་བའི་ཆོས་ལུགས་འགའ་ཞིག་མང་མཐིལ་ནས་ཉིལ་འགོ་བརྩམས་པ་དང་དཔེར་ན་རོ་མའི་ཆོས་ལུགས་སོགས་རེད། དེ་ནས་ཁད་ཀྱིས་གར་གླིང་ཡུལ་གྱུར་དར་བྱུང་གིས་རིག་པ་ཡང་དག་དང་རྒྱ་མཚན་སྲངས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མོངས་དད་དང་མེད་བསམ་སྒྲེའི་དབར་རྒྱང་བྱེད་རིང་དུ་གྱུར་ཚུལ་འདིས་རང་རེའི་ཡུལ་དུ་འང་སྒྲི་རྒྱུ་བ་འགས་རིག་གསར་ཤེས་བྱ་ནང་འདྲན་དང་དར་བྱུང་འགྲོ་རྒྱུར་དོགས་གཞོན་དང་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་གོ་རྟོགས་གཏིང་ཟབ་དང་རེས་ཤེས་མཐིལ་འདྲོངས་ཤིག་མ་བྱུང་བས་ལན་ཏེ་གཞན་ནི་སྟོན་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བསྐྱེད་བཅད་བཟུང་བའི་གསེར་བཞིན་བརྟག་དབུད་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད་ལ་དོན་དངོས་ཆ་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་ལུང་རིགས་ཟུང་གི་རྒྱབ་རྟེན་བཅན་པས་གཅིག་དར་གཅིག་འཛོམས་ལྟ་བུ་མིན་པར་རིག་གསར་ཤེས་བྱ་དང་མཉམ་དུ་མཐུན་སྦྲེད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། **enisiten** ཀྱིས་མ་འོངས་པར་ཆོན་རིག་དང་ཆོས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཞིག་ཆགས་ཆེ་ནང་ཆོས་ཀྱིས་ཆོན་རིག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་ལ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱུང་མཐོང་ཅན་འགའ་རེས་རིག་གནས་གསར་རྟོག་དབར་གྱི་བྱན་མོང་གནས་ལུགས་འཆོལ་ཞིབ་བྱེད་པ་གཅིག་མཚུངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྟོབས་དེས་རིག་གནས་གསར་རྟོག་དབར་བསྐྱོང་དང་གཤིབ་བསྐྱར་གྱིས་བསམ་རྒྱུ་བསྐྱེད་

སྤྱིར་སྟེ་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་བོད་རང་རེའི་ནང་རིག་པའི་རྩ་བ་འདི་
དག་ཀྱི་ལ་གྱིས་ལོག་པ་ཞིག་མི་འདོད་ན་མིག་གྱུར་རིང་པོར་བྱོས། གཙོ་ཡལ་མཐོང་བའི་སེམས་
རྒྱ་གྲུ་ཡངས་པོར་བྱས་ནས་རིག་གསར་གྱི་སློབ་དང་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ཨེ་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལ་འབད་
དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། གྲུ་ཡངས་དཀྱེལ་ཆེའི་ལྷ་རྩལ་འདིས་ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་ཆེས་ཐོག་
མའི་ཆན་རིག་ལ་བྱགས་སྤང་གནང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་སེམས་བྱགས་འཕེལ་གཞིའི་གྲོགས་སུ་
གྱུར་ཡོད་ལ། ཁྲིད་གིས་འཛིན་གཉེན་ཀུན་ཁྲུབ་འགན་ཁུར་འདུ་ཤེས་དེས་ཆན་རིག་ལ་བཟང་སྟོན་
དང་མཐུན་པའི་ཀུན་སྤྱིར་ཞིག་གམ་སྟེ་རྗེའི་སྒྲོམ་ཆེད་དུ་ལམ་སྟོན་མ་བྱས་ཆོ། ཆན་རིག་གི་
མཐའ་མའི་བྱུང་འབྱས་ནི་གཞོན་ཆབས་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་དུས་གསུམ་གསལ་གཟིགས་ཀྱིས་
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ནས་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་ལ་གོང་ས་མཆོག་གི་དབུས་ནང་པའི་མཁས་
པ་དང་ཆན་རིག་མཁས་པའི་དབར་བརྒྱུ་སྤྱོད་གཏིང་ཟབ་དང་དབྱེད་བསྐྱར་ཐངས་མང་བྱས་འབྱས་
སུ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་སྟོ་བསྟེན་གསར་པ་དང་ཆོས་ཆན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་འགྲོ་མའི་དགོས་མཁོ་
དང་བདེ་ཐབས་ལ་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་བྱུང་བའི་ཡིད་ཆེས་དང་སྟོབས་པ་
ཆེད་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད་ལ། རྒྱུ་ཕྱོགས་ཡུལ་གྱར་ནང་པའི་ཆོས་ཆོགས་བརྒྱ་ཕྱག་བཞུགས་པ་གསར་
འཛུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱམས་སྟེང་རྗེ་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཀུན་སྤྱིར་རིག་པའི་
མ་ལག་འདི་དག་ལ་ཉམས་ལེན་གནང་མཁན་རྗེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་། གྲུ་ཡངས་དཀྱེལ་ཆེའི་ལྷ་
བས་ཆོས་ཆན་མཉམ་འབྲེལ་བྱ་བྱུང་བས་རེད། དེས་ན་ཆོས་ཆན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སྟེ་འགྲོའི་
བདེ་ཐབས་ལ་ཕན་རུས་འདོན་རྒྱུ་ནི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཡུན་
གནས་བྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་མཆོག་གྱུར་ཞིག་གོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འདིན་བྱེད་པའི་ དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ཟ) རྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་རིང་། (ས་རྒྱ་མཐོ་སྤྱོད་།)

སྤྱོད་སྤྱོད་།

༡༡། མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་ཉིད་འཆོ་སྤྱོད་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་མཛད་
ན་དེ་ནི་དེའི་རོ་བོ་འདིན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཡི་གེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་རྒྱ་བརྟན་པོར་བཅུགས་ཏེ།
ཡུལ་སྲོལ་གོ་མས་གཤེས་དང་མཐུན་པའི་བསམ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསལ་ཡར་རྒྱས་དང་སྤྱོད་ཐོན་ལ་ཕྱོགས་
ཐུབ་ཆེ། ད་གཞོན་རེ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་
བཞིན། འུ་ཅག་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་མི་རིགས་འདི་ལའང་དེ་ལྟ་བུའི་འཐུས་ཆར་གི་ལོ་རྒྱུས་རང་
བཞིན་གྱི་གར་སྤྲེགས་བསྐྱར་སྤྱོད་མོད། རྟེན་དབང་བྱུར་གསུམ་ཞིག་གི་སོ་མཚམས་ནས་རྒྱལ་
ཆེན་གྱི་མི་རིགས་འདི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱེས་ཏེ་མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་མི་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་བའི་དུས་ཆེད་
འདིའི་ནང་། ཡག་ང་ས་ཡ་མཚན་གཙོ་བྱས་པའི་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་གང་མང་གིས་ངལ་བ་བྱུང་བས་ད་
ཀྱིས་མེས་པོ་ནས་བརྒྱུད་འོང་བའི་ཡུལ་སྲོལ་གོ་མས་གཤེས་ཀྱི་སྲོག་རྩ་རྒྱུར་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་གཙོ་བཞག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་བྱེད་པའི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་གསལ་ཡར་འདེགས་
ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་རྒྱལ་ཆེན་སྤྱོད་ཆེད་འདྲ་། རྒྱུ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཤིག་བསྐྱར་འདུགས་བྱེད་
དགོས་པའི་བཅན་ཕྱོད་ཆོགས་སྤེ་ཞིག་གིས་ངོས་ཐད་ནས་བཞུས་ན། སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་
བསམ་སྤྱོད་གོ་རྟོགས་ད་དུང་མག་མོག་རང་བཞིན་གྱིས་ཉི་མ་བསྐྱལ་ཐབས་དང་འདུག་ཐབས་ལས་
རང་ས་རྒྱ་མིའི་དུང་ཞེན་ཆུང་དུར་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ས་གཞིས་པ་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་ལས་
ཀྱི་ཁའི་རིན་ཐང་ཆུང་དུ་ནས་ཆུང་དུར་ཆགས་ཀྱིན་པའི་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་སྤྱོད་གསལ་སྤོང་
ཆ་འདི་དག་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་འཆི་གསོན་ལ་ཐུག་པའི་གནད་དོན་རོ་མ་དེ་ཡིན་པས། སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར་ནའང་རྩ་བ་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་སྟེ་མི་ལྟ་སྤོང་སྤོང་དུ་སོང་ནས་རང་

ཉིད་འཛིན་ཆོད་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་མ་བཞུས་པར་ཐངས་འདིའི་གོ་སྐབས་འདི་བཟུང་ནས་སློབ་སྦྱོང་གས་
 ཆོར་བསམ་ཚུལ་ཙམ་བཞིན་འདོད་བྱུང་ངོ་། །

གཅིག་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་མི་རིགས་འདིའི་ཆོ་སློག་གི་འབྲེལ་ལམ།

བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོག་ན་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་འདིའི་རྩ་བའི་ཆོ་སློག་གི་
 མ་ལག་དུ་གྲུབ་ཡོད་པས། རིག་གནས་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་འབྲུས་ཆང་ཡོང་དཀའ་བ་ནི་མཁས་
 དབང་ཟམ་གདོང་མཆོག་གིས་“བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་གཤམ་ཡོན་ཉམས་མེད་རྒྱུན་འཛིན་བྱུང་བ་ཡིན་
 ནཱ། བོད་མི་རིགས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་ཕྱིན་ཀྱང་གནད་དོན་དུ་མི་བཅི”འའི་གསུང་དབྱངས་འདིའི་
 རྒྱབ་སྐྱོང་སུན་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་མ་ཉམས་བར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཉམས་མི་བྱུང་བའི་སློབ་ཆོག་
 རྟོ་རྩེ་བྲག་རི་བཞིན་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་རེད། རྒྱག་པར་དུ་བཅན་བྱོལ་བའི་གནས་བབ་དང་མི་རིགས་
 འདིའི་མ་འོངས་རེ་བའི་ཁ་སྒྲིག་སྤྱི་ལོ་ཐང་ནས་བཤད་ནའང་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཆེས་འོས་
 འཆོམ་གྱི་ལམ་ཁ་ཞིག་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བའི་སློབ་གསེའི་བྱ་གཞག་ཅིག་ཡིན་པས། སློབ་གསེའ་འདིའི་
 སྒྲུང་ནས་མི་རབས་གསར་བའི་གཤམ་ཡོན་ཆང་གཞི་འབྲུས་ཆང་ཅན་དུ་བཟོ་རྒྱུ་ནི་འུ་ཆོ་བཅན་བྱོལ་
 དུ་འོང་བའི་དགོས་དམིགས་དང་གཞིས་ལུས་མི་མང་གི་རེ་འདུན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་འདོད། ཡིན་
 ནའང་། བྱུང་མཆར་བཞིག་ལ་བཅན་བྱོལ་གཞུང་མང་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་བའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 སློབ་གསེའ་ལག་ལེན་གྱིས་སློང་བ་འདི་ནི་དངོས་གནས་སློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་རྒྱུན་ཞིག་རེད་
 ལཱ། གནས་བབ་འདིས་འུ་ཆོས་སྤང་བ་ལས་ཤོར་བ་མང་མོད། ཁོང་ཆོས་ད་དུང་ཁ་ནས་སློབ་
 རྒྱུན་རིག་གནས་རྩ་ཆེན་ཡིན་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱ་ཆར་བཞིན་བྱུང་། དོན་དངོས་ཀྱི་ངོ་གདོང་
 དམར་པོ་མིག་མདུན་དུ་བཤམས་ཡོད་པས་ཡར་རྒྱས་དང་བསྐྱེད་སྤང་ལ་རྩོ་སྒྲིག་མེད་པ་ནི་འདས་
 པའི་རྒྱུ་རྐྱེས་ལས་ར་སློང་བྱས་འདུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། འུ་ཆོས་འདི་ལྟར་ལག་ལེན་གྱིས་སློང་
 པའི་ལོ་རྒྱུ་རིང་མོ་འབྲིང་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་དོན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གམ་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཆོ་སློག་
 འཆོ་ལམ་དུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོད་པས་ན། ལྷུ་ར་དུ་འབྲེལ་ཡོད་མེ་ཁག་དང་གནད་ཡོད་མི་སྤྱི་སྤྱི་ཆོ་རྒྱུ་
 དམ་འཛིན་གྱིས་ལས་ལ་འབད་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་རེད་སྟེ།

ལ་ཤོང་ས་ལ་མཆོག་གིས་“ལས་དོན་སྤྱི་ཐོམ་དང་། འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་ལ་གཡུག་བཞག་
 པའམ། ཟབ་པེ་ཐོབ་པེའི་ངང་ལུས་ན། ཉིན་གཅིག་སོང་། ཉིན་གཉིས་སོང་། ཟླ་བ་དང་ལོ་

སྤང་ནས་ནམ་ཞིག་འབ་འབྲས་འདྲུས་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུར། དེ་དྲུས་ཕྱིས་དྲགས་ནས་འགྱོད་ཀྱང་
བྱ་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ད་མན་དྲུས་སྐབས་དང་བསྐྱུན་པའི་ལས་དོན་བཟང་
པོ་སྐབས་མཚམས་སོ་སོར་འཕལ་འཕལ་ལག་ལེན་མ་ཐུབ་པའི་སྤྱོན་བྱུང་ཡོད་པའི་ནག་ཐོག་ཁབ་
གཙགས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བཀའ་སློབ་འདི་གནད་དོན་འདི་འདྲའི་རིགས་སྤྱིར་དུ་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དགོས་
པའི་རེ་བ་བརྒྱ་ཆར་བཏོན་ཡོད་ནའང་། རང་གཞུང་གིས་ལྡན་མི་སྡེ་ཁག་ཅིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་
བྱ་བཀའ་སློབ་འདི་དག་ལ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་སེམས་ཆོར་ཞིག་གིས་སྤང་མེད་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་དོན་
གྲིས་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་སྐྱེ་ཅན་ནས་བཅོར་ཏེ་དབྱགས་རྩལ་གཏོང་ལེན་དཀའ་བའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་
བ་མ་ཡིན་ནམ།

སྤྱིར་མི་རིགས་གིག་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་དགོས་ན་ཐོག་མར་ཆེད་མཁས་སློབ་དཔོན་དག་གིས་
མཛུབ་སྟོན་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་སྤྱོན་སྟོན་རྒྱབ་ཁབ་ཁག་གི་བྱུང་འདས་ལོ་རྒྱུས་ལས་གསལ་ཡོད་
ལ། ལྷག་པར་དུ་བཅན་བྱོལ་གཞུང་མང་ལ་མཚོན་ནའང་ཡགོང་ས་ཡམས་གཞི་ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་
ཀྱི་སྐབས་མགོན་དུ་སེམས་བཞིན་ཡོད་པས། ཁོང་གི་བཀའ་གསུང་དང་དུ་ལེན་རྒྱུ་ནི་འཁྲུའི་སྐབས་
ཡུགས་གང་ལའང་ངོ་ཐོགས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱ་བའི་ལམ་ཁ་ཞིག་རེད་ལྟམ་མོད། ཡིན་ནའང་། ལས་
ངན་གྱི་བོང་བྱ་དེ་ལམ་བདེ་སར་མི་འགྲོ་དོག་སར་འགྲོ་བཟུང་བའི་དཔེ་ལྟར། རྒྱ་ཡིག་དང་རིག་
གཞུང་གི་སྐབས་བཅོལ་བའི་ཆོགས་སྡེ་ཞིག་གི་ངོས་ཐད་ནས་བརྗེས་ཆོ། འཁྲུའི་ལས་ངན་གྱི་བོང་
བྱ་ལྟར་ལམ་ཁ་གཟུར་ས་དང་དོག་ས་རུ་སྤྱོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདི་རེད། འཁྲུའི་གཞི་རིམ་འོག་མའི་
ཕྱིས་པའི་སེམས་ཁམས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་གནད་གཏམ་རྒྱུན་
སྤང་གི་བྱ་གཞག་ཅིག་ལ་ངོས་འཛིན་པ་མ་གཏོགས། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིའི་སྤང་ནས་ཁོང་
ཆོའི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་བསྐྱེ་ལེན་གྱི་སློབ་གསོ་དེ་རིག་ཐུབ་ཀྱིན་མེད། བག་ཆགས་འདི་ཡོད་པས་
སོ་སོའི་སྟོ་གོས་ཆེད་དུ་ཐོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་སེམས་ཐག་རིང་དུ་གྱེས་ཏེ་ལམ་ཁ་གཞན་
པ་ཞིག་འཆོལ་རྒྱུ་ནི་འཛིན་གཏེན་སྤྱིའི་ཆོས་ཉིད་རེད། འདི་ལྟར་གཞི་རིམ་གོང་མར་(མཐོ་
འབྲང་) རྒྱབ་སྐྱོར་བྱས་ཐོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རམ་འདེགས་སུ་གླངས་པའི་ཆོན་ཅིས་རྩལ་
གསུམ་གྱི་བོད་རྒྱུར་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ལ་སྤང་མིག་བགྱུད་དེ། རྒྱ་གར་མཐོ་སློབ་འགྲིམས་
སའི་ལམ་ཁ་འགོག་གིན་འདུག་ཟེར་བའི་སྡེ་གས་སྐད་འབྲིན་གྱིན་པ་འདི་རེད། གལ་སྲིད་བྱེད་

རང་ཚོ་རྒྱ་གར་མཐོ་སྒོ་བ་འགྲེམ་ཀྱང་ཕྱིར་འཛོལ་ན་བཅོལ་སའི་བོད་པའི་ཚོགས་ཁག་ཁོ་ན་ལས་
མི་འདོན་པུ་ནི་འདས་པའི་མཐོ་སྒོ་བ་པ་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་ལྟར་ས་ལས་ནམ་ལངས་ཉི་ཤར་གྱི་དཔེ་
ཡིན་པ་མ་མཐའི་ན་མ།

སྤྱིར་སྐད་ཆ་དང་མོ་བཤད་ན། འུ་ཚོ་བཅན་ཤྱི་ལ་དུ་ཡོང་བའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་
སྤང་བྱ་ཆེད་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་གར་མཐོ་སྒོ་བ་འགྲེམ་བྱུ་མེན་གྱི་གནད་དོན་དུ་ཡོང་བ་མ་རེད་བསམས།
ཡིན་ནའང་། ཁོང་ཚོའི་སེམས་ལ་འདི་འདྲའི་ཤུགས་རྒྱུན་ཐེབས་དོན་གཙོ་བོ་ནི་རང་གཞུང་གི་
གཞུང་ཡིག་ཐེད་སྤྱོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལས་བྱེད་བསྟུ་སྟངས་ཀྱི་ལམ་ཁ་འདི་ཡིན་
པས། རྒྱ་གར་གྱི་མཐོ་སྒོ་བ་ཀྱི་ལག་འཁྱར་ཡོད་ཆོ་ཀ་ཁའི་ཁ་དོ་མ་ཤེས་རུང་གཞུང་གི་ལས་བྱེད་
ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེགས་ཟེན་བྱུ་བ་ཀྱི་ལོད་པའི་བག་ཆགས་འདིས། གཞི་རིམ་འོག་མའི་བྱིས་པའི་སེམས་
ཁམས་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སློབ་གསོ་བཅད་མེད་དུ་མཐོང་བཞིན་པའི་
ཉེར་ལེན་འདི་བྱུང་བ་རེད། སྤྱིད་བྱས་འདི་ནི་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཁ་སང་དེ་རིང་རྒྱ་ནག་གིས་དཔལ་
འབྱོར་སློབ་གསོ་རིག་པ་པོའདྲ་སྤྱོད་ཀྱིས་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་སྦང་ནས་རྒྱ་གཞུང་གི་ཕྱིར་བ་འདོན་
བྱུ་བ་ཀྱི་མེད་པའི་གནས་བབ་འདི་དང་རྒྱུང་ཆ་འདྲ་བར་སེམས་སོ། །མདོར་ན་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་
ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མེད་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་གཅིག་མཛུངས་
ཡིན་པས། མཁས་དབང་དོར་ཁྲིས་“མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན་ཐོག་མར་མི་རིགས་རང་གི་ཆོས་
ལུགས་དང་། ལོ་རྒྱུས། ལུ་ལ་སློལ་གོམས་འདྲིས་སོགས་ཤེས་བྱའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁྱད་ནོར་གྱི་
སྐོར་ལ། མི་རིགས་ཀྱི་བླ་སློག་སྤྱང་འདོན་བྱེད་པའི་གཅེས་སེམས་ཀྱིས་མཉམ་འདྲིལ་བཏག་ཞིབ་
རྒྱུན་འདོན་དར་སྤེལ་བྱེད་པ་ཅི་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བར་འདུག དེ་ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་འདོན་བྱེད་
གཙོ་བོ་མི་རིགས་དེའི་བྱ་ལོ་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཡིན་པས། རིག་གནས་མ་ཉམས་ན་མི་
རིགས་མི་ཉམས་ཤིང་། རིག་གནས་ཉམས་ན་མི་རིགས་ཉམས་ཤིང་། རིག་གནས་མེད་ན་མི་
རིགས་ཀྱང་མེད་འགྲོ་བ་ལོ་རྒྱུས་དང་ཉམས་སྤྱོད་ལས་གསལ་བོར་ཤེས་”པའི་དྲི་མ་མེད་པའི་ལུང་
བསྟན་འདི་འདྲ་བ་གསུངས་ཡོད་ན། གནད་ཡོད་མི་སྣ་གཙོ་བྱས་པའི་འུ་ཚོས་སྤྱིར་དུ་མི་རིགས་
འདིའི་ཆོ་སློག་དུ་གྱུར་པའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ལག་ལེན་བསྟར་ཐབས་དང་འདིའི་
སྐད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་བྱེད་ས་ཀྱི་འཛོལ་བའི་ལོ་བྱེད་བསྟུ་ལེན་གྱི་ལམ་ཁ་ཞིག་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་ཉི་འབྱུང་འགྱུར་

མི་རིགས་འདིའི་སྐྱེ་ཆེ་གནས་མིན་ལ་ཐུག་ཡོད་པས་འུ་ཆོ་ངེས་པར་དུ་སང་རན་འདུག་གོ། །
གཉིས་པ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་མི་རབས་གསར་པའི་བསམ་སྒྲེའི་འབྲེལ་ལམ།

དང་སྐབས་ཚན་ཅུལ་རིག་པའི་བརྟན་པ་ཆེས་ཆེར་དར་ཞིང་། འཛམ་གླིང་གི་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡོད་
དོ་ཅིག་གི་བསམ་སྒྲུགས་ཚན་རིག་ལ་དུང་བའི་དུས་སྐབས་འདིར། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
སློབ་གསོ་འདི་འང་ཚན་རིག་དང་དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་ཀྱིས་སྒྲེང་སྟེགས་གཅིག་དུ་འགྲོ་བཞིན་
པ་འདི་ནི་ཐུ་ཆོད་མི་རིགས་འདི་ཡི་གཟི་བུ་ཤིང་དང་རིན་ཐང་ཡང་ཡིན་པས། ཡ་མོང་ས་ཡ་མཚོག་
གིས་“ནང་ཤེས་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཚུར་རེ་བ་བརྒྱབ་སྟེ་ནང་ཆོས་ལས་རིག་པ་གསར་པ་
ཞིག་ལེན་ཐུབ་པ་དང་། དེ་ནས་གནད་འགག་གསར་པ་ཞིག་ཤེས་ཐུབ་རྒྱུའི་དོ་སྣང་བྱེད་པ་འདི་
གཟི་བུ་ཤིང་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཚན་རིག་དང་ནས་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལ་འང་
ཕར་རེ་བ་བརྒྱབ་སྟེ་ལེགས་བཤད་ཅིག་ལེན་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་དུ་བརྙེས་ནས་སྔོན་མཁན་ཞིག་གིས་
དང་སྐབས་སྒྱིར་ནང་པའི་ཆོས་དང་། དེའི་ནང་ཚན་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལ་ཚུར་རེ་བ་བརྒྱབས་
ནས་དོ་སྣང་སྒྲེབས་པ་དེ་གཟི་བུ་ཤིང་ཅིག་ཡལ་ཆེར་རེད་”ཅེས་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱི་
བཀའ་སློབ་འདི་ཡིན་པས། འུ་ཆོས་རང་གི་གཅེས་སློག་ལྟར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་སྦྱང་སྦྱང་
བྱེད་རྒྱུ་ནི་མི་རབས་གསར་པའི་འོས་འགན་རེད་ལ་བྱ་གཞག་ཀྱང་རེད། དེ་ནི་འུ་ཆོའི་འཆི་གསོན་
ཀྱི་བདེན་དཔང་ཡང་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་གསོ་གནས་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་ཡོད་པས་རེད།

མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ཁྲ་བརྒྱ་ལྷག་གི་དུས་སྐབས་ནས་བཟུང་སྟེ་མི་རིགས་འདིའི་ནང་སེམས་
ཀྱི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་གཤེས་སྦྱོང་གི་ཆ་ཡོངས་ལ་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེ་སློག་རེ་རེ་ཡིས་བློ་ཡོད་
པས། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་འདིའི་གཟི་བུ་ཤིང་དང་ཆེ་སློག་རེད། སློལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ཡོད་པས་མི་རིགས་འདིའི་ཡ་རབས་སྦྱོང་བཟང་དང་ཞི་དུ་ལ་སེམས་བཟང་གི་མའི་རིགས་
ཀྱི་མཛེས་དཔྱོད་ཀྱི་ཆ་དེ་བྱུང་བ་རེད། ཡིད་ཡངས་པ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲའི་རིག་གནས་སྙིང་སྟོབས་
འདི་ལྟ་བུ་སྒྲུག་ཅེར་དངས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་གཤིན་ས་རུ་ཡུང་ཐུག་སྟོན་པོ་འདེབས་མ་ཐུབ་པ་
ནི་མི་རབས་གསར་པའི་ནག་ཉེས་རེད་ལ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་ཚན་རིག་ཆེད་མཁས་བར་
ལ་བཀྲོ་སྒྲེང་གི་སྒྲེང་སྟེགས་བཟོ་མ་ཐུབ་པ་ནི་མི་རབས་གསར་པའི་གྲོང་གུང་རེད། འདི་ལྟར་
ནག་ཉེས་དང་གྲོང་གུང་སྦྱང་ནས་ཡོང་དུས་མི་རབས་གསར་པའི་སྐྱོན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་གཞུང་

གིས་མི་རབས་གསར་པ་ལ་རྒྱུ་སྐྱེ་གིས་མ་འདང་པའི་ཆ་དང་རམ་འདེགས་ཀྱིས་མ་འདང་པའི་
ཆ་ཡང་ཡོད་དེ། མི་ལོ་ཕྱི་ལ་ཤི་བ་ཅུ་འགོར་ཡང་གཞུང་ངོས་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་
བསྐྱེད་མེད་ལ། ཐ་ན་མི་རབས་གསར་པའི་བསམ་བློ་ཡར་འདེགས་བྱེད་སྐྱད་ཀྱི་ཚུལ་རིག་གི་དུས་
དེབ་གཅིག་ཀྱང་ཉེ་བོ་མེད་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཁ་འགག་སྐྱད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་པོ་རེད། གཅིག་
བྱས་ན་ཁོང་ཆོ་ཚུལ་རིག་ལ་བློ་ཉེ་བོ་མེད་ན་ཐང་མོད། དེ་ནི་མི་སྒེར་བཞིག་དེ་ལ་བློ་ཉེ་མིན་
བྱི་གནད་དོན་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་ཤིག་གི་མདུན་ལམ་གྱི་གནད་དོན་ཡིན་པས་སྐྱུར་དུ་བཅས་
བསྐྱུར་བུ་དགོས་པར་སྟེ།

འགོང་ས་འཕེལ་གྱིས་“ཤེས་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་བསམ་གྱིས་རྒྱུ་བ་འབྱོལ་བཞིག་མ་བྱུང་
ན། ཤེས་ཡོན་གྱིས་ཕན་ཐོགས་གྲབས་ཡོད་དང་གཞི་དུ་སྒྲིལ་གྲབས་ཡོད་བཅོད་མི་ཐུབ་”ཅེས་
པའི་བཀའ་སློབ་འདི་ནི་གནད་ཡོད་མི་སྟེ་ལྷག་བསམ་གཙོར་བཟུང་གིས་མི་རིགས་ལས་དོན་སྐྱབ་
དགོས་པ་ལས་རང་མོས་རང་ལུགས་བྱེད་མི་ཉན་པ་དེ་ཡིན་པས། དུས་ད་ལྟ་ནས་བཟུང་། ལུ་
ཆོས་ལམ་ནོར་བཅོས་བསྐྱུར་དང་རྩེ་འགྲིག་ཏུ་བཏང་སྟེ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ལྷག་བསམ་
གཙོར་བཟུང་གིས་ལག་ལེན་བསྟར་བྱ་ནི་གཞུང་མང་གཉི་གས་གཤམ་དུ་མེད་པའི་ལས་འགན་ཞིག་
ཡིན་མོད། ལྷན་མཆར་བཞིག་ལ་བསམ་བློ་འི་ཕྱི་ཐག་ཐུང་ཁོང་། སེམས་པ་གདོན་གྱིས་བཟུང་
པའི་བོད་ཕྱི་ནང་གི་གཞིན་ལྟ་སྟོར་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདྲེ་ལྟར་མཐོང་སྟེ་འགྲོ་
འདུག་སྐྱེད་གསུམ་ན་ཁབ་གཅགས་འབེགས་གཅགས་ཀྱིས་ཁོར་ཡུག་བཅོག་པོ་འདི་རེད། འདི་
ལྟར་ཁོང་ཆོས་མི་རིགས་འདིའི་བླ་སྟོན་རེ་རེ་སྐྱུ་གཅེ་ནས་དམར་གསོད་གཏོང་འདོད་ཡོད་ཆོ། ལུ་
དུ་མི་རིགས་འདི་འཆོ་སྟོད་བྱེད་སྐྱད་ཀྱི་རིག་གནས་གང་ཞིག་འཛོག་བྱ་དང་ལྷག་པར་ཆན་ཅལ་
རིག་གནས་དང་དཔུང་དང་མཉམ་གཤིབ་ཀྱི་རིག་གནས་གང་ཞིག་ལུ་ལུ་འཛོག་བྱ་ཡིན་ནམ། གལ་
སྟེད་ཁོང་ཆོས་ཆན་རིག་རིག་གནས་འཛོག་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། ལུ་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྐྱུ་གཅེ་འབྱུང་འབྱོ་
ནས་འགོ་འདྲུགས་དགོས་བྱ་ནི་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་གནས་བབ་ལས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པས། རྗེས་
ལུས་ཟེར་པའི་ཐ་སྟངས་འདི་ལུ་ཆོས་ཐེག་མེན་ལ་མ་བཞུས་པར་རང་ལྟ་ཏུ་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གླེན་ཆེ་ཡིས་“དབྱིན་སྐད་ནང་གིང་བཅོ་སྟེན་པས་རང་གི་ལག་ཆར་
སྐྱོན་འདྲུགས་བྱེད་ཅེས་པའི་གཏམ་དཔེ་ཡོད་ཅིང་། སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་མེད་ཅེས་བཅོད་

མཁན་མས་ཀྱང་མང་ཅུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེ་འདྲིག་ཏུ་ཤེས་དགོས། སློབ་ཕྱག་གང་ཞིག་གིས་
དབྱིན་སྐད་ཏོག་ཙམ་ཤེས་པ་དང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་རྩལ་སྤྲོགས་ཀྱི་སློབ་ཆན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་
ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་གུང་རྒྱུད་སྐད་ཡིག་ནས་ཐབས་སྦྱར་བྱ་རྒྱུར་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་
ནང་སྒྲིན་ནི་སྐད་ཡིག་གིས་མིན་པར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིན་ཞེས་”པའི་བཀའ་སློབ་འདི་ནི་”ཏག་ཏག་
འུ་ཆང་གི་ཆོགས་སྤྱི་འདི་ལ་ཇི་འདྲའི་འཆོམ་ཨང་།

སྤྱིར་འུ་ཆོ་དུས་རབས་དང་འགྲོགས་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་བདེན་པ་རེད་མོད། ཡིན་ནའང་
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་དེ་ཡིས་ཐེག་མིན་ལ་མ་བཟུས་པར་རྩལ་སྤྲོགས་ཀྱི་ཡོད་ཆད་ལ་འགྲམ་
མཆི་ལྡང་དགོས་པ་ལུགས་སྲོལ་དུ་ཅིས་ན། དེས་རང་གི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁ་དབུགས་ཡར་འདེགས་
ལ་ཕན་ཐོགས་དཀའ་བས། ལགོང་ས་ལ་མཆོག་གིས་”ཡས་ཡས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དང་། མས་མས་
ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་བརྗོད་དུགས་ན། དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་རན་མི་ཐུབ་ལ། དེས་ཕན་ཐོགས་
ཡོང་མི་ཐུབ་”ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་གྱི་ཟེར་སློབ་ཀྱི་རྗེས་སྟེན་རྒྱ་ལས་འུ་ཆོས་རང་གི་
སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་འཆོམ་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིའི་སློབ་གསོ་རྒྱུན་བསྐྱང་བྱ་རྒྱ་
ནི་དུས་ཀྱིས་དེད་པས་འུ་ཆོའི་འོས་འགན་རེད་ལ། ལགོང་ས་ལ་སྐུ་འཁོར་དང་བཅས་པས་འཆོ་
བར་ན་ངོན་ལ་རོལ་དགོས་པའི་དགོས་དམིགས་ཀྱང་དེ་ཡིན་པས། འུ་ཆོས་ངེས་པར་དུ་རང་གི་
འཆོ་གནས་ཀྱི་ཕྱགས་འདུན་ཟིན་རྒྱ་ནི་ཡོད་ཆད་ལས་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་ངོ་། །

གསུམ་པ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་བྱེ་བྲག་དགེ་འདུན་པའི་བསམ་སྦྱོར་གྱི་འབྲེལ་ལམ།

དེང་སྐབས་འཇམ་གླིང་རི་སྒང་འདི་ནས་མི་ཆོས་གཞན་གཅེས་ཀྱི་སྤྱི་དང་གཞན་པོར་
ཀྱན་སྦྱོང་གྱི་སློབ་གསོ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་བརྟོལ་ནས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ནའང་། འུ་ཅག་ཁ་
བ་གངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་དང་འདི་ས་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷ་ལྟ་དེ་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ཞིག་
གི་གཤིན་ས་ལྷ་མོ་ནས་བཏང་ཡོད་པས། གཞན་གྱི་སློབ་ལུ་དུ་མོང་དཀའ་བའི་བསམ་སྦྱོར་རྒྱགས་
ཕྱེས་ཕྱག་པའི་སློབ་གསོ་འདི་འང་མཐར་གཏུགས་ན་འུ་ཅག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་གསོ་
ལ་ཐུག་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་ཞིང་གཟི་འོད་འབར་བའི་རིག་གནས་སློབ་གསོ་འདི་རྒྱུན་
འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་ཁུར་གཙོ་བོ་ཡང་དགེ་འདུན་པའི་བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྤྱི་དང་སྤྱི་བསམ་ལ་རག་ལས་
འདུག་ཟེ། ‘ཆུ་འགོ་གངས་ཡིན་’ཟེར་བ་ལྟར་འུ་ཅག་གི་རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ཅ་བའི་

འགོ་ཁྲུང་ས་ནི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་ནས་ལངས་ཉི་ཤར་གྱི་དཔེ་རེད། དེ་
ལྟ་བུས་ན་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་ཆུན་སློབ་གསོ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་བསྟུན་ནས་སློབ་
གསོ་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེ་གཤམ་ཆེན་ནང་གི་དོན་ཆེན་ཡིན་ནའང་། འུ་ཚོའི་དགོན་སྡེ་ཁག་ན་བཅན་བྱོལ་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་དུས་ཀྱི་འགྱུར་ཁྲགས་དང་བསྟུན་ནས་སློབ་གསོ་སྤྱོད་བྱུང་གི་མེད་
པར་བསམས་ཏེ། ཁོང་ཚོའི་སེམས་རྒྱུད་ན་“གསར་པ་ཐམས་ཅད་བདུད་ཀྱི་འཕྲུལ་དུ་སེམས་པའི་”
སེམས་བྱུང་འདིས་པོད་ཀྱི་སློབ་ཆུན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་གནས་ཤིག་ཁྱུང་མིད་དུ་བཏང་
འདུག་པས། འདི་ལྟ་བུའི་ཆགས་ཞེན་གྱི་བཅོན་ར་འདི་ལས་གཞོན་སྤྱེས་གང་མང་ཞིག་གི་ཁྱད་
ཤུགས་ཀྱི་རྒྱས་རྩལ་དེ་ཡང་མཉམ་དུ་ནས་ཀྱིན་ཡོད་པས་གྲོང་གུང་འདི་ནི་གཞིས་གྲུ་བོད་མི་བྱེད་ས་
ཀྱི་གྲོང་གུང་ཅིག་ཡིན་པས། སྤྱབས་རྗེ་ཀྱི་དེ་ན་པོ་ཆེ་ཡིས་“སྤྲ་སློབ་གང་ཡོད་ལེགས་པ་ཞིག་
ཡིན་པའི་རེས་པ་མེད་པས་ཁྱད་རྒྱུ་མཁུགས་བཟུང་གིས་ལུ་ཚུགས་མི་མང་དཔར་སྟེ་གསར་དོར་
བཅུད་ལེན་གྱིས་ལེགས་བཅོས་གནང་རྒྱུ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བ་རྗེ་གསར་ཆར་བའི་དུས་
འདིར་འཛམ་གླིང་གི་ས་སྤྱོགས་གང་སར་འགྱུར་བ་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་
འདིར། རང་རང་ནས་གོམ་པ་མཐུན་སྟོ་མ་བྱུང་ཆེ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་རྒྱ་ཉག་ཅིག་ལས་མེད་”ཅེས་
པའི་བཀའ་སློབ་འདི་ནི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་ལས་སྡེ་བ་དག་གིས་བསམ་གཞིག་བྱ་དགོས་
པའི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ཡིན་ནའང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལས་སྡེ་གཉེར་པའི་སློབ་གསོ་བ་དག་གིས་ཁྱད་
རྒྱུ་མཁུགས་བཟུང་དང་སློབ་གསོ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཀྱིས་ཁོང་གི་བཀའ་སློབ་འདི་འདྲའི་རིན་ཐང་ཅན་
ཅེས་མེད་དུ་བསྟུར་གྱིན་ཡོད་པ་འདི་ནི་དོན་གྱིས་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཆེ་སྟོག་ཅེས་མེད་དུ་བཏང་
བ་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད། མ་ཟད་འདི་ནས་ཡར་ཅིས་ན་མི་ལོ་བཞིའི་གོང་རོལ་ན་ཆ་ཆ་འུར་འུར་
དུ་འབར་བའི་<<རྒྱུ་མ་རའི>>ཆེ་སྟོག་དེ་ཡང་ཁོང་ཚོས་འཛིག་ཉེན་འདི་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་
རྒྱ་ལམ་དུ་བརྒྱུད་ས་སོང་ལ། དེ་དང་མཉམ་དུ་ན་གཞོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁྱད་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱས་རྩལ་
དམར་པོ་འོད་ལམ་ལམ་གྱིས་གསོན་དུར་དུ་སྤྱས་སོང་བས། པོད་ཀྱི་སློབ་ཆུན་རིག་གནས་འཛིན་
སྤེལ་དར་གསུམ་གྱི་སྒོ་ལྷགས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་བརྒྱབ་སོང་བ་མ་ཡིན་ནམ།

འདི་ལྟར་བསམ་སྒོ་རེ་བཏང་ན་ཁོང་ཚོའི་སེམས་ནང་ན་སློབ་ཆུན་རིག་གནས་ནི་པོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་ལས་ལོགས་སུ་དངོས་པོ་ཡུང་སུམ་པ་ཞིག་འཛིག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ལྷན་དགས་ཁོལ་མ་ཞིག་

སྟོན་གྱིན་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་སྟེར་གྱིན་འདུག་མོད། དོན་དངོས་སུ་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་
དང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བསམ་སྒྲོ་འདི་འང་
འཁོར་གྱིན་མེད་པས་ཅི་འདྲའི་ཡངས་ཡང་། འདི་འདྲའི་སློབ་གསོ་ལས་སྡེ་བས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་
རིག་གནས་འཛིན་སྟོར་སྟེ་ལ་གསུམ་གྱི་ཁོར་ཡུག་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་རྒྱ་ཅེར་ན་རྒྱུང་ཅམ་འདྲ་ཆ་བ་
མ་ཡིན་ནམ། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་རྒྱས་གཏོང་བ་ལ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་བྲག་འོག་སྒྲིལ་ལས་སྒྲིལ་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་པའི་རེས་པ་མེད་ལ། རྒྱག་ཀྱི་གཏོག་མོ་ལས་
ཁེར་རྒྱུ་ལེ་རྒྱུ་ལས་ཁོ་ན་བསྐྱར་དགོས་པའི་རེས་པ་དེ་བས་ཀྱང་མེད་པས། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་
སློབ་གསོ་སྤྱི་ཚོགས་བྱིངས་ལ་ངོ་ལྟར་འཐུས་ཐུབ་ན་དེ་བཞིན་དེའི་རིན་ཐང་དང་ཁོར་ཡུག་སྤྱི་བཟོ་
དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་སྤྱི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་པས། སློབ་གསོ་ལས་སྡེ་བ་གཙོ་བྱས་པའི་དགེ་འདུན་
པའི་བསམ་པ་སེམས་གཤིས་དང་སྒྱུར་བ་ལག་ལེན་སློབ་གསོ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་བྱིངས་
དང་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་གོམ་པ་སྟོ་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་ནི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སྤྱི་
བཟོ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

བཞི་པ། ཞར་བྱུང་ཐབས་ལམ་དང་འབྲེལ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ།

སྤྱིར་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར་བའི་མེས་པོ་གོང་མ་ནས་བརྒྱུད་འོང་བའི་འཚོ་ཐབས་མཁོ་
ཆས་ཀྱི་སློབ་གསོ་རིག་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་གཞི་རྒྱ་གི་ཁོར་
ཡུག་ལ་བརྟེན་ནས་མེད་སྤྱི་ཚོར་གི་རྒྱ་རྒྱུད་གཤིས་ཀ་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཚོགས་སྤྱི་ཞིག་གི་འཚོ་
བའི་རྒྱུད་རིམ་གྱི་མ་ལག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐད་བདེ་རིག་པའི་སྒྲིམ་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་འཚོ་
སྤྱབ་རིག་པ་འདི་ཡིན་པས། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར་ན་འང་རྩ་བའི་རྩ་བ་མི་རིགས་འདིའི་སྐད་
བདེའི་རིག་པའི་སྤྱི་ཚོར་སྤྱི་བས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རིག་ཚན་འདིའི་བསམ་སྒྲོ་འབྱུང་སྤྱི་གས་དང་ཡུལ་
སློབ་གོམས་གཤིས་དག་ཡིན་ན། ཐོག་མར་རིག་ཚན་འདིའི་སྐད་ཡིག་གི་སིལ་སྟོང་བྱུག་སའི་
ཁོར་ཡུག་ནས་གཅེས་སྤྱང་བྱེད་དགོས་པ་ལས་སིལ་སྟོང་མེད་པའི་སིལ་འབྲས་ལ་རེ་སྟོན་བྱེད་པ་
ནི་ནམ་མཁའ་པ་སྐྱེའི་ཁ་དོག་ལ་ཞེན་པའི་འབྲུལ་སྣང་ལས་མ་འདས་པས་ཁོར་ཡུག་འདི་ནས་འུ་
ཚོར་ཐོབ་པ་ནི་མྱ་ངོ་མེད་ཀྱི་བདེ་ཉམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་སེམས་པས། འུ་ཚོར་མཁོ་བའི་སྤྱི་ཚོར་ཞེན་
དང་གསར་ཞེན་གྱི་ལྟ་བུ་ལྟར་སྤྱི་ཚོར་མ་ཡིན་པར་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ཚོགས་སྤྱི་འདིའི་

གནས་བབ་ལ་འཆོམ་པའི་གཅིག་མཐུན་གྱི་སློབ་གསོ་ཞིག་གི་གཞུང་ལམ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་པར་འདོད་
མོད། ང་སློབ་མ་ཞིག་གིས་འདིའི་སྐང་ལ་བསམ་ཆུ་ལ་འདོན་པའི་འཛེན་རྒྱས་ཀྱི་ཆུང་ལྷན་གསལ་མེད་
ནའང་། སོ་སོའི་མེས་པོ་ནས་བརྒྱུད་འོང་བའི་སྤིང་ནོར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མ་ཞིག་ཡོད་པས་དགའ་
ཕྱོགས་འདི་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བསམ་ཆུ་ལ་ཅམ་འདོན་པ་ལ།

གཅིག་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་གསོ་འདི་གཞི་རིམ་འོག་མའི་སློབ་གྲུའི་ལག་ལེན་སློབ་
གསོ་ལ་བརྒྱུར་ཐབས་བྱ་དགོས། དཔེར་ན། བོད་སྐད་ཡིག་གི་ཆོག་གསལ་ཐེངས་མེ་མང་དུ་བཏང་
སྟེ་འགོ་རིགས་ལམ་གྱི་འགྲོ་སྐངས་དང་། རྣམ་ཤེས་འཕྲོ་འགྲོ་སྐངས། སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་
གྲུབ་སྐངས་སོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་སློབ་ཐུབ་ཆེ་བོད་ཀྱི་སོན་ཅུ་འདི་ཆོ་ཆན་རིག་རིག་པའི་གར་སྟེགས་
ལ་འབྲུད་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་པས་རེད།

གཉིས་པ། གཞུང་ངོས་ནས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐོག་ནས་སློབ་མའི་འཆོ་བའི་མཁོ་ཆས་
ཡོང་ཐུབ་པའི་ལམ་ཁ་གསར་བཏོད་བྱ་དགོས། དཔེར་ན། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་ཐོན་གྱི་
སློབ་མ་ཆོར་གཞུང་ངོས་ནས་གདོང་འཛིན་གིས་གཞུང་ཞབས་ཀྱི་ལས་ཀ་སློབ་ཐུབ་དགོས། མི་
སུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་སློབ་སྦྱང་བྱེད་པ་ལས་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲོད་
ཁོག་བརྒྱུར་ནས་མི་རིགས་དང་སྐད་ཡིག་བསམ་མཁན་ཁ་སང་དེ་རིང་མེད་པས་རེད།

གསུམ་པ། གཞུང་ངོས་ནས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུ་མ་ཡོན་ཡོད་པའི་
དུས་དེབ་འབྲམ་མིན་གཉོར་སྦྱོང་བྱ་དགོས། རྒྱ་མཆན་ནི་མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་གཞི་རྒྱ་
འཛུགས་ས་དེ་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཡིན་པས། སྐད་དང་ཡི་གེ་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏང་འདོད་ན་ཚུ་མ་རིག་ལ་
བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུ་མ་རིག་གི་ལམ་ཁ་ནས་ད་གཟོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་གོམས་
གཤེས་དང་བསམ་སྟོབས་ཀྱི་རྒྱ་སྦྱོང་གི་གཤེས་ཀའི་སེམས་ཆོར་སྟེ་རེས།

བཞི་པ། ཚུ་མ་པ་པོའི་སྒྲིག་ཅེ་ནས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་གསོ་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་
སྤྱི་ཆོག་གསལ་བབ་ཀྱི་འགན་དབང་འཁུར་དགོས། རྒྱ་མཆན་ཚུ་མ་པ་པོས་སྤྱི་ཆོག་གསལ་གྱི་སྟེ་ཁྱིད་
བྱ་ཐུབ་ལ། དེའི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོག་གསལ་ལ་ཁ་ལོ་བརྒྱུར་ཐུབ་པས་རེད།

ལྔ་པ། དགོ་ནན་ཆོར་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་གཞི་རྒྱ་བརྟན་པོར་ཡོད་པའི་
ཐོག་དེང་རབས་རིག་གནས་དང་བྱུང་འབྲེལ་བྱ་ཐུབ་པའི་བསམ་སྟོབས་ཡོད་པ་ཅན་དགོས། རྒྱ་མཆན་

པོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

དགེ་ཆན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ནས་སློབ་མའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་ཅ་དེ་འབྲས་ཀྱིན་ཡོད་པས།
དགེ་ཆན་ཅི་ལྟར་ཤེས་ཡོན་མཐོན་སློབ་བྱ་དེ་ལྟར་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ནམ་ལངས་ཉི་ཤར་གྱི་དཔེ་རེད་ཅེས་
པའི་དོན་ཚན་ལྗེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པའི་བསམ་ཚུལ་འདི་ནི་མ་དྲིས་མ་སྐྱལ་བར་ནམ་དཀར་བྲང་
གཞུང་དཀྱིལ་ནས་ཁྱུས་པའོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་
དམིགས་དང་སྦྲད་མར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་བ།

ཡ) ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ། (ཀེ་ཏི་གྲ་ཚང་།)

སྒྲིང་གཞི།

༡༡། འདིར་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དགེ་མཚན་དང་
འབྲུང་འབྲུར་གྱི་དུས་རབས་ནང་འཕེལ་རྒྱས་ཅི་ལྟར་གཏོང་དགོས་མེན་སོགས་ཀྱི་ཐད་རང་ཉིད་
ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་གཞི་ལ་བཞག་ཏེ་སྒྲིང་ཡོད། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བོད་ཀྱི་བྱུང་མིང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་དགོས་མཁའི་གནད་དོན་དང་། དུས་རབས་རང་བཞིན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་
གཏོང་ཚུགས་ཀྱི་གནད་དོན། རིག་གནས་རང་སྤྲོད་གི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་གནད་དོན། སྤྱི་ཚོགས་རང་
བཞིན་གྱི་ཕོད་སྦྱོང་གྱི་གནད་དོན་སོགས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་
ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་རྒྱས་ལོན་ཡང་དག་དང་། དཔུང་ཞིབ་ནན་ཏན། ལྟ་ཚུལ་གསར་འདོན།
ཕྱགས་འདུན་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསམ་ཚུལ་ཁག་ཅིག་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་སྒྲིང་བར་འདོད། །
གཅིག་ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་དར་འཕེལ་རང་བཞིན།
༡༢། སྤྱིར་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཚུགས།

སྤྱིར་འཛམ་སྐྱིང་སྤྲོད་རིག་གནས་ཞེས་པ་འདི་ལ་གཅིག་གྱུར་རང་བཞིན་གྱི་གོ་དོན་ཞིག་
དུང་ཆེད་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ས་གནས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཤར་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་དང་། ཡོན་ཚད་ཀྱི་
ཆ་ནས་བསམ་སྒྲིབ་གོ་རྟོགས་མི་འདྲ་བ། འཛོ་སྦྱོང་གྱི་ཆ་ནས་ལུལ་གྱི་གོ་མས་པའི་གཞིས་ལུགས་
མི་འདྲ་བ་སོགས་རིགས་མི་འདྲ་བའི་ཚུགས་ཁག་སོ་སོ་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་འཛིན་ཚུལ་དང་
འབྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་སྒྲིང་སྒྲོང་བྱས་ཡོད། དེ་དག་གི་ཁྲོད་ཡོངས་གྲགས་གཅིག་
གྱུར་གྱི་གོ་དོན་ཞིག་འཛིན་བྱུང་མེད་རུང་། ཚུགས་ཅམ་དང་ངོས་དང་ཟུར་མ་འདྲ་བ་མང་པོ་ནས་

འདྲ་པའི་ཆ་ཡང་མི་ཉུང་བཞིག་ཐོན་ཡོད་པ་རྣམས་གཞི་ལ་བཞག་ནས་གཞིགས་ཆེ་རིག་གནས་ཞེས་
 པ་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་གསར་སྐྱུན་བྱས་པའི་ཐོན་དངོས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། འདིས་ཡང་
 བསྐྱར་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཤེས་རིག་གི་ལམ་སྟེང་དྲངས་ཏེ་འོད་སྟོང་འབར་པའི་མི་ཆེ་ཞིག་གི་བསུ་
 མ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས། རིག་གནས་ནི་མིས་གསར་སྐྱུན་བྱས་ཤིང་མི་ཡང་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱེད་
 བསྐྱང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལྟ་བུས། མི་དང་རིག་གནས་ནི་པན་ཚུན་ཆོས་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་པའི་སྟེང་
 གནས་ཡོད་པའི་ཆེས་ཀུས་ལྡན་གྱི་འཛམ་གླིང་གི་ཐོན་དངོས་དམིགས་བསལ་བ་གཉིས་རེད་ཅེས་
 བཤད་ཆོག རིག་གནས་ལ་ཡང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་རིགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། དངོས་པོའི་རིག་གནས་
 དང་། བསམ་པའི་རིག་གནས། ལམ་ལུགས་རིག་གནས་ཞེས་རིགས་ཆ་ན་ཆེན་པོ་མ་འདྲ་བ་གསུམ་
 དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

༣༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་དོན་དང་དེའི་རྒྱབ་སྐྱོངས་འབྲེལ་བཤད།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མེས་པོ་གོང་མ་དག་གི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་ཙལ་ལས་བྱུང་པའི་
 ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་བྱན་མིན་རང་བཞིན་གྱི་རིག་གནས་ཐོན་དངོས་སམ་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི་
 སྤྱི་སློམ་དམིགས་བསལ་བཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཤད་ན་རིག་པའི་གནས་
 ཆེ་ཆུང་བརྒྱུད་ལ་གོ་བ་ཡིན། རིག་པའི་གནས་ཆེ་ཆུང་བརྒྱུན། སྤྱོད་ཆེད་མ། བཟོ་དང་གསོ་
 རིག་ནང་དོན་རིག་པ་བཅས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྡ་དང་། ལྷན་དག་སྤེལ་སྤྱོད་པ། མངོན་བརྟེན་
 རྫོས་གར། ཅིས་རིག་བཅས་ཆུང་བ་ལྡ་ཡིན། དེ་དག་ཀྱང་བསྐྱས་ན་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། རིག་
 པའི་གནས་ཆུང་བ་ལྡ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ལྷན་ལྷན་ཀྱི་སྤྱོལ་གྱི་ལུགས་སུ་བྱས་ཏེ་སྤྱོད་ཆེད་མ་གཉིས་
 གཞན་ཆེར་གཅོད་པའི་རིག་གནས་དང་། བཟོ་དང་གསོ་རིག་གཉིས་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
 རིག་གནས། ནང་དོན་རིག་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རིག་གནས་བཅས་གསུམ་
 དུ་འདུ་བ་ཡིན། མིང་ཆོག་གི་འབྲེལ་བཤད་རང་སྟེང་ནས་བཤད་ན། སློལ་རྒྱུན་ཞེས་པ་ནི་ལུགས་
 སློལ་གང་ཞིག་གི་རྒྱུན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུན་སློལ་མ་ཉམས་
 པའི་རིག་གནས་སྤང་རྒྱལ་ཞིག་ལ་གོ་བར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་ཀྱི་བྱན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་གནའ་པོའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་སློལ་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་པའི་རིག་གནས་
 དེ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། འགའ་ཞིག་གིས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེད་གཞི་དེར་རིག་པའི་གནས་བརྒྱ

པོ་འདི་ཙམ་བཞག་ན་གོ་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་སྲོང་བར་འདོད་མཁན་དང་། ཡང་ལ་ལས་དེ་ལས་བཞུ་ལ་བའི་
རིག་གནས་ཀྱི་གོ་རྒྱ་སྦྱེད་ཁུལ་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་འདོན་མཁན་ཡང་ཡོད་མོད།
འདོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་ཐལ་ཆ་ཆེ་བའི་སྦྱོན་ཡོད། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་
ཆོད་གཞི་དེ་རིག་པའི་གནས་བརྒྱུ་པོ་འདི་ཉིད་བཞག་ན་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་རྒྱ་རྒྱུ་དུ་སྲོང་
བའི་གནད་དོན་མེད་ལ། དེ་བཞིན་རིག་པའི་གནས་བརྒྱུ་པོ་ལས་གཞན་པའི་རིག་གནས་སྤང་ཚུལ་
མང་པོ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་དྲངས་པ་དེ་ཙམ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་རེས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་མེད།
གཤེད་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་འཕེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གནད་བསྟུན།

གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མགོ་ཁྲམས་
ནི་བོད་རང་གི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་བོན་ཆོས་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། བོན་ཆོས་ཀྱི་ཆོ་
གཤམ་གཤམ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སུ་ཅི་བཞིན་པའི་རིག་གནས་སྤང་ཚུལ་དག་
གི་ནང་མངོན་པར་གསལ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོངས་ཁྲབ་དུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ནང་
ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སུ་ཅི་བཞིན་པའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་པལ་བའི་ནང་གི་བྱེད་སྒྲོ་དང་གོམས་སྲོལ་མང་
པོ་ལ་ཡང་བོན་ཆོས་ཀྱིས་ཤན་ཤུགས་ཐེབས་ཡོད་པ་ཉུང་ཉུང་མིན། དེ་ལྟར་བོན་ཆོས་བོད་ཀྱི་
སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཤུགས་ཆེན་དར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བོན་ཆོས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་པལ་བའི་
ནང་གི་འགྲོ་དོན་ཙམ་མ་ཡིན་པར། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐག་གཅོད་
རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་འགག་རྒྱུ་སྤྱི་ཐོབ་ཐུབ་པ་བྱུང་སྟེ་བོན་ཆོས་བོད་དུ་དར་
སྤེལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཅི་མོར་སོན་པའི་དུས་སྐབས་གིག་ཤར་ཡོད།

འོན་ཀྱང་བོད་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྐྱམ་པོའི་དུས་ནས་བཟུང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཀྱིག་མཆོམས་དང་
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མ་འདྲ་བའི་ཉེར་ལེན་ལས་བོད་དུ་བོན་ཆོས་ལས་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
ཤུགས་ཆེན་དར་སྤེལ་སྲོང་ཡོད་ལ། དུས་སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ལ་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བྱུང་མཐོའི་
བའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་རིམ་པར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོད་དོ་ཙམ་ག་
གི་ཆབ་མཆོན་རང་བཞིན་གྱི་རིག་གནས་སྤིང་དོན་དེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་ཉིད་
དུ་ལྷུར། གོང་དུ་བཤད་པའི་རིག་གནས་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་འགྲིབ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་འཕེལ་འགྲིབ་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་ངོས་བཟུང་ཡང་ཆོག་ལ། དེ་མིན་མི་རིགས་

རང་གི་ཐུན་མེན་རིག་གནས་ཀྱི་གདན་ཐོབ་དེ་ཕྱི་ཡོང་རིག་གནས་ཀྱིས་ཕུང་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུས་རིམ་
 ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་ཆོག ཡང་ཟུར་གཞན་ཞིག་ནས་བསྟན་ན་བན་བོན་གྱི་རིག་གནས་
 མ་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་རར་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་འཐད་ཚོད་བརྒྱད་རིག་གནས་གཉིས་
 མཉམ་འདྲེས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཤིག་གི་སྒོ་མོ་ཕྱིས་པའི་ནམས་པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མཆོན་ཡོད།

དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་བཏོན་ཆོས་དང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གཉིས་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་དུས་སྐབས་མ་འདྲ་བ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་སྤྱིར་
 འདྲ་བ། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མ་འདྲ་བ། དར་ཚུལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་མ་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་འོག་ནས་བོད་ལ་བྱུང་བ་དཔེ་སྤྲོད་ཡོད། དེར་གྱི་ཆར་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་སུ་གྲགས་པའི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བརྒྱ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མཐའ་དག་
 ལ་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཅི་དང་ལྟ་བུ་མ་འདྲུགས་ས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཆད་དུ་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་
 ཆར་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དཔག་ན་དེར་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་ཆབ་མཆོན་རིག་གནས་ཆོན་རིག་རིག་གནས་
 ཀྱིས་ཀྱང་གནུགས་སུ་མཐུད་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཐེབས་རྒྱ་ཡིན་པ་གསལ་བོ་ཡིན།
 གཉིས། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་དགོ་མཆོན་རང་བཞིན།

སྤྱིར་རིག་གནས་ཀྱི་དགོ་མཆོན་ལ་ལྟ་ཚུལ་མ་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ནའང་། རིག་གནས་
 རང་སྤྱིར་གྱི་དགོ་མཆོན་གྱི་སྤྱོད་སྤྲོད་ནས་བཤད་ན་དེ་ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་མེད་པར་མཐུན་སྦྱོང་
 བྱེད་ནུས་པའི་དུས་རབས་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་མཆོན་དང་ཡུལ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་
 གནས་ཀྱི་འགྲོ་རྒྱུགས་ལ་བཀག་རྒྱ་ཐེབས་འགྲོ་བའི་གནས་སྐབས་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་མཆོན་བཅས་རྩ་བའི་
 དགོ་མཆོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་ནང་འདྲུ་བ་ཡིན། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་
 བརྒྱན་ནས་འགྲོ་རྒྱུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཛིན་མཐའ་མེད་པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ལ། གཤམ་དུ་བོད་
 ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགོ་མཆོན་ཁག་ཅིག་ཟུར་འདོན་གྱིས་སྤྱིར་བར་འདོད།

༡༥ བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་མེ་རིགས་ཡུན་གནས་ཀྱི་དགོ་མཆོན་ལྟ་ཚུལ།

བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བོད་མི་རིགས་འདི་ཡུན་གནས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་འཛོན་ཐང་
 ལྡན་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་བྱུང་དགོས། རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་རིག་གནས་
 རང་སྤྱིར་གྱི་རིན་ཐང་རེ་དང་དགོ་མཆོན་དམིགས་བསལ་བ་རེ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་སྤྱི་ཆོགས་

ཀྱི་འོས་འཛིན་གསལ་པོ་དང་པགོལ་སྤྱོད་མ་བྱས་ན་དེ་ལ་ལྡན་པའི་རིན་ཐང་དང་དགེ་མཚན་ནི་
དོན་སྤྱིར་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་འགྱུར་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
དང་བོད་མི་རིགས་གཉིས་པན་ཚུན་ཆད་མཐོ་བའི་ཤུགས་ཀྱི་ཐེབས་ཏེ་ད་ཆ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མེད་ན་འཛིན་དཀའ་བ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་མ་གཏོགས་མི་རིགས་གཞན་པ་སྤྱད་ཀྱང་ཆ་ཡོངས་སུ་ཆད་པ་ཞིག་
རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་མི་བྱུང་བའི་གནད་རིམ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད།

སྤྱིར་བཏང་གི་རིག་གནས་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་མི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་མེད་
པའི་རིག་གནས་ཡན་གར་བ་ཞིག་མི་སྟོན་པ་བཞིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཡང་བོད་
ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད་པ་སྟོས་མ་དགོས། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
དང་བོད་མི་རིགས་གཉིས་པན་ཚུན་སྟོན་འབྲེལ་གྱིས་མཉམ་གནས་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་
ལ་བརྟེ་འཛིན་དང་རྒྱས་ལོན་གཏོང་ཟབ་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིའི་མི་རིགས་
རང་བཞིན་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་གོ་རྟོགས་ཀྱི་བསྐྱེད་དང་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་ཐོབ་དགོས།

ཁ༥ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འཆམ་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོགས་སྟོན་རྣམས་ཤུགས་

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་རིག་གནས་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལས་ཡོངས་སུ་
བཀལ་ཏེ་ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་བས་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟེ་དངས་
ཤིང་། བྱམས་པ་དང་བརྟེ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གདོང་ལེན་བཞིན་ས་སྣང་
འདིའི་སྟེང་ལུས་བྱུང་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱི་རྒྱུས་བཞག་དང་འཛིན་བཞིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཤིག་རེད་ལ། ཞི་བདེ་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འཛུགས་སྐྱོན་ཕྱེད་དགོས་ན་དེ་གསར་
སྐྱོན་ཕྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ནི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་སྟེ་བ་བྱས་པའི་
བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལས་ལྷག་ཅིག་འཛམ་གླིང་སྟེང་མེད་པ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་བཤད་ཆོག

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རང་སྟེང་གི་རྣམས་པ་དང་རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
རང་བཞིན་ལ་ཁ་སྟོགས་ཚུལ་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་སྟོགས་
དང་ཟུར་མ་འདྲ་བའི་སྟོན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ཁག་སེལ་བའི་རྣམས་པ་དང་ཞི་བདེ་དང་སྟོང་འཇགས་
ཀྱི་འཚོ་བ་བསྐྱོན་པའི་དགེ་མཚན་རང་ཆས་སུ་ཡོད། ད་དུང་བོད་མི་རིགས་འདི་འཛམ་གླིང་གི་

ཡང་སྤྱི་ལོ་འཛོལ་པའི་མཆོ་བོད་མཐོ་སྒང་འདིར་འཆོ་བའི་མཐུན་ཁྱེན་གཞན་མེད་པར་རང་འཆོ་
བྱེད་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ལ་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་ཅི་བཅུད་
ལྡན་པས་ཡིན་པ་ལས་གཞན་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོད་མི་སྲིད།

མདོར་ན། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་རང་ལས་གཞན་གཅེས་དང་། ཡན་
རྒྱ་རོགས་རེས། གཅིག་ཕན་གཅིག་གྲོགས། བསམ་ཤེས་དང་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་སེམས་ཁམས། བག་
ཐེབས་ཀྱི་འཆོ་བའི་སློ་སྒང་། ཤེས་རབ་དང་བྱམས་བཅེས་བྱངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་བཅས་
ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་རང་མདངས་ངོ་མ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་བསྐང་བྱས་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་གདོང་ནལ་མ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གཤམ་ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་དང་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་དགེ་མཚན།

དེང་འཛམ་གླིང་འདིར་ཡར་རྒྱས་དང་མདུན་སྦྱོང་ཁ་འཁྱེར་བྱས་ཏེ་མིས་བྱེད་སྦྱོང་མ་རུང་
བ་དང་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་པ་འབྲེལ་བ་བརྟེན་ནས་སྒང་འདིའི་སྤྱི་ལོ་བོད་མི་རྒྱལ་གནས་ཐུབ་མིན་
ཀྱི་སོ་མཚམས་ལྟ་བུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྱད་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་གཙོ་བོ་རང་བྱུང་གི་ཁོར་
ཡུག་ལ་གཏོར་བཅོམ་བྱེད་རྒྱ་མང་བྱས་པ་དང་། དེའི་ཉེར་ལེན་ལས་འབྱུང་བཞིའི་འདུ་བ་འབྲུགས་
ཏེ་གནོད་འཚོ་སྣ་ཆོགས་ཤིག་རང་བཞིན་བྱུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་རེད། རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་
ནི་བསྐྱོག་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་མིན་ནའང་། ལས་སྒྲ་བོས་བསྐྱོག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་རེད།

རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ཉམས་ཆག་དང་གཏོར་བཤིག་ཆབས་ཆེན་བཏང་དང་གཏོར་བཞིན་པའི་
ཉེར་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་རང་བྱུང་གནོད་འཚོ་མང་པོ་ཞིག་འགོག་དགོས་ན། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་
གཏོར་བཤིག་གཏོར་རྒྱ་མཚམས་འཛིག་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཐབས་ཤེས་མེད། དེ་ཡང་རིག་
གནས་སྤང་ཚུལ་ཞིག་གི་རྒྱ་བརྟེན་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གིས་འགན་ལེན་ཡོད་ན་དོན་ལྡན་
ལུགས་མཐུན་གྱི་སློ་ནས་ལས་སྒྲ་བོར་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་དང་གཏོར་བཤིག་ཅུ་འགོག་བྱེད་ཐུབ།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱ་རིག་གནས་ལ་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གཅེས་ཉར་དང་བདག་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་
པའི་གཞི་ཅིའི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་
ཡོད་པ་མ་ཟད། གདོད་མའི་བོན་ཆོས་རིག་གནས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཛིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་
དང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ཐད་ཀར་འབྲེལ་ནས་ཡོད། བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་

ཆོས་ལུགས་སམ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མང་གཞིའི་རིག་གནས་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ནང་དུ་རང་
བྱུང་ཁམས་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་མི་ཉན་པ་དང་། ས་དང་གནམ་ལ་གཅེས་སྤྱང་བདག་ཉར་བྱེད་
དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་ལུགས་ཆེན་བཞུགས་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྲོག་
སྙིང་ཆ་བུའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་ཁོར་ཡུག་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་གལ་ཆའི་
གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་འཚེ་བ་སྤྱང་དགོས་པའི་ཆ་གྲུབ་གཞི་ལ་བཞག་ཏེ་དེའི་ཡན་ལག་དང་ཉིང་
ལག་གི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་འཛམ་གླིང་འདིར་འཛིན་ཉེན་ཆེ་བའི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གནོད་སྦྱོན་དང་
མའི་འགོ་བ་གནས་ཐབས་བྲལ་བའི་ཆག་འཛིན་གི་གལ་ཆའི་གནད་དོན་འདི་ལ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་གྲུབ་དང་ཉམས་ལེན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐད་ཀར་ཕན་ཐོགས་དང་ལེགས་སྦྱེས་
འབྲལ་བྲལ་བའི་དགེ་མཚན་རང་ཆས་སུ་ལྡན་ཡོད།

གསུམ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྲེལ་གྱི་ཐབས་ལམ་རང་བཞིན།

རིག་གནས་གང་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ན་ཐོག་མར་དེ་ལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་འོས་པའི་
གཞི་རྩའི་ཆ་རྒྱུན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། མ་མཐའི་ཆ་རྒྱུན་དེ་ནི་རིག་གནས་དེས་སྦྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གང་སར་ནམ་པ་འདྲ་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་ཞབས་འདེགས་དང་ལེགས་སྦྱེས་འབྲལ་བྲལ་དགོས་པ་འདི་
རེད། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་མཚན་ན་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བོད་ཀྱི་སྦྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་
འདེགས་དང་ལེགས་སྦྱེས་འབྲལ་བྲལ་པ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་ཡང་བྱམས་བརྟེན་དང་གཤེས་
རབ་ཀྱི་ལེགས་སྦྱེས་འབྲལ་བྲལ་བའི་བྱེད་འཕགས་རང་བཞིན་གྱི་རིག་གནས་དམིགས་བསལ་བ་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་དཔུང་སྐྱེད་དང་གསེད་བརྒྱུ་བྱེད་མཁན་གྱི་མཁས་
དབང་ནམས་ཞལ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་རིག་
གནས་གདེང་འཛིན་གི་ལོ་རྒྱུས་གསར་པ་ཞིག་གི་སྒོ་མོ་ཕྱེ་བཞིན་ཡོད།

ཀ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མི་ཉམས་ཡུན་གནས་ཀྱི་དེན་གཞི་སྐད་ཡིག་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་
ཚུགས།

བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དེན་གཞི་ཉག་ཅིག་ཡིན་ལ། དེ་
སྤྱང་སྦྱོབ་དང་། ཚད་ལྡན། གཅིག་གྱུར་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ཆུ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་

གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཐོག་མའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་གྱུར་ཡོད། དེས་ན་དེང་གི་བོད་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུད་ཡིག་ཉམས་ཆག་གི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་གཞིགས་གིང་ཁ་གཏད་དེ་འབྲུང་འབྱུར་བོད་རྒྱུད་ཡིག་གི་འཆི་གསལ་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། འཆི་གསལ་གྱི་སོ་མཆོམས་ལས་སྦྱོབ་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས།

རིག་གནས་འཆི་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ནི་མི་རིགས་འཆི་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཡིག་འཆི་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ནི་རིག་གནས་འཆི་གསལ་གྱི་གནད་དོན་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་སམ་ཅ་དོན་གྱི་སྤང་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོའི་མི་རིགས་དང་། རྒྱུད་ཡིག་དེ་བཞིན་རིག་གནས་བཅས་ཆ་ཆང་ཡང་བའི་གནས་སྤངས་གིག་དང་བཟོད་དཀའ་བའི་གཡུལ་ས་ཞིག་དུ་ཆ་འདེད་བྱས་ཆར་ཡོད། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྤངས་གིག་གི་འོག་ནས་འཕགས་འཆག་དང་བསྐྱར་ལངས་བྱེད་དགོས་ན་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་སྤེལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གལ་ཆའི་རང་བཞིན་ལ་ཤེས་རྟོགས་གསལ་བོ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྤེལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེན་གཞི་རྒྱུད་ཡིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གསལ་བོ་ཐོབ་དགོས།

རྒྱུད་ཡིག་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ནི་ཕན་རྒྱུན་འགྲོགས་འདེས་དང་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་འཆོ་བའི་ནང་གཅིག་གྱུར་གྱིས་བོད་རྒྱུད་སྤྱད་རྒྱ། གཞན་ལས་དོན་ཆེ་ཕྲ་མཐའ་དག་གི་ཡིག་སྤྱད་ཀྱི་མང་གཞི་བོད་ཡིག་པེད་སྤྱད་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ལ་རག་ལས་ཡོད། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་རྒྱུད་ཡིག་ཉམས་ཆག་དུ་ཕྱིན་རྒྱུན་གཞི་ཅའི་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་ལེགས་ལམ་དུ་བསྐྱར་དགོས། ༡༥ མི་རིགས་ཉམས་འདེས་ཀྱི་འཆོ་བའི་བྱུགས་རྒྱུན་དང་གནས་སྤངས་འོག་བྱུང་བའི་མང་ཆོགས་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱུད་ཡིག་བསྐྱར་སྤྱད་ཀྱི་གནད་དོན། ༡༦ མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིག་ཕལ་བ་དང་རྒྱུད་ཡིག་གཞན་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་རིག་གནས་སྤྱོད་གསལ་ལམ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཡིག་བྲིད་གཞིའི་གནད་དོན། ༡༧ དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ནས་བརྒྱུད་གསལ་བ་བོད་རྒྱུད་ཡིག་གི་ནང་བསྐྱར་འགོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་གནད་དོན། ༡༨ རྒྱུད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱད་དང་རིག་གནས་སྤྱོད་སྤྱང་གི་གཞི་ཅའི་གོམས་གཤིས་མང་ཆོགས་ཕལ་བར་མེད་པའི་གནད་དོན། ༡༩ རྒྱུད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱད་དང་ལག་ལེན་གྱི་སྤང་མི་དམངས་ཕལ་བ་ཅམ་མ་ཟད་རིག་གནས་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པའི་མི་རྒྱུས་ཀྱང་ཅོལ་རྒྱུད་གི་ལམ་ཁར་སྤྲོད་བཞིན་པའི་གནད་དོན་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཉེན་ཁའི་རང་བཞིན་

གྱི་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་ལེགས་བཅོས་དང་། བསྐྱར་བཀོད། ཡར་རྒྱས་བཅས་གཏོང་རྒྱུ་ནི་སྐད་
ཡིག་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་རྩ་བའི་གནད་དོན་ཡིན་པའི་རྩོས་འཛིན་དང་ཤེས་རྟོགས་བརྒྱུད་ལེགས་བཅོས་
གཏང་དགོས།

ཁ་དྲུག་ བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལ་རྒྱལ་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་རྒྱལ་འཛིན་
བྱེད་ཚུགས།

བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལ་རྒྱལ་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་དུ་གྱུར་པའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ནི་བོད་
ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ནོར་དང་འཛིན་སྦྱང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་གཙུག་ནོར་ལྟ་བུའི་གོ་གནས་
བརྒྱུད་སྤེལ་འགྲོ་དོན་དང་འཕྲིན་ལས་ཡར་རྒྱ་བཞིན་འཕེལ་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་རྒྱལ་འཛིན་དང་གཅེས་
སྤང་དར་སྤེལ་བཅས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དོན་སྦྱང་ལྡན་པ་ལྡན་པས་ཆེ་བའི་བྱ་གཞག་དམིགས་བསལ་བཞིག་
ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས།

བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལ་རྒྱལ་རིག་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་དུ་གྱུར་པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
དར་སྤེལ་རྒྱལ་འཛིན་བྱེད་དགོས་ན་ཐོག་མར་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དེ་གསལ་སྤྱོད་དང་རྒྱལ་འཛིན་
རྒྱལ་བཞིན་བྱེད་པའི་བོད་ཀྱི་གྲུ་པའི་རྟེན་གཞི་དགོན་སྡེའི་རིག་གནས་སློབ་གསོ་ལ་རྒྱས་ལོན་ནན་
ཏན་དང་ཞིབ་ཚགས་བརྒྱུད། དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་གཞིགས་ཤིང་རིག་གནས་གསར་
པའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་བསྟན་ནས་ཡང་དག་པའི་རིག་གནས་ཤིག་གི་འགྲོ་ལམ་འཛོལ་རྒྱུ་ཏུ་ཅང་གལ་
ཆེ། ཅུང་དོན་གཉིས་ཏེ་མཁྲུགས་འཛིན་དང་དོན་ལྡན་གསུང་གི་མཐའ་གཉིས་དང་བུལ་བའི་ཆོས་ལུགས་
རིག་གནས་རྒྱལ་འཛིན་གྱི་ལམ་བུ་ཞིག་འཛོལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡིན་ལ།
བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཕེལ་སྤྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པས་ལམ་
འདིར་ནོར་འཁྲུལ་མེད་པའི་སློ་ནས་འགྲོ་བརྒྱུད་ཐུབ་དགོས།

དེ་སློན་ལོ་རྒྱལ་ཀྱི་སྤེང་ནས་བསྟན་ན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་འདི་གྲུ་པའི་སྡེ་
ཆ་ཁོ་ནས་དར་སྤེལ་བཏང་ཞིང་རྒྱལ་འཛིན་བྱས་ནས་ཡོང་བ་གསལ་བོ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་
ཆོས་ལུགས་འདིའི་གཞི་རྩའི་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤེང་ནས་བསྟན་ན་གྲུ་པའོ་ནས་རྒྱལ་འཛིན་
དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་ཤིག་གཏན་ནས་མིན། འདི་ལ་སྡེ་ཆ་ན་
དང་རིགས་རུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཀྱང་གྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་ཆོག་པའི་གནད་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་།

སྒྲིབ་ཀྱི་མཁོ་སྒྲིབ་ཀྱི་སྒྲིབ་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་རང་བཞིན་གྱི་ཕན་ནུས་དམིགས་བསལ་བ་
ཞིག་ཀྱང་མངའ་བ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་མིའི་དགོས་མཁོ་དང་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་གཞིགས་
ཏེ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་ལམ་བུ་ཡང་མདུན་ནས་མདུན་དུ་
བསྐྱོད་དེ་གྲ་པ་གཅིག་ཕྱི་སྐྱོང་ཆེན་དང་འགན་འཁུར་ལྟུང་ནས་ལས་ཡོངས་སུ་བཅའ་ནས་ནང་
པ་ཡོངས་ཀྱིས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་པའི་ལམ་བུ་གསར་པ་ཞིག་གི་སྡེ་ཟེན་དགོས།
རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་སུ་ལ་ཡང་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཅིའི་
ཤེས་རྟོགས་ཙམ་ངས་པར་མེད་མི་རུང་བ་ནི་གཤིལ་དུ་མེད་པའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

དེ་བཞིན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་གནད་དོན་ཐད་སླེབ་
འོས་པ་ཞིག་ནི། དེང་འཛམ་གླིང་འདིར་དེང་རབས་དང་སྔོན་སྔོན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆབ་མཆོན་རིག་
གནས་ཆེན་རིག་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གཉིས་བསྟར་དབྱེད་ཀྱི་ལམ་བུ་ཞིག་གི་
ཅ་བ་ཚུགས་ཤིང་ཅེ་མོ་འབྲས་བཞིན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་འདི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་
རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་བྱ་བའི་ནང་གལ་ཆེའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྣལ་པར་
ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་སྒྲོར་གྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐད་ཀར་ཆེན་
རིག་རིག་གནས་ལ་ཕྱོགས་སྟོན་རང་བཞིན་གྱི་ནུས་པ་འདོན་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་འགོ་འཇུགས་
རྩ་བུའི་རིག་གནས་བརྗེ་ལེན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ལས་གཞི་འདི་སུ་མཐུད་འགོ་རྒྱ་དང་མཇུག་སྐྱོང་བྱེད་
རྒྱའི་ལས་གཞིའི་ཐད་འབད་པ་སྟོན་མེད་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་ལས་
གཞི་འདི་རྒྱ་ཆེ་ཆེ་དང་ཆགས་རྗེ་ཚུད་དུ་གཏོང་རྒྱའི་ཕྱོགས་སུ་འབད་དགོས་པ་གནད་ཀྱི་དམ་པ་ཡིན།
གཤེད་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་སྤང་སྒྲོབ་དར་སྤེལ་བྱེད་ཕྱོགས།

གོང་དུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཉེན་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐད་ཡིག་དང་བོད་ཀྱི་སློལ་
རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་སྤྱིང་དུ་གྱུར་པའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་གཉིས་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་
བྱེད་ཕྱོགས་སྒྲོར་གྱི་བསམ་ཚུལ་མདོར་བསྟར་ཤིག་སླེབ་ཡོད་ལ། འདིར་སྤྱི་ཡོངས་རང་བཞིན་
གྱི་ལམ་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་གལ་གནད་དང་འབྲེལ་ཏེ་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་བྱེད་
ཕྱོགས་ཐད་བསམ་ཚུལ་ཐུང་ཙམ་འདོན་པར་འདོད།

མི་རིགས་ཤིག་གི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་དེའི་སྒྲོ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་དང་

མ་མེད་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་མིང་སྟེང་སྟོབས་མཆོན་ཕྱེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ཕྱེད་རྒྱ་ཡང་མི་རིགས་དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲི་བའི་ལས་འགན་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་གལ་ཆེན་ཞིག་དང་མིའི་གཟུགས་པོའི་བདེ་ཐང་ལ་ཐད་ཀར་འགན་ལེན་ཕྱེད་རྩས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གསེར་རིག་དང་། མིའི་སྒོ་སྟོས་དང་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྤེལ་བའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཆོད་མ་རིག་པ། དག་རིག་རྟོག་འབྲུལ་གྱི་སྐྱུ་ཅལ་རྣམ་གཞག་ལ་ཆོད་མཐོ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྟོན་ཕྱེད་རྩས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྟན་ཆོག་རིག་པ། མངོས་རིས་དང་རི་མོའི་སྐྱུ་ཅལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བྲིས་འབྲུར་བརྟེན་གསུམ་གྱི་ཡན་ལག་ཆ་ཆོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟོ་རིག་པ། ལུང་དུ་སྟོན་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་སྐྱད་ཆའི་འཆད་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཞིབ་ཆགས་ཀྱིས་སྟོན་རྩས་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱི་རིག་པའམ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་རིག་པ་སོགས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་འདི་ལ་ཞིབ་དཔྱད་དང་། རྟོག་དཔྱད། སྐྱུ་ལ་འདེད་བཅས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་བྱས་ཏེ་དར་སྤེལ་གཏང་དགོས།

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གསེར་རིག་འདི་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་ཐད་ནས་བཤད་ན་གནའ་བོའི་བོད་ཀྱི་གསེར་རིག་མཁན་པོ་དག་གིས་ཉམས་སྦྱང་ལས་བྱུང་བའི་ལག་ལེན་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲན་དཔྱད་ཕྱེད་ཐབས་རྣམས་གདམས་པ་བར་མ་ཆད་པར་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་ལ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གསེར་རིག་གི་རྣམ་གཞག་སྟེང་ཆོད་ལས་མཁན་པ་གསེས་སྦྱང་བྱས་ཏེ་དེང་གི་སྤེལ་ལུགས་གསེར་རིག་གི་ལེགས་ཆ་སྒྲངས་ནས་ཟུར་རྒྱུན་དང་རམ་འདེགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ཕྱེད་རྒྱ་ནི་དོན་སྟོང་ལྡན་ལ་དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད་སྟེ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཆོད་མ་རིག་པ་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་ཨ་མོའི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་ནང་བསྟན་ཆོད་མ་རིག་པ་སྦྱང་བཅོལ་ཕྱེད་ཐབས་ཡང་དག་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ལུགས་སྲོལ་གྱི་ཚུང་གྲུའི་རྣམ་གཞག་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་དེང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་མཆོན་ཉིད་རིག་པ་དང་ཆོར་རིག་རིག་གནས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན་ཏེ་འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་གཙོ་འཛིན་གྱིས་དར་སྤེལ་གཏང་དགོས།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྟན་ཆོག་རིག་པ་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་དག་རིག་

རྟོག་འདུལ་གྱི་སྐྱུ་རྩལ་རྣམས་གཞན་ཆད་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་འདི་ཚུམ་ཐབས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ལ་དབྱུང་ཞིབ་དང་། ཚུམ་རིག་གི་སྐྱུ་རྩལ་རང་བཞིན་ལ་རོལ་སྤྱོད་། ཚུམ་འབྲིའི་ཆར་གཞིའི་
གོ་རྟོགས་སྤྱི་ལུགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བཅས་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་སྟུན་ཆོག་རིག་པ་འདི་རྒྱུན་འཛིན་
བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། བྱེ་ལུགས་གནའ་དེར་གི་ཚུམ་རིག་རྣམས་གཞན་དང་སྐྱུ་འདུལ་རང་བཞིན་
གྱི་རྟོག་པ་འཆར་ཡན་རྒྱུན་ཆད་ཀྱི་ཚུམ་རིག་རིག་པའི་གཞུང་ཁག་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་གོ་རྟོགས་བརྒྱད་
ལེགས་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་ཁ་བསྐྱོད་དགོས།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་བཟོ་རིག་འདི་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་གྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་གནའ་བོའི་
བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་མངོས་བཞོས་སྐྱུ་རྩལ་དང་། པ་ཏའི་རི་མོའི་མངོས་རིས་དཀྱིས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱུ་
རྩལ་བཞོས་རིས། སྐྱུ་གསུང་བྱགས་རྟེན་བཞེངས་བསྐྱུན་གྱི་ཆ་ཆད་བཟོ་རིག་སྐྱུ་རྩལ། གཞན་
ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་ལྡན་པའི་ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ་སྐྱ་ཆོགས་ཤིག་མངའ་བ་འདི་དག་གི་བཟོ་
རིག་སྐྱུ་རྩལ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། དམིགས་བསལ་སྐྱུ་གསུང་བྱགས་རྟེན་བཞེངས་
བསྐྱུན་གྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་བཟོ་རིག་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྟོན་དང་བཅས་
པའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་མ་ལག་ཆ་ཆར་བཞིག་ཡོད་པ་འདི་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་
བྱེད་དགོས་ལ། དེར་གི་ཕྱེ་ལུགས་བཟོ་རིག་གི་རྣམ་གཞན་དང་སྟུག་དོན་རི་མོའི་སྐྱུ་རྩལ་གྱི་ཐད་
དཔེ་ལེན་དང་ཟུར་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པའི་སྤྱིང་ནས་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པའི་ལེགས་ཆ་རྣམས་ནང་འདྲན་
བྱེད་བྱུང་དགོས།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་བད་སྤྱོད་རིག་པ་འཕམ་ལུང་སྟོན་པའི་རྣམ་གཞན་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་
གྱི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེད་བདའི་ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་ཞིབ་དང་། རྒྱུས་ལོན།
ཡུལ་ལུང་མ་འདྲ་བའི་ཕལ་སྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞན་གཞན་དང་གཞན་ལ་དབྱུང་ཞིབ་ལེགས་པར་བརྒྱད་
བོད་ཀྱི་བད་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞན་འདི་འཕུས་ཆར་ཅན་དང་། ཆད་ལྡན་ཅན། གཅིག་གྱུར་ཅན་
བཅས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་དགོས་པར་འདོད་དོ། །

མཐུག་གཏམ།

འདིར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་དང་དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་
རྩའི་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་གསེད་བཀོལ་དང་། དེ་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལོ་མང་རིང་བོད་ཀྱི་སློལ་

རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་སྦྱང་བཅོལ་བྱས་པ་ལས་སློབ་པའི་རྩ་བའི་ངོས་འཛིན་ཁག་ཅིག་གསལ་སྟོན་བྱས་
ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་དེང་རབས་ཚན་རིག་རིག་གནས་སོགས་
མཐུན་སྦྱར་བྱས་ཏེ་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ནས་རིག་གནས་འཕེལ་སྟོགས་དམིགས་བསལ་
བ་ཞིག་ལ་ཁ་སྟོགས་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་འདོན་བྱས་ཡོད། མཇུག་མཐར་ཕྱག་གིས་
སློབ་སྦྱང་གི་ཤེས་རྟོགས་དང་། རང་བཞིན་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རབ། བསམ་སྒྲུབ་གོ་རྟོགས་
སོགས་ཀྱིས་མ་འདང་བར་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ངོས་འཛིན་ཚོར་འབྲུལ་ཅན་དང་། དེ་
རྒྱུན་འཛིན་དར་སྲིལ་བྱེད་སྟོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་འདྲ་ཡོད་
ཆོ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཤེས་རྟོགས་ཟབ་ཅིང་གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་གྱི་མཁས་དབང་
ནམས་ལ་དགོངས་དག་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཚོར་འབྲུལ་ཡོ་བསྐང་བྱེད་པའི་རེ་འདུན་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། །

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ དགེ་མཆོན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ལ) ཁྱིམ་པ་ལེ་བཅོ།

༡༡། སྤྱིར་འགྲོ་བ་མིའི་བྱུང་རིམ་ཐད་ཆོས་ལུགས་ཁག་དང་ཆོན་རིག་གི་རྩ་བྱུང་འདྲ་མིན་
ཐོག་སྐྱོང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། འགྲོ་བ་མིའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་འཆོལ་སྟེགས་ཁོང་
སྤྱི་ཆོགས་ལ་འཕེལ་རིམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་གནས་ལུགས་གསར་ཤོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་མང་པོ་ཞིག་
བྱུང་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་རེད། དེ་ཡང་མི་སྡེ་མ་འདྲ་བ་དང་ཁོར་ཡུག་མ་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
མི་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་གསར་ཆེད་མ་འདྲ་བ་རེ་ལ་གོམས་པ་འཕེལ་ནས་བཟུང་འཛིན་སྐྱོང་འདིར་
མི་རིགས་ཞེས་པའི་ཆོགས་ཁག་དག་གྱུ་བ་འགོ་ཚུགས། དེ་སྤྱིར་ང་ཆོས་མི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་ག་
ཁག་གི་གྱུ་བ་སྐྱངས་ཙམ་མིན་པར་རིག་གཞུང་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁྱུ་བ་ཆད་ཅིག་ཡིན་པ་རེས་བཟུང་
ཐོག་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་འགག་ར་སྟོན་བྱུང་དགོས། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོམས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་བསྒྲུན་པའི་མི་ཆོ་སྟེལ་སྐྱངས་དང་ཀྱུན་སྟོན་ཁྱེར་ལུགས། ད་
དུང་འཆོ་བའི་རྒྱས་སྟོས་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་དག་ལ་བརྒྱུད་སྟོན་བྱས་ཡོད་པ་
དེ་ལ་ང་ཆོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་སྐྱོང་གིན་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཆོས་ལུགས་སློལ་དང་
སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གཉིས་ལེགས་པར་འབྱེད་དགོས་བསམ། རྒྱ་མཆོན་ལུགས་སློལ་ལ་དགེ་
སྟོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡིན་ཆོ། དེ་ལ་ཡོང་ཁུངས་བཅོན་ཞིང་རྒྱུད་
རིམ་གྱི་རྣམ་པ་རེས་ཅན་ལྡན་པ། ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཁྱུད་པར་ལ་མ་བཞུས་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ལྡན་ཐོག་དུས་གཏན་དུ་སྤྱི་ཆོགས་དངོས་ཀྱི་ཡན་བདེ་འབའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་
ཆ་རྒྱུན་རེས་ཅན་ཞིག་ཆང་དགོས་ལ། དེ་རྩེར་མ་བྱུང་ཆེ་རིག་གནས་རང་ཉིད་ལ་རྒྱུན་གནས་ཀྱི་
རྣམ་པ་རང་ཆས་སུ་གྱུ་བ་མི་བྱུང་བས། རིག་གནས་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་སྐྱོང་འོས་སམ།
གང་ཟག་བྱེ་བྲག་པའི་དོས་ནས་མཁྱེགས་འཛིན་ཁོ་ནའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་བརྒྱུད་སྟོན་བྱས་པ་དག་

སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་སུ་སྐྱེད་པའི་སྲོལ་པ་སུ་ལའང་ཤ། རྒྱ་མཚན་རིག་གནས་གང་ཞིག་ལ་སྤྱི་
 ཚོགས་ཀྱི་འགན་ལེན་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ན་དེ་རིག་པའི་གནས་ཤིག་ཏུ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་
 མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཆ་མཚན་ན་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་
 གྲུ་གཞན་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་བཞིན་མི་རིགས་རང་གི་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲོད་གོམས་
 པ་དང་ཞིབ་དཔྱད་གཞི་རྩ་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་ཁོངས་རིག་གནས་ཀྱི་གནད་
 མང་པོ་ཞིག་སྤྱི་ན་བྱོན་ལོ་ཤར་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཆུ་མ་པའི་ཐོག་ནས་གཏན་
 འབེབས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་ཚོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རིམ་
 བཞིན་བརྒྱུད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་བར་གཏན་གནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ངས། འུ་ཅག་
 གི་སྲོལ་རྒྱན་འདིའི་གྲུབ་སྐྱེད་ཐང་ལྟེན་འབྱུང་རིག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲོད་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་
 བ་མེད་པའི་རང་གཤིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟབ་པའི་ནང་ཚོས་ཀྱིས་གཞི་བྱས་པའི་སྤྱི་ལུགས་ལོ་འདུབ་
 ཀྱི་ཚུལ་དུ་བརྒྱ་ཕྱག་ཤེས་བྱ་ཞེས་མི་རིགས་འདིའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་དངོས་
 ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ཡོད། དེ་ལ་དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆག་འཛིག་གི་རྒྱལ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་མང་
 ཅམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཅ་བ་དཔུང་པ་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལུགས་ཆེན་ཡོད་ཀྱིན་དུ་བར་
 དུ་རྒྱན་གནས་ཀྱི་རྒྱས་ལུགས་རྒྱན་འཁྲོངས་བྱེད་ཐུབ་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ང་ཚོ་སྤྱི་མི་རབས་འདིས་
 ངས་པར་དུ་སྒྲོ་གཟུ་བོར་གནས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདིའི་རྒྱལ་ཁྲོད་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་
 བ་སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་དགོས་མཁོ་བཅས་བསྐྱར་ནས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲུགས་རྒྱུ་
 སྤེལ་དང་མི་མཐུན་སྦྲུགས་ལ་རིག་པའི་ཆ་གསར་མཐུན་པའི་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་ཀྱི་ནི་ཅང་
 གལ་ཆེར་སྤྱང་། རྒྱ་མཚན་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་ང་ཚོ་མི་རིམ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
 དང་བསྟུན་ཡོད་པས། ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ལག་ཆ་མཐོར་འདེགས་སྒོས་རང་ཉིད་
 ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་བརྩིང་དང་བྱུང་ཚོས་འབྱུར་བཞུགས་ལ་འཕྲོད་ཀྱིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་
 དགོས་མཁོ་གསར་པ་བསྐྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། ད་དུང་ང་ཚོས་སྤེལ་ལུགས་ཀྱི་རང་གཤིས་མི་འཛིན་
 པར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་པའི་སྲོལ་རྒྱན་ལ་གོམས་པ་སྤེལ་ནས་མི་ཆོ་འགོ་ལུགས་ཐད་
 ལྟ་བ་བརྟན་བོར་གཞི་བཅོལ་ནས་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ཀྱི་མདུན་དུ་རྒྱས་པ་མི་འདྲ་བའི་གོམ་པ་

སྲོ་དགོས་པས་སོ། དེ་དག་ཆར་གཞིན་སྒྲིམ་མང་པོས་དབྱུང་ཞིབ་ཅི་ཡང་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྲོལ་རྒྱུན་དང་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་སྒྲིགས་བསྐྱར་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཐེར་འདོན་དང་སྒྲིན་བཟོད་འདྲ་
མིན་གྱི་ལུས་སྲུ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཐོབ་སྐྱེལ་ཞིག་དང་རང་དབང་ཞིག་ཏུ་འདྲ་བྱུང་ཡོད།
ཡིན་ཡང་ཁྱེད་ལ་ཇི་ཅམ་གྱི་སྒོ་ཁ་མ་ཁེངས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་ཁྱེད་ལ་ཁ་གསལ་དང་ལེགས་
བཅོས་གྱི་དཔེ་འགན་ཞིག་ཡོད་པ་མ་བཟོད་རོགས། དེའི་སྤྱིར་འདིར་དེ་ཐད་ལ་བསམ་མ་ཚུ་ལ་ཁ་
གསལ་བཟོད་ན།

དང་པོ། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་ཕན་དངོས་དང་དེ་ལ་གནས་ལུགས་བདེན་ཐུབ་ཐོག་དགའ་
བ་སྐྱེ་བས་ཐུབ་པའི་སྒྲིགས་སྟོན།

གཉིས་པ། རྒྱུན་འདྲིན་གྱི་ཐབས་ལམ་དངོས།

དང་པོ། ར་ཆོ་ལས་གང་ལ་འཇུག་པའི་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་
ཕན་ལས་གཅིགས་ཆེར་འདྲིན་པ་ཕལ་ཆེར་རང་གཤིས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ཡོད་པས་འདྲ་ཅག་གི་སྲོལ་
རྒྱུན་འདི་ཡང་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཉམས་འགོ་ཚུགས་ཡོད། དེ་ཡང་དེང་གི་ཆར་དེང་
རབས་ཤེས་ཡོན་གྱིས་སྒྲིགས་ཁ་གསལ་ནས་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་རྣམ་པ་མ་འདྲ་བའི་ཐོག་
ནས་བསྐྱར་བ་འདི་ལ་གཞིར་བཞག་ནས་ལུགས་རྒྱུང་པོར་བའི་གཞིན་སྒྲིམ་མང་པོས་གནས་ལུགས་
ལ་དབྱེད་ཤེས་མི་གྱིད་པར་སྲོལ་རྒྱུན་ཡོད་ཆད་རྗེས་ལུས་སྲུ་བཟླ་ཞིང་། དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་
འདྲ་མིན་གྱི་རྒྱབ་རྒྱུངས་ཁག་ལ་ལྷང་དོར་མེད་པར་འཇུག་རྒྱུ་གྱི་དཔེ་དོན་གྱིས་རང་ཉིད་རྗེས་
ལུས་སྲུ་བཟླ་ན་ཡོད། ར་ཆོས་སྒོ་གཟུ་པོར་གནས་དེ་དབྱེད་ན། དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱིས་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསར་སྒྲིན་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྟོང་ཆ་གང་མང་སྟོང་ཡོད་པ་མངོན་
པར་གསལ་གྱང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་ལས་འདའ་བུལ་
མེད་ལ་དུས་གཏན་དུ་སྤྱིད་གྱང་མི་སྤྱིད། དེ་ཡང་དངོས་པོའི་རིགས་ཀྱི་བདེན་པའི་གནས་ལུགས་
ལ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མེད་པ་ལ་རག་ལས། དེ་སྤྱིར་ར་ཆོས་ངེས་པར་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་
ཉམས་ཞིབ་རིམ་པར་བྱས་ནས་ལེགས་པའི་ངོ་བོ་བཟན་སྲུང་གྱི་རྒྱུ་ནི་རང་ཉིད་བདེན་པའི་གནས་
ལུགས་ལ་མི་ཚོངས་པ་དང་གནས་ལུགས་གསར་འཆོལ་ཐད་ཡང་ཕན་གྲོགས་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་
དུ་འགྲོ་བར་ངེས། མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་

འཛིན་ཕྱེད་རྒྱ་ནི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བསམ་མི་རུང་ལ། གནས་ལུགས་དང་གནད་ར་འཕྲོད་པའི་
 ཐོག་དེ་ལ་བཅོས་མེན་གྱི་དགའ་བ་སྟེ་བས་ཐུབ་པ་དགོས། དགའ་བ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞེན་ཁོག་
 གིས་ཤུགས་རྒྱུ་མེད་པར་རིག་གནས་རང་ངོས་ནས་ར་འཕྲོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས། རྒྱ་མཚན་
 རིག་གནས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ལས་ལས་དབང་གི་སྤྱི་གཞི་ཞིག་ཏུ་ཐུག་མེད་པས་
 དེ་ལས་འཚོ་བའི་ཁྱེ་ཕན་ལེན་ཐབས་ལ་འབད་དགོས། དེ་སྤྱིར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་
 རྒྱུན་འཛིན་ཐད་དུ་ཕན་གཙོ་བོ་གཉིས་བཟོ་དཀ། དང་པོ། མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་བརྟན་སྲུང་དང་།
 མི་སྡེར་གྱི་ཞི་བདེ་རྒྱུན་གནས་གཉིས། དང་པོ། སྤྱིར་མི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་མིའི་ཚོགས་སྡེ་ཆེན་
 བོ་ཞིག་སྟེ། ལྷ་བ་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་སོགས་ཀྱི་མཐུན་ལམ་ལ་བརྟན་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་
 ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ངས་པ་ཆེར་མེད་པས་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་གནས་
 ལ་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་ཡོད། མི་རིགས་སོ་སོའི་རིག་གནས་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་
 རྒྱས་དང་རིག་གཞུང་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་བབ་བརྒྱད་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་གསལ་སྟོན་ཐུབ་པའི་
 རྒྱད་ཆོས་འབྲུར་ཐོན་ཡོད་ཀྱི་རྒྱུན་འཛིན་རང་ཉིད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཇི་ཅམ་ཉར་ཆགས་བྱས་
 པ་དེ་ཅོམ་གྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏགས་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཀྱང་གྱི་མིག་ལ་འགོག་མེད་དུ་མངོན་
 ཐུབ། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཇི་སྟེད་བར་སྤྱིར་བཏགས་ཡོང་ན་དེ་སྟེད་བར་མི་རིགས་རང་ཉིད་
 ཀྱི་ཁྱེ་ཕན་སྲུང་སྟོབ་ལ་དགེ་ཕན་ཆེ་ལ་འཇོམ་སྦྱོར་སྤྱིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྟོང་ཆ་སྟོང་བ་དང་ཉམས་
 ཞིབ་ལ་རྒྱ་ཆ་མཁོ་སྤྱི་བྱེད་པའི་དགེ་ཕན་ཤིན་ཏུ་མང་། གཉིས་པ། མི་སྡེར་རང་ཉིད་ལ་གཞི་
 བཞག་ན་མིའི་བདེ་སྤྱི་གཞི་ཆ་ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཅ་བ་དེ་གོམས་གཤིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་འབྲུང་
 གི་ཡོད། དེ་སྤྱིར་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་ཇི་སྟེད་བར་སྤྱིར་བཏགས་ཡོང་ན་དེ་ཡང་མི་རིགས་རང་ཉིད་
 བོ་རང་ཉིད་གང་ལ་གོམས་པ་མང་ཅོམ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། ང་ཚོ་རྒྱུད་དུ་སྐྱེས་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་དང་ལྡན་དུ་འཆར་ཡོངས་དང་དེ་ལ་གོམས་པ་ཤུགས་ཆེན་འཕེལ་ཡོད་
 པས་གཞི་ཅའི་བདེ་བ་མང་གོས་སློལ་རྒྱུན་རང་གི་སྟོང་གྲུབ་ཡོད་ལ། རང་ཉིད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་སྲུང་སྟོབ་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ཁྱེ་ཕན་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་བ་ལས་མ་
 འདས། དེའི་སྤྱིར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་གནས་བྱེད་ཐབས་ལ་འབད་རྒྱ་ནི་མི་བྱ་རང་ཉིད་
 ཀྱི་བདེ་བ་དོན་གཉེར་བྱེད་ཐབས་སམ་རང་ཉིད་སྤྱིར་ཆུགས་ཅན་དང་ནམ་པ་གསར་པ་ཅན་དུ་འཚོ་

ཐུབ་པའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཏུ་ངེས། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་དགེ་ཡན་གྱི་ཆ་ནས་བཞིན་ན། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནམ་གཞག་དང་ལྟ་བུ་དེ་ན་འབྲུང་གི་རིགས་ལམ་ལས་ང་ཚོ་ལ་ལྟོག་གྲུར་གྱི་གཞལ་བྱ་མང་པོར་འཕྲོད་ཐུབ་པའི་ནམ་དུས་དང་སེམས་ཀྱི་ནི་བདེ་འཛོལ་སྦྱབ་བྱེད་ལུགས་སོགས་འཆེ་མེད་ནི་བའི་ཐབས་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་ལའི་འབྲུང་འབྲུར་དང་ཁོར་ཡུག་མའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་འཇགས་དང་བསམ་མཐོ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ཕན་ཐུག་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད། དེ་མ་ཟད་བྱམས་དང་སྟིང་རྩེ་ཡིས་གཞི་ཅ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཀྱང་སྤོང་གི་རིམ་པ་མང་པོས་འཛམ་གླིང་ཁོར་ཡུག་དང་རང་བྱུང་སྤྱོད་ལ་རང་འགྲལ་གྱིས་ཕན་ཁེ་ཆེན་པོ་བསྐྱུན་ཡོད་ལ། ནང་བཅུད་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལའང་ཅ་བ་སྟིང་རྩེ་ཡི་ངོ་བོ་བརྟན་བཟོ་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཐུན་ལམ་བསྐྱུན་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དང་ལུས་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་བདེར་གནས་ཐུབ་པ་སོགས་ཕྱིའི་སྤྱོད་དང་ནང་བཅུད་ཆང་མར་བདེ་འཇགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུན་ཐབས་བྱས་ཡོད། འདི་དང་འདི་འདྲ་བ་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འདོན་གྱི་དགེ་ཡན་དག་ལ་གྲུང་ཆོག།

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འདོན་གྱི་ཐབས་ལམ་ལས། དང་པོ། རྟན་ཡིག་སྤྱང་སྦྱོབ་ཐད་ཅུང་ཅམ་བཞིན་ན། རྟན་ཡིག་སྤྱང་སྦྱོབ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་སྡོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐབས་ལམ་གཅིག་ཤོས་དེ་རྟན་ཡིག་གི་འབྲས་སྒྲིལ་ཆ་རྩེ་ཆང་ལ་བཏང་ནས་སྲོལ་རྒྱུན་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་འདྲ་མིན་ཐོག་སྤྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་གྱི་རྟན་གཉིས་སྦྱ་བའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདོན་པ་གང་མང་བསྐྱེད་བསྐྱང་དང་། དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་ཅུའི་སློབ་ཆ་ཆུང་པོ་དེ་ཡིག་ནང་ཕབ་བསྐྱུར་དང་ཐ་སྟད་གསར་བཟོ་གཏན་འཁེབས་ལེགས་པར་བྱས་ནས་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་མི་རིགས་རྟན་ཡིག་ཐོག་རང་རྒྱ་འཕེར་བ་བཟོས་ནས་རྟན་ཡིག་གི་ཡུག་ཆད་མཐོ་རུ་གཏང་བ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་རྟན་ཡིག་གི་དགོས་མཁོ་ཆེ་རུ་གཏང་བ་རྒྱ། ལྷག་པར་དུ་བྱ་བའི་མ་ལག་གསལ་བཤད་དང་བཅས་པ་བོད་ཡིག་ནང་བསྐྱུར་ཐབས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གང་རུང་ལ་འཇུག་ཐུབ་པའི་ལམ་བུ་གསར་བཟོ་བྱེད་པ། དེ་ཐད་ལ་མི་སྦྱོར་གང་རུང་གི་ཐག་གཅོད་ཅམ་མིན་པར་ཤེས་ཡོན་པ་མང་པོ་ལྟན་འདོམས་ཀྱིས་བཟོ་གྲུང་དང་ཞིབ་གཤེར་ལེགས་པར་བྱས་ནས་གཅིག་

གུར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནི་སྐད་ཡིག་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་གོམ་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་བསམས།
 གཉིས་པ། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་སྐད་ཡིག་རྒྱན་གནས་ཐད་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་
 ཐབས་ནི་མི་དེ་ངོས་རེ་ནས་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་བསྐྱེད་བས་བྱུང་བ་ཤེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རེད། དེ་ལྟར་མ་
 བྱུང་ཡང་སྐད་ཡིག་བསྐྱེད་ཀྱི་གོམས་གཤིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཙང་སེལ་ཡོང་ཐབས་
 ལ་མི་དེ་ངོས་རེ་ས་འགན་ཁུར་དང་དོ་སྣང་སྟོན་བྱུང་དགོས། རྒྱ་མཚན་སྐད་ཡིག་བསྐྱེད་ཀྱི་
 སྐད་ཡིག་ཉམས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཡིག་གི་ཆ་ཤས་མང་
 པོ་ཞིག་ཉིན་རེ་བཞིན་ཡལ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མི་རབས་གསར་པ་ཁག་
 བོད་ཡིག་ལ་བརྟེན་བསྐྱེད་བས་ཐབས་སུ་གཞི་རིམ་ནས་མཐོ་རིམ་བར་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་སྒོ་བ་ཚན་ཁག་
 དང་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཁག་དང་དང་འཇམ་སྒྲིང་ཤེས་བྱ་འདྲ་མིན་དང་སྤྱང་ཚོམ་
 གྲགས་ཆེན། ལག་ཤེས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁག་ཐ་ན་སྒྲིག་བརྒྱན་གྲགས་ཆེན་དང་གཞས་གྲགས་
 ཆེན་སོགས་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་ནང་ཡབ་བསྐྱུར་ཤེད་པའི་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤེལ་ནས་སྐད་
 ཡིག་གི་བྱུང་བའི་རྣམ་ཆེ་རུ་བཏང་ནས་སྐད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱེད་བྱུང་བ་ཤེད་དགོས། རང་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་གསལ་བསྐྱགས་རིགས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱིར་བཏོད་པ་དང་གལ་སྲིད་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་སྤྱིར་ངེས་པར་འགོད་དགོས་
 རིགས་ཀྱང་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་དང་བསྐྱེད་བས་ནས་འགོད་ཀྱི། ད་དུང་བོད་ཡིག་ཐོག་གཞུང་འབྲེལ་
 གསར་འགྱུར་ཁག་དང་ཆོག་ཤིང་ཤིང་འདྲ་མིན་བཏོན་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤེལ་ནས་འབྲེལ་སྤེལ་
 ཤེད་ཀྱི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ནང་གི་གསར་འཕྲིན་ཁག་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་བད་སྟོན་
 བྱུང་བའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་ཀྱི། ཐ་ན་ལས་འཛོལ་སྣམ་ཞུ་ཁག་ཀྱང་བོད་ཡིག་ནང་འབྲི་དགོས་པའི་
 སྒྲིག་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས་བོད་ཡིག་གི་རིན་ཐང་སྤར་གསེ་ཤེད་ཀྱི་ནི་སྐད་ཡིག་སྤྱང་སྟོབ་
 ཀྱི་ལམ་ཁ་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་ངེས། རྒྱ་མཚན་སྐད་ཡིག་གང་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་དངོས་དང་རི་
 ཅམ་འབྲེལ་བྱུང་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་ལ་བཅངས་པའི་བརྟེན་བ་ཟབ་དུ་འགྲོ་ངེས།
 མའི་བརྟེན་བ་དང་སྐད་ཡིག་བྱུང་བའི་རྣམས་མཉམ་རུ་བ་བྱུང་ཆེ་སྐད་ཡིག་ལ་དམིགས་བསལ་
 ཀྱི་སྤྱང་སྟོབ་མི་མཁོ་ལ་ཉམས་ཉེས་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་བས་ཀྱང་ཡོང་མི་སྲིད། དེ་ཕྱིར་ང་ཚོས་སྐད་
 ཡིག་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལག་བསྟར་སྟོན་སྟོལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་གཞན་དག་སྤྱང་སྟོབ་ཀྱི་གྲ་

སྤྱི་གཤིས་མང་གཞི་འཛིན་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཡིན་ལ།
དེང་གི་ཆར་འཛམ་གླིང་གང་སར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་དགེ་མཚན་ཕྱན་བུ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་
ནས་ནང་བསྟན་འདིའི་བྲལ་ཆད་ཅུང་ཆེ་རུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། ལོ་
ངོ་སྤྱོད་ཕྱག་སྤྱོན་ནས་དར་བའི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ད་དུང་ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དངོས་ཡོངས་
སུ་བྲལ་བུ་མེད་པ་མངོན་གསལ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་
ནང་བསྟན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་ནི་རབ་བྱུང་བ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉིས་པ་ཁག་གི་སྦྱུབ་བྱ་ལས་སྤྱི་ཚོགས་
ཡོངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཞིག་ལ་བསྟན་མེད་པས་མི་མང་གི་གོ་རྟོགས་ཁྲོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དང་ནང་ཆོས་
དངོས་ཀྱི་སྤྱིང་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྲལ་ཆད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཚོངས་དང་ཅན་གྱི་གྲངས་འཕོར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
གསར་རྒྱུ་དང་གཉིས་ལ་བྲལ་ཡོད། སྤྱིར་བོད་མི་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བའི་གོམས་པ་ཅུང་
ཡོད་པས་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྩའི་དགེ་ཕན་འཛོམས་ཡོད་ཀྱང་རང་ཉིད་གཞུང་ལུགས་ལ་གོ་རྟོགས་
དམན་པར་བརྟེན་ཐལ་ཆེ་བའི་རྣམ་རྟོག་འདྲ་མིན་དང་ཡིད་ཆེས་མཁྲགས་བཟུང་ལས་མི་གཞིའི་
ཐོབ་ཐང་ལ་གཞོད་པ། རང་ཉིད་ཀྱི་འཕེལ་ཀྱས་ཀྱི་ལུགས་སུ་གྱུར་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཡར་ཀྱས་ལ་
གཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྲོལ་འདྲ་མིན་དར་བྲལ་གྱིས་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དོན་དངོས་དང་རིང་དུ་གྱུས་
ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་གི་ཆར་རང་ཉིད་ཤེས་ཡོན་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་གཤིས་པ་འགས་
སྲོལ་ངན་དེ་དག་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ནང་ཆོས་དངོས་ལ་དགག་གཞག་གིས་གཞོན་སྤྱོད་མང་པོ་
ལོག་ལམ་དུ་བྱིད་བཞིན་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་རྒྱུན་གནས་
ཀྱི་འགག་རྩེ་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་པར་བསམས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་རྣམ་རྟོགས་དང་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་
སློབ་གོ་རྟོགས་ལ་ཆད་འཛིན་དང་གནའ་དེང་གི་ཤེས་རིག་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ཁ་འགག་པས་ཡིག་
མོངས་ཀྱི་གྲངས་འཕོར་ཆད་ལས་བརྒལ་ཐོག་ནང་ཆོས་ལ་གོ་རྟོགས་མེད་པའི་སྤྱི་གཤིས་པ་དག་
ལ་ཡང་ཀུན་སྦྱོང་མངོན་གསལ་བྱས་ཏེ། དེར་བརྟེན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མོངས་དད་ཀྱི་
གོམས་གཤིས་དང་རྣམ་རྟོག་དང་འབྲེལ་བའི་ལུགས་སྲོལ་ཁག་གཅིང་སེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་ནང་ཆོས་སྤང་
སྦྱོབ་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་ངས། དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་གཅིང་སེལ་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། ནང་
ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཉིད་དགོན་པ་གྲུ་ཆང་ནང་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་སྤེལ་ཐབས་

སུ་སྒོ་བ་གྲ་ཁག་གི་ནང་ཆ་དེ་མའི་རིགས་ལམ་དང་ལྟ་བུའི་འཛིན་སྤངས་སོགས་ཀྱི་གོ་ཏོགས་སྒྲེལ་
དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་སུ་སྤང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ད་ལྟའི་དྲུས་འདིར་གྲ་པའི་
གྲངས་འབོར་ཉུང་རུ་འགྲོ་བ་དང་ཆབས་གཅིག་གཞིན་སྒྲེས་མང་པོ་དེར་དྲུས་ཀྱི་ཟང་ཟེར་ལ་མགོ་
འཛུམས་ནས་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྤང་པར་བཞག་དད་པ་ཅམ་ཡང་བྱེད་མཁན་དཀོན་པའི་ནང་ཆོས་འཇིག་
ཉིའི་ཉེན་ཆབས་ཆེ་གོས་གིག་མ་དེད་དམ། དེ་ཐམས་ཅད་ནང་ཆོས་ལ་གོ་ཏོགས་མེད་ཀྱི་ན་ཡིན་པས་
གྲ་ཆང་ཁག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དགེ་བཤེས་རྣམས་མང་ཆོགས་དང་ཤེས་ཡོན་ལྷན་གནས་ཁག་ལ་ཕྱེ་བས་ནས་
ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཏོགས་སྒྲེལ་ཕྱུ་ནི་ནང་ཆོས་སྤང་སྒྲོ་བ་ཀྱི་གོ་མ་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན་པར་བསམ།

གཉིས་པ་ནང་ཆོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གཟེ་མདངས་དེར་གི་སྒྲུ་རེངས་གསར་པ་དང་འདྲེས་
ཐབས་བྱེད་དགོས། དེར་སྐབས་ཆཅན་རིག་མཁས་ཅན་མང་པོས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཟབ་ཆད་རང་བཞིན་
མཐོང་དང་མཐོང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ཆོའི་ངོས་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་གནད་
འགག་མང་པོ་དྲུང་སྤྱིར་སྟོན་བྱེད་བྱུང་མེད། དེ་ཡང་གྲ་ཆང་ཁག་ནང་ནང་ཆོས་སྒོ་བ་གཉིར་
མཐར་མེན་པའི་མཁས་དབང་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཁོང་ཆོ་ལ་དེར་དྲུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་འདྲ་མིན་དང་
སྐད་ཡིག་སོགས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་མེད་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་དཔྱད་ཀྱི་ཡུག་ཆད་སྤྱི་ཆོགས་དངོས་ལ་བརྟུན་
སྒྲིད་དང་དར་སྒྲེལ་གཏོང་བྱུང་མེད། དེར་བརྟེན་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱན་པ་ལྟ་སེམས་ཁྱེད་དང་དངོས་
པོའི་ཆོས་ཉིད། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་སྤངས་སོགས་ཀྱིས་དེར་དྲུས་ཤེས་ཡོན་ལ་ཁ་ཕྱེགས་
སྟོན་པ་དང་འཛུམས་སྒྲིང་གི་བདེ་ཡི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སོགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་མང་པོ་ཤར་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད། ང་ཆོས་ཉག་པའི་གནད་དོན་འདི་དག་ལ་གཞིགས་ནས་ནང་ཆོས་དངོས་ལ་གོ་ཏོགས་བྱགས་
ཆེན་སྒྲེལ་ཐོག་དེར་དྲུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་སྐད་རིགས་འདྲ་མིན་ལ་སྤྱད་བ་བྱེད་ཀྱི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ།
ལྟག་པར་དུ་ཆཅན་རིག་ཤེས་བྱ་ལ་རྒྱས་ཡོན་བྱས་ནས་ནང་ཆོས་དང་ཆཅན་རིག་གཉིས་དཔྱད་བསྐྱར་
ཀྱི་ལམ་ནས་ནང་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་སྒྲོ་རྗེ་ཆང་ལ་གཏོང་བྱུ་ནི་ནང་ཆོས་ཀྱི་དགེ་ཕན་འཛུམས་སྒྲིང་ཅན་
དུ་བསྐྱར་ནས་ནང་ཆོས་སྤང་སྒྲོ་བ་རྒྱན་གནས་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་ཞིག་ཏུ་ངེས་སོ། །

མདོར་ན་ནང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤྱི་ཆོགས་དངོས་དང་ཐག་ཉེ་རུ་བཏང་ནས་འཆོ་བའི་ཁེ་ཕན་
དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསལ་སྟོན་ཐོག་འཛུམས་སྒྲིང་གི་ཁ་ཕྱེགས་དང་བསྐྱེད་
ནས་ནང་ཆོས་དེར་རབས་ཤེས་ཡོན་དང་མཉམ་བསྒྲིད་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེད་ཀྱི་འཛུམས་

སྒྲིབ་ཞི་བདེ་ཡུན་གནས་དང་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་གཞི་བརྟན་ཡོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་གོ། །
གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་རྒྱུན་འཛིན་ཐབས་ལམ་ཐད་ཅུང་ཙམ་སྒྲིབ་ན།

བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་ནི་ནང་ཆོས་གཞི་ལ་བཞག་ནས་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞུང་ནང་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གྲུབ་སྤངས་དང་ཚུས་ཀྱི་རིམ་པ་སོགས་
གཞི་ལ་བཞག་ནས་གཡུ་ཐོག་གསལ་རྟེན་ནས་དར་སྤེལ་བྱས་ཆེར་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། སྤྲན་གྱི་
རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱུང་མཁའ་ལ་ཀན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ནད་རིགས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བཞིའི་
གཉེན་པོར་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་སྤྲན་ཅུ་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་སྤྲན་སྤྲ་མང་པོ་ཡོད་ལ། ཡན་
རྣམས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྐབས་བབ་ཀྱི་ན་ཆ་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར་ལུས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་འཆར་ལོངས་དང་ནད་
གཞན་སྒྲོན་འགོག་ཐད་ཡན་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཡོད། དེར་གྱི་ཆར་དེང་རབས་ཀྱི་འཕུལ་ཆས་དང་སྤྲན་
འབྲེམ་མེན་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་རིགས་མང་པོ་ཞིག་སྤྲུང་སེལ་བྱེད་བྱབ་ཀྱང་། ནད་དེ་གཙང་སེལ་
བྱེད་པའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ། གང་ཡིན་ཟེར་ན་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྲན་མང་ཆེ་བས་ན་ཆ་གཅིག་ལ་
ཡན་ཀྱང་ན་ཆ་གཞན་ཞིག་བཟོ་བ་ལ་ཉེན་བྱེད་ཀྱི་ན་ཡོད་ལ་ད་དུང་དན་ཤེས་དང་ཕོ་བ་ལ་གནོད་
པ་མངོན་གསལ་རེད། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལ་ནད་གཙང་སེལ་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་
ཡང་དེང་རབས་སྤྲན་གྱིས་གཙང་སེལ་མ་བྱབ་པའི་ནད་རིགས་གསོ་བ་རིག་པ་འདིས་གཙང་སེལ་
བྱས་པ་མང་པོ་ཡོད། དེ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་རྩའི་བརྟན་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དེང་རབས་འཕུལ་
ཆས་དང་མཉམ་བསྐྱེད་བྱེད་བྱབ་ཀྱི་ཡོད་པ་སོགས་ནི་རྟེན་པར་དཀའ་བའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཁྱད་འབྲས་
དག་ཡིན་པས་དེ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ནི་མི་རིགས་ཁྱད་ཅོར་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་རྒྱུན་འཛིན་
བྱེད་པ་ལས་མ་འདས། དེར་བརྟེན་འདིར་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་
གཉིས་ནི། སྤྲན་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱུན་འཛིན་དང་སྤྲན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱུན་གནས་བྱེད་ཐབས་གཉིས། དང་
པོ་སློབ་རྒྱུན་གསོ་རིག་ལ་མཁས་པའི་སྤྲན་པ་གསོ་སྦྱང་ཆེད་གསོ་རིག་མཁས་ཆེན་བསྟུ་རུ་བཞོག་
གསོ་རིག་ཆེད་སྦྱང་ཞེ་གནས་འཇུགས་རྒྱ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསོ་རིག་ཐོག་རིགས་གཅིག་རྒྱང་
འཛིན་པ་གང་མང་བསྐྱེད་བསྐང་བྱེད་རྒྱ། སྤྲན་པ་དེ་དག་སློབ་རྒྱུན་གསོ་རིག་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་
ཕྱིན་ཡོད་ཐོག དེང་དུས་གསོ་རིག་ལ་ཡང་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ། རྟོག་པར་དུ་དེང་དུས་ཀྱི་ནད་
རིགས་བརྟག་ཐབས་དང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་བརྟག་ཐབས་གཉིས་བརྩེ་ལེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་

ལམ་ནས་ནད་འབྱ་ཕྱོད་འཛིན་བྱུང་པའི་ལག་ཙམ་མཐོར་འདེགས་སྒྲིལ། ནད་རིགས་གསར་
 པ་ཁག་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་ལམ་ནས་བཅོས་ཐབས་རྟེན་པའི་དམིགས་ཡུལ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ཀྱི།
 གཉིས་པ་སྒྲན་གྱི་ཆ་ནས་ད་བར་དུ་བོད་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་མཐོར་འདེགས་བྱེད་བྱུང་མེད་ལ། དེ་ལས་
 རྩོག་ཏེ་ད་ལྟའི་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་སྒྲོན་མའི་རྒྱས་པ་ལས་ཉམས་ཆག་མང་པོ་ཞིག་ཕྱིན་ཡོད། དེ་ཡང་
 སྒྲན་གྱི་རྒྱ་ཆ་དང་སྤེལ་སྤངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་མིན་ལ། གཙོ་བོ་དེར་སངས་སྒྲན་ཁང་མང་པོས་
 ནང་སྒྲན་ཙུང་བྱེད་དང་རིལ་བུ་བཟོ་ལུགས་སོགས་འབྲུལ་ཆས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོ་ཡི་ཡོད་པས་
 རེད། དེ་ཕྱིར་ང་ཚོས་སྒྲན་གྱི་སྤེལ་སྤྱོར་དང་བཟོ་བྱེད་ཅ་ལག་ཁག་སློལ་རྒྱན་གྱི་འགོ་ལུགས་སམ།
 ཡང་ན་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱུང་པའི་འབྲུལ་ཆས་གསར་བཟོ་བྱས་ནས་བོད་སྒྲན་གྱི་རྒྱས་པ་
 བསྐྱར་གསོ་བྱེད་བྱུང་བའི་བོད་སྒྲན་ལ་གསོ་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱས་པ་ཞིག་ཐོན་བྱུང་། དེར་
 བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་ལ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་རྒྱན་འཛིན་གྱི་ཁོར་ཡུག་བརྟན་པོ་ཞིག་ཐོབ་བྱུང་།

མདོར་བསྡུས་ན་ང་ཚོས་གནའ་དེར་གཉིས་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་ཤེས་ཚད་ལྡན་ཞིང་བཅོས་
 ཐབས་ཁག་དང་སྒྲན་བཟོ་ལུགས་སོགས་སློལ་རྒྱན་རང་གི་སྟེང་འགོ་བྱུང་པའི་སྒྲན་པ་བསྐྱེད་བསྐང་
 བྱེད་ཀྱི་ནི་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་ཡོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་དང་པོ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་
 ན་དེར་སྐབས་ནད་ཀྱི་བརྟག་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་སློལ་རྒྱན་ལས་སྤེལ་བའི་དང་གསལ་ཅམ་ཡོད་
 པས་དེ་དང་མཉམ་རུབ་བྱེད་ཀྱི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དངོས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པས་ང་ཚོས་སློལ་
 རྒྱན་འདིས་དངོས་ཡོད་ལ་ཕན་རྒྱས་ཅི་ཅམ་ཐོན་བྱུང་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཡུན་གནས་ལ་ཤུགས་རྒྱུན་
 ཐེབས་བྱུང་། ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་རིམ་པ་བྱས་ནས་ནད་གསར་ལ་སྒྲན་གསར་བཟོ་བའི་ལམ་ཁ་
 འཛོལ་བ། སྒྲན་བཟོ་སྤངས་ཡང་རང་གཞུང་གཞིར་བཞག་ཐོག་བཟོ་བྱུང་པའི་ལམ་ཁར་གར་བསྐྱོད་
 བྱེད་ཀྱི་སོགས་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་འདི་ཡུན་གནས་དང་མེད་པའི་ཐང་སྤྱད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་
 གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་ཕྱིར་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསོ་རིག་སྒྱུ་ཙམ་རྒྱལ་སྤྱིའི་
 རང་བཞིན་ཅན་དུ་བསྐྱར་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་བཟོ་བ་རིག་པ་དང་དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཅུང་བརྗོད་ན།

སྤྱིར་བོད་ཀྱི་བཟོ་བ་རིག་ལ་ལྟ་བུས་དང་འདྲ་ཁང་བཞེངས་བཀོད། ད་དུང་ཉེར་མཁོའི་
 ཅ་ལག་མང་པོ་དང་རྒྱན་ཆ། རྒྱན་གོས་རིགས་བཟོ་བ་སོགས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་རྒྱ་འཕེར་

བའི་ཐོག་མཚན་བྱུང་པའི་ལག་ཅུལ་འདྲ་མིན་ཡོད་ལ། དེ་དག་སྤངས་སློབ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་
མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་འབྱུང་ཐོན་དང་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཆོས་སྤངས་འཛིན་གྱི་བྱུང་པས།
དེའི་ཐད་ལ་ཐབས་ལམ་འཛོལ་རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ང་
ཚོའི་བཟོ་རིག་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཕྱི་ནས་ནང་འདྲན་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ནང་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་རིམ་
དང་བྱུང་ཁོངས་དང་འབྲེལ་བ་གྲགས་ཆེན་ཡོད་ཀྱང་བོད་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་དང་འབྲེལ་འདྲིས་གཏོང་
ཟབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཉེར་མཁའི་གནས་བབ་དང་ཏ་ཅང་མཐུན་པོ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དེང་གི་
ཆར་དེང་རབས་བཟོ་ཅུལ་གྱི་མུར་ཆད་དང་དཔལ་ཡོན་ཁོང་སློབ་རྒྱན་བཟོ་རིག་གི་རྒྱན་ཆད་འགྲོ་
བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཁོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ནས་ལྷན་པ་དེ་ཡང་ཡལ་
འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་དེས་པར་དུ་སློབ་རྒྱན་བཟོ་རིག་རྒྱུན་གནས་ཡོང་ཆེད་དེང་
རབས་འཕྲུལ་ཆས་ཀྱི་ལག་ཆ་བཀོལ་ནས་མི་རིགས་སློབ་རྒྱན་བཟོ་ཅུལ་གྱི་མུར་ཆད་ཇེ་མགྱོགས་
སྤྱི་བཏང་ནས་སློབ་རྒྱན་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་དངོས་ཚོགས་མང་དུ་གཏོང་རྒྱ་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་ཀྱི་བཟོ་
རིག་པའི་སྣང་དོན་སྤངས་སློབ་དང་བྱུང་ཐེལ་བཏང་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྦྱར་གསོ་བྱེད་པའི་
ཐབས་ལམ་ཉག་ཅིག་གོ། །

ཨ་པ། སློབ་ལམ་དང་སློབ་གསོ་རྒྱན་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལམ།

འཛམ་གླིང་ཆོང་ལས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོན་ཅུལ་རིག་པའི་རྒྱལ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྱི་དངོས་པོའི་འཕེལ་རྒྱས་དང་འཚོ་བའི་མཐུན་ཉེན་ཡག་ཏུ་སོང་ཡོད་
ཀྱང་ནང་ཀྱན་སློབ་ཀྱི་ཆ་ནས་ཉམས་ཆག་ཆད་མེད་བྱུང་ཡོད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་ཁོར་ཡུག་
ལ་གཏོར་སློབ་དང་འགྲོ་བམའི་གཞི་རྩའི་སེམས་ཁམས་བདེ་འཇགས་ལ་འགལ་ཁྲམ་པོ་བྱུང་ཡོད།
གནོད་སློབ་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་ནས་འཛམ་གླིང་གང་སར་ཕྱི་དངོས་པོ་ཁོ་ནས་མའི་དགོས་མཁོ་
ཡོངས་སུ་སློང་མི་བྱུང་པའི་གནས་ལུགས་གསལ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ཡང་ཀྱན་སློབ་བཅོས་བསྐྱར་
ལ་སློབ་གསོའི་རིམ་པ་དེས་ཅན་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མི་རང་ཉིད་འཆར་ཡོངས་བྱུང་སའི་
ཁོར་ཡུག་དང་འབྲེལ་ཡོད་པས་དཀའ་གནད་འདི་ཏ་ཅང་ཆབས་ཆེར་སྤང་། རང་རེའི་མི་རིགས་
ལ་ཆ་མཚན་ན་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་སློབ་གསོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་སློབ་ཀྱི་གནས་
ཆད་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་དང་བསྐྲགས་བརྗོད་ཀྱི་གཞི་རྩ་གྱུར་ཡོད། དེ་

ནི་ང་ཚོ་འཇིགས་པ་ལྟོང་རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་བྱམས་སྐྱོང་བཅས་ཀྱི་གཤེས་ཀྱི་ཐུན་ཐོག་སེམས་
ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཞི་བདེ་དང་བག་ཐེབས་ཀྱི་རང་བཞིན་བདེན་པོ་ཡོད་པས་ཡིན། ཡིན་ཡང་ང་ཚོ་
ཡང་འཇམ་སྒྲིང་འདིའི་ཆ་གསལ་གྱི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འཇམ་སྒྲིང་སྤྱིའི་འགྱུར་བ་དང་འགྲོགས་ནས་
ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཡང་ཤུགས་རྒྱུན་དུ་འཇམ་སྐྱོང་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་བཟང་སྤྱོད་ལ་ཉམས་
ཉེས་དང་འབྲས་ཤོར་གྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་ཡོད་གིན་ཡོད། དེ་ཕྱིར་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུན་ཐོང་
མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཚུལ་འདི་སྤྱིར་གསལ་ཡོད་ཐབས་སུ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་ཅེའི་སྤྱོད་གསལ་འདི་རྒྱུ་ལ་གོང་
འཕེལ་གཏང་དགོས། མི་ཞིག་གི་རྩ་བའི་གཤེས་ཀྱི་དེ་གཞིན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པས་
ཕ་མ་དང་དགེ་ཆེན་གྱི་ངོས་ནས་སྤྱོད་གསལ་འདི་རྒྱུ་ལ་གོང་འཕེལ་ཐོག་བྱ་ཐུག་ལ་བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་
ཡུག་གང་ཐུབ་བསྐྱུ་ནས་བག་ཆགས་བཟང་པོ་འཛིན་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གོང་འཕེལ་གསལ་ཀྱི་ཆ་
རྒྱུན་གཙོ་བོ་དེ་རེད། དེར་མ་ཟད་ཆང་མ་མཉམ་རུ་བཅོག་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བཟང་སྤྱོད་
ཀྱི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུ་ནས་སྤྱོད་གསལ་འདི་རིན་ཐང་གཙོ་གཉེར་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་གསལ་ཞི་ཟུར་ཡོད་ཀྱི་སྤྱོད་
རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དངོས་སོ། །

མཐུག་པ་ལྟར་བ།

དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྐབས་འདིར་འཇམ་སྒྲིང་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཉེན་རྒྱུ་ལ་
རྒྱུ་ལ་གསལ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱུ་དོར་ལ་མོངས་པའི་མི་རིགས་མང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་
རྒྱུ་དང་བྲལ་ནས་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་ཁོ་ན་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིམ་བཞིན་
བརྒྱུ་ལ་འགྲོ་བ་དང་གཅིག་སྤྱི་ལ་ཉམས་པ་སོགས་མི་རིགས་རྩ་མེད་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁར་འཕྲད་བཞིན་
ཡོད། ང་ཚོས་བསམ་སྤྱོད་ཞིབ་མོར་བཏང་ན་འཇམ་སྒྲིང་འདི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ནས་གཅིག་གྱུར་
ཆགས་ཀྱིན་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་སྤྱོད་ཐོན་རྒྱུ་ལ་ཁབ་མང་པོ་དེ་དུང་མི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་པོའི་ཐོག་
མཐུགས་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཆན་མེད་པ་མ་ཡིན་ལ་ཁོ་ཚོ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་པོ་
དང་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ཤེས་ཡོན་མེད་ན་གཅིག་སྤྱི་ལ་ཀུས་པ་ཡོང་མི་ཤེས་ལ། རང་ཉིད་ལ་ཐུན་ཐོང་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ་ཞིག་དེ་བས་ཀྱང་ཐོན་མི་ཐུབ་པས་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་ཀྱང་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་རྒྱུ་ལ་ཤེས་ཡོན་རྒྱུ་ལ་འཛིན་དར་སྤེལ་ཐོག་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལག་ཆ་མཁོ་སྤྱོད་བྱས་
ནས་འཇམ་སྒྲིང་མི་དམངས་ཁྱོད་རྒྱུ་ལ་གསལ་པ་དང་ཁ་ཕྱུགས་བདེན་པོའི་ཐོག་གོམ་པ་སྤྱོད་ཐུབ་

ཚོད་ ང་ཚོའི་མི་རིགས་རྒྱུན་གནས་དང་བདེན་དོན་སྤྱར་འགྲུབ། ད་དྲུང་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་སྤྱང་
སྦྱོབ་བཅས་ཀྱི་ཐད་དགེ་ཕན་མང་པོ་ཡོད་པས་བོད་རིགས་མི་རེ་རེ་ནས་འགན་ལེན་དང་བརྟེན་
ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་རེ་སྨོན་དང་བཅས་བོད་རྒྱལ་ལོ། །

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་མཆོན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ག) གེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

དང་པོ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆོན།

གཅིག་མེ་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མེ་རིགས་གང་དེའི་སློག་དབུགས་རྒྱ་པའི་འབྲུང་ཁྲུངས་དང་། མེ་རིགས་གང་དེ་མེ་རིགས་གཞན་ཞིག་ལས་ཁ་ཁར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནགས་མཆོན་ནལ་མར་ཀྱུན་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱེད་ན། འཛམ་གླིང་རི་ལ་མོ་འདིའི་སྤྲེང་འཛོ་སྟོང་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་ཁྱོད་དུ་བོད་མེ་རིགས་ཞེས་ངོམ་དུ་རུང་བའམ་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་པར་བྱེད་མཁན་ཡང་དོན་དངོས་ཐོག་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱུན་ཞིང་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནར་བྱག་ཡོད། འདིར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་པའང་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་རི་བྲག་ནགས་གསུམ་དང་། ལ་ལུང་ཐང་གསུམ་ན་འཛོ་ཞིང་གཞིས་པའི་སེམས་ཅན་དུང་འགོ་རྒྱུན་གྱི་སེམས་སུ་དོ་ལ་རི་མོ་བརྟོས་པ་བཞིན། བཙུ་ཐག་རིག་པའི་གནས་ཞེས་རྒྱང་ལྟར་གྲགས་པ་དེ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ནང་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཕྱིའི་སྟོང་ལམ་རྒྱུན་དུ་མངོན་པར་གསལ་བའི་བྱམས་བརྗེ་དང་སྟོང་རྗེའི་བྲོ་བ་མ་ཡལ་བའི་བག་ཆགས་སམ་བག་ཆགས་དེས་བསྐྱུན་པའི་མེ་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཛོ་བའི་བྲབ་ཁོངས་ཀྱི་དུ་བསྐྱུས་པའི་སྟོང་གནས་དང་། དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས། ལྷན་རིགས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཛོ་བའི་གོམས་སྟོང་སོགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི་བསྟོན་དུ་ག་ལ་ཡོད།

དེ་ལྟ་བུའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་མེ་རིགས་རང་ཉིད་འཛམ་གླིང་མེ་རིགས་གཞན་དང་འབྲ་བར་ཆོག་གསུམ་སྤེའམ་གོང་བུའི་རྣམ་པ་མཐོར་འདེགས་བྱེད་པའི་གཞི་ཅར་བྱག་ཅིང་། འགོ་བ་མེའི་རིགས་ཀྱིས་རྩོད་ཅིང་བརྟན་མི་ཆར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཤོང་བར་གསལ་བའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་གི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཀྱང་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བྱས་

རྒྱུ་ལྟར་གསལ། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་
 ཡང་། མི་རིགས་འདི་ཉིད་འཛམ་གླིང་འདིར་འཛོལ་བའི་གནས་པའི་གཞི་མཐའ་། སྤུས་ཀྱང་གཏོར་
 མི་བྱུང་པའི་གོང་བུའི་རྒྱས་པ་སྤྲིང་མཁུགས་པ་ཞིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་མཐུད་ཆེད་ཡིན་ལ། དངོས་
 ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ར་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡང་དེ་ལས་མ་འདས། ལར་“བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 སམ་རིག་གནས་དེས་བསྐྱུན་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་”ཅུ་མེད་དུ་གཏང་དགོས་པའི་འདོད་
 རྒྱུ་ལ་འཛིན་མཁན་ཡང་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་མཆིས་ཀྱང་། རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་ནས་སམ་
 དངོས་ཡོད་གནས་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་ནས། རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བ་དང་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་མ་
 འདྲ་བའི་ཁ་ཁར་འབྱེད་བྱེད་དམ། སོ་སོ་བཡིན་པར་གྲེས་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་མཚན་དང་པོ་དེ་མི་རིགས་
 དེ་ལ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་འཛོག་ཅིང་། མི་རིགས་དེ་ལ་རིག་
 གནས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སམ་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་མི་འདྲ་བའི་དྲགས་མཚན་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་
 སྤྱོད་ནས་འཛོག་ན། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱང་རྒྱུན་འཛིན་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱུ་
 ཐེ་ཚོམ་འཛིན་ག་ལ་རུང་།

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དོན་སྤྱིར་ལ་བརྟེན་ནས། མི་རིགས་
 རྒྱལ་པོའི་སེམས་གཤིས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། འགྱུར་འགྲོས་དེའི་རྒྱུ་རྒྱུས་བསྐྱངས་པའི་བྱེད་
 ལས་སོགས་ཀྱིས། རྣམ་ཡང་བོད་མི་རིགས་འདི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱིས་ལས་སྤོར་མེད་བརྒྱུ་
 ཏུ་གཏང་བྱུང་མེད་ལ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་དེས། འདས་པའི་མི་
 ལོ་དུག་རྒྱ་ཅམ་གྱི་རིང་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་རྩི་མ་མ་ཡལ་བར། བདེན་སྟོབས་ཀྱི་མེ་
 རྩེ་དང་བྱམས་བརྩེའི་འོད་སྦྲང་འཕྲོ་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཟ་དང་བྱར་མཐའ་དང་དབྱས་
 གང་དུ་འང་བོད་ཀྱི་སེམས་གཤིས་སུ་འཐུས་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་བསྐྱུན་པའི་དོན་ཅིའི་
 རྒྱས་པ་མཐའ་དག་ཅ་བརྒྱུ་གཏོང་པའི་སྤྱི་དུས་རབས་དང་རིམ་པ་བཤམས་ཀྱང་། མི་རིགས་
 ཀྱི་དཔའ་བོ་འཕྲིན་ལྷན་ཆེན་མང་པོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་ཐོག་དེང་
 རབས་ལ་ཁ་སྤྲོགས་པའི་གོ་ཁ་ཁ་བརྟན་པོའི་སློབ་གསོ་ལ་བརྟེན་ནས། མི་རིགས་རང་བཞིན་དང་
 རྒྱལ་གཅེས་རང་བཞིན་གྱི་གཞིན་སྤྱོད་དཔུང་སྡེ་ཞིག་ཚུགས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་དགེ་མཚན་གྱིས་
 རང་དོན་རང་གཅེས་དང་སྤྱི་སེམས་གཙོར་འདོན་གྱི་ཆོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་མི་རབས་གསར་པའི་དཔུང་

སྤེལ་འདི་གྲུབ་པ་ནི་བསྟོན་དུ་ག་ལ་ཡོད།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱུང་བ་རིང་མོའི་ཁྲོད་ཀྱང་། ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་ཐུའི་རིག་གནས་ནང་འདྲན་དང་དར་སྤེལ། ནང་གི་རིག་གནས་ལེགས་བཅོས་སམ་འདྲོར་ལེན་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁུ་རྒྱུན་དེ་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་ཁྲོད་མེ་ཏོག་ཁུན་པོ་ཞིག་དང་འདྲ་བར། རྒྱ་ཀྲུང་ནས་ཞི་བདེ་དང་ཡན་བདེའི་དྲི་བསྐྱུང་ཕྱན་ཕྱུམ་ཆོགས་པ་འབྲུལ་བཞིན་མཆིས་གིང་། ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་ཁུ་བོའི་འགྲམ་དང་རི་བོའི་གསེང་། བདེ་མོའི་སྤང་དང་དམའ་བོའི་མདའ་སོགས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོ་ལས་བྲལ་གིང་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་པོར་བསྟེན་མས་པའི་རིག་གནས་གསར་སྐྱར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད། མི་དང་སེམས་ཅན། མི་དང་ཁོར་ཡུག་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་གི་རིག་གནས་གིག་བསྐྱུན་པ་དང་། མི་རིགས་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལས་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཏེ་རིག་གནས་མ་མེད་པ་དག་ནང་འདྲན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། འཛམ་གླིང་མི་རིགས་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་བྱུང་བའི་རིག་གནས་འདི་དར་སྤེལ་དང་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མི་རིགས་ཀྱི་དབུགས་རྒྱུན་དང་རིག་གཞུང་གི་ཆོ་སློག་བརྟན་ཅིང་བརྒྱུང་ལ། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གོང་བུའི་རྒྱས་པ་སྤྲོད་དུ་བཏང་ནས། བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཡམས་ཁ་གངས་མེད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་བྱུངས་བསྐྱགས་དང་སྤྱོད་བཞིན་པ་དང་། བྱམས་བརྟེན་དང་ཡན་བདེའི་དྲི་བསྐྱུང་འབྲུལ་བའི་ཁོར་ཡུག་འདི་གྲུབ་པར་འདོད།

གཅེས་པའི་སློག་ལ་ཐུག་ཀྱང་གཞན་གྱི་དབང་ལོག་ཏུ་འདུག་མི་འདོད་པ་དང་། གཞིས་བྱེས་ཁ་བྲལ་དུ་བཏང་ནས་མི་ལོ་ལྗེ་བརྒྱ་འགོར་ཡང་སེམས་བྱགས་མ་ཆག་པར་འཐབ་ཅོད་བྱེད་བཞིན་པ་སོགས་ནི། གཙོ་བོ་བོད་མི་རང་ཉིད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་། ཕྱན་ཕྱུམ་ཆོགས་པའི་ཁོར་ཡུག་རིག་གནས། གཞན་འགྲན་མ་མཆིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས། བྱམས་བརྟེན་ལྷན་པའི་གོམས་སློལ་རིག་གནས་སོགས་མདོར་ན་ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་སློག་བཅད་བརྟེན་པའི་གསེར་བཞིན་དུ་འདྲོར་ལེན་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བའི་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གིག་ཡོད་པས་ཡིན། འཛམ་གླིང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་བསམ་གཞིག་བྱས་ན་འང་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས། ཆབ་སྲིད་དམག་དོན།

ཡུལ་གོམས་གཤིས་ལུགས། འཆོ་བའི་རེ་སྟེག་དང་མོས་སེམས་ཁམས་སོགས་གཞན་སྤྱད་ཡང་
མི་འདྲ་བའི་རང་མི་རིགས་ལ་ནི། “གདོང་དམར་བོད་པ་”ཞེས་གྲགས་ཤིང་རྫོང་གི་པ་དང་།
འབྲུང་འབྲུར་དུས་རབས་མང་བོའི་ཁྲི་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གླིང་མཚུངས་ལྟར་འཆོ་ཞིང་གནས་ལ་རང་
སྟོབས་བསྐྱར་དར་འབྲུང་ངེས་པ་ནི། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་དང་དར་སྟེལ་བཏང་
བའི་མཐུ་རྒྱས་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ལས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དགེ་མཚན་གཞན་མ་མཆིས་སྟེ།

སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གོང་བུའི་རྒྱས་པ་སྤྱ་བརྟན་ཡོང་མེན་ལའང་རྒྱ་མཚན་གཞན་མང་དུ་ཡོད་སྲིད་
ཀྱང་། བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་དང་གོང་འཕེལ་བཏང་
བས། གཅིག་མཐུན་གྱི་བསམ་མོའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་དང་འདུ་ཤེས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་
སྟོང་འབྱེད་སྟངས་ཤིག་ཆགས་ཤིང་། རྟོག་ལ་བསྐྱེལ་བའི་མི་རིགས་ཡན་གར་བཞིག་ཆགས་པ་
ནི་གདོན་མི་ཟ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་མཐུ་རྒྱས་ཁོ་ནས་སྤྲོ་མོ་ནས་བོད་མི་རྣམས་
མི་རིགས་གཞན་གྱི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་དང་འཆོ་བའི་ཀུན་སྟོང་བྱུང་བའི་ལས་རིང་བར་བཞུལ་
ཞིང་། མི་དང་མིའི་བར་རམ་མི་དང་རང་བྱུང་ཁམས་བར་གྱི་སྤྱང་ཚུལ་མཐའ་དག་གི་འགྲེལ་
བཤད་ཀྱང་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཐ་དད་པར་གྱུར་ཏེ། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཆེན་
པོ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་རྒྱ་ནགས་གསུམ་སོགས་སྟོག་རྒྱུང་གཏོར་རྒྱུང་མི་བྱེད་
པར་འདོད་རྒྱུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་སྟེ་དེ་དག་ལ་སྟོོ་ཀུན་ནས་དད་མོས་དང་གཅེས་
སྤྱང་བྱེད་ཅིང་། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་འདི་དག་འཆོ་བའི་འབྲུང་ཁུངས་སམ་ཐ་ན་མེད་པའི་
དཔུང་གཉིན་དུ་བཅི།

ཡང་གཅིག་བཤད་ན། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་གྱིས་ད་
གཟོད་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཐུན་མེན་གྱི་ཀུན་སྟོང་དང་རང་གཤིས་སམ་རྒྱས་པ་སོགས་ཐོན་པ་ཡིན་
ལ། རྒྱུ་པ་མེད་པའི་སྟིང་སྟོབས་དང་ཉམས་པ་མེད་པའི་དཔའ་ངར། ཡིད་དུ་འོང་བའི་འཆོ་
གནས་དང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རིག་གནས་འདི་གྲུབ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་
དཀའ་སྤྱད་སྟིང་རུས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། སྟེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་
དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་བ་ལས་བྱུང་བར་བསྟོན་དུ་མེད།

མདོར་ན། མི་རིགས་ཞེས་པ་གདོང་རིས་དང་གྲོན་གོས་སམ་སྟོང་གནས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་

ནས་དབྱེ་བ་འབྱེད་མི་ཤེས་ཤིང་། དཀར་ནག་དང་བར་ཐག་གམ་འཛོལ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོང་ནས་ཀྱང་
དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་དཀའ་བ་ཡིན། དེས་ན་མི་རིགས་རང་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་པར་གཅེས་སྤྱད་བདག་གཉེར་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་བསྐྱུན་
ཞིང་གྲུབ་པའི་ལོ་རྒྱུས་སམ་རིག་གནས། ཚོར་བའམ་འདྲ་ཤེས། མི་གཤེས་སམ་ཀུན་སྤྱོད་སོགས་
ཀྱི་སྤྲོང་ནས་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པ་ནི་དངོས་ཐོག་བདེན་འཛོལ་གྱི་གདམ་ཆད་མཉིད་དུ་སེམས་ཤིང་།
དོན་དངོས་ཐོག་ཀྱང་མི་རྒྱམས་གནས་སྤོ་དང་འདུས་སྤོ། ཁ་འཐོར་དང་མཉམ་བསྐྱེས་སོགས་
བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དྭགས་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱེ་
བ་འབྱེད་རྒྱ་ལས་ཐབས་གཞན་མ་མཆིས་སྟུམ།

གཉིས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རྒྱམས་གཞིས་
བྱེས་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་མི་ལོ་དུག་ཅུ་ཙམ་འགོར་ཡང་། སྤྱགས་ཡོངས་ནས་གོད་ཆག་ཆེན་པོ་
ཐེབས་ཀྱང་། ལོ་རྒྱུས་སྤྲོང་སྤྱན་ནག་གི་དུས་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་། རིག་གནས་ཀྱིས་
བཅིངས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ཁོ་ནས་ཁྱ་ན་མཐོ་བའི་སློབས་པ་དང་དཔལ་ངར་
ཀྱི་རྒྱས་སྟོབས་བསྐུལ་ཅིང་། ཀུན་ཏུ་དགེ་བའི་ཁྱི་བདེའི་ལམ་བུ་ཞིག་བྱེས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་མེས་
པོ་ཆོའི་བྱལ་བཞག་རིག་གནས་ནི་སྤྲིད་ན་དགོན་པའི་རིན་ཆེན་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ་དང་། རིག་
གནས་དེས་བསྐྱེད་པའི་དྲང་བདེན་དང་མཇུག་འབྱེད་ཀྱི་གཤེས་སྤྱོད་ཁོ་ནས་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་རྒྱམས་
ངམ་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་བྱུང་བ་མེ་ཏོག་ལ་འཁོར་བའི་ངང་ཚུལ་དུ་གྱུར།

དེང་གི་ཆར་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཤར་རྒྱལ་མཁས་དབང་རྒྱམས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ཀྱིས་བཞག་པའི་གསར་བཏོད་ཀྱི་ལམ་བུ་རེ་རེ་ནི། འཛམ་གླིང་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་
ཀྱི་ལམ་བུ་རེ་རེར་གྱུར་ཅིང་། ཤར་རྒྱལ་ཞིབ་འཇུག་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡུགས་བསམ་གྱི་ཞིང་
ཁམས་ངོ་མར་གྱུར་ཚུལ་སྦྱང་། དེ་ཡང་བདེན་ཏེ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་རིག་གནས་
དེས་བསྐྱུན་པའི་བརྗོད་དོན་གྱི་སྤྲིང་པོ་རེ་རེ་ནི། མིག་སྟོང་སྐུལ་ནས་བཅའ་ཀྱང་རྟེན་པར་དཀའ་
བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཁོ་ནར་གྱུར། ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་མ་སྒྲངས་ཀྱང་རུང་། བོད་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཡུག་རིང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་ནས་བཏོན་པའི་དཀའ་སྤྱད་
སྤྲོང་རུས་ཆེན་པོས་འཛིག་ཏེ་ན་འདིར་སྐྱེས་སུ་ཡུལ་བ་སུས་ཀྱང་བསྟོན་དུ་མེད་ལ། འཛམ་གླིང་

དུལ་ཕན་གྱི་སྤྲིན་གསལ་ལོངས་པའི་དེང་གི་དུས་སུ་འདྲ་བའི་གྲུག་གྱིས་དང་ལེན་བྱེད་ཅིང་། ཞི་བདེ་
དང་བདེ་སྲིད་ཀྱི་རྩ་བ་འཛོལ་བའི་གཞི་མར་ངོས་འཛིན་བྱེད།

མདོར་བྲིས་ནས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དེ་མི་
རིགས་ཤིག་གི་ཤི་གསོན་གྱི་དབྱེ་ཐག་དང་འབྲེལ་ནས་སློང་ན་འགྲིགས་ཤིང་། མི་རིགས་ཤིག་
གི་བདེ་སྲུག་དང་བཅན་འདྲུལ་ཐེབས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་མཐའ་དྲིལ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་གཤེས་སོགས་
དང་འབྲེལ་ནས་སློང་ན་དེ་བས་ཀྱང་འགྲིགས་པར་སྦྲུམ། དེང་གི་ཆར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་བཀོལ་
སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་། བཅན་འདྲུལ་བྱེད་པའི་སློབས་ཤུགས་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་རེར་
ཆེ་ཡང་། རིག་གནས་དེའི་དཔལ་ཡོན་མ་ཉམས་པར་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་པོའི་སེམས་ཁོང་དུ་མེ་ཆུ་
བཞིན་འབར་བཞིན་མཆིས། དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་པའི་ལོ་རབས་ལྔ་བརྒྱ་ནས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
སློང་སྲུག་རྒྱ་བ་ཆེ་ལ་རྩོད་ར་ཅན་གྱི་སྲིད་འགྲུར་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་བོད་མི་རང་
ཉིད་ནི་སློབས་དང་དཔུང་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྦྲུམ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་བཞིན་གྱར་ཀྱང་། མ་ལག་
ཡོངས་སུ་ཆང་བའི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས། ད་ལྟོ་འཛོལ་གསུམ་
མགོ་བོ་གནམ་བཞུན་ཡོངས་ཀྱི་མོས་འདུན་ལ་རེ་བའི་འོད་སྤྲུང་འཕྲོ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ནམ།

མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། རིག་གནས་བཀོལ་སྤྱོད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལ་
བརྩི་མཐོང་བྱེད་པ་ནི། མི་རིགས་གང་དེ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ལས་ནམ་པར་ཀྱལ་ཕྱིར་མིན་
པར་འདོད་ལ། མི་རིགས་གང་དེ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྲིད་བརྒྱལ་པའི་དགྲ་བོར་འགྱུར་ཆེད་དེ་
བས་ཀྱང་མིན་པར་འདོད། རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་དོན་ནི། མི་རིགས་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ལ་བདེ་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་སྦྲུན་ཆེད་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་
སློང་ལྡན་པའི་བྲ་གཞག་སྦྲུན་ཆེད་ཅི་ལ་མིན། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་མཐོང་
ཆེན་དང་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་ཡང་དེ་ལས་མ་འདས་ཏེ། འཛམ་
གླིང་མི་མང་ལ་མེད་དོན་མཚུངས་པའི་ཞི་བདེ་དང་ལྷིང་ཞིང་འཇགས་པའི་འཛོལ་གསུམ་ཤིག་འབྱུང་
བ་ལ་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁོངས་ཀྱི་རིམ་འདུགས་བྱེད་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་ལ། བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་སློག་དབུགས་ལ་གསོན་ཤུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡང་སྦྲུལ་གལ་དགོས།

བོད་ཀྱི་ཡབ་མེས་ནམས་ཀྱིས་སློབ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པའི་དགེ་མཚན་གྱིས་

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རབས་མང་པོའི་ཁྲིད་སློབ་ཆོག་ལ་འཇུག་སྐྱོན་དང་བསམ་མཐོ་ཡར་རྒྱས་སུ་བྱིན་ཅིང་།
སྤྱི་ཁྱབ་དུ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྐད་ཆར་ཡང་འབྲས་ཆང་རང་བཞིན་གྱི་འགྲུར་ལྡོག་བྱུང་བཞི་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་བྱས་པའི་གྲུབ་དོན་མ་ཡིན་ནམ། མཚོན་བྱེད་གཟུགས་སུ་བྲིས་པའི་
ཡི་གེ་འདི་གསར་བཅོམ་གཏན་འཁེབས་མཛད་པ་ནས། སྤྱི་ཅིན་ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ལོ་ལྷེ་མཁས་དབང་
རྣམས་ཀྱིས་བདེན་གསར་རྟོག་དང་། མིང་བདེན་བཀོལ་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་ཐད་དེས་སློབ་གཏན་འཁེབས་
གནང་སྟེ་ད་ལྟོ་འདྲམ་མཉམ་སྦྲེན་བྱེད་བཞིན་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་རིག་གནས་འདི་གྲུབ་ཅིང་། འདིས་
བོད་མི་རིགས་ལ་བསྐྱལ་བ་ནས་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་གསོན་ཤུགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་སྡོམ་བཞིན་ཡོད། གངས་
ཅན་མཁས་དབང་རིམ་བྱོན་གྱིས་གཅིག་གྱུར་གྱི་ལམ་ནས་བདེ་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་
ལ་ལས་སྟོན་གསར་བཅོས་གནང་བའི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱས་བསྐྱུས་གང་མང་དང་།
བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་བརྩམས་ཤིང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་
ཕྱོགས་དང་བསྟན་ནང་འདྲེན་གསར་བཅོམ་གྱི་བཅོན་པ་མཐའ་འཁྲོལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ད་
ལྟོའི་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་དུ་གྱུར་པའི་གཙུག་ལག་རི་བོའི་གཏོས་དང་མཉམ་པ་འདི་དག་
མངོན་པར་བྱུང་ལ། ཁ་བ་རི་བོའི་ལྗོངས་འདི་རིག་གནས་ཀྱི་བར་མཛོད་དང་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་དོར་
ཞིག་དུ་བསྒྱུར་བར་མཛད་པ་སོགས་ནི་བརྗོད་གྱིས་མི་ལངས་ཤིང་དཔོག་པར་དཀའ་བཞིག་རེད།

འོན་ཀྱང་མི་ལ་ལས་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཇ་དྲག་གི་གནས་སྤངས་འདིའི་
རྒྱ་རྒྱུན་ནི། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་ལག་དུ་གྱུར་པའི་སློབ་ཀྱི་རིག་གནས་དང་།
དེ་ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་ཅིང་སྒྲུང་བཞི། ཆེས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བའི་བསམ་
སྟོན་སྤང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སྤྱི་ཆོག་ཀྱི་བསམ་སྟོན་གནས་ཆད་དང་འབྱུང་འགྲུར་མི་རབས་
གསར་པའི་མདུན་ལམ། ད་ལྟོའི་བོད་ཀྱི་ཆག་འཛིག་གི་གནས་སྤངས་བཅས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་མ་
གནང་བའི་བྱུང་རྒྱལ་བབ་ཅོལ་སྒྱུ་བའི་གཏམ་དང་། སྤྱི་ཆོག་ཀྱི་ལ་པོའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་
གནས་ལ་འཛིན་པའི་བསམ་སྟོན་རྒྱུད་ཕྱོགས་སུ་འབྲིད་པའི་སྤྲ་ལྷས་ཁོ་ནར་ཟད། འོ་སྐྱོལ་ཆང་ལ་
ད་ལྟོའི་གསོན་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཆོས་སྤྲིད་ཀྱི་དེད་དཔོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་
འཛམ་གླིང་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཆེན་དང་བརྟེན་འཛིག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ དགྲུང་ལས་མཐོ་
བའི་སློབས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཐོབ་པ་སོགས་ནི་སློབ་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་བྱེད་པའི་བདེན་སྟོབས་

ཀྱི་རྒྱས་ལུགས་དང་དོན་སྡིང་གི་དྲངས་མ་ལས་བྱུང་བ་ཀྱན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཉག་ཅིག་གོ། །
གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

གཅིག་ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འཆོལ་དགོས་དོན་
ནི། རིག་གནས་དེ་ཉམས་ཆག་གམ་ཙ་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་ཉན་ལ་ཐུག་པས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་གཙོ་
བོ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བཙན་འཇུག་ལ་ལུགས་དྲག་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གོང་བུའི་རྒྱས་པ་འཐོར་གྱུར་
དུ་སོང་དང་འགྲོ་བཞིན་པས་ཡིན། དེའི་སྤྱིར་བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཡུལ་
སློལ་གོམས་གཤེས་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཉམས་རྒྱུད་ནས་མེད་བརྒྱག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད་པ་འདི་ནི་ང་ཚོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ལ་བསྐྱར་བུའི་ཁ་ཕྱོགས་གཙོ་བོ་འདེགས་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་མི་མང་མང་ཚོགས་ནི་རྒྱང་པའི་དྲེན་ས་ཡིན་ཞིང་། མང་
ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་སྤྱིད་གཞུང་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རེ་བ་མཐའ་དག་བཙོལ་ས་ཡིན། རང་ཉིད་
ཀྱི་ཕ་ཆ་བྱ་རྒྱུ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་སྟེ། དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་
དར་སྤེལ་གཏོང་བ་དང་འོད་སྟོང་ལྡན་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་འཆོལ་རྒྱ་ནི་མི་རབས་འདིའི་
ཕྱག་ཏུ་བབས་པའི་འགན་འཁུན་གཙོ་བོ་ཡིན། འདི་ལྟར་སྟེང་དུས། ང་ཚོར་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་
བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་ཤིག་ནི། སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པར་ཆ་རྒྱུན་གང་ལེགས་
བསྐྱར་ན་ཏེ་རིག་གཞུང་གི་ངོ་བོ་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་རྒྱ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཤེས་ཡོན་པར་
བརྩི་མཐོང་དང་། གོ་གནས། མཐུན་རྒྱུན་ཡག་ཤོས་སྟོབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཟད་སྟོབ་མའི་ཁྲོད་དུ་འང་
བོད་ཡིག་སྐྱུངས་འབྲས་ལེགས་ཤོས་ལ་དེར་བསྐྱར་ཕྱུན་ཕྱུམ་ཚོགས་པའི་མདུན་ལམ་དང་གཟི་བརྒྱུད་
ལྡན་པའི་བྱ་གཞག་བསྐྱར་རྒྱུའི་ལམ་སྟོན་དང་། མི་རིགས་རང་བཞིན་དང་རྒྱལ་གཅིས་རང་བཞིན་
གྱི་སྟོབ་གསོ་གོང་མཐོར་བཏང་བ་ཡིན་ན། མི་མང་དཀྱུས་མའི་ཁྲོད་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱན་
འཛིན་བྱེད་པར་དུར་བརྩོན་བསྐྱེད་པའི་སློབས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་སྟེབས་པར་ངེས་ཤིང་། སྤྱི་
ཕྱོགས་སུ་འཁོར་བའི་ཁྱ་ཁྱ་ཟང་ཟེང་གི་བསམ་སྟེ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་
པ་དང་འབྱུང་འགྱུར་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ངེས་སྟེ།

རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་ནམ་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་དགོས་ན། རེས་པར་དུ་མི་གསོ་
སྟོང་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གཞན་རྒྱན་འཛིན་ནམ་གསོ་སྟོང་བྱེད་པའི་ཐབས་མ་མཆིས་སྟེ་སྟེ། སྤར་

ཡལ་མེས་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་དུས་ནས་ད་ལྟའི་བར་མིས་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ་སློབས་པ་དང་།
ད་ལྟའི་དུས་ནས་མ་འོངས་དུས་རབས་གཞན་དག་ཏུ་འང་མིས་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་དང་རིག་
གནས་དར་སྤེལ་གཏང་དགོས་པ་ནི་སློབ་གཤེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱུན་ནས། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་
ཁག་མང་པོ་འདྲུགས་པར་འདོད་པ་འང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མིའི་སྡེ་ཁག་འདྲུགས་པ་ལས་གཞན་
མེད་སྟབས། རང་ཅག་གིས་དེང་གི་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་འབྲེལ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པར་
རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འཛོལ་རྒྱུ་ནི་བདེན་དོན་ལ་ཕྱོགས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་
ཅིག་ཡིན་པར་འདོད།

སྤྱིར་བཏང་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་ནི་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱེད་
སའི་མང་གཞི་འཕེལ་མེད་ཐབས་བྲལ་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཉག་ཅིག་དང་། རྒྱ་མ་དང་མཁས་
པ་ལྟ་ལོ་ཙུ་བ་དང་པུ་ཤྱ་དག་གི་འབྲུང་ཁུངས་ཡིན་མོད། ད་ནས་བཟུང་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་
པར་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ། དེ་དང་ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་མང་
ཚོགས་བསམས་ཏེ། མང་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་ཁུངས་སུ་རིག་གནས་ཀྱིས་བཟུང་
བའི་གོ་ས་ཇི་འདྲ་ཡོད་མེད་ལ་དམིགས་ཏེ། རིག་གནས་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཆེ་རུ་གཏོང་
དགོས་ཤིང་། རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏང་དགོས། འདི་ལྟར་
བསམ་དུས། མང་ཚོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་དགོས་པ་མ་ཟད་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་སེམས་
ཁམས་དང་། རིག་གནས་གཤམ་ཆེན་དུ་མཐོང་བའི་སྒོ་རྒྱ། རིག་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་
ཀྱི་བདེན་དོན་ཚུངས་པའི་མིག་རྒྱུང་སྟོགས་དགོས་མོད། ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་
“རྒྱ་མས་ཅི་གསུངས་ཆོས་སུ་མཐོང་”པའི་འདུ་ཤེས་བྱུགས་དྲག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་
རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོའི་སྒྲོབ་གསོ་དང་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་དེའི་ཡོད་ཆད་
ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་སུ་མཐོང་བའི་བསམ་སྒྲོའི་འཁོར་རྒྱ་སྤྱི་དྲག་པའི་རྒྱུན་གྱིས། ད་ལྟའི་བོད་སྤྱི་ནང་
གནིས་སུ་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བསམ་སྒྲོའི་རིག་གནས་ཀྱི་བྱུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་དང་། རང་
རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལས་དཔལ་འབྱོར་འབད་སྤྱོད་བྱེད་པ་གཤམ་
ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱང་ཚུལ་བྱུང་། གནས་སྤངས་འདིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏང་

བར་གོགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཅིང་། རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་འཕྲོད་བསྟུལ་གང་མང་
བྱས་ཀྱང་ཕན་པ་མེད་པར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉམས་སྤྱད་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད།

དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་གཏང་བར་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་
ཀྱི་ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་པའི་ལུ་ལྷན་པའི་བསམ་བློ་དེར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྦྱར་བཅོན་བྱས་ན་ཆེ་མཐོང་
དང་གཟི་བརྗིད་ཡོད་པ་དང་། བོད་སྟོང་སྤྱད་གང་དུ་ཐེབས་ནས་བཞུགས་ཀྱང་ལས་གནས་ལ་སེམས་
འཁྲར་བྱེད་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཤིང་། བྱེས་སུ་ཀྱང་བའི་བོད་མི་ཆོར་མཆོན་ནའང་མངོན་
རྒྱུ་གཉིས་སྤེལ་ཐོག་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་མཁུན་རྒྱབ་ཟབ་པ་དག་ལ་ཉི་ཆེས་སུ་ལྷན་ཁྱེད་གི་གཟིགས་
གསལ་དང་མཐུན་ཉེན་ཆུ་ལྷན་ཏུ་སྦྱར་བ་མ་ཟད། ལུ་ལྷན་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་མིག་དཔེ་ལྟ་ས་དང་
བརྟེ་མཐོང་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གསུ་སྤེལ་བས་ཅི་ཐུབ་བརྟེ་དགོས། རྒྱ་མཚན་ནི། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་འདི་
ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་གསར་པ་ཞིག་གི་སྤྲོ་མོར་མ་འདྲུས་ཆོ། ཕྱིའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། དཔལ་
འབྱོར་སོགས་ཀྱིས་བཅན་འདྲུལ་ནི་ལོ་རེ་ནས་ཟླ་རེར་གོད་ཀྱང་ཟླ་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཇེ་ཆེར་སོང་
དང་འགྲོ་བཞིན་ལགས་ན་དལ་དལ་སྟོང་སྟོང་དང་སྟོང་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་གང་དུ་ཡོད། རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་སྐར་ཆ་གཅིག་ཙམ་ཡང་སྟོང་ཡངས་སུ་མི་གཏོང་བར་མངོན་སུ་མ་འདྲིམས་མེད་ཀྱིས་
བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་ཅ་བརྒྱུ་ཏུ་གཏོང་བའི་ངན་རྒྱས་རིམ་པར་བཤམས་
པས། རང་མི་རིགས་ལ་ཉི་རང་སྟོབས་བསྐྱར་དར་ཡོང་བའི་གཞི་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། བསམ་ཆོད་
སྤང་ཆོད་ཙམ་ལ་བརྟེས་ཏེ། གཅིག་མཚུངས་ལྟར་འཛིན་ས་དང་འདྲུ་ས་ཏན་ཏན་ཅིག་མེད་པར།
གང་དུ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡོང་ཁུངས་མང་ན་དེའི་སྟོགས་ཁོ་ནར་འབད་འབད་དུང་དུང་བྱེད་རྒྱུ་ལས་
མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་མཐུན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་རང་དབང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར།

ང་ཆོས་འདི་ལྟ་བུའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་སེམས་ཁམས་དེ་དྲངས་གཙང་བྱི་མེད་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་
དགོས་ན། དུས་རབས་དང་འཆམ་པའི་བགྱི་བ་སྤྱོད་གསལ་ལ་བཅོན་དགོས་ཤིང་། ཁོར་ལུག་དང་
འཆམ་པའི་ལས་དོན་གང་མང་ལ་འབད་དགོས། དེ་མིན་ང་ཆོས་བོད་ཡིག་སྦྱོང་སའི་དགོན་སྡེ་
དང་སློབ་གྲྭ་ཅི་ཙམ་བསྐྱར་ཀྱང་མཐོང་སྤང་གི་ཆོར་བ་འདྲེན་བྱེད་ཙམ་དང་སྤར་བཞིན་སོན་གནས་
རྒྱུ་ལས་གཞན་མ་མཆིས་སྟེ།

གཉིས། ང་ཆོར་ཤེས་ཡོན་ལྷན་པའི་དགེ་ཆེན་མཁོ་བ་མ་ཟད་སྤྱི་ལོ་དག་པའི་སློབ་མའང་

དགོས་འདུན་ཆེ་མོད། ད་ལྟའི་འདི་མུར་བསྐྱེད་ན་གཞིར་ཡང་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་དམངས་
དོན་ལེགས་སྐྱབ་ཐུབ་པའི་ནམ་པ་ཐོན་ཆུ་ཡིན་ཏུ་དཀའ། རྒྱ་མཚན་ནི་སློབ་ཆུན་རིག་གནས་ལ་
དྲུང་ག་ཟབ་པའི་དབྱ་ཁྲིད་ཏུ་ཅང་ཉུང་བ་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱད་བཅོན་གྱི་སློབ་མ་དེ་
བས་ཀྱང་ཉུང་། དེ་ནི་ང་ཚོས་མཐོ་རིམ་ལས་གྱེད་དང་དམའ་རིམ་མང་ཚོགས་གང་དུ་འང་བོད་
ཡིག་ཤེས་མཁན་ལ་བཞོད་ལམ་རྒྱུ་བ་དང་། གཞིགས་མཐོང་དམན་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་པས་རེད།
གལ་ཏེ་བོད་ཡིག་གི་རྒྱ་ཚད་མཐོ་བོ་དག་ལ་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁོར་ཡུག་ཆེ་ཞིང་། རིག་
གནས་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་སྒོ་ཡངས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། མང་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་དེ་ལ་དོ་སྣང་
སྐྱེ་བས་དེས་ཤིང་སློབ་མ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་འབད་འབད་དུང་དུང་
གྱེད་དེས། འདི་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་མི་རིགས་རང་བཞིན་གྱི་སློབ་གསོ་སྤེལ་ཆོག་ཅིང་
རྒྱལ་གཅེས་རང་བཞིན་གྱི་མི་སྣ་གསོ་སྦྱོང་གྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཏན་
ཏུ་བརྒྱག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་འགྱུར་འགྱུར་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཁ་སྤྲོད་ཀྱིས་ཀྱང་འོད་ཟེར་ལྡན་
པའི་ལམ་དུ་བྱིད་ཐུབ་དེས། དེ་མིན་རྒྱུ་རིང་ནས་སྡོང་བཤད་ཙམ་དང་འབོད་སྐྱུལ་ཙམ་གྱི་ད་
པ་ནི་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལ་རེ་བའི་སྒྲིབ་རྒྱལ་ལས་མ་འདས།

དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་ལྟ་བུས་དང་རྟེན་བཞེངས། འཚོམ་འདུབ་དང་ཤིང་བཞོས། ལྟ་
ཁང་བཞེངས་པ་དང་སྡེ་གྲོང་བཅིགས་པ་སོགས་དང་། དྲག་བཞོས་རི་མོ་དང་འབག་སྐྱུ་བཞེངས་
ཆུལ། བུལ་མེད་དུ་འགྱོ་བཞིན་པའི་ཡུལ་སློབ་གོམས་གཤིས་དང་རྩ་ཆེའི་སློག་ཆགས་སོགས་བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་མ་ལག་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དང་། གནའ་རབས་ནས་བརྒྱུད་པའི་མེས་པོའི་
བུལ་བཞག་གཅེས་ནོར་མཐའ་དག་ལ་བདག་གཅེས་རྒྱུན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྤྱད་བཅོན་
གྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་བརྒྱན་པ་དང་། ཁོར་ཡུག་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་མང་གཞི་
བྱས་ཐོག་དེར་རབས་ཤེས་རིག་གི་སློབ་ཚན་ཁག་དང་བཅོམ་རིགས་སྐྱུ་རྩལ་སྣ་མང་གིས་བརྒྱམས་
པ་དང་། བོད་སྟོན་སྒྲིབ་བར་གསུམ་ཀུན་ཏུ་གཞིགས་ཞིབ་ཀྱིས་གྲོན་ཆས་སྣ་ཚོགས་བཅོམ་སྐྱོན་གྱེད་
པ་སོགས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཞག་ཅི་དང་ལྡན་པའི་བཅོམ་རིག་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོར་
ཡུག་དར་སྤེལ་གཏང་དགོས།

སྟོན་དེ་དང་བརྒྱན་ནས་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་རིག་གཞུང་གི་ཆེ་གནས་འདྲ་མིན་འཇུགས་

ཆོག་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་མཆོན་པའི་སྤྱི་མ་རའང་འདྲུགས་ཆོག་པ་མ་ཟད། ཁང་བའི་དབྱིབས་
བཀོད་དང་སྡེ་གྲོང་གི་ཁོར་ཡུག་སོགས་སུ་འདྲེན་གཤིས་ན་ལ་མ་འདྲུར་གཟུགས་སུ་སྒྲིལ་པར་བྱེད་
ཅིང་། གྲོན་ཆས་བཟོ་སྒྲུབ་དང་རི་མོའི་སྒྲུ་ཙལ། མདོར་ན་ས་ཤིན་ཏེ་སྒྲིག་གི་ཡོ་བྱད་ཚུན་བོད་
རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་ལག་ཙལ་གཞིར་བཟུང་གང་རྒྱས་གང་ལེགས་སུ་གཏང་བུ་བ་པ་ཡིན་ན། བོད་
ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བཏང་བ་ཡིན་ལ་རིག་གཞུང་གི་རོ་བོ་གསོན་པོར་གནས་བུ་བ་
པ་ཡིན། དེ་ཙམ་མ་ཟད་འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་སྤྱི་ཆོགས་སྤྱོད་ཡོངས་ནས་
དོ་སྤར་གྲགས་ཆེར་འགྲུ་ཁིང་དག་འཁེན་དང་སྤྱིང་རུས་ཆེན་པོས་སྤངས་པ་བྱེད་དེས་ལ། ང་ཆོས་
བཤད་དང་འཆད་བཞིན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་འདར་བརྟན་པོར་གནས་བུ་བ་པ་ཡིན།

དེ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁ་སྤྱོད་གསལ་ཁྱེར་
འབྲུར་མིན་ལ་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་ལ་དེའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་ནས་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས།
མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་རྩར་གྱུར་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཇི་སྟེད་གནས་པ་དེ་སྟེད་དུ་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་
བརྟན་པོར་གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས། བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་སྒྲོབ་བྲལ་ཆེ་འབྲང་
ཆུང་གསུམ་གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཙོར་བྱས་ཆོན་རིག་གི་ཤེས་བྲ་སྒྲ་ཆོགས་ལ་
སྒོ་ཙ་བརྟན་པོས་སྤྱང་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཤིང་། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཁས་པ་དང་ལོ་རྒྱུ་བ་སོགས་
གང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་གདན་འདྲེན་པ་འཕམ་དེ་དག་གི་དྲུང་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ལག་ཙལ་དང་ཆོན་
རིག་གི་ཤེས་བྲ་སྒྲ་ཆོགས། སྒོ་བ་ཆོན་ཁག་འདྲ་མིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་བསྐྱར་ཏེ་སྤྱང་རྒྱ་ཡོད་
པ་ཞིག་དེས་པར་བྱེད་དགོས། ཆེས་ཕུལ་བྱུང་གི་དགོ་ཀན་གང་མང་གསོ་སྦྱོང་གིས་ཤེས་ཡོན་པའི་
སྡེ་ཁག་བསྐྱུན་རྒྱ་དང་། དེ་དག་ལ་ཆེས་མཐོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་བསྐྱུན་རྒྱ་སོགས་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་སུ་མཐོང་།

དེར་སྐབས་བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་ནས་མཁས་པ་དང་བླ་མ། བྲ་པ་དང་ཆོང་པ་སོགས་རིགས་
འདྲ་མིན་ཞིག་སྤྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་སྤྱིན་ཏེ་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་རྒྱུ་
ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་ཏེ། མི་ཤེས་ཤེས་མདོག་གིས་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གསུང་དྲི་མ་མེད་པ་དག་ལ་འགྲེལ་
ལོག་རྒྱག་པ་དང་མཆོན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་ཐང་ག་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་མང་པོ་བརྟུན་ཆོང་
བྱེད་པ། མང་ཆོགས་ཁ་ལ་འབྱེར་ཏེ་ཞལ་འདེབས་བསྐྱུས་པ་སོགས་འདྲ་མི་འདྲ་སྒྲ་དགྲུ་བྱེད་པ་

དག་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དར་ཁྱིམ་རྒྱས་པའི་འགག་དོད་དང་འགལ་ཆེན་ཉག་ཅིག་ཏུ་སྔོང་
སྟབས། དེ་དག་ལ་མངོན་སྟོན་གཉིས་སྟེལ་ཐོག་“རྟག་ཐོག་གཙགས་ཁེལ”ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ཐེར་འདོན་
བྱེད་དགོས་ཤིང་། མྱོག་འབྲུལ་ང་རྒྱ་དང་གསར་ཤོག་ཁག་འདྲ་མིན་སྟེང་གཞུང་མང་གཉིས་ནས་
ཕྱག་འགོག་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་པའི་གསལ་བསྒྲགས་འབོད་སྐྱུལ་བྱེད་བྱབ་ཆེ་དྲི་མས་མ་གོས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཚུགས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཁྱིམ་རྒྱས་ལ་འབྲས་སྟོ་ཆང་བའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་འདིར་སྟོག་དབུགས་རྒྱས་བྱབ་པར་སྟམ་མོ། །

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ དགེ་མཚན་དང་ཐབས་ལམ་གླེང་བ།

ག) ཐེ་པོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

༄༅། དེར་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བོད་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྐོར་ལ་གླེང་སྒྲོང་བྱེད་སྐབས་ཆབ་སྲིད་དང་ཁ་བྱལ་ནས་གླེང་གི་འདུག ང་ལ་མཚོན་ན་གླེང་རྒྱུ་ལ་དེའི་རིགས་ལ་གཏན་ནས་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངས་ད་ལྟའི་གནས་སྤངས་འདིའི་འོག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ནས་གླེང་མཁན་དང་དེ་ལྟར་གླེང་དགོས་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་འཛིན་མཁན་ཆོར་དགག་པ་རྒྱག་རྒྱུ་ཡིན། ཁོ་ཚོ་ཁ་གསུངས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་བརྩམས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འདས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཆབ་སྲིད་ལ་ཡོ་འབྱོར་མས་བྱུང་ནས་སྲིད་འགྲུར་རབས་དང་རིམ་པ་བྱུང་སྟེ་ཡང་དེས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་བྱ་གཞག་ཐད་གོགས་ཀྱིན་ཅི་ཡང་བཟོས་སྟེ་མེད་པ་དེར་ཁུངས་གཏུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་ཁ་གསུངས་ད་དྲུང་དེ་བས་ཀྱང་དགོད་པོ་བཞག་ལ་དམིགས་ཡུལ་གཞན་བཅངས་ནས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཀྱང་གོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་གསལ་ཡིན་རྒྱུ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་། བདག་གིས་བསམ་ན་འདས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བྱུང་བའི་སྲིད་འགྲུར་རབས་དང་རིམ་པ་དེ་ཚོ་དང་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་འདི་གཉིས་ནམ་པ་དང་ངོ་བོ་གང་ཐད་ནས་བལྟས་ཀྱང་ནད་དེ་ལོགས་ཀ་ཡིན་སྟབས་དེ་གཉིས་མཚུངས་བསྟར་བྱེད་སའི་གཞི་རྩ་ཞིག་གཏན་ནས་ལྟ་མེད། རྩ་མའི་ངོ་བོ་ནི་མི་རིགས་གཅིག་གི་ནང་ཁྲལ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་གོ་གནས་འབྲེག་ཅོད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྩ་མའི་ངོ་བོ་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ལ་བཅན་འཇུག་གིས་དེའི་རིག་གནས་དམར་གསོད་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་རྩ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་སྲིད་བྱས་ནག་པོ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་། བདག་གིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཀའ་ནས་གླེང་ན་མི་འགྲིག་པའི་ལྟ་རྒྱུ་ལ་བརྟོན་པ་འདི་བཅན་འཇུག་པའི་ངོ་གདོང་ལ་མཐུད་ཅེ་ཐད་ཀར་གཏད་ནས་འཐབ་འཁྲུག་རྒྱག་དགོས་པའི་གོ་དོན་མ་

ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་སའི་གོ་ལ་འདིའི་སྤྱིང་འཆོ་ཁིང་གནས་པའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་
ཀྱི་འབྲུང་འབྲུར་འཆོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་གསལ་འདོན་
དང་དེ་རིམ་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་རྒྱུའི་སྒྲོར་ལ་བསམ་ཚུལ་བཟོད་རྒྱ་གཙོར་བཟུང་ཕྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན།
འཛོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གོད་ཆག་འདིས་
ལོ་ནས་ལོ་བསྐྱུད་ཨེ་གཡའི་གར་མ་དང་སྟོ་མའི་མངའ་ཁུལ་ཁག་ལ་ཏ་ཅང་ཆབས་ཆེ་བའི་གནོད་
འཆོ་འཕྲོག་གིན་པའི་དཀའ་ཉེན་མཐའ་དག་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་སོང་དང་
འགྲོ་བཞིན་པ་འདིར་ཐུག་ནས་ཡོད་པ་དང་། མཐར་གཏུགས་ན་དེ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཐོག་གི་འགྱུར་
སྒྲོག་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པས་ང་ཚོས་འགྱུར་སྒྲོག་དེར་ངང་སྒྲུག་བྱས་ནས་འདུག་
རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཕྱེད་ཐབས་གསར་པ་འཆོལ་དགོས། དེར་སྐབས་མི་ལ་ལའི་སེམས་ལ་མཐའ་ཡས་
པའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་རེ་རེ་བཞིན་འཆོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་དང་འབྲེལ་ནས་ཡོད་
པར་འདོད་ཀྱང་། ང་ཚོས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱིས་དཔྱད་ཞིབ་མཐེལ་ཕྱིན་བྱས་ནས་བདར་
ག་བཅད་ཆེ་དོན་དངོས་ཐོག་རིག་གནས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་ལས་འགྲོ་བའི་འཆོ་གནས་དང་ཁེ་ཕན་
ལ་ཆད་བཞུགས་ཆོད་བྲལ་གྱིས་གཏོར་བརྒྱག་ཆབས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། རིག་གནས་དེའི་
རིགས་ཀྱི་ཆབས་རྒྱུན་འོག་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འཆོ་གནས་ཀྱི་མདུན་ཚྱེད་ས་ཉམས་གིང་རྒྱུད་ནས་
འཛིག་གིན་ཡོད། དེར་བརྟེན་འདི་ན་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འཆོ་གནས་ལ་འགན་ཁིའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་
པའི་མི་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འཆོ་གནས་སྒྲོམས་སྒྲིག་གི་གཤེད་མར་ལངས་
པའི་རིག་གནས་དེ་ཆོ་རྩ་གཏོར་བཏང་ཡང་མི་འོས་པ་ཅི་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འཆོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་དང་ཏ་ཅང་
འཆམ་པར་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པས། སུ་ཡིན་ཡང་ད་
ལྟའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་དེའི་དགེ་མཚན་སྒྲོག་འདོན་དང་གཏོར་
འཛོག་བསྐྱར་དུ་བྱས་ནས་རྒྱུན་འཛིན་ཕྱེད་ཐབས་ཐད་ལྟ་སྤངས་གསར་པས་སྦྱི་བབ་རགས་སྦྱང་
ལས་ཕྱེ་བྲག་ཞིབ་སྦྱང་བྱ་དགོས་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་རོབ་བཤད་ལས་ནང་སྤྱིང་རྒྱས་བཤད་བྱ་དགོས་
པ་འདི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཆགས་ཡོད། གལ་སྲིད་དེ་རིང་གནམ་འོག་འདི་ན་ཡར་འབྱེད་ཡོད་
པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་རྒྱས་མངའ་རུང་ཟད་ཡོད་ན་བོད་ཀྱི་

སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིས་འཚོ་གནས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡུན་དུ་བསྐངས་ཤིང་འདིག་ཉེན་ལས་ངེ་ལྟར་
བསྐྱབས་པ་དང་གང་འདྲ་སྦྱོབ་ཀྱིན་ཡོད་པ་གསལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་བྱས་ནས་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་
ངེས་ཡིན་པས། གཤམ་ནས་བདག་གིས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དྲི་བ་འགས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་གནས་རྒྱུན་འདིན་བྱེད་རྒྱུར་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་ཆོར་དོགས་སྦྱོར་བྱུང་ཟད་བྱེད་རྒྱ་
ཡིན་ནའང་། བདག་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་མཁའ་དབྱགས་སྟུག་སའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ནས་འཆར་
ཡོངས་བྱུང་བ་འདིས་གཅིག་བྱས་ན་བདག་གིས་བརྟོན་པའི་ལྟ་རྒྱུལ་དང་བསམ་རྒྱུལ་འདི་མཐར་
སྦྱང་དང་ཕྱོགས་རེ་བ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་པ་དང་། གལ་སྲིད་བདག་གིས་འདི་ནས་དེ་ལྟའི་མཐར་སྦྱང་
དང་ཕྱོགས་རེ་བའི་ལྟ་རྒྱུལ་བརྟོན་ཡོད་པ་དང་བསམ་རྒྱུལ་བཤད་ཡོད་ན། བྱེད་ཀྱིས་བདག་གི་
ལྟ་རྒྱུལ་དང་བསམ་རྒྱུལ་དེའི་རིགས་གང་སྐྱམ་ནང་དུ་སྒྲུགས་ཀྱང་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། གལ་སྲིད་
གོ་ལ་འདིའི་ཉིན་སྲིབ་དང་སྐར་གཤོང་ཡར་རྒྱར་གྱི་མི་རྣམས་ག་མདོག་དང་རིགས་རུས། ཆོས་
ལུགས་དང་ཁྲབ་མཐའི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཡན་རྒྱུན་སྒྲུབ་ཟེའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རིང་དུ་འཚོ་
ཞིང་གནས་དགོས་ན། གལ་སྲིད་ང་ཚོ་རྒྱད་པ་ནས་རྒྱད་པའི་ཕྱོགས་དང་ཟད་པ་ནས་ཟད་པའི་མཐར་
སྦྱང་བཞིན་པའི་རང་ཉིད་འཚོ་གནས་བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་འདི་འདིག་ཉེན་གྱི་གཡང་ཁ་ནས་སྦྱོབ་
དགོས་ན། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་ཆད་ལས་བཞུལ་བའི་མི་འཛོར་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བཞིན་པའི་དཀའ་
ཉེན་འདི་ལས་དངོས་སུ་འགག་སྲོལ་བྱེད་དགོས་ན། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་དེ་རིང་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་
རྩའི་རིན་ཐང་གི་ཆད་གཞི་མཐའ་དག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནད་དོན་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གིས་
གཅོད་ཀྱིན་པའི་སྤང་རྒྱུལ་སྟུག་ཤོ་ཞིང་གནས་རྒྱུལ་ཡང་བ་འདི་ལས་རྒྱང་དུ་སྦྱེད་དགོས་ན། ང་
ལ་ཡང་ཡུན་རིང་མོ་ནས་མི་ལམ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་མི་ལམ་དེ་གཤམ་ནས་སྟུག་བརྗོད་བྱེད་རྒྱ་
པའི་སྤང་ཆ་ཆོས་བྱུང་འདི་ཆོ་ཡིན་སྲིད་པ་དང་། ཐད་བཤད་བྱས་ན་དེ་ནི་བདག་གི་སེམས་ཀྱི་མིག་
གིས་མཐོང་ཞིང་སྦྱོང་བའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་དང་དེ་རྒྱུན་འདིན་ཆེ་ལྟར་
བྱེད་ཐབས་ཐད་ལ་ཡུལ་བའི་རྣམ་དག་གི་འཆར་སྤང་ཞིག་ཡིན།

༡༥ ཅེ་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར།

མཁས་པ་ལ་ལས་ལེགས་སྤྱར་དང་ཉིན་རྒྱུ་ལ་ཁུངས་གཏུགས་ཀྱིས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཡིན་མིན་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཐོག་ནས་འཛོག་པར་བྱེད། རང་རེས་འདི་ནས་ཁྱད་ཆོས་དེ་གསུམ་

གྱི་ཐོག་ནས་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ཡིན་མིན་སྐོར་ལ་དགག་བསྐྱབ་བྱས་ཆོ། ལོ་ ༡༧༥༠ ལྷག་
གི་ཡར་ཁྲོན་སྟོན་པ་ཤུ་མུ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལས་གཞན་འཛིག་ཏེན་འདིར་སློལ་
རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ནི་འདི་དང་ཀན་ཞོ་ཞེས་ལོགས་སུ་འཛིག་རྒྱུ་ཞིག་རྟེན་དུ་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་རིང་
འཇམ་མཐེང་འདིའི་སྤང་གཤིང་དག་ནི་འཆོ་ཞིང་གནས་པའི་ནང་བསྟན་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་
པ་གང་མང་ཞིག་གིས་སོ་སོ་ལ་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ཡོད་པའི་རོས་འཛིན་གཅིག་གྱུར་ཡིན། དེར་
བརྟེན་བདག་གིས་བསམ་ནང་ཆོས་དེ་ལ་ཚོད་སྒྱུབ་བྱེད་སྐབས་སྒྱ་ཡངས་དོག་གི་བྱུང་བྱེད་ནས་གོ་
བ་མ་འདྲ་བ་གཉིས་ལེན་དགོས་པ་དང་། སྒྱ་ཡངས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་ན། ཆོན་
རིག་རིག་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གནའ་རབས་ནས་དར་བའི་རིག་གནས་མཐའ་དག་མིའི་རིགས་ཀྱི་
སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བཞག་ན་དེ་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་མ་ཟད་གིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་འོས་
ཤིང་འཆམ་པ་ཞིག་ཡིན། སྐབས་དོན་བཤད་བྱ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ལ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་ནང་
དོན་ཟབ་ཅིང་ལུས་དང་ཡན་ལག་ནང་བཞིན་གཙོ་ཕལ་གྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་མཆིས་ཀྱང་། མདོར་
བསྡུས་ན་རིག་པའི་གནས་ལྡེའམ་བརྩ་རུ་འབོད་པ་འདི་དག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟའི་བོད་
ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་འདི་མཐར་གཏུགས་ནས་བཤད་ན་མཆོན་ཉིད་རིག་པ་དང་ཀྱན་སྦྱོད་རིག་
པ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་གྲུབ་ཡོད། ད་ལྟའི་མི་རིགས་ཀྱི་
ཀྱན་སྦྱོད་ཉམས་ཤིང་ཞིག་ནས་སྒྲེར་སེམས་དབྱར་དུས་ཀྱི་ཆར་སྒྲིན་བཞིན་འཁྲིགས་པའི་སྐབས་
འདིར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་དགོངས་དོན་རོ་མ་དར་སྡེལ་གཏོང་རྒྱུ་འདི་ཁ་ཆ་དགོས་
གཏུགས་ཆགས་ཡོད་ནའང་། ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་ཚུགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་
ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་འཛིག་ཉིན་གྱི་དུ་བའི་ནང་ལྷུང་གིན་ཡོད་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་འཕྱོར་བཤད་
པ་ལྟར་ན་དུས་རབས་བདུན་པའི་ཡར་ཁྲོན་དུ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ནི་
བོད་རང་ས་ནས་དར་འཕེལ་བྱུང་བའི་བོན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཡིན་ན་ཡང་། དུས་རབས་བདུན་
པའི་རྗེས་སྐྱབས་ཀྱི་གར་ནས་དར་བའི་ནང་དོན་རིག་པ་འདི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་ཅ་བའམ་
གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོར་གྱུར་ཅིང་དེ་ནས་ད་བར་དེ་ལྟར་ཡིན། དེར་སྐབས་ང་ཆོའི་བཅན་བྱོལ་ནང་ཁ་
འཕྲེད་ལ་ཐོགས་ཆད་ཀྱིས་“བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་”དང་“བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་”
ཟེར་བ་འདི་མཐར་གཏུགས་ན་ནང་དོན་རིག་པ་གཙོས་རིག་པའི་གནས་ལྡེའམ་རིག་གནས་བརྩ་བོ་

འདི་ལ་ཟེར་ཞིང་། བོད་ནང་ནས་ཀྱང་དེང་སྐབས་མི་རེ་བྱུང་གིས་ལྷ་བཞིག་ཡིན་ཁྱུ་ལ་གྱིས་དབྱེད་
མི་བཟོད་པའི་ཆོག་ཆོག་སེལ་བཞིན་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་མཁན་གྱི་གོ་ཏོག་སེལ་སྒྲིན་པའི་ན་
གཞིན་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཆང་གིས་བཟི་བ་ལྟར་ཁ་ཡར་གྲག་ལ་“བག་ཆགས་རྙིང་པ་”དང་“བག་
ཆགས་རྙིང་པ་”སྟུ་གུ་ཤོག་ངོས་སུ་འཇུགས་རེ་བཞིན་“བྲན་གཤིས་ཀྱི་རིག་གནས་”དང་“བྲན་
གཤིས་ཀྱི་རིག་གནས་”ཞེས་གཤེ་ཞིང་སྒྲིས་ནས་ཅ་མེད་བཟོ་དགོས་ཟེར་བའི་“བག་ཆགས་རྙིང་
པ་”དང་“བྲན་གཤིས་ཀྱི་རིག་གནས་”ཟེར་བ་དེ་ཆོ་ཡང་གཙོ་བོ་གང་ལ་གཟུགས་ནས་བཤད་ས་ནི་
ནང་དོན་རིག་པ་འདི་དང་འདིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་དེ་ལ་
ཟེར་གྱིན་འདུག བདག་གིས་བརྟུན་ན་བྱེད་སྒྲུངས་དེའི་རིགས་ནི་“རིག་གནས་གསར་བརྗེ་”འི་
བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཅ་མེད་ཟད་པས། བསམ་གཞིག་ཞིབ་མོ་བྱས་ན་དེ་ནི་དབང་པོའི་སྒྲི་
མ་སྒྲིན་པའི་བྲིས་པས་བྱེད་སྒྲུངས་རང་རེད། གལ་སྲིད་ཁོ་ཆོ་རྗེས་མ་གོ་ཏོགས་ཅུང་ཅམ་སང་ཆོ་དེ་
དུས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་བཤད་ཟིན་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ཆོར་ངོ་ཆ་ནས་ནོངས་འགྱོད་སྒྱེད་སེལ་ཡིན།

༡༩ ཅི་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཟེར།

མིའི་རིགས་ཡོད་ཆད་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་གཏིང་ཟབ་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སོ་སོར་སློལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་རེ་ཡོད་ནའང་བསམ་གཞིག་ཞིབ་མོ་བྱས་ཆོ་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡིན་ན་ཡོད་ཆད་
ལ་དགེ་མཚན་ཡོད་པའི་ངེས་པ་མ་མཆིས། འོན་ཀྱང་། རྩོགས་སུ་མ་ལྟོང་བའི་སྒྲོས་བརྟགས་
གིང་དབྱེད་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདིར་གཞན་ལ་མེད་པའི་དགེ་མཚན་ནམ་བྱ་དུང་ཆོས་
སྒྲ་ན་མ་མཆིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སོ་སོས་མིག་བྱེ་ནས་བརྟུན་པ་ཅམ་གྱིས་མཐོང་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་
པས་དགས་དང་རྒྱ་མཚན་བཀོད་ནས་ར་སྒྲོད་དགོས་པ་ཞིག་དང་མཇུག་མོ་བཙུགས་ནས་སྒྲོན་དགོས་
པ་ཞིག་མ་ཡིན། ལྷག་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འཆོ་གནས་ཀྱི་སྤིང་པོ་དངོས་མ་ཏོགས་གིང་དེ་ལ་
ཐུགས་ཁུར་ཟབ་མོ་གནང་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ལ་མཚོན་ནས་བཤད་ན་དེ་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
ཡིན་འོས། ཉེ་ལམ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འགོ་བཙུགས་ནས་ད་ལྟོ་དང་ད་དུང་མཇུག་སྒྲིལ་མེད་པའི་
ཐུན་ནག་གི་དུས་རིམ་ ༡༩༥༩ འདིའི་ཡར་སྔོན་ང་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་ས་ཕ་ཡུལ་དུ་སློལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་ཀྱི་བྱ་འོག་ནས་ཅི་འདྲའི་ཞི་བདེ་དང་སྤྱིང་འཇགས་མོད་པའི་འཆོ་བ་སྐྱེད་པོ་ཞིག་ལ་
རོལ་སྤྱོད་ཡོད་པ་རེད་ཨང་། མིའི་རིགས་ཀྱིས་རིག་གནས་གསར་བཟོད་དང་འཇུགས་སྐྱབ་བྱས་

ཤིང་རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱར་དུ་མིའི་རིགས་འཛུགས་སྐྱོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཀྱན་ལ་ཁ་བྱང་ན་བྱང་
 དུ་སོང་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་ཆོག་དུ་མ་གཅིག་པོ་འདི་ལ་གོ་དོན་ཟབ་མོ་ལྟན་ཞིང་གོ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལེན་
 རྒྱ་ཡོད། རིག་གནས་ཀྱིས་བསྐྱར་དུ་འཛུགས་སྐྱོན་བྱས་པའི་མི་ནི་ཕྱིའི་བྱང་དཔྱིབས་ཡག་བཅོག་
 གི་བཟོ་ལྷ་མ་ཡིན་པར་ནང་གི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཆའམ་ཀྱན་སྦྱོད་ལ་གོ་དགོས། རིག་གནས་བྱེ་
 བྲག་པ་ཞིག་གིས་མིའི་རིགས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་སེམས་ཁམས་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་འཛུགས་སྐྱོན་བྱས་
 ཡོད་མེད་དེ་ལ་ལྟ་དགོས་པ་དང་། རྩོན་ཆད་ཀྱི་རང་རེའི་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་དཔྱིད་ཀྱི་
 རྩ་ལ་ཅི་འདྲ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གཟེ་མདངས་དངོས་གནས་དེ་ཡང་ཁོ་ཆོས་གསར་བཏོད་དང་འཛུགས་
 སྐྱོན་ནམ་ནང་འདྲེན་བྱས་ནས་བྱུང་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཁྲོད་དུ་ད་གཟོད་ན་ཅང་གསལ་བོ་
 བྱས་ནས་མཐོང་བྱུང་ཀྱི་ཡོད། ཀྱན་སྦྱོད་རིག་པ་དང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་རིག་
 གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་དཔལ་རྒྱ་ལེ་རྒྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་ནང་འདྲེན་བྱས་པ་འདིས་
 རང་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོའི་རྣམ་དཔྱིད་ཀྱི་རྩ་ལ་དང་ཕྱགས་བསམ་གྱི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ཅི་འདྲ་ཡོད་
 པ་དུ་ཅང་གསལ་བོ་བྱས་ནས་བསྟན་ཡོད། གལ་སྲིད་རང་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་ཆོས་སྐུ་བས་
 དེར་རྒྱ་གར་ནས་ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་རིག་གནས་དེ་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཆོ།
 མ་མཐའ་ཡང་དེ་རིང་གི་གནས་བབ་འདི་འདྲའི་འོག་ནས་དམར་སྒྲིག་གི་ངོ་གདོང་ལ་འཛུམ་དཀར་
 བཞད་ཅིང་། བབ་ཆགས་པའི་གཤིས་རྒྱུད་ལ་བྱམས་བཅེའི་ས་བོན་ཅན་གྱི་བོད་མི་རིགས་འདི་
 ཡོད་མི་སྲིད། ཁ་གསལ་བཏང་ནས་བཤད་ན་རྒྱའི་བཅན་གཞོན་གྱི་འོག་ནས་བོད་མི་རིགས་འདི་
 འདི་ལྟར་གྲོང་ངེར་འགྲིངས་ནས་ཡོད་མི་སྲིད། གལ་སྲིད་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་གནས་
 བབ་དང་ངོ་བོ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་གནས་ཡོད་དམ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་འདི་ལྟར་བསམ་
 གཞིག་ཞིབ་མོ་བྱས་ཆོ། ད་གཟོད་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཁོང་ཆོའི་མི་གཤིས་དང་རྣམ་དཔྱིད་ཀྱི་
 མངར་ཁ་དངོས་མ་དེ་ང་ཆོས་རྩ་ལྗོངས་བྱེད་བྱུག། དེར་བརྟེན་རང་ཅག་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་དེ་
 ཆོའི་དྲངས་གཅང་གི་མི་གཤིས་དང་འགན་ལྷན་བྲལ་བའི་རྣམ་དཔྱིད། ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྙིང་སྟོབས་
 ཀྱིས་ང་ལ་ཡ་མཚན་སྦྱེས་ཤིང་སྦྱོར་བཏུས་སུ་བཅུག མ་གཞི་དེ་རིང་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་
 བར་རུབ་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་ས་ཡ་དུ་མས་ཆེས་ཆེར་དོ་ཁྱར་བྱེད་ཀྱིན་པའི་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྦྱོབ་ཅེས་པ་འདིའི་
 འགོ་གདུས་བཅུགས་པ་ཡིན་ནམ། བོད་ལ་མཚོན་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དར་ཆ་འདི་རྒྱ་ནག་གིས་མཐོན་

པོར་བསྐྱེད་ས་ནས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཅོམ་ཆ་བས་ཆེན་གཏོང་གིན་ཡོད། ཐོན་ཆད་
བོད་ཡུལ་གྱི་ཐ་གུ་ཀུན་ལ་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྟོབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཅམ་ཡང་གོ་རྒྱུ་མེད་ནའང་། སྐབས་
དེར་ཁོ་ཆོས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་ཉམས་ཆག་དང་གཏོར་བཅོམ་གཏན་ནས་བཏང་སྟོང་མེད་པར་
མ་ཟད། ད་དུང་ཁོ་ཆོའི་སེམས་ལ་རང་བྱུང་ཁོ་ཡུག་ནི་འོ་སྟོལ་མི་ཁོ་ནས་ལོངས་སུ་སྤྱད་བྱ་ཞིག་
མ་ཡིན་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཟབ་མོ་བཅངས་ཡོད་པ་དང་། གལ་སྲིད་ང་ཆོས་མེས་འདོད་པས་ཀུན་ནས་
བསྐྱེད་ས་ཏེ་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་གཏོར་བཅོམ་བཏང་ཆེ་དེའི་མཐའ་འབྲས་ནི་བསམ་ཡུལ་ལས་
འདས་པའི་ཆག་སྟོ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཡོད། དེ་ལྟའི་ཡིད་
ཆེས་དེས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་དགོས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་ཆད་ལ་བསམ་བཤེད་ལས་
འདས་པའི་ཁེ་ཕན་བསྐྱེད་ཡོད་པ་དང་། གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ལྡན་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་བསམ་ཚུལ་
དེའི་རིགས་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ནའི་སྟོང་ནས་ད་གཟོད་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

ད་དུང་ང་ཆོས་ཡང་བསྐྱར་ལོ་ལྷ་བསྐྱེད་ཡང་ན་དེ་ལས་ལྷག་ཕྱིར་ཤིག་བརྒྱབ་ས་ནས་ཐ་
ན་ཉིན་རེའི་ཕྱིད་སྟོ་རྒྱང་ཆགས་རྒྱན་ཆད་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྟོའི་མ་ལག་དང་
ཁ་བྲལ་མ་སྟོང་པའི་སྐབས་དེའི་མི་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁྲིད་ཞི་བདེ་དང་ལྷིང་འཇགས་ཅི་འདྲ་ཡོད་
མེད་ཐད་ལོ་རྒྱས་གསལ་པོ་རེ་རེ་ཡིན་པའི་ཁ་རྩང་དེ་རིང་གི་ནན་ཆོན་ཆོའི་ངག་ལ་ཉན་པར་བྱ།
སེམས་དང་སེམས་པ་སྒྲན་ནས་སྤང་ཆད་ས་ཆེ་ཁོ་ཆོས་ཁ་གཅིག་གྲག་གིས་བཤད་ཀྱིན་པ་ནི་རྒྱ་ནག་
གཞུང་གིས་བོད་ལ་བཅོན་འཇུག་པ་བྱས་པའི་ཐོན་དང་ཡང་ན་ཁོ་ཆོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ན་ཏ་ཅང་རྒྱང་
བའི་བྱིས་དུས་སུ་ནང་མི་ཆང་མ་ལས་ཀར་སོང་བུལ་དུ་རྒྱ་སྟོ་དང་བྲིམ་སྟོ་ལ་སྟོ་ལུགས་རྒྱག་སྟེལ་
མེད་པར་སྟོ་ལུང་ནང་དབྱུག་དུ་མ་དང་ཤིང་ཐུར་རེ་བརྒྱས་ནས་འཛིག་གི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་
ནང་མི་མེད་བུལ་ནས་བྲི་ཕག་སྟོགས་གང་བྱུང་དུ་བྲིམ་ལ་འཇུག་མི་བྱུང་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན། འོན་
ཀྱང་། ཁོང་གི་དེ་ཆོ་ནི་སྤང་ཆ་འདིའི་གོ་དོན་མ་ཡིན་པར་སྤང་ཆ་འདིའི་གོ་དོན་དངོས་མ་ནི་སྐབས་
དེའི་མི་ཆོས་འཆོ་བ་སྟེལ་སྤངས་ལྷིང་འཇགས་དང་ཞི་བདེ། བག་ཡོད་ཚུལ་མཐུན་བཅས་ཡིན་
པས་ཕན་ཚུན་ལ་རྒྱ་ཤིར་དོགས་ཀྱི་སེམས་ཁལ་ཅམ་ཡང་མེད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ལྟར་ནང་བསྟན་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དངོས་མས་མི་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་བྲིད་སྟོན་བྱས་པས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་
ཆོགས་ནི་སྟོས་འཛིག་གིས་བཤད་ན་ཏ་ཅང་སྟོད་པོ་དང་དྲང་བདེན་ཡིན། ཡིན་ཡང་ལོ་ངོ་དེ་འདྲའི་

མང་པོ་ཞིག་གི་མཛུགས་ཀྱི་དེ་རིང་པོ་དེ་ཡུལ་ན་སློ་ལྷགས་བརྒྱབ་ཡོད་ཀྱང་གཏོར་ནས་བརྒྱས་འགྲོ་བ་
དང་། བྱིས་ལ་མི་ཡོད་ཡོད་མར་ལྷས་འདབས་ནས་བཅད་དེ་སྤྲོགས་འགྲོ་བ་ཞིན་ཡོད། རྒྱུ་ནས་
བརྒྱས་ཤིང་མཐུན་ནས་སྤྲོགས་འགྲོ་བ་འདི་བདག་གི་སྐད་ཆའི་བརྗོད་སྟངས་དོ་མ་དེ་མ་ཡིན་པར་
བརྗོད་སྟངས་དོ་མ་དེ་སྐད་ཆ་འདིའི་རྒྱུ་ལོགས་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་ལ་བཅན་
འདྲུལ་བྱས་མཛུགས་ཀྱི་ལོ་ངོ་འདི་དག་གི་རིང་པོ་དེ་གི་གནའ་བོའི་སློབ་གསོའི་མ་ལག་ལ་གཏོར་བཅོམ་
རབས་དང་རིམ་པ་བཏང་ནས་ཆད་བཞག་བྱས་པ་ཆབས་ཆེ་བས་དུས་རབས་ཤིག་གི་ཕྱེད་ཀྱི་འདི་རིང་
གི་བོད་མི་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཁ་བྱལ་ནས་འཆར་ལོངས་བྱུང་བ་དེ་ཉིན་ཁ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པའི་བདེ་དགས་འབྲུལ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་།

ད་ལྟའང་ད་དུང་མཐུད་དེ་ལྷར་འཆར་ལོངས་འབྱུང་གི་ཡོད་པས་དེ་ནི་ཏ་ཅང་ཉིན་ཁ་
ཅན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། ཁོ་ཚོའི་སེམས་ལ་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ལྟན་རིག་གནས་ནི་རང་ཉིད་
དམ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་གནས་ལ་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའམ་ཡོད་ན་ཡང་ཁ་སྤྱོད་བཞིན་ཅི་
བ་ནས་བལ་ཀྱང་སློག་ཉིན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འདོད་ནས་མིང་རྩི་ལྷར་འདོགས་མིན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་དོན་དངོས་མ་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དང་དུ་ཐུངས་ནས་བསྐྱར་དུ་“རིག་གནས་གསར་བརྗོད་གཉིས་”
པ་ཞིག་ཕྱེད་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་ལུགས་ཆེར་འདོན་བཞིན་ཡོད།” སྤྲོན་ཆད་རྒྱ་ནག་གིས་
བཅན་འགྲེལ་བྱས་པའི་“རིག་གནས་གསར་བརྗོད་”དང་འདི་གཉིས་ལ་ཅུ་བའི་ཀུན་སློང་སློ་ནས་
བྱུང་པར་ཏ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། སྤྲོ་མ་ནི་མི་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་པ་ཆོས་གྲུང་བྲན་རིང་
ལུགས་མངོན་འགྱུར་ཕྱེད་དགོས་པའི་ཁོ་གཡང་སྤྲོགས་ཞོར་ཅུ་བ་བཅད་ན་ཅེ་མོ་སྐྱམ་པའི་ཕྱེད་
ཐབས་སྤྱད་ནས་མི་རིགས་གྲངས་ཉུང་རྣམས་ཅུ་མེད་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་གདུག་རྒྱུ་བ་ཆེ་བའི་གཡོ་བྱས་
ནག་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ལར་ཞེན་དག་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་རང་མི་རིགས་འདི་
འཛམ་གླིང་སྤྱི་ན་ཐོན་མི་རིགས་རྣམས་དཔུང་གདང་མཉམས་གཤིབ་ཀྱིས་མཐུན་སྦྲེད་བྱས་ནས་རང་
མི་རིགས་འདིའི་སྤྲོགས་སྤྲོ་སྤྲོར་མོ་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་འདོད་ཀྱིས་ཡིན། འོན་ཀྱང་། ཁོ་ཚོས་
འདས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པ་སྤྲོགས་པེ་བ་ཡིན་པ་དང་གཞི་འཛིན་ས་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་བརྟེན། ཅུ་བའི་ཀུན་སློང་འབྲེར་སྐྱངས་ཐད་བྱུང་པར་ཡོད་
མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་འབྲས་ནི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རེས་ཡིན། ཡང་གཅིག་

བཤད་ན་སྟོན་ཆད་ཀྱི་བོད་ཡུལ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གཟི་འོད་ལ་བརྟེན་ནས་མི་དང་བགྲང་
ལས་པའི་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དྲུ་འོང་བའི་ཕ་ས་ཕ་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ད་ལྟ་བསམ་
ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གཏོར་བཙོས་ཀྱི་འོག་ནས་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་པར་ཞོག་ཐ་ན་གནས་འདིར་
ཕ་གཞིས་བརྟུགས་ཤིང་བྱིས་གཞི་བཟུང་ནས་ལོ་ངོ་ཁྲི་སྟངས་རིང་འཆོ་བར་རོལ་སྤྱང་བའི་བོད་རང་
ཉིད་ཀྱི་མི་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་སའི་གོ་ལའི་ཟེ་བ་ནས་འཐོར་ཞིག་དྲུ་འགྲོ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་སྐབས་
ཞེད་སྐར་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱལ་ཡོད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
འདི་གྲོ་ཆས་གསར་སྤྱིང་བཞེ་སྟོར་བྱས་པ་ལྟར་གཡུག་ཆེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེབས་པའི་གྲོང་གུང་
དང་ཆག་སྐྱོ་ནི་ཏང་སང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྲིད་པ་དང་། དེའི་དཔེ་མཚན་ནི་རང་ཉིད་དང་ཏ་
ཅང་ཁ་ཐག་རིང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ནང་འཆོལ་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་འུ་ཆོའི་ཕ་མེས་ཚོས་
བརྒྱད་ཐྱོང་བའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་ལོ་རབས་དུག་ཅུ་པར་ཕྱིར་བཞུས་ཐེངས་གཅིག་སྟོག་
ཆོ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ང་ཚོ་ལ་གོ་སྟོན་གསལ་བོ་དང་གསེད་བཀྲོལ་ཞིབ་མོ་བྱེད་ངེས་ཡིན། མ་གཞི་
ན་གཞིན་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཅ་མེད་བཟོ་དགོས་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེའི་ནང་འུ་ཆོའི་འདྲི་ག་
ཉེན་ལྟ་ཚུལ་ལ་འགྲུར་ཐོག་གཏོང་བྱའི་གོ་དོན་ལྟར་ཡང་ཞིབ་འདྲང་བརྒྱབ་ན་མིའི་རིགས་ཀྱི་འདྲི་ག་
ཉེན་ལྟ་ཚུལ་ལ་འགྲུར་ཐོག་གཏོང་བྱ་ནི་མདོག་འགྲུར་མིག་ཤེལ་བཞིན་ཞུན་ཞིག་དང་འཕྲད་ཅམ་
གིས་འགྲུར་ཆོག་ཆོག་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་ལོ་རོལ་ཁུལ་དང་ཨུ་རུ་སུ།
རྒྱ་ནག་བཅས་ལ་བཞུས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་བྱུབ། གལ་སྲིད་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ལ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་
རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དོན་སྤྱིང་མཚན་པའི་ཐ་སྐད་འགའ་ཁོལ་དུ་ཕྱུང་དགོས་པའི་རེ་སྐུལ་བྱས་པའི་
དབང་དུ་བཏང་ན། བདག་གིས་ཁྱེད་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་བྱམས་པ་དང་བརྟེན་པ། སྤྱིང་ཞེ་ཆེན་
པོ་དྭ་ཉེན་འཕྱུང་ངམ་སྟོས་གྲུབ། དགེ་བ། ལས་འབྲས། ཆོག་ཤེས། བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ།
ད་དྲང་སྦྱིན་པ། ཚུལ་བྲིམས། བཟོད་པ། བརྟོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ་སོགས་
ཀྱིས་མཚན་པའི་ཏ་ཅང་མང་བའི་འདི་འདྲའི་ཐ་སྐད་སྤྱིང་ཞེ་ཆོ་ཞིག་ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་དུ་བཞུར་
སྲིད། དངོས་གནས་ང་ཚོས་དེ་རིང་འདི་ནས་བསམ་གཞིག་ཞིབ་མོ་བྱས་ཆེ་དེ་དང་དེ་ལ་སོགས་
པའི་ཡིད་དྲུ་འོང་བའི་ཐ་སྐད་འདི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྟོན་ཆད་རང་རེ་ལ་ཅི་འདྲའི་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་བསམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅིག་བསྐྱུན་ཡོད་པ་རེད་འང་། རིམ་པས་མི་རྣམས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་

གཏུམ་དྲག་ཅན་དུ་གྱུར་པས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་འཛམ་གླིང་དམག་འབྲུག་དང་པོ་དང་གཉིས་
 པའི་ནང་མི་སེར་ས་ཡ་བརྒྱ་ཕྱག་དང་སྟོང་ཕྱག་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་སྤྱང་པའི་སྐབས་སུ་
 རང་རེའི་པ་མེས་ཚོས་གོང་བོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ལྟ་བུས་ད་གཞི་ཟུར་ཙམ་མཚོན་ཞུས་པའི་འུ་ཚོའི་
 སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ས་ཚོན་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་གདུག་རྩུབ་ཆེ་ཞིང་ཡང་སྤྱིར་མེད་པའི་
 དམག་འཐབ་དེའི་སྒྲིགས་ཁག་གང་རུང་ལའང་རམ་འདེགས་ཤེད་རྒྱུར་མོས་མཐུན་བྱས་མེད་པར་
 མ་ཟད། དཀར་ཞིང་གཙང་པའི་གངས་ཀྱི་རི་སུལ་ནས་གཡུལ་འཐབ་དེ་ཟུར་དུ་མཇུག་སྒྲིལ་ནས་
 དམུལ་བ་ལྟ་བུའི་མི་ཡུལ་འདིར་ཞི་བདེའི་འོད་སྤྲང་ཞིག་འཆར་པའི་སློན་ལམ་བཏབ་ཅིང་སྐབས་
 འཇུག་ཞུས་པའི་དབྱངས་ཏྲ་བར་སྤྲང་ལ་བསྐྱར་སྟོང་ཡང་། སྐབས་དེའི་ཁོར་ཡུག་གི་བཀག་རྒྱའི་
 རང་བཞིན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་མིག་ཏུ་གྱུར་ཅིང་སློག་གིང་དུ་གྲུབ་
 པའི་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མ་མེད་པའི་དགོངས་དོན་དངོས་མ་དེ་གངས་ཚྭ་ངས་སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གྱི་
 སྤྱོད་ཆོས་ཀྱིས་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་མེད་ནའང་། ཁོར་ཡུག་གི་བཀག་རྒྱ་ཡོངས་སུ་བརྟོན་པའི་
 དེ་རིང་གཞི་ནས་མི་རྒྱལ་གྱི་མི་ལམ་དུ་ཡང་ཡང་མིས་གིང་འདུ་ཚོགས་ཁྲོད་ཡང་ཡང་གྲོང་བཞིན་
 པའི་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དོ་མ་ཞིག་ལ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་དགོས་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་
 ཟུར་སྤྱོད་ཤེད་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཡོད། བར་སྤྲང་ནས་སྤྱིར་བཏགས་སྟོག་ཆེ་པོར་
 དབྱེ་བས་ཙམ་གྱི་ཆེ་ཆུང་ལས་མེད་པའི་སའི་གོ་ལ་འདིའི་སྤྱིར་གི་གར་ལྟ་བུའི་མི་རྒྱལ་གྱིས་འཚོ་
 བ་དངོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཏྲ་ཙང་ཟབ་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གྱི་ཆ་ཙམ་ལག་
 ལེན་བསྟར་བྱུང་རྒྱུ་ན་ད་གཞི་ད་པན་ཚུན་ཆང་མ་སྤྱན་ཆེ་ལྟར་མཇེའ་བཅེའི་ངང་འཚོ་གནས་ཤེད་
 ཟུབ་ངེས་ཡིན་པ་དང་གནད་དོན་ཡོད་ཆད་པན་ཚུན་སྤྱང་བཤད་བྱས་ནས་སེལ་བྱུང་། རལ་ཞིང་
 བརྟོན་ནས་ཞིག་བཞིན་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་འཛིན་ཉེན་དང་གནམ་གཤིས་འགྱུར་འྲོག་གི་འོག་ནས་
 འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ལ་དོ་ཤོག་ཆ་བས་ཆེན་ཐེབས་ཀྱིན་པ་འདི་མཐར་གཏུགས་ན་འགྲོ་བ་
 མི་ཁོ་ནའི་དུམ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་པས།

འདི་ལྟར་སུ་མཐུད་སོང་ཆོང་ཆོང་མདུན་སྤྱོགས་སུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ལ་སྤྱོད་སྤྱང་
 སྤྱོད་བར་ཤེད་པའི་ཐུང་མ་གྱི་ཐང་ཆེན་ཞིག་གིས་བསྐྱུགས་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་
 རིག་གནས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དོ་མ་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་ནས་དར་སྤེལ་གཏང་བྱུང་ཆོང་ཆོང་མདུན་སྤྱོགས་

སུ་སྐྱུག་ཡོད་པའི་དེ་ལྟའི་མྱ་ངན་གྱི་ཐང་ཆེན་དེ་མི་སེམས་ལ་སློ་སྤང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ལྗང་
མདོག་གི་སྒྲིང་ག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་བྱུང་བའི་ས་ཡིན་པ་དང་། མ་ཟད་ད་ལྟའི་ཉང་སང་དགོས་
པའི་འཛམ་གླིང་གི་མི་འཛོམས་འཕེལ་རྒྱས་འདི་ཆོད་འཛིན་བྱེད་རྒྱུ་ཡང་ནང་བསྟན་གཞུང་ལུགས་
ཁྲིད་ནས་རྒྱལ་དང་མཐུན་པའི་ཆོད་འཛིན་བྱེད་ཐབས་གི་གླེང་དེས་ཡིན་པ་འདས་སྤང་བོད་ཀྱི་
མི་འཛོམས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིད་སྤྱུལ་ཞིབ་བྱས་ཆེ་ར་གསལ་བོར་འཕྲོད་དེས་ཡིན། ད་དུང་
ཁ་ཅང་དེ་རིང་འཛམ་གླིང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ཉེས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གཅོགས་
སུ་འཛིན་མཁན་གྱི་ཨ་རིས་མཚོན་པའི་སློབ་སྦྱོར་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཆོས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་
དཔལ་འབྱོར་གཉིས་བརྩེ་བོ་བརྒྱབ་ནས་མི་ས་ཡ་མང་པོའི་བདེ་སྤྱུག་དང་རང་དབང་ལ་སྤང་མེད་
ཀྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རྒྱུ་རྩའི་རིན་ཐང་ནི་དཔལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་
དང་། འདི་འདྲའི་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཁྲིད་སྤྱུལ་ཆེ་བའི་ནང་
བསྟན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ནམས་ང་ཆོ་བོད་པ་ཁོ་ནར་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་
འཚོ་གནས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་འགོག་དུ་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་གཟི་བོད་ངོ་མདེ་ཡིན། “མི་ཆོས་རིག་གནས་”དང་“མི་ཆོས་རིག་གནས་” “འཚོ་གནས་”
དང་འཚོ་གནས་” ཟེར་མཁན་ཆོས་དོན་ངོ་མ་མི་ཆོས་རིག་གནས་དང་འཚོ་གནས་ཐད་བསམ་
གཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་བདེན་ཆོ། གོང་དུ་མཚོན་བྱེད་ཅམ་བཤད་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་དགེ་མཚན་འདི་ཆོ་ཁས་མ་གྲངས་ས་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། གལ་སྲིད་ཁས་མ་གྲངས་
ཆོ་ཁོ་ཆོས་ད་བར་“མི་ཆོས་རིག་གནས་”དང་“འཚོ་གནས་”ཟེར་ནས་ཁྱེ་ཟད་ཟད་དང་ན་ཆ་ཆ་
བར་བཤད་བཤད་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་དངོས་མ་གང་ལ་ཟེར་གྱི་ཡོད་མེད་མི་ནམས་ཉང་སང་ནས་
མགོ་འཛོམས་དེས་ཡིན།

༡༥ ཇི་ལྟར་བྱས་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐུག།

ཅི་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཟེར་དགོས་པ་དང་དེ་ལ་དགེ་མཚན་ག་རེ་ཡོད་
མེད་སྟོར་ལ་གོང་དུ་སྒྲིང་སྒྲིང་རྩུང་ཟད་བྱས་ཟིན་པས། འདི་ནས་གཅོ་བོ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་གསར་པ་ག་རེ་ཡོད་མེད་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། རྩོན་ཆད་རང་
རེས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཆད་སྤེལ་གཅོ་བོ་དགོན་པའི་ནང་བྱས་ནས་དམངས་ཁྲིད་འདོན་ཆོ་

ག་ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་དེ་ཞིག་གིས་འཇུག་པར་བྱས་ཡོད་པ་དང་། ད་ལྟ་འདྲ་དུང་སྒྲིག་གི་དབང་
 བོ་འགག་ཟེན་པའི་སྔོན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་སྒྲིལ་རྒྱུ་དེ་ལས་སོར་གང་ངམ་ཐ་ན་ས་ཆ་མང་ཆེ་བར་
 སོར་གང་ཙམ་ཡར་འཕག་མེད། ད་ལྟ་ནི་སྔོན་གས་གང་ཐད་ནས་ཀྱང་སྔོན་ཆད་དང་མི་འདྲ་བས་
 དུས་རབས་དང་འཆོམ་པའི་བཅོས་བསྐྱར་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་བྱས་ཆེ་མི་ཡོངས་རྫོགས་ལ་ཡངས་སེམས་
 གྱུ་དགོས་པའི་རིག་གནས་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་ང་ཚོའི་མིག་མཐུན་ནས་ནས་བཞུགས་པ་ལྟ་བུ་རིག་
 རིག་ལ་སྔོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གས་ཆག་ཐེབས་ངེས་རེད། བོད་ཀྱི་སྔོ་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ནི་
 འཇུག་སྔོ་ཆང་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མ་ལག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་སྒྲུབས། འདོན་ཆོག་ཙམ་གྱིས་ཡོང་
 ཐབས་མེད་པས་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྒྱུད་དུག་(རྫོན་པ་)གིས་འགན་ཁུར་ནས་
 སྔོན་འགོ་ནས་ཉམས་ཞིབ་བར་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་སྔོ་བ་བྱ་ཆད་ལྡན་རེ་གསར་འཛུགས་གྱིས་དེའི་
 མཐུན་རྒྱུན་ཡོད་ཆད་ཆོས་རྒྱུད་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ནར་གཏོང་བྱེད་དགོས་པ་དང་། སྔོ་ལ་རྒྱན་རིག་
 གནས་དང་དེང་རབས་རིག་གནས་གཉིས་ཆ་སྔོ་བ་ཆོན་གཙོ་བོར་གཏན་འབབས་གྱིས་ཁྲིད་གཞི་གཏན་
 ཁེལ་བྱེད་དགོས། སྔོ་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཐད་བྱ་ས་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དབྱ་ཡར་སོགས་གཞུང་ཆོན་
 རེ་རེ་ཆེད་སྤྱོད་གི་ངོ་བོར་བཞག་ནས་སྤྱད་དགོས་པ་དང་། ད་དྲུང་སྤྱད་ཡིག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་
 པ་གདམ་གསེས་ཀྱི་སྔོ་བ་ཆོན་དུ་འཛིག་དགོས་ཤིང་རྩས་ཀྱིས་སྔོ་བ་ཆོན་ཆེད་ལས་མང་བ་འཛིག་
 དགོས། སྔོ་བ་མའི་ཡོང་ཁོངས་རྣམས་སྤྱ་སེར་དང་མི་རིགས་དབྱེར་མེད་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སྔོ་བ་
 བྱ་དེ་ནས་སྔོ་བ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་གོ་སྤྱོད་ཐོས་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆེད་མཁས་པའི་ངོ་
 བོར་ཐོན་ཐུབ་པ་བྱས་ནས་སྤྱི་ཆོག་སྤྱོད་སྒྲུག་ལ་གཤོག་པ་ཐོགས་པ་ལྟར་ལས་དོན་གང་ཐད་ཀྱང་
 རང་རྒྱ་འཕེར་ངེས་ཀྱི་ཤེས་འཛིན་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆེད་མཁས་མི་སྤྱ་གང་མང་སྤྱེད་སྤྱིང་བྱེད་དགོས།
 དེ་ཡང་ཐོག་དང་པོ་ནས་དགོན་ཁག་སོ་སོས་སྔོ་བ་བྱ་རེ་རེ་བཙུགས་ཆེ་རྩས་ཀྱིས་ཁ་འཐོར་འགྲོ་
 ངེས་ལ་བརྟེན། ཐབ་རྒྱུད་རྒྱུད་ནས་མེ་ཆ་བོ་བཏང་བའི་བྱེད་ཐབས་བཀོལ་ནས་ཆོས་རྒྱུད་སོ་སོའི་
 རྩས་ཀྱིས་གཅིག་གླིལ་གྱིས་སྔོ་བ་བྱ་སྤྱོད་དག་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང་། སྔོ་བ་བྱ་དེའི་དགོས་
 དམིགས་ནི་བྱ་རྒྱུན་སྤེལ་ཐབས་སུ་གཏན་ནས་ཡིན་མི་ཆོག་ནའང་སྔོ་བ་མའི་ཁྲིད་ནས་བྱ་བ་བྱེད་
 འདོད་ཡོད་ཆེ་སོའི་རང་དབང་ཡིན་དགོས་པ་དང་། ཡང་དང་པོ་བྱ་བ་ཞིག་སྔོ་བ་བྱ་དེར་འཇུག་
 ཞུགས་བྱས་རྗེས་བྱ་པ་ལས་ཟུར་བའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཆེད་ཀྱི་མཆོན་དུ་བྱས་ནས་སྔོ་བ་བྱའི་ནང་

ནས་ཕྱིར་འབུད་གཏན་ནས་གཏོང་མི་ཉན། ད་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
བྱེད་རྒྱུ་ནི་སྦྲུ་སེར་གཉིས་ཀའི་སྤྲུག་སྟེང་དུ་ཐངས་ཆེ་དག་ཟེར་བ་ཆོ་མི་གངས་ཉུང་ཡང་འཇམ་གླིང་
འདིའི་ཐོག་ནི་བདེ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་བ་ཆོས་ལུ་ལས་ཀྱང་ལེགས་སྦྱེས་གུ་ཉོ་མ་པ་ཞིག་འབུལ་བུ་
ངེས་ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་

དགེ་ཚུལ་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ས) བསམ་གྲུབ། (ས་རྒྱ་སྒྲོབ་ཟུར།)

སྒྲེང་གཞི།

༡༡། བྱེ་སྲོད་ཀྱི་འཛིན་ཉེན་འདིའི་སྒྲེང་ཆགས་ཤིང་གནས་པའི་ནང་བརྒྱད་ཀྱི་སེམས་ཅན་འདི་ལ་ཡང་རིག་གནས་ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་མི་དང་རིག་གནས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་ད་འགྲོ་ཞེས་དབྱེ་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞིན་ང་ཚོ་པོད་མི་རིགས་འདི་རིག་གནས་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ལོང་སྒྲོང་ཡུག་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་ཞིང་འཆོ་བའི་གོམས་གཤེས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་གཏིང་ཟབ་ལ་གཞི་ཉེན་བཅོལ་པའི་སྒྲེང་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་སྒྲོས་མེད་ཡིན། དེ་ལྟར་ན་འདྲ་སྤྱད་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཆག་འཛིན་གྱི་ལུགས་རང་བཞིན་གྱི་གོམས་སྲོལ་ངན་པ་བྱུང་བཤལ་དུ་སྤོང་བ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཆེ་མཐོང་བྱེད་པའི་བཙུན་སེམས་དང་འདུན་པ་ཉམས་དམས་སུ་སྦྱེན་ཁར་འདི་ཉིད་ཐེད་མེད་དང་རྩིང་ཞེན་གྱི་ཐོག་རོ་ཞིག་ཏུ་བཅི་མཁན་ཡང་འབྱུང་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ད་ཆ་སྐྱུ་མ་ཟད་ཀྱི་མར་མེ་བཞིན་འཛིན་ཉེད་མཆམས་སུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ལ་ཞེན་པ་དཀར་བའི་ཚོགས་པ་གང་གིས་འདི་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཞིག་གི་ཐོག་འགན་ཚུལ་གོ་སྒྲིག་གནང་བར་བདག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་རྒྱུ་དུ་རང་གི་རྒྱ་ཚད་བཟང་ཞན་ལ་མ་རྟོགས་པར་རུང་ཟད་འབྲི་བྱུང་བཞུགས་པའོ། །

དང་པོ། པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་དང་དེའི་བྱུང་ཚད།

པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཞེས་པ་ནི། པོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བརྒྱུད་པའི་རྒྱན་སྲོལ་གྱི་ལེགས་བྱུང་ངམ་རིག་པར་བྱ་བའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟེར་ཞིང་། སྐབས་འདིའི་རིག་གནས་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་པའི་དབང་གིས་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་། རྒྱུང་བ་ལྟ་ཙམ་

ལ་མི་གོ་བར་བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཆོ་བའི་ལག་ལེན་ཁྲོད་ནས་བྱུང་བའི་བྱ་བའི་འདུག་ཚུགས་ཐམས་
 ཅད་ལ་གོ་ན་མི་ཆོག་པ་མེད་སྟེ། དེ་ཡང་མཁས་པ་དོར་ཞིས་“སྤྱིར་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞེས་
 པ་ནི་མི་ཡི་འགྲོ་བ་ཆགས་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བྱུང་བའི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྒྱ་
 བོར་གནས་པ་དེ་ལ་ཟེར།”ཞེས་དང་། ཡང་“གནའ་ནས་ད་བར་དུ་མདོ་དབུས་གཙང་གསུམ་གྱི་
 ས་བབ་བའི་ཡུལ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་འདིའི་དབང་དུ་བཏང་ན། སྤྱོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་
 དེང་སང་ཕལ་ཆེར་གྱིས་བོན་གྱི་རིག་གནས་དང་། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་མོད། དེ་ལྟར་དབྱེ་ན་བོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོངས་རྫོགས་མི་འདུ་བའི་སྤྱོད་
 ཡོད་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་མཁས་དབང་དུང་དཀར་རྩོམ་པ་མཁན་ལས་ཀྱིས་འགའ་ཞིག་
 གིས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་
 ཐོག་མར་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་གཉིས་འབྲལ་ཐབས་
 མེད་པའི་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པར་བཞེད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་
 འགོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་བོད་གཉིས་ཆབ་སྲིད་དང་གཉིན་བཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ནས་བོད་
 ལ་རིག་གནས་དར་བའི་འགོ་རྒྱལ་པ་དང་དེའི་གོང་དུ་བོད་ལ་རིག་གནས་མེད་པའི་ཤེས་ཚད་ས་
 ཀྱི་དུས་སྐབས་ཡིན་པས་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་རིག་གནས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲུང་ཁྲུངས་རྒྱ་མཚོ་
 དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་ལྷ་རྩ་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་
 རྣམས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་གོང་གི་བཞེད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ནི་ཚུགས་འགའི་གནས་ཚུལ་
 མཚོན་ཅིམ་ཞིག་ལས་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་འདི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་དེ་ཅི་མ་
 འཆོམ་པོ་ཞིག་མ་རེད་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ནས་སྐབས་དེ་མང་དག་ཅིག་བཀོད་འདུག

བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་ན་ཡང་ཡོད་ཆད་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ལས་བྱུང་བའམ་
 ཡང་ན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ལས་ལེབ་བཟུངས་པ་དེ་འདྲར་མི་འདོད་པར། ཐོན་སྐྱེད་ལམ་ལུགས་
 དང་། རྒྱ་གར་རོལ་མོ། གནམ་རིག་བརྟག་ལུགས་སོགས་བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཡུན་རིང་བའི་
 ཉམས་སྲོང་ལས་བྱུང་བ་དང་པར་ན་རྒྱལ་པོ་ཡུ་དེ་གྲང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་གོང་འཕེལ་
 ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་འབྲུག་ལྟ་བུ་ཐགས་མཁན་ནན་མོ་མིང་ལ་བལ་མ་ཞེས་
 པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་ཆེ་བའི་གཟུགས་དབྱིབས་ཀྱི་འགྲུར་ཚུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་ཞག་དང་དུས་བཞི་

བརྩི་བའི་སློབ་བཏོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་མ་དར་བའི་སློབ་རྒྱུན་ཡོད་པའི་རིག་གནས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་ན་ཁོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་དེ་གི་ན་ཏུ་འཐད་པར་སྟེ།

དེ་ཡང་སྤྱི་ནས་མིར་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་ཡར་བྱུང་ཁུལ་དུ་བོད་མིའི་དཔལ་ཡོན་དར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ལས་ངལ་ཚོ་ལ་གྱི་ཐབས་ལམ་དང་། མོ་རིམ། རྒྱུག་འཇུགས་ལྟར་པའི་འཆོ་བའི་གོམས་གཤིས་ཏེ། བར་པས་ཐུག་གསོད་ལུགས་དང་། ཁོང་པས་ཁོང་ལས་བྱེད་སྤངས། འབྲོག་པས་ནོར་ལུགས་སྤྱིང་སྤངས་སོགས་ཆང་མ་དུ་སྟུན་རིང་པོའི་ཉམས་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་བྱུ་བ་འབྲས་ཡིན། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་མི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནས་འགོ་ཚུགས་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་དུས་ཚོད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དང་བརྒྱུན་ནས་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་འགྱུར་བ་མི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་སྤར་མེད་པ་ནས་སྐབས་གི་གཏུ་མི་སྤར་བའི་ཞིག་གིས་གནས་གཞན་ནས་རྒྱ་བུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ནམ་ཡང་ཡོང་ཐབས་མེད་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སློབ་རྒྱུན་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱང་འཇུག་དགའ་བ་ཞིག་རེད།

གཉིས་པ། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་བོད་མི་གཉིས་ལུས་དང་སྲིག་གི་འབྲེལ་བ་བྱུ་བ་ཡོད་སྟེ།

བོད་མི་རིགས་དང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་གཉིས་ཁ་འབྲེལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་ནམ་ཞིག་དེ་གཉིས་ཁ་བྲལ་ཆེ་བོད་མི་རིགས་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་གཉིས་ཀ་སྲིག་དབང་བྲལ་བའི་ཤེས་རོ་དང་། ཤེས་གཟུགས་མེད་པའི་སྤྱོད་འབྲས་ལྟ་བུར་འགྱུར་ངེས་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་སམ་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དྲི་མ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་མི་ནི་སྲིག་མེད་ཤེས་པོའི་རང་བཞིན་དང་མཚུངས་པས་དེ་ནི་ལུས་སྲིག་གཉིས་ལྟར་གྱི་བོད་མི་ནལ་མ་ཞིག་ཏུ་གལ་རུང་། དེ་བས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་བོད་མིས་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་དགོས་པ་སྒྲོས་མེད་དུ་སོང་རིག་གཞུང་དེ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྤྱོད་གསོ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔུང་སྡེའི་མི་སྣས་རྒྱུན་མཐུད་བྱེད་དགོས་པ་ལས་སྤེལ་གྱི་སྟེ་ཤོར་གྱིས་རྒྱུན་ཐག་ཆད་ན། ཕྱིའི་མི་རིགས་ཀྱིས་ཡ་མཚར་མཚར་དང་ཨ་གསར་ཙམ་གྱིས་བོད་མིའི་རིག་གནས་ལ་དགའ་མོས་བྱས་པ་དེས་བོད་པའི་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པར་ནམ་ཡང་ཁས་ལེན་ཐུབ་ཐབས་མེད། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བརྒྱུད་པའི་གནའ་བོའི་ལེགས་བྱང་

ཅིག་ཏུ་སོང་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་གསུམ་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་མི་ནམས་ཀྱི་གདང་རུས་པར་སེམ་པའི་
 རིག་གཞུང་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས་པོ་ཆས་མོ་ལ་སྤྲས་པ་ལྟར་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་བྲལ་
 ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་གཞན་གྱི་ནང་གི་འཐམ་རོ་འཐམ་གྱི་ཚུལ་དུ་དར་ཡང་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་
 གནས་ཆགས་ཀྱི་མེད་པར་གནས་ཡུལ་དེ་གའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་གསལ་གྱི་གསལ་གནས་ལྟར་
 གསུམ་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དེས་རེད། དཔེར་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནས་བརྒྱུད་
 པའི་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་དེ་རྒྱ་གར་ནང་ས་ཁྲབ་དོ་ཁྲབ་ཏུ་སོང་ནས་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་
 གྱི་གནའ་བོའི་རིག་གཞུང་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་མེད་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་འཕེན་ཁྲེར་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
 རྒྱུན་ལྷན་ལྷན་པས་འདི་ཉིད་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་ནས་ཉམས་དམས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་བོད་ཀྱི་ལོ་ལ་རྒྱ་ནམས་
 ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་དེ་བཞིན་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བརྟན་
 པ་ཉི་མ་གར་བ་ལྟར་ཁྲབ་ཏེ། ཏུས་ད་ལྟའི་བར་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ཞེས་བོད་ཀྱི་
 སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་འདི་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 ཞིག་ཏུ་ནམ་ཡང་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་མེད།

དེ་དང་སྤྱིགས་མཚུངས་ཆོས་ལུགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གོམས་
 གཤིས་དང་བཅས་པ་འདི་ཡང་ནམ་ཞིག་སྤྱི་མཐིང་ཡུལ་གྱི་གར་རུང་ཞིག་ཏུ་ད་ལྟ་བོད་ལ་ཁྲབ་ཡོད་
 པ་འདི་ལས་ཀྱང་དར་ལུགས་ཆེ་བ་བྱུང་ཆེ་དེ་ཏུ་ས་རིག་གཞུང་འདི་ནི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 ཞིག་མིན་པར་ཡུལ་གྱི་གཤེད་མི་དེའི་རིག་གཞུང་དུ་གྱུར་པ་རེད། དེ་ཡང་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་
 རིན་པོ་ཆེས་རིག་གཞུང་ལ་རྒྱལ་མཚམས་མེད་གསུངས་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་རྒྱལ་
 མཚམས་བཀལ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་དུ་གྱུར་ཟིན་ན་ང་ཚོ་ནི་མགོ་བོ་མེད་པའི་
 གཟུགས་བརྟན་དང་སློག་མེད་ཀྱི་པེམ་པོ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ནི་བརྟོན་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

དེས་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་བརྟོན་པ་ཡང་བོད་རང་གི་ས་ཐོག་ནས་བོད་མིས་
 རྒྱུན་འཛིན་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཞེས་མགོ་བོ་གཟེངས་སུ་བཏོགས་
 ནས་བརྟོན་རྒྱ་བྱུང་བ་འདི་རེད་མ་གཏོགས་བོད་པའི་ས་ཐོག་ན་བོད་མི་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་བོད་ཀྱི་
 སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡོད་ཤིང་གསལ་གསལ་དུ་བཅེ་རྒྱུ་མེད། དེས་ན་ང་ཚོས་ད་ལྟའི་ཏུས་རབས་འདིར་
 གཞན་གྱིས་ཡིད་སྟོན་བྱེད་སའམ་ཡང་ན་འགྲམ་རྒྱ་རྒྱང་སའི་པ་མེས་ཀྱི་གཅིས་ནོར་གཅིག་པུ་བོད་

ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་འདི་ནི་དེ་མི་སྲིད་པར་བོད་ཀྱི་རྒྱུ་དྲུང་གི་ཕྱི་ར་འབད་བཅོན་རྟོན་མེད་
བྱེད་དགོས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནས་གཤམ་ཆེད། །

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཆོས་བོན་གཉིས་ཀྱི་ཤུན་ཤུགས་ངེས་ཅན་ཡོད་ཚུ་ལ།
གོང་དུ་ཁོ་བོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་ཆོས་ལུགས་མ་དར་བའི་སྡེ་ནས་འགོ་ཚུགས་
པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་དེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་བན་བོན་གཉིས་སྤྱུགས་ཡོངས་ནས་
ཐ་དད་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་དོན་མིན་པར་དེ་ནི་བྱུང་རབས་ལྷ་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ཆོས་བོན་གཉིས་
མ་དར་བའི་སྡེ་ནས་སློལ་རྒྱུན་གྱི་འཆོ་བའི་ལམ་ལུགས་སམ་རིག་གནས་ཡོད་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན།

དེ་ལྟར་ན་འད་མི་ལ་ལས་རིག་གནས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཆེད་ཁྲུངས་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་
ཁས་ལེན་འཛིན་གྱི་འདུག་ལ། རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་ཁྲིན་ཅི་ཕིན་གྱིས་པར་ཅམས་པའི་རིག་གནས་
ཀྱི་མཆེད་ཁྲུངས་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆར་ཡང་གཏན་ཆེགས་མང་དུ་བཀོད་ནས་མི་ཡི་རིག་གནས་ཆར་
མའི་མཆེད་ཁྲུངས་ཆོས་ལུགས་ཡིན་པར་ཐག་བཅད་འདུག ང་ཆོས་དེ་ལྟར་དོས་འཛིན་བྱས་ན་
བན་བོན་གཉིས་མ་དར་བའི་སྡེ་ནས་བོད་ལ་བོད་མི་རིགས་རང་ནི་དེ་ཀྱི་འཆོ་བའི་ལག་ལེན་བྱེད་
ནས་བྱུང་བའི་རིག་གནས་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད།

འོན་ཏེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཆོས་བོན་གཉིས་ཀྱིས་ཤུན་ཤུགས་ཐེབས་ཚུལ་གང་
འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེས་ན་བོད་རང་ནི་དེ་ལ་གདོད་མ་ནས་ཡོད་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་ལ་ཆོས་
བོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་དབང་སྒྱུར་སྒྲེབས་ནས་དེ་དག་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྣངས་ལྟར་གྱི་བཟང་
ངན་གྱི་སྒྱུར་བཀོད་བྱས་ཡོད་པ་དེ་རེད། །དཔེར་ན་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་གཡུང་དྲུང་
གི་རི་མི་འབྲེ་བ་དང་བག་ཆེས་ལྟ་བུ། གཡང་འགྲུག་བྱེད་པ་རི་མ་གྲོ་བྱེད་པ་སོགས་ལ་མཚོན་ན།
གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུན་གཏན་གྱི་ལུགས་སློལ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་གོགས་པར་ཆད་མི་ཡོང་བ་
དང་གཉེན་སྒྲིག་མཐའ་འཁྲིངས་ཡོང་བྱེད་ལྟ་སྣང་དང་ཡུལ་ལྟ་གཞི་བདག་ལ་གྲོགས་དང་འཕྲིན་ལས་
བཅོལ་བ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་བྱ་དངོས་དེའི་འདུག་ཚུགས་ལ་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བ་རེད། དེར་
དུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་དགེ་མཚན་དང་གནོད་སྒྲིན་གང་བཅོས་མིན་ཐད་ལྟ་ཚུལ་
གསར་པ་འདྲ་མིན་སྒྲེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་ལྟག་པར་བོད་ནང་གི་གཞོན་སྤྱོད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་
ཆོས་ལུགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་བོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་

སྒོར་རྩ་གསུམ་སྒྲིག་བཅེངས་པ་ལྟ་བུའི་བཀག་གྱུ་ལོག་སྟེ། འཕེལ་བྱས་དང་གསར་བཏོད་ཀྱི་ཐང་
གྲོང་གུང་ཆབས་ཆེན་བཅོས་པའི་སྒྲོར་གྱི་དབྱུང་གཏམ་མང་དག་ཅིག་ཐོན་ཡོད། དེ་ཡང་མཁས་
དབང་དོར་ཞིས་པོ་དང་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་དངོས་འབྱོར་འཆོ་བ་ལོ་བཅུའི་སྡོན་དང་བསྐྱར་ཐབས་
མེད་པའི་འཕྲོ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད་པ་དྲན་པ་ནས་ཏུ་གནས་པ་སྤྱད་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་མེད་ཡིན།
འོན་ཀྱང་དུ་སྒྲོ་ཡངས་པོར་སྤྱེ་བས་དབྱགས་གསར་དང་མཉམ་དུ་སྤྱི་ཡི་མི་གཙང་བྱི་རན་དང་། འབྲུ་
ནག་དང་ཨ་ང་ཅི་ཡང་ནང་དུ་ཤོར་བའི་དཔེར། རྒྱབ་སྤྱོད་གསར་རང་མོས་ཀྱི་ཡན་རིང་ལུགས་ཀྱང་
ནད་ཡམས་ངན་པ་བཞིན་དུ་མཆེད་ནས་འོངས། དེའི་རན་ཤན་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་དང་བསམ་
སྒྲུབ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་རྟགས་མཆོན་མངོན་པར་གསལ་བཞིག་ནི་སྤྱི་ཡི་རྒྱན་རིག་གནས་
དགག་བྱར་འཛིན་པའི་མི་རིགས་ཅང་མེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་རན་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
དེར་སྐྱབས་ལོ་ལྷ་བཅུའི་ཡར་སྡོན་དུ་ཆོས་དུག་ཏུ་འཛིན་པའི་མའོ་གྲུ་ཞིས་བཏབ་པའི་བསམ་པའི་
ས་བོན་དེ་དུས་རབས་གཅིག་གི་སྤྱི་ལྟ་ལྟོ་བའི་ད་ལྟ་གཞི་ནས་འགོ་འབྲས་ཡོང་བ་འདིས་ཐན་
བྱ་འཁྱུག་པས་ས་གཞི་འདི་ཉིད་ཐུན་ནག་ཏུ་བསྒྱུར་བྱུའི་རྟགས་མཆོན་ངན་པ་ཞིག་སྟོན་པ་མིན་ནམ་ཅི།

གང་ལྟར་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་ཆོས་བོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཡི་རྒྱན་རིག་གནས་
འདི་ད་བར་གྱི་དུས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་རིགས་རྩས་དང་དབང་འབྱོར་དབྱེར་མེད་དུ་བོད་མི་སྤྱི་
བོ་གནམ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཅིག་ཏུ་ཅི་བཞིན་ཡོད་ལ། ལས་ཀ་གང་ཡིན་
ཡང་ལེགས་སྒྱུབ་ཡོང་མིན་དེ་རང་གིས་ཆོ་རབས་སྡོན་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་ལ་གཞི་
བཅོལ་ནས་ལེགས་ན་དཀོན་ཅོག་གི་བྱིན་ཡིན་པ་དང་ངན་ན་རང་གི་ལས་ངན་བསགས་པའི་འབྲས་
ལྟར་བསམས་ནས་འདོད་རྗེས་དང་རྒྱལ་མེད་པར་ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་འཆོ་བར་རོལ་བྱུའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

བཞི་པ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་རྒྱན་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཆོན།

བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་རྒྱན་རིག་གནས་སྒྱུ་རྩལ་འཛིན་བྱེད་པ་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་ཉིད་འཛིག་ཉིད་མཆོམས་
ལས་བསྐྱབས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེར་སྐྱབས་ཡུལ་གྱུ་མང་པོར་སྤྱིའི་དངོས་པོའི་མཐུན་
རྒྱུན་ཏུ་ཅང་འཛོམས་ཡོད་ཀྱང་ནང་བསམ་པའི་ནང་བདེ་སྦྱིད་དང་ཞི་བདེ་སྦྱིང་འཇགས་མེད་པའི་
གནས་ཚུལ་མང་དག་ཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་མགོང་ས་མཐུབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་

“ཁེ་ཐོ་ལིག་གི་འགོ་བྱིན་ཡོང་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིད། དེར་ཁོང་ག་ཤེགས་ཟིན་པ་རེད། མི་ཏ་ཅང་གི་ཡག་པོ་ཞིག་ཡིད། ངའི་ཆོས་གྲོགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིད། ཁོང་གིས་སྐབས་དེར་ང་ལ་གསུངས་གསལ། སྤེལ་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ཁང་ནང་སློན་ལམ་རྒྱུ་བའི་སྐབས་མི་ཡོང་མཁན་ཉུང་ཉུང་རེད། བར་སྐབས་ནས་མང་དུ་འགྲོ་གི་འདུག་ཅེས་གསུངས་སོང་། སྤྱི་ཆོགས་ནང་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ལེགས་སུ་བྱིན་པའི་སྐབས་སུ་འདྲ་བསམ་སྒོའི་ནང་དུ་བདེ་སྦྱིད་མ་སྤེལ་སྐབས་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་འདུག་ཅེས་ཁོང་གིས་ང་ལ་དེ་འདྲ་གསུངས་སོང་། དེ་ལྟ་བུ་རེད་”ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ནང་ཆོས་དེ་འཛིན་སྤྱིང་ལ་ཞི་བདེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ས་བོན་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། ཆོས་ལུགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་། གཏི་སྤྱུག་སོགས་ཉུང་དུ་གཏོང་བ་དང་ཡོད་ཆད་ཆེ་འདིའི་རྩོག་ས་གཏམ་གསུམ་གྱི་དོན་དུ་མའི་མི་ཆེ་འདི་རྩོག་ས་པར་གྱུར་ན་འདི་ནི་མི་ལུས་རྩ་ཆེན་པོ་དེ་མེད་དུ་གྱུར་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདིས་མི་ཆོར་བདེན་པ་དང་། ཆོག་ཤེས། རྒྱ་འབྲས་ལ་བརྩེ་བ་སོགས་བསམ་སྒོ་ལེགས་སྤྱོད་སྤྱུགས་སུ་བརྒྱུར་བཀོད་བྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཡང་དག་ཅིག་མཁོ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིད། འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡོད་ཆད་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་འཁྱོལ་པ་ཐེབས་ནས་སྤྱི་ཆོགས་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་འབོར་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་ཅིང་། ལུགས་རྫིང་མཁྱེགས་འཛིན་དང་། བསམ་སྒོ་བཀག་སྤོང་གི་འཆིང་རྒྱར་གྱུར་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཕྱི་ལ་པོ་དུས་རབས་དང་ཆོན་རིག་གི་རྗེས་མ་ཟིན་པའི་རྩ་ཚུལ་འཛིན་གྱི་ཡིད། བདག་གིས་བསམས་ན་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་གང་ཞིག་གི་ནང་དུ་འདྲ་གསུངས་བཏོད་བྱེད་མི་དགོས་པ་དང་། དཀའ་ལས་རྒྱག་མི་དགོས་པར་སྦྱིད་ཉལ་བྱས་ནས་སྤྱོད་དགོས་པ་གསུངས་མེད་ཅིང་མི་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་གསར་བཏོད་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ལེན་ཡང་དག་གནང་མཁན་གྱི་སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་ཀྱང་དགག་བྱ་བྱེད་མི་སྤྱོད། དཔེར་ན། ༡༩༠༩ ལོར་འབྲུངས་པའི་ཕྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སངས་ཤེས་རྟགས་གསལ་གཏོང་བའི་ལམ་ལུགས་གསར་བཏོད་མང་དུ་པ་དེས་ཆོས་ལ་སྤོང་བ་གཉེར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་ལྷ་མི་ཀྱན་གྱིས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་མཁན་མེད། སྤྱིར་སྤྱི་དངོས་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་ནང་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གཉིས་ལས་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ནང་བསམ་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་གལ་ཆེ་བར་འཛིན་པ་ལས་ནང་བསམ་

པའི་ལོངས་སྤྱོད་དེ་རབ་བྱུང་ཙམ་ལ་མ་གཏོགས་མི་དགོས་པའི་མཐའ་གཅིག་དུ་ཆོས་དང་འདིག་
 རྟེན་གཉིས་འགལ་བ་དེ་འདྲ་ཡིན་མི་སྲིད་སྟེ། དེ་ཡང་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་བ་ཀྱིས། མི་ཡི་ཆོས་
 ལུགས་ལེགས་སྤྱད་ན། །རྩ་ཡུལ་བསྟོད་པ་ཐག་མི་རིང་། །རྩ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །འདྲེགས་
 ན་ཐར་པ་གམ་ན་འདུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། ཆོས་ཅི་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་འཇམ་ཆོས་དུག་
 ལྟ་བུར་བཅི་བའི་ཅང་མེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྩ་ཚུལ་འདྲིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ནའང་འདིག་རྟེན་མི་
 ཆོས་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་ཚུལ་ཐད་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཁག་ནས་ལེགས་ཆེ་སྟེ་ཅིག་
 ལེན་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་འདྲིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་
 ན་དེས་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་ཡན་མ་ཐོགས་ཀྱང་གཞོད་མི་སྦྱེལ་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་སློས་མེད་རེད།

ཡང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་ཆོན་རིག་དང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་མི་བཟན་པའི་སྤྱོན་
 འཇུགས་པ་ནི་མ་ཤེས་བབ་ཅོལ་དུ་སྐྱས་པའི་སྤྱོན་ཙམ་དུ་བྱེད་ཀྱི་དེར་གྱི་དུས་འདིར་ཆོན་རིག་དང་
 མཉམ་དུ་བསྐྱོད་བྱུང་བའམ་ཆོན་རིག་པས་ལེགས་ཆ་ལེན་ས་གཏོ་བཞི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 ཀྱི་བྱུང་ཆ་གཏོ་བཞི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བརྟན་གྱི་ཆོས་ལུགས་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་ཡམོང་ས་མཆོག་གིས།
 བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་པའི་ནང་ཆོན་རིག་པར་ཡར་རྒྱས་
 པ་བྱེད་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་སློབས་པ་སྟེ་འོས་པ་ཞིག་རེད། ཅེས་
 གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཨན་སེ་ཏན་ཞེས་པའི་ཆོན་རིག་པ་མཁས་པ་སྟན་གྲགས་ཆེན་པོ་དེས་ནང་
 ཆོས་ལ་དོ་སྣང་སྟེ་བས་ཏེ་མ་འོངས་པར་ཆོན་རིག་དང་ཆོས་མཉམ་དུ་འགྲོ་རྒྱ་ཞིག་ཆགས་ཆེ་ནང་
 ཆོས་ཀྱིས་ཆོན་རིག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཆན་
 མང་པོ་ཞིག་ལ་མནོ་བསམ་བྱུང་ཆེ་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱོད་དང་ལྟ་བུར་བྱེད་བརྒྱུད་
 ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་དུས་རབས་འདིའི་སྤྱི་ཀ་ཙམ་གྱི་རིང་འདི་རྩེ་ཁྲབ་སྟེ་ལ་ཕྱིན་པ་ནི་ཉོན་
 པ་ལུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བྱིན་མཐུ་དང་སྟོན་བྱོན་ལོ་པ་ཏ་ནམས་ཀྱི་བཀའ་བྲིན། ལྷག་པར་ཡུལ་བ་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་བཅས་ལས་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་
 རིག་གཞུང་ཆོས་ལུགས་དང་བཅས་པ་འཛམ་གླིང་ལ་ཞི་བདེ་བསྐྱུན་པའི་སྟན་མཆོག་དང་མི་སྟེར་
 སོ་སོའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་འདིགས་པ་ལས་སྤྱོད་པའི་བསམ་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅིག་
 ཡིན། འདི་མེད་ན་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཡོང་མི་སྲིད་ལ། བསམ་ཡོད་མི་དང་བསམ་མེད་དུ་ད་

འགྲོ་གཉིས་དབྱེར་མ་མཆིས་པར་རྩོམ་ཁྲིམ་གཞུང་མེད་ཅིང་རང་རྒྱལ་གཞན་པམ་གྱི་མ་རུང་བསམ་
སྒྲོལ་ནས་དཔུལ་བ་མེ་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱུག་བསུལ་ཡོང་བ་སྒྲོལ་མེད་རེད། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་
སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ནི་བོད་མི་གཅིག་ཡུལ་ཁོ་པ་ལ་ཙམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་
སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཁོ་པ་ལ་ཐུག་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་འདི་ཆོས་སྤྱོད་གསུམ་ནས་བཤད་ན་སྤྱི་གསུམ་
མ་ལུ་བདོའི་དུས་ཚོད་དང་སྤྱིར་བཏང་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཁྱོད་ཤི་ར་གསོན་གྱི་
འཐབ་ཚོད་བྱེད་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་ན་དཔལ་འབྱོར་དོན་དུ་ཡས་ཤུ་གསོད་པ་དང་ཤུས་པ་
གསོད་པའི་དུས་ཚོད་དན་པ་ཞིག་ཤར་ཡོད་པས། མི་སྡེར་པན་ཚུན་དང་རྒྱལ་ཁབ་པན་ཚུན་དབར་
འབྲུག་འཛིང་མང་པོ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་འདི་ལས་དུས་མིན་འཆི་མས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་
ཞི་བདེ་ལྡིང་འཇགས་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་དེ་དག་ལས་སྒྲོལ་པར་བྱེད་མཁན་ནི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་
རིག་གནས་དང་དེའི་རྒྱུན་འཛིན་པ་ན་མས་ཡིན། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཟབ་ཚད་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལྷ་བ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་དེ་ལ་དབྱུད་པ་བྱེད་དགོས་
པ་ལས་མ་ཤེས་སྤོངས་ཚོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་རྒྱལ་ཙམ་དུ་སྒྲུབ་བཅོལ་པ་ནི་མིག་ཡོད་བཞིན་དུ་ཁར་མཆོངས་
རྒྱག་པ་ལས་མ་འདས་སོ། །

དུག་པ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཐད་ལ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཡོད་
ཚད་ཇི་མཇི་བཞིན་ཉར་དགོས་པ་ཙམ་དུ་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་བདག་གིས་བསམས་ན་དེ་ནི་ཡང་
དག་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་མིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་སྤར་ནས་ད་བར་མེད་པ་ནས་ཡོད་
པ་དང་ཡོད་པ་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གོམ་པ་སྤྱོད་ཡོད་པ་དེ་ལས་ཡར་རྒྱས་དང་ལེགས་བཅོས་
བྱུང་དགོས་པ་ར་སྤོངས་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། །དཔེ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་བཅོལ་ན། བོད་ཀྱི་སྤྱད་ཡིག་ལ་མཚོན་
ན་འདྲ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་བཅད་ཐོངས་གསུམ་མཛད་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་ཐུན་
སུམ་ཇི་ཆོགས་དང་ཁྱབ་རྒྱ་ཇི་ཆེར་སོང་ཡོད། དེས་ན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ཇི་སྤྱད་དུས་
ཀྱི་འགྱུར་བ་མ་སྤོངས་པར་དེ་སྤྱད་དུ་ལེགས་བཅོས་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཙམ་དུ་
མ་ཟད་འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་ཕན་པ་བསྐྱབ་རྒྱུར་དམིགས་པའི་གལ་ཆེའི་སྤངས་བྱ་ཞིག་ཡིན་ན་འདིར་
ཁོ་བོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འགའ་ཞིག་ལྟ་བུ་ཡིན།

༡༥ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ནས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་རིག་གནས་གང་ཞིག་བྱུང་བཅུ་དང་གཞན་གྱིས་ཆེ་མཐོང་བྱེད་མིན་ནི། རིག་གནས་དེ་ཉིད་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་མིའི་གངས་འཕོར་དང་རིག་གནས་དེའི་སྤྱི་ཚད་ལ་རག་ལས་ཡོད། གལ་ཏེ་རིག་གནས་དེ་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ནས་ལེགས་བཅོས་མ་བྱས་ན་རིག་གནས་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་མི་ཟིན་པར་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་བྲལ་དུ་འགྲོ་ངེས་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་ལྗག་པར་སྐད་ཡིག་སོགས་ཉམས་སྐྱོད་དུ་འགྲོ་བཞི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྣམས་དུས་རབས་དང་བསྐྱུན་ནས་ལེགས་བཅོས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡིན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དུས་དང་བསྐྱུན་ནས་ལེགས་བཅོས་མ་བྱུང་བ་དེས་དུས་རབས་གསར་པའི་ན་གཞི་ན་མང་པོའི་སེམས་ནང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གོམས་སྲོལ་རྣམས་ལྟ་སྦྲུང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གྱི་འདུག དེར་སྐབས་བདག་རང་ཉིད་ཀྱང་ལོ་རྒྱུད་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་སློབ་འབྲིད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཆོར་སྤྱང་ཟབ་མོ་བྱུང་བ་ཞིག་ནི་སློབ་ཤུག་རྣམས་འཕུལ་རིག་དང་དེར་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་བྱ་དངོས་རིགས་ལ་དགའ་ཞེན་དང་སྤོངས་འཆར་བའི་བལས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཉིན་གཅིག་ཨ་གསར་གྱི་ཚུ་ལ་ཅམ་ལས་རྒྱུད་ལ་འཇགས་རྒྱ་མིན་ཏུ་དཀའ་བ་འདུག ན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ངེས་པར་དུ་སྤྱི་གས་དོར་བརྒྱད་ལེན་གྱིས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག།

༡༦ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་ངེས་པར་དུ་སྐད་ཡིག་གི་མང་གཞི་སྤྱི་བརྒྱན་དང་པེད་སྤྱོད་ཆེ་རུ་གཏང་དགོས། ཤེས་བྱའི་གནས་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱ་བྱུང་བེད་སྤྱོད་དང་ལག་ལེན་ཐུབ་མིན་དེ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་ཡིག་གི་བརྒྱུད་ལམ་ལ་བརྟེན་དགོས་གལ་ཏེ་མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་རིག་གནས་དང་གོམས་གཤིས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འདོད་ཆེ། ཐོག་མར་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཡིག་རང་སྤྱི་འཕེར་བ་ཞིག་མེད་ན་རིག་གནས་དེའི་རྣམ་གཞག་ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་དཀའ་བས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་ཡང་གནད་ཅན་དེ་ལས་མ་འདས་དེའི་ཐོག་ལྗོངས་མ་ཚོགས་གིས། ཅུ་བའི་རིག་གཞུང་ཞེས་པ་འདི་ཡལ་ཆེར་བསམ་པའི་ཡོན་ཏེན་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་མི་ཡོང་ངམ། བསམ་པའི་ཡོན་ཏེན་དེ་མཚོན་ཡོང་དུས་ངག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་

ནས་ཡོང་དགོས་པར་བརྟེན་སྐད་ཡིག་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པའི་དེ་བས་དོན་ལ་གནས་
ཤིང་དེང་རྩས་མི་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་ལ་ཕར་སྦྱང་བ་མ་བྱས་པར་ད་དྲང་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་ནི་ཤེས་དཀའ་བ་དང་ལྷ་བ་སྟོང་བ་བཟོ་མཁན་གྱི་སྐད་ཡིག་ཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་གྱེད།

ལྷག་པར་ནི་པའི་ལོ་གསུམ་ནང་དགེ་ཆན་ལ་སྐྱད་ཡིག་གི་ཚུ་ཚད་མི་འདང་པའི་གནས་ཚུ་ལ་
 འོག་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་དང་བོད་བྲིམ་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་སྡེ་ཚན་ནས་བཏོན་པའི་སློབ་དེ་བ་
 རྣམས་མཐེགས་པོ་དང་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདུག་ཅེས་དགེ་ཆན་ལ་ལས་མགོ་བོ་གཡུག་གཡུག་གྱེད་
 པའི་རང་གིས་མ་ཤེས་པ་འཇམ་མ་སྤྱངས་པ་ཁོ་ནས་ལན་པ་ལས་ཆོས་འདུལ་བ་དང་མངོན་པ་སོགས་
 ལས་བཏོན་པའི་ཆོག་དོན་དེ་འདྲ་ནི་སློབ་དེ་བ་དེ་དག་ནང་བཀོད་མི་འདུག ང་ཆོ་དང་ཐོག་མར་
 འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་དབྱིན་ཡིག་སོགས་སྤྱངས་ནས་ཤེས་རྒྱ་ཡོད་ན་རང་ཉིད་སྦྱེས་པ་ནས་
 ངག་ནས་འདོན་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་མ་ཤེས་པ་ནི་ཡོང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་རང་གི་སྐྱད་
 ཆ་རི་མོའི་ལམ་དུ་འབྲི་བ་ལས་སྐད་ཆ་དང་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་དོན་གཞན་ཞིག་འབྲི་གི་
 མེད། གལ་ཏེ་ང་ཆོས་ཐ་སྐད་དཀའ་ས་ཁག་ལ་དོན་གྱི་བདར་ག་མ་བཅད་པར་རྟོགས་རོ་བཞིན་
 དོར་ན་གང་མཚམས་ནས་བོད་ཡིག་གི་ཐ་སྐད་ཡོད་ཚད་བདེ་རྟོང་ལྟ་བུར་བཅིས་ནས་དབྱིན་ཇི་དང་།
 རྒྱ་ཡིག་ ཉིན་དེ་སོགས་འདྲེས་པའི་སྐད་ར་མ་ལུག་འདིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་གོ་གནས་འཛིན་
 དགོས་ན། འདིས་ཆ་ཚང་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་ལ་ཕན་པ་ལས་གཞིད་ཆབས་ཆེ་བ་
 ཡོང་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད། བོད་ནང་བོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་མེད་སྟོང་གཏོང་རྒྱར་རྒྱ་གཞུང་
 གིས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་གྱིས་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཀུན་གཟིགས་པམ་
 ཆེན་སྐུ་ཕྱེད་བརྒྱུ་པ་མཆོག་གིས། བོད་ལ་ལོ་ ༡༩༠༠ ལྷག་རིང་བོད་ཡིག་མེད་སྟོང་བཟང་སྟེ་
 ཁྲུངས་འབྲེལ་བའི་ས་ཁུལ་ཞིག་ལ། བཅེངས་འགྲོལ་བྱུང་ནས་གྲུང་ཁུན་ཏང་གི་འགོ་ཁྲིད་འོག་
 ལོ་ནི་ཤུའི་ནང་བོད་ཡིག་ཐད་དེ་བརྟམས་པ་རེད། ད་ཆ་ཡུ་ཚུགས་བརྒྱབ་སྟེ་བོད་ཡིག་མེད་སྟོང་
 གཏོང་དགོས་པའི་གྲོས་ཆོད་ཅིག་འཛིན་དགོས་བྱུང་བ་འདི་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཞབས་འདྲན་གྱི་ལས་
 ཀ་རེད། ཅས་གསུངས་པ་བཞིན་བོད་ནང་སེམས་ལ་བསམས་ཀྱང་ལག་ལེན་དཀའ་བ་ཞིག་རེད།
 དེར་བརྟེན་བཅན་ཤྲོལ་དུ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱ་རིག་གནས་ཀྱི་སློག་ཤིང་ལྟ་བུའི་
 སྐད་ཡིག་འདི་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྤར་གསོ་བྱ་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ།

༡༥ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐོག་དམིགས་བསལ་ཐོས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཤེས་ཡུལ་མི་སྣ་གསེར་སྤྱོད་དཔོན་མ། མིག་སྒྲིལ་གནད་འགག་གཅོ་བའི་ཞིག་ནི་ང་ཚོར་སྤྱི་མཆོད་བཟང་བའི་ཤེས་ཡུལ་མི་སྣ་མི་འདྲར་བའི་དཀའ་ངལ་དེ་རེད། ཟ൬་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོའི་ཡར་ཚེན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་དང་གོ་མས་གཤིས་ལག་ཅུལ་སོགས་སྐབས་དེའི་གཡམས་གཡོན་དུ་སྒྲེས་པའི་བུ་ཕྱག་ཚོས་རུང་ཟད་བདག་ཉར་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡང་དེ་ནས་རིམ་བཞིན་མཐུད་མ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་རྒྱུན་གྱིས་རིག་གཞུང་ཐོག་ཉམས་ཆགས་བྱུང་བྱུང་ཡོད། དེས་ན་ང་ཚོས་འཕུལ་དུ་ཉན་ཁ་དེ་ལས་སྤྱོད་ཕྱིར་ཆང་མས་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་བྱང་ཆ་ཆེ་བའི་ཤེས་ཡུལ་མི་སྣ་གསེར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཡོངས་སུ་མཆོག་ནས་ཤེས་ཡུལ་མི་སྣ་འདི་དཔུང་སྡེ་ཐོན་རྒྱུར་ཐུགས་རེ་གནང་དོན་ཡང་ཤེས་བྱའི་གནས་གང་རུང་གཅིག་ལ་གདེང་འཁེལ་བའི་ཆ་འཛིན་བྱ་ཡུལ་གྱི་མི་སྣ་འགའ་ཤས་བྱུང་ན་དེ་དག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མིག་དཔེ་སྟོན་བྱུང་ལ་དེ་དག་ལས་སྤྱོད་སྟོན་ཡང་ཁྱུ་ཐུབ། གཞན་ཡང་དེ་ལྟའི་ཤེས་ཡོན་པར་གཞུང་སྡེར་སྤྱི་རྒྱུང་ནས་ཆེ་མཐོང་དང་ཐོབ་ཐང་མི་དམན་པ་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། གལ་ཏེ་ཤེས་ཡོན་པ་ཞིག་མི་མང་དཀྱུས་མ་ལས་ལྟོ་གོས་སྤྱོད་བའི་གནས་སུ་སྤྱོད་ན་དེ་དང་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁོ་ལ་མིག་དཔེ་བཟང་མཐན་དཀོན་པོ་ཆགས་ངེས་པ་ཞིག་རེད། ཤེས་ཡུལ་མི་སྣ་ར་གཞན་གྱིས་ཆེ་མཐོང་སྤྱད་ནས་བཅད་སྤྱོད་ལེགས་པོ་བཏང་ཆེ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་དང་དེ་མིན་ཤེས་ཡོན་པ་ཁྲུག་ཀྱི་གཏུ་ལུས་ན་ཁོའི་རྒྱས་པ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་སྡེ་བས་རྒྱུར་དཀའ་བ་ཡིན། དེ་བས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཐོག་ཁྱད་ལས་པ་ཐོན་རྒྱུ་ནི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བརྒྱུད་པའི་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ། རྒྱུད་འཛིན་དང་གསར་བཏོད། འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུའི་ཆ་རྒྱུན་གཅོ་བའི་ཞིག་ཡིན་པས་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་ཡོན་མི་སྣ་གསེར་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུར་འཕུར་བ་བྱ་འདེགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལྟོ་ཞུ་དགོས།

མཐུག་བསྟུ་བ།

མདོར་ན་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ནི་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་ཞི་བདེ་སྤྱིར་འཇགས་ཡོང་རྒྱུར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་ཞིག་དང་འཛམ་གླིང་འདིར་རང་བྱུང་ཐོན་ཆས་སུ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུའི་མིག་དཔེ་བཟང་ས་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་བོད་རང་དབང་དང་བོད་གཅིག་པུའི་ཁོ་ཕན་

དོན་དུ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྟོགས་སྒྲུབ་གི་ལྟ་བུ་ཞིག་འབྱེད་ནས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་བཟོད་པ་ཞིག་མིན། དེས་ན་ཁོ་པོས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་དེ་ལྟའི་དགེ་མཚན་ལྡན་ཡང་ར་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ནམས་སྟོ་ཡིད་ཆོམས་ནས་སྟོད་མི་རུང་བར་ར་ར་ཆོའི་རིག་གནས་འདིར་ད་དུང་མ་འདང་བའི་ཆ་གང་ཡོད་པ་དེ་དག་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱིས་ཁ་སྐོང་དང་ལེགས་བཅོས་གང་ཐུབ་བྱེད་རྒྱུར་བདག་གིས་ཉིད་དབུས་ནས་རེ་སྟོན་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

དཔུང་གཞི་བྱ་ཡུལ།

༡༥ ནང་པའི་ལྟ་སྟོན་ཀྱན་བདུས། ཡགོང་ས་མཆོག་

༡༦ སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ། ཡགོང་ས་མཆོག་

༡༧ པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སློབ། ༡༩༥༥ ལོར་པེ་ཅིང་དུ་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཆོགས་འདུའི་ཐོག་སྐུལ་བ།

༡༨ དཔུང་ཚོམ། དུང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག་

༡༩ དཔུང་ཚོམ་མུན་འཛོམས་ནོར་བུའི་ཕྱེང་བ། རོར་ཞི་གདོང་དུག་སྟེམས་སྟོ།

༢༠ གསུང་བཤད་སྟོགས་བསྐྱེགས། མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་པའི་ དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ས) སངས་རྒྱལ་མཁར།

ཕྱོན་ཆེད།

༡༡། མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་མི་རིགས་དེའི་གྲུབ་ཆ་འཕེལ་གཞན་ལས་ཁྱད་འབྱེད་པའི་
དན་ཏུ་གསལ་སྟོན་དུ་མེད་པ་ནི་མི་རིགས་གང་དེའི་ཐུན་མིན་གྱི་ཆོས་རིག་གོམས་གཤེས་གསུམ་བསྡུས་
པའི་རིག་གཞུང་ཉིད་ཡིན་པ་གཏན་ཆོག་སྟེ་མཉམ་མས་ཐག་གཅོད་གྱི་དུས་ལ། རིག་གཞུང་དེ་ནི་
གདོད་མའི་མི་རིགས་དེ་སྡེ་འཕེལ་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་པ་ནས་རང་ཆས་སུ་མངའ་བའི་གཤེས་སྦྱོང་དང་།
ཁོར་ཡུག་གི་འཆོ་ཐབས་ལ་བརྟེན་ཡལ་མེས་གོང་མ་ཆོས་མྱོང་བ་དང་དཀའ་སྤྱུག་གི་བརྒྱུད་རིམ་
ཁྱོད་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ནས་སུན་སུམ་ཏེ་ཆོག་སྟེ་སྤྱང་ཡོད་མོད། དུས་འགྱུར་
གྱི་རྒྱུད་ཆ་ཐབས་དང་མི་རིགས་ལ་གོང་ཆག་དབང་གིས་ཉམས་སྤྱད་དང་ཅ་མེད་དུ་སྤང་བ་ཡང་ཡོད་
པ་ནི་རིག་གཞུང་གྱི་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དུ་འཁུམས། སྐབས་དོན་དེད་གངས་ཅན་པའི་རིག་གཞུང་ཡང་
སྲོལ་སྲིན་གྱི་རྒྱུད་པའི་གནའ་མི་མཐོ་སྤང་དུ་བྱུང་བ་ནས་མི་ལུ་གདོད་དུ་གཤིས་ཁ་དབུགས་དང་ནམ་
རིག་ལྷན་དུ་གསར་དར་གྱིས། དུས་རབས་བདུན་པར་སྐད་ཡིག་གིས་གཙོས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་
རིག་གཞུང་གི་མ་ལག་རྣམས་ཆ་ཏེ་ཆོང་དང་། རྣམ་པ་ཏེ་གསར་རང་འཕེལ་ཁོའི་མཐོ་རྒྱལ་དཀྱིལ་
དུ་བསྡེགས་ཏེ་ད་བར་ལོ་ངོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འགོར་ཟིན་པའི་རིང་ང་ཆོའི་རིག་གཞུང་ལ་ཉམས་སྤྱད་
དང་བཙོས་བསྐྱར་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ཡང་། ཉེ་བའི་དུས་རབས་བརྒྱ་དགུ་
པའི་ནང་སྐྱོད་མར་པའི་བཙན་གཤོའི་སྤྱི་ནག་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་མཐར་ཁུབ་པ་ནས། བོད་
ནང་དུ་དེད་ཅག་གི་རིག་གཞུང་ལ་གདོར་བཙོས་དང་ཕམ་ཁ་ཏེ་བྱུང་བའོད་དུ་མི་རྣམས་ཀྱང་། མི་
རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཁྲོལ་དང་། རིག་གཞུང་སྤྱང་འཛིན་སྤྱད་གཞན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་དབང་གི་
གྲུ་ཁ་འདིར། ང་ཆོ་དག་ལ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དུས་རབས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་འགན་བེད་དང་། མི་
རབས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་འགན་འབྲི། སྐུ་མེས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་འགན་འབྲི་བཙས་འགན་འབྲི་ཆེན་

པོ་གསུམ་ཡོད་པ་འདི། རང་ཉིད་གང་ཟག་མི་རེ་རེ་ནས་གཡས་བསྐྱར་གཡོན་འཛིག་དང་རང་
ཁག་གཞན་དཀྱི་སོགས་གང་གི་ལམ་ནས་ཀྱང་ང་ཚོ་རང་གི་འགན་འཁུལ་ལས་ལོགས་སུ་འབྱུང་མི་
རུང་བཞི་ཏུ་ཅང་གི་གནད་འགག་ལ་བརྩིས་ཏེ་ཚོམ་འདི་འབྲེལ་ལྟུང་བ་ལགས། སྤྱིར་བཏང་
རང་ཉིད་སློབ་མ་ཞིག་གི་ལས་སྒྲེ་ཡིས་སྤྱི་ལ་བྱུང་བའི་འགྲེལ་བཞིན་བྱེད་བྱུང་དཀའ་ཡང་རང་ཉིད་
ཀྱི་དཔྱད་ཤེས་སྤྱད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོར་རྟོགས་འགའ་བཞིན་ན།

དང་པོ། བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་གྱི་སྒོར།

སྤྱིར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཡིན་ན་ཟླ་བ་བྱ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་། མི་རིགས་རང་ཉིད་
ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཡུན་གནས། ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་བཅས་མཚན་པའི་དགེ་མཚན་ཏུ་ཅང་ཆེ་བས་ང་
ཚོས་ངེས་པར་དུ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་ཏུ་ཅང་གི་གནད་འགག་ཅིག་ཏུ་མཐོང་། དེ་ཡང་བོད་
ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ། མདོ་དབྱུང་ཁམས་གསུམ་སོགས་བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་སྐད་དུ་
གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་ཡིག་སློབ་ལམ་ལུགས་དང་། གཞུང་ལུགས་ངེས་ཅན་གྱི་རྒྱབ་ཚྭ་ལས་ཐོན་ཞིང་
ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལས་པའི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ། བུམས་བརྩེའི་སྤྱིང་པོ་ཅན་
གྱི་ནང་བསྟན་རིག་པ། ད་དུང་གནའ་བོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་མཚན་པའི་བྲིས་བཞོས་བཞེངས་
གསུམ་སོགས་མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་གྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་དག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པར་
དགེ་མཚན་བཞིན་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་
རིག་གནས་དེ་སྐད་ཡིག་དང་གསེར་རིག་ནང་བསྟན་གསུམ་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་མདོར་
ཅམ་གླེང་ན།

༡༥ བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཏེ་སྐད་ཡིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།

འུ་ཅག་ཐུ་ཚོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ནམ་དཔྱད་ཅན་གྱི་དྲན་
དབང་རེ་བྱུང་གིས་གསར་བཏོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར། མི་རིགས་ཁྱིལ་པོའི་རྒྱུན་
སྤྱོད་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ནས་མགོ་འབྲས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་བཞིག་ཡིན་ལྟ་བུས། མི་རིགས་
རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་ཀྱིས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཡིག་སློབ་གཏན་འབེབས་དང་བརྗེས་སྤོང་གཞུང་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོ་སྒང་འདིར་འཚོ་སྤྱོད་
བྱས་པའི་མི་རིགས་ཁྲོད་ཡོངས་ཀྱི་བཀོལ་སྤྱོད་ཅན་གྱི་སྐད་ཆའི་སྤྱི་འགྲོས་ཅུ་གནད་དུ་བབྱུང་བའི་

ཕྱོགས་བསྐྱུས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པ་བྱུགས་ཆེར་ལྡན་ཡོད། དེར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་
བདེ་སྤྱོད་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ཁ་བའི་མི་རིགས་འཛོལ་གནས་ཀྱི་ས་ཁུལ་སྤྱི་ལའབྱུང་ཡོད་ལ། རང་
རེ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བོད་མི་རིགས་སྤྱིའི་བསམ་སྒྲོའི་སྤྱོད་སྤངས་དང་འཕེལ་འགྱུར་དང་འབྲེལ་
བའི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་ཞིག་ཀྱང་རང་བཞིན་ལྡན་སྤྱིས་སྤྱུ་བྱུང་ཡོད། སྤྱིར་སྐད་ཡིག་ནི་མི་རིགས་
གང་ཞིག་གི་མཚོན་བདེའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིར་མི་རིགས་གང་དེ་དུས་
ཡུན་རི་ཙམ་གནས་དང་མི་གནས་ཀྱང་མི་རིགས་དེའི་སྐད་ཡིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ་བྱུག་ཡོད་པ་བཞིན་
མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་སློལ་གོམས་གཤིས་དང་མཐུན་པའི་སྐད་ཡིག་རིག་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་བྱིངས་ཀྱི་མཁའ་དབྱགས་མཐོར་འདེགས་དང་སློབ་གསོའི་གཞི་རྩ་བརྟན་
པོར་བརྟུགས་ཏེ་མི་རིགས་རང་ཉིད་སྟོན་སྟོན་དང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་དངོས་
ཐོག་བདེན་འཛོལ་གྱི་རིག་པས་ཉོགས་ཐུབ། དེས་ན་རང་ཅག་བོད་རིགས་འདི་ཡང་དུས་ཡུན་རིང་
པོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རིག་གནས་ཀྱིས་ཐུག་པའི་གནའ་བོའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་
ལ། མི་རིགས་གཞན་ལ་སྟོན་མི་དགོས་པའི་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་
ཡིག་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

སྤྱིར་མཚོན་བྱ་མའི་བསམ་སྒྲོམ་ཐབས་ལས་ན་མཚོན་བྱེད་སྐད་ཡིག་མཚོན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་
གངས་དང་ཟབ་བྱེད་ནི་མཐའ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོམ་མཚོན་
པའི་བདེ་རྟགས་སུ་གྱུར་པའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་མཚོན་ཚུལ་ཐད་ལ་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
གིས་ནང་དོན་གཏིང་ཟབ་ལྡན་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱས་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པའི་གཞི་རྩའི་རྣམ་
པའི་སྟེང་ནས་གདེང་འཛིན་བྱེད་ཐུབ། ལྟ་སྟངས་འདིའི་ཐོག་ནས་བསམ་གཞིག་ཡང་དག་ཅིག་
བྱས་ན་ད་ལྟའི་ཆར་མཐོ་སྒང་འདིར་འཛོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཙམ་དུ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་
ཤེས་རིག་གི་ཡང་ཅེར་བསྟེགས་པའི་སྟོན་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ་དང་། རྒྱ་བོད་མཁས་
གྲུབ་ཆེན་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིག་པའི་ཆ་ལག་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ཕྱེ་བའི་ལམ་ནས་གསལ་བོར་སྟོན་རྣམས་པ་ཞིག་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱུན་མེན་སྐད་
ཡིག་ལས་མེད་པ་འདིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་མཚོན་ཚུལ་ལ་ཆད་མཐོ་བའི་ཆད་གཞི་འཛིན་ཆོག་

མདོར་ན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ཉམས་ནས་བྱུང་མེད་དུ་སོང་ཆེད་ནི་སྐབས་ཐོག་གི་

པོད་མི་ཚོས་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ནམ་པ་འགྱུར་བ་ཙམ་མཁོན་པར་ལོ་རྒྱུས་
དང་རྒྱན་སྲོལ་ཐོག་གི་པོད་རིགས་སྤྱོད་ངས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་བྱེད་ཀྱི་གཞི་ཅན་ཉིད་
འཛོམས་ཞིག་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་པ་མ་ཟད། འཇམ་སྒྲིང་ཞི་བདེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་བརྒྱད་
སྤྱད་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་རྒྱ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཅ་རྩོད་ཏུ་སོང་བ་ཡིན་པས་པོད་ཀྱི་སྤྲད་ཡིག་
གཅེས་སྒྲིང་དང་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་དགེ་མཚན་ཞིག་གོ།

ཁ་དྭ་ པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་ནང་བརྟན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།

སྤྱིར་ན་ཀུན་ལ་རྒྱུས་མང་འཁྱར། དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་འཇམ་སྒྲིང་མི་མང་
ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་ཕྱི་དངོས་པོའི་འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཟང་ཟེང་གི་འོག་ཏུ་མགོ་འཁོར་ཞིང་།
ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་དང་། རྒྱང་ས་ནས་བསམ་སྒྲོ་བ་དང་ཆེ་བྲིམ་གཞིའི་
ནང་མི་ཤལ་ཆེར་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་ངན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ཏེ་མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་བ་དང་རྒྱ་
ནོར་སོགས་བསྐྱེད་ལེན་བྱེད་པ། ཕན་ཚུན་འབྲུག་ཚོད་དང་རྩན་གཏམ་སྒྲུབ། ཕྱོགས་རིས་དང་
འཐེན་བྲེར་ཀྱི་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་མི་དང་མིའི་བར་། ཐོབ་ཐང་དང་གོ་ས། མཚན་སྟན་གྲགས་
དང་རྒྱ་འབྱོར་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་བྲམས་སྤྱིང་རྩེས་དབེན་ཞིང་། ལས་འབྲས་ལ་བརྩེ་སྲུང་མེད་པ། དགེ་
སྤྱུག་དང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འབྲེད་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལ་རབས་བཟང་སྤྱོད་དང་། ལམ་
ཕྱོགས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་སོགས་ཉམས་སྲུས་སུ་མཆིས། རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཐོག་ལ་བརྟན་ན་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་རབ་འབྲུག་ཚོད་ཀྱི་དབང་ཏུ་སོང་བའི་རྩལ་ཕྲན་མཚོན་
ཆ་སྟོ་ཚོགས་བཅོས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་བཅན་འཇུག་དང་། གཉེན་གཤིན། དམག་འབྲུག་
སོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་འཛིགས་སྤང་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཁོ་ནའི་རང་བཞིན་ཏུ་འཚོ་བ་སྤྱོད་
བཞིན་པ་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ལགས། དེར་བརྟེན། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་བར་
འབྲུང་འགྱུར་བདེ་སྤྱོད་དང་དམངས་གཙོ། དང་བདེན་དང་ཞི་བདེ། འདྲ་མཉམ་དང་མཐུན་སྦྱིལ།
གསར་བཏོད་དང་འཕེལ་རྒྱས་སོགས་འབྲུང་བའི་གཞི་ཅན་ནི་ནང་བརྟན་ཤེར་རྟོགས་རིག་པ་གཅིག་
ཏུ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ནང་བརྟན་ཤེར་རྟོགས་རིག་པའི་གལ་གནད་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་འང་བརྩེ་ཚོག་
མ་ཟད། དེང་སང་གི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིང་འཇགས་དང་ཞི་བདེ་མེད་པར་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་པའི་འགལ་
ཁྲིའི་གཤིས་སྤྱོད་སོགས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་ངན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། ནང་

བསྟན་རིག་པའི་གལ་གནད་སྟོང་བསྟུས་ཀྱི་བསྟུབ་གདམས་དེ་དག་དར་བྱུང་བཏང་ན་ཕན་འབྲས་
བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་མ་ཟད། རན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་སྦྱོན་མང་པོ་སེལ་བྱུང་ཀྱི་ཡོད་པ་མཐོང་ཐོས་
སྤྱིང་བ་མངོན་གསལ་སྟེང་ནས་བྱུང་ཡོད་པས་ནང་བསྟན་ཤེར་རྟོགས་རིག་པ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་
ཞི་བདེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན།

སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་གང་ཐད་ནས་གཏིང་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་
བཞིག་ཡིན་ནའང་། མདོ་རྩ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་སྤང་ཞིང་བདེ་བ་སྦྱུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སྟོན་
པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལུགས་ལུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཤེས་པ་བཟང་ངན་
དང་། སྟོབས་ཆེ་ཆུང་། དཀ་ཞན། དབྱུ་ལྷུག། ཐོབ་གོ་ས་སོགས་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱོགས་རིས་
ཅན་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་མིན། དངོས་གནས་བཤད་ན། འཛམ་གླིང་ན་ཆོས་ལུགས་སྒྲ་ཆོགས་
པ་ཡོད་ཅིང་དེའི་ནང་ན་ཆོས་ལུགས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་གང་མང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། བསྟན་པའི་
ཁྱད་པར་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་སྤོང་བ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྟོང་པོར་འཛོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དང་
གཞན་ལ་ཕན་པ་བསྟུབས་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་གནོད་པ་དང་འཆེ་བ་བྱས་
ན་སྤུག་པས་ལ་འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་མི་སྦྱུ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཏུ་བརྩི་བཞི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
ཡིན་པས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་བྱན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་མད་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་ཆ་
ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གང་ལྟར། དེང་རབས་ཀྱི་ཆོན་རྩལ་རིག་པས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཕྱི་དངོས་པོའི་དགོས་
མཁོ་འབྱོར་བ་དང་ཡོ་བྱད། བཅོམས་ལག་རྩལ་སོགས་གསར་བཏོད་དང་ཡར་རྒྱས་སོགས་ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་གོང་མཐོར་མཐོང་བྱུང་བ་ནི་དངོས་བདེན་ཡིན་མོད། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་
བསམ་མཁོའི་འཕེལ་འགྱུར་དང་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་ལྟ་བའི་གནད་དོན་དུས་རབས་ཚན་རིག་གིས་སྦྱབ་
མི་བྱུང་པར་ནང་བསྟན་ཤེར་རྟོགས་རིག་པའི་བསམ་མཁོའི་སྦྱོད་སྒྲུངས་སོགས་བཟང་པོ་དང་ལྟ་བ་
ཡང་དག་པར་གཏོང་བྱུང་ཅིང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྦྱོད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཏེ་ལེགས་དང་ཏེ་བཟང་
གཏོང་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཐབས་ལམ་དམ་པ་ཞིག་ནང་བསྟན་རིག་པའི་གལ་སྟོང་གི་ལྟ་སྦྱོད་
ལ་བྱུང་ཡོད་ཕྱིར། ཆོན་རིག་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་
སྦྱོད་དང་ལམ་ལུགས་བཟང་པོ་དག་ལ་ལག་བསྟར་རྒྱུ་བཞིན་བྱུང་ཆེ་འཛིག་རྟོགས་ཀྱི་ནང་གི་ཉེས་

སྒྲིན་དང་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་སེལ་བྱུང་ལ། ད་གཟོད་ཕྱི་དངོས་པོའི་འབྱོར་ཕྱག་དང་ནང་བསམ་
སྒྲོའི་དཔལ་ཡོན་སོགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཆ་ནས་སྒྲིན་སྤངས་བཟང་པོར་གྱུར་ཏེ་མི་དང་མིའི་བར་དང་།
མི་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་སོགས་ཆེན་དང་བཞེན་པའི་འཛིག་ཆེན་གྱི་གོ་ལ་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱུན་བྱུང་
པའི་དགེ་མཚན་གིན་ཏུ་ཆེད། །

གཤམ་ བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་གསོ་རིག་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན།

དེང་གི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱིས་འགན་ཚུན་བྱེད་བཞིན་པའི་ཡོ་སྐྱང་འདིར་ཆོན་རིག་
འཕེལ་རྒྱས་སྤང་བ་ལ་བཞེན་ནས་ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས་འགྲོ་བམིའི་ལོངས་སྒྲིན་དང་དགོས་
མཁོའི་ཡོ་བྱད་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གསར་སྐྱུན་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། དམིགས་བསལ་གྱིས་ལུས་པོའི་
འཕྲོད་བཞེན་གྱི་བཙག་དབྱེད་དང་བཀོལ་སྒྲིན། འཕུལ་ཆས་ནི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་དང་མདུན་
རྒྱབ་ཆང་མ་གསལ་ཁིང་གསལ་བ་མཐོང་བའི་ཆོན་རིག་གསར་དར་གྱི་ལག་རྩལ་དང་ཡོ་བྱད་རྒྱང་
རྒྱང་ཡིན་པ་རེད། ཡིན་ཡང་། འདི་ལྟར་འདས་ཟེན་པའི་དུས་རབས་སྡོན་དག་དང་ད་ལྟའི་དུས་
རབས་གཉིས་པན་ཚུན་གོ་བསྐྱར་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་དང་བཀོལ་
སྒྲིན་འཕུལ་ཆས་སོགས་སྡོན་ལས་ལྡང་འགྱུར་སྒོར་འགྱུར་གྱིས་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཡར་ཐོན་ཅན་དུ་
གྱུར་པ་བདེན་པར་མཆིས་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་དབྱེད་ན། ད་ལྟའི་ནད་མང་ཅན་དང་
དུལ་ཕན་གྱི་དུས་རབས་འདིར། མི་དང་མིའི་བར་དང་མི་དང་སེམས་ཅན་དུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་
བར་ཆས་ཉེན་ཆབས་རང་བཞིན་དང་སྲོག་ལ་གོ་ལ་བའི་བཙོན་ཐབས་མེད་པའི་འགོས་ནད་ཀྱི་ན་
ཆ་མང་པོ་ཞིག་ས་བྱ་བའི་བྱུང་དར་བཞིན་པ་འདི་རེད། ལྷག་པར་ཆོན་རིག་གིས་ཀྱང་འདི་དག་
གི་རིགས་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བ་གནས་སྐབས་ཙམ་ལས་ཐད་དེ་སངས་འགྱུང་བ་ཏུ་ཅང་གི་ཁག་
པོ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

ཡིན་ནའང་། དེང་སང་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྱི་མང་པོ་ཞིག་ནས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་
རྒྱུད་བཞི་ལ་དོ་སྣང་དང་ཡིད་ཆེས་འཕེལ་མཁན་མང་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་མཛོན་
ཡོང་གི་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་སྡོན་སྐྱེད་དེའི་བཙོན་ཐབས་མེད་པའི་ན་ཆ་མང་པོ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་དང་སྒྲིང་བཟུང་། ལག་ལེན་ལ་བཞེན་ནས་སངས་འགྱུང་གི་ཡོད་པ་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་
བརྟམས་པའི་དེ་བཞེད་གཉིས་པ་<<ལྟ་བུ་ཕྱོགས་འགྲིམ་པའི་གདམ>>ཞེས་པའི་ནང་ཏུ་ཅང་གསལ་

པོ་བྱིས་འདུག མ་ཟད་པོད་སྤྲེལ་ལ་མཚོན་ན་ཆེས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ལྡན་པ་ནི་
པོད་སྤྲེལ་གྱིས་ནད་གཅིག་ལ་མ་ཕན་རུང་ནད་གཞན་ཞིག་སྤོང་བའམ་གཞན་ལ་གནོད་པ་དེ་ཅ་བ་
ཉིད་ནས་མེད། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་སྤྲེལ་ལ་མཚོན་ན། གཅིག་ལ་ཕན་འགྲོ་གི་ཡོད་རུང་གཞན་
ཞིག་ལ་གནོད་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ཏ་ཅང་གི་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན། པོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་
ནི་དེར་གི་ཆར་ཏ་ཅང་གི་ཁྱད་འཕགས་ཅན་དང་ཆེས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཆགས་ཡོད་སྟབས།
དེའི་དགེ་མཚན་དང་ཕན་ཡོན་ནི་ཏ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏོང་བ་པ་མ་ཟད་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་རང་
ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་འདི་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱས་ཏེ་མ་འོངས་
པར་འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་གྱི་རིག་གནས་ཅན་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་འབད་བརྩོན་དང་སློ་རྒྱ་སྤྱོད་དགོས།
གཉིས་པ། པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཤེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྟོར།

དེ་ཡང་རི་རྒྱུད་དུ། གཞི་ཁྲིང་ས་སྟོན་མེད་བཟང་དང་གཅིག་ །རྒྱ་ས་པོན་རྒྱས་པ་ལྡན་
དང་གཉིས། །རྒྱུན་རྒྱ་ལུང་པོད་གཤེར་འཛོམས་དང་གསུམ། །ཆོས་དེ་གསུམ་ཆོགས་ཤིང་དུས་
བབས་ན། །སྟོན་ལོ་རྟོག་མི་ལེགས་རང་དབང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྤྱི་ནང་གི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པའི་དབང་ལས་པོད་མེད་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། རོ་
པོ་དང་བཅས་པ་གཞིས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུན་འཛིན་གྲུབ་དང་མི་གྲུབ་དེ་གཙོ་བོ་སྤྱི་ནང་གི་
མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་མེན་དང་པོད་མེད་བསམ་སྟོབྱི་རྒྱས་སྟོབས་ལ་རག་ལས་ཡོད་པས། སྤྱི་དངོས་
པོའི་མཐུན་རྒྱུན་དང་ནང་ཁེམས་ཀྱི་མོས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་ཁོར་ལུག་ཅིག་
བསྐྱར་གྲུབ་ན་པོད་མེད་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་རྒྱུན་འཛིན་གཅེས་ཉར་ཤེད་གྲུབ་པར་ཐེ་ཚོམ་
སྤྱ་ཅམ་མེད། དེར་བརྟེན། འདིར་སྐབས་སུ་བབས་པའི་པོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
ཤེད་པའི་ཐབས་ལམ་སྟོར་རང་གི་ལྟ་ལྟོས་མདོར་ཅམ་གྱིང་ན།

གཤི །སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་མང་གཞི་བཟུང་སྟེ་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ཤེད་ཐབས།

སྤྱིར་བཏང་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་སྤྲེལ་ཤེད་པར་མང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་
ནས་ལེགས་ཉེས་གླང་དོར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་གསར་བཏོད་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ཅིག་ཡིན་པ་ལས། མང་མེད་འཕེལ་རྒྱས་གསར་བཏོད་ནི་གཞི་གྲུབ་ཆད་མས་སྟོང་པས་སྟོང་
བསམ་དང་། ལུ་ཚུགས་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ངེས། དེས་ན་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་མང་གཞིར་

འཛིན་དགོས་པ་ནི། འཕེལ་བྱས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ང་ཚོར་སློབ་སྟོན་མཛད་པའི་གདམས་ངག་ཟབ་
 མི་ཞིག་ཡིན་པས་ན། ང་ཚོས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 མང་གཞིར་བཟུང་ནས་དངོས་ཡོད་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རིག་གནས་གསར་པ་ཁ་སྟོན་བྱེད་དགོས་
 ལ། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་བབས་དང་། དུལ་གོམས་ཆོས་རིག་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་འཕེལ་བྱས་སུ་གཏོང་དགོས། དེར་སྐབས་སྤྱི་ཆོག་གས་ཆོས་ཉིད་དང་མེད་
 འདུ་ཤེས་འཛིན་སྤངས་ལ་གཞིགས་ན། མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིག་གནས་གསར་བཏོད་བྱས་ཤིང་རིག་
 གནས་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་འདོད་མོས་ཁ་སྟོང་བྱེད་སའི་ཡོ་བྱད་ཅིག་ཏུ་ཁྱེད་པ་ལས། མི་རང་ཉིད་
 རིག་གནས་ཀྱི་བྲན་དུ་སྟོད་མི་རུང་ལ་འདུག་འདོད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་ལའང་མེད་པས། ང་ཚོས་
 དེར་བསྐྱུན་གྱིས་རང་རེའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་གས་པའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་ལ་མང་གཞི་བཟུང་པོ་
 ཞིག་གི་ཐོག་ལེགས་ཉེས་གླང་དོར་གྱི་འཕེལ་བྱས་གཞི་ཅར་བཟུང་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་མི་རིགས་
 རང་བཞིན་ལས་མིའི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་དོན་སྤྱིར་ཐུན་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་
 པ་ནི་སྐབས་བསྐྱུན་དགོས་དབང་གི་འོས་འགན་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་གཏན་འཇགས་དང་
 རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འདོད་དོ། །

ཁ༥ སློབ་རྒྱུན་གྱི་བྱད་ཆོས་ཉར་ཏེ་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས།

གནམ་ས་ཐོག་བརྗེས་པ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་བྱུང་རྒྱ་ཆོག་གས་པའི་དབང་གིས་བོད་
 མི་རིགས་འདི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གྱེས་ཤིང་། དུལ་སློབ་གོམས་གཤིས་སོགས་ཐུན་མེན་གྱི་
 བྱད་ཆོས་ཐ་དད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་བྱད་ཆོངས་གཞི་བྱ་ཆེ་བའི་བྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་མི་འཛོར་
 དུང་ཕྱུར་མང་པོའི་ཁྲོད། བོད་མི་རིགས་ནི་ཆེས་ཉུང་དུ་ཞིག་ལས་མེད་པས། བོད་རང་གི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་དྲངས་གཙང་གི་གཤིས་ཀ་དང་། སློབ་རྒྱུན་གྱི་ཁྱེད་པ་ རིག་གཞུང་
 གི་རོ་བོ་སོགས་སྤྱོད་གས་གང་ཐད་ནས་བྱ་མཆོ་ལ་ཁ་བ་བབས་པ་ལྟར་བྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་རིམ་
 གྱིས་འཐིམ་བཞིན་ཡོད་ལ། མང་སྤྱོད་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱི་ཉེན་ཀྱི་དབང་གིས་ནམ་རྒྱུན་འཆོ་བའི་ཁྲོད་
 རང་ཉིད་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུ་གཞས་དང་ཞབས་བྱ་སོགས་ལ་དུང་མཁན་དང་འདོད་མོས་བྱེད་མཁན་
 སར་ཞོག་གཞན་གྱི་ཁྱེད་པ་དང་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་མང་དུ་འཕེལ་བཞིན་
 པ་ཏེ་ཅང་གི་དངོས་མཐོང་མྱོང་གྲུབ་ཡིན། དེའི་ཕྱིར། ང་ཚོས་ཆེ་ས་ནས་རང་དབང་འཐབ་ཅོད་

བྱེད་བཞིན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉིན་རེའི་འཚོ་པའི་ཁྲིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་
བ་སོགས་ལ་མཐོང་ཆེན་མ་བྱས་ཆེ་ནམ་ཞིག་བོད་ཅེས་པ་འདི་གཞི་འཛིན་ས་མེད་པའི་མིང་ཅམ་
ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་མིན། དེ་བས། དོན་གནད་འདི་སེལ་བ་ལ་ཐོག་མར་ང་
ཚོས་སྤང་མེད་དུ་གཡུག་པའི་རང་གི་ཁོར་ཡུག་གི་དམངས་ཁྲིད་ཟུ་གཞས་དང་། གཏམ་རྒྱུད།
ཞབས་བྲོ། གཏམ་དཔེ་ལ་སོགས་པ་ནམས་སྤྱར་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་ལྟག་པར་དུ་བོད་རང་གི་བྱུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་དེ་ཆོས་བྱེད་སྤངས། ལྟ་སྐྱེ་སོགས་འབྲི་བདུང་བླུགས་བྱེད་སྤངས།
ཁང་པའི་བཀོད་དབྱེད་སོགས་སྤྱན་སྤངས། སྤྱས་ཆེན་སྤྱ་ཚོགས་སྤྱར་བཅི་ཞུ་ཚུ་ལ་སོགས་མདོར་
ན་བོད་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདི་དག་ཉམས་པ་སྤྱར་གསོ་དང་མ་ཉམས་གོང་འཕེལ་བྱེད་
པ་ལ་ཐོག་མར་བོད་མི་རང་ཉིད་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་དགོས་ལ་འདི་
ནི་བོད་རང་གི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་སྟོན་པའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

གཤམ་ སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྐད་ཡིག་སྤྱད་དེ་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས།

རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་སྐད་ཡིག་འདི་གཞན་ལས་རྒྱས་ཤུགས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་སྒོ་བ་གྲུ་དང་དགོན་སྡེ་ཁག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་མི་མང་
ནམས་ཀྱང་སྐད་ཡིག་ལས་མོངས་པ་སེལ་བར་བྱས་ཏེ་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་བོད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་
བྱེད་སའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་བསྐྱར་དགོས། ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟར་བསྐྱར་དགོས་ལཔ་ན། གཙོ་
ཆེར་སྒོ་བ་གྲུ་ཁག་ཏུ་བོད་ཡིག་དགེ་ཆན་ནམས་ཀྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་ཐོག་ དགེ་སྒོ་བ་བར་
སྐད་ཆ་བཤད་དུས་ནས་བཟུང་ཞིབ་ཆོགས་བྱས་ཏེ་བོད་སྐད་གཞུག་བརྗོད་བྱུང་པའི་སྐུ་ལྗེ་གཏང་
རྒྱུ་ གཞན་ཡང་བྱིས་ཆང་གི་པ་མ་གཉིས་ནི་བུ་ཕྱག་ལ་སྒོ་བ་གསོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོང་
སྤེལ་མཁན་ཡིན་པས་པ་མས་བོད་སྐད་གཙང་དག་བརྗོད་རྒྱ་གལ་ཆེ། བུ་ཕྱག་ནམས་ལ་ཁོར་ཡུག་
གི་དབང་གིས་སྤྱི་སྐད་མང་པོ་ཤེས་པས་རང་སྐད་ལྟར་སྤྱོད་དེ་པའི་གོ་མས་གཤེས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་
ཀྱང་། སྤྱི་སྐད་ཀྱི་ཐ་སྙད་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྱས་ཆེ་པ་མས་ཁ་བྱུག་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་རྒྱུ་དང་བོད་སྐད་
ཀྱི་ཐ་སྙད་དོན་སྐུ་ལ་གཏང་དགོས། དེ་ལྟར་བུ་ཕྱག་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ནས་བོད་སྐད་གཙང་དག་
སྤྱོད་བའི་གོ་མས་གཤེས་ལ་པ་མ་དང་སྒོ་བ་གྲུའི་དགེ་ཆན་གྱིས་འགན་ལེན་དགོས་པར་སེམས།
བོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དག་པོ་བཟོ་སྤངས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན། སྐབས་འདིར་ཡིག་ཤེས་ཡིག་

གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ལུགས་ལ་གོ་བ་སྒྲུབ་ཀྱང་འབྲས་མོད། དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཡར་རྒྱས་དང་
 སྤང་སྒྲུབ་ཀྱི་འགན་བབ་ཁྲར་དགོས་སྙམ་ན། བོད་རིགས་གནས་སྡོད་བྱེད་པའི་ས་ཁུལ་གང་དུ་
 ཡིན་ནའང་། བོད་ཡིག་བཟུང་སྒྲིད་གཏོང་དགོས་སྒྱུ་གཤམ་ཆེ། དཔེར་ན། ཆོང་ཁང་གི་སྒྲོ་སྒྲེགས་
 སམ་སྒྲོ་བྱང་ཐོག་ཚུན་ཆད་ལ་བོད་ཡིག་ཁམས་གཙང་ཞིག་འབྲེ་ཐབས་དང་། ཆོང་ཁང་གི་བྱང་
 འཛིན། ཆོགས་སྡེ་ཁག་གི་ཞལ་འདེབས་སྒྲོང་ཤོག་ ཟ་ཁང་གི་ཐོ་ཡིག་ཚུན་ཆད་ཐོག་ལ་བོད་
 ཡིག་བཟུང་སྒྲིད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ། དེ་ལྟར་བོད་ཡིག་གང་ས་གང་དུ་བཟུང་སྒྲིད་བྱེད་ཐུབ་ན་གཞི་
 རྒྱས་ཆང་མས་རང་ལུགས་ཀྱིས་དོ་སྙམ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བས། ང་ཆོས་རིག་གཞུང་གི་ཙ་ལག་རྒྱན་འཛིན་
 དང་འགན་བབ་ལེན་བྱུང་བར་ཐེ་ཆོམ་མེད། དེ་མ་གཏོགས་སྐད་ཡིག་ཙ་ཆེན་པོ་རེད་དེ་སྤང་སྒྲུབ་བྱེད་
 དགོས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་གྱིས་ན་གཞི་ཆོས་སྒྲོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་ནམ་ཡང་སྒྲིད་མི་སྲིད་པས་དེའི་ཐད་
 ལ་བསམ་སྒྲོ་རེས་པར་དུ་གཏང་དགོས། མདོར་ན། མི་རིགས་རང་རང་གི་ས་ནས་རང་གི་སྐད་ཡིག་
 ཙ་ཆེན་པོར་བརྩིས་ཏེ་བཟུང་སྒྲིད་དང་བརྩི་བཀྱར་བྱས་ན་ངམ་ངམ་ལུགས་ཀྱིས་སྒྲོབ་འདོད་དང་སྒྲོ་བ་
 བནས་སྲིད། མ་ཟད་དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞི་ནས་གཞི་ན་སྒྲེས་ཤིག་ཡིན་རུང་བོད་ཡིག་སྒྲོབ་འདོད་ཆེན་
 པོས་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་བརྩི་སྤང་དང་ལེན་བྱུང་ལ། གཞི་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
 གི་ཙ་ལག་སྐད་ཡིག་སྤང་སྒྲོབ་འགན་ལེན་བྱུང་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་མཐུག་བསྐྱུ་བ།
 སྤྱིར་ང་ཆོ་བོད་རིགས་འདི་ནི། དུས་རབས་གནིས་ཀྱི་སོ་མཆོམས་དང་། གསར་རྒྱུ་
 གནིས་ཀྱི་སོ་མཆོམས། དར་རྒྱུད་གནིས་ཀྱི་སོ་མཆོམས་དེ་སོ་མཆོམས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཁ་བར་
 ན་གནས་པའི་སྐབས་འདིར། ལུ་ཚུགས་དང་མཁའ་གསལ་འཛིན་བྱས་ནས་འདུག་རྒྱ་མ་ཡིན་པར།
 ལེགས་ཉེས་སྒྲུང་དོར་གྱི་མིག་རྒྱང་ཡངས་པོར་བགྲད་དེ་ཡོད་ཆད་ལ་སྦྱར་ཡང་ཆད་འཇལ་ཞིག་
 བྱས་ནས། མི་རབས་གསར་རྒྱུ་དང་སྤྱི་ཆོགས་གསར་རྒྱུ་། རིག་གནས་གསར་རྒྱུ་སྟེ། གསར་
 རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དངོས་ཡོད་རང་བཞིན་ལ་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པས་ཟབ་གཞི་གསལ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད།
 འདས་ད་ལྟ་མ་འོངས་གསུམ་ལ་མིག་རྒྱང་ཡང་རིང་དུ་བསྐྱེད་ནས་རིག་གནས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གསལ་
 འདོན་བྱེད་དགོས་ལ། སྤྱིར་བཙོས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་དགོས། དེས་ན། ང་ཆོས་ཆེས་ཐོག་
 མར་རེས་པར་དུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ནི་སེམས་ཁམས་གསར་རྒྱུ་གི་གནད་དོན་འདི་ཡིན་

ལཱ། དེ་ཡང་འདས་ད་ལྟ་མ་འོངས་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རང་བཞིན་ལ་གཞི་བཙུགས་དགོས་མོད།
གཙོ་བོ་ད་ལྟའི་གནས་བབས་ལ་ཆད་འཇུག་བྱེད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་འདས་པའི་སྐབས་གཞི་དང་མ་འོངས་
པའི་རེ་བ་དང་དམིགས་ཡུལ་ལས་ནམ་ཡང་ཁ་འབྲལ་དུ་འགྲོ་མི་རུང་། དེ་ལྟར་བྱེད་པར་མི་རིགས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་རིག་གོམས་གཤེས་གསུམ་གཞི་རྩར་འཛིན་དགོས་ལ། སྐབས་བབས་རང་བཞིན་
ཀྱི་ནམ་པའི་རྒྱུར་བཙོས་དབང་གིས་སྤྱི་ཡོད་ནང་འདྲན་དང་སྤྱར་ཡོད་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འང་གཏང་དགོས།

མདོར་བསྡུས་ན། གསར་བྱུང་ཡོད་ཆད་ལ་འགྲམ་ཆུ་བཞུར་དགོས་དོན་མེད་ལ། སློལ་
རྒྱུན་ཡོད་ཆད་ལ་སྤྲིགས་མོ་བྱེད་དགོས་དོན་ཡང་མེད། གང་ལྟར་ང་ཚོས་ལེགས་སྤྲེལ་ཉེས་འགོག་
གི་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་བྱས་ཏེ། དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་
སྤྲེལ་བྱས་པའི་ཐོག་དང་དུས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཉ་ཅང་གི་གནད་དམ་པའོ། །

བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཇུག་བྱེད་པའི་ དགེ་མཆོན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ།

ཨ) ཐང་བ་ཨོ་རྒྱུན་བཀྲ་ཤིས།

སྒྲིང་གཞི།

༡༡། འཇམ་གླིང་འདིའི་སྒྲིང་གི་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་སོ་སོ་ལ་ཐུན་མོང་དང་
ཐུན་མིན་གྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འདྲ་མིན་རེ་ཡོད་པ་བཞིན། ཨེ་ག་ཡའི་གླིང་ཆེན་འདིའི་ནང་
ལའང་འཇམ་གླིང་ན་གྲགས་ཆེ་བའི་གནའ་པོའི་ཤེས་རིག་དང་ལེགས་བྱང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཕྱག་པའི་
རྒྱ་གར་ནག་གིས་གཙོས་པའི་མི་རིགས་འདྲ་མིན་སྣ་མང་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་ང་ཚོ་བོད་
མི་རིགས་འདི་འང་། <<དབུ་ཐེར་སྟོན་པོ།>>ལས། བོད་ཡུལ་འདི་རྒྱ་གར་དང་འདྲ་བར་ཡུལ་
དང་མི་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་བསྐལ་བ་ནས་བྱུང་བར་བྱས་ན་ཡང་། ལུང་དང་རིགས་པས་གཞོད་
པ་མེད་ཅེས་པ་བཞིན་སྒྱུར་འཇམ་གླིང་དང་རྩྭ་པར་ཨེ་ག་ཡའི་གླིང་ཆེན་འདིའི་ནང་ལ་སྤྱི་སྟོན་
དང་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་རིམ་པར་ཆགས་པའི་དུས་ནས་བོད་ཡུལ་འདི་དང་མི་རིགས་འདི་
བྱུང་ཡོད་པ་ནི་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད་ལ།

དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་གིས་གྲུབ་དོན་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་སྤྱི་ནང་གི་སྟོན་
བཅུད་རིམ་པར་ཆགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་ཁྲོད་ནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རིག་དང་རྣམ་
དཔྱད་སྟོན་བས་པ་བཅས་ཀྱིས་འཆོ་བའི་དགོས་འཁོ་དང་དུས་རབས་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་དང་བསྐྱུར་
ནས་ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས། སྤྱ་དང་ཁང་པ་བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་རིག་གནས་སྣ་
མང་ཞིག་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ནས་འཕུས་ཆང་དུ་སློང་བ་ནི་སྟོན་མ་དགོས་པ་ཞིག་
རེད། དེ་ལྟར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་དག་མི་རིགས་རང་གི་ས་གནས་ནས་མཐོ་སྒང་
གི་ས་ཆའི་གནས་བབས་དང་། གནམ་གཤིས་ཀྱི་འོད་གང་། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་དང་
བསམ་སྒྲུའི་བྱིར་སོ་སོགས་དང་མཐུན་པར་འཆར་ཞིང་འཕེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་ཅི་དགོས། དེ་

བས་སྒྲིལ་རྒྱུ་ནི་རིག་གནས་དེ་དག་ནི་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདིའི་ནང་ལ་མི་རིགས་གཞན་དག་
 དང་མ་འདྲ་བར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གཤེས་ཀ་མཐོ་སྤང་གི་ཁྱད་ཆོས་མཆོན་པའི་བྱ་རྩལ་
 མཁོན་པའི་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་ཤིག་ཆགས་ཡོད། ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲིལ་རྒྱུ་རིག་གནས་
 དེ་དག་རིམ་པར་དར་བྱས་སུ་སོང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་ཀྱིས་ཤར་བྱགས་
 ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་བོད་རྒྱལ་གཙའ་བློ་བཅན་པོའི་སློན་ནས་བོད་ཡུལ་རང་
 རྣམ་བུ་དང་བའི་སློན་པ་གཤེན་རབ་མི་བོ་ཆེས་བོན་ལུགས་སྤར་ཡོད་ལེགས་བཅོས་དང་། སྤར་
 མེད་གསར་དུ་བསྟན་དེ་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དེ་བྱུང་ཡོད་ལ། དེའི་སློན་
 ལའང་བདུད་བོན་དང་བཅན་བོན་ཟེར་བ་སོགས་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་
 པར་གསལ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འདི་བོད་ཡུལ་རང་རྣམ་བུ་དང་
 བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མཐའ་ན་བློ་ཕྱག་ལ་ཁུངས་སྦྱེལ་མི་བྱུང་བ་ཞིག་མེད་སྟེ། འདི་
 ནི་འཕྲོས་ནས་སྤང་བ་ཅམ་ཡིན། དེ་ལྟར་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཆོགས་འཆོ་བ་དང་བསམ་སྒྲུབ་དེ་དཔལ་ཡོན་སྟེང་གཡུང་དྲུང་བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འདིས་
 ཆད་གཞི་མཐོ་བའི་གོ་ས་བཟུང་ཆོང་། དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་བོད་རྒྱལ་གནས་རི་སྤོང་བཅན་
 རྣམ་རིམ་པར་བོད་ཡུལ་འདི་གཅིག་གྱུར་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་པ་རྣམ་བོད་ཀྱི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་
 གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་ནག་གིས་གཙོས་པའི་བྱིམ་མཆེད་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་
 རིག་གནས་སྤྲ་མང་ཞིག་ནང་འདྲེན་གྱི་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་རིག་
 གནས་འདི་གལ་ཆེན་དང་གཅིག་ཆེན་བཟུང་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་
 འདི་བོད་ལ་ནང་འདྲེན་བྱས་ཡོད་ལ། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འདི་བོད་ལ་ནང་འདྲེན་
 བྱས་པ་རྣམ་བོད་ཀྱི་སློན་འབངས་ཅམ་མ་ཟད་བཅན་པོ་རིམ་པས་ཀྱང་ལག་བསྟར་དང་ཉམས་ལེན་
 བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་མགྲོགས་ཆད་སྤྱར་བའི་སློན་ནས་འཕེལ་བྱས་སུ་སོང་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་
 འདིའི་ནང་རྣམས་སྤྲ་ན་མེད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་ས་བཟུང་ཡོད།

དེ་ལྟར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་འདིའི་ནང་རྣམས་སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་ཆོས་ལུགས་རིག་
 གནས་ཀྱིས་གོ་གནས་ཆེན་པོ་བཟུང་ཆོང་ཞིང་ད་ལྟོ་འདྲིན་བཞིན་ཡོད་པས་ང་ཆོའི་སྒྲིལ་རྒྱུ་
 རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་ཀྱི་བྱམས་བརྟེ་དང་གཞན་པོ། ཡ་རབས་

སྤྱོད་བཟང་། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྤྱོད་སྟོབས་གཞི་རྩའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་ཀྱི་ལྟ་བའི་གན་ལུགས་ཆེན་པོ་ཐབས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འཆམ་མཐུན་དང་བདེ་སྤྱོད། འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བར་ཡན་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་བས་ང་ཚོས་ཡུན་སྙམ་ཆོགས་པའི་རིག་གནས་དག་སྟེགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་ཡར་རྒྱས་དང་འཐུས་ཚང་དུ་བཏང་ནས་རྒྱུན་འཛིན་ཡག་པོ་ཞིག་བྱ་བ་ཐོབ་ཆོ། ང་ཚོས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གིས་དེར་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འདིར་ལེགས་སྤྱོས་ཆེན་པོ་ཞིག་འབུལ་བ་ལ་སློབས་པས་ངང་ནས་བརྗོད་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་སྟེ། དེ་བས་ང་ཚོའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མིག་ལྟོས་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས། ད་ཐངས་ཀྱི་དེའི་བྱེས་པ་གྲ་ཚང་ནས་“བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ”་ཟེར་བའི་བརྗོད་གཞི་འདིའི་སྤང་ནས་འགན་ཅོམ་འདི་སྤེལ་བ་ནི་ཉ་ཅང་གི་དུས་སུ་བབས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཞིག་དང་བྱ་བ་ཞིག་རེད་སྟེ། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་སྦྱང་གི་ཁ་སྤྲོས་ཞན་པས་བརྗོད་གཞི་འདིའི་སྤང་ལ་རྩམ་ཡིག་ཡག་པོ་ཞིག་འབྲི་བྱུང་བའི་སློབས་པ་མེད་ཀྱང་རང་ཉིད་དུས་རྒྱུན་བརྗོད་གཞི་འདིའི་སྤང་ལ་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མཁན་ཞིག་དང་། དང་བ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པས་ད་ཐངས་གོ་སྤྲོས་འདི་བྲངས་པ་ཡིན། སྤྱིར་ང་ཚོས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་སྤང་བའི་སྤྲོས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རེ་རེའི་ངོ་བོ་དང་དགོས་དམིགས། བན་རྒྱས་སྟོབས་ཀྱི་སྤང་ནས་སྤང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འདིར་རྒྱས་བཤད་དང་ཞིབ་འབྲི་བྱེད་པའི་ས་མིག་དང་དུས་ཚོད་མེད་པས། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱིའི་ངོ་བོའི་ཐོག་ནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་སྟོར་ལ། སྤྱིར་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་གསུམ་དང་ནང་གསེས་བོད་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་དགེ་མཚན་གཉིས་དང་དེའི་ཐབས་ལམ་བཞི་བཅས་ནང་གསེས་དགུའི་སྟོན་སྒྲུབ་བར་བྱ།

དང་པོ། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་དགེ་མཚན་སྟོར་སྤང་བ་ལ།

༡༥ མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མི་རིགས་དེའི་ངོ་བོ་མཚོན་རྒྱས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཡོད།

འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤང་གི་མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡིན་ནའང་

རིག་གནས་དེ་ས་མི་རིགས་གང་དེའི་ངོ་བོ་འཛིན་གྱི་ཡོད་ལ། མི་རིགས་དེའི་བྱུང་མིན་གྱི་ཁྱད་
 ཆོས་དང་གཤེས་ཀ་སོགས་མཆོན་གྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 དག་གིས་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་ཆོས། གཤེས་ཀ་སོགས་མཆོན་གྱི་ཡོད་པས་
 འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤང་གི་མི་རིགས་འདྲ་མིན་སྒྲ་མང་དེ་དག་ལས་བོད་མི་རིགས་ཞེས་མི་རིགས་
 རང་སྐྱེ་བྱུང་བ་པར་གནས་པ་དེའང་ང་ཆོས་ཆོས་དང་སྤང་ཡིག་ཡུལ་གོ་མས་གཤེས་ལུགས་སོགས་
 སློལ་རྒྱུན་གྱི་རིག་གནས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེ་བས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
 ཅི་མི་རིགས་གང་དེའི་ཐ་སློག་ཏུ་བྱ་ཡིན་པས་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས་པ་ནི་མི་རིགས་
 དེའི་མ་འོངས་པའི་འཛོལ་གནས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན།

༡༥ མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གིས་མི་རིགས་དེ་ཡུན་རིང་འཛོལ་གནས་
 དང་འཕྲེལ་རྒྱས་ལ་ཕན་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཐོན་བྱུང་པའི་དགེ་མཆན་ཡོད།

དེ་ཡང་མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་འཕྲེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ནས་མི་
 རིགས་དེ་འཕྲེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་ཉམས་
 ཆག་ཏུ་འགྲོ་བ་ནས་མི་རིགས་དེ་ཉམས་ཀྱང་དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཆོག་སྟེ།
 མིག་སྤེའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབས་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ཕྱི་མིན་
 ཅི་བོད་མི་རིགས་འདི་གནས་དང་མི་གནས་ཆགས་དང་འཛིན་ལ་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་
 ཞིག་ཡིན་པས། ང་ཆོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་རྒྱུན་འཛིན་དང་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས་པའི་
 དགེ་མཆན་དང་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་གཤེས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

འདས་པའི་བྱུང་རིམ་དང་ད་ལྟོའི་གནས་བབས་ཀྱི་ངོ་ས་ནས་བརྟེན་ནས་ང་ཆོའི་སློལ་རྒྱུན་
 རིག་གནས་དག་ལས་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འདི་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་རུང་ལེགས་
 པས། ད་ལྟོའི་སྐབས་འདིར་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤང་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་ཆོའི་ནང་པའི་ཆོས་
 ལུགས་རིག་གནས་འདི་དོ་སྤང་དང་དག་འཁོས་གྱི་དུས་འདི་རིག་གནས་གིག་ཆགས་ཡོད་ལ། རང་
 པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འདི་བརྒྱུད་ནས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤང་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ང་
 ཆོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གཤེས་ཀ་སོགས་གང་ཅུ་ཞེས་ཀྱི་ཡོད་ལ། ང་ཆོར་ལུགས་གཉིས་
 གང་ལའང་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཕན་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཆོའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་

གནས་སྡེ་གཅིག་རྒྱུན་འཛིན་གང་ལེགས་བྱུང་པའི་ཕན་འབྲས་རེད།

ད་དུང་ང་ཚོས་བོ་དང་གསོ་བ། སྐད་ཡིག་ཅིས་སོགས་ཏ་ཅང་གི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་
བོད་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱས་ཏེ་བོད་དང་བོད་ཡུལ་ཙམ་
མ་ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གནས་གི་ཏུ་བསྐྱར་བར་འབད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱུང་ཆེ་ང་ཚོའི་
འཚོ་གནས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ནི་སེམས་ཁུར་གྱི་ཡུལ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།

༡༥ མི་རིགས་གང་ཞིག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གིས་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་ཕན་ནུས་
ཆེན་པོ་བོན་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད།

སྤྱིར་མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་མི་རིགས་དེའི་རིགས་རྒྱུད་ཆང་མ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
ངེས་པ་མེད་ལ། ང་ཚོ་བོད་རིགས་འདི་འང་ཆང་མ་པ་སྤྲེལ་བྱུང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་དང་མ་བྱག་
སྤྱན་མོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད། བོད་ཀྱི་བཅན་པོ་རིམ་པའི་སྐབས་སོ་སོར་
མངའ་ཁུངས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཕྱན་མང་པོ་ཞིག་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་རིག་
གནས་གཅིག་པ་མིན་པ་མང་པོ་ཞིག་བོད་ཀྱི་མངའ་ཁུངས་སུ་བཅུད་ཡོད་ངེས་ཀྱང་། ད་ལྟ་གངས་
རིའི་མཐོ་སྒང་དེ་བོད་ས་སྟོད་སྒང་བར་གསུམ་ན་གནས་པའི་བོད་པ་ཆང་མས་རང་ཉིད་བོད་པ་
ཞིག་ཡིན་སྟེ་མ་པའི་ཞེན་ཁོག་དང་ལ་རྒྱ། མཐུན་ལམ་ཤུགས་ཆེར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་
མི་ལོ་རྒྱུང་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་ང་ཚོས་ཚོས་དང་སྐད་ཡིག་ཡུལ་གོ་མས་གཤིས་ལུགས་སོགས་ཐུན་
མིན་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་པས་རེད། དེ་བཞིན་མི་སུ་ཞིག་
ཡིན་ནའང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་ཡུལ་གོ་མས་གཤིས་ལུགས་སོགས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་མི་
རིགས་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་ལ་རྒྱ་དང་ཞེན་ཁོག་ཅིག་ཡོད་ལ། ཞེན་ཁོག་དང་ལ་རྒྱ་དེས་མི་རིགས་
མཐུན་སྦྲིལ་གྱི་ལམ་བུ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་བོན་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

༡༦ བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པས་འཛམ་གླིང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་བྱེད་པར་ཕན་ནུས་
ཆེན་པོ་བོན་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད།

ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གིས་ད་ལྟའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་
ཁོར་ཡུག་ཉམས་ཀྱང་དུ་འགོ་བཞེན་པའི་སྐབས་འདིར་འཛམ་གླིང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ལ་ཕན་
ནུས་ཆེན་པོ་བོན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལས་ཁོར་ཡུག་

སྤང་སྦྱོབ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འདྲ་མིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན་བསྟན་ཡོད། སྤང་སྦྱོང་གི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་ནང་བཅུད་གི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་ནིན་འབྲེལ་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལྟ་བུས་རྒྱ་ཆེན་གཞི་བྱས་ནས། ས་ལ་ས་བདག་དང་ཡུལ་ལ་གཞི་བདག་སོགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྩ་འདྲེ་མང་པོ་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་འདིར་གནས་ཡོད་པར་བཤད་པས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་འདི་གང་བྱུང་སྟོག་འདོན་འབག་བཅོག་བཟོས་ན་རྩ་འདྲེ་དེ་དག་མི་དགའ་བས་ང་ཚོར་ན་ཆ་དང་མཐའ་ན་འཆི་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོང་བར་བཤད། དེ་བས་ང་ཚོས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གི་གལ་ཆེ་བའི་རི་དང་གིང་མཆོ་སོགས་ལ་རྒྱལ་བོའི་བླ་གིང་དང་བླ་མཆོ་བླ་རི་དང་། ལྷ་དང་མཁའ་འགྲོའི་གནས་རི་སོགས་ཡིན་པར་བཤད་པས་བོད་པ་ཚོས་ཉག་ཏུ་དེ་དག་ལ་ཕྱག་མཆོད་དང་སྤང་སྦྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན་རྩ་རྩེ་མོ་རྒྱང་མ་དང་གངས་རི་ན་པོ་ཆེ། ཁྲི་ཤོར་རྒྱལ་མོ། ཁ་བ་དཀར་པོ། མ་ཆེན་གངས་རི་སོགས་ནི་གནས་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བོད་ཡུལ་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཡོད། དེ་དག་ནི་དཔེ་མཆོན་ཅམ་ཡིན། རི་དང་མཆོད་དེ་དག་ནི་ལྷ་དང་མཁའ་འགྲོ་མང་པོའི་གནས་རི་ཡིན་པར་གྲགས་པས་བོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་སྤང་སྦྱོབ་དང་མངལ་སྟོར་དང་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ན་དེ་དག་ནི་གངས་རི་དང་ནགས་རི་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་དང་ནགས་ཆལ་ཆེ་བའི་གནས་དག་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་མཐའ་མཆོམས་ལ་ཞེལ་བའི་རི་རྒྱུད་ཡིན་པ་སོགས་བོད་ཡུལ་འདིའི་ཆེས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་རི་དང་ནགས་ཆལ་མཆོ་སོགས་ཡིན་པས། འདི་ནི་ང་ཚོའི་པ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་རི་རྒྱུད་དང་ནགས་ཆལ་དང་མཆོད་དེ་དག་སྤང་སྦྱོབ་ཆེད་བཏོན་པའི་མདུ་བྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་སྟེ། འདི་ལྟར་ང་ཚོས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་གལ་ཆེར་འཛིན་པའི་རྩ་བ་དང་སྤང་སྦྱོབ་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གིས་ད་ལྟའི་ཉམས་རྒྱུད་འགྲོ་བཞིན་པའི་འཛམ་གླིང་གི་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྦྱོབ་ལ་ཕན་ཉུས་ཆེན་པོ་འདོན་ཐུབ་པར་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ།

༥༥ བོད་ཀྱི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པས་འཛམ་གླིང་འདིར་འཆོ་མེད་ནི་བདེ་ཡོང་བའི་དགེ་མཆོན་ཡོད།

ང་ཚོས་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་གཞན་པར་དང་བྱམས་བརྩེ་བཟུང་བ་བཞིན། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་རྩེ་དང་

གཞན་ཡན་གྱི་ཏྭ་བས་སྤྱུག་པའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དེ་རིག་གནས་མཐའ་དག་གི་སྟེང་བཅུད་
དུ་གྱུར་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་དག་གིས་འཛམ་གླིང་འདིར་འཆེ་མེད་ནི་
བདེ་ཡོང་བར་ཕན་ཞུས་ཆེན་པོ་ཐོན་དང་འདོན་བཞིན་ཡོད། ང་ཆོས་སེམས་ཅན་འབྲུ་སྟན་པ་མོ་
ནས་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཀྱན་བྲལ་གྱི་སེམས་ཁུར་དང་
བྱམས་བཅུ། དེ་བཞིན་སྤྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་དང་ནང་
བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་འདིས།
ཅི་ཅམ་གྱིས་དམག་འཐབ་དང་དབང་བསྐྱུར་གཞན་ལ་སྤང་བ་དང་གཞོད་པ་བྱས་པ་དེ་ཆོད་གྱིས་
རང་ཉིད་མི་བདེ་བ་དང་དགའ་མང་བ། རྟོགས་པ་དང་ཡིད་ཆེས་མེད་པ། དེ་བཞིན་སྤྱི་སྟོན་གྱི་
རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་སྤང་སྤྱོད་བྱས་པས་ནང་བཅུད་གྱི་སེམས་ཅན་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བ་དང་། ནང་བཅུད་
གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་དམག་འཐབ་དང་དུལ་ཕྱན་མཚོན་ཆ་བཅས་སྤྱོད་བྱས་པ་སྤྱི་སྟོན་གྱི་ཁོར་ཡུག་ལ་གཞོད་
སྟོན་ཡོང་བ་སོགས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དང་སྟིང་རྗེ་གཞན་ཡན་གྱི་ཏྭ་གྲུབ་བཟང་པོས་སྤྱུག་པའི་བོད་
ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གིས་འཛམ་གླིང་འདིར་ཞི་བདེ་ཡོང་བར་ཕན་ཞུས་ཆེན་པོར་ཐོན་ཐུབ།
གཉིས་པ། སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ།

དེ་ཡང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་ལ་འཛམ་གླིང་འདི་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་དབང་བསྐྱུར་
འོག་ལ་ཆུད་པའི་ཤར་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དག་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁྲིམ་ར་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱོགས་
པས། འཛམ་གླིང་འདི་འང་སྟོན་གྱི་པ་མཐའ་མི་དཔོག་པའི་གླིང་ཆེན་པོ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཉིན་རེ་
ནས་ཉིན་རེར་རྒྱུ་འབྱོར་བཞིན་ཡོད་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་ཀྱང་མང་དུ་འབྱོར་བཞིན་
ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་འདི་གཅིག་གྱུར་གྱིས་དེང་རབས་ཅན་དུ་གྲོམ་ཞིང་ཆེན་པོས་སྟོན་བཞིན་ཡོད།
འདིས་གོ་ལ་རྒྱུང་རྒྱུང་འདིའི་སྤྱང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གི་རིག་གནས་ལ་དོ་
སྟོན་ཆེན་པོ་འབྱོར་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྤྱང་གི་མི་རིགས་སྤྱི་ལ་བྲལ་བའི་དཀའ་
ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ང་ཆོ་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་དེའི་ཁར་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་
བསམ་བཞིན་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་རྩ་མེད་བཟོ་བཞིན་པའི་ཇ་དྲག་གི་དུས་སྐབས་འདིར་ང་
ཆོས་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་མིན་ནི་བོད་མི་རིགས་འདི་གནས་དང་མི་གནས་
ཆགས་དང་འཛིག་ལ་འབྲེལ་བའི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་ཐབས་ལམ་འདྲེ་མིན་ལ་བརྟེན་

ནས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པར་འབད་དགོས།

དེ་ལ་ང་ཚོས་ཐོག་མར་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱན་འཛིན་དང་སྤང་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་དང་པོ་དེའི་
རིན་ཐང་དང་ཕན་ནུས་རྟོགས་དགོས་པ་བཞིན་འདིར་ང་ཚོས་རིག་གནས་རང་ངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་
དང་ཕན་ནུས་གསལ་པོར་རྟོགས་དགོས།

གཉིས་པ་དུས་རབས་དང་བསྐྱུན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འགྲུར་འགྲོ་བ་དང་མིའི་དགོས་མཁོ་འང་
མི་འདྲ་བས་ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དག་གི་སྤྱི་གས་དོར་བརྒྱད་ལེན་དང་གསར་པ་བསྐྱེད་ལེན་
བྱས་ཏེ་དང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་ཐུབ་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཁ་སྤྲོད་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་
གཏང་དགོས།

གསུམ་པ་སྤྱི་གས་ཡོངས་ནས་སློབ་གསོའི་མ་ལག་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས་པ་སོགས་གལ་
ཆེན་དུ་མཐོང་བས་གཤམ་ལ་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་དེ་དག་གི་སྐོར་
ནས་ཚུང་ཙམ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན།

༡༥ རིག་གནས་རང་ངོས་ཀྱི་ཕན་ནུས་ལ་ངོས་འཛིན་དང་གདེང་འཛིན་བྱེད་དགོས།

ང་ཚོས་རིག་གནས་རང་ངོས་ཀྱི་ཕན་ནུས་ལ་ངོས་འཛིན་དང་གདེང་འཛིན་བྱེད་དགོས།
ང་ཚོས་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་ཕན་ནུས་ལ་ཆད་འཇལ་མ་བྱུང་བའི་མུ་ཚུགས་དང་ཞེན་འཛིན་ཙམ་
གྱིས་རིག་གནས་དེ་དག་ནམ་ཡང་འཛིན་སྦྱོང་དང་དར་སྤེལ་ཡང་དག་ཅིག་གཏོང་ཐབས་མེད། དེ་
བས་ཆོན་ཅལ་དང་དེང་རབས་ཀྱི་དུས་འདིར་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དག་གིས་འཇམ་སྒྲིང་
འདིའི་སྡོད་བརྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་གཉིས་ལ་ཕན་ནུས་གཏན་འཁེབས་ཞིག་ཐོན་བྱུང་གི་འདུག ཡང་ན་པོད་
མི་རིགས་འདི་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་བཙན་གཏོན་འོག་ནས་ཉམས་སྐྱོད་དུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་
འདིར་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དག་གིས་ཕན་ནུས་གཏན་འཁེབས་ཞིག་ཐོན་བྱུང་གི་འདུག དེ་ལ་ང་ཚོས་
དཔེ་མཚོན་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་ན། ནང་པའི་ཚོས་ལྷགས་རིག་གནས་འདིས་ད་ལྟའི་སྐབས་
ནང་བརྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བ་དང་། སྤྱི་སྡོད་ཀྱི་འཛིན་ཏེན་སྤང་སྦྱོང་ཡོང་བ། རང་
མི་རིགས་ལ་འང་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་རྒྱུ་སྦྱོར་དང་དགའ་མོས་བྱེད་པ་སོགས་ཏ་ཅང་རྒྱབ་སྐྱོར་
གི་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་ཐོན་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཚོའི་ནང་པའི་ཚོས་ལྷགས་རིག་གནས་ཀྱི་ཕན་
ནུས་དང་གྲུབ་འབྲས་རེད། ད་དུང་ང་ཚོས་བརྒྱ་ཕྱག་གི་རིག་གནས་རེ་རེ་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་འཇམ་

སྤྱིར་འདིར་ལེགས་སྦྱོར་འབྲུལ་བྱེད་པའི་བྱུན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པའི་རེས་ཤེས་གསལ་པོར་
ཆེད་དགོས། དེ་ལྟར་མི་རིགས་བྱིངས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བྱུན་མིན་གྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གི་
ཕན་ཚུས་དང་ངོ་བོ་གསལ་པོར་རྟོགས་པའི་སློབ་ནས་གཙུག་ལྷན་འཛིན་དང་དྲུངས་ཞིན་ཞིག་སྦྱེད་གོས་
པའི་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྦྱོབ་ཀྱི་སློབ་མའི་གོམ་པ་ཡིན།

༡༥ སྤྱིགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་དང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་ཐབས་སྤྱིགས་སུ་
འཕེལ་རྒྱས་གཏང་དགོས།

སྤྱིགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱིས་ང་ཚོས་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་དང་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་
བསྐྱུན་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས། དེ་ལ་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོ་གྲས་ཀྱིས་“འཕྲོ་འགྲུར་དེ་དག་
གི་ཁྲིད་ནས་རང་རེའི་པ་མེས་ཀྱིས་བཞག་པའི་རིག་གནས་རྣམས་གཙང་མར་སྦྱོང་རྒྱ་དང་། གཞན་
གྱི་ལྟ་སྦྱོང་སྦྱོན་ཅན་རྣམས་སྦྱོན་འགོག་དང་བཟང་པོ་རྣམས་ནང་འདྲན་བྱེད་རྒྱ་འདྲི་ནི་དུས་སུ་བབས་
པའི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བརྗེས་ཏེ་འབད་བརྩོན་བྱེད་རྒྱ་དང་། རང་རེའི་སྦྱོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་
དང་མི་འཆམ་པ་ཅི་རིགས་པ་རེ་འདུག་པ་དག་ལ་སྦྱར་བཅོས་ཤིག་བྱེད་པའང་དགོས་གལ་ཆེ་བས་
སྦྱོ་བོ་སྒོ་གྲས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཞིག་ལེགས་པོ་བྱས་ཏེ་ལག་ལེན་དུ་ཐེབས་པ་ཞིག་
མང་དུ་གསོལ།”ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ང་ཚོས་བྱུན་མིན་གྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དག་གི་
བྱུན་སྤྱོད་ཆོགས་པའི་ལྟ་བུ་བདག་གིས་མང་གཞི་བྱས་ནས་དང་རབས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་གསར་
བྱུང་རིག་གནས་རྣམས་ནང་འདྲན་དང་ཁ་གསལ་བྱས་ཏེ་དང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་
བྱེད་པར་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་དགོས། དེ་བས་ང་ཚོས་སློབ་རྒྱུན་དང་དང་རབས་གཉིས་སྤྱིགས་སུ་
སྦྱང་བ་མ་ཡིན་པར་ང་ཚོའི་རང་རེའི་རིག་གནས་རྣམས་སྤྱིགས་དོར་བཅུད་ལེན་དང་གཞན་གྱི་
རིག་གནས་དག་ལས་ངན་པ་སྦྱོན་འགོག་དང་བཟང་པོ་ནང་འདྲན་གྱིས་གསར་སྤྱོད་བྱེད་པའི་
དགོས་པ་ནི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་གནད་དམ་པ་ཞིག་ཏུ་སེམས།

༡༦ ཆོད་ལྡན་གྱི་སྦྱོབ་གསོའི་མ་ལག་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས།

སྦྱོབ་གསོ་ནི་མི་སྡེར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་དང་། མི་རིགས་ཤིག་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་
མ་འོངས་པའི་ཁ་སྤྱོད་པ་དང་སྤྱི་ལོ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཡོང་བར་ཆོད་ལྡན་གྱི་སྦྱོབ་གསོའི་རྒྱས་པ་
ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་སྟེ། འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་དེ་ལྟར་བྱུང་འབྲས་

ཐོན་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཅིག་པུ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཙམ་ལས་གཞན། ང་ཚོའི་
 སྤྱོད་ཀས་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་རྒྱས་པ་ཏ་ཅང་ཞན་ཅིང་མཐའ་ན་སློབ་གསོའི་ཁ་སྤྱོད་ཀས་ཙམ་ཡང་
 གསལ་བོར་མེད་པས་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་དང་མི་རིགས་འདིའི་མདུན་ཚྱེད་སའི་ཏ་ཅང་གི་རབ་
 རུབ་ཅིག་རེད། དེ་བས་སློབ་གསོ་ནི་ཏ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཡིན་པས་ཡར་རྒྱས་དང་འཐུས་ཚང་
 གཏོང་བའི་སྤྱོད་ཀས་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་དགོས་པ་ནི་ད་ལྟའི་གལ་ཆེད་ལས་འགན་ཞིག་རེད་
 ལྷ་མ། སྤྱི་མ་སློབ་གསོའི་རྒྱ་དུ་རིམ་ནི་གཙོ་བོ་ནི་བྱིས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ལྟེ་པ་མའི་སློབ་གསོ་དང་།
 སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་དུ་རིམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དང་
 བོ་བྱིས་ཚང་གི་སློབ་གསོ་ནི་མི་ཞིག་གི་སེམས་ཁམས་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀས་དང་མི་གཤིས་གང་འདྲ་ཞིག་
 འཛོག་མིན་གྱི་ཐོག་མའི་གོ་མ་པ་སློ་ས་དེ་ཡིན་པས་ཏ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཡིན། དེ་བས་པ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བུ་སྤྲུག་རྣམས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་
 ཀྱི་གཤིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་མི་གཤིས་ཤིག་འཛོག་པར་ཁག་ཐེག་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་
 ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་གི་པ་མ་མང་བོ་ཞིག་ལ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་གཤིས་དང་རིག་
 གནས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཅན་ཏ་ཅང་དགོན་པས་པ་མ་དེ་དག་གིས་སྦྱེད་སྲིད་བྱས་པའི་བུ་སྤྲུག་
 རྣམས་རིགས་རྒྱ་དུ་གཙང་མ་ཙམ་ལས་རང་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གཤིས་ཀྱི་མེད་པའི་
 ཡ་མ་བྱུང་གི་སྤྱི་རབས་པ་ཞིག་སྦྱེད་སྲིད་བྱེད་པའི་ཉེན་ཡོད། དེ་བས་པ་མ་རྣམས་ཀྱི་སློབ་གསོ་
 འདི་ཏ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཡིན་པས་ང་ཚོས་ཐོག་མར་པ་མ་རྣམས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་གཤིས་
 དང་རིག་གནས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་གལ་ཆེ་བས་པ་མ་རྣམས་ལ་ཟབ་སྦྱོང་དང་
 སློབ་སྟོན་ནན་པོ་བརྒྱུད་པ་མ་རྣམས་ཀྱི་གོ་མས་གཤིས་དང་བསམ་སློབ་ཡར་རྒྱས་གཏང་དགོས།

གཉིས་པ། སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་ནི་མི་ཞིག་གི་སེམས་ཁམས་ལ་རིག་གནས་གང་འདྲ་ཞིག་
 གི་བག་ཆགས་འཛོག་མིན་གྱི་གོ་མ་པ་སློ་ས་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པས་དགེ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་
 དུ་སློབ་སྤྲུག་རྣམས་ལ་ང་ཚོའི་བཅུ་སྤྲུག་རིག་གནས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་ཞིག་འཛོག་ཐུབ་པར་
 ཁག་ཐེག་བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་དགེ་ཆེན་མང་བོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏོང་བའི་པའི་ང་
 ཚོའི་བཅུ་སྤྲུག་རིག་གནས་པའི་ལྟ་བུ་མེད་ལ། འཐའ་ན་བད་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་ཙམ་ཡང་མཐའ་
 འཁྱོལ་མི་འཁྱོལ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པས། དགེ་ཆེན་དེ་དག་ལ་ང་ཚོའི་རྗེས་རབས་པ་ཚོའི་རྒྱ་དུ་

རིག་གནས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་རྣམ་པ་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་མེད། དེ་བས་ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་
ཁག་གི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རིགས་གཞན་གྱིས་དབང་བསྐྱར་དང་བག་ཆགས་
ཆེན་པོ་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ང་ཚོའི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་མཐའ་དག་མང་མེད་དུ་འགྱུར་རྒྱུའི་
ཉེན་ཁའི་སློན་བཅུ་ཞིག་རེད། དེ་བས་ང་ཚོས་དགེ་ཆན་རྣམས་ཀྱིས་ལག་འཁྱེར་གཅིག་པུར་མི་
བརྟུ་བར་རིག་གནས་ཀྱི་ཆད་གཞི་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་ཐོག་ནས་དགེ་ཆན་གྱི་སྤྲུམ་ཆ་དང་ཡར་རྒྱས་
གཏང་དགོས། དགེ་ཆན་ནི་མུན་པ་སེལ་པའི་སློན་མེ་དང་མོངས་པ་སེལ་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཟེར་
བཞིན་ང་ཚོར་མཁོ་བའང་དགེ་ཆན་གྱི་ལག་འཁྱེར་མ་ཡིན་པར་དགེ་ཆན་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་
ཤེས་རབ་བཅས་ཤེས་ཡོན་དེ་ཡིན་པས་དགེ་ཆན་འདེམས་སྒྲིག་བྱེད་སྐབས་དགེ་ཆན་གྱི་ཤེས་ཡོན་
ལ་ཆད་འཛིན་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས།

གསུམ་པ། སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསོ་ནི་མི་རིགས་ཤིག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ཁ་ཕྱོགས་གང་
འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་མེན་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་བས་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་རང་མི་རིགས་ཀྱི་
སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱིས་མང་གཞི་བྱས་ནས་དེར་རབས་སྤྱོད་སྤྲུལ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བར་ཁག་ཐེག་
བྱེད་དགོས། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་བ་རྣམས་ལ་སློབ་གསོའི་ཁ་ཕྱོགས་ངེས་
གཏན་དང་གཅིག་གྱུར་མེད་པར་ཁ་གསལ་སྤྲོད་ཞེན་གྱི་ལྟ་བུ་ཁུལ་གསལ་དྲག་པ་དང་ཁ་གསལ་གསལ་བྱུང་
གི་ཨ་གསལ་ཆ་དྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆ་མི་སྟོ་མས་པའི་རབ་རུབ་ཀྱི་མདུན་ཚྗངས་ཤིག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་
ཡོད། དེ་བས་དེར་དུས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོ་སྣང་བྱེད་ཡུལ་གྱི་སློབ་གཞན་དང་། སྤྱི་གཞས། རྒྱུ་སྤྲུལ་
གར། རྩོམ་ཡིག་སོགས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འདིར་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
ཀྱི་མང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་འདུགས་ཐུབ་དགོས།

༤༥ བོད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་གི་འཆོ་བ་སྤྱང་སློབ་བྱེད་དགོས།

ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་འདི་ཡལ་མེས་བཅུན་པོའི་སྐབས་ནས་རོང་འབྲོག་གི་འཆོ་བ་བསྐྱུལ་
ནས་ཡོང་བཞིག་ཡིན་པས་རོང་འབྲོག་གི་འཆོ་བའི་ནང་ལ་དུ་རྒྱུག་མཐའ་འཕེན་དང་བག་སྟོན་བཅས་
སྟོན། དམངས་སྤྱི་དམངས་སྤྱི་དང་། སྤྱི་དང་ཁང་བ་སོགས་བོད་རང་གི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
གོམས་གཤེས་ལུགས་དང་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ལས་སྤྱུབ་པའི་རིག་གནས་མང་དག་ནི་རོང་
འབྲོག་འཆོ་བའི་ནང་ན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་འབྲོག་པའི་ནོར་ལྷག་

ཉུང་དུ་གཏོང་བཞིན་པ་དང་འབྲོག་པ་ནམས་གོང་ཁྱེད་ཅན་དུ་བཅན་གྱིས་སྐྱུར་བཞིན་པ་འདི་ནི་
བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་གང་གི་སྒྲིབ་ནས་ཏེ་ཅང་གི་ཉེན་ཁའི་སྡོན་བཅོམ་ཞིག་རེད། དེ་བས་
ང་ཚོ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་གི་འཆོ་བ་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱེད་པར་ལས་འགུལ་སྤེལ་
དགོས། ད་ལྟ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་འབྲོག་པའི་འཆོ་བ་འདི་རྗེས་ལུས་ཡིན་པའི་ལྷ་སྒྲངས་
འདིས་ཀྱ་ནག་གི་འདོད་དོན་ལ་རོགས་འདེགས་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་ཐོག་མར་དེ་དག་གི་
བསམ་སྒྲིབ་དེ་གཤེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས། འབྲོག་པའི་འཆོ་བ་འདི་ནི་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒྲིབ་གི་
འཆོ་བ་སྤེལ་སྒྲངས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཁྲོམ་རྒྱ་བཞིན་
འགྲན་ཚུལ་དང་དབང་བསྐྱུར། རང་ཀྱལ་གཞན་ཕམ། མགོ་གཡོག་མགོ་སྒྲོར་སོགས་མེད་པར་
ཞི་བདེ་དང་མྱིང་འཇགས་རང་ཁ་རང་གསོ་སོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྤེལ་སྒྲངས་ཡག་པོ་ཞིག་རེད། འོན་
ཀྱང་དེ་ལ་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་འབྲོག་
པའི་འཆོ་བ་སྤེལ་སྒྲངས་ཤིག་དེས་པར་དགོས་པས་ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྡོན་ཐོན་གྱི་ཀྱལ་
ཁབ་དག་གི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་དཔེར་ན་ཨོ་སི་ཀྱི་ཡི་ཡའི་(Australia) འབྲོག་པའི་འཆོ་བ་སྤེལ་
སྒྲངས་སོགས་ལས་དཔེ་ལེན་བྱས་ནས་བསྐྱུར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པ་གལ་ཆེ།

གསུམ་པ། བཅན་བྱོལ་ནང་བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་འགའ།

༡༥ བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་སྤྱིད་རྩས་བཅན་བྱོལ་སྦྱོབ་གྲུ་ཡོངས་ལག་བསྐྱར་
བྱེད་དགོས།

༡༦ སློལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྦྱེད་སྤྱིང་བྱེད་དགོས།

༡༧ ལོ་སར་དང་འབྲུངས་སྐར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དུས་ཆེན་སོགས་སྡོན་གྱི་གོམས་སློལ་བཞིན་རྒྱུན་
སྦྱོང་དགོས།

༡༨ དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐུ་གཞས་དང་ཅེད་མའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དར་བྱབ་གཏང་དགོས།

༡༩ བོད་རང་གི་སྦྱོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་བྱེད་དགོས་དེ་ཡང་མིང་ཅན་མ་ཡིན་པར་བོད་
ཀྱི་རིག་གཞུང་རང་གི་སྒྲིབ་ནས་སྦྱོབ་གྲུ་ཆེན་མོ་ཐོན་ཐུབ་པ་ཞིག

༢༠ གཉེན་སྡོན་དང་བཅས་སྡོན་སོགས་བོད་རང་གི་སློལ་རྒྱུན་བཞིན་བྱེད་དགོས།

༢༡ བོད་པ་འདུས་སྡོད་བྱེད་སའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་དང་ན་རམས་ལ་སོགས་ལ་གཞུང་གིས་ལྷ་

རྟོག་དང་མཐུན་སྦྱེན་འོག་སྤྲ་བཙན་གཏང་དགོས།

བཞི་པ། མཐུག་གི་གཏམ།

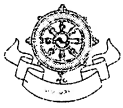
མཐའ་དོན་ང་ཚོའི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་དག་ནི་བོད་མི་རིགས་འདིའི་མི་ལོ་སྤྱིང་ཕྲག་
ནས་ཁྱི་ཕྲག་མང་པོར་ནམ་དུའདྲ་དང་སློབས་པ། དཀའ་སྤྱད་དང་སྤྲུག་རུས། རྒྱན་འཛིན་དང་
གསར་བཏོད་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་བོད་མི་རིགས་འདིའི་ཐ་སྲོག་དང་སྤྱིང་བཅུད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ང་
ཚོས་མི་རིགས་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་སྲོལ་རྒྱན་རིག་གནས་དེ་དག་དུས་རབས་དང་མཐུན་པར་འཛིན་
སྦྱོང་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་འགན་ལེན་བྱེད་དགོས། དེ་བས་ང་ཚོ་ཆང་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱན་
རིག་གནས་དག་གི་དགེ་མཚན་དང་ཕན་ཚུས་སོགས་རིག་གནས་རང་ངོས་ཀྱི་ནུས་པ་གསལ་བོར་རྟོགས་
པའི་སློབས་སྤྲོལ་གསལ་བོར་བཅུད་ལེན་བྱས་ཏེ་དེར་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྤོང་བྱུང་བའི་རིག་
གནས་གིག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བར་ང་ཚོ་ཆང་མས་འབད་པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟུན་པའོ། །

༡༡། འགྲན་ཚོས་ཀྱི་སྐར་གྲངས་ཐོབ་ཆའི་རེ་བུ་མིག

ལང་།	ཚོས་པ་པོའི་མཆོན།	གསང་ལང་།	འཛིགས་མེད།	མེད་གོ།	དར་ཚུས།	རྫོང་དབང་ལུག	བསོད་ནམས་གྱུ་མཆོན།	ཆུང་ཆེ་རིང་།	བརྒྱ་ཆའི་ཐོབ་ཆ།
༡	རྩ་ཆོན་ཏེ་རུ་ག	༡༥༠	༢༥	༢༩་༢	༡༠	༡༠	༢༠	༥༠	༢༡་༦༡
༢	པ་སངས་ཀྱི་པ་མཆོན།	༡༥༡	༩༠	༡༥	༢༥	༦༠	༢༠	༥༥	༥༡་༦༦
༣	བྱ་གཞུང་འཇམ་དབྱངས།	༡༥༢	༣༥	༦༦་༢	༢༠	༥༥	༦༠	༥༡	༥༢་༩༥
༤	ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོ།	༡༥༣	༡༠	༦༡་༩	༡༠	༦༥	༡༡	༡༠	༢༡་༠༦
༥	སངས་ཀྱིས་མཁའ་།	༡༥༤	༩༥	༦༣	༡༠	༦༥	༡༠	༥༡	༦༥་༡༦
༦	བྱ་ནང་པདྨ་གྱུ་མཆོན།	༡༥༥	༥༠	༢༣	༢༩	༥༠	༡༠	༦༠	༦༩་༣༣
༧	ངག་དབང་བུ་མས་པ།	༡༥༦	༦༠	༦༠	༢༠	༥༠	༡༠	༦༥	༦༩་༡༦
༨	རྫོ་ཁྱིས་ལྷ་བཆོ་རྩ་ང་།	༡༥༧	༥༥	༦༣་༦	༡༣	༥༠	༡༠	༥༡	༦༩་༡༣
༩	ཀ་ཉག་བཟླ་ན་འཇིན།	༡༥༨	༢༥	༡༠་༥	༢༠	༦༠	༡༠	༦༡	༢༡་༣༥
༡༠	འབྲུག་རྩ་ཆོས་གྲགས།	༡༥༩	༩༥	༢༣་༡	༡༠	༥༠	༡༠	༢༠	༦༡་༡༣

ཡུང་།	ཕྱི་མེད་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	གསལ་ཡུང་།	འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	མེད་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	དར་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	རྒྱ་རྒྱུ་དབང་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	བསྐྱོར་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་
༡༡	བོད་ཀྱི་བསྐྱོར་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༡	༩༠	༦༦	༨༠	༡༠	༦༠	༡༠
༡༢	ཆབ་ཚང་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༢	༩༡	༦༧	༦༩	༨༡	༦༠	༨༡
༡༣	ལྷོ་ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༣	༩༠	༦༨	༨༠	༩༠	༩༠	༩༠
༡༤	ཆོ་བསྐྱོར་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༤	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༡༥	གོ་ངལ་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༥	༩༠	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༡༦	དར་མང་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༦	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༡༧	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༧	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༡༨	ཆོ་བསྐྱོར་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༨	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༡༩	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༦༩	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༢༠	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༧༠	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༢༡	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༧༡	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༢༢	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༧༢	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠
༢༣	ཕྱི་མེད་ཀྱི་འཕྲིུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཁུངས་	༡༧༣	༩༢	༦༩	༨༢	༩༠	༩༠	༩༠

ཡུལ་	རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་	ལོ་ལོ་ལོ་
༡༤	ལོ་ལོ་ལོ་	༡༤	༡༤	༡༤	༡༤	༡༤	༡༤	༡༤
༡༥	ལོ་ལོ་ལོ་	༡༥	༡༥	༡༥	༡༥	༡༥	༡༥	༡༥
༡༦	ལོ་ལོ་ལོ་	༡༦	༡༦	༡༦	༡༦	༡༦	༡༦	༡༦
༡༧	ལོ་ལོ་ལོ་	༡༧	༡༧	༡༧	༡༧	༡༧	༡༧	༡༧
༡༨	ལོ་ལོ་ལོ་	༡༨	༡༨	༡༨	༡༨	༡༨	༡༨	༡༨
༡༩	ལོ་ལོ་ལོ་	༡༩	༡༩	༡༩	༡༩	༡༩	༡༩	༡༩
༢༠	ལོ་ལོ་ལོ་	༢༠	༢༠	༢༠	༢༠	༢༠	༢༠	༢༠
༢༡	ལོ་ལོ་ལོ་	༢༡	༢༡	༢༡	༢༡	༢༡	༢༡	༢༡
༢༢	ལོ་ལོ་ལོ་	༢༢	༢༢	༢༢	༢༢	༢༢	༢༢	༢༢
༢༣	ལོ་ལོ་ལོ་	༢༣	༢༣	༢༣	༢༣	༢༣	༢༣	༢༣
༢༤	ལོ་ལོ་ལོ་	༢༤	༢༤	༢༤	༢༤	༢༤	༢༤	༢༤
༢༥	ལོ་ལོ་ལོ་	༢༥	༢༥	༢༥	༢༥	༢༥	༢༥	༢༥

བཅའ་ཁྲིམ་དུ་འགྱུར་ནས་མི་ལོ་ལྔ་བཅུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ལྷན་པོ་ཆེད་བཞུགས་སྐྱོར་གྱི་ཉི་འོ་
ཁྲེ་ས་པ་གྲ་ཚང་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༡། ཁྱི་རིགས་ཤིག་གི་ཁྱ་སྟོན་སྟེང་པ།

ཙོམ་སྒྲིག་ཚོགས་ལྟར་།

སྒྲིབ་ཙོམ་སྒྲིག་པ། ཆབ་ཚང་འངས་དཔལ།

ལག་བསྟར་ཙོམ་སྒྲིག་པ། ཆབ་ཚང་འངས་དཔལ།

ཙོམ་སྒྲིག་ལས་རིགས། ཁྲོང་མང་དཀོན་མཆོག

སྟོན་ཁྲད་འགན་འཛིན་དང་སྟོན་ཁྲད་སྒྱུ་འཛིན་པོ་དེ་སྒྲིག་པ། གཟུང་རུ་དར་བྱས།

སྟོན་ཁྲད་དུ་འཇུག་མཁན། འདི་གའི་སྟོན་ཁྲད་ལྡོ་ཆན།

བྱུང་ག་ཏུས་ལྟོན་པ། ཆབ་ཚང་འངས་དཔལ།

བྱུང་ག་ཏུས་བཟོ་པ། གཟུང་རུ་དར་བྱས།

དཔར་ཐངས། དང་པོ།

དཔར་གྲངས། ༥༠༠

དཔེ་སྐྱོན་བྱ་ཡུལ། རྒྱ་གར་ཡར་ལྗེ་ནའ་ ARCHANA དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། New Delhi-110 020 (INDIA)

དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་། བཞུགས་སྐྱོར་གྱི་ཉི་འོ་ཁྲེ་ས་པ་གྲ་ཚང་།

འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཉི་འོ་ཁྲེ་ས་པ་གྲ་ཚང་གི་དེ་བཞིའི་འདོན་ཐངས་བརྒྱ་དང་བཞི་པ།

ཁྱི་རིགས་ཤིག་གི་ཁྱ་སྟོན་སྟེང་པ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༠ ལ།

